

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၃၆) ကျမ်းစာ

သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဠိကာ

တ တိ ယ တဲ့

[နောက်ပိုင်း၌ မူလဋီကာနှင့် ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ ပါသည်။]

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာနပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၂၃

ကောဇာ ၁၃၄၁

ဒီဇင်ဘာ-၁၉၇၉

ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ပုံနှိပ်တိုက်တွင် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင်
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

သမ္မောဟဝိနောဓနိအဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

တတိယတွဲ

အသေးစိတ် မာတိကာ

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
	ဈာနဝိဘင်း		
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ အဖွင့်	၁
မာတိကာအဖွင့်	၁
နိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅
ကလျာဏပုထုဇဉ်	၁၄
သာဓကေသိက္ခာ	၁၆
သံဝုတော	၂၃
စာဠုကမ္ပတာ	၃၀
မုဂ္ဂသုပ္ပတာ	၃၉
မိတ္တသန္တဝ	၄၂
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၈၇
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၈၈
	အပ္ပမညာဝိဘင်း		
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၉၃
အပ္ပမညာ	၉၃
ဩဓိသောမေတ္တာဖရဏနည်း	၉၂
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၁၀၁
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၁၀၁

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သိက္ခာပဒဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၁၀၂
ကိစ္ဆာပက္ခိတ္တာ	၁၀၃
ဂေါရူပသီလက	၁၀၇
၂-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၁၁၁

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၁၁၂
၁-သင်္ဂဟဝါရအဖွင့်	၁၁၂
နိရုတ္တိ	၁၁၅
ဝိသဒါ	၁၁၉
ပရိပုစ္ဆာ	၁၂၀
၂-သစ္စဝါရာဒိအဖွင့်	၁၂၃
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၁၂၅
ခေတ္တံ ဒဿေတုံ	၁၂၉
ဖလကာလေ	၁၃၀
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၁၃၁
သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ	၁၃၃

ဉာဏဝိဘင်း

၁-ကေကမာတိကာဒိအဖွင့်	၁၃၄
ကေဝိဓ	၁၃၄
ဉာဏဝတ္ထု	၁၃၄
ဆင်ဆယ်မျိုး	၁၃၈
နာရာယနသင်္ဘာတဗလ	၁၃၉
သဟနတော ဟနနတော	၁၄၂
ကမ္မသမာဒါနာ	၁၄၇

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိ	၁၄၉
၁-ဧကကနိဒ္ဒေသအပွင့်	၁၅၄
၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ အပွင့်	၁၇၂
၃-တိကနိဒ္ဒေသအပွင့်	၁၇၄
၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသအပွင့်	၁၈၇
အနွယေဉာဏ်	၁၉၃
ပရိယေဉာဏ်	၁၉၃
သမ္ပုတိ ဉာဏ်	၁၉၄
၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၀၀
၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၀၄
ယဒေတ္တ	၂၀၄
၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၀၅
ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်	၂၀၆
၈-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၀၈
၉-နဝကနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၀၉
၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၀၉
ပဌမဗလနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၀၉
ဥေယျ	၂၂၀
အနုစ္စရိယဘာဝတော	၂၄၆
ကမ္မသမဂီတာ	၂၄၈
ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၅၁
ဓာတိယဗလနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၈၀
စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၈၄
ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၈၆
ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသအပွင့်	၂၈၉
အနုလောမိကာခန္တီ....	၂၉၁
ဆဋ္ဌဗလဉာဏ်တော်....	၂၉၇

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သတ္တဗေဒလင်္ကာအဖွဲ့	၂၉၈
ပရိပဋ္ဌက	၂၉၉
အဋ္ဌဗေဒလင်္ကာအဖွဲ့	၃၀၂
နဝဗေဒလင်္ကာအဖွဲ့	၃၀၂
ဒသဗေဒလင်္ကာအဖွဲ့	၃၀၃

ဓမ္မကဏ္ဍဝိသင်း

၁-ကေကမာတိကာအဖွဲ့	၃၀၆
၁-ကေကနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၃၀၇
ပဋိက္ခိပနေန	၃၄၃
ကောရဇိကကောရဇိကော	၃၄၇
ကုဟာယနာ	၃၄၉
ဒုက္ခေနိဇိက္ခေ	၃၇၀
၂-ဒုကနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၃၇၃
အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ	၃၈၁
၃-တိကနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၃၈၂
အဋ္ဌသုအာဗာဓေသု....	၃၈၇
အနာဒရိယာကာရော	၃၉၃
မနသိကာရော	၃၉၆
၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၃၉၇
အရိယဝံသ	၃၉၈
အသုဘေ သုဘံ, ဒုက္ခေ သုခံ	၄၀၁
၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၄၀၄
စေတောဝိလာ	၄၀၄
၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၄၁၃
သင်္ဂဏိကာယ	၄၁၆
ဝေဒယတီ	၄၁၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၄၂၀
၈-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၄၂၂
၉-နဝကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၄၂၇
၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၄၃၁
တကျာဝိစရိတနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၄၃၁
ဒိဋ္ဌိဂတနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၄၃၈

ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း

၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရအဖွင့်	၄၄၀
၂-ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဝါရအဖွင့်	၄၄၁
၃-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရအဖွင့်	၄၄၂
၄-ဓမ္မဒဿနဝါရအဖွင့်	၄၄၂
၆-ဥပ္ပါဒကမ္မအာယုပ္ပမာဏဝါရအဖွင့်		၄၄၃
၁-ဥပ္ပါဒကမ္မ	၄၄၃
အဓိမတ္တံ	၄၄၄
၂-အာယုပ္ပမာဏ	၄၄၇
၇-အဘိညေယျာဒိဝါရအဖွင့်	၄၅၅
နိဂမနကထာ	၄၅၇

ဝိဘင်္ဂီမူလဋီကာနိဿယ

တတိယပိုင်း မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

	ဈာနဝိဘင်း			
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၄၆၁
မာတိကာအဖွင့်	၄၆၁
နိဒ္ဒေသအဖွင့်	၄၆၃
ဓမ္မဝိနယ	၄၆၅
ဘိက္ခုကော ဘိက္ခုကော	၄၆၆
ဂုဏတောဝါ၊ ဘိက္ခု	၄၇၄
ဝိတ္တပရိသောဓန ဘာဝနာ	၄၇၅
ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ	၄၇၈
ဗာဟိယ	၄၈၀
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၄၉၂
၃-ပဉ္စပုစ္ဆကအဖွင့်	၄၉၃
	အပ္ပမညာဝိဘင်း			
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၄၉၅
၃-ပဉ္စပုစ္ဆကအဖွင့်	၄၉၇
	သိက္ခာပဒဝိဘင်း			
၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၄၉၈
ကမ္မပထာဝေ	၄၉၈
ဥပကာရကတ္တ သဘာဂတ္တ	၄၉၉
၂-ပဉ္စပုစ္ဆကအဖွင့်	၅၀၂
	ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း			
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ သင်္ဂဟဝါရဖွင့်	၅၀၃
ပရိဝတ္တန္တိ	၅၀၇

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
ကုသလကိရိယ။ ပေ။ ဝုတ္တံ	၅၀၉
သစ္စဝါရာဒိ အဖွင့်	၅၁၁
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၅၁၂
ဝိပါကဿ ပန	၅၁၃
ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ	၅၁၄
၃-ပဉ္စပုစ္ဆကအဖွင့်	၅၁၆

ဉာဏဝိဘင်း

၁-ကေကမာတိကာဒိအဖွင့်	၅၂၀
ယာဏာ က	၅၂၀
အတ္တဇာပိကာ	၅၂၂
၁-ကေကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၂၀
၂-ဒုကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၂၅
၃-တိကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၂၆
ဓမ္မဿကတာ	၅၃၇
ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိ	၅၃၉
၄-စတုက္ခနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၄၁
သင်္ခတပဝရောဝါ	၅၄၂
သမ္ပုတိဉာဏံ	၅၄၅
ကာမသဟဂတာ	၅၄၇
၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၄၈
၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၅၀
၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၅၁
၈-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၅၂
၁၀-ဧသကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၅၃
ပဌမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၅၃
ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၆၃
တတိယဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၆၆

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၅၆၇
ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၅၆၇
ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၆၈
သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၇၂
ဒသမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၇၃

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုစိဘင်း

၁-ကေကမာတိကာဒိအဖွင့်	၅၇၆
၁-ကေကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၅၇၆
စိရူပေ။ပဗ္ဗဇိတေနဝါ	၅၇၇
အတြိစ္ဆုပ.၁	၅၈၁
ဝဋ္ဌဗ္ဗနုပဋိဘာနံ	၅၉၁
ပ နန္ဒယသောဝ	၅၉၂
၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၅၉၃
၃-တိကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၅၉၅
ဗျာဝပင်္ဂမဏ္ဍလော	၅၉၇
ပုရိသပုဂ္ဂလော	၅၉၈
၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၆၀၀
၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၆၀၂
အဝဒေဟနတော	၆၀၃
သဒ္ဓါဂ္ဂုစိအာဒိဟိ	၆၀၄
၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၆၀၅
၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၆၀၈
၈-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၆၀၈
၉-နဝကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၆၀၉
၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၆၁၁
တကျာဝိစရိတနိဒ္ဒေသ အဖွင့်	၆၁၂

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
သမ္မဟင်္ဂါဟတော	၆၁၂
အဝိနိဗ္ဗုဒ္ဓိတော	၆၁၄

မွေဟဒယဝိဘင်း

၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ အပွင့်	၆၁၆
၂-ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဝါရ အပွင့်	၆၁၈
၃-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရ အပွင့်	၆၂၀
၆-ဥပ္ပါဒကကမ္မအာယုပ္ပမာဏဝါရ အပွင့်	၆၂၁
၁-ဥပ္ပါဒကကမ္မ အပွင့်	၆၂၁
၂-အာယုပ္ပမာဏ အပွင့်	၆၂၁
၇-အဘိညေယျာဒိဝါရ အပွင့်	၆၂၆
ဉာတပရိညာ	၆၂၇
တိရဏပရိညာ	၆၂၇
ပဟာနပရိညာ	၆၂၇
ဘာသာဋီကာနိဂုံး	၆၂၈

မူလဋီကာနိဿယနှင့်
 သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဋီကာ
 မာတိကာ ပြီး၏။

ဝိဘင်္ဂါပါဠိတော်နိဿယ

တတိယပိုင်း မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဈာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း

....

....

၆၃၃

မာတိကာ

....

..

၆၃၃

နိဇ္ဈေသ

....

-

၆၃၄

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း

....

....

၆၅၀

၃-မဉ္ဇူပုစ္ဆကနည်း

....

....

၆၅၀

အပ္ပမညာဝိဘင်း

သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း

....

....

၆၅၁

မေတ္တာနိဇ္ဈေသ

....

....

၆၅၁

သိက္ခာပဒဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း

....

....

၆၅၃

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း

....

....

၆၅၄

၁-သင်္ဂဟဝါရ

....

....

၆၅၄

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း

....

....

၆၅၅

ကုသလဝါရ

....

....

၆၅၅

ဉာဏဝိဘင်း

၁-ဧကမမာတိကာ

....

....

၆၅၆

၂-ရုက္ခမာတိကာ

....

....

၆၅၇

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
၃-တိကမာတိကာ	၆၅၇
၄-စတုက္ကမာတိကာ	၆၅၈
ပဉ္စကစသည်	၆၅၉
၁၀-ဒသကမာတိကာ	၆၅၉
၁-ကေကနိဒ္ဒေသ	၆၆၁
၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ	၆၆၃
၃-တိကနိဒ္ဒေသ	၆၆၄
တတ္ထကတမာ, ဒါနိမယော	၆၆၄
၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ	၆၆၅
၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ	၆၆၉
၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ	၆၇၀
၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ	၆၇၀
၁၁-ဒသကနိဒ္ဒေသ	၆၇၁
ပဌမဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၁
ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၃
တတိယဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၃
စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၄
ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၄
ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၄
သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၇
ဒသမဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၉

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိသင်း

ကေကမာတိကာ	၆၈၀
ဒုကမာတိကာ	၆၈၀
တိကမာတိကာ	၆၈၁
၁-ကေကနိဒ္ဒေသ	၆၈၁
ကာယဒုစ္စရိတေဝါ	၆၈၂

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ယော ထမ္ဘော	၆၀၂
ယော သာရမ္ဘော	၆၀၃
ယံ သိင်္ဂံ	၆၀၄
(ယာ) စီဝရမဏ္ဍနာ	၆၀၄
ပန္နေသု	၆၀၅
ယာ ထနီ	၆၀၆
ဘုတ္တာဝိဿ	၆၀၆
ယော ဩမာနော	၆၀၉
ဒုက္ကရကာရိကာ ပဋိသံယုတ္တော	၆၉၁
၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ	၆၉၂
၃-တိကနိဒ္ဒေသ	၆၉၆
၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ	၇၀၂
၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ	၇၀၃
၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ	၇၀၆
၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ	၇၀၈
၈-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ	၇၀၉
၉-နဝကနိဒ္ဒေသ	၇၁၂
၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသ	၇၁၃
တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသ			၇၁၄
ဥဒ္ဒေသဝါရ	၇၁၄
နိဒ္ဒေသဝါရ	၇၁၄
ဒိဋ္ဌိဂတနိဒ္ဒေသ	၇၁၆

ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း

၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ	၇၁၇
၂-ဥပတ္တာနုပုတ္တိဝါရ	၇၁၇
၃-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရ	၇၁၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ကမ္ဘာတေ့	၇၁၇
၄-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရ	၇၁၈
၄-ဓမ္မဒဿနဝါရ	၇၁၈
ကမ္ဘာတေ့	၇၁၈
၅-ဘူမန္တရဒဿနဝါရ	၇၂၀
၆-ဥပ္ပါဒကမ္မအာယုပ္ပမာဏဝါရ	၇၂၀
၁-ဥပ္ပါဒကမ္မ	၇၂၀
လူ့အရေအတွက် အပေါင်းသင်္ချာ	၇၂၂
၇-အဘိညေယျာဒိဝါရ	၇၂၅
၈-သာရမ္မဏာနာရမ္မဏဝါရ	၇၂၅
၉-ဒိဋ္ဌသုတာဒိ ဒဿနဝါရ	၇၂၆
၁၀-တိကာဒိဒဿနဝါရ	၇၂၆

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိ ဘယ မာတိကာ ပြီး၏။

သမ္မောဟဝိနောဒနိ

အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

တတိယတွဲ

ဈာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ မာတိကာအဖွင့်

၅၀၈။ ဣဒါနိ၊ မဂ္ဂဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာယခုအခါ၌။ တဒန္တဒေရာ၊ ထို မဂ္ဂဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော။) ဈာနဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ တာဝ၊ အဘိဓမ္မ ဘာဇနိယနည်းမှ ရှေးဦးစွာ။ (ဝုတ္တဿ၊ သော။) သကလဿာပိ၊ လည်း ဖြစ်သော။ သုတ္တန္တဘာဇနိယဿ၊ နည်း၏။ ပဌမံ၊ နိဗ္ဗေသမှ ရှေးဦးစွာ။ ယာ အယံမာတိကာ၊ ကို။ ဌပိတာ၊ မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုမာတိကာ၌။ ဣဓာတိဝစနံ၊ ဣဓ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ပုဗ္ဗဘာဂကရဏိယသမ္ပဒါယ၊ ဈာန်၏ ရှေ့အဘို့၌ ပြုထိုက်သော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလစသော ပြည့်စုံဘွယ်နှင့်။ သမ္ပန္နဿ၊ ပြည့်စုံသော။ သဗ္ဗပကာရဇ္ဈာန နိဗ္ဗတ္တကဿ၊ အလုံးစုံသော အပြားရှိသော ဈာန်ကိုဖြစ်စေတတ်သော။ [သဗ္ဗပကာရ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္တိယယဘူတသာသနပရိဒီပနံ၊ ကောင်းစွာမှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော သာသနာတော်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဒါသည်၎င်း။ အညသာသန ဝဿ၊ ဘုရားသာသနာတော်မှ အခြားသော တိတ္ထိတို့၏ သာသနာ၏။ တတာ ဘာဝပုဋ္ဌိသေနေစ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မှီရာအဖြစ်ကို တားမြစ်ကြောင်း သဒ္ဒါသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ သာဓကကား။ ဣဓေ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ အညေဟိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံသုတ္တံ၊ ဤပါဠိတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဤပါဠိတော်၏အနက်ကို မဂ္ဂဝိဘင်း အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်း၌ ရေးခဲ့ပြီ။ ထိုပါဠိ၌ အညေဟု ရှိသည့်အတိုင်း အနက်ပေးခဲ့သည်။ ဤနေရာ၌ အညေဟိ ဟု ရှိသောကြောင့် “အညေဟိ၊ ဆစ္စာလေးပါး တရု ကိုသိကုန်သော။ သမဏေဘိ၊ တို့မှ။ သညာ၊ ကုန်၏”ဟု ပေးပါ။]

ဘိက္ခုတိ (ဣဒံ)၊ ဤသဒ္ဒါသည်၊ တေသံ ဈာနာနံ၊ ထိုအလုံးစုံသောဈာန် တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တကပုဂ္ဂလပရိဒီပနံ၊ ဖြစ်စေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝုဒတတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ပါတိမောက္ခသံဝရေ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌။ ပတိ ဋီတဘာဝ ပရိဒီပနံ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ ဝိဟရတိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ အဿ၊ ၏။ တဒန္တပပိဟာရသမဂ္ဂိ

ဘာဝပရိဒီပနံ၊ ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလ အားလျော်သော ဣရိယာပထ ဝိဟာရနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [ဒိဗ္ဗ ဝိဟာရစသည်ကို ပယ်လို၍ တဒန္တပဟူဝိသေသန ပြသည်။] အာစာရဂေါစရ သမ္ပန္နောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ဧ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ပါတိမောက္ခသံဝရဿ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလအား၎င်း။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဈာနာနုယောဂဿ၊ ဈာန်ကိုအားထုတ်ခြင်းအား၎င်း။ ဥပကာရဓမ္မ ပရိ ဒီပနံ၊ လျော်စွာ ကျေးဇူးပြုတတ်သော အကျင့်တရားတို့ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [အာစာရဂေါစရနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အောက်၌ ပြအပ်သော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလအား၎င်း အထက်၌ ပြအပ်လတ္တံ့ သော ဈာန်အားထုတ် မှုအား၎င်း၊ လျော်စွာကျေးဇူးပြုသောအကျင့်တည်း။ ဤအာစာရဂေါစရ၏ အကျယ်ကို နောက်၌ပြလတ္တံ့။]

အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ဧ။ ပါတိမောက္ခတော၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလမှ။ အစဝနဓမ္မတာ ပရိဒီပနံ၊ မရွေ့လျော့ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါ တည်း။ ဝါ၊ ရွေ့လျော့ခြင်းသဘော မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [အဏုမုတ္တေလောက်ဖြစ်သော ဒုက္ခိန္ဒ ဗုဒ္ဓာသိတာ အာပတ်တို့ကိုပင် ပါရာဇိကလောက် ကြီးလေးသောဘေးဟု ရှုလေ့ရှိရကား “ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလမှ မရွေ့လျော့တော့၊ ဝါ၊ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ ‘မပျက်တော့’” ဟူလို။] သမာဒါယာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ဧ။ သိက္ခာပဒါနိ၊ သိက္ခာ ပုဒ်တို့ကို။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ အာဒါနပရိဒီပနံ၊ ယူခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ [သံ+အာဒါယ၊ ကောင်းစွာယူဟု ဆိုသဖြင့် အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် ယူခြင်းဟု ပြသည်။] သိက္ခာတိတိဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ဧ။ သိက္ခာယ၊ သိက္ခာနှင့်။ သမဂ္ဂဘာဝ ပရိ ဒီပနံ၊ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ [“သိက္ခာ တိ၊ ကျင့်နေ၏” ဟုဆိုသဖြင့် “ထိုသီလသိက္ခာနှင့်ပြည့်စုံ၏ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်” ဟူလို။] သိက္ခာပဒေသုတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ဧ။ ဝါ၊ သည်။ သိက္ခာတဗ္ဗဓမ္မ ပရိဒီပနံ၊ ကျင့်ထိုက်သောတရားတို့ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။

ဣန္ဒြိယေသုတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ဧ။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတယ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော ဒွါရရှိဆူ၏အဖြစ်၏။ ဘူမိပရိဒီပနံ၊ တည်ရာကို ထင်ရှား ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ ရက္ခတဗ္ဗောကာသ ပရိဒီပနံ၊ စောင့်ရှောက်ထိုက်သော အရာကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဇ္ဇန္တိဗေ၊ ဆိုကြ ကုန်သည်သာ။ ဂုတ္တဒ္ဓါရေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ဧ။ ဓသု၊

ခြေခံကံပါးကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ ဒွါရတို့၌။ သံဝိဟိတာ ရက္ခဘာဝပရိဒီပနံ၊
 ကောင်းစွာစိမ့်အပ်သော အစောင့်အရှောက်ရှိသူ၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း
 သဒ္ဓါတည်း။ ဘောဇနေ မတ္တညူဟိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ၎င်း။
 သန္တောသာဒိဂုဏပရိဒီပနံ၊ တင်းတိမ်ရောင်ရဲခြင်း အစရှိသောဂုဏ်ကို ထင်ရှား
 ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ ပုဗ္ဗရတ္တာ ပရရတ္တံ၊ ပေ။ အနုယုတ္တောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော
 ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ၎င်း။ ကာရကဘာဝပရိဒီပနံ၊ ဈာနဘာဝနာကို ပြုလုပ်
 တတ်၊ အားထုတ်တတ်သူ၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ သာတစ္စံ
 နေပက္ကန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ၎င်း။ ပညာပရိဂ္ဂဟိတေန၊ ပညာ
 ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်သိမ်းယူအပ်သော။ ဝိရိယေန၊ ဝိရိယဖြင့်။ သာတစ္စကာရိတာ
 ပရိဒီပနံ၊ မပြတ်မလပ် ပြုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။
 ဗောဓိပက္ခိကာနံ၊ ပေ။ အနုယုတ္တောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ၎င်း။
 ပဋိပတ္တိယာ၊ အကျင့်၏။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယတ္တပရိဒီပနံ၊ လောဘအတုံးအခဲ၊ ဒေါသ
 အတုံးအခဲ၊ မောဟအတုံးအခဲတို့ကို ဖောက်ခွဲတတ်သော မင်္ဂ၏အသိ၌ ဖြစ်သည်
 ၎င်းအဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ [နိဗ္ဗိဇ္ဈတီတိ = နိဗ္ဗေဓော။ (မဂ္ဂေါ)
 နိဗ္ဗေဓဿ ဘာဂေါ = နိဗ္ဗေဓဘာဂေါ။ နိဗ္ဗေဓဘာဂေ ဘဝါ = နိဗ္ဗေဓဘာဂိ
 ယာ။ (ပဋိပတ္တိ)။ [ယောဇနာ၌ သုတ္တတဒ္ဓိတ် လုပ်လေ၏၊ မကောင်းပါ။] နိဗ္ဗေဓ
 ဘာဂိယာယ + ဘာဂေါ = နိဗ္ဗေဓဘာဂိယတ္တံ။]

သော အဘိက္ကန္တေ၊ ပေ။ သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတီတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါ
 သည်။ အဿ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ရှေ့သို့သွားခြင်းအစရှိသောကိစ္စတို့၌။
 သတိသမ္ပဇညသမန္နာဂတတ္ထ ပရိဒီပနံ၊ သတိသမ္ပဇညနှင့် ပြည့်စုံသူ၏ အဖြစ်ကို
 ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ သော ဝိဝိတ္ထံ သေနာသနံ ဘဇတီတိ ဣဒံ၊
 ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ၎င်း။ အနုဂ္ဂပသေနာသန ပရိဂ္ဂဟ- ပရိဒီပနံ၊
 လျှောက်ပတ်သော ကျောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါ
 တည်း။ အရညံ၊ ပေ။ ပဋိသလ္လာနသာရူပန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊
 ၎င်း။ သေနာသနပုဒေဒ နိရာဒီနဝတာနိသံသပရိဒီပနံ၊ ကျောင်းအထူးအပြား၊
 အပြစ်မရှိသည်၏အဖြစ် အကျိုးအာနိသင်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။
 [အရညံမှစ၍၊ ပသာလပုဋ္ဌတိုင်အောင်သောစကားဖြင့် ကျောင်းအထူးအပြားကို
 ပြ၏။ အပ္ပသဒ္ဓိမှစ၍ မနုဿရာဟဿေယျကံ တိုင်အောင်သော စကားဖြင့် ထို
 ကျောင်းတို့၌ အပြစ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြ၏။ ပဋိသလ္လာနသာရူပဖြင့် အကျိုး
 အာနိသင်ကို ပြသည်။]

သော အရညဂတောဝါတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ၎င်း။ ဝုတ္တ
 ပုကာရေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ သေနာသနနု၊ ကျောင်းနှင့်။ ယုတ္တ
 ဘာဝ ပရိဒီပနံ၊ ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ နိသိဒိ-

တိတိဏ္ဍိ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ အဿ၊ ဇ။ ယောဂါနုရူပဏ္ဍရိယာပထ၊ ပရိ
 ဒီပနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုအားလျော်သော ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ကို ထင်ရှား
 ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ပရိမုခံ သတိ ဥပဋ္ဌပေတောတိ ဣဒိ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဒါ
 သည်။ အဿ၊ ဇ။ ယောဂါရဗ္ဗပရိဒီပနံ၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို
 စတည်အားထုတ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ [ယောဂ၊ အားထုတ်
 အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း + အာရဗ္ဗ၊ စတည်အားထုတ်ခြင်း။] ပန၊ ဆက်။ သော
 အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော သဒ္ဒါသည်။ အဿ၊ ဇ။
 ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့်။ နိဝရဏပ္ပဟာန
 ပရိဒီပနံ၊ နိဝရဏတို့ကို ပယ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ ပဟိန
 နိဝရဏဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော နိဝရဏရှိသော။ တဿေဝ၊ ထိုရဟန်း၏ပင်။
 (ဈာန်၌စပ်။) ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသောသဒ္ဒါသည်။ ပဋိပိဋိ-
 ယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဈာနပ္ပတ္တိ ပရိဒီပနံ၊ ပဌမဈာန်စသောဈာန်တို့၏ဖြစ်ခြင်း
 ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ဝါ၊ ရှေးနည်းမှ တနည်းကား။ ဣစ ဘိက္ခုတိ၊
 ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ၌။ ဈာနပ္ပုဒိကော၊ ဈာန်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။
 ဘိက္ခု၊ သည်။ (ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝုတော ဝိဟရတိ ၌ စပ်။) ဣဒါနိ၊ ယခု
 အခါ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဈာနပ္ပုဒိကေန၊ ဈာန်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဘိက္ခု-
 နာ၊ သည်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သိလာနိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ စသော
 သီလတို့ကို။ သောဓေတဗ္ဗာနိ၊ သုတ်သင်ထိုက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊
 ထိုသို့ ဈာနပ္ပုဒိက ရဟန်းသည် လေးပါးသော သီလတို့၏ သုတ်သင်ထိုက်ကုန်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝုတောတိ
 ဣဒိနာ၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလဝိသုဒ္ဓိံ၊ ပါတိမောက္ခ
 သံဝရသီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်းကို။ ဥပဒိသတိ၊ ညွှန်ပြတော်မူ၏။ အာစာရဓါစရ
 သမ္ပန္နောတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ အာဇီဝ
 ပါရိသုဒ္ဓိသီလကို။ (ဥပဒိသတိ)။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသုတိ ဣဒိနာ၊
 ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ တေသံ သီလာနံ၊ ထိုပါတိမောက္ခ
 သံဝရသီလ အာဇီဝ ပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့ကို။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမရှိ
 သောအားဖြင့်။ အာဒါနံ၊ ယူခြင်းကို။ (ဥပဒိသတိ)။

ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဒါရေတိ ဣဒိနာ၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ၊
 ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို။ (ဥပဒိသတိ)။ ဘောဇနေ မတ္တညူတိ ဣဒိနာ၊ ဟူသော
 ဤပါဌ်ဖြင့်။ ပစ္စယသန္နိသိတသီလံ၊ ပစ္စယသန္နိသိတသီလကို။ (ဥပဒိသတိ)။
 ပုဗ္ဗရတ္တာပရတ္တန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ သီလေ၊ သီလ၌။ ပတိဋ္ဌိ
 တဿ၊ တည်သောရဟန်း၏။ ဈာနဘာဝနာယ၊ ဈာနဘာဝနာအား။ ဥပကာရ-

ကော၊ လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ အကျင့်တို့ကို။ (ဥပဒိသတိ)။ သော အဘိက္ကန္တေတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ တေသံ၊ ဓမ္မာနံ၊ ထို ဥပကာရဓမ္မတို့၏။ အပရိဟာနာယ၊ မယုတ်လျော့ခြင်းငှါ၎င်း။ ကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ၏။ အသမ္ပေသာယ၊ မပျောက်ပျက်ခြင်းငှါ၎င်း။ သတိသမ္ပဗညသမာယောဂံ၊ သတိသမ္ပဗညနှင့် ကောင်းစွာယှဉ်ခြင်းကို။ (ဥပဒိသတိ)။

သော ဝိဝိတ္တန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ဘာဝနာနုရူပ သေနာသနပရိဂ္ဂဟံ၊ ဘာဝနာအားလျော်သော အိပ်ရာနေရာကျောင်းကို၊ သိမ်းဆည်းခြင်းကို။ (ဥပဒိသတိ)။ သော အရညဂတောဝါတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ တံ သေနာသနံ၊ ထို အိပ်ရာနေရာ ကျောင်းသို့။ ဥပဂံတဿ၊ ကပ်ရောက်သော ရဟန်း၏။ ဈာနာနုရူပဣရိယာပထဉ္စေ၊ ဈာန်အားလျော်သော ဣရိယာပုထ်ကို၎င်း။ ဈာနဘာဝနာဂုဗ္ဗဉ္စ၊ ဈာနဘာဝနာကို စတည်အားထုတ်ခြင်းကို၎င်း။ (ဥပဒိသတိ)။ သော အဘိဗ္ဗန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ဈာနဘာဝနာရမ္မေန၊ ဈာနဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့်။ ဈာနပစ္စနိက၊ ဓမ္မပ္ပဟာနံ၊ ဈာန်၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အဘိဗ္ဗာစသော တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကို။ (ဥပဒိသတိ)။ သော၊ ပေ။ ပဟာယာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ဝေ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ပဟိနဇ္ဈာန ပစ္စနိကဓမ္မဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ဈာန်၏ဆန့်ကျင်ဘက်တရားရှိသော ရဟန်း၏။ ဝါ၊ ဈာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို ပယ်ပြီးသောရဟန်း၏။ သဗ္ဗဇ္ဈာနာနံ၊ ပဌမဈာန်စံသော အလုံးစုံသောဈာန်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အစဉ်ကို။ (ဥပဒိသတိ)။ ဣတိ၊ တည်း။ [ပဟိနော + ဈာနပစ္စနိကဓမ္မော ယဿာတိ ပဟိနဇ္ဈာနပစ္စနိကဓမ္မော။]

မာတိကာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

နိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၅၀၉။ ဣဒါနိ၊ မာတိကာကို ပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ယထာနိက္ခိတ္ထိ၊ အကြင်အကြင် ချွဲထားအပ်ပြီးသော။ မာတိကံ၊ မာတိကာကို။ ပဋိပါဠိယံ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်ဝေသန်၍။ ဒေယေတုံ၊ ငှါ။ ဣဓာတိ ဣမိဿာဒိဋ္ဌိယာတိ အာဒိ၊ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ၊ ထို ဣဓာတိ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာ အစရှိသောစကားရပ်၌။ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာတိ အာဒိတိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒသဟိ၊ ခေတ်ပါးကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ သိက္ခတ္ထယသခါတံ၊ သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းဟုဆိုအပ်သော။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသာသနမေဝ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏သာသနာတော်ကိုသာ။ ကထိတံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ၊ (ယသွာ)၊ အကြင်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုသဗ္ဗညုဗုဒ္ဓ
 သာသနာတော်ကို။ (ဝုစ္စတိ ဌိစပံ)။ ဗုဒ္ဓေန၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်
 မူသော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင်မြင်တော်မူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိတိ၊ ဒိဋ္ဌိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တသေဝံ၊ ထိုသဗ္ဗညုဘုရား
 ၏ပင်။ ခမနဝသေန၊ နှစ်သက်တော်မူခြင်း၏အစွမ်းကြောင့်။ ဝါ၊ နှစ်သက်တော်
 မူခြင်းနှင့် စပ်ခြင်းကြောင့်။ ခန္တိဣတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ ရုက္ခနဝသေန၊ လိုလား
 တော်မူခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဝါ၊ လိုလားတော်မူခြင်းနှင့် စပ်ခြင်းကြောင့်။
 ရုစိဣတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ ဂဟနဝသေန၊ ယူတော်မူခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဝါ၊
 ယူတော်မူခြင်းနှင့်စပ်ခြင်းကြောင့်။ အာဒါယော ဣတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ သဘာဝ
 ဌေန၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောအနက်သဘော၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မော ဣတိ၊
 ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။

သိက္ခိတဗ္ဗဌေန၊ ကျင့်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဝိနယော
 ဣတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ တဒုဘယေနပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသောသဘာဝဌသိက္ခိတဗ္ဗဌ
 ကြောင့်လည်း။ ဓမ္မဝိနယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ ပဝုတ္တဝသေန၊ မြတ်သောစကား
 တော်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဝစနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ သေဠစရိယဌေန၊ မြတ်သော
 အကျင့်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ အနုသိဋ္ဌိ
 ဒါနဝသေန၊ သွန်သင်မှုကိုပေးတော်မူခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ သတ္တုသုဘနန္တိ၊
 ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣမိဿာဒိဋ္ဌိယာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော
 စကားရပ်တို့၌။ (ဝေမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော ဌိစပံ)။ ဣမိဿာ ဗုဒ္ဓဒိဋ္ဌိယာ၊ ဤ
 မြတ်စွာဘုရားသည် သိမြင်တော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမိဿာ ဗုဒ္ဓ
 ခန္တိယာ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်သက်တော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌။
 ဣမိဿာ ဗုဒ္ဓရုစိယာ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် လိုလားတော်မူအပ်သောသာသနာ
 တော်၌။ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓအာဒါယော၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ယူတော်မူအပ်သော

ဒိဋ္ဌတ္တာ ဒိဋ္ဌိတိ။ ။ဋီကာ၌ ဒိဋ္ဌိ ခန္တိရုစိ အာဒါယ ပုဒ်တို့ကို ကံအနက်ဟောဟုဆို၏။
 ဝိပျိုဟ်လုပ်သော အခါ “ပဿိယတေတိ-ဒိဋ္ဌိ ခမိယတေတိ-ခန္တိ ရုက္ခတေတိ-ရုစိ အာဒိ
 ယတေတိ-အာဒါယော” ဟုပြုပါ။ သို့သော် ခမန ရုက္ခ အာဒါယတို့၌ကား တသေဝံ-ဟူသော
 ဆဋ္ဌိယန္တ ပုဒ်ကိုကြည့်၍ ဘောအနက်သာသင့်သည်။ ထိုဘောအနက်ဖြစ်သော နှစ်သက်
 ခြင်းကြောင့် စသည်ကို သဒ္ဓဟတ္ထိနိမိတိပြု၍ ခန္တိစသည်ကို ဝိပျိုဟ်လုပ်သောအခါ ကမ္မ
 သာနေ ပြုရသည်။

သဘာဝဌေန ။ သ၊ ထင်ရှားရှိသော + ဘာဝ၊ အနက်ဖြစ်။ ထိုထင်ရှားရှိသောအနက်
 ကိုပင် သဘော ဟု ဝေါ်သည်။ ထိုသဘောဟူသည် တရားတော်၏ နိယျာနိကအဖြစ်၌
 မဲဒဖာန်မပြန် မှန်ကန်သော သဘောတည်း။ [သဘာဝဌေနာတိ အဝိပရိတဌေန၊ ဋီကာ၊
 အဝိပရိတဌော ဧကန္တ နိယျာနဌေန ဝေဒိတဗ္ဗော-အနု။]

သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓဓမ္မေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ သဘာဝဓမ္မဖြစ်သော တရားတော်ဟူသောသာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓဝိနယေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဖြစ်သောသာသနာတော်၌။ ယေဝ ဓေါ တံ ဂေါတမိ။ ပေ၊ တေသတ္ထု သာသနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဝံ ဝုတ္တေ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓဓမ္မ ဝိနယေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ တရားသဖြင့် ဆုံးမတော်မူရာ သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓပါဝစနေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော စကားတော်ဖြစ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓဗြဟ္မာရိယေ၊ ဤ မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော အကျင့်ဖြစ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓသတ္တုသာသနေ၊ ဤ မြတ်စွာ ဘုရားတည်းဟူသော ဆရာ၏အဆုံးအမဖြစ်သော သာသနာတော်၌။ ဣတိဝေ၊ သ္မိံ၊ အဒတ္တော၊ ဝေဒိတဒဗ္ဗော။ [ဤ ပါဠိတော်၏အနက်ကို စုဋ္ဌဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ ဘိက္ခုနီခန္ဓက၊ ဘိက္ခုနီဥပသမ္ပဒါနုဇာနနကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ ထို၌ မပါသော ဥပါဒါယစသော ပုဒ်များကို “ဥပါဒါယ၊ စွဲလမ်းခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဋိနိဿဂ္ဂိယာ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ။ နော (သံဝတ္တန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်” ဟု ပေးပါ။]

အဝိစ၊ သည်သာမကသေး။ သိက္ခတ္တယသင်္ခါတံ၊ သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ တေသာသနံ၊ ဤသာသနာတော်သည်။ (အနက်သဘောဖြစ်သော သီလသာသနာ၊ သမာဓိသာသနာ၊ ပညာသာသနာ သည်။) ဘဂဝတော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်၎င်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယတ္တာ၊ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဗ္ဗင်္ဂမတ္တာစ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော ရှေ့သွားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ခမနဝသေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ခန္တိ၊ မည်၏။ ရုစ္စနဝသေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ရုစိ၊ မည်၏။ ဂဟဏဝသေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အာဒါယော၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ဓမ္မကို။ ကာရကံ၊ ပြုကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (လိုက်နာ၍ ပြုကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို) အပါယေသု၊ အပါယ်တို့၌။ အပတမာနံ၊ မကျအောင်။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်ထားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မော၊ မည်၏။ သောဝ၊ ထိုဓမ္မ သည်ပင်။ သံကိလေသပက္ခံ၊ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော အကုသိုလ် အဘို့ကို။ ဝိနေတိ၊ မယ့်ရှားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနယော၊ မည်၏။ ဓမ္မောစ၊ ဓမ္မ လည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထိုဓမ္မဟူသည်။ ဝိနယောစ၊ ဝိနယလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ ဓမ္မဝိနယော၊ မည်၏။ [မိမိကို ပြုကျင့်သူကို

ပဝစန။ ။ရှေ့သိက္ခတ္တယသင်္ခါတံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသာသနမေဝ၊ ဟု အရကိုပြု၏။ ဤ၌ “ပပဓာနဖြစ်သော+ဝတ္ထ (ဝစန)- ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်” ဟူသည် သိက္ခာသုံးပါး အပေါင်းဟုဆိုအပ်သော အနက်မဟုတ်၊ အသေဝနာ ဓမ္မာလာနံ စသော သဒ္ဓါသာတည်း။ ထိုသဒ္ဓါကိုပင် သိက္ခတ္တယ ဟု ဆိုအပ်သော အနက်ကိုအကြောင်း ပြု၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသာသန- ဟုခေါ်ရသည်။

အပါယ်သို့ မကျအောင်လည်း ဆောင်ထားတတ်၊ သံကိလေသအဘို့ကိုလည်း ပယ်ရှားတတ်သော သာသနာတော်။]

ဝါ၊ တနည်း။ သေ (သေဝေ)၊ ဤသာသနာတော်သည်။ ကုသလဓမ္မဟိ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ဖြင့်။ အကုသလဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဝိနယော၊ ပယ်ရှားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဝိနယော၊ မည်၏။ ဤအလို “ကုသိုလ်ဓမ္မတို့ဖြင့် အကုသိုလ်ဓမ္မတို့ကို ပယ်ရှားတတ်သော သာသနာတော်”။] တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ယေစ ခေါ တံ ဂေါတမိ ဓမ္မေ ဇာနေယျာသိ။ ပေ။ ကေသေန ဂေါတမိ ဓာရေယျာသိ။ ပေ။ တေ သတ္တုသဘိသနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [စခေါ၊ အနုယကား။ ဂေါတမိ၊ ဂေါတမိ။ တံ၊ သည်။ ယေ ဓမ္မေ၊ အကြင် တရားတို့ကို။ ဇာနေယျာသိ၊ သိရာ၏။ (ကိံ နည်း) ဣမေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝိရာဂါယ၊ ရာဂဖြင့် မတပ်မက်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သရာဂါယ၊ ကာမရာဂ၊ ဘဝရာဂနှင့် တကွဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ နော သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်။ ပေ။ (ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇာနေယျာသိ၊ သိလော့။) ဂေါတမိ၊ ဂေါတမိ။ ကေသေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ (တေဓမ္မေ တို့ကို။) သေဝေ၊ ဤဝိရာဂစသည်အကျိုးငှါဖြစ်သော တရားသည်။ ဓမ္မော၊ မည်၏။ သေဝေ၊ ဤ ဝိရာဂစသည် အကျိုးငှါဖြစ်သော ဝိနည်းသည်။ ဝိနယော၊ မည်၏။ တေ၊ ဤဝိရာဂစသည်အကျိုးငှါဖြစ်သော အဆုံးအမသည်။ သတ္တုသဘိသနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဓာရေယျာသိ၊ ဆောင်ရွက်မှတ်သားလော့။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ဝိနယောံ၊ ဆုံးမခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဆုံးမရာ သာသနာတည်း။ ဒဏ္ဍာဒီဟိ၊ ဒုတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝိနယော၊ ဆုံးမခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဆုံးမရာ သာသနာသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဝိနယော၊ မည်၏။ [ဤအလို တရားသဖြင့်ဆုံးမရာ သာသနာတော်၊ ဋီကာ၌ ဆုံးမခြင်းကြိယာကို “ဝိနယ” ဟုဆိုသည်။ သာသနာတော်သည် ဆုံးမခြင်းသဘောလည်းရှိ၏။ အခြားနေရာ၌ “ဝိနေတိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိ ဝိနယော” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုသောကြောင့် ဆုံးမကြောင်း ဆုံးမရာလည်းဟုတ်၏။] စ၊ သာဓကကား။ ဒဏ္ဍေနေကေ ဒမယန္တိ။ ပေ။ နာဂေါ-ဒန္တော မဟေသိနာတိ၊ ဟူသော။ တေ (ဝစနံ)၊ ဤဂါထာစကားကို။ မနုဿေဟိပိ၊ လူတို့သည်လည်း။ (နာဠာဂိရိ ဆင်ကို ဆုံးမပုံကို တွေ့မြင်ကြသော လူတို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဧကေ၊ အချို့သော ဆင်ဆရာတို့သည်။ ဒဏ္ဍေန၊ ဒုတ်ဖြင့်၎င်း။ အကံ သေဟိ၊ ချွန်းတို့ဖြင့်၎င်း။ ကသာဟိ စ၊ ကြိမ်တို့ဖြင့်၎င်း။ ဒမယန္တိ၊ ဆုံးမကြကုန်၏။ မဟေသိနာ၊ မဟာဣသိ၊ မုနိထုတ် တင် ဘုရားရှင်သည်။ အဒဏ္ဍေန၊ ဒုတ်လည်းမရှိပါဘဲ။ ဝါ၊ ဒုတ်မ နိုင်ပါဘဲ။ အသတ္တေန၊ ချွန်းစသော လက်နက်လည်း မရှိပါဘဲ။ ဝါ၊ ချွန်းစသော လက်နက် မကိုင်ပါဘဲ။ - နာဂေါ၊ ဓနပါလ အမည်ရသည့် နာဠာဂိရိ ဆင်ပြောင်ကြီးကို။ ဒန္တော၊ ဆုံးမတော်မူအပ်ပြီ။]

တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ နယမာနာနံ၊ ဆောင်ယူကုန်လသော်။ ဝါ၊ ဆောင်ယူသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝိဇာနတံ၊ တရားသဖြင့်ဆောင်ယူကြပေသည်ဟု သိသူတို့၏ သန္တုန်၌။ ကာ၊ အဘယ်သို့သော။ ဥဿယာ၊ ငြိစူစောင်းမြောင်း မကောင်းပြောဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်ပါတော့အံ့နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဗုဒ္ဓေန)ပိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဤဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလ္လာန ကထာ၌ ရှုပါ။ နိယမာနာနံဟု ရှိသည်ကား ထိုအဋ္ဌကထာ ဖွင့်နှင့် မည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ဓမ္မာယ၊ အနဝဇ္ဇဓမ္မ အကျိုးငှါ။ ဝိနယော၊ ဆုံးမတတ်သော သာသနာတော်တည်း။ ဝါ၊ ဆုံးမရာ သာသနာတော်တည်း။ ဓမ္မဝိနယော၊ အနဝဇ္ဇဓမ္မအကျိုးငှါဆုံးမတတ်သော သာသနာတော်။ ဝါ၊ ဆုံးမရာ သာသနာတော်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဝေ၊ ဤသာသနာတော်သည်။ အနဝဇ္ဇဓမ္မတ္ထံ၊ အနဝဇ္ဇဓမ္မ အကျိုးငှါ။ ဝိနယော၊ ဆုံးမတတ်သော သာသနာတော်တည်း။ ဝါ၊ ဆုံးမရာ သာသနာတော်တည်း။ ဘဝဘောဂါမိသတ္ထံ၊ ဘဝအာမိသဘောဂအာမိသ အကျိုးငှါ။ (ဝိနယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။

တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နယံဒိ ဘိက္ခဝေ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ ဇနကုယနတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ ပြဟ္မစရိယံ၊ ဤ မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဇနကုယနတ္ထံ၊ လူ့အပေါင်းကို အံ့ဩစေခြင်းအကျိုးငှါ။ န၊ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်သည် မဟုတ်။ အဂ္ဂိတ္ထေရံ စတုက္ကံ ပဌမပဏ်၊ ဥရုဝေဠဝဂ်၊ ပြဟ္မစရိယသုတ်။] ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ဝိတ္တာဇရာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ပုဏ္ဏတ္ထေရောပိ၊ သည်လည်း။ [ပိဖြင့် ဘဂဝါကိုပေါင်း။] အာဝုသော၊ အရှင်ဘုရား သာရိပုတ္တရာ။ [အရှင်ပုဏ္ဏ-က အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ခေါ်သည်။] အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ၊ တစုံတခုသောအာရုံကို မစွဲလမ်းမှု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းအကျိုးငှါ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌။ ပြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ [မူလပဏ္ဏာသ၊ ဩပမ္မဝဂ်၊ ရထဝိနိတသုတ်။] ဝါ၊ တနည်း။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော နိဗ္ဗာန်သို့။ နယတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနယော၊ မည်၏။ ဓမ္မတော၊ သံသရာဓမ္မမှ။ ဝါ၊ သောကအစရှိသောဓမ္မမှ။ ဝိနယော၊ ဆောင်တတ်သောသာသနာတော်တည်း။ ဓမ္မဝိနယော၊ တော်။

ဟိ၊ မှန်။ ဝေ၊ ဤသာသနာတော်သည်။ သံသာရဓမ္မတော၊ သံသာရဓမ္မမှ။ ဝါ၊ တနည်း။ သောကာဒိဓမ္မတော၊ သောက အစရှိသော ဓမ္မမှ။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ နယတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဓမ္မဿ၊ တရားအစစ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝိနယော၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ တိတ္ထကရာနံ၊ မိစ္ဆာအယူကိုပြုတတ်သောတိတ္ထိတို့၏။ (ဝိနယော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။

ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဝိနယော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဂဝါ၊ သိသည်။ ဓမ္မဘူတော၊ တရားအစစ်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏။ တဿေဝ၊ ထိုဓမ္မအစစ်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ပင်။ ဝိနယော၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာယေဝ၊ တရားအစစ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သောမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ဟူသော ဓမ္မတို့ကိုသာ။ အဘိညေယျာ၊ ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်ကုန်သည်၎င်း။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်ကုန်သည်၎င်း။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ မယ်ထိုက်ကုန်သည်၎င်း။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သည်၎င်း။ သုဗ္ဗိကာတဗ္ဗာ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်ကုန်သည်၎င်း။ (ဟောန္တံ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ဤသာသနာတော်သည်။ ဓမ္မေသု၊ အဘိညေယျ၊ ပရိညေယျ၊ စသောတရားတို့၌။ ဝိနယော၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ သတ္တေသု၊ သတ္တဝါတို့၌။ (ဝိနယော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဇီဝေသု၊ အသက်ကောင်တို့၌လည်း။ (ဝိနယော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မဝိနယော၊ ၏။ [ဓမ္မတို့အပေါ်၌ ဆုံးမတတ်သော သာသနာ၊ ဝါ၊ ဓမ္မတို့အပေါ်၌ ဆုံးမရာသာသနာ။]

သာတ္ထ သဗျဉ္ဇနတာဒိဟိ၊ အနက်နှင့်တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်၊ သဒ္ဓါနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ အညေသံ၊ အခြားသော တိတ္ထိတို့၏။ ဝစနတော၊ စကားထက်။ ပစာနံ၊ ပြောနိုးသော။ ဝစနံ၊ စကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဝစနံ၊ မည်၏။ [ပဝစန၌ ပကို ပစာနံဟု ဖွင့်သည်။] ပဝစနံမေဝ၊ အခြားသူတို့၏ စကားထက် ပြောနိုးသောစကားသည်ပင်။ ပါဝစနံ၊ မည်၏။ [သုတ္တ အနက်၌ ဣပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာဝုဒ္ဓိပြု။] သဗ္ဗစရိယာဟိ၊ အလုံးစုံသောအကျင့်တို့ထက်။ ဝိသိဋ္ဌစရိယဘာဝေန၊ ထူးသောအကျင့်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မည်၏။

ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ် လူတို့၏။ သတ္တုဘူတဿ၊ ဆရာဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူသော။ ဘဂဝေတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ၊ ဆုံးမရာသာသနာတော်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတ္တုသာသနံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သတ္တုဘူတံ၊ ဆရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သာသနံ၊ ဆုံးမကြောင်းတရားတည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ သတ္တုသာသနံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော(ဓမ္မောစ)၊ ထိုသုတ် အဘိဓမ္မာသည်၎င်း။ သော(ဝိနယောစ)၊ ထိုဝိနည်းသည်၎င်း။ မမာငါတရား၏။ အစွယေန၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူရာအခါ၌။ ဝါ၊ စံလွန်တော်မူခြင်းကြောင့်။ ဝေါ၊ တို့၏။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်။ (ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ရစ်လိမ့်မည်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဓမ္မဝိနယောဝ၊ သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းကိုပင်။ သတ္တာတိ၊ ဆရာဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [ဒိဗနိကာယ်၊ သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။] ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ဧတေသံ ပဒါနံ၊ ဤ ဣမိဿာဒိဋ္ဌိယာ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ ယေဝ သာသနေ၊ ဤဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်၌သာ။ သဗ္ဗပကာရဇ္ဈာန နိဗ္ဗတ္တကော၊ အလုံးစုံသော အပြားရှိ သောဈာန်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ အညတြ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်မှ အခြားသော သာသနာ၌။ န ဒိဿတိ၊ မတွေ့မြင် အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထို ဒိဋ္ဌိ ခန္တိ ရူစိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဣမိဿာတိစ၊ ဣမိဿာဟူ၍၎င်း။ ဣမသ္မိံန္တိစ၊ ဣမသ္မိံ ဟူ၍၎င်း။ အယံ နိယမော၊ ဤပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ကြောင်းသဒ္ဓါကို။ ကတော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ- တဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဣဓာတိ မာတိကာပဒနိဗ္ဗေသဿ၊ ဣတောသော မာတိကာပုဒ် နိဗ္ဗေသ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

၅၁၀။ ဘိက္ခုနိဗ္ဗေသေ၊ ဘိက္ခုနိဗ္ဗေသ၌။ သမညာယာတိ၊ ကား။ ပညတ္တိ- ယာ၊ ဘိက္ခုဟူသော အမည်ပညတ်အားဖြင့်။ ဝေါဟာရေန၊ ဘိက္ခုဟူသော အခေါ်အဝေါ် အားဖြင့်။ (ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုမည်၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ ချဲ့။ သမညာယ ဝေ၊ ဘိက္ခုဟူသော အမည်ဖြင့်သာလျှင်။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ [ဤပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ် ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ပဌမပါရာဇိက၊ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂ၌ ရှုပါ။]

အမှာ။ ။တထာဟိ စသော ဝါကျများလည်း ပါရာဇိက အဋ္ဌကထာ၌ ပါသောကြောင့် နိဿယမရေးတော့ဘဲ စာမျက်နှာများသည့်အတွက် ချုံးနိုင်သမျှ ချုံးရပါလိမ့်မည်။ နောက်၌လည်း အခြားနေရာ၌ နိဿယရှိလျှင် ထိုနေရာကိုသာ ညွှန်ပြ၍ ချုံးရပါလိမ့်မည်။

ပါပကေ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ အကုသလေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဘိန္နတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဘိန္နပေ၊ ဓမ္မေတိ ဘိက္ခုတိ” ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် ရှိ၏။ ဤ၌ “ဘိက္ခု တိ” ဟု ဣတိမပါသောကြောင့် အနက်ပေးထားသည်။ ဘိက္ခုတိဟု ဣတိပါသော ပါဠိက ဧကောင်းသည်။] သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ [ပဉ္စတိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သီလဗ္ဗတပရာမာဇော ဝိစိကိစ္ဆာ အပါယဂမနိယာ လောဘ

အယံ နိယမော။ ။ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဣမိဿာ ခန္တိယာ၊ ဣမိဿာရူစိယာ။ပေ။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ စသည်ဖြင့် ဣမသ္မိံကို အထပ်ထပ် သုံးစွဲခြင်းကိုပင် (ဤသာသနာ၊ ဤသာသနာဟု သုံးစွဲခြင်းကိုပင်) အခြားသာသနာတို့ကို ကန့်မြစ်ရာရောက်သောကြောင့် “နိယမ-အမြတ်တမှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း” ဟု ဆိုသည်။... တနည်း - ဣမိဿာယေဝ ဒိဋ္ဌိယာ စသည်ဖြင့် ဝေသဒ္ဓါနှင့်တကွ ဆိုလိုလျက် ဝေသဒ္ဓါ အကြေကြဲသောကြောင့် လည်း “နိယမော ကတော” ဟု ဆိုသည်။

ဒေါသာတိ ပဉ္စ၊ ယောဇနာ။] ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဘိန္ဒုတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။
 ဣတိ ဘိက္ခု၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ [စတ္တာရောတိ
 လောဘ ဒေါသ အဟိရိကာနောတ္ထပ္ပါနိ၊ ယောဇနာ။] (ကိလေသေ ဘိန္ဒုတိ
 ဣတိ၊ ဘိက္ခု မည်၏။) အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ [စတ္တာ
 ရောတိ လောဘ ဒေါသ အဟိရိကာနောတ္ထပ္ပါနိ၊ ယောဇနာ။] (ကိလေသေ
 ဘိန္ဒုတိ ဣတိ၊ ဘိက္ခု။) အရဟတ္ထမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ [အဋ္ဌာတိ ရူပ
 ရာဂ အရူပရာဂ မောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိကာနောတ္ထပ္ပါနိ၊ ယောဇနာ။]
 ကိလေသေ ဘိန္ဒုတိ ဣတိ၊ ဘိက္ခု၊ မည်၏။

တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ စတ္တာရော၊
 လေးယောက်ကုန်သော။ မဂ္ဂဋ္ဌာ၊ မဂ်၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒဿိတာ၊
 ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ [ဘိန္ဒုတိဟု ပစ္စုပ္ပန်အနက်ဟော တိ သဒ္ဓါဖြင့် ဟောတော်
 မူသောကြောင့် မဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုပြတော်မူသည်ဟု ဆိုသည်။] ပန၊ ကား။ ဘိန္ဒု-
 တ္တာတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါငြိဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဖလဋ္ဌာ၊ ဖိုလ်၌
 တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ (ဒဿိတာ၊ ကုန်ပြီ။) [ဘိန္ဒု၌ တ ပစ္စည်းက ဖျက်ဆီး
 အပ်ပြီဟု အတိတ်အနက်ဟောရကား “ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးပြီးသော ဖလဋ္ဌ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပြသည်” ဟု ဆိုသည်။] ဟိ၊ ချဲ့။ သောတာပဇ္ဇော၊ သောတာပန်
 ရဟန်းသည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဘိန္ဒုတွာ၊
 ဖျက်ဆီးပြီး၍။ ဌိတော၊ တည်ပြီ။ သကဒါဂါမိ၊ သည်။ ပေ၊ ဌိတော၊ ပြီ။ ဝေ၊
 ဤသို့လျှင်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ အယံ ဖလဋ္ဌော၊ ဤဖိုလ်၌
 တည်သော ဘိက္ခုသည်။ ပါပကာနံ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘိန္ဒုတွာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးကုန်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘိက္ခု နာမ၊ မည်၏။ [ရွေးနိဿယ၌ကား “ဘိန္ဒုတ္တာ၊
 ဖျက်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်” ဟု ပေး၏။ စဉ်းစားပါ။]

ဩဓိသော ကိလေသာနံ ပဟာနာတိ တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါငြိ၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊
 ရထိုက်ကုန်သော။) ဩဓိ၊ ဩဓိတို့သည်။ မဂ္ဂေါဓိစ၊ မဂ်ဟူသော အပိုင်းအခြား
 ၎င်း။ ကိလေသောဓိစ၊ ကိလေသာဟူသော အပိုင်းအခြား၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။)
 ဒေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ သီမာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဖွဲ့အပ်သော အပိုင်းအခြားသည်၎င်း။
 မရိယာဒါ၊ ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်သော အပိုင်းအခြားသည်၎င်း။ ဩဓိနာမ၊ ဩဓိ
 မည်၏။ [သီယတိ ဗန္ဓိယတိတိ သီမာ။ ပရိ (သမန္တတော) အာဒိယတိတိ ပရိ
 ယာဒါ။ ပကိ မ-ပြု။] တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဩဓိတို့တွင်။ သောတာပဇ္ဇော၊
 သောတာပန်ရဟန်းသည်။ မဂ္ဂေါဓိနာ၊ မဂ်ဟူသော အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ဩဓိ
 သော၊ အပိုင်းအခြားရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာ၊
 ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ [ဩဓိသောပုဒ်၏ အဿတ္ထိဝစနတ္ထကို ဋီကာ၌

ရှုပါ။ ဟိ-ချဲ့။ တဿ၊ ထိုသောတာပန်ရဟန်း၏။ ဝါ၊ ထိုသောတာပန်ရဟန်းသည်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေသု၊ မဂ်တို့တွင်။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ဩဓိနာ၊ မဂ်ဟူသော အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ သကလေန၊ အလုံးစုံသော။ မဂ္ဂစတုက္ကေန၊ မဂ်လေးပါးအပေါင်းဖြင့်။ (ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့ကို။) န ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်။ သကဒါဂါမိ အနာဂါမိသုပိ၊ သကဒါဂါမိ အနာဂါမိ ရဟန်းတို့၌လည်း။ သေဝေ နယော၊ တည်း။

၈။ သည်သာမကသေး။ (တနည်း) ၈။ မဂ္ဂေါဓိမှတပါး ကိလေသောဓိကား။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ကိလေသောဓိနာပိ၊ ကိလေသာဟူသော အပိုင်းအခြားဖြင့်လည်း။ ဩဓိသော၊ အပိုင်းအခြားရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထိုသောတာပန်ရဟန်း၏။ ဝါ၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗကိလေသေသု၊ ပယ်ထိုက်သောကိလေသာတို့တွင်။ ဩဓိနာ ဝ၊ သာလျှင်။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ ပဟိနာ၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံအကုန်အစင်။ (ကိလေသာ၊ တို့ကို) န (ပဟိနာ)၊ ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်။ အရဟတပန၊ ရဟန္တာ ရဟန်းသည်ကား။ အနောဓိသောဝ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာ၊ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထိုရဟန္တာရဟန်း၏။ ဝါ၊ သည်။ မဂ္ဂစတုက္ကေန၊ ဖြင့်။ အနောဓိနာဝ၊ အပိုင်းအခြား မဟုတ်ဘဲသာ။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ ပဟိနာ၊ ကုန်ပြီ။ ဧကောယ၊ တပါးသော။ မဂ္ဂသီမာယ၊ မဂ်တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားဖြင့်။ (ကိလေသာ၊ တို့ကို။) န (ပဟိနာ)၊ မဟုတ်။ ၈။ သည်သာမကသေး။ (တနည်း) ၈။ မဂ္ဂေါဓိမှတပါး ကိလေသောဓိကား။ ပဟာတဗ္ဗကိလေသေသု၊ ပယ်ထိုက်သောကိလေသာတို့တွင်။ အနောဓိနာဝ၊ ဘဲသာလျှင်။ ကိလေသာ၊ ပဟိနာ။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကောပိ၊ တခုလည်းဖြစ်သော။ ကိလေသသီမာ၊ ကိလေသာ

ကိလေသာနံ ပဟာနာ ဘိက္ခု။ ။ ဘိက္ခု၏ သဒ္ဓတ္ထတို့ကို ပြရာဝယ် “ဩဓိသော ကိလေသာနံ ပဟာနာ” ဟု ပြတော်မူ၏။ ပဟာနာသည် ဘိက္ခု၏ သဒ္ဓတ္ထမဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်ပါလော့။ အဘယ်ကြောင့် “ပဟာနာ ဘိက္ခု” ဟု မိန့်တော်မူရသနည်း။ ဤသို့ မေးဘုယ်ရှိ၏။ အဖြေကား—ဤ၌ ပဟာနာသဒ္ဓါသည် ဘောဒသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်တည်း။ ပယ်ခြင်း ဟု ဆို၍ ဖျက်ခွဲသောအားဖြင့် ပယ်ခြင်းကို ယူပါ- ဟူလို။ ဤသို့ဘောဒသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့် “ပဟာနာ ဘိက္ခု” ဟု မိန့်တော်မူနိုင်ပါသည်။ ဝိဂြိုဟ်ပြုသော အခါ “ကိလေသေ+ဘိန္နတိ-ဘိက္ခု” ဟုသာပြု။ [ပဟာနာတိ ဣဒစ နိဗ္ဗဇနံ ဘောဒန ပရိယာယဝသေန၊ ဝုတ္တန္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ဇွိကံ။] [ဘောဒန ပရိယာယဝသေန ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ကိလေသာနံ ပဟာနာ ကိလေသာနံ ဘောဒါ ဘိက္ခုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။-အနု။ ပဟာနာ ဟု ဆိုသော်လည်း ဘောဒါဟု အနက်မှတ်ပါ- ဟူလို။]

ဟူသောအပိုင်းအခြားသည်။ ငွှိတာနာမ၊ တည်ရှိသည် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ
တော့။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ သော၊ ထိုရဟန္တာရဟန်းသည်။ ဥဘယထာပိ၊ နှစ်ပါး
စုံသော မဂ္ဂေါမိ ကိလေသောခိ အားဖြင့်လည်း။ အနောမိသော၊ အပိုင်းအခြား
မရှိသည်။ (ဟုတော့)။ ကိလေသာနံ ပဟာနာ။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။

သေက္ခောတိ၊ ကား။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန၊ ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်
နှင့်။ သဒ္ဓိံ။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ အရိယာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တိသော၊
သုံးပါးကုန်သော။ သိက္ခာ၊ တို့ကို။ သိက္ခန္တိ၊ ကျင့်ကုန်ဆဲ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
သေက္ခာ၊ သေက္ခာတို့မည်၏။ တေသု၊ ထိုကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်
ခုနစ်ယောက်တို့တွင်။ သောကောပိ၊ အမှတ်မရှိတစ်ယောက်သော။ သေက္ခော၊
သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဘိက္ခုတိ၊ ဘိက္ခုဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ န သိက္ခတိ၊ ကျင့်ဆဲ
မဟုတ်။ ဝါ၊ ကျင့်ပြီး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသေက္ခော၊ အသေက္ခမည်၏။ သေက္ခ
ဓမ္မေ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏တရားတို့ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ အဂ္ဂုဖလေ၊ မြတ်သော
ဖိုလ်၌။ ငွှိတော၊ တည်သော။ တတော၊ ထိုဖိုလ်ထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ သိက္ခိ

ကလျာဏပုထုဇဉ်။ ။ “သိက္ခန္တိတိ-သေက္ခာ” ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ ရဟန္တာမဖြစ်သေးသော
ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှကို “သေက္ခ” ဟု ခေါ်ရာ၌ ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပါ ထည့်သွင်း
ထား၏။ ရတနတ္ထယ ပဏာမအခမ်း စသည်တို့၌လည်း ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို
သံဃာ၌ သွင်းယူထား၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် အဘယ်သို့သော
ပုဂ္ဂိုလ်ပါနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ ဤနေရာ၌ တိသော သိက္ခာ သိက္ခန္တိကိုထောက်လျှင်
သီလသိက္ခာကို မပျက်မစီးရအောင် စောင့်စည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဈာန်မရသေးသော်လည်း
ဗုဒ္ဓါနုဿတိ မေတ္တာစသော သမထဘာဝနာဖြင့် သမာဓိသိက္ခာကိုကျင့်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်
မဂ်ဖိုလ် မရသေးသော်လည်း ဝိပဿနာဘာဝနာဖြင့် “အနိဗ္ဗဒ္ဓက္ခ၊ အနတ္ထ” ဟု မိမိ၏
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကိုရှုလျက် အဓိပညာသိက္ခာကို ကျင့်နေသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကလျာဏ
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟု အဖြေထွက်လာသည်။

ထိုအဖြေသည် သင့်၏။ သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးကို မမေ့ မလျော့ မပေါ့
မဆကျင့်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ အပါယ်မကျနိုင်ရကား သေက္ခ
ပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက်တွင် အောက်ခြေက ပါဝင်ပေသည်။ သိက္ခာသုံးပါးကို ဤနည်း
အတိုင်း မဖြည့်ကျင့်လျှင်ကား ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တွေကို သရုပ်ကဲ့နေသော်လည်း
ကလျာဏပုထုဇဉ် မဟုတ်ဟု “ဗျတိရေက” အားဖြင့် အဖြေထွက်လာ၏။

သို့ဖြစ်လျှင် ကလျာဏပုထုဇဉ် မဟုတ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလသိက္ခာ ပေါက်ကြား
နေမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် “သမထဝိပဿနာ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာတို့မှာ နှုတ်က
မည်မျှပင် ဟောနေ ပြောနေစေကာမူ အစစ် အမှန် မရနိုင်တော့ရကား ကလျာဏပုထုဇဉ်
မဟုတ်တော့ချေ။ သီလကံစ၍ မဝင်ကြယ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် “သာပတ္တိကဿ ဘိက္ခဝေ
နိရယံဝါ ဝဒါမိ တိရစ္ဆာန်ယောနိ ဝါ” ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် အညီ သေသောအခါ
အပါယ်သို့သာ သွားစရာရှိတော့သည်။

တဗ္ဗာဘာဝံစောဘိ၊ ကျင့်ထိုက်သောတရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဒီကာသဝေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အသေကွေ့တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အဝသေသော၊ ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် သေကွ အသေကွမှ ကြွင်းသော။ ပုထုဇနဘိက္ခု၊ ပုထုဇဉ် ရဟန်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ဌိစပ်။) ဝါ၊ သည်။ (သိက္ခိတံ၊ ဌိတော တို့၌ စပ်။) တိခံဿာ၊ သုံးပါးကုန်သော။ သိက္ခာ၊ တို့ကို။ နေဝ သိက္ခိတံ၊ ကျင့်ဆဲလည်း မဟုတ်။ သိက္ခိတော ကျင့်ပြီး၍။ န ဌိတော၊ တည်သည်လည်း မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နေဝသေကွ နာသေကွေ့တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သီလဂ္ဂံ၊ သီလဟူသောအမြတ်၎င်း။ ဝါ၊ မြတ်သောသီလ၎င်း။ (ဣတိ၌စပ်။) သမာဓိဂ္ဂံ၊ သမာဓိဟူသော အမြတ်၎င်း။ ဝါ၊ မြတ်သော သမာဓိ၎င်း။ ပညဂ္ဂံ၊ ပညာဟူသော အမြတ်၎င်း။ ဝါ၊ မြတ်သောပညာ၎င်း။ ဝိမုတ္တဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော အမြတ်၎င်း။ ဝါ၊ မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤ အမြတ်သို့။ ပဘ္ဘာ၊ ရောက်၍။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂ္ဂေါ၊ မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခုနာမ၊ မည်၏။ ဘဒြာတိ၊ ကား။ အပါပကော၊ မယုတ်မာသူသည်။ (ဘိက္ခု၊ မည်၏။)

ဟိ၊ ချဲ့။ ကလျာဏပုထုဇနာဒယော၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အရဟာ၊ ရဟန္တာသည်။ (အတ္ထိ။) တာဝ၊ ထိုရဟန္တာဘိုင်အောင်။ ဘဒြေန၊ ကောင်းသော။ သီလေန၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ နှင့်၎င်း။ သမာဓိနာ၊ ဝိပဿနာ၏အခြေခံဖြစ်သော သမာဓိနှင့်၎င်း။ ပညာယ၊ လောကီ လောကုတ္တရာပညာနှင့်၎င်း။ [သီလန္တိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ သမာဓိတံ ဝိပဿနာပါဒကာ အဋ္ဌသမာပတ္ထိယော၊ ပညာတိ လောကီယ လောကုတ္တရာ ဉာဏံ။] ဝိမုတ္တိယာ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်နှင့်၎င်း။ ဝိမုတ္တိ ဉာဏဒဿနေနာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် နှင့်၎င်း။ သမန္နာဂတတ္တာ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဒြော ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

မဏ္ဍော ဘိက္ခုတိ၊ ကား။ ပသန္နော၊ ကြည်လင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ သပ္ပိမဏ္ဍောဝိယ၊ ထောပတ်ကြည်ကဲ့သို့။ အနာဝိလော၊ မနောက်ကျ သော။ ဝိပုသန္နော၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဘိက္ခု၊ မည်၏။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ သာရောတိ၊ ကား။ တေဟိယေဝ သီလသာရာဒိဟိ၊ ထိုသီလ အနှစ် အာရုံသည်တို့နှင့်ပင်။ သမန္နာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ နီလသမန္နာဂမေန၊ အညိုဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ နီလောပဇ္ဇော (တိ)၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အညိုအဝတ် ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ သိထိုက်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သာရောဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိဂတကိလေသဖေဂ္ဂုဘာဝတော၊ ကင်းသော ကိလေသာအကောရုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကိလေသာဟူသော

အကံမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ။ သာဓေတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော၊ ။

စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထိုဘိက္ခုသဒ္ဓါ၏အနက်ကို ပြရာဌာနထို့တွင်။ ဘိန္ဒတိ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေတိ ဘိက္ခု၊ ဘိန္ဒတိ။ပေ။ ဘိက္ခုဟူသော ဌာန၎င်း။ ဩဓိသောကိလေသာနံပဟာနာဘိက္ခု၊ ဩဓိသော။ပေ။ဘိက္ခုဟူသောဌာန၎င်း။ သေက္ခောဘိက္ခု၊ သေက္ခောဘိက္ခုဟူသောဌာန၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီသု၊ သုံးပါး ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤဌာနတို့၌။ သတ္ထ၊ ခုနစ်ယောက်ကုန်သော။ သေက္ခော၊ သေက္ခဖြစ်ကုန်သော။ (ဘိက္ခု၊ ထို့ကို။) ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ် ကုန်ပြီ။ ဘိန္ဒတ္တာပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနန္တိ ဘိက္ခု၊ ဘိန္ဒတ္တာ။ပေ။ဘိက္ခု ဟူသောဌာန၎င်း။ အနောဓိသော ကိလေသာနံ ပဟာနာဘိက္ခု၊ အနောဓိသော ။ပေ။ဘိက္ခုဟူသောဌာန၎င်း။ အသေက္ခော ဘိက္ခု၊ အသေက္ခောဘိက္ခုဟူသော ဌာန၎င်း။ အဂ္ဂေါဘိက္ခု၊ အဂ္ဂေါဘိက္ခုဟူသော ဌာန၎င်း။ မဏ္ဍောဘိက္ခု၊ မဏ္ဍောဘိက္ခုဟူသောဌာန၎င်း။ ဣတိ၊သို့။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤဌာနတို့၌။ ခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာ ရဟန်းတော်ကိုသာ။ ကထိ- တော၊ ပြီ။ နေဝသေက္ခနာသေက္ခောတိ ဣတ္ထ၊ ဟူသော ဤဌာန၌။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်ရဟန်းကိုသာ။ ကထိတော၊ ပြီ။ သေသဋ္ဌာဒနသု၊ ကြွင်းသောဌာနတို့၌။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကော၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် ရဟန်း၎င်း။ သတ္ထ၊ ကုန်သော။ သေက္ခော၊ သေက္ခရဟန်းတို့၎င်း။ ခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာ ရဟန်း၎င်း။ ဣတိ၊သို့။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤရဟန်းတို့ကို။ ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။

ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ သမညာဒိတိ၊ သမညာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ (သမညာတိ ဘိက္ခု အစရှိသည်တို့ဖြင့်။) ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုကို။ ဒသေတ္တာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိယခုအခါ၌။ ဥပသမ္ပဒါဝသေန၊ ဥပသမ္ပဒါ၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဘိက္ခု၊ ကို။)

သာဓေတိက္ခု။ ။နိလောပဋ္ဌော ဟူရာ၌ နိလောအရ အညိုဂုဏ်သာ ရ၏။ ဖြစ်ကို တိုက်ရိုက် မရသေး။ သို့သော် အညိုဂုဏ်၏အမည်ကို ဂုဏ်မြှုပ်၌ တင်စား၍ ဂုဏ်ပစာရ အားဖြင့် အဝတ်ကိုလည်း နိလော ဟု ခေါ်နိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သာရ သဒ္ဓါသည် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန ဟူသော အနှစ်ဂုဏ်ကို ဟော၏။ ရဟန်းမြှုပ်ကို မဟောနိုင်သေး။ ထိုဂုဏ်၏အမည်ကို ဂုဏ်ရဟန်းမြှုပ်၌ တင်စား၍ ဘိက္ခုကို သာဓေတိဟု ခေါ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “သာဓေတိသီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိ ဉာဏဒဿန အနှစ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု၊ရဟန်း” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။

မှတ်ချက်။ ။သမန္တာဂတတ္တာဟု ဖွင့်သောကြောင့် အသတ္တိတဒ္ဓိတ် ဟု ထင်မှား မည်စိုးရကား နိလောပဋ္ဌောကို ဥပမာထုတ်ပြသည်။ [နိလောညိုသော။ ပဋ္ဌော၊ အဝတ်။) ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ “သမ္ပသာဒန” ပုဒ်အဖွင့်၌ “နိလ ဝဏ္ဏယောဂတော နိလဝတ္ထံ ဝိယ” ဟု ဥပမာပြထား၏။ ထို၌လည်း အပေါယ်ရေးခဲ့ပြီ။

ဒသေတုံ၊ ငှါ။ သမဂ္ဂေန သံဘေနာတိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုသမဂ္ဂေန သံဘေန အစရှိသော စကားရပ်၌။ သမဂ္ဂေန သံဘေနာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗန္တိမေန၊ အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေန၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏိယေ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂသံသာသည် ပြုထိုက်သော။ ကမ္မေ၊ ကံ၌။ ယာဝတိကာ၊ အကြင်မျှလောက် အနည်းဆုံးငါးပါးအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု။ ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်။ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ ကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်၏။

[ဤမှ နောက်၌ ပါရာဇိကဋ္ဌကထာနှင့် တူ၏။]

ဧတေန၊ ဤ ဥပသမ္ပန္နောဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (အဓိပ္ပေတာ၌ လှမ်းစပ်။) ဧဟိ ဘိက္ခုပသမ္ပဒါ၊ ဧဟိ ဘိက္ခုပသမ္ပဒါ၎င်း။ သရဏဂမန္နပသမ္ပဒါ၊ သရဏဂမန္နပသမ္ပဒါ၎င်း။ သြဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ၊ သြဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ၎င်း။ ပဉ္စာဗျာကရဏူပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စာဗျာကရဏူပသမ္ပဒါ၎င်း။ ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ၊ ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ၎င်း။ ဒုတေနူပသမ္ပဒါ၊ ဒုတေနူပသမ္ပဒါ၎င်း။ အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ၊ အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ၎င်း။ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ယာ ဣမာ ဥပသမ္ပဒါ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တာသံ၊ ထိုဥပသမ္ပဒါတို့တွင်။ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါ၊ ၎င်း။ ဒုတေနူပသမ္ပဒါ၊ ၎င်း။ အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာ တိသောဝ၊ ဤ သုံးပါးတို့သည်သာလျှင်။ ထာဝရာ၊ ခိုင်မြဲကုန်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းသော ဥပသမ္ပဒါတို့သည်။ ဗုဒ္ဓေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓရမာနေယေဝ၊ သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်သာလျှင်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ [ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလျှင်ကား ထို ဥပသမ္ပဒါများ မရှိနိုင်တော့။] တာသု ဥပသမ္ပဒါသု၊ ထို ဥပသမ္ပဒါတို့တွင်။ ဣမသ္မိံ ဌာဝေန၊ ဤ ဥပသမ္ပန္နောပါဠိအရာ၌။ အယံ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပ သမ္ပဒါဝ၊ ဤ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပ သမ္ပဒါကိုသာ။ အဓိပ္ပေတာ၊ အသိရှိအပ်၏။

၅၁။ ပါတိမောက္ခသံဝရနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) ပါတိမောက္ခန္တိ၊ ကား။ သိက္ခာပဒသီလံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (ဝုတ္တိ၌စပ်။) ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ နံ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်သီလကို။ ပါတိ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ တံ၊ ထို သီလကိုစောင့်ရှောက်သော ရဟန်းကို။ အာပါယိကာဒိဟိ၊ အပါယ်၌ဖြစ်သော ဒုက္ခ အစရှိကုန်သော။ ဒုက္ခေဟိ၊ ဒုက္ခတို့မှ။ မောက္ခေတိ၊ မောစယတိ၊ လွတ်စေတတ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ သီလစောင့်ရှောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အာပါယိကစသော ဒုက္ခတို့မှ လွတ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [ဤ အဖွင့်၏အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ နိဒါနုဒ္ဒေသအဖွင့် အစ၌ ပြခဲ့ပြီ။] သီလံ ပတိဋ္ဌာတိအာဒိနိ၊ သီလံပတိဋ္ဌာ ဤသို့ အစရှိသောသဒ္ဒါတို့သည်။

တထေဝ၊ ထိုပါတိမောက္ခဟူသော သဒ္ဓါ၏ပင်။ ဝေဝစနာနိ၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသီလံပတိဋ္ဌာ အစရှိသောသဒ္ဓါတို့တွင်။ သီလန္တိတေ၊ သီလဟူသော သဒ္ဓါသည်။ (ဝေဝစနံ၌စပ်။) ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေန၊ ကမ္မဝါစာ၏ ပြီးဆုံးခြင်းနှင့်။ သဟ၊တက။ ဝါ၊တပြိုင်နက်။ ဣဇ္ဈနကဿ၊ပြီးစီးသော။ ပါတိမောက္ခဿ၊ ပါတိမောက္ခသီလ၏။ ဝေဝစနံ၊ ဝေဝစပရိယာယ် စကားလွယ်သည်။ ကာမဉ္စ(ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဓမ္မတော၊တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဧတံ သီလံနာမ၊ဤသီလမည်သည်ကို။ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့မှ။ ဝိရမန္တဿဝါ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဝတ္ထုပ္ပဋိပတ္တိံ၊ ဝတ်အကျင့်ကို။ ပူရေန္တဿဝါ၊ ဖြည့်ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ စေတနာဒယော၊ စေတနာ အစရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။ [သီလံဟူသောပုဒ်ကို ဝေဒိတဗျဟူ၍လျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။]

ဟိ၊ မှန်။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ ကိံ သီလန္တိ၊ပေ။ အဝီတိက္ကမော သီလန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ သုတ္တံ၊ ဤပါဠိကို။ ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော အရှင် သာရိပုတြာသည်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [သီလံ၊ သီလဟူသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ စေတသိကံ၊ စေတသိက်သည်။ သီလံ၊ မည်၏။ သံဝရော၊ စောင့်စည်းကြောင်းတရားသည်။ သီလံ၊ မည်၏။ အဝီတိက္ကမော၊ မလွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော ဝိရတိစေတသိက်သည်။ သီလံ၊ မည်၏။] [စေတနာ စသည်တို့၏အရကို နောက်၌ အကျယ်ပြုလိမ့်မည်။]

တတ္ထ၊ ထို စေတနာသီလ အစရှိသည်တို့တွင်။ စေတနာသီလံနာမ၊ စေတနာ သီလ မည်သည်။ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့မှ။ ဝိရမန္တဿဝါ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဝတ္ထုပ္ပဋိပတ္တိံ၊ ဝတ်အကျင့်ကို။ ပူရေန္တဿဝါ၊ ဖြည့်ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ စေတနာ၊ စေတနာတည်း။ စေတသိကံ သီလံနာမ၊ စေတသိကသီလ မည်သည်။ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ၊ တို့မှ။ ဝိရမန္တဿ၊ ၎င်း၊ ဝိရတိ၊ ဝိရတိစေတသိက်တည်း။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ စေတနာသီလံနာမ၊ မည်သည်။ ပါဏာတိပါတာဒီနိ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ဒုစရိုက်တို့ကို။ ပဗဟန္တဿ၊ ပယ်စွန့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သတ္ထ၊ ၇-ပါး ကုန်သော။ ကမ္မပထစေတနာ၊ ကမ္မပထစေတနာတို့တည်း။ [ကာယသုစရိုက် ၃-ပါး၊ စစိသုစရိုက် ၄-ပါးတို့၌ပါဝင်သော စေတနာတို့တည်း။] စေတသိကံ သီလံနာမ၊ စေတသိကသီလ မည်သည်။ အဘိဇ္ဈံ၊ အဘိဇ္ဈာကို၊ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဝိဂတဘိဇ္ဈေန၊ ကင်းသောအဘိဇ္ဈာရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ သံယုတ္တမဟာဝဂ္ဂေ၊ မဟာ

ဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အနဘိဇ္ဈာ အဗျာပါဒ သမ္မာဒိဋ္ဌိဓမ္မာ၊ အနဘိဇ္ဈာ၊ အဗျာပါဒ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိတရားတို့တည်း။ သံဝရော သီလန္တိ ဣတ္ထိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပါတိမောက္ခ သံဝရော၊ ပါတိမောက္ခသံဝရ၎င်း။ သတိသံဝရော၊ သတိသံဝရ၎င်း။ ဉာဏသံဝရော၊ ဉာဏသံဝရ၎င်း။ ခန္တိသံဝရော၊ ခန္တိသံဝရ၎င်း။ ဝီရိယသံဝရော၊ ဝီရိယသံဝရ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓေန၊ ၅-ပါးအပြားအားဖြင့်။ သံဝရော၊ သံဝရကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ တဿ၊ ထို ၅-ပါးအပြားရှိသော သံဝရ၏။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြားပြုကြောင်းအထူးကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ အဝိတိက္ကမော သီလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သမာဒိန္နသီလဿ၊ ဆောက်တည်အပ်ပြီးသော သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယိက ဝါစသိကော၊ ကိုယ်၌လည်းဖြစ်၊ နှုတ်၌လည်းဖြစ်သော။ အဝိတိက္ကမော၊ မလွန်ကျူးခြင်းတည်း။ [သမာဒါနဝိရတိကိုဆိုသည်။] စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထိ၊ ဤစေတနာသီလ အစရှိသော သီလတို့တွင်။ သံဝရသီလံ၊ သံဝရသီလ၎င်း။ အဝိတိက္ကမသီလံ၊ အဝိတိက္ကမသီလ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒမေဝ၊ ဤသီလ ၂-ပါးသည်သာ။ နိပ္ပရိယာယတော၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မှုချအားဖြင့်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ စေတနာသီလံ၊ စေတနာသီလ၎င်း။ ဧတသိကံသီလံ၊ စေတသိကသီလ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသီလ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ပရိယာယတော၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[သီလကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ပတိဋ္ဌာကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် ယသ္မာ ပန-စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလေန၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ ပတိဋ္ဌာတိ နာမ၊ တည်တံ့သည် မည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဣတ္ထိ၊ ဤသီလ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပတိဋ္ဌဟတိ၊ တည်ရ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဣတ္ထိ၊ ဤသီလ၌။ ကုသလဓမ္မာဝေ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်ပင်။ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပတိဋ္ဌာ၊ ပတိဋ္ဌာမည်၏။ အယံအတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ (ဘိက္ခု၏ တည်ရာ ဟူသော အနက် ကုသိုလ်တရားတို့၏ တည်ရာဟူသော အနက်ကို။) (ဝေဒိတဗျော၊ ၌စပ်။) သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊ ပေ။ သော ဣမံ ဝိဇဇယေ ဇဇန္တိစ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ပတိဋ္ဌာ မဟာရာဇ သီလံ သုဗ္ဗေသံ ကုသလဓမ္မာနန္တိစ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣတိ) အာဒိသုတ္တဝသေန၊ ဤသို့ အစရှိသောသုတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ [ဣတိတလုံး အကြေကြံ။] ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

[သပညော၊ တိဟိတ်ပဋိသံ ကမ္မဇပင်ကိုယ်ဉာဏ်လည်းရှိထသော။ အာတာပိ၊ ကိလေသာအမှိုက်တို့ကို လွန်စွာ လောဇ်မြှိုက်တတ်သော သမ္ပပဇာန် လှုံလှုံ ဝီရိယလည်း ရှိထသော။ နိပကော၊ ရင့်ကျက်သော ပါဠိဟာရိယပညာလည်း

ရှိတသော။ နုရောသတ္တဝါဟု ဆိုအပ်သော။ သောဘိက္ခု။ သည်။ သီလော စတုပါရိ သုဒ္ဓိသီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ။ တည်၍။ စိတ္တံ။ သမာဓိစိတ်ကို၎င်း။ ပညဉ္စ။ ဝိပဿနာ ပညာကို၎င်း။ ဘာဝယံ။ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေလသော်။ ဣမံ ဇဋ္ဌံ။ ဤတဏှာ တည်းဟူသော အရှုပ်အထွေးကို။ ဝိဇဋ္ဌယေ။ ဖြေရှင်းစွမ်းနိုင်ရာ၏။ဒေဝတာ သံယုတ်၊ သတ္တိဝဂ်၊ ဇဋ္ဌာသုတ်၊ ဤပါဠိတော်ဖြင့် “ပတိဋ္ဌဟတိဝါ ဇတ္ထ ဘိက္ခု” ဟူသော သံဝဏ္ဏနာ၏ သာဓကကို ပြသည်။]

[မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ သီလံ၊ သည်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ကုသလဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာတည်း။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ သီလော ၌။ ပတိဋ္ဌတဿ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နပရိဟာယန္တိ၊ မဆုတ်ယုတ်ကုန်။ ... မိလိန္ဒပညာပါဠိ၊ သီလလံကမ္မပညာ၊ ဤပါဠိတော် ၂-ရပ်ဖြင့် “ကုသလာ ဓမ္မာ ဝေဝါ” စသော သံဝဏ္ဏနာ၏သာဓကကို ပြသည်။]

တဒေဝံ၊ ထိုပါတိမောက္ခသီလသည်။ ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိအတ္ထေန၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း ဟူသောအနက်ကြောင့်။ အာဒိ၊ အာဒိမည်၏။ စ၊ သာဓကကား။ တသ္မာ တံဟ တံ ဥတ္တိယ။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိစ ဥဇ္ဇကာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိကို။ (ဘဂဝ တာ)ပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဥတ္တိယ၊ ဥတ္တိယ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ အပေါင်းအဖော်မှ ခွဲခွါလျက် တပါးတည်း အာတာပီ နိပိက ပဟိတတ္ထဖြစ်အောင် နေလိုခြင်းကြောင့်။) တံ၊ သည်။ ကုသလေသုဓမ္မေ သု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌။ အာဒိမေဝ၊ အစကိုသာ။ ဝိသောဓေဟိ၊ သုတ်သင်လေ့။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏။ အာဒိ၊ အစဟူသည်။ ဧကာစ၊ အဘယ် နည်း။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော။ သီလဉ္စ၊ သီလသည်၎င်း။ ဥဇ္ဇကာ၊ ဖြောင့်မှန်သော။ ဒိဋ္ဌိစ၊ အသိဉာဏ်သည်၎င်းတည်း။ ဝါ၊ အယူသည်၎င်းတည်း။ မဟာဝဂ္ဂ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ နာလန္ဒဝဂ်၊ ဥတ္တိယသုတ်။]

ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ နဂရဝဇူကီ၊ မြို့လက်သမားသည်။ ဝါ၊ မြို့၏ တည်ရာမြေ၏ ကြန်အင်လက္ခဏာကို သိသောဆရာသည်။ နဂရံ၊ မြို့ကို။ မာပေတုကာမော၊ ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (သမာနော) ပဌမံ၊ ရှေးဦး စွာ။ နဂရဋ္ဌာနံ၊ မြို့ရာကို။ သောဓေတိ၊ သုတ်သင်၏။ တတော၊ ထိုသုတ်သင်ပြီးရာ အခါမှ။ အပရဘာဂေ၊ နောက်အဘို့၌။ ဝိထိစတုက္က သိဘံသဋ္ဌကာဒိ ပရိဇ္ဈေဒေ န၊ လမ်းလေးခု အပေါင်းဟူသော လမ်းလေးခု၊ လမ်းသုံးခု အစရှိသော အပိုင်း အခြားအားဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ဝေဘန်၍။ နဂရံ၊ ကို။ မာပေတိယထာ၊ ဖန်ဆင်း သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ယောဂါဝစရော၊ အားထုတ်အပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်း၌ သက်ဝင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဒိတောဝ၊ အစ၌ပင်။ သီလံ၊ ကို။ ဝိသောဓေတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသီလကို သုတ်သင်ပြီးရာအခါမှ။ အပရဘာဂေ၊ ၌။ သမထ။ ပေ။

နိဗ္ဗာနာနိ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ သတ္တိကရောတိ။ မျက်မှောက်ပြု၏။

ဝါပန၊ သည်သာမကသေး။ ခုဇကော၊ ကဝါသည်သည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ တိဟိ၊ ၃-မျိုးကုန်သော။ (သစ်သားပြာ၊ ကောက်ရိုးပြာ၊ နွားချေးပြာအားဖြင့် ၃-မျိုးကုန်သော။) ခါရေဟိ၊ ငန်သောအရသာရှိသောပြာတို့ဖြင့်။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ ဓောဝိတွာ၊ ဖွပ်လျှော်ပြီး၍။ ဝတ္ထေ၊ အဝတ်သည်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်လသော်။ ယဒိစ္စကံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ရဂ်ဇာတံ၊ ဆိုးရည်သို့။ ဥပနေတိ ယထာ၊ ကပ်ဆောင်သကဲ့သို့။ [ရဂ်ဇာတန္တိ ရဇနံ။ ယောဇနာ။] ဝါပန၊ သည်သာမကသေး။ ဆေကော၊ ကျွမ်းကျင်သော။ စိတ္တကာရော၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီဆေးရေးမှုကို ပြုလုပ်သူသည်။ ရူပံ၊ အရုပ်ကို။ လိခိတုကာမော၊ ရေးခြင်းငါအလိုရှိသည်။ (သမာနော)။ အာဒိတောဝ၊ အစဉ်ပင်။ ဘိတ္တိပရိကမ္ပံ၊ နံရံ၌ပရိကံကို။ (နံရံ၌အဖန်ဖန်ပြုလုပ်မှုကို။) ကရောတိ၊ ၎င်း။ တတော၊ ထိုနံရံ၌ ပရိကံကို ပြုပြီးရာအခါမှ။ အပရဘာဂေ၌။ ရူပံ၊ အရုပ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ ယထာ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်စေသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ကြိုအတူသာလျှင်။ ယောဂါဝ စရော အာဒိတောဝ သီလံ ဝိသောစေတွာ အပရဘာဂေ။ သမထ ဝိပဿနာ ဒယော၊ သမထဝိပဿနာအစရှိကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ သတ္တိကရောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သီလံ၊ ကို။ အာဒိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

တဒေတံ(တံ တေ)၊ ထို ပါတိမောက္ခသီလသည်။ စရဏသရိက္ခတာယ၊ ခြေနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စရဏံ၊ စရဏမည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပါဒါ၊ ခြေတို့ကို။ စရဏာတိ၊ စရဏတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ [စရန္တိတေဟိတိ စရဏာ၊ လှည့်လည်သွားလာကြောင်းဖြစ်သော ခြေတို့။] ဟိ၊ ချဲ့။ ဆိန္ဒူစရဏဿ၊ ပြတ်သောခြေရှိသော။ ပုရိသဿ၊ ၎င်း။ ဒိသံ၊ တပါးသောအရပ်သို့။ ဂမနာဘိသခါရော၊ သွားဘို့ရန်ပြုစီမံခြင်းသည်။ နဇာယတိ၊ နိုင်။ ပရိပုဏ္ဏပါဒဿေဝ၊ ပြည့်စုံသောခြေရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ (ပုရိသဿ ဒိသံ ဂမနာဘိသခါရော) ဇာယတိယထာ၊ ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သီလံ၊ သည်။ ဘိန္ဒူ၊ ပျက်သည်။ ခဏ္ဍံ၊ ကျိုးသည်။ အပရိပုဏ္ဏံ၊ မပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိဗ္ဗာနဂမနာယ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားခြင်းငှါ။ ဉာဏဂမနံ၊ ဉာဏ်၏သွားခြင်းသည်။ နသမ္ပဇ္ဇတိ၊ မပြီးစီးနိုင်။ ဝါ၊ မဖြစ်နိုင်။

တိဟိ ခါရေဟိ။ ။တိဟိခါရေဟိတိ ကဋ္ဌပလာလဂေါမယာနံ ဆာရိကာဟိ- ယောဇနာ၊ နေဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ထေရဝဂ်၊ ခေမကသုတ်နှင့် အဋ္ဌသာလိနိ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ လောကုတ္တရ ကုသိုလ်၊ စတုမဂ္ဂနယသဟဿ အခဏ်း၌ "ဦးသခါရ၊ ဆာရိကခါရ၊ ဂေါမယခါရ"ဟု တနည်း ၃-မျိုးပြုသေး၏။

ပနံ၊ အနန္တကား။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ၊ ထိုသီလသည်။ အဘိန္နံ၊ မပျက်သည်။ အဇ္ဈိ၊ မကျိုးသည်။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောန္တိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိဗ္ဗာနဂမာနာယ၊ ငါ။ ဉာဏဂမနံ၊ သည်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ ဝါ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သီလံ၊ ကို။ စရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ သွားကြောင်းခြေဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

တဒေတံ(တံ တေ)၊ ထိုပါတိမောက္ခသီလသည်။ သံယမနဝသေန၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သံယမော၊ သံယမမည်၏။ [ယမု ဥပရမေ ဟူသော ဓာတ်နက်ကိုရည်ရွယ်သည်။] သံဝရဏဝသေန၊ စောင့်စည်းကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သံဝရော၊ သံဝရမည်၏။ ဥဘယေနာပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော သံယမသံဝရဖြင့်လည်း။ သီလသံယမောစေ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းသီလကို၎င်း။ သီလသံဝရော၊ စောင့်စည်းကြောင်းသီလကို၎င်း။ ကထိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သံမယ သံဝရပုဒ်တို့၌။ ဝစနတ္ထော၊ ကို။ (ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဝိတိက္ကမဝိပုန္နန၊ လွန်ကျူးခြင်းဟူသော တုန်လှုပ်ခြင်းကို။ သံယမတိ၊ ရှောင်ကြဉ်တတ်၏။ [စာအုပ်တို့၌ “သံယမေတိ” ဟု ရှိ၏။ ဘူဝါဒိဖြစ်သောကြောင့် စဉ်းစားပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သံယမေတိ၊ ရှောင်ကြဉ်စေတတ်၏။ ဝိတိက္ကမဝသေန၊ လွန်ကျူးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ကဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိပုန္နိတံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းငှါ။ န ဒေတိ၊ မပေး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံယမော၊ မည်၏။ ဝိတိက္ကမဿ၊ လွန်ကျူးခြင်း၏။ ပဝေသနဒ္ဒါရံ၊ ဝင်ကြောင်းဖြစ်သောတံခါးကို။ သံဝရတိ၊ စောင့်စည်းတတ်၏။ ပိဒဟတိ၊ ပိတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံဝရော၊ မည်၏။

မောက္ခန္တိ၊ ကား။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သောသီလတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ မုခဘူတံ၊ ခံတွင်းပေါက်သဘွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်သော သီလတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ စတုဗ္ဗိဓော၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ အာဟာရော၊ အာဟာရသည်။ မုခေန၊ ခံတွင်းပေါက်ဖြင့်။ ပဝိသိတု၊ ဝင်၍။ အင်္ဂမင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို။ ဖရတိယတာ၊ ဖြန့်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ယောဂီနောပိ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ စတုဘူမကကုသလံ၊ ဘုံလေးပါး၌ဖြစ်သောကုသိုလ်သည်။ သီလမုခေန၊ သီလတည်းဟူသောခံတွင်းပေါက်ဖြင့်။ ပဝိသိတု၊ ရ။ အတ္ထသိဒ္ဓိံ၊ အကျိုး၏ ပြီးခြင်းကို။ သမ္မာဒေတိ၊ ပြီးစီးစေ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ မောက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ပမုခေ၊ အဦးပခာနအဖြစ်၌။ သာဓု၊ ကောင်းသောတရားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါဒမာက္ခံ၊ ပါမောက္ခမည်၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရှေ့သွားတည်း။ သေဋ္ဌံ၊ အမြတ်ဆုံးတည်း။ ပခာနံ၊ ပခာနတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်၊ ကုသလနှင့် မွှောနံ သမာပတ္တိယာတိ၊ ကား။ စတုဘူမကကုသလနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ပါမောက္ခံ၊ အဦးပခာန၌ ကောင်းသော တရားတည်း။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ တည်း။ သေဋ္ဌံ၊ တည်း။ ပခာနံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကာယိကော အဝီတိက္ကမောတိ၊ ကား။ တိဝိခံ၊ သော။ ကာယသုစရိတံ၊ တည်း။ ဝါစသိကောတိ၊ ကား။ စတုဗ္ဗိခံ၊ သော။ ဝစီသုစရိတံ၊ တည်း။ ကာယိကဝါစသိကောတိ၊ ကား။ တဒုဘယံ၊ ထိန္တံပါးစုံသော ကာယသုစရိတံ၊ ဝစီသုစရိတံတည်း။ ဣမိနာ၊ ဤကာယိကဝါစသိကော ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အာဇီဝဋ္ဌမကသိလံ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသိလကို။ ပရိယာဒါယ၊ ထက်ဝန်းကျင်ယူ၍။ ဝါ၊ ကုန်အောင်ယူ၍။ (သိမ်းကျုံး၍။) ဒဿေတိ၊ ပြုတော်မူ၏။ သံဝုတောတိ၊ ကား။ ပိဟိတော၊ ပိတ်အပ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသည်။ သံဝုတိန္ဒြေယော၊ စောင့်စည်းအပ်သော စက္ခုစသောဣန္ဒြေရှိသည်။ ပိဟိတိန္ဒြေယော၊ ပိတ်အပ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင်ထင်အောင်ပြအံ့။ သံဝုတဒ္ဓါရံ၊ စောင့်စည်းအပ်သော တံခါးရှိသော။ ဂေဟံ၊ အိမ်ကို။ သံဝုတဂေဟံ ပိဟိတဂေဟန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဣဓ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတောဟူသော ဤပါဠိ၌။ သံဝုတိန္ဒြေယော၊ စောင့်စည်းအပ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သံဝုတောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္ထော၊ ပြီ။ ပါတိမောက္ခသံဝရေနာတိ၊ ကား။ ပါတိမောက္ခေန စ၊ ပါတိမောက္ခသီလနှင့်၎င်း။ သံဝရေန စ၊ စောင့်စည်းကြောင်းဖြစ်သော အခြားသီလနှင့်၎င်း။ (ဥပေတော စသည်၌စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ပါတိမောက္ခသင်္ခါတေန၊ ပါတိမောက္ခဟု ဆိုအပ်သော။ သံဝရေန၊ စောင့်စည်း

သံဝုတော။ ။ သံဝုတော၏ သဒ္ဓတ္ထမှာ ပိတ်ဆိုအပ်၊ စောင့်စည်းအပ် ဟူသော ကမ္မတ္ထသာတည်း။ ထိုသို့ ကံအနက်ယူလိုက်လျှင် စောင့်စည်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရ၊ ပါဠိတော်ရင်းကလည်း စောင့်စည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရအောင် ဟောတော်မူထား၏။ ထို့ကြောင့် “သံဝုတော” အရ စောင့်စည်းအပ်သော ဣန္ဒြေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်အောင် ယူစေလိုသောကြောင့် “သံဝုတိန္ဒြေယော” ဟု ပဌမဖွင့်၍၊ ဣန္ဒြေအရ စက္ခုစသော တံခါးပေါက်ကို ရသောကြောင့် “ပိဟိတိန္ဒြေယော” ဟု သံဝုတကို “ပိဟိတ” ဟု ဖွင့်သည်။

ပါတိမောက္ခသံဝရေန။ ။ ပါတိမောက္ခဖြင့် ဝိနည်းတော်၌လာသော သိက္ခာပုဒ် သီလကို သာယူ၍၊ သံဝရေန-အရ အခြားသော သုစရိတသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ စသည်ကိုယူရသည်။ မှန်၏။ ပါဠိတော်၌ “သံဝရောတိ ကာယိကော အဝီတိက္ကမော ဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော ကာယိကဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော” ဟု သံဝရအရ အခြားသီလတို့ကို ဖွင့်ထားသည်။

ပါတိမောက္ခသင်္ခါတေန ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ပါတိမောက္ခနှင့် သံဝရကို အရတူ ကမ္မဓရယ်သမာသံ” ဟု ဖွင့်ပြသည်။ ရှေ့နည်း၌ကာယိက ဝါစသိက အဝီတိက္ကမကို ပါတိမောက္ခသီလမှ တမျိုးတခြားဟု ယူထားသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ပါဏာတိပါတိရတီစသော သုစရိတ်တို့သည် ပါတိမောက္ခ သိက္ခာပုဒ်၌ပင် ပါဝင်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကာယိကဝါစသိကသီလတို့ကို ပါတိမောက္ခသီလမှ သီးခြား မယူလိုသောကြောင့် အရတူ ကမ္မဓရယ်သမာသံကိုလည်း တနည်းပြရပြန်သည်။

ကြောင်း သိလနှင့်။ (ဥပေတော စသည်၌စပ်။) ဥပေတောတိ အာဒီနိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ၊ သာ။ [သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌ ဆိုအပ်ပြီး-ဟူလို။]

၅၁၂။ ဣရိယတိတိ အာဒီဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ သတ္တဟိပိ၊ ၇-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ [ဣရိယတိ ဝုတ္တတိစသော ပါဠိတော်လာ ၇-ပါး ကို ဆိုသည်။] ပါတိမောက္ခသံဝရသီလေ၊ ၌။ ဌိတဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနေ၊ ဇ။ ဣရိယာပထဝိဟာဓော၊ ဣရိယာပုထ်တည်းဟူသော ဝိဟာရကို။ ကထိတော၊ ပြီ။

၅၁၃။ အာစာရဂေါစရနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သမဏာစာရံ၊ ရဟန်းတို့၏အကျင့်ကို၎င်း။ သမဏဂေါစရံ၊ ရဟန်းတို့၏ကျက်စားရာ အရပ်ကို ၎င်း။ ကထေတုကာမော၊ ဟောခြင်းငှါ လိုလားတော်မူသည်။ (ဟုတွာ) အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နောတိ အတ္ထိ အာစာဓော၊ အတ္ထိ အနာစာဓောတိ၊ ဟူ၍။ ပဒံ၊ ပုဒ်ကို။ ကိဉ္စာပိ ဥဒ္ဓရိ၊ အကယ်၍လည်း ထုတ်ဆောင်တော်မူပါပေပြီ။ [“အတ္ထိ အာစာဓော အတ္ထိ အနာစာဓော”ဟု အာစာရကို ရွှေထား၍ ထုတ် ဆောင်တော်မူသည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် အာစာရကို ရွှေထား၍ အနာစာရကို နောက်ထားပါသော်လည်း။ မဂ္ဂကုသလော၊ လမ်းခရီး၌ ကျွမ်းကျင်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာစိက္ခန္ဓော၊ ပြောပြလိုလသော်။ ဝါမံ၊ လက်ဝဲ ဘက်ကို။ မုဉ္စု၊ လွတ်လော့။ ဒက္ခိဏံ၊ လကျောဘက်ကို။ ဂဏှ၊ ယူလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ပဌမံ၊ စွာ။ မုဉ္စိတဗ္ဗံ၊ လွတ်ထိုက်သော။ သဘယမဂ္ဂံ၊ ကေးနှင့်တကွဖြစ်သော လမ်းကို။ ဥပ္ပထမဂ္ဂံ၊ မမှန်သောလမ်းကို။ အာစိက္ခတိယထာ၊ ပြောပြသကဲ့သို့။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူထိုက်သော။ ခေမမဂ္ဂံ၊ ဘေးတို့၏ကုန်ရာလမ်းကို။ ဥဇုမဂ္ဂံ၊ ဖြောင့်မှန်သောလမ်းကို။ (အာစိက္ခတိယထာ၊ ကဲ့သို့။) ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ မဂ္ဂကုသလပုရိသသဒိသော၊ လမ်းခရီး၌ ကျွမ်းကျင်သော ယောက်ျားနှင့် တူတော်မူသော။ ဓမ္မရာဇာ၊ တရားမင်းသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဟာ- တဗ္ဗံ၊ ပယ်ထိုက်သော။ ဗုဒ္ဓပ္ပဋိကုဋ်၊ ဘုရားရှင်သည် စက်ဆုပ်တော်မူအပ်သော။ အနာစာရံ၊ မကျင့်ထိုက်သော အကျင့်ကို။ အာစိက္ခိတွာ၊ ဟောပြတော်မူပြီး၍။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ အာစာရံ၊ ကျင့်ထိုက်သောအကျင့်ကို။ အာစိက္ခိဘုက-မော၊ မူသည်။ (ဟုတွာ)။ တတ္ထ ကတမော အနာစာဓောတိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ပုရိသေန၊ သည်။ အာစိက္ခိတမဂ္ဂေါ၊ ပြောပြအပ်သောလမ်းသည်။ သမ္ပဇ္ဇေယျဝါ၊ ကောင်းစွာဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ရာ၏။ န (သမ္ပဇ္ဇေယျ) ဝါ၊ ကောင်းစွာမဖြစ်မှုလည်း မဖြစ်ရာ။ တထာဂတေန၊ သည်။ အာစိက္ခိတမဂ္ဂေါ၊ ဟောတော်မူအပ်သောလမ်းသည်။ အပဏ္ဏကော၊ မချွတ်မလွဲသည်။ ဣန္ဒေန၊ သိကြားသည်။ ဝိသဋ္ဌံ၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော။ ဝဇိရံ၊ ဝရဇိန်လက်နက်သည်။ အဝိ- ရဇ္ဈနကံဝိယ၊ မချွတ်မလွဲသကဲ့သို့။ (တထာ) အဝိရဇ္ဈနကော၊ မချွတ်မလွဲသည်။

[အပတ္ထကောကို ထပ်ဖွင့်သည်။] (ဟုတော့)။ နိဗ္ဗာန်နဂရံယေဝ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသောမြို့တော်သို့သာ။ သမောသရတိ၊ သက်ဝင်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ပုရိသော မဂ္ဂကုသလောတိ။ ပေ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ” တိ။ ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [တိဿ၊ တိဿ။ မဂ္ဂကုသလော၊ လမ်းခရီး၌ ကျွမ်းကျင်သော။ ပုရိသောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအမည်သည်။ အရဟတော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင်သာ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ (အဓိဝစနံ၊ အမည်တော်တည်း။) ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတံ၊ ထေရဝဂ်၊ တိဿသုတံ။]

ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သသိသံ၊ ဦးခေါင်းနှင့်ထကဖြစ်သော ကိုယ်ကို။ နဟာနေန၊ ခရုချိုးခြင်းဖြင့်။ ပဟိနသေဒမလဇလ္လိကဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ချွေး၊ အညစ်အကြေးရှိသော။ ပုရိသဿ၊ ကို။ မာလာဂန္ဓဝိလေပနာဒိဝိဘူသနာဝိဓာနံ၊ ပန်း၊ နံ့သာ၊ လိမ်းကျံကြောင်းဖြစ်သော သနပ်ခါးစသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်မှုကို စီရင်ခြင်းသည်။ (သမ္ဗန္ဓုပံ) ဝိယ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘော ရှိသကဲ့သို့။ (တထာ) ပဟိနပါပမေဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော မးကောင်းမှု တရားရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣလျာဏမေဿမာယောဂေါ၊ ကောင်းသော တရားနှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ သမ္ဗန္ဓုပေါ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေဒမလဇလ္လိကံဝိယ၊ ချွေးအညစ်အကြေးကဲ့သို့။ ပဟာဒဗ္ဗံ၊ ပယ်ထိုက်သော။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ အနာစာရံ၊ ကို။ အာစိက္ခိတော၊ ရှိ။ ပဟိနသေဒမလဇလ္လိကဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ချွေး အညစ်အကြေးရှိသော ယောက်ျားကို။ မာလာဂန္ဓဝိလေပနာဒိဝိဘူသနာဝိဓာနံ ဝိယ၊ ပန်း၊ နံ့သာ၊ လိမ်းကျံကြောင်းဖြစ်သော သနပ်ခါးစသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်မှုကို စီရင်မှုကဲ့သို့။ ပစ္စာ၊ ၌။ အာစာရံ၊ ကို။ အာစိက္ခိတုကာမော၊ ဟောခြင်းငှါ လိုလားတော်မူသည်။ (ဟုတော့)ပိ၊ ဖြစ်၍လည်း။ တတ္ထ ကတမာ အနာစာရေတိ အာဓိံ၊ ကို။ (ဒဂဝါ) အာဟ။ [အာစာရကို ဟောပြလိုသော်လည်း အနာစာရကို ရှေးဦးစွာဟောပြ တော်မူသည်-ဟူလို။]

တတ္ထ၊ ထိုတတ္ထ ကတမော အနာစာရေအစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကာယိကော ဝိတိက္ကမောတိ၊ ကား။ တိဝိဓံ၊ သော။ ကာယဒုစရိတံ၊ ကာယဒုစရိုက်ဘည်း။ ဝါစသိကော ဝိတိက္ကမောတိ၊ ကား။ ဒုတိယံ၊ သော။ ဝစိဒုစရိတံ၊ ဝစိဒုစရိုက် တည်း။ ကာယိကဝါစသိကော ဝိတိက္ကမောတိ၊ ကား။ တဒုတယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံ သော ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစိဒုစရိုက်တည်း။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤကားယိကဝါစသိကော ဝိတိက္ကမောဟူသော ပါဠိဖြင့်။ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလဿေဝ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလကိုပင်။ ဝိတိက္ကမံ၊ လွန်ကျူးခြင်းကို။ ဒဿေသိ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝေလံ၊ မာနသိကအနာစာရမဖက် သက်သက်။ ကာယ

ဝါစာဟိ ဝေ၊ ကာယဒ္ဓါရ၊ ဝစီဒ္ဓါရတို့ဖြင့်သာ။ အနာစာရံ၊ မကျင့်ထိုက်သော အကျင့်ကို။ န အာစရတိ၊ ကျင့်သည်မှဟုတ်သေး။ မနသာပိ၊ မနောဒ္ဓါရဖြင့် လည်း။ (အနာစာရံ၊ ကိ။) အာစရတိ ဝေ၊ ကျင့်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမာနသိက အနာစာရကို။ ဒဿေတုံ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ သဗ္ဗမ္မိ ဒုဿီလျှံ အနာစာရေတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ကာယိကော ဝိတိက္ကမော ဝါစသိကော ဝိတိက္ကမော ကာယိကဝါစသိကော ဝိတိက္ကမောတို့ဖြင့် ကာယိက- ဝါစသိက အနာစာရကို ပြတော်မူ၏။ သဗ္ဗမ္မိ ဒုဿီလျှံ အနာစာရေဖြင့် “မာန- သိက အနာစာရကို ပြတော်မူသည်” ဟူလို။]

တတ္ထ၊ ထိုအနာစာရတို့တွင်။ (ကာယိကော၊ ဝိတိက္ကမောစသည်ဖြင့် ပြအပ် ပြီးသော အနာစာရတို့တွင်။) ဧကစ္စယံ၊ အချို့သော။ အနာစာရံ၊ မကျင့်ထိုက် သော အကျင့်ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ အကျယ်ဝေဘန်၍။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလို သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓေ ကစ္စောဝေဠုဒါနေနာတိ အာဒိ။ အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို ဣဓေ ကစ္စော ဝေဠုဒါနေန အစရှိသောစကားရပ်၌။ ဝေဠုဒါနေနာ- တိ၊ ကား။ ပစ္စယယေတုကေန၊ ပစ္စည်းဟူသော အကြောင်းရှိသော။ ဝေဠုဒါ- နေန၊ ဝါးပေးခြင်းဖြင့်။ (ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ ၌စပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း ထိုက်၌။ ဥဋ္ဌိတံ၊ ပေါက်သော။ (ရက္ခိတဂေါပိတံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်၊ လျှို့ ဖေအပ်သော။ ဝေဠုဝါ၊ ဝါးကိုသော်၎င်း။) အရညတော၊ တောမှ။ အာဟ- ရိဘူ၊ ဆောင်ယူ၍။ ရက္ခိတဂေါပိတံ၊ သော။ ဝေဠုဝါ၊ သော်၎င်း။ ဝေ၊ ဤသို့ ငါကပေးလျှင်။ မေ၊ ငါအား။ ပစ္စယံ၊ ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းကို။ ဒဿန္တိ၊ လူကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဥပဋ္ဌာကာနံ၊ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့ အား။ ဒါတု၊ ပေးခြင်းငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဝေ၊ ဤသို့ ဝါးကိုပေး ခြင်းဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ကပ္ပေန္တော၊ ပြုသောရဟန်းသည်။ အနေ- သနာယ၊ မသင့်သော ရှာမှီးခြင်းဖြင့်။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အသက် မွေးမှုဖြင့်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်မွေး၏။ သော၊ ထိုမိစ္ဆာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးသော ရဟန်းသည်။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်။ ဂရဟံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ သမ္ပာယေစ၊ ၌လည်း။ အပါယပရိပူရကော၊ အပါယ်ကို ပြည့်စေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။)

အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပုဂ္ဂလိကဝေဠု၊ ပုဂ္ဂလိကဖြစ်သောဝါးကို။ ကုလသင်္ဂဟ- တ္တာယ၊ အမျိုးတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒဒန္တော၊ ပေးသောရဟန်း သည်။ ကုလဒူသကဒုက္ကဋံ၊ အမျိုးတို့ကို ဖျက်ဆီးသူ၏ ဒုက္ကဋံ အာပတ်သို့။ (တနည်း) ကုလဒူသနဒုက္ကဋံ၊ အမျိုးတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ် ၎င်း ဒုက္ကဋံအာပတ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ပရပုဂ္ဂလိကံ၊ တပါးသော

ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဝါးကို။ ထေယျစိတ္တေန၊ ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စိတ်ဖြင့်။ ဒေဒမာနော၊ ပေးသောရဟန်းကို။ ဘဏ္ဍုလေန၊ ဘဏ္ဍာ၏တန်ဖိုးဖြင့်။ ကာရေတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏။ သံသိကေပိ၊ သံဃာ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဝါး၌လည်း။ ဒေဝေဝနယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုသံသိက ဥစ္စာဖြစ်သော ဝါးကို။ ဣဿရဝတာယ၊ အစိုးရသူ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သစေ ဒေတိ၊ အကယ်၍ ပေးအံ့။ (ဝေသတိ)။ ဂရုဘဏ္ဍံ ဝိပဇ္ဇနံ၊ ဂရုဘဏ်ကို စွန့်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းရှိသော ထုလွှစဉ်းအာပတ်သို့။ အာပဇ္ဇသိ၊ ရောက်၏။ [ထုလွှစဉ်းအာပတ်သာမက ဘဏ္ဍာစားလည်းထိုက်သည်။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကတရော၊ အဘယ် သို့သော။ ဝေဠု၊ ဝါးသည်။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ဂရုဘဏ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကတရော၊ သေ။ (ဝေဠုဂရုဘဏ္ဍံ)။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာဝ၊ ရေပိမမှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။) ယော၊ အကြင် ဝါးသည်။ အရေပိမော၊ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည် မဟုတ်သည်။ [ရောပေန+နိဗ္ဗတ္တော၊ ရေပိမော၊ န ရေပိမော အရေပိမော။] သယံဇာတ ကော၊ အလိုလိုပေါက်သည်။ (ဟောတိ)။ သေ၊ ထိုဝါးသည်။ သံဗေန၊ သည်။ ပရိစ္ဆိန္ဒဋ္ဌာနေယေဝ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်၌သာ။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ဂရုဘဏ် တည်း။ တတော၊ ထို ပိုင်းခြားအပ်သောအရပ်မှ။ ပရံ၊ ပြင်ဘက်၌။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ဂရုဘဏ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ရေပိတဋ္ဌာနေ၊ စိုက်ပျိုးအပ်သောအရပ်၌။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ တည်း။ [ပရိစ္ဆိန္ဒဋ္ဌာန ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ်။]

ပန၊ ဆက်။ သော၊ ထို ဂရုဘဏ်သည် ပမာဏေန၊ ပမာဏအားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒော၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်။ (သမာနော) တေလနာဠိပမာဏောပိ၊ ဆီ ကျည်တောက်ပမာဏရှိသော ဝါးသော်မှလည်း။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ဂရုဘဏ်တည်း။ တတော၊ ထို ဆီကျည်တောက်ပမာဏရှိသော ဝါးမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဂရု ဘဏ္ဍံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ ကား။ ယဿ ဘိက္ခုနော၊ ။ တေလနာဠိယာ ဝါ၊ ဆီကျည်တောက်ဖြင့်သော်၎င်း။ ကတ္တရဒဏ္ဍေနဝါ၊ တောင်ဝှေးဖြင့်သော် ၎င်း။ အတ္ထော၊ အလိုသည်။ (ဟောတိ)။ တေန ထိုရဟန်းသည်။ ဖာတိကမ္မံ၊ တိုးပွားအောင်ပြုမှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယူထိုက်၏။ [ဖာတိကမ္မ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ သဟမ္ပိကဝဂ်၊ ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဖာတိကမ္မံ၊ တိုးပွားအောင်ပြုအပ်သော အမှုသည်။ တဒဏ္ဍနကံဝါ၊ ထို ဝါး၏အဖိုးကို ထိုက်တန်သော ပစ္စည်းသည်၎င်း။ ဧတိရေကံဝါ၊ ထို ဝါး၏ တန်ဖိုးထက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော ပစ္စည်းသည်၎င်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ ဥိနကံ၊ ယုတ်လျော့သော အဘိုးရှိသော ပစ္စည်းသည်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။

ဟတ္ထကံမ္မိ၊ လက်ဖြင့်ပြုထိုက်သော အမှုသည်လည်း။ ဥဒကာဟရဏမတ္တံ
 ဝါ၊ ရေကို ဆောင်ခြင်းမျှသည်၎င်း။ အပ္ပဟရိတကရဏမတ္တံ ဝါ၊ စိမ်းစိုသော
 မြက်သစ်ပင် မရှိအောင် ပြုခြင်းမျှသည်၎င်း။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ [ဝါးကဲ့သို့ ဂရု
 ဘဏ်မဟုတ်သောကြောင့် မအပ် ဟူလို။] ထာဝရံ၊ အမြဲတည်သောဝတ္ထုကို။
 ကာတံ၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇတိ။ [ထာဝရပစ္စည်းတစ်ခုခုကို အစ ပေးရမည်။ ဟူလို။]
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပေါက္ခရဏိတော၊ ရေကန်မှ။ ပံသံ၊ မြေမှုန့်ကို။ ဥဒ္ဓရိတွာဝါ၊
 ထုတ်ဆောင်၍သော်၎င်း။ သောပါဏံ၊ လှေခါးကို။ အတ္တရာပေတွာဝါ၊ ခင်းစေ၍
 သော်၎င်း။ ဝိသမဋ္ဌာနံ၊ မညီညွတ်သော အရပ်ကို။ သမံ၊ ညီညွတ်အောင်။
 ကတွာဝါ၊ ပြု၍သော်၎င်း။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ (သံသိကဝါးကိုယူခြင်းငှါ။) ဝဇ္ဇတိ၊
 နံ။ ဖာတိကမ္ပံ၊ ကို။ အဏတွာ၊ မပြုမူ၍။ ဂတိတော၊ ယူအပ်သောဝါးကို။ တတ္ထ၊
 ထို ဝါးရှိရာကျောင်းတိုက်၌။ ဝသန္တေနော၊ နေသော ရဟန်းသည်သာ။ ပရိ
 ဘူဠိတဗ္ဗော၊ သုံးစွဲထိုက်၏။ ပက္ကမန္တေန၊ အရပ်တပါးသို့ ဖဲသွားသောရဟန်း
 သည်။ သံသိကံ၊ သံသားဇာဉ္ဇာတိ။ ဣတွာ၊ ၍။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဂန္တမ္ပံ၊
 သွားရာ၏။ အသတိယာ၊ သတိကင်းသဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဂတေန၊ သွားမိသော
 ရဟန်းသည်။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ဂတော၊ ရောက်သည်။ (ဟုတွာ)
 သရတိ၊ အမှတ်ရ၏။ တတော၊ ထိုအရပ်မှ။ ပစ္စာဟရိတဗ္ဗော၊ တဖန်ဆောင်
 ထိုက်၏။ အန္တရာ၊ လမ်းခရီးအကြား၌။ ဘယံ၊ ဘေးသည်။ သစေ ဟောတိ၊
 အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ)။ သမ္ပတ္တဝိဟာရေ၊ ရောက်အပ်သောကျောင်း၌။
 ဌပေတွာ၊ ၍။ ဂန္တမ္ပံ၊ သွားရာ၏။

မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းသို့။ ဂန္တာ၊ ၍။ ဝေဠု၊ ကို။ ယာစန္တိ၊
 တောင်းတတ်ကြကုန်၏။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သံသိကော၊ သံသားဉ္ဇာတည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ ဒါတုံ၊ ငှါ။ န ဝိသယန္တိ၊ မရဲဝံ့ကုန်။ မနုဿာ၊
 တို့သည်။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ယာစန္တိဝါ၊ တောင်းမှုလည်း တောင်းကြကုန်အံ့။
 တဒဇ္ဇန္တိဝါ၊ ခြိမ်းချောက်မှုလည်း ခြိမ်းချောက်ကြကုန်အံ့။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။
 ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ဒဏ္ဍကမ္ပံ၊ ဒဏ်ထမ်းမှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဂဏထ၊ ယူကြ
 ကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ [မြက်ကပ္ပိပေးမှု ရေခပ်
 ပေးမှု၊ သဲကိုဆောင်ယူပေးမှု စသည်ကို “ဒဏ္ဍကမ္ပ”ဟု ဆိုသည်။] ဝေဠုဒါနံ
 နာမ၊ ဝါးကိုပေးခြင်းမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တေ၊ ထိုလူတို့သည်။ ဒဏ္ဍ
 ကမ္ပတ္တာယ၊ ဒဏ်ထမ်းမှုကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါသီဖရသု အာဒိနိဝါ၊ ဇား၊
 ပေါက်ဆိန် အစရှိသည်တို့ကိုသော်၎င်း။ ခါဒနိယ ဘောဇနိယံဝါ၊ ခဲဘွယ်
 ဘောဇဉ်ကိုသော်၎င်း။ သစေ ဒေန္တိ၊ အကယ်၍ပေးလှူကုန်အံ့။ (ဒဏ်ထမ်းသည့်
 အနေဖြင့် ထိုပစ္စည်းတို့ကို လှူကုန်အံ့။) (ဝေသတိ) ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊
 မအပ်။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ဝိနယဋ္ဌကထာယံ၊ ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌။ ဒစု

ဂေဟာ၊ မီးလောင်အပ်သော အိမ်ရှိကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဂဏှိတွာ၊
၍။ (မတောင်းဘဲယူ၍။) ဂစ္ဆန္တာ၊ သွားကုန်လသော်။ န ဝါရေတဗ္ဗာ၊ မတား
မြစ်ထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တိ၊ ပြီ။

သံဃဿ၊ ဤ။ ဝေဠုဂုဗ္ဗေ၊ ဝါးရုံ၌။ ဝေဠုဒုဿကာ၊ ဝါးကိုဖျက်ဆီးတတ်
ကုန်သော သစ်ပင်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ [ဝါးရုံ၌ ဝါးကြီးတွေကို
ဖျက်ဆီးတတ်သော ရှုပ်ထွေးသော ဝါးကလေးများနှင့် အခြား သစ်ပင်များကို
“ဝေဠုဒု သိက” ဟု ခေါ်သည်။] [ဒုဿ ဘဟုရိလျှင် ကောင်း၏။ ယောဇနာ၌ကား
“ပါဏိဇာတိက၊ အသက်ရှိုသော သတ္တဝါအမျိုးအစား” ဟု သရုပ်ဖော်၏။
ဝါးပိုးတို့ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။ နောက်၌ “ကောဇ္ဇေတွာ ဂဏှထ” ဟု ရှိ၏။
ထိုဝါးပိုးတို့ကိုသတ်ဖြတ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသောကြောင့် “ပါဏိဇာတိက” ဟု
သရုပ်ဖော်ထားသည်ကို စဉ်းစားပါ။] တံ၊ ထိုဝေဠုဒုဿက ဖြစ်သောသစ်ပင်ကို။
အကောဇ္ဇာပေန္တာနံ၊ မခုတ်ဖြတ်စေကုန်လသော်။ (ဖြတ်၍ မပယ်ရှားကုန်
လသော်။) ဝေဠု၊ သည်။ သစေ နဿတိ၊ အကယ်၍ ပျက်အံ့။ (ဝေသတံ)
ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဘိက္ခဝ-
စာရေ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာရှာ၍။ မနုဿာနံ၊ တို့အား။ အာစိက္ခံတဗ္ဗံ၊ ပြောပြ
ထိုက်၏။ (မနုဿာ)။ ကောဇ္ဇေတံ၊ ခုတ်ဖြတ်ခြင်းငှါ။ သစေ န ဣစ္ဆန္တိ၊ အကယ်၍
အလိုခံရှိကုန်အံ့။ (ဝေသတံ)။ သမဘာဂံ၊ ညီမျှသောအဘို့ကို။ လဘိဿထ၊
ရကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏။ (ကောဇ္ဇေတံ၊ ငှါ။)
န ဣစ္ဆန္တိ ယေဝ၊ အလိုခံရှိကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်အံ့။ (ဝေသတံ)။ ဒွေ
ကောဠာသေ၊ နှစ်ဘို့ နှစ်စုတို့ကို။ လဘိဿထ၊ ရကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗာ။
ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့ နှစ်ဘို့ နှစ်စုရသော်လည်း။ အနိစ္ဆန္တေသု၊ အလိုခံရှိကုန်လသော်။
(ဝေဠုဒုဿက သစ်ပင်တို့ကို မခုတ်ဖြတ်ကုန်လသော်။) နဋ္ဌေန၊ ပျက်စီးခြင်း
ဖြင့်။ (ဝါးရုံ၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်။) အတ္တော၊ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
တုမ္မာကံ၊ သင်တို့၏။ ခဏေ၊ အားလပ်ခွင့်သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဒဏှကမ္ပံ၊
ကို။ ကရိဿထ၊ ပြုရကုန်လတ္တံ့။ ဝါ၊ ပြုရကုန်လိမ့်မည်။ ကောဇ္ဇေတွာ၊ ၍။
ဂဏှထ၊ ယူကြကုန်လော့။ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ [ရဟန်းများကိုယ်တိုင် ဝေဠုဒုဿက
သစ်ပင်တို့ကို မဖျက်ကောင်းသောကြောင့် ဤစကားကို ဆိုရသည်။] ဝေဠု-
ဒါနံ နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ။

ဝေဠုဂုဗ္ဗေ၊ ဝါးရုံ၌။ အဂ္ဂိမ္ပိ၊ မီးသည်။ ဥဋ္ဌိတေပိ၊ ထသော်၎င်း။ ဥဒကေန၊
သဉ်။ ဝုယုမာနဝေဠု၊ သူပိ၊ မျှောအပ်သော ဝါးတို့၌၎င်း။ ဒေသေ နယော၊
တည်း။ ရုက္ခေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ အယမေဝ၊ ဤအစီအစဉ်သည်ပင်။ ကထာ-
မဂ္ဂေါ၊ စကားအစဉ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ သူစိဒဏှကပ္ပ-
မာဏော၊ သီဟိုဠ်ကညစ်ရိုး ပမာဏရှိသည်။ (သမာဓော) ဂရုဘဏှံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ သံသိကေ၊ သံသာဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ရုက္ခေ၊ တို့ကို။ ကောဇ္ဇာပေတွာ၊

ခုတ်ဖြတ်ခေ၍။ သံသံ၊ ကို။ အနာပုစ္ဆိတောပိ၊ မပန်ပြောမူ၍လည်း။ သံသိကံ၊ သံသာဥစ္စာဖြစ်သော။ အာဝါသံ၊ ကျောင်းကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ (ဆောက်ကောင်း၏။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ရအပ်ပါသော်လည်း။ ဝစနပထဇ္ဇေဒနတ္ထံ၊ သူတပါးတို့၏ ပြောဆိုခြင်းကို ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (အပြစ်တင်လွတ်အောင်။) အာပုစ္ဆိတောဝ' ပန်ပြော၍သာလျှင်။ ကာဘဗ္ဗော၊ ၏။

ပုဂ္ဂလိကံ၊ ပုဂ္ဂလိကဥစ္စာကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်သလော။ န လဗ္ဘတိ။ မရအပ်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ပန၊ ထိုသို့ မရအပ်ပါသော်လည်း။ ဟတ္ထကမ္မသိဒ္ဓသန၊ ဟတ္ထကမ္မကို အပီးပခာန ပြုသဖြင့်။ ကေသိံ ဂေဟေ၊ တခုသောကျောင်း၌။ မဉ္ဇဋ္ဌာနမတ္ထံ၊ ညောင်စောင်း တနေရာမျှကို။ (ပုဂ္ဂလိကံ ကာတုံ၊) လဗ္ဘတိ။ [ကျောင်းကလေးဆောက်သော အခါ အားလုံးပစ္စည်းတွေက သံသိကဖြစ်နေခဲ့သော် ရဟန်းတပါးက လူတို့၏ အထံသို့ လက်ဖြင့်ပြုလုပ်ဘို့ရန် တောင်းခံ၍ ဆောက်လုပ်လျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ညောင်စောင်းတနေရာလောက်ငှာနကို ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်ဖြင့် ရနိုင်သည်-ဟူလို။] တိသုခဂေဟေသု၊ သုံးခုသောကျောင်းတို့တွင်။ ကေဂေဟံ၊ တခုသောကျောင်းကို။ လဘတိ၊ ၏။ [ဟတ္ထကမ္မကို အပီးပြုသဖြင့် သုံးကျောင်းပြီးအောင်ဆောက်နိုင် လျှင် တကျောင်းကို ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်ဖြင့် ရသည်။] ဗဗ္ဗသမ္ဘာရာ၊ သစ် အဆောက် အဦတို့သည်။ ပုဂ္ဂလိကာ၊ ပုဂ္ဂလိကတို့သည်။ သစေ ဟောန္တိ၊ အကယ်၍ ဖြစ် ကုန်အံ့။ ဘူမိ၊ မြေသည်။ သံသိကံ၊ သံသာဋီကာသည်။ (သစေ ဟောတိ။ ဧဝံသတိ။) ကေဂေဟံ၊ တခုသောကျောင်းကို။ ကတွာ၍ ။ သမဘာဂံ၊ ညီမျှ သောအဘို့ကို။ လဘတိ၊ ၏။ [သံသိက တဝက်၊ ပုဂ္ဂလိက တဝက်ရသည်-ဟူလို။] ဒွိသု ဂေဟေသု၊ နှစ်ခုသောကျောင်းတို့တွင်။ ကေဂေဟံ၊ ကို။ လဘတိ။

သံသိကရက္ခေ၊ သံသိကသစ်ပင်သည်။ သံသိကံ၊ သံသိကဖြစ်သော။ အာဝါသံ၊ ကျောင်းကို။ ဗာဓေဒန္တ၊ တားမြစ်လဒသော်။ သံသံ၊ ကို။ အနာပုစ္ဆာ၊ မပန်ပြောဘဲ။ ဟာရေတုံ၊ ဖယ်ရှားခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်သလော။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (သံသံ အနာပုစ္ဆာ ဟာရေတုံ။) ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ (ထိုသို့ပင် သံသာကို မပန်ပြောဘဲ ပယ်ခြင်းငှါ အပ်ပါသော်လည်း။) ဝစနပထဇ္ဇေဒနတ္ထံ၊ ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုခြင်း၏ အကြောင်းကို ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အာပုစ္ဆိတောဝ၊ ပန်ပြော၍သာလျှင်။ ဟာရေတဗ္ဗော၊ ၏။ ရက္ခံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သံသဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ မဟန္တော၊ များစွာသော။ လာဘော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) န ဟာရေတဗ္ဗော၊ ထိုက်။ ပုဂ္ဂလိကရက္ခေ၊ ပုဂ္ဂလိကသစ်ပင်သည်။ သံသိကံ၊ သော။ အာဝါသံ၊ ကို။ ဗာဓေ- ဒန္တ၊ သော်။ ရက္ခာသမိကဿ၊ သစ်ပင်ရှင်အား။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ပြောထိုက်၏။ (ရက္ခာသမိကော၊ သည်။) ဟရိတုံ၊ ပယ်ရှားခြင်းငှါ။ သစေ န ဣတ္ထတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ

သတိ) ဆေဒါပေတွာ၊ ဖြတ်စေ၍။ ဟာရေတဗ္ဗော၊ ပယ်ရှားထိုက်၏။ မေ၊ ငါ၏။ ရုက္ခံ၊ ကို။ ဒေထ၊ အစားပေးကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေန္တဿ၊ တောင်းသော သစ်ပင်ရှင်အား။ ရုက္ခံ၊ ကို။ အတ္ထိပေတွာ၊ အဘိုးဖြတ်စေ၍။ မူလံ၊ အဘိုးကို။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးထိုက်၏။

သံသိကေ၊ သံသာဇိဉ္စတုဖြစ်သော။ ရုက္ခေ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလိကာဝါသံ၊ ပုဂ္ဂလိက ကျောင်းကို။ (ဗာဓေန္တေပိ၊ တားမြစ်သော်၎င်း။) ပုဂ္ဂလိကေ၊ ပုဂ္ဂလိကဖြစ်သော။ (ရုက္ခေ) စ၊ သစ်ပင်သည်လည်း။ ပုဂ္ဂလိကာဝါသံ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ကျောင်းကို။ ဗာဓေန္တေပိ၊ သော်၎င်း။ ဒေသေဝနယော၊ တည်း။ ဝလ္လိယမ္ပိ၊ နွယ်၌လည်း။ အယမေဝ၊ ဤစကားအစဉ်သည်ပင်။ ကထမဂ္ဂေါ၊ စကားအစဉ်တည်း။ ပန၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ငလ္လိ၊ နွယ်ကို။ ဝိက္ကာယတိ (ဝိက္ခိယတိ)၊ ရောင်းအပ်၏။ ဒုလ္လာဘာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်ရအပ်သည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ သာ၊ ထိုနွယ်သည်။ ဥပစုဗာဟုပမာဏတော၊ လက်မောင်းတဝက် ပမာဏရှိသောနွယ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ (ဂရုဘဏ္ဍံ၊ တည်း။) တတော၊ ထိုလက်မောင်းတဝက် ပမာဏရှိသောနွယ်မှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် ဖြစ်သော။ ဝလ္လိခဏ္ဍံ၊ နွယ်အပိုင်းသည်။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ သည်။ န ဟောတိ။

ပတ္တဒါနာဒိသပိ၊ အရွက်ကိုပေးခြင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ပတ္တဒါနေနာတိ၊ ကား။ ပစ္စယဟေတုကေန၊ ပစ္စည်းလေးပါး ဟူသောအကြောင်းရှိသော။ ပတ္တဒါနေန၊ အရွက်ပေးခြင်းဖြင့်။ (ဇီဝိကံ ကပေတိ ၌စပ်။) ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဝေဠုဒါနေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပတ္တဒါန၌။ ဂရုဘဏ္ဍတာယ၊ ဂရုဘဏ်၏အဖြစ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ပတ္တမ္ပိ၊ သစ်ရွက်ကိုလည်း။ ဝိက္ကာယတိ (ဝိက္ခိယတိ)၊ ရောင်းအပ်၏။ ဂန္ဓိကာဒယော၊ နံ့သာသည် အစရှိသူတို့သည်။ ဂန္ဓပလိဝေဋ္ဌနာဒိနံ၊ နံ့သာကိုထုတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ အတ္တာယ၊ ငှါ။ ဂဏန္တိ၊ ဝယ်ယူကုန်၏။ တာဒိသေ၊ ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သော။ ဒုလ္လာဘဋ္ဌာနေယေဝ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ရာဋ္ဌာန၌သာလျှင်။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ သည်။ ဟောတိ။ သေ၊ ဤအဆုံးအဖြတ်သည်။ တာဝ၊ ပုပ္ဖဒါနမှ ရှေးဦးစွာ။ ကိံ သုကပတ္တကဏ္ဍပိဋ္ဌန္တနတာလပတ္တာဒိသု၊ ပေါက်ရွက်၊ နားတန်ဆာပြုလုပ်ကြောင်းဖြစ်သော ထန်းရွက် အစရှိသည်တို့၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

တာလပတ္တမ္ပိ၊ ထန်းရွက်ကိုလည်း။ ဣမသ္မိံ ယေဝဋ္ဌာနေ၊ ဤပတ္တဒါနအရာ၌သာ။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုထိုက်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ တာလပတ္တမ္ပိ၊ ထန်းရွက်သည်လည်း။ သယံဇာတေ၊ အလိုလိုပေါက်သော။ တာလဝနေ၊ ထန်းတော၌။ သံဗေန၊ သည်။ ပရိစ္ဆိန္နဋ္ဌာနေယေဝ၊ ပိုင်းခြားအပ်ရာအရပ်၌သာလျှင်။ ဂရု-

ဘဏ္ဍ၊ တည်း။ တတော၊ ထိုပိုင်းခြားအပ်ရာအရပ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ (ဂရု-
 ဘဏ္ဍ၊ သည်။) န (ဟောတိ)။ ရောပိမတာလေသု၊ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ
 အပ်သော ထန်းပင်တို့၌။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော ထန်းရွက်သည်လည်း။ ဂရု-
 ဘဏ္ဍ၊ တည်း။ တဿ၊ ထိုဘန်းရွက်၏။ ပမာဏံ၊ သည်။ 'ဟေဋ္ဌိမကောဋီယာ၊
 အောက်၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဂုံလပုမာဏောပိ၊ လက်ရှစ်သစ်
 ပမာဏရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ရိတ္တပေါတ္တကော၊ ဇာမ္ပု ကင်းဆိတ်သော ထန်း
 ရွက်သည်။ (ဂရုဘဏ္ဍ၊ တည်း။) [ဤအဋ္ဌဂုံလပုမာဏရိတ္တပေါတ္တက၏ အဓိပ္ပါယ်
 ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ သဟမ္ပေကဝဂ်၊ ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တိဏမ္ပိ၊ မြက်ကိုလည်း။ ဧတ္ထော၊ ဤပတ္တဒါန၌ပင်။ ပက္ခိပိတု၊ ထည့်သွင်း၍။
 ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောပြထိုက်၏။ ပန၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ တိဏံ၊
 မြက်သည်။ နတ္ထိံ၊ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ မုဉ္ဇပလာလနာဠိကေရပဏ္ဏာဒီဟိပိ၊
 ပြုဆဲမြက်၊ ကောက်ရိုး၊ အုန်းရွက်အား ရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း။ ဆာဒေန္တိ၊ မိုးကြကုန်
 ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာနံပိ၊ ထိုပြုဆဲမြက်၊ ကောက်ရိုး၊ အုန်းရွက်အစရှိသည်
 တို့ကိုလည်း။ တိဏေ၊ နေဝ၊ မြက်ဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ သွင်းယူအပ်ကုန်
 ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ မုဉ္ဇပလာလာဒီသု၊ ပြုဆဲမြက်၊ ကောက်ရိုး အစရှိသည်
 တို့တွင်။ ယံ ကိဉ္စ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏံ၊ လက်ဆုပ်
 ပမာဏရှိသော။ တိဏံ၊ မြက်သည်၎င်း။ နာဠိကေရပဏ္ဏာဒီသုစ၊ အုန်းရွက်
 အစရှိသည်တို့တွင်လည်း။ ကေပဏ္ဏမ္ပိ၊ တရွက်သည်၎င်း။ သံဃဿ၊ အား။
 ဒိန္နံဝါ၊ အပ်သော်၎င်း။ တတ္ထဇာတကံဝါ၊ ထိုသံဃာ့အရာမ၌ ပေါက်သည်သော်
 ၎င်း။ ဗဟိအာရာမေ၊ အာရာမ်၏ပြင်ပ၌။ သံဃဿ၊ ၏။ တိဏဝတ္ထမ္ပိ၊ မြက်
 ခင်း၌။ ဇာတတိဏံ ဝါ၊ ပေါက်သောမြက်သည်သော်၎င်း။ ရက္ခိတဂေါပိတံ၊
 စောင့်ရှောက်အပ် လို့ခွင့်စအပ်သည်။ (သမာနံ) ဂရုဘဏ္ဍ၊ သည်။ ဟောတိ။
 ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုသစ်ရွက်မြက်ကို။ သံဃကမ္မေစ၊ သံဃာ၏ အမှုကို၎င်း။
 စေတိယကံမ္မေစ၊ စေတိတော်၏ အမှုကို၎င်း။ ကဝေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ အတိ-
 ရေကံ၊ ပိုလွန်သောမြက်၊ သစ်ရွက်ကို။ ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ၊ ပုဂ္ဂလိကအမှု၌။ ကာထံ၊
 ငါ။ ဝဇ္ဇတိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ဝုတ္တဝေဠုမိပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝါး
 ၌လည်း။ 'သေဝနယော၊ တည်း။ [သံဃကမ္မ၊ စေတိယကမ္မပြုပြီး၍ ကျန်နေ
 လျှင် ပုဂ္ဂလိကကမ္မ၌ သုံးစွဲနိုင်သည်-ဟူလို။]

ပုပ္ဖဒါနေ၊ ပန်းပေးခြင်း၌။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဧတ္ထကေသု၊
 ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ရုက္ခေသု၊ သစ်ပင်တို့၌။ ဝါ၊ သစ်ပင်တို့က။
 ပုပ္ဖိနိ၊ ပန်းတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ ယာဂုဘတ္တဝတ္ထေ၊ ယာဂုဝတ်၊ ဆွမ်း
 ဝတ်၌။ [ရှေးနိဿယ၌ "ယာဂုဘတ္တဝတ္ထေ၊ ယာဂုဆွမ်းတို့ကို"ဟု ပေး၏။]
 ဥပနေန္တ၊ ကပ်ဆောင်ကြကုန်။ ဧတ္ထကေသု၊ ကုန်သော။ ရုက္ခေသု၊ တို့၌။ (ပုပ္ဖိနိ၊
 တို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ၍။) သေနာသနပုဋိသင်္ခရဏေ၊ ကျောင်းကိုပြင်ဆင်ခြင်း၌။

ဥပနေန္တု။ ကုန်။ ဣတိဝေံ။ သို့။ နိယမိတဋ္ဌာနေ ဝေသတ်မှတ်အပ်သော အရပ်၌ သာ။ ပုပ္ဖါနိ၊ ပန်းတို့သည်။ ဂရုဘဏ္ဍာနိ၊ ဂရုဘဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ပရ တီရေ၊ ထိုမှာဘက်ကမ်း၌။ သာမဏေရာ၊ တို့သည်။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဩစိန်တွာ၊ ဆွတ်ခူး၍။ ဣသိံ၊ အစုကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတော၊ ၅ ပါး သော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော။ ပုပ္ဖဘာဇကော၊ ပန်းကို ဝေဘန်တတ်သော ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခုသံ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ ဂဏေတွာ၊ ရေတွက်၍။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အသို့အစုတို့ကို။ ကရေတိ၊ ၎င်း။ သေ၊ ထိုပန်းကို ဝေဘန်သော ရဟန်းသည်။ သမ္ပတ္တပရိသာယ၊ ရောက်လာသော ပရိသတ်အား။ သံသံ၊ ကို။ အနာပုစ္ဆိတွာ၊ မပန်ပြောဘဲသာလျှင်။ ဒါတုံ၊ ငှါ။ လဘတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ရပါသော်လည်း။ အသမ္ပတေန၊ မသမုတ်အပ်သော ရဟန်းသည်။ ဝါ၊ သမ္မုတ် မရသော ရဟန်းသည်။ အာပုစ္ဆိတွာ၊ ပန်ပြော၍သာ။ ဒါတပ္ပံ၊ ပေးရာ၏။

ပန၊ ဆက်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို ဒါတုံ၊ ငှါ။ လဘတိ၊ ရသနည်း။ ကဿ၊ အား။ (ပုပ္ဖါနိ ဒါတုံ) န လဘတိ၊ မင သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ မာတာပိတုနံ၊ မိဘတို့ဘို့။ ဂေဟံ၊ အိမ်သို့။ ဟရိတွာပိ၊ ဆောင်၍၎င်း။ ဂေဟတော၊ အိမ်မှ။ ပက္ခောသာပေတွာပိ၊ ခေါ်စေ၍၎င်း။ ဝတ္ထုပူဇံ၊ ရတနာ ၃-ပါးဟူသော ဝတ္ထုကို ပူဇော်ခြင်းကို ကရေထ၊ ပြုကြကုန်လေ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဒါတုံ၊ ငှါ။ လဘတိ၊ ၎င်း။ ပိဋန္တနုတ္တယ၊ ပန်ဆင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒါတုံ န လဘတိ။ ပန၊ ကား။ သေသ ဉ္ဇတိနံ၊ မိဘကြွင်းသော ဆွေမျိုးတို့ဘို့။ ဟရိတွာ၊ ၍။ နဒါတပ္ပံ၊ မပေးရာ။ ပက္ခောသာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ ပူဇံ၊ ရတနာ ၃-ပါးကို ပူဇော်ခြင်းကို။ ကရေ ထ၊ ပြုကြကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဒါတပ္ပံ၊ ပေးနိုင်၏။ ပူဇနဋ္ဌာနံ၊ ပန်းပူဇော် ရာအရပ်သို့။ သမ္ပတ္တဿ၊ ရောက်လာသော။ သေသဇနဿ၊ မိဘဆွေမျိုးတို့မှ ကြွင်းသော လူအပေါင်းအား။ အပစ္စာသိသန္တေန၊ သူတို့၏ ပြန်လှူအပ်သော ပစ္စည်းကို မတောင့်တသည်။ (ဟုတွာ)။ ဒါတပ္ပံ၊ ရာ၏။ ပုပ္ဖဒါနံနာမ၊ ပန်းပေး ခြင်း မည်သည်။ (လူတို့ကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ကုလဒူသနဖြစ်သော ပန်း ပေးခြင်းမည်သည်။) န ဟေတိ။

ဝိဟာရေ၊ ကျောင်၊ တိုက်၌။ ဗဟူနိ၊ များစွာကုန်သော။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ ပုပ္ဖန္တိ၊ ပွင့်ကုန်၏။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလှူငှါ။ စရန္တေန၊ လှည့်လည်လသော်။ မနုဿေ၊ တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဗဟူနိ၊ များစွာ ကုန်သော။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ပူဇေထ၊ ပူဇော်လှည့်ကြကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္ထုပုံ၊ ပြောဆိုနိုင်၏။ ဝစနမတ္တေ၊ ပြောခြင်းမျှ၌။ ဒေါသော၊ ပုပ္ဖဒါန အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ခါဒနိယ ဘောဇနိယံ၊ ခဲဘယ်ဘောဇာကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ အာဂမိဿန္တိ၊ လာကုန်

လတ္တံ့။ ဣတိစိတ္တေန၊ ဤသို့သော စိတ်ဖြင့်။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မပြောရာ။ [ကျောင်း၌ ပန်းတွေ အများကြီးရှိသည် ပူဇော်လှည့်ကြ ဟု ပြောလျှင် လူတို့က ခဲဘယ် ဆောဇာဉ်တွေယူ၍လာကြလိမ့်မည်ဟု ပစ္စည်းကိုတောင့်တသော စိတ်ဖြင့် မပြော ကောင်း။] သစေ ဝဒတိ၊ အကယ်၍ပြောအံ့။ (ဝေသတိ)။ ခါဒနိယ ဘောဇနိ ယံ၊ ကို။ န ပရိဘူတဗ္ဗံ၊ မသုံးဆောင်ထိုက်။

မနုဿာ၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။ ဝိဟာရေ ဌံ။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတုာ၊ ၍။ အသုကဒိဝသေ၊ ထို မည်သောနေ၌။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ အာဂမိဿာမ၊ လာခဲ့ပါ ကုန်အံ့။ သာမဏေရာနံ၊ တို့အား။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဩစိနိတံ၊ ဆုတ်ခူးခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဆုတ်ခူးခွင့်ကို။ မာဒေထ၊ မပေးကြပါကုန်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (သစေ) ဝဒန္တိ၊ အကယ်၍လျှောက်ကုန်အံ့။ [တပည့်တော်တို့ မည်သည့်နေ့ လာခဲ့ပါမည် ကိုရင်များ ပန်းမဆုတ်ကြပါစေနှင့်ဟု ပြောကုန်အံ့။] (ဝေသတိ) ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ သာမဏေရာနံ၊ တို့အား။ ကထေတံ၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ။ (ပန်းတို့ကိုမဆုတ် ကြဘို့ရန် ပြောဆိုခြင်းငှါ။) (သတိ၊ သတိသည်။) ပမုဋ္ဌာ၊ ပျောက်ပြီ။ ဝါ၊ မေ့ပြီ။ [စာအုပ်တို့၌ “ဘိက္ခု” ဟု ရှိသော်လည်း ပမုဋ္ဌာ၏ကတ္တား မဖြစ်နိုင်။ နောက်၌ “သတိ မေ ပမုဋ္ဌာ” ဟု ကေဂုဏ် ရှိ၏။ ရှေ့၌လည်း “ဘိက္ခုနာ” ဟု ကေဂုဏ်ရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းအများ မဟုတ်၊ ရဟန်း တပါးတည်းသာ ဖြစ်ကြောင်း သိသာ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကထေတံ၏ အဝတ္တကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် “ဘိက္ခု နာ” ဟု ရှိစေရမည်။ ပမုဋ္ဌာ၏ကတ္တားမှာ သတိပုဒ်သာတည်း။]

သာမဏေရေဟိ၊ တို့သည်။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဩစိနိတုာ၊ ဆုတ်ခူး၍၊ ဌပိတာ နိ၊ ထားအပ်ကုန်သည်။ (သစေ ဟောန္တိ။ ဝေသတိ။) မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဘိက္ခု၊ သို့။ [ဤ၌လည်း “ဘိက္ခု” ဟု ကေဂုဏ်ရှိလျှင် ကောင်း၏။ နောက်၌ အဓပြေမှာ “သတိ မေ” ဟု ကေဂုဏ် ဖြေလိမ့်မည်။] ဥပသကံမိတုာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ မယံ၊ တို့သည်။ တုမ္မာကံ၊ အရှင်ဘုရားတို့အား။ အသုက ဒိဝသေယေဝ၊ ထိုမည်သော နေ၌ပင်။ သာမဏေရာနံ၊ တို့အား။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဩစိနိတံ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ဆုတ်ခူးခွင့်ကို။ မာဒေထ၊ မပေးကြပါကုန်လင့်။ ဣတိ၊ သို့။ အာရောစယံမု၊ လျှောက်လိုက်ကြကုန်ပြီ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တုမေ၊ တို့သည်။) န ဝါရယိတ္ထ၊ မတားမြစ်ကြပါကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုကြကုန်အံ့။ [တုမ္မာကံ မာဒေထ ဝါရယိတ္ထတို့၌ ဗဟုဂုဏ်မှာ ဝါရဝဗဟုဂုဏ်တည်း။ ရဟန်း များသောကြောင့် မဟုတ်။] မေ၊ ၏။ သတိ၊ သည်။ ပမုဋ္ဌာ၊ ပျောက်ပြီ။ ဝါ၊ မေ့ပြီ။ [ဤ၌ “မေ” ဟု ကေဂုဏ်ထားပုံကိုကြည့်ပါ။] ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဩစိတ မတ္တာနေဝ၊ ဆုတ်အပ်ပြီးကာမျှတို့သည်သာ။ (ဟောန္တိ။) ပူဇော၊ ပူဇော်မှုကို။ န တာဝ ကတာ၊ မပြုအပ်သေး။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဂဏှထ၊ ယူကြကုန်လော့။

(ဆွတ်ခူးအပ်ပြီးပန်းတို့ကို ယူကြလော့။) ပူဇေထ၊ ပူဇော်ကြကုန်လော့။
ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မပြောဆိုရာ။ သစေ ဝဒတိ၊ အကယ်၍ ပြောဆိုအံ့။
(ဝေံသတိ) အာမိသံ၊ အာမိသကို။ န ပရိဘူတိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။

အပရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (လူတို့က လျှောက်လိုက်သည်ကို
သတိမမေ့သော ရဟန်းသည်။) သာမဏေရာနံ၊ တို့အား။ အာစိက္ခတိ၊ ပြော
ပြ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) အသုကဂါမဝါသိနော၊ ထိုမည်သောရွာ၌ နေကုန်သော
လူတို့သည်။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ မာ ဩစိနိတ္ထ၊ မဆွတ်ခူးကြပါကုန်လင့်။ ဣတိ၊ သို့။
အာဟံသု၊ လျှောက်လိုက်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ (အာစိက္ခတိ)။ မနုဿာပိ၊ တို့သည်
လည်း။ အာမိသံ၊ ကို။ အာဟရိတော၊ ဆောင်ယူ၍။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတော၊ ၍။
ဝဒန္တိ၊ လျှောက်ကြကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) အမှာကံ၊ တပည့်တော်တို့၏။
မနုဿာ၊ တို့သည်။ န ဗဟုကော၊ မများပါကုန်။ သာမဏေရေ၊ တို့ကို။ အမေဟိ၊
တပည့်တော်တို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဩစိနိတံ၊ ဆွတ်ခူးခြင်းငှါ။
အာဏာပေသ၊ စေခိုင်းကြပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဥပါသကာ၊
ဥပါသကာ။ သာမဏေရေဟိ၊ တို့သည်။ ဘိက္ခော၊ ဆွမ်းကို။ လဒ္ဓါ၊ ရအပ်ပြီ။
ယေ၊ အကြင် သာမဏေတို့သည်။ ဘိက္ခောစာရံ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာရွာသို့။
န ဝတ္တန္တိ၊ မသွားကြကုန်သေး။ တေ၊ ထိုသာမဏေတို့သည်။ သယမေဝ၊ မိမိတို့
ကိုယ်တိုင်သာသျှင်။ ဇာနိဿန္တိ၊ သိကြကုန်လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ရာ၏။
[ဆွမ်းခံမသွားသေးသော သာမဏေတို့က အလိုက်သိစွာ ပန်းခူးကြလိမ့်မည်ဟု
ပြောနိုင်သည်-ဟူလို]။ ဣတိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ နယံ၊ နည်းကို။
လဘိတော၊ ရ၍။ သာမဏေရေ၊ တို့ကို။ ပုတ္တေဝါ၊ သားတို့ကိုသော်၎င်း။
ဘာတိကေဝါ၊ ညီငယ်တို့ကိုသော်၎င်း။ ကတော၊ ၍။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဩစိနာ-
ပေတံ၊ ဆွတ်ခူးစေခြင်းငှါ။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိံ၊ ပုပ္ဖါနိ နာမ၊
မည်သည်။ န ဟောတိ။ [ဩစိနာပေတံ နေရာဝယ် “ဩစိနာပနေ၊ ဆွတ်ခူး
စေခြင်း၌။ ဝါ၊ ကြောင့်”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] [သာမဏေတို့ကို သား
အပြစ်၊ ညီအပြစ် သဘောထား၍ လူတို့က ပန်းအခူးခိုင်းကြလျှင် ရဟန်းမှာ
အပြစ်မရှိ။]

ဖလဒါနေ၊ အသီးကိုပေးခြင်း၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဖလမ္ပိ၊
သည်လည်း။ ပုပ္ဖဝိယ၊ ပန်းကဲ့သို့။ နိယမိတမေဝ၊ သတ်မှတ်အပ်သော သစ်သီး
သည်သာ။ ဂဗ္ဘတဏှံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဗဟုကမ္ပိ၊ များစွာသော။
ဖလာဖလေ၊ သစ်သီးငယ်၊ သစ်သီးကြီးသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ အဖာသုက-
မနုဿာ၊ မကျန်းမာသူ လူတို့သည်။ အာဂန္တော၊ လာ၍။ ယာစန္တိ၊ ထောင်း
တတ်ကြကုန်၏။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သံသိကံ၊ သံဃာ့ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
နှလုံးသွင်း၍။ ဒါတံ၊ ငှါ။ န ဥဿဟန္တိ၊ မရဲဝံ့ကြကုန်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။
ဝိပ္ပဋိသာရိနော၊ နှလုံးမသာယာခြင်း ရှိကုန်သည်။ (မကျန်းမာ၍ ဇာတ်စာ-

တောင်းသည်ကို မရသည့်အတွက် နှလုံးမသာယာခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့)။ အကောသန္တိ၊ ဆဲရေးကြကုန်၏။ ပရိဘာသန္တိ၊ ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်းချောက်ကြကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကာတဗ္ဗ၊ ပြုထိုက်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဖလေဟိဝါ၊ အသီးတို့ဖြင့်၎င်း။ ရုက္ခေဟိဝါ၊ သစ်ပင်တို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆန္တိတွာ၊ ပိုင်းခြား၍။ ကတိကာ၊ ကတိကဝတ်ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) အသုကေသု၊ ထိုမည်ကုန်သော။ ရုက္ခေသု၊ သစ်ပင်တို့၌။ [အသုကေသုစ၌ အသုကေသုဝါဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်။] တ္ထေကာနိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဖလာနိ၊ တို့ကို။ ဂဏန္တာဝါ၊ ယူသူတို့ကိုသော်၎င်း။ တ္ထေကေသု၊ ကုန်သော။ ရုက္ခေသု၊ တို့၌။ ဖလာနိ၊ တို့ကို။ ဂဏန္တာဝါ၊ သော်၎င်း။ န ဝါရေတဗ္ဗာ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ စောရာဝါ၊ သူပုန် ဒမြဲတို့ကို၎င်း။ ဣဿရာဝါ၊ အစိုးရသူတို့ကို၎င်း။ ဗလက္ကာရေန၊ အားကိုအသုံးပြုခြင်းဖြင့်။ (အားရှိ အားမဲ့ ပြုသဖြင့်။) ဂဏန္တာ၊ ယူကုန်လသော်။ န ဝါရေတဗ္ဗာ၊ ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း၊ ကသွာ၊ ကြောင့်။ န ဝါရေတဗ္ဗာ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ကုဒ္ဓါ၊ အမျက်ထွက်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသူပုန်၊ ဒမြဲ၊ အစိုးရသူတို့သည်။ သကလဝိဟာရမ္ပ၊ အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်ကိုလည်း။ နာသေယျ၊ ဖျက်ဆီးကုန်ရာ၏။ (တသွာ၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ၊ ကုန်။) ပန၊ ထိုသို့ပင် မတားမြစ်ထိုက်ပါသော်လည်း။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်ကို။ ကထေတဗ္ဗော၊ ပြောပြထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [သံသိကပစ္စည်းကို သုံးစွဲသူမှာ အပြစ်ကြီးကြောင်းကို ပြောပြထိုက်၏။]

သိနာနဒါနေ၊ ရေချိုးကြောင်း အမှန်ကိုပေးခြင်း၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဝေဒိတဗ္ဗော။) သိနာနုစဏ္ဍာနိ၊ ရေချိုးကြောင်း အမှန်တို့သည်။ ကောဋီတာနိ၊ ထောင်းအပ်ပြီးကုန်သည်။ (သမာနာနိ၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။ ဂရုဘဏ္ဍာနိ၊ ဂရုဘဏ်တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ အကောဋီတော၊ မထောင်းအပ်သော။ ရုက္ခတ္တစောဝါ၊ သစ်ခွံ သစ်ခေါက်သည်သာ။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ဂရုဘဏ္ဍာတည်း။ စုဏ္ဍံပန၊ အမှန်သည်ကား။ အဂိလာနဿ၊ ဂိလာနမဟုတ်သော ရဟန်းအား။ ရဇနနိပက္ကံ၊ ဆိုးရည်ကျိကြောင်းဖြစ်သော သစ်ခေါက်ဖတ်သည်။ (ဆိုးရည်ကျိရာ၌ ကျန်နေသော သစ်ခေါက်ဖတ်သည်။) ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ ဂိလာနဿ၊ ဂိလာနရဟန်းအား။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ တစ်တခုသော။ စုဏ္ဍံ၊ အမှန်သည်။ ဝဇ္ဇတိယေဝ၊ အပ်သည်သာ။ မတ္တိကာပိ၊ မြေညက်ကိုလည်း။ တ္ထေဝ၊ ဤစုဏ္ဍံ၌ပင်။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ကထေတဗ္ဗော၊ ပြောဆိုထိုက်၏။ မတ္တိကာပိ၊ မြေညက်သည်လည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ဒုလ္လာဘာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သည်။ ဟောတိ။ တတ္ထေဝ၊ ထိုခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ရာအရပ်၌သာ။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ တည်း။ သာပိ၊ ထိုမြေညက်သည်လည်း။ ဖေဋ္ဌိမကောဋီယာ၊ အောက်၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြား

အားဖြင့်။ တိ သပလဂဠပိဏ္ဍပုမာဏာဝ၊ ပိုလ်ချိန် ၃၀-ရှိသော တင်လဲခဲပမာဏ ရှိသော မြေညက်သည်သာလျှင်။ (ဂရုဘဏ္ဍံ၊ တည်း။) တတော၊ ထိုပိုလ်ချိန် ၃၀-ရှိသော တင်လဲခဲပမာဏရှိသော မြေညက်မှ။ ဟေဠော၊ အောက်၌။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒန္တကဋ္ဌဒါနော ဒန်ပူကို ပေးခြင်း၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) ဒန္တ- ကဋ္ဌ၊ ဒန်ပူသည်။ အတ္တိန္ဒကမေဝ၊ မဖြတ်အပ်သေးသော ဒန်ပူသည်သာ။ ဂရု- ဘဏ္ဍံ၊ တည်း။ [လက်ရှစ်သစ်၊ ဆယ်သစ်လောက် မဖြတ်အပ်သေးဘဲ တောမှ ခုတ်လာသည့်အတိုင်း ဒန်ပူစင်ပေါ်၌ ထားအပ်သောဒန်ပူကို “အတ္တိန္ဒကမေဝ ဂရုဘဏ္ဍံ” ဟု ဆိုသည်။] ယေသံ သာမဏေရာနံ၊ အကြင်သာမဏေတို့၏အထံ သို့။ သံသတော၊ သံသာမှ။ ဒန္တကဋ္ဌဝါရော၊ ဒန်ပူအလှည့်သည်။ ပါပုဏာ တိ၊ ရောက်၏။ [တောထည်းသို့ သွား၍ ဒန်ပူခုတ်ဘို့ရန် အလှည့်ကျရောက် ၏။] ဧတေ၊ ထိုသာမဏေတို့သည်။ အတ္တနေော၊ မိမိ၏။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ၊ ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့အား။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြား။ ဒါတုံ၊ ငှါ။ န လဘန္တိ၊ မရကုန်။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ယေ၊ အကြင်သာမဏေတို့ကို။ ဧတ္တကာနိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရည်ရှိကုန်သော။ ဒန္တကဋ္ဌာနိ၊ ဒန်ပူတို့ကို။ အာဟရိတဗျာနိ၊ ဆောင် ထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (သံသေန၊ သန္တိ။) ပရိစ္ဆိန္ဒိတာ၊ ပိုင်းခြားကန်သတ်၍။ ဝါရံ၊ အလှည့်အကြိမ်ကို။ ဂါဟိတာနိ၊ ယူစေအပ်ကုန်ပြီ။

ဧတေ၊ ထိုသာမဏေတို့သည်။ အတိရေကာနိ၊ ပိုလွန်သော ဒန်ပူတို့ကို။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ၊ တို့အား။ ဒါတုံ၊ ငှါ။ လဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ တပါး သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဒန္တကဋ္ဌမာဠကဒတာ၊ ဒန်ပူစင်မှ။ ဗဟူနိ၊ များစွာကုန် သော။ ဒန္တကဋ္ဌာနိ၊ တို့ကို။ နဂဟေတဗျာနိ၊ မယူထိုက်ကုန်။ ဒေဝသိကံ၊ နေ့တိုင်း။ ဧကေနမေဝ၊ တချောင်းတချောင်းကိုသာ။ ဂဟေတဗျံ၊ ယူထိုက်၏။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြားတပါးတည်း။ ဝသန္တေနာပိ၊ နေသောရဟန်းသည် လည်း။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ ဂဏယိတွာ၊ ရေတွက်၍။ ယတ္တကာနိ၊ အကြင်မျှ လောက်သော ဒန်ပူတို့သည်။ အတ္တနေော၊ မိမိတို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ တတ္တကာနေဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ဒန်ပူတို့ကိုသာ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဂန္တဗ္ဗံ၊

ယေ ဂါဟိတာနိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ယေဟိ” ဟု၎င်း၊ “ဂဟိတာနိ” ဟု၎င်း ရှိ၏။ သို့သော် ပရိစ္ဆိန္ဒိတာ၏ ကတ္တားသည် ယေဟိ၏ အနက်ဖြစ်သော သာမဏေများ မဟုတ် သံသာသာ ဖြစ်၏။ တို့ကြောင့် “သံသေန” ဟု ကတ္တားထည့်၍ “ယေ၊ အကြင် သာမဏေတို့ကို၊ (ကာရိတ်ကံ) ဝါရံ၊ အလှည့်အကြိမ်ကို။ (ဓာတ်ကံ) ဂါဟိတာနိ၊ ယူစေအပ်ကုန်ပြီ” ဟု ရှိမှ သဠါအနက် သင့်သည်သာမက, “ယေတိ သာမဏေရာ” ဟူသော ယောဇနာနှင့်လည်း ကိုက်ညီပါသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား ပါဠိပျက်အတိုင်း အနက်ပေးလေ၏။

ရာ၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ (ဒန်ပူကုန်ဘို့ ရက်မစေမိ အကြား၌။) အာဂန္တုကေ-
 သု၊ အာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်။ အာဂတေသုဝါ၊ လာကုန်သော်၎င်း။ ဒိသံ၊
 အံ့ရပ်တပါးသို့။ ပက္ခမဒန္တနဝါ၊ ဖဲသွားသော ရဟန်းသည်သော်၎င်း။ အာဟရိ-
 တ္တာ၊ ဆောင်၍။ ဂဟိတဋ္ဌာနေယေဝ၊ ယူအပ်ရာအရပ် ဒန်ပူစင်၌သာ။ ဌပေ
 တဗ္ဗာနိ၊ ထားထိုက်ကုန်၏။ [မိမိက လက်ရှိသံဃာကို ရေတွက်၍ မိမိရထိုက်သမျှ
 ကို ဆောင်ယူထားသောကြောင့် အာဂန္တုလာလျှင် မလောက်မငပြုနိုင်နောကား
 ပြန်၍ပို့ပါ။ ဒန်ပူကုန်ချိန် မရောက်မီ အရပ်တပါးသို့ ဖဲသွားလျှင်လည်း ပြန်၍
 ပို့ပါ-ဟူလို။]

စာဠကမုတာယာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ (ဝိနိစ္ဆယောံ ဝေ
 ဝေဒိတဗ္ဗော။) အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ဒါသံဝိယ၊ ကျွန်ကိုကဲ့သို့။ နိစဋ္ဌာနေ၊ နိမ့်ကျ
 သော အရာ၌။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ခလိတဝစနုပ္ပိ၊ ချွတ်ချော်
 သောစကားကိုလည်း။ သဏ္ဍာပေတွာ၊ ကောင်းစွာတည်စေ၍။ (အမှန်ဖြစ်အောင်
 ပြင်ပေး၍။) ပိယကာမတာယ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏ ချစ်ခင်ခြင်းကို အလို
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဂ္ဂယုဝစနံ၊ ချီးမြှောက်၍ပြောဆိုကြောင်း စကားကို။
 စာဠကမုတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

မုဂ္ဂသူပုတယာတိတေ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ မုဂ္ဂသူပသမာနာယ၊
 ပဲနောက်ဟင်းနှင့်တူသော။ သစ္စာလိကေန၊ မှန်သောစကား၊ မမှန်သောစကား
 ဖြင့်။ ဇီဝိတကပ္ပနာယ၊ အသက်မွေးမှုကို ပြုခြင်းကို။ အဓိဝစနံ၊ ဟောသော
 သဒ္ဒါတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ မုဂ္ဂသူပေ၊ ပဲနောက်ဟင်းကို။ ပစ္စန္ဓေ၊ ချက်အပ်သော်။
 (ချက်ရာအခါ၌။) ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ မုဂ္ဂါ၊ ပဲနောက်တို့သည်။ ပါကံ၊
 ကျက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ထောကာ၊ အနည်းငယ်ကုန်သော (မုဂ္ဂါ
 ပါကံ) နဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ မရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဇေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။
 သစ္စာလိကေန၊ မှန်သောစကား၊ မမှန်သောစကားဖြင့်။ ဇီဝိတကပ္ပကေ၊
 အသက်မွေးမှုကို ပြုတတ်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ ၌။ ဗဟူ၊ များစွာသော စကားသည်။
 အလိကံ၊ ချွတ်ချော်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပ္ပကံ၊ အနည်းငယ်သော စကား

စာဠကမုတာ။ ။ စဠဓာတ်သည် ဘေဒနအနက်ကိုဟော၏။ ဣ-ပုဂ္ဂိုလ်းဖြင့်
 “စာဠ” ဟု ပြီး၏။ “အမနုဿဘာဝံ၊ မနှစ်သက်ဘွယ်၏ အဖြစ်ကို။ စဠတိ ဘိန္ဒုတိ၊ ဖျက်တတ်
 ၏” ဟု ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟ၌ ဝိဂ္ဂဟပြု၍ နှစ်သက်ဘွယ်ကို အရကောက်၏။ စာဠံ၊ သူတပါးတို့၏
 နှစ်သက်ဘွယ်ကို။ ကာပေတိတိ စာဠကမော၊ (ဒကာ ဒကာမတို့နှင့် စကားပြောသော
 အခါ နှစ်သက်ဘွယ်ကိုသာ ပြောဆိုရန် လိုလား သူ။) စာဠကမဿ + ဘာဝေါ စာဠကပျံ။
 ဣ-ပုဂ္ဂိုလ်း၊ ကာဠိရဿပြု “နှစ်သက်ဘွယ်ကိုသာ ပြောဆိုတတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်
 ရာ” ဟူသည် ဒကာ ဒကာမတို့ အောင် ပြောဆိုပင့်၍ပြောဆိုကြောင်းစကား
 တည်း။

သည်။ သစ္စံ၊ မှန်သည်။ ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်းကား။ မဂ္ဂသူပဿ၊ ပဲနောက်ဟင်း၏။ အပ္ပဝိသနဋ္ဌာနံနာမ၊ မဝင်နိုင်ရာ ထမင်းပွဲမည်သည်။ နတ္ထိ ယထာ၊ မရှိသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ သစ္စာလိကဝုတ္တိနော၊ မှန်သောစကား၊ မမှန်သောစကားဖြင့် အသက်မွေးလေ့ရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အပ္ပဝိဋ္ဌဝါစာနာမ၊ မဝင်အပ်၊ မဝင်နိုင်သော စကားမည်သည်။ (မပြောနိုင်သော စကားမည်သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ သိင်္ခာဋ္ဌကံ၊ လမ်းဆုံလမ်းခွသည်။ (ခရာရာယ၊ ထိုထိုလမ်းမှလာသော ရေအယဉ်၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်။ ဟောတိ)ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထိုအတူ။) ဣစ္စိတိစ္စတဓာရာယ၊ အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိအပ်သော စကားအယဉ်၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်။ ဟောတိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုသစ္စာလိကဝုတ္တိပုဂ္ဂိုလ်၏။ သာ မုသာဝါဒိတာ၊ ဆိုမဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ မဂ္ဂသူပုတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

ပါရိသဋ္ဌပါတတိ၊ ကား။ ပရိသဋ္ဌကမ္မဘာဝေါ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏ ကလေးတို့ကို ချီပွေ့မွေးမြူတတ်သူ၏ အလုပ်၏အဖြစ်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပရိဘတဿ။ ကလေးတို့ကို ချီပွေ့မွေးမြူတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကမ္ပံ၊ အလုပ်တည်း။ ပါရိသဋ္ဌ၊ ကလေးတို့ကို ချီပွေ့မွေးမြူတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အလုပ်။ တဿ၊ ထို

မဂ္ဂသူပုတု။ ။ ၊ နည်းပွင့်ရာ၌ ပဌမနည်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ခုဒ္ဒသိက္ခာဘာသာဋီကာ မိစ္ဆာဇီဝ ဝိဝဇ္ဇနနိဗ္ဗေသ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ ယထာ ဝါ စသည်တက်သော ငုတိယနည်း အလိုအားဖြင့် ကား “မဂ္ဂသူပေါဝိယာတိ+မဂ္ဂသူပျော” ဟု ငိုက်ဟိပြု၍ အမှန် အမှား စကားအမျိုးမျိုးဖြင့် အသက် မွေးလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ပါ။ ပဲနောက်ဟင်းသည် အလုံးစုံသော အာဟာရနှင့် လိုက်လျောသောကြောင့် မပါဝင်နိုင်သော ထမင်းပွဲမည်သည် မရှိသကဲ့သို့ ထိုအတူ သစ္စာလိကဖြင့် အသက်မွေးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ မဝင်အပ် မဝင်နိုင်သော မပြောနိုင်သော စကားမည်သည် မရှိ။ အမှားကိုလည်း ပြောနိုင်၊ အမှန်ကိုလည်း ပြောနိုင်၏။ ဟူလို။ လမ်းဆုံ လမ်းခွသည် လမ်းအမျိုးမျိုးမှလာသော ရေအယဉ်၏ တည်ရာဖြစ်သကဲ့သို့ မဂ္ဂသူပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ပြောဆိုအပ်တိုင်းသော စကားအယဉ်၏ တည်ရာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် မုသားများများ ပြောလေ့ရှိသူကို “မဂ္ဂသူပုတု” ဟု ဆိုသည်။

သိင်္ခာဋ္ဌကံ ဝိယ ပတိဋ္ဌာ။ ။ လမ်းဆုံ လမ်းခွသည် စီးလာသော ရေအယဉ်၏ တည်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သစ္စာလိကဝုတ္တိ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိအပ်သော စကားအယဉ်၏ တည်ရာဖြစ်နိုင်သည်။ မှားသည်ဖြစ်စေ မှန်သည်ဖြစ်စေ အလိုရှိရာစကားကို ပြောနိုင်သည်ကို ဣစ္စိတိစ္စတဓာရာ၏ တည်ရာဖြစ်နိုင်၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် သိင်္ခာဋ္ဌကံသည် တည်တတ်သောဌာနီ မဟုတ်၊ တည်ရာဌာနသာ ဖြစ်သကဲ့သို့ သစ္စာလိက ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ပြောလိုသော စကားအယဉ်၏ တည်ရာသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်က စကားအယဉ်၌ တည်သည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “ပတိဋ္ဌာတိ” ဟု မရှိရ “ပတိဋ္ဌာ” ဟုသာ ရှိသင့်သည်။

ကလေးတို့ကိုချီပေ့ မွေးမြူတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အလုပ်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ရာသည်။ ပါရိဘဋ္ဌတံ၊ မည်၏။ တေ၊ ဤပါရိဘဋ္ဌတာဟူသောသဒ္ဒါသည်။
 အလင်္ကာရကရဏာဒိဟိ၊ တန်ဆာဆင်မှုကို ပြုပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။
 ဒါရကကိဋ္ဌာပနဿ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏ ကလေးတို့ကို မြှေးပျော်စေ
 တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဓိဝစနံ၊ ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။ [ဤအပိပ္ပေါယ်ကိုလည်း
 ခုဒ္ဒသိက္ခာဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။ သို့သော် ပုဒ်နေချင်းကား အနည်းငယ်ကွဲ၏။]

ဇဗ်ပေသနိကန္တိ၊ ကား။ ဂါမန္တရဒေသန္တရာဒိသု၊ တပါးသောရွာ၊ တပါး
 သောအရပ်အစရှိသည်တို့၌။ တေသံတေသံ ဂိဟိနံ၊ ထိုထိုလူတို့၏။ သာသနပဋိ
 သာသနဟရဏံ၊ နှုတ်မှာစကားကို ဆောင်ပို့ခြင်း၊ အပြန် နှုတ်မှာစကားကို
 ဆောင်ယူခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒံ ဇဗ်ပေသနိကံနာမ၊ ဤဇဗ်ပေသနိကမည်
 သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ မာတာပိတူနံ၊ တို့၏၎င်း။ ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 အဿ၊ ထိုဇဗ်ပေသနိကပုဂ္ဂိုလ်၏။ မာတာပိတရော၊ တို့ကို။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ပြုစု
 လုပ်ကျွေးကြကုန်၏။ တေသံစ၊ ထိုမိဘတို့ကိုပြုစုလုပ်ကျွေးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။
 သာသနံ၊ နှုတ်မှာစကားကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော အရပ်သို့။
 ဂမနဝသေန၊ သွားခြင်း၏အစဉ်ဖြင့်။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ စေတိယဿဝါ၊ စေတီ
 တော်၏သော်၎င်း။ သံဃဿဝါ၊ ၏သော်၎င်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ကို။
 ကရေန္တာနံ၊ ပြုကုန်သော။ ဝဇ္ဇကီနမ္ပိဝါ၊ လက်သွားတို့၏သော်၎င်း။ [ပိသည်
 ဂရဟာဇောတက။] သာသနံ၊ ကို။ ဟရိတုံ၊ ဆောင်ယူခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။
 မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဧဿာမ၊ ပေးလှူပါကုန်အံ့။ ပူဇံ၊ ပူဇော်မှု
 ကို။ ကရိဿာမ၊ ပြုပါကုန်အံ့။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်းအပေါင်းအား။ အာဝိက္ခာ
 ထ၊ ပင့်လျှောက်ပေးပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ လျှောက်တတ်ကြကုန်၏။
 အသကတ္ထေရဿနာမ၊ ထိုမည်သောထေရ်အား။ ဒေထ ပေးလှူပါကုန်။ ဣတိ၊
 ဤသို့မှာ၍။ ပိဏ္ဍပါတံဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဘေသဇ္ဇံဝါ၊ ၎င်း။ စိဝရံဝါ၊ ၎င်း။
 ဒေန္တိ၊ ပေးလှူတတ်ကြကုန်၏။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ပူဇံ၊ ပူဇော်မှုကို။ ကရေထ၊
 ပြုကြပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှာ၍။ မာလာဂန္ဓဝိခလပနာဒီနိဝါ၊ အစရှိသည်တို့
 ကိုသော်၎င်း။ ဇေပဋ္ဌာကာဒီနိဝါ၊ ဖံ့ခွန် ကုက္ကား အစရှိသည်တို့ကိုသော်
 ၎င်း။ နိယျာတေန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဖရိတုံ၊ ငှါ။ ငဇ္ဇတိ၊ ၏။
 ဇဗ်ပေသနိကံနာမ၊ သလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့် အစေအပါးခံခြင်း မည်သည်။ န
 ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သေသာနံ၊ ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သးသနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊
 ၍။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားသောရဟန်း၏။ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ တိုင်း၌။ ဒေါသော၊
 ဒုက္ကဋ်အာပတ်အပြစ်သည်။ (ဟောတိ။) [ဤဇဗ်ပေသနပုဒ်၏ ရှင်ပြီးငုံကို ခုဒ္ဒ
 သိက္ခာဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။ လိုရင်းအပိပ္ပေါယ်တူသော်လည်း အကျယ်ချဲ့ပုံမှာ
 တမျိုးစီဖြစ်၏။]

အညတရညတရေနာတိ၊ ကား။ ဧတေသံ ဝေဠုဒါနာဒီနံ၊ ဤ ဝေဠုဒါန အရရှိသည်တို့တွင်။ အညတရညတရေနဝါ၊ အမှတ်မထား၊ တပါးပါးသော မိစ္ဆာဇီဝဖြင့်သော်၎င်း။ ဝေဠုကမ္မ ဘဏ္ဍာဂါရိကကမ္မံ၊ ဆေးကုမ္မ၊ ဘဏ္ဍာ တိုက်စိုးအမှု၎င်း။ [ဝတ်စားတန်ဆာ ဘဏ္ဍာ ရွှေငွေတို့ကို မိမိအထံသို့ အပ်နှံ ထားသည်ကို လက်ခံ၍ သိမ်းဆည်းပေးမှုကို ဘဏ္ဍာဂါရိကကမ္မ ဟု ဆိုသည်။] ပိဏ္ဏ ပဋိပိဏ္ဏကမ္မံ၊ နောက်ထပ် ဆွမ်းရခြင်းအကျိုးငှါ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော ဆွမ်းကိုပေးမှု၎င်း။ (တနည်း) ပိဏ္ဏ ပဋိပိဏ္ဏကမ္မံ၊ မိမိ၏ဆွမ်းကို ပေးပြီး၍ ဒါယကာတို့ ပြန်၍လျှူအပ်သောဆွမ်းကို ယူမှု၎င်း။ သံဃပ္ပါဒ ဧတိယုပ္ပါဒဠ- ပနကမ္မံ၊ သံဃာဘို့ဖြစ်သောပစ္စည်း၊ ဧတိတော်ဘို့ဖြစ်သော ပစ္စည်းကို မသင့် မလျော်ဖြစ်စေခြင်း၎င်း။ [ဥပဋ္ဌာပနဟု မရှိရ၊ ဋီကာ၌ ပဋ္ဌပနဟု ရှိသည်။] ဣတိ၊ သို့။ ဝေရူပါနံ၊ ကုန်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ် သောမှားယွင်းသောအသက်မွေးမှုဖြင့်။ ဇီဝိတကပ္ပနကမ္မာနံ၊ အသက်မွေးမှုကို ပြုကြောင်း အလုပ်တို့တွင်။ ယေန ကေနစိဝါ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အလုပ်ဖြင့်သော်၎င်း။ ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓဟိ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ ဂရဟိတေန၊ ကဲ့ရဲ့တော်မူအပ်သော။ ပဋိသိဒ္ဓေန၊ တားမြစ်တော်မူအပ်သော။ (မိစ္ဆာဇီဝေန၌စပ်။) အယံဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗပ္ပာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ အယံ၊ ဤအကျင့်ကို။ အနာစာရောနာမ၊ အနာစာရမည်၏ ဟူ၍။ ကထိယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အာစာရနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေနဝ၊ ဟောတော်မူအပ် ပြီးသော အနာစာရ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗျော၏။

၅၁၄။ ဂေါစရနိဒ္ဓေသေပိ၊ ဂေါစရနိဒ္ဓေသ၌လည်း။ [ဂေါစရပုဒ်၏ ဝစနတ္တကို ဋီကာ၌ ရှုပါ။] ပဌမံ၊ ဂေါစရ၏ ရှေးဦးစွာ၊ အဂေါစရဿ၊ အဂေါစရကို။ ဝစနေ၊ ဟောတော်မူခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဖေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ (အာစာရ ဂေါစရနိဒ္ဓေသ၌) ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဂေါစရနိဒ္ဓေသ၌။ ဂေါစရောတိ၊ ကား။ ပိဏ္ဏပါတာဒီနံ၊ ဆွမ်း အစရှိသောပစ္စည်းတို့၏၊ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ ဥပသကံမိတုံ၊ ချဉ်းကပ်ခြင်းငှါ။ ယုတ္တဋ္ဌာနံ၊ သင့်သောအရပ်သည်။ ဂေါစရော၊ မည်၏။ (ပိဏ္ဏပါတာဒီနံ အတ္ထာ- ယ ဥပသကံမိတုံ။) အယုတ္တဋ္ဌာနံ၊ မသင့်သောအရပ်သည်။ အဂေါစရော၊ မည်၏။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဝေသိယာ၊ ပြည့်တန်ဆာမ ဟူသော။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာအရပ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ပြည့်တန်ဆာမဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ သည်။) ဝေသိယာဂေါစရော၊ မည်၏။ မိတ္တယန္တံ ဝသေန၊ မိတ်ဆွေ၏အဖြစ်ဖြင့် အချင်းချင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပသကံမိတဋ္ဌာနံ၊ ချဉ်းကပ်အပ် သော အရပ်တည်း။ ဣတ္တိအတ္ထော၊ နက်။

တတ္ထ၊ ထိုဝေသီယာဂေါစရောဟူသော ပါဠိ၌။ ဝေသီယာနာမ၊ ဝေသီယာ
 တို့မည်သည်။ ယေနကေနစိဒေဝ၊ တစုံတရသော အာမိသဖြင့်ပင်။ သုလဘဇ္ဈာ
 စာရာ၊ လွယ်ကူစွာရအပ်သော လွန်ကျူးမှု ရှိကုန်သော။ (လွန်ကျူးသို့ရန်
 လွယ်ကူကုန်သော။) ရူပူပဇီဝိနိယော၊ ရုပ်အဆင်းကိုမိမိ၍အသက်မွေးခြင်းရှိသော
 ပြည့်တန်ဆာမတိုတည်း။ တာ၊ ထိုပြည့်တန်ဆာမတို့သို့။ မိတ္တသန္တဝ သိနေဟ
 ဝသေန၊ မိတ်ဖွဲ့ခြင်းဟူသော ချစ်ခင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပသင်္ကမန္တော၊
 ချဉ်းကပ်သောရဟန်းသည်။ ဝေသီယာ ဂေါစရော နာမ၊ ဝေသီယာဂေါစရ
 မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့မိတ္တသန္တဝသိနေဟ၏အဖြစ်ဖြင့်ချဉ်းကပ်
 သောရဟန်း၏ ဝေသီယာဂေါစရ မည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဥပ
 သင်္ကမိတုံ၊ ချဉ်းကပ်ခြင်းငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကိ ကာရဏာ၊ အဘယ်
 အကြောင်းကြောင့်။ (ဝေ ဥပသင်္ကမိတုံ န ဝဇ္ဇတိ။) အာရက္ခဝိပတ္တိတော၊
 စောင့်ရှောက်ခြင်း၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ (ဝေ ဥပသင်္ကမိတုံ န ဝဇ္ဇတိ။) ဟိ၊ ချဲ့။
 ဝေ၊ ဤသို့။ ဥပသင်္ကမန္တဿ၊ ချဉ်းကပ်သောရဟန်း၏။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ရက္ခိတ
 ဂေါပိတော၊ စောင့်ရှောက်အပ် လုံခြုံစေအပ်သည်။ (သမာနော) ပိ၊ ဖြစ်ပါ
 သော်လည်း။ သမဏဓမ္မော၊ သည်။ ကတိပါဟေနေဝ၊ အနည်းငယ်သောရက်
 ဖြင့်သာ။ နုဿတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ သဇေပိ န နုဿတိ၊ အကယ်၍မူလည်းမပျက်
 စီးစေဦးတော့။ (ဝေသတိပိ၊ ဤသို့မပျက်စီးပါသော်လည်း။) ဂရဟံ၊ ကဲ့ရဲ့
 ခြင်းကို။ လဘတိ၊ ရတတ်၏။ [ပြည့်တန်ဆာမအိမ်သို့ သွားသည်ဟု ကဲ့ရဲ့ခံရ
 တတ်သည် ဟူလို။] ပန၊ ဆက်။ ဒက္ခိဏာဝသေန၊ အလှူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊
 အလှူနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဥပသင်္ကမန္တေန၊ ချဉ်းကပ်သောရဟန်းသည်။ သတိ၊ သတိ
 ကို။ ဥပဋ္ဌာပေတွာ၊ စွဲကပ်တည်နေစေ၍။ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ၊ ချဉ်းကပ်ရာ၏။

မိတ္တသန္တဝ။ ။သန္တဝ၌ သံ+ထုဓာတ်သည် အဘိတ္ထဝ (ချီးမွမ်းခြင်း) အနက်
 ဟောတည်း။ သဟ၊ အတူတကွ။ ဝါ၊ အချင်းချင်း။ ထုနနံ၊ စကားစမြည်ပြောလျက်
 ချီးမွမ်းခြင်းတည်း။ သန္တဝေါ၊ ခြင်း။ တယောက်တယောက်ကိုချီးမွမ်းစကားပြော၍ မိတ်ဆွေ
 အဖြစ်ဖြင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံခြင်းကို “မိတ္တသန္တဝ” ဟု ဆိုသည်။ မိတ္တဘာဝေန+
 သန္တဝေါ=မိတ္တသန္တဝေါ။

သုလဘဇ္ဈာစာရာ။ ။သုနေန+လဘိတဗ္ဗောတိ=သုလဘော+သုလဘော+အဇ္ဈာစာ
 ရော ယာသုတိ=သုလဘဇ္ဈာစာရာ။ “ရူပူပဇီဝိနိယော” နှင့် အရတု၊ စာအုပ်တို့၌ သုလ-
 ဘဇ္ဈာစာရာ ဟု ရှိသောကြောင့် တဝါကျ ဟု မယူဆဘဲ နောက်ဝါကျနှင့် တဆက်တည်း
 အဖြစ်ဖြင့် သုလဘဇ္ဈာစာရာဟု တွေ့ရ၏။ ပါဠိပျက်တည်း။ ယောဇနာ၌လည်း ထိုပါဠိ
 ကိုပင် သိနေဟဝသေနနှင့်တူပေမိတည်း ကြံ၍ ဝိဂြိုဟ်ပြုလေ၏။ ထိုယောဇနာအဖွင့်၏
 မသင့်ကြောင်းကို “ဝေသီယာတံအာမိသ ကိဉ္စိက္ခ သမ္ပဒါနာဒိနာ သုလဘဇ္ဈာစာရာ ရူပူပ
 ဇီဝိကာ ဣတ္ထိယော”ဟူသော ဝိနယ မဟာဝဂ္ဂ မဟာဝေဒက အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာကို
 ထောက်၍ သိပါ။

မတပတိကာဝါ၊ သေပြီးသောလင်ရှိသော မိန်းမတို့ကို၎င်း။ ပဝုတ္တပတိကာဝါ၊ ကွဲကွာနေသောလင်ရှိသော မိန်းမတို့ကို၎င်း။ ဝိဝေဝါ၊ ဝိဝေဝါတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိနယ မဟာဝဂ္ဂဘာသာသင်္ဃီကာ၌ ရှုပါ။ နောက်ပုဒ်များ၌လည်း နည်းတူ။] ထုလ္လကုမာရိယေတိ၊ ကား။ မဟလ္လိက၊ ကြီးရင်ကုန်သော။ အနိဝိဒ္ဓကုမာရိယော၊ ယောက်ျားတပါး မသွားလာအပ်၊ မဖောက်ထွင်းအပ်သော အပျိုစင်တို့တည်း။ [ဤ အဋ္ဌကထာ၌ ထုလ္လသဒ္ဓါသည် မဟလ္လိကအနက်ဟောတည်း။]

ပဏ္ဍကာတိ၊ ကား။ လောကာမိသ နိဿိတကထာ ဗဟုလာ၊ များသော ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော လောကာမိသကို မှီသောစကားရှိကုန်သော။ ဥဿန္တကိလေသာ၊ များသောကိလေသာ ရှိကုန်သော။ အဝုပသန္တပရိဋ္ဌာဟံ၊ မငြိမ်းအေးသော ကိလေသာအပူရှိကုန်သော။ နပုံသကာ၊ နပုံပဏ္ဍုက်တို့တည်း။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ဝိဝေဝါ အစရှိသူတို့သို့။ ဥပသင်္ကမနေ၊ ချဉ်းကပ်ခြင်း၌။ အာဒိနဝေ၊ အပြစ်ကို။ ဝုတ္တန္တယေနေဝ၊ ဝေသိယာဂေါစရ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဘိက္ခုနီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဝေဝေဝနယော၊ တည်း။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ဘိက္ခုနာမ၊ ဘိက္ခုတို့မည်သည်။ ဥဿန္တဗြဟ္မစရိယာ၊ များသော မြတ်သော အကျင့်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဘိက္ခုနီယော၊ ဘိက္ခုနီတို့သည်။ ဝေတ၊ ထိုအတူတည်း။ တေ၊ ထို ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သန္တောသေန၊ အတူတကွ ချီးမွမ်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကတိပါဟေနေဝ၊ အနည်းငယ်သောရက်ဖြင့်ပင်။ ရက္ခိတဂေါပိတ သမဏဓမ္မံ၊ စောင့်ရှောက်အပ် လုံခြုံစေအပ်သော ရဟန်းတရားကို။ နာသေန္တိ၊ ပျက်စီးစေနိုင်ကုန်၏။ [ဤသို့ဖြစ်လျှင် ဘိက္ခုနီဩဝါဒ သိက္ခာပုဒ်အရ အဘယ်သို့ ပြုကျင့်ရမည်နည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် ဂိလာနပုစ္ဆကေန ပန စသည်မိန့်။] ပန၊ ဆက်။ ဂိလာနပုစ္ဆကေန၊ ဂိလာနဘိက္ခုနီကို မေးလိုသောရဟန်းသည်။ ဂန္တိ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပုပ္ပါနိ၊ ပန်းတို့ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ပူဇန

အနိဝိဒ္ဓကုမာရိယော ။ ။ ထုလ္လကုမာရိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိနယမဟာဝဂ္ဂ ဘာသာသင်္ဃီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။ အနိယ၌ လက်ထပ်မင်္ဂလာ ပြုရာညဝယ် ထိုသို့သွီး၏ ရှေးက ယောက်ျားတပါးနှင့် မှားယွင်းဘူးသည် မမှားယွင်းဘူးသည်ကို သိဘို့ရန် စုံစမ်းသော အလေ့အထ ရှိသတတ်၊ ထို့ကြောင့် ယောက်ျားတပါးသည် မဖောက်ထွင်းအပ် မသွားလာအပ်သော အပျိုစင်ကို “အနိဝိဒ္ဓ ကုမာရီ” ဟု ခေါ်သည်။ နိဝိဇ္ဇိတ္တ-ဖောက်ထွင်း အပ်ဘူးပြီ။ ဣတိ။ နိဝိဒ္ဓါ။ န+ နိဝိဒ္ဓါ= အနိဝိဒ္ဓ။ ဤအဓိပ္ပါယ် အရ “အနိဝိဒ္ဓ ကုမာရိယော” ဟူသော ရှေးပါဌ်သာ အမှန်တည်း။ “အနိဝိဒ္ဓ” ဟု ဝိသဓာတ်ဖြင့် ပြင်၍ “အိမ်ထောင်ရှင်အဖြစ်သို့ မသွင်းအပ်သေးသော အပျို” ဟု အနက်ပေးကြသည်ကို စဉ်းစားပါ။

တ္ထာယပိ၊ ပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ ဩဝါဒဒါနတ္ထာယပိ၊ ဩဝါဒပေးခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ ဂန္တံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ သင့်သည်သာ။

ပါနာဂါရန္တိ၊ ကား။ သုဗ္ဗပါနသရံ၊ သေရည်ကို သောက်ရာ အိမ်တည်း။ ဝါ၊ သေရည်အရက်ဆိုင်တည်း။ တံ၊ ထို သေရည်သောက်ရာ အိမ်သည်။ ဝါ၊ သေရည်အရက်ဆိုင်သည်။ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယကရေဟိ၊ ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရာယ် ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ သုဗ္ဗသောဏ္ဍေဟိ၊ သေသောက်ကြူးတို့မှ။ အဝိဝိတ္တံ၊ မကင်းဆိတ်သည်။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုသေရည်သောက်ရာအိမ်၌။ ဧဟိ၊ ထို သေသောက်ကြူးတို့နှင့်။ သံဒ္ဓိံ၊ တံကွ။ သဟသောဏ္ဍဝသန၊ အတူတကွ သေသောက်ကြူး၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ အတူတကွ သေသောက်ဖက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပသကံမိတံ၊ ချဉ်းကပ်ခြင်းငှါ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မသင့်။ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော၊ ဗြဟ္မ စရိယ၏အန္တရာယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။

သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ရာဇူဟိတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) အဘိသိတ္တာဝါ၊ အဘိသိက်သွန်းအပ်ပြီးသော မင်းတို့သည် မူလည်း။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်။ အနဘိသိတ္တာဝါ၊ အဘိသိက်မသွန်းအပ်သော မင်းတို့သည်မူလည်း။ (ဟောန္တု)။ ယေ၊ အကြင်မင်းတို့သည်။ ရဇံ၊ တိုင်းပြည် ကို။ အနုသာသန္တိ၊ သွန်သင်ကြကုန်၏။ (အုပ်ချုပ်ကြကုန်၏။) (တေ၊ ထိုမင်းတို့ သည်။) ရာဇောနောတိ၊ ရာဇာတို့မည်၏။ ရာဇမဟာမတ္တာတိ၊ ကား။ ရာဇနံ၊ မင်းတို့၏။ ဣဿရိယသဒိသာယ၊ အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာထူးဌာနန္တရ နှင့်တူသော။ မဟတိယာ၊ ကြီးစွာသော။ ဣဿရိယမတ္တာယ၊ အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာထူးဌာနန္တရ အတိုင်းအရှည်နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံ သော အမတ်ကြီးတို့တည်း။ တိတ္ထိယာတိ၊ ကား။ ဝိပရီတဒဿနာ၊ ဖောက်ပြန် သော အမြင်ရိုကုန်သော။ ဗာဟိရပရိဗ္ဗာဇက၊ သာသနာပ၌ဖြစ်သော ပရိပိုဇ် တို့တည်း။ တိတ္ထိယသဘဝကာတိ၊ ကား။ ဘတ္ထိဝသေန၊ တိတ္ထိတို့ကို ဆည်းကပ် ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ တေသံ၊ ထို တိတ္ထိတို့၏။ ပစ္စယဒါယကော၊ ပစ္စည်းကိုပေးလှူ သူတို့တည်း။ ဧတေဟိ၊ ဤ ရာဇ အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံသဂ္ဂ

သဟသောဏ္ဍဝသေန။ ။ရှေ့၌ သဒ္ဓိံ ပါပြီးဖြစ်သော်လည်း ထိုသဒ္ဓိံကို ဥပသကံမိတံ၌ စပ်ရကား သောက်ဖော် သောက်ဖက် အဖြစ်မျိုး မဟတ်သေး၊ ပါနာသရ၌ အတူတကွ ချဉ်းကပ်ရုံမျှသာဖြစ်သေး၏။ သဟသောဏ္ဍကား သောက်ဖော် သောက်ဖက် အဖြစ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေ့၌ သဒ္ဓိံ ပါပြီးသော်လည်း သဟသဒ္ဓါ ထပ်၍ ပါနိုင်သည်။ ဥပမာ-နောက်၌ ရာဇ ရာဇမဟာမတ္ထေဟိသဒ္ဓိံ သဟသောကိတာ သဟနန္တိတာပုဒ်တို့ဝယ် သဒ္ဓိံ ဟုရှေ့၌ ပါပြီးဖြစ်လျက် သဟသဒ္ဓါ ထပ်၍ ပါသကဲ့သို့တည်း။ သောဏ္ဍေ၏ သံဒ္ဓတ္တကို သိလကွန် ဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် သတိသမ္ပဇညကထာ အဖွင့်၌ ပြ ထားပြီ။

ဇာတော၊ ဖြစ်သော ရောနှောခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။
[“သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ရာဇူဟိ။ပေ။တိတ္ထိယ သာဝကေဟိ”ဟု ပါဠိတော်ရှိသော
ကြောင့်၊ တေဟိအရ “ရာဇ အစရှိသည်တို့နှင့်”ဟု စွဲရသည်။]

အနန္တလော၊ ကေန သံသဂ္ဂေနာတိ (တ္ထေ)၊ ဤပါဠိ၌။ အနန္တလောမိက-
သံသဂေါနာမ၊ အနန္တလောမိကသံသဂ္ဂ မည်သည်။ တိဿန္တံ၊ ၃-ပါးကုန်သော။
သိက္ခာနံ၊ သိက္ခာသို့အား။ အနန္တလောမော၊ မဂလျာက်ပတ်သော။ ပစ္စနိက-
သံသဂေါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ရောနှောခြင်းတည်း။ ယေန၊ ယင်းသို့
ရောနှောခြင်းကြောင့်။ ဗြဟ္မစရိယန္တရယံ၊ ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရယ်သို့၎င်း။
ပညတ္ထိဝိတိက္ကမံ၊ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်ကို လွန်ကျူးခြင်းသို့၎င်း။ သလ္လေခ-
ပရိဟာနိဉ္စ၊ ခေါင်းပါးသောအကျင့်၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသို့၎င်း။ ပါပုဏာတိ၊
ဇောက်တတ်၏။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်သို့ သံ ဘဂ္ဂဖြစ်သနည်း။ ရာဇ ရာဇမဟာ
မတ္တေဟိ၊ မင်း မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံသဂေါ၊ ဝိဟရတိ၊ အတူ
တကွ ဝမ်းနည်းခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သဟနန္ဒိတော၊ အတူတကွနှစ်သက်ခြင်း
ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သမသုခ ဒုက္ခတော၊ တူမျှသော ချမ်းသာ ဆင်းရဲရှိသူ၏အဖြစ်
၎င်း။ ကိစ္စကရဏိယေသု၊ မချွတ်ပြုရမည့်ကိစ္စ၊ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော ကရဏိယ
တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။ (ရာဇ၊ ရာဇမဟာမတ္တတို့၌ ဖြစ်ကုန်လ
သော်။) အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ယောဂံ၊ အားထုတ်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန
တော၊ ရောက်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ တိတ္ထိယ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ၊ တိတ္ထိံ၊ တိတ္ထိ
တို့၏ သာဝကတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဧကစ္ဆန္တရုစိ သမာစာရ ဘာ၊ တူသောဆန္ဒ၊
တူသော အလိုအကြိုက်၊ တူသောအကျင့်ရှိသည့်၏အဖြစ်၎င်းတည်း။ ဝါ၊ နည်း။
ဧကစ္ဆန္တရုစိ သမာစာရ ဘာဝါဝဟော၊ တူသော အလိုအကြိုက်၊ တူသော
အကျင့်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဆောင်နိုင်သော။ သိနေဟ ဗဟုမာန သန္တဝေါ၊
ချစ်ခြင်း၊ များစွာ မြတ်နိုးခြင်းရှိသော အတူတကွ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံခြင်း
တည်း။ [သေယျထိဒံ၏ အဖြေတည်း။] တတ္ထ၊ ထို ရာဇ၊ ရာဇမဟာမတ္တ သံသဂ္ဂ၊
တိတ္ထိယ တိတ္ထိယသာဝက သံသဂ္ဂတို့တွင်။ ရာဇ ရာဇ မဟာမတ္တေဟိ၊ မင်း၊
မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံသဂေါ၊ ရောနှောခြင်းသည်။ ဗြဟ္မ-
စရိယန္တရယံ၊ ဗြဟ္မစရိယ၏အန္တရယ်ကို။ ကရေတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတရေဟိ၊
ရာဇ ရာဇမဟာမတ္တမှ တပါးကုန်သော။ တိတ္ထိယ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ၊ တိတ္ထိံ၊
တိတ္ထိတို့၏ သာဝကတို့နှင့်။ (သဒ္ဓိံ သံသဂေါ။) တေသံ၊ ထို တိတ္ထိတို့၏။ လဒ္ဓိံ
ဂဟဏံ၊ အယူကိုယူခြင်းကို။ (ကရေတိ၊ ၎င်း။) ပန၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို တိတ္ထိံ၊
တိတ္ထိယသာဝကတို့၏။ ဝါဒံ၊ အယူကို။ ဘိန္နိတွံ၊ ဖျက်၍။ အတ္တနေော မိမိ၏။
လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ ဂဏှာပေတုံ၊ ယူစေခြင်းငှါ။ သမတ္ထေန၊ စွမ်းနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ဥပသကံမိတုံ၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။

ဣဒါနိ၊ အဂေါစရက္ခိ ပဌမပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အပရေနပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ပရိယာယေန၊ အကြောင်းအားဖြင့်။ အဂေါစရံ၊ မကျက်စားသင့်သောအရပ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ယာနိဝါပန တာနိ ကုလာနိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ယာနိ ဝါပန ကုလာနိ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အဿဒ္ဓါနိတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓါဒိသု၊ ဘုရားအစရှိသော ရတနာ ၃-ပါးတို့၌။ သဒ္ဓါဝိရဟိတာနိ၊ ယုံကြည်ခြင်းမှကင်းကုန်သော။ (ယာနိ တာနိ ကုလာနိ၌စပ်။) ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ သဗ္ဗညု၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူနိုင်၏။ ဓမ္မော၊ တရားတော်သည်။ နိယျာနိကော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှုထွက်မြောက်တတ်၏။ သံဇော၊ အရိယာသံဃာတော်သည်။ သုပ္ပဋိမန္တော၊ ကောင်းစွာကျင့်တော်မူတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ န သဒ္ဓဟန္တိ၊ မယုံကြည်ကြကုန်။ အပ္ပသန္နာနိတိ၊ ကား။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပသန္နံ၊ ကြည်လင်အောင်။ အနာဝိလံ၊ မနောက်ကျအောင်။ ကာတံ၊ ငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ အက္ကောသက ပရိဘာသကာနိတိ၊ ကား။ အက္ကောသကာနိစေတ၊ ဆဲလည်း ဆဲတတ်ကုန်သော။ ပရိဘာသကာနိစ၊ ခြိမ်းချောက်လည်း ခြိမ်းချောက်တတ်ကုန်သော။ (ကုလာနိ စသည်၌စပ်။)

[ထို အက္ကောသက ပရိဘာသကကို အကျယ်ပြုလို၍ စောရောသိ စသည်ကို မိန့်။] စောရော၊ ခိုးသူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ (တနည်း) စောရောသိ၊ ဟံ၊ သူ့ခိုး။ ဗာလော၊ လူ့မိုက်သည်။ အသိ၊ ၏။ (တနည်း) ဗာလောသိ၊ ဟံ၊ လူ့မိုက်။ မူဠော၊ လူဖျင်းသည်။ အသိ၊ ၏။ (တနည်း) မူဠောသိ၊ ဟံ၊ လူဖျင်း။ ဩဠော၊ ကုလားအုပ်သည်။ အသိ၊ ၏။ (တနည်း) ဩဠောသိ၊ ဟံ၊ ကုလားအုပ်။ ဂေါဏော၊ နွားသည်။ အသိ၊ ၏။ ဂဒြဘော၊ မြည်းသည်။ အသိ၊ ၏။ အာပါယိကော၊ အပါယ်၌ဖြစ်လတ္တံ့သည်။ အသိ၊ ၏။ နေရယိခကာ၊ ရေ၌ဖြစ်လတ္တံ့ သူသည်။ အသိ၊ ၏။ တိရစ္ဆာနဂတော၊ တိရစ္ဆာန်၌ဖြစ်လတ္တံ့ သူသည်။ အသိ၊ ၏။ တုယံ၊ သင်၏။ ဝါ၊ သင့်မှာ။ သုဂတိ၊ ကောင်းသောဂတိသည်။ နတ္ထိ၊ ဒုဂ္ဂတိယေဝ၊ မကောင်းသောဂတိကိုသာ။ ပါဋိကဒါ၊ အလိုရှိအင်၏။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ဒသဟိ၊ ဇာယ်ပါးကုန်သော။ အက္ကောသဝတ္ထုဟိ၊ ဆဲရေးကြောင်းဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ အက္ကောသန္တိ၊ ဆဲရေးကြကုန်၏။ ဟောတု၊ ရှိစေ။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တံ၊ သင့်ကို။ ပဟရိသာမ၊ ပုတ်ခတ်ကုန်အံ့။ ဗန္ဓိသာမ၊ နောင်ဖွဲ့ကုန်အံ့။ ဝဓိသာမ၊ သတ်ကုန်အံ့။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ဘယဒဿနေန၊ ဘေးကိုပြုခြင်းဖြင့်။ ပရိဘာသန္တိစ၊ ခြိမ်းချောက်လည်း ခြိမ်းချောက်ကြကုန်၏။ ဝါ၊ ရေရွတ်လည်း ရေရွတ်ကြကုန်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ အနတ္ထကာမာနိတိ၊ ကား။ အတ္ထံ၊ အကျိုးကို။ န ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုမရှိကြကုန်။ [အတ္ထံ န ဣစ္ဆန္တိ-ဖြင့် “အတ္ထံ+န ကာမေန္တိတိ=အနတ္ထကာမာနိ” ဟု အယုတ္တသမာသ ကိုပြသည်။] အနတ္ထမေဝ၊ အကျိုးမဲ့ကိုသာ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ [အနတ္ထ

မေဝ ဣစ္ဆန္တိဖြင့် “န+အတ္ထော=အနတ္ထော။ အနတ္တံ+ကာမေန္တိတိ=အနတ္တကာမာနိ” ဟု ယုတ္တသမာသ်ကို ပြသည်။] အဟိတကာမာနိတိ၊ ကား။ အဟိတမေဝ၊ စီးပွားမဲ့ကိုသာ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ [ယုတ္တသမာသ်။] ဟိတံ၊ စီးပွားကို။ န ဣစ္ဆန္တိ။ [အယုတ္တသမာသ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ။]

အဖာသုကကာမာနိတိ၊ ကား။ ဖာသုကံ၊ ချမ်းသာမှုကို။ န ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ အဖာသုကမေဝ၊ မချမ်းသာမှုကိုသာ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အယောဂက္ခေမကာမာနိတိ၊ ကား။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ယောဂေဟိ၊ ယောဂတို့ဖြင့်။ ခေမံ၊ ဘေးတို့၏ကုန်ရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို။ နိဗ္ဗယံ၊ ဘေးမရှိသောနိဗ္ဗာန်ကို။ န ဣစ္ဆန္တိ။ သဘယမေဝ၊ ဘေးနှင့်တကွဖြစ်သော ဝဋ်ဒုက္ခကိုသာ။ ဣစ္ဆန္တိ။ ဘိက္ခုနန္တိတ္ထေ၊ ၌။ သာမဏေရာပိ၊ သာမဏေတို့သည်လည်း။ သင်္ဂဟံ၊ သွင်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခုနိနန္တိတ္ထေ၊ ၌။ သိက္ခမာနသမဏေရိယောပိ၊ သိက္ခမာနံ၊ သာမဏေမတို့သည်လည်း။ (သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။) ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဘဂဝန္တိ၊ ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်စူး၍။ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စေဝ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သရဏဂတာနဉ္စ၊ သရဏသို့ ရောက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္ဒမ္ပိ၊ လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပရိသာနံ၊ ပရိသတ်တို့၏။ တာနိ၊ ထိုအမျိုးတို့သည်။ အနတ္တကာမာနိယေဝ၊ စီးပွားမဲ့ကို လိုလားကုန်သည်သာတည်း။ တထာရူပါနိ ကုလာနိတိ၊ ကား။ ဝေရူပါနိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ‘တတ္ထိယကုလာဒိနိ၊ မင်းမျိုးအစရှိကုန်သော။ ကုလာနိ၊ တို့ကို။ (သေဝတိ စသည်၌စပ်။)

သေဝတိတိ၊ ကား။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဇီဝတိ၊ အသက်မွေးတတ်၏။ ဘဇတိတိ၊ ကား။ ဥပသင်္ဂမတိ၊ ချဉ်းကပ်တတ်၏။ ပယိရူပါသတိတိ၊ ကား။ ပုနုပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ဥပသင်္ဂမတိ၊ ၏။ [ပရိ+ဥပါသတိဟု ပုဒ်ခွဲ၍ ယ အက္ခရာလာပြီးလျှင် ယနှင့် ရကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ “ပယိရူပါသတိ”ဟု ဖြစ်၏။ မူလပရိပုဒ်ကို “ပုနုပ္ပုနံ”ဟု၎င်း၊ ဥပါသတိပုဒ်ကို “ဥပသင်္ဂမတိ”ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။] အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေသိယာဒိဂေါစရဿ၊ ပြည့်တန်ဆာမ အစရှိသော ကျက်စားရာရှိသော ရဟန်း၏။ ဝေသိယာဒိကော၊ ပြည့်တန်ဆာမ အစရှိသည်၎င်း။ ရာဇာဒိသံသဋ္ဌဿ၊ မင်း အစရှိသည်တို့နှင့် ရောနှောသော ရဟန်း၏။ ရာဇာဒိကော၊ မင်း အစရှိသည်၎င်း။ အဿဒ္ဓကုလာဒိသေဝကဿ၊ အဿဒ္ဓကုလအစရှိသော အမျိုးကိုမို့သော ရဟန်း၏။ အဿဒ္ဓကုလာဒိကော၊ အဿဒ္ဓကုလအစရှိသည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိပုကာရေပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အယုတ္တဂေါစရော၊ မသင့်သော ကျက်စားရာအရပ်ကို။ အဂေါစရေတိ၊ အဂေါစရဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသုံးပါးအပြားရှိသော အဂေါစရအရပ်၌ ကျက်စားသောရဟန်း၏။ ဣမိနာပရိယာယေန၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ သော

အကြောင်းကြောင့်။ အဂေါစရတာ၊ မသင့်သော ကျက်စားရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တာဝ၊ ရာဇာဒိစသည်မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။) ဝေသိယာဒိကော၊ ပြည့်တန်ဆာမ အစရှိသည်ကို။ ပဉ္စကာမဂုဏနိဿယတော၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ဟူသော မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဂေါစရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။

ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ကောစ ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ပဉ္စကာမဂုဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခုနော၊ ။] အဂေါစရော၊ မသင့်သော ကျက်စားရာအရပ်ဖြစ်သော။ ပရဝိသယော၊ သူတပါး၏ နယ်ဟူသည်။ ကောစ၊ အဘယ်နည်း။ ယဒိဒံ (ယေ ဣမေ) ပဉ္စကာမဂုဏာ၊ အကြင်ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့သည်။ (သန္တိ။ တေ ဣမေ ပဉ္စကာမဂုဏာ။) ဘိက္ခုနော၊ ။ အဂေါစရော၊ ဟူသော။ ပရဝိသယော၊ တည်း။...မဟာဝဂ္ဂ၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အဗ္ဗမပါလိဝဂ်၊ သက္ကဏ္ဍိသုတ်။] ရာဇာဒိကော၊ မင်း အစရှိသည်သည်။ ဈာနာနုယောဂုဿ၊ ဈာန်ကိုအားထုတ်ခြင်း၏။ အနုပနိဿယတော၊ မှီရာမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ လာဘသက္ကာရာသနိစက္ကနိပါတနတော၊ လာဘသက္ကာရတည်းဟူသော မိုးကြိုးစက်ကို ကျရောက်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဟေတုတော၊ အယူပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (အဂေါစရော) အဿဒ္ဒကုလာဒိကော၊ အဿဒ္ဒကုလ အစရှိသည်သည်။ သဒ္ဓါဟာနိစိတ္တသန္တာသာဝဟနတော၊ သဒ္ဓါတရား၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ စိတ်၏ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဆောင်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ အဂေါစရော၊ ဣတိ (ဝေဒိတဗ္ဗော။)

လာဘသက္ကာရာသနိစက္က နိပ္ပါဒနတော။ ။စာအုပ်တို့၌ ဤအတိုင်း ပါဠိရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌လည်း “လာဘသက္ကာရာသနိစက္ကနိပ္ပါဒနတောစ—လာဘ အဓိအသေ ပူဇော်ခြင်းတည်းဟူသော မိုးကြိုးစက်ကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်၎င်း”ဟု ပေး၏။ ‘ယောဇနာ၌ကား လာဘသက္ကာရေသု ပဏိမိ—တဏှာ၊ လာဘသက္ကာရပဏိမိ၊ (လာဘသက္ကာရတို့၌ တောင့်တခြင်း)၊ စက္ကဿ သာသနဿ နိပေါထနံ ပဟရဏံ စက္ကနိပေါထနံ၊ (သာသနာစက်ကို ပုတ်ခတ် ဖျက်ဆီးခြင်း)”ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအလို “လာဘသက္ကာရပဏိမိစက္ကနိပေါထနတော”ဟု ပါဠိရှိရပေလိမ့်မည်။ မိမိကား — လာဘသက္ကာရသည် သာသနာတော်ကို မိုးကြိုးစက်နှင့် တူလောက်အောင်ပင် ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့် “လာဘသက္ကာရာသနိစက္ကနိပါတနတော” ဟု ရှိစေလိုသည်။

သဒ္ဓါဟာနိ။ပေ။ ဝဟနတော။ ။အဿဒ္ဒကုလစသည်တို့ကို ချဉ်းကပ်ခြင်းသည် သဒ္ဓါဟာနိ အာဝဟန—သဒ္ဓါတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်၏။ ထိုအဿဒ္ဒအမျိုးတို့က ဆဲရေးတတ်၊ ခြိမ်းချောက်တတ်သောကြောင့် စိတ်၏ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဆောင်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “စိတ္တသန္တာသ နေရာဝယ် စိတ္တသန္တာသ”ဟု ရှိစေလိုပါသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “စိတ္တသန္တာသဝဟနတော—စိတ်၏နှစ်သက်ခြင်းကို မဆောင်ခြင်းကြောင့်”ဟု တနည်းကြံလေသည်။

ဂေါစရနိဒ္ဒေသေ ဌံ။ (ဣတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) န ဝေသိယာဂေါစရော-
 တိ အာဒိနံ၊ ဖစရိသော ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
 အဂေါစရ၏ ဆန်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူး။
 ဩပါနဘူတာနီတိ အာဒိသု၊ အစရိသော ပုဒ်တို့၌။ ဩပါနဘူတာနီတိ၊ ကား။
 ဥဒပါနဘူတာနိ၊ ရေတွင်း ရေကန်သဘာဝဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊
 ဘိက္ခုသံဃာ၏။ စာတုမဟာပထေ၊ ကြီးစွာသော လမ်းလေးခုအနီး၌။ ခတ-
 ပေါက္ခရဏိ ဝိယ၊ တူးအပ်သော ရေတွင်း ရေကန်ကဲ့သို့။ ယထာသုခံ၊ ချမ်း
 သာသည့်အားလျော်စွာ။ ဩဂါဟနက္ခမာနိ၊ သက်ဝင်ခြင်း၌ ခံကုန်၏။ စိတ္တ-
 မဟာမတ္တဿ၊ စိတ္တအမတ်ကြီး၏။ ဂေဟသဒိသာနိ၊ အိမ်နှင့်တူကုန်၏။ ကိရ၊
 ချဲ့။ တဿ၊ ထိုစိတ္တအမတ်ကြီး၏။ ငဂဟေ၊ ၌။ ကာလထမ္မော၊ ကာလကို
 မှတ်သားကြောင်းတိုင်သည်။ ယုတ္တောယေဝ၊ ယှဉ်နေသည်သား။ ဝါ၊ စိုက်ထား
 အပ်သည်သာ။ [မုန်းတည့်အချိန်ကိုသိဘို့ရာ အချိန်ကာလကို ညွှန်ပြသောတိုင်ကို
 (နေနာရီဘိုင်ကို) စိုက်ထားအပ်သည်သာ။] ဃရဒ္ဓါရံ၊ အိမ်တံခါးသို့။ သဗ္ဗတ္တာနံ၊
 ရောက်လာကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အတွက်။ ပစ္စယဇေကလ္လံ နာ၊
 ပစ္စည်း၏ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ် မည်သည်။ နတ္ထံ၊ မရှိ။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ့၌။
 ဧကသဇ္ဇဝတ္တမေဝ၊ ဆေးပစ္စည်း စတုက် ဝတ်သည်ပင်။ သဋ္ဌိကဟာပဏာနိ၊
 ၆၀-သော အသပြာတို့သည်။ နိက္ခမန္တိ၊ ထွက်ကုန်၏။ [ကတ္တား ၂-ပုဒ်ကို ပကတိ
 ကတ္တား၊ ဓိကတိကတ္တားဟု ခွဲပါ။ ပကတိကတ္တားကိုင်၍ “နိက္ခမတိ”ဟု ရှိလျှင်
 ကောင်းမည်။] ကာသာဝပဇ္ဇောတာနီတိ၊ ကား။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီဟိ၊ ဘိက္ခု
 ဘိက္ခုနီတို့သည်။ နိဝတ္တပါရူကာနံ၊ ဝတ်အပ် ရုံအပ်ကုန်သော။ ကာသာဝါနံ
 ယေဝ၊ သက်နိုးတို့၏ပင်။ ပဘာယ၊ အရောင်အားဖြင့်။ ဧကောဘာသာနိ၊
 တခုတည်းသောအရောင် ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ တခဲနက်သောအရောင် ရှိကုန်သည်။
 ဘူတပါလဗေဋ္ဌိ ကုလသဒိသာနိ၊ ဘူတပါလသူဌေး၏ အမျိုးအိမ်နှင့် တူကုန်
 သည်။ (ဟောန္တိ။)

ဣသိဝါတပဋိဝါတာနီတိ၊ ကား။ ဂေဟံ၊ အိမ်သို့။ ပဝိသန္တာနံ၊ ဝင်သည်
 လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ဂေဟာ၊ မှ။) နိက္ခမန္တာနုဉ္စ၊ ထွက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်
 သော။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီသင်္ခါတာနံ၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဣသိနံ၊
 ဣသိတို့၏။ စိဝရဂါတေန စေဝ၊ သက်နိုးလေအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ သည်၎င်း။
 သမိဉ္ဇနံ၊ ပေ။ သရိဝဂါတေန၊ ငါ့က် ခြေတို့ကို ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း အစရှိ

ဣသိဝါတ ပဋိဝါတာနိ။ ။ဣသိနံ+ဝါတာ ဣသိဝါတာ၊ အိမ်အတွင်း၌ အမြဲတိုက်၍
 နေသော လေတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဣသိဝါတလေတို့က ထိုလေများကို တိုက်လှင့်အပ်သော
 ကြောင့် “ပဋိဝါတ”ဟု ဆိုသည်။ ဤပဋိဝါတကိုပင် “ပဝါယိတာနိ”ဟု ပဌမဖွင့်သည်။
 [ပါရာဇိက ၉-၄၁န သာသနာပြုခမ်း၌ကား “ပရိဝါတ”ဟုရှိသည်။]

သည်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ကိုယ်၏လေအားဖြင့်၎င်း။" ဝါ၊ သည်၎င်း။ ပဋိဝါတာနိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်လေ ။ ရှိကုန်သည်။ ပဝါယိတာနိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တိုက်ခတ်အပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ဂေဟံ သို့။ ပဝိသန္တာနံ၊ ကုန်သော။ ပေ။ ဣသိနံ၊ သိတို့၏။ စီဝရဝါတေနုစေဝ၊ သက်နိုးလေသည်၎င်း။ သမိဉ္ဇန။ ပေ။ သရီရဝါတေနု၊ လက် ခြေတို့ကို ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း အစရှိသည်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ကိုယ်၏လေသည်၎င်း။ ဝိနိဗ္ဗုတ ကိဗ္ဗိသာနိ၊ ခါလွင့်အပ်သော မကောင်းမှု အညစ်အကြေးရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။

၅၁၅။ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိတာနိဋ္ဌေသေ၊ ဤ။ (အဇ္ဈောဝေ ဝေဒိတဗျော) အဏုမတ္တာတိ၊ ကား။ ။ အဏုပုမာဏာ၊ အဏုမူ အတိုင်း၊ အရှည်ရှိကုန်သော။ ဝဇ္ဇောတိ၊ ကား။ ဒေါသာ၊ အပြစ်တို့တည်း။ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိတိ၊ ကား။ ဂရဟိတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိ၊ အကြင့် အပြစ်တို့သည်။ အပုမတ္တကာနိတိ၊ ကား။ ။ ပရိတ္တမတ္တကာနိ၊ သေးငယ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ခုဒ္ဒကပုမာဏာနိ၊ ငယ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဩရမတ္တကာနိတိ၊ ကား။ ပရိတ္တတောပိ၊ သေးငယ်သော အတိုင်းအရှည်အောက်လည်း။ ဩရိမပုမာဏတ္တာ၊ ဤမှာဘက်၌ဖြစ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဩရမတ္တကာနိ၊ ဤမှာဘက်၌ဖြစ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ညံ့သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။

လဟုသာနိတိ၊ ကား။ လဟုကာနိ၊ ပေါ့ကုန်သော။ [လဟုသသည် လဟုက၏ ပရိယာယ်တည်း။] လဟုသမ္မတာနိတိ၊ ကား။ လဟူတိ၊ ပေါ့သော အပြစ်တို့ဟူ၍။ သမ္မတာနိ၊ သမုတ်အပ်ကုန်သော။ သံယမ ဂရုဏိယာနိတိ၊ ကား။ သံယမေန၊ ကိုယ် နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ၊ ပြုထိုက်

ဝိနိဗ္ဗုတ ကိဗ္ဗိသာနိ။ ။ ဤပုဒ်သည် ပဋိဝါတာနိကို တနည်းဖွင့်သောပုဒ်တည်း။ “ဝါ-ခတ်သည် ဝိနနုဒအနက်ရှိ၏” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ကိဗ္ဗိသံကို အထူးမဖွင့်သော်လည်း လေဖြင့် တိုက်လွင့်အပ်သောအရာဟူသည် မကောင်းသော အညစ်အကြေးသာ ဖြစ်သင့်၏။ ထို့ကြောင့် ဝါတ၏အရက် “ကိဗ္ဗိသ”ဟု သရုပ်ဖော်သည်။ “ပဋိဝါယန္တိတံ-ပဋိဝါတာ (ဆန့်ကျင်ဘက် တိုက်လွင့်အပ်သော အညစ်အကြေးတို့)။ ကုလနှင့် အရတူအောင်-ပဋိဝါတာ+ယေသန္တိ-ပဋိဝါတာနိ”ဟု အဿတ္ထိ ဆင့်ပါ။

အဏုမတ္တာ။ ။ “တတ္ထ ကတမေ အဏုမတ္တာ ဝဇ္ဇာ” ဟု ပါဠိတော်ရှိသောကြောင့် “အဏုမတ္တာတိ” ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ရှိပါစေ၊ ဝဇ္ဇပုဒ်က နပုလိန်ဖြစ်သော်လည်း ဤနေရာ၌ လိင်ဝိပလ္လာသကြံ၍ ပုလိန်လုပ်ဟန် တူသည်။ ဝဒိယန္တေတိ ဝဇ္ဇာနိ- (ပြောဆိုအပ်သော အပြစ်တို့။) ဤသို့ ဝစနတ္ထပြုစေလိုသောကြောင့် “ဂရဟိ-တဗ္ဗဋ္ဌေန” ဟု ဖွင့်သည်။ ပဒေဝတ်+ဏုပဗ္ဗည်း။

သော ကုစားခြင်း ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ (ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိဋ္ဌိစပ်။) သံဝရကရဏီယာနိတိ၊ ကား။ သံဝရေန၊ စိတ်ကိုစောင့်စည်းခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြင့်။ ကာတဗ္ဗာနိ၊ ပြုထိုက်ကုန်သော။ သံဝရေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒကရဏီယာနိတိ၊ ကား။ စိတ္တုပ္ပါဒမထွေ့န၊ စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ မနသိကာရ ပဋိပစ္စါနိတိ၊ ကား။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ အာဝဇ္ဇိတမထွေ့နေဝ၊ ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှဖြင့်ပင်။ ကတ္တဗ္ဗ ပဋိကမ္မာနိ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ (ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိဋ္ဌိစပ်။)

ပန၊ ပရိဟာရ။ ပေ။အံ။ တာနိ၊ ထိုအပြစ်တို့ဟူသည်။ ကာနိ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာဝ၊ တိပိဋက စူဠနာဂထေရ်မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဇ္ဇော၊ သော။) ဒိဝိဝိဟ ရဝါသိ၊ ဒိဝိဝိဟာရဇနပုဒ်၌နေလေ့ရှိသော။ [ဒိဝိဝိဟာရ ဇနပဒဝါသိ ဒိဝိဝိဟာရဝါသိ-ဋီကာ။] သုမထွေ့ရော၊ သုမထေရ်သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) အနာပတ္တိဂမနိယာနိ၊ အာပတ်သို့ မရောက်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒမထွေ့ကာနိ၊ စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းမျှဖြစ်သော အပြစ်တို့တည်း။ ယာနိ၊ ယင်းအပြစ်တို့ကို။ ပုန၊ တဖန်။ ဝေလ္လပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသောအပြစ်ကို။ နကရိသာမိ၊ မပြုတော့အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ အာဝဇ္ဇိတမထွေ့နေဝ၊ ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှဖြင့်ပင်။ သုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။ အဓိဋ္ဌာနာဝိကမ္မနာမ၊ စိတ်ကိုဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို ထင်စွာပြုခြင်း မည်သော။ တေ၊ ဤအပြစ်ကို ဖြေမှုကို။ ဝါ၊ ဤအပြစ်ကို ဖြေကြောင်းဖြစ်သော သံယမကရဏီယအစရှိသောစကားရပ်ကို။ ကထိတံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အဿ၊ ထို သုမထေရ်၏။ အန္တေဝါသိကော၊ သော။ တိပိဋက စူဠနာဂထွေ့ရော၊ ထေရ်သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ [“ပနဿ” ဟုရှိပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပန တပုဒ် ပိုဟန်တူသည်။] (ကိံ၊ နည်း။) ဣဒံ၊ ဤစကားရပ်သည်။ ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလဿေဝ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလ၏သာ။ ဘာဇနိယံ၊ အကျယ်ဝေဘန်ရာ စကားရပ်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗလဟကံ၊ အလုံးစုံသော အာပတ်သို့အောင် ပေးသော။ ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဘာသိတံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်ကို။ ဣဓ၊ ဤ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိဟူသောပါဌ်၌။ ဝဇ္ဇန္တိ။

ကတ္တဗ္ဗ ပဋိကမ္မာနိ။ ။ဝဇ္ဇာရ ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်တို့ကို ရည်ရွယ်၍ “ကတ္တဗ္ဗ ပဋိကမ္မာနိ” ဟု ကရဏီယအရ ကုစားခြင်း ပဋိကမ္မကို အရကောက်သည်။ ဋီကာ၌ကား ဝဇ္ဇာရ သေးငယ်သော အာဏမတ္တ အပြစ်ကို ယုလျှင် ကရဏီယအရပယ်ရှားခြင်းအနက်ကိုလည်း ယူထိုက်သောကြောင့် “ဝိက္ခိပိတဗ္ဗာနိဝါ” ဟု တနည်းဖွင့်သေး၏။ နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူ။

ဝဇ္ဇဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဇီ။ ဝုဋ္ဌာနာဝိကမ္ပံနာမ၊ အာပတ်မှ ထမြောက်ကြောင်း၊
 ဒေသနာပြောမှုဟူသော အပြစ်ကို ထင်စွာပြုခြင်းမည်သော။ တေ၊ ဤအပြစ်ကို
 ဖြေမှုကို။ ဝါ၊ ဤအပြစ်ကို ဖြေကြောင်းဖြစ်သော သံယမကရဏိယ အရေရှိသော
 စံကားရပ်ကို။ ကထိတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ [ဝုဋ္ဌာနအရ ပရိဝါဒ်၊
 မာနုတ် ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော ဝုဋ္ဌာနကံကို မယူရ၊ ဒုက္ကဋ် ဒုဗ္ဘာသိတ
 အာပတ်ကို ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ဒေသနာ ဂါမ်ကိုယူရသည်။ ဒေသနာ
 ဣဝ “ဝုဋ္ဌာနာဝိကမ္ပ” နှိ အဓိပ္ပေတာ။-ဋီကာ။]

ဣတိ ဣမေသုတိ၊ ကား။ ဝေပကာရေသု၊ ဤသို့ အတူရှိကုန်သော။ ဣမေသု၊
 ဤအကုမတ္တစသော အပြစ်တို့၌။ ဝဇ္ဇဒဿာဝိတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇတော၊ အပြစ်
 အားဖြင့်။ ဒေါသတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ ဒဿနသီလော၊ ရှုခြင်း အလေ့
 ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဘယဒဿာဝိတိ၊ ကား။ စတုဗ္ဗိဿေ၊ ၄ ပါးအပြား
 ရှိသော။ ဘယဿ၊ ဘေး၏။ [အတ္တာနုဝါဒစသော ဘေးလေးပါးကို ဋီကာ၌
 ပြထားသည်။] ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏အပြစ်ကြောင့်။ ဘယတော၊ ဘေး
 အားဖြင့်။ ဒဿနသီလော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ အာဒိနဝဒဿာဝိတိ၊ ကား။
 ဣမ၊ ဤဘဝ၌။ နိန္ဒာဝဟနတော၊ သူတပါး၏ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ဆောင်တတ်သည်၏
 အပြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာယတိ၊ နောက်ဘဝ၌။ ဒုက္ခဝိပါကတော၊ မကောင်း
 သော အကျိုး ရှိသည်၏အပြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥပရိဂုဏာနံ၊ အထက်ဖြစ်သော
 ဈာန်အစရှိသောဂုဏ်တို့၏။ အန္တရာယကရဏတော၊ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်
 သည်၏ အပြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝိပုဋ္ဌိသာရ ဇနနတောစ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းကို
 ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဇေတန နာနပုကာရေန၊ ဤအထူးထူး
 သော အပြားအားဖြင့်။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ ဒဿန
 သီလော၊ သည်။ (ဟောတိ)။

နိဿရဏဒဿာဝိတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုအကျိုးမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော
 အပြစ်တို့၌။ ဝါ၊ တို့၏။ ယံနိဿရဏံ၊ အကြင် ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်
 မြောက်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ တဿ၊ ထိုထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာကို။
 ဒဿနသီလော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို
 ဆိုဦးအံ့။ ဣတ္ထေ၊ ဤအပြစ်တို့၌။ ဝါ၊ တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း
 ထွက်မြောက်ရာဟူသည်။ ကိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ တည်း။ တာဝ၊ တိပိဋကစူဠနာဂ
 ထေရ်၏ဝါဒမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ သော။) အာစရိယထွေရဝါဒေ၊ ဆရာ
 ဖြစ်သော မဟာသုမထေရ်၏ ဝါဒ၌။ အနာပတ္တိ ဂမနိယတာယ၊ အာပတ်သို့
 မရောက်သည်၏ အပြစ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ အဓိဋ္ဌာနာဝိကမ္ပံ၊ စိတ်ကို
 ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို ထင်စွာ ပြုမှုသည်။ နိဿရဏံ၊ တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ကထိတံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အန္တေဝါသိကထွေရဝါဒေ၊

အန္တေဝါသိကဖြစ်သော တိပိဋက စူဠနာဂဓထရ်၏ ဝါဒ၌။ [စာအုပ်တို့၌ “ဝါဒေ တာဝ”ဟု ရှိ၏။ “ဝါဒေ ပန”ဟု ရှိလျှင် သင့်မည်ထင်သည်။] အာပတ္တိ-ဂမနိယတာယ၊ အာပတ်သို့ ရောက်ကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝုဠာနာဝိကမ္ပံ၊ အာပတ်မှ ထမြောက်ကြောင်း ဒေသနာပြောမှုဟူသော အပြစ်ကို ထင်စွာပြုမှုသည်။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကထိတံ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ထေရဝါဒတို့၌။ (ကထိတော ခွဲစပ်။) ယထာရူပေါ၊ အကြင်သို့ သဘောရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဏုမတ္တာနိ၊ အဏုမြူ အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ ဝဇ္ဇာနိ၊ အပြစ်တို့ကို။ ဝဇ္ဇတော၊ အပြစ်အားဖြင့်၎င်း။ [ဝဇ္ဇဒဿာဝိကို ရည်ရွယ်သည်။] ဘယတော၊ ဘေးအားဖြင့်၎င်း။ [ဘယဒဿာဝိကို ရည်ရွယ်သည်။] ပဿတိနာမ၊ ရှုသည်မည်၏။ တံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော ရဟန်းကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အယံ နယော၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောနည်းကို။ ကထိတော၊ ရှေးဆရာတို့ ဆိုအပ်ပြီ။

ပရမာဏနာမ၊ ပရမာဏမြူမည်သည်။ ဝါ၊ အလွန်သေးငယ်သော အဏုမြူမည်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) အဏုနာမ၊ အဏုမြူမည်သည်။ (အတ္ထိ။) တဇ္ဇာရီနာမ၊ တဇ္ဇာရီမြူမည်သည်။ (အတ္ထိ။) ရထရေဏုနာမ၊ ရထရေဏုမြူမည်သည်။ (အတ္ထိ။) လိက္ခာနာမ၊ လိက္ခာမည်သည်။ (အတ္ထိ။) ဥိကာနာမ၊ ဥိကာမည်သည်။ (သန်းပမာဏရှိသော မြူမည်သည်။) (အတ္ထိ။) ညေမာသောနာမ၊ ညေမာသမည်သည်။ (စပါးတစေ ပတစေမျှ ပမာဏရှိသောမြူမည်သည်။) (အတ္ထိ။) အင်္ဂုလံနာမ၊ တလက်သစ် မည်သည်။ (အတ္ထိ။) ဝိဒတ္ထိနာမ၊ တထွာမည်သည်။ (အတ္ထိ။) ရတနံနာမ၊ တတောင်မည်သည်။ (အတ္ထိ။) ယဠိနာမ၊ တတာမည်သည်။ (အတ္ထိ။) ဥသဘံနာမ၊ တဥသဘမည်သည်။ (အတ္ထိ။) ဂါဝုတံနာမ၊ တဂါဝုတံမည်သည်။ (အတ္ထိ။) ယောဇနံနာမ၊ တယူဇနာမည်သည်။ (အတ္ထိ။)

တတ္ထ၊ ထိုပရမာဏမြူ အစရှိသည်တို့တွင်။ (ယော၊ အကြင်မြူသည်။) အာကာသကောဠာသိကော၊ ကောင်းကင်အဘို့အစဉ်ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ။) မံသစက္ခုဿ၊ မံသစက္ခု၏။ အာပါတံ၊ ရွှေရူကျခြင်းသို့။ နာဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၏။ (အာပါတံ၊ သို့။) အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ (သော၊

တတ္ထ။ပေ။ကထိတော။ ။ယထာရူပေါ တံ ပုဒ်တို့၏ အပြင်ဘက်၌ရှိသော တတ္ထကို အပြင်ဘက်၌ ရှိသော ကထိတော၌သာ စပ်ရိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ တေသု ဒီသု ထေရဝါဒေသု၊ ကထိတောတိ ပဒေ အာဓာရော”ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် ရိုးရာကျ၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “တတ္ထာထိအပြစ်တို့၌”ဟု ယောဇနာ နောက်နည်းအတိုင်း အနက်ပေးပြီးလျှင် “ပဿတိခပ”ဟု ဆိုထားသည်မှာ ရိုးရာမကျ။ ထိုအပြစ်တို့၌ အဏုမတ္တအပြစ်တို့ကို ရှု၏ဟု အဓိပ္ပါယ်လည်းထပ်နေသောကြောင့် မကောင်းပါ။ [နောက်၌ “တံ”ဟု ရှိသောကြောင့် “ယထာရူပေါ”ဟု ဖွင့်ရပါစေ။]

ထိုမြို့သည်။) ပရမာဏုနာမ၊ ပရမာဏုမြို့မည်၏။ (ယော၊ သည်။) ဘိတ္တိန္ဒြိဒ္ဓိ-
 တာလတ္တိဒ္ဓေဟိ၊ နံရံပေါက်၊ သံကောက်ပေါက်တို့မှ။ ပဝိဋ္ဌသုရိယရသို့သူ၊ ငင်
 လာသော နေရောင်တို့၌။ ဝဇ္ဇိဝဇ္ဇိ၊ အလုံးအလုံးသည်။ (ဟုတူ၊ ရှိ။) ပရိဗ္ဗ-
 မန္တော၊ လည်လျက်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ (သော၊ သည်။) အဏုနာမ၊
 အဏုမြို့မည်၏။ (ယော၊ သည်။) ဂေါပထမနုဿပထစက္ကပထေသု၊ နွားတို့၏
 သွားရလမ်း၊ လူတို့၏သွားရလမ်း၊ စက်ဘီးတို့၏ သွားရလမ်းတို့၌။ ဆိဇ္ဇိတူ၊
 အဆက်ပြတ်၍။ (တခုနှင့်တခု မတွဲဘဲ။) ဥဘောသု၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။
 ပဿေသု၊ နံပါးတို့၌။ ဝါ၊ ဘေးတို့၌။ ဥဂန္ဓာ၊ အထက်သို့တက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊
 တည်၏။ (သော၊ သည်။) တဇ္ဇာရိနာမ၊ မည်၏။ (ယော၊ သည်။) တတ္ထတတ္ထေဝ၊
 ထိုထိုအရပ်၌ပင်။ အလ္လိယတိ၊ ငြိကပ်၏။ (သော၊ သည်။) ရထရေဏုနာမ၊
 မည်၏။ လိက္ခာဒယော၊ လိက္ခာမြို့ အစရှိသည်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာဝေ၊ ထင်ရှား
 ကုန်သည်သာ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတေသု၊ ဤပရမာဏုမြို့ အစရှိသည်တို့တွင်။ ဆတ္တိံ သ၊
 ၃၆-ခုသော။ ပရမာဏဝေ၊ ပရမာဏုမြို့တို့သည်။ ဧကဿ၊ တခုသော။
 အဏုနော၊ အဏုမြို့၏။ ပမာဏံ၊ ပမာဏတည်း။ ဆတ္တိံ သ၊ သော။ အဏု၊
 အဏုမြို့တို့သည်။ ဧကောယ၊ တခုသော။ တဇ္ဇာရိယာ၊ တဇ္ဇာရိမြို့၏။ ပမာဏံ၊
 တည်း။ ဆတ္တိံ သ၊ သော။ တဇ္ဇာရိယော၊ တို့သည်။ ဧကော၊ သော။ ရထ-
 ရေဏု၊ ရထရေဏုမြို့တည်း။ ဆတ္တိံ သ၊ သော။ ရထရေဏု၊ တို့သည်။ ဧကော၊
 သော။ လိက္ခာ၊ လိက္ခာမြို့တည်း။ သတ္ထ၊ ကုန်သော။ လိက္ခာ၊ တို့သည်။ ဧကော၊
 သော။ ဥိကာ၊ သန်းတည်း။ ဝါ၊ သန်းပမာဏရှိသောမြို့တည်း။ သတ္ထ၊
 ကုန်သော။ ဥိကာ၊ တို့သည်။ ဧကော၊ သော။ ဥေမာသော၊ စပါးတစေ့
 ပဲတစေ့တည်း။ သတ္ထ၊ ကုန်သော။ ဥေမာသပ္ပမာဏံ၊ စပါးတစေ့ ပဲတစေ့
 ပမာဏသည်။ ဧကံ အင်္ဂုလံ၊ တလက်သစ်တည်း။ တေန အင်္ဂုလေန၊ ထိုလက်သစ်
 ဖြင့်။ ဒွါဒသင်္ဂုလာနိ၊ ၁၂ သင်တို့သည်။ ဝိဒတ္တိ၊ တထွာတည်း။ ဒေဝိဒတ္တိယော၊
 ၂ ထွာတို့သည်။ ရဘနံ၊ တတောင်တည်း။ သတ္ထရတနာနိ၊ ၇-တောင်တို့သည်။
 ယဋ္ဌိ၊ တတာတည်း။ တာယယဋ္ဌိယာ၊ ထိုတာဖြင့်။ ဝိသတိ၊ ၂၀ သော။ ယဋ္ဌိ-
 ယော၊ တာတို့သည်။ ဥသဘံ၊ တဥသဘတည်း။ အသီတိ၊ ၈၀-သော။
 ဥသဘာနိ၊ ဥသဘတို့သည်။ ဂါဝုတံ၊ တဂါဝုတ်တည်း။ ဧတ္ထေရိ၊ လေးခုကုန်
 သော။ ဂါဝုတာနိ၊ ဂါဝုတ်တို့သည်။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာတည်း။ တေန
 ယောဇနေန၊ ထိုယူဇနာအားဖြင့်။ သိနေရူပဗ္ဗတရာဇာ၊ မြင်းမိုရ်တောင်မင်း
 သည်။ အဋ္ဌသဋ္ဌိသတယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓော၊ ယူဇနာ တသိန်းခြောက်
 သောင်း ရှစ်ထောင် အစောက်ရှိ၏။ [ဤသို့ရှိမှ သဒ္ဓါသွားဖြောင့်သည်။ စာအုပ်
 တို့၌ အဋ္ဌသဋ္ဌိယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓော-ဟု ရှိ၏။ သကသဟဿကို သဋ္ဌိနှင့်
 ၎င်း၊ အဋ္ဌနှင့်၎င်း မြောက်ရမည် မဟုတ်။]

ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ အဏမတ္တံ၊ အဏုမြူမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝဇ္ဇံ၊ အာပတ်အပြစ်သို့မရောက် စိတ်မျှလောက်သာဖြစ်သောအပြစ်ကို။ အဋ္ဌသဋ္ဌိသတ။ ပေ။ သဒိသံ၊ ယူဇနာ တသိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင် အစောက်ရှိသော မြင်းမိုင်တောင်နှင့်တူသည်ကို။ ကတွာ၊ ရွှံ့။ ဒဠု၊ ရှုခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ [ဤအဓိပ္ပါယ်ကို၎င်း၊ နောက်လာမည့် အဓိပ္ပါယ်ကို၎င်း ရည်ရွယ်၍ “တေ ဒဿေတုံ အယံ နယော ကထိတော” ဟု ဆိုသည်။] အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဏုမတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ဝဇ္ဇာနိ၊ တို့ကို။ ဝဇ္ဇတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ ဘယတော၊ ဘေးအားဖြင့်။ ပဿတိနာမ၊ ရှုသည်မည်၏။ ယောပိ ဘိက္ခု၊ သည်လည်း။ သဗ္ဗလဟုကံ၊ အလုံးစုံသော အာပတ်တို့အောက် ပေါ့သော။ ဒုက္ကဋ္ဌဒုဗ္ဗာသိတမတ္တံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဗာသိတမျှ ဖြစ်သောအပြစ်ကို။ ပဌမပါရာဇိကသဒိသံ၊ ပဌမပါရာဇိကနှင့်တူသည်ကို။ ကတွာ၊ ဒဠု၊ သက္ကောတိ။ အယံ (ဘိက္ခု)။ စပ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ [ဤကဲ့သို့သော ရဟန်း ၂-မျိုးကို ပြခြင်းငှါ “တံ ဒဿေတုံ အယံ နယော ကထိတော” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ အဏုမြူဟူသည် ထိုမျှလောက်သေးငယ်၏။ ထိုမျှလောက်သေးငယ်သော အပြစ်ကိုပင် မြင်းမိုင်တောင်လောက်ကြီးသော အပြစ်ဟု၎င်း၊ အဏုမြူလောက် ဒုက္ကဋ္ဌဒုဗ္ဗာသိတ အပြစ်ကိုပင် ပဌမပါရာဇိကနှင့် အလားတူပြု၍၎င်း ရှုလေ့ရှိသော ရဟန်း ၂-မျိုးကို “အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇသု ဘယဒဿာပိ” ဟု မိန့်တော်မူသည်-ဟူလို။]

၅၁၆။ သမာဒါယ သိက္ခာတိ သိက္ခာပဒေသုတိပဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဤ။ ဘိက္ခု သိက္ခာတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုဟိ၊ ဘိက္ခုတို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ၊ ကျင့်ထိုက်သော ဘိက္ခာတည်း။ သာ၊ ထိုဘိက္ခုသိက္ခာသည်။ ဘိက္ခုနိဟိ၊ ဘိက္ခုနိတို့နှင့်။ သာဓာရဏာပိ၊ ဆက်ဆံသော သိက္ခာသည်၎င်း။ အသာဓာရဏာပိ၊ မဆက်ဆံသော သိက္ခာသည်၎င်း။ ဘိက္ခုသိက္ခာ ဝေ နာမ၊ ဘိက္ခုသိက္ခာသာလျှင်မည်၏။ ဘိက္ခုနိသိက္ခာတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုနိဟိ၊ ဘိက္ခုနိတို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ၊ ကျင့်ထိုက်သောသိက္ခာတည်း။ သာပိ၊ ထိုဘိက္ခုနိသိက္ခာသည်လည်း။ ဘိက္ခုဟိ၊ ဘိက္ခုတို့နှင့်။ သာဓာရဏာပိ၊ သည်၎င်း။ အသာဓာရဏာပိ၊ သည်၎င်း။ ဘိက္ခုနိသိက္ခာ ဝေ နာမ၊ ဘိက္ခုနိသိက္ခာသာလျှင်မည်၏။ သာမဏေရသိက္ခမာန သာမဏေရိနံ၊ သာမဏေ သိက္ခမာနံ သာမဏေမတို့၏။ သိက္ခာပိ၊ သိက္ခာသည်လည်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤဘိက္ခုသိက္ခာ ဘိက္ခုနိသိက္ခာတို့၌ပင်။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကုန်ပြီ။

ဥပါသကသိက္ခာတိ၊ ကား။ ဥပါသကေဟိ၊ တို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ၊ တည်း။ သာ၊ ထိုဥပါသကသိက္ခာသည်။ ပဉ္စသီလဒသသီလဝသေန၊ ငါးပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဥပါသိကာသိက္ခာတိ၊ ကား။ ဥပါသိကာဟိ၊ ဥပါသိကာမတို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ၊ တည်း။ သာပိ၊ ထိုဥပါသိကာသိက္ခာသည်လည်း။ ပဉ္စသီလ ဒသသီလဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝဇ္ဇတိ၊

သင့်၏။ [ရှစ်ပါးသီလတွင် မေတ္တာကိုသွင်း၍ “နဝဂံသီလ”ဟု ပြောရိုးရှိကြ၏။ ထိုသီလကို နဝဂံအင်္ဂုတ္တိ၍၌ ဝိသာခါကျောင်းအမအာ. ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် တိုင် ဟောတော်မူသည်။ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလလည်း လူတို့ကျင့်ထိုက်သည်သာ၊ ယခုခေတ် ရှစ်ပါးသီလ ဥပုသ်ကား ပြောစရာမရှိ။] တတ္ထ၊ ထိုသိက္ခာတို့တွင်။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာသည်။ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ၊ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဥပါသက ဥပါသိကာနံ၊ တို့၏။ သိက္ခာ၊ သည်။ ယာဝ အနာဂါမိမဂ္ဂါ၊ အနာဂါမိမဂ်တိုင်အောင်။ (ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။) [ရဟန္တာ ဖြစ်သောအခါ လူဝတ်ကြောင်အဖြစ်ဖြင့် မနေနိုင်သောကြောင့် “ယာဝ အနာဂါမိမဂ္ဂါ”ဟု ဆိုသည်။ ဓမ္မဒိန္နာ၏ ခင်ပွန်းသည်ဖြစ်သော ဝိသာခ ဥပါသကာသည် အနာဂါမိလူဝတ်ကြောင်အဖြစ်ဖြင့် နေသည်။]

တတြ၊ ထိုသိက္ခာတို့တွင်။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ (အဏမတ္တေသုဝဇ္ဇေသု၊ ဘယဒဿာဝိ ရဟန်းသည်။) အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု ဝေ၊ ကျင့်ထိုက်သောသိက္ခာပုဒ်တို့၌သာ။ သိက္ခိတိ၊ ၏။ သေသသိက္ခာပန၊ ကြွင်းသော ဘိက္ခုနီသိက္ခာ အစရှိသည်တို့ကိုကား။ အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန၊ ရထိုက်သမျှ အနက် တို့ကို ထုတ်ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သိက္ခာသဒ္ဓဿ၊ သိက္ခာသဒ္ဓါ၏။ [စာအုပ်တို့၌ “သိက္ခာပဒဿ”ဟု ရှိ၏။ ဋီကာ၌ “သိက္ခာသဒ္ဓဿ”ဟု ရှိသည်။] အတ္တဿ၊ အနက်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဣမာသု သိက္ခာသုတိ၊ ကား။ ဝေပကာရေသု၊ ဤသို့ အလားတူဖြစ်ကုန်သော။ [ဣတိ အပွင့်။] တောသု သိက္ခာသု၊ ဤသိက္ခာတို့၌။ (သမာဒါယ ခွံစပ်။) သဗ္ဗေန သဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော။ သိက္ခာသမာဒါနေန၊ သိက္ခာကို ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ သိက္ခံ၊ ကို။ (သမာဒါယ ခွံစပ်။) သဗ္ဗထာ သဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗေန၊ သော။ သိက္ခိတဗ္ဗာက၊ ရေန၊ ကျင့်ထိုက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သိက္ခံ၊ ကို။ အသေသံနိဿေသန္တိ၊ ကား။ သေသာဘာဝတော၊ အကြွင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အသေသံ၊ အကြွင်းမရှိအောင်။ သတိသမ္မောသေန၊ သတိပျောက်ကင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ ဘိန္နဿာပိ၊ ပျက်သည်လည်းဖြစ်သော။ သိက္ခာပဒဿ၊ ကို။ ပန၊ တဖန်။ ပါ၊ ဂတိကုကရဏတော၊ ပင်ကိုယ်သဘောရှိအောင် ပြုခြင်းအားဖြင့်။ နိဿေသံ၊ အကြွင်းမရှိအောင်။ သမာဒါယဝတ္ထတိတိ၊ ကား။ သမာဒိယိတွာ၊ ယူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝတ္ထတိ၊ ကျင့်၏။ [သံ+အာ+ဒါဓာတ်+တွာ+စွမ်းကို “သမာဒိယိတွာ”ဟု ဖွင့်၍ သံအနက် မရှိဟု သိစေလိုသောကြောင့် “ဂဟေတွာ” ထပ်ဖွင့်သည်။] တေန ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ယေန ကာရဏေ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တေ သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ သဗ္ဗေန၊ သော။ သိက္ခိတဗ္ဗာကာရေန၊ ဖြင့်။ သမာဒိယိတွာ၊ ၍။ သိက္ခိတိ၊ ၏။ ပုဏေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သမာဒါယ သိက္ခိတိ သိက္ခာပဒေသုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၅၁၇-ဂ။ ဣန္ဒြိယေသုပေ။ မတ္တညူတာပဒဒ္ဓယဿ။ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရော၊
 ဘောဇနေ မတ္တညူတာဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်း၏။ နိဗ္ဗေသေ ဌံ။ ကဏ္ဍ-
 ပက္ခဿ။ ကို။ ပဌမဝစနေ၊ ပဌမဟောတော်မူခြင်း၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။
 အာစာရနိဗ္ဗေသေ ဌံ။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပန၊ ဆက်။ တတ္ထ၊
 ထိုဣန္ဒြိယေသုဂုတ္တဒ္ဓါရော ဘောဇနေ မတ္တညူတာဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်း၏
 နိဗ္ဗေသ၌။ ကတမာ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဓါရတာတိ အာဒီသု၊ အစရှိသောပါဠိ
 ရပ်တို့၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော
 စကားရပ်ကို။ နိက္ခေပကဏ္ဍဝဏ္ဏနာယံ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့်၌။ ဝုတ္တမေငါ၊ ဆိုအပ်
 ပြီးသည်သာ။

၅၁၈။ ဇာဂရိယာနုယောဂနိဗ္ဗေသေ ဌံ။ ပုဗ္ဗရတ္တာ ပရရတ္တန္တိ တ္ထေ၊
 ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အစုရတ္တသင်္ခါတယ၊ ညဉ့်တဝက်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊
 ညဉ့်သန်းခေါင်ဟု ဆိုအပ်သော။ ရတ္တိယာ၊ ညဉ့်၏။ ပုဗ္ဗံ၊ ရှေးတည်း။ ပုဗ္ဗရတ္တံ၊
 ညဉ့်၏ရှေ့။ ဣမိနာ၊ ဤပုဗ္ဗရတ္တံဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ပဌမယာမဇ္ဈေ၊ ကိုင်း။
 ပစ္စာဘတ္တဉ္စ၊ ကိုင်း။ ဂဏ္ဍာတိ၊ ယူ၏။ ရတ္တိယာ၊ ညဉ့်သန်းခေါင်၏။ ပစ္စာ၊
 နောက်အဘို့၌။ အပရရတ္တံ၊ ညဉ့်သန်းခေါင်၏ နောက်အဘို့၌။ ဣမိနာ၊
 ဤအပရရတ္တံဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ပစ္စိမယာမဇ္ဈေ၊ ကိုင်း။ ပုရောဘတ္တဉ္စ၊
 ကိုင်း။ ဂဏ္ဍာတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ မဇ္ဈိမယာမော၊ မဇ္ဈိမယာမ်ကို။ ဝါ၊ သည်။
 အဿဘိက္ခုနေ၊ ထိုရဟန်း၏။ နိဒ္ဓါကိလမထ ဝိနောဒနောကာသော၊ အိပ်ငိုက်
 ခြင်းဟူသော ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း၏ အခွင့်အခါတည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ န ဂဟိတော၊ ယူတော်မမူအပ်။

ဇာဂရိယာနုယောဂန္တိ၊ ကား။ ဇာဂရိယဿ၊ နိုးကြားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်
 ကို။ အသုပနဘာဝဿ၊ အိပ်ခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ အနုယောဂံ၊ အဖန်ဖန်
 အားထုတ်ခြင်းကို။ အနုယုတ္တော ဟောတိတိ၊ ကား။ အနုယောဂ သင်္ခါတံ၊
 အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ တံ အာသေဝနံ၊ ထိုအဖန်တလဲလဲ
 မှီဝဲခြင်းကို။ တံ ဘာဝနံ၊ ထိုစိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သော သမထဘာဝနာ၊
 ဝိပဿနာဘာဝနာကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်။ ပယုတ္တော၊
 အပြားအားဖြင့် အားထုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုဇာဂရိ
 ယာနုယောဂံ အနုယုတ္တော ဟောတိ ဟူသော ပါဠိ၏။ နိဗ္ဗေသေ နိဗ္ဗေသ၌။
 ဣဝ ဘိက္ခုဒိဝသန္တိ၊ ဣဝ ဘိက္ခုဒိဝံ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပုဗ္ဗုဏှာ၊ နေ၏
 ရှေ့အဘို့၌၎င်း။ ဝါ၊ နံနက်ပိုင်း၎င်း။ မဇ္ဈနော၊ နေ၏ အလည်အဘို့၎င်း။ ဝါ
 နေ့လည်ပိုင်း၎င်း။ သာယနော၊ နေ၏ နောက်အဘို့၎င်း။ ဝါ၊ ညနေပိုင်း၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ တယောပိ၊ သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒိဝသကောဋ္ဌာသ၊
 နေ့အဘို့အစုတို့ကို။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

စက်မေန နိသဇ္ဇာယာတိ၊ ကား။ သကလမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။
 ဒိဝသံ၊ နေ့ပတ်လုံး။ ဣမိနာ ဣရိယာပထ ဒုယေနဝ၊ ဤစကြိုသွားခြင်း၊
 ထိုင်ခြင်းဟူသော ဣရိယာပုတ် နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်သာ။ ဝိဟရန္တော၊ နေသော
 ရဟန်းသည်။ စိတ္တဿ၊ ကို။ အာဝရဏတော၊ တားမြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ အာဝရဏီယေဟိ၊ အာဝရဏီယ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရား
 တို့မှ။ ပဉ္စဟိပိ၊ ငါးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နိဝရဏေဟိ၊ နိဝရဏတရားတို့မှ။
 စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိသောဓေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စေ၏။ ဝါ၊ သုတ်သင်၏။
 တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုနိဝရဏတရားတို့မှ။ ဝါ၊ ထိုအလုံးစုံသော အကုသိုလ်တရား
 တို့မှ။ ဝိသောဓေတိ၊ သုတ်သင်၏။ ပရိမောဓေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်လွတ်စေ၏။
 ပန၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤစက်မေန နိသဇ္ဇာယ အစရှိသောပါဠိ၌။ ဌာနံ၊ ရပ်ခြင်း
 ဣရိယာပုတ်ကို။ ကိဉ္စာပိ န ဂဟိတံ၊ အကယ်၍ကား မယူအပ်ပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့
 မယူအပ်ပါသော်လည်း။ စက်မနိသဇ္ဇာသန္ဓိသိတံ၊ စကြိုသွားခြင်း ထိုင်ခြင်း၌
 မှီသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဂဟေတဗ္ဗမေဝ၊ ယူထိုက်သည်သာ။ [စကြိုမသွားခင်
 ရပ်၏၊ စကြိုသွားပြီးလည်း ရပ်၏၊ မထိုင်ခင် ရပ်၏၊ ထိုင်ပြီးမှ ထ၍လည်းရပ်၏၊
 ထို့ကြောင့် ဌာနကို စက်မနိသဇ္ဇာကို မှီသည်ကို ပြု၍ဟု ဆိုသည်။] ပဌယောမန္တိ
 ကား။ သကလသိမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ပဌမယာမေ၊ ၌။ မဇ္ဈိမယာမန္တိ၊
 ကား။ ရတ္တိန္ဒိဝဿ၊ ညဉ့် နေ့၏။ ဆဋ္ဌကောဋ္ဌာသသခါတေ၊ ခြောက်ခုမြောက်
 အဘို့ဟု ဆိုအပ်သော။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ မဇ္ဈိမယာမိ၌။ [ညဉ့်ကို၎င်း၊ နေ့ကို၎င်း
 သုံးဘို့ပြုလျှင် ခြောက်ဘို့ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဆဋ္ဌကောဋ္ဌာသ သခါတေ”ဟု
 ရှိသောပါဠိသံသယ ကောင်း၏။]

သီဟသေယျန္တိ ဣ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။)
 သေယျာ၊ အိပ်ခြင်းတို့သည်။ ကာမဘောဂီသေယျာ၊ ကာမဘောဂီသေယျာ
 ၎င်း။ ပေတသေယျာ၊ ပေတသေယျာ၎င်း။ သီဟသေယျာ၊ သီဟသေယျာ၎င်း။
 တထာဂတသေယျာ၊ တထာဂတသေယျာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတဿော၊
 လေးပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေဘုယျေန၊
 များသောအားဖြင့်။ ကာမဘောဂီ၊ ကာမကို ခံစားလေ့ရှိသော လူဝတ်ကြောင့်
 ယောကျ်ားတို့သည်။ ဝါမေန ပဿေန၊ လက်ဝဲနံပါးဖြင့်။ သေန္တိ၊ အိပ်တတ်ကြ
 ကုန်၏။ ဣတိ အံ၊ ဤသေယျာသည်။ ကာမဘောဂီသေယျာ၊ ကာမကို
 ခံစားလေ့ရှိသော လူဝတ်ကြောင့် ယောကျ်ားတို့၏ အိပ်ပုံ အိပ်နည်းမည်၏။
 ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထိုကာမဘောဂီယောကျ်ားတို့တွင်။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။
 ဒက္ခိကပဿေန၊ လက်ျားနံပါးဖြင့်။ သယာနောနာမ၊ အိပ်သောယောကျ်ား
 မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [လက်ျားလက်ဖြင့် ကိုင်စရာရှိသောကြောင့် လက်ျာ
 နံပါးကို အထက်ထား၍ လက်ဝဲနံပါးဖြင့် အိပ်ကြသည်။]

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေတုယျေန၊ အားဖြင့်။ ပေတော၊ ပြိတ္တာတို့သည်။ ဥတ္တာနာ၊ ပက်လက်တို့သည်။ (ဟုတွာ) သေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိအယံ၊ သည်။ ပေတသေယျာ၊ ပြိတ္တာတို့၏ အိပ်ပုံ အိပ်နည်းမည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (ပေတော၊ တို့သည်။) အပ္ပင်သလောဟိတတ္တာ၊ နည်းသော အသား အသွေးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဋ္ဌိသင်္ဘာဋ္ဌဇဋ္ဌိတာ၊ အရိုးအပေါင်းဖြင့် ရှုပ်ထွေးကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဧကေန၊ တဖက်တည်းသော။ ပဿေန၊ နံပါးဖြင့်။ သယံတုံ၊ အိပ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ ဥတ္တာနာဝ၊ ပက်လက်တို့သည်သာ။ (ဟုတွာ) သေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မိဂဇာ၊ သားကောင်တို့၏ မင်းဖြစ်သော။ သီဟော၊ ခြင်္သေ့သည်။ ဒက္ခိဏေန ပဿေန၊ လကျောနံပါးဖြင့်။ သေယံ၊ အိပ်ခြင်းကို။ ကပေတိ၊ ပြု၏။ ပေ၊ အတ္တမနော၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိအယံ၊ ဤသေယျာသည်။ သီဟသေယျာ၊ ခြင်္သေ့မင်း၏ အိပ်ပုံ အိပ်နည်းမည်၏။ [ဒဂုံတ္တိရိစတုက္က ပဉ္စမပဏ် အာပတ္တိဘယဝဂ် သေယျာသုတ်။]

ဟိ၊ ချဲ့။ မိဂဇာ၊ သော။ သီဟော၊ သည်။ တေဇုသဒတ္တာ၊ များသော တန်ခိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွေ၊ နှစ်ချောင်းကုန်သော။ ပုရိမပါဒေ၊ ရွှေခြေတို့ကို။ ဧကသ္မိံ၊ ဌာနေ၊ တခုသောအရပ်၌။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပစ္ဆိမပါဒေ၊ နောက်ခြေတို့ကို။ ဧကသ္မိံ၊ ဌာနေ၊ ၌။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ နဂုံဌံ၊ အမြီးကို။ အန္တရသတ္တိမ္ပိ၊ ပေါင်ကြား၌။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ပုရိမပါဒ ပစ္ဆိမပါဒနဂုံဌာနံ၊ ရွှေခြေ နောက်ခြေ အမြီးတို့၏။ ဌိတောကာသံ၊ တည်ရာအရပ်ကို။ သလ္လကောတွာ၊ ကောင်းစွာမှတ်သား၍။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ဖက်ကုန်သော။ ပုရိမပါဒါနံ၊ ရွှေခြေတို့၏။ မတ္တကော၊ အသက်၌။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သယတိ၊ အိပ်၏။ ဒိဝသမ္ပိ၊ တနေပတ်လုံးလည်း။ သယံတွာ၊ အိပ်ပြီး၍။ ပဗုဇ္ဈမာနော၊ နိုးလသော်။ ဥတ္တသန္တော၊ ထိတ်လန့်လျက်။ န ပဗုဇ္ဈတိ၊ နိုးသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ သိသံ၊ ကို။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြှောက်၍။ (တနည်း) သိသံဥက္ခိပိတွာ၊ ခေါင်းထောင်၍။ ပုရိမပါဒါဒိန္နံ၊ ရွှေခြေ အစသည်တို့၏။ ဌိတောကာသံ၊ တည်ရာ အရပ်ကို။ သလ္လကောတိ၊ မှတ်သား၏။

ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်သော။ ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်ကို။ ဝိဇယိတွာ၊ စွန့်၍။ ဌိတံ၊ တည်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ)။ ဣဒံ၊ ဤတည်ရာအရပ်ကို စွန့်ခြင်းသည်။ တုယံ၊ သင်၏။ ဇာတိယာ၊ အမျိုးဇာတ်အား။ န (အနုဋ္ဌပံ)၊ မလျောက်ပတ်။ သူရဘာဝဿ၊ ရဲရင့်သူ၏အပြစ်အား။ န အနုဋ္ဌပံ။ ဣဘိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အနတ္တမနော၊ မိမိစိတ်မရှိသည်။ ဝါ၊ စိတ်မချမ်းသာသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌ပင်။ သယတိ၊ ထပ်၍အိပ်၏။ ဂေါစရာယ၊ ကျက်စားရာအရပ်သို့။ နပက္ကမတိ၊ မဖဲသွားတော့။ ပန၊ ကား။ အဝိဇယိတွာ၊ မစွန့်မူ၍။ ဌိကော၊ သော်။ ဣဒံ၊ ဤတည်ရာအရပ်ကို မစွန့်ခြင်းသည်။ တုယံ၊

၏။ ဇာတိယာဓ၊ အား၎င်း။ သူရဘာဝဿ၊ ဓ အား၎င်း။ အနုရူပံ၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ရွှင်လန်းနှစ်သက်သည်။ (ဟုတူ)။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ သီဟဝိဓမ္မိစံ၊ ခြင်္သေ့၏ တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းကို။ ဝိဓမ္မိတွာ၊ တင့်တယ်စံပယ်ပြီး၍။ ကေသဘာရံ၊ လည်ဆံတည်းဟူသောဝန်ကို။ ဝိဓိနိတွာ၊ လှုပ်ခါ၍။ တိက္ခတ္ထု၊ ၃-ကြိမ်။ သီဟနာဒံ၊ ခြင်္သေ့၏ဟောက်ခြင်းကို။ နဒိတွာ၊ ဟောက်၍။ ဂေါစရာယ၊ သို့။ ပက္ကမတိ၊ ၎င်း။

မှတ်ချက်။ ။ ခြင်္သေ့တို့၏ လည်ပင်း၌ အမွှေးအမျှင်များ၏။ ထို အမွှေးအမျှင်တွေသည် ဝန်ထုပ်သဘာယ် ကြီးကျယ် များပြားသောကြောင့် “ကေသဘာရ၊ လည်ဆံတည်းဟူသော ဝန်ထုပ်” ဟုဆိုသည်။ စာအုပ်တို့၌ “ကေသရဘာရ” ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း။ ယောဇနာ၌လည်း “ကေသသခါတဘာရံ” ဟု ကေသဘာရ်ပုဒ်ကိုလင့်ဖွင့်သည်။ ထို လည်ဆံများသောကြောင့် “ကေသ+ယဿ+အတ္တိတိ ကေသရော” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုရသည်။ အဿတ္တိအနက်၌ ရ ပစ္စည်း၊ များသောလည်ဆံရှိသော ခြင်္သေ့။

ပန၊ ကား။ စတုတ္ထဈာန်သေယျာ၊ စတုတ္ထဈာန်ဖြင့် ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို။ တထာဂတသေယျာတိ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ [ကျိန်းစက်တော်မူခြင်း မဟုတ်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝင်စားခြင်းကိုဆိုလိုသည်။] တာသု၊ ထိုသေယျာလေးမျိုးတို့တွင်။ ဣဓ၊ ဤဇာဂရိယာနုယောဂ၌။ [ယောဇနာ၌ ဣဓ သီဟသေယျန္တိ ဝစနေဟု ဖွင့်လေသည်။ သီဟသေယျာ၊ ခြင်္သေ့၏အိပ်ပုံအိပ်နည်းသည်။ အာဂတော၊ လာပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ သီဟသေယျာသည်။ ဝေဇဇာဒဏ္ဍရိယာပထတ္တာ၊ များသောတန်ခိုးရှိသော ဣရိယာပုတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တမသေယျာ နာမ၊ မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အိပ်ခြင်းမည်၏။

ပါဒေပါဒန္တိ၊ ကူး။ ဒက္ခိဏပါဒေ၊ လက်ျာခြေပေါ်၌။ ဝါ၊ ပါဒံ၊ လက်ဝဲခြေကို။ အစာဓာယာတိ၊ ကား။ အတိအာဓာယ၊ လွန်ကာထား၍။ ဤသကံ၊ အနည်းငယ်။ အတိက္ကမ္မ၊ ကျော်လွန်၍။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ [အတိကို “ဤသကံ အတိက္ကမ္မ” ဟု၎င်း၊ အာပုဗ္ဗ+ဓာဓာတ်+တွာ ပစ္စည်း၏ ကာရိယဖြစ်သော ယကို “ဌပေတွာ” ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။] ဟိ၊ ချဲ့။ ဂေါပူကေန၊ ဖမျက်တချဖြင့်။ ဂေါပူကော၊ ဖမျက်တချကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဇာဏုနာ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်း တချဖြင့်။ ဇာဏုမိ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်းတချကို။ သသန္ဓိယမာနေ၊ ထိခိုက်အပ်သော်။ [လွန်၍ မထားဘဲ အညီထားလျှင် ဖမျက်ချင်းလည်းထပ်၊ ဒူးသစ်ချင်းလည်းထပ်နေ၏။ ထိုသို့ ထပ်နေခဲ့သော်] အဘိက္ခံ၊ မပြတ်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကေဂုံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်။ ဝါ၊ တည်ကြည်သည်။ နုဟောတိ၊ မဖြစ်။ သေယျာ၊ အိပ်ခြင်းသည်။ အဖာသုကာ၊ မချမ်းသာသည်။

ဟောတိ။ ဇိ။ ပန၊ အန္ဓယကား။ ယထာ၊ အကြင် အမြင်းအရာအားဖြင့်ထားအပ်
 သော်။ (ဂေါပုကေန၊ ဖြင့်။ ဂေါပုကံ၊ ကို။ ဇာဏနာ၊ဖြင့်။ ဇာဏံ။) န သင်္ဃံဇ္ဇေ
 တိ၊ မထိခိုက်။ ဝေံ၊ ဤသို့မထိခိုက်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။
 အတိက္ကမ္မ၊ စဉ်းငယ်ကျော်လွန်၍။ ဌပိတေ၊ ထားအပ်သော်။ ဝေဒနာ၊ သည်။
 နပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဧကဂ္ဂံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။
 သေယျာ၊သည်။ ဖာသုကာ၊သည်။ ဟောတိ။ တေန၊ ကြောင့်။ ပါဒေပါဒံအစွာ-
 ဝေယာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ)၊ ဝတ္ထံ၊ ပြီ။

သတော သမ္ပဇာနောတိ၊ ကား။ သတိယာစေ၊ သတိနှင့်၎င်း။ သမ္ပဇာန-
 ပညာယံစ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောပညာနှင့်၎င်း။ သမန္နာ-
 ဂတော၊ သည်။ ဟုတော၊ ဣန္ဒာ၊ ဤသတော သမ္ပဇာနော ဟူသောပါဠိဖြင့်။
 သုပရိဂ္ဂါဟကံ၊ အိပ်ခြင်းကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ သတိသမ္ပဇာနံ၊ သတိ
 သမ္ပဇာနံကို။ ကာသိတံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဥဋ္ဌာနသည် မနသိကရိတုာတိ၊ ကား။
 အသုကဝေလာယနာမ၊ ထိုမည်သောအချိန်၌။ ဥဋ္ဌဟိသာမိ၊ ထအံ့။ ဣတိဝေံ၊
 ဤသို့။ ဥဋ္ဌာနဝေလာ ပရိစ္ဆေဒိကံ၊ ထရာအချိန်ကို ပိုင်းခြားတတ်သော။ ဥဋ္ဌာန-
 သညံ၊ ထခြင်း၌ သညာကို။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ ဌပေတော၊ ထား၍။ ဟိ၊ လဒ္ဒဂုဏ်
 ကား။ ဝေံကတော၊ ဤသို့ပြု၍။ (ဥဋ္ဌာနသညာကို စိတ်၌ထား၍။) နိပဇ္ဇော၊
 အိပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယသာပရိစ္ဆန္နကာလေ ယေဝ၊ အကြင်အကြင် ပိုင်းခြား
 အပ်ရာ အခါ၌သာ။ ဥဋ္ဌာတံ၊ ထခြင်းငှါ။ ယုတ္တော၊အားထုတ်သည်။(ဟောတိ)။

၅၂၀-၅၂၁။ သာတစ္စံ နေပက္ကန္တိ၊ ကား။ သတတံ၊ မပြတ်။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗ-
 တော၊ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာတစ္စသခါတံ၊ သာတစ္စဟု ဆိုအပ်

ဥဋ္ဌာတံ ယုတ္တာ။ ။ရှေးနိဿယ၌ “ဥဋ္ဌာတံ”ဟု ကြိယာရှိ၏။ “ဥဋ္ဌာနသညာ ပြု၍
 အိပ်သော ရဟန်းသည် ပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလ၌ ဧကန် ထ၏” ဟု မဆိုနိုင်၊ “ထသို့ရန်
 အားထုတ်၏” ဟုသာ ဆိုနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဥဋ္ဌာတံ ယုတ္တာ” ရှိသော ပါဠိအတိုင်းသာ
 ကောင်းသည်။ ဋီကာ၌ “ယုတ္တာတိ အာရမ္မမာနော”ဟူသော အဖွင့်လည်း ဤယုတ္တာ၏
 အဖွင့်သာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ [ယခုစာအုပ်တို့၌ကား “အာရမ္မမာနော” ဟူသော အဖွင့်သည်
 နောက်လာမည့် “ယုတ္တာ၏ အဖွင့်” ဟု ယူဆ၍ နောက် ယုတ္တာပါသော (၅၂၀-၅၂၁)
 ဝဏန်းအတွင်း၌ ဤအဖွင့်ကို နောက်ဆရာတို့ သွင်းမှားထားကြဟန်တူသည်။]

သာတစ္စံ နေပက္ကန္တိ။ ။[ရှေးနိဿယ၌ ရှေ့ဝါကျရှိ ယုတ္တာကို ဤ၌သွင်း၍ “ယုတ္တာ
 သာတစ္စံ နေပက္ကန္တိ” ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ လုပ်ထား၏။ ပါဠိတော်၌ ဤသို့ မရှိသောကြောင့်
 မကောင်းပါ။] သတတံ ပဝတ္တယိတဗ္ဗတောဖြင့် “သတတံ ပဝတ္တယိတဗ္ဗန္တိ သာတစ္စံ”ဟု
 ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုသို့ရန် ပြ၏။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗ အနက်၌ ဣပစ္စည်း သက်၍ “သာတစ္စံ” ဟု ပြီးသည်၊
 ဝိရိယကို အရကောက်ပါ။

သော။ ဝီရိယဉ္စေတိ၊ ဝီရိယာကိုသုဋ်။ ပရိပါကဂတတ္တာ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နေပက္ကသင်္ဂါတံ၊ နေပက္ကဟုဆိုအပ်သော။ ပညာဉ္စ၊ ပညာကိုသုဋ်။ ယုတ္တော(ဝေ)၊ အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ပဝတ္ထယမာနောယေဝ၊ ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဇာဂရိယာနုယောဂံ၊ ဇာဂရိယာနုယောဂကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တနည်း) အနုယုတ္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

၈၊ ဆက်။ ဣတ္ထေ ဤသာတစ္စံ နေပက္ကဟူသော ပါဠိ၌။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကံ၊ လောကီလောကုတ္တရဓရာသော ဝီရိယကို။ ကထိတံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပညာပိ၊ ပညာသည်လည်း။ ဝီရိယဂတိကာဝေ၊ ဝီရိယ၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်သာ။ ဝါ၊ ဝီရိယနှင့် အသားတူသည်သာ။ ဝီရိယေ၊ ဝီရိယသည်။ လောကီယမ္ပိ၊ လောကီဝီရိယသည်။ (သတိ၊ သော်။) (ပညာပိ၊ သည်လည်း။) လောကီယာ၊ လောကီပညာတည်း။ (ဝီရိယေ၊ သည်။) လောကုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရဝီရိယသည်။ (သတိ၊ သော်။) (ပညာပိ၊ လည်း။) လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရပညာတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ပရိပါကဂတတ္တာ။ ။ ဤဟိတ်၌ ပရိပါကပုဒ် တစိတ်ကိုကြည့်၍ “နိပဇ္ဇတိ၊ ရင့်ကျက်တတ်၏။ ဣတိ နိပကော” — ပညာအားဖြင့် ရင့်ကျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပညာရင့်သော ပုဂ္ဂိုလ် နိပကဿ + ဘာဝေါ-နေပက္က-ဟု ပြု၍ ပညာကို အရကောံဂ်ပါ။

အဘိဓာနပဒိပိကာ။ ။ အဘိဓာနပဒိပိကာသုစိ ဌ်ကား “နိဿေသတော ပါစေတိ ကုသလဓမ္မေတိ နိပကော-ဉာဏီ ပုဂ္ဂလော” ဟု၎င်း နိ + ပေဓာတ် သောသနအနက်ဟောဟု ကြ၍ “နိပယတိ ပဋိပက္ခံ ဝိသောသေတိ—ဆန့်ကျင်ဘက် ဟုသမျှကို ခြောက်ခန်းစေတတ်သော” ဉာဏီပုဂ္ဂိုလ်ကို “နိပက” ဟု၎င်း ပါဓာတ်ဖြင့် “အတ္တာနံ နိပါတိ ရက္ခတိတိ နိပကော” ဟု၎င်း ပြု၍ “နိပကဿ + ဘာဝေါ နေပက္က” ဟု ပြုသည်။

ယုတ္တော အနုယုတ္တော။ ။ ဤ ၂-ပုဒ်ကို ဋီကာမဖွင့်၊ ရှေ့ “အာရမ္မမာနော” ဟူသော ဋီကာသည် ဤယုတ္တော၏ အဖွင့်ဖြစ်၏” ဟု ဆိုအံ့။ အနုယုတ္တောဟု (အားထုတ်ခြင်းအနက်ဟော) ပုဒ်တခုကို ထပ်၍ ဆိုဘွယ်မလို၊ မျှ အာရမ္မမာနောသည် ဤယုတ္တော၏ အဖွင့် မဟုတ်သောကြောင့် “အနုယုတ္တော” ဟု ထပ်၍ဆိုသည်။ ထို့ပြင်-ဋီကာ၌ “သာတစ္စံ နေပက္ကဉ္စ ပဝတ္ထယမာနော ဇာဂရိယာနုယောဂံ အနုယုတ္တော ဟောတိတိ သမ္ပန္နံ ဒဿေတိ” ဟု ဖွင့်၍ ယုတ္တော အနုယုတ္တော၏ သမ္ပန္နကို မပြသောကြောင့် ရှေး “စာအုပ်များ၌ ယုတ္တော အနုယုတ္တော ၂-ပုဒ်ပါဟန်မတူ” ဟု ကြံမိပါသည်။

ဝိဟရတိတိ အတ္ထော။ ။ ဤပုဒ်သည် “အနုယုတ္တော ဟောတိတိ” ဟု ဖွင့်သော ဋီကာနှင့် မညီရုံသာမက “ကဏ္ဍ ဘိက္ခု။ ပေ။ ဇာဂရိယာနုယောဂ၊ မနုယုတ္တော ဟောတိ” ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်လည်း မညီပါ။ ထို့ကြောင့် ဝိဟရတိသည် “နောက်ဆရာဘို့ စပ်ပုဒ် ရှာမရ၍ ထည့်အပ်သော ပါဠိများသာ ဖြစ်၍ “အနုယုတ္တော ဟောတိတိ အတ္ထော” ဟုသာ ပါဠိမှန် ရှိသင့်ပါသည်။

၅၂၂။ ဗောဓိပက္ခိကာနံ ဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ စတုသစ္စဗောဓိသင်္ခါတဿ၊ လေးပါးသော သစ္စာကို သိတတ်သောဉာဏ် ဟု ဆိုအပ်သော။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ မဂ်ဉာဏ်၏။ ပက္ခေ၊ အဘို့၌။ ဝါ၊ အသင်းအပင်း၌။ ဘဝါနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ (ဘာဝနာနုယောဂံ ဌိစပံ။) [ဗောဓိဿ+ပက္ခောဗောဓိ ပက္ခော၊ ဗောဓိပက္ခေ+ဘဝါ- ဗောဓိပက္ခိကာ။] ဣတ္ထောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ သဗ္ဗေပံ၊ အလုံးစုံလည်းဖြင့်ကုန်သော။ သတ္တတိံသ၊ ၃၇-ပါးသော။ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ၊ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို။ သမူဟတော၊ အပေါင်းအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ လောကံယာယပိ၊ လောကံလည်း ဖြစ်သော။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ကောရမ္မဏေ၊ တခုတည်းသော အာရုံ၌။ ဧကတော၊ တပေါင်းကုဉ်း။ ပဝတ္တနသမတ္ထေ၊ ဖြစ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈဓင်္ဂယေဝ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကိုသာ။ ငသေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါတိအာဒိံ အာဟ။တေ၊ ထို ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ လောကံယသောကုတ္တရဓိဿကာဝ၊ လောကီ လောကုတ္တရာရောသော ဗောဇ္ဈင်တို့ကိုသာ။ ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣတ္ထ၊ ဤ ဗောဓိပက္ခိကာနံ ဓမ္မာနံဟူသော ပါဠိ၌။ သေသိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌော၊ အောက်၌။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ၊ သည်သာ။

၅၂၃။ အဘိက္ကန္တေတိအာဒိနိဒ္ဒေသေ ဌိ။ အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ တာဝ၊ ပဋိက္ကန္တမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) ပုရတော၊ ရှေ့သို့။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းကို။ အဘိက္ကန္တံ၊ နှစ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပဋိက္ကန္တံ၊ ကား။ နိဝတ္တနံ၊ ပြန်နှစ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ နောက်ဆုတ်ခြင်းတည်း။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို ၂-ပါးစုံသော အဘိက္ကန္တံ ပဋိက္ကန္တကိုလည်း။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣရိယာပဒေသု၊ တို့၌။ လဗ္ဗတိ၊ ၏။ တာဝ၊ ဌိတ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) ဂမနေ၊ သွားခြင်း၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ပုရတော၊ ရှေ့သို့။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ အဘိဟရန္တော၊ ရှေ့ရှုဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘိက္ကမတိနာမ၊ ရှေ့သို့သွားသည်မည်၏။ ပဋိနိဝတ္တန္တော၊ ပြန်နှစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိက္ကမတိနာမ၊ ပဋိက္ကမတိမည်၏။ ဌာနေပံ၊ ရပ်ခြင်း၌လည်း။ ဌိတကောဝ၊ ရပ်လျက်သာလျှင်။ (ဝေဖြင့် လှမ်းခြင်းကို ကနံ။) ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ပုရတော၊ ရှေ့သို့။ ဩနာမေန္တော၊ ညွတ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘိက္ကမတိနာမ၊ ရှေ့တိုးသည်မည်၏။ (ကာယံ၊ ကို။) ပစ္စတော၊ နောက်သို့။ အပနာမေန္တော၊ ဖဲ့၍ညွတ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိက္ကမတိနာမ၊ နောက်ဆုတ်သည်မည်၏။ နိသဇ္ဇာယပိ၊ ထိုင်ခြင်း၌လည်း။ နိသိန္နကောဝ၊ ထိုင်လျက်သာလျှင်။ (ဝေ ဖြင့် ရပ်ခြင်း သွားခြင်းကို ကနံ။) အာသနဿ၊ ထိုင်နေရာခုံ၏။ ပုရိမအင်္ဂါဘိမုခေါ၊ ရှေ့အင်္ဂါသို့ ရှေးရှုသည်။ (ဟုတွာ။) သံသရန္တော၊ ရှေ့ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘိက္ကမတိ-

နာမ၊ ရွှေတိုးသည် မည်၏။ ပစ္စိမအင်္ဂပုဒေသံ၊ နောက်အင်္ဂါ အရပ်သို့။ ပစ္စာ-
သံသရန္တော၊ ပြန်၍ ရွှေ့ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိက္ကမတိနာမ၊ နောက်ဆုတ်
သည် မည်၏။ နိပဇ္ဇာယပိ၊ လျောင်းခြင်း၌လည်း။ 'သေဝ နယော။

သမ္မိတိနိကာရိ ဟောတိတိ၊ ကား။ သမ္ပဇညေန၊ ထက်ဝန်းကျင် အပြား
အားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့်။ သဗ္ဗကိစ္စကာရိ၊ အဘိက္ကန္တ အစရှိသော အလုံး
စုံသော ကိစ္စကို ပြုလေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ [“ရွှေတိုးမှု နောက်ဆုတ်မှုကို ပြုလေ့
ရှိသည်” စသည်ဖြင့် ဆိုင်ရာကိစ္စကို ဖော်၍ ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။] ဝါ၊
တနည်း။ သမ္ပဇညမေဝ၊ သမ္ပဇည-ကိုသာ။ ကာရိ၊ အသုံးပြုလေ့ ရှိသည်။
(ဟောတိ)။ [သီလက္ခန္ဓ်၌ “သမ္ပဇညမေဝ ကာရိ” ဟု ရှိ၏။] ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို
ရဟန်းသည်။ အဘိက္ကန္တာဒိသု၊ သွားခြင်း အစရှိသော ကိစ္စတို့၌။ သမ္ပဇညံ၊
သမ္ပဇညကို။ ကရောတေဝ၊ ပြုသည်သာ။ ဝါ၊ အမြဲ ပြု၏။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော
ကိစ္စ၌။ သမ္ပဇညဝိရဟိတော၊ သမ္ပဇညမှ ကင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊
ဆက်။ တံ သမ္ပဇညံ၊ ထို သမ္ပဇညကို။ (ဝုတ္တံ၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
သတိသမ္ပယုတ္တမေဝ၊ သတိနှင့် အညီအမျှ ကျေပျာစတာ အစရှိသော အပြား
တို့ဖြင့် ယှဉ်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ။။ တေန၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို သမ္ပဇည၏။
နိဗ္ဗေသေ၌။ သတော၊ ပေ။ ပဋိက္ကမတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [သတောဟု
“သတိကိုလည်း ထည့်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်” ဟူလို။]

ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ အဘိက္ကမန္တောဝါ၊ ရွှေသို့ သွားသော်၎င်း။
ဝါ၊ ရွှေတိုးသော်၎င်း။ ပဋိက္ကမန္တောဝါ၊ ပြန်သော်၎င်း။ ဝါ၊ နောက်ဆုတ်သော်
၎င်း။ မုဋ္ဌဿတိ၊ ပျောက်သောသတိရှိသည်။ အသမ္ပဇောနော၊ ကောင်းစွာ အပြား
အားဖြင့် မသိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အနန္တယကား။ သတိယာ၊ သတိနှင့်။
သမန္တာဂတာ၊ ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတွာ)၊ ဖြစ်၍၎င်း။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ သမ္ပဇော-
နောယေဝ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသည်သာ။ (ဟုတွာ)၊ ဖြစ်၍၎င်း။
အဘိက္ကမတိစေဝ၊ ရွှေသို့လည်း သွား၏။ ပဋိက္ကမတိစ၊ ပြန်လည်း ပြန်၏။ ဘဗ္ဗေ-
သု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အဘိက္ကမာဒိသု၊ အဘိက္ကမ အစရှိသော ကိစ္စတို့၌။ စတု-
ပ္ပိမံ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ သမ္ပဇညံ၊ သမ္ပဇညကို။ ဩတံ၊ ရေတိ၊ သက်ရောက်
စေ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သမ္ပဇညံ၊ သမ္ပဇညသည်။ သာတ္ထကသမ္ပဇညံ၊ သာတ္ထကသမ္ပဇည
၎င်း။ သပ္ပိယသမ္ပဇညံ၊ သပ္ပိယသမ္ပဇည၎င်း။ ဂေါစရသမ္ပဇညံ၊ ဂေါစရ
သမ္ပဇည၎င်း။ အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ၊ အသမ္မောဟသမ္ပဇည၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
စတုပ္ပိမံ၊ ၄-ပါး အပြား ရှိ၏။

အမှာ။ ။ ဤမျှ နောက်၌ သီလက္ခန္ဓ် အဋ္ဌကထာနှင့် တူသော အဖွင့်များကို သီလက္ခန္ဓ်
သာမညဖလသုတ် ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။ [ဥစ္စာရပ်သာဝကမေဇ၏ အဖွင့်
တိုင်အောင်၊ တူနေပါသည်။]

ဂတဒီသု၊ ဂတ အစရှိသည်တို့၌။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗျော)။ ဂတေတိ၊ ကား။ ဂမနောသွားခြင်း၌၎င်း။ ဌိတေတိ၊ ကား။ ဌာနေ၊ ရပ်ခြင်း၌၎င်း။ နံသိန္နေတိ၊ ကား။ နံသဇ္ဇာယ၊ ထိုင်ခြင်း၌၎င်း။ သုတေတိ၊ ကား။ သယနေ၊ အိပ်ခြင်း၌၎င်း။ (သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ ဌိတံ)။ တတ္ထ၊ ထို ဂတ အစရှိသည်တို့၌။ အဘိက္ကန္တာဒီသု၊ အဘိက္ကန္တ အစရှိသည်တို့၌။ ဂုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ။ သမ္ပဇာနကာရိတာ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိလျက် ပြုလေ့ ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၎င်း။

ပန၊ ဆက်။ တွေ့၍ ဂတေ ဌိတေ အစရှိသော ပါဌ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့။ ကား။ အပရောပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းမှ အခြားလည်းဖြစ်သော။ နယော၊ နည်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားလ သော်။ ဝါ၊ သွားရင်း။ အညံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ တပါးသော အကြောင်းအရာကို။ စိန္တေန္တော၊ စဉ်းစားလျက်။ အညံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ တပါးသော အကြောင်းအရာကို။ ဝိတက္ကေန္တော၊ ကြံစည်လျက်။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ဧကော၊ တပါးသော။ (ဘိက္ခု၊ သည်။) ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အဝိသဇ္ဇေတွာဝ၊ မစွန့်မူ၍သာ။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ တထာ၊ တူ။ ဧကော (ဘိက္ခု)။ တိဋ္ဌန္တော၊ ရပ်လသော်။ ဝါ၊ ရပ်ရင်း။ (အညံ စိန္တေန္တော အညံ ဝိတက္ကေန္တော တိဋ္ဌတိ)။ ဧကော (ဘိက္ခု)။ ကမ္မဋ္ဌာနံ အဝိသဇ္ဇေတွာဝ တိဋ္ဌတိ။ ဧကော (ဘိက္ခု)။ နိသိဒန္တော၊ ထိုင်လသော်။ ဝါ၊ ထိုင်ရင်း။ (အညံ စိန္တေန္တော အညံ ဝိတက္ကေန္တော နိသိဒတိ)။ (ဧကောဘိက္ခု ။ပေ။ နိသိဒတိ)။ ဧကော ဘိက္ခု သယန္တော၊ လျောင်းလသော်။ ဝါ၊ လျောင်းရင်း။ အညံ စိန္တေန္တော အညံ ဝိတက္ကေန္တော ။ပေ။ သယတိ၊ လျောင်း၏။

ပန၊ ဆက်။ တွေ့ကော၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဖွင့်ဖြင့်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ဣဘိ၊ ထိုကြောင့်။ စက်မေန၊ စင်္ကြံ သွားခြင်းဖြင့်။ ဒီပယိံ သု၊ ထင်ရှားပြကုန်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ စက်နေ၊ စင်္ကြံသို့။ ဩတရိတွာ၊ သက်ဆင်း၍။ စက်မနကောဋိယံ၊ စင်္ကြံအစွန်း၌။ ဌိတော၊ ရပ်လျက်။ ပရိဂ္ဂတွာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏။ (ကိံ၊ နည်း။) ပါစိနစက်မန ကောဋိယံ၊ အရှေ့စင်္ကြံ အစွန်း၌။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မာ၊ ရုပ် တရား နှာမိတရားတို့သည်။ ပစ္စိမစက်မနကောဋိယံ၊ အနောက်စင်္ကြံ အစွန်းသို့။ အပ္ပတွာ၊ မရောက်မူ၍။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤအရှေ့စင်္ကြံအစွန်း၌သာ။ နိဂုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ။ ပစ္စိမစက်မနကောဋိယံ၊ ၎င်း။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ (ရူပါရူပ ဓမ္မာ) ပိ၊ တို့သည် လည်း။ ပါစိနစက်မနကောဋိယံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၎င်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤအနောက်စင်္ကြံ အစွန်း၌သာ။ နိဂုဒ္ဓါ၊ ကုန်ပြီ။ စက်မနဝေဇ္ဇော၊ စင်္ကြံ၏ အလယ်၌။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ (ရူပါရူပ ဓမ္မာ တို့သည်။) ဥဇော၊ ပုဗ္ဗကုန်သော။ ကောဋိယော၊ တို့သို့။ အပ္ပတွာ၊ ၎င်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤ စင်္ကြံ၏ အလယ်၌သာ။ နိဂုဒ္ဓါ၊ ကုန်ပြီ။

စက်မနေ၊ စင်္ကြံသွားခြင်း၌။ ပဝတ္တာ၊ ရူပါရူပ ဓမ္မာ။ ဌာနံ၊ ရပ်ခြင်းသို့။ အပ္ပတုာ၊ ဧတ္ထေဝ၊ ဤစင်္ကြံသွားခြင်း၌သာ။ နိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်ပြီ။ ဌာနေ၊ ရပ်ခြင်း၌။ ပဝတ္တာ။ (ရူပါရူပ ဓမ္မာ) နိသဇ္ဇံ၊ ထိုင်ခြင်းသို့။ အပ္ပတံ၊ ဧတ္ထေဝ၊ ဤ ရပ်ခြင်း၌သာ။ နိရုဒ္ဓါ။ နိသဇ္ဇာယ၊ ထိုင်ခြင်း၌။ ပဝတ္တာ။ (ရူပါရူပ ဓမ္မာ) သယနံ၊ လျောင်းခြင်းသို့။ အပ္ပတုာ။ ဧတ္ထေဝ။ ဤ ထိုင်ခြင်း၌သာ။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ပရိဂ္ဂဏန္တော ပရိဂ္ဂဏန္တောယေဝ၊ ပိုင်းခြား၍ယူစဉ်၊ ပိုင်းခြား၍ ယူစဉ်သာလျှင်။ ဘဝဂံ ၊ အိပ်သောဘဝင်သို့။ ဩဘာရေတိ၊ သက်ရောက်စေ၏။ ဥဋ္ဌဟန္တော၊ အိပ်ရာမှ ထလှသော်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတုာဝ၊ ယူ၍သာ။ ဥဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဂတာဒိသ၊ ဂတ အစရှိသည်တို့၌။ သမ္ပဇာနကာရိနာမ၊ မည်သည်။ ဟေတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြုကြကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ (ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ စင်္ကြံ သွားခြင်း၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။) သုတ္တေ၊ အိပ်ခြင်း၌။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ အဝိဘူတံ၊ မထင်ရှားသည်။ ဟေတိ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အဝိဘူတံ၊ မထင်ရှားအောင်။ န ကာတပ္ပံ၊ မပြုထိုက်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ သက္ကောတိ၊ သိမ်းဆည်းခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ တာဝ၊ ထိုသိမ်းဆည်းခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သမျှကာလတိုင်အောင်။ စက်မိ တုာ၊ စင်္ကြံသွားပြီး၍၎င်း။ ဌာတုာ၊ ၍၎င်း။ နိသိဒိတုာ၊ ၍၎င်း။ သယမာနော၊ လျောင်းလှသော်။ ဝေံ၊ သို့။ ပရိဂ္ဂဟေတုာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ သယတိ၊ လျောင်း၏။ (ကိံ၊ နည်း။) ကာယော၊ ငါ၏ ကိုယ်သည်။ အစေတေနော၊ စိတ် စေတနာမရှိ။ မဇ္ဈော၊ အိပ်ရာညောင်စောင်းသည်။ အစေတေနော၊ စိတ်စေတနာမရှိ။ ကာယော၊ သည်။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ (ကိံ)။ အဟံ၊ ငါသည်။ မဇ္ဈော၊ အိပ်ရာညောင်စောင်း ပေါ်၌။ သယိတော၊ လျောင်းပြီ။ ဣတိ န ဇာနာတိ၊ မဇ္ဈောပိ၊ သည်လည်း။ န ဇာနာတိ ။ (ကိံ)။ မယိ၊ ငါ့အပေါ်၌။ ကာယော၊ သည်။ သယိတော၊ ပြီ။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ အစေတေနော၊ သော။ ကာယော၊ သည်။ အစေတနေ၊ သော။ မဇ္ဈော ။ သယိတော၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပရိဂ္ဂဏန္တော ပရိဂ္ဂဏန္တောယေဝ၊ သာလျှင်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဘဝဂံ ၊ အိပ်သော ဘဝင်သို့။ ဩတာရေတိ၊ သက်ရောက် စေ၏။ ပဗုဇ္ဈမာနော၊ နိုးလှသော်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတုာဝ၊ ယူ၍သာ။ ပဗုဇ္ဈ တိ၊ နိုး၏။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ သုတ္တေ၊ အိပ်ခြင်း၌။ သမ္ပဇာနကာရိနာမ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိလျက် အိပ်မှုကို ပြုလေ့ရှိသူမည်သည်။ ဟေတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဇာဂရိတေတိ၊ ကား။ ဇာဂရဏေ၊ နိုးခြင်း၌။ (သမ္ပဇာနကာရိ ဟေတိ။) တတ္ထ၊ ထိုဇာဂရိတေဟူသော ပါဠိ၌။ (ဝိနိစ္စယော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကိရိယာ မယ ပဝတ္ထာယ၊ ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော အဆက်

မပြတ်ဖြစ်သော ဇော၏။ (တနည်း) ကိရိယာမယပဝတ္တဿ၊ အာဝဇ္ဇန်းကြိယာ
 ကြောင့်ဖြစ်သော အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဇော၏။ အပွဝတ္တိယာ၊ မဖြစ်ခြင်း
 သည်။ သတိ၊ သော်။ ဇာဂရိတံနာမ၊ နိုးခြင်းမည်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကိရိယာ
 မယ ပဝတ္တဝဋ္ဌေ၊ ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကိုဖြစ်စေတတ်သော အဆက်
 မပြတ် ဖြစ်သောဇောကိုသုံးစွဲခြင်းသည်။ (တနည်း) ကိရိယာမယ ပဝတ္တဝဋ္ဌေ၊
 အာဝဇ္ဇန်းကြိယာကြောင့်ဖြစ်သော အဆက်မပြတ်ဖြစ်သောဇောကို သုံးစွဲခြင်း
 သည်။ ပဝတ္တန္တေ၊ ဖြစ်လသော်။ ဇာဂရိတံနာမ၊ နိုးခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိဂ္ဂဏန္တော၊ သိမ်းဆည်းသော။ ဘိ၊ ၂။ သည်။ ဇာဂရိတေ
 သမ္ပဇာနကာရိနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ရတ္တိန္ဒိဝံ၊ ညဉ့်နေ့ကို။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။
 ကောဋ္ဌာသေ၊ အဘို့အစုဘို့ကို။ ကတ္တာ၊ ရှိ။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။
 [အိပ်ဘို့ရန် “မဇ္ဈိမယာမိ” ကို ချန်သောကြောင့် “ပဉ္စကောဋ္ဌာသေ” ဟု ဆိုသည်။]
 ဇဂ္ဂန္တောပိ၊ အကုသိုလ်မဖြစ်အောင် စောင့်ရှောက်သော ရဟန်းသည်လည်း။
 ဇာဂရိတေ သမ္ပဇာနကာရိနာမ၊ ဇာဂရိတေ သမ္ပဇာနကာရိ မည်သည်။
 ဟောတိ။

ဘာသိတေတိ၊ ကား။ ကထနေ၊ စကားပြောခြင်း၌။ (“သမ္ပဇာနကာရိ
 ဟောတိ” ၌စပ်။) တတ္ထ၊ ထို ဘာသိတေဟူသောပါဠိ၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ
 ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဥပါဒါရူပဿ၊ ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်သော။ သဒ္ဓါယတနဿ၊ သဒ္ဓါ
 ယတန၏။ အပွဝတ္တေ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဘာသိတံနာမ၊
 စကားပြောခြင်းမည်သည်။ န ဟောတိ။ တသ္မိံ၊ ထိုသဒ္ဓါယတနသည်။ ပဝတ္တန္တေ။

ကိရိယာမယပဝတ္တဿ။ ။ “ကိရိယာ” အရ ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကို ယူ၍
 မယ ပစ္စည်းကို သက္ကအနက်၌သက်သျှင် ထိုအမှုအရာပင်ရ၏။ သို့သော် “ပဝတ္တ=ပ+ဝတ္တ”
 အရ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဇောအစဉ် ရသောကြောင့် ဇောတိုင်အောင် ယူဘို့ရန်
 အနုဋီကာဖွင့်သည်။ [ကယ်ကိရိယာဒိ နိဗ္ဗတ္တကဇဝနံ ဖလူပစာရေး၊ အနု။] (တနည်း)
 ကိရိယာအရ “အာဝဇ္ဇန်းကြိယာကို ယူ၍၊ မယပစ္စည်းကို အနက်မခိုသတ္တ” ဟု ယူသောအခါ
 ကိရိယာမယအရ အာဝဇ္ဇန်းသာ ရသေး၏။ ပဝတ္တအရကား ဇောကိုယူသောကြောင့် အရ
 မတူရကား “ကြိယာမယ” အရကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ဇောတိုင်အောင် ယူဘို့ရန်
 အနုဋီကာ တနည်းဖွင့်၏။ [ကိရိယာသမုဋိတတ္တာတိ ပန ကာရဏူပစာရေး၊ အနု။]
 ဇောနေရာ၌ ဆဒါရိက ပဝတ္တစိတ်ကို တနည်း ဖွင့်သေး၏။ ဥပစာမှာ ရှေ့အတိုင်း ၂ နည်း
 ပင်တည်း။

ကိရိယာမယပဝတ္တဝေလေဓမ္မေ ။ ။ဝလဇိဓာတ်သည် သုံးစွဲခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ ထို
 ကြောင့် “ကိရိယာမယပဝတ္တကို သုံးစွဲခြင်း” ဟု အနက်ပေးသည်။ “သုံးစွဲ” ဟူသည် ဤနေရာ၌
 ထိုဇော (ဆဒါရိဓိတ်) တို့၏ ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မူလပက္ခာသ ဓူဠဝေဇလ္လသုတ်
 ရီကာ၌ “ဝဋ္ဌဉ္စနကာလ ပဝတ္တသမယေ” ဟု အဓိပ္ပါယ်တ္ထဖွင့်သည်။

ဖြစ်လေသော်။ (ဘာသိတံနာမ) ဟောတိ။ ဧ။။ ဣတိ။ သိ။ ပရိဂ္ဂါဟကော။ သိမ်းဆည်းသော။ ဘိက္ခု။ သည်။ ဘာသိတေ သမ္မဇာနကာရိနာမ၊ ဘာသိတေ သမ္မဇာနကာရိ မည်သည်။ ဟောတိ။ ဧ။။ ဝိမုတ္တာယတနသိသေန၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်၏အကြောင်းကို အဦးပြုသဖြင့်။ မွေ့တရားကို။ ဒေသေန္တောပိ၊ ဟောသော် ရဟန်းသည်၎င်း။ ဗာတ္တိံ သတိရစ္ဆာနကထာ၊ ၃၂-ပါးသော တိရစ္ဆာနကထာ တို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို သိလက္ခနာဘာသာဋီကာ ပြဟ္မ ဇာလသုတ်၊ မဇ္ဈိမသီလအပွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဒသကထာဝတ္ထု နိဿိတကထံ၊ ၁၀-ပါးသော ကထာဝတ္ထု၌ရှိသော စကားကို။ ကထေန္တောပိ၊ ပြောသော ရဟန်းသည်၎င်း။ [ဒသကထာဝတ္ထုသရုပ်ကို အင်္ဂုတ္တိုရ်ပဉ္စကနိပါတ်၊ ဒုတိယပဏ်၊ ထေရဝဂ်၊ ဒုတိယသေခသုတ်၌ ရှုပါ။] ဘာသိတေ သမ္မဇာနကာရိ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။

တုဏှိဘာဝေတိ၊ ကား။ အကထနေ၊ စကားမပြောခြင်း၌။ ဝါ၊ ဆိတ်ဆိတ် နေခြင်း၌။ (သမ္မဇာနကာရိ ဟောတိ ခွဲစပ်။) တတ္ထ၊ ထိုတုဏှိဘာဝေဟူသော ပါဠိ၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဥပါဒါရူပဿ၊ သော။ သဒ္ဓါယတနဿ၊ ဧ။။ ပဝတ္တိယံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလေသော်။ တုဏှိဘာဝေါနာမ၊ ဆိတ်ဆိတ်၏အဖြစ် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ (ဥပါဒါရူပဿ သဒ္ဓါယတနဿ) အပ္ပ ဝတ္တိယံ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ တုဏှိဘာဝေါနာမ) ဟောတိ။ ဧ။။ ဣတိ။ ဤသို့။ ပရိဂ္ဂါဟကော၊ ဘိက္ခု။ တုဏှိဘာဝေ သမ္မဇာနကာရိနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။ အဋ္ဌတ္တိံ သာယ၊ ၃၈-ပါးသော။ အာရမ္မဏေသု၊ ကသိုဏ်းအစရှိသော အာရုံတို့တွင်။ [ပါဠိတော်၌ ၃၈-သာရှိ၏။] စိတ္တရစိယံ၊ စိတ်သည် နှစ်သက် အပ်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ နိသိန္တောပိ၊ ထိုင်သော ရဟန်း သည်၎င်း။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ ဒုတိယဈာန်သို့။ သမာပန္တောပိ၊ ကောင်းစွာရောက် သောရဟန်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ဝင်စားသော ရဟန်းသည်၎င်း။ တုဏှိဘာဝေ၊ ဆိတ်ဆိတ်၏အဖြစ်၌။ သမ္မဇာနကာရိယေဝ နာမ၊ သမ္မဇာနကာရိ မည်သည် သာ။ ဟောတိ။

၈၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအဘိက္ကန္တ ပဋိက္ကန္တတို့တွင်။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဣရိယာပထော၊ သွားခြင်း ဣရိယာပုထ်သည်။ ဧဒ္ဓိသု၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဌာနေ သု၊ ဌာနတို့၌။ (အဘိက္ကန္တဌာန၊ ဂတဌာနတို့၌။) အာဂဏော၊ လာ၏။ သော၊ ထို ဣရိယာပုထ်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဘိက္ခာစာရဂါမံ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်အပ်ရာ ရွာသို့။ ဂစ္ဆ တောစ၊ သွားသောရဟန်း၏၎င်း။ အာဂစ္ဆတောစ၊ ပြန်လာသော ရဟန်း၏ ၎င်း။ အဒ္ဓါနဂမနဝသေန၊ အစွန်ရှည်သောခရီးကို သွားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ကထိ သော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဂဏေ ဌိဏေ နိသိန္တေတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။

ဝိဟာ်ရေ၊ ကျောင်းတိုက်၌။ စုတ္တိကပါဒုဒ္ဓါရ ဣရိယာပထဝသေန၊ သေးသေး နှပ်နှပ်ဖြစ်သော ခြေကို ကြွမြောက်ခြင်း ဣရိယာပုထ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ကထိတော၊ ဣတံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၂၄။ တတ္ထ ကတမာ သတိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဧပါလွင်သောအနက်အဓိပ္ပါယ် ရှိသည်သာ။

၅၂၆။ သော ဝိဝိတ္တန္တိ ဣမိနာ၊ သော ဝိဝိတ္တံ အစရှိသော ဤပါ၌ဖြင့်။ ကံ၊ အဘယ်ကို။ (ဘဂဝါ)ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူသနည်း။ ဇေဿ ဘိက္ခုနော၊ ဤရဟန်း၏။ (ဣစ ဘိက္ခုစသည်ဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သောရဟန်း၏။) ဥပါသနဋ္ဌာနံ၊ မြားပစ် လေ့ကျင့်ရာဌာနနှင့်တူသော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေ့ကျင့်ရာအရပ် ဖြစ်သော။ ယောဂပထံ၊ အားထုတ်ခြင်း၏ လမ်းကြောင်းဖြစ်သော။ သပ္ပါယသေနာသနံ၊ လျောက်ပတ်သောကျောင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန်း၏။ အဗ္ဗန္တရေ၊ ကိုယ်တွင်း၌။ ဧတ္ထကံ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဂုဏာ၊ ဂုဏ်တို့သည်။ (ပါတိမေ့ကွသံဝရ သီလံ၊ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နံ၊ ဘယဒဿာဝိစသော ဂုဏ်တို့သည်။ အတ္ထိ ရှိကုန်၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဝါ၊ ၏။ 'အရညဝါသော၊ တော၌ နေခြင်း သည်။ အနုစ္စဝိကော၊ လျောက်ပတ်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ယဿ၊ အကြင် ရဟန်း၏' (အဗ္ဗန္တရေ) ဧတေ(ဂုဏာ)။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဝါ၊ ၏။ အရညဝါသော၊ သည်။ အနုစ္စဝိကော၊ မလျောက်ပတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေ- ရူပဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ရဟန်း၏။ အရညဝါသော၊ သည်။ ကာဠမက္ကဋ္ဌ အစ္စ တရစ္စ ဒီပိ မိဂါဒီနံ၊ မည်းနက်သော မျောက်၊ ဝံ၊ အောင်း၊ ကျား၊ သစ်၊ သမင်အစရှိသည်တို့၏။ အဋ္ဌဝိဝါသသဒိသော၊ တော၌နေခြင်းနှင့် တူသည်။ ဟောတိ၊ [ရှေးနိဿယ၌ ကာဠမက္ကဋ္ဌ ဟု ၂-ပုဒ်ယူ၍ "ကာဠ၊ ရှဉ့်။ မက္ကဋ်၊ မျောက်"ဟု ပေး၏။ သို့သော် ကာဠက ပုဒ်ကသာ ရှဉ့်ဟူသောအနက်ကိုဟော သောကြောင့် စဉ်းစားပါ။ ယောဇနာ၌ကား "ကာဠမက္ကဋ္ဌော စ အစ္စော စ တရစ္စော' စ ဒီပိစ မိဂေါစာတိ ဒုန္ဒော"ဟု ကာဠမက္ကဋ္ဌအတွက် တပုဒ်တည်း

ဥပါသနဋ္ဌာနံ။ ။ "သရဘျာသော တု ပါသနံ" အဘိဓာန် (၃၉၀)နှင့် အညီမြားအပစ် လေ့ကျင့်ခြင်းကို "ဥပါသန" ဟုခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "ဣဿာသာနံ ဝိယ ပုပါသနဿ သိက္ခာယောဂ ကရဏဿ"ဟု ဖွင့်သည်။ လေးသမားတို့၏ မြားအပစ် လေ့ကျင့်မှုကို ပြုခြင်း၏ ဌာနသည် (ယခုခေတ် သေနတ်အပစ် လေ့ကျင့်ရာ ပစ်ကွင်းကို) ဥပါသနဋ္ဌာန ဟုခေါ်ရ သကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေ့ကျင့်မှုကို ပြုခြင်း၏ဌာနသည် (ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရာ ထိုဝိဝိတ္တ သေနာသနစသော ဌာနသည်) ဥပါသနဋ္ဌာန မည်၏။ အသနမြားပစ်ခြင်း၏၊ ဥပ-အနီး၊ (ရွှေအဘို့ဖြစ်သော လေ့ကျင့်ခြင်း)။

သာပြသည်။] ကသွာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဣစ္ဆာယ၊ ယုတ်မာသောအလို၌။
 ငှာတွာ၊ တည်၍။ ပဝိဋ္ဌတ္တာ၊ ဝင်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တထာ၊
 ထိုရဟန်း၏။ အရညဝါသမူလကော၊ တောကျောင်း၌ နေခြင်းဟူသော
 အကြောင်းရင်းရှိသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထော၊ အကျိုးပြီးခြင်း
 သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အရညဝါသဉ္စေတ၊ တောကျောင်း၌ နေခြင်းကို၎င်း။ အာရ-
 ညကေစ၊ တောကျောင်း၌နေသောပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းတို့ကို၎င်း။ ဒုသေတိ၊ ဖျက်
 ဆီး၏။ [သုအတွက် သူတော်ကောင်း တောကျောင်းဘုန်းကြီးများ နာမည်
 ပျက်သည်- ဟူလို။] သာသနေ၊ ၌။ အပ္ပသံသံ၊ မကြည်ညိုခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊
 ဖြစ်စေ၏။

ပန၊ အနွယ်ကား။ ယထာ၊ အကြင်ရဟန်း၏။ အပ္ပန္နရေ တွေကာ ဂုဏာ-
 အတ္ထိ။ တထေဝ၊ ထိုရဟန်းအားသာ။ ဝါ၊ ၏သာ။ (အရညဝါသော)၊ တော
 ကျောင်း၌နေခြင်းသည်။ အနုတ္တဝိကော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။
 အရညဝါသံ၊ တောကျောင်း၌ နေထိုင်ခြင်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝိပဿနံ၊
 ဝိပဿနာကို။ ပဋ္ဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဂဏိတွာ၊
 ယူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံနိုင်၏။ သကလအရညဝါသံ၊ အလုံးစုံသော
 တော၌နေခြင်းကို။ ဥပသောဘေတိ၊ တင့်တယ်စေ၏။ အာရညိကာနံ၊ တော
 ကျောင်းဘုန်းတော်ကြီးတို့၏။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ခေဝတံ၊ ဆေးလျော်ရာ
 ရောက်၏။ သကလသာသနံ၊ အလုံးစုံသော သာသနာတော်ကို။ ပသာရေတိ၊
 ပျံ့နှံ့ စေ၏။ တသွာ၊ ထို့ကြောင့်။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝေဂ္ဂပဿ၊ သေခဲ။
 ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဥပါသနဋ္ဌာနံ၊ ယောဂပထံ သပ္ပါယသေနာသနံ ဒသေန္နေတ၊
 ပြတော်မူလိုသည်။ (ဟုတွာ) သော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိတိအာဒိံ အာဟ။

တတ္ထ၊ ထိုသောဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အစရှိသောစကားရပ်၌။ ဝိဝိတ္တ-
 န္တိ၊ ကား။ သညံ၊ ရဟန်းရှင်လူ ခပ်သိမ်းသူတို့မှ ကင်းဆိတ်သော။ အပ္ပသဒ္ဓံ၊ လူသံ
 မရှိသော။ အပ္ပနိဂ္ဂေါသံ၊ မြို့ရွာတူနံသံမရှိသော။ (သေနာသနံ ဘဇတိ၌စပ်။)
 ဟိ၊ မှန်။ တေမေဝအတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပင်။ ဒသေတုံ၊ ငါ။ တဉ္စအနာ
 ကိဏ္ဍန္တိ၊ အာဒိံ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို တဉ္စအနာကိဏ္ဍိအစရှိသောစကား
 ရပ်၌။ အနာကိဏ္ဍန္တိ၊ ကား။ အသံကိဏ္ဍိ၊ မနုဇုပြုမ်း။ အသမ္မာဓံ၊ ကျဉ်း
 မြောင်း ကြပ်တည်းခြင်းမရှိ။ တတ္ထ၊ ထို အသံကိဏ္ဍိဟူသောပါဌ်၌။ (အတ္ထော
 ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယထာ သေနာသနံယ၊ အကြင်ကျောင်း၏။ သမန္တာ၊ အနီး၌။
 ဂါဝုတမ္ပိ၊ တဂါဝုတ်အရပ်သည်၎င်း။ အစုယောဇနမ္ပိ၊ ယူဇနာဝက် အရပ်သည်
 ၎င်း။ ပဗ္ဗတဂဟနံ၊ အသွားအလာခက်သော တောင်သည်၎င်း။ ဝါ၊ တောင်ရှုပ်
 သည်၎င်း။ ဝနဂဟနံ၊ အသွားအလာခက်သောတောသည်၎င်း။ ဝါ၊ တောရှုပ်
 သည်၎င်း။ နဒိဂဟနံ၊ အသွားအလာခက်သောမြစ်သည်၎င်း။ ဟေတိ၊ ရှိ၏။
 [တဂါဝုတ် တယူဇနာဝက်အရပ်တို့၌ တော တောင် မြစ်တွေ ခြားနေသည်

ဟူလို။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ အဝေလာယ၊ အချိန်မဲ့ အခါမဲ့။ ဥပ-
 သက်မိတုံ၊ ချဉ်းကပ်ခြင်းငှါ၊ န သက္ကောတိ၊ မစူးမီးနိုင်။ ဣဒံ၊ ဤအရပ်သည်။
 သန္တိကော၊ အနီး၌။ (သမာနံ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနာကဏ္ဍနာမ၊ မည်
 သည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်တောကျောင်းသည်။ အစုယောဇနိကံ
 ဝါ၊ ယူဇနာဝက်ရှိသည်သော်၎င်း။ ယောဇနိကံဝါ၊ တယူဇနာ ရှိသည်သော်
 ၎င်း။ ဟောတိ၊ န။ ဣဒံ၊ ဤတောကျောင်းသည်။ ဒုရတယဝေ၊ ဝေးသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ အနာကဏ္ဍံ၊ နာမ ဟောတိ။

၅၂၇။ ဧတ္ထ၊ ဤနေရာ၌။ သေတိစေဝ၊ အိပ်လည်းအိပ်၏။ အာသတိစ၊
 ကပ်ဝင်လည်း ကပ်ဝင်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနေရာသည်။ သေနာသနံ၊
 သေနာသနမည်၏။ [သေနာသန အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ ပြထား
 ပြီ။] တဿ၊ ထိုသေနာသန၏။ ပဘေဒံ၊ အပြားကို။ ဒသေတုံ၊ မညောပိဋ္ဌန္တိအာဒိ
 ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထိုမညောပိဋ္ဌ အစရှိသောစကားရပ်၌။ မညောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော
 ဤပါဌ်၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊ ကုန်သော။) မညော၊ မညတို့သည်။ မသာရကော၊ ထွင်း
 အပ်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း၎င်း။ (ခြေထောက်ကိုထွင်း၊ အပေါင်
 သွင်း၍၊ ပြုအပ်သော ညောင်စောင်း၎င်း။) ဗုဒ္ဓိကာဗဒ္ဒေါ၊ အခြေ၌ဖွဲ့စပ် ညှပ်ထား
 အပ်သော အပေါင်ရှိသော ညောင်စောင်း၎င်း။ (ခြေနှင့်စပ်တို့ မတပ်ဘဲလည်း၊
 ခိုင်မြဲအရည် အပေါင်တည်သော ညောင်စောင်း၎င်း။) ကုဋီရပါဒကော၊ ပုဇွန်၏
 ခြေကဲ့သို့ ကောက်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း၎င်း။ (ပုဇွန်မြင်းခြေ၊ ယွင်း
 မသွေသည့်၊ အခြေရှိသော ညောင်စောင်း၎င်း။) အဟစ္စပါဒကော၊ အပေါင်၌
 တပ်အပ်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း၎င်း။ (အပေါင်ထွင်း၍၊ သွင်းအပ်
 သော အခြေရှိသော (ညောင်စောင်း၎င်း။) [ဤပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကိုပါစိတ်ဘာသာ
 ဋီကာ ဘူတဂါမဝဂ်၊ သေနာသနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။] ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊
 ထို့တည်း။ ပိဋ္ဌံ၊ အင်းပျဉ်သည်။ တထာ၊ ထိုအတူ လေးမျိုးတို့တည်း။

ဘိသိတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ (လဗ္ဗမာနာ)ဘိသိယော၊ ဘိသိ
 တို့သည်။ ဥဏ္ဏာဘိသိ၊ သားမွေးအဆာရှိသောဘုံလျှင်၎င်း။ စောဠဘိသိ၊ အဝတ်
 အဆာရှိသော ဘုံလျှင်၎င်း။ ဝါကဘိသိ၊ လျှော်အဆာရှိသော ဘုံလျှင်၎င်း။ တိဏ
 ဘိသိ၊ မြက်အဆာရှိသောဘုံလျှင်၎င်း။ ပဏ္ဏဘိသိ၊ သစ်ရွက်အဆာရှိသောဘုံလျှင်
 ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပည၊ ငါးမျိုးတို့တည်း။ သီသုပဓာနံ၊ ဦးခေါင်းကို ထားရာ
 ဖြစ်သော အုံးကို။ ဝါ၊ ခေါင်းအုံးကို။ ပိဗ္ဗောဟနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူ
 အပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုခေါင်းအုံးသည်။ ဝိတ္တာရတော၊ အပြန်အကျယ်အားဖြင့်။ ဝိဒတ္တိ
 စတရဂုံလံ၊ တထာ လက်လေးသစ်ရှိသော ခေါင်းအုံးသည်။ ဝဋတိ၊ အပ်၏။
 ဒီပတော၊ အလျားအားဖြင့်။ မဇ္ဇဝိတ္တာရပုမာဏံ၊ ညောင်စောင်းအကျယ်
 ပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံးသည်။ (ဝဋတိ)။

“ဝိဟာရေတိ၊ ကား။ သမန္တံ၊ ပထဝန်းကျင်၌။ ပရိဟာရပထိ၊ ရှောင်သွားကြောင်းလမ်း၌သော။ အန္တောယေဝ၊ အတွင်း၌သာ။ ရတ္တိဋ္ဌာနံ ဒိဝါဋ္ဌာနာနိ၊ ညဉ့်နေရာ နေနေရာတို့ကို။ ဒဿေတွံ၊ ပြု၍။ ကတသေနာသနံ၊ ပြုအပ်သော အိပ်ရာနေရာ ကျောင်းတည်း။ အခုယောဂေတိ၊ ကား။ သုပဏ္ဍဝင်္ဂဂေဟံ၊ ဂဠုန်အတောင်အလား ၂-ဖက်ထားအပ်သော အမိုးရှိသော ကျောင်းတည်း။ ပါသာဒေတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ၅-ခုကုန်သော။ ကဏ္ဍိကံနိ၊ အထွတ်တို့ကို။ ဂဟေတွံ၊ ယူ၍။ ကတော၊ ပြုအပ်သော။ ဒိဃပါသာဒေ၊ ရှည်သောပြာသာဒ်တည်း။ အဇ္ဈောတိ၊ ကား။ ပဋိရာဇာဒိ ပဋိဗာဟနတ္ထံ၊ ရန်သူ မင်းအစရှိသည်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣဋ္ဌကာဟိ၊ အုတ်တို့ဖြင့်။ ကတော၊ ပြုအပ်သော။ ဗဟလဘိတ္တိကော၊ ထူထဲသောနံရံရှိသော။ စတုပဉ္စတူမိကော၊ တို-၄-ဆင့် ၅-ဆင့်ရှိသော။ ပတိဿယဝိသေသော၊ မှီတင်းနေထိုင်ရာ အထူးတည်း။ (ပြုအိုးဟု ခေါ်သည်)။ မာဠောတိ၊ ကား။ ဘောဇနသာလသဒိသော၊ ဆွမ်းစားစရန်နှင့်တူသော။ မဏ္ဍလမာဠော၊ ဝန်းဝိုင်းသော တံဆောင်းတည်း။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ဝိနယဠကထာယံ၊ ဝိနယဠကထာ၌။ ကေကုဋ္ဌသင်္ဂဟိတော၊ တခုသောအထွတ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော။ စတုရဿပါသာဒေ၊ လေးထောင့်ပြာသာဒ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

လေဏန္တိ၊ ကား။ ပဗ္ဗတံ၊ တောင်ကို။ ခဏိတွံ၊ ခဏိတွံ၊ တူး၍သော်၎င်း။ ပဗ္ဗာရဿ၊ တောင်ဝှမ်း၏။ အပ္ပဟောနကဋ္ဌာနေ၊ မနေလောက်ရာအရပ်၌။ ကုဋ္ဌံ၊ နံရံကို။ ဥဋ္ဌာပေတွံ၊ ထောင်၍သော်၎င်း။ ကတသေနာသနံ၊ ပြုအပ်သောကျောင်းတည်း။ (လိုက်ဟုခေါ်သည်)။ ဂဟာတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်ချောက်၌။ ရတ္တိန္နိဝံ၊ ညဉ့်နေပတ်လုံး။ ဒိပံ၊ ဆီမီးကို။ လဒ္ဓံ၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ အမြဲမှောင်နေသောကြောင့် မီးထွန်းရသည်-ဟူလို။) သာဘူမိဒရိဝါ၊ ထိုမြေ၌ ဖြစ်သော ချောက်သည်၎င်း။ ပဗ္ဗတဂုဟာဝါ၊ တောင်၌ ထွင်းအပ်သော ဂူသည်၎င်း။ ဘူမိဂုဟာဝါ၊ မြေ၌တူးအပ်သော ဂူသည်၎င်းတည်း။ ရုက္ခမူလန္တိ၊ ကား။ ရုက္ခဿ၊ သစ်ပင်၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ပရိက္ခိတ္တံ၊ ကာရ်အပ်သော အရပ်သည်၎င်း။ အပရိက္ခိတ္တံ၊ မကာရ်အပ်သော အရပ်သည်၎င်းတည်း။ ဝေဠုဂုမ္မောတိ၊ ကား။ ဝေဠုဂုဇ္ဈော၊ ဝါးရုံတည်း။ ယတ္ထ ဝါပန ဘိက္ခု၊ ပဋိက္ခမန္တိတိ၊ ကား။ တောနိပဗ္ဗာဒိနိ၊ ဤညောင်စောင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ဥပေတွံ၊ ထား၍။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သန္နိပတန္တိ၊ တပေါင်းတည်း ကျရောက်ကြကုန်၏။ ဝါ၊ စည်းဝေးကြကုန်၏။ ယံ၊ အကြင်အရပ်သည်။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ သန္နိပါတာရဟဋ္ဌာနံ၊ တပေါင်းတည်းကျရောက်ခြင်းကို ထိုက်သော အရပ်တည်း။ ဝါ၊ စည်းဝေးခြင်းကိုထိုက်သော အရပ်တည်း။ သိဗ္ဗိ၊ အလုံးစုံသော။ တေံ၊ ဤအရပ်သည်။ သေနာသနံ၊ သေနာသနမည်၏။

၅၂၇။ ဘဇတီတိ၊ ကား။ ဥပေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ သမ္ဘဇတီတိ၊ ကား။ တတ္ထံ၊ ထိုသေသာသနာ၌။ အဘိရတိဝသေန၊ အလွန်မေ့လျော့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အနုက္ကတ္တိတော၊ မပျင်းရိသည်။ (ဟုတွာ)။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ဥပေတိ၊ ၏။ သေဝတီတိ၊ ကား။ နိဝါသနဝသေန၊ အမြဲနေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ နိသေဝတီတိ၊ ကား။ အနုက္ကတ္တမာနော၊ မပျင်းရိသည်။ သန္နိသိတော၊ ကောင်းစွာမှီသည်။ ဟုတွာ၊ သေဝတိ၊ ၏။ သံသေဝတီတိ၊ ကား။ သေသာသန ဝတ္ထံ၊ ကျောင်း၌ ပြုထိုက်သေးကျင့်ဝတ်ကို။ သမ္မာဒေန္တော၊ ပြီးစီးစေလျက်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သေဝတိ၊ ၏။ [“သမ္မာဒေန္တော ပြည့်စုံစေသည်ဖြစ်၍” ဟု ရှေးနိဿယ၌ပေး၏။ ပြည့်စုံဟူသော အနက်သည် “မည်သည့်အရာနှင့် ပြည့်စုံ” ဟု သဟာဒိယောဂကို ငဲ့၏။ ဤနေရာ၌ ထိုသဟာဒိယောဂ ပရိသောကြောင့် “ပြည့်စုံ” ဟု မပေးရ။ သမ္မာဒေဝကံ “နိပ္ပါဒေဝ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ပြီးစီး စေ” ဟု ပေးမှ သဒ္ဒတ္တမှန်သည်။]

၅၂၉။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ယံတံ၊ အကြင်ကျောင်းကို။ ဝိဝိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝ-တာ) ဝုတ္တံ။ တဿ၊ ထိုကျောင်း၏။ ပဘောဒိ၊ အပြားကို။ ဒဿေတု၊ ငါ။ အရည-ရုက္ခမူလန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဒံ။ တတ္ထံ၊ ထို အရညရုက္ခမူလ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အရညန္တိ၊ ကား။ တာဝ၊ သုတ္တန် ဒေသနာတော်နည်းမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေန၊ သော)။ ဝိနယပရိယာယေန၊ ဝိနည်းဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။ ဥပေတွာ၊ ပေ။ အရညန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတံ၊ လာပြီ။ [ဂါမဉ္ဇ၊ ရွာကိုငင်း။ ဂါမုပစ၊ ရဉ္ဇ၊ ရွာ၏ ဥပစာကိုငင်း။ ဥပေတွာ၊ တား၍။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသော အရပ်သည်။ အရညံ၊ မည်၏။ ...အဒိန္နာ ဒါန-ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီ။] သုတ္တန္တပရိယာယေန၊ သုတ္တန် ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။ အာရညကံ၊ တောဟူသော နေရာရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ သန္တာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ အာရညကံနာမ၊ ပေ။ ပစ္စိမန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတံ၊ လာပြီ။ [ပစ္စိမံ၊ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အနီးဆုံးဖြစ်သော။ ပဉ္စေနသတိကံ၊ ကုပ်လုပ်လေးတာ အပြန်ငါးရာရှိသေး။ သေသာသနံ၊ ကျောင်းသည်။ အာရညကံ နာမ၊ အာရညကံမည်၏။ ...ပါစိတ်ပါငြိတော် စေတုတ္ထပါဠိဒေသနီ ပဒဘာဇနီ၌ ပဉ္စေနသတိကံ ပစ္စိမံဟု ပါဠိမှန်ရှိသည်။] ပန၊ ဆက်။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိနယ - သုတ္တန္တာ - ဝိနည်းဒေသနာ၊ သုတ္တန်ဒေသနာတော်တို့ သည်။ ပရိယာယဒေသနာနာမ၊ ပရိယာယ်ဒေသနာတော်မည်၏။ အဘိဓမ္မော၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်သည်။ နိပ္ပရိယာယဒေသနာ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချ ဖြစ်သော ဒေသနာတော်တည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ အရညံ၊ အရညကို။ ဒဿေတု၊ ငါ။ နိက္ခမိတွာ ပဟိ ဣန္ဒြိယာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဣန္ဒြိယာ၊ ရွာ၏တံခါးခံမှ။ ဗဟိ၊ အပြင်ဘက်သို့။

နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ ဝါ၊ ထွက်လိုက်သည်ရှိသော်။ (ယံ ဌာနံ၊ အကြင်အရပ်သည်။ အတ္ထိ။ သပ္ပံ၊ အလုံးစုံသော။ တေ၊ ဤအရပ်သည်။ အရညံ၊ မည်၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၇၃၀။ စ၊ ဆက်။ ရုက္ခမူလာဒိနံ၊ သစ်ပင်အနီးအစရှိသော ကျောင်းတို့၏။ [အာဒိဖြင့်ပလာလပဉ္စတိုင်အောင်ယူ။] ပကတိယာ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်။ [“ပကတိယာဝ” ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်းမည် ထင်သည်။] သုဝိညေယျ၊ ဘာဝတော၊ လွယ်ကူစွာ သိအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ သိလွယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရုက္ခမူလံယေဝ ရုက္ခမူလန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [သိလွယ်သည့်အတွက် အနက် အထူးပွင့်စရာမလိုသောကြောင့် “ရုက္ခမူလံယေဝ ရုက္ခမူလံ” စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။] အပိစ၊ ရုက္ခမူလံယေဝ ရုက္ခမူလံ ဟု ဟောတော်မူအပ်သောနည်းမှ တနည်းကား။ ဧတ္ထ၊ ဤရုက္ခမူလ စသည်ထို့တွင်။ ရုက္ခမူလန္တိ၊ ကား။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မထား တပျိုးပါးသော။ သိတစ္စာယံ၊ အေးမြသောအရိပ်ရှိသော။ [နောက်၌ “သိတာယ ရုက္ခမူလာယာယ” ဟု ရှိလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် “သန္တစ္စာယံ” ဟူသော မူကွဲကို စဉ်းစားပါ။] ဝိဝိတ္တံ၊ ရဟန်းရှင်လူ ခပ်သိမ်းသူတို့မှ ကင်းဆိတ်သော။ ရုက္ခမူလံ၊ သစ်ပင်၏အနီးအောက်သို့။ (ဘဇတိ ဌိစပ်။) ပဗ္ဗတန္တိ၊ ကား။ သေလံ၊ ကျောက်တောင်သို့။ (ဘဇတိ ဌိစပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထိုရုက္ခမူလပဗ္ဗတတို့၌။ ဥဒကသောဏ္ဍေသု၊ ရေအိုင်တို့၌။ ဥဒကကိစုံ၊ ရေကိစုံကို။ ကတွာ၊ ပြုပြီး၍။ သိတာယ၊ အေးမြသော။ ရုက္ခမူလာယာယ၊ သစ်ပင်ရိပ်၌။ နိသိန္နဿ၊ ထိုင်နေသောရဟန်း၏။ နာနာဒိသာသု၊ အမျိုးမျိုးသော အရပ်သယ်မျက်နှာတို့သည်။ ခါယမာနာသု၊ ထင်ရှားကုန်လဒသော်။ သိတေန၊ အေးမြသော။ ဝါတေန၊ လေသည်။ ဗီဇီယမာနဿ၊ ယပ်ခတ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဧကဂ္ဂံ၊ တခုတည်းသောအာရုံရှိသည်။ ဝါ၊ တည်ကြည်သည်။ ဟောတိ။ [ရုက္ခမူလံ၊ ပဗ္ဗတန္တိ သေလံ၊ တတ္ထဟိ။ ပေ။ ခါယမာနာသုပုဒ်တို့၏ အပေါ့ယ်ကို သိလက္ခနံဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ကန္ဓရန္တိ (တ္ထေ)၊ ၌။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ကံ၊ ကဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တေန၊ ထိုရေသည်။ (တနည်း) ကေန၊ ရေသည်။ (ဘူဝါဒိဖြစ်မှု) ဒရိတံ၊ ခွဲအပ်သော။ (တနည်း) ကေန၊ ရေသည်။ (စုရာဒိဖြစ်မှု) ဒါရိတံ၊ ခွဲအပ်သော။ ဥဒကေန၊ ရေသည်။ သိန္နံ၊ ခွဲအပ်သော။ [ကေန ဒရိတံကို ထပ်ပွင့်သည်။ ဤ၌ “ဥဒကေန” ဟု ပွင့်သောကြောင့်၊ ရွှေ၌ “ကေန” ဟု ရှိသောပီဌသည် ကောင်းသည်။] ပဗ္ဗတပုဒေသံ၊ တောင်တည်းဟူသောအရပ်သို့။ (ဘဇတိ ဌိစပ်။) ယံ၊ အကြင်အရပ်ကိုး နိတမ္ပန္တိပိ၊ နိတမ္ပဟူ၍၎င်း။ ဝါ၊ တောင်ခါးပန်းဟူ၍၎င်း။ နိက္ခန္တိပိ၊ နိက္ခန္တဟူ၍၎င်း။ ဝါ၊ ချောက်ကြားဟူ၍၎င်း။ ဝဒန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ (တံ ကန္ဓရံ၊ ဧဝံ ချောက်ကြားအရပ်သို့။) (ဘဇတိ ဌိစပ်။) [ကန္ဓရံ

နိတမ္မ နိက္ခပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓာ သာမညဖလသုတ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထိုချောက်၌။ ရဇတပဋ္ဌသဒိသာ၊ ဇေယျာဓိနှင့် တူကုန်သော။ ဝါလိကာ၊ သဲတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ မတ္တဇက၊ ချောက်အထက်၌။ မဏိ-
ဝိတာနဝိယ၊ ပတ္တမြား မျက်နှာကြက်ကဲ့သို့။ ဝနဂဟနံ၊ တောပိတ်ပေါင်းသည်။
(ဟောတိ၊ ရှိ၏။) မဏိခန္ဓသဒိသာ၊ ပတ္တမြားတုံးနှင့်တူသော။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။
သန္တတိ၊ စီးနေ၏။ ဝေရုပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကန္တရံ၊ ချောက်သို့။ ဩရုယ၊
သက်ဆင်း၍။ ပါနိယံ၊ သောက်ရေကို။ ပိဝိတွာ၊ သောက်ပြီး၍။ ဂတ္တာနိ၊ ကိုယ်
တို့ကို။ သီတံ၊ အေးမြအောင်။ ဣတွာ၊ ပြု၍။ ဝါလိကံ၊ သဲကို။ ဥဿာပေတွာ၊
စုပ်၍။ (အထက်သို့တက်စေ၍ ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။) ပံသုကူလစိဝရံ၊ ပံသုကူသင်္ကန်း
ကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်း၍။ (သပံပေါ်၌ခင်း၍။) နိသိန္နဿ၊ ထိုင်လျက်။ သမဏ-
ဓမ္မံ၊ ရဟန်းတရားကို။ ကရောတော၊ ပြုလော့ရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ ကေဂုံဟောတိ။
ဂိရိဂုဟန္တိ၊ ကား။ ခွန္တိ၊ ၂-လုံးကုန်သော။ ပဗ္ဗတာနံ၊ တောင်တို့၏။ အန္တရံ၊
အကြားသို့။ (ဘဇတိ ခွပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ကေသ္မိံ၊ ယေဝ၊ တောင်တလုံးတည်း
၌ပင်။ ဥမဂံသဒိသာ၊ ဥမင်လိုက်နှင့်တူသော။ မဟာဝိဝရံ၊ ကြီးစွာသောအကြား
သို့။ (ဘဇတိ ခွပ်။) သုသာနလက္ခဏံ၊ သုသာန်၏လက္ခဏာကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ခွဲ။
(မယာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဂိရိဂုဟံ၊ သုသာန်ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာ
ဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၃၁။ ဝနပတ္တန္တိ၊ ကား။ ဂါမန္တံ၊ ရွာ၏အပိုင်းအခြားကို။ အတိက္ကမိတွာ၊
လွန်၍။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ အနုပစာရဋ္ဌာနံ၊ ဥပစာမဟုတ်သော အရပ်သို့။
(လှည့်လည်ရာမဟုတ်သော အရပ်သို့။) (ဘဇတိ ခွပ်။) ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။
(မနုဿာ) န ကဿန္တိ၊ မထွန်ကြကုန်။ နာပန္တိ၊ မစိုက်ကြကုန်။ (တံ၊ ထိုအရပ်
သို့။ ဘဇတိ ခွပ်။) တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်။ အဿ၊ ထို ဝနပတ္တပုဒ်၏။ နိဗ္ဗေသေ၊
နိဗ္ဗေသ၌။ ဝနပတ္တန္တိ၊ ပေ။ အဓိဝစနန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ဝနပတ္တန္တိ တေ၊ ဝနပတ္တဟူသော ဤအမည်သည်။ ဒုဏှနံ၊
ဝေးကုန်သော။ သေနာသနာနံ၊ ကျောင်းတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။] ဝါ၊
တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရုက္ခမူလာဒီသု၊ ရုက္ခမူလအစရှိသည်တို့တွင်။ ဣဒ
မေဝကော၊ ဤ ဝနပတ္တတပုဒ်တည်းကိုသာ။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်ဝေသန်၍။

ယသ္မာဝါ၊ ပေ။ ကတော။ ။ ဝနပတ္တပုဒ်ကို မာတိကာအကျဉ်းတုန်းက အဗ္ဗောကာသံ
ပလာလပုဒ်တို့၏ ရှေ့၌ ပြထားသော်လည်း အကျယ်နိဗ္ဗေသ ဖွင့်သောအခါ ပလာလပုဒ်
တိုင်အောင်သော ကျောင်းတို့၏ နောက်ဆုံးကျမှ “ဝနပတ္တန္တိ ဒုဏှနမေတံ သေနာသနာနံ
အဓိဝစနံ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ နောက်ဆုံးကျမှ ဖွင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလို၍
“ယသ္မာဝါ၊ ပေ။ နိဗ္ဗေသော ကတော” ဟုမိန့်သည်။

အသိတံ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ တသွာ၊ ကြောင့်။ အသံ၊ ထိုဝနပတ္တပုဒ်၏။ နိက္ခေပ
 ပဋိပါဋိယာ၊ ချထားအပ်သော မာတိကာအစဉ်အားဖြင့်။ နိဒ္ဒေသံ၊ အကျယ်ညွှန်
 ပြခြင်းကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ သဗ္ဗပရိယန္တေ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၏အဆုံး၌။
 နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော၊ ၎င်း။ [ဝနပတ္တ ပုဒ်၏
 အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အဗ္ဗောကာသန္တိ၊ ကား။ အစ္စန္တိ၊ အမိုးအကာမရှိသော လွင်တီးခေါင်သို့။
 (ဘဇတိဋ္ဌိစပ်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ လွင်တီးခေါင်၌။ (စီဝရကုဋ္ဌိံ၊ သင်္ကန်း
 ကျောင်းငယ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝသိတုံ၊ နေခြင်းငှါ။) အာကာမာနော၊ အလိုရှိလှ
 သော်။ ဝါ၊ အလိုရှိသောရဟန်းသည်။ စီဝရကုဋ္ဌိံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝသတိ၊
 နေနိုင်၏။ [ဒုတ်ချောင်းတို့ကို တန်းလုပ်ပြီးလျှင် သင်္ကန်းဖြင့် အမိုးအကာလှစ်
 ထားသော ကျောင်းငယ်ကို “စီဝရကုဋ္ဌိံ” ဟု ခေါ်သည်။] ပလာလပုဉ္ဇန္တိ၊ ကား။
 ပလာလဏသိံ၊ ကောက်ရိုးစုသို့။ (ဘဇတိဋ္ဌိစပ်။) [စာအုပ်တို့၌ “ရာသီ” ဟု
 ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်။] ဟိ၊ ချဲ့။ မဟာပလာလ ပုဉ္ဇတော၊ ကြီးစွာသော
 ကောက်ရိုးပုံမှ။ ပလာလံ၊ ကောက်ရိုးကို။ နိက္ကဓိတွာ၊ ဆွဲထုတ်၍။ (အလယ်
 လောက်မှ ဆွဲထုတ်၍။) ပဗ္ဗာရလေဏသဒိသေ၊ တောင်ဝှမ်းနှင့် တူ လိုက်နှင့်
 တူကုန်သော။ အာလယေ၊ နေရာတို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ဝစ္စဂုမ္ဘာဒိနမ္ပိ၊
 ချုံပိတ်ပေါင်း အစရှိသည်တို့၏လည်း။ [ဂုမ္ဘသဒ္ဓါ အပေါင်း အနက်ဟော။။
 ဥပရိ၊ အထက်၌။ ပလာလံ၊ ကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ပစ်တင်၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။
 နိသိန္နာ၊ ထိုင်ကုန်လျက်။ သမဏမ္ပေ၊ ရဟန်းတရားကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။
 တံ၊ ထို ၂-မျိုးသောကောက်ရိုးအစုကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ တေ၊ ဤ
 ပလာလပုဉ္ဇဟူသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [အဗ္ဗောကာသ
 ပလာလပုဉ္ဇတို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဝနပတ္တနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ‘သလောမဟံသာနန္တိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်သို့။
 ပဝိဋ္ဌဿ၊ ဝင်သောရဟန်း၏။ လောမဟံသော၊ အမွေးတို့၏ ရွှင်ခြင်းသည်။ (ဝါ၊
 ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝေဂ္ဂပါနံ၊ ဤသို့ သဘောရှိ
 ကုန်သော။ ဘိသနက သေနာသနာနံ၊ ကြောက်စေတတ်သော ကျောင်းတို့၏။
 (ကြောက်ဘွယ်ကောင်းသော ကျောင်းတို့၏။) (အဓိဝစနံ ဋ္ဌိစပ်။) ပရိယန္တာ
 နန္တိ၊ ကား။ ဒုရဘာဝေန၊ ဝေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယန္တေ၊ အစွန့်၌။
 ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သော။ နမနုဿူပစာရာနန္တိ၊ ကား။ ဣသနဝပနဝသေန၊
 ထွန်ယက်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့သည် ပစရိတဗ္ဗ၊
 လှည့်လည်ထိုက်သော။ ဝနန္တိ၊ တောကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ဌိဘာနံ၊
 တည်ကုန်သော။ ဒုရဘိသမ္ဘဝါနန္တိ၊ ကား။ အလဒ္ဓဝိဝေကဏာဒေဟိ၊ မရ
 အပ်သော ဝိဝေက၌ သာယာခြင်းရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌

သာယာခြင်းကိုမရကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ အဘိဘုယျ၊ ကြောက်မက်ဘွယ်ကို လှမ်းမိုး၍။ ဝသိတံ၊ နေခြင်းငှါ။ န သက္ကုဏေယျာနံ၊ မတတ်ကောင်းကုန်သော။ (သေနာသနံ ဌံ စပ်။)

၅၃၂။ အပ္ပသဒ္ဓါဒိနိဗ္ဗေသေ၊ အပ္ပသဒ္ဓံ အစရှိသောပုဒ်တို့၏ နိဗ္ဗေသဌံ။ အပ္ပသဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ ဝစနသဒ္ဓေန၊ စကားပြောသံသာဖြင့်။ အပ္ပသဒ္ဓံ၊ လူသံ မရှိသော။ (သေနာသနံ ဌံစပ်။) [ဝစနသဒ္ဓေနသည် အပ္ပသဒ္ဓဌံ သဒ္ဓ၏ သရုပ်ကို ပြသောကြောင့် သရူပက္ချာဝိသေသနတည်း။ ငှက်သံ စသည်ကား မဆိတ်၊ လူသံသာဆိတ်သည်-ဟူလို။ အပ္ပသဒ္ဓံ စသောပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာဓန္ဓက ဗိမ္ဗိသာရ သမာဂဓကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] အပ္ပနိဗ္ဗေါသန္တိ၊ ကား။ နဂရနိဗ္ဗေါသသဒ္ဓေန၊ မြို့၏စုပေါင်း ဆူညံသောအသံဖြင့်။ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံ၊ မြို့ရွာတုန်သံသည်မရှိသော။ (သေနာသနံ ဌံစပ်။) ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဧတံ၊ ဤအပ္ပသဒ္ဓံ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံပုဒ်သည်။ သဒ္ဓဋ္ဌေန၊ အသံဟူသော အနက်အားဖြင့်။ ဧတံ၊ တမျိုးတည်းသည်။ (ဟောတိ)။ ကသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုအပ္ပ နိဗ္ဗေါသပုဒ်၏။ နိဗ္ဗေသေ၊ နိဗ္ဗေသဌံ။ ယဒေဝတံ၊ ပေ။ အပ္ပနိဗ္ဗေါသန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ယဒေဝတံ၊ အကြင်သို့သော ကျောင်းသည်ပင်။ အပ္ပသဒ္ဓံ၊ လူသံမရှိ။ တဒေဝ တံ၊ ထိုကဲ့သို့သောကျောင်းသည်ပင်။ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံ၊ မြို့ရွာ တုန်သံ မရှိ။]

။ ဝိဇနဝါတန္တိ၊ ကား။ အနုသဉ္စရဏဇနဿ၊ အစဉ်မပြတ် လှည့်လည်သွား လာသော လူအပေါင်း၏။ သရီရဝါဇကေန၊ ကိုယ်တို့၏လေမု။ ဝါ၊ ကိုယ်အနံ့မှ။ ဝိရဟိတံ၊ ကင်းသော။ (သေနာသနံ ဌံ စပ်။) ဝိဇနဝါဒန္တိပိ၊ ဝိဇနဝါဒံ ဟူ၍ လည်း။ ပါဠော၊ ပါဠိ-တတ်ပါဠိသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) အန္တောဇနဝါဒေန၊ ကျောင်းအတွင်း၌ နေသူတို့၏ပြောဆိုသံမှ။ ဝိရဟိတံ၊ ကင်းသော။ (သေနာသနံ ဌံစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ [အတွင်း၌နေကြသော ရဟန်းသာမဏေ စသည်တို့၏ အသံမှလည်း ကင်း၍၊ တိတ်ဆိတ်သောကျောင်းဖြစ်သည် - ဟူလို။] ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင်ကျောင်းသည်။ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံ၊ မရှိ။ တဒေဝ၊ ထို ကျောင်းသည်ပင်။ ဇနသဉ္စရဏေနစ၊ လူတို့၏လှည့်လည်ခြင်းမှ၎င်း။ ဇနဝါဒေန စ၊ အတွင်းလူတို့၏စကားပြောသံမှ၎င်း။ ဝိရဟိတံ၊ သည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုဝိဇနဝါတံဟူသော ပုဒ်၏။ ဝါ၊ ဝိဇနဝါဒံဟူသောပုဒ်၏။ နိဗ္ဗေသေ၊ ဌံ။ ယဒေဝတံ၊ ပေ။ ဝိဇနဝါတန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ယဒေဝတံ၊ သည်။ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံ၊ မရှိ။ တဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ ဝိဇနဝါတံ၊ လူ အပေါင်းတို့၏ကိုယ်လေမုကင်း၏။ (တနည်း) ဝိဇနဝါဒံ၊ အတွင်းနေလူတို့၏ အကားပြောသံမရှိ။]

မနုဿရာဟဿေယျကန္တိ၊ ကား။ မနုဿာနံ၊ ထို၏။ ရဟဿကိရိယဋ္ဌာနိယံ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ဖြစ်သော အမူအရာ၏တည်ရာဌာနဖြစ်သော။ (သေနာသနံ ခွဲစပ်။) ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျောင်းသည်။ ဇနသဉ္စရကရဟိတံ၊ လူတို့၏ လှည့်လည်ခြင်းမုကင်းသည်။ ဟောတိ။ တေန၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို မနုဿရာဟဿေယျကပုဒ်၏။ နိဇ္ဈေသေ၊ ၌။ ယဒေဝ။ ပေ။ မနုဿရာဟဿေယျကန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ယဒေဝတံ၊ အကြင်သို့သောကျောင်းသည်။ ဝိဇနဝါတံ၊ လူအပေါင်းတို့၏ ကိုယ်လေ့မုကင်း၏။ တဒေဝ တံ၊ ထိုကဲ့သို့သော ကျောင်းသည်ပင်။ မနုဿရာဟဿေယျကံ၊ လူတို့၏ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌ဖြစ်သော အမူအရာကိုထိုက်၏။ ဤပုဒ်ပြီးပုံကိုဋီကာနိဿယ၌ပြထားပြီ။] ပဋိသလ္လာန သာရပုပ္ဖန္တိ၊ ကား။ ဝိဝေကာနုရူပံ၊ ဝိဝေကအား လျှောက်ပတ်သော။ (သေနာသနံ ခွဲစပ်။) ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျောင်းသည်။ နိယမေနေဝ၊ အမြဲအားဖြင့်သာ။ မနုဿရာဟဿေယျကံ၊ လူတို့၏ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သော အမူအရာကိုထိုက်သည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပဋိသလ္လာန သာရပုပ္ဖုဒ်၏။ နိဇ္ဈေသေ၊ ၌။ ယဒေဝ။ ပေ။ ပဋိသလ္လာန သာရပုပ္ဖန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ယဒေဝတံ၊ သည်။ မနုဿရာဟဿေယျကံ၊ ထိုက်၏။ တဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ ပဋိသလ္လာန သာရပုပ္ဖံ၊ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်း၌လျှောက်ပတ်၏။]

၅၃၄။ အရညဂတာဒိနိဇ္ဈေသေ၊ အရညဂတ အစရှိသောပုဒ်တို့၏ နိဇ္ဈေသ ၌။ အရညံ၊ အရညကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ သာ။ ရုက္ခမူလံ၊ ရုက္ခမူလသည်။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ ပန၊ ကား။ အဝသေသံ၊ အရညရုက္ခမူလမှကြွင်းသော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သေနာသနံ၊ ပဗ္ဗဘံကန္တရစသောကျောင်းကို။ သုညာဂါရေန၊ သုညာဂါရဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ [ပါဠိတော်၌ “အရညဂတောဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတောဝါ” ဟု ကျောင်း ၃-မျိုးသာ ပြသောကြောင့် သေနာသနတုန်းကပြအပ်သော ပဗ္ဗတကန္တရစသော ကျောင်း များကိုလည်း ဤနေရာ၌ သုညာဂါရသဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းယူထားသည်-ဟူလို။]

၅၃၅။ ပလ္လကံ အာဘုဇိတွာတိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ဥိရုဗဒ္ဓါသနံ၊ ပေါင်တို့ကိုဖွဲ့ခွဲခြင်းအားဖြင့် ထိုင်နေခြင်းကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ ဥဇုံကာယံ ပဏိဓာယာတိ၊ ကား။ ဥပရိမံ၊ အထက်ပိုင်းဖြစ်သော။ သရိရံ၊ ကိုယ်ကို။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်။ ဝါ၊ စန့်စန့်။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ် ချောင်းကုန်သော။ ပိဋိကဏှကေ၊ ကျောက်ဆူးရိုးတို့ကို။ ကောဋိယာ၊ အစွန်းတခုဖြင့်။ ကောဋိ၊ အစွန်းတခုကို။ ပဋိပါဒေတွာ၊ ထိစေ၍။ ဝါ၊ ဆက်စပ်၍။ (နိသိဒတိစ္စပ)။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေ၊ ဤသို့ကျောက်ဆူးရိုးတို့ကိုအချင်းချင်း ထိစေ၍။ နိသိန္ဒဿ၊ ထိုင်သောရဟန်း၏။ စမ္ပမံသန္တာရုနိ၊ အရေအသားအကြော

ထိုသည်၊ နပဏမန္တိ။ အောက်သို့မညွတ်ကုန်။ (အိ၍မနေကုန်။) အထ၊ ထိုသို့ မညွတ်ခြင်းကြောင့်။ အထ၊ ထိုရဟန်း၏။ (ယ၊ ဝေဒနာ ဌိစပ်။) တေသံ၊ ထို အရေ အသား အကြော တို့၏။ ပဏမနပစ္စယာ၊ အောက်သို့ ညွတ်ခြင်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ခဏေခဏော၌။ ယ၊ ဝေဒနာ၊ ထိုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တာ၊ ထိုဝေဒနာတို့သည်။ နပုပ္ဖန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်တော့။ တာသု၊ ထို ဝေဒနာတို့သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇမာနာသု၊ မဖြစ်ကုန်လသော်။ စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ ဟောတိ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န ပရိပတတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်မလျော့ကျ။ ဝုဇ္ဇိံ၊ တိုးပွားခြင်း သို့။ ဖာတိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ [ပလ္လင်္ကံ စသောပုဒ် တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိလကုန် ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီးသော် ပိဋကဏ္ဍက အရ နံရိုးကိုမယူရ။ ကျောက်ကုန်းဘက်က ကျောက်ဆူးရိုးတို့ကို ယူရသည်။] ဟိ၊ မှန်။ ဥဗ္ဗကော၊ ဝေပ။ ပဏိဟိတောတိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသော ဤစကားကိုလည်း။ ဣမမေဝ အတ္တံ၊ ဤဥပရိမံ သရီရံစသော အနက်ကိုပင်။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော် မူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၅၃၇။ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေတွာတိ၊ ကား။ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံသို့ရွှေ့၍။ သတိံ၊ သတိကို။ ဌပယိတွာ၊ ထား၍။ ဝါ၊ တနည်း။ မုခသမိပေ၊ ခံတွင်း၏အနီးဖြစ်သော နှာသီးဖျားအရပ်၊ အထက် နှုတ်ခမ်းဖျား အရပ်၌။ (သတိံ၊ ကို။) ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ထား၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေနဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ ပရိမုခံသဒ္ဓါ၏ မုခသမိပေအနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပင်။) အယံ သတိံ၊ ပေ။ မုခနိမိတ္တဝါတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (အကျယ် ပြရာ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ)။ [အယံသတိံ၊ ဤသတိသည်။ နာသိကဂ္ဂေဝါ၊ နှာသီးဖျားအရပ်၌သော်၎င်း။ (နှာခေါင်းပု၏ အဖျားအရပ်၌သော်၎င်း။) မုခ နိမိတ္တဝါ၊ မုခ၏အမှတ်အသားဖြစ်သော အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား အရပ်၌ သော် ၎င်း။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ ကပ်၍တည်သည်။ သူပဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာကပ်၍ တည်သည်။ ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ မုခနိမိတ္တန္တိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဥတ္တရောဋ္ဌဿ၊ အထက်နှုတ်ခမ်း၏။ ဝေပဗ္ဗပုဒေသော၊ အလယ်အရပ်ကို။ ဗဒ္ဓဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ယတ္ထ၊ ယင်းအလယ်အရပ်၌။ နာသိကဝါတော၊ နှာခေါင်းမှ ထွက်သော လေ သည်။ ပဋိပညတိ၊ ထိခိုက်၏။

အထဝါ၊ ကား။ (ဤပါဠိတော်နည်းမှ တနည်းဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်နည်း ကား။) ပရိတိ၊ ပရိဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ ထက်ဝန်းကျင် ယူခြင်း အနက်ရှိ၏။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်းခြင်းအနက်ရှိ၏။ မုခန္တိ၊ မုခဟူသော သဒ္ဓါသည်။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ထွက်မြောက်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ သတိတိ၊ သတိဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ ကပ်၍တည်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပရိမုခံသတိန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဝေံ၊ သို့။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌။

(ဓမ္မသေနာပတိနာသည။) ဝုတ္တနယေနပိ၊ ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့် လှည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပရိမုခံသတိ ဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ။ တတြ၊ ထိုပရိမုခံမိဒါမဂ်နည်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ သင်္ခေပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။ သတိ၊ သတိကို။ ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သည်ဖြစ်၍ သမ္မောသမု ထွက်မြောက်ခြင်းရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ။ ဣ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (သင်္ခေပေါ၊ တည်း။) [“ထွက်မြောက်ခြင်းရှိနှင့် ထွက်မြောက်တတ်” သည် အဓိပ္ပါယ်တူ၏။ ထို့ကြောင့် သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ၌ “ထွက်မြောက်တတ်” ဟု ပေးခဲ့ပါသည်။ ပရိမုခံ သတိ ဥပဋ္ဌာပေတွာ စသော ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၃၇-၉။ အဘိဇ္ဈာနိဇ္ဇေသော၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ၊ သာ။ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအဘိဇ္ဈာနိဇ္ဇေသံ၌။ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အဖွင့်တည်း။ အဘိဇ္ဈာ၊ လောကေ ပဟာယာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ လုဇနပလုဇနဋ္ဌေန၊ ပျက်တတ်၊ အပြားအားဖြင့် ပျက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါန၏အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည်။ လောကော၊ လောကမည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ၅ ပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ လောကမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓသု၊ တို့၌။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏကို။ ဝိက္ခမေတုာ၊ ချါ၍။ (ဝိဟရတိ နှစ်ဝပ်)။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာ၊ လောကေ ပဟာယဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေနာတိ၊ ကား။ ဝိက္ခမန္တနဝေနေ၊ ပယ်ခွါခြင်း၏ အစမ်းဖြင့်။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန၊ ကင်းသော အဘိဇ္ဈာရှိသော။ န စက္ခုဝိညာဏ သဒိသေန၊ စက္ခုဝိညာဏနှင့် တူသည် မဟုတ်သော။ (စေတသာ နှစ်ဝပ်)။ ဣတိအတ္ထော၊ [အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၄၀။ အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတီတိ၊ ကမံ။ အဘိဇ္ဈာတော၊ မှ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိသောဓေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စေ၏။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်။ တံ၊ ထိုစိတ်ကို။ [တံတိ နိပါတမတ္တံ၊ တံ စိတ္တံ ဝါ။ သီလက္ခန်ဋီကာသစ် စာအုပ်တို့၌ “နံ” ဟု ရှိ၏။] သာ၊ ထို အဘိဇ္ဈာသည်။ မုတ္တတိဓေတ၊ လွှတ်လည်းလွှတ်၏။ မုတ္တိတွာစာ၊ လွှတ်ပြီး၍လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ န ဂဏာတိ၊ မယူ။ ဝေ၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကဓေတိ၊ ပြု၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ပရိသောဓေတိ နေရာ၌ ပရိမောဓေတိဟု ရှိမှ မုတ္တတိဓေတစသော နောက် ဝါကျနှင့် ညီသည်။ သီလက္ခန်ဋီကာ၌လည်း “ပရိမောဓေတိ” ဟု ရှိ၏။] ပန၊ ဆက်။ အဏ၊ ထို အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ ဟူသော ပုဒ်၏။ နိဇ္ဇေသပံဓေသု၊

နိဒ္ဒေသပုဒ်သို့၍ အာသေဝန္တော၊ မှီဝဲလျက်။ သောဓေတိ၊ သုတ်ဆင်၏။ ဘာဝေ-
 နန္တော၊ ပွားများစေလျက်။ ဝိသောဓေတိ၊ အထူးသဖြင့် သုတ်သင်၏။ ဗဟုလိကရော-
 နန္တော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလှအလာပြုလျက်။ ပရိသောဓေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်
 သုတ်သင်၏။ ဣတိ ဝေ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ မောစေတိတိ အာဒိသုပိ၊ အဝ
 ရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ တည်း။ [အဓိပ္ပါယ်ကို သိလက္ခန်
 သာသာဓိကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၄၂-၅၄၃။ ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယာတိ အာဒီနမ္ပိ၊ အစရှိသောပုဒ်
 တို့၏လည်း။ ဣမိနာဝ နယေန၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣမိနာ၊ ဤ
 ကောဓဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဗျာပဇ္ဇတိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်တတ်၏။ ပုတိ
 ကုမ္မာသာဒယော ဝိယ၊ ပုပ်သော မုယောမုန့် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ပကတိ၊
 ပင်ကိုယ်သဘောကို။ ဇဟဘိ၊ စွန့်ဘတ်၏။ ဣဘိ၊ ထိုသို့ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့
 ရောက်ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုကောဓသည်။) ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒ
 မည်၏။ (ယော၊ အကြင်ကောဓသည်။) ဝိကာရပ္ပတ္တိယာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့
 ရောက်ခြင်းအားဖြင့်။ (ပဒုဿတိ၏ ပျက်စီးပုံကိုပြသော ဝိသေသန။) ပဒုဿတိ၊
 ပျက်စီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထို
 ကောဓသည်။) ပဒေါသော၊ ပဒေါသမည်၏။ (သုဒ္ဓကတ္ထုသာဓန)။ ဝါ၊ နည်း။
 (ယော၊ အကြင်ကောဓသည်။) ပရံ၊ သူတပါးကို။ ပဒုသေတိ ဝိနာသေတိ၊
 ပျက်စီးစေတတ်၏။ ဝါ၊ ပျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ သူတပါးကို ပျက်စီး
 စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုကောဓသည်။) ပဒေါသော၊ မည်၏။
 (ဟေတုကတ္ထုသာဓန) ဥဘယမ္ပိ၊ ၂ ပါးစုံလည်းဖြစ်သော။ တေံ၊ ဤဗျာပါဒ
 ပဒေါသဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ကောဓဿေဝ၊ ကောဓေတုတည်းကိုပင်။ အဓိ-
 ဝစနံ၊ ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။ တေဝေန၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ယောဗျာပါဒေါ၊ ပေ။
 သော ဗျာပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

[ယော၊ အကြင် ကောဓသည်။ ဗျာပါဒေါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်တတ်
 သည်။ (ဟောတိ)။ သော၊ ထိုကောဓသည်။ ပဒေါသော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့
 ရောက်ခြင်းအားဖြင့် ပျက်စီးတတ်သည်။ ဝါ၊ သူတပါးကို ပျက်စီးစေတတ်သည်။
 (ဟောတိ)။ ယော၊ အကြင် ကောဓသည်။ ပဒေါသော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။
 (ဟောတိ)။ သော၊ ထိုကောဓသည်။ ဗျာပါဒေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။] စ၊ ဆက်။
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧသေ (ဧသော)၊ ဤကောဓကို။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝသေန၊ အလုံး
 စုံသော သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့၌ဖြစ်သော ကောဓကို သိမ်းယူနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
 နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုဓိ-
 တိ၊ ဟူ၍။ အဝတော၊ သတ္တဝါအတွက် ဟောတော်မူမူတ်။ အဗျာပန္နစိတ္တောတိ၊
 ဟူ၍။ ဝတ္ထေကမေဝ၊ ဤမျှအကိဉ်းအရှည်ရှိသောစကားကိုသာ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၅၄၆။ ထိနံ၊ ထိန ဟူသည်။ စိတ္တဂေလည်၊ စိတ်၏ မကျန်းမာသည်၏ အပြစ်တည်း။ မိဒ္ဓံ၊ မိဒ္ဓ ဟူသည်။ စေတသိကဂေလည်၊ စေတသိက် တို့၏ မကျန်းမာကုန်သည်၏အပြစ်တည်း။ ထိနဉ္စ၊ ထိနလည်း။ မိဒ္ဓဉ္စ၊ မိဒ္ဓလည်း။ ထိန မိဒ္ဓံ၊ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သန္တာ ဟောန္တိတိ၊ ကား။ ဒေဝိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြင့်ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤ ထိနမိဒ္ဓဘာဏုတို့သည်။ နိရောဓသန္တတယ၊ ချုပ်ကုန်သည့် အတွက် ငြိမ်သက်ကုန်သည်၏အပြစ် အားဖြင့်။ သန္တာ၊ ငြိမ်သက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣဒံ၊ ဤ ထိနမိဒ္ဓဘာဏု ၂-ပါးကို။ သန္တာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဣ၊ ဤ သန္တာ ဟောန္တိ အစရှိသောပါဠိ၌။ ဝနေဘေဒေါ၊ ဝုတ်၏ ကွဲပြားခြင်းကို။ (ဗဟုဝုတ်ကို) ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ [ထိနမိဒ္ဓံ ဟု ကေဝုတ်ရုံသော်လည်း တဆူးနှစ်ပါးအပြစ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “သန္တာ ဟောန္တိ” စသည်ဖြင့် ဗဟုဝုတ် ဟောတော်မူသည် - ဟူလို။]

၅၄၉။ အလောကသညီတိ၊ ကား။ ရတ္တိမ္ပိ၊ ညဉ့်အခါ၌သော်မှလည်း။ ဒိဝါ၊ နေအခါ၌။ ဝါ၊ နေအခါတုန်းက။ ဒိဋ္ဌာလောကသညာနနံ၊ သမတ္တာယ၊ မြင်အပ်ပြီးသော အရောင်အလင်းကို မှတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ဝိဂတနိဝရဏာယ၊ ကင်းသော ထိန မိဒ္ဓ နိဝရဏရှိသော။ ဝါ၊ ထိန မိဒ္ဓ နိဝရဏမှကင်းသော။ ပရိသုဒ္ဓါယ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ သညာယ၊ သညာနှင့်။ သမန္တာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ၌စပ်။) [အာလောကသညီ ရတ္တိမ္ပိ ဒိဝါ ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလကုန်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၅၀-၃။ သတောသမ္ပဇာနောတိ၊ ကား။ သတိယာစ၊ သတိနှင့်၎င်း။ ဉာဏေနစ၊ ဉာဏ်နှင့်၎င်း။ သမန္တာဂတော၊ သည်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ၌စပ်။) ဣဒံ ဥဘသံ၊ ဤသတိ သမ္ပဇည နှစ်ပါးစုံကို။ အာလောကသညာယ၊ အာလောက သညာအား။ ဥပကာရတ္တာ၊ လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၏ အပြစ် ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပန၊ ဆက်။ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓတာယ၊ ကင်းသောထိနမိဒ္ဓရှိသည်၏ အပြစ်၏၎င်း။ အာလောကသညာယ၊ အာလောကသညာ၏၎င်း။ နိဒ္ဓေသပဒေသု၊ နိဒ္ဓေသပုဒ်တို့၌။ စတ္တတ္တာတိ အာဒီနိ၊ စတ္တတ္တာ အစရှိသောပုဒ်တို့သည်။ အညာညာဝဝစနာနေဝ၊ အချင် ချင်း ဝေဝုတ်ပရိယာယ် စကားလှယ်တို့သာ တည်း။ [ဝန္တတ္တာ မုတ္တတ္တာသောပုဒ်တို့သည် စတ္တတ္တာ၏ ပရိယာယ်တို့တည်း။ ဝိသဋ္ဌာ ပရိသုဒ္ဓါစသည်တို့ကား အာလောက၏ ပရိယာယ်ဘုံဖြစ်သည်-ဟူလို။ ဝေဝုတ်န ဤကား “ဝိဂတ ထိနမိဒ္ဓတာယကို အာလောကသညာယ၏ ဝိသေသန” ဟု ဖွင့်မှားလေသည်။]

တတ္ထ၊ သို့ နိဒ္ဓေသပုဒ်တို့၌။ စတ္တတ္တာတိ၊ ကား။ စတ္တကာရဏာ၊ စွန့်အပ်ပြီး၏ အပြစ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (“ဝိဂတ ထိနမိဒ္ဓေါ ဟောတိ” ဟု ထည့်ရံ စပ်။) သေသပဒေသုပိ၊ ဝန္တတ္တာသော ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ဝေဝုတ်

နယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပုဒ်ဘို့တွင်။ စတ္တတ္တာတီ ဣဒံ၊ စတ္တတ္တာ ဟူသော ဤပုဒ်ကို။ သကဘာဝ ပင်္ဂုစုဇနဝသေန၊ ထိနမိဒ္ဓဟူသော မိမိ၏သဘော ကို စွန့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဝန္တတ္တာတီ ဣဒံ၊ ဝန္တတ္တာ ဟူသော ဤပုဒ်ကို။ ပန၊ တပနံ။ အနာဒိယနဘာဝဒဿန ဝသေန၊ ယူခြင်းမရှိ သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဝုတ္တံ)။ မုတ္တတ္တာတီ ဣဒံ၊ မုတ္တတ္တာ ဟူသော ဤပုဒ်ကို။ သန္တတိတော၊ စိတ်အစဉ်မှ။ ဝိမောစနဝသေန၊ လွတ်စေ ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဝုတ္တံ)။ ပဟိနတ္တာတီ ဣဒံ၊ ပဟိနတ္တာဟူသော ဤပုဒ်ကို။ မုတ္တဿာပိ၊ လွတ်အပ်ပြီးသော ထိနမိဒ္ဓ၏လည်း။ ဣတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော အရပ် ၌။ ဌာနာဘာဝဝသေန၊ တည်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဝုတ္တံ)။ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာတီ ဣဒံ၊ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာဟူသော ဤပုဒ်ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အာဒိန္နပုဗ္ဗဿ၊ ယူအပ်ပြီးသော ထိနမိဒ္ဓကို။ နိသဂ္ဂဒဿနဝသေန၊ စွန့်ခြင်းကို ပြခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့်။ (ဝုတ္တံ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိမုဉ္ဇတော၊ ပြန်၍စွပ်ခြင်းမှ။ နိဿဋ္ဌတ္တာ၊ ပြန်၍ မစွပ်နိုင်အောင် လွတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝနာဗလေန၊ ဘာဝနာ ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဘိဘုယျ၊ လွှမ်းမိုး၍။ နိဿဋ္ဌတ္တာ၊ စွန့်လွတ်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ (ဝုတ္တံ)။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ပဟိန ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် စွန့်လွတ်အပ်သော်။ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ ခွါခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်း သည်။ ဟောတိ။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ သန္တတိ၊ စိတ်အစဉ်သို့။ န အဇ္ဈာရဟတိ၊ မတက်ရောက်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ၊ တဖန် စွန့်လွတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ ဤကား အနက်။

အာလောကာ ဟောတီတိ၊ ကား။ သပ္ပဘာ၊ အရောင်ရှိသည်။ ဟောတိ။ နိရာ ဝရဏဒဋ္ဌန၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတား မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နိရာဝ ရဏာ ဘောဂဋ္ဌေန၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတား မရှိသည်ဖြစ်၍ နှလုံးသွင်း တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိဝဋ္ဌာ၊ ပွင့်လင်းသည်။ (ဟောတိ)။ နိရူပက္ခိလေသ ဓဋ္ဌန၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော အညစ်အကြေးမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိ သုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်။ (ဟောတိ)။ ပဘဿရဋ္ဌေန၊ ပြုံးပြုံး ပြက်ပြက် ထွက်သော အရောင်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယောဒါတာ၊ ထက် ဝန်းကျင် ပြူစင်သည်။ (ဟောတိ)။

၅၅၆။ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဥဒ္ဓတာကာရော၊ အထက်အထက်သို့ လွင့်တက်သော အခြင်းအရာသည်။ ဝါ၊ ပျံလွင့်သောအခြင်း အရာသည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စမည်၏။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ အနိစ္စယတာယ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရော၊ စတုတခုသော ဝတ္ထုကို လွန်ကျူး ခြင်းသည်။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ကုက္ကုစ္စ မည်၏။ [ဝတ္ထုကို ကျူးလွန်ခြင်းသည် ကုက္ကုစ္စ

မဟုတ်၊ ကျူးလွန်ပြီးနောက် နှလုံးမသာမယာ ဖြစ်ခြင်းသာ ကုက္ကုစ္စတည်း။
 ထို့ကြောင့် အကြောင်းဝတ္ထု အဇ္ဈာစာရအမည်ကို အကျိုး ကုက္ကုစ္စအပေါ်၌
 တင်စား၍ ကားရက္ခပစာရအားဖြင့် ကုက္ကုစ္စကိုလည်း ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရဟု ဆိုထား
 သည်။] ဣဒေပိ၊ ဤ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စနိဒ္ဓေသန္တိလည်း။ သန္တာ ဟောန္တိတိ၊ ကား။
 ပုရိမနယေနဝ၊ ရှေ့နည်းဖြင့်သာ။ (ထိနင်ဒ္ဓ နိဒ္ဓေသတုနံက နည်းဖြင့်သာ။)
 ဝစနဘေဒေါ၊ ဝုင်၏ ကွဲပြားခြင်းကို။ (ဗဟုဝစ်ကို) ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

၅၅၈။ တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆောတိ၊ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို။ တရိတွာ၊
 လွန်၍။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ၌စပ်။)
 [အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] အဿ၊ ထို တိဏ္ဍ ဝိစိ
 ကိစ္ဆောပုဒ်၏။ နိဒ္ဓေသေပိ၊ နိဒ္ဓေသန္တိလည်း။ တိဏ္ဍောတံ ဣဒံ၊ တိဏ္ဍာဟူသော
 ဤပုဒ်ကို။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၌။ အနိမ္မဂ္ဂဘာဝဒဿနံ ဝေဒေန၊ နစ်မြုပ်
 ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္ထံ၊ ပြီ။ ဥတ္တိဏ္ဍောတံ ဣဒံ၊
 ဥတ္တိဏ္ဍောဟူသော ဤပုဒ်ကို။ တဿ၊ ထို ဝိစိကိစ္ဆာကို။ အတိက္ကမဒဿနဝေဒေန၊
 လွန်ခြင်းကိုပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဝတ္ထံ) နိတ္တိဏ္ဍောတံ ဣဒံ၊ နိတ္တိဏ္ဍောဟူသော
 ဤပုဒ်ကို။ ဘာဝနာဗလေန၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့်။ အဘိဘုယျ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို
 လွှမ်းမိုး၍။ ဥပဒ္ဓဒေဝ၊ ဥပဒ္ဓဒေဝါတို့ကို။ တိဏ္ဍဘာဝဒဿနဝေဒေန၊ လွန်မြောက်
 ပြီး၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဝတ္ထံ)။ ပါရဂံတေတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ
 ဘာဝေ၊ ခါတံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာပါရံ၊
 ဝိစိကိစ္ဆာ၏ ထိုဘက်ကမ်းသို့။ ဂတော၊ ရောက်ပြီ။ ပါဒုမနုပုတ္တေတိ၊ ကား။
 တဒေဝါရံ၊ ထို ဝိစိကိစ္ဆာ၏ ထိုဘက်ကမ်းသို့ပင်။ ဘာဝနာနုယောဂေန၊
 ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့်။ ပတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်
 ၏။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ အဿ ထို ရဟန်း၏။ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကျင့်ပဋိပတ်၏။
 သဗလတ္တံ၊ အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒယေတိ၊ ပြ၏။

၅၅၉။ အကထံ ကထိတိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤတရားသည်။ ကထံ၊ အဘယ်
 အပြားအားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။) [“ကထမိဒံ ကထမိဒံ” ဟု
 ၂-ပုဒ် ရရှိရ။] ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပဝတ္ထာယ၊ ဖြစ်သော။ ကထံ ကထာယ၊ ကထံဟု
 ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္ဆာမှ။ ဝိရဟိတော၊ ကင်းသည်။ (ဟောတိ)။ [အဓိပ္ပာယ်
 ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ၌ ပြထားပြီ။] ဣသလေသု ဓမ္မေသုတိ၊ ကား။ အန-
 ဝဇ္ဇဓမ္မေသု၊ အပြစ်မရှိသော တရားတို့၌။ [ကုသိုလ်သာမက၊ ကြိယာလည်း
 ရအောင် “အနဝဇ္ဇဓမ္မေသု” ဟု ဆိုသည်။] န ကင်္ခတိတိ၊ ကား။ ဣဒေ၊ ဤ
 တရားတို့ နည်း။ ကုသလာနုခေါ၊ အပြစ်မရှိသော တရားတို့လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ကင်္ခံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။ န ဝိစိကိစ္ဆတိတိ၊ ကား။
 ဒတ ဓမ္မေ၊ ထို အနဝဇ္ဇတရားတို့ကို။ သဘာဝတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆေ-

တုံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ။ န ကိစ္စတိ၊ မဆင်းရဲ။ န ကိလမတိ၊ မပင်ပန်း။ [သဘာဝ
တော ဝိနိစ္ဆေတုံ နေရာဝယ် “သဘာဝံ ဝိစိနန္တော” ဟု အခြားနေရာ၌ ရှိ၏။
“ဝိစိကို ဝိစိနန္တော” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ကောင်း၏။]

အကထံ ကထိ ဟောတိတိ၊ ကား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ပါလိမ့် မည်နည်း။
ဣမေ၊ ဤတရားကိုသည်။ ကုသလာနုခေါ၊ အပြစ်မရှိသော တရားတို့ပါလေ
လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကထံ၊ ကထာယ၊ ကထံဟု ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္စာမှ။
ရဟိတော၊ ကင်းသည်။ ဟောတိ။ [ဤ၌ ကထံနုခေါဟု တပုဒ်တည်း ရှိသော
ကြောင့် အကထံ ကထိတုန်းကလည်း “ကထမိဒံ” ဟု တပုဒ်တည်းသာရှိသော
သီလက္ခန်ပါဠိက ကောင်းသည်။] နိက္ကထံကထိ ဝိကထံကထေတိ၊ ဟူသော
ပုဒ်သည်။ တဒေသဝ၊ ထိုအကထံကထိပုဒ်၏ပင်။ ဝေဝေရံ၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။
တ္ထေ၊ ဤ နိက္ကထံကထိ အာရုံသောပါဠိ၌။ ဝစနတ္ထော (ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။
ကထံ ကသာဒတော၊ ကထံဟု ပြောဆိုကြောင်းဝိစိကိစ္စာမှ။ နိက္ခန္တော၊ ထွက်
သည်တည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နိက္ကထံကထေတော၊ မည်၏။ အထ၊ ထိုရဟန်း၏။
ကထံကထာ၊ ကထံဟု ပြောဆိုကြောင်းဝိစိကိစ္စာမှ။ ဝိဂတော၊ ကင်း၏။ ဣတိ၊
ထိုသို့ ကထံကထာမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုရဟန်းသည်။)
ဝိကထံကထေတော၊ မည်၏။

၅၆၂။ ဥပက္ကိလေသေတိ၊ ကား။ ဥပက္ကိလေသဘူတော၊ ပူလောင်တတ်သည်
ဖြစ်၍ဖြစ်နေသော။ (ဣဒမ ပဉ္စ နိဝရဏေ ၌စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုနိဝရဏထုံးကို။ ဝ၊ ထိုသည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥပ-
ဂန္ဓာ၊ ကာဒရာကို၍။ ကိလိသန္တိ၊ ပူလောင်စေတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဥစ်နှမ်းစေ
တတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပက္ကိလေသတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။

၅၆၃။ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏောတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒမနိဝရ-
ဏာ၊ ထိုသည်။ ဥပဗ္ဗမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။ အနုပ္ပန္နာယ၊ မဖြစ်သေးသော။
လောကိယ-လောကုတ္တရာယ၊ လောကီ လောကုတ္တရာဖြစ်သေး။ ပညာယ၊ ပညာ
အား။ ဥပဗ္ဗတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဖြစ်ခွင့်ကို။ န ဒေန္တိ၊ မပေးကုန်။ ဥပန္နာပိ၊
ဖြစ်ပြီးလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အဗ္ဗ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ သမာပတ္တိယော၊ သမာပတ်
တို့ကို၎င်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ အဘိညာဒယာဝါ၊ အဘိညာဉ်သို့ကို၎င်း။
ဥပစ္စိန္တော၊ ငြိတ်ဒတက်၍။ ပါတေန္တိ၊ ကျခေနိုင်ကုန်၏။ [ဥပစ္စိန္တော
ပါတေန္တိ ဖြစ်ပုံကို သဒ္ဓပ္ပဒာနဝိဘင်း၌ ပြအပ်ခဲ့သော ပေသကာရဓိတု ဝတ္ထုကို
ရှု။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ ဟိ၊ မှန်။
အနုပ္ပန္နာ။ ပေ။ နိဂဇ္ဈတိတိ ဣဒမိ၊ ဟူသော ဤစကားကိုလည်း။ ဣမံမဝအတ္ထံ၊
ဤပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (၁၇-
ဝတာ) ဝုတ္တံ။ တေ၊ ဤ ပဉ္စ နိဝရဏဟူသောပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသ၌။ သေသံ၊ ကြွင်း

သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုပါဠိရပ်၌။ (ဣဒိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမ္မပေတောစသော ပါဠိရပ်၌။) ပကာသိတတ္တာ၊ ထင်ရှား ပြအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တာနုတ္တမေ၊ သာ။

၅၆၄။ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိတိ အာဒိနံ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၏။ နိဇ္ဈေသေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ယံ၊ အကြင်အဆုံးအဖြတ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ [ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိသညံ နိဇ္ဈေသ မဟုတ်၊ ဥဇ္ဈေသတည်း။ တတ္ထ ကတမေ ကာမာ စသည်တို့သာ နိဇ္ဈေသဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စာအုပ်တို့၌ “အာဒိသုပိ” ဟု ရှိသော်လည်း “ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိတိ အာဒိနမ္ပိ” ဟု ရှိမှ သင့်သည်။] တံ၊ ထိုအဆုံးအဖြတ်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌။ ရူပါဝစရနိဇ္ဈေသေ၊ ၌၎င်း။ ဣဝေဝစ၊ ဤဝိဘင်း၌ ပင်လျှင်၎င်း။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုပါဠိရပ်၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဘွယ်အထူးကား။ ကေဝလံ၊ အင်္ဂါအထူး မဖက်၊ သက်သက်။ ဒုတိယ၊ ပေ။ နိဇ္ဈေသေသုပိ၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်၏ နိဇ္ဈေသတို့၌လည်း။ တာနိဈာနာနိ၊ ထိုဈာန်တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ တိဝဂီကံ၊ ပေ။ ခဟာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အဝတွာ၊ ဟောတော်မမူဘဲ။ အဇ္ဈတ္တံ သမ္မသာဒနန္တိ အာဒိဝစနတော၊ အစရှိသောစကားကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ သမ္မသာဒါဒိဟိ၊ သမ္မသာဒ အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထိုသမ္မသာဒ အစရှိသော အင်္ဂါတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဟူ၍။ ဈာနန္တိ သမ္မသာဒေါ ပီတိသုခံစိတ္တဿေကဂ္ဂတာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ တံတံဈာနံ၊ ထိုထိုဈာန်ကို။ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ အကျယ်ညွှန်ပြတော်မူအင်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဣတ္ထိ၊ ဤရူပါဝစရနိဇ္ဈေသ၌။ ဝိဝေသေ၊ တည်း။

၅၆၅။ ပန၊ ကား။ ယံတံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိတိ ပဒနိဇ္ဈေသေ၊ ယံတံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိဟူသောပုဒ်၏ နိဇ္ဈေသ၌။ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိတိအာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာနေဝ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့သည်ပင်။ အညမညဝေဝစနာနိ၊ တို့သည်။ ကိဉ္ဇာပိ (ဟောန္တိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါအကုန်၏။ ဝေဝန္တေပိ၊ ဤသို့ အချင်းချင်း ဝေဝစပရိယာယ်ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ (ဝေမတ္ထောဝေဒိတဗ္ဗော၌စပ်။) ဥပေက္ခေကာ သတိမာ သုခဝိဟာရိတိအာဒိ ဥဇ္ဈေသဝသေန၊ အစရှိသောဥဇ္ဈေသ၏အစွမ်းဖြင့်။ အာစိက္ခန္တိ၊ ဟောတော်မူကြကုန်၏။ နိဇ္ဈေသဝသေန၊ နိဇ္ဈေသ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒေသေန္တိ၊ ညွှန်ပြတော်မူကြကုန်၏။ ပဋိနိဇ္ဈေသဝသေန၊ ပဋိနိဇ္ဈေသ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပညာပေန္တိ၊ အပြားအားဖြင့်သိစေတော်မူကြကုန်၏။ တေနတေန ပကာရေန၊ ထိုထို အပြားအားဖြင့်။ အတ္ထိ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်

ကို။ ဌပတော၊ ထား၍။ ပဌပေန္တိ၊ အပြားအားဖြင့် ထားတော်မူကြကုန်၏။ တဿ တဿ အတ္တဿ၊ ထိုထိုအနက်၏။ ဂုရုဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူကုန်လျက်။ ဝိဝေန္တိ၊ ဖွင့်တော်မူကြကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနဝိဘဝံ၊ သမ္ပါအားဖြင့် ဝေဘန်အပ်သောအပြားကို။ ဒဿေန္တော၊ ကုန်လျက်။ ဝိဘေန္တိ၊ အ ကျယ်ဝေဘန်အပ်တော်မူကြကုန်၏။ နိကုဠိဘဘာဝံ၊ မောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ၎င်း။ ဂမ္ဘီရဘာဝဉ္စ၊ နက်နဲသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ နိဟရိတော၊ ထုတ်ဆောင် တော်မူ၍။ သောတူနံ၊ နာယူသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်၏။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာကို။ ဇနယန္တော၊ ဖြစ်စေတော်မူကုန်လျက်။ ဥတ္တာနိံ၊ ပေါ်လွင်အောင်။ ကဏေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ သဗ္ဗေဟိပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤအကြောင်းတို့ဖြင့်။ သောတူနံ၊ တို့၏။ အညာဏန္တကာရံ၊ မသိခြင်းဟူသော အမှိုက်မှောင်ကို။ ဝိဓမေန္တော၊ မှုတ်လွင့်ကုန်လျက်။ ပကာသေန္တိ၊ ထင်ရှားပြတော်မူကြကုန်၏။ ဣတိ ဝေံ အတ္ထော ဒဌဗ္ဗော။

သမတိက္ကမနိဒ္ဒေသေပိ၊ သမတိက္ကမနိဒ္ဒေသဉ်လည်း။ တတ္တတတ္တ၊ ထိုထိုဈာန် ဌံ။ တေဟိ ဝေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုထိုတရားတို့မှ။ ဝုဋ္ဌိတတ္တာ၊ ထပြုံးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတိက္ကန္တော၊ လွန်သည်။ ဥပရံဘူမိပုတ္တိယာ၊ အထက်ဘုံသို့ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဝိတိက္ကန္တော၊ အထူးသဖြင့်လွန်သည်။ တတော၊ ထိုအထက် ဈာန်ဘုံမှ။ အပရိဟာနိဘာဝေန၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမတိက္ကန္တော၊ ကောင်းစွာလွန်သည်။ (ဟောတိ) ဣတိ ဝေံ အတ္ထော ဒဌဗ္ဗော။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၆၂၃။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ နည်း၌။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌။ အဂတနယေန၊ လာသောနည် ဖြင့်သာလျှင်။ တန္တိ၊ ပါဠိတော်ကို။ ဌပိတော၊ ထားတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလဝိပါကကိရိယဝသေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ၊ ကုန်သော။ ဈာနနံ၊ တို့၏။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌။ ဝုတ္တနယေနော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုဒ္ဓိကနဝကာဒိဘေဒေါ၊ သုဒ္ဓိကနဝကအစရှိသော အပြားရှိသော။ သဗ္ဗောပိ၊ အလုံးစုံ သော နည်းသည် ဟည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌။ ဝုတ္တသဒိသောယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည် နှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီး ဟည်း။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအပွင့်

၆၃၀။ ပဉ္စာပုစ္ဆကော ဌိ။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ၊ သာလျှင်၊ ဈာန်၊ တို့၏။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ဇာ။ ပန်၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္တိကေသု၊ အာရမ္မဏတိုက်တို့၌။ တိတ္ထံ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဈာန်၊ အောက်ဈာန်တို့၏။ နိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ ကသိုဏ်းနိမိတ် အစရှိသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိဘာဝေန၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝတ္ထုဗ္ဗတာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ဇာ။ ပန်၊ ကား။ ဧတ္ထိ၊ ဤ ၃-ပါးသောဈာန်တို့တွင်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာဈာန်တို့သည်။ မဂ္ဂကာလေ၊ မဂ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌၎င်း။ ဖလကာလေ၊ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ သိယာ၊ အချို့သော လောကုတ္တရာဈာန်တို့သည်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ၊ အပ္ပမာဏတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်၏။ စတုတ္ထံ ဈာန် သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏန္တိ ဧတ္ထိ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ ကုသလတော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထံ၊ သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထဈာန်၎င်း။ ဣဒ္ဓိဝိစတုတ္ထံ၊ ဣဒ္ဓိဝိစတုတ္ထဈာန်၎င်း။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏစတုတ္ထံ၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏစတုတ္ထဈာန်၎င်း။ စေတောပရိယဉာဏစတုတ္ထံ၊ ဈာန်၎င်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏစတုတ္ထံ၊ ဈာန်၎င်း။ ဒိဗ္ဗကုဉာဉာဏစတုတ္ထံ၊ ဈာန်၎င်း။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏစတုတ္ထံ၊ ဈာန်၎င်း။ အနာဂတံသဉာဏစတုတ္ထံ၊ ဈာန်၎င်း။ အာကာသာနဉာယတနအစရှိသော စတုတ္ထဈာန် ၄-ပါး၎င်း။ လောကုတ္တရာစတုတ္ထံ၊ လောကုတ္တရာစတုတ္ထဈာန်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့၊ တေရသာ၊ ၁၃-ပါးကုန်သော။ စတုတ္ထဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တတ္ထံ၊ ထို ၁၃-ပါးသော စတုတ္ထဈာန်တို့တွင်။ သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထံ၊ သည်။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာရမ္မဏမေဝ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏစသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သော အာရုံရှိသည်သာ။ ဟောတိ။

ဣဒ္ဓိဝိစတုတ္ထံ၊ သည်။ စိတ္တဝသေန၊ စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စိတ်၏အလိုအားဖြင့်။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ပရိဏာမေန္တဿ၊ ညွတ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဒိဿမာနေန၊ သူတပါးကို မမြင်အပ် မမြင်နိုင်သော။ 'ကာယေန၊ ဖြင့်' ပါဠိဟာရိယကရဏေ၊ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြုရာအခါ၌။ ကာယာရမ္မဏတ္တာ၊ ကိုယ်ဟုန်သော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိ၏။ ကာယဝသေန၊ ကိုယ်၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဏာမေန္တဿ၊ ဇာ။ ဒိဿမာနေန၊ သူတပါးတို့သည် မြင်အပ် မြင်နိုင်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ပါဠိဟာရိယံ၊ 'တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ ကတွံ၊ ရှိ။ ဗြဟ္မလောကံ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမာပတ္တိံ စိတ္တံ-ရမ္မဏတ္တာ၊ သမာပတ်စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ရှိ၏။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏစတုတ္ထံ၊ သည်။ သဒ္ဓါ-ရမ္မဏတ္တာ၊ အသံဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ဇာ။

စေတော ပရိယဉာဏစတုတ္ထံ၊ သည်။ ကာမာဝစရစိတ္တဇာနန ကာလေ၊ ကာမာဝစရစိတ်ကို သိရာအခါ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ၏။ ရူပါဝစရ ရူပါဝစရ စိတ္တဇာနနကာလေ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရစိတ်ကို သိရာအခါ၌။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ၏။ လောကုတ္တရစိတ္တဇာနနကာလေ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကို သိရာအခါ၌။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ အပ္ပမာဏတရားဟူသောအာရုံ ရှိ၏။ ပန၊ ခက်။ စေတော-ပရိယဉာဏလာဘိ၊ စေတောပရိယဉာဏကို ရခြင်းရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုထုဇ္ဇနာနိယေဝ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သာ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်၏။ အရိယာနံ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (စိတ္တံ န ဇာနာတိ)။ သောတာပန္နော၊ သည်။ သောဘာပန္နဿ စေဝ၊ တပါးသော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ (စိတ္တံ ဇာနာတိ)။ သကမ္ပါဂါမိ၊ သည်။ သကမ္ပါဂါမိနောစေဝ၊ တပါးသော သကမ္ပါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဟေဋ္ဌိမာနံ၊ အောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိန္ဒုစ၊ နှစ်ပါးသော ပုထုဇဉ် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ (စိတ္တံ ဇာနာတိ)။ အနာဂါမိ၊ သည်။ အနာဂါမိနောစေဝ ။ပေ။ တိန္တုစ၊ သုံးပါးသော ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကမ္ပါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ (စိတ္တံ ဇာနာတိ)။ ခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း။ (စိတ္တံ ဇာနာတိ)။

ပုဗ္ဗေဒိဝါသညဏစတုတ္ထံ၊ သည်။ ကာမာဝစရက္ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ၊ ကာမာဝစရက္ခန္ဓာတို့ကို အောက်မေ့ရာအခါ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ၏။ ရူပါဝစရ ။ပေ။ ကာလေ၊ ရူပါဝစရက္ခန္ဓာ အရူပါဝစရက္ခန္ဓာတို့ကို အောက်မေ့ရာအခါ၌။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ၏။ အတိဇတ၊ လွန်လေပြီးသော အခါ၌။ ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ-ခိဏာသဝါ၊ တို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝယံ သု၊ ဖြစ်စေတော်မူကြကုန်ပြီ။ ဖလံ သစ္စိကရိ သု၊ ဣတိ၊ သို့။ အနုဿရဏကာလေ၊ အောက်မေ့ရာအခါ၌။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ ၏။ နာမဂေါတ္ထံ၊ ပေ။ ကာလေ၊ နာမည်အနွယ်တို့ကို အောက်မေ့ရာအခါ၌။ န ဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ ပရိတ္တ မဟဂ္ဂုတ် အပ္ပမာဏဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်ဟူသောအာရုံ ရှိ၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ စတုတ္ထံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏာရမ္မဏတ္တာ၊ အဆင်းဟူသော အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ၏။ ယထာ-ကမ္မူပဂဉာဏစတုတ္ထံ၊ သည်။ ကာမာဝစရ ကမ္မာနုဿရဏကာလေ၊ ကာမာဝစရကို အောက်မေ့ရာအခါ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ၏။ ရူပါဝစရ။ ပေ။ ကာလေ၊ ။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ၏။

အနာဂတံသညဏ စတုတ္ထံ၊ သည်။ အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ ကာမ-ဓာတုယာ၊ ကာမဓာတ်၌။ နိဗ္ဗတ္တိဇာနန ကာလေ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုသိရာ အခါ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရူပါ ရူပ-ဘဝေသု၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တိဇာနန-ကာလေ၊ ။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ အနာဂတေ၊ ။ ပေ။ အနာဂတေ၊ ။ သင်္ခေါ-

နာမ၊ သင်္ခမည်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ အာဒိနာ
 နယေန၊ ဖြင့်။ နာမ၊ ပေ။ ကာလေ၊ ဌံ။ န ဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ ရှိ၏။ အာကာသာနဉ္စာ-
 ယတန။ ပေ။ စတုတ္ထံ၊ သည်။ န ဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ ၏။ ဝိညာဏဉ္စာယတန။ ပေ။
 စတုတ္ထံ၊ သည်။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ၏။ လောကုတ္တရစတုတ္ထံ၊ သည်။ အပ္ပမာဏာ
 ရမ္မဏံ၊ ၏။

ကိရိ ဘတောပိ၊ ကြိယာမှလည်း။ ဝါ၊ ကြိယာလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒွါဒသ-
 နံ၊ ၁၂-ပါးကုန်သော။ တေသံ ဈာနာနံ၊ ထိုဈာန်တို့၏။ ဣဒမေဝ အာရမ္မဏ-
 ဝိဓာနံ၊ ဤ အာရုံအစီအရင်သည်သး။ (ဟောတိ)။

တိဏိ ဈာနာနိ န မဂ္ဂါရမ္မဏာတိ၊ ကား။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ ဝါ၊ ပစ္စ
 ဝေက္ခဏာဉာဏံသည် သော်၎င်း။ စေတော ပရိယာဒိဉာဏံ ဝါ၊ စေတော
 ပရိယ အစရှိသောဉာဏံသည်သော်၎င်း။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ကရေယျ၊
 ပြုရာ၏။ ဝါ၊ ပြုနိုင်၏။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ အောက်ဈာန် တို့သည်။
 တယာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ထို ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ အခြင်းအရာ၊
 စေတောပရိယဉာဏံအခြင်းအရာအားဖြင့်။)အပ္ပဝတ္တိတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
 မဂ္ဂါရမ္မဏာ၊ မဂ်ဟူသောအာရုံ ရှိကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ ကား။ သဟ
 ဇာတဟေတုဝသေန၊ တကွဖြစ်သောဟိတ်၏ အစမ်းဖြင့်။ သိယာ၊ အချို့ကား။
 မဂ္ဂဟေတုကာ၊ မဂ်ဟူသောဟိတ် ရှိကုန်၏။ ဝိရိယဇေဋ္ဌိကာယ ဝါ၊ ဝိရိယ
 ဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော။ ဝိမံသဇေဋ္ဌိကာယ ဝါ၊ ဝိမံသ
 ဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေရာ
 အခါ၌။ မဂ္ဂိဓိပတိနော၊ မဂ်ဟူသောအဓိပတိရှိကုန်သည်။ (ဟောဋ္ဌိ)။ ဆန္ဒ
 စိတ္တဇေဋ္ဌကကာလေ၊ ဆန္ဒစိတ်တို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ ဗလကာလေ
 စ၊ ဖိုလ်ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏ၊ မဂ္ဂိဓိပတိဟု မဆိုထိုက်ကုန်။

စတုတ္ထံ ဈာနန္တိ ဣဓာပိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌လည်း။ ကုသလတော၊ ကုသိုလ်
 မှ။ ဝါ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ တေရသသု၊ ကုန်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနေသု၊
 စတုတ္ထဈာန်တို့တွင်။ သဗ္ဗတ္ထ။ ပေ။ စတုတ္ထဉ္စေဝ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပါဒကစတုတ္ထဈာန်။ ပေ။
 ယထာကမ္မူပဂဉာဏ စတုတ္ထဈာန်ကို၎င်း။ စတုဗ္ဗိခံ၊ သော။ အာရပ္ပစတုတ္ထံ၊
 အာရပ္ပ စတုတ္ထဈာန်ကို၎င်း။ မဂ္ဂါရမ္မဏာဒိ ဘာဝေန၊ မဂ္ဂါရမ္မဏ အစရှိသည်
 တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ပန၊ ကား။ စေတောပရိယ။ ပေ။ စတုတ္ထံ။

ကိရိယတောပိ။ ။ ကိရိယတောပိ၌ အပိဖြင့် ကုသလတောကို ပေါင်းသည်။
 “ကုသလတော တေရသ စတုတ္ထဈာနာနိ” ဟု ရှုသောကြောင့် ဤ၌လည်း “တေသံ
 တေရသန္တံ ဈာနာနံ” ဟု ရှိမှ ရှေးနောက် ညီသည်။ ဋီကာလည်းဖွင့်ထား၏။ အနုဋီကာ၌
 ကား “ဒွါဒသန္တံ” ဟု မှုကုန်၍ကြောင်းကိုပြသည်။ ထို တေရသန္တံ ဒွါဒသန္တံတို့၏အဓိပ္ပါယ်
 ကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။

စေတောပရိယဉာဏ စတုတ္ထဈာန်။ ပေ။ အနာဂတိသဉာဏ စတုတ္ထဈာန်သည်။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ။ ဟောတိ။ မဂ္ဂဟေတုကံ (ဣတံဝါ)၊ ဟူ၍၎င်း။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ။ န ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ မဂ္ဂကာလေ၊ မင်္ဂလိယဖြစ်ရာအခါ၌။ သဟဇာတဟေတုဝသေန၊ မြင့်။ မဂ္ဂဟေတုကံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဝိရိယဝိမံသဇေဋ္ဌိကာယ၊ သော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ ၌။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဆန္ဒ၊ ဝိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ၊ သော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ စေတုဋ္ဌိ၎င်း။ ဖလကာလေစ၊ ၌၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ မဂ္ဂဟေတုကံ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ မိပတိဟု မဆိုထိုက်။ ကိရိယာတော၊ ကိရိယာမှ။ ဝါ၊ ကိရိယာ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွါဒသသု၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ဈာနေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ အယဝေနေယော၊ တည်း။ တိဏိ ဈာနာနိ န ဝတ္ထဗ္ဗာတိ၊ ကား။ အတိတာဒိသု၊ အတိတအစရှိသော တရားတို့တွင်။ ဧကဓမ္မမ္ပိ၊ တပါးသောတရားကိုလည်း။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ အပ္ပဝတ္တိတော၊ ကြောင့်။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ အတိတာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့ဖြင့် မဆိုထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

စတုတ္ထံ ဈာနန္တိ၊ ကား။ ကုသလတော။ ပေ။ စတုတ္ထံ၊ သည်။ န ဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏမေဝ၊ အတိတာရမ္မဏ အစရှိသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သော အာရုံ ရှိသည်သာ။ ဣဒ္ဓိဝိစေတုတ္ထံ၊ သည်။ ကာယဝသေန၊ ကိုယ်နှင့်စပ်သဖြင့်။ စိတ္တပရိကာမနေ၊ စိတ်ကို ညွှတ်စေရာအခါ၌။ သမာပတ္တိ စိတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ သမာပတ်စိတ်ဟူသော အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတိတာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ အနာဂတော၊ နောင်အခါ၌။ ဣမာနိ ပုပ္ဖါနိ၊ ဤပန်းတို့သည်။ မာမိလာယိ သု၊ မညှိုးနွမ်းပါ စေကုန်သတည်း။ ဒိပါ၊ ဆီမီးတို့သည်။ မာ နိဗ္ဗာယိ သု၊ မငြိမ်းစေကုန်သတည်း။ ဧကော၊ သော။ အဂ္ဂိခန္ဓော၊ မီးအစုသည်။ သမုဋ္ဌာတု၊ ထပါစေသတည်း။ ပဗ္ဗတော၊ သည်။ သမုဋ္ဌာတု၊ သတည်း။ ဣတံ၊ ဤသို့။ အဓိဋ္ဌာနကာလေ၊ ၌။ အနာဂတာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ စိတ္တဝသေန၊ စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စိတ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ ဒိဗ္ဗသောတဓေတုတ္ထံ။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ စေတောပရိယဉာဏ စတုတ္ထံ၊ သည်။ အတိတော၊ ၌။ သတ္တဒိဝသဗ္ဗန္တရေ၊ ၇-ရက်တို့၏အတွင်း၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိရုဒ္ဓစိတ္တဇာနနကာလေ၊ ချုပ်ပြီးသောစိတ်ကို သိရာအခါ၌။ အတိတာရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ အနာဂတော၊ ၌။ သတ္တဒိဝသဗ္ဗန္တရေ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကစိတ္တ ဇာနနကာလေ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ သောစိတ်ကို သိရာအခါ၌။ အနာဂတာရမ္မဏံ။ (ဟောတိ)။

ဟိ၊ မှန်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣမဿဘောတော၊ ဤ အရှင်၏။ မနောသင်္ခါရာ၊ စိတ်သည် ပြုပြင်အပ်ကုန်သော သညာဝေဒနာတို့ သည်။ ဝါ၊ ၄-ပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ ပဏိဟိတာ၊ ထားအပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။ ကိ)။ ဣမဿ စိတ္တဿ၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ အမုနာမဝိတက္ကံ၊

ထိုမည်သောဝိတက်ကို။ ဝိတက္ကေသတိကြံစည်လတ္တံ့။ ဣတိ သို့။ (ပဏိဟိတော၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။) သော၊ ထိုအရှင်သည်။ ဗဟံ၊ များစွာ။ စေပိ အာဒိသတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ညွှန်ပြစေဦးတော့။ (ဝေသတိပိ၊ သော်လည်း။) တထေ၊ ထိုညွှန်ပြအပ်သည့်အတိုင်းသာ။ တံ၊ ထိုအကြံသည်။ ဟောတိ။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နော၊ (ဟောတိ)။ ဣတိ သို့။ ဣမိနာသုတ္တေန၊ ဤသုတ္တန်ပါဠိတော်ဖြင့်။ စေတော ပရိယဉာဏဿေဝ၊ ဤသာ။ ပဝတ္ထိ၊ ပြစ်ပုံကို။ ပကာသိတာ၊ ထင်ရှား ပြအပ်ပြီ။ [အဂုံတ္ထိရံ၊ တိကနိပါတ်၊ ဒုတိယပဏ်၊ ပြာဟူဏဝဂ်၊ သီဂီ၊ ဒုဝသုတ်။] အဒ္ဓါ။ ဥပ။ ဝသေနေဝ။ ပေ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်အာရုံအရာ၌။ ဝိတ္တာရကထာ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ (အဋ္ဌသာလံနံ)။ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍဝဏ္ဏနာယံ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗျာ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ စတုတ္ထံ၊ သည်။ အတိတက္ခန္ဓာနုဿရုဏ ကာလေ၊ အခါ၌။ အတိတာရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ နာမဂေါတ္တာနုဿရုဏကာလေ၊ ၌။ နဝုတ္တဗျာရမ္မဏံ၊ အတိဘာရမ္မဏ စသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သောအာရုံ ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏစတုတ္ထံ။ ပေ။ ဧသေဝ နယော။

တိ။ စိ ဈာနာနိ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တတော၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ။ ဗဟိဒ္ဓါဘူတံ၊ အပဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိမိတ္တံ၊ ကသိုဏ်းနိမိတ်ကို။ အာရဗ္ဗ ပဝတ္ထိတော ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ (ဟောတိ)။ [နိမိတ္တံ၊ နောက်၌ “နိဗ္ဗာနဉ္စ” ဟု ဋီကာ ထည့်သည်။ လောကုတ္တရာဈာန်ဖြစ်လျှင် ဗဟိဒ္ဓါဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း အာရုံပြုနိုင်၏။] စတုတ္ထံ ဈာနန္တိ ဣဓာပိ၊ ဤပါဠိ၌လည်း။ ပေ။ ဗဟိဒ္ဓါ ရမ္မဏဝေ (ဟောတိ)။ ဣဒ္ဓိဝိစေတုတ္ထံ။ ပေ။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ ဗဟိဒ္ဓါ အပ၌။ ဟတ္ထိဒ္ဓိံ၊ ကိုလည်း။ ဒဿောဘိ၊ ပြ၏။ ဣတိ အာဒိနာ။ ပေ။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ပေ။ ပရဿ။ ပေ။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ ဥဘယဝသေနာပိ၊ မိမိ သူတပါး ၂-ဦးသားတို့၏ အသံနှင့် စပ်သဖြင့်လည်း။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ စေတော ပရိယဉာဏစတုတ္ထံ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ ခမေဝ (ဟောတိ)။

ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏစတုတ္ထံ၊ သည်။ ပေ။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏစတုတ္ထံ။ သည်။ ပေ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏစတုတ္ထံ။ ပေ။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ အနာဂတံသဉာဏစတုတ္ထံ။ ပေ။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ အာကာသာနုဉ္ဇာယတနစတုတ္ထံ၊ သည်။ ပေ။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ (ဟောတိ)။ လောကုတ္တရစတုတ္ထံ၊ သည်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏမော၊ ကိရိယတောပိ။ ပေ။ အယမေဝ နယော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [ဤမှ နောက်၌ လွယ်ပြီ။]

ဈာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အပ္ပမညာဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ အဖွင့်

၆၄၂။ ဣဒါနိ၊ ဈာနဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒနန္တရေ၊ ထိုဈာနဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော။) အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ စတသောတိ၊ စတသောဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ အပ္ပမညာယောတိ၊ ကား။ ဖရဏအပ္ပမာဏဝသေန၊ ဖြန့်ခြင်း၏ အတိုင်းအရှည် မရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အပ္ပမညာယော၊ အပ္ပမညာတို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ တော၊ ဤအပ္ပမညာတို့သည်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ အာရုံနှင့်စပ်သဖြင့်။ အပ္ပမာဏေ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိ ကုန်သော။ သတ္တေဝါ၊ သတ္တဝါတို့ကိုလည်း။ ဖရန္တိ၊ ဖြန့်နိုင်ကုန်၏။ ဧကသတ္တမ္ပိ ဝါ၊ တယောက်သော သတ္တဝါကိုသော်မှလည်း။ အနဝသေသဖရဏ ဝသေန၊ အကြွင်းမရှိအောင် ဖြန့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဖရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဖရဏ-အပ္ပမာဏဝသေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပမညာယောတိ၊ အပ္ပမညာတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ် ကုန်၏။

ဣဓ ဘိက္ခုတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (ဖရိတွာ ဝိဟရတိ န္ဓစပ်။) မေတ္တာသဟဂတေနာတိ၊ ကား။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာသည်။ သမန္နာဂတေန၊ ဧကင်းစွာ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သော။ (တနည်း) မေတ္တာယ၊ မေတ္တာနှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ ပြည့်စုံသော။ စေတသာတိ၊ ကား။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဧကေဒိသန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဧကေသာ၊ တခုသော။ ဒိသယ၊ အရပ်မျက်နှာ၌။ ပဌမ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ပဌမ ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီးသော။ သတ္တံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ယူ၍။ ဧကေဒိသ၊ ပေ။ ဝသေန၊ တခုသောအရပ်၌ အကျုံးဝင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြန့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ြင့်။ ဖရိတွာတိ၊ ကား။ ဖုသိတွာ၊ တောထိ၍။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ ကတွာ၊ ၍။ [အဓိပ္ပါယ်တူဖွင့်သည်။] ဝိဟရတိ-တိ၊ ကာ။ [ပြဟူဝိဟာရာဓိဋ္ဌိတံ၊ ပြဟူဝိဟာရ၏ ဆောက်တည်ရာဖြစ်သော။] ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်သော ပြဟူဝိ ဘာရရှိသော။ ဣရိယာပထဝိဟာရံ၊ ဣရိယာပထ ဝိဟာရကို။ ပဝတ္ထေတိ ဖြစ်စေ၏။

အပ္ပမညာယော။ ။ “သဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တူ” စသည်ဖြင့် ဖြန့်သောအခါ ဖြန့်ရာဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏ အတိုင်းအရှည် ပမာဏ မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ တယောက် ထည်းကို ဖြန့်ရာ၌လည်း ကိုယ်၏အစိတ်ကို မခွဲခြားဘဲ ပမာဏမရှိသောကြောင့်၎င်း “အပ္ပမာဏသု+ဘဝါ-အပ္ပမညာယော- အတိုင်းအရှည် အပိုင်းအခြား မရှိသော သူ့ ဝါ ပညတ်သို့၌ ဖြန့်ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် ” “အပ္ပမညာ” ဟု ခေါ်ရသည်။

တထာ ဒုတိယန္တိ၊ ပုဒ်၏။ ဗုရတ္ထိမာဒိသု၊ အရှေ့အရပ် အစရှိကုန်သော။ ဒိသာသု၊ အရပ်မျက်နှာတို့တွင်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ဧကံ ဒိသံ၊ တခုသောအရပ်ကို။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟရတိယထာ၊ နေသကဲ့သို့။ [ပဌမ ဖြန့်ရာအရပ်ကို ဥပမာပြုသည်။] တထေဝ၊ ထို့အဘူသာလျှင်။ တဒန္တရံ၊ ထို ပဌမဖြန့်ရာအရပ်၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ဒုတိယံ (ဒိသံ)၊ နှစ်ခုမြောက်အရပ်ကို ၎င်း။ တတိယံ (ဒိသံ)၊ သုံးခုမြောက်အရပ်ကို၎င်း။ စတုတ္ထံ (ဒိသံ)၊ လေးခု မြောက်အရပ်ကို၎င်း။ (ဖရိတွာ ဝိဟရတိဉ္စိ။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ဣတိ ဥဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ တေနေဝ နဒယန၊ ထိုနည်းဖြင့်ပင်။ ဥပရိမံ ဒိသံ စ။ အထက်၌ဖြစ်သော အရပ်ကို၎င်း။ ဣတိ စုတ္တံဟေတတိ၊ အခေတ်ရိယန္တိ၊ ကား၊ အခေဒိသမ္ပိ၊ အောက်ဖြစ်သော အရပ်ကို၎င်း။ တိရိယံ ဒိသမ္ပိ၊ ဖိလာဖြစ်သော အရပ်ကို၎င်း။ (အထောင့်အရပ်ကို၎င်း။) ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ (ဖရိတွာ ဝိဟရတိဉ္စိ။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအခေတ်ရိယံဟူသော ပါဌ၌။ အခေတ်၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်အရပ်တည်း။ တိရိယန္တိ၊ ကား။ အနုဒိသာ၊ အထောင့် အရပ်တည်း။ ဧဝံ ဤသို့။ သပ္ပဒိသာသု၊ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာဆို၌။ အဿမဏ္ဍလေ၊ မြင်းဝိုင်း၌။ ဝါ၊ မြင်းပြိုင်ကွင်း၌။ အဿံ၊ မြင်းကို။ (သာရေတိ ဣဝ၊ ရှေးရှုလည်း ပြေးစေသကဲ့သို့၎င်း။ ပစ္စာသာရေတိဣာ၊ ပြန်၍လည်းပြေး စေသကဲ့သို့၎င်း။) မေတ္တာသဟဂတံ၊ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ သာရေတိပိ (အာသာရေတိပိ)၊ ၎င်း။ ပစ္စာသာရေတိပိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟေတတိ။) [ရှေးနိဿယ၌ ဣတိ မပါ။ ဤနေရာ၌ ပုဒ်ရှိ ၇စေ။]

တ္ထောဝတ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ဧကမေကံ၊ တပါးတပါးသော။ ဒိသံ၊ အရပ်ကို။ ဝါ၊ အရပ်၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ပုရိဂ္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ ဩဓိသော၊ အရပ်အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ မေတ္တာဖရဏံ၊ မေတ္တာကို ဖြန့်နည်းကို။ ဒဿိတံ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ သပ္ပဒိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အနောဓိသော၊ အရပ်အပိုင်း အခြား မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ၊ ထိုသပ္ပဒိအစရှိသော စကားရပ်၌။ သပ္ပဒိတိ၊ ကား။ သပ္ပတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌။ သပ္ပတ္တဘာ- ယာတိကား။ သပ္ပေသုကုန်သော။ ဟိန၊ ပေ။ ပုဘောဒေသု၊ အောက်တန်းသတ္တဝါ၊ အလယ်အလတ်တန်းသတ္တဝါ၊ အထက်တန်းသတ္တဝါ၊ မိတ်ဆွေသတ္တဝါ၊ ရန်သူသတ္တ- ဝါ၊ မိတ်ဆွေ ရန်သူမဟုတ် အလယ်အလတ်ဖြစ်သော သတ္တဝါ အစရှိသော အပြား ရှိသော သတ္တဝါတို့၌။ အတ္တဘာယ၊ မိမိ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ကိုယ်ကိုယ်လို သဘော ထားသောအားဖြင့်။) အယံ၊ ဤသူသည်။ ပရသတ္ထော၊ တပါးသောသတ္တဝါတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘာဂံ၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်အပ်သော အထူးကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ အတ္တ သမကာယ၊ မိမိနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ [ဖရိတွာ ဝိဟရတိဉ္စိ။] ဣတိ ဝုတ္တံ

ဟောတိ။ [ဤနည်း၌ အတ္တသဒ္ဓါသည် မိမိဟူသော အနက်ဟောတည်း။ အတ္တ သမတာယဟု ဆိုလိုလျက် သမပုန်ကိုလည်း အကျေကြံပါ။ သတ္တဝါဟူသမျှကို သူတပါးဟု သဘောမထားဘဲ မိမိလိုချည်း သဘောထားသောအားဖြင့် ဖြန့် သည်-ဟူလို။]

အထဝါ။ ထို့ပြင်တနည်းကား။ သဗ္ဗတ္တတာယာတိ။ ကား။ သဗ္ဗေန၊ အလုံး စုံသော။ စိတ္တဘာဝေန၊ စိတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဤသကမ္ပိ၊ အနည်းငယ်မျှလည်း။ ဗဟိ၊ သတ္တဝါအပြင်ဘက်သို့။ အဝိက္ခိပမာနော၊ မပစ်လွှင့်ဘဲ။ ဝါ၊ ပြန့်လွှင့်စေ ဘဲ။ ဣတ္ထံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ဤနည်း၌ အတ္တသဒ္ဓါသည် စိတ်ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ မေတ္တာဖြန့်ရာ၌ စိတ်ကို ပြင်ဘက်အာရုံသို့ မပြန့်စေဘဲ အားလုံး အပေါ်၌ ဖြစ်သမျှစိတ်အားလုံးကို မေတ္တာဇောစိတ်ချည်းဖြစ်အောင် ဖြန့်သည် ဟူလို။] သဗ္ဗာဝန္တန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗသတ္တဝန္တံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်း ရှိသော။ သဗ္ဗသတ္တယုတ္တံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းနှင့်ယှဉ်သော။ (လောကံ ဌိစပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ သောကန္တိ၊ ကား။ သတ္တလောကံ၊ သတ္တလောကကို။ (ဖရိတွာ ဝိဟရတိ၌စပ်။) ပုန၊ ဧကံ။ ဝိပုလေနာတိ။ ပေ၊ ဒဿနတော၊ ဝိပုလေန ဤသို့ အစရှိသော ပရိယာယ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ ဣတ္ထိ၊ ဤ အနာဓိ-သာမေတ္တာ ဖရဏကိုပြရာ၌။ ပုန၊ တဖန်။ မေတ္တာသဟဂတေနာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိ၊ ဤအနာဓိသောမေတ္တာဖရဏကို ပြရာ၌။ ဩဓိသော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဖရဏေဝိယ၊ ဖြန့်ခြင်း၌ကဲ့သို့။ ပုန၊ တဖန်။ တထာသဒ္ဓေါဝါ၊ တထာသဒ္ဓါကို၎င်း။ ဣတိသဒ္ဓေါဝါ၊ ဣတိသဒ္ဓါကို ၎င်း။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ မေတ္တာ- သဟဂတေန စေတသာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ နိဂမန- ဝသေန၊ နိဂုံး၏အဖြစ်ဖြင့်။ တေ၊ ဤမေတ္တာသဟဂတေန စေတသာဟူသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [နိဂုံးဖြစ်သောကြောင့် “မေတ္တာသဟဂတေန” ဟု ထပ်နိုင်ပါသည်-ဟူလို။]

စ၊ ဆက်။ ဝိပုလေနာတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ ဖရဏဝသေန၊ ဖြန့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိပုလတာ၊ ကျယ်ပြန့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဘူမိ ဝသေန၊ ဘုံ၏အစွမ်းဖြင့်။ တံ၊ ထိုမေတ္တာသဟဂတစိတ်သည်။ မဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ်

ယသ္မာဝါတ္ထေပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ ဩဓိသော မေတ္တာဖရဏနည်း၌ “တထာ၊ ထိုအတူ” ဟု၎င်း “ဣတိ၊ ဤသို့” ဟု၎င်း ဟောလိုက်လျှင် မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာကို ပြန်၍ ညွှန် ကြောင်းကို သိရ၏။ ဤ အနာဓိသော ဖရဏ၌ ထိုကဲ့သို့ တထာသဒ္ဓါ ဣတိသဒ္ဓါကို ဟော တော် မမူသောကြောင့် “မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ” ဟု ထပ်၍ဟောတော်မူရသည်။

ဖြစ်၏။ (ဈာန်ရသောအခါ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သည်။) ပဂုဏဝသေန၊ အဝါးဝစွာ
 လေ့လာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အပ္ပမာဏံ၊ အပိုင်းအခြားမရှိ။ သတ္တာရမုဒ္ဓဏဝသေန
 စ၊ သတ္တဝါဟူသောအာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ အပ္ပမာဏံ၊ မရှိ။ ဗျာပါဒပစ္စတ္တိက-
 ပဟာနေန၊ ဗျာပါဒဘည်းဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူကို
 ပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ အဝေရံ၊ ရန်မရှိ။ ဒေါမနဿပဟာနတော၊ ဒေါမနဿကို
 ပယ်ခြင်းကြောင့်။ အဗျာဗဇ္ဇံ၊ နှိပ်စက်တတ်သောစိတ်ဒုက္ခမရှိ။ နိဒ္ဓါကွံ၊ စိတ်ဒုက္ခ
 မရှိ။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝံ၊ ပဒတာဇနိမှရှေးဦး
 စွာ၊ မေတ္တာ။ ပေ။ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဌပိတဿ၊ သော။
 မာတိကာယ၊ ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။

၆၄၃။ ဣဒါနိ၌။ ကထဉ္စ။ ပေ။ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူအပ်သော။ ယဒေတံ (ယံ+တေ) ပဒတာဇနိယံ၊ သည်။ (အတ္ထံ)၊
 တတ္ထ၊ ထိုပဒတာဇနိ၌။ (ဒဿေတံ ဝုတ္တံ၌စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒိကမ္မဋ္ဌာနံ။
 ဤမေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ဒေါသစရိတဿ၊ ရှိသူအား။ သပ္ပိယံ၊ လျှောက်ပတ်
 ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဂ္ဂဗေ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ပုဂ္ဂလေ၌။ အယံ
 မေတ္တာ၊ သည်။ အပ္ပန္နံ၊ အပ္ပနာသို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာ၏။ ဝတ္ထု-
 တူတံ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ တာဝံ၊ ဥပမေယျမှ ရှေးဦးစွာ။
 ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သေယျဘာဂိနာမ ဧကံ ပုဂ္ဂလန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်
 ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

တတ္ထ၊ ထိုသေယျထာပိနာမ ဧကံ ပုဂ္ဂလံ အစရှိသောစကားရပ်၌။ သေယျထာ-
 ပိနာမာတိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဩပမ္မတ္ထေ၊ ဥပမာအနက်၌။ (ပဝတ္ထော)
 နိပါတော၊ တည်း။ ဧကံ ပုဂ္ဂလံကို။ (ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ မေတ္တာယေယျ) ယထာ၊ မေတ္တာ
 ကိုပြုရာသက်သို့။ ဣတိအတ္ထော၊ ဝိယန္တိ၊ ကား။ ပေမနိယံ၊ ချစ်ခြင်း၏တည်ရာဖြစ်
 သော။ မနာပန္တိ၊ ကား။ ဟဒယဝုဇိကရံ၊ စိတ်၏တိုးပွားခြင်းကို ပြုတတ်သော။
 (ဧကံ ပုဂ္ဂလံ ၌စပ်။) တတ္ထ၊ ထိုပိယမနာပတို့တွင်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးအခါ၌။ သန္နိ-
 ဝါသေနဝါ၊ တကူအတူ၊ ကြည်ပျူပေါင်းသင်း၊ နေထိုင်ခဲ့ရခြင်းကြောင့်သော်
 ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေနဝါ၊ ယခုဘဝ ပြုသမျှ၌၊ ယုံသောအား၊ ကြီးမားလေ

အဗျာဗဇ္ဇံ အဗျာဗဇ္ဇံ။ ။ ဤသို့ ပါဠိနှစ်ထွေရှိသော်လည်း သီလက္ခန္ဓ အဋ္ဌကထာ ကုဋ
 ဒန္တသုတ် နိဗ္ဗဒါန အနုကုလယညာဒိ အဖွင့်၌ “အဗျာဗဇ္ဇန္တိ နိဒ္ဓါကွံတံ” ဟု၎င်း၊ တေဝိဇ္ဇသုတ်
 အစိရတံ နဒိဥပမာ ကထာအဖွင့်၌ “ဗျာဗဇ္ဇေနာတိ ဒုက္ခေန” ဟု၎င်း၊ ဋီကာဖွင့်၏။
 ဤ၌လည်း “နိဒ္ဓါကွံ” ဟု ဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်များကိုထောက်၍ “အဗျာဗဇ္ဇံ” ဟု ရှိသောပါဠိက
 ကောင်းသည်။ ထိုအဖွင့်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓဘာသာဋီကာ ထိုနေရာ၌အသီးအသီး
 ပြထားပြီ။ အဗျာဗဇ္ဇုပုဒ် ရုပ်ပြီးပုံနှင့် အနက်အရကောက်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ၊
 အပေါလကထာ၌ ပြထားပြီ။

အောင် စီးပွားကို ဆောင်ခြင်းကြောင့်သော်၎င်း။ ပိယောနာမ၊ ချစ်အပ်သူ မည်သည်။ ဟောတိ။ [“ပုဗ္ဗေဝါ”ဟု ဆိုလိုလျက်၊ ရဿပြု၍ “ပုဗ္ဗေဝ”ဟု ဆိုထားသည်။ ပုဗ္ဗေဝါ သန္တိဝါသေန ဂါထာမှ ရှေ့ ၂ ပါဒကို ယူထားသည်။] သီလာဒိဂုဏ သမာယောဂေန၊ သီလအစရှိသောဂုဏ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ မနာပေါနာမ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သူမည်သည်။ (ဟောတိ။)

ဝါ၊ တနည်း။ ဒါနသမာနတ္တတာဟိ၊ ပေးကမ်းခြင်း မိမိနှင့်တူသောသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်တို့ဖြင့်။ ပိယတာ၊ ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ပိယဝစန အတ္တ စရိယတာဟိ၊ ချစ်ဘွယ်သောစကား ရှိသူ၏အဖြစ် စီးပွားကို ကျင့်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်။ မနာပတာ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သူ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝေဒိ တဗ္ဗာ။ [ဒါန၊ ပေယျဝဇ္ဇ၊ အတ္တစရိယာ၊ သမာနတ္တတာဟူသော သင်္ဂဟဝတ္ထု ၄-ပါးကို ဆိုသည်။] စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣ၊ ဤပိယမနာပတာတို့တွင်။ ပိယတာယ၊ ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမဿ ဗျာပါဒဿ၊ ဤဒေါသကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တတော၊ ထိုသို့ပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ မေတ္တာ၊ သည်။ သခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ ဖရတိ၊ ဖြန့်နိုင်၏။ မနာပတာယ၊ စိတ်ကိုတိုးပွားစေ တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒါသိနတာ၊ ဥဒါသိန၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ လျစ်လျူရှုသည်၏အဖြစ်သည်။ န သဏ္ဌာတိ၊ မတည်။ ဟိရောတ္တပုဉ္ဇူ၊ ဟိရိဩတ္တပု သည်လည်း။ ပစ္စုပဋ္ဌာတိ၊ ရှေ့ရှု တည်၏။ တတော၊ ထို့ကြောင့်။ ဟိရောတ္တပုဉ္ဇူ ပါလိတာ၊ ဟိရိဩတ္တပုသည် စောင့်ရှောက်အပ်သော။ မေတ္တာ၊ သည်။ န ပရိဟာ ယတိ၊ မယုတ်လျော့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပိယမနာပပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပမံ၊ ကို။ ကဘ္ဘာ၊ ရှိ။ ပိယံ မနာပန္နိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

မေတ္တာယေယျာတိ၊ ကား။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာဖြင့်။ ဖရေယျ၊ ဖြန့်နိုင်၏။ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ၊ ထို ပိယမနာပပုဂ္ဂိုလ်၌။ မေတ္တိ၊ ကို။ ကရေယျ၊ ပြုနိုင်၏။ ပဝတ္တေ- ယျ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဣတိအတ္တော၊ [မေတ္တံကရေယျဖြင့်။ မေတ္တံဟူသောဒုတိယန္တ နာမ်ပုဒ်နှောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ အာယပစ္စည်း သက်ထားသော နာမဓာတ် ဟု ပြသည်။ ပဝတ္တေယျလည်း ကရေယျ၏အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။] ဝေဓေဝ သဗ္ဗေ သတ္တေတိ၊ ကား။ ပိယံ၊ ချစ်အပ်သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ မေတ္တာယေယျယထာ၊ မေတ္တာကို ပြုရာသကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ၊ ထို ချစ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၌။ အပ္ပနာပတ္တာယံ အပ္ပနာသို့ရောက်ပြီးသော။ ဝသိဘာဝံ၊ ဝသိဘော်၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂတာယ၊ ကပ်ရောက်သော။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာဖြင့်။ မဇ္ဈတ္တဝေရိသခါတေ- ပိ၊ အလယ်အသတ်၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါ၊ ရန်သူသတ္တဝါဟု ဆိုအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ အနုက္ခမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ ဣတိအတ္တော၊ မေတ္တိ မေတ္တာယနာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့ သည်။ ဝုတ္တတ္တာနေဝ။

၆၄၄။ ဝိဒိသံဝါတိပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ တိရိယံဝါတိတေဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ အတ္တဝိဘာဝနတ္ထံ၊ အနက်ကို ထင်စွာဖြင့်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ပါဠိတော်၌ “တိရိယံဝါ ဝိဒိသံဝါ” ဟု ရှိရာဝယ် တိရိယံဝါ၏ အနက်ကို ထင်ရှားပြဘို့ရန် “ဝိဒိသံဝါ” ဟုထပ်၍ ဟောတော်မူသည်။]

၆၄၅။ ဖရိတွာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏ ကရဏဝသေန၊ အားရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ တွေထိ၍။ [ဖြန့်ဟူသည် ထို သတ္တဝါအပေါင်းကို အာရုံ ပြုသောအားဖြင့် ထိတွေ့ခြင်းတည်း။] အဓိမုဉ္ဇိတွာတိ၊ ကား။ အဓိကဘာဝေန၊ လွန်လွန်ကဲကဲ၏အဖြစ်ဖြင့်။ မုဉ္ဇိတွာ၊ မေတ္တာစိတ်ကို လွှတ်၍။ (ဝိဟရတိ၌စပ်။) ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မုတ္တံ၊ လွတ်အပ်သည်။ (သမာနံ၊ သော်။) သုမုတ္တံ၊ ကောင်းစွာ လွတ်အပ်သည်။ သပ္ပသာရိတံ၊ ကောင်းစွာ ဖြန့်အပ်သည်။ သုဝိတ္တတံ၊ ကောင်းစွာ ချွဲအပ်သည်။ ဟောတိ။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့်။ မုဉ္ဇိတွာ၊ မေတ္တာစိတ်ကိုလွှတ်၍။ ဣတိ အတ္တော။

၆၄၆။ သဗ္ဗမိအာဒိ နိဇ္ဇေသေ၊ သဗ္ဗမိ အစရှိသောပုဒ်တို့၏ နိဇ္ဇေသ၌။ [အာဒိဖြင့် သဗ္ဗတ္တဘာယ သဗ္ဗာဝန္တံ တို့ကို ယူ။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိဏိပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတာနိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာနိ၊ အလုံးစုံကို သိမ်းယူနိုင်သော ပုဒ်တို့တည်း။ [အလုံးစုံသောအရပ်၊ အလုံးစုံသော စိတ်၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါအပေါင်းကို သိမ်းယူနိုင်သောပုဒ်တို့တည်း။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေသံ၊ ထိုသဗ္ဗမိ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဧကတောဝ၊ တည်းသာ။ အတ္တံ၊ အနက်ကို။ ဒသေတံ၊ ငှါ။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တဿ၊ ထိုသဗ္ဗေနသဗ္ဗ အစရှိသောစကားရပ်၏။ အတ္တော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တောယေဝ၊ ပြီးသည်သာ။ [ဆိုပုံကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

၆၅၀။ ဝိပုလ္လာဒိနိဇ္ဇေသေ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၏ နိဇ္ဇေသ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင် မေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်။ အပ္ပနာပတ္တံ၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အနန္တသတ္တပရဏဝသေန၊ အဆုံးမရှိသောသတ္တဝါတို့ကို ဖြန့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိပုလံ၊ ကျယ်ပြန့်သည်။ ဟောတိ။ တံ၊ ထို မေတ္တာသဟဂုတ်စိတ် သည်။ နိယမတော၊ မြဲသောအားဖြင့်။ ဘူမိဝသေန၊ ဘုံနှင့်စပ်သဖြင့်။ မဟဂုတံ၊ မဟဂုတ်သည်။ ဟောတိ။ ယဉ္စ၊ အကြင် မေတ္တာသဟဂုတ် စိတ်သည်လည်း။ မဟဂုတံ၊ မဟဂုတ်သည်။ (ဟောတိ။) တံ၊ ထိုမေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်။ အပ္ပ-

အဓိမုဉ္ဇိတွာ။ ။ပါဠိတော်စာအုပ်၌ “အဓိမုဉ္ဇိတွာ” ဟု ရှိ၏။ မုဉ္ဇိတွာ၌ မုစဓာတ်သည် အကမ္မကဖြစ်သော ဒိဝါဒိတည်း။ မုဉ္ဇိတွာ၌ မုစဓာတ်ကား သကမ္မကဖြစ်သော ရုဓာဒိတည်း။ ဤ၌ မေတ္တာစိတ်ကို ဖြန့်သောအားဖြင့် လွတ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် “အဓိမုဉ္ဇိတွာ” ဟု သကမ္မကရုပ်က ကောင်းသည်။

မာဏဂေါစရဝသေန၊ အတိုင်းအတာ ပမာဏမရှိသော သတ္တဝါ ပညတ်ဟူသော အာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အပ္ပမာဏံ၊ အတိုင်းအတာ ပမာဏမရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ယံ၊ အကြင်မေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တံ၊ ထို မေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်။ ပစ္စတ္တိက ဝိသာတဝသေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလို ရှိသော ရန်သူတို့ကိုသတ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝေရံ၊ ရန်မရှိသည်။ ဟောတိ။ ယဉ္ဇ၊ အကြင်မေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်လည်း။ အဝေရံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တံ၊ ထိုမေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်။ ဝိဟတဗျာဗဇ္ဈတာယ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီး သော -ဒေါမနဿရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဗျာဗဇ္ဈံ၊ ဒေါမနဿ မရှိသည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ ဝိပုလံ တံ မဟဂ္ဂတန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

စ၊ ဆက်။ အဝေရော အဗျာဗဇ္ဈောတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ လိင်္ဂဝိပရိယာယေန၊ နပုံလိန်၏ ပုံလိန်ပြန်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ မနေန၊ မနသဒ္ဓါနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက။ ယောဇနာ၊ ပုဒ်တို့ကိုယှဉ်စေခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ (ကိံ နည်း။) အပ္ပမာဏံ၊ အတိုင်းအတာ ပမာဏမရှိသော။ ယံစိတ္တံ၊ အကြင်မေတ္တာ စိတ်သည်။ (အတ္ထိ) ။ သော၊ ထိုမေတ္တာစိတ်သည်။ အဝေရော၊ ရန်မရှိသော။ မနော၊ မေတ္တာစိတ်သည်။ (ဟောတိ)။ [ဤနေရာ၌ မနောကို ပုံလိန်အဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသည်။] ယော (မနော)၊ အကြင်မေတ္တာစိတ်သည်။ အဝေရော၊ မရှိ။ သော (မနော)၊ ထိုမေတ္တာစိတ်သည်။ အဗျာဗဇ္ဈော၊ ဒေါမနဿ မရှိ။ ဣတိ (ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ)။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်တို့တွင်။ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက်၌ဖြစ်၊ အောက်၌ဖြစ်သော။ ပဒံ၊ ဝိပုလံ အစရှိသော ပုဒ်သည်။ ဥပရိမဿ ဥပရိမဿ၊ အထက်၌ဖြစ်၊ အထက်၌ဖြစ်သော မဟဂ္ဂတံ စသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော၊ တည်း။) ဝါ၊ နည်း။ ဥပရိမံ ဥပရိမံ၊ သော။ (ပဒံ၊ သည်။) ဟေဋ္ဌိမဿ ဟေဋ္ဌိမဿ၊ အောက်၌ဖြစ်၊ အောက်၌ဖြစ်သော ဝိပုလံ စသောပုဒ်၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝေဒိတဗျော။

၆၅၃။ သေယျထာပိ။ ပေ။ ဒုရူပေတန္တိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသောဤစကားကိုလည်း။ ကရုဏာယ၊ ကရုဏာ၏။ ဝတ္ထု၊ ဘူတံ၊ တည်ရာအာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေဂ္ဂပသ္မိံ၊ ဤသို့ဒုဂ္ဂတ ဒုရူပေတ သဘောရှိသော။ ပုဂ္ဂလေ၊ ၌။ ဗလဝကာရုသံ၊ အားကြီးသောသနားခြင်းသည်။

လိင်္ဂဝိပရိယာယေန။ ။ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ၌ “တတ္ထ ကတမံ စိတ္တံ” ဟု ဖွင့်၏။ စေတောပုဒ်၊ စိတ္တံပုဒ်တို့သည် နပုံလိန်တည်း။ ဤ၌ “အဝေရော အဗျာဗဇ္ဈော” ဟု ပါဠိတော် ဝယ်ပုံလိန်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် “လိင်္ဂဝိပရိယာယေန ဝုတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။ ဝိပရိယာယနှင့် ဝိပလ္လာသကား အနက်တူတည်း။

ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တံတို့၏။ တတ္ထ၊ ထိုဒုဂ္ဂတ ဒုရူပေတပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဒုဂ္ဂတန္တိ၊ ကား။ ဒုက္ခေန၊ ဒုက္ခနှင့်။ သမဂ္ဂိဘာဝံ၊ ပြည့်စုံခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်သော။ ဒုရူပေတန္တိ၊ ကား။ ကာယဒုစရိတာဒီဟိ၊ ကာယဒုစရိတ် အစရှိသည်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဥပေတံ၊ ကပ်ရောက်အပ်သော။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသော။ ဝါ၊ တနည်း။ ဂတိကုလဘောဂါဒိဝသေန၊ နိရယစသော ဂတိ၊ စဏ္ဍာလစသော အမျိုး၊ အန္တစသော အသုံးအဆောင်တို့နှင့်စပ်သဖြင့်။ တမဘာဝေ၊ မှောင်သည်၏ အဖြစ်၌။ ဌိတော၊ တည်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ဘာသည်။ ဒုဂ္ဂတော၊ ဒုဂ္ဂတမည်၏။ ကာယဒုစရိတာဒီဟိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဥပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ တမပရာယဏဘာဝေ၊ အမှောင်ဟူသောဘဝလျှင်လည်းလျှောင်းရာရှိသည်၏အဖြစ်၌။ ဌိတော (ပုဂ္ဂလော)။ ဒုရူပေတော၊ ဒုရူပေတမည်၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုဂ္ဂတံ ဒုရူပေတံဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

၆၆၃။ ဧကံ ပုဂ္ဂလံ ပိယံ မနာပန္နိ ဣဒမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ မုဒိတာယ၊ မုဒိတာ၏။ ဝတ္ထုဘူတံ၊ သော။ ပုဂ္ဂလံ ဒသောတံ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ၊ ထို ဖိယမနာပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဂတိကုလဘောဂါဒိ ဝသေန၊ မနုဿစသော ဂတိ၊ ခတ္တိယ စသော အမျိုး၊ အန္တစသော အသုံးအဆောင်အစရှိသည်တို့နှင့်စပ်သဖြင့်။ ဇေတိဘာဝေ၊ တောက်ပြောင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၌။ ဌိတော၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပိယောတိ၊ ချစ်အပ်သူဟူ၍။ (ဒဠုဗျော၏။) ကာယသုစရိတာဒီဟိ၊ ကာယ သုစရိတ် အစရှိသော ကောင်းမှုတို့သည်။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဥပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဇေတိပရာယဏဘာဝေ၊ တောက်ပြောင်သော ဘဝဟူသောလည်းလျှောင်းရာ ရှိသူ၏အဖြစ်၌။ ဌိတော၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မနာပေတိ ဒဠုဗျော။

၆၇၃။ နေဝ မနာပံ န အမနာပန္နိ ဣဒမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဥပေက္ခာယ ဝတ္ထုဘူတံ (ဝုတ္တံ)။ တတ္ထ၊ ထို နေဝမနာပ နအမနာပပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ မိတ္တာဘာဝံ၊ မိတ်ဆင်၏အဖြစ်သို့။ အသမ္ပတ္တတာယ၊ မရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နေဝ မနာပေတိ (တိ)၊ နေဝမနာပဟူ၍။ (ဝေဒိတဗျော)။ အမိတ္တာဘာဝံ၊ ရန်သူ၏ အဖြစ်သို့။ အသမ္ပတ္တတာယ၊ ကြောင့်။ န အမနာပေတိဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော။ ယံ၊ အကြင်စကား

ဒုဂ္ဂတံ ဒုရူပေတံ။ ။ ဒုဂ္ဂတံ-ဒုက္ခသို့ရောက်သော ဒုရူပေတံ-ကာယဒုစရိတ် အစရှိသော မကောင်းမှုတို့သည် ကပ်ရောက်အပ်သောဝါ-ကာယဒုစရိတ် အစရှိသော မကောင်းမှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော (တနည်း) ဒုဂ္ဂတံ-ဂတိ ကုလ ဘောဂစသောအားဖြင့် မှောင်နေသည်အဖြစ်၌ တည်သောကြောင့် ဆင်းရဲသော ဒုရူပေတံ-တမပရာယဏ အဖြစ်၌ တည်လောက်အောင် ကာယဒုစရိတ်အစရှိသည်တို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဤသို့ပါဠိတော်၌ ၂-နည်းပေး။ (တမော တမပရာယဏ စသော ပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးကို သဂါယာဝဂ္ဂ ကောသလသံယုတ်၌ ကြည့်ပါ။)

သည်။ဝါကို။ ဝတ္ထုဗွံ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော စကားကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍော၊ ဝတ္ထုမေဝ။ တေသံ ကမ္မဋ္ဌာနာနံ၊ တို့၏။ ဘာဝနာဝိဇာနမ္ပိ၊ ဘာဝနာ အစီအရင်ကိုလည်း။ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရတော ကထိဘမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ အဖွင့်

အဘိဓမ္မဘာဇနိယံ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းကို။ (ဘာဇိတံ၌စပ်)။ ကုသလ တောပိ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိပါကတောပိ၊ ဝိပါကအားဖြင့်၎င်း။ ကိရိယ ခံတောပိ၊ ကြွယ်အားဖြင့်၎င်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ သော။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍော၊ ဤ။ ဘာဇိတံ နယေနော၊ ဝေဘန်အပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ။ ဘာဇိတံ၊ တော်မူအပ်ပြီ။ အဿ၊ ထို အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၏။ အတ္ထောပိ၊ ကိုလည်း။ တတ္ထ၊ ထို စိတ္တု ပါဒကဏ္ဍော၊ ဝတ္ထုနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆက အဖွင့်

ပဉ္စာပုစ္ဆကော၊ ပါဠိ အနုသာရေနေဝ၊ ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် သာလျှင်။ မေတ္တာဒီနံ၊ မေတ္တာ အစရှိသည်တို့၏။ ကုသလာဒိဘာဝေါ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ ပန၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္ထိကေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံသော အပ္ပမညာတို့သည်လည်း။ တိသု၊ ကုန်သော။ တိကေသု၊ တိက်တို့၌။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ ရမ္မဏာဝေ၊ ပရိတ္တအစရှိသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သော သတ္တဝါပညတ်ဟူသော အာရုံ ရှိသည်သာ။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတ္ထိကော၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား ဟူသော အာရုံရှိကုန်၏။ ဣတိ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ပန၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ သုတ္တန္တဘာဇနိယေပိ၊ ၌လည်း။ လောကိယာဝေ၊ လောကီသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အပ္ပမညာယော၊ တို့ကို။ ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယပိ၊ ၌၎င်း။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေပိ၊ ၌၎င်း။ (လောကိယာဝေ အပ္ပ မညာယော ကထိတာ)။ ဟိ၊ မှန်။ တဒယာပိ၊ ဧတေ နယာ၊ လောကီပုစ္ဆာ၊ လောကီတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကပရိစ္ဆေဒါဝေ၊ တူသော အပိုင်းအခြားရှိကုန် သည်သာ။ ဧဝံ၊ လျှင်။ အယံ အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂံပိ၊ ကိုလည်း။ ပေ၊ ဒဿိတော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သိက္ခာပဒဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ အဖွင့်

၇၀၃။ ဣဒါနိ၊ အပ္ပမညာဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒနန္တရေ၊ ထို အပ္ပမညာဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော)။ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ပညာတိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ သိက္ခာပဒါနိတိ၊ ကား။ သိက္ခိတဗ္ဗပဒါနိ၊ ကျင့်ထိုက်သောတရားအစုတို့သည်။ သိက္ခာကောဋ္ဌာသ၊ သိက္ခာအစုတို့သည်။ (ပဉ္စေဝံ)။ [“ပဒကို ကောဋ္ဌာသ” ဟုဖွင့်သည်။] အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ ဥပရိ၌။ အာဂတော၊ လာကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗတော၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာတို့မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ သိလင်္ဂေ၊ သိလအစိတ်အပိုင်းတို့တွင်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မထားတပါးပါးသော။ အင်္ဂံ၊ အစိတ်အပိုင်းသည်။ တာသံ သိက္ခာနံ၊ ထို ကုသိုလ်ဖြစ်သောသိက္ခာတို့၏။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပဒံ၊ ပဒမည်၏။ သိက္ခာနံ၊ ကျင့်ထိုက်သော ကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဣတိ (တသ္မာ) ပဒတ္တာ၊ ထိုသို့တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သိက္ခာပဒါနိ၊ သိက္ခာပဒတို့မည်၏။

ပါဏာတိပါတာတိ၊ ကား။ ပါဏဿ၊ ပညတ်အားဖြင့် သတ္တဝါ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ အတိပါတာ၊ လျှင်စွာကျစေခြင်းမှ။ ဝါ၊ လျှင်စွာကျစေကြောင်း၊ စေတနာမှ။ သာတနာ၊ သတ်ခြင်းမှ။ ဝါ၊ သတ်ကြောင်းစေတနာမှ။ မာရဏာ၊ သေစေခြင်းမှ။ ဝါ၊ သေစေကြောင်း စေတနာမှ။ (ဝေရမဏိ၌စပ်)။ ဣတိအတ္တော၊ ဝေရမဏိတိ၊ ကား။ ဝိရတိ၊ ရောင်ကြည့်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ရှောင်ကြည့်ကြောင်းစာသုံးတည်း။ [ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ “ဝေရမဏိ” ဟု ဤကာရန္တဖြင့်ရှိသော်လည်း ဣကာရန္တသာ ဖြစ်သင့်၏။ ထိုပုဒ်ပြီးပုံကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ လောကုတ္တရာကုသိုလ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

အဒိန္နာဒါနာတိ၊ ကား။ အဒိန္နဿ၊ ဥစ္စာရှင်တို့ မပေးအပ်သော သူဥစ္စာကို။ အာဒါနာ၊ ယူခြင်းမှ။ ဝါ၊ ယူကြောင်းစေတနာမှ။ ပရပရိဂ္ဂဟိတဿ၊ သူတပါးတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သော ဥစ္စာကို။ ဟရဏာ၊ ဆောင်ခြင်းမှ။ ဝါ၊ ဆောင်ကြောင်း

သိက္ခာပဒါနိ။ ။ ပဌမနည်း၌ “ပဒံ ဌာနေ ပရိတ္တာနေ” စသော အဘိဓာန် (ဂဠ) လာအနက်တို့တွင် ပဒသဒ္ဓါသည် ကောဋ္ဌာသ အနက်ဟောတည်း။ သိက္ခာသဒ္ဓါကား ပါဏာတိပါတဒိရတိစသော သိက္ခာများပင်တည်း။ (သိက္ခိတဗ္ဗာတိ သိက္ခာ၊ သိက္ခာနံ ပဒါနိ သိက္ခာပဒါနိ။) အပိစတက်သော ဒုတိယနည်း၌ကား ပဒသဒ္ဓါသည် ပတိဋ္ဌာန အနက်ဟောတည်း။ သိက္ခာသဒ္ဓါကား ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်ထိုက်သော ကုသိုလ်တရား အားလုံးကို ဟော၏။ ဇဝနတ္ထမှာ ရှေးနည်းအတိုင်းပင်၊ ပတိဋ္ဌာန၏ အဓိပ္ပါယ်ထက် ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားပြီ

၀ေတနာမှ။ (ဝေရမဏိ၌ စပ်။) ဣတိအတ္ထော။ ကာမေသုတိ။ ကား။ ဝတ္ထုကာမေသု။ ဝတ္ထုကာမတို့၌။ (ကိလေသာကာမ၏တည်ရာ လိုလားတောင့်တအပ်သော ကာမဂုဏ်တို့၌။) မိစ္ဆာစာရာတိ။ ကား။ ကိလေသာကာမဝသေန၊ ကိလေသာကာမ၏အစွမ်းဖြင့်။ (လိုလားတတ်သော တဏှာရာဂ ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်။) လာမကာစာရာ။ ယုတ်ညံ့သောကျင့်ခြင်းမှ။ မုသာဝါဒါတိ။ ကား။ အဘူတဝါဒတော၊ မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။

သုရာ။ ပေ။ ဌာနာတိ ဧတ္ထေဟူသော ဤပါ၌၌။ သုရာတိ။ ကား။ ပိဋသုရာ၊ မုန့်ညက်မှုန့်ဖြင့်ပြုအပ်သော သေရည်၎င်း။ ပူပသုရာ၊ မုန့်ဖြင့်ပြုအပ်သော သေရည်၎င်း။ ဩဒနသုရာ၊ ထမင်းဖြင့်ပြုအပ်သော သေရည်၎င်း။ ကိဏ္ဍပက္ခိတ္တာ၊ ထည့်ခပ်အပ်သော သေမျိုးစေ့ဟူသော တဆေးရှိသော သေရည်၎င်း။ သမ္မာရသံယုတ္တာ၊ သေရည်ဖြစ်ကြောင်း အဆောက်အဦတို့ဖြင့် စပ်အပ်သော သေရည်၎င်း။ ဣတိ။ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ သုရာတို့တည်း။ မေရယန္တိ။ ကား။ ပုပ္ဖါသဝေါ၊ ပန်းပွင့်ဖြင့်ပြုအပ်သော စိမ်ရည်အရက်၎င်း။ ဖလာသဝေါ၊ သစ်သီးဖြင့်ပြု အပ်သော စိမ်ရည်အရက်၎င်း။ ဂုဠာသဝေါ၊ တင်လဲဖြင့်ပြုအပ်သော စိမ်ရည်အရက်၎င်း။ [ထန်းလျက်သကာ စသည်ကို “ဂုဠ”ဟုခေါ်၏။] မဓါသဝေါ၊ သစ်မည်စည်ပွင့်၊ ပျားရည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော စိမ်ရည်အရက်၎င်း။ သမ္မာရသံယုတ္တာ၊ စိမ်ရည်အရက်ဖြစ်ကြောင်း အဆောက်အဦတို့ဖြင့်စပ်အပ်သော စိမ်ရည်အရက်၎င်း။ ဣတိ၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အာသဝါ၊ တို့တည်း။ [သုရာနှင့် မေရယအထူးကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသော သုရာမေရယကိုလည်း။ မဒနိယဋ္ဌေန၊ ယစ်မူးခြင်း၏တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဇ္ဇ၊ မဇ္ဇမည်၏။ [မဒနဿ၊ ဌာနံ မဒနိယံ၊ တဒဿဌာနံ မိယောစ သုတ်ဖြင့် ဣယဇ္ဇစည်းသက်။ ဤအလို၊ မဒနိယ၊ ကရိုဏ်းအနက်၌ အနိယပစ္စည်းသက်လျှင် “မဒနိယ” ဟု ဖြစ်၏။] ယာယ စေဘနာယ၊ အကြင်စေဘနာဖြင့်။ တံ၊ ထိုသေရည်အရက်ကို။ ပိဝန္တိ၊ ကုန်၏။ သာ၊ ထိုသောက်ကြောင်းစေဘနာသည်။ ပမာဒကာရဏတ္တာ၊ မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပမာဒဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ [ပမာဒဿ၊ မေ့လျော့ခြင်း၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ ပမာဒဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း။] တသ္မာ၊ သုရာ။ ပေ။ ဌာနာ၊ ထိုသို့ ယစ်မူးခြင်း၏တည်ရာ၊ မေ့လျော့ကြောင်း

ကိဏ္ဍပက္ခိတ္တာ။ ။ သေရည်ဖြစ်ဘိရန် မျိုးစေ့ကို ပါဠိလို-ကိဏ္ဍ၊ မြန်မာလို “တဆေး”ဟု ခေါ်၏။ တဆေးဟူသည် ကောက်ညှင်းစပါးကို ၃-ရက် ၄-ရက် အညှောက်ပေါက်သည်အထိ ရေစိမ်ပြီးနောက် ဖျော့ထဲ၌ ဖြန့်ကာ နေပူမှာ ခြောက်သည်အထိ ၃-ရက် ၄-ရက် လှန်းပြီး၍ သိမ်းဆည်းထားအပ်သော ကောက်ညှင်းစပါး အခြောက်များတည်းဟု ဆိုကြသည်။ ဤကား အချို့လူမျိုးတို့ တဆေးလုပ်ပုံတည်း။

ဖြစ်သော သေရည်အရက်ကို သောက်စားခြင်းမှ။ (ဝေရမဏိ၌ စပ်။) ဣ
ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဣတ္ထေ ဤသိက္ခာပဒဝိဘင်း၌။ တာဝ၊ ပဒဘာဇနိမှရှေးဦးစွာ။
(နိဒ္ဒိဋ္ဌသ) မာတိကာနိက္ခေပဿ၊ ချထားအပ်သော မာတိကာ၏။ အတ္ထော။

၇၀၄။ ပန၊ ကား။ ပဒဘာဇနိယေ၊ ၌။ ယသ္မိ သမယေ ကာမာဝစရန္တိ
အာဒါအစရိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။
(အဋ္ဌသာလီနီအဋ္ဌကထာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌။) ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ပန၊
ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံလံ၊ စေတနာစသည်မဖက် သက်သက်။ ဝိရတိ
ယေဝ၊ ဝိရတိစေတသိက်သည်သာ။ သိက္ခာပဒ၊ သိက္ခာပဒသည်။ န၊ မဟုတ်သေး။
စေတနာပိ၊ သည်လည်း။ သိက္ခာပဒမေဝ၊ ပင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို
စေတနာဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ဒုတိယနယော ဒဿိတော။ စ၊
ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံလံ၊ ပရောပဏ္ဏာသမ္ပေတိ မဖက်သက်သက်။ ဧေ၊
ကုန်သော။ ဧတေယေဝ မ္မော၊ ဤဝိရတိတရား၊ စေတနာတရားတို့သည်သာ။
သိက္ခာပဒံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ စေတနာသမ္ပယုတ္တာ၊
စေတနာနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ပရောပဏ္ဏာသမ္မောပိ၊ ငါးဆယ်ထက် အပို
အလွန်ဖြစ်သော တရားတို့သည်လည်း။ သိက္ခာပဒကောဋ္ဌာသတော၊ ကျင့်ထိုက်
သောတရားအစုတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ သိက္ခာပဒမေဝ၊ ပင်တည်း။ တသ္မာတတိယ
နယောပိ၊ ကိုလည်း။ ဒဿိတော။

တတ္ထ၊ ထို သိက္ခာပဒဟူသောပါဠိ၌။ (လဗ္ဗမာနံ၊ သော။) သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာ
ပဒသည်။ ပရိယာယသိက္ခာပဒံ၊ ပရိယာယ်ဖြစ်သောသိက္ခာပုဒ်၎င်း။ နိပ္ပရိယာယ
သိက္ခာပဒဉ္စ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မှချဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်၎င်း။ (ဣတိ) ဒုဝိဓံ။
[ယောဇနာ၌ “တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသောနည်းတို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။
သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာပဒသည်” ဟု ဖွင့်၏။] တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဝိရတိ၊ ဝိရတိ
စေတသိက်သည်။ နိပ္ပရိယာယ သိက္ခာပဒံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထိုဝိရတိ
စေတသိက်သည်။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိတိ၊ ဟူ၍။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။
အာဂတော၊ လာပြီ။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ (ပါဠိယံ) နော (အာဂတော)။
စ၊ ဆက်။ တာယဝေ၊ ထိုထိုဝိရတိဖြင့်သာ။ ဝိရမန္တော၊ ရှောင်ကြဉ်လသော်။
တတောတတော၊ ထိုထို ပါဏာတိပါတာသည်မှ။ ဝိရမတိ၊ ၏။ စေတနာယ၊
ဖြင့်။ န(ဝိရမတိ) ရှောင်ကြဉ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် စေတနာဖြင့်မရှောင်
ကြဉ်ပါသော်လည်း။ စေတနံ အာဟရိတွာ ဒဿေသိ၊ သေသစေတနာ သမ္ပယုတ္တ
ဓမ္မေဝိရတိမှကြွင်းသော စေတနာသမ္ပယုတ်တရားတို့ကို။ တထာ (အာဟရိတွာ
ဒဿေသိ)။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိတိက္ခမကာလေ၊ လွန်ကျူးရာအခါ၌။ ဝေရစေတနာ၊
ရန်ဖြစ်ကြောင်းစေတနာသည်။ ဒုဿိလျံနာမ၊ ဒုဿိလျမည်၏။ (သီလမရှိသူ၏
ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာမည်၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုဝိရစေတနာကို။ ဝိရတိ

ကာလေပိ၊ ရှောင်ကြဉ်ရာအခါ၌လည်း။ သုသီလျဝသေန၊ ကောင်းသောသီလ ရှိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿ-အစရှိသော တရားတို့ကို။ တံ သမ္ပယုတ္တတ္တာ။ ထိုဒီရတိစေဘနာတို့နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဣဒါနိ၊ ။ ဇတေသု သိက္ခာပဒေသု တို့၌။ ဉာသမုတ္တေဇနတ္ထံ၊ ဉာဏ်ကို ထက်သန်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣမေသံ ပါဏာတိပါတာဒီနံ၊ ဤပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့၏။ (ဝိနိစ္ဆယော၌စပ်)။ ဓမ္မတော၊ ဓမ္မအားဖြင့်၎င်း။ ကောဠာသ တော၊ ကောဠာသအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော၊ အာရမ္မဏ အားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒနာတော။ ပေ။ သာဝဇ္ဇတော၊ သာဝဇ္ဇအားဖြင့်၎င်း။ ပယောဂတော ။ ပယောဂအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗျော။

တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မအစရှိသည်တို့တွင်။ ဓမ္မတောတိ၊ ကား။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇတေ ပါဏာတိပါတာဒယော၊ ဤ ပါဏာတိပါတအစရှိသော အကုသိုလ်တို့သည်။ စေတနာဓမ္မာဝ၊ စေတနာတရားတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ။ ကောဠာသတော၊ ကောဠာသအားဖြင့်။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးသောတရားတို့သည် လည်း။ ကမ္မပထာဝေ၊ ကမ္မပထဘို့သည်သာ ။ (ဟောန္တိ)။

အာရမ္မဏတော၊ အားဖြင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ သည်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယာရမ္မ- ဏော၊ အာရုံရှိ၏။ အဒိန္နာဒါနံ၊ သည်။ သတ္တာရမ္မဏံ ဝါ၊ ရှိသည်သော်၎င်း။ သင်္ခါရာရမ္မဏံ ဝါ၊ ရှိသည်သော်၎င်း။ (ဟောတိ)။ မိစ္ဆာစာရော၊ သည်။ ဣတ္ထိ ပုရိသာရမ္မဏော၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျားဟူသော အာရုံရှိ၏။ မုသာဝါဒေါ၊ သည်။ သတ္တာရမ္မဏော ဝါ သင်္ခါရာရမ္မဏော ဝါ (ဟောတိ)။ သုရာပါနံ၊ သည်။ သင်္ခါရာ- ရမ္မဏံ၊ အာရုံ ရှိ၏။

ဝေဒနာတော၊ အားဖြင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ သည်။ ဒုက္ခဝေဒနော၊ ဒုက္ခ ဝေဒနာရှိ၏။ အဒိန္နာဒါနံ၊ သည်။ တိဝေဒနံ၊ ရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို အဒိန္နာဒါန သည်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌဿ၊ ရှင်လန်း နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍။ အဒိန္နံ၊ မပေးအပ်သော သူဥစ္စာကို။ အာဒိယတော၊ ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခဝေဒနံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ။ ဘိတကာလေ၊ ကြောက်သူ၏ အခါ၌။ ဝါ၊ ကြောက်ရာအခါ၌။ ဒုက္ခဝေဒနံ၊ ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ မဇ္ဈတ္တဿ၊ အလယ်အလတ်၌ တည်သော သဘောရှိသည် (ဖြစ်၍)။ ဂဏှတော၊ ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနံ၊ ရှိ၏။ မိစ္ဆာ- စာရော၊ သည်။ သုခဝေဒနော ဝါ၊ သော်၎င်း။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနော ဝါ၊ သော်၎င်း။ (ဟောတိ)။ မုသာဝါဒေါ၊ သည်။ အဒိန္နာဒါနံဝိယ၊ အဒိန္နာဒါနသည် ကဲ့သို့။ တိဝေဒနော၊ ရှိ၏။ သုရာပါနံ၊ သည်။ သုခ မဇ္ဈတ္တဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာ၊ မဇ္ဈတ္တဝေဒနာရှိသည်။ (ဟောတိ)။ [မဇ္ဈတ္တဿ၏နောက်၌ ဟုတော့ရှိနေသည်ကား ရိုးရာမဟုတ်၊ ရှေးနိဿယ၌လည်း မရှိ။]

မူလတော၊ အားဖြင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ သည်။ ဒေါသ မောဟမူလော၊
 ဒေါသမူလ၊ မောဟမူလရှိ၏။ အဒိန္နာဒါနံ၊ သည်။ ကိဉ္ဇိကာလော၊ အချိုသော
 အချို၌။ လောဘ၊ မောဟမူလံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ကိဉ္ဇိကာလော၊ ၌။ ဒေါသ-
 မောဟမူလံ (ဟောတိ)။ မိစ္ဆာစာဓော၊ သည်။ လောဘမောဟမူလော။ မုသာ
 ဝါဒေါ၊ သည်။ ပေ။ သုဗ္ဗပါနံ၊ သည်။ လောဘံ မောဟမူလံ။ (ဟောတိ)။

စာဆက်။ ကမ္မတော၊ အားဖြင့်။ ဣ၊ ဤ ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့
 တွင်။ မုသာဝါဒေါ၊ သည်။ ဝစီကမ္မံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ သေသာ၊ မုသာဝါဒမှ
 ကြွင်းသော ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ဒုစရိုက်တို့သည်။ ကာယကမ္မမေဝ၊
 သည်။ (ဟောတိ)။ သုဝဇ္ဇတော၊ သာဝဇ္ဇအားဖြင့်။ ပါဏာတိပါတော၊
 သည်။ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ ငယ်သောအပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော ပါဏာတိပါတ
 သည်။ အတ္ထိ။ မဟာသာဝဇ္ဇော၊ ကြီးသော အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ပါဏာတိ
 ပါတသည်။ အတ္ထိ။ အဒိန္နာဒါနာဒိနိ၊ အစရှိသည်တို့သည်။ တထာ၊ ထို ပါဏာတိ
 ပါတ အတူသည်။ တေသံ၊ ထို အပ္ပသာဝဇ္ဇပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့၏။
 နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြားပြုကြောင်း၊ အထူးကို။ ဟေဠာ၊ အောက်၌။ (ဒွါရ
 ကတာ၌)။ ဒဿိတဒမဝ၊ သာ။

ပုန၊ သက်ဦးအံ့။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အပဓော၊ အောက်၌ ဆိုအပ်
 ပြီးသောနည်းမှ အခြားသော။ နယော၊ နည်းတည်း။ ဟိ၊ ရှဲ့။ ကန္တကိပိလ္လိ
 ကဿ၊ ပိုးရွှံ့ ခြမုန်းကို။ ဝဓော၊ သတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ သတ်ကြောင်း စေတနာ
 သည်။ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တတော၊ ထို ပိုးရွှံ့ခြမုန်းထက်။ မဟန္တ
 တရဿ၊ ကြီးသော သတ္တဝါကို။ (ဝဓော) မဟာသာဝဇ္ဇော၊ ကြီးသော အပြစ်နှင့်
 တကွဖြစ်သော ပါဏာတိပါတသည်။ (ဟောတိ)။ သောပိ၊ ထို ပါဏာတိပါတ
 သည်လည်း။ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သေး၏။) ဣတော၊ ထို
 သတ္တဝါထက်။ မဟန္တတရဿ၊ သာ၍ ကြီးသော။ သကုဏိကာယ၊ ငှက်မကို။
 (ဝဓော) မဟာသာဝဇ္ဇော (ဟောတိ)။ တတော၊ ထို ငှက်မကို သတ်ခြင်းထက်။
 ဂေါဘယ၊ ဖွတ်မကို။ ပေ။ တတော၊ ထိုဖွတ်မကို သတ်ခြင်းထက်။ သသုကဿ၊
 ယုန်ငယ်ကို။ (ဝဓော)။ ပေ။ တတော၊ ထိုယုန်ငယ်ကို သတ်ခြင်းထက်။ မိဂဿ၊
 သမင်ကို။ (ဝဓော)။ ပေ။ တတော၊ ထို သမင်ကို သတ်ခြင်းထက်။ ဂဝယဿ၊
 နွားနောက်ကို။ ပေ။ တတော၊ ထို နွားနောက်ကို သတ်ခြင်းထက်။ အဿဿ၊
 မြင်းကို။ ပေ။ တတော၊ ထိုမြင်းကို သတ်ခြင်းထက်။ ဟတ္ထိဿ၊ ဆင်ကို။ ဝဓော၊
 သတ်ခြင်းသည်။ မဟာသာဝဇ္ဇော။ တတောပိ၊ ထိုဆင်ကို သတ်ခြင်းထက်လည်း။
 ဒုဿလ၊ မနုဿဿ၊ သီလမရှိသော လူကို။ (ဝဓော) မဟာသာဝဇ္ဇော၊
 တတော၊ ထို သီလမရှိသော လူကို သတ်ခြင်းထက်။ ဂေါဗုပသီလက၊ မနုဿ-
 ဿ၊ နွားတို့၏ သဘာဝရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလနှင့်တူသော သီလရှိသော လူကို။

(ဝဇော မဟာသာဝဇ္ဇော)။ တတော၊ ထိုဂေါရူပသီလက လူကိုသတ်ခြင်းထက်။ သရဏဂတဿ၊ သရဏဂုံတည်သောလူကို။ (ဝဇော မဟာသာဝဇ္ဇော)။ တတော၊ ထိုသရဏဂုံတည်သောလူကို သတ်ခြင်းထက်။ ပဉ္စသိက္ခာပဒိကဿ၊ ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ်ရှိသောလူကို။ (ဝဇော မဟာသာဝဇ္ဇော)။ [သရဏဂုံတည်လျက် ပဉ္စသိက္ခာပဒိကပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ သရဏဂုံမတည်ဘဲ ပဉ္စသိက္ခာပဒိက လူကိုသတ်ခြင်း ကား သရဏဂုံတည်လျက်သတ်ခြင်းလောက် အပြစ်မကြီး။]

“တတော၊ ထိုပဉ္စသိက္ခာပဒိကလူကို သတ်ခြင်းထက်။ သာမဏေရဿ၊ သီလ ရှိသော သာမဏေကို။ (ဝဇော မဟာသာဝဇ္ဇော ဟောတိ)။ တတော၊ ထို သာမဏေကို သတ်ခြင်းထက်။ ပုထုဇ္ဇန ဘိက္ခုနော၊ ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို။ ပေ။ တတော၊ ထိုပုထုဇဉ်ရဟန်းကို သတ်ခြင်းထက်။ ပေ။ ခိဏာသဝဿ ဝဇော။ အဘိမဟာသာဝဇ္ဇောယေဝ၊ အလွန်ကြီးသော သာဝဇ္ဇသည်သာ။ (ဟောတိ)။

အဒိန္နာဒါနံ၊ သည်။ ဒုဿီလဿ၊ ၎င်း။ သန္တကေ၊ ဥစ္စာ၌။ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ (ဗဟာတိ)။ တတော၊ ထိုဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကိုယူခြင်းထက်။ ဂေါရူပသီလ- ကဿ၊ ၎င်း။ စန္ဒကေ မဟာသာဝဇ္ဇံ။ တတော၊ ထိုဂေါရူပသီလကပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကို ယူခြင်းထက်။ သရဏဂတဿ။ ပေ။ တတော၊ ထိုသရဏဂုံတည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကိုယူခြင်းထက်။ [တတော 'လိုက်စေ။] ပဉ္စသိက္ခာပဒိကဿ၊ ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပေ။ တတော၊ ထိုအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကို ယူခြင်းထက်။ ခိဏာသဝဿ၊ ၎င်း။ သန္တကေ၊ ဥစ္စာ၌။ အဘိမဟာ- သာဝဇ္ဇံယေဝ၊ သည်သာ။ ဟောတိ။

မိစ္ဆာစာရော၊ သည်။ ဒုဿီလာယ၊ သော။ ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမကို။ ဝိတိက္ကမေ- လွန်ကျူးခြင်း၌။ အပ္ပသာဝဇ္ဇော (ဟောတိ)။ တတော၊ ထိုသီလမရှိသော မိန်းမကို လွန်ကျူးခြင်းထက်။ ဂေါရူပသီလကာယံ၊ နွားတို့၏ သဘောရှိသော သီလနှင့်တူသော သီလရှိသော။ (ဣတ္ထိယာ၊ ကို။) (ဝိတိက္ကမေ)။ မဟာသာ- ဝဇ္ဇော။ ပေ။ တတော၊ ထက်။ သရဏဂတယ၊ ကို။ ပေ။ ပန၊ ကား။ ခိဏာသ- ဝါယ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော။ ဘိက္ခုနိယာ၊ ဘိက္ခုနီကို။ (ဝိတိ- က္ကမေ)။ ဧကန္တမဟာသာဝဇ္ဇော၊ ဧကန်မဟာသာဝဇ္ဇသည်။ (ဟောတိ)။

ဂေါရူပသီလက။ ။ ဂုဋ္ဌံ ရူပံ ယဿာတိ ဂေါရူပေါ၊ နွားတို့၏ သဘောရှိသူ။ ဂေါရူ- ပဿ သီလဝိယံ သီလံ ယံဿာတိ ဂေါရူပသီလကော၊ နွားတို့၏ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလနှင့်တူသော သီလရှိသူ။ နွားတို့သည် သူ့ အသက်ကိုသတ်ခြင်း သူ့ ဥစ္စာကို ခိုးခြင်း စသော အပြစ်မရှိသကဲ့သို့ ထိုအတူ သီလမဆောက်တည်ဘဲ သူ့ အသက် သတ်ခြင်း သူ့ ဥစ္စာ ခိုးခြင်းစသော အပြစ်ကင်းသူသည် ပင်ကိုယ်ကောင်းနေသော ဂေါရူပသီလကမည်၏။ [ဂေါရူပသီလကေ ပကတိဘဒ္ဒေါ- ဝိကာ။]

မုသာဝါဒေါ၊ သည်။ ကာကဏိကမတ္တဿ၊ တံချင့်ရွေးမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသောဥစ္စာ၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ မုသာကထနေ၊ မုသားပြောခြင်း၌။ အပ္ပသာဝဇ္ဇော။ (ဟောတိ)။ တတော၊ ထိုတချင့်ရွေးမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥစ္စာအတွက် မုသားပြောခြင်းထက်။ အခုမာသကဿ၊ တပဲ ထက်ဝက်ရှိသော ဥစ္စာ၏။ ဝါ၊ နှစ်ပြားသောဥစ္စာ၏။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ (မုသာကထနေ မဟာ သာဝဇ္ဇော။) (တတော၊ ထိုနှစ်ပြားသော ဥစ္စာအတွက် မုသားပြောခြင်းထက်။) မာသကဿ၊ တပဲသောဥစ္စာ၏။ ပေ။ ပဉ္စ မာသကဿ၊ ငါးပဲသောဥစ္စာ၏။ ပေ။ အခုကဟာပဏဿ၊ တကျပ် ထက်ဝက်သောဥစ္စာ၏။ ပေ။ ကဟာပဏဿ၊ တကျပ်သောဥစ္စာ၏။ ပေ။ တတော၊ ထိုတကျပ်သောဥစ္စာအတွက် မုသားပြော ခြင်းထက်။ အနုဂ္ဂနိယဘဏ္ဍဿ၊ မပိုင်းဖြတ်နိုင်သော အဘိုးရှိသောဘဏ္ဍာ၏။ အတ္ထာယ မုသာကထနေ မဟာသာဝဇ္ဇော။ ပန၊ ဆက်။ မုသားကို။ ကထေတွး၊ ရှိ။ သံသံ၊ ကို။ ဘိန္ဒန္တဿ၊ ခွဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (မုသာဝါဒေါ)၊ ကေန္တမဟာ သာဝဇ္ဇော။ (ဟောတိ)။

သုဗ္ဗပါနံ၊ သေရည်ကို သောက်ခြင်းသည်။ ပယတမတ္တဿ၊ တလက်ဖက်မျှ လောက်သော သေရည်ကို။ ပါနေ၊ သောက်ခြင်း၌။ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ။ (ဟောတိ)။ အဉ္စလိမတ္တဿ၊ တလက်ရပ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော သေရည်ကို။ ပါနေ မဟာ သာဝဇ္ဇံ။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ကာယစာလနသမတ္တံ၊ ကိုယ်ကို ယိမ်းယိုင် လှုပ်ရှားစေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်လောက်အောင်။ ဗဟံ၊ များစွာ။ ပိဝိတွာ၊ သောက် ပြီး၍။ ဂါမဃာတ နိမဃာတကမ္ပံ၊ ရွာကို ဖျက်ဆီးမှု၊ နိဂုံးကို ဖျက်ဆီးမှုကို။ ကဓေန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သုဗ္ဗပါနံ)။ ကေန္တံ၊ မဟာသာဝဇ္ဇောဝေ။

ဟိ၊ မှန်။ ပါဏာတိပါတံ၊ ပါဏာတိပါတသို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ ခိဏာ သဝဿ၊ ကို။ ဝေဓာ မဟာသာဝဇ္ဇော။ အဒိန္နာဒါနံ၊ သို့။ ပတွာ။ ၍။ ခိဏာ သဝသန္တကဿ၊ ကို။ ဟရဏံ။ (မဟာသာဝဇ္ဇံ)။ မိစ္ဆာစာရံ ပတွာ။ ခိဏာသ ဝါယဘိက္ခုနိယာ။ ဝိတိက္ကမနံ။ ပေ။ ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗေဟိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေဟိ၊ ဤအပြစ်တို့ထက်။ မုသာဝါဒေန၊ ဖြင့်။ သံသတေ ဒနမေဝ၊ သံသာကို ခွဲခြင်းသည်သာ။ မဟာသာဝဇ္ဇံ။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုသံသ တေဒနမုသာဝါဒသည်။ ကပ္ပံ၊ တကမ္ဘာပတ်လုံး။ နိရယေ၊ ၌။ ပါစနသမတ္တံ၊ ကျက်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ မဟာကိဗ္ဗိသံ၊ ကြီးစွာရုန်ကြမ်းသော မကောင်း မှုတည်း။

ပယောဂတောတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (ဝိတ္တရော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ပါဏာတိ ပါတော၊ သည်။ သာဟတ္ထိကောပိ၊ သာဟတ္ထိကပယောဂရှိသည်၎င်း။ အာဏတ္ထိ ကောပိ၊ အာဏတ္ထိကပယောဂ ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ၊ သည်။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ မိစ္ဆာ။ ပေ။ ပါနာနိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ မုသာဝါဒ သုဗ္ဗပါနတို့သည်။ သာဟတ္ထိကာနေဝ၊ တို့ချည်းသာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပဒဝိဘင်း၌။ ပါဏာတိ-
 ပါတာဒီနံ၊ အစရှိသော ဒုစရိုက်တို့၏။ ဓမ္မာဒိာသေန၊ ဓမ္မအစရှိသော အံပြား
 အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဥတုာ၊ သိပြီး၍။ ပါဏာတိပါတာ
 ဝေရမဏိတိ အာဒီနမ္မိ၊ အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏လည်း။ ဓမ္မတော၊ မွေ
 အားဖြင့်၎င်း။ ကမ္မာတော၊ ကံအားဖြင့်၎င်း။ ခဏ္ဍတော၊ ကျိုးပြတ်ပုံအားဖြင့်၎င်း။
 သမာဒါနတော၊ ဆောက်တည်ပုံ အားဖြင့်၎င်း။ ပယောဂတော၊ ပယောဂ
 အားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မတော အစရှိသည်တို့တွင်။ ဓမ္မတောတိ၊ ကား။ ပရိယာယ-
 သီလဝသေန၊ ပရိယာယသီလ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ပဉ္စ၊
 ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ စေတနာဓမ္မာဝ၊ စေတနာဓမ္မတို့သာတည်း။
 [မုခုအားဖြင့် ဝိရတိဖြစ်သောကြောင့် စေတနာကို ပရိယာယသီလဟုဆိုသည်။]
 ကောဋ္ဌာသတောတိ၊ ကား။ ပဉ္စပိ၊ ၅-ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်း။ ကမ္မ-
 ပထာဝေ၊ ကမ္မပထ ကောဋ္ဌာသ-ရှိကုန်သည်သာ။ (ဟောန္တိ)။ အာရမ္မဏတော-
 တိ၊ ကား။ ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း သိက္ခာပုဒ်သည်။
 ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ ကတုာ၊
 ၍။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝေရစတနာယ၊ ရန်ဖြစ်ကြောင်း စေတနာမှ။ ဝိရမတိ၊
 ရှောင်ကြဉ်၏။ ဣတရာသုပိ၊ ပါဏာတိပါတဝေရမဏိမှ အခြားသောသိက္ခာပုဒ်
 တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံသည်းဖြစ်ကုန်
 သော။ တော၊ ဤ ဝိရတိစေတနာတို့သည်။ ဝိတိက္ကမိတဗ္ဗတ္ထံ၊ လွန်ကျူးထိုက်
 သော သူ့အသက်စသော ဝတ္ထုကို။ အာရမ္မဏံ ကတုာ ဝေရစေတနာဟိယေဝ၊
 ရန်ဖြစ်ကြောင်း စေတနာတို့မှသာ။ ဝိရမန္တိ၊ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။

ဝေဒနာတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်း။
 သုခဝေဒနာ ဝါ၊ သုခဝေဒနာရှိကုန်သည်သော်၎င်း။ မဇ္ဈတ္တဝေဒနာ ဝါ၊ အလယ်
 အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ရှိကုန်သည်သော်၎င်း။
 (ဟောန္တိ)။ မူလတောတိ၊ ကား။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်
 ဖြင့်။ ဝိရမန္တဿ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဝေရမဏိယော၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
 တို့သည်။) အဗောဘ၊ ပေ။ မူလာ၊ အလောဘမူလ အဒေါသမူလ အမောဟမူလ
 ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဉာဏာပုပ္ဖယုတ္တစိတ္တေန ဝိရမန္တဿ (ဝေရမဏိယော)
 အလောဘ အဒေါသမူလာ ဟောန္တိ။ ကမ္မဘာတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်
 တို့တွင်။ မုသာ၊ ဝါ၊ မှ။ ဝေရမဏိယေဝ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်သာ။ ဝစီကမ္မံ၊
 ဝစီကံတည်း။ [မုသားပြောရာ၌ ဝစီကံဖြစ်သောကြောင့် ထို အပြင်မှ ရှောင်ခြင်း
 ကိုလည်း ဝစီကံ ဟု ဆိုသည်။] သေသာ၊ မုသာဝါဒ ဝေရမဏိမှ ကြွင်းသော
 ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည်။ ကာယကမ္မံ၊ တည်း။

ဧဏှတောတိ၊ ကား။ ဂဟဋ္ဌာ၊ အိမ်၌တည်သူလူတ်ကြောင်တို့သည်။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင် သိက္ခာပုဒ်ကို။ ဝိတိက္ကမန္တိ၊ လွန်ကျူးကုန်၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထို လွန်ကျူးအပ်သော 'သိက္ခာပုဒ်သည်သာ။ ဧဏှ၊ ကျိုးပြတ်သည်။ ဟောတိ။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ အဝသေသံ၊ လွန်ကျူးအပ်သော သိက္ခာပုဒ်မှ ကြွင်းသော သိက္ခာပုဒ်သည်။ န ဘိဇ္ဇတိ၊ မပျက်။ ကညာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဂဟဋ္ဌာ၊ တို့သည်။ အနိမဒ္ဒသီလာ၊ မမြဲသော သီလရှိကုန် သည်။ ဟောန္တိ။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင် သိက္ခာပုဒ်ကို။ (ဂေါပေတံ၊ စောင့်ရှောက် ခြင်းငှါ။) သက္ကောန္တိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်ကိုသား။ ဂေါပေန္တိ၊ လုံခြုံစေကုန်၏။ ဝါ၊ စောင့်ရှောက်ကုန်၏။

ပန၊ ကား။ သာမဏေရာနံ၊ တို့၏။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသောသိက္ခာပုဒ်ကို။ ဝိတိက္ကန္တေ၊ လွန်ကျူးအပ်သော်။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ [စာအုပ်တို့၌ ဝိတိက္ကမန္တေ ဟု အန္တပစ္စည်းဖြင့် ရှိသည်ကား မခကောင်း။ ဝိတိက္ကန္တေ ဟု ကံဟော တပစ္စည်းဖြင့် ရှိပါစေ။] စ၊ ဆက်။ ဧကဝလံ၊ သေသသီလ မဖက် သက်သက်။ တောနိဝေ၊ ဤ ၅-ပါးသော သီလတို့သည်သာ။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ သေသသီလာနိပိ၊ ၅-ပါးသီလမှ ကြွင်းသော ဝိကာလဘောဇန စသော သီလ တို့သည်လည်း။ ဘိဇ္ဇန္တိယေဝ၊ ပျက်ကုန်သည်သာ။ [ပဉ္စသိက္ခာပဒ်ကိုပြရာ ဝိဘင်းဖြစ်သောကြောင့် "တောနိ" အရ ပါဏာတိပါတ-စသော ၅-ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုယူ၍ "သေသသီလာနိ" အရ ဝိကာလဘောဇန-စသော ၅-ပါးသော သိက္ခာပုဒ်ကို ယူရသည်။] ပန၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို သေသသီလဖြစ်သော ဝိကာလဘောဇန အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိတိက္ကမော၊ သည်။ ဒဏှကမ္မဝတ္ထုကော၊ ဒဏ်ထမ်းမှုဟူသော တည်ရာအကြောင်းရှိ သည်။ ဟောတိ။ ပုန၊ တဖန်။ ဝေဂ္ဂပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော အမှုကို။ န ကရိယာမိ၊ မပြုတော့အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆုံးဖြတ်၍။ ဒဏှကမ္မေ၊ ဒဏ်ထမ်းမှုကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သော်။ သီလံ၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ။

သမာဒါနတောတိ၊ ကား။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်ပင်။ ပဉ္စသီလာနိ အဓိဋ္ဌ-ဟာမိ၊ ငါးပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဓိဋ္ဌဟန္တေန ပိ၊ ဆောက်တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ပါဠိယေက္ကံ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ ဝါ၊ သိက္ခာပုဒ် တပါးစီတပါးစီ။ သမာဒိယန္တေန ပိ၊ ဆောက်တည်သောပုဂ္ဂိုလ် သည်၎င်း။ သမာဒိန္နာနိ၊ ကောင်းစွာဆောက်တည်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညဿ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ နိသီဒိတွာ၊ ၍။ ပဉ္စသီလာနိ သမာဒိယာမိ၊ ငါးပါးသောသီလတို့ကို ဆောက်တည်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမာဒိ-ဟန္တေနပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ပါဠိယေက္ကံ ပါဠိယေက္ကံ၊ သမာဒိယန္တေနပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ သမာဒိန္နာနေဝ၊ ကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ။ ပယောဂတော၊

အားဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပိ။ အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်း။ သာဟတ္ထိက-
ပယောဂါနေဝ၊ သာဟတ္ထိကပယောဂ ရှိကုန်သည်သာ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။
[ဆောက်တည်မှုကို ရည်ရွယ်၍ သာဟတ္ထိကပယောဂ ဟု ဆိုသည်။]

၇၁၂။ ဣဒါနိ၊ ဌံ။ ယသံ သိက္ခာနံ၊ အကြင်သိက္ခာတို့၏။ ကောဋ္ဌာသ-
ဘာဝေန၊ ကောဋ္ဌာသ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ၊
တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ တာနိ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ကတမေဓမ္မာ
သိက္ခာတိ၊ အစရှိသော။ အယံ သိက္ခာဝါရော ဤ သိက္ခာဝါရက်။ အာရဒ္ဓေါ။
တတ္ထ၊ ထိုသိက္ခာဝါရ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။
စတုဘူမကကုသလာ၊ စတုဘူမကကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သိက္ခိ-
တဗ္ဗဘာဝတော၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာတို့မည်
၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို စတုဘူမကကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။
ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရန္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ဌံ။ ဟေဋ္ဌာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ
ဝုတ္တနယေနဝ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဣဓပန၊ ဤသိက္ခာပဒဝိဘင်း၌ကား။ မုမေတ္တ
မေဝ ဒဿိတံ။ ဣတိ။ အပြီးတည်း။...အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပဉ္စာပုစ္ဆက အဖွင့်

၇၁၄။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ပန၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္ထိကေ-
သု၊ အာရမ္မဏတိက်တို့၌။ ယာနိ သိက္ခာပဒါနိ၊ အကြင်သိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ဣ၊
ဤ သိက္ခာပဒဝိဘင်း၌။ သတ္တာရမ္မဏာနိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာနိ။ တာနိ၊
ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တေတိ၊ ဟူ၍။ သခံ၊ ခေါ်ဝေါ်
အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂတေ၊ ရောက်ကုန်သော။ သခါရေယေဝ၊ သခါရတို့ကို
သာ။ အာရမ္မဏံ ကရောန္တိ။ စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ တောနိ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ သမ္ပတ္တဝိရတိဝသေန၊ သမ္ပတ္တဝိရတိ
၏အစွမ်းဖြင့်သာ။ နိဋ္ဌိဋ္ဌာနိ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိတ္တာ
ရမ္မဏာတိစ၊ တို့ဟူ၍၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာတိစ၊ တို့ဟူ၍၎င်း။ (ဘဂဝတာ)
ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ ယတော၊ အကြင်ဝတ္ထုမှ။ ဝိရမာတိ၊ ၏။ တဿဝတ္ထုနော၊ ထို
ဝတ္ထု၏။ အစ္စန္တဗဟိဒ္ဓတ္တာ၊ စ်စစ် ဗဟိဒ္ဓတရား၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊
အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏လည်း။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတော၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတို့၏
အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ။
ဌံ။ ပေ။ ဒဿိတော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [အနက်လွယ်ပြီ။]

သိက္ခာပဒဝိဘင်း အဖွင့် ပြီးပြီ။

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၁-သင်္ဂဟဝါရအဖွင့်

၇၁၈။ ဣဒါနိ၊ သိက္ခာပဒဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒနန္တရေ၊ ထို သိက္ခာပဒဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ အပ်သော။) ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂံ၊ ၌။ စတဿောတိ ဂဏနုပရိစ္ဆေဒေါ။ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်းကား။ ပဘေဒါ၊ ဉာဏ်အပြားတို့သည်။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့သည်။ (“တေဿာ”၌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရတော၊ နောက်၌။ အတ္ထဉာဏံ အတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (ဘဂေါ) အာဟ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အတ္ထဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (ဉာဏံ ဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် - ဟူလို။) အညဿ၊ အခြားသော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသောအရာ၏။ ပဘေဒါ၊ အပြားတို့သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဉာဏဿေဝ၊ ၎င်းသာ။ ပဘေဒါ၊ တို့တည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဣတိ ဤသို့လျှင်။ စတဿောပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘေဒန၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဉာဏပုဘေဒါ၊ ဉာဏ်အပြားတို့တည်း။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ သင်္ဂဟိတော၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။

အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်းကား။ အတ္ထေ၊ အကျိုး၌။ (အနက်၌)။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ အသီးအသီး ခွဲခြားစိတ်ဖြာတတ်သော ဉာဏ်တည်း။ ဝါ၊ အသီးအသီး ခွဲခြားစိတ်ဖြာ၍ သိတတ်သော ဉာဏ်တည်း။ အတ္ထပုဘေဒဿ၊ အနက်အပြားကို။

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘေဒေါ။ ။ပဘေဒ (အပြား)ဟု ဆိုသော်လည်း စတဿောအရ ၎်-ပါးပြားသော အပြားမဟုတ် ဉာဏ်အပြားတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ဉာဏပုဘေဒါဝိ အယဒ္ဓတ္ထော သင်္ဂဟိတော”ဟု မိန့်သည်။ ထိုဉာဏ်အပြားဟူသည်လည်း သိလ္လက္ခဏ ကရုဏသမတ္ထဉာဏ်၊ ဝိဘာဝနကရုဏ သမတ္ထဉာဏ်၊ ဝတ္ထာန ကရုဏသမတ္ထဉာဏ်တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် “အတ္ထပုဘေဒဿ သဗ္ဗက္ခဏံ။ပေ။သမတ္ထံ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ဝေဒနတ္ထံ။ ။ပတိ ဝိသံဝိသံ+ သမ္ဘိဒေတိ တောဘိတိ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တောဘိဤဉာဏ်ပညာတို့ဖြင့်။ ပတိ (ဝိသံ ဝိသံ)၊ အသီးအသီး။ သမ္ဘိဒေတိ ခွဲခြား စိတ်ဖြာ၍ သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ခွဲခြား စိတ်ဖြာ၍ သိကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တာ၊ သို့ဉာဏ်ပညာတို့သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ထို မည်၏။

အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ။ ။ “အတ္ထေ ပဋိသမ္ဘိဒါ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “အတ္ထံ”သည် ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ရာဝိသယတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသယာဓာရ အနေအားဖြင့် “အတ္ထေ”ဟု မိန့်သည်။ အတ္ထေ+ပဋိသမ္ဘိဒါ-အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ-အတ္ထအပေါ်၌ ဖြစ်သောဉာဏ်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။

သလ္လကွဏ။ ပေ။ သမတ္တံ၊ မှတ်သားခြင်း၊ ထင်စွာဖြစ်စေခြင်း၊ အသီးအသီး ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြုခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ အတ္ထေ၊ အကျိုး၌။ (အနက်၌)။ ပဘေဒဂတံ၊ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တည်း။ ဣတိအတ္ထော။ သေသ ပဒေသုပိ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပုဒ်မှ ကြွင်းသော မေပုဋိသမ္ဘိဒါစသော ပုဒ်တို့၌ လည်း။ သေဝနယော၊ တည်း။

ဟိ၊ ချဲ့။ မေပုဘေဒဿ၊ အကြောင်းအပြားကို။ သလ္လကွဏ။ ပေ။ သမတ္တံ သော။ မေမ္မ၊ အကြောင်း၌။ (အကြောင်းအပေါ်၌)။ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ မေပု ပဋိသမ္ဘိဒါနာမ။ နိရုတ္တိပုဘေဒဿ၊ ထုတ်ဖော် ရှုတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါအပြား ကို။ သလ္လကွဏ။ ပေ။ သမတ္တံ၊ သော။ နိရုတ္တဘိလာပေ၊ အနက်သို့ ရှေးရှုရှုတ်ဆို အပ်သော သဒ္ဓါ၌။ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါနာမ။ ပဋိဘာနပု ဘေဒဿ၊ ပဋိဘာန်အပြားကို။ သလ္လကွဏ။ ပေ။ သမတ္တံ၊ သော။ ပဋိဘာနေ၊ ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ်၌။ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါနာမ။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ယသာ နိက္ခိတ္တာ၊ အကြင်အကြင် မာတိကာ ချထားအပ်ပြီး ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့ကို။ ဘာဇေတွာ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ အတ္ထေ ဉာဏံ အတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါတိ အာဒိံ (ဘဂဝါ) အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို အတ္ထေ ဉာဏံ အတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အတ္ထောတိ၊ ကား။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဟေတုဖလံ၊ အကြောင်း၏ အကျိုးတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို ဟေတုဖလကို။ (အတ္ထောတိ ဝုစ္စတိ ၌စပ်။) ဟေတုဝသေန၊ အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းနှင့်စပ်သဖြင့်။ အရဏိယံ၊ သိထိုက်၏။ ဂန္ထဗ္ဗံ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ရောက်ထိုက်၏။ တသ္မာ အတ္ထောတိဝုစ္စတိံ ပန၊ ဆက်။ ပဘေဒေတော၊ အပြားအားဖြင့်။ ယံကံ၌၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းတရားကြောင့်ကောင်းစွာဖြစ်သောအကျိုးတရား၎င်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်၎င်း။ ဘာသိတတ္ထော၊ ဟောအပ်သောအနက်၎င်း။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်၎င်း။ ကိရိယာ၊ ကိရိယာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမမေဗ္ဗာ တို့ကို။ အတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တံ အတ္ထံ၊ ထိုအကျိုးကို။ (ထိုအနက်ကို)။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တဗ္ဗိံ အတ္ထေ၊ ထိုအကျိုး၌။ (ထို အနက်၌)။ ပဘေဒဂတံ၊ သလ္လကွဏစသော အပြားအားဖြင့် ရောက်သော။ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ။

အတ္ထော။ ။အရဏိယံကို ကြည့်၍ အတ္ထော၌ “အရ ဂတိနိ” ဟူသော ဓာတ် ထပုဏ္ဍည်းတည်း။ အရိယတေ ဂမိယတေဉာဏံဖြင့် ရောက်အပ်၏။ ဝါ-သိအပ်၏။ ဣတိအတ္ထော။ ထိုအတ္ထံသည် ၅-ပါးပြား၏။ ကြိယာလည်း ဉာဏံဖြင့် သိအပ်သောကြောင့် အတ္ထံ၌ ပါဝင်သည်။ ဤအတ္ထ ၅-ပါးသည် ပါဠိတော် သစ္စဝါရ စသည်တို့၌ တိုက်ရိုက်လာသည်။

ဓမ္မောံတိကား။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုအကြောင်းကို။ ဝါ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ တံတံ၊ ထိုထို အကျိုးကို။ ဝိဒဟတိ၊ စီမံတတ်၏။ ပဝတ္ထေတိ စေဝ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်စေတတ်၏။ ပါပေတိစ၊ ရောက်လည်း ရောက်စေတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [ဟိနောက်၌ ယသ္မာဟု တွေ့ရ၏။ စာသွား ရိုးရာမဟုတ်၊ ဟိကိုပင် ယသ္မာ အနက် ပေးနိုင်သည်။ ရွေဝါကျ၌လည်း တံ ဟိ စသည်ဖြင့် ယသ္မာ မပါခဲ့။] ပန၊ ဆက်။ ပဘောဒတော၊ အားဖြင့်။ ယောကောစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညီ အလုံးစုံသော။ ဖလ္လန္နိဗ္ဗတ္တဒကော၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ဟေတု၊ အကြောင်း၎င်း။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်၎င်း။ ဘာသိတံ၊ ပြောဆိုတတ်သော သဒ္ဓါ၎င်း။ ကံသလံ၊ ၎င်း။ အကုသလံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ ဓမ္မောဘိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ [ဤဓမ္မ ၅-ပါးလည်း ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာ၏။] တံ ဓမ္မံ၊ ထိုဓမ္မကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တသ္မိံ ဓမ္မေ၊ ထိုဓမ္မ၌။ ပဘောဒတံ၊ သလ္လံက္ခဏစသော အပြားဖြင့်ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။

တတြ၊ ပေ။ ဉာဏန္တိ၊ ကံ၊ တသ္မိံ အတ္ထေစ၊ ထိုအကျိုး၌၎င်း။ တသ္မိံ ဓမ္မေစ၊ ထိုအကြောင်း၌၎င်း။ [တတြ၏ အဖွင့်။] ယာ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ အကြင် မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘော ဖြစ်သော ထုတ်ဖော် ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါသည်။ (အတ္တိ)။ တဿ၊ ထို မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘော ဖြစ်သော သဒ္ဓါကို။ အဘိလာပေ၊ ရွှေ့ရွှေ့ဆိုခြင်း၌။ (ဉာဏံ၊ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏ ၌စပ်။) သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘော ဖြစ်သော ထုတ်ဖော် ရွတ်ဆိုအပ်သော။ တံ သဒ္ဓံ၊ ထို

ဓမ္မော။ ။တံတံ ဝိဒဟတိကို ထောက်၍ ဓာဓာတ် ရမ္မပစ္စည်းဟု ကြံစေလိုဟန်တူသည်။ ထိုအားဖြင့်ကား ဓရဓာတ်ဖြင့် “ဓရတိတိ ဓမ္မော”၊ ခရိသတေတိ၊ ဓမ္မောဟု ဖြစ်သည်။ ဝိဒဟတိကိုပင် “ပဝတ္ထေတိ စေဝ ပါပေတိစ”ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်ဖွင့်သည်။ ဝိဒဟတိအရ “စီမံ” ဟူသည် ပစ္စယုပ္ပန် စသည်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ မဂ်တည်းဟူသော တရားက နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အတ္ထသို့ ရောက်စေခြင်းတည်း။

သဘာဝနိရုတ္တိံ ။ပေ။ အဘိလာပေ။ ။ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ၌ “ဓမ္မနိရုတ္တိံ+အဘိလာပေ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဓမ္မသဒ္ဓါသည် ဓမ္မော သဘာဝစသော အဘိဓာန် (ဂုဏ်)လာ အနက်တို့တွင် “သဘာဝအနက် ဖောတည်း”ဟု သိစေလို၍ “သဘာဝနိရုတ္တိံ”ဟု ဖွင့်သည်။ သ-ထင်ရှား ၍သော ဘာဝ-အရာဝတ္ထု။ (အနက်ဖြစ်)။ ထိုထင်ရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကိုပင် ထင်ရှားရှိသည့် အတွက် မှန်ကန်သောကြောင့် “သဘာဝ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘော”ဟု အနက် ပေးကြသည်။ [အဘိလာပေ နောက်၌ ပိုဒ်ခတ်ပါ။ တံ သဘာဝနိရုတ္တိံ စသည်ကား အကျယ်တည်း။]

အသံကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တသ္မိံ သဘာဝနိရုတ္တဘိလာပေ၊ ထိုမဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘော ဖြစ်သော ထုတ်ဖော် ရွတ်ဆိုအပ်သောသဒ္ဒါကို ရွှေ့ရွှေ့ရွတ်ဆိုခြင်း၌။ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ နိရုတ္တိံ ပဋိသမ္ဘိဒါ။

ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ အယံ နိရုတ္တိံ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ သဒ္ဒါရမ္မဏာနာမ၊ အသံ ဟူသောအာရုံ ရှိသည်မည်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ပြီ။ ပညတ္တိအာရမ္မဏာ၊ သဒ္ဒါ ပညတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်။ န (ဇာတာ)၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အယံ နိရုတ္တိံ ပဋိသမ္ဘိဒါ သဒ္ဒါရမ္မဏာနာမ ဇာတာ၊ နည်း။) ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒါ၊ ကို။ သုတွာ၊ ၍။ အယံ၊ ဤအသံသည်။ သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ သဘာဝနိရုတ္တိံ တည်း။ အယံ၊ ဤအသံသည်။ န သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ သဘာဝနိရုတ္တိံအသံ မဟုတ်။ ဣတိ ဇာနန္တိ။ (တသ္မာ အယံ နိရုတ္တိံ ပဋိသမ္ဘိဒါ သဒ္ဒါရမ္မဏာနာမ ဇာတာ။) ဟိ၊ မှန်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ပုံလိန်ဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော်။ အယံ၊ ဤဖဿော ဟူသောအသံသည်။ သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ တည်း။ ဣတိ ဇာနာတိ။ ဖဿာတိဝါ၊ ဟူ၍သော်၎င်း။ ဖဿန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍သော်၎င်း။ ဝုဒတ္ထ ပန၊ ဣတ္ထိလိန် နပုံလိန်ဖြင့် ဆိုအပ်သော်ကား။ အယံ၊ ဤ ဖဿာဖဿဟူသော အသံသည်။ န သဘာဝ နိရုတ္တိံ၊ သဘာဝနိရုတ္တိံ မဟုတ်။ ဣတိ ဇာနာတိ။ ဝေဒနာဒိသုပိ၊ ဝေဒနာအစရှိ သည်တို့၌လည်း။ ဒေဝေဝနယော။

ပန၊ ဆက်။ သေ (သေဝေ)၊ ဤ ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညံ၊ မာဂဓ နိရုတ္တိံမှ အခြားသော။ နာမ။ ပေ။ ဗျဉ္ဇနသဒ္ဒါ၊ သက္ကဋဘာသာ စသည်ဖြင့်ရွတ်ဆို အပ်သော နာမ်အာချာတ် ဥပသာရနိပါတ်ဖြစ်သော ဗျဉ္ဇနသဒ္ဒါကို။ ဇာနာတိ၊ သိသလော။ န ဇာနာတိ၊ မသိသလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်အပိုင်းအခြားဖြင့်။ သဒ္ဒါအသံကို။ သုတွာ၊ ကြား၍။ အယံ၊ ဤအသံသည်။ သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ တည်း။ အယံ၊ ဤအသံသည်။ န သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ မဟုတ်။ ဣတိ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအပိုင်းအခြားဖြင့်။ တမ္ပိ၊ ထို အခြားဘာသာဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဒါကိုလည်း။ ဇာနိဿတိ၊ သိလတ္တံ။ ဣတိ ဝေဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါသော်လည်း။ တံ၊ ထိုစကားကို။ (ပဋိက္ခိပိတွာ ဌိဝံ။) ဣဒံ၊ ဤသက္ကဋဘာသာစသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော နာမ် အာချာတ် ဥပသာရ

နိရုတ္တိံ။ ။ “နိ+ဥတ္တိ” ဟု ပုဒ်ပြတ်၊ နိ-ထုတ်ဖော်၍ + ဥတ္တိ-ရွတ်ဆိုအပ်သော အသံ [ဓမ္မောစ သော + နိရုတ္တိစာတ် = ဓမ္မနိရုတ္တိ။] အဘိ-အနက်သို့ ရွှေ့ + လာပ-ရွတ်ဆိုခြင်း၊ ဓမ္မနိရုတ္တိတုန်း က မရွတ်ဆိုသေး ရွတ်ဆိုထိုက်သော အသံကိုသာ ရသေး၏။ အဘိလာပဋ္ဌကား တွတ်တွတ် ရွတ်ဆိုခြင်းကို ရသည်။ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုရာ၌ အမှား အမှန်ကို ခွဲခြား၍ သိတတ်သောဉာဏ်သည် ဓမ္မနိရုတ္တဘိလာပေ ဉာဏ် မည်၏။

နိပါတ်ဖြစ်သော ဗျဉ္ဇနသဒ္ဓါကို သိခြင်းသည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါကိစ္စ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်၏ ကိစ္စသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ ပဋိကိပိတွာ၊ ပယ်ပြီး၍။ ဣဒံ ဝတ္ထု၊ ကို။ ကထိတံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။

ကိရ၊ ချဲ့။ တိဿဒတ္ထတ္ထေရော၊ တိဿဒတ္ထထေရ်သည်။ ဗောဓိမဏ္ဍေ၊ သဗ္ဗ- ညတဉာဏ်တော်၏ ကြည်လင်ရာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌။ သုဝဏ္ဏသလာက- ကောင်းမြတ်သော ရွှေစာရေးတံကို။ [သုဝဏ္ဏသလာကန္တိ သေဋ္ဌသလာက- ဋီကာ] ဂဟေတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌာရသသု၊ တဆယ့်ရှစ်ရပ်ကုန်သော။ ဘာသာသု၊ ဘာသာတို့တွင်။ ကတရဘာသာယ၊ အဘယ်ဘာသာဖြင့်။ ကဒေမိ၊ ပြောဟော ရမည်နည်း။ ဣတိ၊ ပဝါရေသိ၊ ဖိတ်မန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုဖိတ်မန်ခြင်းကို။ (ပဝါရိတံ၌ အဘေဒဘေဒပစာ ကြံ။) တေန၊ ထို တိဿဒတ္ထထေရ်သည်။ အတ္တနော၊ ၍။ ဥဂ္ဂဟေ၊ တဆယ့်ရှစ်ရပ် သင်ယူအပ်ပြီးသော ဘာသာ၌။ ဌတွာ၊ ပဝါရိတံ၊ ဖိတ်မန်အပ်ပြီ။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၌။ ဌိတေန၊ လျက်။ န ပဝါရိတံ၊ ဖိတ်မန်အပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုတိဿဒတ္ထထေရ်သည်။ မဟာပညတာယ၊ ကြီးသောပညာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံတံ ဘာသံ၊ ထိုထို ဘာသာကို။ ကထာပေတွာ၊ ကထာပေတွာ၊ သင်ပြမည့်ဆရာကို ဆိုစေ၍ ဆိုစေ၍။ ဥဂ္ဂဟိ၊ သင်ယူပြီ။ တတော၊ ကြောင့်။ ဥဂ္ဂဟေ၊ သင်ယူအပ်သော အတတ်၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ဝေံ ပဝါရေသိ။

စပန၊ ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့။ ဣ၊ ဤဘာသာကို သင်ယူရာ၌။ ဘာသံနာမ၊ ပြောဆိုအပ်သော ဘာသာစကား မည်သည်ကို။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဥဂ္ဂဏ္ဍ- န္တိ၊ သင်ယူကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဝတွာ၊ ပြောဆို၍။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော စကားကို။ ကထိတံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ မာတာပိတရော၊ အမိ အဘတို့သည်။ ဒဟရကာလေ၊ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါ၌။ ကုမာရကေ၊ သတ္တိသား တို့ကို။ မဉ္ဇေဝါ၊ ၌သော်၎င်း။ ပိဋေဝါ၊ သော်၎င်း။ နိပဇ္ဇာပေတွာ၊ အိပ်စေ၍။ တံတံ၊ ထိုထို ပြောဆိုအပ်သော ဘာသာစကားကို။ ကထယမာနာ၊ ပြောကုန် လျက်။ တာနိတာနိ ကိစ္စာနိ၊ ထိုထို ကိစ္စတို့ကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ဒါရကာ၊ ကလေးတို့သည်။ တေသံ၊ ထိုအမိအဘတို့၏။ တံတံ ဘာသံ၊ ထိုထို ပြောဆိုအပ် သော ဘာသာစကားကို။ ဝဝတ္ထာပေန္တိ၊ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်စေကြ ကုန်၏။ (မှတ်သားကြကုန်၏။) (ကိံ၊ နည်း။) ဣဒိနာ၊ ဤသူသည်။ ဣဒံ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။ ဝတ္ထံ၊ ပြောဆိုအပ်ပြီ။ ဣဒိနာ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတ္ထံ၊ ပြီ။ ဣတိ (ဝဝတ္ထာပေန္တိ)။

ကာလေ၊ အခါသည်။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ၊ လွန်သွားလတ်၊ လွန်သွားလတ် သော်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဘာသံ၊ ဘာသာစကားကို။ ဇာနန္တိ၊ သိကြကုန်၏။ ဝါ၊ တတ်ကြကုန်၏။ မာတာ၊ အမိသည်။ ဒမိဋ္ဌိ၊ ဒမိဋ္ဌအမျိုးသုံး

သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။)ပိတာ၊ အဘသည်။ အန္ဓကော၊ အန္ဓက တိုင်းသားသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဝေသတိ၊ သော်) တေသံ၊ ထိုအမိအဘတို့၏။ ဝါ၊ ထိုအမိအဘတို့ကို စွဲ၍။ ဇာတော၊ မွေးဖွားသော။ ဒါရကော၊ သည်။ မာတုကထံ၊ အမိ၏စကားကို။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ သစေ သုဏာတိ၊ အကယ်၍ကြားရအံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။ ဒမိဋ္ဌဘာသံ၊ ဒမိဋ္ဌလူမျိုးတို့၏ ဘာသာစကားကို။ ဘာသိဿတိ၊ ပြောဆိုလတ္တံ့။ ပိတုကထံ၊ အဘ၏စကားကို။ ပဌမံ၊ သစေ သုဏာတိ။ (ဝေသတိ) အန္ဓကဘာသံ၊ အန္ဓကလူမျိုးတို့၏ ဘာသာစကားကို။ ဘာသိဿတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဥဘိန္ဒမ္ပိ၊ ၂-ယောက်သော မိဘတို့၏လည်း။ ကထံ၊ ကို။ အဿုဏန္တော၊ မကြားလသော်။ မာဂဓဘာသံ၊ မာဂဓတိုင်း၌ဖြစ်သော ဘာသာစကားကို။ ဘာသိဿတိ၊ ပြောဆိုလတ္တံ့။

ယောပိ၊ အကြင်ကလေးသည်လည်း။ အဂါမကော၊ ရွာမရှိသော။ မဟာရညေ၊ ကြီးစွာသော တော၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ရပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုကြီးစွာသောတော၌။ အညော၊ မိမိမှ တပါးသော။ ကထေန္တောနာမ၊ စကားပြောသူမည်သည်။ နတ္ထိ၊ သောပိ၊ ထိုကလေးသည်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတယ၊ သဘောအားဖြင့်။ ဝစနံ၊ စကားလုံးကို။ သမုဋ္ဌာပေန္တော၊ ဖြစ်စေလသော်။ မာဂဓဘာသမေဝ၊ မာဂဓဘာသာကိုသာ။ ဘာသိဿတိ၊ ပြောလတ္တံ့။ နိရယေ၊ ငရဲ၎င်း။ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုး၎င်း။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ပြိတ္တာတို့၏ဖြစ်ရာ နယ်မြေ၎င်း။ မနုဿလောကေ၊ လူ့ပြည်၎င်း။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောအရပ်၌။ မာဂဓဘာသာဝ၊ သည်သာ။ ဥဿန္တာ၊ များ၏။

တတ္ထ၊ ထို မာဂဓဘာသာ၊ ကြွင်းသောဘာသာတို့တွင်။ သေသ၊ မာဂဓဘာသာမှ ကြွင်းကုန်သော။ သြဇ္ဇ၊ ပေ။ ဘာသာဒိကာ၊ သြဇ္ဇလူမျိုးတို့၏ဘာသာ၊ ကိရာတလူမျိုးတို့၏ ဘာသာ၊ အန္ဓကလူမျိုးတို့၏ ဘာသာ၊ ယောနကလူမျိုးတို့၏ ဘာသာ၊ ဒမိဋ္ဌလူမျိုးတို့၏ဘာသာအစရှိကုန်သော။ အဋ္ဌာရသ၊ တဓာယံရှင်ရပ်ကုန်သော။ ဘာသာ၊ ပြောဆိုအပ်သော ဘာသာစကားတို့သည်။ ပရိဝတ္တန္တိ၊ ပြောင်းလွဲကုန်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “သြဇ္ဇ၊ ပေ။ ဘာသာဒိကာ၊ ချင်းတို့၏ ဘာသာ ကရင်တို့၏ဘာသာ၊ တင်ကျည်းတို့၏ဘာသာ၊ ပန်းသေးတို့၏ ဘာသာ၊ ကျေးတို့၏ဘာသာ အစရှိကုန်သော” ဟု ပေး၏။ သို့သော် သြဇ္ဇစသော အမည်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံလူမျိုးတို့၏ အမည်မဟုတ်။ ဣန္ဒိယတိုင်း လူရိုင်းတို့၏အမည်တည်း။ “ပြောင်းလွဲဟူသည် မူလအသုံးအနှုန်းပျက်၍ တမျိုးတဖုံဖြစ်သွားခြင်းတည်း” ဟု ဝိကာ ဖွင့်သည်။]

ကော၊ တမျိုးတည်းသော။ ယထာဘူစွာ၊ ပေ။ သင်္ခါတာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော မြတ်သောအခေါ်အဝေါ် အသုံးအနှုန်း အရိယာတို့၏ အခေါ်အဝေါ် အသုံးအနှုန်းဟု ဆိုအပ်သော။ အယမေဝ မာဂဓဘာသာ၊ ဤမာဂဓ

ဘာသာသည်သာ။ န ပရိဝတ္တတိ၊ မပြောင်းလဲ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ၊ သည်လည်း။ တေဝိဋ္ဌကံ၊ ပိဋကသုံးပုံဟူသော။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဘုရားစကားတော်ကို။ တန္တိ၊ ပါဠိတော်အစဉ်သို့။ အာရောပေန္တော၊ တင်တော်မူလသော်။ မာဂဘောသာယဝေ၊ မာဂဘောသာဖြင့်သာ။ အာရောပေသိ၊ တင်တော်မူပြီ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ။ ပေ။ အာရောပေသိ၊ မှုသနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့ မာဂဘောသာဖြင့် ပါဠိတော်သို့တင်လသော်။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ အာဟရိတုံ၊ ဆောင်ယူခြင်းငှါ။ သုခံ၊ လွယ်ကူသည်။ ဟောတိ။ (တသ္မာသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ။ ပေ။ အာရောပေသိ။) ဟိ၊ မှန်။ မာဂဘောသာယ၊ ဖြင့်။ တန္တိ၊ သို့။ အာရဋ္ဌဿ၊ တက်ရောက်သော။ ဗုဒ္ဓဝစနဿံ၊ ဘုရားစကားတော်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တာနံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ ရောက်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သောတပထဝဂမနမေဝ၊ သောတဝိညာဉ်၏ လမ်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်ပင်။ ပပဉ္စေ၊ ကြာမြင့်သေး၏။ ပန၊ ဆက်။ သောတေ၊ သောတပသာဒကို။ သဗ္ဗိန္ဒြိယမတ္ထေယေဝ၊ ထိခိုက်အပ်ခါမျှသော်သာလျှင်။ နယ သတေန၊ နည်းတရဖြင့်သော်၎င်း။ နယသဟဿေန၊ နည်းတထောင်ဖြစ်သော်၎င်း။ အတ္ထော၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ကပ်၍တည်၏။ ဝါ၊ ထင်လာ၏။ [“ကြားနေရသောအချိန်က တမိနစ်ကြာလျှင် ကြာပြီးနောက် အနက်ထင်ရသောအချိန်ကား တမိနစ်မျှမကြာ၊ နည်းများစွာဖြင့်အနက်အဓိပ္ပာယ် ပေါ်ထင်လာသည်” ဟူလို။]

ပန၊ ကား။ အညာယ၊ မာဂဘောသာမှအခြားသော။ ဘာသာယ၊ ဖြင့်။ တန္တိ၊ သို့။ အာရဋ္ဌံ၊ တက်ရောက်သော ဘုရားစကားတော်ကို။ ပေါထေတွာ၊ ပေါထေတွာ၊ ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကို ပုတ်ခတ်၍ ပုတ်ခတ်၍။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ သင်ယူထိုက်သည်။ ဟောတိ။ [ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် မာဂဘောသာဖြင့် ထားအပ်သော ဗုဒ္ဓဝစနကို ဆရာ့အထံ ရွတ်ဆို၍ သင်ယူဖွယ် မလို။ အခြားဘာသာဖြင့် ပါဠိတော်သို့ တက်ရောက်နေသော ဗုဒ္ဓဝစနကိုကား ယခုခေတ်စာသင်သကဲ့သို့ ရွတ်ဆို၍ သင်ယူရသည်-ဟူလို။] ပန၊ ဆက်။ ဗဟုံ၊ များစွာ။ ဥဂ္ဂဟေတွာပိ၊ သင်ယူပြီး၍လည်း။ ဝါ၊ သင်ယူပြီးသော်လည်း။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တိနာမ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ ရောက်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ နတ္ထိ။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာသာဝကသည်။ နော ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တောနာမ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ မရောက်သော သာဝကမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ဉာဏေသု ဉာဏန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗတ္ထကဉာဏံ၊ အလုံးစုံသော အတ္ထ ဓမ္မ နိရုတ္တိ သုံးပါး၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို။ (တနည်း) အလုံးစုံ အတ္ထ ဓမ္မ နိရုတ္တိ ပဋိဘာန လေးပါးတို့၌ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ။ ဉာဏံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ပဘေဒကံ ဉာဏံ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [သဗ္ဗတ္ထကဉာဏံ အဖွင့်ကိုဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

ပန၊ ဆက်။ စတထောပိ၊ ၄-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ၊ ဣမာ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ ပဘေဒံ၊ ထူးပြားခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ပဉ္စဟိ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဝိသဒါ၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဒွိသု၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ကတမေသု၊ အဘယ်အရာတို့၌။ (ပဘေဒံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) သေက္ခဘူမိယဉ္စ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်၌၎င်း။ အသေက္ခဘူမိယဉ္စ၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်၌၎င်း။ (ပဘေဒံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ဘုံတို့တွင်။ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ၊ အရှင်သာရိပုတြာထေရ်၎င်း။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ၊ ၎င်း။ မဟာကဿပတ္ထေရဿ၊ ၎င်း။ မဟာကစ္စာယနတ္ထေရဿ၊ ၎င်း။ မဟာကောဠိတတ္ထေရဿ၊ ၎င်း။ [အခြားနေရာ၌ “မဟာကောဠိက” ဟု ရှိ၏။] ဣတိ၊ သို့။ အသီတိယာပိ၊ ရှစ်ကျိပ်လည်းဖြစ်သော။ မဟာထေရာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ အသေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ ပဘေဒံဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ အာနန္ဒတ္ထေရဿ၊ ၎င်း။ ဇိတ္တဿ၊ စိတ္တမည်သော။ ဂဟပတိနော၊ သူကြွယ်၎င်း။ ဓမ္မိကဿ၊ ဓမ္မိကမည်သော။ ဥပါသကဿ၊ ဥပါသကာ၎င်း။ ဥပါလိဿ၊ ဥပါလိမည်သော။ ဂဟပတိနော၊ ၎င်း။ ခုဇ္ဇုတ္တရာယ၊ ခုဇ္ဇုတ္တရာမည်သော။ ဥပါသိကာယ၊ ဥပါသိကာမ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေမာဒီနံ၊ ဤသို့အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ သေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ ပဘေဒံ၊ ဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ။ ပေ။

ပဉ္စဟိ၊ ကတမေဟိ၊ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ ဝိသဒါ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ အဓိဂမေန၊ သိအပ် ရအပ်သော တရားထူး၎င်း။ ပရိယတ္တိယာ၊ သင်ယူအပ်သောပါဠိ၎င်း။ သဝနေန၊ ကြားနာခြင်း၎င်း။ ပရိပုစ္ဆာယ၊ အဖန်ဖန် မေးမြန်းအပ်သော အဋ္ဌကထာ၎င်း။ ပုဗ္ဗယောဂေန၊ ရှေးရှေးဘဝ၌ အားထုတ်အပ်သောဘာဝနာ၎င်း။ ဣတိ (ပဉ္စဟိ၊ ပေ။ ဝိသဒါ၊ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။) တတ္ထ၊ ထိုအကြောင်းတို့တွင်။ အဓိဂမောနာမ၊ အဓိဂမမည်သည်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တ

ဝိသဒါ။ သဒ-ဂတိမို့ ဟူသော ခေတ်နက်ဖြင့် “ဝိသဒန္တိ၊ ဝိသိဋ္ဌံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝိသဒါ” ဟုပြု၊ ထူးခြားခြင်းသို့ ရောက်သည်ကို “ဝိသဒ” ဟု ဆို၏။ ပင်ကိုယ်က မရှင်းမလင်း သိနေသော ဉာဏ်သည် တရားထူးကို ရခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ ပါဠိကို သင်ယူခြင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ တရားနာခြင်း ကြောင့်သော်၎င်း အဋ္ဌကထာကြောင့် သော်၎င်း၊ ရှေးရှေးဘဝက အားထုတ်ခဲ့သော ဘာဝနာကြောင့်သော်၎င်း ထူးခြားခြင်းသို့ ရောက်၍ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိကြသောကြောင့် “ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ” ဟု ဆိုသည်။

ဖိုလ်တည်း။ [“အဓိဂမိယတေတိ အဓိဂမာ” ဟူသော ဝိဂြိုဟ်နှင့်အညီ သိအပ်
 ရအပ်သော မဂ်လေးပါးနှင့် အောက်ဖိုလ်တရားတို့ကိုလည်း “အဓိဂမ” ဟု
 ခေါ်ထိုက်၏။ သို့သော် အတိသယနည်းအားဖြင့် အထက်ဆုံးဖိုလ်ကိုသာအဓိဂမ
 ဟု ဆိုထားသည်။] ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်သော
 အသေကုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည်။ ဝိသဒါ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်
 ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

ပရိယတ္တိနာမ၊ ပရိယတ္တိမည်သည်။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဘုရားစကားတော်တည်း။ ဟိ၊
 မှန်။ တံ၊ ထိုဘုရားစကားတော်ကို။ ဥဂ္ဂဏန္တဿ၊ သင်ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိ-
 သမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ။ သဝနနာမ၊ သဝနမည်သည်။ ဓမ္မဿဝနံ၊ တရား
 တော်ကို နာရခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သက္ကစ္စံ၊ ကောင်းစွာပြု၍။ ဝါ၊ လေးလေး
 စားစား။ ဝါ၊ ရိုရိုသေသေ။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်ကို။ သုဏန္တဿ၊ နာယူသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ။ ပရိပုစ္ဆာနာမ၊ မည်သည်။ အဋ္ဌကထာ၊
 အဋ္ဌကထာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဥဂ္ဂဟိတပါဠိယာ၊ သင်ယူအပ်သောပါဠိတော်၏။
 အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကထေန္တဿ၊ ပြောဟောပို့ချသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ။ ပုပ္ဖယောဂေါနာမ၊ ရှေးရှေးဘဝ၌ အားထုတ်
 အပ်သော ဘာဝနာမည်သည်။ ပုပ္ဖယောဂါဝစရတာ၊ ပုပ္ဖယောဂါဝစရ၏
 အဖြစ်တည်း။ (ရှေးရှေးဘဝ၌ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဝယ် သက်ဝင်
 ကျက်စားသူ၏အဖြစ်တည်း။) အတိတဘဝေ၊ လွန်လေပြီးသောဘဝ၌။ ဟရဏ
 ပစ္စာဟရဏ နယေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အသွားဆောင်ခြင်း၊ အပြန်ဆောင်ခြင်းနည်း
 ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟိတကမ္မဋ္ဌာနဘာ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသူ၏ အဖြစ်
 တည်း။ [ပုပ္ဖယောဂါဝစရတာကို အတိတဘဝေ စသည်ဖြင့် ထပ်၍ဖွင့်သည်။]
 ဟိ၊ မှန်။ ပုပ္ဖယောဂါဝစရဿ၊ ရှေးရှေးဘဝ၌ အားထုတ်အပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်း
 ဝယ် သက်ဝင်ကျက်စားသူ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ။

ပရိပုစ္ဆာ။ ။ ပရိ-အဖန်ဖန်+ပုစ္ဆာ-ပါဠိတော်၏အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုခမ်းကြောင်းစကားတည်း။
 ဤဝိဂြိုဟ်အရ ပုစ္ဆာစကားသာ ရသေး၏။ အဋ္ဌကထာကို မရသေးထို ပုစ္ဆာ၏နောက်၌ အမေး
 ခံရသော ဆရာက အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ချဲ့ထွင် ပြောဆိုသော စကားကိုမူ “အဋ္ဌကထာ” ဟု
 ခေါ်ရသည်။ အတ္ထာနံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကို။ ကထာ၊ ဆိုကြောင်း စကားတည်း။ မေးခြင်း
 ကြောင့် အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုကြောင်း အဋ္ဌကထာ ဖြစ်ပေါ်လာရကား အကြောင်း
 အမေး၏ ပရိပုစ္ဆာ အမည်ကို အကျိုးအဋ္ဌကထာ၌ တင်စား၍ ကာရဏပစာရအားဖြင့်
 အဋ္ဌကထာကိုလည်း ပရိပုစ္ဆာဟုခေါ်ရသည်။ [ပုစ္ဆာယ ပရတော ပဝတ္တာ ကသာတိ ကတွာ
 အဋ္ဌကထာ ပရိပုစ္ဆာတိ ဝုတ္တာ။ -ဇီကာ.... ပရိပုစ္ဆာပဟေတု ပဝတ္တာ ကထာ ပရိပုစ္ဆာတိ
 ဝုတ္တာတိ အာဟ “ပုစ္ဆာယ။ ပေ။ ပရိပုစ္ဆာ” တိ ဝုတ္တာ။ -အနု။

တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသော အကြောင်းတို့တွင်။ အရဟတ္တပုတ္တိယာ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ပုနဗ္ဗသု ကုဋ္ဌုမ္ဗိကပုတ္တဿ၊ ပုနဗ္ဗသုကုဋ္ဌုမ္ဗိက၏ သားဖြစ်သော။ တိဿတ္ထေရဿ၊ တိဿထေရ်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိသဒါ အဟောသံ။ ကိရ၊ ချဲ့။ သော၊ ထို တိဿထေရ်သည်။ တမ္ပပဏ္ဍိဒီပေ၊ တမ္ပပဏ္ဍိကျွန်း၌။ (သီဟိဋ္ဌိကျွန်း၌။) ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိတော၊ ပြီး၍။ ပရတိရံ၊ ဟိုဘက်ကမ်းသို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ယောနက ဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရဿ၊ ယောနက ဓမ္မရက္ခိတထေရ်၏။ သန္တိ ကေ၊ ၌။ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိဘာ အာဂစ္ဆန္တော၊ ပြန်လာလသော်။ နာဝံ၊ လှေသို့။ အဘိရုဟနတိတ္ထေ၊ တက်စီးရာဆိပ်၌။ ကေသ္မိံ ပဒေ၊ တခုသောပုဒ်၌။ ဥပ္ပန္န ကခေါ၊ ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်။ (ဟုတော့)။ ယောဇနသတမဂ္ဂံ၊ ယူဇနာ တရာရှိသော လမ်းခရီးကို။ နိဝတ္တိတော၊ ပြန်နှစ်၍။ အာစရိယဿ၊ ၎င်း။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ လမ်းခရီးအကြား၌။ ကေဿ၊ တယောက် သော။ ကုဋ္ဌုမ္ဗိကဿ၊ ဋ္ဌုမ္ဗိကအား။ ဝါ၊ ၎င်း။ ပဉ္စံ၊ ပြဿနာကို။ ကထေသိ၊ ဖြေဆိုပြီ။ သော၊ ထိုသူကြွယ်သည်။ ပသီဒိတော၊ ကြည်ညို၍။ သတသဟဿတ္ထနိ ကံ၊ အဘိုးတသိန်းထိုက်သော။ ကမ္မလံ၊ ကမ္မလာကို။ အဒါသိ၊ လှူပြီ။

သောပိ၊ ထိုတိဿထေရ်သည်လည်း။ တံ၊ ထို ကမ္မလာကို။ အာဟရိတော၊ ဆောင်၍။ အာစရိယဿ၊ အား။ အဒါသိ၊ ပြီ။ ထေဇော၊ ဆရာဖြစ်သောယောနက ဓမ္မရက္ခိတထေရ်သည်။ ဝါသိယာ၊ ဓားငယ်ဖြင့်။ ကောဇ္ဇေတော၊ တောက်တောက် စင်း၍။ နိသိဒနဋ္ဌာနေ၊ ထိုင်ရာအရပ်၌။ ပရိဘဏ္ဍံ၊ ပရိဘဏ်ကို။ (အပြေအပြစ် ပြုမှုကို)။ ကာရေသိ၊ ပြုစေပြီ။ [မြေကြီးပေါ်၌အင်္ဂါတေသုတ်သက်သို့ နှားချေး ဖြင့် နယ်အပ်သော ထိုအဝတ်စကို သုတ်လိမ်းခြင်းကို “ပရိဘဏ္ဍ” ဟုဆိုသည်။] ကိတ္တောယ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ (ကာရေသိ၊ ပြုစေသနည်း)။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ပစ္ဆိမာယ၊ နောက်၌ဖြစ်သော။ ဇနတယ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ အနုဂ္ဂဟတ္တယ၊ ချီးမြှောက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ (ကာရေသိ၊ ပြီ။) ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။ အဿ၊ ထိုယောနက ဓမ္မရက္ခိတထေရ်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့သော အကြံ သည်။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ (ကိံ၊ နည်း)။ အမ္မာကံ၊ ငါတို့၏။ ဂတ မဂ္ဂံ၊ သွားအပ်သောလမ်းကို။ အာဝဇ္ဇေတော၊ ဆင်ခြင်၍။ အနာဂတေ၊ နောင် အခါ၌။ သဗြဟ္မစာရိနော၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့သည်။ ပဋိပတ္တိံ၊ ပဋိပတ်ကို။ ပူရေတမ္ပံ၊ ဖြည့်ကျင့်ထိုက်၏ဟူ၍။ မညိဿန္တိ၊ မှတ်ထင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ သောအကြံသည်။ (အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။)

တိဿတ္ထေရောပိ၊ သည်လည်း။ အာစရိယဿ၊ သန္တိကေ၊ ၌။ ကမ်၊ ယုံမှား ခြင်းကို။ ဆိန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍။ ဇမ္ပု၊ ကောလပဋ္ဌနေ၊ ဇမ္ပုကောလသင်းဘေးဆိပ်၌။ ဩရုယ၊ သက်ဆင်း၍။ စေတိယင်္ဂဏံ၊ စေတီရင်ပြင်တော်ကို။ သမ္ပဇ္ဇနဝေလာ ယ၊ တံမြက်လှည်းချိန် အခါ၌။ ဝါလိကဝိဟာရံ၊ ဝါလိက ကျောင်းတိုက်သို့။

ပတွာ၊ ရောက်၍။ သမ္ပဇ္ဈိ၊ တံမြက်လှည်းပြီ။ တဿ၊ ထို တိဿထေရ်၏။ သမ္ပဇ္ဈိတ
 ဌာနံ၊ တံမြက်လှည်းအပ်သောအရပ်ကို။ ဗိသ္ဿံ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤအရပ်သည်။ ဝိတ
 ရာဂဿ၊ ကင်းသောရာဂရှိသော။- ဘိက္ခုနော၊ ၍။ သမ္ပဋ္ဌာနံ၊ တံမြက်လှည်း
 အပ်သောအရပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိ၍။ ထေရဿ၊ တိဿထေရ်ကို။ ဝိမံသန
 ထ္တာယ၊ စုံမေးခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဉ္စ၊ ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆိံ သူ၊ မေးကြကုန်ပြီ။
 ထေရော၊ တိဿထေရ်သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တတာယ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ ရောက်
 ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုစ္ဆိတပုစ္ဆိတေ၊ မေးအပ် မေးအပ်ကုန်သော။ ပဉ္စေ၊ တို့ကို။
 ကထေသိ၊ ဖြေဆိုပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [အရဟတ္တပုတ္တိကြောင့် ဝိသဒြစ်ပုံကို
 ပြဆိုရာစကားရပ် အပြီးတည်း။]

ပန၊ ကား။ ပရိယတ္တိယာ၊ သင်ယူအပ်သော ပါဠိကြောင့်။ တိဿဒတ္တ-
 ထေရဿ စေ၊ ၎င်း။ နာဂသေနထေရဿစ၊ ၎င်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ
 အဟေသံ။ သက္ကစ္စ ဓမ္မဿဝနေန၊ ရှိသေစွာ တရားတော်ကို နာခြင်းကြောင့်။
 သုဓမ္မသာမဏေရဿ၊ ၎င်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိသဒါ အဟေသံ။ ကိရ၊ ချဲ့။ သေ၊ ထို
 သုဓမ္မသာမဏေသည်။ တလင်္ဂရဝါသိ ဓမ္မဒိန္နထေရဿ၊ တလင်္ဂရ အရပ်၌
 နေလေ့ရှိသော ဓမ္မဒိန္နထေရ်၏။ ဘာဂိနေယျော၊ တူသည်။ (ဟုတွာ။) ခုရဂေ
 ယေ၊ သင်ဓုန်းကိစ္စ၏အဆုံး၌ပင်။ အရဟတ္တံပတ္တော၊ ပြီ။ မာတုလထေရဿ၊
 ဦးရီးဖြစ်သော ထေရ်၏။ ဓမ္မဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနော၊ တရားဆုံးဖြတ်ရာအရပ်၌။ နိသိဒိ-
 တ္တာ၊ သုဏန္ဓောယေ၊ နာယူစဉ်ပင်။ တိဏိ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ပိဋကားနိ၊ ပိဋက
 တို့ကို။ ပဂုဏာနိ၊ အဝါးဝစွာလေ့လာအပ်သည်တို့ကို။ အကာသိ၊ ပန၊ ဆက်။
 ဥဂ္ဂဟိတပါဠိယာ၊ သင်ယူအပ်သောပါဠိ၏။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကထေ-
 န္ဓဿ၊ ပြောဟောစဉ်။ တိဿဒတ္တဒတ္တရဿစေ၊ ထေရ်၏သာလျှင်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ
 ဝိသဒါ အဟေသံ။ [ဤကား အဋ္ဌကထာကြောင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပုံတည်း။]

ပန၊ ကား။ ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ၊ ဂတပစ္စာဂတဝတ်ကို။ ပူရေတွာ၊ ၍။
 ယာဝအနုလောမံ၊ အနုလုံတိုင်အောင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဥဿုကာပေတွာ၊ အား
 ထုတ်စေ၍။ အာဂတာနံ၊ လာကုန်သော။ ဝိသဒဘာဝပုတ္တ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ၊
 သန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ရှိကုန်သော။ ပုဗ္ဗ
 ယောဂါဝစရာနံ၊ ရှေးရှေးဘဝ၌ ယောဂါဝစရ ဖြစ်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။
 အန္ဓော၊ အဆုံးသည်။ နတ္ထိ။ [ဤကား ပုဗ္ဗယောဂကြောင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပုံ
 တည်း။] ပန၊ ဆက်။ ဧတေသု ကာရဏေသု၊ ဤအကြောင်းတို့တွင်။ ပရိယတ္တိ၊
 ပရိယတ်၎င်း။ သဝနံ၊ ကြားနာခြင်း၎င်း။ ပရိပုစ္ဆာ၊ အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်း
 ကြောင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ၎င်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤ ၃-ပါး တို့သည်။
 ပဘေဒဿေ၊ အထူးအပြားသို့ရောက်ခြင်း၏သာ။ ဧဝဖြင့် အဓိဂမကို ကနံ။]
 ဗလဝကာရဏာနိ၊ အားကြီးသောအကြောင်းတို့တည်း။

ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ သည်။ အဓိဂမဿ၊ သိအပ် ရအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၏။
 ဗလဝပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။ (ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ သည်။) ပဘေဒဿ၊ အထူး
 အပြားသို့ရောက်သော ဉာဏ်၏။ (ဗလဝပစ္စယော) ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ န
 ဟောတိ၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေး။ (ပုဗ္ဗယောဂေါ ပဘေဒဿ
 ဗလဝပစ္စယော) ဟောတိ။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါ
 သော်လည်း။ တထာ၊ ထို အဓိဂမကဲ့သို့။ (ဗလဝပစ္စယော) န (ဟောတိ)။ ဟိ၊
 မှန်။ ပရိယတ္တိသဝန ပရိပုစ္ဆာ၊ ပရိယတ်ကို သင်ယူခြင်း၊ ကြားနာခြင်း၊ အဖန်ဖန်
 မေးမြန်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာတို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘဝ၌။ ဟောန္တု
 ဝါ၊ ရှိမှုလည်း ရှိပါစေကုန်။ မာ (ဟောန္တု) ဝါ၊ မရှိမှုလည်း မရှိပါစေကုန်။ ပုဗ္ဗ-
 ယောဂေန၊ ပုဗ္ဗယောဂကြောင့်။ ပုဗ္ဗေစေဝ၊ ရှေ့ဘဝ၌၎င်း။ တေရဟိ စ၊ ယခု
 ဘဝ၌၎င်း။ သင်္ခါရသမ္ပသနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု သုံးသပ်ခြင်း
 ကို။ ဝိနာ၊ ကြင်၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါနာမ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် မည်သည်။ နတ္ထိ။ ပန၊
 ဆက်။ ဒေဝံ၊ ၂-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤ ပုဗ္ဗယောဂ အဓိဂမတို့သည်။
 ကေတော၊ တပေါင်တည်း။ ဟုတော၊ ၍။ ဝါ၊ သော်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ
 ဉာဏ်တို့ကို။ ဥပတ္တမ္မေတွာ၊ ထောက်ပံ့၍။ ဝိသဒါ၊ သန့်ရှင်းသည်တို့ကို။ ကရေ-
 န္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သင်္ဂဟဝါရာဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သစ္စဝါရာဒိအဖွင့်

၇၁၉။ ဣဒါနိ၊ သင်္ဂဟဝါရကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သင်္ဂဟ
 ဝါရေ၊ သင်္ဂဟဝါရ၌။ ပဉ္စကုန်သော။ ယေ အတ္တာ စ၊ အကြင်အကျိုးတို့ကို၎င်း။
 [ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ၊ နိဗ္ဗာန၊ ဘာသိတတ္ထံ၊ ဝိပါက၊ ကိရိယာတို့ကို ဆိုသည်။] ပဉ္စ၊
 ယေ ဓမ္မာ စ၊ အကြင် အကြောင်းတို့ကို၎င်း။ [ဖလနိဗ္ဗတ္တကဟေဟု၊ အရိယမဂ္ဂ၊
 ဘာသိတ၊ ကုသလ၊ အကုသလတို့ကို ဆိုသည်။] သင်္ဂဟိတာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ။
 တေသံ၊ ထိုအတ္ထံ၊ ဓမ္မတို့၏။ ပဘေဒဒဿန နယေန၊ အထူးအပြားကိုပြကြောင်း
 နည်းအားဖြင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့ကို။ ဝိဘဇိတံ၊ ဝေဘန်တော်မူခြင်းငှါ။ ပုန၊
 တဖန်။ စတသောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပဘေဒဝါရော၊
 ပဘေဒဝါရကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓေါ။ သော၊ ထို ပဘေဒဝါရသည်။ သစ္စ-
 ဝါရ။ ပေ။ ပရိယတ္တိဝါရဝသေန၊ သစ္စဝါရ၊ ဟေတုဝါရ၊ ဓမ္မဝါရ၊ ပစ္စယာ
 ကာရဝါရ၊ ပရိယတ္တိဝါရတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓော၊ ၏။ တတ္ထံ၊ ထို
 ၅-ပါးသော ဝါရတို့တွင်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဿ၊ အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာ
 ဖြစ်သော။ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ၏၎င်း။ ပစ္စယေန၊ အကြောင်းဖြင့်။ ပတ္ထဗ္ဗဿ၊ ရောက်

ထိုက်သော။ နိဗ္ဗာန်သော၏၎င်း။ အတ္တဘာဝံအကျိုး၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဖလနိဗ္ဗတ္တကဿ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယသစ္စာ၏၎င်း။ နိဗ္ဗာန်သမ္မာပကဿ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော။ အရိယမဂ္ဂဿ စ၊ အရိယာမဂ်၏၎င်း။ ဓမ္မဘာဝဉ္စ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဿတုံ၊ ငှါ။ သစ္စဝါရော၊ ဝုတ္တော။

ပန၊ ကား။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿံ အလုံးစုံသော။ ဟေတု ဖလနိဗ္ဗတ္တကဿ၊ အကြောင်း၏ အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဟေတုနော၊ အကြောင်း၏။ ဓမ္မဘာဝံ၊ ဓမ္မ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဟေတုဖလဿ၊ အကြောင်း၏ အကျိုး၏။ အတ္တဘာဝံ စ၊ အတ္တ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဿတုံ၊ ဟေတုဝါရော၊ ဝုတ္တော။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထို ဟေတုဝါရ၌။ ဟေတုဖလက္ကမဝသေန၊ အကြောင်းအကျိုးအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ကို။ နိဗ္ဗိဋ္ဌာ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ။ [ဒုတိယဖြစ်သော ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါကို ဟေတုဖလ အစဉ်ကျအောင် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၏ ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသည်။] ပန၊ ကား။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကျိုးတရားတို့သည်။ ရူပါရူပပုဘေဒါ၊ ရုပ်နာမ် အပြားရှိသော။ ယမှာ ယမှာ ဟေတုတော၊ အကြင်အကြင် ကံစိတ် ဥတု အာဟာရစသောအကြောင်းကြောင့်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထို အကျိုးတရားတို့၏။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ရူပါရူပဓမ္မပဘေဒဿ၊ ရှိသော။ တဿ တဿ ဟေတုနော၊ ၎င်း။ ဓမ္မဘာဝံ၊ ကို၎င်း။ ဒဿတုံ ဓမ္မဝါရော၊ ဝုတ္တော။

ပန၊ ကား။ ဇရာမရဏာဒိနံ၊ ဇရာ မရဏ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဇရာမရဏာဒိ သမုဒယသင်္ခါတာနံ၊ ဇရာမရဏ အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်း ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဇာတိ အာဒိနံ၊ ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏။ ဓမ္မဘာဝံ စ၊ ဓမ္မ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဿတုံ ပစ္စယာကာရဝါရော ဝုတ္တော။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ပရိယတ္တိသင်္ခါတဿ၊ ပရိယတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တဿ တဿ ဘာသိတဿ၊ ထိုထို ပြောဟောအပ်သော သဒ္ဓါ၏။ ဓမ္မဘာဝံ၊ ကို၎င်း။ ဘာသိတ သင်္ခါတေန၊ ပြောဟောအပ်သော သဒ္ဓါဟု ဆိုအပ်သော။ ပစ္စယေန၊ အကြောင်းကြောင့်။

ယေ ဓမ္မာ။ ။ ယေ ဓမ္မာဟူသော အနိယမ၏ နိယမကို “တေသံ” ဟု၎င်း၊ ယမှာ ယမှာဟူသော အနိယမ၏ နိယမကို “တဿ တဿ” ဟု၎င်း နောက်၌ ရှိသောကြောင့် “ယေ ပန ဓမ္မာ” ၎င်း နောက်၌ “တမှာ တမှာ” ဟု မရှိရ။ ယမှာ ယမှာ” ဟု အနိယမသာ ရှိရမည်။ ပါဠိတော်၌လည်း “ယေ ဓမ္မာ” ဟု၎င်း၊ “ယမှာ ဓမ္မာ” ဟု၎င်း ရှေးဝါကျ၌ အနိယမပင် ရှိသည်။ ရှေး အဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ကား “တမှာ တမှာ” ဟု ရှိလေ၏။ စဉ်းစားပါ။

ပတ္တဗ္ဗဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရောက်ထိုက်သော။ ဘာသိတတ္ထဿ၊ ပြောဟောအပ်သော သဒ္ဓါ၏အနက်၏။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဿေတုံ၊ ၎င်း။ ပရိယတ္တိ-ဝါရော ဝုတ္တော။

စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထိုပရိယတ္တိဝါရ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘာသိတံ၊ ပြော ဟောအပ်သောသဒ္ဓါကို။ ဥတု၊ သိ၍။ ဝါ၊ သိပြီးမှ။ တဿ၊ ထိုပြောဟော အပ်သော သဒ္ဓါ၏။ အတ္ထော ဉာယတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘာသိတ ဘာသိ-တတ္ထက္ကမေန၊ ဘာသိတ ဘာသိတတ္ထ အစဉ်အားဖြင့်။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ၊ ဖြင့်။ ပဌမံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ နိဗ္ဗိဒ္ဓာ။ စ၊ ဆက်။ ပရိယတ္တိဓမ္မဿ၊ ပရိယတ္တိဓမ္မ၏။ ပဘေဒ-ဒဿနတ္ထံ၊ အထူးအပြားကိုပြခြင်းအကျိုး၎င်း။ တတ္ထ ကတမာ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတံ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆာပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ ပုစ္ဆာရှေ့သွားရှိသော။ ပဋိနိဒ္ဓေသဝါရော၊ တဖန်အကျယ် ညွှန်ပြကြောင်း ဝါရကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။

တတ္ထ၊ ထို ပဋိနိဒ္ဓေသဝါရ၌။ သုတ္တန္တိ အာဒိဟိ၊ သုတ္တ အစရှိကုန်သော။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ အဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိပ္ပဒေသတော၊ အားဖြင့်။ တန္တိ၊ ပါဠိ တော်ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ အယံ။ ပေ။ အတ္ထောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဂဟိတာ ၌ပင်။) ဣမသ္မိမ္မိဋ္ဌာနေ၊ ဤအရာ၌လည်း။ ဘာသိတဝသေန၊ ပြော ဟောအပ်သောသဒ္ဓါနှင့် စပ်သဖြင့်။ နိပ္ပဒေသတော၊ အားဖြင့်။ တန္တိဝေ၊ ပါဠိ တော်ကိုပင်။ ဂဟိတာ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [ဣမသ္မိမ္မိဋ္ဌာနေ ဟူသည်အယံ ဣမဿ။ ပေ။ ဘာသိတဿ အတ္ထောံ ဟူသော ဌာနတည်း။ ဤဌာန ၌လည်း ဘာသိတအရ သုတ္တ ဂေယျစသော အင်္ဂါကိုးပါးကိုပင် ယူအပ်သည် ဟူလို။ ဣမသ္မိမ္မိဋ္ဌံ အပိဖြင့် ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဌာနကို ပေါင်းသည်။ ယောဇနာ ၌ကား သုတ္တ အစရှိသည်ကိုငဲ့သော အပေက္ခနတ္ထဟု ဆိုလေသည်။]

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ အဖွင့်

၂၂၅။ တတ္ထ၊ ထို သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌။ တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ လောကိယာ၊ တို့တည်း။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ လောကိယလောကုတ္တရ-မိဿကာ၊ လောကီ လောကုတ္တရ ရော၏။ ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထိုအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ သည်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သော။ မဂ္ဂပလညဏာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ လောကုတ္တရာပိ၊ လောကုတ္တရာ ပဋိသမ္ဘိဒါသည်လည်း။ ဟောတိ။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ ၌။ ကုသလာ။ ပေ။ ကိရိယာနံ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ စတူဟိ ဝါရေဟိ ဝိဘတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထိုကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာတို့

တွင်း။ ယတ္တကာနိ၊ အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ ၌။ ကုသလစိတ္တာနိ၊ ဝိဘတ္တာနိ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်စိတ်တို့၏။ ဝါ၊ ထိုကုသိုလ်စိတ်တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်ဆဲဖြင့်။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော။ စိတ္တနိဒ္ဒေသေ၊ စိတ္တနိဒ္ဒေသ၌။ စတဿော၊ စတဿော၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘတ္တာ။ ဣတိဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အကုသလစိတ္တေသုပိ၊ တိ၌လည်း။ ဒေသဝနယော၊ ဝိပါက ကိရိယာဝါရေသု၊ ဝိပါကဝါရ ကိရိယာဝါရတို့၌။ ဝိပါကကိရိယာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ အတ္တေန၊ အကျိုးဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒိံ၊ ကို။ ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ ဧကေကသ္မိံ၊ သော။ ဝိပါကစိတ္တေစ၊ ၌၎င်း။ ကိရိယစိတ္တေစ၊ ၌၎င်း။ တိဿော၊ တိဿော၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘတ္တာ။ ပါဠိပန၊ ပါဠိတော်ကိုကား။ မုခမတ္တဒမဝ၊ အမြှောက်မျှကိုသာ။ ဒဿေတွာ၊ သိခိတ္တာ၊ ချိုးအပ်ပြီ။ သာ၊ ထိုချိုးအပ်သော ပါဠိတော်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ အာကတဝိတ္တာရဝသေဒနဝ၊ လာပြီးသောအကျယ်၏အစွမ်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန၊ ပရိဟာရ။ ပေ။ ဦးအံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာကုသလဝါရေသု၊ ကုသလဝါရ အကုသလဝါရတို့၌။ တေသံ ဝိပါကေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓ၊ ဤဝိပါကဝါရ ကိရိယာဝါရတို့၌။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ ပေ။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ နဝတ္တိ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣဓ၊ ၌။ ပေ။ န ဝတ္တိ။) ယဒိဧဝံ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ တေသံ၊ ပေ။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အယံအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပိ၊ သည်သည်။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဣဓ၊ ဤဝိပါကဝါရ ကိရိယာဝါရ တို့၌။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်ကား။ နေဝ၊ မဟုတ်။ (ဝတ္တဗ္ဗာဝေ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်သာ။) ကသ္မာ၊ နည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝိပါကကိရိယစိတ္တုပ္ပါဒဝဒသန၊ ဝိပါကစိတ္တုပ္ပါဒ် ကိရိယစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ကိရိယဝါဒရစ၊ ၌လည်း။ ယေသံ ဓမ္မာနံ ဣမေကိရိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနဒမဝ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်ပင်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒ္ဓိသုပိ၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဝါရေသု၊ တို့၌။ တိဿော၊ တိဿောဝ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘတ္တာ။

တတ္ထိ၊ ထို ၂-ပါးသော ဝါရတို့၌။ ယာယ။ ခပ။ ဟောတိတိ၊ ကား။ ယာယနိရုတ္တိယာ၊ အကြင်ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါဖြင့်။ ဖဒဿာ ဟောတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏

အယံ၊ ဤတရားသည်။ ဖဿော၊ တည်း။ အယံ၊ သည်။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပညတ္တိ၊ သဒ္ဓပညတ်သည်။ ဟောတိ၊ တပြု။ ပေ၊ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ တသ္မိံ အတ္တေစ၊ ထိုအကျိုး၌၎င်း။ (တသ္မိံ) ခုမွေစ၊ ထိုအကြောင်း၌၎င်း။ ပဝတ္ထမာနာယ၊ ဖြစ်သော။ တဿ၊ မွေနှိရုတ္တိယာ၊ ထိုမွေနှိရုတ္တိကို။ (တဿ) သဘာဝပညတ္တိယာ၊ ထိုမဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောသဘောဖြစ်သော သဒ္ဓပညတ်ကို။ အဘိလာပေ၊ ရှေးရှုရွတ်ဆိုခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ (နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ၌ စပ်။) အဘိလာပသဒ္ဓံ၊ ရှေးရှုရွတ်ဆိုအပ်သောအသံကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နဉာဏမေဝ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်ကိုသာ။ ဣဒေပိ၊ ဤတပြုမွေနှိရုတ္တဘိလာပေ ဉာဏံ ဟူသော စကားရပ်၌လည်း။ (ဘဂဝတာ) ကထံတံ။ ယေန ဉာဏေနာတိ၊ ကား။ ယေန ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏေန၊ အကြင် ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဖြင့်။ တာနိ ဉာဏာနိ ဇာနာတိတိ၊ ကား။ ဣတဓနိ၊ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မှ တပါးကုန်သော။ တိဏိ၊ အတ္တမွေနှိရုတ္တိအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏာနိ၊ တို့ကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။

ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ယံ ဉာဏံ၊ အကြင် ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သည်။ တာနိ ဉာဏာနိ၊ ထို အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်စသော ၃-ပါးသောဉာဏ်တို့ကို။ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ တဿ၊ ထို ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏။ တေသု၊ ထိုအတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်စသော ၃-ပါးသောဉာဏ်တို့၌။ ပဝတ္တိံ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဣမာနိ ဉာဏာနိ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို ဣမာနိ ဉာဏာနိ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိဟူသောစကားရပ်၌။ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိတိ၊ ကား။ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇောတကာနိ၊ ထွန်းပြတတ်ကုန်၏။ ပကာသကာနိ၊ ထင်ရှားပြတတ်ကုန်၏။ ဣမံ နာမံ အတ္ထံ၊ ဤမည်သော အနက်ကို။ ဇောတေန္တိ၊ ထွန်းပြတတ်ကုန်၏။ ပကာသေန္တိ၊ ထင်ရှားပြတတ်ကုန်၏။ ပရိစ္စန္ဒန္တိ၊ ပိုင်းဖြတ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိအတ္တော၊ ဣတိဉာဏေသု ဉာဏန္တိ၊ ကား။ ဣမံနာ အာကာရေန၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဣသု၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် စသောအားဖြင့် ၃-ပါးကုန်သော။ ဉာဏေသု၊ ဉာဏ်တို့၌။ ဉာဏံ၊ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါနာမ၊ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဣမာနိ ဉာဏာနိ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိဟူသောပါဌ်၌။ (စောဒေနဒသောဓနာနယော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အယံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ (ဇာနာတိ ၌ စပ်။) ဣဒံ၊ ဤကိစ္စသည်။ ဣမိဿာ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ ဣမိဿာ၊ ၎င်း။ ကိစ္စံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣတရာသံ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါမှ တပါးကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါစသော ၃-ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏။ ကိစ္စံ၊ ကိဉ္ဇာပိ ဇာနာတိ၊ အကယ်၍ကား သိပါ

ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ သိပါသော်လည်း။ သယံ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဟူသော မိမိ ကိုယ်တိုင်။ တာသံ၊ ထို အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါစသော သုံးပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏။ ကိစ္စံ ကာတုံနသက္ကောတိ။ (ကောဝိယ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့နည်း။) ဗဟုဿုတ ဓမ္မကထိကော၊ များသောသူတရရှိသော ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပဿုတ ဓမ္မကထိကဿ၊ နည်းသောသူတရရှိသော ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ကိစ္စံ၊ ကာတုံ နသက္ကောတိ ဝိယ။ သကဲ့သို့တည်း။)

ကိရ၊ ချဲ့။ ဒွေ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဧကော၊ တပါးသည်။ ဗဟုဿုတော၊ များသောသူတရရှိ၏။ ဧကော အပ္ပဿုတော။ တေ၊ ထိုရဟန်း ၂-ပါးတို့သည်။ ဧကတောဝ၊ တပေါင်းတည်းသာ။ ဧဝံ၊ တခုသော။ ဓမ္မကထာ မဂ္ဂံ၊ တရားစကားအစဉ်ကို။ ဥဂ္ဂဏိံ သု၊ သင်ယူကြကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်။ အပ္ပဿုတော၊ သည်။ သရသမ္ပန္နော၊ အသံနှင့် ပြည့်စုံသည်။ (အသံကောင်းသည်။) ဧ ဟောသိ၊ ပြီ။ ဣတရော၊ အပ္ပဿုတရဟန်းမှတပါးသော ဗဟုဿုတရဟန်းသည်။ မန္တဿရော၊ ညှိသောအသံရှိသည်။ (အသံမကောင်း သည်။) အဟောသိ။ တေသု၊ ထိုဓမ္မကထိကရဟန်း ၂-ပါးတို့တွင်။ အပ္ပဿုတော၊ သည်။ ဝတတဋ္ဌာနေ၊ ရောက်အပ်ရောက်အပ်သော အရပ်၌။ အတ္ထုနော၊ မိမိ၏။ သရသမ္ပတ္တိယာ၊ အသံ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ သကလပရိသံ၊ အလုံးစုံသော ပရိသတ်ကို။ ခေါဘေတွာ၊ ချောက်ချားစေ၍။ ဓမ္မံ ကထေသိ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏ- မာနာ၊ နာကုန်သောသူတို့သည်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌမာနသာ၊ ရွှင်လန်းနှစ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ သေ (ဧသော)၊ ဤဓမ္မကထိကသည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓမ္မံ ကထေသိ။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဥပပရိ- က္ခိယမာဒနာ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်သော်။) ဧကော၊ တပါးသော။ တိပိဋကဓရော၊ ပိဋကသုံးပုံ နှုတ်ငုံဆောင်သူသည်။ ဘဝိဿတိမညေ၊ ဖြစ်လေယောင်တကား။ ဣတိ ဝဒန္တိ။

ပန၊ ကား။ ဗဟုဿုတဘိက္ခု၊ သည်။ ဓမ္မဿဝနေ၊ တရားနာရာ၌။ ဇ-နိ- ယထာ၊ သိကြကုန်လတ္တံ့။ (ကိ၊ နည်း။) အယံ၊ ဤ ဓမ္မကထိကရဟန်းသည်။ တိပိဋကဓရောဝါ၊ ပိဋကသုံးပုံနှုတ်ငုံဆောင် ဟုတ်လေသလော။ နော တိပိဋက ဓရောဝါ၊ မဟုတ်လေသလော။ ဣတိ (ဇာနိဿထ)။ ဣတိ အာဟာ။ သော၊ ထို ဗဟုဿုတရဟန်းသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ကိဉ္ဇာပိ အာဟာ၊ အကယ်၍ကား ပြောပါ ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ပြောပါသော်လည်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ဟောလ်သော်။ သကလပရိသံ ခေါဘေတွာ ဓမ္မံ ကထေတုံ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင် ၏။ ဝေ၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အသံ၊ ထိုဗဟုဿုတ ဓမ္မကထိက၏။ ကဏ န သမတ္တတာ၊ တရားဟောခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သူ၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထို သုံးပါးစသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့တွင်၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ ဗဟုဿုတော၊

သည်။ အပ္ပဿတဿ၊ ဣ။ (ကိစ္စံ ဇာနာတိ)ဝိယသ္မိ။ ဣတရာသံ၊ အခြားသော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါစသော ၃-ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏။ ကိစ္စံ၊ ကိ။ ကိဉ္ဇာပိ ဇာနာ-တိ၊ အကယ်၍ကား သိပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သိပါသော်လည်း။ သယံ၊ ပဋိ-ဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်။ တံကိစ္စံ၊ ထို အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါစသော ၃-ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါ၏ ကိစ္စကို။ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ ဥက္ကာနတ္ထမေဝ။

၇၄၆။ ဧဝံ ဤသ္မိ။ ကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါဒိဝသေန၊ ကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ် အစ ရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့ကို။ ဝိဘဇိတော၊ ဝေဘန်တော်မူ ပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ တာသံ၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဘူတံ၊ ဖြစ်ရာဋ္ဌာန ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ခေတ္တံ၊ ခေတ်ကို။ ဒဿောဘုံ ပုန စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါတိ အာဒိ။ (ဘဂဝါ) အာဟ။

တတ္ထ၊ ထို စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ အစရှိသောစကားရပ်၌။ တိဿော။ ပေ။ စိတ္တုပ္ပါဒေသုတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သေက္ခာနံ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံပိ၊ ထို သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း။ ဓမ္မပစ္စဝေက္ခဏကာလေ၊ အကြောင်းကို ဆင်ခြင်ရာ အခါ၌။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ပဉ္စပ္ပကာရံ၊ ဖလနိဗ္ဗတ္တကဟေတု အရိယာမဂ္ဂ စသောအားဖြင့် ၅-ပါးအပြားရှိသော။ ဓမ္မံ၊ အကြောင်းကို။ အာရမ္မဏံ ကတော။ စတုသ၊ ကုန်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကုသလစိတ္တေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣ။ [ယှဉ်၏ ဟူလို။] တထာ၊ ထိုအတူ။ နိရုတ္တိပစ္စဝေက္ခဏကာလေ၊ နိရုတ္တိကို ဆင်ခြင်ရာ အခါ၌။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ အာရမ္မဏံ ကတောနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ၊ ဤ။ သဗ္ဗတ္တက-ဉာဏံ၊ အလုံးစုံသော အတ္တ ဓမ္မနိ ရုတ္တိ သုံးပါးတို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော အတ္တ ဓမ္မနိ ရုတ္တိ ပဋိဘာန ၄-ပါးတို့၌ဖြစ်သောဉာဏ်ကို။ အာရမ္မဏံ ကတော ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [သဗ္ဗတ္တကပုဒ်ကို ရှေး၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

ခေတ္တံ ဒဿောဘုံ။ ။တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ကာမာဝစရကုသလတော စတုသု ဉာဏ-သမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ ကြိယတော စတုသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု ဥပ္ပ-ဇ္ဇန္တိ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏ ဖြစ်ရာစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို “ခေတ်” ဟု ဆိုသည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄-ပါးတို့တွင် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါမှတစ်ပါး ၃-ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည် “ကာမာဝစရ ကုသိုလ် ထည်း”မှ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၄-ပါးတို့၌ ယှဉ်၏”ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏ ယှဉ်ရာစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ပြသည်။ ကာမာဝစရတော-ကာမာဝစရ ကုသိုလ်မှ၊ (တနည်း) ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော” ဟု ပေးပါ။

ပန၊ ဆက်။ ကိရိယတော စတုသုတိဗ္ဗဒါ ဟူသော ဤစကားကို အသေက္ခာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထိုအသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပေ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တကိရိယစိတ္တေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တထာ နိရုတ္တိပစ္စဝေက္ခဏကာလေ။ ပေ။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဣတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဧတေသုစေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဣဒါ ဤစကားကို။ သေက္ခာသေက္ခာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တထာဟိ၊ ထိုစကားကို ချဲ့ပြီးအံ့။ သေက္ခာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထပစ္စဝေက္ခဏကာလေ၊ အကျိုးကိုဆင်ခြင်ရာအခါ၌။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္ထပ္ပသေဒံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော (ပစ္စယသမုပ္ပန္နစသောအားဖြင့် ငါးပါး အံ့ပြားရှိသော။) အတ္ထံ၊ အကျိုးကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ စတုသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တကုသလစိတ္တေသု၊ တို့၌။ အယံ၊ ဤအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မဂ္ဂဖလကာလေစ၊ မဂ္ဂဖိုလ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်း။ မဂ္ဂဖလေသု၊ မဂ္ဂစိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့၌။ (အယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ပန၊ ဆက်။ အသေက္ခဿ၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတ္ထံ၊ အကျိုးကို။ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္ထပ္ပသေဒံ မေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော (ပစ္စယသမုပ္ပန္နစသောအားဖြင့်) ငါးပါး အံ့ပြားရှိသည့် သာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဖလကာလေစ၊ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌လည်း။ ဥပရိမေ၊ အထက်၌ဖြစ်သော။ (တနည်း) ဥပရိဋ္ဌိမေ၊ အထက်ဆုံး၌ တည်သော။ သာမညဖလေ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာမဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ တော၊ ဤ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည်။ သေက္ခာ သေက္ခာနံ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။ ဣမာသု ဘူမိသု၊ ဤ ကာမာဝစရလောကတ္တရာဟူသော ဘုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘူမိဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်ရာဘုံကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အယံ နယော (ဘဂဝတာ) ဒဿိတော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာနိဋ္ဌိတာ။

ဖလကာလေစ။ ။ အသေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါဟူသည် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါတည်း။ ဥပရိမေသာမညဖလဟူသည် အထက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ပင်တည်း။ ထို အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟူသော ဉာဏ်ပါသောကြောင့် ထိုဉာဏ်ကိုပင် “အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။ ထိုဉာဏ်က ထိုဖိုလ်ကို အာရုံမပြုသောကြောင့် အာရမ္မဏကတွာဟု မဆို၊ ဖလသမာပတ် ဝင်စားရာ အခါ မဟုတ်သောကြောင့် မဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ဟူသမျှကို သာမညဖလဟု ခေါ်သည်။ ဤ၌ ဥပရိမေဟု ဝိသေသန ပြုသောကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူရသည်။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဥပရိဋ္ဌိမေ” ဟု ရှိ၏။ အထက်အဘို့၌ တည်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရသောကြောင့် သာ၍ကောင်း၏။ သာမညဖြင့် ဝလ္လနုဖိုလ်ကို တားမြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်းကား မကောင်းပါ။ ဝလ္လနု ဖိုလ်၌လည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော ဉာဏ်ပါသောကြောင့် ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ပါနိုင်ပါသည်။]

၃-ပညာပုစ္ဆက အဖွင့်

၇၄၇။ ပညာပုစ္ဆကော ခြံ။ ပါဠိ အနုသာရေနေဝ စတုန္ဒံ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ ကုသလာဒိသာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပန၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္ထိဂေ သ၊ တို့၌။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ သဒ္ဓမေဝ၊ သဒ္ဓရုပ်ကိုသာ။ အာရမ္မဏံကရောတံ။ [သဒ္ဓဟူသည် ပရိတ္တဟူသော ကာမာဝစရတရားတွင် ပါဝင်သော ရုပ်တမျိုးတည်း။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ကာမတရားဟူသော အာရုံရှိ၏။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ ကာမာဝစရ ဝိပါကကိရိယသင်္ခါတဉ္ဇေဝ၊ ကာမာဝစရ ဝိပါက် ကာမာဝစရ ကိရိယာဟု ဆိုအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ပစ္စယ သမုပ္ပန္နဉ္စ၊ အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ အကျိုးကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ၎င်း။ ဝုတ္တပ္ပဘေဒမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြား ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ရူပါဝစရရူပါဝစရ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဖြစ်သော။ အတ္ထံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားဟူသော အာရုံရှိ၏။ လောကုတ္တရဝိပါကတ္တဉ္ဇေဝ၊ လောကုတ္တရာ ဝိပါက်ဟူသော အကျိုးကို၎င်း။ ပရမတ္ထံ၊ ပရမတ္ထဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာန်စ၊ နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ၊ အပ္ပမာဏတရားဟူသော အာရုံ ရှိ၏။

ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ ကာမာဝစရ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ ကုသလဓမ္မံ၊ ကုသိုလ်တရားကို၎င်း။ အကုသလဓမ္မံ၊ အကုသိုလ်တရားကို၎င်း။ ပစ္စယဓမ္မဉ္စ၊ အကြောင်းတရားကို၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ရူပါဝစရ ရူပါဝစရ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဖြစ်သော။ ကုသလဓမ္မံ၊ ကို၎င်း။ ပစ္စယဓမ္မဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ပေ။ လောကုတ္တရံ၊ သော။ ပေ။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ ကာမာဝစရ။ ပေ။ ဉာဏာနိ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ် ဝိပါက် ကိရိယာဉာဏ်တို့ကို။ ပေ။ ရူပါဝစရ။ ပေ။ ဉာဏာနိ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဖြစ်သော ကုသိုလ် ဝိပါက် ကိရိယာ ဉာဏ်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၎င်း။ တေသံ၊ ထို ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ကုသိုလ် ဝိပါက် ကိရိယာဉာဏ်တို့၏။ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့ကို။ ဝိဇာနန္တဿ၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ။ လောကုတ္တရာနိ၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလဝိပါက ဉာဏာနိ၊ ကုသိုလ် ဝိပါက် ဉာဏ်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ။

အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ သဟဇာတဖေတုဝေေန၊ တကူ ဖြစ်သောဟိတ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ သိယာ၊ အချို့သော အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါသည်။ မဂ္ဂဖေတုကာ၊ မဂ် ဟူသော သဟဇာတဟိတ်ရှိ၏။ ဝိရိယဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဝိရိယအကြီးအကဲ ရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေရာအခါ၌။ သိယာ၊ အချို့သော အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ

သည်။ မဂ္ဂါဓိပတိ၊ မဂ်ဟူသော သဟဇာတာဓိပတိ ရှိ၏။ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဆန္ဒ၊ စိတ်ဟူသော အကြီးအကဲရှိသော။ (မဂ္ဂဘာဝနာယ)။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ၊ မဂ္ဂဟေတုက၊ မဂ္ဂါဓိပတိဟု မဆိုထိုက်။ ဖလကာလေပိ၊ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌ လည်း။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာဝေ၊ မဂ္ဂဟေတုက၊ မဂ္ဂါဓိပတိဟု မဆိုထိုက်သည်သာ။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ မဂ္ဂံ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ၊ ၌။ မဂ္ဂါရမ္မဏာ၊ မဂ်ဟူသော အာရုံ ရှိ၏။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဂရိုကတွာ၊ အလေးအမြတ်ပြု၍။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ အာရမ္မဏာဓိပတိဝေသေန၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ မဂ္ဂါဓိပတိ၊ မဂ်ဟူသော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း ရှိ၏။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ မဂ္ဂါရမ္မဏာ။ မဂ္ဂံ ဂရိုကတွာ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ မဂ္ဂါဓိပတိ။ သေသဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဉာဏ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ န ဝတ္ထုဗ္ဗာရမ္မဏာ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏာ မဂ္ဂါဓိပတိဟု မဆိုထိုက်သော အာရုံရှိ၏။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မံ၊ ပစ္စုပ္ပန်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ အသံကို။ အာရမ္မဏံ ကရေတိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန်ာရမ္မဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားဟူသော အာရုံရှိ၏။

အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ဝိပါကတ္ထံ၊ ဝိပါက်ဟူသော အတ္ထကို၎င်း။ ကိရိယတ္ထံ၊ ကိရိယာဟူသော အတ္ထကို၎င်း။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဉ္စ၊ အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော အကျိုးကို၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ အတိတာရမ္မဏာ၊ အတိတ်တရားဟူသော အာရုံရှိ၏။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ (ဝိပါကတ္ထံ၊ ကိရိယတ္ထံ၊ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဉ္စ) ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ၊ ၌။ အနာဂတာရမ္မဏာ၊ အနာဂတ်တရားဟူသော အာရုံရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန်ံ၊ သော။ (ဝိပါကတ္ထံ၊ ကိရိယတ္ထံ၊ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဉ္စ) ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ။ ပစ္စုပ္ပန်ာရမ္မဏာ၊ ၏။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရဖြစ်သော။ ပရမတ္ထံ၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သောအနက်ဟူသော နိဗ္ဗာန်ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ။ နဝတ္ထုဗ္ဗာရမ္မဏာ၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော အာရုံရှိ၏။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ အတိတံ၊ သော။ ကုသလံ၊ ကို၎င်း။ အကုသလံ၊ ကို၎င်း။ ပစ္စယဓမ္မာ၊ ပစ္စည်းတရားကို၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ။ အတိတာရမ္မဏာ။ အနာဂတံ။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန်ာရမ္မဏာ။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ အတိတံ၊ ကုသလဉာဏံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို၎င်း။ ဝိပါကဉာဏံ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို၎င်း။ ကိရိယဉာဏာ၊ ကိရိယာဖြစ်သော ဉာဏ်ကို၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ။ အတိတာရမ္မဏာ။ အနာဂတံ။ ပေ။ အနာဂတာရမ္မဏာ။ ပစ္စုပ္ပန်ံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ (ကုသလဉာဏံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို၎င်း။ ဝိပါကဉာဏံ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို၎င်း။ ကိရိယဉာဏံ၊ ကိရိယာဖြစ်သော ဉာဏ်ကို၎င်း။) ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်ခြင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ပစ္စုပ္ပန်ာရမ္မဏာ။

နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ၊ အသံဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ ဣတရာသု၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါမှတစ်ပါးကုန်သော။ တီသု၊ ၃-ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့တွင်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိ သန္တာန်၌ဖြစ်သော။ ပေ။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ။ ဗဟိဒ္ဓါ။ ပေ။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါ၊ မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ ပေ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ ပရမတ္ထံ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာဝေ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏသာတည်း။ ဓမ္မ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ကုသလာကုသလံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကို၎င်း။ ပစ္စယဓမ္မံ၊ ပစ္စည်းတရားကို၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓကာလေ၊ အဇ္ဈတ္တာ ရမ္မဏာ။ ဗဟိဒ္ဓါ။ ပေ။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါ။ ပေ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ရမ္မဏာ။ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ ကုသလဝိပါက ကိရိယ ဉာဏံ၊ ကုသိုလ် ဝိပါက ကိရိယာဖြစ်သောဉာဏ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓကာလေ၊ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ။ ဗဟိဒ္ဓါ။ ပေ။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ သော။ ကုသလ ဝိပါကကြိယဉာဏံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓကာလေ၊ ချွဲ။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣဓာပိ၊ ဤပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း၌လည်း။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ လောကီယာ၊ လောကီတို့တည်း။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ လောကီယ လောကုတ္တရာ၊ လောကီ လောကုတ္တရာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမသ္မိံ* ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ သမ္မာသမ္မုဇ္ဇေန၊ သည်။ တယောပိ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ တို့ကို။ လောကီယ လောကုတ္တရမိဿကတ္တာ၊ လောကီ လောကုတ္တရာ ရောကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧပရိစ္ဆေဒါဝ၊ တူသော အပိုင်းအခြားရှိသော နည်းတို့ကို သာ။ ကထိတော၊ ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တီသုပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေသု၊ ဤနည်းတို့၌။ တိဿော၊ ပေ။ လောကီယလောကုတ္တရာ။ ဣတိဇေ၊ သို့။ အဟံပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂေ ပိ၊ တေပရိဝဋ္ဋံ နိဟရိတွာဝ ဘာဇေတွာ ဒဿိတော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ။ ။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါသည် သက်မဲ့အရာထွေး၏ အသံကို အာရုံမပြု၊ ပါဠိစကားပြောသံကိုသာအာရုံပြု၏။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ ဟုဆိုသောကြောင့်လည်း မိမိ၏ ပါဠိ ပြောသံ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ပရဿ အဘိလာပ သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ” ဟုဖြစ်သင့် ကြောင်းကို ဆိုသည်။ (“ပရဿ၊ သတပါး၏။ အဘိလာပ သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ၊ ပြောဆိုအပ်သော စကားသံလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ ၏” ဟု အနက်ပေးပါ။)

ဉာဏဝိဘင်း

၁-ကေကမာတိကာဒိအဖွင့်

၇၅။ ဣဒါနိ၊ ဌိ။ တဒနန္တရေ၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော)။ ဉာဏဝိဘင်္ဂေ၊ ဌိ။ ကေဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထုတိ အာဒိနာ၊ အဝရိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပဌမံ၊ နိဗ္ဗေသ၏ရှေးဦးစွာ။ ကေဝိဓာဒိဟိ၊ ကေဝိဓ အဝရိကုန်သော။ ဒသဝိပေရိယောသာနေဟိ၊ ဒသဝိပေအဆုံးရှိကုန်သော။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ပရိစ္ဆေဒေဟိ၊ အပိုင်းအခင်းတို့ဖြင့်။ မာတိကာံ၊ ကို။ ဌပေတွာံ၊ ၌။ နိက္ခိတ္တံပဒါနက္ကမေန၊ ချထားအပ်ပြီးသော မာတိကာပုဒ်တို့၏ အစဉ်အားဖြင့်။ နိဗ္ဗေသော၊ နိဗ္ဗေသကို။ (ဘဂတော) ကတော။ တတ္ထ၊ ထိုမာတိကာပုဒ်တို့တွင်။ [ယောဇနာ၌ “ဘတ္ထဝိတိ ကေဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထုတိ အာဒိဝစေန” ဟု စံ၍၊ “ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော” ထည့်သည်။] ကေဝိဓောတိ၊ ကား။ ကေပုကာရေန၊ တခုသောအပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ ကေကောဋ္ဌာသေန၊ တခုသော အဘို့အစုအားဖြင့်။

ပိန၊ ကား။ ဉာဏဝတ္ထုတိတ္ထေ၊ ဟူသောကြိုပါဌ်၌။ (ဝစနတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဉာဏဝတ္ထုတိလည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုဉာဏဟူသည်။ နာနပုကာရနံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော။ သမ္ပတ္တိနံ၊ သမ္ပတ္တိတို့၏။ ဣ၊ တည်ရာလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုနစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ ဉာဏဝတ္ထု၊ မည်၏။ (ဉာဏဝတ္ထု၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော

ကေဝိဓေန။ ။ “ဟေတု နဟေတု” ဟု ၂-မျိုးပြားသည်တွင် “နဟေတု” ဟူသောတခုသော အပြား၊ “သဟေတုက အဟေတုက” ဟု ၂-မျိုးပြားသည်တွင် “အဟေတုက” ဟူသော တခုသောအပြား ကြိုသို့စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသည့်အတိုင်း ၂-မျိုးအပြားတွင် တမျိုးကို “ကေပုကာရ” ဟု ခေါ်သည်။

ထနည်း။ ။ တစ်ဟူသည် အပြားမဟုတ်၊ ဟေတု နဟေတု ၂-ခုတွင် တခုသာဖြစ်၏။ သဟေတုက အဟေတုက ၂ ခုတွင် တခုသာဖြစ်၏။ ကြိုသို့စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသည့် အတိုင်း တခုသာ ဖြစ်သောကြောင့် “ကေကောဋ္ဌာသေန” ဟု တနည်းဖွင့်သည်။ ဤနည်း၌ ဝိသေဒ္ဓါသည် ကောဋ္ဌာသ အနက်ဟောတည်း။

ဉာဏဝတ္ထု။ ။ ဝတ္ထုသဒ္ဓါသည် “ဝသန္တိ တ္ထောတိ ဝတ္ထု” နှင့်အညီ တည်ရာဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ပဂမနည်း၌ သမ္ပတ္တိအမျိုးမျိုးတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏကိုပင် ဝတ္ထုဟု ဆိုရ၏။ မုနိ၏-ဉာဏသည် မိမိကိုးရာပုဂ္ဂိုလ်ကို မနုဿသမ္ပတ္တိ၊ ဒေဝသမ္ပတ္တိ၊ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ တိုင်အောင် သမ္ပတ္တိ အမျိုးမျိုးကို ရစေနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဉာဏသည် သမ္ပတ္တိ အမျိုးမျိုးတို့၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်ပါပေသည်။ ဤနည်း၌ ဉာဏပုဒ်နှင့် ဝတ္ထုပုဒ်တို့ အရတူ၏။

ဉာဏ်)။ ဩကာသဋ္ဌေန၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဉာဏသမ္ပာဒ်
ဉာဏ်၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာတည်း။ ဣတိပိ၊ ဤအနက်ကြောင့်လည်း။ ဉာဏဝတ္ထု၊
မည်၏။

ပန၊ အတ္ထုဒ္ဓါရသာမညမှတပါး၊ အတ္ထုဒ္ဓေသ ဝိသေသကို ဆိုဦးအံ့။ ဣဒါဤ
ကေဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ပုရိမေနေဝ၊ ရှေး၌သာလျှင်
ဖြစ်သော။ အတ္ထေန၊ ဉာဏဉာဏ+တံ+ဝတ္ထု စ ဟူသော အနက်အားဖြင့်။ ဉာဏ
ဝတ္ထု၊ ဉာဏဝတ္ထုကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ဉာဏဉာဏ+တံ+
ဝတ္ထု)ဟူသောရှေးအနက်အားဖြင့် ဉာဏဝတ္ထုကို သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
ပင်။ ကေဝိပေသံဇ္ဈေဒါဝသာနေ၊ ကေဝိပပရိစ္ဆေဒ၏ အဆုံး၌။ ယာထာဝက
ဝတ္ထု။ ပေ။ ဉာဏဝတ္ထုတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝတ္ထံ။ [ယာထာဝကပုဒ်၏ အနက်
ကို အဋ္ဌကထာ ကေနိဒ္ဓေသအဆုံး၌ ဖွင့်လိမ့်မည်။ ဒို့ကာ၌ကား ဤမာတိကာ
၌ပင် ဖွင့်ထား၏။]

ပဉ္စဝိညာဏာတိကား။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိကုန်သော။
ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော ဝိညာဏ်တို့သည်။ (နဟေတူ စသည်၌စပ်)။ နဟေတူတို
အာဒိနိ၊ နဟေတူ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝါ၊ အောက်ဖြစ်သော။
ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ
ဝိဘင်္ဂအဋ္ဌကထာ၌။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်
၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ နိဒ္ဓေသဝါရေ၊ ၌။ အာဝိ၊ ထင်ရှားစွာ။ ဘဝိဿတိ၊
လတ္တံ့။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကေကမာတိကာပုဒ်တို့၌။ (သင်္ခေပတော ယံ ဝတ္ထုဗ္ဗံ။
တံ နိဒ္ဓေသဝါရေအာဝိ ဘဝိဿတိ) ယထာ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤ အတူ။
ဒုကမာတိကာဒိပဒေသု၊ ဒုကမာတိကာ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ယံ၊ အကြင်
စကားရပ်ကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားရပ်သည်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုနိဒ္ဓေသဝါရ
၌ပင်။ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥဒ္ဓေသဝါရ၌။ နိက္ခေပပရိစ္ဆေဒ

တနည်း။ ။ ဒုတိယနည်း၌ ဝတ္ထုအရ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်ဘက် သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ၎င်း၊
ဉာဏ်၏အာရုံ တရားတို့ကို၎င်း ကောက်ယူရ၏။ ထိုတိုင် သမ္မယုတ်တရားတို့၏ကောက်ယူ
ရိုက် သဟဇာတနိဿယ စသောအားဖြင့် ဉာဏ်၏တည်ရာ ဖြစ်သည်။ အာရုံကို ကောက်ယူ
ရိုက် အာရမ္မဏုပနိဿယ စသောအားဖြင့် ဉာဏ်၏တည်ရာဖြစ်သည်။ ဤနောက်နည်းအလို
ဉာဏ်နှင့် ဝတ္ထုပုဒ်တို့ အရမတူသောကြောင့် ဆင့်တပျိုရိသ် တဲရသည်။

တေနေဝ။ ပေ။ ဝတ္ထံ။ ။ ယာထာဝကဝတ္ထုဝိဘာဝနာ ပညာ၌ ပညာကို အရကောက်ရ
သကဲ့သို့ ကေဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု၌လည်း ဉာဏ်ကို အရကောက်ရသည်။ ထို့ကြောင့်
“ယာထာဝကဝတ္ထုဝိဘာဝနာပညာ” စသော ပါဠိတော်ကို “ဉာဏဉာဏ တံ ဝတ္ထုစ” ဟူသော
ရှေးအနက်၏ သာကေ အဖြစ်ပြင်ပြသည်။

မတ္တံ၊ မာတိကာချထားခြင်း၏ အပိုင်းအခြားမျှကို။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ သော နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၎င်း။ [နိဒ္ဒေသဝါရေ အာဝိ ဘဝိဿတိကိုထောက်၍ “တ္ထေ၊ ဤဥဒ္ဒေသဝါရဉ္စ” ဟုစွဲသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “တ္ထေ၊ ဤဉာဏဝိဘင်း၌” ဟုစွဲ၏။]

ဟိ၊ ချဲ့။ တ္ထေ၊ ဤ ကေကမာတိကာ စသော မာတိကာတို့တွင်။ (ကေက မာတိကာ၊ ဒုကမာတိကာ စသည်၌စပ်။) [ရှေးနိဿယ၌ကား “တ္ထေ၊ ဤဉာဏ ဝိဘင်း၌” ဟု စွဲ၏။ ယောဇနာ၌ “တ္ထေ နဟေတူတိ အာဒိပဒေသု နိဒ္ဒါရဏ” ဟု စွဲ၏။] တာဝ၊ အနိစ္စာ ဇရာဘိဘူတာ အစရှိသည်တို့မှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ၊ ကုန်သော)။ န ဟေတူ အဟေတုကာတိ၊ အာဒိဟိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဓမ္မေ သင်္ဂဟမာတိကာဝသေန၊ ဓမ္မသင်္ဂဟိယသော မာတိကာနှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း။ အနိစ္စာ၊ ဇရာဘိဘူတာတိ အာဒိဟိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ အမာတိကာဝသေန၊ မာတိကာမှတစ်ပါးသောပါဠိ၌ လာသောပုဒ်တို့နှင့်စပ်သဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ဒုဝိဇေဟိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်သော။ ပဘေဒတော၊ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌ သတ္တတိယာ၊ ခုနစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကေကမာတိကာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) နိက္ခိတ္တာ။ ပန၊ ကား။ ဒုကာနုဂ္ဂပေဟိ၊ ဒုက် အဖြစ်အား လျော်ကုန်သော။ (ဒုက်ဖွဲ့ဘို့ရန် လျော်ကုန်သော)။ ပဉ္စတိ သာယ၊ သုံးဆယ့်ငါးပါးသော။ ဒုကေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒုကမာတိကာ (ဘဂဝတာ) နိက္ခိတ္တာ။

တိကာနုဂ္ဂပေဟိ၊ တိက် အဖြစ်အား လျော်ကုန်သော။ (တိက်ဖွဲ့ဘို့ရန် လျော်ကုန်သော)။ စိန္တာမယာ ပညာတိ အာဒိဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဗာဟိရတ္ထိကေဟိ၊ မာတိကာ၏ ပြင်ပ၌ဖြစ်သော တိက်တို့၎င်း။ ဝိပါကာ ပညာတိ အာဒိဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ အနိယမိတပညာဝသေန၊ မမှတ် သားအပ်သောပညာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ စုဒ္ဒသံ ဟိ၊ ကုန်သော။ မာတိကာတိ ဝကဟိ၊ မာတိကာ၌လာသော တိက်တို့၎င်း။ ဝိတက္က တ္ထိကေ၊ ဝိတက္ကတိက်၌။ ပဌမပဒေန၊ သဝိတက္က သဝိစာရာဟူသော ပဌမပုဒ်ဖြင့်။ နိယမိတပညာဝသေန၊ သဝိတက္ကသဝိစာရပညာဟု မှတ်သားအပ်သော ပညာ နှင့်စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ တေရသဟိ၊ တဆယ့်သုံးပါးသော တိက်တို့၎င်း။ ဒုတိယ ပဒေန၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့်။ နိယမိတပညာဝသေန၊ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တပညာဟု မှတ်သားအပ်သောပညာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ၊ သတ္တဟိ၊ ခုနစ်ပါးသော တိက်တို့၎င်း။ တတိယပဒေန၊ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ဟူသော တတိယပုဒ်ဖြင့်။ နိယမိတပညာဝသေန၊ အဝိတက္က အဝိစာရ ပညာဟု မှတ်သားအပ်သော ပညာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဒွါဒသဟိ၊ ၁၂-ပါးသော တိက်တို့၎င်း။ ပိတိတ္ထိကေစ၊ ပိတိတိက်၌လည်း။ ပဌမပဒေန၊ ပိတိသဟဂတာ ဟူသောပဌမပုဒ်ဖြင့်။ နိယမိတပညာဝသေန၊ ပိတိသဟဂတာပညာဟု မှတ်သား

အပ်သော ပညာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ တေရသဟိ၊ ၁၃-ပါးသောတိက်တို့၎င်း။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒုတိယပဒေန၊ သုခသဟဂတာ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့်။ (နိယမိတပညာဝသေန၊ သုခသဟဂတာပညာဟု မှတ်သားအပ်သော ပညာနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ တေရသဟိ)။ တတိယပဒေန၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟူသော တတိယပုဒ်ဖြင့်။ နိယမိတပညာဝသေန၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာပညာဟု မှတ်သား အပ်သောပညာနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ ဒါဒသဟိ၊ ၁၂-ပါးသော တိက်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌာသိတိယာ၊ ရှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော။ တိကေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တိက- မာတိကာ (ဘဂဝတာ) နိက္ခိတ္တာ။

ပန၊ ကား။ စတုက္ကမာတိကာ၊ ကို။ ကမ္မဿကတညာဏန္တိ အာဒိဟိ၊ အစရှိ ကုန်သော။ ဧဝံသိတိယာ၊ သော။ စတုက္ကေဟိ၊ စတုက္ကတို့ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)။ ပဉ္စကမာတိကာ၊ ကို။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စကေဟိ၊ ပဉ္စကတို့ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)။ ဆက္ကမာတိကာ၊ ကို။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ဆက္ကေန၊ ဆက္ကဖြင့်။ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)။ သတ္တကမာတိကာ၊ ကို။ သတ္တ သတ္တတိ- ဉာဏဝတ္ထု၊ နိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဧကေဒသဟိ၊ ကုန်သော။ သတ္တကေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)။ အဋ္ဌက မာတိကာ၊ ကို။ ဧကေန၊ တပါးသော။ အဋ္ဌကေန၊ ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)။ နဝက မာတိကာ၊ ကို။ ဧကေန၊ တပါးသော။ နဝကေန၊ ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)။

၇၆၀။ ဒသကမာတိကာ၊ ကို။ ဒသ တထာဂတဿ တထာဂတ ဗလာနိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ ဧကေနော၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒသကေန၊ ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) နိက္ခိတ္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုဒသ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနိ အစ ရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဒသတိ၊ ဒသ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ တထာဂတဿာတိ၊ ကား။ ဝိပဿိအာဒေယာ၊ ဝိပဿိအစရှိကုန်သော။ ပုဗ္ဗက၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဣသယော၊ သီလက္ခန္ဓစသော ဂုဏ်တို့ကို ရှာတော် မူပြီးကုန်သော ဘုရားရှင်တို့သည်။ အာဂတံ ယထာ၊ ကြွလာတော်မူကုန်သကဲ့ သို့။ တထာ၊ တူ။ အာဂတဿ၊ ကြွလာတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ စ၊ တနည်းကား။ ဧ၊ ထို ဝိပဿိအစရှိကုန်သော ရှေးဘုရားရှင်တို့သည်။ ဂတာ ယထာ၊ ကာယဂတိဖြင့် ကြွသွားတော်မူကုန်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ ဉာဏဂတိဖြင့် ဖြစ်တော်မူကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဂတဿ၊ ကာယဂတိဖြင့် ကြွသွား တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ဉာဏဂတိဖြင့် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရား၏။ [တထာဂတပုဒ်၏ အနက်ကို သီလက္ခန္ဓံ ဗြဟ္မဇာလသုတ် အဋ္ဌကထာ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်အခန်း၌ ကြည့်ပါ။ “ကာယဂတိ” ဟူသည် လင်္ကျာ ခြေတော်ကို ရှေးဦးစွာ လှမ်း၍ ငြိမ်သက်စွာ ကြွတော်မူခြင်းတည်း။]

တထာဂတဗလာနီတိ၊ ကား။ အညေဟိ၊ ဘုရားမှတပါးကုန်သော ပစ္စေက
 ပုဒ္ဓ၊ သာဝကတို့နှင့်။ အသာဓာရဏာနိ၊ ကုန်သော။ တထာဂတဿေဝ၊ ၎င်းသာ။
 ဗလာနိ၊ အားတော်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ၊ ရှေး၌
 ဖြစ်သော ဘုရားရှင်တို့၏။ ဗလာနိ၊ တို့သည်။ ပုညံ၊ ယထာ သမ္မတ္တိယာ၊ များစွာ
 သော ကောင်းမှု၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ အာဂဏာနိ ယထာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်
 သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အာဂတဗလာနိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော အားတော်တို့သည်။
 (သန္တိ)။ ဣတိပိအတ္ထော၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ)။ တတ္ထ၊ ထို တထာဂတဿ၊
 ဗလာနိဟူသော ပါဠိ၌။ (လဗ္ဗမာနံ၊ သော။) တထာဂတဿ၊ ဝိပဿိ စသော
 ရှေးဘုရားတို့အတူ ကြွလာတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဗလံ၊ အားတော်
 သည်။ ကာယဗလဉ္စ၊ ကိုယ်၏အားတော်၎င်း။ ဉာဏဗလဉ္စ၊ ဉာဏ်၏ အားတော်
 ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ ၎င်း။ တေသု၊ ထို နှစ်ပါးသောအားတော်တို့တွင်။ ကာယ
 ဗလံ၊ ကို။ ဟတ္ထိကုလာနုသာရေန၊ ဆင်မျိုးကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၎င်း။
 ဟိ၊ သာဓကကား။ ပေါရာဏေဟိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့သည်။ ကာဠာ
 ဝကဉ္စဂင်္ဂေယျံ။ ပေ။ ဥပေါသထ ဆဒ္ဓန္တိမေ ဒသတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤ ဂါထာ
 စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ကာဠာဝကဉ္စ၊ ကာဠာဝကဆင်မျိုး၎င်း။ ဂင်္ဂေယျံ၊ ဂင်္ဂေယျ
 ဆင်မျိုး၎င်း။ ပဏ္ဍရံ၊ ပဏ္ဍရဆင်မျိုး၎င်း။ တမ္ပပိင်္ဂလံ၊ တမ္ပဆင်မျိုး၊ ပိင်္ဂလဆင်မျိုး
 ၎င်း။ ဂန္ဓမင်္ဂလဟေမဉ္စ၊ ဂန္ဓဆင်မျိုး၊ မင်္ဂလဆင်မျိုး၊ ဟေမဆင်မျိုး၎င်း။ ဥပေါ
 သထ ဆဒ္ဓန္တံ၊ ဥပေါသထဆင်မျိုး၊ ဆဒ္ဓန္တဆင်မျိုး၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) (ဣတိ
 တလုံးအကျေကြံ။) ဣမေ ဒသ၊ ဤဆယ်မျိုးဘို့တည်း။] ဟိ၊ မှန်။ ဣမာနိ ဒသ၊
 ဤဆယ်မျိုးတို့သည်။ ဟတ္ထိကုလာနိ၊ ဆင်မျိုးတို့တည်း။

တတ္ထ၊ ထိုဆယ်မျိုးသော ဆင်တို့တွင်။ ပကတိဟတ္ထိကုလံ၊ ပကတိဆင်မျိုးကို။
 ကာဠာဝကန္တံ၊ ကာဠာဝကဆင်မျိုးဟူ၍။ ဒဠုဗျံ၊ ဒသန္တံ၊ ဆယ်ယောက်ကုန်သော။
 ပုရိသာနံ၊ တို့၏။ ယံ ကာ၊ ဗေဗလံ၊ အကြင်ကိုယ်၏ အားသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ
 (ကာယဗလံ)။ သည်။ ကေဿ၊ တစီးသော။ ကာဠာဝကဟတ္ထိဒနံ၊ ၎င်း။ (ကာယ
 ဗလံ ဟောတိ)။ ဒသန္တံ၊ ဆယ်စီးကုန်သော။ ကာဠာဝကာနံ၊ တို့၏။ ယံ ဗလံ
 (အတ္ထိ)။ တံ (ဗလံ) ကေဿ ဂင်္ဂေယျဿ၊ ဂင်္ဂေယျ ဆင်၏။ (ကာယဗလံ
 ဟောတိ)။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ဂင်္ဂေယျာနံ၊ တို့၏။ ယံ ဗလံ၊ အကြင်အားသည်။
 အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တံ (ဗလံ)။ ကေဿ၊ သော။ ပဏ္ဍရဿ၊ ၎င်း။ ဗလံ ဟောတိ။ ဒသန္တံ
 ပဏ္ဍရနံ ယံ (ဗလံ)။ အတ္ထိ။ တံ (ဗလံ) ကေဿ တမ္ပဿ ဗလံ ဟောတိ။ ဒသန္တံ
 တမ္ပာနံ ယံ (ဗလံ) အတ္ထိ။ တံ (ဗလံ) ကေဿ ပိင်္ဂလဿ ဗလံ ဟောတိ။ ပေ။ ဒသန္တံ
 ဥပေါသထာနံ ယံ (ဗလံ) အတ္ထိ။ တံ (ဗလံ) ကေဿ ဆဒ္ဓန္တဿ။ (ကာယဗလံ
 ဟောတိ။) ဒသန္တံ ဆဒ္ဓန္တာနံ ယံ (ဗလံ) အတ္ထိ။ တံ (ဗလံ) ကေဿ၊ တဆူသော။
 တထာဂတဿ၊ ၎င်း။ (ကာယဗလံ ဟောတိ)။ ဣဒမေဝ၊ ဤအားတော်ကိုပင်။

နာရာယနသံသရာတံ ဗလန္တိပိ၊ အရောင်တို့၏ ထွက်ပေါ်ရာ ဝရဇိန်အပေါင်း၏ အားတော်ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ။

တံဒေတံ၊ ထိုဘုရားအားတော်သည်။ ပကတိဟတ္ထိနံ၊ ပကတိဆင်တို့၏။ ဂဏ-နာယ၊ အရေအတွက်အားဖြင့်။ ဟတ္ထိကောဋိသဟဿာနံ၊ ဆင်ကုဋေတထောင် တို့၏။ (ဗလံ ဟောတိ)။ ပုရိသဂဏနာယ၊ ယောက်ျားတို့၏ အရေအတွက် အားဖြင့်။ ဒသန္တံ ပုရိသကောဋိသဟဿာနံ၊ ယောက်ျား ကဲ့ဋေတသောင်းတို့၏။ ဗလံ ဟောတိ။ ဣဒံ ဤအားတော်သည်။ တာဝ၊ ဉာဏဗလမှရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌံ သော။) တထာဂတဿ၊ ၏။ ကာယဗလံ၊ ကိုယ်၏အားတော်တည်း။

ပန၊ ကား။ ဉာဏဗလံ၊ ဉာဏ်တော်၏ အားဟူသည်။ (ဉာဏသဟဿာနိ ခွံစပ်။) တာဝ၊ မဟာသီဟနာဒသုတ်၊ သံယုတ်ပါဠိတော်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိ-ဋ္ဌေသော။) ဣဓ၊ ဤဉာဏဝိဘင်း၌။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ အာဂတမေဝ၊ တိုက်ရိုက်လာသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဒသဗလဉာဏံ၊ ဒသဗလဉာဏ်တော် ၎င်း။ (ဣတိ ခွံစပ်။) မဟာသီဟနာဒေ၊ မဟာသီဟနာဒသုတ်၌။ (အာဂတံ၊ လာသော။) ဒသဗလဉာဏံ၊ ဒသဗလဉာဏ်တော်၎င်း။ စတု ဝေသာရဇု-ဉာဏံ၊ လေးပါးသော ဝေသာရဇုဉာဏ်တော်၎င်း။ အဋ္ဌသု၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ပရိသာသု၊ ပရိသတ်တို့၌။ အကမ္မနဉာဏံ၊ မတုန်လှုပ်ကြောင်း ဖြစ်သောဉာဏ် တော်၎င်း။ စတုယောနိ ပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ၊ လေးပါးသော ယောနိကိုပိုင်းခြား တတ်သော ဉာဏ်တော်၎င်း။ ပဉ္စဂတိ ပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ၊ ငါးပါးသောဂတိ ကို ပိုင်းခြားတတ်သော ဉာဏ်တော်၎င်း။ သံယုတ္တကေ၊ သံယုတ်ပါဠိတော်၌။ [နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ကဋ္ဌာရခတ္ထိယဝဂ်၊ ဒုတိယဉာဏဝတ္ထုသုတ်ပါဠိတော်၌။] အာဂတောနိ၊ လာကုန်သော။ တေသတ္တတိ ၇၃-ပါးသော။ ဉာဏာနိ၊ တို့၎င်း။ သတ္တသတ္တတိ၊ ၇၃-ပါးသော။ ဉာဏာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ အညာနိပိ၊ ဒသဗလဉာဏ်တော်မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အနေကာနိ၊ တပါးမက များစွာကုန်သော။ ဉာဏသဟဿာနိ၊ ဉာဏ်တော်ပေါင်း အထောင်တို့တည်း။ တေ၊ ဤဉာဏ်တော်အပေါင်းသည်။ ဉာဏဗလံနာမ၊ ဉာဏ်တော်၏အား

နာရာယနသံသရာတံ။ ။နာရာ ဝုစ္စန္တိ ရသ္မိယော၊ တာ ဗဟူ နာနာဝိဓာ ဣတော ဥပ္ပုဇ္ဇန္တိတိ နာရာယနံ ဝဇိရံ၊ တသ္မာ နာရာယန သဗ္ဗာတ ဗလန္တိဝဇိရသံသရာတံဗလန္တိ အတ္ထော။—မှလပံ၊ မဟာသီဟနာဒသုတ် ဋီကာ၊ အယန္တိ ဥပ္ပုဇ္ဇန္တိ ဣတောတိ အယနံ နာရာနံ၊ အရောင်တို့၏။ အယနံ၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ ဝရဇိန်။ ထိုဝရဇိန်အပေါင်း၏ အားကို “နာရာယန သံသရာတံဗလံ” ဟုခေါ်သည်။ ယခုခေတ် အကျမြဲပွား၌ တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် လွန်ကဲသော ရုပ်ကလာပ်များ စုပေါင်းထားသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကိုယ်တော်၌လည်း ကမ္မဗြစ်သော တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် လွန်ကဲသော ရုပ်ကလာပ်များ စုပေါင်း တည်နေသော အားတော်ရှိသည်။

မည်၏။ ဣဓာပိ၊ ဤ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနိဟူသော ပါဠိ၌လည်း။ ဉာဏဗလမေဝ၊ ဉာဏဗလကိုသာ။ အဓိပေတံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်ကို။ အကမ္ပိယဒတ္တန၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့သည် မလှုပ်ရှားစေအပ် မလှုပ်ရှားစေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥပတ္တမ္ဘကဋ္ဌေနစ၊ ထောက်ပံ့နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဗလန္တိ၊ ဗလဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတေတိ၊ ကား။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ယေဟိ ဉာဏဗလေဟိ၊ အကြင် ဉာဏ်တော်အားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဥပေတော၊ ကပ်ရောက်အပ်သော။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသော။ သမုပေတော၊ ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သော။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံသော။ (တထာဂတော ၌စပ်။) အာသဘံဌာနန္တိ၊ ကား။ သေဠဋ္ဌာနံ၊ မြတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသော အရာကို။ ဥတ္တမဋ္ဌာနံ၊ မြတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသော အရာကို။ (ပဋိဇာနာတိ ၌စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အာသဘာ၊ အာသဘတို့ဟူသည်။ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါ၊ ရှေးဘုရားရှင်တို့တည်း။ တေသံ၊ ထိုအာသဘ အမည်ရသော ရှေးဘုရားရှင်တို့၏။ ဌာနံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသော ဌာနကို။ (ပဋိဇာနာတိ ၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ဂဝသတဇေဠကော၊ နွားတရာတို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်သော နွားသည်။ ဥသဘော၊ ဥသဘမည်၏။ ဂဝသဟဿဇေဠကော၊ နွားတထောင်တို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်သော နွားသည်။ ဝသဘော၊ ဝသဘမည်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဝဇသတဇေဠကော၊ နွားခြံပေါင်းတရာတို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်သော နွားသည်။ ဥသဘော၊ ဥသဘမည်၏။ ဝဇ သဟဿ ဇေဠကော၊ နွား

ဗလန္တိ ဝုတ္တံ။ ။ ဗလသမ္ဘါ၏ အကမ္ပိနအနက်ဟောပုံကို သင်္ဂြိုဟ် ဘာသာဋီကာသမ္ပစည်းပိုင်း မိဿကသင်္ဂဟ၌ အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ပြထား၏။ ဉာဏ်သည် ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းတရားတို့ မတုန်လှုပ်စေအပ် မတုန်လှုပ်စေနိုင်၊ မိမိကိုးရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း လွန်ကဲသော အားရှိအောင် ထောက်ပံ့နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဉာဏ်ဟိ၊ ပေ။ ဗလန္တိ ဝုတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။

အာသဘံ ဌာနံ။ ။ “ဥသဘဿ + ဣဒံတိ အာသဘံ၊ ဥသဘ၏ + ဥစ္စာ” ဟူသည် မြတ်သော အရာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဥသဘံကို “သေဠ” ဟု ဖွင့်သည်။ ထို “သေဠဋ္ဌာနံ” ဟူသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗညုတံ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ [ဥသဘဿ + ဣဒံတိ အာသဘံ သေဠ ဌာနံ။—မူလပံ၊ မဟာသီဟနာဒသုတ်၊—ဋီကာ။]

အာသဘာဝါ။ ။ ဤနည်း၌ အာသဓာတ် အဘပစ္စည်းဟု မောဂ္ဂုလ္လာန် ဣဒံ (၁၂၄) သုတ် ဆို၏။ အာသဓာတ်သည် ဥပဝေသန (ကပ်ဝင်ခြင်း) အနက်ကိုဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ပဋိဇာနနဝေသန သဗ္ဗညုတံ အဘိမုခံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အဋ္ဌ ဝါ ပံ သာ ဥပသကံမန္တိတိ အာသဘာ” ဟု ဋီကာမိန့်သည်။

ခြံပေါင်း တထောင်တို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်သော နွားသည်။ ဝံသံဟော၊ ဝံသတ မည်၏။ သဗ္ဗဂဝသေဋ္ဌော၊ အလုံးစုံသောနွားတို့ထက် မြတ်သော။ သဗ္ဗပရိ-
 သယသဟော၊ အလုံးစုံသော ဘေးရန်တို့ကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော။ သေတော၊
 ဆွတ်ဆွတ်ဖြူသော။ ပါသာဒိကော၊ လူအပေါင်းတို့၏ ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေ
 တတ်သော။ ဝါ၊ ပသာဒရှိသော။ မဟာဘာရဝဟော၊ များစွာသောဝန်ကို
 ဆောင်နိုင်သော။ အသနိသတသဒ္ဓေဟိပိ၊ မိုးကြိုးတရာတို့၏ အသံတို့သည်
 သော်မှလည်း။ အကမ္ပနိယော၊ မတုန်လှုပ်စေအပ်၊ မတုန်လှုပ်စေနိုင်သော
 နွားလားသည်။ နိသတော၊ နိသတမည်၏။ သော၊ ထိုနိသတနွားလားကို။
 ဣဓ၊ ဤအာသဘံ ဌာနံဟူသော ပါဌ်၌။ ဥသတောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော။
 ဟိ၊ မှန်။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤဥသတဟူသော သဒ္ဓါသည်လည်း။ တဿ၊ ထိုနိသတသဒ္ဓါ
 ၏။ ပရိယာယဝစနံ၊ ပရိယာယ်သဒ္ဓါတည်း။ ဣဒံ၊ ဤအရာသည်။ ဥသတဿ၊
 ဥသတမည်သော နွားလား၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာ-
 သဘံ၊ မည်၏။ [အာသဘံကို “ဥသတမည်သော နိသတနွားလား၏ ဥစ္စာ
 ဖြစ်သော” ဟု ပေးပါ။] ဌာနန္တိ၊ ကား။ စတူဟိ၊ လေးဘက်ကုန်သော။ ပါဒေဟိ၊
 ခြေတို့ဖြင့်။ ပထဝိံ၊ မြေကို။ ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ၊ ဖိဖိစီးစီး နှိပ်နင်း၍။ အစလဋ္ဌာနံ၊
 မတုန်လှုပ်သော တည်ခြင်းတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အားသည်။ အာသဘံဝိယ၊
 ဥသတနွားလား၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မတုန်မလှုပ်တည်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အာသဘံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ နိသတသဒ္ဓါဘော၊ နိသတဟုဆိုအပ်
 သော။ ဥသတော၊ ဥသတနွားလားသည်။ ဥသတဗလေန၊ ဥသတ၏အားနှင့်။
 သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတွာ) စတူဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိံ ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ။
 အစလဋ္ဌာနေန၊ မတုန်လှုပ်သော ရပ်တည်ခြင်းဖြင့်။ တိဋ္ဌတိယထာ၊ ရပ်တည်
 သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ တထာဂတောပိ၊ ရှေးဘုရားရှင်တို့အတူ ကြွလာတော်မူ
 သော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ တထာဂတဗလေဟိ၊
 တထာဂတ၏ အားတော်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ စတူဟိ၊
 ကုန်သော။ ဝေသာရဇ္ဇပါဒေဟိ၊ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တည်းဟူသော ခြေတော်တို့
 ဖြင့်။ အဋ္ဌပရိသပထဝိံ၊ ရှစ်ပါးသော ပရိသတ်တည်းဟူသော မြေကို။ ဥပ္ပိ-
 ဋ္ဌေတွာ၊ ၍။ သဒေဝကော၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကော၊ သတ္တလောက၌။
 ကေနစိ၊ သော။ ပစ္စတ္တိကေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော။ ပစ္စာမိတ္တေန၊
 မိတ်ဆွေ၏ဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူသည်။ အကမ္ပိယော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ အစလ-
 ဋ္ဌာနေန။ တိဋ္ဌတိ။ ဝေံ၊ သို့။ တိဋ္ဌမာနောဝ၊ ရပ်တည်တော်မူလျက်သာလျှင်။
 အာသဘံ၊ ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ တံ ဌာနံ၊ ထိုသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်
 တည်းဟူသော အရာကို။ ပဋိဇာနာတိ။ (တံ ဌာနံ၊ သို့။) ဥပဂစ္ဆတိ၊ ကပ်ရောက်
 တော်မူ၏။ (တံ ဌာနံ၊ ကို။) န ပစ္စက္ခာတိ၊ စွန့်တော်မမူ။ အတ္တနိ၊ ကိုယ်တော်၌။

အာရောပေတိ၊ တက်ရောက်စေတော်မူ၏။ ဝါ၊ တင်တော်မူ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အာသတံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိတိ (ဘဂဝဘာ) ဝုတ္တံ။

ပရိသာသုတိ၊ ကား။ အဋ္ဌသု၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ပရိသာသု၊ တို့၌။ သီဟနာဒံ နဒတိတိ၊ ကား။ သေဋ္ဌနာဒံ၊ မြတ်သော တရားအသံတော်ကို။ အဘိတနာဒံ၊ မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့သောအသံတော်ကို။ နဒတိ၊ မိန့်မြှောက်တော်မူ၏။ ဝါ၊ ကား။ သီဟနာဒသဒိသံ၊ ခြင်္သေ့မင်း၏ ဟောက်သံနှင့်တူသော။ နာဒံ၊ တရားအသံတော်ကို။ နဒတိ၊ ၏။ အယမတ္ထော၊ သီဟနာဒသဒိသံ ဝါ နာဒံ နဒတိ ဟူသော ဤအနက်ကို။ သီဟနာဒသုတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ၏။ [ပဌမနည်း၌ သီဟသဒ္ဓါသည် သေဋ္ဌဝါစကတည်း။ ဒုတိယနည်း၌ကား—သီဟဿ+နာဒဒါ=သီဟနာဒေါ၊ ခြင်္သေ့ဟောက်သံ။ သီဟနာဒေါ+ဝိယာတိ=သီဟနာဒေါ-ဟု ပြုပါ။ ထိုသို့မပြုဘဲ သဒိသုာစာလည်း ကြံနိုင်၏။]

ဝါ၊ ကား။ သီဟော၊ ခြင်္သေ့ကို။ သဟနတောစ၊ သည်းခံတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဟနနတောစ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သီဟောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ တထာဂတော၊ ကို။ လောကဓမ္မာနံ၊ လောကခံတို့ကို။ သဟနတော၊ သည်းခံတော်မူနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပရပ္ပဝါဒါနံ၊ တပါးသော တိတ္ထိတို့၏ အယူဝါဒတို့ကို။ ဟနနတောစ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်မှုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သီဟောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တဿ၊ သော။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့၏။ နာဒံ၊ အသံနှင့်တူသော အသံတော်ကို။ သီဟနာဒံ၊ ခြင်္သေ့၏အသံနှင့်တူသော အသံတော်ကို။ (နဒတိ)။ တတ္ထ၊ ထိုသီဟနာဒံဟူသော ပါဌ်၌။ သီဟော၊သည်။ သီဟပလေန၊ ခြင်္သေ့၏

အယမတ္ထော။ပေ။ဒီပေတဗ္ဗော။ ။သီဟနာဒသုတ်ဟု ဆိုသော်လည်း ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်၌လာသော သီဟသုတ်ပင်တည်း။ ထိုသုတ်၌ ခြင်္သေ့၏ ဟောက်ပုံကို ပြပြီး၍ “ဝေမေဝ ခေါ တိက္ခဝေ” စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဟောတော်မူပုံကို ပြတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် “အယမတ္ထော”ဖြင့် “သီဟနာဒသဒိသံ ဝါ နာဒံ နဒတိ” ဟူသော အနက်ကို ညွှန်ပြသည်ဟု မှတ်ပါ။

သဟနတော ဟနနတော။ ။သီဟောပုဒ်ကို နှစ်ဘက်ခွဲ၍ သီမှ သကို ယူပြီးလျှင် “သဟနတော”ဟု၎င်း၊ ဟ အတွက် “ဟနနတော”ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။ ခြင်္သေ့သည် ငယ်သော ယုန်စသော သားကောင်ကလေးတို့ကို တွေ့သော်လည်း မညှဉ်းဆဲဘဲ သည်းခံနေ၏။ ထို့ကြောင့် “သဟတိတိ သီဟော”ဟု ဆိုနိုင်၏။ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် “သီဟ”ဟု ပြီးပါစေ၊ ကျဲ၊ နှားစသော တိရစ္ဆာန် အကြီးတို့ကိုကား ညှဉ်းဆဲတတ်သောကြောင့် “ဟနနတော”ဟု ဆိုသည်။ “ဟနတိတိ သီဟော”ဟု ပြု၍ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ရုပ်ပြီးပါစေ၊ “သဟတိတိ-သ၊ ဟနတိတိ-ဟော၊ သိ စ+သော+ဟော စာတိ သီဟော”ဟုကား ဝိဂ္ဂိုဟံ မပြုပါနှင့်။

စက်ဘီးဟူသော အနက်၌။ (ဒိဿတိ)။ [ဝဟတော၊ ဝန်ဆောင်နွားလား၏။ ပဒံ၊ ခြေရာသို့။ စက္ကံ၊ စက်ဘီးသည်။ (အန္တေတိ) ဣဝ၊ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ တည်း။...ဓမ္မပဒပါဠိ ယမကဝဂ်၊ စက္ခုပါလထေရ ဝတ္ထု။] စတုစက္ကံ နဝဒ္ဓါရန္တိ ဣတ္ထေ ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌။ ဣရိယာပထေ၊ ဣရိယာပုဏ်တည်းဟူသော စက်၌။ (ဒိဿတိ)။ [စတုစက္ကံ၊ လေးပါးသော ဣရိယာပုဏ်တည်းဟူသောစက် ရှိသော။ နဝဒ္ဓါရံ၊ ကိုးပေါက်ဒ္ဓါရ အမာဝရိသော။ (ဣဒံ သရိရယန္တံစပ်။) ဒေဝတာသံယုတ်၊ သတ္တိဝဂ်၊ စတုစက္ကသုတ်။]ဒဒံ ဘုဉ္ဇူပေ။သဗ္ဗပါဏိနန္တိ ဣတ္ထေ ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌။ ဒါနေ၊ အလှူဒါနဟူသော အနက်၌။(ဒိဿတိ)။ [ဒဒံ ဒဒန္တော၊ ပေးလည်းပေးလျက်။ ဘုဉ္ဇူ၊ စားလည်းစားပါလော့။ ပမာဒေါဓ၊ မေ့လျော့ခြင်းသည်လည်း။ မာ (ဟောတဲ့)၊ မဖြစ်ပါစေလင့်။ သဗ္ဗပါဏိနံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏အပေါ်၌။ စက္ကံ၊ အလှူဒါနတည်းဟူသော စက်ကို။ ပဝတ္တယ၊ ဖြစ်စေပါလော့။... ဇာတကပါဠိ၊ သတ္တကနိပါတ်၊ ဂန္ဓာရဝဂ်၊ ကုမ္မာသပိဏ္ဍိဇာတ်။]

ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသီတိ ဣတ္ထေ ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌။ ရတနစက္ကေ၊ စကြာရတနာဟူသော အနက်၌။(ဒိဿတိ)။[ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ စက္ကရတနံ၊ စကြာရတနာသည်။ ပါတုရဟောသီ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။...သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာ သုဒဿနသုတ်။] မဟာ ပဝတ္တိတံ စက္ကန္တိ ဣတ္ထေ ၌။ ဓမ္မစက္ကေ၊ ဓမ္မစက်ဟူသော အနက်၌။ (ဒိဿတိ)။ [မဟာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပဝတ္တိတံ၊ လည်စေတော်မူအပ် သော။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစက်ကို။ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အနုဝတ္တေတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ လည်စေ၏။...သုတ္တနိပါတ်၊ မဟာဝဂ်၊ သေလသုတ်။] ဣစ္ဆာဟတဿ။ပေ။ မတ္တကေတိ ဣတ္ထေ ၌။ဥရစက္ကေ၊ သင်ဓုန်းစက်ဟူသောအနက်၌။(ဒိဿတိ)။[ဣစ္ဆာ ဟတဿ၊ အလိုဆိုးသည် လှမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သော။ ပေါသဿ၊ မိတ္တဝိန္ဒက ယောက်ျား၏။ မတ္တကေ၊ ဦးထိပ်၌။ စက္ကံ၊ သင်ဓုန်းစက်သည်။ ဘမတိ၊ ခြာခြာ လည်၏။[ဥရသဒ္ဓါသည် ခုရသဒ္ဓါ၏ပရိယာယ်ဟု အဘိဓာန်နိဿယ၌ မှာထား ၏။ ကေကနိပါတ်၊ ပုရောသတဝဂ်၊ မိတ္တဝိန္ဒကဇာတ်။]

ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေနာတိ ဣတ္ထေ ၌။ ပဟရဏစက္ကေ၊ပုတ်ခတ်ကြောင်း ဖြစ်သော စက်ဟူသောအနက်၌။ (ဒိဿတိ)။[ခုရပရိယန္တေန၊ အဆုံး၌သင်ဓုန်း သွားရှိသော။ ဝါ၊ သင်ဓုန်းအသွား ကွပ်အပ်သော။ စက္ကေန၊ စက်ဖြင့်။(ယော၊ အကြင်သူသည်။) စေပိ (ကရေယျ)၊အကယ်၍မူလည်း ပြုစေဦးတော့၌စပ်။- ဒိသနိကယ်၊ သုတ်သီလက္ခန္ဓံ၊ သာမညပလသုတ်၊ ပူရဏကဿပဝါဒ။] အသနိဝိစက္ကန္တိ ဣတ္ထေ ၌။ အသနိမဏ္ဍလေ၊ မိုးကြိုးစက်ဝိုင်းဟူသော အနက်၌။ (ဒိဿတိ)။[ဣမဿ၊ဤနိရောဓရသေ့၏။ ဒန္တကုဋံ၊ သွားစွယ်သည်။ အသနိဝိ စက္ကံ (ဣဝ)၊မိုးကြိုးစက်ဝိုင်းကဲ့သို့။ မူလဗီဇာဒိသု န ကိဉ္ဇိန သံဘုဉ္ဇူတံ ၌စပ်။ -

ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ၊ ဥဒ္ဓမ္မရိကသုတ်၊ ဥပက္ကိလေသ။] ပန၊ အတ္တုဒ္ဓါရသာမညမှ တပါး၊ အတ္တုဒ္ဓေသဝိသေသကို ဆိုဦးအံ့။ ဣမ၊ ဤဗြဟ္မစက္ကံပဝတ္တေတိ ဟူသော ပါဠိ၌။ အယံ၊ ဤစက္ကသဒ္ဓါကို။ ဓမ္မစက္ကေ၊ ဓမ္မစက်ဟူသောအနက်၌။ မတော၊ သိအပ်၏။

ပန၊ ဆက်။ တံ ဓမ္မစက္ကံ၊ ထိုဓမ္မစက်သည်။ ပဋိဝေဉောဏဉ္စ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်တော်၎င်း။ ဒေသနာဉာဏဉ္စ၊ တရားဟောတော်မူကြောင်း၊ ဉာဏ်တော်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိခံ ဟေတတိ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပညာ- ပဘာဝိတံ၊ ပညာသည် စ၍ ဖြစ်စေအပ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အရိယဖလာ- ဝဟံ၊ အရိယာဖိုလ်ကို ဆောင်နိုင်သောဉာဏ်သည်။ ပဋိဝေဉောဏံ၊ မည်၏။ ကရုဏာပဘာဝိတံ၊ ကရုဏာသည် စ၍ ဖြစ်စေအပ်သော။ သာဝကာနံ၊ တို့၏။ အရိယဖလာဝဟံ၊ သည်။ ဒေသနာဉာဏံ၊ ဒေသနာဉာဏ်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးတို့တွင်။ ပဋိဝေဉောဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်ဆဲ၎င်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီး ၎င်း။ ဣတိ ဒုဝိခံ။ ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုပဋိဝေဉောဏ်တော်သည်။ အဘိနိက္ခမနတော၊ တောထွက်တော်မူရာ အခါမှစ၍။ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ၊ အရဟတ္တမဂ်တိုင် အောင်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်ဆဲမည်၏။ ဖလက္ခဏေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌။ ဥပ္ပန္နံ နာမ၊ ဖြစ်ပြီးမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တုသိတဘဝနံတော၊ တုသိတာဘုံမှစ၍။ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ဂေ၊ မဟာဗောဓိပလ္လင်၌။ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ၊ တိုင်အောင်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ မည်၏။ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒီပင်္ကရံ၊ ပျာကရဏ တော၊ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ပျာဒိတ်တော်အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ (ဗောဓိညောင်ပင်အောက်၌ အရဟတ္တမဂ်ကို ရရာအခါတိုင် အောင်)။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ။ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမ။

ဒေသနာဉာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ပဝတ္တမာနံ၊ လည်စေအပ်ဆဲ၎င်း။ ပဝတ္တံ၊ လည်စေအပ်ပြီး၎င်း။ ဣတိ ဒုဝိခံ။ ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထို ဒေသနာဉာဏ်တော်ကို။ အညာသိကောဏှညဿ၊ ၏။ ယာဝ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါ၊ သောတာပတ္တိမဂ် တိုင်အောင်။ ပဝတ္တမာနံ၊ လည်စေအပ်ဆဲမည်၏။ ဖလက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ခဏ၌။ ပဝတ္တံနာမ၊ လည်စေအပ်ပြီး မည်၏။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးသော ပဋိဝေဉောဏံ၊ ဒေသနာဉာဏ်တို့တွင်။ ပဋိဝေဉောဏံ၊ ပဋိဝေဉောဏ်သည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဉာဏ်တည်း။ ဒေသနာဉာဏံ၊ ဒေသနာဉာဏ် သည်။ လောကီယံ၊ လောကီဉာဏ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံ လည်းဖြစ်သော။ ဧတံ၊ ဤပဋိဝေဉောဏ် ဒေသနာဉာဏ်တော်သည်။ အညေဟိ၊ မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကတို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ဗုဒ္ဓါနိယေဝ၊ ဘုရားရှင်တို့၏သာ။ ဩရသဉာဏံ၊ ရင်၌ဖြစ် သော ဉာဏ်တော်တည်း။

ထူးဒါနိ၊ ဌံ။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ယေဟိ ဗသေဟိ၊ အကြင်အားစော်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ တထာဂတော၊ သည်။ အာသတံ၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသော အရာတော်ကို။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံတော်မူ၏။ ယာနံ၊ အကြင် ၁၀-ပါးသော အားတော်တို့ကို။ အာဒိတောဝ၊ အစဉ်ပင်။ ဒသ တထာဂတဿ တထာဂတ ဗလာနီတိ၊ ဟူ၍။ နံကိတ္တာနိ၊ ချထားတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တာနိ၊ ထို၁၀-ပါးသောအားတော်တို့ကို။ ဝိတ္တာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ပြုတော်မူခြင်းငှါ။ ကတမာနိ ဒသ ဣဓ တထာဂတော ဌာနုဉ္စ ဌာနတောတိ အာဒိံ ၊ အစဉ်သောစကားတော်ကို။ (ဘဂဝါ)အာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုကတမာနိ ဒသ ဣဓ တထာဂတော ဌာနုဉ္စ ဌာနတော အစရှိသောစကားရပ်၌။ ဌာနုဉ္စ ဌာနတောတိ၊ ကား။ ကာရဏဉ္စ၊ အကြောင်းကိုလည်း။ ကာရဏတော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (ပဇာနာတိ။)

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ဟိ ကသွာ၊ ကြောင့်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဌာနန္တိ၊ ဌာနဟူ၍ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။) ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ယသွာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအကြောင်း၌။ (ဖလဿ၊ အကျိုး၏။) တဒါယတ္တ ဝုတ္တိဘာယ၊ ထိုအကြောင်း၌ စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ယောဇနာ၌ကား “ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်သော” ဟု ဖွင့်၏။ အာယတ္တသဒ္ဓါသည် အာရောဂီဝိဒ်၏။] ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇတိစေဝ၊ ဥပါဒ်လည်း ဥပါဒ်၏။ ပဝတ္တတိစ၊ ဥပါဒ်ပြီးနောက်လည်း ဖြစ်တည်၏။ [“တိဋ္ဌတိ”ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] တသွာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အကျိုးတရား၏ ဖြစ်တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [ဟိပုဒ် ယသွာပုဒ် ၂-ထပ်ပါနေသောကြောင့် ဤကဲ့သို့ အနက်ပေးရသည်။ ယသွာ မပါလျှင် သာ၍ရင်း၏။ “ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ ယသွာ၊ အကြင်ကြောင့်” ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်။]

တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယေယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အကြင် အကြောင်းတရားတို့သည်။ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင်အကြင် အကျိုးတရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဟေတူ၊ ဇနကအကြောင်းတို့သည်၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ (တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုအကျိုးတရားတို့၏။) တံတံ၊ ထိုထို အကြောင်းကို။ ဌာနန္တိ စ၊ ဌာနဟူ၍၎င်း။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အကြင် အကြောင်းတရားတို့သည်။ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင်အကြင် အကျိုးတရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ နဟေတူ၊ ဇနကအကြောင်းလည်း မဟုတ်ကုန်။ န ပစ္စယာ၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းလည်း မဟုတ်ကုန်။ (တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထို အကျိုးတရားတို့၏။) တံတံ၊ ထိုထိုအကြောင်းကို။ အဋ္ဌာနန္တိစ၊ အဋ္ဌာနဟူ၍၎င်း။ ပဇာနန္တော၊ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ (ဟုတော၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဌာနုဉ္စ၊ အကြောင်းကိုလည်း။ ဌာနတော၊

အကြောင်း၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ အဋ္ဌာနဉ္စ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကိုလည်း။ အဋ္ဌာနတော၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ အကြင်ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်း။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်စွာ။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိတော်မူ၏။

ယမ္ပိတိ၊ ကား။ ယေန ဉာဏေန၊ အကြင်ဉာဏ်တော်ဖြင့်။ (ပဇာနာတိ၊ ဌိစပ်။) ဣဒမ္ပိ တထာဂတဿာတိ၊ ကား။ ဣဒမ္ပိ ဌာနာဌာနဉာဏံ၊ ဤ၊ အကြောင်းကို သိသောဉာဏ်၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို သိသောဉာဏ်သည်၊ လည်း။ တထာဂတဿ။ တထာဂတဗလံနာမ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော် မှည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအတ္ထော။ ဝေ၊ တူ။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ကမ္မသမာဒါနာနန္တိ၊ ကား။ သမာဒိယိတွာ၊ ကောင်းစွာယူ၍။ ဝါ၊ ဆောက် တည်၍။ ကတာနံ၊ ပြုအပ်ကုန်သော။ ကုသလာကုသလ ကမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်ကို အကုသိုလ်ကံတို့၏။ (ဝိပါကံ ပဇာနာတိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်ပင်။ ကမ္မသမာဒါနံ၊ ကမ္မသမာဒါန မည်၏။ ဌာနသော ဟေတုသောတိ၊ ကား။ ပစ္စယ တော စေ၊ ဥပတ္တမ္ဘက အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဟေတုတော၊ ဇနက အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ (ပဇာနာတိ ဌိစပ်။) တတ္ထ၊ ထို ဌာန၊ ဟေတုနှစ်ပါး တို့တွင်။ ဂတိ ဥပမိ ကာလပယောဂါ၊ ရောက်အပ်သော ဂတိ၊ ရုပ်အဆင်း ဟူသော ဥပမိ၊ မင်းကောင်းမင်းဆိုးတို့ အုပ်ချုပ်ရာကာလ၊ အားထုတ်ခြင်းအမှု

ကမ္မသမာဒါနာနံ။ ။ “သမာဒိယိတွာ ကတာနံ” ဟူသောပါဠိဖြင့် “သမာဒိယန္တိတိ သမာဒါနာနံ” ဟု ကမ္မသမာဒါနကိုပြသည်။ “ကမ္မာနိစ+တာနိ သမာဒါနိစာတိ=ကမ္မသမာဒါနာနံ” ဟု ဝိသေသန ပရပဒကမ္မစာရည်း သမာသိပြု။ “ဆောက်တည်အပ်သော ကံတို့” ဟု အနက်ပေးပါ။ ကမ္မမေဝဝါဟူသော ဒုတိယနည်း၌ကား သမာဒါနအတွက် အနက်သီးခြား မရှိ၊ ဥပမာ-“မုတ္တဂတံ-ကျင်ငယ်” ဟူရာ၌ “ဂတံ” အတွက် အနက်သီးခြား မရှိသကဲ့သို့ တည်း။ ဝိဂ္ဂိဟ်ကိုကား “ကမ္မမေဝ ကမ္မသမာဒါနံ” ဟု တဗ္ဗာဝဂုတ္တိကမ္မစာရည်း သမာသိ ပြုရသည်။

ဂတိပေပယောဂါ။ ။ ကံအကျိုးပေးရာ၌ သူ ချည်းသက်သက် စွမ်းလှမှသာ အကျိုး ပေးနိုင်၏။ များစွာသောကံတို့ကား ရောက်အပ်သော ဂတိအား လျော်စွာ၎င်း၊ ရုပ်အဆင်း ဟူသော ဥပမိ၏ လှခြင်း မလှခြင်းအား၎င်း၊ ကောင်းသောကံအကျိုး ပေးရာ၌ ထိုထို မင်းကောင်း၏ အုပ်စိုးရာကာလအား၎င်း၊ လုံ့လီရိယနှင့် ဉာဏ် သတိ ဟူသော ပယောဂ တို့အား၎င်း လျော်စွာ အကျိုးပေးရသည်။ နောက်၌ အကျယ်လာဦးလတ္တံ့ ထိုကြောင့် ကံသည် အကျိုးဝိပါကံကို ဖြစ်စေရာ၌ ဇနက အကြောင်းဖြစ်သော ဟေတုတည်း။ ဂတိ စသည်တို့ကား ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းဖြစ်သော (ပစ္စယ) ဌာနတည်း။

အရာ ကြီးယာတို့သည်။ ဝိပါကဿ၊ အကျိုး၏၊ ဌာန၊ ဥပတ္တမ္မက အကြောင်းတည်း။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဟေတု၊ ဇနကအကြောင်းတည်း။

၁ သဗ္ဗတ္တဂါမိနိန္ဒိ၊ ကား။ သဗ္ဗဂတိဂါမိနိဉ္စ၊ အလုံစုံသောဂတိသို့ ရောက်ကြောင်းလည်းဖြစ်သော။ အဂတိဂါမိနိဉ္စ၊ ဂတိမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းလည်းဖြစ်သော။ (ပဋိပဒ်ဉ္စစပံ)။ ပဋိပဒန္တိ၊ ကား။ ဧဂ္ဂံ၊ လမ်းကြောင်းကို။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ ဗဟူသုပိ၊ များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သေး။ မနုဿေသု၊ လူတို့သည်။ ဧကမေဝ၊ တကောင်သာလျှင်ဖြစ်သေး။ ပါဏံ၊ ကို။ ဣာတေန္တေသု၊ သတ်ကုန်လသော်။ ဣမဿ၊ ဤသူ၏။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ နိရယဂါမိနိ၊ ငရဲသို့ ရောက်ကြောင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဣမဿ၊ ဤသူ၏။ (စေတနာ၊ စေတနာသည်။) တိရစ္ဆာန်ယောနိဂါမိနိ၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုးသို့ ရောက်ကြောင်းသည်။ (ဘဝိဿတိ)။ ဣတိ ဣဒိနာနယေန၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ဧကဝတ္ထုသ္မိံ ပိ၊ တခုသော သတ်အပ်သော ဝတ္ထု၌လည်း။ ကုသလာ ကုသလစေတနာ သင်္ခါတာနံ၊ ကုသိုလ်စေတနာ၊ အကုသိုလ်စေတနာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပဋိပတ္တိနံ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တို့၏။ အဝိပရိတတော၊ အားဖြင့်။ သဘာဝံ ပဇာနာတိ။

အနေကဓာတုန္တိ၊ ကား။ စက္ခုဓာတု အာဒိဟိ၊ စက္ခုဓတ်အရရှိကုန်သော။ [အာဒိဖြင့် သောတဓာတ် အစရှိသည်ကို ယူ။] ဝါ၊ တနည်း။ ကာမဓာတု အာဒိဟိ၊ ကာမဓာတ် အစရှိကုန်သော။ [အာဒိဖြင့် ရူပဓာတ်သည်ကိုယူ။] ဝေတုဟိ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ ဗဟုဓာတု၊ များသောဓာတ်ရှိသော။ (လောကံ ဉ္စစပံ)။ နာနာဓာတုန္တိ၊ ကား။ တာသံယေဝ ဓာတုနံ၊ ထိုစက္ခုအစရှိသော ဓာတ်တို့ကိုပင်။ စါ၊ ကာမဓာတ် အစရှိသောဓာတ်တို့ကိုပင်။ ဝိလက္ခဏဘာယ၊ မတူ ကွဲပြားမှတ်သားအပ်သော သဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာနုပဏာရဓာတု၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော ဓာတ်ရှိသော။ (လောကံ ဉ္စစပံ)။ [“ဝိလက္ခဏဘာ”ကို “ဝိသုဝိသု လက္ခဏဘာဝတော”ဟု ယေ ဇနာပွင့်၏။ မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာသီဟနာဒသုတ်၊ ဋီကာ၌ကား “ဝိသဒိသဘာဝတာယ”ဟု ပွင့်သည်။] လောကန္တိ၊ ကား။ ခန္ဓာယတန ဓာတုလောကံ၊ ခန္ဓာလောက၊ အယတနလောက၊ ဓာတုလောကကို။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ တာသံတာသံဓာတုနံ၊ ထိုထိုဓာတ်တို့၏။ အဝိပရိတတော၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောအားဖြင့်။ သဘာဝံ၊ သဘောကို။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏။ နာနာဓိမုတ္တိကတန္တိ၊ ကား။ ဟိနာဒိဟိ၊ ဟိနအစရှိကုန်သော။ အဓိမုတ္တိဟိ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲအကိုင်တတ်သော အဇ္ဈာသယတို့ဖြင့်။ နာနာဓိမုတ္တိကဘာဝံ၊ အထူးထူးသော စွဲစွဲမြဲမြဲသကိုင်တတ်သော အဇ္ဈာသယ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ (ပဇာနာတိ ဉ္စစပံ။)

ပရသတ္တနန္တိ၊ ကား။ ပဓာနသတ္တနံ၊ အမြတ်ပဓာနဖြစ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနန္တိ၊ ကား။ တတော၊ ထိုအမြတ်ပဓာနဖြစ်သောသတ္တဝါတို့မှ။ ပရေသံ၊ တပါးကုန်သော။ ဟိနသတ္တနံ၊ ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါတို့၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဧတံ ပဒဒ္ဒယံ၊ ဤပရသတ္တနံ ပရပုဂ္ဂလာနံဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဧကတ္ထမေဝ၊ တူသော အနက်ရှိသည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဧကတ္ထဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝိနေယျဝေနေ၊ ဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝါ၊ ဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလိုအားဖြင့်။ ဒေဝော၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိ၊ ကား။ သဒ္ဓါနိနံ၊ သဒ္ဓါအရရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ငါးပါးသောဣန္ဒြေတို့၏။ ပရဘာဝဉ္စ၊ မြတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော တိုးပွားခြင်းကို၎င်း။ အပရဘာဝဉ္စ၊ မမြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ယုတ်လျော့ခြင်းကို၎င်း။ ဝုဗ္ဗိဉ္စ၊ တိုးပွားခြင်းကို၎င်း။ ဟာနိဉ္စ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းကို၎င်း။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အတ္ထော၊ ပရဘာဝ အပရဘာဝပုဒ်တို့၏အနက်တည်း။

ဈာန။ ပေ။ သမာပတ္တိနန္တိ၊ ကား။ ပဌမာဒီနံ၊ စတုနံ၊ ဈာနာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ရူပိ-ရူပါနိ ပဿတိတိ အာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ အဋ္ဌနံ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာနံ၊ တို့၏၎င်း။ သဝိတက္ကသဝိစာရာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ တိတ္ထံ၊ ကုန်သော။ သမာဓိနံ၊ တို့၏၎င်း။ ပဌမဇ္ဈာန သမာပတ္တိအာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ နဝန္တိ၊ ကုန်သော။ အနုပဗ္ဗသမာပတ္တိနံ၊ အစဉ်အတိုင်းဝင်စား၍နေကြောင်းဖြစ်သော သမာပတ်တို့၏၎င်း။ သံဂီလေသန္တိ၊ ကား။ ဟာနဘာဂိယဓမ္မံ၊ ယုတ်လျော့ခြင်း

ပရသတ္တနံ။ ။ ဤ၌ “ပရ” သဒ္ဓါသည် အဘိဓာန် (၈၄၃) လာ အနက်တို့တွင် “ဥတ္တမအနက်” ဟောတည်း။ ထိုဥတ္တမကိုပင် “ပဓာန” ဟု ဆိုသည်။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၌ ပရသဒ္ဓါကား “အညအနက်” ဟောတည်း။ “ဧကတ္ထမေဝ ဝါ ဧတံ” ဟူသောနည်း၌မူ “ပရ” သဒ္ဓါ နှစ်ပုဒ်လုံးပင် “မိမိမှတပါး အခြားသူ” ဟူသော “အညအနက်” ကိုဟော၏။

ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ။ ။ “ပရောပရ”၌ ပရ- အပရ ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ “ပရောပရ” အပရနိ- အ ကိုညပြု။ “အညအည” နှစ်ပုဒ်၌ “အညောည” ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ပရောပရနိ ယေဝ ပရောပရိယာနိ၊ ဣယပစ္စည်း အနက် မရှိပရောပရိယာနံ၊ တိုးတက်ကြီးပွားသော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေယုတ်လျော့သော သဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဘာဝေါ ပရောပရိယတ္တံ၊ ဣန္ဒြိယာနံ- ပရောပရိယတ္တံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ၊ ဤ၌လည်း “ပရ” သဒ္ဓါသည် တိုးတက်ကြီးပွား၍ဥတ္တမဖြစ်သော (မြတ်သော) ဣန္ဒြေတို့ကို ဟော၏။ “အပရ” သဒ္ဓါကား-ပရ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော ယုတ်လျော့သော ဣန္ဒြေတို့ကိုဟော၏။ ဒွန်၏နောက်၌ရှိသောတ္တပစ္စည်းကို ပုဒ်တိုင်း၌ယုတ်လေ၍ “ပရဘာဝဉ္စ အပရဘာဝဉ္စ” ဟုပွင့်သည်။ ဝုဗ္ဗိဉ္စ ဟာနိဉ္စ တို့ကား ပရဘာဝ အပရဘာဝတို့၏ အဓိပ္ပါယ်တ္ထတည်း။

အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောကို၎င်း။ ဝေါဒါနန္တိ၊ ကား။ ဝိသေသ
 ဘာဂိယဓမ္မံ၊ ထူးသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောကို၎င်း။ ဝုဋ္ဌာနန္တိ၊
 ကာ။ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဈာနာဒိဟိ၊ ဈာန်
 အစရှိသည်တို့မှ။ [အာဒိဖြင့် ဝိမောက္ခသမာဓိ သမာပတ္တိတို့ကို ယူ။] ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊
 ထကုန်၏။ တံ၊ ကာရဏံ၊ ထိုဈာန် အစရှိသည်တို့မှ ထကြောင်း ဖြစ်သော
 အကြောင်းကို၎င်း။ (ပဇာနာတိ ဌိစပ်။) ပုဗ္ဗေဒိဝါသာနုသတိန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊
 ရှေးရှေးဘဝ၌။ နိဝုတ္တကုန္တာ နုဿရဏံ၊ နေအပ်ဘူးသောခန္ဓာကို အောက်မေ့
 တတ်သော သတိကို။ (ပဇာနာတိ ဌိစပ်။) [ဘုရားရှင်၏ သတိတော်ဖြစ်သော
 ကြောင့် အစဉ်လိုက်ပြီးမှ အောက်မေ့နိုင်သည်မဟုတ်၊ အောက်မေ့ လိုအပ်သော
 ခန္ဓာကို ချက်ခြင်းအောက်မေ့တော်မူနိုင်သည်။]

စုံတူပါတန္တိ၊ ကား။ စုတိဉ္စ၊ စုတိကို၎င်း။ ဥပပါတဉ္စ၊ ပဋိသန္ဓေကို၎င်း။
 (ပဇာနာတိ) ။ အာသဝါနံ ခယန္တိ၊ ကား။ ကာမာသဝါဒိနံ၊ ကာမာသဝ အစ
 ရှိသော အာသဝေါတို့၏။ ခယသခါတံ၊ ကုန်ကြောင်းဟုဆိုအပ်သော။ အာသဝ
 နံရောခံ၊ အာသဝေါတို့၏ချုပ်ကြောင်းဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ (ပဇာနာတိ) ။
 [နိဗ္ဗာန်သည် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ရာ ချုပ်ရာဌာနမဟုတ်၊ အရဟတ္တမဂ်
 ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အာသဝေါတို့ ကုန်ကြ ချုပ်ကြ
 သောကြောင့် “ကုန်ကြောင်း ချုပ်ကြောင်း” သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တ္ထေ
 နိဗ္ဗာနေ” ဟူသောပုဒ်ကိုပွင့်ရာ၌ “နိမိတ္တတ္ထေဘုဗ္ဗံ” ဟု သီလက္ခန် ဋီကာသစ်၊
 ကေဝဇ္ဇသုတ်၌ ဖွင့်သည်။]

ဣမာနိတိ၊ ကား။ ယာနိ၊ အကြင်အားတော်တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဒသ
 တထာဂတဿ တထာဂဘဗလာနိတိ၊ ဟူ၍။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပြီ။
 တာနိ၊ ထိုအားတော်တို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤဌာနာဌာနစသော ဉာဏ်တော်အား
 တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာကို။ ဝါ၊ နိဂုံးကို။ ကရေတိ၊ ၎င်း။ [အပ္ပနန္တိ
 နိဂမနံ—ယောဇနာ။] ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တ္ထေ၊ ဤမာတိကာ၌။ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံ၊
 အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို။ ဥ တွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ ပဌမံယေဝ၊ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ (ပဿတိ၌
 စပ်။) ဌာနာဌာနဉာဏေန၊ ဌာန အဋ္ဌာနကို သိသောဉာဏ်တော်ဖြင့်။ ဝိနေယျ-
 သတ္တာနံ၊ ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါတို့၏။ (အကျွတ်တရားရထိုက်သော သတ္တဝါ

ဣဒါနိ။ ပေ။ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ။ ယသ္မာဝါကျနှင့် တသ္မာဝါကျသည် ဝိသေသနု၊ ဝိသေယျ
 ကဲ့သို့ အကြောင်း အကျိုးအားဖြင့် ဆက်သွယ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ယသ္မာ၏ရှေ့က
 ဣဒါနိပုဒ်ကို (ယသ္မာဆိုင်ရာ ဝါကျအတွင်း၌ မစပ်ဘဲ) တသ္မာ၏ ပြင်ဘက်၌ ရှိသော
 ပုဒ်တို့၌သာ စပ်ရ၏။ ထိုသို့ အစပ်ဝေးသောကြောင့် “ဣမိနာ အနုက္ကမေန ဝုတ္တာနိတိ ဝေဒိ
 တဗ္ဗာနိ” ဟု ဋီကာမိန့်သည်။

တို့၏။ အာသဝက္ခယာဓိဂမဿ စေဝ၊ အာသဝက္ခယနိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏၎င်း။ အနုဓိဂမဿစ၊ အာသဝက္ခယနိဗ္ဗာန်ကိုမရခြင်း၏၎င်း။ ဌာနာဌာနဘူတံ၊ ဌာနအဌာနဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကိလေသာဝရဏာဘာဝံ၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို ပိတ်ဆို့တတ်သော ကိလေသာ၊ ထိုကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်းကို။ ပဿတိ၊ ကြည့်တော်မူ၏။ (ကဿွာ၊ကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊နည်း။)လောကီယသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဌာတိဒဿနတော၊ လောကီယသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏တည်ခြင်းကို မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဌာနဘာဝဒဿနတောစ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်တည်ခြင်း၏ မရှိပုံကို မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။(ဝိညာယတိ)။ [ရှေးဦးစွာ ဌာနာဌာနဉာဏ်တော်ဖြင့် ကြည့်တော်မူရသောကြောင့် ဌာနာဌာနဉာဏ်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူရသည်-ဟူလို၊]

အထ၊ထိုဌာနာဌာနဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌။ နေသံ၊ ထိုဝိနေယျသတ္တဝါတို့၏။ ကမ္မဝိပါကဉာဏေန၊ ငှက်အကျိုးကို သိတတ်သောဉာဏ်တော်ဖြင့်။ ဝိပါကာဝရဏာဘာဝံ၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကိုတားမြစ်တတ်သော ပဋိသန္ဓေဝိပါက်၏ မရှိခြင်းကို။ ပဿတိ၊ ကြည့်တော်မူ၏။ (ကဿွာ ဝိညာယတိ။) တိဟေတုကပဋိသန္ဓိဒဿနတော၊ ဝိနေယျတို့၏ တိဟိတိပဋိသန္ဓေကို မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။ သဗ္ဗတ္တာမိနိဗ္ဗိပဒါဉာဏေန၊ သဗ္ဗတ္တာမိနိဗ္ဗိပဒါဉာဏ်

ကိလေသာဝရဏာဘာဝံ။ ။ကိလေသာဝရဏ+အဘာဝ ဟုပုဒ်ခွဲ၊ [အာဝရဏ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုတားဆည်းတတ်သော၊ (တနည်း)ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တားဆည်းတတ်သော ကိလေသာ၊ ကိလေသာ။] ထိုကိလေသာ အာဝရဏသည် အာသဝက္ခယ နိဗ္ဗာန်ကို အနုဓိဂမဏိဌာနကိလေသာဝရဏ၏ မရှိခြင်းသည် အနုဓိဂမဏိ အဌာနတည်း။

လောကီယသမ္မာဒိဋ္ဌိတိ။ ။ဌာတိဒနရာဝယ် ဌာနဟု မှုန်လုပ်သားသော်လည်း ဇူကာ၌ “သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဌာတိ”ကို “အဓိဂမဿ ဌာနံ” နှင့် အရဟူ ပြဿာကြောင့်၎င်း၊ အနုဇူကာ၌ “ဌာတိန္တိ အတ္တိဘာ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့်၎င်း “လောကီယ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဌာတိ” သာ ပါဌ်မှန်ဟု မှတ်ပါ။ လောကီယသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ (ထိုဝိနေယျ သန္တာန်၌) တည်ရှိခြင်းသည် အဓိဂမဏိ ဌာနဖြစ်သည်-ဟူလို။

အထ။ပေ။ဒဿနတော။ ။အထသဒ္ဓါသည် အနန္တရတ္ထနိပါတ်တည်း။ ဤနေရာသည် တရားရအောင် ဟောတော်မူဆိုက်သော ဝိနေယျသတ္တဝါတို့ကို ပြရာဌာနတည်း။ ထို့ကြောင့် နေသံဖြင့် ရှေး၌ပြအပ်ပြီးသော ဝိနေယျသတ္တာန်ကို စွဲရသည်။ ပုဗ္ဗုမြတ်စွာသည် ဌာနဌာနဉာဏ်တော်ဖြင့် ဝိနေယျတို့ သန္တာန်ဝယ် ကိလေသာဝရဏရို-မရှိကို ကြည့်တော်မူပြီးနောက် ကမ္မဝိပါက ဉာဏ်တော်ဖြင့် ဝိပါကာဝရဏ ရို-မရှိကို ကြည့်တော်မူပြန်သည်။ အဟိတိ ခိုဟိတိ ပဋိသန္ဓေဝိပါက် စိတ်တို့သည် ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သော ဝိပါကာဝရဏတည်း။ တိဟိတိပဋိသန္ဓေဝိပါက်စိတ်ကား ဝိပါကာဝရဏ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “တိဟေတုက ပဋိသန္ဓိ-ဒဿနတော”ဟု မိန့်သည်။

တော်ပြင့်။ ကမ္မာဝရဏာဘာဝံ၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သောကံ၏ မရှိခြင်းကို။ ပဿတိ၊ ကြည့်တော်မူ၏။ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ)။ အာနန္ဒရိယကမ္မာ ဘုံဝ ဒဿနတော၊ ဝိနေယျသန္တာန်ဝယ် အာနန္ဒရိယကံ၏ မရှိခြင်းကို မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

ဝေံ၊ သ္မိ။ အနာဝရဏာနံ၊ ကမ္မာဝရဏ၊ ဝိပါကာဝရဏ မရှိကုန်သော ဝိနေယျတို့၏။ (စရိယာဝိသေသံ ဌိစပံ)။ အနေကဓာတု နာနာဓာတုဉာဏေန၊ အနေကဓာတု နာနာဓာတုကို သိတော်မူသော ဉာဏ်တော်ဖြင့်။ အနက္ကုလဓမ္မ ဒဿနတ္ထံ၊ စရိုက်အားလျော်သောတရားကို ဟောပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှါ။ စရိယာဝိသေသံ၊ ဝိနေယျတို့၏ စရိုက်အထူးကို။ ပဿတိ၊ ကြည့်တော်မူ၏။ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ)။ ဓာတုဝေမတ္တဒဿနတော၊ ဓာတ်တို့၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားသည်၏အဖြစ်ကိုမြင်တော်မူခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။ အထ၊ နာနာ ဓာတုဉာဏ်၏အခြားမဲ့၌။ နေသံ၊ ထို ဝိနေယျထတ္တဝါတို့၏။ နာနာဓိမုတ္တိကတာ ဉာဏေန၊ နာနာဓိမုတ္တိကတာ ဉာဏ်တော်ဖြင့်။ (အမျိုးမျိုးသော အဇ္ဈာသယ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သော ဉာဏ်တော်ဖြင့်)။ အဓိမုတ္တိံ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်တတ်သော အဇ္ဈာသယကို။ ပဿတိ။ ကိမတ္တံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ အဓိမုတ္တိံ၊ ကိ။ ပဿတိ၊ နည်း)။ ပယောဂံ၊ ပယောဂကို။ (တနည်း) ယောဂံ၊ အားထုတ်မှုကို။ အနာဒိယိတွာပိ၊ မယုမုရ်လည်း။ ဝါ၊ ဂရုမစိုက်မှုရ်လည်း။ အဓိ မုတ္တိဝသေန၊ အဓိမုတ္တိ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ သက်ဝင်တတ်သော အဇ္ဈာသယနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ၊ တရားဟောတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ (အဓိမုတ္တိံ၊ ကိ။ ပဿတိ၊ ၏)။

အထ၊ နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဝေံ၊ သ္မိ။ ဒိဋ္ဌာဓိမုတ္တိနံ၊ မြင်အပ်ပြီးသောအဓိမုတ္တိရှိသော ဝေနေယျတို့၏။ (ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိနံ)။ ဝါ၊ တို့အား။ (ဒေသေတံ၌စပံ)။ ယထာသတ္တိ၊ ဝေနေယျတို့၏ သတ္တိအား

ကမ္မာဝရဏာဘာဝံ။ ။မာတုဗာတကံ၊ စသော အာနန္ဒရိယကံ ရှိသူသည် ထိုဘဝ၌၎င်း၊ နောက်ဘဝ၌၎င်း ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုအာနန္ဒရိယကံကို ကမ္မာဝရဏ (ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သောကံ)ဟု ခေါ်၏။ ထို သဗ္ဗတ္တာဂါမိနိပဋိပဒါကို သိသော ဉာဏ်တော်ဖြင့် ကမ္မာဝရဏ ရှိမရှိကို သုံးကြိမ်မြောက် ကြည့်တော်မူရသည်။

ပယောဂံ အနာဒိယိတွာပိ။ ။အဓိ+လွန်လွန်ကဲကဲ၊ မုတ္တိ+အာရုံတို့၌ လွတ်လွတ် ကျွတ် ကျွတ် (စွဲစွဲမြဲမြဲ) သက်ဝင်ခြင်း (အဇ္ဈာသယ)။ ထိုအဓိမုတ္တိကို မြင်တော်မူသောကြောင့် ထိုဝေနေယျ၏ လက်ရှိ ကာယပယောဂ ဝစီပယောဂကို ဂရုစိုက်တော် မမူဘဲ အဓိမုတ္တိ အားလျော်စွာ တရားဟောတော်မူသည်။ (ယောဇနာ၌ ပယောဂံ နေရာဝယ် “ယောဂံ”ဟု ဧည့်ရ၏။ ယခု အားထုတ်အပ်သော အလုပ်ကိုဟုပေးပါ။) ဇီကာ၌လည်း အဓိပ္ပါယ်ပြထား သည်။

လျော်စွာ။ ယထာဗလံ၊ ဝေနေယျတို့၏ ဉာဏ်စွမ်းအားလျော်စွာ။ ဓမ္မံဒေသေတုံ
 ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏေန၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်တော်ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယ
 ပရောပရိယတ္တံ၊ သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြေတို့၏ တိုးပွားကုန်သည်၏အဖြစ်၊ ယုတ်လျော့
 ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပဿတိ။ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ။) သဒ္ဓါဒိန္နံ၊ သဒ္ဓါအစ
 ရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ တိက္ခမုဒုဘာဝံ ဒဿနတော၊ ထက်မြက်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊
 နံ၊ ဉံကုန်သည်၏အဖြစ်ကို မြင်ရခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ။) ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ သို့။
 ပရိညာတိန္ဒြိယပရောပရိယတ္တာပိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသော ဣန္ဒြိယပရောပရိ
 ယတ္တ ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤဝိနေယျသတ္တဝါတို့သည်။ ဒု၊ ရေ၊
 အဝေး၌။ သစေ ဟောန္တံ၊ အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့။ (ဝေသတိ။) အထ၊ ထို
 မြင်တော်မူပြီး၏အခြားမဲ့၌။ ဈာနာဒိ ပရိညာဏေန၊ ဈာန် အစရှိသည်ကို
 ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သော ဉာဏ်တော်ဖြင့်။ ဈာနာဒိသု၊ ဈာန် အစရှိသည်တို့၌။
 [အာဒိဖြင့်ရှေ့၌ပြုအပ်ပြီးသော ဝိမောက္ခ၊ သမာဓိ၊ သမာပတ္တိတို့ကိုယူ။] ဝသံဘူတ-
 တ္တာ၊ အစွမ်းသတ္တိရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိဝိသေသေ-
 န၊ တန်ခိုးအထူးဖြင့်။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ကပ်ရောက်တော်မူ၏။

၈၊ ဆက်။ ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်ရောက်တော်မူပြီး၍။ နေသံ၊ ထိုဝိနေယျသတ္တဝါတို့၏။
 ပုဗ္ဗေ နိဝါသာနုသထိဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗဇာတိဘာဝံ၊ ရှေးရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော
 သဘောကို၎င်း။ [“ဘာဝံ” နေရာဝယ် “ဘာဝနံ” ဟု မှုကဲ့လည်းရှိ၏။ “ရှေးရှေး
 ဘဝ၌ ဖြစ်စေအပ်သော အကြောင်းအရာကို၎င်း” ဟုပေးပါ။] ဒိဗ္ဗစက္ခာနုဘာဝ-
 တော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ပတ္တဗ္ဗေန၊ ရောက်ထိုက်သော။
 စေတော ပရိယံဉာဏေန၊ စေတောပရိယံဉာဏ်တော်ဖြင့်။ သမ္ပတိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်
 ၌။ စိတ္တဝိသေသံ၊ သရာဂစိတ်၊ ဝိတရာဂစိတ် အစရှိသော စိတ်အထူးကို၎င်း။
 ပဿန္တော၊ ကြည့်တော်မူသည်။ (ဟုတွာ။) အာသဝက္ခယံဉာဏာနုဘာဝေန၊
 အာသဝက္ခယံဉာဏ်တော်၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ (ဧသေတိ ခွဲစပ်။) [မြတ်စွာ
 ဘုရား၏ သန္တာန်တော်၌ဖြစ်သော အာသဝက္ခယံဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်-
 ဟုလို။] အာသဝက္ခယံ ဂါမိနိယာ၊ အာသဝက္ခယနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း
 ဖြစ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်ဖြင့်။ ဝိဂတသမ္မောဟတ္တာ၊ ကင်းသော ပြင်းစွာ
 တွေ့ခဝခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာသဝက္ခယာယ၊ အာသဝက္ခယ
 နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ ဓမ္မံဒေသေတိ။ [ဝိဂတော သမ္မောဟော တေသံ သတ္တာနန္တံ၊
 ဝိဂတသမ္မောဟာ။ တေသံ+ ဘာဝေါ၊ ဝိဂတသမ္မောဟတ္တိ၊ ယောဇနာ။]

ဒိဗ္ဗစက္ခာ၊ ပေ၊ ဉာဏေန။ ။ စေတော ပရိယဉာဏ် မဖြစ်မီ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ်တော်ဖြင့် ထို
 ဝိနေယျကို ကြည့်တော်မူပြီးမှ စေတောပရိယ ဉာဏ်တော်ဖြင့် ထိုဝိနေယျ၏ ပဋိပုပ္ပန်စိတ်ကို
 ပိုင်းခြား၍ သိတော်မူရသည်။ ထို့ကြောင့် စေတော ပရိယဉာဏ်ကို “ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ အာနု
 ဘော်ကြောင့် ရောက်ထိုက်သောဉာဏ်” ဟု ဆိုသည်။

တသ္မာ၊ကြောင့်။ (ထိုသို့ အစဉ်အတိုင်းကြည့်တော်မူပြီး၍ ဟောတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣမိနာ အနက္ကမေန၊ ဤ အစဉ်အားဖြင့်။ ဣမာနိ ဒသဗလာနိ၊ ဤဆယ်ပါးသောအားတော်တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာနိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျာနိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ နိဗ္ဗေသမှ ရှေးဦးစွာ။ (ဝုတ္တာယံ၊ သော။) မာတိကာယံ၊ ၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁-ကေကနိဗ္ဗေသ အဖွင့်

၇၆၁။ ဣဒါနိ၊ မာတိကာကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ (အာရဒ္ဓေ ခွံစပ်။) ယထာနိက္ခိတ္တာယ၊ အကြင်အကြင်ချထားအပ်ပြီးသော။ မာတိကာယံ၊ ၏။ ပဉ္စဝိညာဏာ န ဟေတုမေဝါတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓေ၊ သော။ နိဗ္ဗေသဝါရေ၊ ၌။ [န ဟေတုမေဝဉ္စ အပေါင်း အာဓာရ၊ အစိတ်အာဝေယံစပ်။ ယောဇနာ၌ကား “ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗျော” ဟု ထည့်စပ်သည်။] န ဟေတုမေဝါတိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ သာဝဓာရဏ-ဟေတုပဋိက္ခေပနိဗ္ဗေသော၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့်တကွ ဟိတ်ကိုပယ်ခြင်းကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ [“သာဝဓာရဏ”ဟု ရှိသင့်ကြောင်းကို အဋ္ဌသာလိနိ၊ ရူပကဏ္ဍ၊ ကေကနိဗ္ဗေသဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။ ရှေးနိဿယ၌ကား “သာဓာရဏဟေတု”ကို ပါဠိမှန်ယူ၍ “သမ္ပယုတ်ဟိတ်ကိုသာ ပယ်၏။ ပကတူပဟိတ်၊ ဇနကဟိတ်တို့ကိုကား မပယ်”ဟု မှာထားလေသည်။] တတ္ထ၊ ထို န ဟေတုမေဝဟူသောပါဠိ၌။ ဟေတုဟေတု။ ပေ။ စတုပ္ပိဓော ဟေတုတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ယံ၊ အကြင်အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္တပ္ပံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ တံ သပ္ပံ၊ ထိုအလုံးစုံသောအဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို။ ရူပကဏ္ဍေ၊ ၌။ သပ္ပံ ရူပံ န ဟေတုမေဝါတိ အာဒိနံ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ၊ အနက်အဖွင့်၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ သည်သာ။

အဟေတုကမေဝါတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ဗျူနသန္ဓိဝသေန၊ ဗျူနသန္ဓိ၏အစွမ်းဖြင့်။ မ ကာရော၊ မ အကူရာကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ အဟေတုကာဝေ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိကုန်သည်သာ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ သေသပဒေသုပ၊ အဟေတုကာဝေပုဒ်မှကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဒေသဝနယော။ [ဗျူနသန္ဓိဟု ဆိုသော်လည်း မ ဗျည်းလာသော အာဂမသန္ဓိပင်တည်း။ ဋီကာ၌ “န ဟေတုမေဝ”၌ မကိုလည်း “မကာရော ကတော”ဟုဆိုထား၏။] အစိစ၊ ဤနည်းသာ မကသေး။ ဟေတုဓမ္မာ န ဟေတုဓမ္မာတိ အာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ ဓမ္မကောဋ္ဌာသေသု၊ တရားအစုတို့တွင်။ ပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ ငါးပါးသော ဝိညာဉ်တို့သည်။ ဟေတုဓမ္မာတိဝါ၊ ဟေတုဓမ္မတို့သည်၎င်း။ သဟေတုကမေဝါတိဝါ၊ သဟေတုကမေဝတို့သည်၎င်း။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ကေန္တေန၊ တခု

သော အဘို့အားဖြင့်။ န ဟေတုယေဝ၊ န ဟေတုဓမ္မတို့သည်သာ။ [ဝေဖြင့် “န ဟေတု” အဖြစ်ကို ခိုင်မြဲစေသည်။] အဟေတုကာဝေ၊ အဟေတုကတို့ချည်းသာ။ ဣတိ ဣမိနာပိ နယေန၊ လည်း။ ဣတ္ထိ၊ ဤ ကေကနိဒ္ဒေသ၌။ [ထောတိ တေသု သဗ္ဗပဒေသ ” ဟု၎င်း၊ “ အထဝါ ထောတိ တေသ္မိ နိဒ္ဒေသဝါရေ ” ဟု၎င်း ယောဇနာ၌ ၂-နည်းဖွင့်၏။] သဗ္ဗပဒေသ၊ ပုဒ်တို့၌။ အထော ဝေဒိတဗော။

အဗျာကတမေဝါတိ ပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဝိပါကဗျာကတဝသေန၊ ဝိပါက် အဗျာကတနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [“ ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ် ဖြစ်သောကြောင့် ဝိပါက်ဖြစ်သော အဗျာကတကို ရည်ရွယ်သည် ” ဟူလို။] သာလမ္ဗနမေဝါတိ (ပဒံ)၊ ဟူသော ပုဒ်ကို။ ဩလုဗ္ဘာလမ္ဗနဝသေန၊ ထောက်မှီအပ်သော အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စယာလမ္ဗနံ၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော အာရုံ ၎င်း။ ဩလုဗ္ဘာလမ္ဗနံ၊ ထောက်မှီအပ်သော အာရုံ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာလမ္ဗနံ၊ သည်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤ ကေကနိဒ္ဒေသအရာ၌။ ဝါ၊ ဤ သာလမ္ဗနမေဝ ဟူသော ပါဌ်အရာ၌။ ဩလုဗ္ဘာလမ္ဗနမေဝ၊ ထောက်မှီ အပ်သော အာရုံသည်သာ။ ဓရံ၊ ပြဋ္ဌာန်း၏။ ဝါ၊ ပစာနဖြစ်၏။ ပစ္စယာလမ္ဗနမ္ပိ၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော အာရုံကိုလည်း။ လဗ္ဘတိယေဝ၊ ရအပ် ရနိုင်သည်သာ။

သာလမ္ဗနမေဝ။ ။ “ သ + အာလမ္ဗန ” ဟုခွဲ၊ အာပုဗ္ဗ + လဝိဓာတ်သည်၎င်း အပုဗ္ဗ + လဝိ ဓာတ်သည်၎င်း အသျှယ (အာသယ) - မှီရာ တည်ရာ အနက်ကို ဟော၏။ ဩလုဗ္ဘံ အဝ- လုဘဓာတ်လည်း အာသယ အနက်ပင်တည်း။ “ ဒဏ္ဍံ ဩလုဗ္ဘ တိဋ္ဌတိ ” ဟူ၍ ဒုတ်ကို တင်ပါးဖြင့် ထောက်မှီ၍ ရပ်တည်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ သာလမ္ဗနမေဝ ” ကို “ ဩလုဗ္ဘာ လမ္ဗနဝသေန (ဝုတ္တံ) ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဒုဝိဓံ အာလမ္ဗနံ။ ။ “ ပစ္စယာလမ္ဗန ” ဟူသည် အာရမ္မဏ ပစ္စည်းဟု ခေါ်အပ်သော ပစ္စည်းတည်း။ ဩလုဗ္ဘာလမ္ဗနကား ပြအပ်ပြီးသော ထောက်မှီအပ် ဆွဲမှီအပ်သော အာလမ္ဗန တည်း။ ထို ၂-မျိုးတွင် “ သာလမ္ဗနမေဝ ” ဟူသော ပါဌ်အရာ၌ အာလမ္ဗနနှင့် အနက်တူသော ဩလုဗ္ဘ အာလမ္ဗနသာ ပစာနဖြစ်၏။

ပစ္စယာလမ္ဗနမ္ပိ။ ။ “ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည် ရူပါရုံစသော အာရုံကို ဆွဲမှီရသောကြောင့် သာလမ္ဗနဖြစ်ကြသည် ” ဟူလို၊ သို့သော် ရူပါရုံ စသည်တို့က အာလမ္ဗန ပစ္စည်းလည်းတပ် သောကြောင့် “ ပစ္စယာလမ္ဗနလည်း ရနိုင်ပါ၏ ” ဟု ဆိုသည်။

အမှာ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ သာရမ္မဏမေဝ ” စသည်ဖြင့် ရှိသော်လည်း ထိုပါဌ်နှင့် ဤအဖွင့် သည် မလျော်ပါ။ ရှေးနိဿယ၌ကား သာရမ္မဏ စသော ပါဌ်အတိုင်းပင် အဓိပ္ပါယ်တမျိုး ရေးထား၏။ အမှန်အားဖြင့် သက္ကတ အဘိဓာန်၌ အာရမ္မဏ (အာရမဏ) ပါဌ်မရှိ၊ အာလမ္ဗန ပါဌ်သာရှိ၏။ ပါဌ်၌ကား “ စကျံခေါ မာဂဏ္ဍိယ ရူပါရာမံ ” စသော ပါဌ်တော်ကို ထောက်၍ “ အာရမဏ ” ပါဌ်ကိုသာ သုံးစွဲနေပါသည်။ ပဋ္ဌာန်း အဋ္ဌကထာ အာရမ္မဏ ပဋ္ဌည်းဝယ် ဥပမာ ပြသ၍လည်း တောင်စေး ကြိုးတန်းကို ပြသောကြောင့် အာလမ္ဗနပါဌ်နှင့်သာ လျော် ပါသည်။ နေရာတိုင်း သတိပြုပါ။

အစေတသိကမေဝါတိ ပဒါ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ စိတ္တံ၊ စိတ်၎င်း။ ဂ္ဃပံ၊ ချွတ်၎င်း။ နိဗ္ဗာန်၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိသု၊ ကုန်သော။ အစေတသိကေသု၊ စေတသိကမဟုတ် ကုန်သော ပရမတ္ထတရားတို့တွင်။ စိတ္တမေဝ၊ ကိုသာ။ သန္ဓာယ (ဘဂဝတာ) စုတ္တံ။ [အစေတသိကမေဝံ စေတသိကမဟုတ်လျှင် စိတ်ဟုတ်၏ဟုသာ အဓိပ္ပါယ် ယူပါ။ “ရှုပ်နိဗ္ဗာန် ဟုတ်၏” ဟု အဓိပ္ပါယ် မယူပါနှင့်-ဟူလို။] နော အပရိယာ- ပန္န မေဝါတိ၊ ကား။ ဂတိပရိယာပန္န။ ပေ။ ဘာဝတော၊ ဂတိ၌ အကျုံးဝင်ကုန် သည်၏အဖြစ်၊ စုတိ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ သံသရာဝဋ်ဟူသော ဘဝ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်။ ပရိယာပန္နာဝေ၊ ပရိယာပန္န တို့သာ တည်း။ အပရိယာပန္နာ၊ ဂတိ၊ စုတိ၊ သံသရာဝဋ်ဟူသော ဘဝ၌ အကျုံးမဝင် သော တရားတို့သည်။ နော၊ မဟုတ်ကုန်။

လောကတော၊ လောကဟူသော။ ဝုဇ္ဇတော၊ ဝဋ်မှ။ န နိယုန္တိ၊ မထွက်မြောက် တတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိယျာနိကာ၊ တို့မည်၏။ ဥပ္ပန္နံ မနောဝိညာဏ- ဝိညေယျမေဝါတိ၊ ကား။ ရူပကဏ္ဍ၊ ၌။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာနေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တိဒေတာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အတိတာဒိဝိသယံ၊ အတိတ် အစရှိသော အာရုံရှိသော။ မနောဝိညာဏမ္ပိ ကိုလည်း။ ပဉ္စဝိညာဏသောတ ပတိတမေဝ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်ဟူသော အယဉ်၌ ကျသည်ကိုသာလျှင်။ ကတုဒ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နံ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျန္တိ၊ ဟူ၍။ [ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ဟောတော်မူခဲ့ပြီ။ [ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာ ရူပကဏ္ဍ၌ ပြထားပြီ။] ပန၊ ကား။ ပဉ္စ- ဝိညာဏာ၊ ငါးပါးသော ဝိညာဏ်တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စုပ္ပန်တို့သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ စက္ခု ဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏။ အာရမ္မဏာ၊ အ . ရုံတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ မနောဝိညာဏဿေဝ၊ မနောဝိညာဏ်၏သာလျှင်။ (အာရမ္မဏာ) ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနောဝိညာဏဝိညေယျမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ အနိစ္စမေဝါတိ၊ ကား။ ဟုတုဒ၊ ဖြစ်ပြီ၍။ အဘာဝဋ္ဌေန၊ မရှိခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာဝေ၊ အနိစ္စ ဘုံသာတည်း။ ဝါ၊ မမြဲသော

နော အပရိယာပန္နမေဝ။ ။ အပရိယာပန္န မဟုတ်ဟု ဆိုသဖြင့် ပရိယာပန္န ဟုတ်၏အ အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စဝိညာဏ် စိတ်ဘုံသည် နိရယစသော ငါးပါးသော ဂတိ၌ ဖြစ်နိုင် ပါဝင်နိုင်ကြသောကြောင့် ဂတိပရိယာပန္နလည်း ဟုတ်၏။ စုတိ ပရိယာပန္န၌ စုတိဖြင့် ပိုင်း ခြား အပ်သော တဘဝလုံးကို စုတိဟု ဆိုလိုသောကြောင့် ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည် စုတိ ပရိယာ ပန္နလည်း ဖြစ်ကြ၏။ သံသရာဝဋ်ဟူသော ဘဝကြီး ကိုးပါး၌ အကျုံးမဝင်သောကြောင့် သံသာရဝဋ်ဘဝ ပရိယာပန္နလည်း ဟုတ်ကြ၏။

တရားတို့သည်သာတည်း။ ဇရာဘိဘူတမေဝါတိ၊ ကား။ ဇရာယ၊သည်။အဘိဘူ-
တတ္တာ၊ လွမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇရာဘိဘူတာဝေ၊ ဇရာဘိ
ဘူတတို့သာတည်း။

၇၆၂။ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ ဥပ္ပန္နာလမ္ပနာတိ၊ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ အနာဂတ-
ပဋိက္ခေပေါ၊ အနာဂတ်ဝတ္ထု၊ အနာဂတ်အာရုံကို ပယ်ကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။
ဟိ၊မှန်။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည်။ အနာဂတေသု၊အနာဂတ် ဖြစ်ကုန်သော။
ဝတ္ထာလမ္ပနေသု၊ ဝတ္ထုအာရုံတို့၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်။ (မဗ္ဗိကုန်၊အာရုံ-
ပြု
ကုန်-ဟူလို။) ပုရေဇာတဝတ္ထုကာ ပုရေဇာတာလမ္ပနာတိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။
သဟုပ္ပတ္တိပဋိက္ခေပေါ၊ ဝတ္ထုအာရုံတို့နှင့် တကွဖြစ်ခြင်းကို ပယ်ကြောင်း သဒ္ဒါ
တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည်။ သဟုပ္ပန္နံ၊ တကွဖြစ်သော။
ဝတ္ထုဝါ၊ ကို၎င်း။ အာလမ္ပနံဝါ၊ အာရုံကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်
သည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ငယံ၊မိမိဟူသော ပဉ္စဝိညာဏ်တို့ကိုယ်တိုင်။
ပစ္ဆာဇာဒေသာ၊ ဝတ္ထုအာရုံတို့၏ နောက်မှဖြစ်ကုန်သည်။ ဟုတော။ ပုရေဇာတေသု၊
မိမိတို့၏ ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထာလမ္ပနေသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ [“ပုရေဇာတ
ဖြစ်သော ဝတ္ထုရုပ်တို့ကိုမြဲ၍ ပုရေဇာတဖြစ်သော ရူပါရုံစသည်ကို အာရုံပြုကြ
သည်”ဟူလို။]

အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တဝသေန၊ အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တ
နှင့်စပ်သဖြင့်။ (ဘဂဇတာ)ဝတ္ထံ။ ဟိ၊ မှန်။ တာနံ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည်။
အဇ္ဈတ္တိကေ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ပသာဒေ၊စက္ခု
စသော ပသာဒရုပ်တို့ကို။ ဝတ္ထံ၊ မှီရာကို။ ကတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဗာဟိရာလမ္ပနာတိ၊
ကား။ ဗာဟိရရူပါဒိ အာလမ္ပနာ၊ အပဉ္စဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံ
ရှိကုန်၏။ [အချို့ ရူပါရုံသည် ခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြစ်သော်လည်း စက္ခု စသည်တို့
လောက်ကျေးဇူးမများသောကြောင့် ဗာဟိရရုပ်ဟု ခေါ်ရသည်။]

တတ္ထ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာ ဗာဟိရာလမ္ပနာဟူသော ပုဒ်တို့၌။ စတုက္ကံ၊
စတုက္ကကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ချဲ့။ [ထိုစတုက္ကအရကို အဇ္ဈတ္တိက၊ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုက
စသည်ဖြင့် ချဲ့ပြုလိမ့်မည်။] ပဉ္စဝိညာဏာ၊ တို့သည်။ ပသာဒဝတ္ထုကတ္တာ၊
ငါးပါးသော ပသာဒရုပ်ဟူသော မှီရာရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။အဇ္ဈတ္တိကာ၊
အဇ္ဈတ္တိကတရားတို့သည်။ (ဟုတော)။အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာ၊ အဇ္ဈတ္တိကတရား
ဟူသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်၏။ မနောဝိညာဏိ၊ မနောဝိညာဏ်သည်။ ဟဒယ-
ရူပံ၊ ဟဒယရုပ်ကို။ ဝတ္ထံ၊ကတော ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊
အဇ္ဈတ္တိကဘုရားသည်။ (ဟုတော)။ ဗာဟိရဝတ္ထုကံ၊ ဗာဟိရရုပ်ဟူသော မှီရာ
ရှိ၏။ ပဉ္စဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်နှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်ကုန်သော။
တဏှယာ။ ခန္ဓာ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့သည်။ ဗာဟိရာ၊ ဗာဟိရ တရားတို့အပ်။

(ဟုတော့)။ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာ၊ အဇ္ဈတ္တိကတရားဟူသော မှီရာရှိကုန်၏။ မနောဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ မနောဝိညာဏ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ တယောခန္ဓာ ဟဒယရူပံ ဝတ္ထုကတော ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။ [အရူပဘုံဝယ် မမှီဘဲဖြစ်သောကြောင့် “ဝတ္ထုကတော ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ” ဟုဝိသေသနပြုရသည်။] ဗာဟိရာ၊ ဗာဟိရတရားတို့သည်။ (ဟုတော့)။ ဗာဟိရဝတ္ထုကာ၊ ဗာဟိရရုပ်ဟူသော မှီရာရှိကုန်၏။ အသမ္ဘိန္နဝတ္ထုကာတိ၊ ကား။ (ပဉ္စဝိညာဏာ၊ တို့သည်။)၊ အနိရုဒ္ဓဝတ္ထုကာ၊ မချုပ်သေးသော မှီရာရှိကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုပဋိစ္စန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အသမ္ဘိန္နာလမ္ပနတယပိ။ အသမ္ဘိန္နာလမ္ပန၏ အဖြစ်၌လည်း။ ဝေဝေ နယော။

အည။ ပေ။ အာလမ္ပနဉ္စာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (ဝိတ္ထာရုံ၊ ကို။) ဟိ(ဥဒ္ဓရိတော ဒယောမိ၊ ထုတ်၍ပြဦးအံ့။) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ မှီရာသည်။ အည၊ သောတဝိညာဏ် စသည်တို့၏ မှီရာတို့မှ တမျိုးတခြားသာတည်း။ အာလမ္ပနံ၊ အာရုံသည်။ အည၊ သောတဝိညာဏ် စသည်တို့၏အာရုံတို့မှ တမျိုးတခြားသာတည်း။ သောတဝိညာဏာဒိနံ၊ သောတဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏။ (ဝတ္ထု၊ သည်။) အည၊ စက္ခုဝိညာဏ်၏ မှီရာမှ တမျိုးတခြားသာတည်း။ (အာလမ္ပနံ၊ သည်။) အည၊ စက္ခုဝိညာဏ်၏အာရုံမှ တမျိုးတခြားသာတည်း။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ သောတပသာဒါဒိသု၊ သောတပသာဒ အစရှိသော ရုပ်တို့ဘွင်။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးကို။ ဝတ္ထု၊ မှီရာကို သော်၎င်း။ သဒ္ဓါဒိသု၊ သဒ္ဓါရုံ အရရှိသည်တို့တွင်။ အညတရံ၊ သော။ အာလမ္ပနံ၊ ကိုသော်၎င်း။ ကုတော၊ ၍။ ကပ္ပတော၊ ကမ္ဘာတခုမှ။ ကပ္ပံ၊ ကမ္ဘာတခုသို့။ ဂန္ဓာပိ၊ ရောက်၍သော်မှလည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန။ အနန္တယကား။ စက္ခုပသံ၊ ဒမေဝ၊ စက္ခုပသာဒကိုသာ။ ဝတ္ထု၊ ကတော၊ ပြု၍၎င်း။ ရူပံ၊ ကို။ အာလမ္ပနံ၊ ကို။ ကတော၊ ၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝေ။ ဤသို့လျှင်။ အဿ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်၏။ ဝတ္ထုပိ၊ သည်၎င်း။ ဒွါရိမိ၊ သည်၎င်း။ အာလမ္ပနမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ နိဗဒ္ဓံ၊ မြ၏။ အည၊ သော။ ဝတ္ထုဝါ၊ သို့၎င်း။ ဒွါရိဝါ၊ သို့၎င်း။ အာလမ္ပနံဝါ၊ သို့၎င်း။ န သကံ၊ မတိ။ မပြောင်းရွှေ့။ နိဗဒ္ဓဝတ္ထု (ဝေ)၊ အမြဲဖွဲ့အပ်သော ဝတ္ထုရှိသည်သာလျှင်။ ဝါ၊ မြသောဝတ္ထုရှိသည်သာလျှင်။ နိဗဒ္ဓဒွါရံ (ဝေ)၊ အမြဲဖွဲ့စပ်အပ်သော ဒွါရရှိသည်သာလျှင်။ နိဗဒ္ဓါလမ္ပနဒမေ၊ သာလျှင်။ ဟုတော့၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သောတဝိညာဏာဒိသုပိ၊ ဝေဝေ နယော။

န အညမညဿ ။ ပေ။ ပစ္စန္ဒိတောန္တိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (အတ္ထော ဌိစပ်။) အညမညဿ၊ တပါးတပါး၏။ ဤ၏၊ အချင်းချင်း၏။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ သောတဿ၊ သောတပသာဒ၏၎င်း။ သောတံဝါ၊ သောတ

ပသာဒသည်မူလည်း။ စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒ၏၎င်း။ ဣတိဝေံ သို့။ ဧကံ၊ တပါးသော ပသာဒသည်။ ဧကဿ၊ တပါးသော ပသာဒ၏။ ဂေါရရ ဝိသံဖံ၊ ကျက်စားရာအာရုံကို။ န ပစ္စနုဘောတိ၊ မခံစားနိုင်။ ဣတိအတ္ထော၊ [ပသာဒကို ဆိုသော်လည်း ဌာနပစာရအားဖြင့် စက္ခုဝိညာဏ် စသည်တိုင်အောင် ယူပါ။] ဟိ။ မှန်။ နီလာဒိဘေဒံ၊ အညို အစရှိသော အပြားရှိသော။ ရုံပါလမ္ပနံ၊ ကို။ သမောဓာနေတွာ၊ ပေါင်း၍။ သောတိန္ဒြိယဿ၊ သောတိန္ဒြေ၏အနီးသို့။ ဥပနေယျ၊ ကပ်ဆောင်ရာ၏။ (ကံ၊ အဘယ်သို့ပြော၍ ကပ်ဆောင်ရာသနည်း။) ဣဗံ၊ တိုက်တွန်းပါ၏။ နံ၊ ထို ရူပါရုံကို။ တေံ၊ ဤအာရုံသည်။ ကိ နာမ အာလမ္ပနံ၊ အဘယ်မည်သောအာရုံတည်း။ ဝါ၊ မည်သည့်အာရုံတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထာပေဟိ၊ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်စေပါလော့။ ဝါ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားပါလော့။ ဝိဘာဝေဟိ၊ ထင်စွာဖြစ်စေပါလော့။ (ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍ ကပ်ဆောင်ရာ၏။) (ဝေံသတိ၊ သော်။) စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝါ၊ က။ မုခေန၊ ပါးစပ်နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ (ကံ၊ နည်း။) အရေအန္ဓဗာလ၊ ဟယ်...အကန်းအမိုက်။ ဝဿသတမ္ပိ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံး၎င်း။ ဝဿသဟဿမ္ပိ၊ အနှစ် တထောင်ပတ်လုံး၎င်း။ ပရိဓာဝမာနော၊ ပြေးသွားလသော်။ မယာ၊ ငါစက္ခုဝိညာဏ်ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ကုဟိ၊ အဘယ်၌။ တေဿ၊ ဤရူပါရုံကို။ ဇာနနကံ၊ သိတတ်သော ဝိညာဏ်ကို။ လဘိဿတိ၊ ရနိုင်လတ္တံ့ နည်း။ အာဟရ၊ ဆောင်ခဲ့။ နံ၊ ထို ရူပါရုံကို။ စက္ခုပသာဒေ၊ ၌။ ဥပနေဟိ၊ ကပ်ဆောင်လှည့်လော့။ အဟံ၊ ငါစက္ခုဝိညာဏ်သည်။ တေံ အာလမ္ပနံ၊ ကို။ ယဒိဝါ နီလံ၊ အညိုဟူ၍သော်၎င်း။ ယဒိဝါပိတကံ၊ အရွှေဟူ၍သော်၎င်း။ ဇာနိဿာမိ၊ အံ့။ ဟိ၊ မှန်။ ဧသေ၊ ဤအရာသည်။ အညဿ၊ ငါမှအခြားသောဝိညာဏ်၏။ န ဝိသယော၊ အရာမဟုတ်။ ဧသေ၊ ဤအရာသည်။ မယုမေဝ၊ ငါ၏သာ။ ဝိသယော၊ အရာတည်း။ ဣတိ။ (ဝဒေယျ)။ သေသဝိညာဏေသုပိ၊ စက္ခုဝိညာဏ်မှကြွင်းသော ဝိညာဏ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတေ၊ ဤပစ္စုဝိညာဏ်တို့သည်။ အညမညဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဂေါစရဝိသယံ။ န ပစ္စနုဘောန္တိ နာမ၊ မခံစားနိုင်ကုန်သည်မည်၏။

၇၆၄။ သမန္နာဟရန္တဿာတိ၊ ကား။ အာဝဇ္ဇနေနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ သမန္နာဟရန္တဿဝေ၊ ကောင်းစွာဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သာ။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သာ။ (ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိစပ်။) [ဝေကို အဋ္ဌာနပယုဂ်ကြံပါ။] မနသိကဓောန္တဿာတိ၊ ကား။ အာဝဇ္ဇနေနံ၊ ဖြင့်။ မနသိကဓောန္တဿဝေ၊ စိတ်၌ပြသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သာ။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သာ။ (ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တောနိ

စိတ္တာနိ၊ ဤ ပဉ္စဝိညာဏ်စိတ်တို့သည်။ အာဝဇ္ဇနော၊ အာဝဇ္ဇန်းသည်။ သမန္နာ-
 ဟန္တကာလေယေဝ၊ ကောင်းစွာဆောင်အပ်ရာ အခါ၌သာလျှင်၎င်း။ မနုဿိကတ
 ကာလေယေဝ၊ စိတ်၌ပြုအပ်ရာ အခါ၌သာလျှင်၎င်း။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းအပ်ရာ
 အခါ၌သာလျှင်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ န အပ္ပောကိဏ္ဍာတိ၊ ကား။ အညောန၊
 ပံ့ပိုးညာဏ်မှ တပါးသော။ ဝိညာဏောန၊ ဝိညာဏ်နှင့်။ အပ္ပောကိဏ္ဍာ၊ မရော
 ပြင်းကုန်သည်။ နိရန္တရာ၊ အကြားမရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့)၊ ဖြစ်၍သာလျှင်။
 နှပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဇေတေန၊ ဤန အပ္ပောကိဏ္ဍာဟူသောပါဠိဖြင့်။ နေသံ၊ ထိုပဉ္စ
 ဝိညာဏ်တို့၏။ အနန္တရတာ၊ အနန္တရပစ္စည်းတို့၏အဖြစ်ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်မြစ်
 တော်မူအပ်ပြီ။ [စက္ခုဝိညာဏ်သည် ငွေသာတဝိညာဏ် စသည် တို့၏အနန္တရ
 ပစ္စည်းမဖြစ်နိုင်၊ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပြီးနောက် သမုဋ်စွဲနှိုးစသော ဝိထိအစဉ်
 ခြားကွယ်ပြီး၍ နောက်တဝိထိ တစဉ်ရောက်မှ သောတဝိညာဏ် စသည်တို့
 ဖြစ်ကြသည်။]

၇၆၅။ န အပုဗ္ဗံ အစရိမန္တိ ဇေတေန၊ ဟူသော် ဤပါဠိဖြင့်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊
 အလုံးစုံသော ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏လည်း။ သဟပ္ပတ္တိ၊ တကွဖြစ်ခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊
 အပ်ပြီ။ န အညမညဿံ သမနန္တရာတိ ဇေတေန၊ ဖြင့်။ (သဗ္ဗေသမ္ပိတို့၏လည်း။)
 သမနန္တရတာ၊ သမနန္တရ ပစ္စည်းတို့၏အဖြစ်ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပြီ။

၇၆၆။ အာဝဇ္ဇနာဝါတိအာဒိနိ၊ အစရိကုန်သော။ စတ္တာဝိပိ၊ ၄-ပါးသော
 ပုဒ်တို့သည်လည်း။ အာဝဇ္ဇနဿေဝ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏သာ။ နာမာနိ၊ အမည်တို့၊
 တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းကို။ ဘဝင်ံဿ၊ ဘဝင်ကို။ အာဝဇ္ဇနတော၊
 လည်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာဝဇ္ဇနာ(တိ)၊ အာဝဇ္ဇနာဟူ၍။ (ဝုစ္စ-
 တိ၊ ၏။) [အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သောအခါ ရွှေကဖြစ်လာခဲ့သော ဘဝင်အစဉ်သည်
 ပြတ်၏။ “ထိုသို့ပြတ်ခြင်းကိုပင် ဘဝင်အစဉ်ကိုပြန်လည်စေခြင်း”ဟု ဆိုသည်။]
 တဿော၊ ထို ဘဝင်ကိုပင်။ အာဘူဇနတော၊ လည်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ အာဘောဂေါတိ၊ အာဘောဂဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) [“မဟာသမုဒ္ဓေါ၊
 အာဘူဇတိ၊ မဟာသမုဒ္ဓာသည် ဝဲလည်၏”၌ ဘုဇဇာတ်ကဲ့သို့ ဤ ဘုဇဇာတ်
 လည်း “ပြန်လည်ခြင်းအနက်”ကို ဟောသည်။] ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်
 တို့ကို။ သမန္နာဟရဏတော၊ ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 သမန္နာဟာရော(တိ)၊ သမန္နာဟာရဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) တေသံ ယေဝ၊ ထို
 ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကိုပင်။ မနုဿိကရဏတော၊ စိတ်၌ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မနုဿိကာရောတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ။ ဝေံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နတ္ထိ အာဝဇ္ဇနာဝါ အစ
 ရှိသော စကားရပ်၌။ သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊
 တို့၏။ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနေ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ အရာ၌။ ဌာတော၊ တည်၍။ အာဝဇ္ဇနာဒိ

ကိစ္စံ၊ အာဝဇ္ဇန်းအစရှိသောကိစ္စကို။ ကာတုံ၊ ငါ။ သမတ္တဘာဝေါ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ်တော်မူအပ်ပြီ။ န ကဉ္စိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ၊ ကား။ မနောပုပ္ဖင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ကေမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ကုသလံ၊ ကိုင်း။ အကုသလံ၊ ကိုင်း။ န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။

အညတြ အဘိနိပါတမတ္တာတိ၊ ကား။ ရူပါဒိနံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၌။ (နိပါတ ဌ်စပ်)။ အဘိနိပါတမတ္တံ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏ ရှေးရှုကျရောက်ခြင်းမျှကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ (တနည်း) ရူပါဒိနံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့သို့။ အဘိနိပါတမတ္တံ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏ ရှေးရှုကျရောက်ခြင်းမျှကို။ ဌပေတွာ။ (န ကဉ္စိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိ ဌ်စပ်)။ [ဋီကာအဖွင့်ကို ကြည့်ပါ။ ရူပါရုံ အစရှိသည်ကို သိခြင်းမျှကို အဘိနိပါတမတ္တဟု ဆိုသည်။] ဣဒံ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ။ (ကိ ဝုတ္တံ ဟောတိ)။ သုပဏ္ဍိတော၊ အလွန်ပညာရှိသော။ ပုရိသောပိ၊ ယောက်ျားသော်မှလည်း။ အာပါတဂတာနိ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော။ ရူပါဒိနံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညံ၊ သော။ ကုသလာ ကုသလေသုတို့တွင်။ ကေမ္ပမ္ပိ၊ တပါးသောတရားကိုလည်း။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၅-ပါးသော ဝိညာဏ်တို့တွင်။ စက္ခုဝိညာဏံ။ ဒဿနမတ္တမေဝ၊ မြင်ခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်။ ဝါ၊ မြင်ကာမတ္တ၊ မြင်ရုံမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ။ သောတဝိညာဏာဒီနိ၊ တို့သည်။ သာန၊ ပေ။ မတ္တာနော၊ ကြားကာမတ္တ ကြားရုံမျှ၊ နံကာမတ္တ နံရုံမျှ၊ သာယာကာမတ္တ သာယာရုံမျှ၊ တွေထိကာမတ္တ တွေထိရုံမျှတို့သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ)။ ငန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ဒဿနာဒိမတ္တတော၊ မြင်ခြင်းအစရှိသော အတိုင်းအရှည်မျှ မုတ္တာ၊ လွတ်သော။ အညာ၊ သော။ ဧတေသံ၊ ဤပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏။ ကုသလာဒိ ပဋိဝိညတ္တိနာမ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်ကို သိခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ။ [ပဋိဝိဇာနာတိကြိယာနှင့် လိုက်အောင် ပဋိဝိညတ္တိဟု ဆိုထားသည်။]

အဘိနိပါတမတ္တံ။ ။ “ရူပါဒိနံ” ကို ဋီကာ၌ “ရူပါဒိသု” ဟု ဖွင့်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် “နိပါတ”-အရ ရူပါရုံစသည်တို့၏ ကျရောက်ခြင်းမဟုတ်၊ ရူပါရုံစသည်၌ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏ ကျရောက်ခြင်းတည်း။ ထို ကျရောက်ခြင်းဟူသည်လည်း ပဉ္စဝိညာဏ်တို့နှင့် ရူပါရုံတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း။ (ရူပါဒိသု အဘိနိပတနံ တေဟိ သမာဂမော တေသံ။—ဋီကာ။)

မှတ်ချက်။ ။ “အဘိနိပါတမတ္တံ” ကို “အာပါတဂတာ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သောကြောင့် ၎င်း၊ အဘိနိပါတနှင့် အာပါတသည် “ပတ” ဓာတ်ချင်းတူသောကြောင့် ၎င်း၊ “အာပါတဂတာနိ” ဟု မရှိရ၊ “အာပါတဂတာနိ” ဟုသာ ရှိရမည်။ “အာပါတ အာဂစ္ဆန္တိ” စသည်တို့၌လည်း “ဤပတဓာတ်ပင်တည်း” ဟု မှတ်ပါ။

မနောဓာတုယာပီတိ၊ ကား။ သမ္ပုဋ္ဌိန္န မနောဓာတုယာပိ၊ သမ္ပုဋ္ဌိန္နိန်း ဟူသောမနောဓာတ်ဖြင့်လည်း။ (န ကဋ္ဌိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိ ခွံစပ်။) [ပါဠိတော်၌ “ပဉ္စဝိညာဏ်၏ အခြားမဲ့” ဟု ရှိသောကြောင့် သမ္ပုဋ္ဌိန္နိန်း မနောဓာတ်ကိုသာ ယူရသည်။] စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ မနောဓာတုယာပိဟူသော ပါဠိ၌။ ပိကာရော၊ ပိ အက္ခရာသည်။ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော၊ ပေါင်းခြင်းအနက် ရှိ၏။ [သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ အဝုတ္တသမ္ပုဋ္ဌိန်းကိုပင် “သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထ” ဟု ဆိုသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနောဓာတုယာပိ၊ မနောဓာတ်ဖြင့်၎င်း။ တတော၊ ထို မနောဓာတ်မှ။ ပရာဟိ၊ နောက် ဖြစ်ကုန်သော။ မနောဝိညာဏဓာတုဟိပိ၊ သန္တိရဏစသော မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေဟိပိ၊ အလုံးစုံသည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏေဟိ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ်တို့ဖြင့်။ (ဇောနှင့်တကွ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဖြစ်သော ဝိညာဏ်တို့ဖြင့်။) ကဋ္ဌိ၊ တစုံတခုသော။ ကုသလာကုသလံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဣ၊ ဤ မနောဓာတုယာပိဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ [ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ်တို့က ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ကိုသာ သိသောကြောင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်စသော တရားကို မသိနိုင်။] န ကဋ္ဌိ ဣရိယာပထံ ကပ္ပေတိတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ လည်း။ ဒေသဝနယော၊ [မနောဓာတုယာပိ၌ ပိဖြင့်ပေါင်း၍ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ် အားလုံးကို ယူပါ- ဟူလို။]

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏေဟိ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ်တို့ဖြင့်။ ဂမနာဒိသု၊ သွားခြင်း အစရှိသော ဣရိယာပုထ်တို့တွင်။ ကဋ္ဌိ၊ သော။ ဣရိယာပထံ၊ ကို။ န ကပ္ပေတိ၊ မပြုနိုင်။ ကာယကမ္မံ၊ ကို။ န ပဋ္ဌပေတိ၊ စ၍ မတည်စေနိုင်။ ဝါ၊ မဖြစ်စေနိုင်။ ဝစိကမ္မံ၊ ကို။ န ပဋ္ဌပေတိ၊ စ၍ မတည်စေနိုင်။ ကုသလံကုသလံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ န သမာဒိယတိ၊ ကောင်းစွာမယူနိုင်။ ဝါ၊ မဆောက်တည်နိုင်။ လောကီယံဝါ၊ လောကီမူလည်းဖြစ်သော။ လောကုတ္တရံဝါ၊ လောကုတ္တရာမူလည်း ဖြစ်သော။ သမာဓိံ၊ ဈာန်သမာဓိကို။ န သမာပဇ္ဇတိ၊ မဝင်စားနိုင်။ လောကီယာ

ဣရိယပထံ။ ပေ။ ပဋ္ဌပေတိ။ ။ ပဉ္စဒ္ဓါရိက စိတ်ဘို့သည် ဝိညာတ်ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ကြ။ သွားမှစသော ဣရိယာပုထ်ကို ပြုရာ၌ ဝိညာတ်ပါရ၏။ ကာယကံ ဝစိကံကို ပြုရာ၌လည်း ဝိညာတ်ရုပ်ပါရ၏။ ထို့ကြောင့် “ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏေဟိ န။ ပေ။ ပဋ္ဌပေတိ” ဟု ဆိုသည်။ [ပ-စ၍ + ဌာပေတိ၊ တည်စေ၊ စ၍ဖြစ်စေ။]

န သမာဒိယတိ။ ။ ပဉ္စဒ္ဓါရိက ဇောတိသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဇောများလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ဤ “နသမာဒိယတိ” ကား မဖြစ်နိုင်ခြင်းကို မဆိုလို၊ သီလ ဆောက်တည်သကဲ့သို့ “ဤကုသိုလ်ကို ပြုအံ့၊ ဤ အကုသိုလ်ကိုပြုအံ့” ဟု စိတ်ဖြင့် မဆောက်တည်နိုင်ခြင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်။ [တထာ ကာယသုစရိတာဒိကုသလာကမ္မံ ကဇောမိတိ (ပြုအံ့ဟူ၍)။ ပေ။ သမာဒါနံ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝေနေန နဟောတိ။—ဋီကာ။]

ဝါ၊ သော။ လောကုတ္တရာဝါ၊ သော။ သမာဓိတော၊ မှ။ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ မထနိုင်။
 ဘဝတော၊ ဘဝမှ။ န စဝတိ၊ မရွှေ့လျောနိုင်။ ဝါ၊ မစုတေနိုင်။ ဘဝန္တရေ၊
 ဘဝတပါး၌။ န ဥပပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသန္ဓေမနေနိုင်။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗမ္မိ၊ အလုံးစုံလည်း
 ဖြစ်သော။ ကုသလာကုသလဓမ္မ ပဋိဝိဇာနနာဒိ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဓမ္မကို
 သိခြင်းအစရှိသော။ စဝန ပရိယောသာနံ၊ စုတေခြင်းအဆုံးရှိသော။ ဧတံ ကိစ္စံ၊
 ဤကိစ္စသည်။ မနောဒွါရိကစိတ္တေနဝ၊ မနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့်သာ။ ဟောတိ၊ နေ။
 ပဉ္စဒွါရိကေန၊ စိတ်ဖြင့်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ပဋိက္ခိတ္တာနိဋ္ဌစပ)။
 သဗ္ဗဿပိ၊ သော။ တေဿ ကိစ္စဿ၊ ကိ။ ကရဏေ၊ ပြုခြင်း၌။ သဟဇဝန
 ကာနိ၊ ဇောနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိထိဝိတ္တာနိ၊ ပဉ္စဒွါရိကဝိထိစိတ်တို့ကို။
 (ဘဂဝတာ)ပဋိက္ခိတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။

၈၊ ဆက်။ ဧတေသံ၊ ဤပဉ္စဒွါရိကဝိထိစိတ်တို့၏။ တောနိ ကိစ္စာနိ၊ ဤ
 ကုသလာကုသလဓမ္မပဋိဝိဇာနန အစရှိသော ကိစ္စတို့သည်။ နတ္ထိယထာ၊ မရှိ
 ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ နိယာမောက္ကမာဒိနိပိ၊ နိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်း အစ

နဘဝတော စဝတိ။ ။ “ပဉ္စဒွါရိကဝိညာဏ်တို့ဖြင့် ဘဝမှ မစုတေ”ဟု၎င်း “စဝန
 ပရိယောသာနံ ကိစ္စံ မနောဒွါရိက စိတ္တေနဝ ဟောတိ၊ န ပဉ္စဒွါရိကေန”ဟု ၎င်း ဆိုထား၏။
 သို့သော် စုတိပဋိသန္ဓေစိတ်တို့သည် မနောဒွါရိကစိတ်များ မဟုတ်ကြ၊ ထိုထိုဒွါရမုလတ်သော
 ဒွါရိမုတ်စိတ်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ (ဒွါရဝိမုတ္တာနုဥပဋိသန္ဓိ ဘဝံ စုတိ သင်္ခါတာနံ—
 အဘိဓမ္မတ္ထသဂ္ဂိုဟံ၊ အာရမ္မဏသဂ်ဟ။]

ရှေးအယူ။ ။ ထိုသို့ ဆိုရာဝယ် အဋ္ဌကထာ၊ စိတ္တပုဒ်ကဏ္ဍ၊ မနောကမ္မဒွါရ
 ကထာ၌ “အယံ နာမ မနော မနောဒွါရံ န ဟောတိတိ နဝတ္ထဗျော”ဟု ဆိုခဲ့၏။ ရှေးရှေးစိတ်သည်
 နောက်နောင်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဒွါရဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ဟူသမျှကို “မနောဒွါရ”ဟု
 ဆိုလို၏။ သို့ဖြစ်လျှင် စုတိစိတ်၏ ရွှေ့ကဖြစ်သောစိတ်သည် မနောဒွါရဖြစ်၍ ထို စိတ်ကြောင့်
 ဖြစ်သော စုတိစိတ်ကို “မနောဒွါရိက”ဟု ခေါ်သင့်ရကား စဝနကိစ္စကို မနောဒွါရိကစုတိ
 စိတ်ဖြင့် ပြုသည်ဟု အဋ္ဌကထာဆိုကြောင်းကို ရှေးဆရာတို့ယူကြသည်။

စဉ်းစားဘွယ်။ ။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ပဉ္စဒွါရိက စိတ်တို့လည်း ရှေးရှေးစိတ်က မန အမည်
 ရသောကြောင့် မနောဒွါရိက အမည်လည်း ရသင့်ရကား ပဉ္စဒွါရိကတို့ကို မနောဒွါရိက
 အဖြစ်မှ မပယ်နိုင်သောကြောင့် ထိုအယူကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ မိမိကား “မနောဒွါရိက
 စိတ်တို့၏ ကိစ္စက များသောကြောင့် စုတိကိစ္စကိုလည်း မနောဒွါရိကစိတ်၏ကိစ္စတွင် သွင်း
 လိုက်ဟန်တူသည်ဟု” ထင်မိပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ “ကုသလာကုသလဓမ္မ ပဋိဝိဇာနနာဒိ စဝနပရိယောသာနံ” ဟု စုတိကို
 အဆုံးသတ် ဆိုထားသော်လည်း “နဥပပဇ္ဇတိ”ဟု ပါဠိတော်၌၎င်း “န ဘဝန္တရေ ဥပပဇ္ဇတိ”ဟု
 အဋ္ဌကထာ၌၎င်း ဆိုထားသောကြောင့် “စဝန ပရိယောသာနံ” ကို “ဥပလက္ခဏ နိဒ္ဒိယန
 နည်း”ဟု မှတ်ပါ။

ရှိသော ကိစ္စတို့သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပဉ္စဒွါရိကဇဝနေန၊ ပဉ္စဒွါရိက
 ဇောဖြင့်။ မိစ္ဆတ္တနိယာမံ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသို့။ (မိစ္ဆတ္တနိယာမဖြစ်သော အာ
 နန္တရိယံကံ စသည်သို့။) န ဩက္ကမတိ၊ မသက်ရောက်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မတ္တ
 နိယာမသို့။ (သမ္မတ္တနိယာမဖြစ်သော မဂ်လေးပါးသို့။) န (ဩက္ကမတိ)။ စံ၊ ဆက်။
 ဇေတံ ဇဝနံ၊ ဤပဉ္စဒွါရိကဇောသည်။ နာမဂေါတ္တံ၊ အမည်အနွယ်ကို။ အာရဗ္ဗ၊
 အာရုံပြု၍။ န ဇဝတိ၊ လျင်စွာမဖြစ်။ (ဇောမဖြစ်)။ ကသိဏာဒိ ပဏ္ဏတ္တံ၊
 ကသိုဏ်းအစရှိသောပညတ်ကို။ (အာရဗ္ဗ) န (ဇဝတိ)။ လက္ခဏာရမ္မဏိက
 ဝိပဿနာ ဝသေန၊ အနိစ္စတာ အစရှိသော လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော
 ဝိပဿနာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ပုဋ္ဌာနဂါမိနိဗလဝ ဝိပဿနာ
 ဝသေန၊ ပုဋ္ဌာနသို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အားရှိသော ဝိပဿနာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 န (ပဝတ္တတိ)။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရတရားတို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊
 အာရုံပြု၍။ န ဇဝတိ၊ လျင်စွာမဖြစ်။ [ရူပါရူပဓမ္မေတိ ရူပါရူပါဝစရဓမ္မတိ
 အတ္ထေဒံ။ -ဋီကာ။] နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ (အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍)။ န (ဇဝတိ)။ စ၊
 ဆက်။ ဇေတေန၊ ဤ ပဉ္စဒွါရိကဇောနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဝါ၊ အတူ။ ပဋိသမ္ဘိဒါ
 ဉာဏံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [ပဉ္စဒွါရိကဇောသည် ကုသိုလ်
 ဇော စောသော်လည်း ထိုကုသိုလ်ဇောနှင့် ယှဉ်၍ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် မဖြစ်
 နောက်၌လည်း ဇေတေန သဒ္ဓိံကို လိုက်စေပါ။] အဘိညာဏံ၊ အဘိညာဏ်
 သည်။ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ သာဝကပါရမီဉာဏံ၊ သာဝကပါရမီဉာဏ်သည်။ န
 (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သည်။ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။
 သဗ္ဗညုတဉာဏံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည်။ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ပန၊ အနွယ်ကား။
 သံဗောဓိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ယေ (သော) ပဘေဒေါ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါ
 ဉာဏ် အစရှိသောအပြားကို။ မနောဒွါရိက ဇဝနေယေဝ၊ မနောဒွါရိကဇော
 ၌သာ။ လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။ [မနောဒွါရိကဇော၌သာ ထိုဉာဏ်များ ယှဉ်သည်။]

န သုပတိ။ ပေ။ ပဿတိတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ပဋိက္ခိတ္တံ၌ပေ)။ သဗ္ဗေနာပိ၊
 အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ [စ အနက်မရှိ။] ပဉ္စဒွါရိကစိတ္တေန၊ ပဉ္စဒွါရိကစိတ်
 ဖြင့်။ နိဒ္ဓိံ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့။ နေန ဩက္ကမတိ၊ မသက်ရောက်။ န နိဒ္ဓိယတိ၊
 မအိပ်။ န ပဋိဗုဇ္ဈတိ၊ မနိုး။ ကိဉ္စိံ၊ သော။ သုပိနံ၊ အိပ်မက်ကို။ န ပဿတိ၊
 မမြင်မက်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဣဓမယုဋ္ဌာနေသု၊ ဤအရာတို့၌။
 ဇဝနေန၊ ဇောနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝိထိစိတ္တံ၊ ပဉ္စဒွါရိကဝိထိစိတ်ကို။ (ဘဂဝတာ)
 ပဋိက္ခိတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

ဟိ၊ မုနိ။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ နိဒ္ဓိယန္တဿ၊ အိပ်ပျော်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဟာ
 ဝဇ္ဇိံ၊ ကြီးစွာသော မီးစာကို။ ဇာလေတွာ၊ တောက်စေ၍။ ဝါ၊ ညှိထွန်း၍။
 ဒီပေ၊ ဆီမီးကို။ စက္ခု၊ သမိပေ၊ မျက်စိ၏အနီးသို့။ ဥပနိတေ၊ ကပ်ဆောင်အပ်သော်။

ပဌမံ၊ မနောဒွါရိက အာဝဇ္ဇန်းမှရှေးဦးစွာ။ စက္ခုဒွါရိကံ၊ စက္ခုဒွါရိဉ္စိဖြစ်သော။ အာဝဇ္ဇန်း၊ ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ကို။ နာဝဇ္ဇေတိ၊ မလည်စေနိုင်။ မနောဒွါရိကမေဝ၊ မနောဒွါရိဉ္စိသာလျှင်ဖြစ်သော။ အာဝဇ္ဇန်း၊ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇေတိ၊ နိ။ အထ၊ ထိုမနောဒွါရဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ ဇဝနံ၊ ဇောသည်။ ဇဝိတွာ၊ အဟုန်ပြင်းစွာဖြစ်ပြီး၍။ ဝါ၊ အဟုန်ပြင်းစွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ [ကတ္တားမတူသောကြောင့် ဟိတ်အနက်ပေးရသည်။] ဘဝင်္ဂံ၊ သို့။ ဩဘရတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဒုတိယဝါရေ၊ ဒုတိယ ဝိထိစိတ်အကြိမ်၌။ စက္ခုဒွါရိကံ၊ စက္ခုဒွါရိဉ္စိဖြစ်သော။ အာဝဇ္ဇန်း၊ ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇေတိ။ တတော၊ ထိုပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်းမှ နောက်၌။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ စက္ခုဝိညာဏ်အစရှိကုန်သော။ ဇဝနပရိယောသာနာနိ၊ ဇောအဆုံးရှိသော ဝိထိစိတ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ။ တဒနန္တရံ၊ ထို ဇောအဆုံးရှိသော ဝိထိစိတ်တို့၏ အခြားမဲ့၌။ ဘဝင်္ဂံ ပဝတ္တတိ။ တတိယဝါရေ၊ တတိယ ဝိထိစိတ်အကြိမ်၌။ မနောဒွါရိကအာဝဇ္ဇနေန၊ မနောဒွါရိဉ္စိဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝင်္ဂေ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇေတေ၊ လည်စေအပ်ပြီးသော်။ မနောဒွါရိကဇဝနံ၊ မနောဒွါရိဉ္စိဖြစ်သောဇောသည်။ ဇဝတံ၊ အဟုန်ပြင်းစွာဖြစ်၏။ ဝါ၊ စော၏။ တေန စိတ္တေန၊ ထိုမနောဒွါရိကဇောစိတ်ဖြင့်။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤအရပ်၌။ အယံအာလောကော၊ ဤအရောင်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်အရောင်ပါလိမ့်မည်နည်း။ (ဒိပါလောကော၊ ဆီမီးရောင်ပါတကား။) ဣတိ ဇာနာတိ။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ နိဒ္ဒါယန္တဿ၊ အိပ်ပျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကဏ္ဍသမိပေ၊ နား၏အနီး၌။ တူရိယေယု၊ တူရိယာတို့ကို။ ပဂ္ဂဟိတေသု၊ ချီးမြှောက်အပ်ကုန်သော်၎င်း။ ဗာနသမိဒပ၊ နှာခေါင်း၏အနီး၌။ သုဂန္ဓေသုဝါ၊ ကောင်းသော အနံ့ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုဂ္ဂန္ဓေသုဝါ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသည် မူလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပုပ္ဖေသု၊ ပန်းတို့ကို။ ဥပနိတေသု၊ ကပ်ဆောင်အပ်ကုန်သော်၎င်း။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ သပ္ပိမ္ပိဝါ၊ ထောပတ်ကိုသော်၎င်း။ ဖာဏိတေဝါ၊ တင်လဲကိုသော်၎င်း။ ပက္ခိတ္တေ၊ ထည့်အပ်သော်၎င်း။ ပိဋ္ဌိယံ၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ ပဟာရေ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ ဒိန္နေ၊ ပေးအပ်သော်၎င်း။

တေန စိတ္တေန။ ပေ။ ဇာနာတိ။ ။ တေန စိတ္တေန၏ စပ်သိုရာ ဇာနာတိကြိယာ ရှိသောကြောင့် စာအုပ်တို့၌ ဥတုပါရှိနေသည်ကား အပိုသာတည်း။ “ကိံ အယ် ဣမသ္မိံ ဌာနေ အာလောကော” ဤဝါကျလည်း သိပုံကို ပြသောဝါကျ မဟုတ်သေး၊ ဝဉ်းစားပုံကိုပြသော ဝါကျသာတည်း။ ထို့ကြောင့် အာလောကောနောက်၌ ပိုမိုဆော်၍ “ဒိပါလောကော” ဟု သိပုံကိုပြသော စကားတရပ် ရှိရဦးမည် ဤသို့ရှိမူလည်း “ကိံ အယ် ဣမသ္မိံ ဌာနေ သဒ္ဓေါ” ၏ နောက်၌ “သခသဒ္ဓေါ ဝေရိသဒ္ဓေါ” ဟု ပိုမိုနှင့် လျော်မည်။

ပဌမံ စူဠာ။ သောတဒ္ဓါရိကဒီနိ။ သောတဒ္ဓါရိကအစရှိကုန်သော။ အာဝဇ္ဇနာနိ။
 ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းတို့သည်။ ဘဝင်္ဂံ န အာဝဇ္ဇန္တိ။ မနောဒ္ဓါရိကမေဝ။ မနော
 ဒ္ဓါရိသ္မိသာလျှင် ဖြစ်သော။ (အာဝဇ္ဇနံ၊ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝင်္ဂံ)
 အာဝဇ္ဇတိ။ အထ၊ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ ဇဝနံ ဇဝိတံဘာ ဘဝင်္ဂံ
 ဩတရတိ။ ဒုတိယဝါရေ။ ။ သောတဒ္ဓါရိကဒီနိ အာဝဇ္ဇနာနိ ဘဝင်္ဂံ
 အာဝဇ္ဇန္တိ။ တံတော၊ ထိုပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းမှနောက်၌။ သောတ။ ပေ။ ဝိညာဏာ-
 ဒီနိ။ သောတဝိညာဏ်၊ ဗာနဝိညာဏ်၊ ဇိဝါဝိညာဏ်၊ ကာယဝိညာဏ် အစရှိ
 ကုန်သော။ ဇဝနပရိယောသာနာနိ ပပတ္တန္တိ။ တဒ္ဓန္တရံ၊ ထိုဇောအဆုံးရှိသော
 ဝိထိစိတ်တို့၏ အခြားမဲ့၌။ ဘဝင်္ဂံ ပဝတ္တတိ။

တတိယဝါရေ မနောဒ္ဓါရိကအာဝဇ္ဇနေန ဘာဝင်္ဂံ အာဝဇ္ဇိတေ မနော-
 ဒ္ဓါရိကဇဝနံ ဇဝတိ။ တေနံ စိတ္တေန၊ ထိုတတိယမနောဒ္ဓါရိက ဝိထိဖြင့်။
 ဥ တွာ၊ ရှိ။ (ဝတ္ထာရော ဟောန္တိ၌စပ်။) ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ။ အယံသဒ္ဓေါ၊ ဤ
 အသံသည်။ ကိ၊ အဘယ်အသံပါလိမ့်မည်နည်း။ သင်္ခသဒ္ဓေါ၊ ခရုသင်းသံပါ
 တကား။ ဘေရိသဒ္ဓေါ၊ စည်ကြီးသံပါတကား။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။
 ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ။ အယံ ဂန္ဓော၊ ဤအနံသည်။ ကိ၊ အဘယ်အနံ ပါလိမ့်မည်
 နည်း။ မူလဂန္ဓော၊ အမြစ်အနံပါတကား။ သာရဂန္ဓော၊ အနုစိနံပါတကား။
 ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ မယံ၊ ၎င်း။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ဣမံပက္ခိတ္တရသံ၊ ဤထည့်အပ်သော
 အရသာသည်။ ကိ၊ အဘယ်အရသာပါလိမ့်မည်နည်း။ သပ္ပံ၊ ထောပတ်
 အရသာပါတကား။ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ ဖာဏိတံ၊ တင်လဲ အရသာပါတကား။
 ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ ပိဋ္ဌိယံ၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ပဟတော၊
 ပုတ်ခတ်အပ်သည်။ အမ္ပိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ မေ၊ ငါ့ကို။ ပဟာရော၊ ပုတ်ခတ်
 ခြင်းသည်။ အတိထဒ္ဓေါ၊ အလွန်ခက်ထန်ပါတကား။ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ ဝတ္ထာရော၊
 ပြောဆိုနိုင်သူတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဝေ၊ သို့။ မနောဒ္ဓါရိကဇဝနေနေဝ၊
 မနောဒ္ဓါရိကဇောဖြင့်သာ။ ပဋိဗုဇ္ဈတိ၊ နိုး၏။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကေန၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇော-
 ဖြင့်။ န (ပဋိဗုဇ္ဈတိ။) သုပိနမ္ပိ၊ အိပ်မက်ကိုလည်း။ တေနေဝ၊ ထိုမနောဒ္ဓါရိက
 ဇောဖြင့်သာ။ ပဿတိ၊ မြင်မက်၏။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကေန၊ ဖြင့်။ န (ပဿတိ)။

စပန၊ ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့။ တံ ဇေတံ သုပိနံ၊ ထိုသို့သော ဤအိပ်မက်ကို။ ပဿ-
 နန္တော၊ မြင်မက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓာတုက္ခောဘတောဝါ၊ ဓာတ်ချောက်ချား
 ခြင်းကြောင့်သော်၎င်း။ အနုဘူတပုဗ္ဗတော ဝါ၊ ခံစားအပ်ဘူးသော အာရုံ
 ကြောင့်သော်၎င်း။ ဒေဝတောပသံဟာရတော ဝါ၊ နတ်တို့၏ ဆောင်ပြုခြင်း
 ကြောင့်သော်၎င်း။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတောဝါ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြောင့်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ရှေ့
 အဘို့၌ဖြစ်သော အရိပ်နိမိတ်ကြောင့်သော်၎င်း။ ဣတိ (ဣမေဟိ) စတုဟိ၊
 ကာရဏေဟိ၊ ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ပဿတိ၊ မြင်မက်၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့တွင်။ ပိတ္တာဒိနံ၊ သည်းခြေအစရှိသည် တို့၏။ ခေါဘကရဏပစ္စယယောဂန၊ ချောက်ချားမှုကိုပြုတတ်သောအကြောင်း တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ [“ခေါဘကရဏပစ္စယ”ဟူသည် မကောင်းသောစိတ်၊ ဥတုအာဟာရတို့တည်း။ ဝိမတိ၌ “ဝိသဘာဂဘေသဇ္ဇ” (သဘောမတူသော ဆေး၊ ကာမရာဂ ထကြွစေတတ်သော ဆေး)၊ သေနာသနာဟာရာဗိ- ပစ္စယော-ဟု ဖွင့်၏။ ထိုဆေးစသည်လည်း အာဟာရဥတု စိတ်၏အာရုံတို့ပင် တည်း။] ခုဘိတခာတုကော၊ ချောက်ချားသော ဓာတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓာတုက္ခောဘတော၊ ကြောင့်။ သုပိနံ၊ ကို။ ပဿတိ။ စ၊ ဆက်။ ပဿန္တော၊ မြင်မက်လသော်။ နာနာဝိခံ၊ ရှိသော။ သုပိနံ ပဿတိ။ ပဗ္ဗတ၊ မှ။ ပတန္တော ဝိယ၊ ကျသူကဲ့သို့၎င်း။ အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တောဝိယ၊ သွားရ သူကဲ့သို့၎င်း။ ဝါဠမိဂဟတ္ထိခစာရာဗိဟိ၊ ခြင်္သေ့သစ်ကျားစသော သားရဲ၊ ဆင်၊ ဒါးမြဲ အစရှိသူတို့သည်။ အနုဗဒ္ဓေါ ဝိယ စ၊ အစဉ်ဖွဲ့စပ်အပ်သူကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သူကဲ့သို့၎င်း။ [ပါရာဇိကဏ်၌ “အနုဗန္ဓော” ဟု ရှိ၏။] ဟောတိ။ အနုဘူတပုဗ္ဗတော၊ ကြောင့်။ ပဿန္တော၊ သော်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနုဘူတ ပုဗ္ဗ၊ ခံစားအပ်ဘူးသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ပဿတိ။

ဒေဝတောပသံဟာရတော၊ ကြောင့်။ ပဿန္တဿ၊ မြင်မက်သူ၏။ ဒေဝဘာ၊ တို့သည်။ အတ္တကာမတာယဝါ၊ အကျိုးကို လိုလားကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သော်၎င်း။ အနတ္တကာမတာယဝါ၊ အကျိုးမဲ့ကို လိုလားကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်သော်၎င်း။ အတ္တာယဝါ၊ ငှါသော်၎င်း။ အနတ္တာယဝါ၊ အကျိုးမဲ့ အလိုငှါသော်၎င်း။ [အတ္တကာမတာယနှင့် အတ္တာယ၊ အနတ္တကာမတာယနှင့် အနတ္တာယ အစဉ်အတိုင်းတွဲ။] နာနာဝိခာနိ၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့ကို။ ဥပသံဟရန္တိ၊ ဣပ်ဆောင်ကြကုန်၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာသံ ဒေဝတာ- နံ၊ တို့၏။ အာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ တာနိ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော၊ ကြောင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ပုဿာပုညဝသေန၊ ကောင်းမှု မကောင်းမှု၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပုဇ္ဇိတုကာမဿ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ လိုလားသော။ အတ္တဿဝါ၊ ၏သော်၎င်း။ အနတ္တဿဝါ၊ အကျိုးမဲ့၏သော်၎င်း။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ ဘူတံ၊ သော။ သုပိနံ ပဿတိ။ [ဥပုဇ္ဇိတုကာမဿ၌ ကောင်းမှု မကောင်းမှုတရား မှာ လိုလားသောဆန္ဒမရှိသောကြောင့် တဒ္ဓမ္မူပစာ ကြံ၊ တနည်း-ဥပုဇ္ဇိတဗ္ဗ ဿ- ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။ “ဖြစ်ထိုက်သော” ဟု ပေး။] (ကိံ ဝိယ၊ နည်း။) ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ ဘုရားအလောင်း၏မယ်တော်သည်။ ပုတ္တပုဋိလာဘနိမိတ္တံ၊ သားတော်ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အိပ်မက်ကို။ [ဆင်ဖြူတော်ကလေး ဝမ်းတိုက်သို့ ဝင်၏ဟူသော အိပ်မက်ကို။] ပဿတိဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဗောဓိ သတ္တော၊ သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ မဟာသုပိနေ၊ ကြီးကျယ်သောအိပ်မက်တို့ကို။

(ပဿတိ) ဝိယျ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ကောသလရာဇာ၊ သည်။ သောဠသ၊ ကုန်သော။ သုပိနော၊ တို့ကို။ (ပဿတိ) ဝိယျ၊ ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ပဉ္စမဟာသုပိနတို့ကို အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ပဉ္စကနိ၊ စတုတ္ထပုံ၊ ပြာဟူဏဝဂ်၊ မဟာသုပိန သုတ်၌၎င်း၊ ပါရာဇိကဘာသာဋီကာ ပဌမသံသရာဒိသေသံ အဖွင့်၌၎င်း ကြည့်ပါ။ “သောဠသ မဟာသုပိန” တို့ကို ကေကနိပါတ၊ ဇာတကအဋ္ဌကထာ၊ ဝရုဏဝဂ်၊ မဟာသုပိနဇာတ်၌ကြည့်ပါ။]

တတ္ထ၊ ထိုအိပ်မက်မြင်မက်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့တွင်။ ယံ သုပိနံ၊ ကို။ ဓာတုက္ခောဘတော၊ ကြောင့်၎င်း။ အနုဘူတပုဗ္ဗတော၊ ကြောင့်၎င်း။ ပဿတိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုအိပ်မက်သည်။ သစ္စံ၊ အမှန်သည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ယံ (သုပိနံ)၊ ကို။ ဒေဝတောပသံဟာရတော၊ ကြောင့်။ ပဿတိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုအိပ်မက်သည်။ သစ္စံဝါ၊ မှန်သည်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ရှိတတ်၏။ အလိကံဝါ၊ မမှန်သည်မူလည်း။ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ကုဒ္ဒါ၊ စိတ်ဆိုးကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဥပါယေန၊ ဥပါယ်တမည်ဖြင့်။ ဝိနာသေတုကာမာ၊ ပျက်စီးခြင်းငှါ လိုလားကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဝိပရိတမ္ပိ၊ ပြောင်းပြန်ကိုလည်း။ ကတွာ၊ ၍။ ဒဿေန္တိ၊ ပြာတ်ကြကုန်၏။ (အိပ်မက်ပေးတတ်ကြကုန်၏) တတြ၊ ထိုသို့ပြောင်းပြန်ပြု၍ ပြုရာ၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။ ရောဟဏေ၊ ရောဟဏ ဇနပုဒ်၌။ နာဂမဟာဝိဟာရေ၊ နာဂကျောင်းတိုက်ကြီး၌။ မဟာထေရော၊ သည်။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ အနုပလောကောတွာ၊ မပန်ပြောမူ၍သာ။ ကေ၊ သော။ နာဂ ရုက္ခံ၊ ကံဇကံပင်ကို။ ဆိန္ဒာပေသိကိရ၊ ဖြတ်စေသတတ်။ ရုက္ခေ၊ ၌။ အဓိဝတ္ထာ၊ စိုးအုပ်၍နေသော။ ဒေဝတာ၊ သည်။ ထေရဿ၊ အား။ ကုဒ္ဒေါ၊ စိတ်ဆိုးသည်။ (ဟုတွာ)။ ပဌမမေဝ၊ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ နံ၊ ထိုမဟာထေရ်ကို။ ပလောဘောတွာ၊ မှန်သောအိပ်မက်ဖြင့်ဖြားယောင်းပြီး၍။ ပစ္စာ၊ ၌။ ဝါ၊ မှ။ ဣတော၊ ဤနေ့မှ။ သတ္တဒိဝသမတ္ထဒေက၊ ခုနစ်ရက်၏ အထက်၌။ ဝေ၊ အရှင်ဘုရား၏။ ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော။ ရာဇော၊ သည်။ မရိဿတိ၊ သေလိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ သုပိနော၊ ၌။ အာရောစေသိ၊ ပြောပြီ။ ထေရော၊ မဟာထေရ်သည်။ တံကထံ၊ ထိုနတ်၏စကားကို။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ရာဇောရောဓာနံ၊ မင်း၏ မောင်းမတို့အား။ အာစိက္ခိ၊ ပြောပြီ။ တာ၊ ထိုမောင်းမတို့သည်။ ကေပုဟာရေ နေဝ၊ ထုပြိုင်နက်အားဖြင့်သာလျှင်။ မဟာဝိရဝံ၊ ကျယ်စွာသောငိုမြည်ခြင်းကို။ ဝိရဝံ သု၊ ငိုမြည်ကြကုန်ပြီ။ ရာဇော၊ မင်းသည်။ ဝေ၊ ဤအသံသည်။ ကံ၊ ဘာသံနည်း။ ဣတိပုစ္ဆံ၊ တာ၊ ထိုမင်း၏မောင်းမတို့သည်။ ဝေ၊ သို့။ ထေရေန၊ မဟာထေရ်သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြောဆိုအပ်ပါပြီ။ ဣတိအာရောစယံ သု၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ ရာဇော၊ သည်။ ဒိဝသေ၊ နေ့တို့ကို။ ကဏာပေတွာ၊ ရေတွက်စေ၍။ သတ္တာဟေ၊ ခုနစ်ရက်သည်။ ဝီတိဝတ္ထေ၊ လွန်လသော်။ ကုဇ္ဈိတွာ၊ စိတ်ဆိုး၍။ ထေရ

ဿ၊ မဟာထေရ်၏။ ဟတ္ထပါဒေ၊ လက်ခြေတို့ကို။ ဆိန္ဒာပေသိ၊ ဖြတ်စေပြီ။ (ဣတိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။)

ပန၊ ကား။ ယံ၊ အကြင် အိပ်မက်ကို။ ပဗ္ဗနိမိတ္တတော၊ ကြောင့်။ ပဿတိ။ တံ၊ ထို အိပ်မက်သည်။ ကေန္တသစ္စမေဝ၊ ကေန့်မှန်သည်သာ။ ဟေတတိ၊ [ကေန္တသစ္စမေဝပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပဌမ သံဃာဒိသေသ် အဖွင့်၌ပြထားပြီ။] စ၊ ဆက်။ စတုန္နံ၊ ၄ ပါးကုန်သော။ ဧတေသံ မူလကာရကာနံ၊ ဤမူလအကြောင်းတို့၏။ သံသဂ္ဂဘေဒတောပိ၊ ရောနှောခြင်း၏ အပြားအားဖြင့်လည်း။ သုပနဘေဒေါ၊ အိပ်မက်၏များပြားခြင်းသည်။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်နိုင်သည်သာ။ [“ဓာတုက္ခောဘကို မူဟည်၍ အနုဘူတပဗ္ဗ စသည်ကို မူလိသွတ်၊ ထိုအတူ ၂ မျိုး ၃ မျိုးမူတည်၍ ကျန်အမျိုးကို မူလိသွတ်ခြင်းအားဖြင့် အိပ်မက်အမျိုးမျိုးပြားနိုင်သည်”ဟူလို။] စ၊ န၊ အံ။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ တံ တေသုပိနံ၊ ကိ။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာဝ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊ ပုထုဇ္ဇေ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ။ ပဿန္တိ။ (ကသ္မာ)။ အပဟိနဝိပလ္လာသတ္တာ၊ မပယ်အပ်သေးသော ဝိပလ္လာသရိုကုန်သည်၏အဖြာ်ကြောင့်တည်း။ အသေက္ခာ၊ တို့သည်။ န ပဿန္တိ။ (ကသ္မာ)။ ပဟိန ဝိပလ္လာသတ္တာ၊ တည်း။ [ဤစကားကိုထောက်၍ “အိပ်မက်မက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ သညာဝိပလ္လာသစသော ဝိပလ္လာသကို မပယ်ရသေးခြင်း”ဟု မှတ်ပါ။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ။ ပေ။ အံ။ တံ၊ ထို အိပ်မက်ကို။ ပဿန္တော၊ မြင်မက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုတ္တော၊ အိပ်ပျော်သည်။ (ဟုတွာ) ပဿတိကံ၊ လော။ ပဋိဗုဒ္ဓေါ၊ နိုးနေသည်။ (ဟုတွာ ပဿတိကံ)။ ဥဒါဟ၊ သို့မဟုတ်။ နေဝသုတ္တော၊ အိပ်လည်းမအိပ်ပျော်သည်။ န မဋိဗုဒ္ဓေါ၊ နိုးလည်းမနိုးသည်။ (ဟုတွာ) ပဿတိ (ကံ)။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤစောဒနာစကားရပ်၌။ ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်ကို။ (ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သေး၏။ ဧ၊ သင်၏။ စောဒနာ၊ သည်။ အသမတ္တာ၊ မပြည့်စုံသေး။ အဝသိဋ္ဌံ၊ ကြွင်းကျန်သောစကားကို။ တာဝဗြူဟိ၊ ဆိုပါဦးလော့။) [ကိဉ္စေတ္ထပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို မှတ်ချက်နှင့်တကွ ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပဌမသံဃာဒိသေသ် အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] တာဝ၊ နိုးသူမှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော) သုတ္တော၊ သည်။ ယဒိ ပဿတိ၊ အံ။ (ဝေသတိ)။ အဘိဓမ္မဝိရာဇော၊ အဘိဓမ္မာနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဂံစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ သပတိ၊ အိမ်၏။ တံစ၊ ထိုဘဝင်စိတ်သည်လည်း။ ရူပနိမိတ္တာဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပနိမိတ်အစရှိသော အာရုံရှိသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ရာဂဒိသမ္ပယုတ္တံ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့နှင့်ယှဉ်သည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ စ၊ ဆက်။ သုပိနံ၊ ကိ။ ပဿန္တဿ၊ မြင်မက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဤဒိသာနိ၊ ကုန်သော။ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ (ရူပါရုံစသည်ကို အာရုံပြုသောစိတ်၊ ရာဂဒိသမ္ပယုတ္တစိတ်

တို့သည်။ ဥပုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဘဝင်စိတ်သည်ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်
၃-ပါးတွင် တပါးပါးကိုသာ အာရုံပြုသည်။ ရူပါရုံစသည်ကို အာရုံမပြု၊ ဗျာ
စသည်နှင့်လည်း မယှဉ်။]

အထ၊ သို့မဟုတ်။ ပဋိဗ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ (ဟုတော) (ယဒိ) ပဿတိ၊ အံ။ (ဝေ
သတိ) ဝိနယဝိရောဂေ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ နိ။ ဟိ။ မှန်။ ယံ၊ အကြင် အိပ်မက်
ကို။ ပဋိဗ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ (ဟုတော) ပဿတိ၊ နိ။ တံ၊ ထိုအိပ်မက်ကို။ သဗ္ဗောဟာရိက
စိတ္တေန၊ အာပတ်၏အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်တတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၏
အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်။ ပဿတိ၊ နိ။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗောဟာရိက
စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (ပကတိစိတ္တေန၊ ပင်ကိုယ်ဖြစ်ရိုးဖြစ်သော သဗ္ဗောဟသော စိတ်
ဖြင့်)။ ဝိတိက္ကမေ၊ ကို။ ကတေ၊ သော်။ အနာပတ္တိနာမ နတ္ထိ။ ပန၊ အန္တယကား။
သုပိနံ၊ ကို။ ပဿန္တေန၊ သည်။ ဝိတိက္ကမေ၊ ကို။ ကတေ၊ သော်။ ကေန္တံ၊ စင်စစ်။
အနာပတ္တိဝေ (ဟောတိ)။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ နေဝသုတ္တော၊ အိပ်ပျော်သူလည်း
မဟုတ်သည်။ န ပဋိဗ္ဗုဒ္ဓေါ၊ နိုးသူလည်းမဟုတ်သည်။ (ဟုတော) ပဿတိ၊ အံ။
(ဝေသတိ)။ သုပိနံနာမ၊ အိပ်မက်မည်သည်ကို။ န ပဿတိ။ [ပါရာဇိကဏ်၌
“ကော နာမ ပဿတိ” ဟုရှိ၏။ အဓိပ္ပါယ်အတူပင်တည်း။] ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ
ထင်ရှားပြအံ။ ဝေသတိ၊ ဤသို့ အိပ်မက်မက်သူမရှိလသော်။ သုပိနဿ၊ နိ။
အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်သာ။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ (ဣတိ၊
ဤကား စောဒနာတည်း)။

(သုပိနဿ၊ နိ)။ အဘာဝေါ၊ သည်။ န (အာပဇ္ဇတိ)၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကပိဗိဒ္ဓပရေတော၊ မျောက်၏အိပ်ခြင်းနှင့်တူသော အိပ်ခြင်း
သည် လွန်စွာသက်ရောက်အပ်သူသည်။ (သုပိနံ၊ ကို)။ ပဿတိ၊ နိ။ ဟိ၊ သာကေ။
ကပိဗိဒ္ဓပရေတော၊ ပေ။ ပဿတိတိ၊ ဟူသော။ တေ (ဝစနံ)၊ ကို။ အာယသ္မတာ
နာဂသေနတ္ထေရေန၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ကပိဗိဒ္ဓပရေတော၊ ကား။ မက္ကဋ္ဌနိဒ္ဓါယ၊
မျောက်၏အိပ်ခြင်းကဲ့သို့သောအိပ်ခြင်းနှင့်။ ယုတ္တော၊ ယှဉ်သောသူတည်း။ ...
[ကပိဗိဒ္ဓပရေတောပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပဌမ
သံသရာဒိသေသ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ဟိ၊ ချဲ့။ မက္ကဋ္ဌဿ၊ နိ။ နိဒ္ဓါ၊ သည်။ လဟုပရိဝတ္တာ၊ လျင်မြန်သော အပြောင်း
အလွဲရှိသည်။ ဟောတိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ယာ နိဒ္ဓါ၊ အကြင် အိပ်ပျော်ခြင်း
သည်။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်။ ကုသလာဒိစိတ္တ ဝေါကိဏ္ဏတ္တာ၊ ကုသိုလ် အစရှိသော
စိတ်နှင့်ရေမြှမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဟုပရိဝတ္တာ၊ လျင်မြန်သောအပြောင်း
အလွဲရှိ၏။ ယထာ၊ အကြင် အိပ်ခြင်း၏။ ပဝတ္တိယံ၊ ဖြစ်ခြင်း၌။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာ
အခါ၌။ ပုနပျုနံ၊ ဘဝင်တော့ မှ။ ဥတ္တရဏံ၊ တက်ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ (“ဝိထိစိတ် ဖြစ်သည်” ဟူလို။] တာယ၊ ထို အိပ်ခြင်းဖြင့်။ သုတ္တော၊

အိပ်ပျော်သူသည်။ သုပိနံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၎င်း။ နေတန၊ ကြောင့်။ အယံ သုပိနော၊ သည်။ ကုသလောပိ၊ ကုသိုလ်စိတ် ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ အကုသလောပိ၊ အကုသိုလ်စိတ် ရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) အဗျာကတောပိ၊ အဗျာကတစိတ်ရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)

တတ္ထ၊ ထို ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတတို့တွင်။ သုပိနန္တေ၊ အိပ်မက် ဌ်။ စေတိယဝန္တနုဓမ္မဿာန ဓမ္မဒေသနာဒိနိ၊ စေတိတော်ကို ရှိခိုးရခြင်း၊ တရားနာရခြင်း၊ တရားဟောရခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ ပြုရသည်ဟု မက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သုပိနော၊ သည်။) ကုသလော၊ ကုသိုလ်စိတ် ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ပါဏာတိပါတာဒိနိ၊ တို့ကို။ ကရောန္တဿ၊ ၎င်း။ (သုပိနော၊ သည်။) အကုသလော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဒွိဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အန္တေဟိ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဘို့တို့မှ။ မုတ္တော၊ လွတ်သော။ (သုပိနော၊ သည်။) အာဝဇ္ဇန တဒါရုမ္မဏက္ခဏေ၊ အာဝဇ္ဇန်း ခဏ၊ တဒါရုံ ခဏ၌။ အဗျာကတော၊ အဗျာကတတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၎င်း။ သုပိနေနေဝ၊ အိပ်မက်ဖြင့်သာလျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ ဒိဋ္ဌိဝံယ၊ မြင်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ မေ၊ သည်။ သုတံဝိယ၊ ကြားအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကထနကာလေပိ၊ ပြောရာအခါ၌လည်း။ အဗျာကတောယေဝ၊ အဗျာကတသာတည်း။ [ဒွိဟိ၊ ပေ။ အဗျာကတောတိ ဝေဒိတဗျော၏ အနိပ္ပယ် ကို ပါရာဇိကဏံ ဘာသာဋီကာ ပဌမ သံသာဒိသေသ်အဖွင့်၌ ပြဿာပြီ။ ဤ စကားကို ထောက်၍ ဝိထိခဏ်း၌ အဗျာကတဝိထိကိုလည်း ချရသည်။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ သုပိနော၊ ၎င်း။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ကုသလာကုသလံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ သဝိပါကံ၊ အကျိုး နှင့် တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ကံ၊ ဖြစ်သလော။ အဝိပါကံ၊ အကျိုး မရှိသည်။ (ဟောတိ ကံ)။ (သုပိနေ ကတံ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ၊ သည်။) သဝိပါကံ၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်ပါ သော်လည်း။ ဒုဗ္ဗလတ္တော၊ အားမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိသန္နိံ၊ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကို။ အာကစ္ဆိတံ၊ ငင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ အညကမ္ပေန၊ အခြား သော ကံသည်။ ပဋိသန္နိယာ၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို။ ဒိန္နာယ၊ ပေးအပ်ပြီးသော်။ ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ဝေဒနီယံ၊ ခံစားထိုက်သော အကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ။

ဝေံ။ ပေ။ ပညာတိ၊ ကား။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် စသော ဝိညာဏ်တို့၏။ န ဟေတုဋ္ဌော၊ ဟိတ်မဟုတ် ဟူသော အနက်သည်။ ယာထာဝဋ္ဌော၊ အကြင်အကြင်ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်းဖြစ်သော အနက်တည်း။ ဝါ၊ ဟုတ်မှန်သော အနက်တည်း။ ယာထာဝဋ္ဌ၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသည့် အတိုင်းဖြစ်သော အနက်ဟူသော။ တံ ဝတ္ထု၊ ထိုဝတ္ထုကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာ

ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာထာဝကဝတ္ထု၊ ဝိဘာဝနာ၊ မည်၏။ တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် စသော ဝိညာဏ် တို့၏။ အဟေတုကဋ္ဌော၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက် သည်။ (ယာထာဝဋ္ဌော၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်းဖြစ်သောအနက် တည်း။) [ဟေတု ဝိပွယတ္ထဋ္ဌော၊ သပ္ပတ္တယဋ္ဌော စသော အနက်တို့ကို ပေယျာလ မြှုပ်သည်။] ဇရာဘိဘူတဋ္ဌော၊ ဇရာသည် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သည်။ (ယာထာဝဋ္ဌော၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်းဖြစ်သော အနက်တည်း။) သုပိနံ၊ ကို။ န ပဿနဋ္ဌော၊ မမြင်မက်ခြင်းဟူသော အနက်သည်။ ယာထာဝဋ္ဌော၊ တည်း။ [ဤနေရာ၌ ပိုမိုခတ်ပါ။] (ယံ ပညာ၊ သည်။) ယာထာဝဋ္ဌံ၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်းဖြစ်သော အနက်ဟူသော။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သံ ပညာ၊ သည်။) ယာထာဝကဝတ္ထု၊ ဝိဘာဝနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ (ပညာ)၊ ကို။ ဖောဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ယာထာဝကဝတ္ထု၊ ဝိဘာဝနာ ပညာတိ၊ ဟူ၍။ မာတိကာယ၊ ၌။ နိက္ခိတ္တာ၊ ချထားတော်မူအပ်ပြီ။ သာ၊ ထို ပညာကို။ ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ် ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (န ဟေတုစသော နည်းဖြင့်။) ယာထာဝကဝတ္ထု၊ ဝိဘာဝနာ- ပညာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စ၊ ဆက်။ တဿ၊ ဝေ၊ ထို ယာထာဝကဝတ္ထု၊ ဝိဘာဝနာပညာ၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဝေ၊ သို့။ ဧဝံ၊ ဝေ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ တပါးသော အဘို့အစုအားဖြင့်။ ဉာဏဝတ္ထု၊ အထူးထူးသော သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ဉာဏ်သည်။ (ဟေတိ)။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧကေကကောဋ္ဌာသေန၊ တပါးတပါးသော အစု အားဖြင့်။ ဉာဏဂဏနာ၊ ဉာဏ်ကို ရေတွက်ခြင်းသည်။ (ဟေတိ၊ ၎င်း။) ဝါ၊ တနည်း။ ဧကေန၊ တပါးသော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဉာဏ- ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဉာဏ်ကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ ဟေတိ။ [ဝိဓေကို “ကောဋ္ဌာသ” ဟု၎င်း၊ “အာကာရ”ဟု၎င်း ၂-နည်း ဖွင့်သည်။]

ဧကေနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၇၆၇။ ဒုဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ စတုသု ဘူမိသု ကုသလေတိ၊ ကာ။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ စတုဘူမက္က ကုသလပညာ၊ ဘုံလေးပါး၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်ပညာသည်၎င်း။ (အတ္ထဇာပိကာ ပညာ၌မိမိ)။ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ အတ္တေသု၊ အကျိုးတို့တွင်။ (ယံကိဉ္စိ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ၊ နိဗ္ဗာနံ၊ ဘာသိ

တတ္ထော၊ ဝိပါကော၊ ကိရိယာတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော အကျိုးတို့တွင်။) အတ္တနော အတ္တနော၊ ဧ။ ဘူမိ ပရိယာပန္နံ၊ ဘုံ၌ အကျိုးဝင်သော။ ဝိပါကသင်္ခါတံ၊ ဝိပါကဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္တံ၊ အကျိုးကို။ ဇာပေတိ ဇနေတိ ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္ထ-ဇာပိကာ၊ မည်၏။ အရဟတော ။ပေ။ ကိရိယာ ဗျာကတေတိ၊ ကား။ အဘိညာယစေဝ၊ အဘိညာ၌ အကျိုး၏၎င်း။ သမာပတ္တိယာ စ၊ သမာပတ် အကျိုး၏၎င်း။ [ဤစကားဖြင့် “အတ္တ”ကိုပြသည်။] ပရိကမ္မသမယေ၊ ပရိကမ်းပြုရာအခါ၌။ ကာမာဝစရ ကိရိယပညာ၊ ကာမာဝစရကြိယာ ပညာသည်၎င်း။ (“အတ္ထ-ဇာပိကာ ပညာ” ၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထိုကာမာဝစရကြိယာ ပညာကို။ (ဝုတ္တာ ၌ စပ်။) အဘိညာ သမာပတ္တိဘေဒံ၊ အဘိညာ၌ သမာပတ် အပြားရှိသော။ ကိရိယသင်္ခါတံ၊ ကြိယာဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္တံ၊ အကျိုးကို။ ဇာပေတိ ဇနေတိ ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္ထဇာပိကာ ပညာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ပြီ။

ပန၊ ကား။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်သတ္တံ၊ ကား။ အပရောပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းမှ တပါးလည်းဖြစ်သော်။ ပါဠိမှတ္တကော၊ ပါဠိတော်မှလွတ်သော။ အဋ္ဌကံထာ-နယော၊ အဋ္ဌကံထာနည်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ယာပိ ကာမာ-ဝစရကိရိယာ၊ အကြင် ကာမာဝစရကြိယာသည်လည်း။ ပစ္စိမာယ၊ နောက်၌ ဖြစ်သော။ ကာမာဝစရ ကိရိယာယ၊ ကာမာဝစရကြိယာအား။ အနန္တရာဒိ-ဝသေန၊ အနန္တရ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သာပိ၊ ထိုရှေးဖြစ်သော ကာမာဝစရကြိယာသည်လည်း။ တံ ကိရိယတ္တံ၊ ထိုအခြားမဲ့ဖြစ်သော ကြိယာဟူသောအကျိုးကို။ ဇာပေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္ထဇာပိကာ ပညာနာမ၊ မည်၏။ ရူပါဝစရာ ရူပါ-ဝစရေသုပိ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရတို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။

ဒုတိယပဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဇာပိတတ္ထာပညာဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသံ။ စတုသု ဘူမိသု ဝိပါကေတိ၊ ကား။ ကာမာဝစရဝိပါကေ၊ ကာမာဝစရဝိပါကံ၌။ (ပဝတ္တာ၊ သော။) ပညာ၊ သည်။ သဟဇာတာဒိပစ္စယဝသေန၊ သိဟဇာတ် အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကာမာဝစရဝိပါကတ္တံ၊ ကာမာဝစရဝိပါက ဟူသောအကျိုးကို။ ဇာပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဌိတာ၊ တည်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာပိတတ္ထာ၊ မည်၏။ ရူပါဝစရာဒိဝိပါကပညာသုပိ၊ ရူပါဝစရ အစရှိသော ဝိပါက ပညာတို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗံပိ၊ သော။ ဓံသာ၊ ဤ ဝိပါကံ၌ဖြစ်သော ပညာကို။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ဧ။ ကာရံဇောဟိ၊ အကြောင်းဖြစ်သောကုသိုလ်တို့သည်။ ဇာပိတာ ဇနေတာ ပဝတ္တိတာ၊ ဧ။ ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်၎င်း။ သယမ္ပိ၊ မိမိယူသော ဝိပါကကိုယ်တိုင်လည်း။ အတ္တဘူတာ၊

အကျိုးဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်၎င်း။ ဇာပိတတ္ထာ၊ မည်၏။ အရဟတော ။ပေ။ သမာပတ္တိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တကိရိယပညာယပိ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ကြိယာပညာ၌လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လဲတ္တံ၊ ကား။ အပရောပိ၊ သော။ ပါဠိပုတ္တကော၊ သော။ အဋ္ဌကထာ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကာမာဝစရကိရိယပညာပိ၊ ကာမာဝစရကြိယာ ပညာသည်လည်း။ သဟဇာတာဒိဝသေန၊ သဟဇာတအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကာမာဝစရကိရိယသင်္ခါတံ၊ ကာမာဝစရကြိယာဟုဆိုအပ်သော။ အတ္တံ၊ ကို။ ဇာပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဌိတာ၊ တည်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာပိတတ္ထာ၊ မည်၏။ ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရကိရိယပညာသုပိ၊ သေဝနယော။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗာပိ၊ သော။ သော၊ ဤကာမာဝစရကြိယာပညာကို။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ။။ ကာရဏေဟိ၊ တို့သည်။ ဇာပိတာ ဇနိတာ ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ (ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်၎င်း။) သယဉ္ဇ၊ မိမိဟူသော ကာမာဝစရကြိယာ ပညာကိုယ်တိုင်လည်း။ အတ္တဘူတာ၊ အကျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်၎င်း။ ဇာပိတတ္ထာ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒုကနိဒ္ဒေသ၌။ သေသံ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဟိအဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါကဋ္ဌမေဝ၊ ထင်ရှားသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဌိတာ)။

၃-တိကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၇၆၈။ တိဒ္ဓေန ဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ၊ ။။ ယောဂဝိဟိတေသုတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ပညာ၊ ပညာကို။ ယောဂေါ၊ ယောဂဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ။။ ပညာပိဟိတေသု၊ ပညာဖြင့် စီရင်အပ်ကုန်သော။ ပညာပရိဏာမိတေသု၊ ပညာဖြင့် ရင့်ကျက်စေအပ်ကုန်သော။ (ကမ္မာယတနေသု ခန္တိစပ်။) [ယုဇ္ဇတိ တေေနာတိ ယောဂေါ။ တေန၊ ဤပညာဟူသောသဘောဖြင့်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ကမ္မ သိပ္ပစသည်ကို အားထုတ်အပ်၏။ ဣတိ သော ယောဂေါ၊ ကမ္မ သိပ္ပ စသည်ကို အားထုတ်အပ်ကြောင်း ပညာ။] ကမ္မာယတနေသုတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော- ဤပါဌ်၌။ ကမ္မမေဝ၊ အလုပ်သည်ပင်။ ကမ္မာယတနံ၊ မည်၏။ [ဤအလို “အာယတန” အနက် မရှိ။] အထဝါ၊ ကား။ ကမ္မဉ္ဇ၊ အလုပ်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုအလုပ်ဟူသည်။ အာဇီဝိဒ္ဓိနံ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အစရှိသည်တို့၏။ အာယတနဉ္ဇ၊ တည်ရာအကြောင်းလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ ကမ္မာယတနံ၊ မည်၏။ သိပ္ပယတနေသုပိ သေဝ နယော။ [“သိပ္ပမေဝ+သိပ္ပိယတနံ၊ သိပ္ပဉ္ဇ+တံ+အာယတနဉ္ဇာတိ=သိပ္ပိယတနံ” ဟု ၂-နည်းပြုပါ ဟူလို။]

တတ္ထ၊ ထိုကမ္မ၊ သိပ္ပတို့တွင်။ ကမ္မံ၊ အလုပ်သည်။ ဟိန္ဒု၊ ညံ့သော အလုပ်၎င်း။ ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြတ်သော အလုပ်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဟိန္ဒုနာမ၊ ညံ့သော အလုပ်မည်သည်။ ဝဇ္ဇကိကမ္မံ၊ လက်သမားအလုပ်၎င်း။ ပုပ္ဖဆဋ္ဌကကမ္မံ၊ ပန်းမှိုက်သွန် ဘင်ကျိုးသမားတို့၏ အလုပ်၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော အလုပ်တည်း။ [မောင်းမတို့၏ မစင်စွန့်ထားရာ၌ ပန်းတွေပွဲထားသောကြောင့် ထိုပန်းတွေကိုစွန့်ရသူကို “ပုပ္ဖဆဋ္ဌက” ဟုခေါ်သတတ်။] ဥက္ကဋ္ဌနာမ၊ မြတ်သော အလုပ်မည်သည်။ ကသိ၊ လယ် ယာအလုပ်၎င်း။ ဝါဏိဇ္ဇာ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း အလုပ်၎င်း။ ဂေါရက္ခိန္ဒာတို့ ကို စောင့်ရှောက် မွေးမြူခြင်း အလုပ်၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသည် တည်း။ [နှားကျောင်းသားမဟုတ်၊ နှားပိုင်ရှင် အလုပ်တည်း။] သိပ္ပမ္ပိ၊ အတတ် သည်လည်း။ ဟိန္ဒု၊ ယုတ်ညံ့သော အတတ်၎င်း။ ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြတ်သောအတတ် ၎င်း။ (ဣတိ) ဒုဝိဓံ၊ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဟိန္ဒု၊ ယုတ်ညံ့သော။ သိပ္ပ နာမ၊ အတတ်မည်သည်။ နဋ္ဌကာရသိပ္ပံ၊ ကျူထရံသည်တို့၏ အတတ်၎င်း။ ပေသကာရသိပ္ပံ၊ ရက်ကန်းသည်တို့၏ အတတ်၎င်း။ ကုမ္ဘကာရသိပ္ပံ၊ အိုးထိန်း သည်တို့၏ အတတ်၎င်း။ စမ္မကာရသိပ္ပံ၊ သားရေနယ်သမားတို့၏ အတတ်၎င်း။ နှာပံတသိပ္ပံ၊ ရေချိုးပေးတတ်သူတို့၏ အတတ်၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိ၊ တည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဆတ္တာသည်တို့၏ အတတ်၎င်း” ဟု ပေး၏။]

ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြတ်သော။ သိပ္ပနာမ၊ အတတ်မည်သည်။ မုဒ္ဒါ၊ လက်ဆစ်ချိုး၍ ရေတွက်ကြောင်း အတတ်၎င်း။ ဂဏနာ၊ ဂေအစ နဝကျအောင် အဆက် မပြတ် ရေတွက်ကြောင်းဖြစ်သော ဂဏန်းအတတ်၎င်း။ လေခံစ၊ စာရေး အတတ်၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိ၊ တည်း။ ဝိဇ္ဇာဝ၊ ဂါထာမန္တာန်အတတ်သည်ပင်။ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနံ၊ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာန မည်၏။ [အသက်မွေးငမ်းကျောင်း၏ တည်ရာဖြစ်သော ကြောင့် “ဝိဇ္ဇာ + ဝ + သာ + ဋ္ဌာနဉ္စာတိ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနံ ဟု ပြု။] တံ၊ ထိုဝိဇ္ဇာ ဋ္ဌာနကို။ မွေကမေဝ၊ တရားနှင့်လျော်သော ပညာကိုသာ။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ နာဂမဏ္ဍလ ပရိတ္တသဒိသံ၊ စည်းဝိုင်းလုပ်၍ မြေနှင်းတို့ကို မော် ယူကြောင်းအတတ်၊ တစ္ဆေ မြေဘုတ်တို့ကို ကာကွယ်ကြောင်းအတတ်နှင့် တူ သောအတတ်၎င်း။ ဖုမနကမန္တသဒိသံ “ဖု” ဟု မန်းမှတ်ကြောင်း မန္တာန်နှင့် တူသော အတတ်၎င်း။ သာလာကိယံ၊ တိမ်သလာတို့ကို ကုစားကြောင်းအတတ် ၎င်း။ သလ္လကတ္တိယံ၊ ဆူ့ပြောင့်ကို ဖြတ်ထုတ်ကြောင်းအတတ်၎င်း။ ဣတိ အာဒိ- နံ၊ ကုန်သော။ ဝေဇ္ဇသတ္တာနိ၊ ဆေးဆရာတို့၏ ကျမ်းဂန်အတတ်တို့ကို။ အာစရိ- ယ၊ ဆရာ။ အဟံ၊ သည်။ သိပ္ပံ၊ ဒုတိယကို။ သိက္ခိတံ၊ သင်ခြင်းငှါ။ ဣတ္ထာမိ၊ အလိုရှိပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သိပ္ပိယတနေ၊ သိပ္ပိယတန၌။ ပဝိဋ္ဌတ္တာ၊ ငင်ကုန်သည် ၎င်းအဖြစ်ကြောင့်။ န ဂဟိတာနိ၊ (ကမ္ဘာယတန ၌) မယူအပ်ကုန်။

ထုတ္တ၊ ထိုဟီန ကမ္မ အစရှိသည်တို့တွင်။ ကော၊ တယောကံသော။ ပဏ္ဍိ-
 တော၊ ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ ဖာသုပိတာရတ္ထာယ၊
 ချမ်းသာစွာ နေခြင်း အကျိုးငှါ။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဓမ္မတာယ ဝေ၊ ပင်ကိုယ်
 သဘောအားဖြင့်သာ။ [ဝေဖြင့် သူတပါးအထံမှ သင်ယူခြင်းကို ကန့်သည်။
 စိန္တာမယဖြစ်သောကြောင့် မိမိဘာသာ ပြုလုပ်တတ်သည် ဟူလို။ စာအုပ်တို့၌
 “အတ္တနော စ” ဟု ရှိ၏၊ “မကောင်း။ “အတ္တနောဝ” ဟု ရှိရမည်။] ဂေဟပါ-
 သာဒ ယာနနာဝါဒီနိ၊ အိမ် ပြာသာဒ်၊ ယာဉ်၊ လှေ (သင်္ဘော) အစရှိ
 သည်တို့ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သော၊ ထို ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ ဣမေ မနုဿာ၊ ဤလူတို့သည်။ ဝသနဌာနေန၊ နေရာဌာနနှင့်။ ဝိနာ၊
 ကင်း၍။ ဒုက္ခိတာ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံး
 သွင်း၍။ ဟိတကိရိယာယ၊ လူတို့၏ စီးပွားကို ပြုခြင်းအလုပ်၌။ ဌတုာတည်၍။
 ဒိဗ္ဗာတုရိဿာဒိဘေဒံ၊ အရှည်၊ လေးထောင့် အစရှိသော အပြားရှိသော။
 ဂေဟံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၎င်း။ သီတုဏှပဋိသာတတ္ထာယ၊ အအေး အပူကို ပယ်
 ဝေပျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကောဘူမိက၊ ဒွိဘူမိကာဒိဘေဒေ၊ ဘုံတဆင့်ရှိသော
 ပြာသာဒ်၊ ဘုံနှစ်ဆင့်ရှိသောပြာသာဒ် အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော။ ပါသာ-
 ဒေ၊ တို့ကို။ ကရေတိ၊ ၎င်း။ ယာနေ၊ ယာဉ်သည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ အန-
 သဉ္စရဏံနာမ၊ လှည့်လည်ခြင်းမည်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဇောကိလမထပဋိပိနောဒနတ္ထာယ၊ ခြေသလုံး၏ ပင်ပန်း
 ခြင်းကို ပယ်ပျောက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဝယျာသကဋ္ဌသန္ဓမာနိကာဒီနိ၊ ထမ်းစင်၊
 လှည်း၊ ရထားပေါင်းချုပ် အစရှိသော ယာဉ်တို့ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ။ နာဝါယ၊ လှေ
 (သင်္ဘော) သည်။ အသတိ၊ သော်။ သမုဒ္ဒါဒိသု၊ သမုဒြာအစရှိသည်တို့၌။ သဉ္စာ-
 ရောနာမ၊ လှည့်လည်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ နာ-
 နုပ္ပကာရံ၊ သော။ နာဝံ၊ လှေ(သင်္ဘော)ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ။ သော၊ ထိုဉာဏ်ရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တေ၊ ဤအဆောက်အဦကို။
 အညေဟိ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကရိယမာနံ၊ ပြုအပ်သည်ကို။ နေဝ ပဿတိ၊
 မမြင်ရ။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးကို။ န ဥဂ္ဂဏာတိ၊ မသင်ယူရ။ ကထေန္တာနံ၊ ပြောဆို
 သူတို့၏အထံမှ။ န သုဏာတိ၊ မကြားရ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဓမ္မ-
 တာယ၊ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်။ စိန္တာယ၊ ကြခြင်းဖြင့်။ ကရေတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊
 မှန်။ ပညာတော၊ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။
 ကတမ္ပိ၊ ကြံစည်၍ ပြုလုပ်အပ်သော အလုပ်သည်လည်း။ ဥဂ္ဂဏိတွာ၊ သင်ယူ၍။
 ကရေန္တေဟိ၊ ပြုကုန်သော။ အညေဟိ၊ အခြားသူတို့သည်။ ကတသဒိသမေဝ၊
 ပြုအပ်သောအလုပ်နှင့် တူသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ အယ်၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
 တာဝ၊ ဥဏ္ဏဋ္ဌကမ္မမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ)။ ဟီနကမ္မေ၊ ဦး၊ နယော၊ တည်း။

ဥက္ကဋ္ဌကမ္မပိ၊ မြတ်သော အလုပ်၌လည်း။ ကသိကမ္မေ၊ လယ်ယာအလုပ်သည်။ အသတိ၊ သော။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်သည်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ဧကော ပဏ္ဍိတော မနုဿာနံ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ ယုဂနဂံလာဒိနိ၊ ထမ်းပိုး၊ ထွန်တုံး အစရှိကုန်သော။ ကသိဘဏ္ဍာနိ၊ လယ်ထွန် ဘဏ္ဍာတို့ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ နာနပ္ပကာရကံ၊ သော။ ဝါဏိဇကမ္မံ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို၎င်း။ ဂေါရက္ခံ၊ နွားတို့ကိုစောင့်ရှောက်မွေးမြူမှုကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒေတိ။ သော၊ ထိုဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တေ၊ ဤအလုပ်ကို။ အညေဟိ ကရိယမာနံ နေဝ ပဿတိ။ ပေ။ ကတသဒိသမေဝ ဟောတိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဥက္ကဋ္ဌကမ္မေ၊ မြတ်သောအလုပ်၌။ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ ဒုဝိဓေပိ၊ သော။ သိပ္ပါယတနေ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအစရှိသည်တို့၏ တည်ရာအတတ်၌။ ဧကော ပဏ္ဍိတော မနုဿာနံ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ နဋ္ဌကာရသိပ္ပိဒိနိ၊ ကျူထရံသည်တို့၏အတတ် အစရှိကုန်သော။ ဟိနသိပ္ပိနိ၊ ညှဲသော အတတ်တို့ကို၎င်း။ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ၊ လက်ချောင်းတို့ကို ချိုးခြင်းအားဖြင့်။ ဂဏနသင်္ခါတံ၊ ရေတွက်ကြောင်းအတတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မုဒ္ဒံ၊ လက်ဆစ်ချိုး၍ ရေတွက်ကြောင်းအတတ်ကို၎င်း။ အတ္ထိန္ဒကသင်္ခါတံ၊ ဧက အစနဝကျအောင် အဆက်မပြတ် ရေတွက်ကြောင်းအတတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဂဏနံ၊ ဂဏန်းအတတ်ကို၎င်း။ မာတိကပုဘေဒံ၊ အ အာစသော အကျဉ်း မာတိကာ၊ က ကာစသော အကျယ်အပြားရှိသော။ လေခံစ၊ စာရေးအတတ်ကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒေတိ။ သော၊ ထိုဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တေ၊ ဤအတတ်ကို။ အညေဟိ၊ တို့သည်။ ကရိယမာနံ၊ နေဝ ပဿတိ။ ပေ။ ကတ သဒိသမေဝ၊ သာ။ ဟောတိ။ အယံ၊ ကား။ သိပ္ပါယတနေ၊ ဤ။ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ ဧကေစော၊ အချို့သော။ ပဏ္ဍိတော၊ သည်။ အမနုဿသရိသပိဒိဟိ၊ ဘီလူး၊ မြွေ၊ ကင်း အစရှိသော ဘေးရန်တို့သည်။ ဥပဒ္ဒုတာနံ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့ကို။ တိကိစ္စနတ္ထာယ၊ ဆေးကုခြင်းအကျိုးငှါ။ ဓမ္မိကာနိ၊ တရားနှင့်လျော်ကုန်သော။ နာဂမဏ္ဍလမန္တာဒိနိ၊ စည်းဝိုင်းလုပ်၍ မြွေနဂါးတို့ကို ခေါ်ကြောင်းမန္တန် အစရှိကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာနိ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သော မန္တန်တို့ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ။ တာနိ၊ ထိုမန္တန်တို့ကို။ အညေဟိ ကရိယမာနာနိ နေဝ ပဿတိ။ ကတာနိ န ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ကထေန္တာနံ န သုဏှာတိ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ စိန္တာယ၊ ကရောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ပညဝတာ၊ ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနော ဓမ္မတာယ၊ ကတမ္ပိ၊ ပြုအပ်သောမန္တန်သည်လည်း။ အညေဟိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ကရောန္တေဟိ၊ ကတသဒိသမေဝ ဟောတိ။

ကမ္မဿကတံဝါတိ၊ ကား။ ဣဒံ ကမ္ပံ၊ ဤကုသိုလ်ကံသည်။ (ကေန္တံ၊ စင်စစ်။) ဟိတ သုခါဝဟတ္တာ၊ စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သတ္တနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ သကံ၊ မိမိဥစ္စာတည်း။ ဣဒံ (ကမ္ပံ)၊ ဤအကုသိုလ်ကံ သည်။ (ကေန္တံ၊ စင်စစ်။) အဟိတ ဒုက္ခာဝဟတ္တာ၊ စီးပွားမဲ့ ဆင်းရဲကိုဆောင်နိုင် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) သတ္တနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ နော သကံ၊ မိမိဥစ္စာမဟုတ်။ ဣတိ ဝေံ သို့။ ဝိဇာနနဉာဏံ၊ သိတတ်သောဉာဏ်ကို။ (ပဋိလတတိဋ္ဌိစပ်။) [“ကမ္မဿကတံ”၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် “ဉာဏံ”၌ ဒုတိယန္တတည်း။] သစ္စာနုလောမိကံဝါတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်မူလည်း ဖြစ်သော။ (ခန္တိံ စသည်၌စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ စတန္တံ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့အား။ အနုလောမနတော၊ လျော်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဝါ၊ လျော်စွာ သိတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သစ္စာနုလောမိကန္တိ၊ ဟူ၍။ - ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ အဿ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်၏။ ပဝတ္တနာကာရံ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို။ ဒဿေတံ၊ ငါ။ ရူပံ အနိစ္စန္တိဝါတိအားဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ စ၊ ဆက်။ ထွေ၊ ဤ ရူပံ အနိစ္စန္တိဝါအစ ရှိသော စကားရပ်၌။ အနိစ္စလက္ခဏာမဝ၊ အနိစ္စလက္ခဏာသည်သာ။ အာဂတံ၊ တိုက်ရိုက်လာ၏။ ဒုက္ခလက္ခဏာအနတ္တလက္ခဏာနံ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခ ဏာတို့သည်။ န (အာဂတာနိ)၊ တိုက်ရိုက်မလာကုန်။ ပန၊ ထိုသို့တိုက်ရိုက်မလာ ပါကုန်သော်လည်း။ အတ္ထဝသေန၊ အနက်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ အနက်နှင့် စပ် သဖြင့်။ အာဂတာနေဝ၊ လာကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ကဿ၊ ကြောင့်။ အတ္ထဝသေန အာဂတာနေဝ။ ဣတိ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။)ယံ၊ အကြင် သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ တံ၊ ထိုအနိစ္စသဘောတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ တံ၊ ထို ဒုက္ခသဘောတရား သည်။ အနတ္တံ၊ အနတ္တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္ထဝသေန အာဂတာနေဝ ဣတိ ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) မမြဲသောရုပ်နာမ်တရားသည် မမြဲသည်အတွက် ပျက်ရ သောကြောင့် အဖြစ်အပျက်ဒဏ်ကို ခံရသောဒုက္ခဖြစ်တော့၏။ အနိစ္စဖြစ်၍ မဖြစ် လျှင် အဘယ်မှာ ခိုင်မြဲသောအတ္တ ဖြစ်နိုင်တော့အံ့နည်း။ အနတ္တ အဖြစ်လည်း ထင်ရှားတော့သည်သာ။ ထို့ကြောင့် “အတ္ထဝသေနအာဂတာနိ”ဟု ဆိုသည်။

သစ္စာနုလောမိကံ။ ။ သစ္စာနံ၊ ထီးထွင်း၍ သိထိုက်သော သစ္စာတို့အား။ အနုလောမေတိ (အနုလောမံ ဘဝတိ)၊ လျော်စွာ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ သစ္စာနုလောမိကံ၊ ဤ သစ္စာနုလောမိက အမည်ရသောဉာဏ် ဟူသည် “ဝိပဿနာဉာဏံ”ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုဉာဏ်၏ ဖြစ်ပုံကို “ရူပံ အနိစ္စန္တိဝါ”စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် ဟောတော်မူသည်။

ယံ ဝေဇ္ဇပိန္နဲ၊ ကား၊ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌသဘာဝံ၊ ညွှန်ပြအပ်ပြီးသောသဘောရှိသော။ ယံ (ခန္တိန္တိဗ်။) [“အနုလောမိကံ” ကား၊ ပဓာနမဟုတ်သောကြောင့် စပ်၍မဖြစ်၊ ရှေးနိဿယ ဝယ် “အနုလောမိကံ” ၌စပ်ဘား၏။] အနုလောမိကံ ခန္တိန္တိအာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံသော သဒ္ဓါတို့သည်။ ပညာဝေဝစနာနေဝ၊ ပညာ၏ ဝေဝစပရိယာယ်စကားလွယ်တို့သာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ သာ၊ ထိုပညာသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော။ ကမ္မာယတနာဒိနံ၊ ကမ္မာယတန အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ကာရဏာနံ၊ အကြောင်းတို့အား။ အပစ္စနိက ဒဿနန၊ မဆန့်ကျင်ပုံကို ပြခြင်းဖြင့်။ အနုလောမေတိ၊ လျော်စွာ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုလောမိကာ၊ အနုလောမိကာမည်၏။

တထာ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသည့်အဘိုင်း။ [တထာဖြင့် ဣတိပိ အနုလောမိကာ တိုင်အောင် ဝါကျကိုညွှန်းသည်။] သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဟိတစရိယာယ၊ စီးပွားကို ကျင့်ခြင်းအား။ အနုလောမေတိ၊ လျော်စွာဖြစ်တတ်၏။ မဂ္ဂသစ္စဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာအား။ အနုလောမေတိ၊ ၏။ ပရမတ္ထသစ္စဿ၊ ပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနဿ၊ အား။ အနုလောမနတော၊ လျော်စွာဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ အနုလောမေတိ၊ ၏။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အနုလောမိကာ၊ မည်၏။

ယံ ဝေဇ္ဇပိန္နဲ။ ။ ဝေဇ္ဇပိန္နဲကို “ဟေဋ္ဌာ နိဒ္ဒိဋ္ဌသဘာဝံ” ဟု ဖွင့်သည်။ [ဤသဘာဝံနောက် ၌ ပိုမိုခတ်ပါ။] ထို ဟေဋ္ဌာ နိဒ္ဒိဋ္ဌ သဘာဝံ” ဟူသည် ဝိသယ [အာဓာရအဖြစ်ဖြင့် ပြအပ်သော ကမ္မာယတန၊ သိပ္ပိယတန၊ ဝိဇ္ဇာဌာန သုံးပါး၊ တရားသဘောအားဖြင့် ပြအပ်သော ကမ္မဿကတာ၊ သစ္စာအနုလောမိကနစပါးဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့် ပြအပ်သော အနိစ္စတာ စသော အခြင်းအရာများတည်း။] (ဧတ္ထေဝေဇ္ဇပိန္နဲ။ ပေ။ အတ္ထော။-ဇိကာ။)

အနုလောမိကံ ခန္တိန္တိ။ ။ “အနုလောမိကံ ခန္တိန္တိ” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ ထပ်၍ လာသော ခန္တိစသည်တို့သည် ကမ္မာယတနေသုစသော ပညာငါးမျိုး၏ ဝေဝစ ပရိယာယ်၊ ပညာပင်တည်း။ ဤသို့ ဆိုသောကြောင့် ရှေ့၌ “ကမ္မာယတနေသု” စသည်ကို ဤ “ယံ ဝေဇ္ဇပိန္နဲ အနုလောမိကံ ခန္တိန္တိ” စသော ပုဒ်တို့နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးရသည်ဟု မှတ်ပါ။ ထိုသို့ တွဲ၍ အနက်ပေးမှလည်း အဓိပ္ပါယ်မှန်ကို သိသာသည်။

တထာ အနုလောမိကာ။ ။ “သတ္တာနံ ဟိတ စရိယာယ အနုလောမေတိ” ဖြင့် ကမ္မာယတန၊ သိပ္ပိယတန၊ ဝိဇ္ဇာဌာန၊ ကမ္မဿ ကတာ၊ ပညာတို့၏ အနုလောမိကဖြစ်ပုံကိုပြသည်။ မဂ္ဂသစ္စဿ။ ပေ။ နိဗ္ဗာနအနုလောမနတောဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာအနုလောမိက ဉာဏ်၏ ဖြစ်ပုံကို ပြသည်။ သစ္စာအရလည်း မဂ္ဂသစ္စာကို၎င်း၊ ပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်းယူပါ။

(သော၊ ထို ပညာသည်။) [သာဟိမှ သာကို ထပ်၍ ယူသည်။] သဗ္ဗာနိပိ-
 ကုန်သော။ တောန် ကာရဏာနိ။ ဤ သိပ္ပါယတနစသော အကြောင်းတို့ကို။
 ခမတိ သဟတိ၊ သည်းခံနိုင်၏။ ဧဠု၊ မြင်ခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ
 ကြောင့်။ ခန္တိ၊ မည်၏။ [ခန္တိ၌ ခမုဓာတ်သည် သည်းခံခြင်းအနက်ကို ဟော၏။
 “သည်းခံ” ဆိုသော်လည်း ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း၊ သိစွမ်းနိုင်ခြင်းတည်း ဟု ပြလို၍
 သဟတိဟု ဓာတ်နက်ဖွင့်ပြုလျှင် “ဧဠု သက္ကောတိ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။]
 ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ ရောစေတိ၊ နှစ်သက်တတ်၏။
 ဣတိ ရှုစိ၊ မည်၏။ မုဒတိ၊ ဝမ်းမြောက်တတ်၏။ ဣတိ မုဒိ၊ မည်၏။ ပေက္ခတိ၊
 ကြည့်ရှုတတ်၏။ ဣတိ ပေက္ခာ၊ မည်၏။ [ပပဗ္ဗုဏ္ဏုဓာတ်၊ ဇောတကအာ
 ပစ္စည်း။] သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မာယတနာဒယော၊ ကမ္မာ
 ယတန အစရှိကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုဘုရားတို့သည်။ အဿာ၊ ထိုပညာ၏။
 နိဇ္ဈာနံ၊ အကြွင်းမဲ့ရှုခြင်းကို။ ခမန္တိ၊ ခံနိုင်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဝိသေသတော၊
 အထူးအားဖြင့်။ ပဉ္စက္ခန္ဓသင်္ခါတာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့
 သည်။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်။ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တဝသေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ နိဇ္ဈာယမာနာယ၊
 အကြွင်းမဲ့ရှုတတ်သောပညာ၏။ တံ နိဇ္ဈာနံ၊ ထိုအကြွင်းမဲ့ရှုခြင်းကို။ ခမန္တိ၊ ခံနိုင်
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မနိဇ္ဈာနခန္တိ၊ မည်၏။

ပရတော အဿုတွာ ပဋိလဘတိတိ၊ ကား။ အညဿ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဥပဒေသဝစနံ၊ နည်းလမ်းညွှန်ပြကြောင်းစကားကို။ အဿုတွာ၊ မကြားမူ၍။
 ဝါ၊ မကြားရဘဲ။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ စိန္တေန္တော၊ ကြံစည်လျက်။
 ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ အယံဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤပညာကို။ စိန္တာမယာပညာ
 နာမ၊ စိန္တာမယာပညာမည်၏ဟူ၍။ ဝါ၊ ကြံစည်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပညာ
 မည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ သာ သော၊ ထိုစိန္တာမယာပညာသည်။
 ယေသံ၊ ကေသညိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿု အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌။
 န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။

ပန၊ အဟုတ်ကား။ အဘိညာတာနံ၊ အလွန်ထင်ရှားကုန်သော။ မဟာ
 သတ္တာနမေဝ၊ မြတ်သောသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထာပိ၊
 ထိုမြတ်သောသတ္တဝါတို့တွင်လည်း။ သစ္စာနုလောမိကဉာဏံ၊ သစ္စာနုလောမိက
 ဉာဏ်သည်။ ဒိန္နံယော၊ ၂-ပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ သဗ္ဗညူ
 ဘုရားအလောင်း၊ ပစ္စေကဘုရားအလောင်းတို့၏ သန္တာန်၌သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
 သေသပညာ၊ သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်ပညာမကြွင်းသော ကမ္မာယတနစသော
 ဉာဏ်ပညာသည်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂိတပါရမိနံ၊
 ဖြည့်ကျင့်အပ်ပြီးသော ပါရမီရှိကုန်သော။ မဟာပညာနံ၊ ကြီးကျယ်သောပညာ
 ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပရတော သုက္ခာ ပဋိလဘတိတိဒတ္ထံ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ ကမ္မာယတနာ ဒီနိ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာအလုပ် အစရှိသည် တို့ကို။ ပရေန၊ သူတပါးသည်။ ကရိယမာနာနိဝါ၊ ပြုအပ်ဆဲတို့ကိုသော်၎င်း။ ကတာနိ ဝါ၊ ပြုအပ်ပြီးတို့ကိုသော်၎င်း။ ဒိသ္မာပိ၊ မြင်၍၎င်း။ ကထယမာနဿ၊ ပြောဟောနေသော။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝစနံ၊ စကားကို။ သုက္ခာပိ၊ ကြားရ၍၎င်း။ အာစရိယဿ၊ ဆရာ၏။ သန္တိကော အထံ၌။ ဥဂ္ဂဟေတွာပိ၊ သင်ယူ၍၎င်း။ ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သော။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံ သောပညာသည်။ ပရတော၊ သူတပါးအထံမှ။ သုက္ခာယေဝ၊ ကြား၍သာလျှင်။ ဝါ၊ ကြားခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ပဋိလဒ္ဓါနာမ၊ ရအပ်သောပညာမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။ သမာပန္နဿာတိ၊ ကား။ သမာပတ္တိသမဂီဿ၊ သမာပတ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အန္တော သမာပတ္တိယံ၊ သမာပတ် အတွင်း၌။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဘာဝနာမယာနာမ၊ ဘာဝနာမယာ ပညာ မည်၏။ ဝါ၊ ဘာဝနာကြောင့်ဖြစ်သော ပညာမည်၏။ ဣတိအတ္ထော။

၇၆၉။ ဒါနံ အာရဗ္ဘာတိ၊ ကား။ ဒါနံ၊ ဒါနစေတနာကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဒါန စေတနာပစ္စယာ၊ ဒါနစေတနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ခွံစပ်။) ဣတိအတ္ထော။ [ဒါနအရ စေတနာဒါန၊ ဝတ္ထုဒါန နှစ်မျိုးရှိရာဝယ် စေတနာဒါနကို ယူစေလို၍ “ဒါနစေတနာ” ဟု ဖွင့်သည်။ ပစ္စယကား ပဋိစ္စ၏ အဓိပ္ပာယ်ထုတ်တည်း။] ဒါနာဓိဂစ္ဆာတိ၊ ကား။ ဒါနံ၊ ဒါနစေတနာသို့။ အဓိဂစ္ဆန္တဿ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ပါပုဏန္တဿ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ (ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ခွံ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ [အဓိဂစ္ဆာဟု မဖွင့်ဘဲ အဓိဂစ္ဆန္တဿဟု ဖွင့်သောကြောင့် “အဓိဂစ္ဆ” ၌ နန္တဿပုဒ် အကြေကြံထားသည် ဟု မှတ်ပါ။ ဋီကာ၌ကား တမျိုးဖွင့်လိမ့်ဦးမည်။] ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ဝေံ၊ သို့။ ဒါနစေတနာသမ္ပယုတ္တာ၊ ဒါနစေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ယာ ပညာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤပညာသည်။ ဒါနမယာ ပညာနာမ၊ ဒါနမယာ ပညာမည်၏။

ပန၊ ဆက်။ သာ သော၊ ထိုဒါနမယာပညာသည်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒဿာမိ၊ ပေးလှူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တန္တဿ၊ ရှေ့အဘို့၌ကြံစည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန် ၌၎င်း။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေန္တဿ၊ ပေးလှူဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူပြီး၍။ တံ၊ ထို အလှူကို။ ပစ္စဒေဝဂ္ဂန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ပုပ္ဖစေတနာ၊ ပုပ္ဖစေတနာ၎င်း။ ဝါ၊ ရှေ့အဘို့၌ ဖြစ်သော စေတနာ၎င်း။ မုဉ္ဇစေတနာ၊ မုဉ္ဇစေတနာ၎င်း။ ဝါ၊ စွန့်လွှတ်ကြောင်း စေတနာ၎င်း။ အပရစေတနာ၊ အပရစေတနာ၎င်း။ ဝါ၊ နောက်အဘို့၌ဖြစ်သော စေတနာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

သီလံ အာရဗ္ဗ သီလာဓိဂစ္ဆာတိ၊ ဟူသော။ ဣဓာပိ၊ ဤပါဠိရပ်၌လည်း။ သီလစောနာ သမ္ပယုတ္တာဝါ သီလစောနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ပညာကို ပင်။ သီလမယာပညာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။ အယမ္ပိ၊ ဤသီလမယာပညာသည်လည်း။ သီလံ ကိ။ ပူရေဏာမိ၊ ဖြည့်ကျင့်အံ့။ ဣတံစိန္တေန္တဿ၊ ရှေ့အဘို့၌ ကြံစည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ သီလံ ကိ။ ပူရေန္တဿ၊ ဖြည့်ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ သီလံ ကိ။ ပူရေတော၊ ဖြည့်ကျင့်ပြီး၍။ တံ၊ ထိုသီလကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ပုဗ္ဗစောနာ၊ ၎င်း။ မုဇ္ဈစောနာ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ အသံငရက်စွန့်လွှတ်ကြောင်းစောနာ ၎င်း။ အပရစောနာ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ တိဝိဓေနေဝပင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဘာဝနာမယာ၊ ဘာဝနာမယာပညာသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တာယေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ပညာပင်တည်း။ [“သမာပန္နာပညာ ဘာဝနာမယာနာမ ပညာ” ဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ပညာပင်တည်း။]

၇၇၀။ အဓိသီလပညာဒီသု၊ အဓိသီလ ပညာ အစရှိသော ပညာတို့၌။ သီလာဒီနိ၊ သီလအစရှိသည်တို့ကို။ သီလံ၊ သီလ၎င်း။ အဓိသီလံ၊ အဓိသီလ၎င်း။ စိတ္တံ၊ ၎င်း။ အဓိစိတ္တံ၊ ၎င်း။ ပညာ၊ ၎င်း။ အဓိပညာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓေန၊ မြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ တတ္ထ၊ ထို သီလ အဓိသီလ အစရှိသည်တို့၌။ ဥပ္ပါဒါဝါ၊ ပေ။ ဓမ္မနိယာမတာတိ၊ ဟူသော။ ဣမာယ တန္တိယာ၊ ဤပါဠိတော်ဖြင့်။ သင်္ဂတိတဝသေန၊ သိမ်းယူအပ်သော သီလ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စပံ၊ ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သီလာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဒသပိ၊ သီလာနိ၊ သီလံနာမ၊ မည်၏။ [တထာဂတာနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒါဝါ၊ ပွင့်တော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊

ဥပ္ပါဒါဝါ တထာဂတာနံ။ ။ တထာဂတာနံ ဥပ္ပါဒေပိ၊ ဗုဒ္ဓေသု ဥပ္ပန္နေသုပိ အနုပ္ပန္နေသုပိ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ။ ပေ။ ဌိတာဝ သာဓာတူတိ-ဌိတာဝ သော ပစ္စယသဘာဝေါ၊ န ကဒါစိ ဇာတိ ဇရာ မရဏဿ ပစ္စယော န ဟောတိ။ [ဤ“န ကဒါစိ”စသော ဝါကျဖြင့် ဇာတိစသော ပစ္စယဓမ္မတို့၏ ဇရာမရဏကို ဖြစ်စေရာ၌ နိယမအဖြစ်ကို ပြသည်။]

မှတ်ချက်။ ။ “ဥပ္ပါဒါဝါ” ဟူသော ပဉ္စမိဟိတ်ကို “ဥပ္ပါဒေဝါ” စသည်ဖြင့် လက္ခဏာအနက် ဖွင့်သောကြောင့် လက္ခဏာပုဒ်ရှိရာ၌ ဟိတ်အနက် ဝင်နိုင်သကဲ့သို့ ဟိတ်ပုဒ်ရှိရာ၌လည်း လက္ခဏာအနက် ဝင်နိုင်သည်-ဟု မှတ်ပါ။ ထိုလက္ခဏာသည်ပင် တရံတခါကာလာဓာရသဘော သက်ဝင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပ္ပါဒါဝါ-ပွင့်တော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း၊ (ဟိတ်)၊ ဝါ-ပွင့်တော်မူခြင်းဖြစ်သော်၎င်း၊ (လက္ခဏာ)၊ ဝါ-ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၎င်း၊” ဟု သုံးနက် ပေးနိုင်ပါသည်။ ဥပ္ပါဒေတိ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဝါသဒ္ဓါလည်း ဝိကပ္ပနတ္ထမဟုတ် သမုစ္စယတ္ထဟု ပြသည်။ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါ၌၎င်း၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၎င်း ဇာတိဟူသော အကြောင်း တရားက ဇရာမရဏ၏ တည်တံ့ကြောင်း အမြဲဖြစ်သည်-ဟုလို ။

ပွင့်တော်မူခြင်းဖြစ်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၎င်း။ တထာဂတာနံ၊
 တို့၏။ အနုပ္ပါဒါ ဝါ၊ ပွင့်တော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း။
 ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ ဇာတိစသော အကြောင်းတရားတို့က ဇရာ မရဏစသော အကျိုး
 တရားတို့၏ တည်တံ့ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ ဇာတိစသော
 အကြောင်းတရားတို့က ဇရာ မရဏစသော အကျိုးတရားတို့ ဖြစ်ဘို့ရန် အမြဲ
 သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်၏အဖြစ် ဟူသော။ သာ ဓာတု၊ ထို အကြောင်း
 ဖြစ်သော ဓာတ်သဘောသည်။ ဌိတာဝ၊ အမြဲတည်ရှိသည်သာ။] ဟိ၊ မှန်။
 တံ၊ ထို ပဉ္စသီလ၊ ဒသသီလသည်။ တထာဂတေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊
 ပိ၊ ပွင့်တော်မူသော်၎င်း။ ဝါ၊ ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၎င်း။ အနုပ္ပန္နေပိ၊ ပွင့်တော်
 မမူသော်၎င်း။ ဝါ၊ ပွင့်တော်မမူရာ အခါ၌၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။

(တထာဂတေ၊ သည်။) အနုပ္ပန္နေ၊ သော်။ ဧကေ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 ပညာပေန္တိ၊ ပညတ်ကြကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာပယ-
 ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ ရသေ့ပရိဗိုဇ်တို့သည်၎င်း။ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ၊ သဗ္ဗညုဘုရား
 အလောင်းတို့သည်၎င်း။ စက္ကဝတ္တိ ရာဇာနောစ၊ စက္ကဝတ်မင်း တို့သည်၎င်း။
 ပညာပေန္တိ၊ ပညတ်ကြကုန်၏။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ သော်။ ဘိက္ခု-
 သံဘော၊ ရဟန်းသံဃာသည်၎င်း။ ဘိက္ခုနိသံဘော၊ ၎င်း။ ဥပါသကာ၊ တို့သည်
 ၎င်း။ ဥပါသိကံယောစ၊ ဥပါသိကံမတို့သည်၎င်း။ ပညာပေန္တိ၊ ပညတ်
 နိုင်ကြကုန်၏။ [ဘုရားအထံတော်မှ တရားတော်ကို နာရ၍ တဆင့် ပညတ်နိုင်
 ကုန်၏။] ပုန၊ ကား။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ၊ သည်။ သဗ္ဗသီလေဟိ၊ အလုံး-
 စုံသော ငါးပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလတို့ထက်။ အဓိကံ၊ သာလွန်၏။ တထာ-
 ဂတေ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေယေဝ၊ ပွင့်တော်မူသော်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ (တထာ
 ဂတေ၊ သည်။) အနုပ္ပန္နေ၊ သော်။ နော(ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါယေဝ၊
 တို့သည်သာ။ နံ၊ ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလဟူသော အဓိသီလကို။ ပညာပေန္တိ။
 ဟိ၊ မှန်။ ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (ဣမသ္မိံ) ဝိတိက္ကမေ၊
 ဤလွန်ကျူးမှုကြောင့်။ ဣဒံနာမ၊ ဤမည်သော သိက္ခာပုဒ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ပညာပနံ၊ ပညတ်ခြင်းသည်။ အညေသံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်မှတစ်ပါး
 အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အဝိသယော၊ အရာမဟုတ်။ ဝေ(ဧသော)၊ ဤသိက္ခာပုဒ်
 သီလကို ပညတ်တော်မူခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓါနုယေဝ၊ တို့၏သာ။ ဝိသယော၊ အရာ
 တော်တည်း။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ဗလံ၊ ဉာဏ်တော်အားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယသ္မာ၊

ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမတာ။ ။ဣဒမဟိ ဒ္ဓိဟိ ပစ္စယဒမဝ ကခတတိ၊ ပစ္စယေန ဟိ ပစ္စ
 ယုန္နာ မော တိဒ္ဓန္တိ၊ တသ္မာ ပစ္စယောဝ ဓမ္မဋ္ဌိတတာတိ ဝုစ္စဘိပစ္စယော ဓမ္မေ နိယာဇေတိ
 (အမြဲ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်၏)၊ တသ္မာ ဓမ္မနိယာမတာတိ ဝုစ္စဘိ။—နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ္တ အာ
 ဟာရဝဂ္ဂ (၁၀)သုတ် အဋ္ဌကထာ။

ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခသံဝေရာ၊ သည်။ အဓိသီလံ၊ အဓိသီလတည်း။ တသ္မာ၊ တံ-အဓိသီလပညံ၊ ထို အဓိသီလ၌ဖြစ်သော ပညာကို။ ဒဿေတံ၊ ငါ။ ပါတိမောက္ခသံဝရံ သံဝရန္တဿာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ ဝုတ္တံ။

ပန၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တာယ ဝေ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသာဖြစ်သော။ တန္တိယာ၊ မေဗ္ဗိတတာ ပါဠိတော်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတဝသေန၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝဋ္ဋပါဒိကာ၊ ဝဋ္ဋ၏ အခြေခံဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော်။ သမာပတ္တိယော၊ ဈာန်သမာပတ်သည်။ စိတ္တိနာမ၊ စိတ္တ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို ဈာန်သမာပတ်ဟူသော စိတ်သည်။ တထာဂတေ ဥပ္ပဇ္ဇေပိ အနုပ္ပဇ္ဇေပိ ဟောတိ။ (တထာဂတေ၊ သည်။) အနုပ္ပဇ္ဇေ၊ သော်။ ဧဝံ၊ ထိုသည်။ နိဗ္ဗုတ္တန္တိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာပသပရိပ္ပာဇကာစေဝ၊ ပေ။ စက္ကဝတ္တိရာဇာနော စ၊ ထိုသည်၎င်း။ (နိဗ္ဗုတ္တန္တိ။) ဘဂဝတိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေ၊ သော်။ ဝိသေသတ္တိကာ၊ ဈာန်သမာပတ်အထူးဖြင့် အလိုရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုအာဒယောပိ၊ ဘိက္ခု အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ နိဗ္ဗုတ္တန္တိယေဝ၊ နိုင်ကုန်သည်သာ။ ပန၊ ကား။ ဝိပဿနာပါဒိကာ၊ ဝိပဿနာ၏အခြေခံဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ သမာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ သဗ္ဗစိတ္တေဟိ၊ အလုံးစုံသော စိတ်တို့ထက်။ အဓိကာ၊ သာလွန်ကုန်၏။ တထာဂတေ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ နော အနုပ္ပဇ္ဇေ။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤဝိပဿနာပါဒိကဖြစ်သော ရှစ်ပါးသော ဈာန်သမာပတ်တို့ကို။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါဝေ၊ တို့သာ။ ပညာပေန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌ၊ သမာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ အဓိစိတ္တံ၊ တည်း။ တသ္မာ အဓိစိတ္တပညံ ဒဿေတံ၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇန္တဿာတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ပန၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တာယ ဝေ တန္တိယာ သင်္ဂဟိတဝသေန ကမ္မဿကတဉာဏံ၊ ကမ္မဿကတ ဉာဏ်သည်။ ပညာနာမ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို ကမ္မဿကတဉာဏ်သည်။ တထာဂတေ ဥပ္ပဇ္ဇေပိ အနုပ္ပဇ္ဇေပိ ဟောတိ။ (တထာဂတေ) အနုပ္ပဇ္ဇေ ဝေလာမဒါန ဝေဿန္တရဒါနာဒိဝသေန၊ ဝေလာမပုတ္တာဒေ၏ ဒါနစေတနာ၊ ဝေဿန္တရာမင်း၏ ဒါနစေတနာ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (တထာဂတေ) ဥပ္ပဇ္ဇေ၊ သော်။ တေန ဉာဏေန၊ ထို ကမ္မဿကတဉာဏ်ဖြင့်။ မဟာဒါနံ၊ ကြီးစွာသောအလှူကို။ ပဝေတ္တန္တနံ၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်သည်။ နတ္ထိ။ ပန၊ ကား။ မဂ္ဂုဖလပညာ၊ မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာသည်။ သဗ္ဗပညာဟိ၊ အလုံးစုံသော ပညာတို့ထက်။ အဓိကာ။ တထာဂတေ ဥပ္ပဇ္ဇေယေဝ ဝိတ္တာရိကာ၊ ကျယ်ပြန့်ခြင်း ရှိသည်။ ဟုတ္တာ ပဝတ္တတိ။ (တထာဂတေ) အနုပ္ပဇ္ဇေ နော (ပဝတ္တတိ)။ ဣတိ ယသ္မာ၊ မဂ္ဂုဖလပညာ၊ သည်။ အဓိပညာ၊ အဓိပညာတည်း။ တသ္မာ၊ အတိရေကပညာယ၊ လွန်ကဲသော ပညာအားဖြင့်။ ပညံ၊ မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာကို။ ဒဿေတံ၊ စတုသု မဂ္ဂေသုတိ အာဒိ

(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ဋီကာ၌ “အတိရေကပညာယ” ဟု မရှိ၊ “အဓိပညာယ” ဟု ရှိသည်။ ပညာ၊ အဓိပညာ ၂-မျိုးကို ပြုရာ၌ နှစ်သောကြောင့် အဓိပညာယဟု ရှိသော ဋီကာပါဠိသာ ကောင်းမည် ထင်သည်။]

တတ္ထ၊ ထိုအဓိသီလ အစရှိသည်တို့၌။ (ဌတုာ ကဿစိ ဤဒိသီ စောဒနာ) သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကိဒိသီ စောဒနာ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသနည်း။) သီလံ၊ သီလ၎င်း။ အဓိသီလံ၊ အဓိသီလ၎င်း။ ပေ။ အဓိပညာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ကောဋ္ဌာသေသု၊ ဤအဘို့အစုတို့တွင်။ ဝိပဿနာပညာ၊ သည်။ ကတရ- သန္နိသိတာ၊ အဘယ်အဘို့ကိုမှီသနည်း။ ဣတိ (ဤဒိသီ စောဒနာ သိယာ၊ ၎င်း။) (ဝိပဿနာပညာ၊ သည်။) အဓိပညာသန္နိသိတာ၊ အဓိပညာ အဘို့အစုကိုမှီ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩမကတရပုမာဏံ၊ သာ၍ညံ့သော ပမာဏရှိသော။ ဝါ၊ သာ၍ သေးငယ်သောပမာဏရှိသော။ ဆတ္တံဝါ၊ ထီးကိုသော်၎င်း။ ဓဇံဝါ၊ အလံကိုသော်၎င်း။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ ထောက်စာ၍။ အတိ- ရေကပုမာဏံ၊ လွန်ကဲသောပမာဏရှိသော။ (ဆတ္တံဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ အတိ- ရေကပုမာဏော၊ သော။ ဓဇောဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။) အတိဆတ္တံတိ၊ အတိဆတ္တံ ဟူ၍၎င်း။ ဝါ၊ သာလွန်သောထီး ဟူ၍၎င်း။ အတိဓဇောတိ၊ အတိဓဇော ဟူ၍ ၎င်း။ ဝါ၊ သာလွန်သောအလံဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိယထာ၊ ဝေံ။ ဣဓာပိ၊ ဤသီလ အဓိသီလ အစရှိသည်ကိုပြရာ၌လည်း။ ပဉ္စသီလံ၊ ကို၎င်း။ ဒသသီလံ၊ ကို၎င်း။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ၊ သည်။ အဓိသီလံနာမ၊ မည်၏။ [“ဣဒမ္ပိ” ဟု ပါဠိရှိသောကြောင့် ရှေးနိဿယ၌၎င်း၊ ယောဇနာ၌၎င်း ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့်တွဲ၍ စွဲလ၏။ “ဝေမိဓေ” ဟု ရှိမှကောင်းမည်။] ဝဋ္ဋ- ပါဒိကာ၊ ဝဋ္ဋ၏ အခြေခံဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ ဥပါဒါ- ယ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ ထောက်စာ၍။ ဝိပဿနာပါဒိကာ၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော အဓိစိတ္တိနာမ၊ ကမ္မဿကတပညံ ဥပါဒါယ၊ ဝိပဿနာပညာစ၊ သည်၎င်း။ မဂ္ဂပညာစ၊ သည်၎င်း။ ဖလပညာစ၊ သည်၎င်း။ အဓိပညာနာမ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗျာ။

၇၇။ အာယကောသလ္လာဒိနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုဇိ၊ တိုးပွားခြင်းသည်။ အာယောတိ၊ အာယမည်၏။ [အာယတိ ဝဇတိတိ အာယော။] သာ၊ ထိုတိုးပွားခြင်းသည်။ အနတ္တဟာနိတော၊ စီးပွားမဲ့၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအား ဖြင့်၎င်း။ အတ္တုပ္ပတ္တိတောစ၊ စီးပွား၏ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဒုဝိဓာ၊ ၎င်း။ အဝုဇိ၊ တိုးပွားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။ ဝါ၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ အပါယောတိ၊ မည်၏။ [အာယဘော+အပေတော အပါယော။] သာပိ၊ ထိုကြီးပွားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်လည်း။ အတ္တဟာနိတောစ၊ စီးပွား၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအား ဖြင့်၎င်း။ အနတ္တုပ္ပတ္တိတောစ၊ စီးပွားမဲ့၏ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဒုဝိဓာ၊ တသ္မာ။

ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအာယအပါယကို။ ဒေဿဘုံ၊ ငှါ။ ဣမေ ဓမ္မေ မနသိကရောန္တော-
 တိ အာဒိ(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဣဒံ ဝုစ္စဘိတိ၊ ကား။ ဣဒေမသံ အကုသလဓမ္မာနံ၊
 တို့ကို။ ဝါ၊ တို့၏။ အနုပုတ္တိဘာဒနသု၊ မဖြစ်ခြင်း ပယ်ခြင်းတို့၌။ ယာပညာ၊
 သည်၎င်း။ ကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပုတ္တိတိသု၊ ဖြစ်ခြင်း၊ တည်တံ့ခြင်းတို့၌။
 (ယာ ပညာစ၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ။) ဣဒံ၊ ဤပညာကို။ အာယကောသလ္လိနာမ၊
 မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စဘိတိ၊ ။

ပန၊ ကား။ ကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အနုပုတ္တနိရုဇ္ဈနေသု၊ မဖြစ်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်း
 တို့၌။ ယာ သောပညာ၊ သည်၎င်း။ အကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပုတ္တိတိသု၊
 တို့၌။ (ယာ သောပညာစ၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ။ ဣဒံ၊ ဤပညာသည်။ အပါယ-
 ကောသလ္လိနာမ၊ မည်၏။ ဣဘိအတ္ထောဒတာဝ၊ အပါယကောသလ္လိမှူးဦးစွာ။
 (နိဒ္ဒိန္တံ၊ သော။) အာယကောသလ္လိ၊ ကြီးပွားခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ရာ ဉာဏ်သည်။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေတော့။ အပါယ-
 ကောသလ္လိ၊ ပျက်စီးခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်သည်။
 ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ပညာနာမ၊ မည်သည်။ ဇာတာ၊
 ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ဟိ၊ အဖြေကား။ ပညာဝါယေဝ၊ ပညာရှိ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ မယံ၊ ငါ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဝေဝံ၊ မနသိကရောတော၊ နှလုံး
 သွင်းလသော်။ အနုပုန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ကုသလာ ဓမ္မာ နုပုဇ္ဈန္တိ၊
 ဥပုန္နာ(ကုသလာဓမ္မာ)စ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ အနုပုန္နာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပုဇ္ဈန္တိ။ ဥပုန္နာ
 (အကုသလာဓမ္မာ) ပဝဇ္ဈန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ။

သော၊ ထိုအပါယကောသလ္လိဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဝံ၊ သို့။ ဥ တွာ၊
 သိပြီး၍။ အနုပုန္နာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ထို့အား။ ဥပုဇ္ဈိတု၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊
 ဖြစ်ခွင့် ကို။ န ဒေတိ၊ မပေး။ ဥပုဇ္ဈန္တု၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ (အကုသလေ ဓမ္မေ)

အပါယကောသလ္လိ။ ပေ။ ဇာတာ။ ။ အပါယ၊ ပျက်စီးခြင်း၌ ကောသလ္လိကျွမ်းကျင်သော
 ဉာဏ်ဟူသည် မိမိအတွက်၎င်း၊ သူတပါး အတွက်၎င်း ပျက်စီးအောင် ကြံဆောင်တတ်
 သောဉာဏ်ဖြစ်၏ဟု ထင်မှတ်ဘွယ် ရှိ၏။ ထို ပျက်စီးအောင် ကြံဆောင် တတ်သော တရား
 ဟူသည် ကုသိုလ်တရား မဟုတ်သိုက်၊ အကုသိုလ် တရားသာ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဤသို့ မှတ်ထင်
 သောကြောင့် “အပါယကောသလ္လိ ကထံ ပညာ နာမ ဇာတာ”ဟု ပစ္စာထုတ်သည်။

အဖြေ၌ကား-ပျက်စီးခြင်း၌ သိတတ်သောဉာဏ် ဟူသည် “ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်လျှင် ပျက်
 စီးနိုင်၏”ဟု သိဘက်သော ဉာဏ်ဘည်း။ ပျက်စီးအောင် လုပ်သောဉာဏ် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်
 “ပညာဝါယေဝ”စသည်ဖြင့် ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်အစစ်ဖြင့် ပြုလုပ်ပုံကို ပြသည်၊ ဥပမာ-
 သေတတ်သော အဆိပ်ကို သိသော ဉာဏ်ရှိသူသည် ထိုအဆိပ်မှ ရှောင်ကြဉ်ရကား “အပါ
 ယကောသလ္လိ ဉာဏ်ပညာ ရှိသပင်” ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ပဗဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ အနုပ္ပန္နေ ကုသလေ(ဓမ္မေ) ဥပ္ပါဒေတိ။ ဥပ္ပန္နေ(ကုသလေ ဓမ္မေ) ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ် သို့။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ ဝေံ၊ သို့။ အပါယကောသလ္လမ္ပိ၊ ပျက်စီးခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်သည်လည်း။ ပညာဝေ၊ ပညာသာ တည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ သဗ္ဗာပိ တဏှုပါယာ ပညာဥပါယကောသလ္လန္တိ ဣဒံ ဟူသော ဤစကားကို။ အစွာယိကကိစ္စေဝိ၊ အဆောတလျှင် ဖြစ်စေထိုက်သော ကိစ္စသည် ၎င်း။ ဘယေဝါ၊ ဘေးရန်သည်၎င်း။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လသော်။ တဿ၊ ထိုကိစ္စကို။ ဝါ၊ ထိုဘေးရန်ကို။ တိကိစ္စနတ္ထံ၊ ကုစားခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဌာန ပ္ပတ္တိယကာရဏ ဇာနနဝသေနေဝ၊ ထိုခဏ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသောအကြောင်းကို သိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောပါဠိရပ်တို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တိကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်သည်။

(နိဋ္ဌိတာ)။

၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၇၉၃။ စတုဗ္ဗိဓေန ဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ အတ္ထိ ဒိန္နန္တိ အာဒိသု၊ အစ ရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဒိန္နပစ္စယာ၊ ပေးလှူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤကပ်၍သိကြောင်း ဖြစ်သော နည်းဖြင့်။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ယံ ဉာဏံ၊ အကြင်ဉာဏ်သည်။ ဣဒံ ကမ္မံ၊ ဤ ကုသိုလ်ကံသည်။ သကံ၊ မိမိဥစ္စာတည်း။ ဣဒံ (ကမ္မံ)၊ ဤ အကုသိုလ်ကံသည်။ နောသကံ၊ မိမိဥစ္စာမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤဉာဏ်ကို။ ကမ္မဿကတဉာဏံနာမ၊ ကမ္မဿကတာ ဉာဏ် မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ဣတိအတ္ထော။

အတ္ထိ ဒိန္နံ။ ။သဒ္ဓါရုံအတိုင်း အနက်ပေးလျှင် “ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သော -ပစ္စည်း ဝတ္ထု သည်။ အတ္ထိ-ရှိ၏” ဤသို့ပေးရလိမ့်မည်။ ဆိုလိုရင်းကား—ထိုသို့မဟုတ် “ပေးလှူကြောင်း ဒါနစေတနာ၏ အကျိုးသည် ရှိ၏”ဟု ဆိုလိုရင်းတည်း။ ထို အဓိပ္ပါယ်ကို “ဒိန္နပစ္စယာ ဖလံ အတ္ထိ”ဟု ဖွင့်ပြသည်။ ထိုအဖွင့်သည် သဒ္ဓတ္ထမဟုတ်၊ အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ဒိန္နအရ ပေးလှူ အပ်သော ပစ္စည်းကို ရသော်လည်း ပေးလှူကြောင်း ဒါနစေတနာကို ဖလပစာရအားဖြင့် ယူ၍ ထို ဒါနစေတနာ၏ အကျိုးကို ပရမ္မရူပစာရအားဖြင့် ယူပြီးလျှင် “ဒိန္နံ-ပေးလှူ ကြောင်း ဒါနစေတနာ၏ အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏”ဟု ပေးပါ။

တတ္ထ၊ ထို သကကံ၊ နော်သကကံတို့တွင်။ တိဝိခံ၊ သော။ ကာယဒုစရိတံ၊ ကာယဒုစရိတံသည်၎င်း။ ပေ။ မနောဒုစရိတံ၊ သည်၎င်း။ ဣတိ ဣဒါဣ၊ ဒုစရိတံ သည်။ သကကမ္ပံနာမ၊ သကကံမည်သည်။ ဝါ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သောကံ မည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ တိသု၊ ကာယ၊ ဝစီ၊ မနောအားဖြင့် ၃-ပါးကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ ဒွါရတို့၌။ ဒသဝိမ္ဗေ၊ ဖြစ်သော။ သုစရိတံ၊ သုစရိတံသည်။ သကကမ္ပံနာမ၊ သကကံ မည်၏။ ဝါ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံမည်၏။ အတ္တနောဝါပိ၊ မိမိ၏ကံသည် မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ပရဿဝါ၊ သူတပါး၏ကံသည်မူလည်း။ (ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။) သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ကံသည်။ သက ကမ္ပံနာမ၊ သကကံ မည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ အတ္တ- ဘဉ္ဇနတော၊ စီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အနတ္ထဇနန- တောစ၊ စီးပွားမဲ့ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ အတ္တနော ဝါ၊ မိမိ၏ ကံသည်မူလည်း။ ဟောတု၊ ပရဿဝါ၊ သည်မူလည်း။ ဟောတု။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ကံသည်။ သကကမ္ပံနာမ၊ သကကံ မည်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အနတ္တဘဉ္ဇနတော၊ စီးပွားမဲ့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ အတ္တဇနနတောစ၊ စီးပွားကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်းတည်း။

ဝေ၊ သို့။ ဇာနနသမတ္ထေ၊ ငါခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ဣမသ္မိံ ကမ္မဿကတ ဉာဏေ၊ ၌။ ငွေတွာ၊ တည်၍။ ဗဟံ၊ များစွာ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူပြီး ၍၎င်း။ သီလံ၊ သီလကို။ ပူရေတွာ၊ ဖြည့် ဖြည့်ပြီး၍၎င်း။ ဥပေါသထံ၊ ဥပုသ်ကို။ သမာဒိယိတွာ၊ ဆောက်တည်ပြီး၍၎င်း။ သုခေန၊ သုခတခုဖြင့်။ သုခံ၊ သုခတခုကို။ သမ္ပတ္တိယာ၊ စည်းစိမ်တခုဖြင့်။ သမ္ပတ္တိံ၊ စည်းစိမ်တခုကို။ အနဘဝိတွာ၊ ခံစား ပြီး၍။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ပတ္တာနံ၊ ရောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့၏။ ဂဏနံ၊ ပရိ- ဇ္ဇေဒေါ၊ ဂဏန်း အပိုင်းအခြားသည်။ နတ္ထိံ၊ [လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီ ဖြည့်တော်မူပြီးမှ ဘုရားအဖြစ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုကြသော သူတော်သူမြတ်တို့၏။ အရေအတွက်သည်ပင် ဂင်္ဂါဝါဠု သစုမက များပြားလှ၏။ သာမန် ရဟန္တာအဖြစ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဆိုတွယ်မလိုပါ။]

အတ္တနော ဝါပိ။ ။ အကုသိုလ်ကံ ပြရာ၌ “အတ္တနော ဝါပိ” ဟု “ဝိ” သဒ္ဒါပါ၏။ ကုသိုလ် ကံကို ပြရာ၌ကား “ဝိ” သဒ္ဒါမပါ။ ထိုသို့ မပါခြင်း၌ အကြောင်းကား အကုသိုလ်ကံသည် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သောအခါ “သကကမ္ပ” ဟု ဆိုထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော့။ ဤသို့ စောဒနာ ဘွယ် ရှိသောကြောင့် “အတ္တနောဝါပိ” ဟု သမ္မာဝနာ ဇောတက “ဝိ” သဒ္ဒါကို ထည့်ရသည်။ အကုသိုလ် မှန်လျှင် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေကာမူ သကကံ မဟုတ်တုံသေး၏။ သူတပါး သန္တာန် ၌ ဖြစ်လျှင်ကား သကကံမဟုတ်ဟု အထူးဆိုတွယ်မရှိဟု ဂရဟာကို ဆည်းသည်။

ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ သခေနော၊ အရင်းအနှီး ဥစ္စာနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ပုရိသော၊ သည်။ ပဉ္စသု သကဋသတေသု၊ ငါးရာသော လှည်းတို့၌။ သပ္ပိမဓုဖာဏိဘာဒိနိဓေဝ၊ ထောပတ်၊ ပျားရည်၊ တင်လဲ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ လောဏာဘိသဘဏှုလာဒိနိဓ၊ ဆား၊ နှမ်း၊ ဆန် အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ အာရောပေဘွာ၊ တင်၍။ ကန္တာချမဂ္ဂံ၊ ခရီးခဲဖြိုသော လမ်းကို။ ပဋိပန္နော၊ သွားသည်။ (သမာနော၊ သော်။) ကေနစိဒေဝ၊ တစ်တခုသာလျှင် ဖြစ်သော။ ကရဏိယေန၊ ပြုဘွယ် ကိစ္စကြောင့်။ အတ္ထေ၊ ကိစ္စသည်။ ဥပုန္နော၊ ဖြစ်လသော်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဥပကရဏာနံ၊ အသုံးအဆောင်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ် ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ယူခဲ့သောကြောင့်။) နှစ်န္တေတိ၊ တောင်တောင် ဤဤ မကြံစည်တော့။ န ပရိတဿတိ၊ မတောင့်တ။ ဝါ၊ မထိတ်လန့်။ သုခေနေဝ၊ ချမ်းသာသဖြင့်သာလျှင်။ ခေမန္တံ၊ ဘေးမရှိရာအရပ်သို့။ ပါပဏာတိ ယထာ၊ ရောက်နိုင်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ ဣမသ္မိမ္မိ ကမ္မဿကတဉာဏေ ဌတော ဗဟံ ဒါနံ ဒတော။ ပေ။ နိဗ္ဗာန် ပတ္တာနံ ဂဏနပထော၊ ဂဏန်းလမ်းသည်။ နတ္ထိ။

ဌပေတော သစ္စာနုလောမိကံ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ မဂ္ဂသစ္စဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာအား ၎င်း။ ပရမတ္ထသစ္စဿစ၊ ပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်အား၎င်း။ အနုလောမန တော၊ လျော်စွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သစ္စာနုလောမိကန္တိ၊ သစ္စာနုလောမိကဉာဏ် ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမံ၊ ရအင်သော အမည်ရှိသော။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ် ကို။ ဌပေတော၊ အဝသေသာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်မှကြွင်းသော။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံ လည်း ဖြစ်သော။ သာသဝါ၊ အာသဝေါတရားတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ကုသလာ ပညာ၊ ကုသိုလ်ပညာသည်။ ကမ္မဿကတဉာဏမေဝ၊ ကမ္မဿကတဉာဏ်ချည်း သာတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။

၇၉၄။ မဂ္ဂသမင်္ဂိဿ။ ပေ။ ဉာဏန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကေမေဝ၊ တပါးသာလျှင် ဖြစ်သော။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ္ဂဉာဏ်ကို။ စက္ခုသု၊ ကုန်သော။ သစ္စေသု၊ သစ္စာတို့၌။ ကေပဋိဝေဓဝသေန၊ တပြိုင်နက် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ စက္ခုသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဌာနတို့၌။ (ဒုက္ခေ ပေဘံ ဉာဏံ စသောဌာနတို့၌) သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။

၇၉၅။ ဓမ္မေဉာဏန္တိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ တာဝ၊ ဖလပညာမှ ရှေးဦး စွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သေ) မဂ္ဂပညာ၊ မဂ်၌ယှဉ်သောပညာသည်။ စတုန္တံ၊ သစ္စာနံ၊ တို့ကို။ ကေ ပဋိဝေဓဝသေန၊ တပြိုင်နက် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဓမ္မေဉာဏံနာမ၊ ဓမ္မေဉာဏမည်သည်။ ဝါ၊ သစ္စာ ၄-ပါး၌ဖြစ်သော ဉာဏ် မည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေဦးတော့။ ဖလပညာ၊ ဖိုလ်၌ယှဉ်သော ပညာ သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ် နည်းဖြင့်။ ဓမ္မေ ဉာဏံ နာမ၊

မည်သည်။ ဝါ၊ မည်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အားမး တည်း။ (ဖလပညာ၊ သည်။) နိရောဓသစ္စဝသေန၊ နိရောဓသစ္စာဟူသော ဓမ္မနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဓမ္မေ ဉာဏ်နာမ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုဝိဓာပိ၊ ၂ ပါးအပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သောပညာ၊ ဤမဂ္ဂပညာ၊ ဖလပညာကို။ အပရပုစ္စယေ၊ သူတပါးသည် ရှေ့ရှုရောက်စေလိုက်သည် မဟုတ်သော။ အတ္တပစ္စက္ခေ၊ မိမိ၏ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စဓမ္မေ၊ အရိယသစ္စာတရား၌။ ကိစ္စတောစ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းစသော ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ [သစ္စာ ၄-ပါးလုံးကို ရည်ရွယ် သည်။] ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မေဉာဏန္တိ၊ ဓမ္မဉာဏ် ဟူ၍။ ဝါ၊ ဓမ္မ၌ ဖြစ်သောဉာဏ်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗေ၊ ၎င်း။

သော ဣမိနာ ဓမ္မေနာတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်ကို။ ဓမ္မဂေါစရတ္တာ၊ အရိယသစ္စာတရား ဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဂေါစရဂေါဟာရေန၊ ကျက်စားရာ၏ အခေါ်အဝေါ်အားဖြင့်။ ခေမ္မာတိ၊ ဓမ္မဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥပယောဂတ္ထေ၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်၏အနက်၌။ ကရဏဝစနံ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ်သည်။ (ဟောတိ) ဣမံ ဓမ္မံ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါးတရားကို။ ဉာတေန၊ သိပြီးသော။ ဣတိအတ္ထော၊ စတုသစ္စဓမ္မံ၊ ၄-ပါးသော သစ္စာတရားကို။ ဇာနိတွာ၊ သိပြီး၍။ ဌိတေန၊ တည်သော။ မဂ္ဂဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ။

ဒိဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ဒဿနေန၊ မြင်တတ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို။ ပဿိတွာ၊ မြင်ပြီး၍။ ဌိတေန၊ သော။ (မဂ္ဂဉာဏေန)။ ဣတိ အတ္ထော။ ပတ္တေနာတိ၊ ကား။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့သို့။ ပတွာ၊ ရောက်ပြီး၍။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားသို့။ ပတ္တေန၊ ရောက်ပြီးသော။ (မဂ္ဂဉာဏေန)။ ဝိဒိတေနာတိ၊ မဂ္ဂဉာဏေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့ကို။ ဝိဒိတာနိ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်ရှားသည်တို့ကို။ ကတာနိ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ တဿာ၊ ကြောင့်။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုအရိယ သစ္စာတရားသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝိဒိတံနာမ၊ သိအပ်ပြီးသည်မည်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားပြီးသည်မည်သည်။

မဂ္ဂဉာဏံပေ။ ဓမ္မောတိ။ ။ ဓမ္မဟူသော အမည်သည် 'ဗိဋ္ဌဓမ္မော' စသည်၌ကဲ့သို့ အရိယသစ္စာ တရား၏ အမည်ဟု ရှေး၌ပြုခဲ့ပြီ။ မဂ်ဉာဏ်ကို 'ဓမ္မ'ဟု ဟောတော်မူရာ ဤ ပါဠိ၌ကား မဂ်ဉာဏ်က အရိယသစ္စာ ဓမ္မဟူသော ကျက်စားရာရှိသောကြောင့် ကျက်စားရာ ဓမ္မ၏ အမည်ကို မဂ်ဉာဏ်၌ တင်စား၍ ကာရဏပစာရအားဖြင့် မဂ်ဉာဏ်ကို 'ဓမ္မ'ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်ဟူသို့၊ [မဂ်ဉာဏ်က အရိယသစ္စာ ၄-ပါးကို အာရုံပြုသည်မဟုတ်၊ နိဒဓမ္မသစ္စာ တပါးကိုသာ အာရုံပြုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဂေါစရအရ ကျက်စားရာဟု သာ မည အနက် ကိုယူပါ။ အာဠုတိုင်အောင် မယူပါနှင့်။ ကျက်စားရာ ဟူသည်လည်း ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း စသောအားဖြင့် ကျက်စားခြင်းတည်း။]

ဟောတိ။ ဝိဒိတဓမ္မေန၊ သိအပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါး တရားရှိသော။ ဝါ၊ ထင်ရှားပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါး တရားရှိသော။ တေန၊ ထို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိယော ဂါဠေနာတိ၊ ကား။ စတုသစ္စဓမ္မံ၊ ကို။ ပရိယောဂါဟေတုာ၊ သက်ဝင်၍၊ ဌိတေ-န၊ တည်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ နယံ နေတိတိ၊ ကား။ အတီတေ စ၊ အတိတ်ကာလ ဌ်၎င်း။ ဝါ၊ သို့၎င်း။ အနာဂတေ စ၊ ဌ်၎င်း။ ဝါ၊ သို့၎င်း။ နယံ၊ နည်းကို။ နေတိ၊ ဆောင်၏။ ဟရတိ၊ ဆောင်၏။ ပေသေတိ၊ ပို့ဆောင်၏။ [ဤ အဖွင့်အတိုင်း ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပုံကို ပါဠိတော်နိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤနည်းကိုပို့ဆောင်ခြင်းသည်။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ န ကိစ္စံ၊ ကိစ္စမဟုတ်။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဿ၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်၏ကိစ္စ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သတ္တာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ ကို။ အဘိတာနာဂဒတ၊ အဘိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သော သစ္စာ ၄- ပါး တရားတို့သို့။ နယံ၊ ကို။ နယနသဒိသံ၊ ဆောင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် နှင့် တူသည်ကို။ ကတိ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ကဿ၊ နည်း။ (ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဿ၊ ၏။) မဂ္ဂမူလကတ္တာ၊ မဂ်ဉာဏ်လျှင် အရင်းခံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဘာဝိတမဂ္ဂဿ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော မဂ် ကိစ္စရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာ နာမ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ သည်။ မဂ္ဂဉာဏမေဝ၊ ကိုသာ။ နယံ၊ နည်းကို။ နယနသဒိသံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူပြီ။

နယံ နေတိ။ ။ “သော ဣဒံနာ ဓမ္မေန ဉာတေန။ ပေ။ အဘိတာနာဂတေ နယံ နေတိ” ဟု ပါဠိတော်ရှိပုံကို ရှေးဦးစွာ သတိပြုပါ။ ထို မဂ္ဂသမဂ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့ကို ဉာတ ဒိဋ္ဌ ပဉ္စ ဝိဒိတ ပရိယောဂါဠဖြစ်သော ဤခဏ်ဉာဏ် တရားဖြင့် ကိုယ်တိုင်အသော အခါ အတိတ်တုန်းက သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း ဒုက္ခသစ္စာကို မိမိသိသကဲ့သို့ ထီးထွင်း၍ သိကြကုန်ပြီ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အတိတ် အဘိအားဖြင့်လည်း ရှေးသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ သိပုံ သိနည်းကို ဉာဏ်ဖြင့် ပို့ဆောင်၏။ အနာဂတ်ကာလ၌လည်း သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ဒုက္ခသစ္စာကို မိမိသိသကဲ့သို့ သိကြလိမ့်မည်ဟု သိပုံ သိနည်းကို ပို့ဆောင်၏။ ဤသို့ ပို့ဆောင်ခြင်းကို “နယံ နေတိ”ဟု ဆိုသည်။

သတ္တာရာပန။ ။ “နယံ နေတိ” အရ နည်းကို ဆောင်ခြင်း ကိစ္စသည် မဂ်ဉာဏ်၏ ကိစ္စ မဟုတ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ ကိစ္စဖြစ်လျှင် မြတ်စွာ ဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် “ဣဒံနာ ဉာဏေန နယံ နေတိ”ဟု ”ဤမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အတိတ် အနာဂတ်တို့သို့ နည်းကို ဆောင်ပုံကို ဟောတော်မူရပါသနည်း”ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် “သတ္တာရာ ပန”စသည်ကို မိန့်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ ကိစ္စဖြစ်သော်လည်း ထို ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်သည် မဂ်ဉာဏ်လျှင် အရင်းခံ ရှိသောကြောင့် (မဂ်ဖိုလ်ရပြီးမ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်ရသောကြောင့်) မဂ် ဉာဏ်ကိုပင် အတိတ် အနာဂတ်တို့သို့ နည်းကို ဆောင်သကဲ့သို့ ပြုတော်မူအပ်သည်-ဟူလို။

အဝိစ၊ သည်သာမကသေး။ (တတိယတနည်းကား)။ ဝေံ၊ သို့။ အတ္ထေ၊ ဤသော
 ဣမိနာ ဓမ္မေန။ ပေ။ နယံ နေတိဟူသောပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ။ (ကိံ၊
 အဘယ်သို့ မှတ်ထိုက်သနည်း။) ဣမိနာ၊ ဤ မဂ္ဂသမဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စတုသစ္စ-
 ဂေါစရံ၊ ၄-ပါးသော သစ္စာဟူသော ကျက်စားရာရှိသော။ ယ ဒေတံ (ယံ တေံ)
 မဂ္ဂဉာဏံ၊ အကြင် မဂ္ဂဉာဏ်ကို။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်ပြီ။ ကာရဏဘူတေန၊
 အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တေန ဉာဏေန၊ ထို စတုသစ္စဂေါစရဖြစ်သော
 မဂ္ဂဉာဏ်ကြောင့်။ အတိတာနာဂတေ၊ အတိတ် အနာဂတ် အဘို့တို့သို့။ ပစ္စ-
 ဝေက္ခဏဉာဏသင်္ခါတံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော။ နယံ၊ နည်းကို။
 နေတိ၊ ဆောင်၏။ (ဣတိ၊ အတ္ထော၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။)

ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တေန၊ ထိုမဂ္ဂ
 ဉာဏ်ဖြင့်။ နယံ၊ ကို။ နေတိ၊ ဧ။ တံ အာကာရံ၊ ထို အခြင်းအရာကို။ ဒဘောဘုံ၊
 ၄။ ယေဟိ ကေစိ အတိတမဒ္ဓါနန္တိအာဒိ (ဘဂဝါ) အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို ယေဟိ
 ကေစိ အတိတမဒ္ဓါနံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အဗ္ဗညံသုတိ၊ ကား။ ဇာနိံ သု၊
 သိကြကုန်ပြီ။ ပဋိဝိဇ္ဇိံ သု၊ ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်ပြီ။ ဣမညေဝါတိ၊ ကား။ ယံ
 ဒုက္ခံ၊ အကြင် ဒုက္ခကို။ အတိတေ၊ အတိတ်ကာလ၌။ အဗ္ဗညံသု၊ ထိုးထွင်း၍
 သိကြကုန်ပြီ။ ယဉ္ဇ (ဒုက္ခံ)၊ အကြင် ဒုက္ခကိုလည်း။ အနာဂတေ၊ ၌။ အဘိဇာနိ-
 သန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်လတ္တံ့။ တညေဝ၊ ထို အတိတ် အနာဂတ်ဒုက္ခ
 သည်ပင်။ ဣမံ၊ ဤ ဒုက္ခသည်။ န မဟုတ်။ ပန၊ ထိုသို့၎င်း ဤဒုက္ခမဟုတ်ပါသော်
 လည်း။ သရိက္ခဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခချင်း သဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေံ၊ ဤသို့
 “ဣမညေဝ” ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [အတိတ် အနာဂတ် ဒုက္ခကိုပင်
 သဒိသုပစာရအားဖြင့်။ “ဣမယေဝ၊ ဤဒုက္ခကိုပင်” ဟု ဟောတော်မူပါသည်-
 ဟူလို။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အတိတေပိ၊ ၌လည်း။ တဏှံ၊ တဏှာကို။
 ဌပေတွာ၊ ထား၍။ တေဘုမကက္ခန္ဓေယေဝ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သောခန္ဓာတို့ကိုပင်။
 ဒုက္ခသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဝိဇ္ဇိံ သု၊ ကုန်ပြီ။ တဏှံယေဝ၊ တဏှာကိုပင်။ သမုဒယ

အဝိစ။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ ဤနည်း၌ကား “ဣမိနာ ဓမ္မေန ဒိဋ္ဌေန” စသည်ကို ကာရဏ
 အနက်၌ သက်၍ “ဒိဋ္ဌေန-သော။ ပေ။ ပရိယောဂါဋ္ဌေန၊ သော။ ဣမိနာ ဓမ္မေန-စတုသစ္စ
 ဓမ္မလှိုင် ကျက်စားရာ ရှိသော ဤမဂ္ဂဉာဏ်ကြောင့်။ အတိတာနာဂတေ၊ ထိုသို့။ နယံ၊ ပစ္စ-
 ဝေက္ခဏဉာဏ် ဟူသောနည်းကို၊ နေတိ၊ ဧ” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

အမှာ။ ။ ပါဠိတော် စာအုပ်၌ “အဘိတာနာဂတေန” ဟု နာဝိဘတ်ဖြင့် ရွတ်ရ၏။
 အဋ္ဌကထာ၌ကား “အတိတာနာဂတေ” ဟု ရှိ၏။ ပါဠိတော်၌ နာဝိဘတ်ကို မည်သည့် အနက်
 ၌ သက်ဟုလည်း အဋ္ဌကထာ မဖွင့်၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “အတိတာနာဂတေ” ဟု ပါဠိမှန်
 ရှိသင့်၏။ နိဓာတ်သည် ဒွိကမ္မကတည်း။ ထို့ကြောင့် အတိတာနာဂတေကို ဒုတိယာဗဟုဝစ်
 ကြံပါသည်။

သစ္စန္တိ၊ ဟူ၍၊ မဂ္ဂသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဝိဇ္ဇိံ သူ။ အနာဂတေပိ ဝေမေဝ ပဋိဝိဇ္ဇိယန္တိ။
 တေရဟိပိ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌လည်း၊ ဝေမေဝ။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ သရိက္ခဋ္ဌေန၊ သဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမညေဝါတိ၊
 ဟူ၍။ (ဘဂဝဏံ) ဝုတ္တံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ အနန္တယေ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ အနုဂမန
 ဉာဏံ၊ ဤအတိတ် အနာဂတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍ သိတတ်သော အနုမာနဉာဏ်ကို။
 နယနဉာဏံ (တိ)၊ နည်းယူကြောင်းဉာဏ်ဟူ၍။ ကာရဏဉာဏန္တိ၊ အကြောင်း
 ဖြစ်တတ်သောဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ပရိယေ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ စိတ္တပရိစ္ဆေဒဉာဏံ၊ စိတ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း၌ ဖြစ်
 သော ဉာဏ်တည်း။ ပရသတ္တာနန္တိ၊ ကား။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။
 သေသသတ္တာနံ၊ ကြွင်းသောသတ္တဝါတို့၏။ ဣတရံ၊ ပရသတ္တာနံပုဒ်မှတပါးသော
 ပရပုဂ္ဂလာနံပုဒ်သည်။ တဿော၊ ထိုပရသတ္တာနံပုဒ်၏ပင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။
 စေတသာ။ ပေ။ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ အတ္တဇော စိတ္တေန တေသံ၊ ထိုတပါးသော
 သတ္တဝါတို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ သရာဂါဒိဝသေန၊ သရာဂစိတ် အစရှိသည်တို့၏ အပြား
 အားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ၊ ပိုင်းခြား၍။ နာနပ္ပကာရတော၊ အားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ ၍။
 သရာဂံဝါတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ယံ၊ အကြင်စကားရပ်ကို။
 ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုဆိုထိုက်သောစကားရပ်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ သော။ သတိ-
 ပဋ္ဌာနဝိဘဂေ၊ ၍။ ဝုတ္တမေဝ၊ သာ။ ပန၊ အထူးကား။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ၊ ကား။
 ဝိသေသော၊ တည်း။ ဣမ၊ ဤဉာဏဝိဘင်း၌။ အနုတ္တရံဝါစိတ္တံ ဝိမုတ္တံဝါစိတ္တန္တိ
 ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ လောကုတ္တရမ္ပိ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကိုလည်း။ လဗ္ဗတံ၊
 ၍။ ဟိ၊ မှန်။ အဝိပဿနပဂံ၊ ဝိပဿနာ၏ အာရုံအဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်သည်။
 (သမာနံ) ပိ၊ သော်လည်း။ ပရစိတ္တဉာဏဿ၊ ပရစိတ္တ ဝိဇာနနဉာဏ်၏။
 ဝိသယော၊ အာရုံသည်။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်နိုင်သည်သာ။ [သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌
 အနုတ္တရံအရ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရစိတ်ကိုသာ ဖွင့်ခဲ့၏။ ဝိမုတ္တံအရ တဒဂံ-
 ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိဖြင့် လွတ်သော ကာမမဟဂ္ဂုတ်စိတ်ကိုသာ ဖွင့်ခဲ့သည်။]

အနန္တယေ ဉာဏံ။ ။ ပါဠိတော်၌ “တတ္ထ ကတမံ အနန္တယေ ဉာဏံ” ဟုပုစ္ဆာမရှိ။ “တတ္ထ
 ကတမံ ဓမ္မေ ဉာဏံ” ဟု စတုတ္ထပိဋကိယျာဉ် “ဓမ္မေ ဉာဏံ” နှင့်စပ်၍ ပစ္စေကေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့်
 အတိတ် အနာဂတ် ကာလ၌သိပုံနည်းကိုပါ ဆောင်ပြတော်မူသောကြောင့် ထိုဉာဏ်ကို
 “အနန္တယေ ဉာဏံ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ပရိယေ ဉာဏံ။ ။ “ပရိယ” သဒ္ဓါသည် “ပရိစ္စ” သဒ္ဓါကဲ့သို့ ပရိ+ဣ+ဓာတ်တည်း။
 ပရိယ၌ အ ပစ္စည်း၊ ပရိစ္စ၌ တွာ ပစ္စည်း၊ ဤသို့ ပစ္စည်းချင်းသာ ကဲ့သို့ပင်၊ ပရိယယနံ ပရိ
 ယော-ပိုင်းခြားခြင်း၊ ထိုကြောင့် ပရိယေကို စိတ္တ ပရိစ္ဆေဒဟု ဖွင့်သည်။ [ပရိနောကံ၌ သရ
 ရှုလျှင် ယ-လာသောကြောင့် ပရိယယနံဟု ဝစနတ္ထပြုသည်။ ပုဒ်ပြီးရာ၌ကား ဣ ကို ပြု၊
 ကော် အယပြုပြီးနောက် အ ကို ချေထားသည်ဟု ကြံပါ။]

အဝသေသာ ပညာတိ၊ ကား။ ဓမ္မေညဏာဒိကာ၊ ဓမ္မေညဏ်အစရှိကုန်
 သော။ တိဿော၊ ပညာ၊ တို့ကို။ (ဓမ္မေညဏ်၊ အနုယေညဏ်၊ ပရိယေညဏ်တို့။)
 ဌပေတော၊ ရှိ။ သေသာ၊ ကြွင်းသော။ သဗ္ဗာပိ၊ သော။ ပညာ၊ ပညာ
 သည်။ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်ဟူ၍။ သမ္မတတ္တာ၊ သမုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သမ္မုတိဉာဏ်နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသမ္မုတိဉာဏ်ဟူ
 သောပုဒ်၌။ ဝစနတ္ထော၊ ကား။ သမ္မုတိမိ၊ သမ္မုတိဉာဏ်၌။ (ပဝတ္တ၊ ဖြစ်သော။ ဝါ၊
 ပါဝင်သော။) ဉာဏ်၊ ဉာဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မုတိဉာဏ်၊ မည်၏။

၇၉၇။ ကာမာဝစရကုသလေပညာတိ၊ ကား။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။
 အယံ၊ ဤကာမာဝစရကုသိုလ်၌ဖြစ်သော ပညာကို။ ဝါ၊ သည်။ ဧကန္တေန၊ ဖြင့်။
 ဝဋ္ဋသ္မိံ ၊ ဝဋ္ဋ၌။ စုတိပဋိသန္ဓိံ ၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို။ အာစိနတေ၊ စိတ်တတ်သည်သာ။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာစယာယ နော အပစယာယာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ)
 ဝုတ္တာ။ ပန၊ ကား။ လောကုတ္တရမဂ္ဂပညာ၊ လောကုတ္တရာမဂ်၌ယှဉ်သော ပညာ
 ကို။ ဝါ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စုတိပဋိသန္ဓိံ ၊ ကို။ အပစိနတေ၊ စိခြင်းကို
 ပယ်တတ်သည်သာ။ ဝါ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပစယာယ
 နော အာစယာယာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရပညာ၊
 ရူပါဝစရပညာ၊ အရူပါဝစရပညာသည်။ စုတိပဋိသန္ဓိံမိ၊ ကိုလည်း။ အာစိနတိ၊ ၏။
 ဝိက္ခမ္ဘန္တဝသေန၊ ဝိက္ခမ္ဘန္တ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကိလေသေစေ၊ ကိလေသာနိဝရဏ
 တို့ကို၎င်း။ ကိလေသမူလကေ၊ ကိလေသာဟူသော အရင်းခံရှိကုန်သော။
 ဓမ္မေ၊ ကာမဘဝတရားတို့ကို၎င်း။ အပစိနတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 အာစယာယစေဝ အပစယာယစာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ။ သေသာ၊ ကြွင်းသောပညာ
 ကို။ ဝါ၊ သည်။ (ကာမာဝစရ ဝိပါကိကြိယာ ပညာစသည်။) စုတိပဋိသန္ဓိံ ၊ ကို။
 နေဝ အာစိနတိ၊ စိလည်း မစိတ်။ န အပစိနတိ၊ စိခြင်းကိုလည်း မပယ်တတ်။
 ဝါ၊ ဖျက်လည်း မဖျက်ဆီးတတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေဝ အာစယာယ နော အပ-
 စယာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ။

၇၉၈။ နစ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇာတိတိဗ္ဗဒိ၊ ဟူသော ဤစကားရပ်ကို။
 ပဌမဇ္ဈာနပညံ၊ ပဌမဈာန်၌ ယှဉ်သောပညာကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (ဘဂဝတာ)
 ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထိုပဌမဈာန်၌ယှဉ်သော ပညာသည်။ အဿ၊ ထိုပဌမ

သမ္မုတိဉာဏံ ။ ။ သမ္မတတ္တာ ဟူသော ကံပုဒ် ဟိတ်ကို ကြည့်၍ သမ္မုတိမိ၌ ကံ အနက်
 ပေးလိုက်သည်။ မုဓာတ်၏ ဇာနဒအနက်ကို ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ မတွေ့ရ။ မုနဓာတ်ကိုသာ
 တွေ့ရ၏။ မုနာတိ၌ ကိယာဒိ နာပုဒ်၊ ဓာတုန် န ကို ချေထားသည်။ ထို့ကြောင့် သမ္မုတိ
 ဟူသော ပုဒ်သည် ကိတ်ပုဒ်ဖြစ်သိရန် ခဲယင်းလှသောကြောင့် မနဓာတ် တိပဗ္ဗုဒ်ဖြင့်
 “သမ္မုတိ”ဟု ပြင်ကြသည်။ ထိုအတိုင်းဆိုလျှင် “သမ္မုတိဉာဏံ”ဟု မရှိရ ၊ “သမ္မုတိဉာဏံ”
 ဟူသာ ငိုရပေလိမ့်မည်။

ဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ကာမဝိဝေကေန၊ ကာမတို့၏ ကင်းဆိတ်ခြင်းဖြင့်။ [“ဝိဝိဇ္ဇေဝကာမေဟိ” ကို ရည်ရွယ်သည်။] ပတ္တဗ္ဗတ္တာ၊ ရောက်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကိလေသနိဗ္ဗိဒါယ၊ ကိလေသာတို့၌ ငြိမ်းငြေ့ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ စ၊ ဆက်။ တာယ၊ ထိုပဌမဈာန်ပညာဖြင့်။ သေ(သော)၊ ဤ ပဌမဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထုကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့၌။ ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းသောရာဂရှိသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ကာမတို့၌ ကင်းသောရာဂရှိပါသော်လည်း။ အဘိညာပါဒကဘာဝံ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေခံ၏အဖြစ်သို့။ အပ္ပတ္တတာယ၊ မရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စ၊ အဘိညာယော၊ တို့ကို။ နေဝ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်။ နိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ ကသိုဏ်းနိမိတ် စသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့ကို။ န ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ နိုင်။ ဝေ၊ လျှင်။ အယံ ပညာ၊ ဤပဌမဈာန်၌ ယှဉ်သော ပညာသည်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ကိလေသာတို့၌ ငြိမ်းငြေ့ခြင်းငှါ။ ဟောတိ။ ပဋိဝေဝဇာယ၊ အဘိညာဉ်သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ နော (ဟောတိ)။

သွေဝါတိ၊ ကား။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ သို့။ ပတုာ၊ ၍။ ဌိတော၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမေသု ဝိတရာဂေါ သမာနောတိ၊ ကား။ တထာ၊ ထိုပဌမဈာန်ဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘိတာနယေဝ၊ ပယ်ခွါအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းသောရာဂရှိသည်။ (သမာနော)။ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ပဉ္စ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇတိ။ ဣဒံ၊ ဤ ပဉ္စအဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇတိဟူသော စကားရပ်ကို။ စတုတ္ထဇ္ဈာနပညံ၊ ကို။ သန္ဓာယ(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနပညာ၊ သည်။ အဘိညာပါဒကဘာဝေနာပိ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေခံ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ပဉ္စ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇတိ။ အဘိညာဘာဝပ္ပတ္တိယာပိ၊ အဘိညာဉ်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းအားဖြင့်လည်း။ (ပဉ္စအဘိညာယော) ပဋိဝိဇ္ဇတိ ဝေ၊ ကေန ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သ၊ ထိုစတုတ္ထဈာန်ပညာသည်။ ပဋိဝေဝဇာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ပဌမဇ္ဈာနပညာယဝေ၊ ပဌမဈာန်၌ယှဉ်သော ပညာဖြင့်ပင်။ ကိလေသေသပိ၊ တို့၌လည်း။ နိဗ္ဗိဒ္ဓတ္တာ၊ ငြိမ်းငြေ့ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ နော (ဟောတိ)။

ပန၊ ဆက်။ ယာ အယံ ဒုတိယ တတိယဇ္ဈာနပညာ၊ အကြင်ဒုတိယဈာန်၌ ဖြစ်သောပညာ၊ တတိယဈာန်၌ဖြစ်သောပညာသည်။ (အတ္ထိ)။ သ၊ ထိုဒုတိယ တတိယဈာန်၌ဖြစ်သော ပညာသည်။ ကတရကောဋ္ဌာသံ၊ အဘယ် အဘို့သို့။ ဘဇတိ၊ ကပ်ဝင်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ သောမနဿဝေေန၊ သောမနဿဝေဒနာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ပဌမဇ္ဈာနမ္ပိ၊ သို့လည်း။ ဘဇတိ၊ ကပ်ဝင်၏။

အဝိတက္ကဝသေန၊ ဝိတက်မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနမှ၊ သို့လည်း။
 (ဘဇတိ)။ ဧဝံ၊ သို့။ သော၊ ဤဒုတိယဈာန် တတိယဈာန်၌ဖြစ်သောပညာကို။
 ပဌမဇ္ဈာန သန္နိသိတာဝါ၊ ပဌမဈာန်၌ မှီသည်ကို၎င်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသန္နိသိတာ
 ဝါ၊ စတုတ္ထဈာန်၌ မှီသည်ကို၎င်း။ ကာတဗျာ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါယစေဝ ပဋိဝေဓာယ
 စာတိ၊ ကား။ မဂ္ဂပညာ၊ မဂ်၌ယှဉ်သောပညာသည်။ သမ္ပသိဗ္ဗိ၊ အလုံးစုံလည်း
 ဖြစ်သော။ ဝေဇ္ဇ၊ ဝဋ်၌။ နိဗ္ဗိန္ဒနတော၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်း
 ငှါ၎င်း။ ဆဋ္ဌ၊ သော။ အဘိညံ၊ အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈနတော၊
 ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။ ပဋိဝေဓာယစ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ၎င်း။ ဟောတိ။

၇၉၉။ ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘိတိအာဒိသု၊ တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော) ယှာယံ (ယော+အယံ)၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပဂုဏဿ၊ အဝါးဝ
 စွာ ခံလှလာအပ်ပြီးမဟုတ်သော။ ပဌမဇ္ဈာနဿ၊ ကို။ လာဘိ၊ ရခြင်းရှိသည်။
 (ဟောတိ)။ တတော၊ ထိုပဌမဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌိတံ၊ ထပြီးသော။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။
 အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမသဟဂတော၊ ဝတ္ထုကာမနှင့်တကွ
 ဖြစ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ သညာမနသိကာရာ၊ သညာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းထို့သည်။
 သမုဒါစရန္တိ၊ လွန်စွာ အထက်အထက်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ လွမ်းမိုး၍ ဖြစ်ကုန်၏။
 တုဒန္တိ၊ ထိုးဆွကုန်၏။ စောဒေန္တိ၊ ကာမသို့ ညွတ်ကိုင်သို့ရန် တိုက်တွန်းကုန်၏။
 [အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ တကွဖြစ်သည်။ သမ္ပယုတ်၏ အဖြစ်ဖြင့် တကွဖြစ်သည်
 မဟုတ်ဟု သိစေလို၍ “အာရမ္မဏဝသေန”ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။] တဿ၊ ထို
 ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (မလေ့လာအပ်သော ပဌမဈာန်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။) ကာမာနု-
 ပက္ခန္ဓာနံ၊ ကာမသို့ ပြေးဝင်ကုန်သော။ သညာမနသိကာရာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊
 ကြောင့်။ သာ ပဌမဇ္ဈာနပညာ၊ ထိုပဌမဈာန်ပညာသည်။ ဟာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်
 ၏။ ပရိဟာယတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဆုတ်ယုတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟာနဘာဂိ-
 နီတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။

တဒနုဓမ္မတာတိ၊ ကား။ တဒနုဂ္ဂပသဘာဝါ၊ ထိုပဌမဈာန်အားလျော်သော
 သဘောရှိသော။ (သတိ ၌စပ်)။ [“ဓမ္မကို သဘာဝ”ဟု ယူငဲ့သည်။ တာ ပစ္စည်း
 အနက်မရှိ။] သတိ သန္တိဋ္ဌတိတိ ဣဒါ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ မိစ္ဆာသတိ၊ မိစ္ဆာ-
 သတိကို။ [နောက်၌လာမည့် “နိက္ခန္တိ”ကို ဆိုသည်။ တနည်း၊ နောက်၌လာမည့်
 နိက္ခန္တိနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဆိုသည်။] သန္ဓာယ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။
 သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသတိကို။ (သန္ဓာယ) န (ဝုတ္တံ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည့်
 မဟုတ်။ တိ၊ မှန်။ (တနည်း) တိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင် ပဌမဈာနလာဘိပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ပဌမဇ္ဈာနာနုဂ္ဂပ သဘာဝါ၊ ပဌမဈာန်အား လျော်သော သဘောရှိသော။
 (နိက္ခန္တိ ၌စပ်)။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သန္တတော၊ ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။
 ဒိသ္မာ၊ ရှု၍။ အဿာဒယမာနာ၊ လွန်စွာသာယာသော။ အဘိနန္ဒမာနာ၊ လွန်စွာ

နှစ်သက်သော။ နိကန္တိ။ တပ်မက်တတ်သော တဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ၏။ တဿ။ ထို ပဌမဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိကန္တိဝသေန။ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ၏ အစွမ်းကြောင့်။ သာ ပဌမဈာနပညာံ။ သည်။ နေဝ ဟာယတိ။ ဆုတ်လည်း မဆုတ်ယုတ်။ န ဝဇုတိတိုးလည်း မတိုးတက်။ ဌိတိကောဋ္ဌာံသိကာတည်တံ့ခြင်း အဘိရှိသည်။ ဟေံတံ။ ၏။ တေန။ ကြောင့်။ ဌိတိဘာဂိနိ ပညာတိ ဝုတ္တံ။

အဝိတက္ကသဟဂတာတိ။ ကား။ အဝိတက္ကံ။ သော။ ဒုတိယဈာနံ။ ကိ။ သန္တတော၊ အားဖြင့်။ ပဏိတတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပဌမဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိတက္ကသဟဂတာ၊ ဝိတက်မရှိသော ဒုတိယဈာန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ (သညာမနသိကာရာ ဌံ ဖပံ)။ သမုဒါစရန္တိတိ။ ကား။ ပဂုဏတော၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သော။ ပဌမဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတံ။ ထပြုံးသော ပဌမဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒုတိယဈာနာဓိကမတ္တာယ၊ ဒုတိယဈာန်ကို ရခြင်းအကျိုးငှါ။ တုဒန္တိ။ ထိုးဆွကုန်၏။ စောဒေန္တိ။ တိုက်တွန်းကုန်၏။ ဟဿ။ ထို ပဌမဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပရိ။ အထက်၌။ ဒုတိယဈာနာနုပက္ခန္ဓာနံ၊ ဒုတိယဈာန်သို့ ပြေးဝင်ကုန်သော။ သညာမနသိကာရာနံ။ တို့၏။ ဝသေန။ ကြောင့်။ သာ ပဌမဈာနပညာ။ ကိ။ ဝိသေသဘူတဿ၊ ပဌမဈာန်ထက် ထူးသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဒုတိယဈာနဿ။ ၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတယ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသဘာဂိနိတိ ဝုတ္တာ။

နိဗ္ဗိဒါသဟဂတာတိ။ ကား။ ပဌမဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတံ။ သော။ တမေဝ။ ထို ပဌမဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်။ နိဗ္ဗိဒါသခါတေန၊ ဈာန်အင်္ဂါအပြား၌ ငြီးငွေ့တတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိပဿနာဉာဏေန၊ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်။ သဟဂတာ၊ ကုန်သော။ (သညာမနသိကာရာ ဌံ ဖပံ)။ ဟိ။ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)။ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဉာဏံ။ ကိ။ ဝါ။ သည်။ ဝတ္ထန္တေ။ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။ ဈာနဂံဘေဒေ၊ ဝိဇာကံသော ဈာန်အင်္ဂါအပြား၌။ နိဗ္ဗိဒ္ဓတိ။ ၏။ ဥက္ကဏ္ဍတိ။ ပျင်းရိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗိဒါတိ။ ဟူ၍။ ဝုဋ္ဌတိ။ သမုဒါစရန္တိတိ။ ကား။ နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယတ္တာယ၊ ငှါ။ စောဒေန္တိ။ ဝိရာဂပသဉ္စိတာတိ။ ကား။ ဝိရာဂသခါတေန၊ မတပ်မက်ကြောင်းဟု ဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနေန၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်။ ဥပသံဟိတာ၊ စပ်ယှဉ်ကုန်သော။ (သညာမနသိကာရာဌံ ဖပံ)။ ဟိ။ မှန်။ ဝိပဿနာဉာဏံ။ ကိ။ ဝါ။ သည်။ ဣမိနဒ္ဓိမဂ္ဂေန၊ ဤ ဝိပဿနာဉာဏ် ဟူသော လမ်းဖြင့်။ ဝိရာဂံ၊ မတပ်မက်ကြောင်းဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ။ ကိ။ သစ္စိကာတံ။ ငှါ။ သက္ကာတတ်ကောင်း၏။ ဣတိ။ ဤသို့။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိရာဂပသဉ္စိတန္တိ။ ဟူ၍။ ဝုဋ္ဌတိ။ ၏။ တံ သမ္ပယုတ္တာ၊ ထို ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ သညာမနသိကာရာပံ။ တို့သည်လည်း။ ဝိရာဂပသဉ္စိတာဝေနာမ၊ ဝိရာဂပသဉ္စိတံတို့ပင်

မည်၏။ [“သဟစရဏနည်းအားဖြင့် သညာမနသိကာရတို့ကိုလည်း ‘ဝိရာဂပ-
 သဉ္စိတာ’ဟု ခေါ်နိုင်သည်” ဟုလို။] တဿ၊ ထို ပဌမဈာနလင်္ကာပုဂ္ဂိုလ်၏။
 တေသံ သညာမနသိကာရာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ကြောင့်။ သာ ပဌမဈာန်ပညာ၊
 ကို။ အရိယမဂ္ဂပဋိဝေဿ၊ အရိယမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏။ ပဒဋ္ဌာန-
 တာယ၊ နိုးသော် အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗေတောဂိနိတိ ဝုတ္တာ။
 ဧဝံ သို့။ စတုသု ဌာနေသု၊ တို့၌။ ပဌမဈာန်ပညာဝ၊ ကိုသာ။ ကထိတာ။
 ဒုတိယဈာန်ပညာဒီသုပိ။ ဣမိနာဝ နယေန၊ သင်္သလျှင်။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဂဝာ။ ကိစ္ဆေန ။ ပေ။ ဥပ္ပါဒေန္တဏ္ဍာတိ၊ ကား။ လောကုတ္တရာသမာဓိံ ။
 လောကုတ္တရာသမာဓိကို။ ဥပ္ပါဒေန္တဏ္ဍာ၊ ဖြစ်စေလသော်။ ဝါ၊ ဖြစ်စေသော။
 ပုဗ္ဗဘာဒဂ၊ မဂ်၏ ရှေ့အဘို့၌။ အာဂမနကာလေ၊ မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း
 ဝိပဿနာဖြစ်ရာ အခါ၌။ ကိစ္ဆေန၊ ငြိုငြင်သဖြင့်။ ကသိရေန၊ ကသိကအောက်
 ဖြင့်။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသဖြင့်။ သသင်္ခါရေန၊ သင်္ခါရနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်။
 သပ္ပယောဂေန၊ ပယောဂနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်။ ကိလမန္တဏ္ဍာ၊ ပင်ပန်း
 သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ပင်ပန်းလျက်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမေတုဘ၊ ပယ်ခါ၍။
 အာဂတဏ္ဍာ၊ လာခဲ့ရသော။ (ပုဂ္ဂလဏ္ဍာ စပ်။) [ဤ စကားဖြင့် ဒုက္ခပဋိပဒါ
 ဖြစ်ပုံကို ပြသည်။] ဒန္တံ တဏှာနံ အဘိဇာနန္တဏ္ဍာတိ၊ ကား။ ကိလေသေသု၊
 တို့ကို။ ဝိက္ခမိတေသု၊ ပယ်ခါအပ်ပြီးကုန်လသော်။ ဝိပဿနာ ပရိဝါဇော၊
 ဝိပဿနာဉာဏ်ကို အဖန်ဖန် ထုံစေရာအခါ၌။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဝသိတွာ၊ ထုံ
 ပြီး၍။ လောကုတ္တရာသမာဓိသင်္ခါတံ၊ လောကုတ္တရာသမာဓိ ဟု ဆိုအပ်သော။ တံ
 ဌာနံ၊ ထိုအရာကို။ ဒန္တံ၊ နှေးနှေး။ သဏိကံ၊ ပြေးဖြေး။ အဘိဇာနန္တဏ္ဍာ၊
 ရသောအားဖြင့် ရှေးရှုသိရသော။ ဝါ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရသော။ ပဋိ-
 ဝိဇ္ဇန္တဏ္ဍာ၊ ထိုးထွင်း၍သိရသော။ ပါပုဏန္တဏ္ဍာ၊ ရောက်ရသော (ပုဂ္ဂလဏ္ဍာ
 ၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အဘိဇာနန္တဏ္ဍာ ၏ အဓိပ္ပါယ်နက်တည်း။ [ဒန္တံ
 တဏှာနံ အဘိဇာနန္တဏ္ဍာ၊ ဟူသော ဤ စကားဖြင့် “ဒန္တာဘိည” ဖြစ်ပုံကို
 ပြသည်။]

အယံ ဝုဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ယာ သော၊ အကြင် ပညာသည်။ ဧဝံ သို့။ (ဒုက္ခ-
 ပဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာအားဖြင့်) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ [အယံကို ပညာရောက်မှ တဲ့။]
 ကိလေသဝိက္ခမ္မနပဋိပဒါယ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခါကြောင်း အကျင့်၏။ ဒုက္ခ-
 တ္တာ၊ ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝိပဿနာ ပရိဝါသ ပညာယ၊
 ဝိပဿနာဉာဏ်ကို အဖန်ဖန် ထုံကြောင်း ပညာ၏။ ဒန္တတ္တာစ၊ နဲ့ နှေးသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဝုဇ္ဇတိ ၌စပ်။) မဂ္ဂကာလေ၊ မဂ်စိတ်၏ဖြစ်ရာအခါ၌။ ဧက-
 စိတ္တက္ခဏေ၊ တခုတည်းသော စိတ္တက္ခဏ်၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊
 ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အယံ ပညာ၊ ဤပညာကို။ အာဂမနဝသေန၊ မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်

လာကြောင်း ဝိပဿနာပညာနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာနာမာတိ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဥပရိ၊ အထက်ဖြစ်သော။ တိသု ပဒေသုပိ၊ ပုဒ်တို့၌လည်း။ (ဒုက္ခပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာ၊ သုခပဋိပဒါဒန္တာဘိညာ၊ သုခပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာ ပုဒ်တို့၌လည်း။) ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

၈၀၂။ သမာဓိဿ န နိကာမလာဘိဿာတိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာဓိဿ၊ ကို။ နိကာမလာဘိ၊ အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းရှိသည်။ န ဟောတိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿ၊ ထိုသမာဓိကို။ န နိကာမလာဘိနာမ၊ အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမာဓိ၊ သည်။ ဥပရူပရိ၊ အထက် အထက်၌။ သမာပဇ္ဇနတ္ထာယ၊ ဝင်စားကြောင်း သမာပတ်အကျိုးငှါ။ ဥဿက္ကိတုံ၊ အထက်သို့ တက်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ တိုးတက်ခြင်းငှါ။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ န ဟောတိ။ အပ္ပဂုဏဏ္ဍာနလာဘိဿ၊ အဝါးဝစာလေ့လာအပ်သည်မဟုတ်သော ပဌမဈာန်ကိုရခြင်းရှိသော။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ [“ဥ+သက္က(ဂဓေ)” ဟူသောဓာတ်ဖြင့် “ဥဿက္ကိ-တုံ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ။ ရှေးနိဿယ၌ “ဥဿက္ကိတုံ၊ အားထုတ်ခြင်းငှါ” ဟု ပါဠိပျက်၏။]

အာရမ္မဏံ ထောက် ဖရန္တဿာတိ၊ ကား။ ပရိတ္ထော၊ ကျဉ်းငယ်သော။ သပ္ပမတ္ထေဝါ၊ ဗန်း အတိုင်းအရှည်ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဝါ၊ စကောအတိုင်း အရှည်ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သဏဝမတ္ထေဝါ၊ ရေသောက်ခွက်ငယ်အတိုင်း အရှည် ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ကသိုဏ်းအာရုံ၌။ ပရိကမ္မံ၊ အဖန်ဖန် စီးဖြန်းမှုကို။ ကတော၊ ရှိ။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပရိတ္ထအာရုံ၌ပင်။ အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာသို့။ ပတော၊ ရှိ။ အဝစိတံ၊ ဧတိုးပွားစေအပ်သော။ ထောကမေဝ၊ အနည်းငယ်သာလျှင် ဖြစ်သော။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဖရန္တဿ၊ ဖြန့်သော ဗုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ငသသပဒေသုပိ ငသေဝနယော။ ဟိ၊ မှန်။ န နိကာမ လာဘိပဋိပက္ခတော၊ န နိကာမလာဘိပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဂုဏဏ္ဍာနလာဘိ၊ ပဂုဏဏ္ဍာနလာဘိပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဧတ္ထ၊ ဤ စက္ကနိဓွေသ၌။ နိကာမလာဘိတိ ဝုတ္တော။ စ၊ ဆက်။ အဝစိတာရမ္မဏပုဋိပက္ခတော၊ မတိုးပွားစေအပ်သော အာရုံ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝစိတာရမ္မဏံ၊ တိုးပွားစေအပ်သော အာရုံကို။ ဝိပုလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို။ တာဒိသမေဝ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်အပေါင်းကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ။

ဇရာ မရဏေပတံ ဉာဏန္တိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာ။ အာရမ္မဏံ ကတော စတုန္တံ သစ္စာနံ၊ တို့ကို။ ဧက ပဋိဝေဓဝသေန၊ တပြိုင်နက် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ဇရာ မရဏံ အာရမ္မာတိအာဒိနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသော။

ဝတ္ထု၊ တည်ရာကို။ ဝါ၊ ဖရာ မရဏဘဝ ဇာတိတခု စသောဝတ္ထုကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။ ပုပ္ဖဘာဝေ၊ မဂ်၏ ရှေ့အဘိ၌။ သစ္စဝဝတ္ထာပနဝသေန၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို အသီးအသီး ပိုင်းခြား မှတ်တားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ရှိသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [ဝဝတ္ထာပန၌ ဝိ=ဝိသုဝိသု+အဝ=အဝတ္ထိန္ဒိတုာ+ဌာ+ဏာပေ၊ ယု၊ ပစ္စည်း။ တည်စေခြင်းဟူသည် တားခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဌာဓာတ်ဖြစ်လျှင် ဌကိတ္ထိပြု၍ “ဝဝတ္ထာပန” ဟု၎င်း၊ ထပ်ဖြစ်လျှင် “ဝဝတ္ထပန” ဟု၎င်း ပါ၌ ၂-မျိုးရှိနိုင်သည်။]

စံတုက္ကနိဋ္ဌေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စကနိဋ္ဌေသအဖဉ်

၈၀၄။ ပဉ္စဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထုနိဋ္ဌေသေ၊ ၌။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗျော)။ ပီတိဖရဏတာဒိသ၊ အစရှိသည်တို့၌။ (ယာပညာ၊ သည်။) ပီတိ၊ ပီတိကို။ ဖရမာနာ၊ ဖြန့်လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒိသ၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ ဈာန်တို့၌။ (စံတုက္ကနည်းအားဖြင့် ပီတိသမ္ပယုတ္တဖြစ်သော ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်တို့၌။) (သာ)ပညာ၊ ထိုပညာသည်။ ပီတိဖရဏတာနာမ၊ ပီတိဖရဏတာမည်၏။ ဝါ၊ ပီတိကိုဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာပညာ မည်၏။ (ယာ ပညာ)။ သုခ၊ သုခကို။ ဖရမာနာ၊ ဖြန့်လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တိသ၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ တို့၌။ (သုခသမ္ပယုတ္တဖြစ်သော အောက်ဈာန် ၃-ပါးတို့၌။) (သာ)ပညာ။ သုခဖရဏတာနာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ သုခကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာမည်၏။ (ယာပညာ)။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ စေတော၊ စိတ်ကို။ ဖရမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ)စေတောပရိယပညာ၊ ထိုစေတောပရိယပညာသည်။ စေတောဖရဏတာ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ စိတ်ကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာပညာမည်၏။ (ယာ ပညာ)။ အာလောက၊ အရောင်အလင်းကို။ ဖရမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ)ဒိဗ္ဗစက္ခုပညာ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုပညာသည်။ အာလောက ဖရဏတာ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ အရောင်အလင်းကိုဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာမည်၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ္တနာမ၊ ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ် မည်၏။ ဝါ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ၏ မှတ်သားကြောင်းမည်၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ဒိသု ဈာနေသု ပညာ ပီတိဖရဏတာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (တဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၈၊ ဆက်။တတ္ထ၊ ထိုပီတိဖရဏဘာအစရှိသော ပညာတို့တွင်။ [ရှေးနိဿယ၌ “တတ္ထ၊ ထိုဒို့သု ဉာဏေသုစသောပါဠိ၌”ဟု စွဲလေ၏။] ပီတိဖရဏတာ၊ ပီတိဖရဏတာသည်၎င်း။ သုခဖရဏတာ၊ သုခဖရဏတာသည်၎င်း။ ခွေ၊ ၂ ဘက်ကုန်သော။ ပါဒါဝိယ၊ ခြေတို့နှင့်တူ၏။ စေတောဖရဏတာ၊ စေတောဖရဏတာသည်၎င်း။ အာလောကဖရဏတာ၊ အာလောကဖရဏတာ သည်၎င်း။ ခွေ၊ ကုန်သော။ ဟတ္ထာဝိယ၊ လက်တို့နှင့်တူ၏။ အဘိညာပါဒကဏ္ဍာနံ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေခံဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်သည်။ မဇ္ဈိမကာယောဝိယ၊ အလယ်ဖြစ်သော ကိုယ်နှင့်တူ၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ နိမိတ်သည်။ သီသံ ဝိယ၊ ဦးခေါင်းနှင့် တူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ ပဉ္စဂီကံ၊ ငါးပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ သမ္မာသမာဓိကို။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္ပန္နံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့်ပြည့်စုံသော။ ပုရိသံဝိယ၊ ယောကျ်ားကိုကဲ့သို့။ ကတော၊ ဒေသေတိ၊ ပြုတော်မူ၏။ အယံ ပဉ္စဂီကော သမ္မာသမာဓိတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤသမာဓိသည်။ ဟတ္ထပါဒသီသသဒိသေဟိ၊ လက်ခြေ၊ ဦးခေါင်းတို့နှင့်တူကုန်သော။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂေဟိ၊ အင်္ဂါတို့နှင့်။ ယုတ္တော၊ ယှဉ်သော။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိတည်း။ ဣတိ၊ ဤအယံ ပဉ္စဂီကော သမ္မာသမာဓိဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပါဒကဏ္ဍာနံ၊ ပါဒကဏ္ဍာန် ဖြစ်သော။ သမာဓိံ၊ သမာဓိကို။ ကထေသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။

အယံသမာဓိ ပစ္စုပ္ပန်သုခေါစေဝါတိအာဒိသု၊ တို့၌။ အရဟတ္တဖလသမာဓိ၊ အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိကို။ အဓိပေတော။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိသည်။ အပိတပိတက္ခဏေ၊ ဝင်စားအပ်ရာ ဝင်စားအပ်ရာခဏ၌။ သုခတ္တာ၊ ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန်သုခေါ၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ သုခရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ပုရိမော၊ ပုရိမော၊ ရှေ့၌ဖြစ် ရှေ့၌ဖြစ်သောသမာဓိသည်။ ပစ္စိမဿ ပစ္စိမဿ၊ နောက်၌ဖြစ် နောက်၌ဖြစ်သော။ သမာဓိသုခဿ၊ သမာဓိသုခ၏။ ပစ္စယတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ (နောက်ခဏ၌။) သုခဝိပါကော၊ သုခအကျိုးရှိ၏။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်သော။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သော။ ဖလစိတ္တံ၊ ဖိုလ်စိတ်သည်။ ပဏီတံ၊ မွန်မြတ်သော။ မခုရရူပံ၊ ချိုဆိမ့်သော အရသာနှင့်တူသော ရုပ်ကို။ သမုဠာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ ဖလသမာပတ်မှ။ ဝုဠိတဿ၊ ထပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ သဗ္ဗကာယာနုဂတံ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်သို့အစဉ်လိုက်သော။ သုခသမ္ပဿံ၊ ကောင်းသော အတွေ့ရှိသော။ ဖောဠဗ္ဗံ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံကို။ ပဋိစ္စုရုံ။ သုခသဟဂတံ၊ သော။ ကာယဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ ဤပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း။ အာယတိံ၊ ၌။ သုခဝိပါကော၊ ၏။ [ဖလသမာပတ်သည် တော်တော်ကြာကြာ ဝင်စားအပ်သောအခါ ထိုစိတ်များစွာကြောင့် တကိုယ်လုံး၌မွန်မြတ်သော စိတ္တဓရုပ်သစ်တွေ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ခန္ဓာကိုယ်၌အမြဲဖြစ်နေသောအခြား

ရုပ်များနှင့် ထိခိုက် တိုးဝေ့ သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထိုအထိအခိုက်သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဖြစ်၏။ ထို ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ထိခိုက်ပုံကား ငြင်ငြင်သာသာဖြစ်၍ သာယာဘူယံ ကောင်းလှ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အာရုံပြု၍ “သုခသဟဂုတ်ကာယ ဝိညာဏဝိထိဝိတ်” ဟူသော ဝိပါက်ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အာရုံပြု၍ သုခဖြစ်သမျှ၌ ဤသဘောချည်းတည်း။]

ကိလေသေဟိ၊ ကိလေသာတို့မှ။ အာရကတ္တာ၊ ဝေးကွာသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အရိယော၊ အရိယမည်၏။ ကာမာမိသဝဇ္ဇာမိသလောကာမိသာနံ၊ တဏှာဖြင့်သုံးသပ်အပ်သော ကာမ တဏှာဖြင့်သုံးသပ်အပ်သော ဝဋ်၊ တဏှာ ဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော လောကတို့၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ နိရာမိသော၊ နိရာမိသမည်၏။ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ၊ ကုန်သော။ မဟာပုရိသေဟိ၊ မြင့်မြတ်သောယောကျ်ား တို့သည်။ သေဝိတတ္တာ၊ မိဝ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အကာပုရိသသေဝိတော၊ အကာပုရိသသေဝိတမည်၏။ [ကုစ္ဆိတာ + ပုရိသာ = ကာပုရိသာ၊ န + ကာပုရိသာ = အကာပုရိသာ၊ အကာပုရိသေဟိ + သေဝိတော = အကာပုရိသသေဝိတော။] အင်္ဂသန္တတယ၊ ဈာန်အင်္ဂါ၏ ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာရမ္မဏ သန္တတယ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အာရုံ၏ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သဗ္ဗကိလေသဒရထသန္တတယံစ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာအပူတို့၏ငြိမ်းအေး ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သန္တော၊ ။ [ယောဇနာ၌ကား “ဒရထတော” ဟု အပါဒါန်ဖွင့်လေ၏။] အတပုနိယဇဋ္ဌန၊ မတင်းတိမ်အပ် မတင်းတိမ်နိုင်သည် ။ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏီတော၊ မွန်မြတ်၏။

ကိလေသပဋိပ္ပယာဒ္ဓိယံ၊ ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ လဒ္ဓတ္တာ၊ ရအပ်သောသမာဓိ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိပ္ပယာဒ္ဓလဒ္ဓေါ၊ မည်၏။) [ဤအလို “ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်ရအပ်သော” ဟုပေးပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ကိလေသပဋိပ္ပယာဒ္ဓိဘာဝဿ၊ ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းအေးခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကိ။ လဒ္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပ္ပယာဒ္ဓလဒ္ဓေါ၊ မည်၏။ [ဤအလို “ရအပ်သော ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းရှိသောသမာဓိ” ဟု ပေးပါ။] [ပါဠိတော်၌ “ပဋိ ပ္ပယာဒ္ဓ” ဟုရှိပါလျက် အဋ္ဌကထာ၌ “ပဋိပ္ပယာဒ္ဓိ” ဟုဖွင့်ခြင်းသည် သင့်ပါ၏ လောဟုမေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ပဋိပ္ပယာဒ္ဓိ ပဋိပ္ပယာဒ္ဓိ” စသည် မိန့်။] ဟိ၊ မှန်။ (ပဋိပ္ပယာဒ္ဓိဟု ဖွင့်ခြင်းသည် မှန်၏။) ပဋိပ္ပယာဒ္ဓိ၊ ပဋိပ္ပယာဒ္ဓိပုဗ္ဗင်္ဂင်း၊ ပဋိပ္ပယာဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဧကံ၊ တူ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိပ္ပယာဒ္ဓကိလေသေန၊ ငြိမ်းအေးပြီးသောကိလေသာ ရှိသော။ အရဟတာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လဒ္ဓတ္တာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ပဋိ- ပ္ပယာဒ္ဓလဒ္ဓေါ၊ မည်၏။ [ဤအလို “ငြိမ်းအေးပြီးသောကိလေသာရှိသောရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရအပ်သောသမာဓိ” ဟု ပေးပါ။]

ကောဒိဘာဝေန၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော အထက်သမာဓိဖြင့်။ အဓိဂတတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ကောဒိဘာဝါဓိဂတော၊ မည်၏။) [ဤအလို “မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော အထက်ဖြစ်သော သမာဓိဖြင့် ရအပ်သော” ဟု ပေးပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ဧကောဒိဘာဝမေဝ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကိုတိုးပွားစေတတ်သော အထက်ဖြစ်သော သမာဓိသို့သာလျှင်။ အဓိဂတတ္တာ၊ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကောဒိဘာဝါဓိဂတော၊ မည်၏။ [ဤအလို “မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော အထက်ဖြစ်သော သမာဓိသို့ ရောက်သော” ဟု ပေးပါ။] အပ္ပဂုဏသာသဝသမာဓိဝိယ၊ အဝါးဝစွာမလေ့လာအပ်သော အာသဝေါနှင့်တကွဖြစ်သော လောကီသမာဓိကဲ့သို့။ သသင်္ခါရေန၊ သင်္ခါရနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သပ္ပယောဂေန၊ ပယောဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ပစ္စနိကဓမ္မေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏနိကန္တိတရားတို့ကို။ နိဂ္ဂယ၊ နှိပ်၍၎င်း။ ကိလေသေ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာနစသော ကိလေသာတို့ကို။ ဝါ၊ ရေတွာ၊ တားမြစ်၍၎င်း။ အနဓိဂတတ္တာ၊ ရောက်အပ်သောတရား မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န သသင်္ခါရနိဂ္ဂယုဝါရိယဂတော၊ မည်၏။

စ၊ ဆက်။ တံ သမာဓိံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိကို။ သမာပဇ္ဇန္တော၊ ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ တတော၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိမှ။ ဝုဠဟန္တော၊ ထင်သာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတိဝေပုလ္လပတ္တတ္တာ၊ သတိ၏ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတော၊ အမှတ်ရသည်။ (ဟုတွာ) ဝ၊ ဖြစ်၍သာလျှင်။ သမာပဇ္ဇတိ၊ သမာပတ်ဝင်စား၏။ သတော၊ သည်။ (ဟုတွာ) ဝ၊ သာလျှင်။ ဝုဠဟတိ၊ သမာပတ်မှ ထ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ယထာ ပရိစ္ဆန္တကာလဝသေန၊ အကြင် အကြင် ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလနှင့် စပ်သဖြင့်။ သတော၊ သည်။ (ဟုတွာ) သမာပဇ္ဇတိ။ သတော (ဟုတွာ) ဝုဠဟတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ [ယံကို ဉာဏံ ရောက်မှတွံ။] ဧတ္ထ၊ ဤအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိ၌။ အယံ သမာဓိံ၊ ပေ။ သုခဝိပါကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ (ဤသို့ပါဠိတော်၌သာသညံ အတိုင်း) ပစ္စဝေက္ခမာနဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ပစ္စတ္ထံယေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ အပရပစ္စယံ၊ သူတပါးကိုစွဲမိ၍ ဖြစ်ရခြင်း မရှိသော။ ဝါ၊

န သသင်္ခါရ။ ပေ။ ဂတော။ ။ “သသင်္ခါရ” ကို “သပ္ပယောဂေန စိတ္တေန” ဟု ဖွင့်၍ “နိဂ္ဂယ” ကို “ပစ္စနိကဓမ္မေ” ဟု ကံပုဒ်ထည့်၍ ဖွင့်သည်။ “ဝါရိတ” ကို “ဝါရေတွာ” ဖွင့်ခြင်းကား ထုံးစံမရှိ၊ ထို့ကြောင့် နိဂ္ဂယနှင့် အသွားတူသော တွာ ပဋ္ဌည်း၏ ကာရိယ၊ ယ အက္ခရာဖြင့် “ဝါရိယ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်၊ ရှေ့က “န” နှင့် တကွ “အနဓိဂတ” ကား “ဂတော” ၌ ဂမုဓာတ်၏ သိခြင်းအနက် အဖွင့်တည်း၊ ဣကာ အဖွင့် အဓိပ္ပါယ်နှင့် တွဲ၍ကြည့်ပါ။

ယုံကြည်ဘွယ်ရာ တပါးသူမရှိသော။ ယံ ဉာဏံ၊ အကြင် ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ(ဉာဏံ)၊ သည်။ ဧကံ၊ တပါးသော။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါတည်း။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောအင်္ဂါတို့၌လည်း။ သေနယော။ ဝေ၊ သို့။ ပဉ္စမိ၊ ဣမေပိ ပစ္စင်္ကေကဏ္ဍဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အယံ သမာဓိံ၊ ကို။ ပဉ္စဉာဏိကော၊ ငါးပါးသောဉာဏ် ရှိသော။ သမ္မာသမာဓိနာမ၊ မည်၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဉ္စကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၀၅။ ဆဗ္ဗိဓေန ဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိဝိဓေ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ ဧကောပိ ဟုတော ဗဟုဓာ ဟောတိတိ အာဒိနယပဝတ္ထေ၊ အစရှိသော နည်းဖြင့် ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓေ တနခိုးအထူးအပြား၌။ (ပဝတ္ထံ)။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်၎င်း။ [ပါဠိတော်-ဣမာသု ၌စပ်။] ဣမိနာ၊ ဤ ဣဒ္ဓိဝိဓေ ဉာဏံဟူသော ပါဠိဖြင့်။ အဝိတက္ကာဝိစာရာ၊ ဝိတက်လည်း မရှိ၊ ဝိစာရလည်း မရှိသော။ ဥပေက္ခာ သဟဂတာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြစ်သော။ [ဤ စကားဖြင့် စတုတ္ထဈာန်ဖြစ်ကြောင်း ကို ပြသည်။] ရူပါဝစရာ၊ ရူပါဝစရ ဖြစ်သော။ ဗဟုဓာဘာဝိဒိသာဓိကော၊ များသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို ပြီးစေတတ်သော။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ တခု သော စိတ္တက္ခဏရှိသော။ အပ္ပနာပညာဝ၊ အပ္ပနာပညာကိုသာ။ [အဘိညာဉ် ပညာကို ဆိုလိုသည်။] ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိယာ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ ဒုရသန္တိကာဒိဘေဒသဒ္ဓါရမ္မဏာယ၊ ဝေးသော အသံ၊ နီးသောအသံ အစရှိသော အပြားရှိသော သဒ္ဓါရုံဟူသော အာရုံရှိသော။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယ၊ ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၌။ (ပဝတ္ထံ)။ ဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဣမိနာပိ၊ ဤသောတဓာတု ဝိသုဒ္ဓိယာ ဉာဏံ ဟူသော ပါဠိဖြင့်လည်း။ အဝိတက္ကာဝိစာရာ ဥပေက္ခာ သဟဂတာ ရူပါဝစရာ၊ ပကတိသောတဝိသယာတိတသဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ ပကတိသောတဝိညာဉ်၏ အာရုံကိုလွန်သော သဒ္ဓါရုံဟူသော အာရုံရှိသော။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ အပ္ပနာပညာဝ ကထိတာ။

ယဒတ္ထ။ ။ ယောဇနာ၌ “တ္ထေ”ကို “တေသ အင်္ဂေသ”ဟု ဖွင့်၏။ ဤသို့ “နိဒ္ဓါရဏ သမုဒါယ” ဖွင့်လျှင် “ဧကအင်္ဂ” ၌ “နိဒ္ဓါရဏိယ” အဖြစ်ဖြင့် စပ်ရလိမ့်မည်။ “ယံ” ၏ အတွင်းက ပုဒ်သည် ယံ၏စပ်ရာ ကြိယာအပြင်ဘက်သို့ ကျော်၍မစပ်နိုင်။ ဥပမာ—ယသ္မာ တသ္မာ ဝါကျ တို့၌ ယသ္မာဝါကျ၏ အတွင်းဖြစ်သော ပုဒ်သည် တသ္မာကိုကျော်၍ မစပ်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ငွေးနိဿယဝယ် “တ္ထေ” ဤ အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိ၌ ဟူသော အနက်သည် စာ သား ထုံးစံကျ၍ ကောင်းလှပေ၏။ “ယံ ဉာဏံ” ၌ အပေါင်း အာဓာရ အစိတ် အာဓေယံ အဖြစ်ဖြင့်စပ်ပါ။

ပရစိတ္တေ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ ပရသတ္တာနံ၊ တို့၏။ စိတ္တပရိစ္ဆေဒေ၊ စိတ်ကိုပိုင်းခြားခြင်း၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဣမိနာပိ၊ ဤ ပရစိတ္တေ ဉာဏံ ဟူသောပါဠိဖြင့်လည်း။ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ (အဝိတက္ကာ ဝိစာရာစသည်ဖြင့်ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော။) ပရေသံ၊ တို့၏။ သရာဂါဒိစိတ္တာရမ္မဏာ၊ သရာဂ အစရှိသောစိတ်လျှင်အာရုံရှိသော။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ အပ္ပနာပညာဝ၊ ကထိတာ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိယာ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိသမ္ပယုတ္တံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဣမိနာပိ၊ ဤ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိယာ ဉာဏံ ဟူသောပါဠိဖြင့်လည်း။ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ သော။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ နိဝုတ္တက္ခန္ဓာနုဿရဏသတိ သမ္ပယုတ္တာ၊ နေအပ်ဘူးသောခန္ဓာကိုအမှတ်ရနိုင်သောသတိနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ပေ။ ကထိတာ။ သတ္တာနံ စုတူပပါတေ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ စုတိယဉ္စ၊ စုတိ၌၎င်း။ ဥပပါတေစ၊ ပဋိသန္ဓေ၌၎င်း။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဣမိနာပိ၊ ဤသတ္တာနံ စုတူပပါတေ ဉာဏံဟူသော ပါဠိဖြင့်လည်း။ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ သော။ စဝနကဥပပဇ္ဇနကာနံ၊ စုတေခါနီး ပဋိသန္ဓေနေပြီးခါစဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏဓာတု အာရမ္မဏာ၊ အဆင်းဓာတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ သော။ အပ္ပနာပညာဝ၊ ကိုသာ။ ကထိတာ။ အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ သစ္စပရိစ္ဆေဒဇာနနဉာဏံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုပိုင်းခြား၍သိသောဉာဏ်၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤအာသဝါနံ ခယေဉာဏ်သည်။ လောကုတ္တရမေဝ၊ လောကုတ္တရာဉာဏ်သာတည်း။ သေသာနိ၊ အာသဝက္ခယမှကြွင်းသော ဣဒ္ဓိဝိစအစရှိသောဉာဏ်တို့သည်။ လောကိယာနိ၊ လောကိဉာဏ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဆက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၈၀၆။ သတ္တဝိဓနေ ဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိဝေသေန၊ သံသရာ၌ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်း၊ သံသရာမှ ဆုတ်နှစ်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ [ဇာတိပစ္စယာဇရာမရဏံဖြင့် သံသရာ၌ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ပဝတ္တိကို ပြ၏။ အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာမရဏံဖြင့် သံသရာမှ ဆုတ်နှစ်ခြင်းဟူသော နိဝတ္တိကို ပြ၏။] ကောဒေသယ၊ ကုန်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂေသု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အင်္ဂါတို့တွင်။ [အကြောင်းအကျိုးနှစ်ပါးပေါင်းမှ တအင်္ဂါသာရသောကြောင့် “ကောဒေသယ” ဟုဆိုသည်။] ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးပါးသော အင်္ဂါ၌။ ကာလတ္တယသေဒတော၊ ကာလ

သုံးပါး၏ အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံကို။ ဝတ္တာ၊
 ဟောတော်မူပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ယမ္ဗိဿ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။
 တဒေဝဉာဏံ၊ ထိုပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံကိုပင်။ သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ဓယဓမ္မ-
 တာဒီဟိ၊ ဓယဓမ္မတာ အစရှိကုန်သော။ ပကာရေဟိ၊ အပြားတို့ဖြင့်။ ဝုတ္တံ။
 [ဤတိုင်အောင် ပဝတ္တိ နိဝတ္တိအားဖြင့် ၆၆-ပါးရသည်။]

တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ [ယောဇနာ၌ တတ္ထ ကို တေသု ပဒေသု နိဒ္ဒါရဏံ။
 “တတ္ထာတိဝါ တသ္မိံ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏတိ အာဒိဝစနေ”ဟု စွဲလေ၏။
 မိမိကား “ဉာဏဒွယံ”ကို ကြည့်၍ “တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်”ဟု စွဲပါသည်။]
 ဇာတိပစ္စယာ။ ပေ။ ဇရာမရဏန္တိ၊ ဟူသော။ ဉာဏဒွယံ၊ ဉာဏ်နှစ်ပါးအပေါင်းကို။
 ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓါနဝသေန၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ အတိတမ္ပိ
 အဒ္ဓါနံ အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ အတိတေ၊ အတိတ်ကာလ၌။
 ဉာဏဒွယံ၊ ဉာဏ်နှစ်ပါး အပေါင်း၎င်း။ အနာဂတေ၊ ၌။ ဉာဏဒွယံ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဆ၊ ၆-ပါးသောဉာဏ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တာနိ၊ ထို ၆-ပါးသော
 ဉာဏ်တို့သည်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏေန၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ။ သတ္တ၊ တို့သည်။
 (ဟောန္တိ)။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ [“တတ္ထာတိ တေသု ယမ္ဗိဿ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိ-
 ဉာဏန္တိ ပဒေသု” ဟု ပါဠိတော်ပါဠိကို ယူ၍ ယောဇနာစွဲလေ၏။ မိမိကား
 အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဉာဏ်တို့ကိုပင် စွဲစေလိုသည်။]

ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ၊ ကား။ ပစ္စယာကာရဉာဏံ၊ ဇာတိအစရှိသောအကြောင်း
 တရားတို့၏ ဇရာမရဏစသော အကျိုးတရားတို့အား ကျေးဇူးပြုပုံ သတ္တိအခြင်း
 အရာဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိသောဉာဏ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စယာကာရော၊
 ဇာတိအစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ဇရာမရဏစသော အကျိုးတရားတို့

ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏေန သဒ္ဓိံ သတ္တ။ ။ ဉာဏ်ကို ရေတွက်ရာ၌ အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဓမ္မ
 ဋ္ဌိတိဉာဏ်ကို ဉာဏ်တပါး အဖြစ်ဖြင့် ရေတွက်ထား၏။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာ အလို
 “အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယမ္ဗိ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ အကြင် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊
 ၎င်း။ တမ္ပိ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ ထိုဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်လည်း” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးရသည်။

ဋီကာဆရာ ကား—“ဓယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏံ” ကိုသာ ဉာဏ်တပါးဟု ယူလို
 သည်။ ထိုဋီကာဆရာအလို “အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယမ္ဗိ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ အကြင်ဓမ္မဋ္ဌိတိ
 ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ။ တမ္ပိ၊ ထိုဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်လည်း။ ဓယဓမ္မံ၊ ပေ။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်း
 သဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဤသို့ အနက်
 ပေးရလိမ့်မည်။ မိမိ ဉာဏ်အားဖြင့် ပါဠိတော် အသွားကို စဉ်းစားသည်ရှိသော် ဋီကာဆရာ
 အယူအဆသာ သင့်မြတ်၏ဟု ထင်ပေသည်။ အဋ္ဌကထာ ဘက်က ထောက်ခံလေ့ရှိသော
 အနုဋီကာ ဆရာလည်း ဤအယူ၌ မထောက်ခံပါ။

အား ကျေးဇူးပြုပုံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဓမ္မာနံ၊ ဇရာမရဏ အစရှိသော အကျိုး တရားတို့၏။ ပဝတ္တံဠိတိကာရဏတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဓမ္မဠိတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ ဝါ၊ ဇရာ မရဏစသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မဠိတိဉာဏံ၊ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤ ဓမ္မဠိတိဉာဏ်ဟူသော အမည်သည်။ ဆဗ္ဗိဿေ၊ ဇ-ပါး အပြားရှိသော (ပစ္စုပ္ပန်၌ ဉာဏ် ၂-ပါး၊ အတိတ်၌ ဉာဏ် ၂-ပါး၊ အနာဂတ်၌ ဉာဏ် ၂-ပါးအားဖြင့် ဇ-ပါး အပြားရှိ သော)။ ဧတေဿေ ဉာဏဿ၊ ဤ သိသောဉာဏ်၏ပင်။ အဝိဝစနံ၊ တည်း။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော။ အင်္ဂေ၊ အင်္ဂါ၌။ (ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ မရဏစသော အင်္ဂါ၌)။ ဣမာနိ၊ ဤဉာဏ်တို့သည်။ (ဟောန္တိန္ဒ္ရစပ်) ဝါ၊ တို့ကို။ (ကတွာ ဌစပ်) သတ္တ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါး ခုနစ်ပါးတို့ကို။ ကဘ္ဘာ၊ ၍။ ကောဒသယ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂေသု၊ တို့၌။ သတ္တ သတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို ခယဓမ္မ အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်။ ခယဓမ္မန္တိ၊ ကား။ ဝယကမနသ- ဘာဝံ၊ ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မန္တိ၊ ကား။ ဝယကမနသ- ဘာဝံ၊ ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မန္တိ၊ ကား။ ဝိရုဇ္ဇနသဘာဝံ၊ မထပ်မက်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မန္တိ၊ ကား။ နိရုဇ္ဇနသဘာဝံ၊ ချုပ်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ဣမိနာ၊ ဤ ခယဓမ္မ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကထိ- တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ အပရဝိပဿနာယ၊ နောက်ဖြစ်သော ဝိပဿနာ ဖြင့်။ ပုရိမဝိပဿနာ သမ္ပသနံ၊ ရှေ့ဖြစ်သော ဝိပဿနာကို သုံးသပ်ခြင်းကို။ ကထိတံ၊ ပြီ။ တေန၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်းဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူလိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ သတ္တကတ္ထံ၊ ဝိပဿနာ ပဋိရိပဿနာ၊ ရှေ့ဝိပဿနာ၊ နောက်ဝိပဿနာတို့ကို။ ကထိတာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ ပဌမဉာဏေန၊ ပဌမဖြစ်သောဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ (ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏ်ဟူသော ပဌမ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။) သဗ္ဗ- သင်္ခါရေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့တည်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုတိယေန၊ ဒုတိယဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ (ခယဓမ္မံ။ ပေ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏ်ဟူသော ဒုတိယ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။) ဒဠှံ၊ မြင်ခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။

ဒုတိယံ၊ ဒုတိယဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ (အသတိ ဇာတိယာ၊ နတ္ထိ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏ်ဟူသော ဒုတိယာ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။) တတိယေန၊ တတိယဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်။ (ခယဓမ္မံ။ ပေ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏ်ဟူသော တတိယဝိပဿနာဉာဏ် ဖြင့်။) (ဒဠှံ ဝဇ္ဇတိ)။ တတိယံ၊ တတိယဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ (အတိတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ

ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ ဟူသော တတိယ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ စတုတ္ထေန၊ စတုတ္ထ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ (ဓယဓမ္မံ ပေ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏံ ဟူသော စတုတ္ထဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။) (ဒဠှံ ဝဇ္ဇတိ)။ စတုတ္ထံ၊ စတုတ္ထဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို။ (အတိတ်မိစ္ဆိ အဒ္ဓါနိ အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာ မရဏန္တိ ဉာဏံ ဟူသော စတုတ္ထဝိပဿနာဉာဏ်ကို)။ ပဉ္စမေန၊ ပဉ္စမဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ (ဓယ-ဓမ္မံ ပေ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏံ ဟူသော ပဉ္စမဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။) (ဒဠှံ ဝဇ္ဇတိ)။ ပဉ္စမံ၊ ပဉ္စမဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ (အနာဂတမိစ္ဆိ အဒ္ဓါနိ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ-န္တိ ဉာဏံ ဟူသော ပဉ္စမဝိပဿနာဉာဏ်ကို)။ ဆဋ္ဌေန၊ ဆဋ္ဌ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ (ဓယဓမ္မံ ပေ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏံ ဟူသော ဆဋ္ဌ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။) (ဒဠှံ ဝဇ္ဇတိ)။ ဆဋ္ဌံ၊ ဆဋ္ဌ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ (အနာဂတမိစ္ဆိ အဒ္ဓါနိ အသတိ ဇာတိ-ယာ နတ္ထိ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ ဟူသော ဆဋ္ဌ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို)။ သတ္တမေန၊ သတ္တမ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ (ဓယဓမ္မံ ပေ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏံ ဟူသော သတ္တမ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။) (ဒဠှံ ဝဇ္ဇတိ)။ ဝေ၊ သိ။ သတ္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိပဿနာ ပဋိ-ဝိပဿနာ၊ ရွှေဝိပဿနာ နောက်ဝိပဿနာတို့သည်။ ဝါ၊ ထို့ကို။ ကထိတာ။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သတ္တကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

ဂ၀၇။ အဋ္ဌဝိနေ ဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ပညာတိ၊ ကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂမ္ပိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဌံ။ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇံ။) [“သောတာပတ္တိမဂ္ဂမ္ပိ” အရ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ရ၏။ “ပညာ” အရ ကား သမ္မာဒိဋ္ဌိတပါးသာ ရ၏။ ထို့ကြောင့် “သောတာပတ္တိမဂ္ဂ”နှင့် “ပညာ” ကို အပေါင်းအာဓာရ အစိတ်အာဓေယံအဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။] ဣဒိနာ၊ ဤသောတာ ပတ္တိမဂ္ဂေ ပညာဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တပညာဝ၊ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ပညာကိုသာ။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သေသပဒေ-သပိ၊ ကြွင်းသော သောတာပတ္တိဖလေ ပညာအစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဝေသေ နယော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသဇာ အဖွင့်သည်။

နိဋ္ဌိတာ။

နဝကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၇၀၇။ နဝဝိဓေန ဉာဏာတ္ထုနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရ သမာပတ္တိ-
 သူတိ၊ ကား။ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသင်္ခါတာသု၊ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။
 သမာပတ္တိသု၊ သမာပတ်တို့၌။ (ပညာ၌စပ်။) တာသံ၊ ထို သမာပတ်တို့၏။ အနု-
 ပုဗ္ဗေန အနုပုဗ္ဗိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိဟရိတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်
 တရားတို့ကို ပယ်မြစ်၍ အတ္တဘောကို ဆောင်ထိုက်သည်၏အဖြစ်၊ အတ္တဘောကို
 ဖြစ်စေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဒုက္ခကိုဖြတ်၍ အတ္တ
 ဘောကို ဆောင်ထိုက်သည်၏အဖြစ်၊ အတ္တဘောကို ဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်
 ဟူသောအနက်ကြောင့်။ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရတာ၊ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရတို့၏အဖြစ်ကို၎င်း။
 (အနုပုဗ္ဗဝိဟာရ အမည်ကို၎င်း။) သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ရွှေရူပေသကိုထိုက်ကုန်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဝင်စားထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာပတ္တိ-
 တာ၊ သမာပတ်တို့၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (သမာပတ်အမည်ကို၎င်း။) ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။
 တတ္ထ၊ ထို ၉-ပါးသော၊ ပညာတို့တွင်။ ပဌမဇ္ဈာန သမာပတ္တိယာ ပညာတိ
 အာဒယော၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော ပညာတို့ကို။ သမ္ပယုတ္တပညာ၊
 သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ပညာတို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ နဝမာ၊ ကိုးခုတို့၏
 ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ပညာကို။ ပစ္စဝေက္ခဏပညာ၊ ဆင်ခြင်တတ်ဘော ပညာ
 ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထို နဝမပညာသည်။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊
 နိရောဓသမာပတ်ကို။ သန္တတော၊ ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ပဏိတ-
 တော၊ မှန်မြတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခမာနဿ၊ ဆင်ခြင်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ ပာတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သညာဝေဒယိတ။ ပေ။
 ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

နဝကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ နဝကနိဒ္ဒေသ၏ အဖွင့်သည်။
 နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

ပဌမဗလ နိဒ္ဒေသ

၇၀၉။ ဒသဝိဓေန ဉာဏာတ္ထုနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ အဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါ
 သည်။ ဟေတုပုဏ္ဏိကေပေါ၊ ဇန ဘအကြောင်းကို ပယ်ကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ အနဝ
 ကာသောတိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ပစ္စယပုဏ္ဏိကေပေါ၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းကို
 ပယ်ကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ ဥဘယေနာပိ၊ နှင်ပါးစုံသော သဒ္ဓါဖြင့်လည်း။ ကာရ
 ဇမေဝ၊ အကြောင်းကိုသာ။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်ဖော်မှု၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကာရဏံ၊

အကြောင်းကို။ (ဝုစ္စတိ ခဉ် စပ်။) တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ။ ထိုအကျိုး၌ စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ဌာနန္တိ စ၊ တည်ရာဟူ၍၎င်း။ အဝကာသောတိစ၊ အခွင့်ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ။

ယန္တိ၊ ကား။ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ (ဥပဂစ္ဆေယျ)။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော- တိ၊ ကား။ မဂ္ဂဒိဋ္ဌိယာ၊ မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်ဖြစ်သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ကဉ္စိ သင်္ခါရန္တိ၊ ကား။ စတု ဘူမကေသု၊ လေးပါးသောဘုံတို့၌ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခတသင်္ခါရေသု၊ ပြုစီမံအပ် သော သင်္ခါရတို့တွင်။ ကဉ္စိ ဧကံ၊ တစုံတခုသော။ သင်္ခါရမ္ပိ၊ သင်္ခါရသို့လည်း။ (ဥပဂစ္ဆေယျဉ်စပ်)။ နိစ္စတော ဥပဂစ္ဆေယျာတိ၊ ကား။ နိစ္စော၊ မြ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏေယျ၊ ယူရာ၏။ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ဧတံ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်း သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဣပ်၍မရအပ်။ ယံ ပုထုဇ္ဇနောတိ၊ ကား။ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ (ဥပဂစ္ဆေယျဉ်စပ်)။ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ဧတံ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိဖြင့်။ သော၊ ထို ပုထုဇ္ဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေဘူမကေသု၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့တွင်။ ကဉ္စိ၊ သော။ သင်္ခါရံ ကိ၊ နိစ္စတော၊ နိစ္စအားဖြင့်။ ဝါ၊ နိစ္စဟူ၍။ ဂဏေယျ၊ ယူရာ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ ပန၊ ဆက်။ စတုတ္ထဘူမကသင်္ခါရော၊ လေးခုမြောက် လောကုတ္တရာဘုံ၌ဖြစ်သော သင်္ခါရသည်။ တေဇဿဒတ္တာ၊ များသောတန်ခိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ထက်သောတန်ခိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဝသံ၊ တနေပတ်လုံး။ သန္တတ္ထော၊ ပြင်းစွာ ပူလောင်အပ်သော။ အယောဂုဋ္ဌော၊ သံတော့ခဲသည်။ မက္ခိကာနံ၊ ယင် တို့၏။ (အာလမ္ပနော၊ စွဲမှီရာသည်။ န ဟောတိ)ဝိယ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဒိဋ္ဌိယာဝ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏၎င်း။ အညေသံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှ တပါးကုန်သော။ အကုသလာနံဝါ၊ တို့၏၎င်း။ အာလမ္ပနော၊ သည်။ န ဟောတိ။ [“စတုတ္ထဘူမကသင်္ခါရော”ကို ဝဲ၍ “အာလမ္ပနော န ဟောတိ”ဟု ရှိသင့်ပါသည်။ ယောဇနာ၌လည်း အာရမ္ပဏော န ဟောတိတိ သမ္ပန္နော”ဟု ပုလ္လိင်အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်ထားသည်။]

တဒါယတ္တ ဝုတ္တိတာယ။ ။အာယတ္တပုဒ်နှင့်တွဲရာ၌ ဂ္ဂေပုဒ်ဝယ် သတ္တမိဝိဘတ် ကြေရ၏။ ဥပမာ-“ပရပဋိဗ္ဗဉ္စိ မေ ဇီဝိကာ” ဝယ် “ပရေသု အာယတ္တာ” ဟုဖွင့်သကဲ့သို့တည်း။ မြန်မာ ဆရာတို့ကား တတိယာဝိဘတ် အကြေကြ၍ “ထိုနှင့်စပ်”ဟု ပေးရိုးပြုကြသည်။ ထို့ပြင် တ၏အစွဲကိုလည်း “တေန ကာရဏေန” ဟု ကာရဏကို ယောဇနာစွဲလေ၏။ မိမိကား- ကာရဏ၏ ဌာန အနဝကာသ မည်ခြင်း၏ အကြောင်းပြုဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ “ဟိတ်ဆိုက် လေရာ ကြိယာ၏ ကံ ကတ္တားကို ဟိတ်၏ သမ္ပန်ခံမြဲ” နှင့်အညီ “ကာရဏဿ” ဟု သမ္ပန် ခံရမည် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း (တ) အတွက် ဖလကို စွဲလျှံပါသည်။

ဣမိနာ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ ကဉ္စိ သင်္ခါရံ သုခတောတိ အာဒီသံပိ၊ အစ ရှိသော ပါဠိတို့၌လည်း။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုခတော ဥပဂစ္ဆေယျာတိ၊ ကား။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ကေန္တသုခိ၊ စင်စစ် ချမ်းသာခြင်းရှိသည်။ မရဏာ၊ သေရာအခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အရောဂေါ၊ ပျက်စီးခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေံသိ။ အတ္တဒိဋ္ဌိဝသေန၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သုခတော၊ သုခအားဖြင့်။ ဂါဟံ၊ စွဲလမ်းမှတ်ယူခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ တေံ၊ ဤသုခတော ဥပဂစ္ဆေယျ ဟူသောပါဠိကို။ (ဘဂဝတာ)။ ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေန၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိပ္ပယုတ်စိတ်ဖြင့်။ အရိယသာဝကော၊ အရိယသာဝကသည်။ ပရိဋ္ဌာဟာဘိ ဘူတော၊ ကိလေသာ ပူအိုက်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သည်။ (ဟုတွာ)။ ပရိဋ္ဌာဟ ဝူပသမတ္တံ၊ ကိလေသာပူအိုက်ခြင်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအကျိုးငှါ။ (သုခတော ဥပ ဂစ္ဆတိ ၌စပ်)။ မတ္တဟတ္ထိပရိတာသိတော၊ အမှန်ယစ်သောဆင်သည် ထက်ဝန်း ကျင် ထိတ်လန့်စေအပ်သော။ ဝါ၊ လိုက်အပ်သော။ သုစိကာမော၊ စင်ကြယ် ခြင်းကို အလိုရှိသော။ (မစင်လူးမည်ကို အင်မတန်စိုးသော)။ စောက္ခဗြာဟ္မ ဣ၊ အသန့်အပြန် ကြိုက်သော ပုဏ္ဏားသည်။ ဂူထံ၊ မစင်ရှိရာအရပ်သို့။ ဝါ၊ မစင်တွင်းသို့။ (ဥပဂစ္ဆတိ)ဝိယ၊ ပြေး၍ ကပ်ရသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ကဉ္စိ သော။ သင်္ခါရံ၊ ကာမဂုဏ်ဟူသောသင်္ခါရကို။ သုခတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ကပ်ရောက်ရ၏။

အတ္တဝါဒေ၊ အတ္တဝါဒ၌။ ကသိကာဒိပဏ္ဍတ္တိသင်္ဂဟတ္ထံ၊ ကသိုဏ်းအစ ရှိသော ပညတ္တိဓမ္မကို သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါ။ သင်္ခါရန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ ဟောတော်မမူဘဲ။ ကဉ္စိဓမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဣဓာပိ၊ ဤအတ္တဟု ကပ်ရောက်ရာ၌လည်း။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယသာဝက၏ အတွက်။ စတု ဘူမကဝသေန၊ လေးပါးသောဘုံ၌ဖြစ်သော တရား၏အစွမ်းဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ တေဘူမကဝသေန၊ ဘုံ သုံးပါး၌ ဖြစ်သော တရား၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗဝါဒရသု၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ အရိယသာဝကဿာပိ၊ အရိယသာဝက၏အတွက်လည်း။ တေဘူမကဝသေနော၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော တရား၏အစွမ်းဖြင့်ပင်။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယံယံ၊ အကြင် အကြင်တရားကို။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ဂဏှာတိ၊ နိစ္စစသော အားဖြင့် ယူ၏။ တတော တတော၊ ထိုထိုတရားမှ။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဂါဟံ၊ စွဲလမ်း မှတ်ယူခြင်းကို။ ဝိနိဝေဋ္ဌတိ၊ ဖြေရှင်း၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင် တရားကို။ နိစ္စံ၊ နိစ္စ။ သုခံ၊ သုခ။ အတ္တာ၊ အတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှာတိ။ တံတံ၊ ထိုထို တရားကို။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ ။ပေ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှန္တော၊ ယူလျက်။ ဂါဟံ၊ ကိ။ ဝိနိဝေဋ္ဌတိ၊ ။

မာတရန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) ဇနိကာဝ၊ ဖြစ်စေတတ်သော အမိရင်းသည်သာ။ မာတာ၊ မည်၏။ မနုဿ ဘူတောဝ၊ လူဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ခိကာသဝေါ၊ ကို။ အရဟာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပေတော။ ပန၊ ပရိဟာရ။ ပေ။ အံ။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အညံ၊ မာတု အစရှိသည်မှ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေယျ ကိံ၊ ခွင်းရာသေးသလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တေမ္ပိ၊ ဤမာတု အစရှိသည်မှ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ခွင်းခြင်းသည်လည်း။ အဋ္ဌာနံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ မရအပ် မသိအပ်သော အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ မရှိသော အကြောင်းတည်း။ ဘဝန္တရတံ၊ ဘဝတံပါးသို့ရောက်သော။ အရိယသာဝကံ၊ ကို။ အတ္တနော၊ ၏။ အရိယသာဝကဘာဝံ၊ အရိယသာဝက၏အဖြစ်ကို။ အဇာနန္တမ္ပိ၊ မသိပါသော်လည်း။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ သစေပိ ဝဒေယျ။ အံ။ (ကိံ)။ ဣမံ ကုန္တကိပိလ္လိကံ၊ ဤပိုးရွ ခြပုန်းကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေတော၊ ၍။ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာတို့ကို။ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ၊ စက္ကဝတ်မင်း၏အဖြစ်ကို။ ပဋိပဇ္ဇာဟိ၊ ကျင့်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (သစေပိ ဝဒေယျ။) (ဝေသတိပိ)။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ တံ၊ ထို ပိုးရွ ခြပုန်းကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ နေဝ ဝေါရောပေယျ။ မခွင်းရာ။

ဝါ၊ တနည်း။ နံ၊ ထို အရိယသာဝကကို။ ဧဝံ၊ သို့။ အထာပိ ဝဒေယျ။ ကုန်ရာ၏။ (ကိံ)။ ဣမံ၊ ဤသူကို။ သစေ န ဗျာတေဿတိ၊ အကယ်၍ မသတ်အံ။ (ဝေသတိ)။ တေ၊ သင်၏။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္ဒိယာမ၊ ဖြတ်ကုန်အံ။ ဣတိ (အထာပိ ဝဒေယျ။)။ အဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ သီသမ္ပေဝါ၊ ဦးခေါင်းကိုသာ။ ဆိန္ဒေယျံ၊ ဖြတ်ကုန်ရာ၏။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ တံ၊ ထိုညွှန်ပြအပ်သူကို။ နေဝ ဗျာတေယျ။ မသတ်ရာ။ ပန၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝဿ၊ ပုထုဇ္ဇန၏ အဖြစ်၏။ မဟာသာဝဇ္ဇဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ကြီးသော အပြင်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ အရိယသာဝကဿ၊ ၏။ ပလဒိပနတ္ထံ၊ အစွမ်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ တေ၊ ဤအဋ္ဌာနမေတံ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣေ၊ ဤအဋ္ဌာနမေတံ အစရှိသောစကားရပ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်တည်း။ ဟိ၊ (ယသ္မာ)။ အကြဋ်ကြောင့်။ ယော ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ မာတုဗျာတကာဒိနိ၊ မာတုဗျာတက အစရှိကုန်သော။ အာနန္တရိယာနိပိ၊ အာနန္တရိယံကံတို့ကိုသော်လည်း။ ဣရိဿတိနာမ၊ ပြုတုံဘိသေး၏။ (တသ္မာ။ တဿ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။) ပုထုဇ္ဇနဘာဝေါ၊ သည်။ သာဝဇ္ဇော၊ ဖြစ်၏။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ မဟာဗလော၊ ကြီးသောအစွမ်းရှိ၏။ သော၊ ထို အရိယသာဝကသည်။ တောနိကမ္မာနိ၊ တို့ကို။ န ကရောတိ၊ တော့။ ဣတိ အယံ (အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။)

ပဒုဋ္ဌေန စိတ္တေနာတိ၊ ကား။ ဒေါသသမ္ပယုတ္တေန၊ ဒေါသနှင့်သမ္ပယုတ်
 ဖြစ်သော။ ဝခကစိတ္တေန၊ သတ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်။ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေယျာတိ၊
 ကား။ ဇီဝမာနကသရီရေ၊ သက်တော်ထင်ရှားရှိသောမြတ်ဘုရား၏ကိုယ်တော်၌။
 ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ၊ သေးငယ်သော ယင်ကောင်သည်။ ပိဝနမတ္တမ္ပိ၊ သောက်ခြင်း
 အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (သောက်လောက်ရုံမျှလည်းဖြစ်သော။)
 လောဟိတံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေအံ့။ သံဃံ ဘိန္ဒေယျာတိ၊ ကား။ သမာန
 သံဝါသကော၊ တူသော သံဝါသရှိသည်။ သမာနသီမာယံ၊ တူသော သီမံ၌။
 ဌိဘော၊ တည်သည်။ (ဟုတူ)။ ပဉ္စဟိ၊ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ သံဃံ၊
 ကို။ ဘိန္ဒေယျ၊ ခွဲရာ၏ဟိ။ သာခကကား။ ပဉ္စဟုပါလိ။ ပေ။ သလာကဂ္ဂါဟေနာ-
 တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသော။ တေ (သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။
 [ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ ပဉ္စဟိ၊ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သံဃော၊
 သည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ကွဲ၏။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်၎င်း။ ဥဒ္ဓေသေန၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသ
 ကြောင့်၎င်း။ ဝေါဟရန္တော၊ အဓမ္မစသည်ကို မဓမ္မစသည်ဖြင့် ပြောဆိုသည်။
 (ဟုတူ၊ ရှိ၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။) အနုဿာဝနေန၊ ရဟန်းတို့၏စိတ်ကို
 ဆွဲဆောင်လျက် ကြားသိစေခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဤဂ္ဂိကာအလို ကွဲပြားခြင်းအား
 လျော်သောစကားကို ကြားစေခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကွဲပြားခြင်းအားလျော်
 သောစကားကို သိစေခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဤသို့ပေးပါ။] သလာကဂ္ဂါဟေန၊
 စာရေးတံကို ယူစေခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ ကမ္မေနာတိ၊ ကား။ အပလောကနာဒီသု၊ အစရှိကုန်
 သော။ စတုသု ကမ္မေသု၊ တို့တွင်။ အညတရေန၊ အမှတ်ထား တပါးသော။
 ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်၎င်း။ (ဘိဇ္ဇတိ၌စပ်။ နောက်၌လည်းနည်းတူ။) ဥဒ္ဓေသေနာ-
 တိ၊ ကား။ ပဉ္စသု၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသေသု၊ တို့တွင်။ အညတရေန၊ ဥဒ္ဓေသေ-
 န၊ ဥဒ္ဓေသကြောင့်၎င်း။ ဝေါဟရန္တောတိ၊ ကား။ ကထယန္တော၊ ပြောဆိုသည်။
 (ဟုတူ၊ ရှိ၎င်း။ ဝါကြောင့်၎င်း။) တာဟိ တာဟိ ဥပပတ္တိဟိ၊ ထိုထိုသင့်လျော်
 သော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ [“ဥပပတ္တိဟိ”ဟုရှိသည်ကား ပါဠိပျက်။ ပရိဝါ အဋ္ဌ-

သမာနပေ။ ဌိတော။ ။ စာအုပ်တို့၌ သမာနသံဝါသကံ သမာနသီမာယံ၌တံ” ဟု
 တွေ့ရ၏။ ထိုပါဠိများသည် “သံဃံ” ၏ ဝိသေသနဟုတ်ကြ။ ပါဠိတော်၌လာသော
 “ပုထုဋ္ဌေနာ” ၏ ဝိသေသနသာတည်း။ သံဃံ ၏ ဝိသေသနဟု ထင်မှား၍ “သမာနသံဝါသကံ
 ဌိတံ” ဟု ပြင်ကြဟန်တူသည်။

ထိုပါဠိများသည် သံဃံ ၏ ဝိသေသနဖြစ်လျှင် အကြား၌ “ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ” ဟု
 မထားသင့်။ (ဘိက္ခုဒေါ ဥပါလိ ပကတတ္တော သမာနသံဝါသကော သမာနသီမာယံ၌တော
 သံဃံ ဘိန္ဒတိ။— စူဠဝဂ္ဂ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓက ပါဠိတော်။) ယောနော၌ သမာန သံဝါသက
 သီမာ” ဟုသမာသိတို့ထားသည်မှာလည်း ဤပါဠိတော်နှင့် မညီပါ။

ကထာ၌ “ဥပပတ္တိ” ဟု ရှိသည်။] အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ အာဒိနိ၊ အဓမ္မံ ဓမ္မော အစရှိ ကုန်သော။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ဘေဒကရဝတ္ထုနိ၊ တို့ကို။ ဒီပေန္တော၊ ပြသည်။ (ဟုတော့၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း။) [ကထာယန္တောကို ထပ်ဖွင့်သည်။] အနုဿာဝနေနာတိ။ ကား။ တုမေ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ မယံ၊ တပည့်တော်၏။ ဥစ္စာကုလာ၊ မြင့်မြတ်သောအမျိုးမှ။ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ၊ ရဟန်းပြုခဲ့သူ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဗဟုဿုတ ဘာဝဉ္စ၊ များသောသုတ ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဇာနာထ နန္ဒ၊ သိကြသည် မဟုတ်လော။ မာဒိသောနာမ၊ တပည့်တော်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူမည်သည်။ (တပည့် တော်လို အထက်တန်းစားမည်သည်။) သတ္တု၊ ‘၏။ သာသနံ၊ တော်ကို။ ဥဒ္ဓမ္မံ၊ ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်ကို။ (ဓမ္မမဟုတ်ဟူ၍။) ဥဗ္ဗိနယံ၊ ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိသည်ကို။ (ဝိနည်းမဟုတ်ဟူ၍။) ဂါဟေယု၊ ယူစေရ၏။ ဣတိစိတ္တမ္ပိ၊ ဤသို့သောစိတ်ကိုသော်မှလည်း။ ဥပ္ပါဒေတံ၊ ငှါ။ တုမာကံ၊ အရှင်ဘုရားတို့အား။ ယုတ္တံ (နန္ဒ)၊ သင့်လျော်ပါအံ့လော။ [‘တပည့်တော်က သတ္တုသာသနကို “ဥဒ္ဓမ္မ ဥဗ္ဗိနယ” ဟူ၍ ယူစေရရှိတယ်လို့ အရှင်ဘုရားတို့မှာ စိတ်တောင် မဖြစ်စေထိုက်ပါ’ ဟုလို့။ ရွှေ၌ “နန္ဒ” ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် “နယုတ္တ” မရှိသင့်။ ပရိဝါ အဋ္ဌကထာ၌လည်း “ယုတ္တ” ဟုသာရှိသည်။]

မယံ၊ ၎်၏ (အတွက်)။ အဝီစိ၊ အဝီစိငရဲသည်။ နိလုပ္ပလဝနံဝိယ၊ ကြာညှိတော ကဲ့သို့။ သီတလော ကိံ၊ အေးမြမည်တဲ့လော။ အဟံ၊ သည်း။ အပါယတော၊ အပါယ်မှ။ နာဘယာမိ ကိံ၊ မကြောက်သတဲ့လော။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ကဏ္ဍမူလေ၊ နား၏အနီး၌။ ဝစီဘေဒံ၊ စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်း ကို။ (နှုတ်မြက်ခြင်းကို။) ကတွာ၊ အနုဿာဝနေန၊ သံဃာကွဲပြားခြင်းအား လျော်စွာကြားသိစေကြောင်းဖြစ်သော စကားကြောင့်၎င်း။ [ဤပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို ပရိဝါရဘာသာ၌ပြထားပြီ။ ဋီကာ၌လည်းဖွင့်လျက်ရှိ၏။] သလာ ကဂ္ဂါဟေနာတိ၊ ကား။ ဝေံ၊ သို့။ အနုဿာဝေတွာ၊ သံဃာကွဲပြားခြင်းအား လျော်စွာကြားသိစေပြီး၍။ ဝါ၊ အဖန်ဖန်ကြားသိစေပြီး၍။ တေသံ၊ ထိုရဟန်း တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပပတ္တမ္မေတွာ၊ ထောက်ပံ့စေ၍ (ခိုင်မြဲအောင်ပြု၍)။ အနိဝတ္တန ဓမ္မေ၊ မဆုတ်နစ်ခြင်းသဘောရှိသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ဣမံသလာကံ၊ ဤစာရေးတံ ကို။ ဂဏှာ၊ ယူပါကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ သလာကဂ္ဂါဟေန၊ စာရေးတံ ကို ယူစေခြင်းကြောင့်၎င်း။ (သံဃော ဘိဇ္ဇတိ၌ပေ။)

စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤကမ္မစသောငါးမျိုးတို့တွင်။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်သာ။ (ပမာဏံ၊ လိုရင်းတည်း။) ဝါ၊ တနည်း။ ဥဒ္ဓေသော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသသည်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ ပန၊ ကား။ ဝေါဟာရာနုဿာဝန သလာကဂ္ဂါဟာ၊ ပြောဆို ခြင်း သံဃာကွဲပြားခြင်းအား လျော်သောစကားကို ကြားသိစေခြင်း စာရေး တံကို ယူစေခြင်းတို့သည်။ ပုဗ္ဗဘာဂါ၊ (သံဃဘေဒကကံ၏) ရွှေအဘို့၌ဖြစ်သော

အဆောက်အဦတို့တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဋ္ဌာရသဝတ္ထုဒီပနဝသေန၊ တဆယ့်ရှစ်
 ပါးသော ဝတ္ထုတို့ကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေါဟရန္တေန၊ ပြောဆိုလျက်။ ဝါ၊
 ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုပြောဆိုအပ်သောစကား၌။ ရုစိဇနစိတ္တံ၊
 နှစ်သက်ခြင်းကိုဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ (သဘောကျအောင်)။ အနုဿာဝေတွာ၊
 သံဃာကဲ့ပြားခြင်းအား လျော်သောစကားကိုကြားသိစေပြီး၍။ သလာကာယ၊
 စာရေးတံကို။ ဂါဟိတာယပိ၊ ယူစေအပ်ပြီးပါသော်လည်း။ သံဃော၊ သည်။
 အဘိန္နောဝ၊ မကဲ့သေးသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ [“ကမ္မမေဝ” စသည်၏
 အဓိပ္ပာယ်ကို ပရိဝါရဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ပန၊ အနွယ်ကား။ ယဒါ၊ ၌။
 [“ယထာ”ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်။ နောက်၌ “တဒါ”ဟု နိယမရှိ၏။] ဝေ၊
 ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (“အဋ္ဌာရသဝတ္ထု ဒီပနဝသေန” စသောနည်း
 ဖြင့်။) စတ္တာဓောဝါ၊ ၄-ပါးသော ရဟန်းတို့ကိုသော်၎င်း။ အတိရေကေဝါ၊ ၄-ပါး
 ထက် ပိုလွန်သော ရဟန်းတို့ကိုသော်၎င်း။ သလာကံ၊ ကို။ ဂါဟေတွာ၊ ယူစေ
 ပြီး၍။ အာဝေဏိကံ၊ အသီးအခြားဖြစ်သော။ ကမ္မံဝါ၊ ကံကိုသော်၎င်း။ ဥဒ္ဓေ-
 သံဝါ၊ ပါတိမောက် ရွတ်ပြမှုကိုသော်၎င်း။ ကဏေတိ၊ ၎င်း။ တဒါ၊ ၌။ သံဃော၊
 သည်။ ဘိန္နောနာမ၊ ကဲ့သည်မည်သည်။ ဟောတိ။

[နိဂုံးကိုပြလို၍ “ဝေ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော”စသည်ကို မိန့်။] ဝေ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊
 မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သံသံ ဘိန္နေယျ။ ဣတိ တေ ဌာနံ
 န ဝိဇ္ဇတိ။ တောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားဖြင့်။ မာတုဗာတဓ-
 ဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အာနန္တရိယကမ္မာနိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊
 တို့ကို။ ဒသိတာနိ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာနိ၊
 အကြင်အာနန္တရိယကံတို့ကို။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကဓောတိ။ (တာနိ၊ တို့ကို။)
 အရိယသာဝကော၊ သည်။ န (ကဓောတိ)။ တေသံ၊ ထိုအာနန္တရိယကံတို့ကို။
 အာဝိဘာဝတ္ထံ၊ ထင်စွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ကမ္မတော၊ ကံအားဖြင့်၎င်း။ ဒွါရတော
 စေဝ၊ ဒွါရအားဖြင့်၎င်း။ ကပ္ပဋ္ဌိတိယတော၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိယအားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊
 ထိုမူတပါး။ ပါကသာဓာရဏာဒီဟိ၊ အကျိုးဆက်ဆံသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်
 တို့ဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။ တတ္ထ၊ ထို
 ဂါထာ၌။ တာဝ၊ ဒွါရတော စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ကမ္မတော၊ အားဖြင့်။
 (ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော)။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအာနန္တရိယကံအရာ၌။ မနုဿ

အတိရေကေ ကဓောတိ။ ။ “ကဓောန္တိ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ “သလာကံ ဂါဟေတွာ”
 သည် “စတ္တာဓော” မဟုတ်၊ သံဃာခွဲသော ပုထုဇ္ဇန ရဟန်းတည်း။ ဤသို့ စတ္တာဓောသည်
 ကံပုဒ်သာဖြစ်၍ ကဓောတိ၏ ကတ္တာကား ပုထုဇ္ဇနောသာဖြစ်သောကြောင့် “အတိရေကေဝိ”
 ဟု ရှိပါစေ၊ ပရိဝါရအဋ္ဌကထာ၌လည်း “အတိရေကေဝိ ကဓောတိ” ဟုပင်ရှိသည်။

ဘူတသောဝါ မိမိက လူဖြစ်၍ဖြစ်သည်သာလျှင်။ (ဟုတော့)။ မနုဿဘူတံ၊ လူဖြစ်၍ဖြစ်သော။ မာတရံ(ဝါ)၊ အမိကိုသော်၎င်း။ ပိတရံ(ဝါ)၊ ကို၎င်း။ ပရိဝတ္တလိကံ အပိ၊ ပြောင်းလွဲသောလိနိရှိသောမိဘကိုသော်မှလည်း။ (လိနိပြန်ပြီးသော မိဘကိုသော်မှလည်း။) ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေန္တဿ၊ ချသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကမ္မံ၊ သည်။ အာနန္တရိယံ၊ အာနန္တရိယကံသည်။ ဟောတိ။

တဿ၊ ထိုအာနန္တရိယကံ၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ပဋိဗာဟိဿာမိ၊ တားမြစ်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးလုံးသွင်း၍။ သကလစက္ကဝါဠိ၊ အလုံးစုံသောစကြဝဠာကို။ မဟာစေတီယကပ္ပမာဏေတိ၊ မဟာစေတီယ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ကဉ္စနထူပေဟိ၊ ရွှေပုထိုးတော်ထို့ဖြင့်။ ပူရေတွာပိ၊ ပြည့်စေ၍သော်၎င်း။ သကလစက္ကဝါဠိ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာကို။ ပူရေတွာ၊ ၍။ နိသိန္နသိက္ခသံဃဿ၊ ထိုင်နေသော ရဟန်းအပေါင်းအား။ မဟာဒါနံ၊ ကြီးစွာသောဒါနကို။ ဒတွာပိ၊ ပေးလှူ၍သော်၎င်း။ ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကိုသိတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ သင်္ခါဝဋ္ဌိကဏ္ဍံ၊ သင်္ကန်းတော်၏ အနားစွန်းကို။ အမုဉ္ဇိတွာဝါ၊ မလွတ်မှုရှိသာလျှင်။ ဝိစရိတွာပိ၊ လှည့်လည်၍သော်၎င်း။ ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းမှ။ (ပျက်ရာအခါမှ။) (ပရံ၊ ၌။) နိရယမေဝ၊ ရေ့သို့သာ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်ရောက်ရ၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သယံ၊ မိမိသည်။ မနုဿဘူတော၊ သည်။ (ဟုတော့) တိရစ္ဆာနဘူတံ၊ သော။ မာတရံ(ဝါ)၊ ကိုသော်၎င်း။ ပိတရံ(ဝါ)၊ ကိုသော်၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သယံ၊ မိမိသည်။ တိရစ္ဆာနဘူတော၊ သည်။ (ဟုတော့) မနုဿဘူတံ၊ သော။ (မာတရံ(ဝါ) ပိတရံ(ဝါ) ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ သယံ၊ သည်။ တိရစ္ဆာနဘူတောယေဝ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၍၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ (ဟုတော့)။ တိရစ္ဆာနဘူတံ၊ သော။ (မာတရံ(ဝါ) ပိတရံ(ဝါ) ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေတိ၊ ၎င်း။) တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကမ္မံ၊ သည်။ အာနန္တရိယံ န ဟောတိ။ ပန၊ ထိုသို့အာနန္တရိယကံ မဖြစ်ပါသော်လည်း။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဘာရိယံ၊ ထမ်းဆောင်အပ်သော တာဝန်သည်။ ဝါ၊ ဝန်လေးသည်။ ဟောတိ၊ အာနန္တရိယံ၊ အာနန္တရိယကံသို့။ အာဟစစ္စေ၊ ထိရောက်၍သာ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၎င်း။

ပန၊ ကား။ မနုဿဇာတိကာနံ၊ လူဇာတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အယံပဉ္စော၊ ဤသို့ခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို။ ကထိတော၊ ၎င်း။ ဧတော၊ ဤအာနန္တရိယကံ ဖြစ် မဖြစ်ကို ပြရာ၌။ ဧဋ္ဌကစတုက္ကံ၊ ဧဋ္ဌကစတုက္ကကို၎င်း။ သင်္ဂါမစတုက္ကံ၊ သင်္ဂါမစတုက္ကကို၎င်း။ စောရစတုက္ကံ၊ စောရစတုက္ကကို၎င်း။ ကထေထမ္ပံ၊ ပြောဟောထိုက်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧဋ္ဌကံ၊ သိုးကို။ မာရေမိ၊ သတ်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိသန္နိနာပိ၊ ရှေ့ရောက်သွယ်ခြင်းရှိသော အလိုဖြင့်လည်း။ ဧဋ္ဌကဋ္ဌာနေ၊ သိုး၏တည်ရာအရပ်၌။ ဌိတိ၊ တည်သော။ မနုဿဘူတံ၊ သော။ မာတရံ

ဝါ၊ ၎င်း။ ပိတရံ ဝါ၊ ၎င်း။ မာရေန္တော၊ သတ်သော။ မနုဿော၊ သည်။ အာနန္ဒရိယံ၊ အာနန္ဒရိယကံသို့။ ဖုသတိ၊ ထိရောက်၏။ ပန၊ ကား။ ငွေ-
 ကာဘိသန္နိနာ၊ သိုးကို ရွှေရွှေဆက်သွယ်ခြင်းရှိသော အလိုဖြင့်သော်၎င်း။ မာ-
 တာပိတိအဘိသန္နိနာဝါ၊ မိဘကို ရွှေရွှေ ဆက်သွယ်ခြင်းရှိသော အလိုဖြင့်သော်
 ၎င်း။ ငွေကံ၊ ကို။ မာရေန္တော၊ သော။ (မနုဿော)။ အာနန္ဒရိယံ၊ သို့။ န
 ဖုသတိ၊ မထိရောက်။ မာတာပိတိအဘိသန္နိနာ၊ ဖြင့်။ မာတာပိတရော၊ ကို။
 မာရေန္တော (မနုဿော။ အာနန္ဒရိယံ။) ဖုသတေဝ၊ ထိရောက်သည်သာ။
 ဣတရသ္မိံ၊ ဤ ငွေကစတုက္ကမ္ပ တပါးသော။ စတုက္ကဒ္ဒယေပိ၊ သင်္ဂါမစတုက္က၊
 စောရစတုက္က နှစ်ပါးအပေါင်း၌လည်း။ သေ နယော၊ ဤနည်းတည်း။

၈၊ ဆက်။ မာတာပိတုသု၊ အမိ အဘတို့၌။ (တောနိ စတုက္ကာနိ၊ တို့ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗာနိ) ယထာ၊ သိထိုက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အရဟန္တေပိ၊ ၌လည်း။
 တောနိ စတုက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ၈၊ ဆက်။ မနုဿ အရဟန္တမေဝ၊ လူဇာတ်
 ရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို သာလျှင်။ မာရေတွာ၊ သတ်၍။ ဝါ၊ သတ်ခြင်း
 ကြောင့်။ အာနန္ဒရိယံ၊ သို့။ ဖုသတိ၊ ၎်။ ယက္ခဘူတံ၊ နတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော
 ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (မာရေတွာ အာနန္ဒရိယံ)။ န (ဖုသတိ)။ ပန၊ ထို
 သို့ပင် အာနန္ဒရိယကံသို့ မရောက်ပါသော်လည်း။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဘာရိယံ၊
 ထမ်းဆောင်ထိုက်သော တာဝန်သည်။ ဝါ၊ ဝန်လေးသည်။ (ဟုတွာ) အာ-
 နန္ဒရိယသဒိသမေဝ၊ အာနန္ဒရိယကံနှင့် တူသည်သာ။

၈၊ ဆက်။ မနုဿအရဟန္တဿ၊ လူဇာတ်ရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုထု-
 ဇ္ဇနကာလေယေဝ၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်ရာ အခါ၌သာလျှင်။ သတ္တပ္ပဟာရေဝါ၊ လက်
 နက်ဖြင့် ပုတ်တော်ခြင်းကိုသော်၎င်း။ ဝိသေဝါ၊ အဆိပ်ကိုသော်၎င်း။ ဒိန္နေပိ၊
 ပေးအပ်ပါသော်လည်း။ သော၊ ထိုပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တ
 ဖိုလ်သို့။ ပတွာ၊ ရောက်ပြီး၍။ ဝါ၊ ရောက်ပြီးမှ။ တေနေဝ၊ ထို လက်နက်ဒဏ်
 ကြောင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ ထို အဆိပ်ကြောင့်သာလျှင်။ ယဒိ မရတိ၊ အကယ်၍ ပရိ
 နိဗ္ဗာန်စံအံ့။ (ဝေသတိ)။ အရဟန္တဗာတော၊ ရဟန္တာကို သတ်သူသည်။ ဟောတိ
 ယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနကာလေ၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်ရာ အခါ၌။
 ဒိန္နံ၊ ပေးလျှူအပ်သော။ ယံ ဒါနံ၊ အကြင်လျှူဘွယ်ဝတ္ထုကို။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာ၊
 ၍။ ဝါ၊ မှ။ ပရိဘူတိ၊ သုံးဆောင်၏။ တံ၊ ထိုလျှူဘွယ်ဝတ္ထုကို။ ပုထုဇ္ဇနသေဝ၊

ဣတရသ္မိံပိ။ ။စစ်မြေပြင်ဝယ် တဘက်စစ်သားကို သတ်အံ့ဟု ကြံ၍ ပစ်ခတ်သောအခါ ထိုစစ်တပ်၌ ပါနေသော အဘစစ်သားကို သတ်မိလျှင် “အာနန္ဒရိယကံ” ထိုက်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ညဉ့်အခါ၌ သူခိုးကို သတ်အံ့ဟုကြံ၍ မိဘကိုသတ်မိလျှင် “အာနန္ဒရိယကံ” ထိုက်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် သိပါ။

အားသာ။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ [ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာ၌ စောဒနာနှင့်တကွ ပြထားသည်။] သေသ အရိယပုဂ္ဂလေ၊ ရဟန္တာမှ ကြွင်းသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၌။ မာရေန္တဿ၊ သတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွက်။ အာနန္တရိယံ၊ သည်။ နတ္ထိံ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် အာနန္တရိယကံမရှိပါသော်လည်း။ ကမ္ပံ၊ သည်။ ဘာရိယံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ အာနန္တရိယ သဒိသမေဝ။

လောဟိတုပ္ပါဒေ၊ ဘုရားရှင်၏ သွေးကို ဖြစ်စေရာ၌။ (ဝိနိစ္စယော ဝေဝေဒိတဗ္ဗော။) တထာဂတဿ၊ ခေါ်။ အဘေဇ္ဇကာယတာယ၊ မခွဲထိုက်သော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မပေါက်ကွဲသော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရူပက္ကမေန၊ သူတပါး၏ လုံ့လဖြင့်။ စမ္ပစ္စေဒံ၊ အရေတော်ကို ဖြတ်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ လောဟိတပစ္စရဏံနာမ၊ သွေးတော်၏ ယိုစီးခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိံ၊ [န ဘိဇ္ဇတေတိ အဘိဇ္ဇော၊ မပေါက်ကွဲသော။ (ကာယော) အဘေဇ္ဇော+ကာယော+ယဿာတိအဘေဇ္ဇကာယော။ တဿ+ဘာဝေါ အဘေဇ္ဇကာယတာ။] ပန၊ ထိုသို့ပင် သွေးတော်၏ယိုစီးခြင်း မရှိပါသော်လည်း။ သရီရဿ၊ ကိုယ်တော်၏။ အန္တောယေဝ၊ အတွင်း၌သာ။ ကေသ္မိံ ဌာနေ၊ တခုသော အရပ်၌။ လောဟိတံ၊ သွေးတော်သည်။ သမောသရတံ၊ ပေါင်းဆုံ သက်ရောက်၏။ ဝါ၊ စုနေ၏။ ဒေဝဒက္ကေန၊ သည်။ ပဒ္ဓိဝိဒ္ဓသိလာတော၊ လှိမ့်ချအပ်သော ကျောက်တုံးမှ။ ဘိဇ္ဇိတွာ၊ ကွဲ၍။ ဂတာ၊ သွားသော။ သကလိကာပိ၊ ကျောက်အစိတ်အလွှာသည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ ခေါ်။ ပါဒန္တံ၊ ခြေတော်ဖျားကို။ ပဟရိ၊ ခတ်မိပြီ။ ဖရသုနာ၊ ပေါက်ဆိန်ဖြင့်။ ပဟဇ္ဇောဝိယ၊ ပေါက်အပ်သကဲ့သို့။ ပါဒေါ၊ ခြေတော်သည်။ အန္တောလောဟိတောယေဝ၊ အတွင်း၌ သွေးတော်ရှိသည်သာ။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကမ္ပံ၊ သည်။ အာနန္တရိယံ၊ လောဟိတုပ္ပါဒ အာနန္တရိယကံသည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ ဆက်။ ဇီဝကော၊ သမားတော် ဇီဝကသည်။ တထာဂတဿ၊ ခေါ်။ ရုစိယာ၊ အလိုတော်ဖြင့်။ သတ္တကေန၊ ဓားငယ်ဖြင့်။ စမ္ပံ၊ အရေကို။ ဆိန္နိတွာ၊ ဖြတ်၍။ တမှာ ဌာနာ၊ ထို သွေးချည်ဥရာ အရပ်မှ။ ဒုဋ္ဌလောဟိတံ၊ ပျက်သော သွေးတော်ကို။ နိဟရိတွာ၊ ထုတ်၍။ ဖာသုကံ၊ ချမ်းသာအောင်။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသော သမားတော် ဇီဝက၏။ (ကမ္ပံ၊ သည်။) ပုညကမ္မမေဝ၊ ကောင်းမှုကံသည်သာ။ ဟောတိ၊ ခေါ်။

စ၊ ဆက်။ ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တထာဂတေ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗာတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပြီးလသော်။ စေတိယံ၊ စေတီတော်ကို။ အထ ဘိန္နန္တိ၊ အကယ်၍ ဖျက်ဆီးကုန်အံ့။ ဗောဓိံ၊ ဗောဓိပင်ကို။ (အထ) ဆိန္နန္တိ၊ အကယ်၍ ဖြတ်ကုန်အံ့။ ဓာတုမ္ပိ၊ ဓာတ်တော်၌။ (အထ) ဥပက္ကမန္တိ၊ အကယ်၍ လုံ့လပြု

ကုန်အံ့။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့မှာ။ ကိ°၊ အဘယ်အပြစ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဘာရိယံ၊ ထမ်းဆောင်ထိုက်သော။ ဝါ၊ ဝန်လေးသော။ အာနန္တရိယသဒိသံ၊ အာနန္တရိယကံနှင့်တူသော။ ကမ္ပံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ သ ဓာတုကံ၊ ဓာတ်တော်နှင့်တူဖြစ်သော။ ထူပတိ၊ ပုသိုးတော်ကိုသော်၎င်း။ ပဋိမံဝါ၊ ဆင်းတုတော်ကိုသော်၎င်း။ ဗာယေမာနံ၊ ဖျက်ဆီးသော။ ဗောဓိသာဓဉ္စ၊ ဗောဓိပင်၏ အခက်ကိုလည်း။ ဆိန္ဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဗောဓိပင်၏အခက်၌။ နိလီနာ၊ နားကုန်သော။ သကုဏာ၊ ငှက်ထို့ သည်။ စေတိယေ၊ ၌။ ဝစ္စံ၊ ကျင်ကြီးကို။ သစေပိ ပါတေန္တိ၊ အကယ်မူ၍လည်း ကျစေကုန်အံ့။ (ဝေံသတိ)။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ဗောဓိခက်ကို ဖြတ်ခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိယေဝ၊ သာ။ ဟိ၊ မှန်။ ပရိဘောဂစေတိယတော၊ ပရိဘောဂစေတီတော်သက်။ သရီရ- စေတိယံ၊ သရီရစေတီတော်သည်။ မဟန္တတရံ၊ သာ၍မြတ်၏။ [ဗောဓိပင်သည် ပရိဘောဂ စေတီတော်တည်း။]

စေတိယဝတ္ထံ၊ စေတီတော်၏ တည်ရာကို။ ဘိန္ဒိတု၊ ဖျက်၍။ ဂစ္ဆန္တိ သွားသော။ ဗောဓိမူလမ္ပိ၊ ဗောဓိပင်၏အမြစ်ကိုလည်း။ ဆိန္ဒိတု၊ ဖြတ်၍။ ဟရိ တုံ၊ ပယ်ရှားခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယာ ဗောဓိသာခါ၊ သည်။ ဗောဓိသရံ၊ ဗောဓိပင်၏ ကျောင်းဆောင်ကို။ ဗာတေ၊ ဖျက်ဆီး၏။ တံ၊ ထိုဗောဓိ ခက်ကို။ ဂေဟရက္ခဏတ္ထံ၊ ဗောဓိကျောင်းဆောင်ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ဖြတ်ခြင်းငှါ။ န လဗ္ဘတိ၊ (ကသ္မာ န လဗ္ဘတိ)။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဂေဟံ၊ ဗောဓိကျောင်းဆောင်သည်။ ဗောဓိအတ္ထံ၊ ဗောဓိပင်ဟူသော အကျိုး ရှိ၏။ ဂေဟတ္ထာယ၊ ဗောဓိကျောင်းဆောင်အကျိုးငှါ။ ဗောဓိ၊ ဗောဓိပင်သည်။ န (ဟောတိ)။ အာသနသရေပိ၊ ဆင်းတုတော်၏ နေရာကျောင်းဆောင်၌လည်း။ ဒေသဝနယော၊ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မိ° အာသနသရေအကြင် ဆင်းတုတော်၏နေရာ ကျောင်းဆောင်၌။ ဓာတု၊ ဓာတ်တော်သည်။ ဝါ၊ ကို။ နိဟိတာ၊ သိုမှီးသိမ်းထား အပ်သည်။ ဝါ၊ ဌာပနာထားအပ်သည်။ ဟောတိ။ တဿ၊ ထိုကျောင်းဆောင်ကို။ ရက္ခဏတ္ထာယ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဗောဓိသာခံ၊ ကို။ ဆိန္ဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ဗောဓိဇလ္လနတ္ထံ၊ ဗောဓိပင်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဩဇောဟရဏသာခံ ဝါ၊ ဩဇာကို ပယ်ရှားတတ်သော အခက်ကို၎င်း။ ပူတိဋ္ဌာနံဝါ၊ ဗောဓိပင်၏ ပုပ်ဆွေးသော အရပ်ကို၎င်း။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ။ သရီရပဋိဇလ္လနေ . ဝိယ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၌ကဲ့သို့။ ပုညမ္ပိ၊ ကောင်းမှု သည်လည်း။ ဟောတိ။

သံဆတေဒေ၊ သံဆာကို ဆင်းခဲ့ခြင်း၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ သိမဋ္ဌကသံဗေ၊ သိမ်၌တည်သော သံဆာသည်။ အသန္နိပတိတေ၊ မစည်းဝေးမိ။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ ပရိသံ၊ ပရိသတ်ကို။ ဂဟေတု၊ ခေါ်ယူ၍။ ကတဝေါဟာရာ-

နုဿာဝန သလာကဂ္ဂါဟဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဝေါဟာရ အနုဿာဝန သလာကဂ္ဂါဟ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ကရောန္တဿဝါ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ၎င်း။ ဥဒ္ဓေသံ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကို။ ဥဒ္ဓိသန္တဿဝါ၊ ရွတ်ပြသောပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း။ ဘေဒေါ၊ သံဃာသင်းခွဲခြင်းသည်၎င်း။ အာနန္တရိယကမ္မဉ္စ၊ အာနန္တ ရိယကံသည်၎င်း။ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ သမဂ္ဂသညာယ၊ သမဂ္ဂသံဃာဟူသော အမှတ်ဖြင့်။ (ကမ္မံဝါ၊ ကို၎င်း။ ဥဒ္ဓေသံဝါ၊ ကို၎င်း။ ကာတုံ၊ ငါ။) ဝဇ္ဇတိ။ ဟိ၊ မှန်။ သမဂ္ဂသညာယ၊ ညီညွတ်ပြီးဟူသောအမှတ်ဖြင့်။ (ကမ္မံဝါ၊ ကို၎င်း။ ဥဒ္ဓေသံဝါ၊ ကို၎င်း။) ကရောန္တဿ၊ ၎င်း။ ဘေဒေါ၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ။ အာနန္တရိယကမ္မံ၊ သည်။ န (ဟောတိ)။ တထာ၊ တူ။ နဝေတာ၊ ကိုးပါးအောက်။ ဥနိပရိသာယံ၊ ယုတ်လျော့သောပရိသတ်၌။ (ကရောန္တဿ ဘေဒေါ နေဝ ဟောတိ။ အာနန္တရိယကမ္မံ န ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ သဗ္ဗန္တိမေန၊ အလုံးစုံတို့၏အဆုံး၌ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေန၊ ဖြင့်။ နဝန္တိ၊ ကိုးပါးကုန်သော။ ဇနာနံ၊ ရဟန်းတို့တွင်။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ သံဃံ ဘိန္နုတိ။ တဿ၊ ထို သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်း၏။ ကမ္မံ၊ သည်။ အာနန္တရိယကမ္မံ ဟောတိ။ အနုဝတ္တကာနံ၊ နောက်လိုက်ဖြစ်ကုန် သော။ အဓမ္မဝါဒီနံ၊ တို့၏။ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ ကြီးသောအပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဓမ္မဝါဒီနော၊ တို့သည်။ အနဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်မရှိကုန်။

တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗန္တိမေန အစရှိသောစကားရပ်၌။ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ အာနန္တရိယကမ္မေယု နိဒ္ဓါရဏံ” ဟု စွဲလေ၏။] နဝန္တမေဝ၊ ကိုးပါးသောရဟန်း တို့၏သာ။ သံဃဘေဒေါ၊ သံဃာသင်းခွဲခြင်း၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ သတ္တံ၊ (စူဠဝဂ္ဂ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓက) ပါဠိတော်တည်း။ ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ ဧတော၊ တဘက်၌။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးသော ရဟန်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဧတော စတ္တာ ရော (ဟောန္တိ)။ နဝမော၊ ကိုးပါးမြောက် ရဟန်းသည်။ အနုဿာပေတိ၊ သံဃာကွဲပြားခြင်းအားလျော်သောစကားကို ကြားသိစေ၏။ သလာကံ၊ စာရေး တံကို။ ဂါဟေတိ၊ ယူစေ၏။ (ဂံ ဂါဟေတိ)။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မတည်း။ အယံ၊ ကား။ ဝိနယော၊ ဝိနယတည်း။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ သတ္တံ၊ သာသနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤအယူကို။ ဂဏထံ၊ ယူကြကုန်လော့။ ဣဒံ၊ ဤအယူကို။ ရောစေထ၊ နှစ်သက်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ (သလာကံ ဂါဟေတိ)။ ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ သံဃဗုဇိစေဝ၊ သံဃာ၏ အရေးအကြောင်းသည်၎င်း။ သံဃဘေဒေါ၊ သံဃာ ၎င်း ကွဲပြားခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ နဝန္တံဝါ၊ ကိုးပါးသော ရဟန်းတို့၏သော်၎င်း။ အတိရေက နဝန္တံဝါ၊ ကိုးပါးထက်ပိုလွန်သော ရဟန်း တို့၏သော်၎င်း။ သံဃဗုဇိစေဝ သံဃဘေဒေါ၊ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤကားပါဠိ တော်တည်း။ စပနံ၊ ထပ်၍ဆက်။ ပဉ္စသု၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဧတေသု၊ ဤ

အာနန္ဒရိယကံတို့တွင်။ သံဘဘေဒေါ၊ သံဘဘေဒကကံသည်။ ဝစီကမ္ပံ၊ ဝစီကံ တည်း။ သေသာနိ၊ သံဘဘေဒကကံမှ ကြွင်းသောကံတို့သည်။ ကာယကမ္မာနိ၊ ကာယကံတို့တည်း။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ကမ္မတောပိ၊ ကံအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

၈၊ ကား။ ဒွါရတောတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ သဗ္ဗာနေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။တောနိ၊ ဤအာနန္ဒရိယကံတို့သည်။ ကာယဒွါရတောပိ၊ ကာယဒွါရကြောင့်၎င်း။ ဝစီဒွါရတောပိ၊ ဝစီဒွါရကြောင့် ၎င်း။ သမုဠဟန္တိ၊ ထကြုဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ပန၊ ဆက်။ ဣတ္ထ၊ ဤကံတို့တွင်။ ပုရိမာ- နိ၊ ရှေ့ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးသော အာနန္ဒရိယကံတို့သည်။ အာဏ- တ္တိက ဝိဇ္ဇာမယ ပယောဂဝသေန၊ အာဏတ္တိကပယောဂ၊ ဝိဇ္ဇာမယပယောဂ တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝစီဒွါရတော၊ ဝစီဒွါရကြောင့်။ သမုဠဟိတောပိ၊ ထကြု ဖြစ်ပေါ်၍လည်း။ ကာယဒွါရမေဝ၊ ကိုသာ။ ပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ သံဘ- ဘေဒေါ၊ သည်။ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ၊ လက်ချောင်းတို့ကို ချိုးခြင်းဖြင့်။ ဘေဒံ၊ ကို။ ကရောန္တဿ၊ ၏။ ကာယဒွါရတော၊ ကြောင့်။ သမုဠဟိတောပိ၊ ၍လည်း။ ဝစီ ဒွါရမေဝ၊ ကိုသာ။ ပူရေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဣတ္ထ၊ ဤအာနန္ဒရိယကံ၌။ ဒွါရတောပိ၊ ဒွါရအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ကပ္ပဋ္ဌိတိယံတောတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ၈၊ ဆက်။ ဣတ္ထ၊ ဤကံတို့တွင်။ သံဘဘေဒေါယေဝ၊ သံဘဘေဒကကံသည်သာ။ ကပ္ပဋ္ဌိတိယော၊ တကမ္မာပတ်လုံး တည်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သဏ္ဍဟန္တေ၊ တည်ဆဲဖြစ်သော။ ကပ္ပေ၊ ကပ်၌သော်၎င်း။ ကပ္ပဝေမဇ္ဈေဝိ၊ ကမ္မာ၏အလယ် ၌သော်၎င်း။ သံဘဘေဒံ၊ သံဘာသင်းခွဲခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ကပ္ပ- ဝိနာသေယေဝ၊ ကမ္မာပျက်ရာအခါ၌သာ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်ရ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သေ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ ကမ္မာသည်။ ဝိနာသိယတိ၊ ပျက်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာ ဖြစ်သော။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့၌။ သံဘဘေဒံ၊ သံဘာသင်းခွဲခြင်းကို။ သစေပိ ကရောတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ပြုအံ့။ (ဝေံသတိ)။ သေယေဝ၊ နက်ဖန်၌ပင်။ မုစ္စတိ၊ အဝိစိမု လွတ်ရ၏။ ဧဝံသမေဝ၊ တရက်သာလျှင်။ နိရယေံ၊ အဝိစိမုရဲ့၌။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ဝေံ၊ သို့။ (ကမ္မာပျက်ခါနီးတရက်မှ။) ကရဏံ၊ သံဘဘေဒကံကို ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ (သံဘာခွဲ၌ သံဘာမရှိသော ကြောင့်တည်း။) သေသာနိ၊ သံဘဘေဒကံမှကြွင်းကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ တို့သည်။ အာနန္ဒရိယာနေဝ၊ အာနန္ဒရိယကံတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ။ ကပ္ပဋ္ဌိတိယာနိ၊ တကမ္မာပတ်လုံး တည်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဣတ္ထ၊ ဤအာနန္ဒရိယကံတို့၌။ ကပ္ပဋ္ဌိတိယံတောပိ၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိယံ အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ပါကတောတိ၊ ဌံ။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဆက်။ ယေန၊ အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဉ္စမိ၊ ၅-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တောနိ၊ ကမ္မာနိ၊ ဤအာနန္ဒရိယ
 ကံတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကတာနိ၊ ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
 ၏။ သံဘဘေဒေါယေဝ၊ သံဘဘေဒကကံသည်သာ။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ
 ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိပစ္စတိ၊ ရင့်ကျက်၏။ ဝါ၊ အကျိုးပေး၏။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသော
 ကံတို့သည်။ အဟောသိ၊ ကမ္မံ နာဟောသိ၊ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝေမာဒိယု၊ အစ
 ရှိသော ကံတို့၌။ သဒံ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ။ သံဘဘေဒါ
 ဘာဝေ၊ သံဘဘေဒကံ၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ) လောဟိတုပ္ပါဒေါ၊ လောဟိ
 တုပ္ပါဒကံသည်။ (ဝိပစ္စတိ)။ တဒဘာဝေ၊ ထိုလောဟိတုပ္ပါဒကံ၏ မရှိခြင်းသည်။
 (သတိ)။ အရဟန္တဗာတကော၊ အရဟန္တဗာတကကံသည်။ (ဝိပစ္စတိ)။ တဒ
 ဘာဝေ၊ ထိုအရဟန္တဗာတကကံ၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)။ ပိတာ၊ အဘ
 သည်။ သီလဝါ၊ သီလရှိသည်။ မာတာ၊ အမိသည်။ ဒုဿိလ၊ သီလမရှိသည်။
 သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ဝါ၊ တနည်း။ တထာ၊ ထို အဘ သီလ
 ရှိသလောက်။ (မာတာ၊ သည်။) သီလဝတိ၊ သီလရှိသည်။ (သစေ) နော
 (ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဝေသတိ) ပိတုဘာတော၊ ပိတုဘာတကကံသည်။ ပဋိသန္ဓိ-
 ဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိပစ္စတိ။ မာတာ၊ သည်။ (သီလဝတိ)။ သစေ
 (ဟောတိ)။ (ဝေသတိ) မာတုဘာတော၊ မာတုဘာတကကံသည်။ (ဝိပစ္စတိ)။
 ဒ္ဓိသပိ၊ မိဘနှစ်ပါးစုံတို့သည်လည်း။ သီလေနဝါ၊ သီလအားဖြင့်သော်၎င်း။
 ဒုဿိလေနဝါ၊ ဒုဿိလအဖြစ် အားဖြင့်သော်၎င်း။ သမာနေသု၊ တူကုန်လ
 သော်။ မာတုဘာတော၊ မာတုဘာတကကံသည်သာ။ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဝိပစ္စတိ။
 ဟိ၊ မုနံ။ (တနည်း) (ကသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (မာတုဘာတောဝ ပဋိသန္ဓိဝသေန
 ဝိပစ္စတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ မာတာ၊ သည်။ ဒုက္ကရကာရိနိ၊ ခဲယဉ်း
 သဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုကို ပြုလေ့ရှိသည်၎င်း။ ပုတ္တာနံ၊ သားသွီးတို့အား။ ဗဟူ
 ပကာရာစ၊ များသော လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (မာတုဘာတောဝ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဝိပစ္စတိ)။ ဝေသသ္မိ၊ ဧတ္ထ၊ ဤ
 အာနန္ဒရိယကံ အရာ၌။ ပါကတောပိ၊ အကျိုးအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော
 ဝိညာတဗ္ဗော။

သာဓာရဏာဒိဟိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။
 ပုရိမာနိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးသော အာနန္ဒရိယကံတို့သည်။
 သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ၊ အိမ်၌တည်သူ
 လူဝတ်ကြောင့်၊ ရဟန်းတို့နှင့်။ သာဓာရဏာနိ၊ ဆက်ဆံကုန်၏။ သံဘဘေဒေါ
 ပန၊ သံဘဘေဒကံ သည်ကား။ နခေါ၊ ဥပါလိ။ ပေ။ သံသံ ဘိန္နတိတိ၊ ဟူ၍။
 ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တပုကာရဿ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော်အပြား

ရှိသော။ ဘိက္ခုနောဝ၊ ပကတတ်ရဟန်း အတွက်သာ။ ဟောတိ၊ ဇါ။ အညဿ၊ အခြားသောရဟန်းအတွက်။ န (ဟောတိ)။ တတ္ထာ၊ ကြောင့်။ အသာဓာရဏော၊ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မဆက်ဆံ။ [ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ ဘိက္ခုနီ၊ သည်။ သံသံ၊ ကို။ န ဘိက္ခုတိ၊ မခွဲနိုင်။ ပေ။ ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ ပကတတ္ထော၊ ဖြစ်သော။ သမာန သံဝါသကော၊ ရှိသော။ သမာနသီမာယံ၊ ဌံ။ ဌိတော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သံသံ ဘိက္ခုတိ။] အာဒိသဗ္ဗေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ (သာဓာရဏာဒီဟိန္တိ အာဒိသဒ္ဓါ ဖြင့်။) သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ (မာတုဗျာတဒယော)၊ ဤ မာတုဗျာတ အစရှိသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဒုက္ခဝေဒနာသဟဂတာ၊ ဒုက္ခ ဝေဒနာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ ဒေါသမောဟသမ္ပယုတ္တာ၊ ဒေါသမောဟ နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိဝေ၊ သို့။ တွေ၊ ဤအာနန္တရိယ ကံတို့၌။ သာဓာရဏာဒီဟိပိ၊ သာဓာရဏ အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

အညံ သတ္တာရန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော ဌံ စပ်။) ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ မဂ် ဒိဋ္ဌိနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဂဏှောယျ ဌံ စပ်။) မေ၊ ငါ၏။ အယံ သတ္တာ၊ ဤဆရာဖြစ်သော ဘုရားသည်။ သတ္တာကိစ္စံ၊ ဆရာ၏ကိစ္စကို။ ကာတံ၊ ငှါ။ အသမတ္ထော၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဘဝန္တရေပိ၊ ဘဝတပါး၌သော်မှ လည်း။ အညံ၊ မြတ်စွာဘုရားမှတပါး အခြားသော။ တိတ္ထကရံ၊ အယူကိုပြုတတ် သော တိတ္ထိကို။ အယံ၊ ဤသူသည်။ မေ၊ ငါ၏။ သတ္တာ၊ ဆရာတည်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဂဏှောယျ၊ ယူရာ၏။ တေဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ အတ္ထော။ အဋ္ဌမံ ဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေယျာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗမန္တုပညော၊ အလုံးစုံသော အရိယာတို့အောက် နှံ့ သော ပညာရှိသည်။ (သမာနော) ပိ၊ သော်လည်း။ သတ္တမံ ဘဝံ၊ ခုနစ်ခုမြောက် ဘဝကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ ကျော်လွန်၍။ အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက် ဘဝကို။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ တေဌာနံ န ဝိဇ္ဇတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဥတ္တမကောဋိ- ယာ၊ လွန်မြတ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ အလွန်ဆုံး အပိုင်းအခြား အားဖြင့်။ သတ္တမံဘဝံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်ဘဝကို။ သန္တာယေဝ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍ သာလျှင်။ ဧသ (ဧသော)၊ ဤ မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နိယတော သမ္မောဓိပရာယဏောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။

ပန၊ ပရိဟာရ။ ပေ။ အံ။ ကိ*၊ အဘယ်သည်။ တံ၊ ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (သောတာပတ္တိပလ္လဋပုဂ္ဂိုလ်ကို။) နိယာမေတိ၊ နိယတအဖြစ်ကို မြစေသနည်း။ ပုဗ္ဗဟေတု၊ ရှေးအကြောင်းကောင်းမှုသည်။ နိယာမေတိ ကိ*၊ မြစေသလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါ၊ ရအပ်ပြီးသော သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ (နိယာမေတိ ကိ*)။ ဥဒါဟု၊ ဥပရိ၊ အထက်၌။ တယော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါ၊ မဂ် တို့သည်။ (နိယာမေန္တိ ကိ*)။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တေ (နာမံ)၊ ဤ

နိယတ သတ္တက္ခတ္တုပရမဟူသော အမည်သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနုသည့်။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သော။ (မှည့်တော်မူအပ်သော)။ နာမမတ္တံ၊ အမည်မျှသာတည်း။ ပုဂ္ဂလော ပန၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ နိယတောနာမ၊ မြဲသည်မည်သည်။ နတ္ထိ။ [သောတာပန် ဖြစ်ပြီးလျှင် ဤ သောတာပန်သည် “နိယတ”ဟု ပြောဆိုဘို့ရာ “သေချာသော ပုဂ္ဂိုလ်မရှိပါ”ဟူလို။] ဟိ၊ ချဲ့။ ပုဗ္ဗဟေတု၊ ရှေးအကြောင်း ကောင်းမှုသည်။ နိယာမေတိ၊ မြဲစေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သော်။ ဥပရိ၊ ဌ်။ တိတ္ထံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဥပနိဿယေ၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်။ (သောတာပတ္တိဖိုလ်က အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်။) ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ။ ပဌမမဂ္ဂဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏။ ဥပနိဿယာ- ဘာဝေါ၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း၏ မရှိခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင်။ (ဥပနိဿယမရှိဘဲဖြစ်လျှင်။) အဿ၊ ထို သောတာပတ္တိ မဂ်၏။ (နိဗ္ဗတ္တိ ဌ် စပ်။) အဟေတု၊ ဇနကအကြောင်း မရှိဘဲ။ အပစ္စယာ၊ ဥပ- တ္တမ္ဘကအကြောင်းမရှိဘဲ။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်နေ၏။

[“ပုဗ္ဗဟူ နိယာမေတိ” ၏ လဒ္ဒဒေါသကို ပြုပြီး၍ “ဥဒါဟု ပဋိလဒ္ဓ မဂ္ဂေါ”ဟူသော အကြောင်းပြ၌ လဒ္ဒဒေါသကို ပြလိုသောကြောင့် “ပဋိလဒ္ဓ- မဂ္ဂေါ၊ နိယာမေတိတိ ဝုတ္တေ”ဟု မိန့်သည်။] ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါ၊ ရအပ်ပြီးသော သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ နိယာမေတိ၊ မြဲစေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သေး။ ဥပရိ၊ ဌ်။ တေယာမဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ အကိစ္စက၊ ကိစ္စမရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ (ဖြစ်ကုန်ရာ

ဥပရိ။ပေ။ အာပဇ္ဇတိ။ ။ “ပုဗ္ဗဟေတုက နိယာတဖြစ်ဘို့ရန် သတ်မှတ်သည်”ဟု ဆိုလျှင် သောတာပတ္တိပလဒ္ဓ အပိုင်ရောက်မှ သတ်မှတ်သောကြောင့် ထို ပုဗ္ဗဟေတုသည် အထက်မဂ် ၃-ပါးအတွက် ဥပနိဿယဖြစ်၍ ပဌမမဂ်မှာ ဥပနိဿယ မရှိရာ ရောက်နေသည်”ဟူလို။

ဣစ္စဿ။ပေ။ ပါပုဏာတိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “နိဗ္ဗတ္တိ ပါပုဏာတိ”ဟု တွေ့ရ၏။ ပါပုဏာ တိ၏ ကတ္တာမရှိသောကြောင့် မကောင်းပါ။ ယောဇနာ၌ “နိဗ္ဗတိ”ဟု ပါဌ်တွေ့ရ၏။ အဿ ပဌမမဂ္ဂဿ သော ပုဂ္ဂလော နိဗ္ဗတိ ပါပုဏာတိ ဟုလည်း ထည့်ပါဌ်နှင့်တကွ ဆနက် ယောဇနာ၏။ “အဟေတု အပစ္စယာ”တို့သည် ပိသေသနမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိသေသျှ မရှိရာလည်း ရက်နေ၏။ ထို့ကြောင့် “နိဗ္ဗတိ”ပါဌ်သည် မကောင်းပါ။

ထို့နောက် “ကိသိ”စိ ပန ပေါက္ခကေ နိဗ္ဗတ္တိ ပါပုဏာတိ”ဟု မှုကဲကိုလည်း ယောဇနာ၌ ပြ၏။ ထိုမှကွ၌ “နိဗ္ဗတ္တိ”ဟု ရှိခြင်းသည် “အဟေတု အပစ္စယာ”ဟူသော ပိသေသန၏ ပိသေသျှဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းပါသည်။ ဧဝံလိုရင်းကား—“ပဌမမဂ်သည် ဥပနိဿယ မရှိဘဲဖြစ်လျှင် ထို ပဌမမဂ်မှာ ဇနကအကြောင်း ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်း မရှိဘဲ ဖြစ်ရာရောက် သည်”ဟူလို။

ရောက်၏။) ပဌမမဂ္ဂေါ၊ ပဌမ သောတာပတ္တိမဂ်သည်သာ။ သကိစ္စကော၊ ကိစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)။ ပဌမမဂ္ဂေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ခေပတော၊ ကုန်စေပြီး၍။ ပရိနိဗ္ဗာသိတဗ္ဗံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုထိုက်သည်။ ဟောတိ။ [“ပဌမမဂ်ဖြင့်ပင် ကိလေသာတွေ ကုန်သွားခြင်းကြောင့် အသက်၌ ကိလေသာ မရှိတော့ရကား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဘို့သာ ရှိတော့သည်” ဟူလို။]

[“ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ နိယာမေန္တိ” ဟူသော အကြောင်းပြု၍ လဒ္ဒဒေါသကို ပြုလိုသောကြောင့် “ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ နိယာမေန္တိတိ ဝုတ္တေ” စသည်ကို မိန့်။] ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ၊ နိယာမေန္တိ၊ မြစေကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ပဌမမဂ္ဂေါ၊ သည်။ အကိစ္စကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဥပရိ၊ ၌။ တယော မဂ္ဂါ၊ တို့သည်သာ။ သကိစ္စကော၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပဌမမဂ္ဂံ၊ ကို။ အနိဗ္ဗုတ္တောတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ (အလုပ်ကိစ္စ မရှိသော သောတာပတ္တိမဂ်ကို မဖြစ်စေဘဲ။) ဥပရိ၊ ၌။ တယော မဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗုတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ပဌမမဂ္ဂေန၊ သည်။ အနုပဗ္ဗိတွာ၊ မဖြစ်မူ၍သာလျှင်။ (အလုပ်ကိစ္စ မရှိသော ပဌမမဂ် မဖြစ်မူ၍သာ။) ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ခေပတဗ္ဗာ၊ ကုန်စေထိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ [ထို အကြောင်း သုံးရပ်တို့၌ လဒ္ဒဒေါသကို ပြုပြီး၍ နိဂုံးနှင့် တကွ ဝိနိစ္ဆယကို ပြုလိုသောကြောင့် “တဿာ၊ ပေ၊ နိယာမေတိ” ဟု မိန့်သည်။] တဿာ၊ ကြောင့်။ (ဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း “ပုဗ္ဗဟေတု နိယာမေတိ” စသော အကြောင်းတို့၏ လဒ္ဒဒေါသ ရှိခြင်းကြောင့်။) အညော၊ ဝိပဿနာမှ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသောတရားသည်။ န နိယာမေတိ၊ နိယတ၏အဖြစ်၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ စသည်၏ အဖြစ်ကို မသတ်မှတ်နိုင်။ ဥပရိ၊ ၌။ တိတ္ထံ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဝိပဿနာ၊ မဂ်သို့ ထောက်ကြောင်း ဝိပဿနာသည်သာ။ နိယာမေတိ။

ဟိ၊ ချေ။ တေသံ၊ ထို အထက်မဂ် ၃-ပါးဘို့၏။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ တိက္ခာ၊ ထက်သည်။ သူရာ၊ ရဲရင့်သည်။ ဟုတွာ၊ သစေ ဝဟတိ၊ အကယ်၍ ဆောင်နိုင်အံ့။ (အထက်မဂ်ဘို့ကို ဆောင်နိုင်အံ့။) (ဝေံသတိ)။ ကေယေဝ၊ တခုသာဖြစ်သော။ ဘဝံ၊ ဘဝကို။ နိဗ္ဗုတ္တောတွာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏။ [ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို “ကေပီဇိ သောတာပနံ” ဟု ခေါ်သည်။] တတော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အောက်။ မန္တတရပညော၊ သာ၍နဲ့ သော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုတိယေ ဝါ၊ ဒုတိယမူလည်း ဖြစ်သော။ ပေ၊ ဆဋ္ဌေဝါ၊ သော။ ဘဝေ၊ ၌။ အရဟတ္တံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာတိ။ [ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ကောလံကောလ သောတာပနံ” ဟု ခေါ်သည်။] သဗ္ဗန္နပညော၊ အလုံးစုံသော သောတာပနံတို့အောက် နဲ့ သောပညာရှိသော သောတာပနံပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တမံ ဘဝံ၊ သတ္တမဘဝကို။ နိဗ္ဗုတ္တောတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ အဋ္ဌမေဘဝေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။

န ဟောတိ၊ မဖြစ်တော့။ [ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကို “သတ္တက္ခတ္တုပရမ သောတာပန်” ဟု
 ခေါ်သည်။] ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ တေ(နာမံ)၊ ဤ နိယတအမည်၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ
 စသော အမည်သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ ဂဟိတံ၊ သော။ နာမတ္ထံ၊ ၄ ညး။
 ဟိ၊ မှန်။ သတ္တာ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓတုလာယ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်တော် တည်းဟူ
 သော ချိန်ဖြင့်။ တုလေတွာ၊ နှိုင်းချိန်တော်မူ၍။ သဗ္ဗညုတဉာဏေန၊ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏ်တော်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်တော်မူ၍။ (ဗုဒ္ဓတုလာ-
 ယကို သရုပ်ဖော်သည်။) အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သဗ္ဗ မဟာပညော၊ အလုံးစုံ
 သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် ကြီးသော ပညာရှိသော။ တိက္ခဝိပဿကော၊ ထက်မြက်
 သော ဝိပဿနာဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဧကမေဝဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ
 အရဟတ္တံ၊ ကို။ ဂဏိယတိ၊ ယူလတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မြင်တော်မူ၍။ ဧကဗီဇိတိ
 နာမံ၊ ဧကဗီဇိဟူသော အမည်ကို။ ဝါ၊ တခုသော ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ရှိသူဟူသော
 အမည်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယဖြစ်သော၊ ပေ။
 ဂဏိယတိ၊ လတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မြင်တော်မူ၍။ ဧကောလံကောလောတိ နာမံ၊
 ဟူသောအမည်ကို။ ဝါ၊ အမျိုးတခုမှ အမျိုးတခုသို့ သွားတတ်သူဟူသော အမည်
 ကို။ အကာသိ၊ အယံ ပုဂ္ဂလော သတ္တမဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အရဟတ္တံ ဂဏိယတိ၊
 လတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤသို့မြင်တော်မူ၍။ သတ္တက္ခတ္တုပရမောတိနာမံ၊ ဟူသောအမည်ကို။
 ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေ ခုနစ်ကြိမ်အတိုင်းအရှည်ရှိသူ ဟူသော အမည်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ သတ္တန္တံ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဘဝါနံ၊ ဘဝတို့၏။ နိယတော၊
 မြဲသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ပုဂ္ဂလောနာမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ နတ္ထိ။
 အရိယသဘဝကောပန၊ အရိယသဘဝကသည်ကား။ ယေန ဧကေနစိ၊ အမှတ်မရှိ
 တစုံတခုသော။ အကာရေနပိ၊ အကြောင်းကြောင့်လည်း။ မန္တပညော၊ နဲ့ နှေး
 သော ပညာရှိသည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ အဠမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သော။ ဘဝံ၊
 ဘဝသို့။ အပ္ပတွာ၊ မရောက်မူ၍။ အန္တရာဝ၊ အကြား၌သာလျှင်။ (ရှစ်ခုမြောက်
 ဘဝ၏ အကြား၌သာလျှင်။) ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံရ၏။ သက္ကသဒိသော၊
 သိကြားမင်းနှင့် တူသော။ ဝဇ္ဇာဘိရတောပိ၊ ဝဋ်၌ အလွန် မွေ့လျော်သော
 သောတာပန်သော်မှလည်း။ သတ္တမံယေဝ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သာလျှင် ဖြစ်သော။
 ဘဝံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ သတ္တမေ၊ ခုနစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။
 ဘဝေ၊ ၌။ သဗ္ဗာကာရေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပမာဒဝိဟာရိ
 နောပိ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့နေလေ့ရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်မှလည်း။
 ဝိပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ပရိပါကံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ အပ္ပ-
 မတ္တကော၊ အနည်းငယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အာရမ္မဏေပိ၊ အာရုံ၌သော်မှ
 လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒိတွာ၊ ငြီးငွေ့၍။ နိဗ္ဗုတိ၊ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသို့။
 ပါပုဏာတိ၊ ရောက်ရ၏။

ဟိ၊ မှန်။ အဿ၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သိသံ ဌံ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ သတ္တမေ၊ သော။ ဘဝေ၊ ဌံ။ နိဒ္ဒံ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့။ ဩက္ကမန္တဿ၊ သက်ရောက်စဉ်။ တိခိဏေန၊ ထက်လွှာသော။ အသိနာ၊ သန်လျက်ဖြင့်။ ကောစိဒေဝ၊ တစုံတယောက်သည်သာလျှင်။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ သစေပိ ပါတေယျ၊ အကယ်၍ မူလည်း ကျစေအံ့။ (ဝေသတိ) ဝါ၊ ဤသို့ ကျစေသော်၎င်း။ ပရမ္ပုခံ၊ မျက်ကွယ်သို့။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားစဉ်။ ပစ္ဆတော၊ နောက်၌။ ဌတော၊ ရပ်၍။ (တိခိဏေန အသိနာ ကောစိဒေဝ သိသံ သစေပိ ပါတေယျ။ ဝေသတိ) ဝါ၊ ၎င်း။ [ပစ္ဆတော ဌတောသည် ပရမ္ပုခံ ဂစ္ဆန္တဿနှင့်သာ ဆိုင်သောကြောင့် နှစ်ဝါကျခွဲ၍ အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။] ဥဒကေ၊ ဌံ။ ဩသီဒါပေတွာ၊ နှစ်မြှုပ်စေ၍။ (သစေပိ) မာရေယျ၊ အကယ်၍မူလည်း သေစေအံ့။ ဝါ၊ အကယ်၍မူလည်း သတ်အံ့။ (ဝေသတိ) ဝါ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ အသနိ၊ မိုးကြိုးသည်။ အဿ၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သိသေ၊ ဌံ။ (သစေပိ) ပါတေယျ၊ အကယ်၍မူလည်း ကျအံ့။ (ဝေသတိ) ဝါ၊ ၎င်း။ ဝေရူပေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကာလေပိ၊ အခါ၌လည်း။ သပ္ပဋိသန္ဓိကာ၊ ပဋိသန္ဓေနှင့် တကွဖြစ်သော။ ကာလံကိရိယာ နာမ၊ သေခြင်းကိုပြုခြင်းမည်သည်။ န ဟောတိ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတွာဝ၊ ရောက်ပြီး၍သာ။ (ရောက်ပြီးမှသာ)။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဋ္ဌမံ ဘဝံ။ ပေ။ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဧကိဿာ လောကဓာတုယာတိ၊ ကား။ ဒသ သဟဿိလောကဓာတုယာ၊ တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသောလောကဓာတ်၌။ [ဒသ + သဟဿံ + ပမာဏံ + ယဿာတိ ဒသသဟဿိ၊ ဒသသဟဿိစ + သာ + လောကဓာတုဓာတိ ဒသသဟဿိလောကဓာတု။] ဟိ၊ ချဲ့။ ခေတ္တာနိ၊ ခေတ်တို့သည်။ ဇာတိခေတ္တံ၊ ဇာတိခေတ်၎င်း။ အာဏာခေတ္တံ၊ ၎င်း။ ဝိသယခေတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဏိ၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၃-ပါးသောခေတ်တို့တွင်။ ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊ သည်။ ဇာတိခေတ္တံနုဿ၊ ဇာတိခေတ် မည်၏။ ဝါ၊ ဘုရားလောင်း၏ ဖွားမြင်တော်မူရာခေတ်မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ သာ၊ ထိုတသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကြဝဠာကမ္ဘာလောကဓာတ်သည်။ တဏှာဂတဿ၊ ဘုရားအလောင်းတော်၏။ မာတုကုစ္ဆိ ဩက္ကမနကာလေ၊ မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ရောက်ရာ အခါ၌၎င်း။ နိက္ခမနကာလေ၊ တောထွက်ခတ်မှုရာ အခါ၌၎င်း။ သမ္မောဓိကာလေ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတို့ကို သိတော်မူရာအခါ၌၎င်း။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ၊ ဓမ္မစကြာကို ဖြစ်စေတော်မူရာအခါ၌၎င်း။ ဝါ၊ ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူရာအခါ၌၎င်း။ အာယုသင်္ခါရေသဇ္ဇနေ၊ အာယုသင်္ခါရကို လွှတ်တော်မူရာအခါ၌၎င်း။ ပရိနိဗ္ဗာနေစ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ အခါ၌၎င်း။ ကမ္မတိ၊ တုန်လှုပ်ရ၏။

ပန၊ ကား။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠံ၊ ကုဋေတသိန်း အတိုင်းအရှည် ရှိသော စကြဝဠာသည်။ အာဏာခေတ္တံနာမ၊ အာဏာခေတ် မည်၏။ ဝါ၊ ပရိတ်အာဏာတော်၏ ပြန့်နှံ့ ရာခေတ် မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အာဠာနာဠိယ။ ပေ။ ပရိတ္တာဒိနံ၊ အာဠာနာဠိယသုတ်၊ မောရပရိတ်၊ ဇေဂ္ဂပရိတ်၊ ရတနပရိတ် အစရှိသော ပရိတ်တော်တို့၏။ ဧတေ၊ ဤ ကုဋေတသိန်း အတိုင်း အရှည်ရှိသော စကြဝဠာ ကမ္မာလောကဓာတ်၌။ အာဏာ၊ အာဏာသည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ (ပြန့်၏)။ ပန၊ ကား။ ဝိသယခေတ္တဿ၊ ဝိသယခေတ်၏။ ဝါ၊ ဉာဏ်တော်၏အရာဖြစ်သော ခေတ်၏။ ပရိမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်သည်။ နတ္ထိ။ ဟိ၊ မှန်။ ပုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ (အဝိသယော နာမဗ္ဗိဇပံ)။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော် သည်။ ယာဝတကံ၊ အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ တာဝတကံ၊ ထို ဉာဏ်တော် အတိုင်း အရှည်ရှိသလောက်။ ဥေယျံ၊ သိထိုက်သော တရားသည်။ (အတ္ထိ)။ ဥေယျံ၊ သိထိုက်သောတရားတော်သည်။ ယာဝတကံ၊ အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ တာဝတကံ၊ ထိုဥေယျတရား အတိုင်းအရှည်ရှိသလောက်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်သည်။ (ဟောဟိ)။ ဥေယျံ၊ သိထိုက်သောတရားတော်သည်။ ဉာဏပရိယန္တိကံ၊ ဉာဏ်တော်ဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဉာဏံ၊ သိတတ် သော ဉာဏ်တော်သည်။ ဥေယျပရိယန္တိကံ၊ သိထိုက်သောတရား ဟူသော အဆုံး အပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အဝိသယော နာမ၊ အရာမဟုတ်သည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ပန၊ ဆက်။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသုခေတ္တသု၊ ဤခေတ်တို့တွင်။ ဣမံစက္က ဝါဠံ၊ ဤစကြဝဠာကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ အညသ္မိံ၊ ဤစကြဝဠာမှ အခြား သော။ စက္ကဝါဠေ၊ ၌။ ပုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပွင့်တော် မူကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တံ၊

ဥေယျံ ။ ။ ဉာဏဗ္ဗိတိ ဥေယျံ၊ ဉာဏ်တော် ကျပစ္စည်း၊ ဥေယျတရားသည် အဆုံးအပိုင်း အခြားမရှိအောင် များသော်လည်း အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ၅-မျိုးသာရှိ၏။ ထို ၅-မျိုးကား သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်တည်း။ ဝိကာရဟူသည် ရူပဿ၊ ဓဟုတာ မုဒတာ ကမ္မညတာ ဝိညတ္တိဒယံ ဝိကာရရူပံ နာမ” နှင့်အညီ ထိုရုပ် ၅-ပါးသည် သင်္ခါရတရားတို့ တွင် တိုက်ရိုက်မပါဝင်သောကြောင့် သီးခြားတမျိုး ဖြစ်ရ၏။

လက္ခဏရုပ် ၄ ပါးလည်း “ရူပဿ ဥပစယော သန္တတိ ဇရတာ အနိစ္စတာ လက္ခဏရူပံ နာမ” နှင့် အညီ သင်္ခါရ တရားတို့တွင် တိုက်ရိုက်မပါဝင်သောကြောင့် သီးခြားတမျိုး ဖြစ်ရ၏။ နိဗ္ဗာန်နှင့် ပညတ်တို့၏ သင်္ခါရတွင် မပါဝင်ပုံမှာ ထင်ရှားပြီ။ ထို ၄-မျိုးမှကြွင်းသော ရုပ်နာမ် အားလုံးကို “သင်္ခါရ” ဟုခေါ်သည်။ ထို ၅-မျိုးဖြင့်သိမ်းယူလျှင်သိဘွယ်အားလုံး ပြည့်စုံတော့၏။ [သင်္ခါရ ဥေယျာနိ အသေသိတာနီတိ သင်္ခါရ ဝိကာရ လက္ခဏ နိဗ္ဗာန ပညတ္တိ သင်္ခါတဥေယျာနိ အသေသတော ဇာနိတွာ။—ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၊ အသာဓာရဏ ဉာဏဝတ္ထုနာ ၂၃၀ ဂါထာ အဖွင့်။]

ပါဠိတော်သည်။ နတ္ထိ။ နုပုဇွန်။ ပွင့်တော်မမှုကုန်။ ဣတိ (သုတ္တံ) ပန၊ ဤ ပါဠိ
 တော်သည်ကား။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဝိနယပိဋကံ၊ င်နည်းပိဋကဌင်း။ သုတ္တန္တပိဋကံ၊
 ၎င်း။ အဘိဓမ္မပိဋကံ၊ ၎င်း။ ပိဋကာနိ၊ တို့သည်။ တိဏိ၊ တို့တည်း။ သံဂီတိယော၊
 သံဂီယနာတို့သည်။ မဟာကထပတ္ထေရဿ၊ အရှင်မဟာကထပထေရ်၏။
 သံဂီတိ၊ ၎င်း။ ယသတ္ထေရဿ၊ အရှင်ယသထေရ်၏။ သံဂီတိ၊ ၎င်း။ မောဂ္ဂလိပုတ္တ-
 တိဿဒတ္ထရဿ၊ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်၏။ သံဂီတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
 တိဿော၊ သုံးတန်တို့တည်း။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဣမာ သံဂီတိယော၊ တို့သို့။
 အာရုဠေ၊ တင်အပ်သော။ တေပိဋကေ၊ ပိဋက သုံးပုံဟူသော။ ဗုဒ္ဓဝစနေ၊ ဤ။ ဣမံ
 စက္ကဝါဠေ၊ ကို။ မုဉ္ဇိတုာ၊ လွှတ်၍။ အညတ္ထ၊ အခြားသောစကြာဠော၌။ ဗုဒ္ဓါ
 ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ။ နုပုဇွန်။ ဣတိ၊ (သုတ္တံ) ပန အတ္ထိ။
 [ပါဠိတော်ကို ဋီကာ၌ ထုတ်ပြထားသည်။]

အပုဗ္ဗံ အစရိမန္တိ၊ ကား။ အပုရေ၊ ရှေးကာလလည်း မဟုတ်။ အပစ္စာ၊
 နောက်ကာလလည်း မဟုတ်။ ဧကေတော၊ တပြိုင်နက်။ နုပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ပုဒရဝါ၊
 ရွှေ၌သော်၎င်း။ ပစ္စာဝါ၊ နောက်၌သော်၎င်း။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအပုဗ္ဗံ အစရိမံဟူသောပါဌ်၌။ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ၊ ၌။ ဗောဓိံ၊
 သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်သောဉာဏ်သို့။ အပတုာ၊ မရောက်မူ၍။ (မရောက်
 မခြင်း)။ န ဥဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ဤနေရာမှ မထတော့အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ခွင့်တော်မူ၍။
 နိသိန္နကာလတော၊ ထိုင်တော်မူသောအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ၊ အကြင်မျှ
 လောက်။ မာတုကုစ္စံသိ၊ မယံတော်ငမ်းတိုက်၌။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏံ၊ ပဋိသန္ဓေကို
 ယူရာအခါသည်။ (အတ္ထိ)။ တာဝ၊ ထို ဗောဓိပလ္လင်၌ ထိုင်တော်မူရာအခါမှ စ၍
 ပဋိသန္ဓေယူရာအခါတိုင်အောင်။ ပုဗ္ဗေတိ၊ ပုဗ္ဗဟူ၍။ န ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ မသိထိုက်
 သေး။ [ဤမျှသာမကသေး ဟူလို။] ဟိ၊ မှန်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဘုရားလောင်း၏။
 ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ၊ ပဋိသန္ဓေကို ယူတော်မူရာအခါ၌။ ဒသသဟဿ စက္ကဝါဠေ-
 ကမ္ပနေနေဝ၊ တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကြာဠာ၏ တုန်လှုပ်ခြင်း
 ဖြစ်ပင်။ ခေတ္တပရိဂ္ဂဟော၊ ဇာတိခေတ်ကို ပိုင်းခြားယူခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုတော်
 မူအပ်ပြီ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ ဥပုတ္တံ၊ ပွင့်တော်မူခြင်းသည်။
 ဝါ၊ ကို။ နိဝါရိတာ၊ တားမြစ်အပ်သည်။ ဟောတိ။ [ဤစကားအရ ပဋိသန္ဓေ
 ယူရာအခါမှ အတိတ်ရှေးကိုသာ ဇာတိခေတ် မဟုတ်သောကြောင့် 'ပုဗ္ဗံ'
 အရ ယူပါ။]

၈၊ ဆက်။ ပရိနိဗ္ဗာနဘော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။
 ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ သာသပမတ္တာပိ၊ မုန်ညင်းစေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်
 လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်ဘေဒတို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ရှိကုန်၏။
 တာဝ၊ ထို ဓာတ်ဘေဒတို့သည်ရှိရာ ကာလပတ်လုံး။ ပစ္စာတိ၊ ပစ္စာဟူ၍။ န

ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ မသိထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဓာတုသု၊ တို့သည်။ ဌိတာသု၊ တည်ကုန်လသော်။
 ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ဌိတာဝ၊ တည်ကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ။ တသွာ၊ကြောင့်။ ဧတေ-
 န္တရေ၊ ဤဓာတ်တော်တို့ တည်ရာကာလအတွင်း၌။ အညဿ၊သော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဇာ။
 ဥပ္ပတ္တိံ၊ ကို။ နိဝါရိတာဝ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနေ၊ ဓာတုပရိ-
 နိဗ္ဗာန်သည်။ ဇာတေ၊ ဖြစ်ပြီးလသော်။ အညဿ ဗုဒ္ဓဿ ဥပ္ပတ္တိံ န နိဝါရိတာ။
 [ဤစကားအရ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးရာကာလမှ နောက်အနာဂတ်ကိုသာ ပစ္စာ
 အရယူပါ]။

ဟိ၊ ချဲ့။ အန္တရဓာနာနိနာမ၊ ကွယ်ခြင်းတို့မည်သည်။ ပရိယတ္တိ အန္တရဓာနံ၊
 ပရိယတ်၏ ကွယ်ခြင်း၎င်း။ ပဋိဝေဓအန္တရဓာနံ၊ ပဋိဝေဓ၏ကွယ်ခြင်း၎င်း။ ပဋိ-
 ပတ္တိအန္တရဓာနံ၊ ပဋိပတ်၏ ကွယ်ခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဏိ၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊
 ထို၂-ပါးသော အန္တရဓာနတို့တွင်။ ပရိယတ္တိတိ၊ ကား။ တိဏိ၊ ကုန်သော။
 ပိဋကာနိ၊ တို့တည်း။ ပဋိဝေဓောတိ၊ ကား။ သစ္စပဋိဝေဓော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို
 ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တည်း။ ပဋိပတ္တိတိ၊ ကား။ ပဋိပဒါ၊
 သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိကြောင်း သိလစသော အကျင့်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို
 ၂-ပါးတို့တွင်။ ပဋိဝေဓောစ၊ သည်၎င်း။ ပဋိပတ္တိစ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိပိရံခါ
 လည်း ရှိ၏။ န ဟောတိပိရံခါလည်းမရှိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကသ္မိံ ကာလေ၊ တခုသော
 အခါ၌။ (တခါတုန်းက။) ပဋိဝေဓကရာ၊ ပဋိဝေဓကို ပြုတတ်ကုန်သော။
 ဘိက္ခု။ တို့သည်။ ဗဟူ၊ များကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ သေ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပုထု-
 ဇ္ဇနော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂလိံ၊ လက်ချောင်းကို။ ပသာရေတွာ၊ ဆန့်၍။
 (တနည်း) အဂ္ဂလိံ ပသာရေတွာ၊ လက်ညှိုးထိုး၍။ ဒဿေတဗ္ဗော၊ ညွှန်ပြ
 ထိုက်သည်။ ဟောတိ။ ဣမသ္မိံ ယေဝဒိပေ၊ (အခြားကျွန်းကို မဆိုထားဘိ) ဤ
 သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ပင်။ ဧကဝါရံ၊ တကြိမ်တုန်းက။ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခု နာမ၊ ပုထုဇဉ်
 ရဟန်းမည်သည်။ နာဟောသိ ကိရ၊ မရှိခဲ့ဘူးတဲ့။ ပဋိပတ္တိပုရကာပိ၊ ပဋိပတ်ကို
 ဖြည့်ကျင့်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ကဒါစိ ဗဟူ။ (ဟောန္တိ)။ ကဒါစိ၊ အပ္ပိ
 (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိဝေဓောစ ပဋိပတ္တိစ ဟောတိပိ နာဟောတိပိ။

ပန၊ ထိုသို့ပင် ပဋိဝေဓ ပဋိပတ္တိတို့က ရံခါ ရှိ၍ ရံခါ မရှိပါသော်လည်း။
 သာသနဋ္ဌိတိယာ၊ သာသနာတော်တည်ခြင်း၏။ ပရိယတ္တိယေဝ၊ ပရိယတ်သည်
 သာ။ ပမာဏံ၊ ပမာဏတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသောရဟန်းသည်။
 တေပိဋကံ၊ ပိဋကသုံးပုံကို။ သုတွာ၊ နာပြီး၍။ (ဆရာက ရွတ်ပြသည်ကို နာယူ
 သောအားဖြင့် စာတက်ပြီး၍)။ ဒေပိ၊ နှစ်ပါးသော ပဋိဝေဓ ပဋိပတ္တိတို့ကို
 လည်း။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေနိုင်၏။ ဝါ၊ ဖြည့်ကျင့်နိုင်၏။ အမ္မာကံ၊ ငါတို့၏။ ဗောဓိ-
 သတ္တော၊ ဘုရားလောင်းသည်။ အာဠာရဿ၊ အာဠာရ ရသေ့၏။ သန္တိကောဋ္ဌံ။
 ပဉ္စ၊ အဘိညာ၊ တို့ကို၎င်း။ သတ္တ၊ သမာပတ္တိယောစ၊ တို့ကို၎င်း။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊

စေပြီး၍။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ၊ နေဝသညာနာသညာ
 ယတန သမာပတ်၏။ ပရိကမ္ပံ၊ ပရိကံကို။ ပုတ္တိ၊ မေးပြီ။ သော၊ ထို အာဠာရ
 ရသေ့သည်။ န ဇာနာမိတိ၊ ငါမသိဟူ၍။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ တတော၊ ထိုသို့
 နေဝသညာနာသညာယတန သမာပတ်၏ ပရိကံကို ငါမသိဟု ပြောခြင်း
 ကြောင့်။ ဥဒကဿ၊ ဥဒကရသေ့၏။ သန္တိကံ၊ အထံသို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ အဓိ-
 ဂတ ဝိသေသံ၊ ရအပ်ပြီးသော တရားအထူးကို။ (အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်
 တိုင်အောင်သော တရားအထူးကို)။ သံသန္ဓေတွာ၊ နှိုးနှော၍။ နေဝသညာ-
 နာသညာယတနဿ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်၏။ ပရိကမ္ပံပုတ္တိ။ သော၊
 ထိုဥဒကရသေ့သည်။ အာစိကံ ပြောပြပြီ။ တဿ၊ ထိုဥဒကရသေ့၏။ ဝစန-
 သမနန္တရမေဝ၊ စကား၏ အခြားမဲ့၌ပင်။ မဟာသတ္တော၊ ဘုရားအလောင်း
 သည်။ တံ၊ ထိုနေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်ကို။ သမ္မာဒေတိ ယထာ၊
 ပြီးစီးစေသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပညာဝါ၊ ပညာရှိသော။ ဘိက္ခု၊
 သည်။ ပရိယတ္တိံ ၊ ပရိယတ်ကို။ သုတွာ၊ နာပြီး၍။ ဒေဝိ၊ နှစ်ပါးသော ပဋိဝေဓ
 ပဋိပတ္တိတို့ကိုလည်း။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေနိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိယတ္တိယာ၊
 သည်။ ဌိတာယ၊ တည်လသော်။ သာသနံ၊ သာသနာတော်သည်။ ဌိတံ၊
 တည်သည်။ ဟောတိ။

ပန၊ ဆက်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ သာ၊ ထိုပရိယတ်သည်။ အန္တရဓာယ-
 တိ၊ ကွယ်ပျောက်၏။ တဒါ၊ ၌။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ (သုတ္တန်ပိဋက ဝိနည်းပိဋက
 တို့မှ ရှေးဦးစွာ)။ အဘိဓမ္မပိဋကံ၊ အဘိဓမ္မာပိဋကသည်။ နဿဘိ၊ ကွယ်
 ပျောက်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဘိဓမ္မာပိဋက၌။ ဝါ၊ တွင်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်
 သည်။ သဗ္ဗ ပဌမံ၊ အလုံးစုံသော အဘိဓမ္မာ ပိဋကတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ အန္တရဓာယ-
 တိ၊ ၏။ အနုက္ကမေန၊ ပါဠိတော်အစဉ်အားဖြင့်။ ပစ္စာ၊ နောက်ဆုံး၌။ မေသင်္ဂ-
 ဟော၊ မေသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်သည်။ (အန္တရဓာယတိ)။ တသ္မိံ ၊ ထိုအဘိဓမ္မာ
 ပိဋကသည်။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်ပြီးလသော်။ ဣဘရေသု၊ အဘိဓမ္မာပိဋကမှ
 တပါးကုန်သော။ ဒွိသု၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ပိဋကေသု၊ သုတ္တန်ပိဋက ဝိနည်း
 ပိဋကတို့သည်။ ဌိတေသု၊ တည်ကုန်လသော်။ သာသနံ ဌိတမေဝ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ပိဋကတို့တွင်။ သုတ္တန္တပိဋကေ၊ သုတ္တန်ပိဋကသည်။
 အန္တရဓာယမာနေ၊ ကွယ်ပျောက်လသော်။ ပဌမံ၊ စွာ။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယော၊
 အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် သည်။ ဧကောဒသကခတော၊ ဧကောဒသကမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝံ
 ကေကာ၊ ကေကတိုင်အောင်။ အန္တရဓာယတိ။ တဒနန္တရံ၊ ထိုအင်္ဂုတ္တရနိကာယ်
 ၏အခြားမဲ့၌။ သံယုတ္တနိကာယော၊ သည်။ စက္ကပေယျာလတော၊ စက္ကပေယျာလ
 သုတ်မှ။ ပဋ္ဌာယံ၊ ၍။ ယံဝံ၊ ဩသတရဏာ၊ ဩသတရဏသုတ် တိုင်အောင်။
 အန္တရဓာယတိ၊ ၏။ တဒနန္တရံ၊ ထို သံယုတ္တနိကာယ်၏ အခြားမဲ့၌။ မဇ္ဈိမ-

နိကာယော၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်သည်။ ဣန္ဒြိယဘာဝနတော၊ ဣန္ဒြိယဘာဝနသုတ်မှ။
 ပဋ္ဌာယံ၊ ၍။ ယံဝ မူလပရိယာယံ၊ မူလပရိယာယသုတ် တိုင်အောင်။ အန္တရ
 ဓာယတိ။ တဒနန္တရံ၊ ထို မဇ္ဈိမနိကာယ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဒိဃနိကာယော၊ ဒိဃ
 နိကာယ်သည်။ ဒသုတ္တရတော၊ ဒသုတ္တရသုတ်မှ။ ပဋ္ဌာယံ၊ ၍။ ယံဝဗြဟ္မဇာလာ၊
 ဗြဟ္မဇာလာသုတ် တိုင်အောင်။ အန္တရဓာယတိ၊ ၎င်း၊ ကေသာ၊ တပုဒ်သော။
 (ဂါထာယံ)ပိ၊ ဂါထာ၏၎င်း။ ဒွိန္ဒါ၊ နှစ်ပုဒ်ကုန်သော။ ဂါထာနံပိ၊ တို့၏၎င်း။
 ပုစ္ဆာ၊ ပုစ္ဆာသည်။ အဒ္ဓါနံ၊ ရှည်သော အခွန်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်နိုင်၏။
 သာသနံ၊ ကို။ ဓာရေတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ သဘိယံပုစ္ဆာ
 ဝိယံ၊ သဘိယံပုစ္ဆာသည်ကဲ့သို့၎င်း။ [သုတ္တနိပါတ် မဟာဝဂ္ဂ သဘိယံသုတ်]
 အာဠဝကပုစ္ဆာဝိယံ၊ အာဠဝကပုစ္ဆာသည်ကဲ့သို့၎င်းတည်း။ [သုတ္တနိပါတ်
 ဥရဂဝဂ် မဟာအာဠဝကသုတ်။] တော၊ ဤသဘိယံပုစ္ဆာ အာဠဝကပုစ္ဆာ
 တို့သည်။ ကဿပဗုဒ္ဓကာလိကာ၊ ကဿပဘုရားရှင်၏ လက်ထက်တော်၌ဖြစ်ကုန်
 သည်။ (ဟုတွာ)။ အန္တရာ၊ ကဿပဘုရားရှင်နှင့် ဤဘုရားရှင်တို့၏ အကြား၌။
 သာသနံ၊ ကို။ ဓာရေတုံ၊ ငှါ။ နာသက္ခိ သုကံရ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်တဲ့။ [ထိုပုစ္ဆာ
 တို့သည် ပုစ္ဆာအဖြေဖြင့်သာ သာသနာပဉ္စ တည်ကုန်၏။ ဘုရားပွင့်တော်မူလာမှ
 အဖြေကို ကြားနာကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုပုစ္ဆာတို့သက်သက် သာသနာ
 တော်ကို တည်အောင် မစွမ်းနိုင်ကြ။]

ပန၊ ကား။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ပိဋကေသု၊ အဘိဓမ္မာပိဋက သုတ္တန်ပိဋကတို့
 သည်။ အန္တရဟိတေသုပိ၊ ကွယ်ပြီးပါကုန်သော်လည်း။ ဝိနယပိဋကေ၊ သည်။
 ဌိတေ၊ တည်လသော်။ သာသနံ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ပရိဝါရခန္ဓကေသု၊
 ပရိဝါရ၊ မဟာဝဂ္ဂခန္ဓက၊ စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကတို့သည်။ အန္တရဟိတေသု၊ ကွယ်ပြီး
 ကုန်လသော်။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေ၊ ဥဘတောဝိဘင်းသည်။ ဌိတေ၊ သော်။
 (သာသနံ)ဌိတမေဝ ဟေတိ။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေ၊ သည်။ အန္တရဟိတေ၊ကွယ်ပြီး
 လသော်။ မာတိကာယံ၊ ဒွေမာတိကာသည်။ ဌိတာယံပိ၊ တည်သော်လည်း။
 (သာသနံ) ဌိတမေဝ ဟေတိ။ မာတိကာယံ၊ သည်။ အန္တရဟိတေယံ၊ ကွယ်ပြီး
 လသော်။ ပါတိမောက္ခပဗ္ဗဇ္ဇပသမ္ပဒါသု၊ နိဒါနုဒွေသဟူသော ပါတိမောက်
 ရှင်ပြုနည်း ရဟန်းပြုနည်းတို့သည်။ ဌိတာသု၊ တည်ကုန်လသော်။ သာသနံ
 တိဋ္ဌတိ။ လိဂံ ၊ အသွင်သည်။ အဒ္ဓါနံ၊ ရှည်သောအခွန်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။
 ပန၊ ဆက်။ သေတဝတ္တသမဏဝံသော၊ ဖြူသောအဝတ်ကို -ဝတ်သော ရဟန်း
 တို့၏အနွယ်သည်။ (ဖိုးသူတော်သည်။) ကဿပဗုဒ္ဓကာလတော၊ ကဿပဘုရား
 ရှင်၏ လက်ထက်တော်အခါမှ။ ပဋ္ဌာယံ၊ ၍။ သာသနံ ဓာရေတုံ၊ နာသက္ခိ၊ မစွမ်း
 နိုင်ခဲ့။ ပန၊ ကား။ ပစ္စိမကဿ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သစ္စပဋိဝေဓ
 တော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိရာအခါမှ၎င်း။ ပစ္စိမကဿ၊ နောက်ဆုံး

ဖြစ်သော ရဟန်း၏။ သီလဘာဒဘောစ၊ သီလပျက်ရာ အခါမှ၎င်း။ ပဋ္ဌာယ၊ သာသနာ၊ သည်။ သြသက္ကိတံနာမ၊ သက်လျော့သည် မည်သည်။ (ဆုတ်နစ်သည်မည်သည်)။ ဟောတိ၊ တတော၊ ထို သာသနာကွယ်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဘုရားရှင်၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ပွင့်တော်မူခြင်းကို။ န ဝါရိတာ၊ မတားမြစ်အပ်။

ပရိနိဗ္ဗာနာနိ နာမ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်တို့မည်သည်။ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်၎င်း။ (ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း၎င်း။) ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်၎င်း။ (ခန္ဓာတော်၏ငြိမ်းအေးခြင်း၎င်း။) ဓ-တုပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်၎င်း။ (ဓာတ်တော်တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ တီဏိ၊ ၃-ပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၃-ပါးသော ပရိနိဗ္ဗာန်တို့တွင်။ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်သည်။ ဗောဓိပလ္လင်ကံ၊ ဗောဓိပလ္လင်၌။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ကုသိနာရာယံ၊ ကုသိနာရုံမြို့၌။ (အဟောသိ)။ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်သည်။ အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ကိရ၊ ချဲ့။ သာသနဿ၊ တော်၏။ သြသက္ကန္တကာလေ၊ သက်လျော့ရာအခါ၌။ (ဆုတ်နစ်ရာအခါ၌)။ ဣသံ၊ တမ္ဗပဏ္ဍိဒိပေ၊ ဤ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်တို့သည်။ သန္နိပတိတွာ၊ စုဝေး၍။ မဟာစေတီယံ၊ မဟာစေတီတော်သို့။ ဂမိဿန္တိ၊ ကြွတော်မူကုန်လတ္တံ့။ မဟာစေတီယတော၊ မဟာစေတီတော်မှ။ နာဂဒိပေ၊ နာဂကျွန်း၌။ ရာဇာယတနစေတီယံ၊ ရာဇာယတနစေတီတော်သို့။ (ဂမိဿန္တိ)။ တတော၊ ထို ရာဇာယတနစေတီတော်မှ။ မဟာဗောဓိပလ္လင်ကံ၊ မဟာဗောဓိပလ္လင်သို့။ ဂမိဿန္တိ၊ နာဂဘဝနတောပိ၊ နဂါးဘုံမှ၎င်း။ ဒေဝလောကတောပိ၊ နတ်ပြည်မှ၎င်း။ ဗြဟ္မလောကတောပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှ၎င်း။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ မဟာဗောဓိပလ္လင်ကံ၊ မေဝ၊ သို့သာ။ ဂမိဿန္တိ၊ ကြွတော်မူကုန်လတ္တံ့။ သာသပမက္ကာပိ၊ မုန်ညှင်းစေ့အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဓာတု၊ ဓာတ်တော်သည်။ အန္တရာ၊ မဟာဗောဓိပင်သို့မရောက်မီအကြား၌။ န နဿိဿတိ၊ မပျောက်ပျက်လတ္တံ့။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ မဟာဗောဓိပလ္လင်ကံ၊ ၌။ ရာသိဘူတာ၊ အစုဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓောဝိယ၊ ရွှေတုံးကဲ့သို့။ ဧကဂ္ဂနာ၊ တစ်ခုကဲ့သို့။ ဟုတွာ။ ခဗ္ဗဏ္ဏရသိယော၊ ၆-ပါးသော အဆင်းရိုးသာ ရောင်ခြည်တော်တို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေဿန္တိ၊ လွှတ်ကုန်လတ္တံ့။ တာ၊ ထို ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊ တသောင်းအတိုင်း အရှည်ရှိသော လောကဓာတ်ကို။ ဖရိဿန္တိ၊ ဖြန့်ကုန်လတ္တံ့။

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ၊ တသောင်းသော စကြဝဠာ၌နေ ဘုန်းသော နတ် ဗြဟ္မာတို့သည်။ သန္နိပတိတွာ၊ စုဝေး၍။ အဇ္ဇ၊ ယနေ။ (ယနေမှ)။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်

စံတော်မူ၏။ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပေါ့။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ သာသနံ၊ သည်။
 သြသက္ကတိ၊ သက်လျှော၏။ (ဆုတ်နစ်၏)။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဣဒံ၊ ဤဖူးမြော်
 ရခြင်းသည်။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ ပစ္စိမဒဿနံ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဖူးမြော်ရ
 ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆို၍။ ဒသဗလဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပရိနိဗ္ဗာ-
 ဒိဝသတော၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာနေ့ထက်။ မဟန္တတရံ၊ သာ၍ ကြီးကျယ်
 စွာ။ ကာရုညံ၊ သနားဘွယ်ကို။ ကရိယန္တိ၊ ပြုကုန်လတ္တံ့။ အနာဂါမိဒိဏာသဝေ၊
 အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ငှပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သကဘာဝေန၊ မိမိ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သန္တာရေတုံ၊ ကောင်းစွာ
 ဆောင်ခြင်းငှါ။ နုသက္ခိယန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ [အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား
 ဒေါသမရှိ။ သောကပရိဒေဝတို့သည် ဒေါသ၏အရှိန်တည်း။ ထို့ကြောင့် အနာ
 ဂါမ်နှင့်တကွ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထိန်းနိုင်ကြသည်။]

ဓာတူသု၊ ဓာတ်တော်တို့၌။ တေဇောဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်သည်။ (ဓာတ်
 ၄-ပါးအစုအဝေးဖြစ်သော ဓာတ်တော်အတွင်း၌ ပါဝင်သော တေဇောဓာတ်
 သည်)။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကော၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်။ ဥဂ္ဂစ္ဆိ-
 သတိ၊ ပြန်တက်လတ္တံ့။ သာသမတ္တာယပိ၊ မှန်ညင်းစေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော။ ဓာတုယာ၊ ဓာတ်တော်သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဧကဇာလာ
 ဝါ၊ တခုတည်းသောမီးလျှံသည်သာ။ ဘဝိသတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဓာတူသု၊ တို့သည်။
 ပရိယံဒါနံ၊ ကုန်ခန်းခြင်းသို့။ ဂတာသု၊ ရောက်လသော်။ (ဇာလံ၊ မီးလျှံ
 သည်။) ပစ္စိဇိဿတိ၊ ပြတ်စဲလတ္တံ့။ ဝေ၊ သို့။ မဟန္တံ၊ သော။ အာနုဘာဝံ၊
 အာနုဘောဒ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြုပြီး၍။ ဓာတူသု၊ ဓာတ်တော်တို့သည်။ အန္တရ
 ဟိတာသု၊ ကွယ်ပြီးကုန်လသော်။ သာသနံ၊ သည်။ အန္တရဟိတံနာမကွယ်သည်
 မည်သည်။ ဟောတိ။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ (သာသနံ၊ သည်။) ဝေ၊ သို့။ န
 အန္တရဓာယတိ၊ မကွယ်သေး။ တာဝ၊ သာသနာမကွယ်သေးသမျှ ထို ကာလ
 ပတ်လုံး။ အရေမိနာမ၊ နောက်မဟုတ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ။ ဝေ၊ သို့။
 အပုဗ္ဗံ၊ ရှေးလည်းမကျ။ အစရိမံ၊ နောက်လည်းမကျ။ (ဒေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ)။
 ဥပုဇ္ဇေယျံ၊ ပွင့်ကုန်ရာ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤရှေ့မကျ နောက်မကျ တပြိုင်နက်သော
 ခဏ၌ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မူခြင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ပန၊ ပရိဟာရ။ ပေ။ အံ။ ကသ္မာ။ အပုဗ္ဗံ၊ အရေမံ။ (ဒေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ)။
 နုပုဇ္ဇန္တိ၊ ပွင့်တော်မမူကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ (အပုဗ္ဗံ အရေ
 မံ၊ ဥပုဇ္ဇမာနာနံ၊ ပွင့်တော်မူကြကုန်သော။ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ၊
 တို့၏။) အနုစ္စရိယတ္တာ၊ မအံ့ဩထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ငါ၊ မအံ့ဩ
 လောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အပုဗ္ဗံ အရေမံ၊ ဒေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ) နုပုဇ္ဇ-
 န္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ အစ္စရိယမနုဿာ၊ အံ့ဩထိုက်သောလူတို့

တည်း။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ဧကပုဂ္ဂလော
 ဘိက္ခဝေ။ပေ။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧကပုဂ္ဂ-
 လော၊ အဖော်မလှောက် တယောက်တည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လောကေ၊
 လောက၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ အတ္ထရိယမနုဿော၊ အံ့ဩလောက်
 သောလူသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်မည်၏။ ဧကပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကတမော၊
 အဘယ်သူနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရဟံ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သော။ တထာ-
 ဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားတည်း။ [အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ဧကကနိပါတ်၊ ဧကပုဂ္ဂလဝဂ်။]

၈၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဒေဝါ၊ နှစ်ဆူသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော
 ။ပေ။ သောဠသဝါ၊ တဆယ့်ခြောက်ဆူသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ဗုဒ္ဓါ၊
 တို့သည်။) ဧကတော၊ တပြိုင်နက်။ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ အကယ်၍ ပွင့်တော်
 မှုကုန်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) အတ္ထရိယာ၊ အံ့ဩထိုက်ကုန်သည်။ န ဘဝေယျံ၊
 မဖြစ်ကုန်ရာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။
 (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဧကသ္မိံ၊ တထိုက်သော။ ဝိဟာရေ၊
 ကျောင်းတိုက်၌။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ဆူကုန်သော။ စေတိယာနမ္ပိ၊ စေတီတော်တို့၏
 သော်မှလည်း။ လာဘသက္ကာရော၊ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရသည်။ ဥဠာဇော၊
 မှန်မြတ်သည်။ န ဟောတိ။ ဘိက္ခုပိ၊ ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဗဟုတာယ၊
 များကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္ထရိယာ၊ အံ့ဩဘွယ်တို့သည်။ န ဇာတာ၊
 မဖြစ်ကုန်။ ဝေံ၊ ဤအတူ။ ဗုဒ္ဓါပိ၊ များစွာသော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း။
 (ယဒိ) ဘဝေယျံ၊ ကုန်အံ့။ (ဝေံသတိ အတ္ထရိယာ န ဇာတာ)။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ (ဒေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ) နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပွင့်တော်မမှုကုန်။ ဒေသနာယ ၈၊
 ဒေသနာတော်၏လည်း။ ဝိသေသာဘာဝတော၊ ထူးသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်း
 ကြောင့်။ (နုပ္ပဇ္ဇန္တိ)။ [ဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်သော်လည်း ဤ ဝိနည်း၊ ဤ သုတ္တန်၊
 ဤ အဘိဓမ္မာတို့ကိုသာ ဟောတော်မူရသောကြောင့် အထူးမရှိ-ဟူလို။]

ဟိ၊ ချဲ့။ သတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒံ၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော အပြားရှိသော။
 ယံ မ္ဗေ၊ အကြင်တရားတော်ကို။ ဧကော၊ တဆူသော ဘုရားရှင်သည်။
 ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အညေန၊ အခြားသော ဘုရားရှင်သည်။ ဥပ္ပ-
 ဇ္ဇိတောပိ၊ ပွင့်တော်မူ၍လည်း။ သောဝ၊ ထို သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော တရား
 တော်သည်သာ။ ဝါ၊ ကိုသာ။ ဒေသေတဗ္ဗော၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်။ သိယာ၊
 ။ တတော၊ ထို့ကြောင့်။ (ဓမ္မော၊ သည်။) အနုတ္တရိယော၊ မအံ့ဩထိုက်
 သည်။ သိယာ၊ ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ဧကသ္မိံ၊ တဆူသောဘုရားရှင်သည်။
 ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေန္တေ၊ သော်။ ဒေသနာပိ၊ သည်လည်း။ အတ္ထရိယာ၊ အံ့ဩ
 အပ်သည်။ ဝါ၊ အံ့ဩလောက်သည်။ ဟောတိ။ ၈၊ သည်သာမကသေး။ ဝိဝါဒ-
 ဘာဝတော၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်း၏ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ငြင်းခုံ

ခြင်း၏ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဒွေ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓါ နုပုဇ္ဇန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဗဟူသု၊ များစွာကုန်သော။ ဗုဒ္ဓေသု၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဒန္တသု၊ ပွင့်တော်မူကုန်လသော်။ ဗဟူနံ၊ အာစရိယာနံ အန္တေဝါသိကာဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ၊ ငါတို့ ဘုရားသည်။ ဝါ၊ ငါတို့ ဘုရားက။ ပါသာဒိကော၊ ကြည်ညိုဘွယ်ကို ဆောင်၏။ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ၊ မစုရသရော၊ သာယာသော အသံတော် ရှိ၏။ လာဘီ၊ ပစ္စည်း ၄-ပါးကို ရခြင်းရှိ၏။ ပုညဝါ၊ ဘုန်းရှိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဝေဇယျ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ဝါ၊ ငြင်းခုံကြကုန်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ပိုထို့ကြောင့်လည်း။ ဝေ၊ သို့။ (ဒွေ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓါ)။ နုပုဇ္ဇန္တိ။

အပိ ၈၊ သည်သာမကသေး။ တေ ကာရဏံ၊ တခုသော လောကဓာတ်၌ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မမူခြင်းဟူသော ဤအကြောင်းကို။ မိလိန္ဒ-ရညာ၊ မိလိန္ဒမင်းသည်။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးအပ်သော။ နာဂဓသနတ္ထေရေန၊ အရှင် နာဂသိန်ထေရ်သည်။ ဝိတ္တာရိတမေဝ၊ ချဲ့အပ်ပြီးဖြစ်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုမိလိန္ဒပညာ၌။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ဘန္တေ နာဂသေန၊ အရှင်နာဂသိန်။ အဋ္ဌာနမေတံ၊ ပေ။ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားတော်ကို။ ဘဂဝတာပိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဘန္တေ နာဂသေန၊ သိန်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ ဒေသေန္တာစ၊ ဟောတော်မူကုန်သော်လည်း။ သတ္တတိံ သ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော။ ဗောဓိပက္ခိယ ဓမ္မေ၊ ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့ကို။ ဒေသေန္တိ၊ ဟောတော်မူကုန်၏။ ကသသမာနာစ၊ စကားပြောတော်မူကုန်သော်လည်း။ စတ္တာရိ၊ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကထေန္တိ၊ ပြောဆိုတော်မူကုန်၏။ သိက္ခာပေန္တာစ၊ ကျင့်စေတော်မူကုန်သော်လည်း။ တီသု၊ ကုန်သော။ သိက္ခာသု၊ တို့၌။ သိက္ခာပေန္တိ၊ ကျင့်စေတော်မူကုန်၏။ အနုသာသမာနာစ၊ သွန်သင်တော်မူကုန်သော်လည်း။ အပ္ပမာဒပဋိပတ္တိယံ၊ မမေ့မလျော့ကျင့်ခြင်း၌။ အနုသာသန္တိ၊ သွန်သင်ဆုံးမတော်မူကုန်၏။ ဘန္တေ နာဂသေန၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ ဧကော၊ တမျိုးတည်းသော။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်သည်၎င်း။ ဧကော၊ သော။ ကထာ၊ စကားတော်သည်၎င်း။ ဧကော၊ သော။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာသည်၎င်း။ ဧကော၊ သော။ အနုသိဋ္ဌိ၊ သွန်သင်ခြင်းသည်၎င်း။ ယဒိ (ဟောတိ)။ အံ။ (ဝေသတိ)။ ဧကေန ကာရဏေန၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်။ ဒွေ၊ နှစ်ဆူကုန်သော။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ နုပုဇ္ဇန္တိ၊ နည်း။ ဧကေနပိ၊ တဆူတည်းဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေန၊ ဘုရားရှင်၏ ပွင့်တော်မူခြင်းကြောင့်။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ အယံ လောကော၊ သည်။ သြဘာသဇာတော၊ ဖြစ်သော အရောင်အလင်းရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဒုတိယော၊ နှစ်ဆူမြောက် ဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အံ။ (ဝေ သတိ)။

ဒွိန္ဒါ၊ နှစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏။ ပဘာယ၊ အရောင်အလင်းဖြင့်။ အယံ လောကော၊ ဤကမ္ဘာလောကကြီးသည်။ ဘိယျောသော၊ လွန်သော။ မတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်။ (တနည်း) ဘိယျောသော မတ္တာယ၊ အတိုင်းထက် အလွန်။ ဩဘာသဇာတော၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဩဝဒမာနာစ၊ ဆုံးမတော်မူကုန်သော်လည်း။ ဒွေ၊ တထာဂတာ၊ သုခံ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ။ ဩဝဒေယျ၊ ဆုံးမတော်မူနိုင်ကုန်ရာ၏။ အနုသာသမာနာစ၊ ကန့်မြစ်တော်မူကုန် သော်လည်း။ သုခံ အနုသာသေယျ၊ ကန့်မြစ်တော်မူနိုင်ကုန်ရာ၏။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဟောတော်မူလေသော်။ အဟံ၊ ဒကာတော်သည်။ နိဿံသယော၊ သံသယမရှိသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတခုသော လောကဓာတ်ဝယ် နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မမူခြင်း၌။ (တထာ၊ ထို သံသယမရှိနိုင်လောက်အောင်သာ အခြင်းအရာအားဖြင့်။) မ၊ ဒကာတော် အား။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ မြူဟိ၊ ဟောတော်မူပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ ဒသသဟဿီ၊ တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အယံ လောကဓာတု၊ ဤလောကဓာတ်သည်။ ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီ၊ ဘုရားတဆူ ကိုသာ ဆောင်နိုင်၏။ ဧကဿေဝ၊ တဆူသာလျှင်ဖြစ်သော။ တထာဂတာ၊ ၏။ ဂုဏံ၊ ဂုဏ်တော်ကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်နိုင်၏။ [ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီကို ထပ်၍ အဓိပ္ပါယ်ဖော်သည်။] ဒုတိယော၊ နှစ်ဆူမြောက်ဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ယဒိ ဥပ္ပဒဇ္ဇယျ၊ အံ့။ (ဝေံ သတိ)။ ဒသသဟဿီ၊ တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အယံ လောကဓာတု၊ သည်။ န ဓာရေယျ၊ စလေယျ၊ လှုပ်ရာဇ်။ ကမ္မေယျ၊ တုန်ရာ၏။ နမေယျ၊ ညွတ်ရာ၏။ ဩနမေယျ၊ အောက်သို့ညွတ်ရာ၏။ ဝိနမေယျ၊ အထူးထူး အပြားပြား ညွတ်ရာ၏။ ဝိကိဋေယျ၊ ဖရိုဖရဲ ကျရာ၏။ ဝိစမေယျ၊ လွင့်ကျရာ၏။ ဝိဒ္ဓိသေယျ၊ ပျက်စီးရာ၏။ ဌာနံ၊ မူလတည်ရာအရပ်သို့။ န ဥပဂစ္ဆေယျ၊ မကပ်ရောက်နိုင်ရာ။

မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ယထာ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ နာဝါ၊ လှေသည်။ ဧက- ပုရိသန္ဓာရဏီ၊ တယောက်သော ယောက်ျားကိုသာ ကောင်းစွာဆောင်နိုင် သည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။ ဧကသ္မိံ၊ တယောက်သော။ ပုရိသေ၊ သည်။ အဘိရုဇ္ဇေ၊ တက်စီးလသော်။ သာနာဝါ၊ သည်။ သမုပါဒိကာ၊ အညီအမျှ ရေပေါ်၌သွား နိုင်သည်။ (ရေပေါ်၌ ပေါ်နိုင်သည်။) ဘဝေယျ။ အာယုနာ၊ အသက်အားဖြင့် ၎င်း။ ဝဇ္ဇေန၊ အဆင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝယေန၊ အရွယ်အားဖြင့်၎င်း။ ပမာဏေန၊ အရပ် ပမာဏအားဖြင့်၎င်း။ ကိသထူလေန၊ အပိန်အာ အားဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗင်္ဂ- ပစ္စင်္ဂေန၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ် အားဖြင့်၎င်း။ တာဒိသော၊ ထိုပဌမ ယောက်ျားကိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ (ထို ပဌမယောက်ျားနှင့်တူသော။) ဒုတိယော၊

သော။ ပုရိသော၊ သည်။ အထ အာဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ရောက်လာအံ့။ သော၊ ထိုဒုတိယယောကျ်ားသည်။ တံနာဝံ သိ။ (အထ) အဘိရူပေယျ၊ အကယ်၍ တက်စီးပြန်အံ့။ (ဝေသတိ)။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ သာနာဝါ၊ သည်။ ဒွိန္ဒမ္ပိ၊ နှစ်ယောက်သော ယောကျ်ားတို့ကိုလည်း။ ဓာရေယျ အပိနု၊ ဆောင်နိုင်ရာပါ အံ့လော။ (တနည်း) ဒွိန္ဒမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ (သရိရဘာရံ၊ ကိုယ်တည်းဟူသောဝန်ကို) ဓာရေယျအပိနု၊ လော။ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)။ [ဒွိန္ဒမ္ပိ၏အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ နဟိ (ဓာရေယျ)၊ မဆောင်နိုင်ရာပါ။ စလေယျ။ ပေ။ ဌာနံ န ဥပဂစ္ဆေယျ။ ဥဒေက၊ ရေ၌။ ဩသိဒေယျ၊ နှစ်မြှုပ်ရာပါ၏။ ဣတိ (အဝေါစ)။ မဟာရာဇ။ ဝေမေဝ။ ပေ။ ဌာနံ န ဥပဂစ္ဆေယျ။

မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ယထာဝါ ပန၊ ဥပမာ တနည်းကား။ ပုရိသော၊ သည်။ ယာဝဒတ္ထံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ (စားချင်သလောက်)။ ဆာဒေန္တံ၊ နှစ်သက်စေနိုင် သော။ ဘောဇနံ၊ ဘောဇဉ်ကို။ ယာဝကဏ္ဍံ၊ လည်မျိုတိုင်အောင်။ (လည်ပင်း ဆိုက်အောင်။) အဘိပူရယိတွာ၊ အလွန်ပြည့်စေ၍။ ဘုဉ္ဇေယျ၊ စားရာ၏။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ ဓာတော၊ ဝပြီးသည်။ ပီဏိတော၊ တင်းတိမ် ရောင့်ရဲပြီး သည်။ ပရိပုဏ္ဏော၊ ပြည့်စုံလုံသလောက်ပြီးသည်။ နိရုန္တရော၊ နောက်ထပ် အစာ ဝင်ဘို့ရန် အကြားမရှိသည်။ တန္ဒိကဇတာ၊ အစာဝသဖြင့်ပျင်းရိအောင်ပြုအပ် ပြီးသည်။ အနောနမိတဒဏ္ဍဇာတော၊ ဖြစ်သော မညွတ်ကိုင်းသော ဒုတ်နှင့် တူသည်။ (ညွတ်ကိုင်း၍ မရအောင် တောင့်မာသော ဒုတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ သံမာနော)။ ပုနဒေဝ၊ တဖန်သာလျှင်။ တတ္တကံ၊ ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဘောဇနံ၊ ကို။ ဘုဉ္ဇေယျ၊ အံ့။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ သောပုရိသော၊ သည်။ သုခိ- တော၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းရှိသည်။ [သဉ္ဇာတ အဿတ္ထိအနက်၌ ဣတပစ္စည်း။] ဘဝေယျ အပိနု၊ ဖြစ်ရာအံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆိ)။ ဘန္တေ၊ နဟိ (ဘဝေယျ)။ မဖြစ်နိုင်ရာပါ။ သကံ၊ တကြိမ်။ (တလုတ်)။ ဘုတ္တော၊ စားပြီးသည်။ (သမာနော)ဝ၊ ဖြစ်သော်သာလျှင်။ မရေယျ၊ သေရာပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက် ပြီ။ [အဋ္ဌကထာဋီကာ စာအုပ်တို့၌ “မရေယျ”ဟု တညီတညွတ်တည်း ရှိသော် လည်း နောက်ထပ် တလုတ်စားရုံမျှဖြင့် မသေနိုင်သေးပါ။ ထို့ကြောင့် “ဝမေယျ၊ အနိထွက်ရာ၏”ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်ထင်သည်။) မဟာရာဇ၊ ဝေမေဝေခါ။ ပေ။ ဌာနံ န ဥပဂစ္ဆေယျ။ ဣတိ (အဝေါစ)။

ဘန္တေ နာဂသေန၊ အတိဓမ္မဘာရေန၊ လွန်ကဲသော တရားတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့်။ ပထဝီ၊ သည်။ စလတိကံ နုခေါ၊ လှုပ်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ဣမဂြိုလောက၌။ ဒွေ၊ နှစ်စီးကုန်သော။ သကဋ္ဌာ၊ လှည်းတို့သည်။ ယာဝမုခသမာ၊ လှည်းဦးနှင့်ညီမျှအောင်။ (လှည်းဦးအထိပြည့် အောင်။) ရတနပရိပူရိတာ၊ ရတနာတို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ကုန်

ရာ၏။ ကေသု၊ တစီးသော။ [ဋီကာ၌ “ကေသ” ဟု ရှိ၏။] သကဋတောလှည်းမှ။ ရတနံ၊ ကို။ ဂဟေဘူ၊ ယူ၍။ ကေမိ သကဋေ၊ တခြားသော လှည်းတစီး၌။ အာကိရေယျ၊ လောင်းထည့်ကုန်ရာ၏။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ တံ သကဋံ၊ ထိုလှည်းသည်။ ဒွိန္နံ၊ နှစ်စီးကုန်သော။ သကဋနံပိ၊ လှည်းတို့၏လည်း။ ရတနံ၊ ကို။ ဓာရေယျ အပီနုခေါ၊ ဆောင်နိုင်ဆုအံ့လော။ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)။ ဘန္တေ။ နဟိ (ဓာရေယျ)။ တဿ၊ ထိုလှည်း၏။ နာဘိပိ၊ ပုံးတောင်း ချက်မသည်လည်း။ ဖလေယျ၊ ကဲ့ဘုပါ၏။ တဿ၊ အရာပိ၊ အကန့်ဒေါက်ဆန် တို့သည်လည်း။ ဘိဇ္ဇေယျ၊ ကျိုးကုန်ရာပါ၏။ တဿ၊ နေမိပိ၊ အကွပ်တံကူသည်လည်း။ ဩပတေယျ၊ အောက်သို့ကျရာပါ၏။ တဿ၊ အက္ခာပိ၊ ဝင်ရိုးသည်လည်း။ ဘိဇ္ဇေယျ၊ ကျိုးရာပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ အတိရတနဘာရေန၊ လွန်ကဲသော ရတနာတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့်။ သကဋံ၊ သည်။ ဘိဇ္ဇတိကံ နုခေါ၊ ကျိုးသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ ဘန္တေ။ အာမ၊ မှန်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ၊ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အတိဓမ္မဘာရေန၊ လွန်ကဲသော တရားတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့်။ (ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ လွန်ကဲသောဘုရားတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့်)။ ပထဝီ၊ သည်။ စလတိ၊ လှုပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်ပြီ။

မဟာရာဇ၊ အပိ၊ တနည်းကား။ ဣမံ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းကို။ ဗုဒ္ဓဗလပရိဒီပနာယ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ အားတော်ကို ထင်ရှားပြခြင်း၌။ ဩသာရိတံ၊ သွင်းအပ်ပြီ။ ယေန ကာရဏေန၊ ဝေပ။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ တပျိုင်နက် မပွင့်ရာ၌။ အညမ္ပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ အဘိရူပံ၊ အလွန်သင့်လျော်သော။ [ရှေးနိဿယ၌ “ပတိရူပံ” ဟု ရှိသည်။] ကာရဏံ၊ ကို။ သုဏောဟိ၊ နာဦးလော။ မဟာရာဇ ဒေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ကေက္ခဏေ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ (ဝေသတိ)။ ပရိသာယ၊ ပရိသတ်၏။ ဝိဝါဒေါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ငြင်းခုံခြင်းသည်။) ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တုမ္မာကံ ဗုဒ္ဓေါ၊ သင်တို့၏ဘုရား။ အမ္မာကံ ဗုဒ္ဓေါ၊ ငါတို့၏ဘုရား။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥဘတော ပက္ခဇာတာ၊ ဖြစ်သော နှစ်ဖက် ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ နှစ်သင်း ကွဲကုန်သည်။ ဘဝေယျ။ မဟာရာဇ... ဒွိန္နံ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ပလဝါမစ္စာနံ၊ အားရှိသော အမတ်ကြီးတို့၏။ ပရိသာယ၊ ၏။ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ တုမ္မာကံ အမစ္စော၊ သင်တို့၏အမတ်။ အမ္မာကံ အမစ္စော၊ ငါတို့၏အမတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥဘတော ပက္ခဇာတာ ဟောန္တိယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ မဟာရာဇ... ဝေမေဝ ခေါ။ ပေ။ ဘဝေယျ။ မဟာရာဇ... ယေန ကာရဏေန၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ဒေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ကေက္ခဏေ၊ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပွင့်တော်မမူကုန်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဣဒံ (ကာရဏံ)၊ သည်။ ကော်သော။ ကာရဏံ၊ တည်း။

မဟာရာဇ, ...အပရမ္ပိ၊ နောက်တနည်းကား။ ယေန ကာရဏေန။ ပေ။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဥတ္တရိ၊ ထို့ထက်လွန်သော။ ကာရဏံ ကိ။ သုဏောဟိ၊ နာလော့။ မဟာရာဇ။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဂ္ဂေါ၊ အထွတ်အဖျားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ ဝစနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တံ ဝစနံ။ မိစ္ဆာ၊ မှားသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဇေဋ္ဌော၊ ဂုဏ်အားဖြင့် အကြီးဆုံးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သေဋ္ဌော၊ ဂုဏ်အားဖြင့် အမြတ်ဆုံးတည်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဝိသိဋ္ဌော၊ အလွန်ထူး၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဥတ္တဒမာ၊ မြတ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ပဝရော၊ အပြားအားဖြင့် တောင့်တအပ်၏။ (အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။) ဣတိ၊ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ အသမော၊ အတူမရှိ။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ အသမသမော၊ အတူမရှိသော ရှေးဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ အပ္ပဋိသမော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အတူမရှိ။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ အပ္ပဋိဘဂေါ၊ တူသောအဘို့မရှိ။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ အပ္ပဋိပဂ္ဂလော၊ ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ယံ ဝစနံ (အတ္ထိ)။ တံ (ဝစနံ)။ မိစ္ဆာဘဒေယျ။ မဟာရာဇ, . ယေန ကာရဏေန။ ပေ။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တံ၊ သင် ဒကာတော်သည်။ ဣဒမ္ပိ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းကိုလည်း။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ သမ္ပဋိစ္စ၊ လက်ခံပါလော့။

မဟာရာဇ, ...အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ဧကောယေဝ၊ တဆူသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ လောကေ၊ ဌံ။ ယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အကြင် ပွင့်တော်မူ၏။ သော၊ ဤ တဆူသော ဘုရား၏သာ လောကဌံ ပွင့်တော်မူခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ အလုံးစုံသောတရားကို သိတော်မူပြီးကုန်သော။ ဘဂဝန္တာနံ၊ ဘုန်းတော်ကြီးဘုရားတို့၏။ သဘာဝပကတိ၊ သဘောဖြစ်သော ပင်ကိုယ်တည်း။ ဝါ၊ ပင်ကိုယ်သဘောတည်း။ (ထုံးစံတည်း)။ ကသ္မာ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (ဧကောယေဝ ဗုဒ္ဓေါလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။) သဗ္ဗညု ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်တော်တို့၏။ ကာရဏမဟန္တတ္တာ၊ ပါရမီတော် အကြောင်းတို့၏ ကြီးကျယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [ဤ မူကွဲကဋီကာအဖွင့်နှင့်ညီပါသည်။]

မဟာရာဇ, ...လောကေ၊ ဌံ။ အညမ္ပိ၊ ဘုရားမှ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင် အရာဝတ္ထုသည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်၏။ တံ၊ ထိုအရာဝတ္ထုသည်။ ဧကောယေဝ၊ တခုတည်းသာလျှင်။ ဟေတိ၊ မဟာရာဇ, ပထဝီ၊ သည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်၏။ သာ၊ ထိုမြေကြီးသည်။ ဧကောယေဝ၊ (ဧကမ္မာလျှင်) တခုသာတည်း။ သာဂရော၊ သမုဒြာသည်။ မဟန္တော၊ ၎င်း။ သော၊ သည်။ ဧကောယေဝ၊ တစ်ခုတည်းသာတည်း။ ဂိရိရာဇာ၊ တောင်တို့၏မင်းဖြစ်သော။ သိနေရု၊ မြင်းမိုရ်တောင်သည်။ မဟန္တော၊ ၎င်း။ သော၊ သည်။ ဧကောယေဝ၊ တစ်ခုတည်းသာတည်း။ အာကာသော၊ ကောင်းကင်သည်။ မဟန္တော၊ ၎င်း။ သော၊ ဧကောယေဝ။

သက္ကော၊ သိကြားသည်။ မဟန္တော၊ ၏။ သော ကောယေဝ၊ တယောက်တည်း သာတည်း။ မာရော၊ မာရ်နတ်သည်။ မဟန္တော။ သော ကောယေဝ။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော် တိုင်သာ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူသော။ တထာဂတော၊ သည်။ မဟန္တော၊ ကြီးကျယ်တော်မူ၏။ သော၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကသ္မိံ၊ ၌။ ကောယေဝ၊ တဆူတည်းသာတည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ တေ၊ ထိုမြေကြီး အစ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအဆုံး အလုံးစုံသောအရာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတ္ထ၊ ၌။ အညဿ၊ အခြားသော အရာဝတ္ထု၏။ ဩကာသော၊ အခွင့်သည်။ န ဟောတိ၊ မရှိ တော့။ တသ္မာ။ တထာဂတော ။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်ပြီ။ ဘန္တေ နာဂ သေန၊ သိန်။ ပဉ္စော၊ ပြဿနာကို။ ဩပမ္ပေဟိ၊ ဥပမာတို့ဖြင့်၎င်း။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်၎င်း။ သုကထိတော၊ ကောင်းစွာ ဖြေဆို အပ်ပါပေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ဧကိဿာ လောကဓာတုယာတိ၊ ကား။ ဧကသ္မိံ၊ သော။ စက္ကဝါဠေ၊ ၌။ (ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ၌စပ်။) ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ (ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ဟူသော အောက်၌။) ဣမိနာဝ ပဒေန၊ ဤ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာဟူသော ပုဒ်ဖြင့်ပင်။ ဒသ စက္ကဝါဠေသဟဿာနိ၊ တသောင်းသောစကြဝဠာတို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ တာနိပိ၊ ထိုတသောင်းသော စကြဝဠာတို့သည်လည်း။ ဝါ၊ ထိုကိုလည်း။ ဧကစက္ကဝါဠေနေဝ၊ တခုသော စကြဝဠာ၏အဖြစ်ဖြင့်ပင်။ (ဤ တခုသော စကြဝဠာဖြင့်ပင်။) ပရိစ္ဆိန္နိတံ၊ ပိုင်းခြားခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ သင့်ကုန်၏။ [ဟေဋ္ဌာကို ပဒေန၏ အာဓာရ ဟု၎င်း၊ တာနိပိ၌ “အပိ”ကို အရုစိအပေက္ခတ္တ ဟု၎င်း ယောဇနာ၌ ဆို၏။ စဉ်းစားပါ။ ဟေဋ္ဌာကို ဂဟိတာနိ၌ အာဓာရ၊ တာနိပိ၌ အပိကို ဒသ စက္ကဝါဠေသဟဿာနိကို ငဲ့သော အပေက္ခတ္တဟု ယူလိုပါသည်။] ဟိ၊ မှန်။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ပွင့်တော်မူကုန်လသော်။ ဣမသ္မိံ-ယေဝ စက္ကဝါဠေ၊ ဤ စကြဝဠာ၌သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပွင့်တော်မူကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနေ၊ ပွင့်တော်မူရာဌာနကို။ ဝါရိတေ၊ တားမြစ်အပ်ပြီးသော်။ ဣတော၊

ဧကစက္ကဝါဠေနေဝ ပရိစ္ဆိန္နိတံ။ ။ တသောင်းသော စကြဝဠာပင်ဖြစ်သော်လည်း ဧက စက္ကဝါဠေအဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းငှါ သင့်ကုန်၏။ ဘာကြောင့်နည်းဘုရား တဆူ၏ ဇာတိခေတ် တခေတ်သာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဧက စက္ကဝါဠေနကို “ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပကြံပိ” ဟု ယောဇနာဆို၏။ ဧကစက္ကဝါဠေနေဝ ဧကစက္ကဝါဠေဘာဝေန။—ယောဇနာ၊ အင်္ဂုတ္တိရိ ဧကကနိပါတ်၊ အဋ္ဌာနဝဂ်၊ ဣကာ၌ကား ဧကစက္ကဝါဠေနေဝတိ ဣမိနာဝေ ဧကစက္ကဝါဠေန၊ န ယေန ဧကနိ” ဟု၎င်း၏။

ဤတရားသွင်းသောစကြာဝဠာမှ။ အညေ့။ အခြားကုန်သော။ စက္ကဝါဠိသော။
 တို့၍။ (အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ) နုပုဇွန်၊ ပွင့်တော်မမူကုန်။ ဣတိ။ ဤသို့။
 (ပုပ္ဖန္တံ၊ အခြားစကြာဝဠာ၌၊ ပွင့်ခြင်းသည်။ ဝါ။ ကံ။) ဝါရိတမေဝ၊ တားမြစ်
 အပ်ပြီးသည်သာ။ ဟောတိ။ ဖြစ်တော့၏။ ။

အပ္ပမ္ဘိအစရှိမန္တိ၊ ဧတ္ထိ။ ဟုသောဤပါရ်၍။ (စိနိစ္ဆယော၊ ဝေဝေဒိတဗ္ဗော)။
 စက္ကရတနပုတဘာဝတော။ စကြာရတနရုံ။ ထင်ရှားဖြစ်ရာအခါမှ။ မုယုဗျေဇ
 ရေ၍။ (ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်သောကာလသည်။) ပုပ္ဖ၊ ရေးသည်။ (ဟောတိ)။ တထေဝါ
 ထိုစကြာရတနာအပင်။ အန္တရဓာနတော။ ကွယ်ရာအခါမှ။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။
 (ပဝတ္ထိ၊ သည်။) စရိမံ၊ နှောင်းသည်။ ဝါ၊ နောက်သည်။ (ဟောတိ)။ တတ္ထိ၊ ထို
 အန္တရဓာနတော၊ ပစ္စာ၊ ဟုသောပါရ်၍။ ယောဇနာ၌ ။ တတ္ထိ၊ ထိုပါတဘာဝ
 အန္တရဓာနတို့တွင် ဟု စွဲလေ၏။ ဒိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ စက္ကရတနာ။
 ။ အန္တရဓာနံ၊ ကွယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ စက္ကဝတ္တိနော၊ စကြာမင်း၏။ ကာလံ-
 ကိရိယာယဝါ၊ နတ်ရွာစံခြင်းကြောင့်သော်၎င်း။ ပုပ္ဖဇာယဝါ၊ ရသေ့ ရဟန်း
 ပြုခြင်းကြောင့်သော်၎င်း။ (အန္တရဓာနံ၊ ဟောတိ)။ စပန၊ ထပ်၍ဆိုက်။ အန္တရဓာ
 ဓာယမာနံ၊ ကွယ်လသော်။ (တနည်း အန္တရဓာယမာနံ၊ ကွယ်သော။ ထံ၊ ထို
 စကြာရတနာသည်။ ကာလံကိရိယတောဝါ၊ နတ်ရွာစံရာနေ့မှ သော်၎င်း။ ပုပ္ဖဇာ
 တောဝတ္တိရသေ့ ရဟန်းပြုရာနေ့မှသော်၎င်း။ သတ္ထမေဒိဝေသေ၊ ခုနစ်ရက်မြောက်
 ရေ၍။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်၏။ တဇာ၊ ထိုစကြာရတနာ ကွယ်ရာအခါမှ။ ပရိ
 နောက်၌။ စက္ကဝတ္တိနော၊ အသစ်စကြာမင်း၏။ ပါတဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း
 ကို။ အဝါရိတော၊ မတားမြစ်အပ်။ ။

ပန၊ ပရိဟာရ၊ ဥပ၊ အံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧက စက္ကဝါဠေ၊ တခုသော စကြာ
 ဝဠာ၌။ ဒေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ စက္ကဝတ္တိနော၊ စကြာမင်းတို့သည်။ နုပုဇွန်၊
 မဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဝိဝါဒပစ္စေဒတော၊ ဆန်ကျင်
 ဘက် ပြောဆိုခြင်းကို ဖြတ်တောက်နိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ ဖြင့်ခြင်းကို
 ဖြတ်တောက်နိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အတ္ထရိယဘာဝတော၊ အံဩထိုက်သည်၏

ဝိဝါဒပစ္စေဒတော။ ။ ဝိဝါဒကို ဖြတ်ခြင်းဟုသည့် ဝိဝါဒ မဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။
 ဘုရားနှစ်ဆူပွင့်လျှင် သ ဘုရားက ကြီးကျယ်၏ ငါဘုရားက ကြီးကျယ်၏ စသည်ဖြင့်
 ဝိဝါဒ ဖြစ်စရာ ရှိ၏။ ထိုဝိဝါဒကို မဖြစ်စေဘိရန် (မဖြစ်အောင် ဖြတ်တောက်ဘိရန်)
 တခုတည်းသော စကြာဝဠာ၌ ဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်တော် မမူဘဲ တချိန်တည်း၌ တခုသာ
 ပွင့်ရသည်-ဟုလျှ်။ [ဝိဝါဒပစ္စေဒတောတိ ။ ဝိဝါဒပစ္စေဒကရိကာ၊ ဒီသံ၊ ပုပ္ဖဇာသ
 ယော ဝိဝါဒေါ၊ ဘဝေယျ၊ တဏှံ၊ အနုပ္ပါဒေါ၊ ယေဝေတ္ထိ၊ ဝိဝါဒပစ္စေဒေါ။ အနုတ္တိရိ
 ရိကာ၊ အဋ္ဌာနပါဠိ၊ ဒုတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။]

အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (တနည်း) အနတ္တရိယဘာဝတော။ မအံ့ဩထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ စက္ကရတနသ၊ စကြာရတနာ၏။ မဟာနုဘာဝတော၊ စကြာကြီးသော အာနုဘော၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (နုပုဇ္ဇန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤကား၊ အဖြေတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဒွိသု၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော စကြာမင်းတို့သည်။ ဥပုဇ္ဇန္တသ၊ ဖြစ်ကုန်လှသော။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ မဟန္တော၊ ကြီးကျယ်၏။ အမှာကံ ရာဇာ မဟန္တော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဝါဒေါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ငြင်းခုံခြင်းသည်။ ဥပုဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဧဝံ၊ ဒီပေ၊ တခုသော ကျွန်း၌။ စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာမင်းတယောက်သည်။ (ဟောတိ)။ ဧဝံ၊ ဒီပေ၊ တခြား ကျွန်းတကျွန်း၌။ စက္ကဝတ္တိသည်။ (ဟောတိ)။ [တကျွန်းလျှင် စကြာမင်း တယောက်၊ ဟကျွန်းလျှင် စကြာမင်းတယောက် ဖြစ်နေသည်” ဟူလို။] ဣတိ စ၊ ဤသို့ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ အနတ္တရိယော၊ မအံ့ဩအပ်သည်။ (မအံ့ဩလောက်သည်။) ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။

စ၊ သည်သာမကသေး။ စက္ကရတနသ၊ ၏။ ဒွိသဟယဒီပပရိဝါရေသု၊ ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင် အခြံအရံရှိကုန်သော။ စတုသု မဟာဒီပေသု၊ ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းတို့၌။ ဣဿရိယာနုပုဒါနသမတ္ထော၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ် ဟူသော ရာသူး စည်းစိမ်ကို ပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ယော အယံ မဟာနုဘာဝေါ၊ အကြင် ကြီးစွာသော အာနုဘောသည်။ (အတ္တိ)။ သော၊ ထိုကြီးစွာသော အာနု

အနတ္တရိယ ဘာဝတော။ ။ အင်္ဂုတ္တိရိဇကကနိပါတ် အဋ္ဌာနဝဂ် အဋ္ဌကထာ၌ “အတ္တရိယဘာဝတော” ဟု ရှိ၏။ “အနတ္တရိယဘာဝတော” ကား ယိုးဒယားမှ၌သာရှိသည်။ သူနည်းနှင့်သူ အဓိပ္ပါယ် ရနိုင်ပါ၏။ စကြာမင်းတို့မည်သည် ဘုရားရှင်တို့ကဲ့သို့ အံ့ဩဘွယ်ပရိလ်များတည်း။ တပြိုင်နက် နှစ်ယောက် ဖြစ်လျှင် အံ့ဩဘွယ် မဟုတ်၊ တယောက်တည်း ဖြစ်မှ အံ့ဩဘွယ်ရှိသည်။ ဤကား “အတ္တရိယဘာဝတော” ဟိတ်ပါဌ်၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း။ တပြိုင်နက် စကြာမင်း နှစ်ယောက်ဖြစ်လျှင် အံ့ဩဘွယ် မရှိသောကြောင့် နှစ်ယောက် မဖြစ်၊ ဤကား “အနတ္တရိယဘာဝတော” ဟိတ်ပါဌ်၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း။

မတ်ချက်။ ။ ဤသို့အဓိပ္ပါယ်နှစ်မျိုးထွက်ရာဝယ် ဝိဝါဒပစ္စေဒတောဟိတ်သည် တယောက်တည်း ဖြစ်ခြင်း၏ ဟိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ အတ္တရိယဘာဝတော ဟူသော ဟိတ်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်ခြင်း၏ ဟိတ် ဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့နောက် ညီညွတ်၏။ သို့သော် ထိုဟိတ် နှစ်မျိုးလုံးသည်ပင် “ကသုာ ဒေ စက္ကဝတ္တိနော နုပုဇ္ဇန္တိ” ဟူသော အမေး၏ ထိုက်ရိုက် အဖြေကား မဟုတ်ပါ။ တယောက်တည်း ဖြစ်ရခြင်း၏ အဖြေဟိတ်များသာ ဖြစ်သည်။ ဝိဝါဒပစ္စေဒတောနှင့် အနတ္တရိယဘာဝတောလည်း ရှေ့နောက် မလိုက်၊ ဝိဝါဒပုဒါဒကတဟု ရှိမှ အနတ္တရိယဘာဝတောနှင့် ရှေ့နောက် လိုက်သည်ဟု မှတ်ပါ။ သို့သော် ဝိဝါဒပစ္စေဒတောပုဒ်ကို အင်္ဂုတ္တိရိဇိကာ ဖွင့်ထားသောကြောင့် သူ ပါဌ်ရှိအတိုင်း အဓိပ္ပါယ် ရသည့် နည်းကိုသာ စဉ်းစားရတော့သည်။

ဘော်သည်။ ပရိဟာရေယျ၊ ယုတ်လျော့ရာ၏။ [စကြာရတနာ၏ ပင်ကိုယ် အာနုဘော်က ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင် အခြံအရံရှိသော ကျွန်းကြီးလေးကျွန်း၌ အစိုးရခြင်းကို ပေးစွမ်းနိုင်၏။ တကျွန်း စကြာမင်းတယောက် ဖြစ်နေလျှင် ထို အာနုဘော် ယုတ်လျော့ရာ၏ ဟူလို။] ဣတိ (တသ္မာ) ဝိဝါဒပစ္စေဒတော၊ ဤသို့ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းကို ဖြတ်တောက်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ ဝါ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို ဖြတ်တောက်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ (ဣတိ တသ္မာ) အစ္စရိယဘာဝတော၊ ဤသို့ အံ့ဩထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ (တနည်း) (ဣတိ တသ္မာ) အနစ္စရိယဘာဝတော၊ ဤသို့ မအံ့ဩထိုက်သည် ၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ စက္ကရတနဿ၊ ၎င်း။ (ဣတိ တသ္မာ) မဟာနုဘာဝတောစ၊ ဤသို့ ကြီးစွာသော အာနုဘော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ ဧက စက္ကဝါဠေ၊ ၎င်း။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော စကြာမင်းတို့သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ယံ ဣတ္ထိ။ ပေ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဣတ္ထေ။ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ သံဃညဂုဏေ၊ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တို့ကို။ နိဗ္ဗုတ္တောတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ လောကုတ္တာရဏသမတ္တော၊ လောကမှ ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ဗုဒ္ဓဘာဝေါ၊ ဗုဒ္ဓအဖြစ်သည်။ တာဝံ တိဋ္ဌတု၊ ရှိစေဦးတော့။ (ထားလိုက်ပါဦးတော့)။ ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ပဏိဓာနမတ္တမ္ပိ၊ (ဘုရားအဖြစ်သို့ ရွှေ့ စိတ်ကို ထားကြောင်း) ဆုတောင်းခြင်းမျှသည်လည်း။ န သမ္ဗုဒ္ဓတိ၊ မပြီးစီးနိုင်။ ဟိ၊ မှန်။ မနုဿတ္တိ၊ လူ၏ အဖြစ်ကို ၎င်း။ ဝါ၊ လူ့ဘဝကို ရခြင်း ၎င်း။ လိင်္ဂံ သမ္ပတ္တိ၊ လိင်၏ ပြည့်စုံခြင်း ၎င်း။ ဝါ၊ ပုံလိင်ဖြစ်ခြင်း ၎င်း။ ဟေတု၊ တို့ဟိတ် ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်း ၎င်း။ သတ္တာရဒဿနံ၊ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရခြင်း ၎င်း။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရသေ့ ရဟန်း၏ အဖြစ် ၎င်း။ ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ ဈာန် အဘိညာဉ် ဟူသော ဂုဏ်၏ ပြည့်စုံခြင်း ၎င်း။ အဓိကာရော စ၊ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌ လွန်လွန်ကဲကဲ ပြုအပ်သော ကောင်းမှု ၎င်း။ ဆန္ဒတာ၊ ဘုရားဖြစ်ဘို့ရန် ထက်သန်သော ဆန္ဒတော် ၎င်း။ [ဆန္ဒောယေဝ + အန္ဒတာ။] (ဣတိ၊ ဤသို့။) အဋ္ဌမေသမောဓာနာ၊ ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ အဘိနိယာရော၊ (စိတ်ကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရွှေ့ဆောင်ကြောင်း) ဆုတောင်းမှုသည်။ သမိဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီးနိုင်၏။ ဣတိ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ ပဏိဓာနသမ္ပတ္တိကာရဏာနိ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရွှေ့စိတ်ကို ထားကြောင်း ဆုတောင်းမှု ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းတို့တည်း။ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ နိဒါနကထာ ဗုဒ္ဓဝင်အခဏ်း၌ ပြထားပြီ။]

ဣတိ၊ သို့။ ပဏိဓာနမ္ပိ၊ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရွှေ့စိတ်ကို ထားကြောင်း ဆုတောင်းခြင်းကို သော်မှလည်း။ သမ္မာဒေတုံ၊ ပြီးစီးစေခြင်းငှါ။ အသမတ္တာယ၊ မစွမ်းနိုင်သော။ ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမ၏။ ကုတော၊ အဘယ်မှာ။ ဗုဒ္ဓဘာဝေါ၊ ဘုရား၏ အဖြစ်သည်။ (သမ္ဗုဒ္ဓတိ၊ ပြီးစီးနိုင်ပါအံ့နည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာနမေတံ

။ပေ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ။ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ)။ ဝုတ္တံ။ [ယံ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဣတ္ထိ၊ သည်။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိသော ဘုရားရှင်သည်။ အထ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ မရအပ် မသိ အပ်သော ဇနကအကြောင်းတည်း။ (ဧသော၊ ဤအခွင့်သည်။) အနဝကာသော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ မရအပ် မသိအပ်သော အခွင့်ဟူသော ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်း တည်း။ ဝါ၊ မရှိသော (မဟုတ်သော) အခွင့်ဟူသော ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်း တည်း။] ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗာကာရပရိပူဇော၊ အလုံးစုံသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်သော။ ပုညုဿယော၊ များသောကောင်းမှုတော်သည်။ သဗ္ဗာကာရပရိပူရ မေဝ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္တ- ဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုရိသောဝ၊ သည်သာ။ အရဟံ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နိုင်၏။

၁။ ယံ ဣတ္ထိ ရာဇာ အထ၊ စက္ကဝတ္တိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမ၏။ ကောသော ဟိတဝတ္ထုဂုယုတာဒိနံ၊ အအိမ်၌ထားအပ်သော အင်္ဂါဇာတ်ရှိသူ၏အဖြစ် အစ ရှိသော လက္ခဏာတို့၏။ [ကောသေ + ဩဟိတံ၊ သွင်းထားအပ်သောအင်္ဂါဇာတ် တည်း။ ကောသောဟိတံ၊ ရှေးနိဿယ၌ “အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သောအင်္ဂါ ဇာတ်ရှိသည်၏အဖြစ် စသည်တို့၏” ဟု ပေး၏။ အပေါ်ယံက ဖုံးထားခြင်း မဟုတ်။] အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ န ပရိ ပူရေန္တိ၊ မပြည့်ကုန်။ (မစုံကုန်။) ဣတ္ထိရတနဘာဝေန၊ မိန်းမရတနာ၏ အဖြစ် အားဖြင့်။ သတ္တရတန သမင်္ဂီတာ၊ ခုနစ်ပါးသော ရတနာတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န သမ္မဇ္ဇတိ၊ မပြီးစီး။ စ၊ သည်သာမကသေး။ သဗ္ဗမနုဿေ ဟိ၊ အလုံးစုံသော လူ့ဘုံထက်။ အဓိကော၊ လွန်ကဲသော။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တ ဘောသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာနမေတံ။ ပေ။ စက္ကဝတ္တိ တိ။ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

[“သက္ကတ္တံ မာရတ္တံ၊ ဗြဟ္မတ္တံ ကရေယျ” ဟူသော ပါဠိတော်တို့ကို ဖွင့်ပြလို၍ “ယသ္မာ စသည်မိန့်။]- စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ သည်သာမကသေး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သက္ကတ္တာဒိနိ၊ သိကြား၏အဖြစ်အစရှိကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဌာနာနိပိ၊ ဌာနတို့သည်လည်း။ ဥတ္တမာနိ၊ မြတ်ကုန်၏။ ဣတ္ထိလိင်္ဂဉ္စ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂ သည်လည်း။ ဟိနံ၊ ညွှ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သက္ကတ္တ အစရှိယော ၃-ပါးတို့၏ မြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂ၏ဟိနံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တထာ၊ ထိုမိန်းမ ၏။ သက္ကတ္တာဒိနိပိ၊ သိကြား၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ပဋိသိဗ္ဗါနိ၊ တားမြစ်အပ်ကုန်ပြီ။

သာဒရသမေဝ၊ ကောင်းသောအရသာ ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဖလံ၊
 အသားကို။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ယထာ၊ သူ။ အသားကို မသားယာအပ်သော။ ဣဂ္ဂုကံ၊
 ခါးစပ်သော အရသာရှိသော။ (ဖလံ) န (နိဗ္ဗတ္တန္တိ ယထာ)၊ သမ္ပ၊ ဝေ၊ တူ။
 ကာယ သစ္စတာဒိန္နိ၊ ကာယသစ္စာကို အစရှိသည်တည်း။ မရရမေဝ၊ သာ
 လျှင်ဖြစ်သော။ ဝပကာ၊ ကောင်းကျိုးကို။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ အမရရ၊ မချိဆမသော
 အရသာနှင့် တူသော။ (ဝပကာ၊ မကောင်းကျိုးကို) န (နိဗ္ဗတ္တန္တိ)။ စ၊
 သာကေ ကား။ ယာဒိသံပေ။ ပါပကန္တိ ဟူသော။ တေ (ဂါတာဝစံ)၊
 ဤ ဂါတာစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ပုတ္တံ၊ မြို့၊ ယာဒိသံ၊ အကြင်ကံသိရအပ်
 သော။ ဗဇ၊ မျိုးစေ့ကို။ ဝပတေ၊ စိုက်ပျိုးအံ့တာဒိသံ၊ ထိုကံသိ ရှုအပ်သော။
 ဖလံ၊ အသားကို။ ဟရစတ၊ ဆောင်နိုင်၏။ ကလျာဏကရိ၊ ကောင်းသော
 အမှုကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ကလျာဏ၊ ကောင်းသောအကျိုးကို။ လဘတေ၊ ရ၏။
 ပါပကာရိစ၊ မကောင်းသောအမှုကို ပြုလေ့ရှိသည်လည်း။ ပါပကာ၊ မကောင်း
 သောအကျိုးကို (လဘတေ)။ -သဂ္ဂသယတိ၊ သမုဒြသတိ။ တသ၊ ကြောင့်။
 အဋ္ဌာနုမေတံ၊ ပေ။ ယံ ကာယဒစ္စရိတဿာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။
 (ဘဂဝတာ) ပုတ္တံ။

ကာယဒစ္စရိတသမဂ္ဂိတံ အာဒိသ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တွင်။ (အတ္ထော
 ဝေ၊ ဝေဒိတဗျော)။ သမဂ္ဂိတံ၊ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဠိရှိပ (ဗြဟ္မဓာနာ၊
 ရုထိကံသော။) သမဂ္ဂိတာ၊ သမဂ္ဂိတာသည်။ အာယုဟနသမဂ္ဂိတာ၊ အာယုဟန
 သမဂ္ဂိတာ၌ ၎င်း။ စေတနာသမဂ္ဂိတာ၊ ၎င်း။ ကမ္မသမဂ္ဂိတာ၊ ၎င်း။ ဝိပိတသမဂ္ဂိ
 တာ၊ ၎င်း။ ဥပဋ္ဌာနသမဂ္ဂိတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိစာ၊ ငါးပါးအပြားရှိ၏။

တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော သမဂ္ဂိတာတို့တွင်။ ကုသလာ ကုသလကမ္မာ ယဟန
 တုဏှေ၊ ကုသိုလ်ကံအကုသိုလ်ကံကို အားထုတ်ရာခဏ၌။ အာယုဟနသမဂ္ဂိတာ
 တံ၊ ဟူ၍။ (ကကို အားထုတ်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ဟူ၍)။ (ဝစ္စတိ)။
 စေတနာသမဂ္ဂိတာ၊ စေတနာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ တဏှံ၊ ထို
 အတူတည်း။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကို အားထုတ်ရာ ခဏ၌ စေတနာနှင့် ပြည့်စုံ
 ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်၏။ ထိုနှစ်ပါး၏အဓိပ္ပါယ်ကို ဤကား၌ ဖွင့်
 ထားသည်။]ပန၊ ကား။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အရဟတံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်
 သို့။ နပါပကန္တိ၊ မရောက်ကုန်သေး။ တာဝ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေး
 သမျှကာလပတ်လုံး။ သဗ္ဗေပ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တိုက်။ (ဝစန္တိစူပိ) ပုဗ္ဗေ၊

သမဂ္ဂိ သမဂ္ဂိတာ။ ။ သမ္မာ + အဂ္ဂိယတိ ဉာဏတိတံ သမဂ္ဂိ (ကောင်းစွာ + သိအပ်
 သော = ပြည့်စုံသော အားထုတ်ခြင်းသည်။) သမဂ္ဂိယဿ အတ္တိတံ သမဂ္ဂိ = အပြည့်အစုံ
 သော ပရိလံသမဂ္ဂိနော + ဘာဝေါ သမဂ္ဂိတာ = ပြည့်စုံသော အားထုတ်ခြင်းရှိသူ၏ ဖြစ်
 ကြောင်းဖြစ်ရာ (ပြည့်စုံခြင်း)။

ရွှေ၍။ ဥပစိတံ၊ ဆည်းပူးအပ်သော။ ဝိပါကာရဟံ၊ အကျိုးကို ထိုက်သော။
 (အကျိုးပေးထိုက်သော။) ကမ္မံ၊ ကံကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ကမ္မသမဂ္ဂိနော
 တိ၊ ကံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ သော၊ ဤသမဂ္ဂိတာသည်။ ကမ္မ
 သမဂ္ဂိတာ၊ ကမ္မသမဂ္ဂိတာ မည်၏။ ပန၊ ကား။ ဝိပါကသမဂ္ဂိတာ၊ အကျိုး
 ဝိပါကံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ ဝိပါကက္ခဏေယဝ၊ ဝိပါကံခဏ၌
 သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန၊ ဆက်။ ယာဝံ၊ လောက်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။
 န ပါပုဏန္တိ။ တာဝ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။
 တေသံ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ (ဥပဗ္ဗတိ ၌စပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ (ဥပပဇ္ဇမာနာနံ ၌စပ်။)
 တတော တတော၊ ထိုထို ဘဝမှ။ စပိတုဒ၊ ၍။ တာဝ၊ အမိဝမ်း စသည်တို့မှ
 ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ)။ နိရယော၊ ငရဲ၌။ ဥပပဇ္ဇမာနာနံ၊ ဖြစ်ကြရကုန်လသော်။
 အဂ္ဂိဇာလလောဟကုမ္ပိ အာဒိဟိ၊ မီးလျှံ သံအိုးကြီးအစရှိကုန်သော။ ဥပဋ္ဌာနာ
 ကာရေဟိ၊ ထင်လာပုံ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ (ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။) နိရယော၊
 ငရဲနိမိတ်၎င်း။ ဂဗ္ဘသေယျကတ္တိ၊ အမိဝမ်း၌ ကိန်းသူ၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇမာနာ
 နံ၊ ကပ်ရောက်ရကုန်လသော်။ မာတုကုမ္ပိ၊ အမိဝမ်းရေ ဟူသော နိမိတ်၎င်း။
 ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ ဥပဗ္ဗမာနာနံ၊ သော်။ ကပ္ပရုက္ခဝိမာနာဒိဟိ၊ ပဒေသာပင်
 ဗိမာန် အစရှိကုန်သော။ ဥပဋ္ဌာနာကာရေဟိ၊ ထင်လာပုံ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။
 (ပဝတ္ထော)။ ဒေဝလောကော၊ နတ်လောကနိမိတ်၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဥပပတ္တိ
 နိမိတ္တံ၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်း၏ နိမိတ်သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ကပ်၍ တည်လာ၏။
 ဝါ၊ ထင်လာ၏။ [“ဥပပတ္တိယာ ဥပဗ္ဗနဿ နိမိတ္တံ ကာရဏန္တိ ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ”
 ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာ အဋ္ဌာနဝဂ်၌ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ” ဟု မရှိရ။]

ကမ္မသမဂ္ဂိတာ။ ။ ယခုအခါ၌ မိမိတို့သည် ရှေးရှေးဘဝက ပြုအပ်ခဲ့သော ကုသိုလ်က
 အကုသိုလ်ကံတို့က လည်း၌ တပ်အပ်သော နွား၏နောက်သို့ လည်းဘီး လိုက်သကဲ့သို့၎င်း၊
 သွားလေရာ၌ အရိပ်ကပ်ပါသကဲ့သို့၎င်း ပါနေရကား ထို ကံတို့နှင့် အမြဲပြည့်စုံသော “ကမ္မသ
 မဂ္ဂိ” ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ထိုကံတို့သည် အကျိုးမပေးဘဲ မနေသော ဂဇက
 ကံများကား မဟုတ်ကြ။ ကာလ၊ ဂတိ၊ ဥပဓိ၊ ပယောဂတို့ပြည့်စုံ မပြည့်စုံ လိုက်၍ အကျိုး
 ပေးသိုရန် ပါနေကြသည်။

အမြော်အမြင်ရှိသူများ။ ။ ထို့ကြောင့် အမြော်အမြင်ရှိသော ပညာရှိ သူတော်ကောင်း
 တို့သည် အကုသိုလ်ကံများ အကျိုးပေးခွင့် မရအောင် ယခုဘဝ၌ ကုသိုလ်ကံတို့ကို များစွာ
 အားရှိသည်ထက် အားရှိအောင် ကြိုးစား၍ ပြုကြသည်။ အချို့သံဂေ၊ ကြီးမားသော
 သူတော်ကောင်းများကား ဤဘဝတွင် ကိဖုတိုးအောင် ကြိုးစားကြသည်။ ထိုသို့ ကြိုးစား
 သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ အားရှိသော ကုသိုလ်ကံတို့က ဆက်ကာ ဆက်ကာ အကျိုးပေး
 သောကြောင့် အကုသိုလ် ကံတို့သည် အကျိုးပေးခွင့် မရတော့ဘဲ အဟောသိကံ ဖြစ်ကြရ
 လေသည်။

ဣတိ သို့။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဣမိနာ ဥပပတ္တိနိမိတ္တုပဋ္ဌာနေန၊ ဤသို့ ပဋိသန္ဓေ တည်နေခြင်း၏ အကြောင်း အာရုံ၏ ထင်လာခြင်းမှ။ အပရိမုတ္တတ္တာ၊ မလွတ်နိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပဋ္ဌာနသမဂီတာ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ထင်လာသောအာရုံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူတို့၏အဖြစ် မည်၏။

သာ၊ ထိုဥပဋ္ဌာနသမဂီတာသည်။ စလတိ၊ ရွေ့လျား၏။ သေသာ၊ ကြွင်းသော သမဂီတာတို့သည်။ နိစ္စလာ၊ မရွေ့လျားကုန်။ ဟိ၊ ချဲ့။ နိရယေ၊ ငရဲနိမိတ်သည်။ ဥပဋ္ဌိတေပိ၊ ထင်လာပါသော်လည်း။ ဒေဝလောကော၊ နတ်လောကသည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ပြောင်းလဲ၍ ထင်လာနိုင်၏။ ဒေဝလောကော သည်။ ဥပဋ္ဌိတေပိ၊ လည်း။ နိရယော၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ နိုင်၏။ မနုဿလောကော သည်။ ဥပဋ္ဌိတေပိ၊ သော်လည်း။ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာ ဘဝနိမိတ်သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ပြောင်းလဲ၍ ထင်လာနိုင်၏။ တိရစ္ဆာနယောနိယာဇ၊ သည်လည်း။ ဥပဋ္ဌိတာယပိ၊ သော်လည်း။ မနုဿလောကော သည်။ ဥပဋ္ဌာတိယေဝ၊ ပြောင်းလဲ၍ ထင်လာနိုင်သည်သာ။ [ဤစကားကိုထောက်၍ သေခါနီး၌ နိမိတ်ကောင်း ထင်လာဘို့ရာ တတ်သိ နားလည်သူတို့က ကုသိုလ်အာရုံ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကြိုးစားပေးကြသည်။]

တတြ၊ ထိုထင်လာပုံ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲရာ၌။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ သောဏဂိရိပါဒေ၊ သောဏတောင်ခြေ၌။ အစေလဝိဟာရေ၊ အစေလကျောင်းတိုက်၌။ သောဏတ္ထေရောနာမ၊ သောဏထေရ် မည်သော။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဓမ္မကထိကော၊ ဓမ္မကထိကသည်။ (ဟောတိ ရှိ၏။) တဿ၊ ထို သောဏထေရ်၏။ ပိတာ၊ အဘသည်။ သုနခဝါဇိကောနာမ၊ ခွေးတို့ဖြင့် သွားလာလေ့ရှိသူ မည်သော။ [ဝဇနသီလော+ဝါဇိကော။] လုဒ္ဓကော၊ မုဆိုးသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ထေရော၊ သောဏထေရ်သည်။ တံ၊ ထိုအဘကို။ ပဋိဗာဟန္တောပိ၊ မုဆိုးမလုပ်ဘို့ရန် တားမြစ်ပါသော်လည်း။ သံဝရေ၊ စောင့်စည်းခြင်း၌။ ဌပေတံ၊ ထားခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတွာ) ဝရာကော၊ ယုတ်မာသောအဘသည်။ မာ နဿိ၊ မပျက်စီးပါစေလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ မဟလ္လကကာလေ၊ ကြီးရင့်သူ၏အခါ၌။ (ကြီးရင့်ရာအခါ၌)။ အကာမကံ၊ ရဟန်းမပြုလိုသော အဘကို။ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ ရှင်ရဟန်းဖြစ်စေပြီ။

တဿ၊ ထို တောထွက်ရဟန်းကြီးအား။ ဝါ၊ သည်။ ဂိလာနသေယျာယ၊ ဂိလာန၏အိပ်ရာ၌။ နိပန္နဿ၊ လျောင်းစဉ်။ နိရယော၊ ငရဲနိမိတ်သည်။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။ သောဏဂိရိပါဒတော၊ သောဏတောင်ခြေမှ။ မဟန္တာမဟန္တာ၊ ကြီးကုန်ကြီးကုန်သော။ သုနခါ၊ ခွေးတို့သည်။ အာဂန္တာ၊ လာ၍။ ခါဒိတုကာမာဝိယ၊ ခဲစားခြင်းငှါ လိုလားကုန်သကဲ့သို့။ သမ္ပရဝါရေသု၊ ဝိုင်းရံကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထို တောထွက်ရဟန်းကြီးသည်။ မဟာဘယဘိတော၊ ကြီးစွာသော

ဝိသေသဖြင့်ကြော့ကိသည။ (ဟုတူ)။ တာတသောဏ၊ ချစ်သားဆောဏ။ ဝါရေ
တတပုဒ်၊ ဝါရေ၊ တာတသောဏ၊ ဝါရေတိ။ တု တံ၊ သိ။ အာဟာပြောပြ။

မဟာထေရ်၊ ဦးပဉ္စင်းကြီး၊ ကိုး၊ အာဟာပြောပြ။ (စု)။ တာတ
ချစ်သား။ န ပဿသိ၊ မမြင်သလော။ တုတံ၊ သိ။ ဆို၍၊ တ ပဝတ္ထံ ၊ ထိုဖြစ်ပုံကို။

အာတ္တစိန္တိယပြေပြေ၊ ရှေးကြီးတွေဝိုင်းနေပြီဟု ပြောပြပြီ။ ပြေသေဒကတ္ထေရော၊
ထေရ်၊ ကထံတံ၊ အာဟာမကြော့ခင်းကြော့ခင်း၊ မဂ္ဂိဒိသံသျှ၊ ကြော့သိ၊ ရှိမိသလော။

ပိတောကအာသည။ နိရယော၊ ဉ္စ၊ နိဗ္ဗတ္တံ၊ အတိန္နာမ၊ ပြစ်ရတု၊ အနန္တံ၊ ပဉ္စအဟံ၊
ဒုတိယံ၊ အာသည၊ ထို အာသညးပဉ္စင်းကြီး၏၊ ပတိန္ဒူ၊ ထိုညရာသည်။ ဝါရေ၊ အာမိ၊
ချစ်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍ ။ သဒ္ဓမ္မေကရေဟိ၊ သာမဏ္ဍေတိသည။ ဝါ၊ ပုတ္တံကို။

နာနပုပ္ဖါနိ၊ အမျိုးမျိုးသော ပန်းတို့ကို။ အာဟာရပေတုဒံ၊ (သော) မိတ္တံ၊ စေတီ
ယုတံ၊ ပေတုဒံ၊ စေတီ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍ ။ သဒ္ဓမ္မေကရေဟိ၊ သာမဏ္ဍေတိသည။ ဝါ၊ ပုတ္တံကို။

ပုပ္ဖါနိ၊ ပြေသေဒကတ္ထေရော၊ ထေရ်၊ ကထံတံ၊ အာဟာမကြော့ခင်းကြော့ခင်း၊ မဂ္ဂိဒိသံသျှ၊ ကြော့သိ၊ ရှိမိသလော။

မဟာထေရ်၊ ဦးပဉ္စင်းကြီး၊ အယံ၊ ပုဇ္ဇာ၊ ဤ ပုဇ္ဇာခြင်းကို။ ကမ္မတံ၊ အသင်
တို့၏၊ အာဟာ၊ အကျိုးငှါ။ ကာသ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ။

ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍ ။ သဒ္ဓမ္မေကရေဟိ၊ သာမဏ္ဍေတိသည။ ဝါ၊ ပုတ္တံကို။

နာနပုပ္ဖါနိ၊ အမျိုးမျိုးသော ပန်းတို့ကို။ အာဟာရပေတုဒံ၊ (သော) မိတ္တံ၊ စေတီ
ယုတံ၊ ပေတုဒံ၊ စေတီ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍ ။ သဒ္ဓမ္မေကရေဟိ၊ သာမဏ္ဍေတိသည။ ဝါ၊ ပုတ္တံကို။

ပုပ္ဖါနိ၊ ပြေသေဒကတ္ထေရော၊ ထေရ်၊ ကထံတံ၊ အာဟာမကြော့ခင်းကြော့ခင်း၊ မဂ္ဂိဒိသံသျှ၊ ကြော့သိ၊ ရှိမိသလော။

မဟာထေရ်၊ ဦးပဉ္စင်းကြီး၊ အယံ၊ ပုဇ္ဇာ၊ ဤ ပုဇ္ဇာခြင်းကို။ ကမ္မတံ၊ အသင်
တို့၏၊ အာဟာ၊ အကျိုးငှါ။ ကာသ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ။

ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍ ။ သဒ္ဓမ္မေကရေဟိ၊ သာမဏ္ဍေတိသည။ ဝါ၊ ပုတ္တံကို။

နာနပုပ္ဖါနိ၊ အမျိုးမျိုးသော ပန်းတို့ကို။ အာဟာရပေတုဒံ၊ (သော) မိတ္တံ၊ စေတီ
ယုတံ၊ ပေတုဒံ၊ စေတီ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍ ။ သဒ္ဓမ္မေကရေဟိ၊ သာမဏ္ဍေတိသည။ ဝါ၊ ပုတ္တံကို။

ပုပ္ဖါနိ၊ ပြေသေဒကတ္ထေရော၊ ထေရ်၊ ကထံတံ၊ အာဟာမကြော့ခင်းကြော့ခင်း၊ မဂ္ဂိဒိသံသျှ၊ ကြော့သိ၊ ရှိမိသလော။

မဟာထေရ်၊ ဦးပဉ္စင်းကြီး၊ အယံ၊ ပုဇ္ဇာ၊ ဤ ပုဇ္ဇာခြင်းကို။ ကမ္မတံ၊ အသင်
တို့၏၊ အာဟာ၊ အကျိုးငှါ။ ကာသ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ။

တော၊ မကောင်းသောမင်း၊ မကောင်းသောလူတို့၏ကာလဟုဆိုအပ်သော၊ ဝိပန္န
 ကာလော၊ ပျက်စီးသော ကာလတည်း။ ပယောဂသမ္ပတ္တိတိ၊ ကား။ သမ္မာ
 ပယောဂေါ၊ ကောင်းသော ပယောဂတည်း။ [ကျောင်းသော ကာယပယောဂ၊
 ဝစီပယောဂ မနောပယောဂတည်း။] ပယောဂပဝိတ္တိတိ၊ ကား။ မိစ္ဆာပယော-
 ဂေါ၊ မှားယွင်းသော ပယောဂတည်း။

တတ္ထံ ထို ဂတိသမ္ပတ္တိအစရှိသောပါဠိတို့တွင်။ ဧကေစ္စဿ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဗဟူနိ၊ များစွာကုန်သော။ ပါပကမ္မာနိ၊ မကောင်းမှုကံတို့သည်။ ဇောန္တိ၊
 ရှိကုန်၏။ တာနိ၊ ထို မကောင်းမှုကံတို့သည်။ ဂတိဝိပတ္တိယံ၊ ပျက်စီးသောဂတိ၌။
 ဌိတဿ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဝိပစ္စေယျံ၊ ရင့်ကျက်ကုန်ရာ၏။ (အကျိုး
 ပေးကုန်ရာ၏)။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အကျိုးပေးကုန်ရာပါသော်လည်း။ သော၊ ထို
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကေန၊ တခုသော။ ကလျာဏကမ္မေန၊ ကောင်းမှုကံကြောင့်။ ဂတိ
 သမ္ပတ္တိယံ၊ ပြည့်စုံသောဂတိ၌။ ဒေဝေသုဝါ၊ နတ်တို့၌သော်၎င်း။ မနုဿေသု
 ဝါ၊ လူတို့၌သော်၎င်း။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ပြီ။ တာဒိသေ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။
 ဌာနေစ၊ အရပ်၌လည်း။ အကုသလဿ၊ အကုသိုလ်၏။ ဝါဇော၊ အကျိုးပေးရာ
 အလှည့်သည်။ နတ္ထိ၊ ကေန္တိ၊ စင်စစ်။ ကုသလဿေဝ၊ ကုသိုလ်၏သာ။ ဝါဇော၊
 သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တာနိ ကမ္မာနိ၊ ထို
 အကုသိုလ်ကံတို့သည်။ ဂတိသမ္ပတ္တိ ပဋိဗာဠာနိ၊ ပြည့်စုံသောဂတိသည် တားမြစ်
 အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ န ဝိပစ္စန္တိ၊ မရင့်ကျက်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (တထာ
 ဂတော)။ ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ၊ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ ဗဟူနိ ပါပကမ္မာနိ ဇောန္တိ။
 တာနိ၊ ထို မကောင်းမှုကံတို့သည်။ ဥပဓိဝိပတ္တိယံ၊ ပျက်စီးသောဥပဓိ၌။ (အရုပ်
 ဆိုးခြင်း၌။) ဌိတဿ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဝိပစ္စေယျံ။ ပန၊
 သော်လည်း။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကေန ကလျာဏကမ္မေန၊ ကြောင့်။ ဥပဓိ
 သမ္ပတ္တိယံ၊ ၌။ ဌိတော၊ တည်သည်။ သုသဏ္ဍိတင်္ဂံ ပစ္စင်္ဂေါ၊ ကောင်းသော
 ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော အင်္ဂါကြီးငယ် ရှိသည်။ အဘိရူပေါ၊ လွန်ကဲသော အဆင်း
 ရှိသည်။ ဒဿနိယော၊ ကြည့်ရှုထိုက်သည်။ (ရှုချင်စဘယ် တင့်တယ်သည်။)
 ဗြဟ္မဝစ္ဆသဒိသော၊ ဗြဟ္မာ၏ အတ္တဘောနှင့် တူသော အတ္တဘော ရှိသည်။
 (ဟောတိ)။ [ဥပဓိသမ္ပတ္တိယံ ဌိတောကို “သုသဏ္ဍိတင်္ဂံပစ္စင်္ဂေါ။ ဝိပစ္စေယျံ။ ဗြဟ္မဝစ္ဆ
 သဒိသော”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] ဒါသိယာ၊ ကျန်မ၏။ ကုစ္ဆိသိံ၊ ဝမ်း၌။ ဒါသ
 ဇာတော၊ ဖြစ်သော် ကျန်သည်။ သဇေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေ
 ဦးတော့။ (ဝေသတိပိ)။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ အတ္တဘာဝေါ၊
 အတ္တဘောသည်။ (ဤမျှလောက် လှသော အတ္တဘောသည်။) ကိလိဋ္ဌကမ္မဿ၊
 ညစ်ပေသောအလုပ်အား။ နာနုစ္ဆဝိကော၊ မလျောက်ပတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံး

သွင်း၍။ ဟတ္ထိမေဏှ။ ပေ။ ကမ္မာဒိနိ၊ ဆင်ထိနိ၊ မြင်းထိနိ၊ နွားကျောင်းသား အစရှိသူတို့၏ အမှုတို့ကို။ တံ၊ ထိုရုပ်အဆင်းလှသူကို။ န ကာရေန္တိ၊ မပြုစေကုန်။ သုခုမ ဝတ္ထာနိ၊ သိမ်မွေ့သော အဝတ်တို့ကို။ နိဝါသာပေတွာ၊ ဝတ်စေ၍။ ဘဏ္ဍာဂါရိကဋ္ဌာနာဒီသု၊ ဘဏ္ဍာစိုးအရာ အစရှိသည်တို့၌။ ဌပေန္တိ၊ ထား ကုန်၏။ ဣတ္ထိ၊ သည်။ သစေဟောတိ၊ အံ့။ (ဝေံသတိ)။ ဟတ္ထဘတ္တပစနာဒိနိ၊ ဆင်စာ ထမင်းချက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ န ကာရေန္တိ၊ မပြုစေကုန်။ ဝတ္ထာ လင်္ကာရံ၊ အဝတ်တန်ဆာကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ သယနပါလိကံဝါ၊ အိပ်ရာစောင့် ကိုသော်လည်း။ နံ၊ ထို မိန်းမကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ သာမဒေဝီဝိယ၊ သာမ ဒေဝီကဲ့သို့။ ဝလ္လဘဋ္ဌာနေဝါ၊ အကျွမ်းဝင်သူတို့၏ အရာ၌သော်လည်း။ ဌပေန္တိ။

ကိရ၊ ချဲ့။ ဘာတိကရာဇကောလေ၊ ဘာတိကမင်း၏ လက်ထက်၌။ ဂေါမံသ ခါဒကေ၊ နွားသားကို စားကုန်သော။ ဗဟုဇနေ၊ များစွာသောလူတို့ကို။ ဂဟေ- တွာ၊ ဖမ်းယူ၍။ ရဠော၊ မင်းအား။ ဒဿေသံ၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုနွားသား စားသူတို့ကို။ ဒဏ္ဍိ၊ ဒဏ်ကို။ ဒါတံ၊ ပေးခြင်းငှါ။ သက္ကောထ၊ စွမ်းနိုင်ကြကုန် သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။) န သက္ကောမ၊ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒိ သု၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ နေ၊ ထိုနွားသားစားသူတို့ကို။ ရာဇဂံဏေ၊ မင်း ရင်ပြင်၌။ သောဓကေ၊ အမှုက် သုတ်သင်သူတို့ကို။ အကံသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထို နွားသားစားသူတို့၏။ ကော၊ သော။ ဓိတာ၊ သွီးသည်။ အဘိဂ္ဂူပါ၊ သည်။ ဒဿ နိယာ၊ သည်။ ပါသာဒိကာ၊ စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ (ဟောတိ) ။ တံ၊ ထိုသတို့သွီးကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ အန္တေပုရံ၊ နန်းတော်တွင်းသို့။ အဘိနေတွာ၊ ဆောင်၍။ ဝလ္လဘဋ္ဌာနေ၊ အကျွမ်းဝင်သူတို့၏ အရာ၌။ ဌပေသိ၊ ထားပြီ။ သေသဉာတကပိ၊ ကြွင်းသောဆွေမျိုးတို့သည်လည်း။ တဿ၊ ထိုသတို့သွီး၏။ အာနုဘာဝေန၊ အာနုဘော်ကြောင့်။ (တန်ခိုးကြောင့်။) သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ ဇီဝိ သု၊ အသက်မွေးကြရကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တာဒိသသ္မိံ ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ အတ္တဘာဝေ၊ အတ္တဘော၌။ ပါပကမ္မာနိ၊ မကောင်းမှုကံ တို့သည်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဒါတံ၊ ငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဥပဓိသမ္ပတ္တိ ပဋိဗာဠာနိ၊ ဥပဓိသမ္ပတ္တိ သည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ န ဝိပစ္စန္တိ၊ ဣတိ (တထာဂတော)။ ပဇာနာတိ။

ကေဿ၊ လူတယောက်၏။ ဗဟူနိ ပါပကမ္မာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ၊ တို့သည်။ ကာလဝိပတ္တိယံ၊ ပျက်စီးသောကာလ၌။ ဌိတဿ၊ (သန္တာန်၌)။ ဝိပစ္စေယျံ။ ပန၊ သော်လည်း။ သော၊ သည်။ ဧကေန ကလျာဏကမ္ပေန၊ ကြောင့်။ ပဌမ ကပ္ပိကာနံဝါ၊ ကမ္ဘာဦး၌ဖြစ်ကုန်သောလူတို့၏သော်၎င်း။ စက္ကဝတ္တိရညောဝါ၊ စက္ကဝတ်မင်း၏သော်၎င်း။ ဗုဒ္ဓါနံဝါ၊ ဘုရားရှင်တို့၏သော်၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိသမယေ၊

ဖြစ်ရာအခါဟူသော။ သုရာဇသုမနုဿကာလေ။ ကောင်းသောမင်း၊ ကောင်းသော
 လူတို့၏ အခါ၌။] နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ပြီ။ တာဒိသေ၊ သော။ ကာလေစ၊ ၌လည်း။
 နိဗ္ဗတ္တဿ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အကုသလဿ၊ ၏။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဒါတံ၊ ငါ။
 ဩကာသော၊ အခွင့်သည်။ နတ္ထိ။ ကေန္တံ၊ စင်စစ်။ ကုသလဿေဝ၊ ကုသိုလ်၏
 သာ။ ဩကာသော (ဟောတိ)။ ဣတိဇေံ၊ သို့။ ကာလသမ္ပတ္တိ ပဋိဗ္ဗာဠာနိ၊ ကာလ
 သမ္ပတ္တိသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ န ဝိပစ္စန္တိ။ ဣတိ (တထာ
 ဂတော) ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ၊ အခြားသူ၏လည်း။ ဗဟူနိ ပါပကမ္မာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ
 ပယောဂဝိပတ္တိယံ၊ ဌိတဿ၊ တည်သူ၏သန္တာန၌။ ဝိပစ္စေယျ၊ ကုန်ရာ၏။ ပန၊
 သော်လည်း။ သော ဧကေန ကလျာဏကမ္မေန ပယောဂသမ္ပတ္တိယံ၊ ဌိတော၊
 သည်။ ပါဏာတိပါတ ဒီဟိ၊ တို့မှ။ ဝိရတော၊ ရှောင်ကြဉ်သည်။ (ဟုတွာ)။
 [ပယောဂသမ္ပတ္တိယံ၊ ဌိတောကိုထပ်ဖွင့်သည်။] ကာယဇေမနော သုစရိတာနိ၊
 တို့ကို။ ပူရေတိ၊ ၏။ တာဒိသေ၊ ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော။ ဌာနေ၊ အရာ၌။ အကုသလ
 ဿ၊ ၏။ ဝိပစ္စနောကာသော၊ အကျိုးပေးခြင်း၏အခွင့်သည်။ နတ္ထိ။ ကေန္တံ၊
 စင်စစ်။ ကုသလဿေဝ၊ ၏သာ။ ဩကာသော၊ အခွင့်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ
 ဇေံ၊ သို့။ ပယောဂသမ္ပတ္တိ ပဋိဗ္ဗာဠာနိ၊ ပယောဂသမ္ပတ္တိသည် တားမြစ်အပ်ကုန်
 သည်။ (ဟုတွာ) န ဝိပစ္စန္တိ။ ဣတိ (တထာဂတော) ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ။ ပေ။ ဟောန္တိ၊ တာနိ ဂတိသမ္ပတ္တိယံ၊ ၌၊ ဌိတဿ၊ ၌။ န ဝိပစ္စေ-
 ယျ။ ပန၊ သော်လည်း။ သော ဧကေန ပါပကမ္မေန၊ (ဂတိဝိပတ္တိယံယေဝ၊
 ပျက်စီးသော ဂတိ၌ပင်လျှင်။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ပြီ။ [ပါပကမ္မ၏ အကြိုက်ဖြစ်သော
 ကြောင့် 'ဂတိဝိပတ္တိယံယေဝ' ဟု ဧဝ ပြင်ဆိုသည်။] တတ္ထ၊ ထိုဂတိဝိပတ္တိ၌။
 အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ၏။ တာနိ ကမ္မာနိ၊ ထိုမကောင်းမှုကိုသည်။ ဥပ
 ဂန္ဓာ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝါရေန ဝါရေန၊ အလှည့်ကျ အလှည့်ကျ အားဖြင့်။
 ဝိပါကံ၊ မကောင်းကျိုးကို။ ဒေန္တိ၊ ပေးကုန်၏။ ကာလေန၊ တရိတခါ၌။ နိရယေ၊
 ငရဲ၌။ နိဗ္ဗတ္တာပေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်၏။ ကာလေန၊ ၌။ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊
 တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းစုံရာဌာန၌။ (နိဗ္ဗတ္တာပေန္တိ)။ ကာလေန၊ ၌။ ပေတ္တိ
 ဝိသယေ၊ ပြိတ္တာတို့၏နယ်မြေ၌။ (နိဗ္ဗတ္တာပေန္တိ)။ ကာလေန၊ ၌။ အသုရကာယော၊
 အသုရာတို့၏အပေါင်း၌။ (နိဗ္ဗတ္တာပေန္တိ)။ ဒိဗေန၊ ရည်စွာသော။ အဒ္ဓါနာပိ၊
 ကာလဖြင့်လည်း။ အပါယတော၊ မှ။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဥက္ကိပိတံ၊ မြောက်၍
 ခြင်းငါ။ န ဒေန္တိ၊ မပေးကုန်။ ဇေံ၊ သို့။ ဂတိသမ္ပတ္တိ ပဋိဗ္ဗာဟိတတ္တာ၊ ဂတိ
 သမ္ပတ္တိသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကံ ဒါတု အသက္ကာ
 န္တာနိ၊ မစွမ်းနိုင်သောအကုသိုလ်ကိုသည်။ ဂတိဝိပတ္တိ ၊ သို့။ အာဂမ္မဏေကံ၊
 ဝိပစ္စန္တိ။ ဣတိ (တထာဂတော) ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ။ပေ။ ဟောန္တိ။ တာနိ ဥပဓိသမ္ပတ္တိယံ၊ ဥပဓိ၏ ပြည့်စုံခြင်း၌။
 ဌိတဿ၊ ဇာသန္တာန်၌။ န ဝိပစ္စေယျ။ ပန၊ သော်လည်း။ သော ဧကေန၊ ပါပ
 ကမ္မေန ဥပဓိဝိပတ္တိယံ၊ ဥပဓိ၏ ပျက်စီးခြင်း၌သာလျှင်။ ပတိဌိတော၊
 တည်သည်။ ဗုဒ္ဓဏ္ဍေ၊ မကောင်းသောအဆင်းရှိသည်။ ဒုဂ္ဂပေါ၊ မကောင်းသော
 ရုပ်ရှိသည်။ ဒုဿဏ္ဍိတော၊ မကောင်းသောသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ ဗိဘဇ္ဈော၊ စက်ဆုပ်
 ဘွယ်ရှိသည်။ ပိသာစသဒိသေ၊ တစ္ဆေ မြေဘုတ်နှင့် တူသည်။ (ဟောတိ)။
 သော၊ ထိုသူသည်။ ဒါသိယာ၊ ကျွန်မ၏။ ကုစ္စိယံ၊ ဝမ်း၌။ ဒါသဇာတော၊
 ဖြစ်သောကျွန်သည်။ သစေ (ဟောတိ။ ဝေံသတိ)။ ဣမာနိ၊ ဤအလုပ်တို့သည်။
 ဘေဿာ၊ ဤအကောင်အား။ အနုစ္စဝိကာနိ၊ လျှောက်ပတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ကြံ၍။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ကိလိဋ္ဌကမ္မာနိ၊ ညစ်ပေသောအလုပ်တို့ကို။
 နံ၊ ထိုသူကို။ ကာရေန္တိ၊ ပြုစေကုန်၏။ အန္တမသော၊ အယုတ်ဆိုးအားဖြင့်။ ပုပ္ဖ
 ဆဒ္ဓက ကမ္မံ၊ ပန်းမိုက်သွန်မှုကို။ (ဘင်ကျုံးမှုကို)။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ (ကိလိဋ္ဌ
 ကမ္မာနိ ကာရေန္တိ)။ ဣတ္ထိ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ။ ဣမာနိ၊ ဤအလုပ်တို့သည်။
 ဧတိဿာ၊ ဤမိန်းမအား။ အနုစ္စဝိကာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သဗ္ဗာနိ၊
 ကုန်သော။ ဟတ္ထိဘတ္တပစနာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ကိလိဋ္ဌကမ္မာနိ၊ တို့ကို။ နံ၊ ထိုမိန်းမ
 ကို။ ကာရေန္တိ။ ကုလဂေဟော၊ အမျိုးကောင်း၏အိမ်၌။ ဇာတမ္ပိ၊ ဖြစ်သူကိုလည်း။
 ဗလိံ၊ အခွန်အတုတ်ကို။ သာယေမာနာ၊ ပြီးစေကြကုန်သော။ (ကောကံခံ
 ကြကုန်သော)။ ရာဇပုရိသာ၊ မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည်။ ဂေဟဒါသိတိ၊
 အိမ်ကျွန်မဟူ၍။ သညံ၊ အမှတ်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ (တနည်း)သည် ကတွာ၊
 မှတ်ထင်၍။ ဗန္ဓိတွာ၊ နေ့သံဖွဲ့၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကာ ဝိယ၊ အဘယ်သူမကဲ့သို့
 နည်း)။ ကောတလဝါပိဂါမေ၊ ကောတလဝါပိရွာ၌။ မဟာကုဠုမ္မိကဿ၊
 သူကြွယ်ကြီး၏။ စာရဏိဝိယ၊ အိမ်ရှင်မကဲ့သို့တည်း။ ဝေံ၊ သို့။ ဥပဓိသမ္ပတ္တိပဋိ
 ဗာဟိတတ္တာ၊ ဥပဓိ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည့်အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝိပါကံ၊ ပေ။ ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ။ပေ။ဟောန္တိ။ ဘာနိ ကာလသမ္ပတ္တိယံ၊ ပြည့်စုံသောကာလ၌။
 နိဗ္ဗတ္တဿ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ န ဝိပစ္စေယျ။ ပန၊ သော်လည်း။ သော
 ဧကေန၊ ပါပကမ္မေန ကာလဝိပတ္တိယံ၊ ပျက်စီးသော ကာလ၌။ ဒုရာဇဒုမနုဿ
 ကာလေ၊ ၌။ ကသဇ္ဈေ၊ အဖတ်အကာဖြစ်သော။ နိရောဇေ၊ အဆီဩဇာမရှိသော။
 ဒသဝဿာယုကကလေ၊ ဆယ်နှစ် အသက်ရှိရာအခါ၌။ (ဆယ်နှစ်တမ်း၌)။
 နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ပြီ။ ယဒါ၊ ယင်းကဲ့သို့သော ဆယ်နှစ်တမ်းအခါ၌။ [တဒါရှိလျှင်
 ကောင်းသည်။] ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဂေါရသ၊ နွားမှဖြစ်သော အရသာတို့သည်။
 ပစ္စိဇ္ဇန္တိ၊ ပြတ်ကုန်၏။ ကုဗြူသကံ၊ လူးထမင်းသည်။ အဂ္ဂဘောဇနံ၊ မြတ်သော
 ဘောဇဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ၊ မနုဿလောကေ၊ ၌။ ကိဉ္ဇာပိနိဗ္ဗတ္တော၊ အကယ်

၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ မိဂပသုသရိက္ခဇီဝိကော၊ သမင်္ဂ သားကောင်တို့နှင့်တူသော အသက်မွေးရခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဝေဂ္ဂပေါ ရှိသော။ ကာလေ၊ ဤ။ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်၏။ ဝိပစ္စနောကာသော၊ အကျိုးပေးခြင်း၏ အခွင့်သည်။ နတ္ထိ၊ ကေန္တိ၊ အကုသလဿေဝ (ဝိပစ္စနော ကာသော) ဟောတိ။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ပေ။ ပဇာနာတိ။

အပရိယာပိ။ ပေ။ ဟောန္တိ။ တာနိ ပသောဂသမ္ပတ္တိယံ၊ ပယောဂ၏ ပြည့်စုံခြင်း၌။ ဌိတဿ၊ ဌိ။ န ဝိပစ္စေယျ။ ပန၊ သော်လည်း။ သော ပယောဂ ဝိပတ္တိယံ။ ဌိတော၊ သည်။ (ဟုတော) ပါဏာတိပါတာဒီနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလကမ္မာနိ၊ တို့ကို။ ကရောတိ။ ပြု၏။ တမေနံ၊ ထိုသူကို။ သဟောန္တံ၊ ခိုးထုပ် ခိုးထည်နှင့်တကွ။ ဤပုဒ်၌ မူအမျိုးမျိုးရှိကြောင်းကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပဌမပါရာဇိက၊ မက္ကဋ္ဌိဝတ္ထုအဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်းယူ၍။ ရညော၊ မင်းအား။ ဒဿေန္တိ၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ ရုဇာ၊ သည်။ ဗဟံ၊ များစွာ။ ကမ္မကာရဏာနိ၊ နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းမှုတို့ကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ ဃာတာပေတိ၊ သတ်စေ၏။ [ကာရဏသဒ္ဓါသည် ဤ၌ ညှဉ်းဆဲခြင်းအနက်ကို ဟော၏။] ဝေ၊ သို့။ ပေ။ ပဇာနာတိ။ ဝေ၊ ဤသို့။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ သမ္ပတ္တိဟိ၊ သမ္ပတ္တိတို့သည်။ ပဋိဗာဟိတံ၊ တားမြစ်အပ်သော။ ပါပကမ္မံ၊ သည်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဝိပတ္တိယော၊ ဝိပတ္တိတို့သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက်၍။ ဝိပါကံ ဒေတိ။

ဟိ၊ ဥပမာဆောင်ထင်အောင်ပြအံ့။ ကောစိဒေဝ၊ တစုံတယောက်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ကေနစိ ဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကံမ္မေန၊ အလုပ်ဖြင့်။ ရုဇာနံ၊ မင်းကို။ အာရာဇေယျ၊ နှစ်သက်စေရ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုယောကျ်ားအား။ ရုဇာ၊ မင်းသည်။ ဌာနန္တရံ၊ ရာထူးကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ဇနပဒံ၊ ဇနပုဒ်ကို။ ဒဒေယျ၊ ပေးရ၏။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ တံ၊ ထိုဇနပုဒ်ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပရိဘုဉ်တံ၊ သုံးစွဲခြင်းငှါ။ (ခံစားခြင်းငှါ။) အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတော)။ မက္ကဋ္ဌေန၊ မျောက်သည်။ ဂဟိတဘတ္တပဋ္ဌ ဝိယ၊ ယူအပ်သော ထမင်းထုပ်ကို ကဲ့သို့။ ဘိန္နေယျ၊ ဖျက်ရ၏။ [ဖျက်ဆီးပုံကို ပြလို၍ “ယဿ” စသည်ကို မိန့်။] ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ သမ္ပန္နရူပံ၊ ပြည့်စုံသောသဘောရှိသော။ (ကောင်းသောသဘောရှိသော)။ ယံ ယာနံဝါ၊ အကြင်လည်းစသော ယာဉ်ကိုသော်၎င်း။ (ယံ) ဝါယာနံဝါ၊ အကြင်မြင်းစသော ယာဉ်ကိုသော်၎င်း။ (ယံ) ဒါသံဝါ၊ အကြင် ကျွန်းယာကျားကိုသော်၎င်း။ (ယံ) ဒါသိံ ဝါ၊ အကြင် ကျွန်မိန်းမကိုသော်၎င်း။ (ယံ) အာရာမံဝါ၊ အကြင် အာရာမံကိုသော်၎င်း။ (ဥယျာဉ်ကိုသော်၎င်း။) (ယံ) ဝတ္ထံဝါ၊ အကြင်ယာကို သော်၎င်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ (တဿ၊ ၎င်း။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ (တံ၊ ထိုယာဉ်

စသည်ကို။) ဗလက္ကာရေန၊ အားကို ပြုသဖြင့်။ (အနိုင်အထက်)။ ဂဏေယျ၊ ယူရာ၏။ မနုဿာ၊ ဇနပုဒ်နေသူ လူတို့သည်။ (အယံ၊ ဤသူသည်။) ရုဇ-ဝလ္လဘော၊ မင်း၏ အကျမ်းဝင်သူတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ကိဉ္စိ၊ တစ်ခုတခုကို။ ဝတ္တံ၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ။ န သက္ကုဏေယျ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်ရာ။

သော၊ ထို ယောက်ျားသည်။ အညဿ၊ မိမိမှ အခြားသော။ ဝလ္လဘ-တရဿ၊ သာ၍ မင်းကျွမ်းဝင်သော။ ရုဇမဟာမတ္တဿ၊ မင်း၏ အမတ်ကြီး၏ အပေါ်၌။ ဝိရဇ္ဈေယျ၊ ချွတ်ယွင်းရာ၏။ (စော်ကားရာ၏။) သော၊ ထို အမတ်ကြီးသည်။ နံ၊ ထိုသူကို။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်းယူ၍။ သုပေါထိတံ၊ ကောင်းစွာ ထောင်းထုအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ပေါတာပေတွာ၊ ထောင်းထုစေ၍။ ဘူမိံ၊ ကို။ ပိဋိယာ၊ ကျောက်ကုန်းဖြင့်။ စံသာပေတွာ၊ ပွတ်တိုက်စေ၍။ နိက္ကဗ္ဗာပေတွာ၊ ဆွဲထုတ်စေ၍။ ရုဇာနံ၊ မင်းသို့။ ဥပသကံ-မိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ ဒေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်။ အသုကောနာမ၊ ထို မည်သူသည်။ တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။ ဇနပဒံ၊ ဇနပုဒ်ကို။ ဘိန္နတိ၊ ဖျက်ဆီးပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်၍။ ဂဏှာပေယျ၊ ဖမ်းယူစေရာ၏။ ရုဇာ၊ မင်းသည်။ ဗန္ဓနာဂါရေ၊ နှောင်အိမ်၌။ (အချုပ်အထောင်၌)။ ဗန္ဓာပေတွာ၊ ချုပ်နှောင်စေ၍။ အသုကေန နာမ၊ ထို အမည်ရှိသူသည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ကိံ၊ အဘယ်ဝတ္ထုကို။ အဝဟဋ္ဌံ၊ ဆောင်ယူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နဂရေ၊ မြို့၌။ ဘေရိံ၊ စည်ကို။ စရာပေယျ၊ လည်စေရာ၏။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ အာဂန္ဓာ၊ ရွှံ့။ မယံ၊ ကျွန်တော်မျိုး၏။ ဣဒံ၊ ဤမည်သော ဥစ္စာကို။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပါပြီ။ မယံ ဣဒံ ဂဟိတံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိရဝသဟဿံ၊ မြည်တုန်သံပေါင်း အထောင်ကို။ ဥဋ္ဌာပေယျ၊ ထစေကုန်ရာ၏။ ရုဇာ၊ ဆည်။ မတ္တယ၊ အတိုင်းအရှည်ထက်။ ဘိယျောသော၊ လွန်စွာ။ ကုဒ္ဓေါ၊ စိတ်ဆိုးသည်။ (ဟုတွာ)။ နာနပ္ပကာရေန၊ အထူးထူးသော ဧ-ပြားအားဖြင့်။ တံ၊ ထိုသူကို။ ဗန္ဓနာဂါရေ၊ ၌။ ကိလမေတွာ၊ ပင်ပန်းစေ၍။ စာတာပေတွာ၊ သတ်စေ၍။ ဂစ္ဆထ၊ သွားကြကုန်။ နံ၊ ထိုအလောင်းကို။ သုသာနေ၊ သုသာန်၌။ ဆဇေတွာ၊ စွန့်ပစ်၍။ သင်္ခလိကာ၊ သံခြေကျဉ်းတို့ကို။ (ထိုသူကို ဖွဲ့ချည်ထားကြောင်း သံခြေကျဉ်းတို့ကို။) အာဟရထ၊ ဆောင်ခဲ့ကြကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျယထာ၊ ပြောဆိုရာသက်သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊ ဤ မချွတ်မယွင်း ပြီးစီးခြင်းရှိသော ဥပမေယျကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဟိ၊ ဥပမာန ဥပမေယျ ရောနှော၍ ပြဦးအံ့။ တဿ ပုရိသဿ၊ ၏။ ကေနစိ-ဒေဝ၊ သော။ ကမ္မေန၊ အလုပ်ဖြင့်။ ရုဇာနံ၊ ကို။ အာရာဇေတွာ၊ နှစ်သက်စေ၍။ ဌာနန္တရံ၊ ကို။ လဒ္ဓကာလောဝိယ၊ ရအပ်ရာအခါကဲ့သို့။ ပုထုဇနဿာပိ၊ ပုထုဇဉ်၏လည်း။ ကေနစိဒေဝ၊ သော။ ပုညကမ္မေန၊ ကြောင့်။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တကာလော၊ ဖြစ်ရာအခါကို။ (ဒဗ္ဗဗ္ဗော)။ တသ္မိံ၊ ထိုယောက်ျားသည်။ ဇန-

ပဒါ ကို။ ဘိန္နိတော၊ ဖျက်ဆီး၍။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာကို။ ဂဏန္တေ၊ ယူလဒသင်္ဂ။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော ဥစ္စာရှင်၏။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော စကားကို။ ဝတ္ထု၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ။ အဝိသဟနကာလောဝိယ၊ မစွမ်းနိုင်ရာ အခါကဲ့သို့။ ဣသိံပိ၊ ဤ ယောက်ျားသည်လည်း။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တေ၊ သော်။ အကုသလဿ၊ ၏။ ဝိပစ္စနောကာသံ၊ ကို။ အလတန ကာလော၊ မရရာအခါကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။ တဿ၊ ထို ယောက်ျား၏။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ့သ၌။ ကေသိံ၊ တယောက်သော။ ရာဇဝလ္လဘတရေ၊ မိမိထက် သာ၍ မင်းကျွမ်းဝင်သော အမတ်၌။ ဝိရဇ္ဈိတော၊ ချွတ်ယွင်း၍။ (စော်ကား၍)။ တေန၊ ထို မိမိထက်သာ၍ မင်းကျွမ်းဝင်သော အမတ်သည်။ ကုဒ္ဓေန၊ စိတ်ဆိုး သည်။ (ဟုတော့)။ နံ၊ ထို ယောက်ျားကို။ ပေါတာပေတော၊ ထောင်းထုစေ၍။ ရညော၊ မင်းအား။ အာရောစေတော၊ သံတော်ဦးတင်၍။ ဗန္ဓနာဂါရေ၊ ၌။ ဗန္ဓာပိတကာလောဝိယ၊ နှောင်ဖွဲ့စေအပ်ရာ အခါကိုကဲ့သို့။ ဣမဿ၊ ဤ ယောက်ျား၏။ သဂ္ဂတော၊ နတ်ပြည်မှ။ စဝိဘော၊ စုတေ၍။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိဗ္ဗတ္တကာလော၊ ဖြစ်ရာအခါကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။

မနုဿာနံ၊ ဥစ္စာရှင်ဖြစ်သော လူတို့၏။ မယံ၊ ကျွန်တော်မျိုး၏။ ဣဒံ၊ ဤ မည်သော ဥစ္စာကို။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပါပြီ။ မယံ၊ ဣဒံ ဂဟိတံ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိရဝကာလော (ဝိယ)၊ မြည်တုန်ရာအခါကိုကဲ့သို့။ တသိံ၊ ထို ယောက်ျား သည်။ နိရယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တေ၊ သော်။ သဗ္ဗာကုသလကမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကံတို့၏။ သန္နိပတိတော၊ ပေါင်းစု၍။ ဂဟဏကာလော၊ ယူရာအခါကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။ သုသာနေ၊ ၌။ ဆဇ္ဇေတော၊ ၌။ သင်္ခလိကာနံ၊ တို့ကို။ အာဟရဏ ကာလောဝိယ၊ ဆောင်ယူရာ အခါကိုကဲ့သို့။ ဧကေသိံ၊ တခုတခုသော ကမ္မေ၊ ကံသည်။ ဝိဏော၊ ကုန်ပြီးလဒော်။ (အကျိုးပေးပြီးလဒော်)။ ဣဘရဿ၊ အခြားသော ကံ၏။ ဝိပါကေန၊ အကျိုးကြောင့်။ နိရယတော၊ မှ။ သိသံ၊ ကို။ အနက္ခိပိတော၊ မမြောက်ချီမူ၍။ သကလကပ္ပံ၊ အလုံးစုံသော ကမ္မာပတ်လုံး။ နိရယမ္ပိ၊ ၌။ ပစ္စနကာလော၊ ကျက်ရာအခါကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။ ဟိ၊ မှန်။ ကပ္ပဠိတိကမ္မံ၊ ကမ္မာပတ်လုံး တည်ခြင်းရှိသော ကံကို။ ကတော၊ ၌။ ဧကကပ္ပံ၊ တကမ္မာပတ်လုံး။ နိရယမ္ပိ၊ ၌။ ပစ္စနကသတ္တာ၊ ကျက်ရသောသတ္တ ဝါတို့သည်။ နေဝဧကော၊ တယောက်လည်းမက။ န ဒ္ဓော၊ နှစ်ယောက်လည်း မကကုန်။ န သတံ၊ တရာလည်းမက။ န သဟဿံ၊ တထောင်လည်းမက။ ဝေံ၊ သို့။ ပစ္စနကသတ္တာ၊ ကျက်ရသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဂဏနပထံ၊ ဂဏန်း ၏ လမ်းကို။ ဝီတိဝတ္တာကိရ၊ လွန်ကုန်သတတ်။

[ပါပကမ္မသမာဒါနာနိကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “ကလျာဏကမ္မ သမာဒါနာနိ” ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “အတ္ထေကစ္စာနိ” စသည်ကို မိန့်။] အတ္ထေကစ္စာနိ။ ပေါ။ န၊ ဝိပစ္စန္ဓိတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း။ ဝေံ၊ သို့။ ယောဇနာ၊

အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။ ဣဓ၊ ဤ လောက၌။ ကေစ္စဿ၊ အချိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ။ပေ။ ဝိပစ္စေယျံ။ ပန၊ ပါသော်လည်း။ သော။ပေ။ နိရယေ ဝါ၊ ၌သော်၎င်း။ အသုရကာယေ ဝါ၊ ၌သော်၎င်း။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ပြီ။ တာဒိသေ၊ သော။ ဌာနေ၊ ၌လည်း။ ကုသလံ၊ သည်။ ဝိပါကံ ဒါတုံ န သက္ကောတိ၊ ကေန္တံ အကုသလမေဝ (ဝိပါကံ ဒါတုံ) သက္ကောတိ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ အဿ၊ ၏။ပေ။ ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ။ပေ။ ပတိဋ္ဌိတောံ၊ သည်။ ဒုဗ္ဗက္ကော၊ သည်။ ပိသာစသဒိသော၊ သည်။ ဟောတိ။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရာဇကုလေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်သည်။ သစေပိ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့။ (ဝေံ သတိပိ)။ ပိတု၊ ခမည်းတော်၏။ အစ္စယေန၊ ကွယ်လွန်ရာအခါ၌။ နိဿိရိ-ကဿ၊ အသရေမရှိသော။ ဣမဿ၊ ဤ မင်းသားအား။ ရဇဇေန၊ တိုင်းပြည် ဖြင့်။ ကိံ ၊ အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ ရဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ န လဘတိ၊ သေနာပတိဂေဟာဒိသု၊ စစ်သူကြီးအိမ် အစ ရှိသည်တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ သည်။ (သမာနော) ပိ၊ သော်လည်း။ သေနာပတိ-ဌာနာဒိနိ၊ စစ်သူကြီး၏အရာအစရှိသည်တို့ကို။ န လဘတိ၊ ပန၊ ဆက်။ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိဘာဝနတ္ထံ၊ ထင်စွာ ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ ဒီပရာဇဝတ္ထု၊ ဒီပမင်း၏ ဝတ္ထုကို။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုထိုက်၏။

ကိရ၊ ချဲ့။ ရာဇာ၊ သည်။ ပုတ္တေ၊ သားသည်။ ဇာတေ၊ ဖွားလသော်။ ဒေဝိ-ယာ၊ မိဖုရားအား။ ပသိဒိတွာ၊ ကြည်ညို၍။ ဝရံ၊ ဆုကို။ အဒါသိ၊ ပေးပြီ။ သာ၊ ထိုမိဖုရားသည်။ ဝရံ၊ ဆုကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဌပေသိ၊ ထားပြီ။ ကုမာရော၊ မင်းသားသည်။ သတ္တဌဝဿကာလေဝ၊ ခုနှစ်နှစ် ရှစ်နှစ်အရွယ်ရှိရာအခါ၌ပင်။ ရာဇဂံဏေ၊ မင်းရင်ပြင်၌။ ကုက္ကုဇေ၊ ကြက်တို့ကို။ ယုဇ္ဈာပေသိ၊ ခွပ်စေပြီ။ (တိုက်ပြီ)။ ဧကော၊ တကောင်သော။ ကုက္ကုဇေ၊ ကြက်သည်။ ဥပုတိတွာ၊ ပျံတက်၍။ ကုမာရဿ၊ မင်းသား၏။ အက္ခိနိ၊ မျက်စိတို့ကို။ ဘိန္နိ၊ ဖောက်ခွဲပြီ။ [အက္ခိနိဟု ဆိုသောကြောင့် မျက်လုံး နှစ်လုံးလုံး ပျက်သည်ဟု မှတ်ပါ။]

ကုမာရမာတာ၊ မင်းသား၏ မယ်တော်ဖြစ်သော။ ဒေဝိ၊ မိဖုရားသည်။ ပုတ္တဿ၊ သား၏။ ပန္နရသ သောဌသဝဿကာလေ၊ တဆယ့်ငါးနှစ် တဆယ့် ခြောက်နှစ်အရွယ်ရှိရာ အခါ၌။ ရဇံ၊ မင်း၏အဖြစ်ကို။ ဓာရေဿာမိ၊ ဆောင် စေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ရာဇာနံ၊ သို့။ ဥပသကံမိတွာ၊ အာဟာ၊ သံတော်ဦး တင်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ဒေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်။ တုမေဟိ၊ အရှင်မင်းမြတ်တို့သည်။ ကုမာရဿ၊ ၏။ ဇာတကာလေ၊ ၌။ ဝရော၊ ဆုကို။ ဒိန္နော၊ ပေးအပ်ပါပြီ။ မယာ၊ နှမတော်သည်။ သော၊ ထို ဆုကို။ ဂဟေတွာ ဌပိတော၊ ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ နံ၊ ထိုဆုကို။ ဂဏ္ဍာမိ၊ ယူလိုပါ၏။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝိ၊ မိဖုရား။ သာရ၊ ကောင်းပြီ။ ဂဏ္ဍာဟိ၊ ယူလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ဒေဝ...မယာ၊ ဆည်။

တုမ္မာကံ၊ တို့၏။ သန္တိကာ၊ အထံမှ။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ အလွန္နာမ၊ မရ
 အပ်သောဆု မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ ဣဒါနိ ပန၊ ဤကား။ မမ၊ ၏။ ပုတ္တဿ၊
 သားတော်အား။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေဟိ၊ ပေးပါလော့။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝိ...
 တဝ၊ သင်၏။ ပုတ္တော၊ သည်။ အင်္ဂဝိကလော၊ အင်္ဂါအားဖြင့် ချိုတဲ့၏။ တဿ၊
 ထိုသင့်သားအား။ ရဇ္ဇံဒါတုန သက္ကာ၊ ဣတိ၊ ပြီ။ တုမေ၊ တို့သည်။ မယံ၊ အား။
 ဝါ၊ ၏။ ရုစ္စနကဝရံ၊ နှစ်သက်အပ်သော ဆုကို။ ဒါတု၊ ငှါ။ [အဒါတုံရှိသည်ကား
 “အ” သံဗ္ဗါ ပိုသည်။] အသက္ကောန္တာ၊ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်တဲ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဝရံ၊ ကို။ အဒတ္တ၊ ပေးပါကုန်သည်။ ဣတိ၊ ပြီ။ ရုဇာ၊ သည်။ အတိဝိယ၊
 အလွန်အကဲသာလျှင်။ နိပ္ပိဋ္ဌိယနာ၊ စကားဖြင့် နှိပ်အပ်သည်။ (ဟုတွာ)။
 တုယံ၊ သင်၏။ ပုတ္တဿ၊ အား။ သကလလင်္ကာဒိပေ၊ အလုံးစုံသောလင်္ကာကျွန်း၌။
 (သိဟိဋ္ဌိကျွန်း၌)။ ရဇ္ဇံ၊ ကို။ ဒါတု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ နာဂဒိပေ
 ပန၊ နာဂကျွန်း၌ကား။ ဆတ္တိ၊ ဖြူကို။ ဥဿာပေတွာ၊ စိုက်ထူစေ၍။ ဝသတု၊
 နေစေလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ နာဂဒိပံ၊ သို့။ ပေသေသိ၊ ပိုပြီ။ သော၊ ထို
 မင်းသားသည်။ ဒိပဇုဇာနာမ၊ ဒိပမင်း မည်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ စက္ခု
 ဝိကလော၊ မျက်စိဖြင့် ချိုတဲ့သည်။ သစေ နာ ဘဝိဿာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဝေ
 သတိ)။ တိယောဇနသတိဒက၊ ယူဇနာသုံးရာ ရှိသော။ သကလတမ္ဗပဏ္ဍိဒိပေ၊
 အလုံးစုံသော သိဟိဋ္ဌိကျွန်း၌။ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိ ပရိဝါရံ၊ အလုံးစုံသော သမ္ပတ္တိ အခြံ
 အရံရှိသော။ ရဇ္ဇံ၊ ကို။ အလဘိဿာ၊ ရရာ၏။ ဝေ၊ သို့။ ပေ။ ပဇာနာတိ။

အပ်ရသာပီ။ ပေ။ အပိယုဇော၊ နည်းသောအသက်ရှိသော။ ဂမိကောဋီကော၊
 အကျိုးပေးထိုက်ရာဝတီ၏ အစွန်အဖျားဖြစ်သော အခါ၌။ [ကာလဝိပတ္တိ၌ ဟု
 ဆိုလိုသည်။] နိဗ္ဗတ္တော။ တာဒိသေ၊ သော။ ကာလေစ၊ လည်း။ ပေ။ ပဇာနာတိ။

အပ်ရသာပီ။ ပေ။ ဌိတော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ ဟနတိ။ ပေ။
 သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဒုဿိလျံ၊ သီလမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကုသိုလ်
 ကံကို။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ [ဤနေရာ၌ “တမေနံ သဟောဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ရံညော
 ဒသေန္တိ၊ ရုဇာ ဗဟု ကမ္မကာရဏာနိ ကာရေတွာ စာတာပေတိ” ဟု ရှိသင့်
 သေး၏။ ဤ ဝါကျများ ကျဟန်တူသည်။] တဏှာ၊ ထိုမှတပါး။ တေန၊ ထို
 အလုံးစုံ ဒုဿိလျံကို ပြည့်စေသော ပုံဂြိုဟ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သမဇာတိကာနံ၊
 တူသောဇာတ် ရှိကုန်သော။ ကုလနိပိ၊ အမျိုးတို့သော်မှလည်း။ အာဝါဟ
 ဝိဝါဟံ၊ သွီးဆောင်မှု၊ သွီးပွဲမှု၊ မင်္ဂလာကို။ န ကဓေန္တိ။ ဣတ္ထိဓုတ္တော၊ မိန်းမ
 ကြူးသော။ (မိန်းမ လိုက်စားသော)။ သုရာဓုတ္တော၊ သေသောက်ကြူးသော။
 အံက္ခုဓုတ္တော၊ ကြွေအန်ကြူးသော။ အယံ၊ ဤသူသည်။ ပါပပရိသော၊ ယုတ်မာ
 သော ယောက်ျားတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ အာရကာ၊ ဝေးစွာ။ ပရိဝဇ္ဇန္တိ၊
 ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်၏။ ကလျာဏကမ္မာနိ၊ တို့သည်။ ဝိပစ္စိတံ၊ အကျိုးပေးခြင်းငှါ။

န သက္ကောန္တိ။ ဧဝံ သို့။ ပေ။ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ။ ဤသို့လျှင်။ စတသော။ ကုန်သော။ သမ္ပတ္တိယော။ တို့သို့။ အာဂမ္မ။ ရှိ။ ဝိပါကဒါယကံ။ အကျိုးကို ပေးတတ်သော။ ကလျာဏကမ္ပံ။ ကောင်းမှုကံသည်။ စတုဟိ။ ကုန်သော။ ဝိပတ္တိဟိ။ တို့သည်။ ပဋိဗာဟိတတ္တာ။ တားမြစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဝိပစူတိ။ အကျိုးမပေး။

အပရဿာပိ။ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တော။ တတ္ထ။ ထို ဂတိသမ္ပတ္တိ၌။ အဿ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပေ။ ပဇာနာတိ။ အပရဿာပိ။ ပေ။ ဒေန္တိ။ ဆုဇကုလေ၌။ သစေ နိဗ္ဗတ္တဘိအံ။ (ဝေသတိ)။ အညေသု။ မိမိမှ အခြားကုန်သော။ ဇေဋ္ဌကဘာတိကေသု။ အကြီးဖြစ်ကြသော နောင်တော်တို့သည်။ သန္တေသုပိ။ ရှိပါကုန်သော်လည်း။ တေဿ။ ဤမင်းသား၏။ အတ္တဘာဝေါ။ သည်။ သမိဒ္ဓေါ။ ပြည့်စုံ၏။ တေဿ။ ဤမင်းသားသည်။ ဆတ္တေ။ ထီးမြူကို။ ဥဿာပိတေ။ စိုက်ထူစေအပ်သော်။ လောကဿ။ လူအပေါင်း၏။ ဖာသု။ ချမ်းသာသည်။ ဘဝိဿတိ။ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ။ ဤသို့ တိုင်ပင်၍။ တမေဝ။ ထို အဆင်းလှသော မင်းသားကိုသာ။ ရဇ္ဇေ။ မင်းအဖြစ်၌။ အဘိသိဉ္စန္တိ။ ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းကုန်၏။ (အဘိသိက် သွန်းကြကုန်၏)။ ဥပဏုဇဂေဟာဒီသု။ အိမ်ရှေ့မင်း၏အိမ် အစရှိသည်၌။ နိဗ္ဗတ္တော။ သည်။ (သမာနော)။ ပိုတု။ အဘဖြစ်သော အိမ်ရှေ့မင်း၏။ အစ္စယေန။ ကွယ်လွန်ရာ အခါ၌။ ဩပရဇ္ဇံ။ အိမ်ရှေ့မင်း၏အဖြစ်ကို သော်၎င်း။ ဓေနာပတိဋ္ဌာနံ။ စစ်သူကြီး၏အရာကိုသော်၎င်း။ ဘဏ္ဍာဂါရိကဋ္ဌာနံ။ ဘဏ္ဍာစိုး၏ အရာကိုသော်၎င်း။ သေဋ္ဌဋ္ဌာနံ။ သူဌေး၏အရာကိုသော်၎င်း။ လဘာတိ။ ရနိုင်၏။ ဧဝံ သို့။ ပေ။ ပဇာနာတိ။ အပရဿာပိ။ ပေ။ တာဒိဿယ။ ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော။ ကာလသမိဒ္ဓိယာ။ ပြည့်စုံသောကာလ၌။ နိဗ္ဗတ္တဿ။ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကလျာဏကမ္ပံ။ သည်။ ဝိပါကံ။ ကို။ ဒေတိ။ ၏။

တဩ။ ထို ကလျာဏကံ၌၏ ကာလဝိပတ္တိ၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အကျိုးမပေးဘဲ ကာလသမ္ပတ္တိ၌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ အကျိုးပေးရာ၌။ မဟာသောဏဒတ္တရဿ။ မဟာသောဏထေရ်၏။ ဣဒံဝတ္ထု။ ကို။ ကထေတပ္ပံ။ ပြောဆိုထိုက်၏။ ကိရ။ ချဲ့။ မြာဟူဏတိဿဘယေ။ မြာဟူဏတိဿ သူပုန်ဘေးဖြစ်ရာအခါ၌။ စိတ္တလပဗ္ဗတေ။ စိတ္တလဒေတင်၌။ ဒွါဒသ ဘိက္ခုသဟဿာနိ။ တသောင်း နှစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့သည်။ ပဋိဝေသန္တိ။ နေကြကုန်၏။ တတာ။ တိဿမဟာဝိဟာရေ။ တိဿကျောင်းတိုက်ကြီး၌။ (ဒွါဒသဘိက္ခု သဟဿာနိ ပဋိဝေသန္တိ)။ ဒွိသုပိ။ နှစ်တိုက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိဟာရေသု။ ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့၌။ တိဏ္ဍဝဿာနံ။ သုံးနှစ်တို့၏ အတွက်။ ဝတ္တံ။ ဒါနဝတ်ကို။ (ဒါနဝတ်ဖြစ်သော စားကို) [ဝတ္တံတိ ဒါနဝတ္တံ။—ယောဇနာ။] ကေရတ္တမေဝ။ တညဉ့်တည်း၌ပင်။ မဟာမူသိကာယော။ ကြွက်ကြီးတို့သည်။ ခါဒိတု။ ခဲစား၍။ ထုသမတ္တမေဝ။ ဖွဲ့မျှကိုသာ။ ဌပေသံ။ ထားကြကုန်ပြီ။ စိတ္တလပဗ္ဗတေ။

၌။ ဘိက္ခုသံဃော၊ ရဟန်းသံဃာတော်သည်။ တိဿမဟာဝိဟာရေ၊ တိဿ
 ကျောင်းတိုက်ကြီး၌။ ဝတ္တံ၊ သည်။ ဝတ္ထိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထို
 ကျောင်းတိုက်ကြီးသို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဝသိဿာမ၊ နေကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
 တိုင်ပင်၍။ ဝိဟာရတော၊ ကျောင်းတိုက်မှ။ နိက္ခမိ၊ ထွက်လာပြီ။

တိဿ မဟာဝိဟာရေပိ၊ တိဿကျောင်းတိုက်ကြီး၌လည်း။ ဘိက္ခုသံဃော၊
 သည်။ စိတ္တလပဗ္ဗတေ၊ ၌။ ဝတ္တံ ဝတ္ထိဿတိ။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ္တလတောင်သို့။ ဂန္ဓာ
 ဝသိဿာမ။ ဣတိ၊ ဤသို့ တိုင်ပင်၍။ ဝိဟာရတော နိက္ခမိ။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ဖက်
 သော သံဃာတို့သည်လည်း။ ဧကိဿာ၊ တခုသော။ ဂမ္ဘိရကန္ဓရာယ၊ နက်သော
 ချောက်၏။ တိရေ၊ ကမ်းနား၌။ သမာဂတော၊ အတူတကွရောက်လာကြကုန်သည်။
 ဝါ၊ ပေါင်းဆုံကြကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ) ပုစ္ဆိတော၊ မေး၍။ ဝတ္ထဿ၊ ဒါနဝတ်၏။
 ခိဏဘာဝံ၊ ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ ဥတော၊ သိ၍။ တတ္ထ၊ ထို ကျောင်းတိုက်သို့။
 ဂန္ဓာ၊ ပြန်သွား၍။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကရိဿာမ၊ ပြုကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 တိုင်ပင်၍။ စတုဝိသတိ ဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ နှစ်သောင်း လေးထောင်သောရဟန်း
 တို့သည်။ ဂမ္ဘိရကန္ဓရာဝနံ၊ နက်သော ချောက်ရှိရာတောသို့။ ပဝိသိတော၊ ဝင်၍။
 နိသိန္နနိဟာရေနေဝ၊ ထိုင်နေတိုင်းသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ အနုပါဒိသေသာယ၊
 ဝိပါကိနာမက္ခန္ဓာကဋ္ဌတ္တာရုပ်ဟူသော ဥပါဒိ အကြွင်း/အကျန်မရှိသော။ နိဗ္ဗာန
 ဓာတုယာ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယိံ သု၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြကုန်ပြီ။ ပစ္စာ၊
 နောက်၌။ ဘယေ၊ ပြာဟွဏတိဿ သူပုန်သေးသည်။ ဝူပသန္ဓေ၊ ငြိမ်းအေး
 လသော်။ ဘိက္ခုသံဃော၊ သည်။ ဒေဝရာဇာနံ၊ နတ်တို့၏မင်းဖြစ်သော။ သက္ကံ၊
 သိကြားကို။ ဂဟေတော၊ ခေါ်၍။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်တို့ကို။ သံဟရိတော၊
 တပေါင်းတည်းဆောင်၍။ စေတိယံ၊ စေတီကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ [ဣတိမဟာ
 ပစ္စရိယံဝုတ္တံ-ဟု ရှိသင့်သေး၏။ မဟာပစ္စရိပုန်ကို ဒိကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။]

ပြာဟွဏတိဿစောရေပိ၊ ပြာဟွဏတိဿ သူပုန်သည်လည်း။ ဇနပဒံ၊ ဇန
 ပုန်ကို။ ဝိဒ္ဓိသေသိ၊ လူယက် ဖျက်ဆီးပြီ။ သံဃော၊ သံဃာတော်သည်။ သန္နိပတိ
 တော၊ စုပေါင်း၍။ မန္ဓေတော၊ တိုင်ပင်၍။ စောရံ၊ သူပုန်ကို။ ပဋိဗာဟတု၊
 တားမြစ်ပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုဘို့ရန်။ သက္ကသန္တိကံ၊ သိကြား၏အထံ
 သို့။ အဠ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ထေရေ၊ ထေရ်တို့ကို။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ်ပြီ။
 ဒေဝရာဇော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ ဘန္ဓေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ မယာ၊ ဒကာ
 တော်သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီးသော။ စောရော၊ ကို။ ပဋိဗာဟိတံ၊ တားမြစ်
 ခြင်းငါ။ နသက္ကော၊ မစွမ်းနိုင်ပါ။ သံဃော၊ သည်။ ပရသမုဒ္ဓံ၊ သမုဒြာ၏တဖက်သို့။
 (အိန္ဒိယဘက်သို့။) ဂစ္ဆတု၊ ကြွတော်မူပါ။ အဟံ၊ ဒကာတော်သည်။ သမုဒ္ဓါ
 ရက္ခံ၊ သမုဒြာ၌ စောင့်ရှောက်ခြင်းကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
 လျှောက်ပြီ။ သံဃော၊ သည်။ သဗ္ဗဒိသာဟိ၊ အလုံးစုံသော အရပ်တို့မှ။ နာဂဒိပံ၊

နာဂကျွန်းသို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဗမ္မကောလပဋ္ဌနေ၊ ဗမ္မကောလဆိပ်၌။
 တိဘုမိကံ၊ ဘုံသုံးဆင့်ရှိသော။ (ဘုံသုံးထပ်ရှိသော။) မဟာဥဠုမ္မံ၊ ဖောင်ကြီးကို။
 ဗန္ဓာပေသိ၊ ဖွဲ့စေပြီ။ ကော၊ တထပ်သော။ ဘူမိကာ၊ ဘုံသည်။ ဥဒကော၊ ရေ၌။
 ဩသီဒိ၊ နှစ်မြှုပ်ပြီ။ ကေိဿာ၊ တထပ်သောဘုံ၌။ ဘိက္ခု၊ သံဃော၊ သည်။
 နိသိန္ဒာ၊ နေပြီ။ ကေိဿာ၊ ၌။ ပတ္တစိဝရာနိ၊ တို့ကို။ ဌပယံ သု၊ ထားကုန်ပြီ။

သံယုတ္တဘာဏကဏ္ဍသီဝတ္ထေရာ၊ သံယုတ္တနိကာယ်ကို ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်
 သော စူဠသီဝထေရ်၎င်း။ ဣသိဒတ္တတ္ထေရာ၊ ဣသိဒတ္တထေရ်၎င်း။ မဟာ
 သောဏတ္ထေရာ၊ မဟာသောဏထေရ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ ကုန်သော။
 ထေရာ၊ တို့သည်။ တာသံပရိသာနံ၊ ထိုရဟန်းပရိသတ်တို့၏။ ပါမောက္ခာ၊
 ဧကြီးအက်တို့တည်း။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးသောထေရ်တို့တွင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။
 ထေရာ၊ စူဠသီဝထေရ်၊ ဣသိဒတ္တထေရ်တို့သည်။ မဟာသောဏတ္ထေရံ၊ ကိ။
 အာဟံသု၊ ပြောဆိုကုန်ပြီ။ (ကိ '၊ နည်း။) အာဝုသော မဟာသောဏ၊ ငါရှင်
 မဟာသောဏ။ မဟာဥဠုမ္မံ၊ ဖောင်ကြီးသို့။ အဘိရုဟ၊ တက်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ပြောကုန်ပြီ။ ဘန္ဓေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ တုမေပန၊ အရှင်ဘုရားတို့ကော။ ဣတိ၊
 ဤသို့လျှောက်ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါရှင်။ ဥဒကော၊ ရေ၌။ မရဏမ္မိ၊ သေခြင်းသည်
 ၎င်း။ ထလော၊ ကုန်း၌။ မရဏမ္မိ၊ ၎င်း။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းသာတည်း။ မယံ၊
 ငါတို့သည်။ နဂမိဿာမ၊ မလိုက်ကုန်အံ့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မလိုက်ပါသော်လည်း။
 တံ၊ သင့်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်၌။ သာသနဿ၊ သာသနာ
 တော်၏။ ပဝေဏိ၊ အစဉ်အဆက်သည်။ ဌဿတိ၊ တည်လတ္တံ့။ အာဝုသော၊
 ငါရှင်။ တံ၊ သင်သည်။ ဂစ္ဆ၊ လိုက်သွားလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောကုန်ပြီ။ ဘန္ဓေ၊
 တို့။ တုမေသု၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ အဂစ္ဆန္တေသု၊ မလိုက်ကုန်လသော်။
 အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ န ဂမိဿာမိ၊ မလိုက်တော့ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်
 ပြီ။ ယာဝတတိယံ၊ သုံးကြိမ်တိုင်အောင်။ ကထေတုာပိ၊ ပြောဆို၍လည်း။ ထေရိ၊
 မဟာသောဏထေရ်ကို။ အာရောပေတံ၊ (ဖောင်ပေါ်သို့) တက်စေခြင်းငှါ။
 အသက္ကောန္တာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်လသော်။ နိဝတ္တိံ သု၊ ပြန်နှစ်ကုန်ပြီ။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ စူဠသီဝတ္ထေရာ၊ သည်။ ဣသိဒတ္တတ္ထေရံ၊ ကို။ အာဟ။
 (ကိ '၊ နည်း။) အာဝုသော ဣသိဒတ္တ၊ အနာဂတေ၊ ၌။ မဟာသောဏတ္ထေရံ၊ ကို။
 နိဿာယ၊ မှီ၍။ သာသနပဝေဏိ၊ သာသနာတော်၏ အစဉ်အဆက်သည်။
 ဌဿတိ၊ တည်လတ္တံ့။ နံ၊ ထိုမဟာသောဏထေရ်ကို။ ဟတ္ထတော၊ လက်မှ။
 မာ ခေါ ဝိသဇ္ဇေတိ၊ မလွတ်ပါနှင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဘန္ဓေ... တုမေပန၊
 အရှင်ဘုရားတို့ကော။ ဣတိ၊ ပြီ။ အဟံ၊ ငါသည်။ မဟာစေတိယံ၊ မဟာစေတီကို။
 ဝန္နိဿာမိ၊ ရှိခိုးဦးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ထေရေ၊ ဣသိဒတ္တ
 ထေရ်၊ မဟာသောဏထေရ်တို့ကို။ အနုသာသိတော၊ သွန်သင်ပြီး၍။ အနုပဗ္ဗေန၊

အစဉ်အားဖြင့်။ စာရိကံ၊ ဒေသစာရိကံ။ စရန္တော၊ လှည့်လည်လသော်။ မဟာ
 ဝိဟာရံ၊ မဟာဝိဟာရသို့။ သမ္မာပုဏိ၊ ကောင်းစွာရောက်ပြီ။ တသ္မိံ သမယေ၊
 ထိုအခါ၌။ မဟာဝိဟာရော၊ သည်။ သုညော၊ ရဟန်းတို့မှဆိတ်၏။ စေတိယ-
 ကံဏေ၊ စေတီ၏ရင်ပြင်၌။ ရေဏ္ဍာ၊ ကြက်ဆူပင်တို့သည်။ ဇာတာ၊ ပေါ်ပေါက်
 ကုန်ပြီ။ စေတိယံ၊ စေတီတော်ကို။ ဂစ္ဆေဟိ၊ ချဲ့ထွင်သည်။ ပရိဝါရိတံ၊ ဝန်းရံ
 အပ်ပြီ။ သေဝါလေန၊ မှော်သည်။ ပရိယေဒနဒ္ဓံ၊ မြေးယှက်အပ်ပြီ။

ထေရော၊ အရှင်စူဠသီဝထေရ်သည်။ ဓရမာနကဗုဒ္ဓဿ၊ သက်တော်ထင်ရှား
 မြတ်စွာဘုရား၏ အပေါ်၌။ နိပစ္စာကာရံ၊ ရိုသေ ပျုပ်ဝပ်မှု အခြင်းအရာကို။
 ဒဿေန္တောဝိယ၊ ပြသကဲ့သို့။ မဟာစေတိယံ၊ ကိုးဝန္တိတော၊ ရှိ။ ပစ္စိမဒိသာယ၊
 အနောက်အရပ်၌။ သာလံ၊ စရပ်သို့။ ပဝိသိတော၊ ဝင်၍။ ဩလောကေန္တော၊
 ကြည့်ရှုဖူးမြော်လျက်။ ဗေဂ္ဂပဿနာမ၊ ဤသို့သဘောရှိသည်မည်သော။ လာဘဂ္ဂ
 ယသဂ္ဂပတ္တဿ၊ မြတ်ဆောလာဘ်၊ မြတ်သောကျော်စောခြင်းသို့ ရောက်တော်
 မှသော မြတ်စွာဘုရား၏။ သရီရဓာတုနိစယဋ္ဌာနံ၊ သရီရဓာတ်တော်ကိုစုပေါင်း
 သိမှီးရာဌာနသည်။ (ဌာပနာရာဌာနသည်)။ အနာထံ၊ ကိုးကွယ်ရာမရှိသည်။
 ဇာတံ၊ ဖြစ်ရပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တယမာနော၊ ကြံတွေးလျက်။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။

အာယံ၊ ထိုအခါ၌။ အဝိဒ္ဓုရေ၊ မဝေးသော။ ရုက္ခေ၊ သစ်ပင်၌။ အဓိဝတ္ထာ၊
 စိုးအုပ်၍နေသော။ ဒေဝတာ၊ ရုက္ခဇိုင်းနတ်သည်။ အဒ္ဓိကမန္တယဂ္ဂပေန၊ ခရီး
 သွားလူ၏ အသွင်ဖြင့်။ တဏှုလနာဠိဉ္စ၊ တကွမ်းစားသော ဆန်ကို၎င်း။ ရုဠ
 ပိဏ္ဍု၊ တင်လဲခဲကို၎င်း။ (ထန်းလျက်ခဲကို၎င်း)။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ထေရဿ၊
 စူဠသီဝထေရ်၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္တော၊ ရှိ။ ဘန္တေ...ကတ္ထ၊ အဘယ်အရပ်သို့။
 ဂစ္ဆေထ၊ ကြွကုန်မည်လို့ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ ဥပါသက၊ ကာ။
 အဟံ၊ သည်။ ဒက္ခိဏဒိသံ၊ တောင်အရပ်သို့။ (ဂစ္ဆာမိ၊ သွားမည်လို့)။ ဣတိ၊
 ဤသို့ပြောပြီ။ အဟမ္မိ၊ တပည့်တော်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုတောင်အရပ်
 သို့ပင်။ ဂန္တကာမော၊ သွားခြင်းငှါ လိုလားပါ၏။ ဘန္တေ၊ ရှား။ သဟ၊ အတူ။
 ဂစ္ဆာမ၊ သွားကြပါကုန်စို့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဒုဗ္ဗလော၊
 အားမရှိ။ (ဆွမ်းမဘဉ်းပေးရသောကြောင့် အားမရှိ)။ တဝ၊ သင်၏။ ဂတိယာ၊
 သွားခြင်းဖြင့်။ ဂန္တံ၊ လိုက်ခြင်းငှါ။ န သက္ခိယာမိ၊ စွမ်းနိုင်မည်မဟုတ်။ ဥပါ
 သက၊ ဥပါသကာ။ တံ၊ သည်။ ပုရတော၊ ရွှေမှ။ ဝါ၊ ရွှေက။ ဂစ္ဆ၊ သွားနှင့်
 စော့၍။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

အဟမ္မိ၊ တပည့်တော်သည်လည်း။ တုမှာကံ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ ဂတိယာ၊
 သွားခြင်းဖြင့်။ ဂမိဿာမိ၊ သွားပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၍။ ထေရဿ၊
 အရှင် စူဠသီဝထေရ်၏။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကိုး။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယူပြီ။ တိဿဝါပိပါဠိံ၊
 တိဿဝါပိရေကန်၏ကန်ပေါင်ရိုးသို့။ အာရုဠကာလေဓ၊ တက်ရာအခါ၌လည်း။

ပတ္တိ၊ သပိတ်ကို။ အာဟရာပေတွာ၊ ထေရ်ကိုဆောင်ယူစေ၍။ (ထေရ်သို့ကပ်၍)။ ပါနကံ၊ အပျော်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဒါသိ၊ လှူပြီ။ ထေရဿ၊ အရှင်စူဠသီဝထေရ်အား။ ဝါ၊ ၍။ ပီတမတ္တေယေဝ၊ သောက်အပ်ခါမျှ၌ပင်။ ဗလမတ္တာ၊ အနည်းငယ်သောအားသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ ဒေဝတာ၊ ရုက္ခဇိုင်းနတ်သည်။ ပထဝီ၊ ကို။ သဒ္ဓိပိတွာ၊ ချုံး၍။ (မြေကြော့၍)။ ဝေဏနဒီသန္တိကေ၊ ဝေဏမြစ်၏ အနီး၌။ ဧဝံ၊ တံသုသော။ ဆဒ္ဓိတပိဟာရံ၊ ရဟန်း တို့သည် စွန့်ပစ်အပ်သော ကျောင်းသို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ စူဠသီဝတ္ထေရဿ၊ ထေရ်၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ၊ သုခိသင်၍။ အဒါသိ၊ ပေးပြီ။

ပုနဒိဝေ၊ နောက်တနေ့၌။ ထေရေန၊ သည်။ မုခေ၊ မျက်နှာကို။ ဓောဝိတမတ္တေ၊ ဆေးအပ်ပြီးကာမျှသော်။ (မျက်နှာသစ်အပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လသော်။) ယာဂုံ၊ ယာဂုကို။ ပစိတွာ၊ ကျိ၍။ အဒါသိ၊ လှူပြီ။ ယာဂုံ၊ ကို။ ပီတဿ၊ သောက်ပြီးသော ထေရ်အား။ ဘတ္တံ ပစိတွာ ဥပနာမေသိ၊ အနီးသို့ညှစ်စေပြီ။ ဝါ၊ ကပ်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ဥပါသက၊ သကာ။ တုယံ၊ သင့်ဘို့။ ဌပေဟိ၊ ချန်ထားဦးလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ပတ္တိ၊ သပိတ်ကို။ ဟတ္ထေန၊ ပြင်။ ပိဒဟိ၊ ပိတ်ပြီ။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ န ဒူရံ၊ မဝေးသောအရပ်သို့။ ဂမိဿာမိ၊ သွားရပါလိမ့်မည်။ (တနည်း) ဒူရံ၊ ဝေးသောအရပ်သို့။ န ဂမိဿာမိ၊ သွားရမည်မဟုတ်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၍။ ဒေဝတာ၊ သည်။ ထေရဿ ပတ္တေ ဘတ္တံ ပက္ခိပိတွာ၊ ထေရေ၊ သည်။ ကတဘတ္တကိစ္စေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိလသော်။ ပတ္တစိဝရံ အာဒါယ။ မဂုံ၊ ကို။ ပဋိပန္နာ၊ သွားသည်။ (သမာနာ၊ သော်)။ ပထဝီ၊ သဒ္ဓိပိတွာ ဇဠရနဒီသန္တိကံ၊ ဇဠမြစ်၏အနီးသို့။ နေတွာ၊ ဆောင်ပို့၍။ ဘန္တေ... ဧတံ၊ ဤအရပ်သည်။ ပဏ္ဍခါဒက မနုဿာနံ၊ ဟင်းရွက်ကိုစားသော လူတို့၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်ပါတည်း။ ဓူမော၊ မီးခိုးသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှားပါ၏။ အဟံ၊ သည်။ ပုရတော၊ ရွှေသို့။ ဂမိဿာမိ၊ သွားပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၍။ ထေရံ၊ ကို။ ဝန္တိတွာ၊ အတ္တနော ဘဝနံ၊ ဗိမာန်သို့။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ သဗ္ဗမိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဘယကာလံ၊ ပတ်လုံး။ ပဏ္ဍခါဒကမနုဿေ၊ ဟင်းရွက်ကိုစားသော လူတို့ကို။ နိဿာယဝသိ၊ နေပြီ။

ဣသိဒတ္တတ္ထေရေပိ၊ သည်လည်း။ [ပိဖြင့် စူဠသီဝထေရ်ကို ပေါင်းသည်။] အနုပဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ စာရိကံ၊ စရန္တော၊ သော်။ အဠဇနပဒံ၊ အဠဇနပုဒ်သို့။ သမ္မာပုဏိ၊ ကောင်းစွာ ရောက်ပြီ။ (ချောချောခမာမော ရောက်ပြီ)။ တတ္ထ၊ ထိုအဠဇနပုဒ်၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ နာတိပက္ကာနိ၊ အလွန် မမှည့်ကုန်သော။ မဓကဖလာနိ၊ သစ်မည်ဆည်သီးတို့ကို။ ဘိန္တိတွာ၊ ခွဲ၍။ အဠံ၊ အဖော်ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ တစံ၊ အခွံကို။ ဆဇေတွာ၊ စွန့်ပစ်၍။ အဂမံသု၊ သွားကြကုန်ပြီ။ ထေရော၊ အရှင် ဣသိဒတ္တထေရ်သည်။ အာဝုသော မဟာသောဏ၊ ငါ့ရှင်

မဟာသောဏ။ ဘိက္ခုဟာဇော့ ဆွမ်းအာဟာရသည်။ ပညာယတိ။ ဤတိ
 ဝတ္တာပတ္တစီဝရံ အာဟာရပေတွာ၊ ဆောင်စေ၍။ စီဝရံ ပါရိပိတွာ ပတ္တံ၊ ကို။
 နိဟရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်ပြီ။ တရုဏဒါရကာ၊ ငယ်သော
 ကလေးတို့သည်။ ထေရံ၊ အရှင်ဣသိဒတ္တထေရ်ကို။ ဌိတံ၊ ရပ်နေသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊
 မြင်၍။ ဣမိနာ၊ ဤအခွံဖြင့်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အဒတ္တာ၊ အကျိုးသည်။
 ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဝါလုကံ၊ သဲကို။ ပုဋ္ဌိတွာ၊ သုတ်၍။ မရုဏ
 ဖလတ္တစံ၊ သစ်မည်စည်သီးအခွံကို။ ပတ္တေ၊ ဌိ။ ပက္ခိပိတွာ အဒံသု၊ လျှာကုန်ပြီ။
 ထေရာ၊ တို့သည်။ ပရိသာဋ္ဌိ သု၊ ကုန်ပြီ။ သတ္တာဟမတ္တံ၊ ခုနစ်ရက်မျှ။ သော ယေဝ၊
 ထို သစ်မည်စည်သီးအခွံသည်ပင်။ အာဟာဇော့ အာဟာရသည်။ အဟောသိ။

အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ စောရိယသရံ၊ စောရိယအိုင်သို့။ သမ္မာပုဏိံ သု၊ ကုန်ပြီ။
 မနုဿာ၊ တို့သည်။ ကုမုဒါနံ၊ ကုမုဒြာကြာတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကုမုဒနာဠေ၊
 ကုမုဒြာကြာရိုးတို့ကို။ ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်ပစ်၍။ အဂမံသု၊ သွားကုန်ပြီ။ ထေရာ၊
 အရှင် ဣသိဒတ္တထေရ်သည်။ အာဝုသော မဟာသောဏ။ ပေ။ အဋ္ဌာသိ။ ဂါမဒါရ
 ကာ၊ ရွာသားငယ်တို့သည်။ ကုမုဒနာဠေ၊ ကုမုဒြာကြာရိုးတို့ကို။ သောတော့၊
 သုန်သင်၍။ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ အဒံသု၊ ထေရာ။ ပေ။ အဟောသိ။

အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ စရန္တာ၊ လှည့်လည်ကုန်လသော်။ ပတ္တခါဒကမနုဿာနံ၊
 ဟင်းရွက်ကိုစားကုန်သော လူတို့၏။ ဝသနဋ္ဌာနော၊ နေရာအရပ်၌။ ဧကံ၊ တခု
 သော။ ဂါမဒါရံ၊ ရွာတံခါးသို့။ သမ္မာပုဏိံ သု၊ ဧကောင်းစွာ ရောက်ကြကုန်ပြီ။
 တတ္ထံ၊ ထို ရွာတံခါး၌။ ဧကိဿာ၊ တယောက်သော။ ဒါရိကာယံ၊ သထိုသွီး၏။
 မာတာပိတဇော့၊ အမိ အဘတို့သည်။ အရညံ၊ တော်သို့။ ဂစ္ဆန္တာ၊ သွားခါနီး
 ကုန်လသော်။ အမ္မ၊ ချစ်သွီး။ ကောစိ၊ တပါးပါးသော။ အယျော၊ အရှင်သည်။
 သစေ အာဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ ကြွလာအံ့။ (ဝေသတိ)။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော
 အရပ်သို့။ ဂန္တံ၊ ငှါ။ မာ အဒါသိ၊ မပေးလင့်။ အယျဿ၊ အရှင်၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊
 နေရာအရပ်ကို။ အာစိက္ခေယျာသိ၊ လျှောက်ထားလိုက်လော့။ (“မေးလိုက်
 လော့”ဟူလို)။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံ သု၊ မှာထား ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။ သာ၊ ထို
 သထိုသွီးသည်။ ထေရေ၊ ထေရ်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။
 နိသိဒါပေသိ၊ ထိုင်စေပြီ။ ဂေဟေ၊ ဌိ။ ဧညေဘာတိနာမ၊ စပါးမျိုးမည်သည်။ နတ္ထံ။
 ပုန၊ သော်လည်း။ ဝါသိ၊ ဓားငယ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဂုဠစောစရက္ခတ္တစံ၊

ဂုဠပေ။ ပတ္တေဟိ။ “ဂုဠောစ+စောစံစ+ရက္ခတ္တစောစ ဂုဠစောစ ရက္ခတ္တစံ၊ လတာစ+
 ပတ္တဠ လတာပတ္တာနံ၊ ဂုဠာနံ+လတာပတ္တာနံ-ဂုဠလတာ ပတ္တာနိ” ဤသို့ ယောဇနာရှိ၏။
 သို့သော် “ဂုဠစောစ ရက္ခတ္တာနံ+တစော ဂုဠစောစ ရက္ခတ္တစော”ဟု ရှိသင့်မည် ထင်သည်။
 ရှေးနိဿယ၌ကား “ဂုဠ” နေရာ၌ “ဂုဠ”ဟု ပါဌ်တမျိုးရှိ၏။

ချင်ရွေးပင် တောငှက်ပျောပင်တို့၏ အခွံကို။ ဂဠုလတာပတ္တေဟိ၊ ချင်ရွေး
 နွယ် ချင်ရွေးရွက်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္က။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။
 ကောဇေတော၊ နှပ်နှပ်စဉ်း၍။ တယော၊ သုံးခဲကုန်သော။ ပိဏ္ဏေ၊ အဆုပ်
 အခဲတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဧကံ၊ တဆုပ်တခဲကို။ ဣသိဒတ္တတ္ထေရဿ၊ ၎င်း။
 ဧကံ၊ ကို။ မဟာသောဏတ္ထေရဿ၊ ၎င်း။ ပတ္တေ၊ သပိတ်၌။ ဌပေတွာ၊ ၍။
 အတိရေကပိဏ္ဏံ၊ အပိုဖြစ်သော အဆုပ်အခဲကို။ ဣသိဒတ္တတ္ထေရဿ၊ အကြီးဖြစ်
 သော ဣသိဒတ္တထေရ်၏။ ပတ္တေ၊ ၌။ ဌပေဿာမိ၊ ထားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။
 ဟတ္တံ၊ လက်ကို။ ပဿာရေသိ၊ ဆန့်တန်းပြီ။ ဟတ္တော၊ လက်သည်။ ပရိဝတ္တိတွာ၊
 ပြန်လည်၍။ မဟာသောဏတ္ထေရဿ၊ ၎င်း။ ပတ္တေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ တည်စေပြီ။ ✓

ဣသိဒတ္တတ္ထေရော၊ သည်။ ပြာဟ္မဏတိဿဘယေ၊ ပြာဟ္မဏတိဿ သူပုန်
 ဘေးဖြစ်ရာအခါ၌။ ဂဠုစောစပိဏ္ဏေ၊ ချင်ရွေးငှက်ပျောပင်တို့မှဖြစ်သောအဆုပ်
 အခဲတို့ကို။ ဝိပါကဒါယကကမ္ပံ၊ အကျိုးပေးသောကံသည်။ ဒေသကာလသမ္ပဒါ-
 ယ၊ ဒေသကာလ၏ ပြည့်စုံရာ အခါ၌။ ဝါ၊ ဒေသသမ္ပတ္တိ ကာလသမ္ပတ္တိဖြစ်ရာ
 အခါ၌။ ကိပမဗာဏံ၊ အဘယ်မျှလောက် မမာဏရှိသော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။
 ဒဿတိ၊ ပေးလတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ တေ၊ ထိုထေရ်တို့သည်။
 တံ၊ ထိုအဆုပ်အခဲကို။ ပရိဘူဉ္ဇိတွာ၊ ဘုဉ်းပေးပြီး၍။ ဝဿနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်သို့။
 အဂမံသု၊ သွားကြကုန်ပြီ။ သာပိ၊ ထိုသတို့သွီးသည်လည်း။ အရညတော၊ တောမှ။
 အာဂတာနံ၊ ပြန်လာကုန်သော။ မာတာပိတုနံ၊ တို့အား။ အာစိက္ခံ၊ ပြောပြပြီ။
 (ကိံ)။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ထေရာ၊ တို့သည်။ အာဂတာ၊ ကြွလာကုန်ပြီ။
 တေသံ၊ ထိုထေရ်တို့၏။ ဝဿနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။ မေ၊ ကျန်မသည်။ အာစိက္ခံ-
 တံ၊ လျှောက်ထားအပ်ပါပြီ။ (မေးအပ်ပါပြီ)။ တေ ဥဘောပိ၊ ထိုနှစ်ယောက်
 သော မိဘတို့သည်လည်း။ ထေရာနံ၊ တို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဝန္တိတွာ၊
 ဝပ်ချ၍။ ဘန္ဓေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ ယံ၊ အကြင်အာဟာရကို။ မယံ၊ တပည့်တော်
 တို့သည်။ လဘာမ၊ ရကုန်၏။ ဘေန၊ ထိုအာဟာရဖြင့်။ တုမေ၊ အရှင်ဘုရားတို့ကို။
 ပဋိဇဂ္ဂိဿာမ၊ ပြုစု လုပ်ကျွေးပါကုန်အံ့။ ဣဇေ၊ ဤအရပ်၌သာ။ ဝဿ၊
 သီတင်းသုံးတော်မူကြပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ ပဋိညံ၊ နေဘို့ရန် ဝန်ခံ
 မှုကို။ ဂဏှိံ သု၊ ယူကြကုန်ပြီ။ ထေရာပိ၊ ထေရ်တို့သည်လည်း။ သဗ္ဗဘယ-
 ကာလံ၊ အလုံးစုံသော ဘေးဖြစ်ရာ ကာလပတ်လုံး။ တေ၊ ထို ဥပါသကာ
 ဥပါသိကာမတို့ကို။ ဥပနိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝသိံ သု၊ နေကြကုန်ပြီ။

ပြာဟ္မဏတိဿစောရေ၊ ပြာဟ္မဏတိဿ သူပုန်သည်။ မတေ၊ သေလသော်။
 ပိတုမဟာရာဇော၊ ပိတုမဟာရာဇာသည်။ ဆတ္တံ၊ ထီးဖြူကို။ ဥဿာပေသိ၊ စိုက်ထူ
 စေပြီ။ ဘယံ၊ ဘေးသည်။ ဝူပသန္တံ၊ ငြိမ်းအေးပြီ။ ဇနပဒေါ၊ သည်။ သမ္မုဏ္ဏော၊
 ပြည့်စုံပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ ပရသမုဒ္ဒတော၊ သမုဒြာ၏တဖက်ကမ်းမှ။

(အိန္ဒိယမှ)။ တိက္ခာသံဃော၊ ရဟန်း သံဃာသည်။ နာဝါယ၊ လှေဖြင့်။ မဟာတိတ္ထပဉ္စနေ၊ မဟာတိတ္ထ ဆိပ်ကမ်း၌။ ဩရုယျ၊ သက်ဆင်း၍။ မဟာသောဏတ္ထေရော၊ သည်။ ကထံ၊ အဘယ်အရပ်၌။ ဝသတိ၊ နေပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မေး၍။ ထေရဿ၊ မဟာသောဏထေရ်၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ သွားပြီ။ ထေရော၊ မဟာသောဏထေရ်သည်။ ပဉ္စဘိက္ခုသတပရိဝါရော၊ ငါးရာသောရဟန်း အခြံအရံရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ကာလကဂါမေ၊ ကာလကရွာ၌။ မဏ္ဍလာရာမဝိဟာရံ၊ မဏ္ဍလာရာမ ကျောင်းတိုက်သို့။ သမ္ဗာပုဏိ၊ ကောင်းစွာ ရောက်ပြီ။

တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကာလကဂါမေ၊ ၌။ သတ္တမတ္တာနိ၊ ခုနစ်လီ အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ ကုလသတာနိ၊ အမျိုးအရာတို့သည်။ ဝါ၊ အိမ်ခြေအရာတို့သည်။ (တနည်း) သတ္တမတ္တာနိ ကုလသတာနိ၊ အမျိုး ခုနစ်ရာတို့သည်။ ပဋိဝိသန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဉ့်အချိန်၌။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ အာဟိဏ္ဏိတွာ၊ လှည့်လည်၍။ မဟာသောဏတ္ထေရော၊ သည်။ ပဉ္စဘိက္ခုသတ ပရိဝါရော၊ ငါးရာသောရဟန်း အခြံအရံ ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ မဏ္ဍလာရာမဝိဟာရံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်လာပြီ။ ဧကေကော၊ တယောက်တယောက်သည်။ နဝဟတ္ထသာဠကေန၊ ကိုးတောင်ရှိသော အဝတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဧကေကဟာပဏ္ဍနကံ၊ တကျပ် တကျပ် ထိုက်တန်သော။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ဆွမ်းကို။ ဒေတု၊ လှူလော့။ ဣတိ၊ သို့။ မနုဿေ၊ တို့ကို။ အဝေါစုံ၊ ကုန်ပြီ။ စုံ၊ ဆက်။ ပုနဒိဝသေ၊ နောက်ဘနေ၌။ ထေရာ၊ တို့သည်။ ကာလကဂါမံ၊ သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ ပဝိသိံသု၊ ဝင်ကြကုန်ပြီ။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ နိသီဒါပေတွာ၊ ထိုင်စေ၍။ ယာဂုံ၊ ကို။ အဒံသု၊ လှူကုန်ပြီ။ မဏ္ဍလာရာမဝါသိ၊ မဏ္ဍလာရာမ၌ နေလေ့ရှိသော။ တိဿဘူတိတ္ထေရော၊ တိဿဘူတိထေရ်သည်။ သံဃတ္ထေရော၊ သံဃထေရ်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိသီဒါ၊ ထိုင်ပြီ။

ဧကော၊ တယောက်သော။ မဟာဥပါသကော၊ ဥပါသကာကြီးသည်။ တံ၊ ထို တိဿဘူတိထေရ်ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ မဟာသောဏတ္ထေရော နာမ၊ မဟာသောဏထေရ်မည်သည်။ ကတရော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ တေနံ သမဒယန၊ ၌။ ထေရော၊ မဟာသောဏထေရ်သည်။ နဝကော၊ သီတင်းငယ်သည်။ (ဟုတွာ)။ ပရိယန္တေ၊ ပရိသတ်အစွန်၌။ နိသီန္တော၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ၊ ထေရော၊ တိဿဘူတိထေရ်သည်။ ဟတ္တိ၊ လက်ကို။ ပသာဒရတွာ၊ ဆန်တန်း၍။ ဥပါသက၊ ဥပါသကာ။ မဟာသောဏောနာမ၊ မဟာသောဏထေရ် မည်သည်။ သေ (ဧသော)၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ အာဟ၊ ဥပါသကော၊ သည်။ တံ၊ ထို မဟာသောဏထေရ်ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍာတိ၊ ၎င်း။ ထေရော၊ မဟာသောဏထေရ်သည်။

န ဒေတိ၊ မပေး။ တိဿဘူတိတ္ထေရော၊ သည်။ အာဝုသော သောဏ၊ ငါရှင်
 သောဏ။ တံ၊ သည်။ န ဇာနာသိယထာ၊ မသိသကဲ့သို့။ မယမ္ပိ၊ ငါတို့သည်လည်း။
 ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ န ဇာနာမ၊ မသိကြကုန်။ ပုညဝန္တာနံ၊ ဘုန်းရှိသူ
 တို့ဘို့။ ဒေတော၊ နတ်တို့သည်။ ပရိပါစေန္ဒိ၊ ကျက်စေကြကုန်၏။ ပတ္တံ၊ ကို။
 ဒေဟိ၊ ပေးလိုက်လော့။ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့အား။ သင်္ဂဟံ၊
 ချီးမြှောက်မှုကို။ ကရောဟိ၊ ပြုလော့။ ဣတိ အာဟ။

ထေရော၊ မဟာသောဏထေရ်သည်။ ပတ္တံ၊ ကို။ အဒါသိ၊ ပေးပြီ။ မဟာ
 ဥပါသကော၊ သည်။ ပတ္တံ အာဒါယ ဂန္ဓာ။ ကဟာပဏ္ဍနကဿ၊ တကျပ်
 ထိုက်တန်သော။ ပိဏ္ဍပါတဿ၊ ဆွမ်းဖြင့်။ ပူရေတွာ၊ ဖြည့်စေ၍။ နဝဟတ္တသာဇ္ဇ-
 ကံ၊ ကိုးတောင်ရှိသောအဝတ်ကို။ အာဓာရကံ၊ သပိတ်ခြေကို။ ကတွာ၊ ၍။ အာ-
 ဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ထေရဿ၊ မဟာသောဏထေရ်၏။ ဟတ္ထေ၊ ဌ။ ဌပေသိ၊
 ထားပြီ။ အပရော၊ မဟာဥပါသကမ္ပအခြားသော။ ဥပါသကောပိ၊ သည်လည်း။
 အပရဿ၊ အခြားသော။ (ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ပတ္တံ အာဒါယ ဂန္ဓာ ကဟာပဏ္ဍန-
 ကဿ ပိဏ္ဍပါတဿ ပူရေတွာ နဝဟတ္တသာဇ္ဇကံ အာဓာရကံ ကတွာ အာဟရိ-
 တွာ) ထေရဿ၊ မဟာသောဏထေရ်၏။ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ-
 သာဇ္ဇကသတာနိ၊ ခုနစ်ရာသော အဝတ်ကိုကိုင်း။ သတ္တပိဏ္ဍပါတ သတာနိစ၊
 ခုနစ်ရာသော ဆွမ်းတို့ကိုင်း။ ထေရဿေဝ၊ မဟာသောဏထေရ်အားသာ။
 အဒံသု၊ လျှကြကုန်ပြီ။ ✓

ထေရော၊ မဟာသောဏထေရ်သည်။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်းသံဃာအား။
 သံဝိဘာဂံ၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်မှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ အနုပဗ္ဗေန မဟာဝိဟာရံ ပါပုဏ္ဏိ-
 တွာ။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ဓောဝိတွာ၊ ဆေး၍။ (မျက်နှာသစ်၍)။ မဟာဗောဓိံ၊
 မဟာဗောဓိကို။ ဝန္တိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ မဟာစေတီယံ၊ ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ထူပါရာမေ၊
 ထူပါရာမ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ စီဝရံ၊ ကို။ ပါရူပိတွာ၊ ရံ၍။ ဘိက္ခုသံဃ-
 ပရိဝါရော၊ ရဟန်းအပေါင်း အခြံအရံရှိသည်။ (ဟူတွာ)။ ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေန၊
 တောင်တံခါးဖြင့်။ နဂရံ ပဝိသိတွာ၊ ဒွါရတော၊ မှ။ ယာဝ ဝဠုနကသာလာ၊
 ဝဠုနကသည်သော စရပ်တိုင်အောင်။ [ဝဠုနကသာလာတိ ဝဠုနကနာမ-

အပရောပိ ဥပါသကော အပရဿ။ ။ ဘာအုပ်တို့၌ “ဥပါသကော” ၏ နောက်ဝယ်
 “ထေရဿ” ဟု ရှိ၏။ ဇီကာ၌ “အပရဿာတိ အပရဿ ဘိက္ခုနောပုပ္ဖပတ္တံ အာဒါယ။ ပေ။
 ထေရဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိကိ ယောနာ” ဟု ရှိသောကြောင့် “အပရဿ” ဟု ရှိသော
 ပါဌ်သာ ပါဌ်မှန်တည်း။ ထိုဇီကာအဖွင့်အတိုင်း “အပရဿ ပတ္တံ အာဒါယ ဂန္ဓာ ကဟာ-
 ပဏ္ဍနကဿ ပိဏ္ဍပါတဿ ပူရေတွာ နဝဟတ္တသာဇ္ဇကံ အာဓာရကံ ကတွာ အာဟရိတွာ
 ထေရဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ” ဟု ရှေ့ဝါကျမှပုဒ်များကို လိုက်စေ၍ အနက်ပေးရသည်။

သာလာ။—ယောဇနာ။] တေသ္မိံ အန္တရေ ဤအတွင်း၌။ သဠိကဟာပဏက္ခန-
 ကံ။ အသပြာခြောက်ဆယ် ထိုက်တန်သော။ ပဏ္ဍပါတံ။ ကို။ လတိ။ ရပြီ။ ပန၊
 ဆက်။ တဘော၊ ထိုအခါမှာ။ ပဋ္ဌာယံ၊၍။ သက္ကာရဿ၊ ကောင်းစွာပြုစုအပ်သော
 ပူဇော်သက္ကာရ၏။ ပမာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိံ။ ဝေ။ သို့။ ကာလဒီပတ္တိယံ။ ၌။ မဂ္ဂက-
 ဖလတ္ထံစောပိ။ သစ်မည်စည်သီး အခွံသည်၎င်း။ ကုမုဒနာဠိပိ။ ကုမုဒြာကြာရိုး
 သည်၎င်း။ ဒုလ္လဘာ၊ ခဲလှည်းသဖြင့် ရအပ်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ပြီ။ ကာလသမ္ပတ္တိ-
 ယံ။ ကာလ၏ပြည့်စုံရာအခါ၌။ ဝေဂ္ဂပေါ၊သော။မဟာသာဘော၊ များစွာသော
 လာဘ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

ဝတ္တဗ္ဗကနိဂြောမထေရဿာပိ၊ ဝတ္တဗ္ဗကနိဂြောမထေရ်၏လည်း။ သာမ-
 ဏေရကာလေ၊ သာမဏေဖြစ်ရာ အခါ၌။ ပြာဟ္မဏတိဿဘယံ၊ သည်။
 ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ သာမဏေရော၊ ဝတ္တဗ္ဗကနိဂြောစောမဏေသည်၎င်း။ အဿ၊
 ထိုသာမဏေ၏။ ဥပဇ္ဈာယော၊ ဥပဇ္ဈာယ်သည်၎င်း။ ပရသမုဒ္ဓံ၊ သမုဒြာတဖက်
 ကမ်းသို့။ (အိန္ဒိယဘက်သို့)။ နာဂမိံ သု၊ မလိုက်ကုန်။ ပဏ္ဍခါဒကမနုဿေ၊
 ဟင်းရွက်ကိုစားသော လူတို့ကို။ ဥပနိဿာယ၊ ၍။ ဝသိဿာမ၊ နေကုန်အံ့။
 ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ပစ္စန္ဒာဘိမုခါ၊ တိုင်း၏ အစွန်အဖျားသို့ ရှေးရှုကုန်သည်။
 အဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ သာမဏေရော၊ သည်။ သတ္တာဟမတ္ထံ၊ ခုနစ်ရက်မျှ။ အနာ-
 ဟာရော၊ အာဟာရမရှိသည်။ (အစာ မစားရသည်။) ဟုတွာ။ ကေသ္မိံ၊ တခု
 သော။ ဂါမဋ္ဌာနေ၊ ရွာတည်ရာအရပ်၌။ တာလရက္ခေ၊ ထန်းပင်၌။ တာလပတ္တံ၊
 ရင့်သောထန်းသီးကို။ [အထဲကအဆံကို စားရမည်ဖြစ်၍ မှည့်သော ထန်းသီးဟု
 မပေးရ၊ ရင့်သောထန်းသီးဟုသာ ပေးပါ။] ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဥပဇ္ဈာယံ၊ ဥပဇ္ဈာယ်
 ကို။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ (ကို)။ ဘန္တေ၊ ရား။ ထောက်၊ အနည်းငယ်။ အာဂမေ-
 တု၊ သည်းခံပါဦး။ (ဆိုင်းငံ့ပါဦး)။ တာလပတ္တံ၊ ကို။ ပါတေဿာမိ၊ ကျစေပါအံ့။
 ဣတိ အာဟ။ သာမဏေရ၊ တံ၊ သင်သည်။ ဒုဗ္ဗလော၊ အားမရှိသည်။ အသိ၊
 ဖြစ်၏။ မာ အဘိရဟိ၊ မတက်လင့်။ ဣတိ အာဟ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဘိရဟိဿာမိ၊
 တက်ပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၍။ “ခုဒ္ဒကဝါသိံ၊ ဓားငယ်ကို။ ဂဟေတွာ၊
 ကိုင်၍။ တာလံ၊ ထန်းပင်သို့။ အာရဟ၊ တက်၍။ တာလပိတ္ထံ၊ ထန်းသီးခိုင်ကို။
 ဆိန္ဒုတံ၊ ငှါ။ အာရဟိ၊ အားထုတ်ပြီ။ ဝါသိဖလံ၊ ဓားသွားသည်။ နိက္ခမိတွာ၊
 ဓားရိုးမှထွက်၍။ ဘူမိယံ၊ ၌။ ပတိ၊ ကျပြီ။

ထေရော ထေရ်သည်။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကို)။ အယံ၊ ဤသာမဏေသည်။
 ကိလမန္တော၊ ပင်ပန်းလျက်သာလျှင်။ ရုက္ခံ၊ ထန်းပင်သို့။ အာရုဠော၊ တက်ပြီ။
 ဣဒါနိ၊ ကိ။ အဘယ်ကို။ ကရိဿတိ နုခေါ၊ ပြုလတ္တံ့ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီ။
 သာမဏေရော၊ သည်။ တာလပတ္တံ၊ ထန်းရွက်ကို။ ဖာလေတွာ၊ ဖာလေတွာ၊
 ဆုတ်၍ဆုတ်၍။ ဝါ၊ စိတ်၍စိတ်၍။ ဝါသိဒဏ္ဍကေ၊ ဓားရိုး၌။ ဗန္ဒိတွာ၊ ဖွဲ့ချည်၍။

သဇ္ဇေန္တော သဇ္ဇေန္တော၊ ဆက်စပ်လျက်ဆက်စပ်လျက်။ ဘူမိယံ ဌံ။ ပါတေတွာ၊ ကျစေ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝါသိဖလံ၊ ဓားသွားကို။ ဣ၊ ဤ၊ ဓားရိုး၌။ သဝေ ပဝေသေယျာထ၊ အကယ်၍ သွင်းပေးလိုက်ကုန်အံ့။ (ဝေသတိ)။ သာဓု၊ ကောင်းသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာပါ၏။ ဣတိ အာဟ။ ထေရော၊ သည်။ သာမဏေရော၊ သည်။ ဥပါယသမ္ပန္နော၊ နည်းဥပါယ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ (ဥပါယ်တမည်၌ ကျမ်းကျင့်၏)။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဝါသိဖလံ၊ ဓားသွားကို။ ပဝေသေတွာ၊ သွင်းရုံ။ အဒါသိ၊ ပေးလိုက်ပြီ။ သော၊ ထို သာမဏေသည်။ ဝါသိ၊ ဓားကို။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြှောက်ယူ၍။ တာလ ဖလာနိ၊ ထန်းသီးတို့ကို။ ပါတေသိ၊ ကျစေပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ဝါသိ၊ ဓားငယ်ကို။ ပါတာပေတွာ၊ ကျပစေဟု စေခိုင်း၍။ ဝါ၊ အချခိုင်း၍။ ပဝဇ္ဇိတွာ၊ လိမ့်၍။ ဂတံ၊ သွားသော။ တာလဖလံ၊ ထန်းသီးကို။ ဘိန္နိတွာ၊ ခွဲ၍။ သာမဏေရံ၊ ကို။ ဩတိဏ္ဏကာလေ၊ သက်ဆင်းရာအခါ၌။ အာဟ၊ (ကံ)။ သာမဏေရ၊ ဧကံ၊ တံ၊ သည်။ ဒုဗ္ဗလော၊ အားမရှိ။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဣဒံ၊ ဤထန်းသီးအဆန်ကို။ ဒါဒါဟိ၊ ခဲစားလော့။ ဣတိ အာဟ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ တုမေဟိ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ အခါဒိတေ၊ မခဲစားအပ်သေးမီ။ နခါဒိဿာမိ၊ မခဲစားပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ ဝါသိ၊ ဓားငယ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ တာလဖလာနိ၊ ထန်းသီး တို့ကို။ ဘိန္နိတွာ၊ ခွဲ၍။ ပတ္တိ၊ ကို။ နိဟရိတွာ၊ ၍။ တာလမိဉ္ဇူ၊ ထန်းသီး၏အတွင်း အဆန်ကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ထေရဿ၊ အား။ ဒတွာ၊ ပေးပြီး၍။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ခါဒိ၊ ခဲစားပြီ။

ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တာလဖလာနိ၊ ထန်းသီးတို့သည်။ အဟေသု၊ ရှိကုန်ပြီ။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ တတ္ထေဝ၊ ထို အရပ်၌ပင်။ ဝသိတွာ၊ နေ၍။ ဖလေသု၊ ထန်းသီးတို့သည်။ ခိဏေသု၊ ကုန်ပြီးကုန်လသော်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ပြင့်။ ပဏ္ဍခါဒကမနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဝသနုဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဧကံ၊ သော။ ဆဉ္စိတဝိဟာရံ၊ ရဟန်းတို့သည်စွန့်ပစ် အပ်သောကျောင်းသို့။ ပဝိသိ သု၊ ကုန်ပြီ။ သာမဏေရော၊ သည်။ ထေရဿ၊ ၎င်း။ ဝသနုဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ပဋိဇဂ္ဂိ၊ သုတ်သင်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ သာမဏေရဿ၊ အား။ ဩဝါဒိ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ သာမဏေရော၊ သည်။ အနာယတနေ၊ သေဘို့ရန် အကြောင်းမဟုတ်သော အရပ်၌။ ဝါ၊ မသေသင့်ဘဲ သေရာအရပ်၌။ နုဋ္ဌာနံ၊ ပျက်စီးရကုန်သော။ အတ္တဘာဝါနံ၊ အတ္တဘောတို့၏။ ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်သည်။ နတ္ထိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့အား။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ စေတိယဂံဏံ၊ စေတိရင်ပြင်သို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား ၍။ အပ္ပဟရိတံ၊ စိမ်း သော မြက်သစ်ပင်မရှိအောင်။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ သတ္တာဟမတ္ထံ၊ ခုနစ်ရက်မျှ။ နိရာဟာရတာယ၊ အာဟာရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အစာမစားရခြင်း

ကြောင့်)ပဝေဓမ္မာနေော၊ တုန်တုန် လှုပ်လှုပ်သည်။ (ဟုတော့)။ ပတိတော၊ လဲ၍။
 နိပန္နကောဝါလျောင်းလျက်သာလျှင်။ တိဏာနိ၊ မြက်တို့ကို။ ဥဒ္ဓရတိ၊ နှုတ်နေ၏။
 စ၊ ဆက်။ ဧကစ္စော၊ အချို့ကုန်သော။ မန္တဿ၊ တို့သည်။ အရညော၊ ခွံ။ စရန္တော၊
 လှည့်လည်ကုန်လသော်။ မရံ၊ ပျားရည်ကို။ လဘိတော၊ ရ၍။ ဒါရုနိစေဝ၊ ထင်း
 တို့ကို၎င်း။ သာကပုဏ္ဏဉ္စ၊ ဟင်းရွက်ကို၎င်း။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ တိဏစလန
 သညာယ၊ မြက်လှုပ်ခြင်းဟူသောသညာဖြင့်။ ဧသော၊ ဤလှုပ်သော်အရာသည်။
 မိဂေါ နုခေါ၊ သားကောင်လေလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ သာမဏေရဿ၊ ။
 သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ သာမဏေရ ကံ၊ အဘယ်ကို။ ကရောသိ၊ ပြုပါသည်။
 ဣတိ အာဟံသု၊ နှုမေးကြကုန်ပြီ။ ဥပါသကာ၊ ဥပါသကာတို့။ တိဏဂဏ္ဍိ၊
 မြက်ထုံးကို။ ဂဏှာမိ၊ ယူနေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အညောပွံ၊
 အရှင်ဘုရားမှ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိပါသေးသလော။ ဣတိ (အာဟံသု)။

ဥပါသကာ။ အာမ၊ အိမ်း။ မေ၊ ။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ အန္တောဂဗ္ဗေ၊
 ကျောင်းခန်းအတွင်း၌။ (အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။
 မဟာထေရဿ၊ အား။ ဒတွာ၊ ၍။ ခါဒေယျာသိ၊ ခဲစားပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့
 လျှောက်၍။ သာမဏေရဿ၊ အား။ မရံဒတွာ။ အတ္တနေော၊ မိမိ၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊
 နေရာအရပ်ကို။ အာစိက္ခိတွာ၊ ပြောပြ၍။ အယျ၊ အရှင်။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့
 သည်။ သာခါဘင်္ဂံ၊ သစ်ခက်ကိုချိုးခြင်းကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်လျက်။ ဂမိဿာ-
 မ၊ သွားပါကုန်အံ့။ [သစ်ခက်ချိုးကို ချ၍ ချ၍ လမ်းပြသောအားဖြင့် သွားပါ
 ကုန်အံ့-ဟူလို။] တောယ သညာယ၊ ဤ ချိုးအပ်သောသစ်ခက် အမှတ်အသား
 ဖြင့်။ ထေရံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ (ပင့်ခေါ်၍)။ အာဂစ္ဆေယျာသိ၊ လိုက်ခဲ့ပါ
 လော့။ ဣတိ ဝတွာ အင်္ဂမံသု၊ သွားကုန်ပြီ။

သာမဏေရော၊ သည်။ မရံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ
 ဗဟိ၊ အခန်း၏ပြင်ဘက်၌။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝန္ဓာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ ဣတိ
 အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ သာမဏေရော၊ သည်။ ဝိဗန္ဓာယ၊
 မှတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်းသည်။ အနုဒယျမာနေော၊ အဖန်ဖန် လောင်အပ်သည်။
 (ဟုတော့)အာဂတော၊ လာသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ တုဏှိ၊
 ဆိတ်ဆိတ်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ သော၊ ထိုသာမဏေသည်။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။
 ဝန္ဓာမိ ဘန္တေတိ၊ ဝန္ဓာမိဘန္တေဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ သာမဏေရ...ကသွာ၊
 ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗလဘိက္ခူနံ၊ အားမရှိသော ရဟန်းတို့အား။ သုခေန၊ ချမ်းသာ
 သဖြင့်။ နိပဇ္ဇိတံ၊ လျောင်းခြင်းငှါ။ န ဒေသိ၊ မပေးသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။
 ဘန္တေ၊ ရား။ ဒုရံ၊ တံခါးကို။ ဝိဝရိတံ၊ ဖွင့်ခြင်းငှါ။ သာရပွံ၊ လျှောက်ပတ်ပါ၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။

ဝိဝရိတွာ၊ ဖွင့်၍။ သာမဏေရ...တေ၊ သင်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ လဒ္ဓံ ရအပ်သနည်း။ ဣတိ အာဟ၊ မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ ရာ။ မနုဿေဟိ၊ ထို့သည်။ မဓ၊ ပျားရည်ကို။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်ပါပြီ။ ခါဒိတ္တံ၊ ခဲစားခြင်းငှါ။ သာရပုံ၊ လျှောက်ပတ်ပါ၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။) သာမဏေရ... ဝေ မေဝ၊ ဤအတိုင်းသာ။ ခါဒိတ္တံ၊ ခဲစားခြင်းငှါ။ ကိလမိဿာမ၊ ပင်ပန်းကုန်အံ့။ ပါနကံ၊ အဖျော်ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ပိဝိဿာမ၊ သောက်ကြစို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ သာမဏေရော၊ သည်။ ပါနကံ၊ အဖျော်ကို။ ကတွာ အံဒါသိ၊ ပေးပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို သာမဏေကို။ ထေရော၊ သည်။ သာမဏေရ... မနုဿာနံ၊ ထို့၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။ ပုစ္ဆသိ၊ မေးလိုက်၏လော။ ဣတိ အာဟ။ ဘန္တေ၊ သယမေဝ၊ သူတို့ကိုယ်တိုင်ပင်။ အာစိက္ခံ၊ သူ၊ ပြောပါ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ သာမဏေရ...ပါတောဝ၊ နံနက်အခါမှသာ။ (နံနက်စောစောမှသာ)။ ဂစ္ဆန္တာ၊ သွားကုန်လသော်။ ကိလမိဿာမ၊ ပင်ပန်း ကုန်လိမ့်အံ့။ အဇ္ဈေဝ၊ ယနေ့၌ပင်။ ဂမိဿာမ၊ သွားကြစို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ပတ္တစိဝရံ ဂဏှာပေတွာ နိက္ခမံ၊ ထွက်ပြီ။ တေ၊ ထို ဆရာ တပည့်တို့သည်။ ဂန္တံ၊ မနုဿာနံ။ ဝသနဋ္ဌာနဿ၊ နေရာအရပ်၏။ အပိဒ္ဓရေ၊ အနီး၌။ နိပဇ္ဇိ၊ သူ အိပ်ကုန်ပြီ။

သာမဏေရော၊ သည်။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဉ့်အထဲ၌။ စိန္တေသိ၊ (ကိံ၊ နည်း။) မယာ၊ သည်။ ပဗ္ဗဇိတကာလတော၊ ရှင်ဖြစ်ရာ အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဂါမန္တေ၊ ရွာ၏ အနီး၌။ အရုဏံ၊ အရုဏ်ကို။ န ဥဋ္ဌာပိတပုဗ္ဗံ၊ မတက်စေအပ်ဘူး။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီး၍။) [ဣတိတလံး အကြေကြံ။] 'သော၊ ထို သာမဏေသည်။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ အရုဏံ၊ ကို။ ဥဋ္ဌာပေတံ၊ တက်စေခြင်းငှါ။ အရညံ၊ တောသို့။ အဂမာသိ၊ သွားပြီ။ မဟာထေရော၊ သည်။ သာမဏေရံ၊ ကို။ နိပန္နဋ္ဌာနေ၊ လျောင်းရာ အရပ်၌။ အံပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ) မနုဿခါဒကေဟိ၊ လူသားစားသော လူတို့သည်။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဣတိစိန္တေသိ။ သာမဏေရော အရညေ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတွာ၊ တက်စေ၍။ ပတ္တေန၊ သပိတ်ဖြင့်။ ဥဒကဉ္စ ဖန္တကဋ္ဌဉ္စ ဂဟေတွာ၊ အာဂမိ၊ ပြန်လာပြီ။ သာမဏေရ...ကဟိံ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတော၊ သွားသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။

တေ၊ သင်သည်။ မဟလ္လကဘိက္ခုနံ၊ သက်ကြီးကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ ဝိတက္ကော၊ တောင်တောင် ဤဤ ကြံစည်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒိတော၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဒဏှကမ္ပံ၊ ဒဏ်အမှုကို။ အာဟရ၊ ဆောင်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ဘန္တေ...အာဟရိဿာမိ၊ ထမ်းဆောင်ပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ ထေရော၊ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ဓောဝိတွာ၊ ဆေး၍။ (မျက်နှာသစ်၍)။ စိဝရံ၊ ကို။ ပါရူပိ၊ ရံပြီ။ ဥဘောပိ၊ ဆရာ တပည့်နှစ်ယောက်တို့သည်လည်း။ မနုဿာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ

အဂ္ဂမိသျှိသွားကြကုန်ပြီ။ မနုဿာပိ၊ တို့သည်လည်း။ အတ္တနော၊ ၎င်းပရိဘောဂံ၊ အသီးအဆောင်ဖြစ်သော။ ကန္တမူလဖလပဏ္ဏံ၊ သစ်အု၊ သစ်မြစ်၊ သစ်သီး၊ သစ်ရွက်ကို။ အဒံသု၊ လှူကုန်ပြီ။ ထေရောပိ၊ လည်း။ ပရိဘူတိတော၊ ဘုရားပေးပြီး၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ သာမဏေရော၊ သည်။ ဥဒကံ အာဟရိတော၊ ဘန္တေ... ပါဒေါ၊ ခြေတို့ကို။ ခောဝါမိ၊ ဆေးပေးပါအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ သာမဏေရ...တံ၊ သည်။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ (ညဉ့်တုန်းက)။ ကုဟိံ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတော၊ သွားသနည်း။ အမ္မာကံ၊ ငါတို့၏။ ဝိတက္ကံ၊ တောင်တောင် ဤဤ ကြံစည်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဂါမန္တေ၊ ရွာ၏ အနီး၌။ အရုဏံ၊ ကို။ န ဥဋ္ဌာပိတပဗ္ဗံ၊ မတက်စေအပ်ဘူးပါ။ အရုဏဋ္ဌာပနတ္ထာယ၊ အရုဏ်တက်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ အရညံ၊ သို့။ အဂစ္ဆိံ၊ သွားပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ သာမဏေရ...တုဟံ၊ သင့်အား။ ဒဏ္ဍကမ္ပံ၊ ဒဏ်အမှုသည်။ န အန္တစ္စဝိကံ၊ မလျှောက်ပတ်။ အမ္မာကမေဝ၊ ငါတို့အားသာ။ (ဒဏ္ဍကမ္ပံ) အန္တစ္စဝိကံ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝတ္တာ၊ ထေရော၊ သည်။ တသ္မိံ ယေဝဋ္ဌာနေ၊ ထို အရပ်၌ပင်။ ဝသိ၊ နေပြီ။ စ၊ သည်သာမကသေး။ သာမဏေရဿ၊ အား။ သညံ၊ အမှတ်သညာကို။ အဒါသိ၊ ပေးပြီ။

(ကိံ၊ နည်း။) မယံ၊ ငါတို့သည်။ တာဝ၊ စွာ။ မဟလ္လက၊ ကြီးကုန်ပြီ။ ဣဒံ နာမံ၊ ဤ မည်သော အကြောင်းသည်။ ဘဝိယတိ၊ လတ္တံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနိတံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တုဝံ၊ သင်သည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ရက္ခေယျာသိ၊ စောင့်ရှောက်ပါလော့။ ဣတိ (သညံ အဒါသိ)။ ထေရော၊ သည်။ အနာဂါမိကိရိ၊ အနာဂါမိဖြစ်သတတ်။ တံ၊ ထို ထေရ်ကို။ အပရဘာဂေ၊ နောက်အဘို့၌။ မနုဿာခါဒကော၊ လူသားစားသော လူတို့သည်။ ခါဒိံ သု၊ ခဲစားကုန်ပြီ။ သာမဏေရော၊ သည်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ရက္ခိတော၊ စောင့်ရှောက်၍။ ဘယေ၊ ပြာဟ္မဏတိယ သူပုန်ဘေးသည်။ ဝူပသန္တေ၊ ငြိမ်းအေးလသော်။ ယထာနုရူပေ၊ အကြင် အကြင် လျှောက်ပတ်သော။ ဋ္ဌာနေ၊ အရပ်၌။ ဥပဇ္ဈံ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ [စာအုပ်တို့၌ “ဂါဟိတွာ” ဟု ရှိ၏။] ဥပသမ္ပန္နော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ဟုတွာ၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဘုရားစကား တော်ကို။ ဥဂ္ဂဟေတွာ၊ သင်ယူ၍။ တိဂိဋ္ဌကစရောပိဋ္ဌကသုံးပုံကို ဆောင်သည်။ ဟုတွာ၊ ဝတ္ထဗ္ဗကနိဂြောစထေရောနာမ၊ ထေရ်မည်သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။

ပိတုမဟာရာဇာ၊ ပိတုမဟာရာဇာသည်။ ရဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ပဋိပဇ္ဇိ၊ ကျင့်ပြီ။ ပရသမ္ပဒ္ဓါ၊ သမုဒြာ၏ တဖက်မှ။ (ဣန္ဒြိယဘက်မှ)။ အာဂတာဂတာ၊ လာကုန်၊ လာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဝတ္ထဗ္ဗကနိဂြောစထေရော၊ သည်။ ကဟိ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဝတ္ထဗ္ဗကနိဂြောစထေရောကဟိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။

ပုစ္ဆိတော၊ ရှိ။ တဿ၊ ထိုဝတ္ထုဗ္ဗကနိဂြောဓထေရ်၏။ သန္တိကံ အဂမံဆို။ မဟာ
 တိကျသံသော၊ များစွာသော ရဟန်းသံဃာသည်။ ထေရံ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗကနိဂြောဓ
 ထေရ်ကို။ ပရိဝါရေသိ၊ ဝန်းရံပြီ။ သော၊ ထို ဝတ္ထုဗ္ဗကနိဂြောဓ ထေရ်သည်။
 မဟာတိကျသံသပရိဝုတော၊ များစွာသောရဟန်းအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည်။
 (ဟုတော)။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ မဟာဝိဟာရံ ပတော၊ ရှိ။ မဟာဗောဓိံ၊ ကိုင်း။
 မဟာစေတီယံ၊ ကိုင်း။ ထူပါရာမဉ္စ၊ ထူပါရာမစေတီကိုင်း။ ဝန္တိတော နဂရံ
 ပါဝိသိ။ ယာဝ ဒက္ခိဏဒွါရာ၊ တောင်တံခါးတိုင်အောင်။ ဂစ္ဆန္တိဿေဝ၊ သွား
 စဉ်ပင်။ နဝသု၊ ၉ ပါးကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ တိစိဝရံ၊ တိစိဝရိက်
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပြီ။ (ရပြီ)။ အန္တောနဂရံ၊ မြို့တွင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌကာလတော၊
 ဝင်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ မဟာသက္ကာရော၊ များစွာသော ပူဇော်သက္ကာရ
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပြီ။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ကာလဝိပတ္တိယံ၊ ကာလဝိပတ္တိအခါ၌။ တာလဖလကန္တ
 မူလပဏ္ဍမ္ပိ၊ ထန်းသီး၊ သစ်အု၊ သစ်မြစ်၊ သစ်ရွက်သည်လည်း။ ဒုလ္လဘံ၊ ခဲယဉ်း
 သဖြင့် ရအပ်သည်။ ဇာတံ၊ ကာလသမ္ပတ္တိယံ၊ ကာလသမ္ပတ္တိအခါ၌။ ဝေရူပေါ၊
 သော။ မဟာလာဘော၊ များစွာသော လာဘ်သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိဗေ၊
 သို့။ ကာလဝိပတ္တိပဋိဗာဟိတက္ကာ၊ ကာလဝိပတ္တိသည် တားမြစ်အပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ ကျိုးဒါတုံ၊ ငှါ။ အသဒက္ကာန္တာနိ၊ မစွမ်းနိုင်သော ကံတို့သည်။
 ကာလသမ္ပတ္တိံ၊ သို့။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ ဝိပစ္စန္တိံ၊ အကျိုးပေးကုန်၏။ ဣတိ (တထာ
 ဂတော) ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ၊ ၎င်းလည်း။ ဗဟူနိ ကလျာဏကမ္မာနိ ဖောန္တိ။ တာနိ၊ ထို
 များစွာသော ကောင်းမှုကံတို့သည်။ ပယောဂဝိပတ္တိယံ ဌိတဿန ဝိပဇ္ဇေယျံ၊
 အကျိုးမပေးကုန်ရာ။ ပန၊ သော်လည်း။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကေန၊ တခု
 သော။ ကလျာဏကမ္မေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာပယောဂေါ၊ ကောင်းသောပယောဂ၌။
 ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတော)။ တိဏိ သုစရိတာနိ၊ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ပဉ္စ
 သီလံ၊ ကိုင်း။ ဒသသီလံ၊ ကိုင်း။ ရက္ခတိ၊ ၎င်း။ ကာလသမ္ပတ္တိယံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တဿ၊
 ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရာဇာနော၊ မင်းတို့သည်။ သဗ္ဗာလကာရပုဋ္ဌိမဏ္ဍတာ၊
 အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော။ ရာဇကညာယော၊
 မင်းသွီးတို့သည်။ တေဿ၊ ဤသူအား။ အနုစ္စဝိကာ၊ လျောက်ပတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့ပြော၍။ ပေသေန္တိ၊ ပို့ကုန်၏။ ယာန၊ ပေ။ ဘေဒံ၊ ရထားယာဉ်၊ ဆင်မြင်း
 စသောယာဉ်၊ ပတ္တမြား၊ ရွှေ ငွေ စေတို့သော အပြားရှိသော။ [ရှေးနိဿယ၌
 'ဝါဟနကို "စစ်သည်ဗိုလ်ပါ" ဟု ပေး၏။] တံတံ ပဏ္ဍာကာရံ၊ ထိုထိုလက်ဆောင်
 သည်။ တေဿ၊ ဤသူအား။ အနုစ္စဝိကံ၊ လျောက်ပတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။
 ပေသေန္တိ၊ ပို့ကုန်၏။

(ကုဿသမ္ပတ္တိယံ နိဗ္ဗတ္တော။ ဟုတု။ ရှိ။) ပုဗ္ဗဇူပဝတော။ ရှင်ရဟန်း အပြစ်သို့ ကွပ်ရောက်သည်။ (လမာနောပိ) မဟာယသော၊ များသောအခြံအရံ ရှိသည်။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ကြီးသောအာနုဘောရှိသည်။ ဖောတိ။ တကြံ၊ ထို မဟာယသ မဟာနုဘာဝဖြစ်ရာ၌။ ဣဒံ၊ ကား။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ကုဋ္ဌ ကဏ္ဍရာဇာ၊ ကုဋ္ဌကဏ္ဍမင်းသည်။ ဂိရိဂါမကဏ္ဍဝါသိကံ၊ ဂိရိဂါမကဏ္ဍအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော။ စူဠသုဓမ္မတ္ထေရံ၊ စူဠသုဓမ္မထေရ်ကို။ မမာယတိ၊ မြတ်နိုး၏။ (ကိုယ်ဥစ္စာကဲ့သို့ပြု၏။) သော၊ ထိုကုဋ္ဌကဏ္ဍမင်းသည်။ ဥပ္ပလဝါပိယံ၊ ဥပ္ပလ ဝါပိအိရပ်၌။ ဝသမာနော၊ နေစဉ်။ ထေရံ၊ စူဠသုဓမ္မထေရ်ကို။ ပုက္ကောသာပေသိ၊ ပင့်ခေါ်စေပြီ။ ထေရော၊ သည်။ အာဂန္ဓာ မာလာရာမဝိဟာရေ ဝသတိ။ ရာဇာ၊ သည်။ ထေရဿ၊ စူဠသုဓမ္မထေရ်၏။ မာတရံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိ။ (ကိံ၊ နည်း) ထေရော၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ပိယာယတိ၊ ချစ်နှစ်သက်အပ်သည်ကို ပြုသနည်း။ ဝါ၊ နှစ်သက်သနည်း။ (ဣတိ ပုစ္ဆိ။) မဟာရာဇ...ကန္ဓံ၊ သစ်အုကို။ (ပိယာယတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ကန္ဓံ၊ ကို။ ဂါဟာပေတွာ၊ ယူစေ၍။ ဝိဟာရံ စူဠာ ထေရဿ ဒဒမာနော၊ လှူလှူသော်။ မုခံကို။ ဥလ္လောကေ တံ၊ မော်၍ကြည့်ခြင်းငှါ။ နာသက္ခံ၊ မိစ္ဆမ်းနိုင်။

သော၊ ထိုကုဋ္ဌကဏ္ဍမင်းသည်။ နိက္ခမိတွာ၊ ကျောင်းမှထွက်၍။ ဗဟိ ပိရိ ဝေဏေ၊ ပရိဝုဏ်၏အပြင်၌။ ဒေဝိံ၊ မိဖုရားကို။ ပုစ္ဆိ။ (ကိံ)။ ထေရော၊ ကို။ ကိံဒိသော၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သနည်း။ (ဘယ်လိုနေသနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ တံ၊ အရှင်သည်။ ပုရိသော၊ သည်။ ဟုတု၊ ဖြစ်ပါလျက်။ ဥလ္လောကေတံ၊ ငှါ။ န သက္ကောသိ၊ မိစ္ဆမ်းနိုင်တုံသေး၏။ အဟံ၊ ကျမသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သက္ကာမိ၊ မိစ္ဆမ်းနိုင်ပါအံ့နည်း။ (ထေရောကို။) ကိံဒိသော၊ မည်ကဲ့သို့ရှုအပ်၏။ (ဣတိ၊ သို့။) န ဇာနာမိ၊ မသိပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ မမာ ငါ၏။ ရဋ္ဌေ၊ နိုင်ငံ၌။ ဗလိကံ၊ ရဂဟပတိပုတ္တံ၊ အခွန်ဆက်သ ရသော သူကြွယ်၏သားကို။ ဥလ္လောကေတံ န ဝိသဟာမိ၊ မရဝံ။ ဘော၊ အမောင် တို့။ ဗဒ္ဓသာသနနာမ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မည်သည်။ မဟန္တံ၊ ဝတ၊ ကြီးမြတ်ပါပေစူ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ အပွေဇေသိ၊ လက်ပန်းပေါက်ခတ်ပြီ။ ဝါ၊ လက်ခမောင်းခတ်ပြီ။ [ရှေးနိဿယ၌ “လက်ဖျစ်တီး၏” ဟု ပေး၏။]

(ကုဋ္ဌကဏ္ဍရာဇာ၊ သည်။) တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်မှိ၊ ကိုလည်း။ မမာယတိ။ တဿ၊ ထို တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်၏။ အဂုံလိယံ၊ လက်ချောင်း၌။ ကော၊ တခု သော။ ပိဋကံ၊ သွေးစုအနာသည်။ ဥဋ္ဌဟိ၊ ပေါ်ထွက်ပြီ။ (ပေါက်ပြီ။) ရာဇာ၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။ ပဿိသာမိ၊ ပူးမြင်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဝိဟာရံ စူဠာ။ ဗလဝပေမေန၊ အားကြီးသော ချစ်ခြင်းကြောင့်။ အဂုံလိံ၊ လက်ချောင်းကို။ မုခေန၊ ပါးစပ်ဖြင့်။ ဂဏိ၊ ယူပြီ။ (ငိုထားပြီ။) အန္တောမုခေယေဝ၊ ပါးစပ်၏

အတွင်း၌ပင်။ ပိဋကော၊ သွေးစုအနာသည်။ ဘိန္နာ၊ ပေါက်ပြီ။ ပုဗ္ဗလောဟိတံ၊ ပြည်သွေးကို။ အနုဠာဘိတာ၊ မထွေးဘဲ။ ထေရေ၊ ၌။ သိနေဟေန၊ ချစ်ခြင်းကြောင့်။ အမတဝိယ၊ အမြိုက်ရေကဲ့သို့။ အဇဗ္ဗာဟရိ၊ မျိုချပြီ။ သောယေဝထေရော၊ ထိုတိပိဋကစူဠနာဂထေရ်သည်ပင်။ အပရဘာဂေါ၊ ၌။ မရဏမဉ္ဇေ၊ သေရာ ညောင်စောင်း၌။ နိပဇ္ဇိ၊ လျောင်းပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ဂန္ဓာ အသုစိကပလ္လကံ၊ မစင်ခွက်ကို။ သိသေ၊ ဦးခေါင်း၌။ ဌပေတွာ၊ မွေ့သကဋ္ဌဿ၊ တရားတည်းဟူသော လှည်း၏။ အက္ခော၊ ဝင်ရိုးသည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ကျိုးပေါ့။ အက္ခော ဘိဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ပရိဒေဝမာနော၊ ငိုမြည်လျက်။ ဝိစရိ၊ ပြီ။ ပထဝိဿရဿ၊ မြေကို အစိုးရသောမင်း၏။ အသုစိကပလ္လကံ၊ မစင်ခွက်ကို။ သိသေနံ၊ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြောက်ချီ၍။ ဝိစရဏံနာမ၊ လှည့်လည်ခြင်းမည်သည်။ ကဿ၊ အဘယ်၏။ ဂတမဂ္ဂေါ၊ သွားအပ်သော လမ်းနည်း။ သမ္မာပယောဂဿ၊ သမ္မာပယောဂဖြင့် ပြီးစေအပ်သော အကျင့်၏။ ဂတမဂ္ဂေါ၊ တည်း။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ပယောဂဝိပတ္တိပဋိဗဟိတတ္တာ ဝိပါကံ ဒါတုံ၊ အသက္ကောန္တာနိ၊ မစွမ်းနိုင်သော ကောင်းမှုကို တို့သည်။ ပယောဂသမ္ပတ္တိံ ။ ပေ၊ ပလာနာတိ။ ဝေံ စတူဟိ ဝိပတ္တိဟိ ပဋိဗဟိတံ၊ ကလျာဏကမ္ပံ။ ပေ။ အာဂမ္မ ဒေတိ။

တကြ၊ ထို ၄-ပါးသော သမ္ပတ္တိတို့သို့ရောက်၍ အကျိုးပေးရာ၌။ ဘူတိ၊ ဖြစ်နိုင်သော။ အတ္တံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဣဒံ ဩပမ္ပံ၊ ဤမဖြစ်ဘူးသော ဥပမာကို။ (အဗ္ဗူကောပမာကို) ကထယိဿတိ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့ပြဆိုလတ္တံ့ ။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဧကော၊ သော။ မဟာရာဇာ၊ သည်။ ဧကဿ၊ သော။ အမစ္စဿ၊ အမတ်အား။ အပမတ္တေန၊ နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အပြစ်ကြောင့်။ (အနည်းငယ်စသာ အပြစ်ကြောင့်။) ကုဇ္ဈိတွာ၊ စိတ်ဆိုး၍။ တံ၊ ထိုအမတ်ကို။ ဗန္ဓနာဂါရေ၊ နှောင်အိမ်၌။ ဗန္ဓာပေသိ၊ နှောင်ဖွဲ့စေပြီ။ တဿ၊ ထိုအမတ်၏။ ဉာတကာ၊ ဆွေမျိုးတို့သည်။ ရညော၊ ၍။ ကုဒ္ဒဘာဝံ၊ စိတ်ဆိုးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဥ တွာ၊ ၍။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော စကားကို။ အဝတွာ၊ ၍။ စဏ္ဍကောဇော၊ ကြမ်းသော အမျက်သည်။ ဝိဂတော၊ ကင်းလသော်။ ရာဇာနိ၊ ကို။ တဿ၊ ထိုအမတ်၏။ နိရပရာဘောဝံ၊ အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဇာနာပေသံ၊ သိစေကုန်ပြီ။

သမ္မာပယောဂဿ ဂတမဂ္ဂေါ။ ။ “သမ္မာပယောဂဿ” အရ သမ္မာပယောဂဖြင့် ပြီးစေအပ်သော အကျင့်တိုင်အောင် ယူပါ။ ကုဋကဏ္ဍမင်းသည် ထိုအကျင့်ကို လေးစားသော အားဖြင့် မစင်ခွက်ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှက်၍ လှည့်လည်သည်။ ထိုလှည့်လည်ခြင်းဖြင့် “တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်၌ ထိုမျှလေးစားလောက်သော သမ္မာပယောဂရှိသည်” ဟု သိရပေသည်။ [သမ္မာပယောဂဿ ဂတမဂ္ဂေါတိ သမ္မာပယောဂေန နိပ္ပာဒိတတ္တာ တဿ သဉ္ဇာနိနကာရဏန္တိ အတ္ထော။—ဋီကာ။]

ရာဇာ၊ သည်။ မုဉ္ဇိတော၊ ထောင်မှလွတ်၍။ တဿ၊ ထိုအမတ်၏။ ဌာနန္တရံ၊ ရာထူးထို။ ပဋိပါကတိကံ၊ တဖန် ပင်ကိုယ်သဘောရှိအောင်။ အကာသိ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုအမတ်၏။ တတော တတော၊ ထိုထိုအရပ်မှ။ အာဂစ္ဆန္တာနံ၊ လာကုန်သော။ ပဏ္ဍာကာရာနံ၊ လက်ဆောင်တို့၏။ ပမာဏံ၊ အတိုင်း ရှည်သည်။ နာ ဟောသိ။ မနုဿာ၊ အမတ်၏ ဘဏ္ဍာစိုးဖြစ်သော လူတို့သည်။ သမ္ပဋိစ္စိတုံ၊ လက်ခံခြင်းငှါ။ (များလွန်းသည် အတွက် လက်ခံခြင်းငှါ။) နာသက္ခိံ သူ။

တတ္ထ၊ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ ရညော၊ ၎င်း။ အပ္ပမတ္တကေန ကုဉ္ဇိတော၊ တဿ၊ ထိုအမတ်ကို။ ဗန္ဓနာဂါရေ၊ ၌။ ဗန္ဓာပိတကာလော၊ နောင်ဖွဲ့စေအပ်ရာအခါကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ သို့။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၎င်း။ နိရယော၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တကာလော၊ ဖြစ်ရာအခါကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုအမတ်၏။ ဉာတကေဟိ၊ ဆွေမျိုးတို့သည်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ သညာပေတော၊ ကောင်းစွာသိစေ၍။ ဌာနန္တရဿ၊ ရာထူးကို။ ပဋိပါကတိကရဏ ကာလော၊ တဖန် ပင်ကိုသဘော ရှိအောင် ပြုရာအခါကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ။ တဿ၊ ထိုပုထုဇ်၏။ သဂ္ဂေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တကာလော (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ။ စတသော သမ္ပတ္တိယော အာဂမ္မ ကလျာဏကမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဒေဝလောကတော၊ နတ်လောကမှ။ မနုဿလောကံ၊ လူ့ လောက၎င်း။ မနုဿလောကတော ဒေဝလောကံ၊ ၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ သုခဋ္ဌာနတော၊ ချမ်းသာရာအရပ်မှ။ သုခဋ္ဌာနမေဝ၊ ချမ်းသာရာအရပ်သို့သာ။ ဓနတော၊ ၍။ ကပ္ပသတသဟဿမ္ပိ၊ ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံးလည်း။ သုခ ဝိပါကံ၊ ကောင်းကျိုးကို။ ဒဘ္ဘု၊ နိဗ္ဗာနသမ္မာပနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ခေခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝေ၊ ဤထို့လျှင်။ တာဝ၊ အဟောသိကံမှ ရှေးဦးစွာ။ ပါဠိဝေသေနဝ၊ ပါဠိ တော်နှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ ဒုတိယ၊ ဗလံ၊ ဒုတိယ ဉာဏ်တော်အားကို။ ဒီပေ- တော၊ ပြုပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဟောသိကမ္ပံ၊ အဟောသိကမ္ပဝိပါကောတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ ပဋိသမ္ဘိဒါနယေနာပိ၊ နည်းဖြင့်လည်း။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ တတ္ထ၊ ထို အဟောသိကမ္ပံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အဟောသိကမ္ပန္တိ၊ ကား။ အတိ တေ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ အာယူဟိတံ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော။ ကမ္ပံ၊ ကံသည်။ အတိတေယေဝ၊ အတိတ်ဘဝ၌ပင်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ပန၊ ကား။ ယေန၊ အကြင်ကံသည်။ အတိတေ ဝိပါကော၊ ဒိန္နော၊ ပေးအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုကံကို။ (ဖြစ် ပြီး၍ အကျိုးပေးပြီးသော ထိုကံကို) ။ သန္ဓာယ၊ အဟောသိ ကမ္ပဝိပါကောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယာဒိသု၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနိယကံ အစရှိကုန်သော။ ဗဟူသုပိ၊ များစွာသော ကံတို့ကိုလည်း။ အာယူ ဟိတေသု၊ အားထုတ်အပ်ပြီး ကုန်လသော်။ ဧကံ၊ တခုသောကံသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ

ဝေဒနီယံ၊ သော။ ဝိပါကံ ဒေတိ။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသော ကံတို့သည်။ အဝိ-
 ပါကာနိ၊ အကျိုးမရှိကုန်သည် (ဟောန္တိ)။ ဧဝံ၊ သော။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ၊
 ဒုတိယ ဘဝ၌ ခံစားထိုက်သောကံသည်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကိ။ အာကဗုတိ၊ ငင်၏။
 သေသာနိ အဝိပါကာနိ (ဟောန္တိ)။ ကေန၊ တပါးသော။ အာနန္တရိယေန၊
 အာနန္တရိယကံကြောင့်။ နိရယေ ဥပပဇ္ဇတိ။ သေသာနိ အဝိပါကာနိ (ဟောန္တိ)။
 အဋ္ဌသု သမာပတ္တိသု၊ တို့တွင်။ ဧကောယ၊ တပါးသောသမာပတ်ကြောင့်။ ဗြဟ္မ-
 လောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ သေသာ၊ ကြွင်းသော သမာပတ်တို့သည်။ အဝိပါကာ၊
 (ဟောန္တိ)။ ဣဒံ၊ ဤ အကျိုးမရှိသော ကံကို။ သန္ဓာယ၊ နာဟောသိ ကမ္မံ၊
 ဝိပါကောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ဝုတ္တံ။

ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗဟုမ္ပိ၊ များစွာလည်းဖြစ်သော။
 ကုသလာကုသလံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မံ ကတွာ ကလျာဏမိတ္တံ
 နိဿာယ အရဟတ္တံ ပါပဏာတိ။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကမ္မဝိပါကော
 နာဟောသိ နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်ကံသည်။ အတီတေ အာယူဟိတံ၊ သည်။
 (ဟုတွာ) တေရဟိ၊ ဤဘဝ၌။ ဝိပါကံ ဒေတိ။ တံ၊ ထိုကံသည်။ အဟောသိကမ္မံ
 အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်ကံသည်။ ပုရိမံ နယေ နေဝ၊ သာ။
 အဝိပါကတံ၊ အကျိုးမရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ တံ၊ ထိုကံသည်။
 အဟောသိကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကောနာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်ကံသည်။ အတီတေ
 အာယူဟိတံ (ဟုတွာ) အနာဂတေ၊ ဌံ။ ဝိပါကံ ဒဿတိ။ တံ၊ ထိုကံသည်။
 အဟောသိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကောနာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်ကံသည်။
 ပုရိမနယေနေ အဝိပါကတံ အာပဇ္ဇိဿတိ၊ လတ္တံ။ တံ၊ ထိုကံသည်။ အဟောသိ-
 ကမ္မံ နဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်ကံသည်။ တေရဟိ၊
 ယခုဘဝ၌။ အာယူဟိတံ (ဟုတွာ) တေရဟေဝ၊ ဤ ဘဝ၌သာလျှင်။ ဝိပါကံ
 ဒေတိ။ တံ၊ ထိုကံသည်။ အတ္ထိ ကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊
 ကံလည်းရှိ ကံ၏အကျိုးလည်းရှိသောကံမည်၏။ ယံ၊ အကြင်ကံသည်။ အတ္ထိ၊ ပေ။
 ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကံသာရှိ၍ ကံ၏အကျိုးမရှိသော
 ကံ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်ကံသည်။ တေရဟိ၊ အာယူဟိတံ (ဟုတွာ) အနာဂတေ
 ဝိပါကံ ဒဿတိ။ တံ၊ ထိုကံသည်။ အတ္ထိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကောနာမ၊
 မည်၏။ ဝါ၊ ကံလည်းရှိ၏ အကျိုးလည်းဖြစ်လတ္တံ သော ကံမည်၏။ ယံ၊ အကြင်
 ကံသည်။ ပုရိမနယေနေ ဒေန အဝိပါကတံ အာပဇ္ဇိဿတိ။ တံ၊ ထိုကံသည်။ အတ္ထိ
 ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မည်၏။

ယံ၊ အကြင်ကံသည်။ သယမ္ပိ၊ ကံဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ အနာဂတံ၊
 အနာဂတ်သည်။ (ဟောတိ) ၏။ အဿ၊ ထိုကံ၏။ ဝိပါကောပိ၊ သည်လည်း။
 အနာဂတော၊ အနာဂတ်သည်။ (ဟောတိ)။ တံ၊ ထိုကံသည်။ ဘဝိဿတိ

ကမ္ပံ။ပေ။ နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်ကံသည်။ သယံ ဘဝိဿတိ။ ပုရိမနယေ နေဝ အဝိပါကတံ အာပဇ္ဇိဿတိ။ တံ၊ထိုကံသည်။ဘဝိဿတိ ။ပေ။ နာမ၊ မည်၏။ ဣဒံ တထာဂတဿာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေယံပိ၊ တုန်သော။ ဧတေဟိ အာကာရေယံ၊ ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တထာဂတဿ၊ ။ ဣဒံ)ကမ္ပန္တရ ။ပေ။ ဉာဏံ၊ ဤကံအထူးအပြား ဝိပါကံအထူးအပြားကို သိတတ်သောဉာဏ်ကို။ အကုမ္ပိယဋ္ဌေန၊ သူတပါးတို့ မလှုပ်ရှားစေအပ် မလှုပ်ရှားစေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုတိယံ၊ ၂-ပါးမြောက်ဖြစ်သော။ ဗလံ၊ ဉာဏ်တော်အားဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသ ဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

တတိယဗလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

ဂဿ။ တတိယဗလနိဒ္ဒေသေ၊ ဌိ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ မဂ္ဂေါတိ ဝါ၊ မဂ္ဂေါ ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော။ ပဋိပဒါတိဝါ၊ ပဋိပဒါ (ဟူသည်လည်း) ဖြစ်သော။ ဧတံ၊ ဤအမည်သည်။ ကမ္မဿေဝ၊ ကံ၏သၢ၊ နာမံ၊ အမည်တည်း။ နိရယဝါမိနိတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ နိရဿာဒဋ္ဌေန၊ သာယာအပ်သော သုခသောမနုဿ မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ နိရတိအတ္ထေန၊ မေ့လျော်ဘွယ် အာရုံမရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ နိရယော၊ မည်၏။

ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ အနုဂ္ဂန္ဓာ (န ဥဂ္ဂန္ဓာ) မတက်မူ၍။ တိရိယံ၊ အလျား အားဖြင့်။ ဝါ၊ အလျားလိုက်။ အဋ္ဌိတာ၊ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့တည်း။ ဝါ၊ သွားတတ်သော သတ္တဝါတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိရစ္ဆာနာ၊ တို့ မည်၏။ တိရစ္ဆာနာယေဝ၊ တို့သည်ပင်။ တိရစ္ဆာနယောနံ၊ နိ မည်၏။ [ပုဒ်ပြီးပုံကို ဋီကာကျော်နိဿယ ဝိထိပိုင်း ဘူမိစတုက္ကအဖွင့်၌ ပြထား၏။] ပေတတာယ၊ ဤဘဝမှ သေပြီး၍ ဖြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပေတ္တိ၊ ပေတ္တိ မည်၏။ ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ ပေစ၊ တဖန်။ ဝါ၊ သေပြီး၍။ ဝံတာဘနေ၊ ဖြစ်တတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပေတ္တိ၊ မည်၏။) ဣတိအတ္ထော။ ပေတ္တိယေဝ၊ ပြုတ္တာ သည်ပင်။ ပေတ္တိဝိသယော၊ မည်၏။ [ပုဒ်ပြီးပုံကို ဋီကာကျော်နိဿယ၌ ရှုပါ။]

နိရဿာဒဋ္ဌေန ။ပေ။ နိရယော။ ။ “နိရယော”၌ အယ၏ အသာဒအနက်ကို ယူ၍ “နိရဿာဒဋ္ဌေန”ဟု၎င်း၊ အယ၏ ရတိအနက်ကိုယူ၍ “နိရတိအတ္ထေန”ဟု၎င်း နှစ်နည်း ပွင့်သည်။ “အယိတဗ္ဗောတိ အယော၊ သာယာအပ်သော သုခ သောမနုဿဋ္ဌာရံ” ။ မေ့လျော်ဘွယ်၊ နတ္ထိ အယော ဧတ္ထာတိ နိရယော။

မနုဿ၊ စိတ်၏။ ဥဿန္တတာယ၊ များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ များသော
 ရဲရင့်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မနုဿ၊ တို့ မည်၏။ မနုဿ၊ လူတို့
 သည်ပင်။ မနုဿလောကော၊ မည်၏။ [“လူမှတပါး လောကဟူ၍ သီးခြား
 မရှိ”ဟူလို။ ဤပုဒ်ပြီးပုံကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ဝိထိမုတ်ပိုင်း၌ ပြထားသည်။]

ပဉ္စဟိ၊ ကာမဂုဏေဟိ၊ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်။ (ကာမ အနှောင်အဖွဲ့တို့ဖြင့်။)
 ဒိဗ္ဗန္တိ၊ မြူးပျော်ကြကုန်၏။ ဝါ၊ တံနည်း။ အဓိမတ္တာယ၊ လွန်ကဲသော
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဌာနသမ္ပတ္တိယာ၊ ဌာန၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်။ (ဒိဗ္ဗန္တိ)။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝါ၊ ဒေဝတို့ မည်၏။ 'ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်ပင်။ ဒေဝ-
 လောကော၊ မည်၏။ တဏှာ၊ တဏှာကို။ ဝါနံ၊ ဝါနု ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ တံ၊
 ထို တဏှာသည်။ ဣ၊ ဤ နိဗ္ဗာန်၌။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊
 မည်၏။ [ဝိနုတိ သံသိဗ္ဗတိတိ ဝါနံ၊ ဟိုအာရုံ ဒီအာရုံကို ချုပ်စပ်တတ်သော
 ကြောင့် တဏှာကို “ဝါန” ဟု ခေါ်သည်။ သက္ကတ၌ “နိရိဝါန” ဟု ရှိ၏။
 ပါဠိ၌ “နိဝါန” ဟု ရှိ၏။ ဝ-ကို ဗ-ပြု။ ဒွေဘော်လာ၍ “နိဗ္ဗာန” ဟု ဖြစ်ရ
 သည်။] နိရယံ၊ ရေသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရယဂါမိ၊
 မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤ ဂါမိ ဟူသော ပုလ္လိန်ပုဒ်ကို။ မဂ္ဂံ၊ မဂ္ဂ ဟူသော ပုလ္လိန်ကို။
 သန္တယ ဝုတ္တံ။ ပဋိပဒါပန၊ ပဋိပဒါ ဟူသော ဣတ္ထိလိနံသဒ္ဓါသည်ကား။
 နိရယဂါမိနိနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။ [ဂါမိနှောင် ဣတ္ထိဇောတက ဣနီ
 ပစ္စည်း ထပ်သက်ရမည်-ဟူလို။ ပါဠိတော်၌ကား ပဋိပဒါကို ငဲ့၍ “နိရယ
 ဂါမိနီ” ဟု ရှိရသည်။] သေသပဒေသုပိ၊ ကြွင်းသော တိရစ္ဆာန်ဂါမိနီ အစရှိ
 သော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝေဝ နစယာ။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဣမံ ပဋိပဒါ ကို။
 တထာဂတော ပဇာနာတိ။

ကတံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ (ကထာဂတော ပဇာနာတိ၊ နည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။
 သကသံဂါမ ဝါသိကေသုပိ၊ ရွာ၌ နေလေ့ရှိသော လူအားလုံးတို့သည်လည်း။
 ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဧကံ၊ တကောင်သော။ သူကရံဝါ၊ ဝက်ကိုခဲသင်
 ၎င်း။ မိဂံဝါ၊ သားကောင်ကိုသော်၎င်း။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိမြေ့မှ။ ဝေါရောပေ-
 န္တေသု၊ ခွင်းကုန်လသော်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော ရွာသူရွာသားတို့၏လည်း။
 စေတနာ၊ စေတနာသည်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယာရမ္မဏာ၊ ဇီဝိတိ-
 မြေ့ ဟူသော အာရုံ ရှိသည်သာ။ ဟောတိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဇီဝိတိမြေ့ဟူသော
 အာရုံ ရှိပသော်လည်း။ တံ ကမ္ပံ၊ ထိုပါဏာတိပါတ ကံသည်။ တေသံ၊ ထို
 ရွာသူ ရွာသားတို့၏။ အာယုဟနက္ခဏေယေဝ၊ အားထုတ်ရာ ခဏ၌ပင်။ နာနာ၊
 မဘူ ထူးခြား ကွဲပြားသည်။ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထို ရွာသူ ရွာသား
 တို့တွင်။ ဧကော၊ တယောက်သည်။ အာဒရေန၊ လေးလေးစားစားအားဖြင့်။
 ဆန္ဒဇာတော၊ ဖြစ်သော ဆန္ဒရှိသည်။ (ဟုတွာ) ကရောတိ။ ဧကော၊
 တယောက်သည်။ ဧဟိ၊ လာလော့။ တုမ္ပိ၊ သင်သည်လည်း။ ကရောဟိ၊

ပြုလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ နိပုဋ္ဌိတတ္တာ၊ နိပိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အသတ်ခိုင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)။ ကဏေတိ။ ကော၊ သည်။ သမာနန္တန္တောဝိယ၊ တူသော ဆန္ဒရှိသကဲ့သို့။ ဟုတော အပ္ပဋ္ဌိဗာဟမာနော၊ မတားမြစ်ဘဲ။ ဝိစရတိ၊ လှည့်လည်၏။ [စာအုပ်တို့၌ “အပ္ပဋ္ဌိဗာဟိယမာနော” ဟု ကမ္မရုပ်ရှိ၏။ အပ္ပဋ္ဌိဗာဟမာနော ဟု ကတ္ထုရုပ်ရှိမှု သင့်မည် ထင်သည်။ “သူတပါး ပြုလုပ်သည်ကို မတားမြစ်ဘဲ လှည့်လည်၏” ဟူလို]။ တေသု၊ ထို သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ကော၊ သည်။ တေနေဝ ကမ္မေန၊ ထို ပါဏာတိပါတကံကြောင့်ပင်။ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ကော တိရစ္ဆာန ယောနိယံ (နိဗ္ဗတ္တတိ)။ ကော ပေတ္တိဝိသယေ၊ ပြိတ္တာတို့၏ နယ်မြေ၌။ (နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်ရ၏)။

တံ၊ ထို ပါဏာတိပါတကံကို။ တထာဂတော၊ သည်။ အာယုဟနက္ခဏေ ယေဝ၊ အားထုတ်ရာ ခဏ၌ပင်။ ဣမိနာ နိဟာရေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ အာယုဟိ တတ္တာ၊ အားထုတ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေ (သော)၊ ဤ သူသည်။ (ဤ ထက်သန်သော ဆန္ဒရှိသူသည်။) နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိယတိ။ ဝေ၊ သည်။ (သူ တပါးတို့ စကားဖြင့် နိပိအပ်သည်ဖြစ်၍ ပြုရသူသည်။) တိရစ္ဆာနယောနိယံ (နိဗ္ဗတ္တိယတိ)။ ဝေ၊ သည်။ (ဆန္ဒတူသကဲ့သို့ မတားမြစ်သော သူသည်။) ပေတ္တိဝိသယေ (နိဗ္ဗတ္တိယတိ)။ ဣတိ ပဇာနာတိ။ နိရယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်ရသူကိုလည်း။ (ပဇာနာတိ ၌ စပ်)။ ဝေ၊ သည်။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ မဟာနိရယေသု၊ ငရဲကြီးတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တိယတိ။ ဝေ၊ သည်။ သောဋ္ဌသသု၊ ငရဲ-ရပ်ကုန်သော။ ဥဿဒနိရယေသု၊ ဥဿဒငရဲတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တိယတိ။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

တိရစ္ဆာနယောဒနိယံ၊ ၌။ -နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဝေ၊ သည်။ အပါဒကော၊ ခြေမရှိသော တိရစ္ဆာန်သည်။ ဘဝိယတိ။ ဝေ၊ ဒွိပါဒကော၊ အခြေ နှစ် ချောင်းရှိသော တိရစ္ဆာန်သည်။ ပေ။ စတုပ္ပါဒကော၊ အခြေ လေးချောင်း ရှိသော တိရစ္ဆာန်သည်။ ပေ။ ဗဟုပ္ပါဒကော၊ များသော အခြေရှိသော တိရစ္ဆာန်သည်။ (ဘဝိယတိ) ဣတိ ပဇာနာတိ။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဝေ၊ သည်။ နိဇ္ဈာမတဏှိကော၊ နိဇ္ဈာမတဏှိကပြိတ္တာသည်။ (အမြဲ မီးလောင်အပ်သည်ဖြစ်၍ တပ်မက်အတ်သော တဏှာမရှိသော ပြိတ္တာ သည်)။ ဘဝိယတိ။ ပေ။ ခုပ္ပိပါသိကော၊ ခုပ္ပိပါသိကပြိတ္တာသည်။ (ဆာလောင် မှတ်သိပ်ခြင်းရှိသော ပြိတ္တာသည်)။ ပေ။ ပရဒတ္တံ၊ ပဇိဝိ၊ သည်။ (သူတပါးတို့ ပေးအပ်သည်ကို မှီ၍ အသက်မွေးရခြင်းရှိသော ပြိတ္တာသည်။) (ဘဝိယတိ)။ ဣတိ ပဇာနာတိ။ စ၊ ဆက်။ တေသု ကမ္မေသု၊ တို့တွင်။ ဣဒံ ကမ္မံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ အာကစ္စိတံ၊ ငှါ။ န သက္ခိယတိ၊ မစွမ်းနိုင်လတ္တံ။ ဒုပ္ပလံ၊ အားမရှိသည်။ (ဟုတော) ပဋိသန္ဓိယာ၊ ကို။ ဒိန္နာယ၊ အခြားကံတို့ ပေးအပ်

ပြီးသော်။ ဥပဓိဝေပက္ကံ၊ ဥပဓိ ဟူသော ရင့်ကျက်သော အကျိုးရှိသည်။ အဝိဿတိ ဣတိ ပဇာနာတိ။

တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သကလဂါမ ဝါသိကေသု၊ တို့သည်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ဆွမ်းကို။ ဒေမာနေသုံ၊ လှူကုန်လသော်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော ရွာသူရွာသားတို့၏လည်း။ ငစတနာ၊ သည်။ ပိဏ္ဍပါတာရမ္မဏာဝ၊ ဆွမ်းဟူသောအာရုံရှိသည်သာ။ ဟောတိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဆွမ်းဟူသော အာရုံရှိပါသော်လည်း။ တေသံ၊ ထိုရွာသူရွာသားတို့၏။ တံ ကမ္ပံ၊ ထိုဆွမ်းလှူကြောင်း ကံသည်။ အာယူဟနက္ခဏေယေဝ၊ ပင်။ ပရိမနယေန၊ ဖြင့်။ နာနာဟောတိ။ တေသု၊ ထို ရွာသူရွာသားတို့ဘွင်။ ကေစိ၊ အချို့လူတို့သည်။ ဒေဝလောကေ၊ ဌံ။ နိဗ္ဗတ္တိယန္တိ။ ကေစိ၊ တို့သည်။ မနုဿလောကေ (နိဗ္ဗတ္တိယန္တိ)။ တံ၊ ထိုကံကို။ တထာဂဏော။ ပေ။ ပဇာနာတိ။ ဒေဝလောကေ၊ ဌံ။ နိဗ္ဗတ္တိမာနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ယေ ပရနိမ္ပိတဝသဝတ္တိသု၊ တိဌံ။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ ။ပေ။ ဘုမ္မဒေဝေသု၊ ဘုမ္မဇိဝိးနတ်တို့၌။) နိဗ္ဗတ္တိဿတိ)။

ပန၊ ဆက်။ ယေ၊ သည်။ ဇေဋ္ဌဏ ဒေဝရာဇာ၊ အကြီးအကဲဖြစ်သောနတ်မင်းသည်။ ဟုတော နိဗ္ဗတ္တိဿတိ။ ယေ၊ တေဿ၊ ဤအကြီးအကဲဖြစ်သောနတ်မင်း၏။ ဒုတိယံ၊ ယော။ (ဌာနန္တရံ) ဝါ၊ ရာထူးကိုသော်၎င်း။ တတိယံ၊ ယော။ ဌာနန္တရံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ ပရိစာရကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ ဟုတော နိဗ္ဗတ္တိဿတိ။ ဣတိ ပဇာနာတိ။ မနုဿေသု၊ တိဌံ။ နိဗ္ဗတ္တိမာနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ယေ၊ သည်။ ခတ္တိယကုလေ၊ မင်းမျိုး၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ။ ပေ။ ပြာဟ္မဏကုလေ၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ။ပေ။ ဝေဿကုလေ၊ ဝေဿမျိုး၌ ။ပေ။ သုဒ္ဓကုလေ၊ သုဒ္ဓမျိုး၌။ (နိဗ္ဗတ္တိဿတိ)။ ပန၊ ဆက်။ ယေ၊ သည်။ မနုဿေသု ရာဇာ ဟုတော နိဗ္ဗတ္တိဿတိ ။ပေ။ ပဇာနာတိ။ စ၊ ဆက်။ တေသု ကမ္မေသု၊ တို့တွင်။ ဣဒံ ကမ္ပံ ပဋိသန္ဓိံ အာကခိတုံ၊ န သက္ခိဿတိ ။ပေ။ ပဇာနာတိ။

တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဝိပဿနံ၊ ဝိပဿနာကို။ ပဋ္ဌပေန္တသုယေဝ၊ ဖြစ်စေကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်ပင်။ ယေန နိဟာရေန၊ အကြင်နည်းဖြင့်။ ဝိပဿနာကို။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်အပ်ပြီ။ (တေန နိဟာရေန၊ ဖြင့်။ အာရဘန္တော၊ အားထုတ်သော။) ယေ (သော)၊ သည်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပဏိဿတိ၊ လတ္တံ။ (ယေန နိဟာရေန ဝိပဿနာ အာရဒ္ဓါ၊ တေန နိဟာရေန အာရဘန္တော။) ယေ၊ သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ န သက္ခိဿတိ၊ မစွမ်းနိုင်လတ္တံ။ ။ပေ။ ယေပန၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ မဂ္ဂံဝါ၊ မဂ်ကိုသော်၎င်း။ ဖလံဝါ၊ ဖိုလ်ကိုသော်၎င်း။ သစ္စိကာတုံ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ န သက္ခိဿတိ။ လက္ခဏာရမ္မဏာယ၊ အနိစ္စသော လက္ခဏာဟူသော အာရုံရှိသော။ ဝိပဿနာယမေဝ၊ ဌံသာ။ ဌာဿတိ၊ တည်လတ္တံ။ ။ ယေ၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေယေဝ၊

နာမ်ရုပ်တို့၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ဉာဏ်၌သာ။ (ဌာယတိ)။
 သေ၊ နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟေယေဝ၊ နာမ်ရုပ်တို့ကို သိမ်းဆည်းတတ်သောဉာဏ်၌သာ။
 (ဌာယတိ)။ သေ အရူပပရိဂ္ဂဟေယေဝ၊ နာမ်တို့ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ဉာဏ်
 ၌သာ။ (ဌာယတိ)။ သေ၊ ရူပပရိဂ္ဂဟေယေဝ၊ ရုပ်တို့ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော
 ဉာဏ်၌သာ။ (ဌာယတိ)။ သေ၊ မဟာဘူတမတ္တမေဝ၊ မဟာဘုတ်မျှကိုသာ။
 ဝဝတ္ထပေယတိ၊ ပိုင်းခြားနိုင်လိမ့်လတ္တံ့။ သေ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားကို။
 သလ္လက္ခေတံ၊ မှတ်သားခြင်းငှါ။ န သက္ခိယတိ။ ဣတိ (တထာဂတော)
 ပဇာနာတိ။

ကသိဏပရိကမ္ပံ၊ ကသိုဏ်းပရိကမ်ကို။ ကရောဇ္ဇေသုပိ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့
 တွင်လည်း။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပရိကမ္ပမတ္တမေဝ၊ ပရိကမ္ပသည်သာ၊ ဘဝိ-
 ယတိ။ နိမိတ္တံ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတံ၊ ငှါ။ န သက္ခိယတိ။ သေ မန၊ ဤ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ နိမိတ္တံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတံ၊ ငှါ။ သက္ခိယတိ။
 အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာသို့။ ပါပေတံ၊ ရောက်စေခြင်းငှါ။ န သက္ခိယတိ။ သေ အပ္ပနံ၊
 ပါပေတံ၊ ရောက်စေပြီး၍။ ဈာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ၊ အခြေခံကို။ ကတွာ၊ ဝိပဿနံ၊
 ကို။ ပဋ္ဌပေတံ၊ ဖြစ်စေ၍။ အရဟတ္တံ ဂဏှိယတိ။ ဣတိ (တထာဂတော)
 ပဇာနာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တတိယဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသ

၇၂။ စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော)။ ခန္ဓနာနတ္တ-
 န္တိကား။ အယံ၊ ဤရုပ်တရားသည်။ ရူပက္ခန္ဓောနာမ၊ မည်၏ပေ။ အယံ၊ ဤစိတ်
 သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောနာမ၊ မည်၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊
 တို့၏။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြားပြုကြောင်းအထူးကို။ ပဇာနာတိ။ တေသုပိ၊
 ထိုငါးပါးသောခန္ဓာတို့တွင်လည်း။ ဧကဝိခေနံ၊ တပါးသောအသို့အားဖြင့်။ ရူပ-
 က္ခန္ဓော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ပေ။ ဧကောဒသဝိခေနံ၊ ၁၁-ပါးသောအပြားအားဖြင့်။
 ရူပက္ခန္ဓော (ဟောတိ)။ ပေ။ ဗဟုဝိခေနံ၊ များသောအပြားအားဖြင့်။ ဝိညာဏ-
 က္ခန္ဓော။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧကေကဿ၊ တပါးတပါးသော။ ခန္ဓဿ၊
 ၏။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဇာနာတိ။ အာယတနနာနတ္တံတိ၊ ကား။
 ဣဒံ၊ ဤစက္ခုပသာဒသည်။ စက္ခာယတနံနာမ၊ မည်၏ပေ။ ဣဒံ၊ ဤတရားသည်။
 ဓမ္မာယတနံနာမ၊ တတ္ထ၊ ထိုအာယတနတို့တွင်။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာ၊
 အာယတနတို့သည်။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရတို့တည်း။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးသော
 မနာယတနံ၊ ဓမ္မာယတနတို့သည်။ စတုဘူမကား၊ လေးပါးသောဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။
 ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အာယတနနာနတ္တံ၊ အာယတနတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။

(တထာဂတော) ပဇာနာတိ။ ဓာတုနာနတ္ထိတိ။ ကား။ အယံ။ ဤ စက္ခုပသာဒ သည်။ စက္ခုဓာတုနာမ မည်၏။ ပေ။ အယံ။ ဤတရားသည်။ မနောဝိညာဏဓာတု နာမ မည်၏။ တတ္ထိ။ ထို ၁၀-ပါးသော ဓာတ်တို့တွင်။ သောဠဿ။ ကုန်သော။ ဓာတုယော။ တို့သည်။ ကာမာဝစရာ။ ဋ္ဌေ။ နှစ်ပါးသော မနောဝိညာဏဓာတ်၊ မွေဓာတ်တို့သည်။ စတုဘူမကော။ ကုန်၏။ ဣတိ ဝေံ သို့။ ဓာတုနာနတ္ထိ။ ကို။ (တထာဂတော) ပဇာနာတိ။

ပုန၊ တဖန်။ အနေကဓာတု။ ပေ။ နာနတ္ထန္တိ ဣဒံ။ ဟူသော ဤစကားကို။ (ဂဟိတံ ဌိစပံ။) ကေဝလံ။ အနုပါဒိန္နကမဖက် သက်သက်။ ဥပါဒိန္နကသင်္ခါရ လောကဿေဝ။ ဥပါဒိန္နကဖြစ်သော သင်္ခါရလောက၏သာ။ နာနတ္ထိ။ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ တထာဂတော။ န ပဇာနာတိ။ သိတော်မူသည်မဟုတ်သေး။ အနုပါ ဒိန္နက သင်္ခါရလောကဿာပိ။ အနုပါဒိန္နကဖြစ်သော သင်္ခါရလောက၏လည်း။ နာနတ္ထိ တထာဂတော ပဇာနာတိယေဝ။ သိတော်မူသည်သာ။ ဣတိ။ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတုံ။ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ ဂဟိတံ။ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ တိ။ မှန်။ (တနည်း)တိ။ ချဲ့။ ပစေကဗုဒ္ဓိ။ တို့သည်၎င်း။ ဋ္ဌေ။ နှစ်ပါးကုန်သော။ အဂ္ဂသာဝကာစ။ တို့သည်၎င်း။ ဥပါဒိန္နကသင်္ခါရ လောကဿပိ။ ဥပါဒိန္နက ဖြစ်သော သင်္ခါရလောက၏လည်း။ (သက်ရှိသတ္တဝါတို့၏ ရုပ်နာမ်နွှောဟူသော သင်္ခါရလောက၏လည်း။) နာနတ္ထိ။ ကေဒေသတောဝ။ တစိတ်တဒေသအားဖြင့် သာ။ ဇာနန္တိ။ သိနိုင်ကုန်၏။ နိပ္ပဒေသတော။ အစိတ်အပိုင်းမရှိသောအားဖြင့်။ (အကြွင်းအကျန် မရှိသော အားဖြင့်။) နော(ဇာနန္တိ)။ ကုန်။ အနုပါဒိန္နက လောကဿ ပန။ ဥပါဒိန္နက မဟုတ်သော သက်မဲ့လောက၏ကား။ နာနတ္ထိ န ဇာနန္တိ။

ပန၊ ကား။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ။ သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥဿန္နာယ။ များသော။ ဣမာယ ဓာတုယာ။ ဤဓာတ်ကြောင့်။ ဣမဿနာမ ရုက္ခဿ။ ဤ မည်သော သစ်ပင်၏။ ခန္ဓော။ ပင်စည်သည်။ ဋ္ဌေတော။ ဖြူသည်။ ဟောတိ။ ဣမဿ (နာမ ရုက္ခဿ ခန္ဓော။) ကာဠကော။ မည်းနက်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣမဿ။ ပေ။ မုဠော။ ချောမောသည်။ ပေ။ ဗဟလတ္တစော။ ထူသောအခွံရှိသည်။ ။ပေ။ တနုတ္တစော။ ပါးသော အခွံရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဥဿန္နာယ။ သော။ ဣမာယနာမ ဓာတုယာ။ ကြောင့်။ ဣမဿရုက္ခဿ။ ။ပတ္တံ။ အရွက်သည်။ ဝဏ္ဏ သဏ္ဌာနာဒိဝေနေ။ အဆင်းပုံသဏ္ဌာန် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေရူပံ နာမ။ ဤသို့ သဘောရှိသည်မည်သည်။ ဟောတိ။ ဣမာယပန ဓာတုယာ။ ဤ ဓာတ်၏။ ဥဿန္နတ္တာ။ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမဿ ရုက္ခဿ။ ။ ပပုံ။ အပွင့်သည်။ နီလကံ။ ညိုသည်။ ဟောတိ။ ပေ။ ပိတကံ။ ရွှေသည်။ ပေ။ လောဟိတကံ။ နီသည်။ ဩဒါတံ။ ဖြူသည်။ သုဂန္ဓံ။ ကောင်းသောအနံ့ရှိသည်။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ။ မကောင်း

သောအနံ ရှိသည်။ ဟောတိ။ ဥဿန္နာယ ဣမာယနာမ ဓာတုယာ ကြောင့်။
 ဖလံ အသိသည်။ ခုဒ္ဒကံ ငယ်သည်။ ဟောတိ။ ပေ။ မဟန္တံ ကြီးသည်။ စိပံ။
 ရှည်သည်။ ရသံ တိုသည်။ ဝဇ္ဇံ လုံးသည်။ သုသဏ္ဍာနံ ကောင်းသော
 ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ ဒုသဏ္ဍာနံ မကောင်းသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ မဋ္ဌံ ချောမော
 သည်။ ဖရုသံ ကြမ်းသည်။ သုဂန္ဓံ ကောင်းသောအနံရှိသည်။ ဒုဂန္ဓံ မကောင်း
 သောအနံရှိသည်။ မရရံ ချိုသည်။ တိတ္တကံ ခါးသည်။ အဓိဗ္ဗလံ ချဉ်သည်။
 ကဋ္ဌကံ စပ်သည်။ ကသာဝံ ဖန်သည်။ ဟောတိ။ ဣမာယနာမ ဓာတုယာ
 ဥဿန္နာယ ဣမာယရက္ခယ။ ဓိ။ ကဏကော ဆူးသည်။ တိခိဏော ထက်
 သည်။ ဟောတိ။ ပေ။ အတိခိဏော မထက်သည်။ ဥဇကော ပြောင့်သည်။
 ကဋ္ဌိလော ကောက်သည်။ တမ္ပော နီသည်။ [ဋီကာ၌ “ကပေါ” ဟု ရှိ၏။
 “ကပေါ အဖျားနှစ်ခုရှိသည်။ (ဟောတိ)” ဟု ပေးပါ။] ကာဠကော မည်းနက်
 သည်။ နီလော ညိုသည်။ ဩဒါတော ဖြူသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေ။ သို့။
 အနုပါဒိန္ဒကသင်္ခါရလောကဿ ဥပါဒိန္ဒက မဟုတ်သော သက်မဲ့သင်္ခါရ
 လောက၏။ နာနတ္ထံ (တထာဂတော။) ပဇာနာတိ။ ဟိ။ မုနံ။ ဇေတိဗလံ ဤအစွမ်း
 သည်။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနိယေဝ တို့၏သာ။ (ဗလံ အစွမ်းတည်း။) အညေသံ မြတ်စွာ
 ဘုရားမှတပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ န။ (ဗလံ) အစွမ်းမဟုတ်။ ဣတိ အပြီးတည်း။

စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

ကဉာ။ ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသော ဌံ။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) ဟိနာမိမုတ္တိကာ-
 တိ။ ကား။ ဟိနဇ္ဈာသယာ ညှိသော အဇ္ဈာသယရှိကုန်သော။ (သတ္တာသန္တိဌ
 စပ်။) ပဏီတာမိမုတ္တိကာတိ။ ကား။ ကလျာဏဇ္ဈာသယာ ကောင်းသော အဇ္ဈာ
 သယရှိကုန်သော။ သေဝန္တိတိ။ ကား။ နိဿယန္တိ မှီကုန်၏။ အလ္လိယန္တိ ကပ်ငြိ
 ကုန်၏။ ဘဇန္တိတိ။ ကား။ ဥပသင်္ကမန္တိ။ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ ပယိရူပါသန္တိတိ။
 ကား။ ပုနပျုနံ အဖန်ဖန်။ ဥပသင်္ကမန္တိ။ ဟိ။ မုနံ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ဆရာ
 ပုပဇ္ဈာယ်တို့သည်။ သီလဝန္တော သီလရှိကုန်သည်။ သစေ နှစ်ဟောန္တိ အကယ်၍
 မပြစ်ကုန်အံ့။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ အံတူနေ တပည့်တို့သည်။ သီလဝန္တော (သစေ)
 ဟောန္တိ။ (ဝေသတိ)။ တေ။ ထိုအတူနေတပည့်တို့သည်။ အတ္တနော မိမိ၏။
 အာစရိယုပဇ္ဈာယေပိ ဆရာဥပဇ္ဈာယ် တို့သို့သော်မှလည်း။ န ဥပသင်္ကမန္တိ။
 အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိသေ၊ တူကုန်သော။ သာရုပ္ပဘိက္ခုယေဝ လျှောက်ပတ်သော
 ရဟန်းတို့သို့သာ။ ဥပသင်္ကမန္တိ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ သာရုပ္ပဘိက္ခု။ တို့သည်။
 သစေ (ဟောန္တိ)။ ဣတရေ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်မှ တပါးသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့
 သည်။ အသာရုပ္ပါ မလျှောက်ပတ်ကုန်သည်။ (သစေ ဟောန္တိ)။ (ဝေသတိ။)

ကေပံ၊ ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိက တပည့်တို့သည်လည်း။ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ၊ တို့သို့။ န ဥပသကံမန္တိ။ အတ္တနာ၊ မိမိနှင့်။ သဒိသေ၊ တူကုန်သော။ ဟိနာမိမုတ္တိကေ ဝေ၊ ညွှန်သော အမိမုတ္တိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သို့သာ။ ဥပသကံမန္တိ။

ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ သို့။ ဥပသကံမနံ၊ ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်။ ကေဝလံ၊ အတိတ် အနာဂတ် မဖက် သက်သက်။ တေရဟေဝ၊ ယခုအခါ၌သာ။ န - (ဟောတိ) ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး။ အတိတာနာဂတေပံ၊ အတိတ် အနာဂတ်၌လည်း။ (ဟောတိ ဝေ၊ သာ။) ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၎င်း။ အတိတမ္ပိ အဓ္ဓါနန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟံ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တံ၊ ထို အတိတမ္ပိ အဓ္ဓါနံ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဒဿိလာနံ၊ သီလမရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဣဒံ ဒုဿိလသေဝန မေဝ၊ ဤသီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းသည်၎င်း။ သီလ ဝန္တာနံ၊ သီလရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (ဣဒံ) သီလဝန္တသေဝနမေဝ၊ ဤသီလ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာမှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဒုပ္ပညာနံ၊ ပညာမရှိကုန် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (ဣဒံ) ဒုပ္ပညသေဝနမေဝ၊ ဤပညာမရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကိုသာ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းသည်၎င်း။ ပညဝန္တာနံ၊ ပညာရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ (ဣဒံ) ပညဝန္တသေဝနမေဝ၊ ဤပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ မှီဝဲ ဆည်းကပ်ခြင်းသည်၎င်း။ ကော၊ အဘယ်သည်။ နိယာမေတိ၊ မြစေသနည်း။ ဝါ၊ မှတ်သားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေး။ အဇ္ဈာသယဓာတု၊ အဇ္ဈာသယ ဓာတ်သည်။ နိယာမေတိ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ကေ၊ တခုသော။ ဂါမံ၊ ရွာကို။ ဂဏဘိက္ခာစာရံ၊ ဂိုဏ်းအားဖြင့် ဆွမ်းအလို့ငှါ လှည့်လည်ခြင်းကို။ စရန္တိ၊ ကုန်၏။ မနုဿာ၊ ဗဟုတတ္တံ၊ များစွာ သောဆွမ်းကို။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ပတ္တာနိ ပူရေတွာ၊ တုမှာကံ၊ အရှင်ဘုရား တို့၏။ ယထာသဘာဂေန၊ အကြင်အကြင်သဘောတူသောအားဖြင့်။ ပရိဘူထ၊ ဘုဉ်းပေးကြပါကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၍။ ဒတွာ၊ ပေးလှူ၍။ ဥယျောဇေ သံ၊ လွတ်လိုက်ကုန်ပြီ။ ဘိက္ခုပိ၊ တို့သည်လည်း။ အာဟံသု၊ အချင်းချင်းပြောဆို ကြကုန်ပြီ။ (ကိ အာဟံသု။) အာဂုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ မနုဿာ၊ ဓာတုသမ္ပယုတ္တ ကမ္မေ၊ ဓာတ်အားဖြင့် ယှဉ်စပ်မှုအလုပ်၌။ ပယောဇန္တိ၊ ယှဉ်စေကြကုန်၏။ (ဣတိ အာဟံသု)။

တိပိဋကစူဠာဘယထေရေပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ၌စပ်။) နာဂဒီပေ၊ နာဂကျွန်း၌။ စေတိယံ၊ ကို။ ဝန္တနာယ၊ ၎င်း။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခု၊ သတေဟိ၊ ငါးရာသော ရဟန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဂစ္ဆန္တော၊ ကြွသော်မူသဒသာ။ ကေသ္မိ၊ တခုသော။ ဂါမေ၊ ၎င်း။ မနုဿေဟိ နိမန္တိတော၊ ပင့်ဖိတ် အပ်သည်။ (ဟောတိ)။ စ၊ ဆက်။ ထေရေန၊ တိပိဋကစူဠာဘယထေရ်နှင့်။ သဒ္ဓိ။ ကော၊ တပါးသော။ အသာရပ္ပ

ဘိက္ခု၊ မလျှောက်ပတ်သောရဟန်းသည်။ အတ္ထိ။ ရေဝိဟာရေပိ၊ ပဓာနဖြစ်သော
 ကျောင်း၌လည်း။ ဧကော အသာရပ္ပဘိက္ခု၊ အတ္ထိ။ ခုသု၊ နှစ်ဖက်ကုန်သော။ ဘိက္ခု
 သံသေသု၊ တုံသည်။ ဂါမိ၊ သို့။ ဩတရဇန္တေသု၊ သက်ရောက်ကုန်လသော်။
 ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေဇနာ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အာဂန္တု-
 ကေန၊ အာဂန္တုကရဟန်းသည်။ နေဝါသိကော၊ ထိုကျောင်း၌ အမြဲနေသော
 ရဟန်းကို။ ကိဉ္ဇာပိ (နဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော)၊ အကယ်၍ကား မတွေ့မြင်အပ်ဘူးချေ။
 နေဝါသိကေနဝါ၊ သည်လည်း။ အာဂန္တုကော၊ ကို။ (ကိဉ္ဇာပိ)နဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော။ ဧဝံ
 သန္တေပိ၊ ဤသို့ပင် မတွေ့မြင်အပ်ဘူးပါသော်လည်း။ ဧကတော၊ တပေါင်း
 တည်း။ ဟုတု၊ ၍။ ဟသိတု၊ ဟသိတု၊ ရယ်၍ရယ်၍။ ကထယမာနာ၊ ပြောဆို
 ကုန်လျက်။ ဧကမန္တံအဋ္ဌသု၊ ထေရော၊ တိပိဋကစူဠာဘယထေရ်သည်။ ဒိသံ၊
 မြင်၍။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန၊ သည်။ ဇာနိတု၊ သိတော်မူ၍။ ဓာတုသံယုတ္တိ၊ ကို။
 ကထိတံ။ ဣတိ အာဟ။

ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ အဇ္ဈာသယဓာတု၊ အဇ္ဈာသယဓာတိသည်။ နိယာမေတိ။
 ဣတိဝတု၊ ဓာတုသံယုတ္တေန၊ ဓာတုသံယုတ်ဖြင့်။ အယမေဝတ္ထော၊ ဤအနက်
 အဓိပ္ပာယ်ကိုပင်။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဂိဇ္ဈကုဋပဗ္ဗတသ္မံ၊ ၌။ ဂိဇ္ဈာန
 သေယျာယ၊ ဂိဇ္ဈာန၏ လျောင်းခြင်းဖြင့်။ နိပန္နော၊ လျောင်းတော်မူသော။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ အာရက္ခဏတ္ထာယ၊ ဓောင့်ရောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပရိဝါရေ-
 တု၊ ခြံရံ၍။ ဝသန္တေသု၊ နေကုန်သော။ သာရိပုတ္တမောဂုလ္လာနာဒိသု၊ အစရှိ
 သည်တို့တွင်။ ဧကမေကံ၊ တပါးတပါးကို။ အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။
 ပရိသာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ။ စင်္ဂမန္တံ၊ စကြိုသွားနေသည်ကို။ ဩလောကေတု၊
 ကြည့်တော်မူ၍။ ဘိက္ခု၊ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ အာမန္တေသိ။)
 ဘိက္ခဝေ၊ တုမှေ၊ သင်တို့သည်။ သာရိပုတ္တံ၊ သာရိပုတ္တံကို။ သမ္မဟုလေဟိ၊
 များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ စင်္ဂမန္တံ၊ စကြိုသွားနေသည်ကို။
 ပဿထနော၊ မြင်ကုန်၏လော။ ဣတိ (အာမန္တေသိ)။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။
 ဧဝံ၊ အမိန့်တော်အတိုင်းပါ။ ဝါ၊ မြင်ပါကုန်၏။ ဣတိ (အာမန္တေသိ)။ ဘိက္ခဝေ၊
 သဗ္ဗေ၊ အသုံးစုံကုန်သော။ ဧတေဘိက္ခု၊ ထိုသည်။ မဟာပညာ၊ ကြီးသောပညာ
 ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဝိတ္တာရေတပ္ပံ၊ ချဲ့ထိုက်၏။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [အရှင်မောဂုလ္လာန်နှင့်အတူ စကြိုသွားနေသောရဟန်းတို့ကို
 ‘မဟိဒ္ဓိကာ’ ဟု၎င်း၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်အတူ စကြိုသွားနေသော ရဟန်းတို့ကို
 ‘ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ’ ဟု၎င်း ဤသို့စသည်ဖြင့် ချဲ့၍သိပါ-ဟူလို။]

ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသ အပွင့်

၇၁၄။ ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော)။ အာသယန္တိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင် တရားအပေါင်း၌။ [ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ ဓမ္မဇာတေ။- ယောဇနာ။] သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာသယန္တိ၊ လာ၍ ဖြစ်ကြကုန်၏။ နိဝယန္တိ၊ အမြဲ နေကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထို သတ္တဝါတို့၏။ နိဝါသနဋ္ဌာနံ၊ အမြဲ နေရာအရပ် ဖြစ်သော။ တံ ဒိဋ္ဌိတံဝါ၊ ထို သဘာဝဒိဋ္ဌိ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိဟူသော မိစ္ဆာဇယူ သည်၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ထင်ရှားရှိသည် အားလျော်စွာ။ (ပဝတ္ထံ) ဉာဏံဝါ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်သည်၎င်းတည်း။ [တံ သေသံ။ပေ။ ဉာဏံဝါကား အာသယန္တိ အရကောကံကိုပြသော စကားတည်း။] အနုသယန္တိ၊ ကား။ အပ္ပ- တိနာနုသယိတံ၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသည်ဖြစ်၍ အဖန်ဖန် ကိန်းဝပ်နေသော။ ကိလေသံ၊ ကာမရာဂအစရှိသော ကိလေသာကို။ (ပဇာနာတိ)။ စရိတန္တိ၊ ကား။ ကာယာဒိဟိ၊ ကာယအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အဘိသင်္ခတံ၊ ပြုစီမံအပ်သော။ ကုသလာ ကုသလံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို။ (ပဇာနာတိ)။ [ဤ နေရာ၌ “စရိတံ” အရ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ကိလေသာဘေး၏။ အခြားနေရာ၌ ရာဂ ဒေါသ မောဟ စသည်ကို စရိတဟု ဆိုသည်။] အဓိမုတ္တံတိ၊ ကား။ အဇ္ဈာသယံ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ ဖြစ်သော အလိုဆန္ဒကို။ (ပဇာနာတိ)။

အပ္ပရဇက္ခေတိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော)။ ဇေတေသံ၊ ဤသတ္တဝါတို့၏။ ပညာ မယော၊ ပညာအတိပြီးသော။ အက္ခိမိ၊ မျက်စိ၌။ အပ္ပံပရိတ္တံ၊ နည်းသော။ ရာဂ ဒေါသမောဟရဇံ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူ သော မြူသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။) အပ္ပရဇ- ကွာ၊ အိုမည်၏။ တထေဝ၊ ထို ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော မြူ၏ပင်။ မဟန္တတာယ၊ များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာရဇက္ခာ၊ တို့မည်၏။ ဥဘယေ နာပိ၊ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်လည်း။ မန္တ ကိလေသေ၊ နည်းသောကိလေသာရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ မဟာကိလေသေ စ၊ များသောကိလေသာရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ ဒထေတိ၊ ပြတော်မူ၏။

ယေသံ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့၏။ တိက္ခ နိ၊ ထက်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနိ၊ သဒ္ဓါ အစရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ တိက္ခိန္ဒြိ- ယာ၊ တို့မည်၏။ ယေသံ၊ တို့၏။ မုဒ္ဓနိ၊ နူးညံ့ကုန်သော။ တာနိ၊ ထို သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ (သန္တိ)။ တေ၊ တို့သည်။ မုဒိန္ဒြိယာ၊ တို့မည်၏။ ယေသံ၊ တို့၏။ သုန္ဓရာ၊ နောင်းကုန်သော။ အာသယာဒယော၊ အာသယ အစရှိကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသာ၊ အစုတို့သည်။ (သန္တိ)။ တေ၊ ထိုကောင်းသောအာသယစသောအစု ရှိသောသတ္တဝါတို့သည်။ သွာကာရာ၊ တို့မည်၏။ ဝိပရိတာ၊ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော

သတ္တဝါတို့သည်။ ဒွါကာရာ၊ တို့မည်၏။ ယေ၊ တို့သည်။ ကထိတကာရဏံ၊ ဟော
 အပ်သောအကြောင်းအရာကို။ သလ္လက္ခေန္တိ၊ မှတ်သားနိုင်ကုန်၏။ သုနေ၊ လွယ်ကူ
 သဖြင့်။ ဝိညာပေတုံ၊ သိစေခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ ထက်ကောင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ။
 တေ၊ ထို လွယ်ကူစွာသိစေနိုင်ကောင်းသော သတ္တဝါတို့သည်။ သုဝိညာပယာ၊ တို့
 မည်၏။ ဝိပရိတာ၊ တို့သည်။ ဒုဝိညာပယာ၊ တို့မည်၏။ ယေ၊ တို့သည်။ အရိယမဂ္ဂ
 ပဋ္ဌိဝေဇဿ၊ အရိယာမဂ်ကိုထိုးထွင်း၍သိခြင်းအား။ အန္တစ္စဝိကာ၊ လျှောက်ပတ်
 ကုန်သော။ ဥပနိဿယသမ္ပန္နံ၊ မဂ်ဖိုလ်ရခြင်း၏ အားကြီးသောမှီရာအကြောင်း
 နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ ဘဗ္ဗာ၊ တို့မည်၏။ ဝိပရိတာ အဘဗ္ဗာ။

ဂဗ္ဗ။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဆဋ္ဌဗလဿ၊ ခြောက်ခုမြောက် အားတော်၏။
 မာတိကံ၊ မာတိကာကို။ ဣပေတူ၊ မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ယထာ၊ ပဋိပါဋိယာ၊
 အကြင်အကြင် အစဉ်အားဖြင့်။ ဘာဇေန္တော၊ ဝေဘန်တော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ကထမောစ သတ္တာနံ အာသယောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။
 အာဟ၊ တတ္ထ၊ ထို ကထမောစ သတ္တာနံ အာသယော အစရှိသော စကားရပ်၌။
 သဿတော လောကေဘိ အာဒိနံ၊ ပုဒ်တို့၏။ အတ္တော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်
 ဖြစ်သော။ နိက္ခေပကဏ္ဍဝဏ္ဏနာယံ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့်၌။ မယာ၊ ဝုတ္တောယေဝ၊
 သာ။ ဣတိ ဘဝဒိဋ္ဌိ သန္နိဿိတာဝါတိ၊ ကား။ ဝေ၊ သို့။ သဿတဒိဋ္ဌိ ဝါ၊ ကို
 သော်လည်း။ သန္နိဿိတာ၊ မှီကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝဒိဋ္ဌိ
 သန္နိဿိတာဟူသော ပါဠိ၌။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဘဝဒိဋ္ဌိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟော
 တော်မူအပ်ပြီ။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိစ၊ ကိုလည်း။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတိ(ဝုတ္တာ)။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိ
 နံ၊ အလုံးစုံသောဒိဋ္ဌိတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ သဿဘူစ္စေဒဒိဋ္ဌိဟိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္စေဒ
 ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊
 အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ၊ မိစ္ဆာအယူ ရှိကုန်သော။ ဣမေ
 သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဣမာဝဒိဋ္ဌိယော၊ တို့ကိုသာ။ သန္နိဿိတာ၊
 မှီကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ စ၊ သာဓကကား။ ဒုယနိဿိတော။ ပေ။ နတ္ထိတဉ္စာတိ၊
 ဟူသော။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိတော်ကို။ (ဘဂဝတံ)ပိ ဝုတ္တံ။ [ဣစ္စာန၊ န။
 အယံလောကော၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။
 အတ္ထိတဉ္စေဝ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ နတ္ထိတဉ္စ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒုယ
 နိဿိတော၊ နှစ်ပါးအပေါင်းကို မှီ၏။] ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုယနိဿိတော အစ
 ရှိသောပါဠိရပ်၌။ အတ္ထိတာတိ၊ ကား။ သဿတံ၊ သဿတတည်း။ (အမြဲထင်ရှား
 ရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။) နတ္ထိတာတိ၊ ကား။ ဥစ္စေဒေါ၊ တည်း။ (သေလျှင်ပြတ်စဲ
 ခြင်းတည်း။) အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ယထာဘူတဉာဏ်မှ ရှေးဦးစွာ။
 ဝဋ္ဌသန္နိဿိတာနံ၊ ဝဋ္ဌ၌မှီကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနသတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာသယော၊
 အာသယတည်း။

ဣဒါနိ၊ ဌံ။ ဝိဝဇ္ဇနိဿိတာနံ၊ ဝဋ်မှ ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို မှီကုန်သော။ သုဒ္ဓ-
 သတ္တာနံ၊ စင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့၏။ အာသယံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။
 ဧတေဝါ ပန။ ပေ။ အနုပဂမ္မာတိ အာမိ၊ ကို။ (ဘဂဝတ) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို
 ဧတေဝါပန အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဧတေဝါပနာတိ၊ ကား။ ဧတေယေဝါ
 ဤ အဘို့အစုတို့ကိုသာလျှင်။ ဥဘော အန္တေတိ၊ ကား။ သဿတုန္တေသခါ-
 တေ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အန္တေ၊
 အဘို့အစုတို့ကို။ အနုပဂမ္မာတိ၊ ကား။ အနုလ္လိယိတွာ၊ မပြိုင်ကပ်မှု၍။ ဣဒပ-
 စ္စယကာ။ ဒပ။ ဓမ္မေသုတိ၊ ကား။ ဣဒပစ္စယတာယ ဓေဝါ ဤ သင်္ခါရု-အစ
 ရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောတရား
 ၌၎င်း။ [တပစ္စည်း အနက်မရှိ။] ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု စ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော
 အကြောင်းတရားကို စွဲ၍ဖြစ်သော သင်္ခါရု အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၌၎င်း။
 (ပဋိလဒ္ဓါ ဌံ စပ)။ အနုလောမိကာ ခန္တိတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဝိပဿနာ-
 ဉာဏ်တည်း။

ယတာဘူတံ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤ
 အနက် အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။
 'ဟောတိ။ (ကိ) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေဖေဝါ သင်္ခါရု အစရှိသော အကျိုးတရား
 တို့၏ စွဲ၍ ကောင်းစွာ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်း
 တရား၌၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န ဓမ္မေသု စ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရား
 ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော သင်္ခါရု အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၌၎င်း။ ဥဘော၊
 နှစ်ပါးကုန်သော။ ဧတေ သဿတုန္တေဒအန္တေ၊ ဤ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ
 ဟူသော အဘို့အစုတို့သို့။ အနုပဂန္နာ၊ မကပ်ဆက်မှု၍။ ယာ ဝိပဿနာ၊ ကို။
 ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်ပြီ။ တတော၊ ထို ဝိပဿနာတက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ယဉ္စ မဂ္ဂ
 ဉာဏံ၊ ကိုလည်း။ (ပဋိလဒ္ဓံ)။ အယံ၊ ဤ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်သည်။
 သတ္တာနံ၊ ဝိဝဇ္ဇနိဿိတာသတ္တဝါတို့၏။ အာသယော၊ အမြဲနေရာတည်း။ အယံ၊

အနုလောမိကာ ခန္တိ။ ။ အနုလောမိကာ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၌လျော်စွာဖြစ်သော။
 ခန္တိ၊ နှစ်သက်တတ်သော တရားဟူသည် ဝိပဿနာဉာဏ်တည်း။ ဤ အနုလောမိကာခန္တိ
 ဉာဏ်ကို အာသယ၏ အရကောက်၌ အငှက်ထာ ဆရာထည့်၍ မပြုသောကြောင့် “ယထာ
 ဘူတံ ဉာဏံဝါ” အရဝယ် ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုပါ ထည့်၍ ပြခဲ့ရသည်။ မှန်၏ - ဝိပဿနာ
 ဉာဏ်သည်လည်း ရုပ်နာမ် ခန္တာတို့ကို ဟုတ်မှန်စွာ သိတတ်သော ယထာဘူတဉာဏ်ပင်
 တည်း။ ဤစကားအရ ဝဋ်မှ ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာသယဟူသည် “သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္စေဒ
 ဒိဋ္ဌိ” တည်း။ ဝိဝဋ်မှ ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာသယကား “ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်” တည်း။
 ထို့ကြောင့် ရှေးဆရာတို့ အောက်ပါဂါထာကို မိန့်ကြသည်။
 သဿတုန္တေဒဒိဋ္ဌိ စ၊ ခန္တိ စေဝနုလောမိကာ။
 ယထာဘူတဉ္စ ယံ ဉာဏံ၊ တေ အာသယသဒ္ဓိတံ။

ဤ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဝဋ္ဋသန္နိဿိတာ နှာ၊ ဝဋ္ဋကို မှီသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိဝဋ္ဋသန္နိဿိတာနှာ၊ ဝဋ္ဋမှ ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို မှီသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသမ္ပိ သတ္တာနံ အာသယော၊ တည်း။ ဣဒံ၊ ဤ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အာစရိယာနံ၊ တို့၏။ သမာနတ္ထကထာ၊ တူမျှသော အနက်ကို ဖွင့်ဆိုကြောင်း အဋ္ဌကထာတည်း။ [အာသယ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါဠာဇိကဏ်ဘာသာဋီကော နိဒါနကထာအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ဝိတဏှဝါဒီ၊ ဝိတဏှဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဟ၊ ပြေးပြီ။ (ကိ)။ မဂ္ဂေါနာမ၊ မဂ် မည်သည်။ ဝါသံ၊ ဝါသကို။ ဝိဒ္ဓံသေန္တော၊ ဖျက်ဆီးလျက်။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ တံ၊ သင်သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဝါသော၊ ဝါသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေသိ နှာ၊ ဆိုသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ (အာဟ)။ [ယထာဘူတဉာဏ် ဟူသော မဂ်ကို ဝသနဋ္ဌာနံ ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့် “မဂ္ဂေါ ဝါသောတိ ဝဒေသိနှာ” ဟု အပြစ်တင်၏။] သော၊ ထို ဝိတဏှဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ပြောဆိုထိုက်၏။ (ကိ)။ တံ၊ သည်။ အရိယဝါသ ဘာဏကော၊ အရိယဝါသသုတ်ကို ရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောသိ၊ ဖြစ်သလော။ န ဟောသိ၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ (ဝတ္ထဗ္ဗော)။ ပန၊ ဆက်။ (အဟံ) တပည့် တော်သည်။ အရိယဝါသဘာဏကော၊ သည်။) န ဟောမိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ သစေဝဒတိ၊ အကယ်၍ လျှောက်အံ့။ (ဝေံသတိ)။ အဘာဏကတယ၊ အရိယဝါသသုတ်ကို ရွတ်ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဇာနာသိ၊ ဝါသကို မသိ။ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော။ (အဟံ) ဘာဏကော၊ အရိယဝါသ ကို ရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သစေ ဝဒတိ၊ အံ့။ (ဝေံသတိ)။ သုတ္တံ၊ အရိယဝါသ ပါဠိတော်ကို။ အာဟရ၊ ဆောင်ပြပါ လော့။ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော။ သစေအာဟရတိ၊ အံ့။ (ဝေံသတိ)။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ ဆောင်ပြခြင်းသည်။ ကုသလံ၊ ကောင်း၏။ နောစေ အာဟရတိ၊ အကယ်၍ မဆောင်ပြနိုင်အံ့။ (ဝေံသတိ)။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ (သကဝါဒီ ကိုယ်တိုင်။) အာဟရိတဗ္ဗံ၊ ဆောင်ပြရာ၏။

(ကိ)၊ နည်း။ ဒသယိမေ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ အာဝသိသန္တိဝါတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟရိတဗ္ဗံ)။ [ဘိက္ခဝေ၊ အရိယဝါသ၊ အရိယာ၏ နေရာတို့သည်။ ဣမေ ဒသ၊ ဤ ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ယေ၊ ယင်း အရိယာဝါသတို့ကို။ အရိယာ၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဋီကာ၌ “ယဒရိယာ” ဟု ရှိ၍ “ယေ အရိယာ” ဟု ဖွင့်သည်။) အာဝသိ သုဝါ၊ ရှေးကလည်း စွဲမှီ၍ နေခဲ့ကြကုန်ပြီ။ အာဝသန္တိဝါ၊ ယခုလည်း စွဲမှီ၍ နေကုန်သ်။ အာဝသိသန္တိဝါ၊ နောင်လည်း စွဲမှီ၍ နေကုန်လတ္တံ့။] ဟိ၊ မှန်။ (ကံနည်း) ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ သုတ္တံ၊ ဤ အရိယာဝါသ သုတ်သည်။

(မဂ္ဂဿ၊မဂ်၏။ ဝါသဘာဝံ၊ ဝါသ၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ တံသ္မာ၊ကြောင့်။ တေ၊ အယံ ဝဋ္ဋသန္တိဿိတာနဉ္စ ဝိဝဋ္ဋသန္တိဿိတာနဉ္စ သဗ္ဗေသမ္ပိ သတ္တာနံ အာသယော လူဒိ ဝသနဋ္ဌာနံဟူသော ဤစကားကို။ သုကထိတမေ၊ ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပု၊ ဆက်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ လူဒိ၊ အာသယံ၊ ဤအာသယကို။ ဇာနန္တော၊ သိတော်မူလသော်။ ဣမေသံ ဒိဋ္ဌိဂတာနံစ၊ ဤမိစ္ဆာအယူတို့၏၎င်း။ (ဣမေသံ) ဝိပဿနာဉာဏ မဂ္ဂဉာဏာနံ၊ ဤဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်တို့၏၎င်း။ အပ္ပဝတ္တိက္ခဏေပိ၊ ဖြစ်ရာမဟုတ်သော ခဏ၌လည်း။ ဇာနာတိ၊ ဝေ၊ သိတော်မူသည်သာ။ [အပ္ပဝတ္တိက္ခဏေပိ၌ ပိ သဒ္ဓါဖြင့် ပဝတ္တိက္ခဏကို ပေါင်းသည်။] စ၊ သာဓကကား။ ကာမံ သေဝန္တညေဝ ဇာနာတိ။ ပေ။ အာလောကသညာဓိမုတ္တောတိ၊ ဟူသော။ တေ(သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိကို။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ)ပိ၊ တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတြာသည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ကာမံ၊ ကာမကို။ သေဝန္တညေဝ၊ မှီဝဲဆဲဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာမဂရုကော၊ ကာမ၌ အလေးပြု၏။ ကာမာသယော၊ ကာမဟူသော အာသယရှိ၏။ ကာမာဓိမုတ္တော၊ ကာမ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏။ ဣတိ(ဇာနာတိ)။ ကာမံ သေဝန္တညေဝ ဇာနာတိ။ (ကိံ၊ နည်း။) အယံ ပုဂ္ဂလော နေက္ခမ္မဂရုကော၊ နေက္ခမ္မ၌ အလေးပြု၏။ နေက္ခမ္မာသယော၊ နေက္ခမ္မဟူသော အာသယရှိ၏။ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော၊ နေက္ခမ္မ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏။ ဣတိ(ဇာနာတိ)။ ပေ။ အာလောကသညာဓိမုတ္တော၊ အာလောက၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏။ ပေယျာလကို ပါဠိတော်ကြည့်၍ ဖော်ပါ။]

ဂ၊ ဖိ။ အနုသယနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) ကာမရာဂေါ စ၊ ကာမရာဂလည်း ဟုတ်၏။ သော၊ ထို ကာမရာဂဟူသည်။ အပ္ပဟိနဋ္ဌေန၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုသယော၊ အနုသယလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ကာမရာဂါနုသယော၊ မည်၏။ သေသပဒေသပံ၊ ကာမရာဂါနုသယောပုဒ်မှ ကြွင်းသော ပဋိသန္ဓသယော အစရှိသော ပုဒ်တို့၌ လည်း။ သေဝနယော။ ယံ လောကေ ပိယရူပန္တိ။ ကား။ ဣမသ္မိံ လောကေ၊ ၌။ ပိယဇာတိကံ၊ ချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ သာတရူပန္တိ။ ကား။ သာတဇာတိကံ၊ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ အဿာဒပဒဋ္ဌာနံ၊ အဿာဒဟူသော နီးစွာသောအကြောင်းရှိသော။ ယံ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ၊ အကြင် ဣဋ္ဌာရုံသည်၎င်း။ [ယောဇနာ၌၎င်း၊ ရှေးနိဿယ၌၎င်း “အဿာဒပဒဋ္ဌာနံ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ”ဟု ရှိ၏။] ဣတ္ထေ သတ္တာနံ ။ ပေ။ အနုသေတိတိ၊ ကား။ တေသ္မိံ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ဤ ဣဋ္ဌာရုံ၌။ [ဣတ္ထေ၏ အဖွင့်။] သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဟိနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ရာဂါနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်၏။ (ကိန်း၏။)

ယထာနာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ နိမုက္ကဿ၊ နှစ်မြုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဖဟဋ္ဌာစ၊ အောက်၌၎င်း။ ဥပရိစ၊ အထက်၌၎င်း။ သမန္တတာဂေစ၊ ပတ်ဝန်းကျင်အဘို့၌၎င်း။ ဥဒကမေဝ၊ ရေသည်သာလျှင်။ (ရေချဉ်းသာ။) ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ဣဋ္ဌာရံ၌။ ရာဂုပ္ပတ္တိနာမ၊ ရာဂ၏ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာစိတ္တသမာစိတ္တာ၊ အစဉာ လေ့ကျက်အပ်၊ အမြဲမပြတ် လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တည်း။ အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ အနိဋ္ဌာရံ၌။ ပဋိသပ္ပတ္တိ၊ ဒေါသ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ ဣတိ၊ ပေ။ ဓမ္မေသုတိ၊ ကား။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဒိဿ၊ နှစ်ပါး ကုန်သော။ ကာမရာဂပဋိသဝန္တေသု၊ တာမရာဂပဋိသ ရှိကုန်သော။ ဣမေသု ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမ္မဏေဓမ္မေသု၊ ဤဣဋ္ဌာရံ အနိဋ္ဌာရံတရားတို့၌။ အဝိဇ္ဇာနုပတိတာတိ၊ ကား။ ကာမရာဂပဋိသသမ္ပယုတ္တာ၊ ကာမရာဂနှင့်ယှဉ်ကုန်၊ ပဋိသနှင့်ယှဉ်ကုန်သည်။ ဟုတော။ အာရမ္မဏကရဏဝေနေ၊ အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ အနုပတိတာ၊ အစဉ်ကျရောက်ပြီ။ တဒေကဋ္ဌောတိ၊ ကား။ တာယ အဝိဇ္ဇာယ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့်။ သမ္ပယုတ္တေကဋ္ဌဝေနေ၊ သမ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့် တခုတည်းသောစိတ်၌ တည်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကဋ္ဌော၊ တခုတည်းသောစိတ်၌ တည်၏။ မာနောစ ဒိဋ္ဌိစံ ဝိစိကိစ္ဆာစာတိ၊ ကား။ နဝံဝိဇော၊ ကိုးပါးအပြား ရှိသော။ မာနော၊ မာနကို၎င်း။ ဒွါသဋ္ဌိဝိဇော၊ ၆၂-ပါး အပြားရှိသော။ ဒိဋ္ဌိစ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ၊ ဗုဒ္ဓေကမ်တိ စသောအားဖြင့် ရှစ်ပါးသော တည်ရာအာရုံရှိသော။ ဝိစိကိစ္ဆာစ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို၎င်း။ (ဒဋ္ဌဗျာ နှစ်ပင်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအနုသယနိဋ္ဌေသ၌။ [ယောဇနာ၌ “ဧတ္ထ”ကို “ကာမရာဂါနုသယောတိပဒေ”ဟု စွဲလေ၏။] ဘဝရာဂါနုသယော၊ ကို။ ကာမရာဂါနုသယောနော၊ ဖြင့်သာ။ သင်္ဂဟိတော၊ သိမ်းယူအပ်၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော။

ဂာ၇။ စရိတနိဋ္ဌေသေ ဌိ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) တေရသာ ကုန်သော။ စေတနာ၊ စေတနာတို့သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ တည်း။ ဒွါဒသ (ဝေတနာ) အပုညာဘိသင်္ခါရော။ စတသော (စေတနာ) အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော အဘိသင်္ခါရတို့တွင်။ ကာမာဝစရော၊ ကာမာဝစရ အဘိသင်္ခါရသည်။ ပရိတ္တဘူမိကော၊ နည်းသော (ညံ့သော) ဘုံရှိ၏။ ဣတရော၊ ကာမာဝစရ အဘိသင်္ခါရမှတပါးသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရအဘိသင်္ခါရသည်။ မဟာဘူမိကော၊ ကြီးသော (မြတ်သော) ဘုံရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တီသုပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသု၊ ဤအဘိသင်္ခါရတို့ တွင်။ ယောကောစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ အပ္ပဝိပါကော၊ နည်းသော အကျိုးရှိသော အဘိသင်္ခါရသည်။ ပရိတ္တဘူမိကော၊ ၏။ ဗဟုဝိပါကော၊ သည်။ မဟာဘူမိကော၊ ကြီးသော (မြတ်သော) ဘုံရှိ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော။

၇၁၈။ အဓိမုတ္တိနိဒ္ဒေသော၊ ကျိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ပကာသိတောဝ၊ ထင်ရှားပြုအပ်ပြီးသည်သာ။ ပန၊ ပရိဟာရ။ ပေ။ အံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အဓိမုတ္တိ၊ ဤ အဓိမုတ္တိကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ပါလျက်လည်း။ ပန၊ ဝေဖန်။ ဂဟိတာ၊ ယူတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဟိ၊ အဖြေကား။ အယံ၊ ဤ အဓိမုတ္တိနိဒ္ဒေသကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြား တပါးတည်း။ ဗလဒဿန ဝသေန၊ အားတော်ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဟိတာ၊ ပြီ။ ဣမ၊ ဤ အကျယ် ညွှန်ပြခြင်း၌။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ တိက္ခိန္ဒိယမုဒိန္ဒိယတာဝဒဿနတ္ထိ၊ ထက်သောဣန္ဒြေရှိကုန်သည်၏အဖြစ်၊ နံ့သောဣန္ဒြေ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဂဟိတာ)။

၇၁၉။ မဟာရဇက္ခနိဒ္ဒေသော၊ ၌။ ဥဿဒေတာနိတိ၊ ကား။ ဝေပုလ္လဂတာနိ၊ ပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ပဟာနက္ကမဝသေန၊ ပယ်ခြင်းအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်မဟုတ်သော အားဖြင့်။ သေ (သော)နိဒ္ဒေသော၊ ဤ မဟာရဇက္ခနိဒ္ဒေသကို။ ကံတော၊ ပြုစုတော်မူအပ်ပြီ။

၇၂၀။ အနုဿဒဂတာနိတိ၊ ကား။ အဝေပုလ္လဂတာနိ၊ မပြန်ပြောလည်း၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ တိက္ခိန္ဒိယ မုဒိန္ဒိယနိဒ္ဒေသော၊ ၌။ ဥပနိဿယ၊ ဣန္ဒိယာနိနာမ၊ မင်၏ အားကြီးသော မှီရာဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့မည်သည်ကို။ ကထိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ တိက္ခိန္ဒိယ မုဒိန္ဒိယနိဒ္ဒေသ၌။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်မဟုတ်သော အားဖြင့်။ ပယောဇနံ၊ အကျိုး

ပဟာနက္ကမဝသေန။ ပေ။ ကတော။ ။ ဥဒ္ဒေသတုန်းက “အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ” ဟု အပ္ပရဇက္ခကို ရှေ့ မဟာရဇက္ခကို နောက်ထား၍ စဉ်ခွဲသော်လည်း ဤနိဒ္ဒေသသို့ ရောက်သော အခါ မဟာရဇက္ခကို ရှေ့ အပ္ပရဇက္ခကို နောက်ထား၍ စဉ်တော်မူ၏။ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ စဉ်တော်မူရပါသနည်း” ဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “ပဟာနက္ကမဝသေန” ဟု မိန့်တော်မူသည်။ မဟာရဇက္ခအရ ပြအပ်သောတရားတို့သည် လောဘ ခေါသ စသော ကိလေသာများ ဖြစ်ကြ၍ “ပဟာတဗ္ဗ” တရားတို့သည်။ “အပ္ပရဇက္ခေ” အရ ပြအပ်သော သက္ကဝါကိုကား ထို ကိလေသာတို့ကို မမိဝံသော ပဇဟနပ္ပဂ္ဂိုလံ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပဟာတဗ္ဗ ပဇဟနအစဉ်အားဖြင့် မဟာရဇက္ခကို ရှေ့ အပ္ပရဇက္ခကို နောက်ထား၍ နိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူသည်။

ဟေဋ္ဌာ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ ဤ တိက္ခိန္ဒိယ မုဒိန္ဒိယ နိဒ္ဒေသ၌လည်း ဥဒ္ဒေသတုန်းက တိက္ခိန္ဒိယကို ရှေ့ မုဒိန္ဒိယကို နောက်ထားသော်လည်း နိဒ္ဒေသ၌ မုဒိန္ဒိယကို ရှေ့ တိက္ခိန္ဒိယကို နောက်ထားခြင်းကို “ဥပ္ပဋိပါဋိယာနိဒ္ဒေသ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ရှေ့နောက် ထားရာဝယ် အနံ့ဖြစ်သော သဒ္ဓါ စသည်တို့ဖြင့် အနည်းငယ် ကိလေသာကို ပယ်နိုင်၍ အထက်ဖြစ်သော သဒ္ဓါစသည်တို့ဖြင့် ကိလေသာ အများကို ပယ်နိုင်သောကြောင့် ပဟာနက္ကမပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ” ဟု ဆိုသည်။

ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော မဟာဝရဏန္ဒီဒေသ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၇၂၃။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဒွါကာရနိဒ္ဒေသာဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ပါပါ- သယာတိ၊ ကား။ အကုသလာသယာ၊ အကုသိုလ်ဟူသော မှီရာရှိကုန်၏။ ပါပစရိတာတိ၊ ကား။ အပုညာဘိသခါရပရိပူရကာ၊ အပုညာဘိသခါရကို ပြည့် စေတတ်ကုန်၏။ ပါပါဓိမုတ္တိကာတိ၊ ကား။ သက္ကာယာဘိရတာ၊ သက္ကာယ၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ ဝဇ္ဇဗျာသယာ၊ ဝဋ်၌ ဖြစ်သော အလိုဆန္ဒ ရှိကုန်၏။

၇၂၄။ သ္မာကာရနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကလျာဏကော၊ ကောင်းသော။ အနုသယောနာမ၊ အနုသယမည်သည်။ နတ္ထိ၊ တသွား ကလျာ- ဏာနုသယာတိ (ဘဂဝတာ) န ဝုတ္တံ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်တို့၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၇၂၆။ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ကမ္မာဝရဏေနာတိ၊ ကား။ ပဉ္စဝိခေန၊ ငါးပါးအပြားရှိသော။ အာနန္တရိယကမ္မေန၊ အာနန္တရိယကံနှင့်။ (သမန္နာဂတာ)။ ကိလေသာဝရဏေနာတိ၊ ကား။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်။ (သမန္နာဂတာ။) [နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို အကုသိုလ် ကိလေသာဝရဏ ဖြစ်၍ မဂ်ကိုမရအောင် တားမြစ်နိုင်သောကြောင့် “ကိလေသာဝရဏ”ဟု ဆိုရသည်။] ဝိပါကာဝရဏေနာတိ၊ ကား။ အဟေတုကပဋိသန္ဓိယာ၊ နှင့်။ (သမန္နာဂတာ။) [အဟိတ်ဝိပါကဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေခဲ့ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထို အဟိတ်ဝိပါက ပဋိ- သန္ဓေက အရိယာမဂ်ရဘိရန် တားမြစ်သောကြောင့် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ဝိပါကာဝရဏဟု ဆိုရသည်။] ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဟေတုကာ- နုဗ္ဗိ၊ ဒွါဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း။ အရိယမဂ္ဂပဋိဝေဓော၊ အရိယမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ တသွား ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိပို၊ ဒွါဟိတ်ပဋိသန္ဓေကိုလည်း။ ဝိပါကာဝရဏမေဝါတိ၊ ဝိပါကာဝရဏ ဟူ၍သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [ဒွါဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ဟူသော ဝိပါကစိတ်သည်လည်း ထိုဘဝ၌ အရိယာမဂ်ရဘိရန် တားမြစ်တတ် သောကြောင့် ဝိပါကာဝရဏပင်တည်း။] အဿဒ္ဓါတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓါဒိသ၊ ဘုရား အစရှိသည်တို့၌။ သဒ္ဓါရဟိတာ၊ ယုံကြည်ခြင်းမှ ကင်းကုန်၏။ [အာဒိဖြင့် ဝိစိ- ကိစ္ဆာ၏ ယုံမှားရာဌာနဖြစ်သော ဓမ္မ သံသ သိက္ခာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကိုယူပါ။] အတ္တန္တိကာတိ၊ ကား။ ကတ္ထုကမ္ပတာ ကုသလတ္တန္တရဟိတာ၊ မဂ်ကို ရအောင် ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကုသိုလ်ဆန္ဒမှ ကင်းကုန်၏။ [ဤစကားအရ “မဂ်ဖိုလ်ရလောက်သော ဂုဏ်အင်္ဂါ ပြည့်စုံသော်လည်း ဆန္ဒ မရှိသောကြောင့် အာဗုပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ရသည်”ဟု မှတ်ပါ။] ဥတ္တရကုရကာ၊ မြောက်ကျွန်း၌ နေကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အတ္တန္တိကဌာနံ၊ ဆန္ဒမရှိ သူတို့၏ အရာသို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကုန်ပြီ။ [ဥတ္တရကုရကတို့သာမက၊ ဤဇမ္ဗုဒီပိက

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့လည်း များသောအားဖြင့် အစ္ဆန္ဒိကဌာနသို့ သက်ဝင်ကြလေသည်။] ဒုပ္ပညာတိ၊ ကား။ ဘဝင်ပညာယ၊ ဘဝင်ပညာမှ။ ပရိဟိနာ၊ ယုတ်လျော့ကုန်၏။ [တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေပညာ မရှိလျှင် ဘဝင်လည်း တိဟိတ် မဟုတ်သောကြောင့် ဘဝင်ပညာမှ ယုတ်လျော့ကြသည်။] ပန၊ ဆက်။ ဘဝင်ပညာယ၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏာယပိ၊ ပြည့်စုံပါသော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘဝင်၊ ဘဝင်သည်။ လောကုတ္တရဿ၊ လောကုတ္တရ၏။ ပါဒကံ၊ အခြေခံသည်။ န ဟောတိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုပ္ပညောယေဝ နာမ၊ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂိုလ် မည်သည်သာ။ [တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း လောကုတ္တရ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဘဝင် မရှိလျှင် ဒုပ္ပညသဘာဝည်း။] အဘဗ္ဗာ၊ ပေ။ သမ္မတ္တတိ၊ ကား။ ကုသလေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ ထို၌။ သမ္မတ္တနိယာမသင်္ခါတံ၊ သမ္မတ္တနိယာမဟု ဆိုအပ်သော။ (မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသောတရားဟု ဆိုအပ်သော။) မဂ္ဂံ၊ မဂ်သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗာ၊ မထိုက်ကုန်။ [သမ္မတ္တနိယတ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် မိစ္ဆတ္တတိက်၌ ကြည့်ပါ။]

၇၂။ န ကမ္မာဝရဏေနာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်တို့၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ ငဝဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဣဒံ၊ ဤ “ဣဒ တထာဂတော သတ္တာနံ အာသယံ ပဇာနာတိ” အစရှိသော စကားရပ်သည်။ [ပါဠိတော် ၇၁၄ ပုဒ်နိပါတ်မှ စ၍ ၇၂ တိုင်အောင်သော စကားရပ်သည်။] ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏဿ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်လည်း ဖြစ်သော။ အာသယာနုသယဉာဏဿ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဒွိန္ဒု၊ ကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ တို့၏။ ဘာဇနိယံ၊ အကျယ်ဝေဘန်ကြောင်း စကားရပ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ ဤ ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသ၌။ အာသယာနုသယဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဘာဇိတံ၊ အကျယ်ဝေဘန်တော် မှုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒွေ၊ ဣမာနိ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ (ဟုတူ)။ ဧကံ၊ တပါးသော။ ဗလဉာဏ်နာမ၊ ဆဋ္ဌဗလဉာဏ်တော်မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဆဋ္ဌဗလဉာဏ်တော်။ ။ပါဠိတော်၌ “ဣဒ တထာဂတော သတ္တာနံ အာသယံ ပဇာနာတိ” စသည်ဖြင့် အာသယာနုသယဉာဏ်ကို အကျယ်ဝေဘန်တော် မှုရင်းပင် ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်ကိုလည်း ဝေဘန်တော် မှုအပ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို ဉာဏ်နှစ်ပါးကိုပေါင်း၍ ဆဋ္ဌအားတော် တပါးတည်း အဖြစ်ဖြင့် ပြတော်မူလိုသောကြောင့် “ဣဒ တထာဂတဿ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ” ဟု နိဂုံးအပ်တော်မူသည်။ (အကျယ်ကို ပါဠိတော်၌ကြည့်ပါ။)

သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသအပွင့်

၇၂၈။ သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဝေဝေဒိတဗ္ဗော။) (ယော၊အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဈာယတိ၊ ကသိုဏ်း အစရှိသောအာရုံကို စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုတတ်၏။ ဝါ၊ ဈာန်ဝင်စားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဈာယိ၊ ဈာယိမည်၏။ စတ္တာရော ဈာယိတိ၊ ကား။ စတ္တာရော၊ လေးဦးကုန်သော။ ဇနာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထို့ကို။ ဈာယိနော၊ ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို စတ္တာရော ဈာယိဟူသောပါဠိ၌။ တာဝ၊ ဒုတိယစတုက္က စသည်တို့မှ ရွေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ) ပဌမစတုက္ကေ ၌။ ပဌမော၊ ပဌမပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာပတ္တိလာဘိ၊ သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသည်။ သမာနောယေဝ၊ ဖြစ်ပါလျက်ပင်။ (အဟံ) လာဘိ၊ သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသည်။ န အမှီ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ သမာနယေဝ၊ ပင်။ န ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်။ ဣတိ၊ ၎င်း။ သညိ၊ အမှတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အပ္ပဂုဏဇ္ဈာနလာဘိတိ၊ အဝါးဝစွာ မလေ့လာအပ်သောဈာန်ကို ရခြင်းရှိသူဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုတိယော၊ သည်။ သမာပတ္တိယာ၊ ကို။ အလာဘိယေဝ၊ ရခြင်းမရှိပါဘဲလျက်ပင်။ (အဟံ) လာဘိ၊ သည်။ အမှီ၊ ၎င်း။ အကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်သည်။ သမာနယေဝ၊ ပင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတည်း။ ဣတိ သညိ ဟောတိ။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဒ္ဒါဈာယိနာမ၊ အိပ်ခြင်းရှိသော ဈာယိပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ နိဒ္ဒါယိတွာ၊ အိပ်ပျော်ပြီး၍။ [“နိဒ္ဒါယိတွာ၊ ဘဝင်အစဉ်ကိုဖြတ်၍”ဟု သဒ္ဒတ္တဖြစ်၏။] ပဋိဗုဒ္ဓော၊ နိုးလဒသံ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သမာပတ်ဝင်စား၏ဟူ၍။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။

အကမ္မဋ္ဌာနံ သမာနယေဝ။ ။အချို့ နေရာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာလုပ်သူကိုယ်တိုင်ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်း မဟုတ်ဘဲလျက် (သမထဆိုင်ရာဝယ် ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀ ထည်း၌ မပါဘဲလျက်၊) ကမ္မဋ္ဌာန်း ဟူ၍ မှတ်ထင်နေ၏။ ထိုသူတို့ နည်းအားဖြင့်လည်း သမာဓိ ရ၍ နေ၏။ သမာဓိ ဆိုသော တရားသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် ဧကဂ္ဂတာတည်း။ ထို ဧကဂ္ဂတာသည် ကုသိုလ်၌ ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်၌ ဖြစ်စေ ပါဝင်နိုင်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်တည်း။

ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်ဆိုင်ရာ အာရုံပင်ဖြစ်စေကာမူ စူးစူးစိုက်စိုက်အာရုံပြုနေလျှင်သမာဓိ ရမြဲပင်တည်း။ ထို့ကြောင့်ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်း မဟုတ်သော အာရုံကိုပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဟု မှတ်ထင်နေတတ်ကြလေသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ယောဂီ ဆာဇူးတို့သည် သူတို့နည်းနှင့်သူတို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်၍ သမာဓိ ရသုံမက သမာဓိ၏ အကျိုးကိုပင် ခံစားနေကြရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း အစစ်အမှန်ကို အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကျမ်းဂန်ပိဋက၌ နှံ့စပ်၍ ကိုယ်တိုင်လည်း အားထုတ်နေသော ဆရာကောင်း အထံ၌သာ နည်းခံ၍ အားထုတ်ကြပါလေ။

တတိယော၊ သည်။ သမာပတ္တိလာဘိ၊ သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လသော်။
 (အဟံ)သမာပတ္တိလာဘိ အဓိ ဣတိ သညီ(ဟောတိ)။ ပေ။အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။
 ပဂုဏဇ္ဈာနလာဘိတိ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သောဈာန်ကို ရခြင်းရှိသူဟူ၍။
 ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတုတ္ထော၊ သည်။ အလာဘိယေဝ။ ပေ။ ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ-ဤ
 လေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဇနာ၊ တို့သည်။ အဇ္ဈာယိ-
 နောဝ၊ ဈာန်ဝင်စားခြင်း မရှိကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတော၊ ၍။ ဝါ၊ လျက်။)
 ဈာယိနံ၊ ဈာန်ဝင်စားခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ပဝိဋ္ဌတ္တာ၊
 ဝင်ကုန်သည်၏အပြစ်ကြောင့်။ ဈာယိတိ၊ ဈာယိပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟော
 တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဒုတိယစတုက္ကေ ၌။ သသုခံ၊ ရေန၊ သခံ၊ ရှေ့နှင့် တကွဖြစ်သော အာရုံ အစရှိ
 သော အကြောင်းအပေါင်းဖြင့်။ သပ္ပယောဂေန၊ ပယောဂနှင့်တကွ ဖြစ်သော
 အာရုံ အစရှိသော အကြောင်းအပေါင်းဖြင့်။ သမာဓိပရိပန္နကဓမ္မေ၊ သမာဓိ၏
 ရန်သူဖြစ်သော' ကိလေသာတို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော၊ ချွေရသည်။ (ဟုတော၊ ဖြစ်၍။
 ဝါ၊ ခြင်းကြောင့်။) ဒန္တံ သမာပဇ္ဇတိနာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး
 ဝင်စားသူ မည်၏။ ကေ (စိတ္တဝါရံ)၊ တခုသော စိတ်အကြိမ်ပတ်လုံးသော်၎င်း။
 ဒွေ စိတ္တဝါရ၊ နှစ်ခုကုန်သော စိတ်အကြိမ်တို့ ပတ်လုံး သော်၎င်း။ ဌတော၊
 တည်၍။ သယာသ၊ လျင်စွာ။ ဝုဠဟန္တော၊ ထနိုင်သည်။ (ဟုတော၊ ၍။ ဝါ၊
 ကြောင့်။) ခိပ္ပံ ဝုဠာတိနာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ဈာန်မှ လျင်စွာထနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်
 မည်၏။ ပန၊ ကား။ သုခနေဝ၊ လွယ်ကူသဖြင့်သာလျှင်။ သမာဓိ ပါရိပန္နိက
 ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သောဓေန္တော၊ သုခသင်နိုင်သည်။(ဟုတော) ခိပ္ပံ သမာပဇ္ဇတိနာမ၊
 မည်၏။ ဝါ၊ လျင်စွာ ဈာန်ဝင်စားနိုင်သူ မည်၏။ ယထာ ပရိစ္ဆေဒေန၊ အကြင်
 အကြင် မှန်းထားအပ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ (မည်သည့်အချိန်မှ ထမည်
 ဟု မှန်းထားအပ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်) အဝုဠဟိတော၊ မထနိုင်မူ၍။
 ကာလံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သောအချိန်ကို။ အတိနာမေတော၊ လွန်စေ၍။ ဝုဠဟန္တော၊
 ထရသည်။(ဟုတော) ဒန္တံ ဝုဠာတိနာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး ဈာန်မှ
 ထနိုင်သူ မည်၏။ ဣတရ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ တပါးကုန်သော။ ဒွေပ၊
 နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဣမိနာဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။

ပရိပန္နက။ ။ ပရိ+ပထိဓာတ်၊ ဣ ပစ္စည်းဖြင့် “ပရိပန္နက” ဟု ဖြစ်၏။ ပထိဓာတ်
 သည် ဂတိဒါနက်ဟောတည်း။ “ပရိပန္နယတိ (ဒေါသက္ခာနံ ဂစ္ဆတိ)၊ အပြစ်ပြောခြင်းသို့
 ဂရာဏ်တတ်၏။ ဣတိပရိပန္နကော (ရန်သူ)” ဟု ထောပဒိဒိ၌ ဆို၏။ ဤက ပွဲသုံးဖြင့်
 “ပါရိပန္နိက ခိုးသူ” ဟုလည်း တင့်တပုဒ်ရှိ၏။ ပရိပန္နံ၊ ရေးသွားသူ လူအပေါင်းကို+ဂဏာတိ၊
 လူဃုဘက်၏။ “ဣတိ ပါရိပန္နိကော” ဟု ပြုပါ။ [ပထဓာတ်ဖြစ်လျှင် ပထကို ပန္နပြု၊]
 ပါရိပန္နကဟူသောပုဒ်ကိုကား ထောမနိဓိ၌ မတွေ့ရပါ။

စတ္တာရောပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ ဇနာ၊ ထိုသည်။ သမာပတ္တိ လာဘိနောဝ၊ သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာတည်း။

တတိယစတုက္ကော၌။ ဣဒံ ဈာန်၊ ဤဈာန်သည်။ ပဉ္စဂီကံ၊ ငါးပါးသောအင်္ဂါ ရှိ၏။ ဣဒံ (ဈာန်) စတုရဂီကံ။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ အင်္ဂဝံစတ္တာန ပရိစ္ဆေဒေ၊ ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်း၌။ ဆေကော၊ ကျွမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ သမာဓိသ္မိံ သမာဓိကုသလောနာမ၊ မည်၏။ ပန၊ ကား။ နိဝရဏာနိ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမေဗ္ဗတူ၊ ချွါ၍။ စိတ္တမဉ္ဇူသာယံ၊ စိတ်တည်းဟူသော ပူတာတံတင်း ၌။ (စိတ်တည်းဟူသော သေတ္တာ၌။) စိတ္တံ၊ ကို။ ဌပေတုံ၊ ဌ၊ အဆေကော၊ မကျွမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နော သမာဓိသ္မိံ။ ပေ၊ နာမ၊ မည်၏။ ဣတရောပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တယော (ဇနာ)၊ တို့ကို။ ဣဒံနာဝ နယေန၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗျာ၊ ဣမေပိ စတ္တာရော သမာပတ္တိလာဘိ နောယေဝ။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ယာနိ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ နိဿာယ။ ပေ။ ဇာတာ။ တာနိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို။ ဒဿေတုံ စတ္တာရိ ဈာနာနိတိ အာဒိ (ဘဂဝါ) အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို စတ္တာရိ ဈာနာနိ အစရှိသော စကားရပ်၌။ စတ္တာရိ၊ ဈာနာနိ၊ ဈာန်တို့ကို၎င်း။ တယော ဝိမောက္ခာ စ၊ တို့ကို၎င်း။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ် အနက်အားဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဖြစ်သော။ ဓမ္မသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာယမေဝ၊ ၌ပင်။ (မယာ) ပကာသိတာ၊ ထင်ရှားပြုအပ်ကုန်ပြီ။ သေသာနမ္ပိ၊ ဈာန်ပုဒ်မှ ကြွင်းကုန်သော ပုဒ်တို့၏လည်း။ ဝိမောက္ခတ္ထော၊ ဝိမောက္ခ၏အနက်ကို။ တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တ နယေနေဝ ဝေဒိတဗျာ။ အပိစ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဘွယ်အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရှစ်ပါးသော ဝိမောက္ခတို့တွင်။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သတ္ထ၊ ၇-ပါး သော ဝိမောက္ခတို့သည်။ အပိတပိတက္ခဏေ ဝင်စားအပ်ရာ ဝင်စားအပ်ရာ ခဏ၌။ ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်အော တရားတို့မှ။ ဝိမုစ္စနတောစ၊ လွတ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ အဝိမုစ္စနတောစ၊ စုံစုံမြဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်း ကြောင့်၎င်း။ ဝိမောက္ခောနာမ၊ မည်၏။ [“ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ ဝိမုစ္စနတောစ”ဖြင့် နိဝရဏသော ဆန့်ကျင်ဘက်တို့မှ လွတ်မြောက်သောဈာန်ကို “ဝိမောက္ခ”ဟု ခေါ်သည်။ “အာရမ္မဏေစ အဝိမုစ္စနတော”ဖြင့် ကသိုဏ်းစသောအာရုံ၌။ ဝိ၊ အထူးသဖြင့်။ မုစ္စ၊ သက်ဝင် နှစ်မြုပ်တတ်သောကြောင့် ထိုဈာန်တို့ကိုပင် “ဝိမောက္ခ”ဟု ခေါ်သည်။]

ပန၊ ကား။ အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ပါးမြောက်သော ဝိမောက္ခသည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သညာဝေဒယိတေဟိ၊ သညာဝေဒနာ တို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္ထာ၊ လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပဂမဝိမောက္ခောနာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ကင်းကွာခြင်းဟူသော ဝိမောက္ခမည်၏။ သမာဓိသျှ၊

တို့တွင်။ စတုက္ကနယ ပဉ္စကနယေသု၊ စတုက္ကနည်း ပဉ္စကနည်းတို့၌။ ပဌမဇ္ဈာန-
သမာဓိ သည်။ သဝိတက္က သဝိစာရေရာမာမည်၏။ ပဉ္စကနယေ၌။ ဒုတိယဇ္ဈာန-
သမာဓိ သည်။ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တ သမာဓိနာမ။ စတုက္ကနယေပိ၊ ၌၎င်း။
ပဉ္စကနယေပိ၊ ၌၎င်း။ ဥပရိ၊ အထက်ဖြစ်သော။ တီသု ဈာနေသု သမာဓိ
အဝိတက္ကအဝိစာရ သမာဓိ နာမ။ ဟိ၊ မှန်။ သမာပတ္တိသု၊ တို့တွင်။ ပဋိပိဋိယာ၊
အစဉ်အားဖြင့်။ အဋ္ဌန္တံ သမာပတ္တိနံ၊ တို့၏။ သမာဓိတိပိ၊ သမာဓိလည်းဖြစ်သော။
သမာပတ္တိတိပိ၊ သမာပတ္တိလည်းဖြစ်သော။ နာမံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ကသ္မာ၊
နည်း။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ သမ္ဘာဝတော၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာသမာဓိ၏ သင်ရှားရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ၏။ တဒဘာဝတော၊ ထိုစိတ္တ
ကဂ္ဂတာသမာဓိ၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိတိ နာမံ၊ သည်။
န (ဟောတိ)။

ဟာနဘာဂိယောဓမ္မောတိ၊ ကား။ အပုဂ္ဂဏေဟိ၊ အဝါးဝစွာ မလေ့လာအပ်
ကုန်သော။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ၊ ပဌမဈာန် အစရှိသည်တို့မှ။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ ထသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သညာမနသိကာရာနံ၊ သညာမနသိကာရတို့၏။ ကာမာဒိအနုပက္ခန္ဓနံ၊
ကာမ အစရှိသော အာရုံသို့ ပြေးဝင်ခြင်းတည်း။ [“ပဌမဇ္ဈာနာဒိ”၌ “အာဒိ”
ဖြင့် ဒုတိယဈာန် စသည်ကို ယူပါ။ “ကာမာဒိ”၌ “အာဒိ”ဖြင့် ဒုတိယဈာန်မှ
ထသောအခါ ပဌမဈာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်း၊ တတိယဈာန်မှ ထသောအခါ ဒုတိယ
ဈာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်း စသည်ဖြင့် အောက်အောက် ဈာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းကို
ယူပါ။] ဝိလေသဘာဂိယောဓမ္မောတိ၊ ကား။ ပဂုဏေဟိ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာ
အပ်ပြီးကုန်သော။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ၊ တို့မှ။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သညာ-
မနသိကာရာနံ၊ တို့၏။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိ အနုပက္ခန္ဓနံ၊ ဒုတိယဈာန် အစရှိသော
အာရုံသို့ ပြေးဝင်ခြင်းတည်း။ [“ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိ”၌ “အာဒိ”ဖြင့် အထက်
အထက်ဈာန်များကို ယူပါ။] ဝေါဒါနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာနန္တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။
ပဂုဏဝေါဒါနံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုဋ္ဌာနံ နာမ၊

ပဂုဏဝေါဒါနံ ဝုဋ္ဌာနံနာမ။ ။ ဤကား “ပဂုဏဘာဝဝေါဒါနံ” ဟု ပဂုဏ၌ ဘာဝပွဓာန
ဘာဝလောပကြံ၍ ဖွင့်၏။ ပဌမဈာန်မှ ထ၍ ဒုတိယဈာန်ကို ရခြင်းသည် ဝုဋ္ဌာနအစစ်တည်း။
ပဌမဈာန်ကို အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီး ဖြစ်ခြင်းကား ဝုဋ္ဌာန အစစ် မဟုတ်သေး။ ဝုဋ္ဌာန၏
အကြောင်းသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အကျိုး ဝုဋ္ဌာန၏အမည်ကို အကြောင်း ပဂုဏဘာဝ
ဝေါဒါန၌ တင်စား၍ အကြောင်း ပဂုဏဘာဝဖြစ်သော ဝေါဒါနကိုလည်း “ဝုဋ္ဌာန” ဟု
ဖလူပစာအားဖြင့် ဆိုထားသည်။ ဟူလို၊ ဤသို့ ဥပစာတင်ရသောကြောင့် “ဝုဋ္ဌာနံနာမ” ဟု
နာမသဒ္ဓါ ထည့်၍ ဆိုထားသည်။ (ပဂုဏဘာဝဝေါဒါနံ ပဂုဏဝေါဒါနံ၊ တဒေဝ ပဌမဇ္ဈာနာ
ဒိဟိ ဝုဋ္ဌာနံ ဘ ဘ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိ အဓိဂမဿ ပဗ္ဗယတ္တာ ဝုဋ္ဌာနံနာမာတိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။)

ဝုဠာနမည်၏ ဟူ၍။ ဝါ၊ ထမြောက်ကြောင်းမည်၏ဟူ၍။ ကထိတံ၊ ဟောတော် မူအပ်ပြီ။

ဟိ၊ မှန်။ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက်၌ဖြစ်၊ အောက်၌ဖြစ်သော။ ပဂုဏဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဥပရိမံသ ဥပရိမံသ အထက်၌ဖြစ်၊ အထက်၌ဖြစ်သော-ဈာန်၏။ ပဒ-ဋ္ဌာနံ၊ နိုးစွာသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ဝေါဒါနမ္ပိ၊ ဝုဠာနန္တိ ဝုတ္တိ။ တမာ တမာ ။ပေ။ ဝုဠာနန္တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါ၍ဖြင့်။ ဘဝဂ်ဝုဠာန နာမ၊ ဘဝင်တည်းဟူသော ထခြင်းမည်သည်ကို။ ကထိတံ။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဝဂ်န၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗဇ္ဈာနေဟိ၊ အလုံးစုံသော ဈာန်တို့မှ။ ဝုဠာနံ ဟောတိ။ [ဘဝင်ကျလျှင် ဈာန်မှ ထရသောကြောင့် ဘဝင်ကို “ဝုဠာန” ဟု ခေါ်၏။] ပန၊ အထူးကား။ နိရောဓဇော၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဖလသမာပတ္တိယာဝ၊ ဖလသမာပတ်ဖြင့် သာလျှင်။ ဝုဠဟန္တိ၊ ထနိုင်ကြကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်မှထကြောင်း ဝုဠာနသည်။ ပါဠိမုတ္တကဝုဠာနနာမ၊ ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော ဝုဠာန မည်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [“နိရောဓသမာပတ္တိကာလေ ။ပေ။ ဖလသမာပတ္တိ ဝုဠာန ကာလေစ အနာဂါမိဖလံဝါ ။ပေ။ ဘဝဂ်ပါတောဝ ဟောတိ” ဟူသော အဘိ-ဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအတိုင်း နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ ဖလသမာပတ်ဟူသော အနာဂါမိဖလံ သို့မဟုတ် အရဟတ္တဖိုလ် ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် “ဖလသမာ-ပတ္တိ ဝုဠာန” ဟု ဆိုသည်။ ဤဝုဠာနသည် သုတ္တမဗလနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်၌ မပါ ဝင်သောကြောင့် “ပါဠိမုတ္တကဝုဠာန” မည်၏။]

သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

အဋ္ဌမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၇၂၉။ အဋ္ဌမဗလနိဒ္ဒေသေ၊ နံ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ အနေက-ဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဂါသန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော စကားရပ် ကိုလည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ။ ဝိတ္ထာရိတမေဝ၊ ချဲ့အပ်ပြီးသည်သာ။

အဋ္ဌမဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

နဝမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

နဝမဗလနိဒ္ဒေသေပိ၊ နဝမဗလနိဒ္ဒေသ၌လည်း။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားကို။ တထေဝံ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ပင်။ (မယာ) ဝိတ္ထာရိတံ။

နဝမဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဒသမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

ဂဗ္ဘာ။ ဒသမဗလနိဒ္ဒေသံ ဌံ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) စေတော-
 ဝိမုတ္တိံ တိ၊ ကား။ ဖလသမာဓိံ၊ ဖလသမာဓိကို။ (အဘိညာ စသည်၌ စပ်။)
 ပညာဝိမုတ္တိံ တိ၊ ကား။ ဖလဉာဏံ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ပညာကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံး
 စုံသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ် အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနုတ္ထ-
 မေဝ၊ ရှိသည်သာ။ ဧတ္ထေ၊ ဤ ဗလနိဒ္ဒေသံ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
 တာဝ၊ ပရဝါဒီကထာတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ အာစရိယာနံ၊ ဆရာတို့၏။ သမာ-
 နုတ္ထကထာ၊ တူမျှသော အနက်ကို ဖွင့်ဆိုကြောင်း အဋ္ဌကထာတည်း။ ပန၊
 ဝါဒန္တရကား။ ပရဝါဒီ၊ ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ (ကိံ)။
 ဒသဗလဉာဏံနာမ၊ ဒသဗလဉာဏ် မည်သော။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြား
 တပါးသော ဉာဏ်သည်။ နတ္ထိံ၊ အယံ၊ ဤ ဒသဗလဉာဏ်သည်။ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏဏေဝ၊ ၎င်းသာ။ ပသောဒဒါ၊ အပြားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ)။
 တံ၊ ထို ပရဝါဒီ၏ စကားကို။ တထာ၊ ထို ပရဝါဒီ ဆိုတိုင်းသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ န ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ မမှတ်ထိုက်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။
 ဒသဗလဉာဏံ၊ သည်။ အညမေဝ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မှ တမျိုးတခြားသာ
 တည်း။ သဗ္ဗညုတဉာဏံ၊ သည်။ အညံ (ဝေ)၊ ဒသဗလဉာဏ်တော်မှ တမျိုး
 တခြားသာတည်း။ (တသ္မာ တံ တထာ န ဒဗ္ဗဗ္ဗံ) ဟိ၊ မှန်။ ဒသဗလဉာဏံ၊
 သည်။ သကသကကိစ္စမေဝ၊ မိမိ မိမိ၏ ကိစ္စကိုသာ။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်၏။
 [ထိုသို့ မိမိ မိမိ ကိစ္စကိုသာ သိနိုင်ပုံကို “ပဌမံ က ရဏာကာရဏမေဝ ဇာ-
 နာတိ” စသည်ဖြင့် ချဲ့ပြလိမ့်မည်။] သဗ္ဗညုတဉာဏံ ပန၊ သည်ကား။ တမ္ပိ၊
 ထို ဒသဗလဉာဏ်၏ ကိစ္စကိုလည်း။ (ဇာနာတိ)။ တတော၊ ထို ဒသဗလဉာဏ်
 ၏ ကိစ္စမှ။ အဝသေသမ္ပိ၊ ကြွင်းသော ကိစ္စကိုလည်း။ ဇာနာတိ။ ဟိ၊ ချဲ့။
 [ယောဇနာ၌ “ဒသဗလဉာဏသု ဟိ အာဒိ ဝိတ္ထာရော” ဟု ရှိ၏။ ထိုအတိုင်း
 ရှိမှ ကောင်းသည်။ “ဝိ” ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း။ ဥတ္တရိတရဉ္စ ပဇာနာတိ
 တိုင်းအောင် ချဲ့ပြလိမ့်မည်။] ပဌမံ၊ ပဌမဖြစ်သော ဗလဉာဏ်တော်သည်။ ကာ-
 ရဏာကာရဏမေဝ၊ အကြောင်း ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကိုသာ။ ဇာနာတိ။
 ဒုတိယံ၊ သည်။ ကမ္မန္တရ ဝိပါကန္တရမေဝ၊ ကံအထူး၏ ဝိပါက်အထူးကိုသာ။
 (ဇာနာတိ)။ တတိယံ၊ သည်။ ကမ္မပရိစ္ဆေဒမေဝ၊ ကံ၏ အပိုင်းအခြားကိုသာ။
 (ဇာနာတိ)။ [ဤကံသည်နိရယသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်၏။ပေ။ဤကံသည်

ကမ္မန္တရ ဝိပါကန္တရမေဝ။ ။ “ကမ္မန္တရဿ ဝိပါကန္တရမေဝါတိ အတ္ထော။”-ဋီကာ။
 ဒုတိယဗလဉာဏ်တော်သည် ကံကို သိသော ဉာဏ်မဟုတ်၊ ကံ၏အကျိုးကိုသာ သိသော
 ဉာဏ်တော်တည်း။ [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။] ထို့ကြောင့် “ကမ္မန္တရဿ ဝိပါကန္တရမေဝ” ဟု
 ဖွင့်သည့် “ဝေ” ဖြင့် ကမ္မန္တရသိခြင်းကို ကန့်ပါ။

နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်၏။ ဤသို့ တတိယဗလ ဉာဏ်တော်သည် ကံ၏ အပိုင်းအခြားကို သိတော်မူ၏။ ဤ ဗလဉာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူရာ၌ စေတနာကို၎င်း၊ စေတနာသမ္ပယုတ်တရားတို့ကို၎င်း “ကံ” ဟု ယူရသည်။]

စတုတ္ထံ၊ သည်။ ဓာတုနာနတ္တကာရဏမေဝ၊ ဓာတ်တို့၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်၏ အကြောင်းကိုသာ။ (ဇာနာတိ)။ ပဉ္စမံ၊ သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဇ္ဈာသယာဓိမုတ္တိမေဝ၊ အဇ္ဈာသယ ဟူသော စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်းကိုသာ။ (ဇာနာတိ)။ ဆဋ္ဌံ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ တိက္ခမုဒုဘာဝမေဝ၊ ထက် ကုန်သည်၏ အဖြစ်၊ နံ့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုသာ (ဇာနာတိ)။ သတ္တမံ၊ သည်။ ဈာနာဒိဟိ၊ ဈာန် အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တဏှံ၊ တေသံ၊ ထို ဈာန်အစရှိသည်တို့၏။ သကိလေသာဒိမေဝ၊ ညစ်နွမ်းခြင်း အစရှိသည်ကိုသာ။ (ဇာနာတိ)။ အဋ္ဌမံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေဒိဝုတ္တက္ခန္ဓမေဝ၊ ရှေး၌ နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာကိုသာ။ (ဇာနာတိ)။ နဝမံ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ စုတိပဋိသန္ဓိမေဝ၊ စုတိပဋိ- သန္ဓေကိုသာ။ (ဇာနာတိ)။ ဒသမံ သစူပရိစ္ဆေဒမေဝ၊ သစူတို့၏ အပိုင်း အခြားကိုသာ။ (ဇာနာတိ)။ ပန၊ အဘိတပါးကား။ သဗ္ဗညုတဉာဏံ၊ သည်။ ဧတေဟိ၊ ဤ ဒသဗလဉာဏ်တို့သည်။ ဇာနိတဗ္ဗညု၊ သိထိုက်သော တရားကို၎င်း။ တတော၊ ထို သိထိုက်သော တရားထက်။ ဥတ္တရိတရဉ္စ၊ အလွန်ဖြစ်သောဘုရား ကို၎င်း။ ပဇာနာတိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဥတ္တရိတရကို သိပါသော်လည်း။ ဧတေသံ၊ ဤ ဒသဗလဉာဏ်တို့၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စကို။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ န ကရေတိ၊ မပြု နိုင်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည်။ ဈာနံ၊ ဈာန်သည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ (တနည်း) ဈာန် ဟုတော။ ဈာန် အဖြစ်ဖြင့်။ အပေတံ၊ အပူနာသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣဒ္ဓိဟုတော၊ တန်ခိုး အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိကုဗ္ဗိတံ၊ အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဟုတော။ (တနည်း) မဂ္ဂေါဟုတော၊ မဂ်အဖြစ်ဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ခေပေတံ၊ ကုန်စေခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ။

တဉ္စိ ဈာနံ၊ ပေ။ န သက္ကောတိ။ ။ ရှေ့ပါကျဉ်း “ဧတေသံ ကိစ္စံ နသဗ္ဗံ ကရေတိ” ကို ခိုင်မြဲ စေလို၍ “တတိ” စသည်ဖြင့် ဥဒါဟရဏ် ထုတ်ပြသည်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် ဒသဗလ ဉာဏ်တို့ သိသမျှကိုလည်း သိနိုင် ထို့ထက် ပို၍လည်း သိနိုင်၏။ သို့သော် ထိုတရားတို့ ပြုရ မည့် ကိစ္စကိုကား မပြုနိုင် ဟူလို။

အပေတံ နသက္ကောတိ။ ။ ပုဗ္ဗေဒိဝါသာနုဿတိ ဟူသော အဋ္ဌမဗလဉာဏ်တော်နှင့် စုတ ပပါတဉာဏ် ဟူသော နဝမဗလ ဉာဏ်တော်တို့သည် ဆိုင်ရာအာရုံကို သိသိရှိရန် အဘိညာဉ် ဇော အဖြစ်ဖြင့် အပူနာသို့လည်း ရောက်နိုင်၏။ ဣဒ္ဓိဝိခဉာဏ် ဖြစ်သောအခါ တန်ခိုး အမျိုး မျိုးကိုလည်း ဖန်ဆင်းနိုင်၏။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကား အပူနာသို့ ရောက်ခြင်းငှါ၎င်း၊ တန်ခိုး အမျိုးမျိုးကို ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ၎င်း မစွမ်းနိုင်။

အပိမ၊ သည်သာမကသေး။ ပရုခါဓိ၊ ကိ။ ဂဝံ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ မေးထိုက်
 နေ။ (ကိ)။ ဒသဗလဉာဏ်နာမဒသဗလဉာဏ်မည်သော။ တေ၊ ဤဉာဏ်တော်
 သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရံ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရလော။ ပေ။ လောကုတ္တရံ၊ လောကု-
 တ္တရာလော။ ဣတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော) ။ ဇာနန္ဒော၊ သိလသော်။ ဝါ၊ သိသောပရဝါဒီ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ ထို့
 သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရနိ၊ ထို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ တတော၊
 ထို ၇-ပါးသော ဉာဏ်တို့မှ။ ပရာနိ၊ နောက်ဖြန်ကုန်သော။ ဒွေ ဉာဏာနိ၊
 အဝိတက္ကအဝိစာရနိ၊ ထို့တည်း။ ဣတိ ဝက္ခတိ။ အာသဝက္ခယဉာဏံ၊ သည်။
 သိယာ၊ အချိုကား။ သဝိတက္ကသဝိစာရံ၊ တည်း။ [ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်လော
 ဟာသဝက္ခယဉာဏ်ကို ဆိုသည်။ နောက်၌လည်း ဤနည်းမှီပါ။] သိယာ၊ ကား။
 အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တတည်း။ သိယာ အဝိဟက္ကအဝိစာရံ၊
 တည်း။ ဣတိ ဝက္ခတိ။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ပဋိပါဠိယာ၊ နားဖြင့်။ သတ္တ၊
 ကာမာဝစရနိ၊ ကာမာဝစရတို့တည်း။ တကော၊ ထို ၇-ပါးသောဉာဏ်တို့မှ။
 (ပရာနိ)ဒွေ (ဉာဏာနိ) ရူပါဝစရနိ၊ ထို့တည်း။ အဝသု၊ အဆုံး၌။ ဧကံ၊
 တပါးသော အာသဝက္ခယဉာဏ်သည်။ လောကုတ္တရံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝက္ခတိ။
 ပန၊ ကား။ လဗ္ဗညုတဉာဏံ၊ သည်။ သဝိတက္က သဝိစာရမေဝ၊ ကာမာဝစရ
 မေဝ၊ လောကီယမေဝ။ ဣတိ ဝက္ခတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဒသဗလဉာဏံ၊
 သည်။ အညဒေဝ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မှ တမျိုးတခြားသာတည်း။ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏံ၊ သည်။ အညံ (ဝေ)၊ ဒသဗလဉာဏ်မှ တမျိုးတခြားသာတည်း။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ၊ မည်သော။ ဝိဘင်္ဂဠကထာယ၊ ၌။ ဉာဏဝိဘင်္ဂ-
 ဝဏ္ဏနာ၊ ဉာဏဝိဘင်း၏ အဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ဉာဏဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

ကာမာဝစရမေဝ ။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ဟူသည် တရားကိုယ် အားဖြင့် မဟာ
 ကရိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရက စိတ်၌ ယှဉ်သော ပညာစေတသိက်တည်း။ ထို့ကြောင့်
 “ကာမာဝစရမေဝ” ဟု ဆိုသည်။ ကာမာဝစရဖြစ်လျှင် သဝိတက္က သဝိစာရ လောကီယ ဖြစ်
 ကြောင်းမှာ တင်ရှားပြီ။ ဤသို့ ကာမာဝစရ ဉာဏ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ပါရမီတော်၏ ထူးကဲ
 မှုကြောင့် ရအပ်သော ဉာဏ်တော် ဖြစ်ရကား အလုံးစုံကို အကုန်သိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်
 တော် ဖြစ်ရပေသည်။ [ယခုလူတို့၌ မဟာကုသိုလ် စိတ်ဝယ် ယှဉ်သောဉာဏ်ချည်း ဖြစ်
 သော်လည်း အသိဉာဏ်ချင်း အလွန် ကွာခြားရာ၌ ရှေးကုသိုလ်ကံချင်း ကွာခြား သကဲ့သို့
 တည်း။]

ခုဒ္ဒကမတ္တုဝိဘင်း

၁-ကေကမာတိကာဒိအဖွင့်

၈၃။ ဣဒါနိ၊ ဉာဏဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌ 'တဒနန္တရေ၊ ထို ဉာဏဝိဘင်း၏အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။) ခုဒ္ဒကမတ္တုဝိဘင်္ဂေပိ၊ ခုဒ္ဒကမတ္တုဝိဘင်း၌လည်း။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ မာတိကာ၊ မာတိကာကို။ ငပေတွာ၊ ထားပြီး၍။ နိက္ခိတ္တပုဒါနုက္ကမေန၊ ချထားအပ်သော မာတိကာပုဒ်တို့၏အစဉ်အားဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ အကျယ်ညွှန်ပြခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ [“ခုဒ္ဒကမတ္တုဝိဘင်္ဂေပိ”၌ ပိဖြင့် ဉာဏမတ္တုဝိဘင်းကိုပေါင်း။ ဉာဏဝိဘင်း၌သာ ရှေးဦးစွာ မာတိကာကိုထား၍ ထိုမာတိကာပုဒ်အစဉ်အတိုင်း နိဒ္ဒေသကို ပြုတော်မူသည် မဟုတ်သေး၊ ခုဒ္ဒကမတ္တုဝိဘင်း၌လည်း ရှေးဦးစွာ မာတိကာကိုထား၍ နိဒ္ဒေသကိုပြုတော်မူသည်- ဟူလို။] တတြ၊ ထိုမာတိကာ ထားရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ နိက္ခေပပရိစ္ဆေဒေါ၊ မာတိကာထားပုံ အပိုင်းအခြားတည်း။ အာဒိတော၊ အစ၌။ တာဝ၊ ဒုကစသည်တို့၏ရှေးဦးစွာ။ ဇာတိမဒေါတိ အာဒယော၊ ဇာတိမဒေါ အစရှိကုန်သော။ တေသတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆယ့်သုံးပါးသော။ ကေကာ၊ ကေကတို့ကို။ နိက္ခိတ္တာ၊ ချထားအပ်ကုန်ပြီ။

တတော၊ တို့မှ နောက်၌။ ကောဓောစ ဥပနာယောစာတိ အာဒယော၊ အစရှိ ကုန်သော။ အဋ္ဌာရဿ၊ ကုန်သော။ ဒုကာ၊ ဒုကတို့ကို။ (နိက္ခိတ္တာ)။ အကုသလ မူလာဒယော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စတိံ သ၊ ၃၅-ပါးသော။ တိကာ၊ တိကတို့ကို။ (နိက္ခိတ္တာ)။ အာသဝစတုက္ကာဒယော၊ ကုန်သော။ စုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာ၊ စတုက္ကတို့ကို။ (နိက္ခိတ္တာ)။ ဩရမ္မာဂိယ သံယောဇနာဒယော၊ ဩရမ္မာဂိယ သံယောဇာ် အစရှိကုန်သော။ ပန္နရဿ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စကာ၊ တို့ကို။ (နိက္ခိတ္တာ)။ ဝိဝါဒမူလာဒယော၊ ဝိဝါဒမူလ အစရှိကုန်သော။ စုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ ဆက္ကာ၊ ဆက္ကတို့ကို။ (နိက္ခိတ္တာ)။ အနုသယာဒယော၊ အနုသယ အစရှိကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ သတ္တကာ၊ သတ္တကတို့ကို။ (နိက္ခိတ္တာ)။ ကိလေသဝတ္ထုအာဒယော၊ ကိလေသဝတ္ထု အစရှိကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌကာ၊ တို့ကို။ (နိက္ခိတ္တာ)။ အာသာတဝတ္ထုအာဒယော၊ အာသာတဝတ္ထု အစရှိကုန်သော။ နဝ၊ ကုန်သော။ နဝကာ၊ တို့ကို။ (နိက္ခိတ္တာ)။ ကိလေသဝတ္ထုအာဒယော၊ ကိလေသဝတ္ထု အစရှိ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဒသကာ၊ တို့ကို။ (နိက္ခိတ္တာ)။ အဇ္ဈတ္တိကဿ ။ပေ။ တဏှာဝိစရိတာနိတိ အာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ သ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌာရသကာ၊ တို့ကို။ (နိက္ခိတ္တာ)။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ဇာည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တောနိအဋ္ဌကိလေသသတာနိ၊ ဤတရားရှစ်ပါးသော ကိလေသာတို့ကို။ နိက္ခိတ္တာ

နိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျာနိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ နိဒ္ဒေသ၏ရှေးဦးစွာ။ နိက္ခေပပရိစ္ဆေဒေါ၊ မာတိကာထားပုံ အပိုင်းအခြားတည်း။

၁-ကောကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၈၄၃-၈၄၄။ ဣဒါနိ၊ မာတိကာကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ယထာ နိက္ခိတ္တာယ၊ အကြင်အကြင်ချထားအပ်ပြီးသော။ မာတိကာဒါ၊ မာတိကာ၏။ (နိဒ္ဒေသဝါရေ၌ စပ်။) တတ္ထ ကတမော ဇာတိမဒေါတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ အာရဒ္ဒေ၊ အားထုတ်အပ်သော။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ နိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ဇာတိ ပဋိစ္စာတိ၊ ကား။ ဇာတိံ၊ ဇာတိကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ (မဒေါ စသည်၌ စပ်။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဇာတိ ပဋိစ္စဟူသောပါ၌။ အတ္ထိ ပဋိစ္စံနာမထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော ပဋိစ္စ မည်သည်ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော် မူအပ်ပြီ။ [အတ္ထိ ပဋိစ္စံနာမ အတ္ထိတာ ပဋိစ္စတ္ထောနာမ။—အနု] တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဣတိအယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဇာတိ ပဋိစ္စဟူသောပါ၌။ အတ္ထော၊ အဓိပ္ပါယ်နက်တည်း။ ဂေါတ္တံ ပဋိစ္စာတိ အာဒိသုပ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ မဒနဝသေန၊ မာန်ယစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ မဒေါ၊ မဒမည်၏။ မဇ္ဇနုကာရော၊ မာန်ယစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ မဇ္ဇနာ၊ မည်၏။ မဇ္ဇိတဘာဝေါ၊ မာန်ယစ်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ မဇ္ဇိတတ္ထံ၊ မည်၏။ မာနော မညနာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိကုန်သည်သာ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်။ သတိ၊ သော်။ တံ ဇာတိံ၊ ထို ဇာတိကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ မဇ္ဇနုကာရပုဝတ္ထော၊ မာန်ယစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော။ အယံ မာနော၊ ဤမာန်ကို။ ဇာတိမဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [ဇာတိံ + ပဋိစ္စ + ဥပ္ပန္နော + မဒေါ ဇာတိမဒေါ။]

သွာယံ(သော အယံ)၊ ထို ဇာတိမဒသည်။ ခတ္ထိယာဒိနံ၊ မင်းမျိုးအစရှိကုန်သော။ ဝဏ္ဏာနံ၊ အမျိုးတို့၏သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဇာတိသမ္ပန္နော၊ အမျိုးဇာတ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ ခတ္ထိယော၊ ခတ္ထိယသည်။ ဝါ၊ မင်းသည်။ မာဒိသော၊ ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ အညော၊ ငါမှတပါး အခြားသော ခတ္ထိယသည်။ နတ္ထိ။ အဝဇာသ၊ ငါမှကြွင်းသော ခတ္ထိယတို့သည်။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ခတ္ထိယာ၊ မင်းတို့သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ခဟံ ပန၊ ငါသည်ကား။ ဝံသဂတ ခတ္ထိယော၊ အနှယ်အားဖြင့် လာသောမင်းတည်း။ ဣတိ မာနံ ကရေတိ။ ပြာဟ္မဏာဒိသုပိ၊ ပြာဟ္မဏ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။

ဂေါတ္ထမဒနိဒ္ဒေသာဒိသုပိ၊ ဂေါတ္ထမဒပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသ အစရှိသည် တို့၌လည်း။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ပုံစံကပ်၍ သိမှတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ဤနည်းဖြင့်ပင်။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဟိ၊ ချဲ့။ ခတ္တိယောပိ၊ ခတ္တိယသည်လည်း။ အဟံ ကောဏ္ဍညဂေါတ္ထော၊ ကောဏ္ဍညအနွယ်ရှိသူတည်း။ အဟံ အာဒိစ္စဂေါတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ မာနံ ကရောတိ။ ပြာဟ္မဏောပိ၊ ပြာဟ္မဏသည်လည်း။ အဟံ ကဿပဂေါတ္ထော၊ ကဿပအနွယ် ရှိသူတည်း။ အဟံ ဘာရဒွါဇဂေါတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ မာနံ ကရောတိ။ ဝေဿောပိ၊ ဝေဿသည်၎င်း။ သုဒ္ဓေါပိ၊ သုဒ္ဓ သည်၎င်း။ အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ ကုလဂေါတ္ထံ၊ အမျိုး၏အနွယ်ကို။ နိဿာယ မာနံ ကရောတိ။ အဋ္ဌာရသံပိ၊ တံဆယ့်ရှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သေဏိယော၊ အသင်းအပင်းတို့သည်။ ဝါ၊ အပေါင်းတို့သည်။ (ကရောန္တိ ဌှစ်စပ်။) (မယံ၊ တို့သည်။) ကေဿာ၊ တမျိုးတည်းသော။ (အခြားအသင်းအပင်းတို့နှင့် မရောစပ် တမျိုးတည်းသော။) သေဏိယာ၊ အသင်းအပင်း၌။ ဝါ၊ အပေါင်း၌။ ဇာတာ၊ မွေးဖွားကုန်သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ မာနံ ကရောန္တိယေဝ၊ ပြုကုန်သည်သာ။

အာရောဂျမဒါဒိသု၊ အစရှိသောပုဒ်တို့တွင်။ (အာရောဂျမဒေါနာမ၌ စပ်။) [ယောဇနာ၌ကား “တို့၌” ဟု ပေး၍ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောဟု စပ်ပုဒ် ထည့်သည်။] အဟံ၊ သည်။ အရောဂေါ၊ ရောဂါမရှိသူတည်း။ အဝသေသာ၊ ငါမူ ကြွင်းသော အခြားသောလူတို့သည်။ ရောဂဗဟုလာ၊ များသောရောဂါ ရှိကုန် ၏။ မယံ၊ ငါ၏။ ဝါ၊ ငါမှ။ ဂဒ္ဓု ဟနမတ္တမ္ပိ၊ နွားနို့ တညှစ် အချိန်မျှလောက် လည်း။ [ဂဝဿ+ဒုဟနံ ဂဒ္ဓုဟနံ။ ဂေါဒုဟနံဟု ဆိုလိုလျက်-ကိုချေ။ ထို ကျေရာ၌ အ လာ၊ ဒေသောပြု “ဂဒ္ဓုဟနံ” ဖြစ်သည်။] ပျာဓိနာမ၊ အနာမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိဘူးချေ။ ဣတိ၊ သို့။ မဇ္ဇနဝသေန၊ မာန်ယစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပုဇ္ဇော မာနော အာရောဂျမဒေါနာမ၊ ရောဂါကင်းမှုကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဟံ၊ တရုဏော၊ နုပျို၏။ အဝသေသသတ္တာနံ၊ ငါမူကြွင်းသော သတ္တဝါ

ကေဿာ သေဏိယာ။ ။ “သေဏိတံ ဂန္ဓိကသေဏိ၊ ဒုဿိကသေဏိ အာဒိကံ= နံသာ ကုန်သည် အပေါင်း၊ အဝတ်အထည် ကုန်သည်အပေါင်း အစရှိသော အပေါင်းကို” ဟု ပါစိတ် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ ဘိက္ခုနီ-ဒုတိယ သံဃာဒိသေသံ သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ ရှိ၏။ ဤအဖွင့် ကိုထောက်၍ သေဏိ သဒ္ဓါသည် အရောင်းအဝယ် အလုပ်အကိုင် လုပ်ကိုင်သူ၊ အပေါင်းကို ဟော၏ဟု သိပါ။ ထို သေဏိသည် ၁၈-မျိုးတိုင်အောင် ရှိသတတ်၊ ၁၈-မျိုး သရုပ်ကိုကာ၊ ရှာဖွေကြပါ။ ထို သေဏိတို့တွင် အခြားသော သေဏိနှင့် မရောသော မိမိဆိုင်ရာ သေဏိ၌သာ မွေးဖွားသော သူတို့ကို “ကေဿာ သေဏိယာ ဇာတမှ” ဟု ဆိုသည်။ လောက၌ အမျိုးသန် သူသည် မာန်မာန ရှိသကဲ့သို့ သေဏိသန်သူတို့လည်း မာန်မာန ပြုတတ်ကြသည်ပင်။ ထို့ ကြောင့် “ကေဿာ သေဏိယာတိ အသမ္ပိန္နာယ=အခြားသော သေဏိတို့နှင့် မရောစပ် သော” ဟု ဋီကာ၌ဖွင့်သည်။

တို့၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ ပပါတေ၊ ကမ်းပါး၌။ ဌိတရုက္ခသဒိသော၊ တည်သော သစ်ပင်နှင့် တူ၏။ [“ကမ်းပါးပြတ်၌ တည်သော သစ်ပင်သည် လဲခါနီး ဖြစ်နေသကဲ့သို့ ဆေရုပ်ပေါက်နေသည်” ဟူလို။] အဟံ ပန၊ ငါသည် ကား။ ပဌမဝယေ၊ ပဌမအရွယ်၌။ ဌိတော၊ တည်၏။ ဣတိ။ ပေ။ ယောဗုဒ္ဓမဒေါ နာမ၊ ကောင်းသော အရွယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ [ယုဝိနော +ဘာဝေါ ယောဗုဒ္ဓ၊ (နုပျိုသူ၏အဖြစ်။ ဝါ၊ ကောင်းသော အရွယ်။) “ယုဝ +န” ဖြစ်သည့်အခါ ဝုဒ္ဓိပူ၊ ဝ.ကို ဗ.ပြု၊ ငဒ္ဒဘော်လာ၍ “ယောဗုဒ္ဓ” ဟု ဖြစ်သည်။] အဟံ၊ စိရုံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဇီဝိံ၊ အသက်ရှည်ခဲ့ပြီ။ စိရုံ၊ စွာ။ ဇီဝိမိ၊ အသက်ရှည်ထဲ။ စိရုံဇီဝိဿာမိ၊ အသက်ရှည်ရဦးလတ္တံ့။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ ဇီဝိံ၊ အသက် မွေးခဲ့ပြီ။ သုခံ ဇီဝိမိ၊ အသက် မွေးရသဲ။ သုခံ ဇီဝိဿာမိ၊ အသက် မွေးရဦးလတ္တံ့။ ဣတိ။ ပေ။ ဇီဝိတမဒေါနာမ၊ အသက်ရှည်ခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ် သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဟံ လာဘီ၊ များသောလာဘ် ရှိ၏။ [ဗဟုတ္တ အဿတ္တိ အနက်၌ - ပစ္စည်းသက်။] ဝါ၊ လာဘ်ရခြင်း ရှိ၏။ အဝသေသာ၊ ငါမှ ကြွင်းကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အပ္ပလာဘာ၊ နည်းသောလာဘ် ရှိကုန်၏။ မယံ ပန၊ ငါ၏ကား။ လာဘဿ၊ လာဘ်၏။ ပမာဏံ၊ အတိုင်း အရှည်သည်။ နတ္ထိံ၊ ဣတိ။ ပေ။ လာဘမဒေါနာမ၊ လာဘ်ရခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ် သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသာသတ္တာ၊ ယံဝါတံဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ် ငြားငြားသော ပစ္စည်းကို။ လဘန္တိ။ အဟံ ပန၊ သကတံ၊ ကောင်းစွာ ပြုအပ် သော။ ပဏိတံ၊ မွန်မြတ်သော။ စီဝရာဒိပစ္စယံ၊ သက်န်း အစရှိသော ပစ္စည်းကို။ လဘာမိ၊ ၏။ ဣတိ။ ပေ။ သက္ကာရမဒေါနာမ၊ ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ပစ္စည်း ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ [သမ္မာ+ကာရေ သက္ကာရော၊ ကောင်းစွာပြုအပ်၊ မွန်မွန်မြတ်မြတ်ပြုအပ်၊ အထူးထလည်ပြုအပ်သောပစ္စည်း။]

အဝသေသဘိက္ခုနံ၊ ငါမှ ကြွင်းသော ရဟန်းတို့၏။ ပါဒပိဋိယံ၊ ခြေပမိုး၌။ အက္ခပိတုာ၊ နင်း၍။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမဏော၊ ရဟန်းတည်း။ ဝါ၊ ရဟန်းပါတကား။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ ပြော၍လည်း။ နဝန္တန္တိ၊ ရှိမခိုးကြကုန်။ မံ ပန၊ ငါ့ကိုကား။ ဒိသ္မာဝ၊ မြင်၍သာ လျှင်။ (မြင်လျှင် မြင်ခြင်းပင်။) ဝန္တန္တိ၊ ဂိုခိုးကြကုန်၏။ ပါသာဏစ္ဆတ္တံ ဝိယ၊ ကျောက်ထီးကိုကဲ့သို့။ ဂရုံ၊ အလေးဂရုကို။ ကတုာ၊ ပြု၍၎င်း။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံဝိယ၊ မီးပုံကိုကဲ့သို့လည်း။ ဒုဒ္ဓေသဒိ၊ ခဲယဉ်းစွာချဉ်းကပ်အပ်သည်ကို။ ကတုာ၊ ပြု၍၎င်း။ မညန္တိ၊ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ဣတိ။ ပေ။ ဂရုကာရမဒေါနာမ၊ အလေးဂရု ပြုခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ပဉ္စော၊ ပြဿနာသည်။ မယုမေဝ၊ ငါ၏သာ။ မုခေန၊ ခံတွင်းကြောင့်။ ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဘိက္ခာစာရံ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်သို့။ ဂစ္ဆန္တောပိ၊ သွားကုန်သော ရဟန်း

တို့သည်လည်း။ မမေဝ၊ ငါ့ကိုသာ။ ပုရတော ကတုာ၊ ရွှေ၌ပြု၍။ ဝါ၊ ရွှေက
ထား၍။ ပရိဝါရေတုာ၊ ခြံရံ၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ပေ။ ပုရေက္ခာရ
မဒေါနာမ၊ ရွှေ၌ပြုခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။

တာဝ၊ အနဂါရိယမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌဿ၊ သော။) မဟာပရိဝါရဿ၊
များသော အခြေအရံရှိသော။ အဂါရိကဿ၊ အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်
အတွက်။ (မာနော ၌ စပ်။) မံ၊ ငါ့ကို။ ပုရိသသတမ္ပိ၊ ယောက်ျားတရာသည်
၎င်း။ ပုရိသသတဿမ္ပိ၊ ယောက်ျားတထောင်သည်၎င်း။ ပရိဝါရေတိ၊ ခြံရံ၏။
အနဂါရိယဿပန၊ အိမ်၌ မတည်သော ရဟန်း၏ကား။ မံ၊ ကို။ သမဏသတမ္ပိ၊
ရဟန်းတရာသည်၎င်း။ သမဏသဟဿမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ ပရိဝါရေတိ၊ သေသာ၊
ငါ့မကြွင်းသော လူဝတ်ကြောင်တို့သည်။ ဝါ၊ ငါ့မကြွင်းသော ရဟန်းတို့သည်။
အပ္ပပရိဝါရာ၊ နည်းသော အခြေအရံ ရှိကုန်၏။ အဟံ၊ မဟာပရိဝါရေစေဝ၊
များသော အခြေအရံလည်း ရှိ၏။ သုစိပရိဝါရေစ၊ စင်ကြယ်သော အခြေ
အရံလည်း ရှိ၏။ ဣတိ၊ ပေ။ ပရိဝါရမဒေါနာမ၊ အခြေအရံကို စွဲ၍ ဖြစ်သော
မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဘောဂေါ၊ စည်းစိမ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ လာဘဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ လာဘ
သဒ္ဓါဖြင့်ပင်။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ပြီးသည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ကား
ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤအမျိုးမျိုးသော မဒကိုပြုရာ
ဌာန၌။ နိက္ခေပရာသိနာမ၊ မြှုပ်နှံထားအပ်သော စည်းစိမ်အစု မည်သည်ကို။
ဂဟိတော၊ ဘောဂဟူ၍ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့နိက္ခေပရာသိ၏ဘောဂ
ဟူ၍ ယူတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝသေသာ သံတ္တာ အတ္တနောမိမိ
၏။ ပရိဘောဂမတ္တမ္ပိ၊ သုံးဆောင်ရုံမျှလောက်ကိုလည်း။ န လာန္တိ။ မယံ ပန၊
ငါ၏ကား။ ဝါ၊ ငါ့မှာကား။ နိဓာနဂတဿေဝ၊ မြှုပ်နှံထားအပ်သည်၏ အဖြစ်
သို့ ရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓနဿ၊ ဥစ္စာ၏။ ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်
သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ပေ။ ဘောဂမဒေါနာမ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မာန်
ယစ်ခြင်း မည်၏။ ဝဏ္ဏံ ပဋိစ္စာတိ၊ ကား။ သရီရဝဏ္ဏမ္ပိ၊ ကိုယ်အဆင်းကို၎င်း။
ဂုဏဝဏ္ဏမ္ပိ၊ ဂုဏ်သတင်းကို၎င်း။ ပဋိစ္စံ၊ စွဲ၍။ (မဒေါ၌စပ်။) အဝသေသာသတ္တာ
ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ၊ မကောင်းသော အဆင်း ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အဆင်း မလှကုန်။ ဒုရူပါ၊
မကောင်းသောရုပ်ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ရုပ်မချောကုန်။ အဟံ ပန၊ ကား။ အဘိရူပေါ၊
လွန်ကဲသောအဆင်းရှိ၏။ ဝါ၊ အလွန်အဆင်းလှ၏။ ပါသာဒိကော၊ မြင်ရသူတို့၏
စိတ် ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ နိဂ္ဂုဏာ၊ ဂုဏ်မရှိ
ကုန်။ ပတ္တဋ္ဌအကိတ္တိနော၊ ပြန်နဲ့ သော ကျော်စောမဲ့ရှိကုန်၏။ မယံ ပန၊ ငါ၏
ကား။ ဝါ၊ ကား။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊ ကျော်စောသံသည်။ ဒေဝမနုဿေသု၊ နတ်လူ
တို့၌။ ပါကဋေ၊ ထင်ရှား၏။ (ကိံ၊ နည်း။) တေဂေ၊ စထရ်သည်။ ဣတိပိ၊

ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဗဟုဿုတော၊ များသော သုတဂ္ဂိ၏။ ဣတိပိ။ သီလဝါ၊ သီလဂ္ဂိ၏။ ဣတိပိ။ ဓုတဂုဏယုတ္တော၊ ဓုတင်ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်၏။ (ဣတိ သို့။ ပါကဇော)။ ဣတိ ဗဇ္ဇနဝသေန၊ (ဣတိတလုံး အကြေကြပ်ပါ)။ ပေ။ ဝတ္ထု မဒေါနာမ၊ ကိယ်အဆင်း ဂုဏ်သတင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ အပ္ပဿုတာ၊ နည်းသောသုတ ဂ္ဂိကုန်၏။ အဟံ ပန၊ ဗဟု-ဿုတော၊ များသောသုတဂ္ဂိ၏။ ဣတိ။ ပေ။ သုတမဒေါနာမ၊ ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ အပ္ပဋိ ဘာနာ၊ ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ် မဂ္ဂိကုန်။ မယံ ပန၊ ၎င်းကား။ ပဋိဘာနဿ၊ ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်၏။ ပမာဏံ နတ္ထိ။ ဣတိ။ ပေ။ ပဋိဘာနမဒေါ နာမ၊ ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။

အဟံ၊ သည်။ ရတ္တည၊ ကြာမြင့်စွာသော ညဉ့်တို့ကို သိနိုင်၏။ အသုကံ၊ ထို မည်သော။ ဗုဒ္ဓဝံသံ၊ ဗုဒ္ဓဝင်ကို။ ဝါ၊ ဘုရားရှင်၏ အနွယ်တော်ကို။ (ဇာနာမိ၊ သိ၏။) (အသုကံ) ရာဇဝံသံ၊ ရာဇဝင်ကို။ ဝါ၊ မင်းတို့၏ အဆက်အနွယ်ကို။ (ဇာနာမိ)။ (အသုကံ) ဇနပဒဝံသံ၊ ဇနပုဒ်၏ အဆက်အနွယ်ကို။ (ဇာနာမိ)။ (အသုကံ) ဂါမဝံသံ၊ ရွာ၏ အဆက်အနွယ်ကို။ (ဇာနာမိ)။ (အသုကံ) ရတ္တိန္ဒြိဝ ပရိစ္စေဒံ၊ ညဉ့် နေ့ အပိုင်းအခြားကို။ (ဇာနာမိ)။ (အသုကံ) နက္ခတ္တမဟုတ္တ ယောဂံ၊ နက္ခတ်နှင့် မဟုတ်၏ယှဉ်ခြင်းကို။ (ဇာနာမိ)။ ဣတိ။ ပေ။ ရတ္တညမဒေါ၊ ကြာမြင့်စွာသောညဉ့်တို့ကို သိသူ၏အဖြစ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။

အဝသေသာ ဘိက္ခု။ ထို့သည်။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဝါ၊ ကြီးကြားကြီးကြား။ ပိဏ္ဍပါတိကာ၊ ပိဏ္ဍပါတ်ရတင်ဆောင်တို့သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အဟံ ပန၊ ဇာတိပိဏ္ဍပါတိကော၊ ဇာတိပိဏ္ဍပါတိကတည်း။ (ရဟန်းဖြစ်သည်ကစ၍ ပိဏ္ဍပါတ်ရတင်ဆောင်တည်း။) ဣတိ။ ပေ။ ပိဏ္ဍပါတိကမဒေါနာမ၊ ပိဏ္ဍပါတ် ရတင်ဆောင်သူ၏အဖြစ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ၊ ဥညာတ အဝညာတာ၊ အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အထင်သေးခံရကုန်၏။ [အဝကို ဥပြု၍ “ဥညာတ” ဟု ဖြစ်၏။ အဝညာတ၏ ပရိယာယ်ပင်တည်း။] အဟံ ပန အနုညာတော အနဝညာတော၊ အောက်တန်း စားဟု အသိအမှတ် မပြုအပ်။ ဝါ၊ အထင်သေး မခံရ။ ဣတိ။ ပေ။ အနဝညာတ

ရတ္တည။ ။ဤအဖွင့်အရ အသက်ကြီးရုံမျှကို “ရတ္တည” ဟု မခေါ်ရ၊ အသက်ကြီးသည့် အပြင် ရှေးဖြစ်ဟောင်းများကို အောက်ပေးနိုင်သော ဗုဒ္ဓဝင်၊ ရာဇဝင်၊ ဇနပုဒ်၏သမိုင်း မြို့၏ သမိုင်း စသည်ကို မှတ်မိနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ “ရတ္တည” ဟု ခေါ်ရသည်ဟု မှတ်ပါ။ ရတ္တိယော—လွန်ပြီးသော ညဉ့်တို့၌ ဖြစ်ခဲ့သမျှ အကြောင်းအရာတို့ကို + ဇာနာတိ-သိနိုင်၏။ ဣတိ ရတ္တည။]

မဒေါနာမ၊ အထင်သေး မခံရခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။ အဝ
 သေသာနံ၊ ငါ့မူကြွင်းသူတို့၏။ ဣရိယာပထော၊ ဣရိယာပုထ်သည်။ ဝါ၊ သွားပုံ
 ရပ်ပုံ ထိုင်ပုံ လျောင်းပုံသည်။ အပါသာဒိကော၊ မြင်ရသူတို့၏ စိတ်ကြည်လင်
 ခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်။ မယှံပန၊ ၎င်းကား။ (ဣရိယာပထော) ပါသာဒိကော၊
 ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ပေ။ ဣရိယာပထမဒေါနာမ၊ ဣရိယာပုထ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော
 မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ ဆိန္ဒူပက္ခကာကသဒိသာ၊ ပြတ်သော
 အတောင်ရှိသော ကျီးနှင့်တူကုန်၏။ အဟံ ပန မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသော တန်ခိုး
 ရှိ၏။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိ၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။
 အဟံ၊ သည်။ ယံယံကမ္ပံ၊ အကြင်အကြင်အမှုကို။ ကရောမိ၊ ပြုလို၏။ တံတံ၊ ထိုထို
 အမှုသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီးနိုင်၏။ ဣတိဝါ၊ သော်၎င်း။ ပေ။ ဣဒ္ဓိမဒေါနာမ၊ ပြီးစီး
 အောင်မြင်ခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။

ဟေဋ္ဌာ၌။ ပရိဝါရဂ္ဂဟံဏေန၊ ပရိဝါရသဒ္ဓါဖြင့်။ ယသော၊ အခြံအရံကို။
 ဂဟိတောဝ၊ ယူအပ်ပြီးသည်သာ။ ဟောတိ၊ ပန၊ သော်လည်း။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊
 ဤအမျိုးမျိုးသော မဒကိုပြရာ ဌာန၌။ ပဋ္ဌာပကမဒေါနာမ၊ မည်သည်ကို။
 (သူတပါးကို ဖြစ်စေနိုင်သော အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်
 ခြင်းမည်သည်ကို။) ဂဟိတော။ သော၊ ထို ပဋ္ဌာပကမဒကို။ အဂါရိကေနပိ၊
 လူဝတ်ကြောင်ဖြင့်၎င်း။ အနဂါရိကေနပိ၊ အဂါရိက မဟုတ်သော ရဟန်းဖြင့်
 ၎င်း။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ အဂါရိကော၊ အိမ်၌တည်သော။ ဧကစ္စော၊ အချိုသော လူဝတ်
 ကြောင်သည်။ အဋ္ဌာရသသု၊ ၁၈-ရပ်ကုန်သော။ သေဏိသု၊ အသင်းအပင်းတို့
 တွင်။ ဝါ၊ အပေါင်းတို့တွင်။ ဧကိဿာ၊ ကခုသော အသင်းအပင်း၏။ ဇေဋ္ဌကော၊
 အကြီးအကဲသည်။ ဟေတိ၊ တဿ၊ ထိုအကြီးအကဲဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဝ
 သေသေ၊ မိမိမူ ကြွင်းကုန်သော။ ပုရိသေ၊ တို့ကို။ အဟံ၊ ပဋ္ဌပေမိ၊ ဖြစ်စေရ၏။
 အဟံ၊ သည်။ စီစာရေမိ၊ စီရင်ပေးရ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ အနဂါရိကောပိ၊
 အဂါရိက မဟုတ်သူလည်းဖြစ်သော။ ဧကစ္စော၊ အချိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။

ပဋ္ဌာပကမဒေါ။ ။ အဋ္ဌကထာ စာအုပ်၌ “ဥပဋ္ဌာကမဒေါ”ဟု၎င်း၊ ဋီကာ၌ “ဥပဋ္ဌာ
 ဟာမာနော”ဟု၎င်း ရှိ၏။ အနုဋီကာ၌ကား “ပဋ္ဌာပကမဒေါ”ဟု ရှိ၏။ နောက်အကျယ်၌
 “အဟံ ပဋ္ဌပေဒံ”ကို ထောက်လျှင် အနုဋီကာ ရှိသောပါဠိက ကောင်းသည်။ မိမိက သူတပါးကို
 ကြီးပွားအောင် ဖြစ်စေနိုင်သူ အကြီး အကဲ အဖြစ်ဖြင့် ကြွငါပေးနိုင်သူကို “ပဋ္ဌာပက”ဟု
 ဝေါ်သည်။ “ပဋ္ဌပေတိတိ ပဋ္ဌာပကော - ပဋ္ဌာပကံ + ပဋ္ဌစ္စ + မဒေါ ပဋ္ဌာပကမဒေါ” ဤကဲ့သို့
 သူတပါးကို ဖြစ်စေနိုင်သူ အကြီးအကဲ အဖြစ်ဖြင့် ကြွငါပေး နိုင်သူသည် အခြေအရ
 များသူသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ “ပဋ္ဌာပကမဒကို ယသမဒံ”ဟု ခေါ်ရသည် ။

ကတ္တ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌။ ဇေဋ္ဌကော၊ အကြီးအကဲသည်။ ဟောတိ။ တဿ၊ ထိုအနဂါရိက အကြီးအကဲ၏။ အဝသေသာဘိက္ခုမယံ၊ ဤဝါဒေ၊ ဤဝါဒ၌။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ အဟံ၊ ဇေဋ္ဌကော၊ အကြီးအကဲတည်း။ ဣတိ။ ပေ။ ယသမဒေါနာမ၊ အခြံအရံကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာဒုဿိလ၊ သီလမရှိကုန်။ အဟံ ပန သီလဝါ၊ သီလရှိ၏။ ဣတိ။ ငပ။ သီလမဒေါနာမ၊ သီလကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။ အဝသေသသတ္တာနံ၊ ငါမှ ကြွင်းသော သတ္တဝါတို့၏။ ကုက္ကုဋ္ဌဿ၊ ကြက်၏။ ဥဒကပါနမတ္ထေပိ၊ ရေကိုသောက်ရာ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ကာလေ၊ ၌။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ စိတ်၏သုတည်းသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ။ အဟံပန ဥပစာရပုနာနံ၊ ဥပစာရဈာန် အပုနာဈာန်တို့ကို၊ လာဘိ၊ ရခြင်းရှိ၏။ ဣတိ။ ပေ။ ဈာနမဒေါနာမ၊ ဈာန်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။

အဝသေသာ သတ္တာ၊ နိဿိပျီ၊ လက်မှုပညာအတတ် မရှိကုန်။ အဟံ ပန သိပ္ပဝါ၊ လက်မှုပညာအတတ် ရှိ၏။ ဣတိ။ ပေ။ သိပ္ပမဒေါနာမ၊ လက်မှုပညာ အတတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ၊ ရဿ၊ ပုကုန်၏။ အဟံပန ဒီဃော၊ မြင့်၏။ ဣတိ။ ပေ။ အာရောဟမဒေါနာမ၊ အရပ် အဖောင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ၊ ရဿ ဝါ၊ ပုကုန်သည်သော်လည်း။ ဟောန္တိ။ ဒီဃာဝါ၊ ရှည်ကုန်သည်သော်လည်း။ (ဟောန္တိ)။ အဟံ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော၊ ပညောင်ပင်၏ အဝန်းကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသောကိုယ် ရှိ၏။ ဣတိ။ ပေ။ ပရိကာဟမဒေါနာမ၊ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသသတ္တာနံ၊ တို့၏။ သရီရသဏ္ဌာနံ၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန်သည်။ ဝိဂ္ဂပံ၊ ဖောက်ပြန်သောအဆင်း ရှိ၏။ ဗိဘတ္တံ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ရှိ၏။ မယံ ပန (သရီရသဏ္ဌာနံ) မနာပံ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေနိုင်၏။ ဝါ၊ နှစ်သက်ဘွယ်ရှိ၏။ ပါသာဒိကံ၊ မြင်ရသူတို့၏စိတ် ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဣတိ။ ပေ။ သဏ္ဌာနမဒေါနာမ၊ ပုံသဏ္ဌာန်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်၏။ အဝသေသာသံ သတ္တာနံ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ဒေါသ၊ အပြစ်တို့သည်။ ဗဟူ၊ များကုန်၏။ မယံ ပန သရီရေ ကေသဂ္ဂမတ္တဗ္ဗိ၊ တဆံဈားမျှလည်း ဖြစ်သော။ ဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ။ ပေ။ ပရိပူရိမဒေါ နာမ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသောကိုယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။

၈၄၅။ ဣက္ခေန၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဣဗ္ဗိနာဌာနေန၊ ဤပါဠိ ရပ်ဖြင့်။ သဝတ္တုကံ၊ တည်ရာဝတ္ထုနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ (မာန၏တည်ရာ ဇာတိ ဂေါတ္ထ။ ပေ။ ပါရိပူရိတိုင်အောင် ဝတ္ထုနှင့်တကွဖြစ်သော။) မာနံ၊ မာနကို။ ကထေ- တွာ၊ ဟောတေ မိမ္မပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အဝတ္တုကံ၊ တည်ရာဝတ္ထု မရှိသော။ နိဗ္ဗတ္တိတဖာနမေဝ (နိဝတ္တိတဖာနမေဝ)၊ ဇာတိဂေါတ္ထစသော ပညတ်ပုနစ်မေ

အပ်သော ပရမတ္ထဖြစ်သော မာနကိုသာ။ ဒသေန္နော၊ ကြောင့်။ တတ္ထကတမော မဒေါတိအာဒိ အာဟ။ တံ၊ ထို တတ္ထ ကတမော မဒေါ အစရှိသော စကားရပ် သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဂဌဇီ။ ပမာဒနိဇ္ဇေသေ ဌိ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ စိတ္တဿ ဝေါ သဂ္ဂေါတိ၊ ကား။ ဧတ္ထကေသု ဣမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဣမေသုဌာနေ သု ဤဌာနတို့၌။ (ကာယဒုစ္စရိဖေစသော ပါဠိတော်လာ ဌာနတို့၌)။ သတိ ယာ၊ ဖြင့်။ အနိဂ္ဂဏိတော၊ မနိပ်မု၍။ စိတ္တဿ၊ ကို။ ဝေါသဇ္ဇနံ၊ လွတ်ထားခြင်း တည်း။ သတိဝိရဟော၊ သတိမှ ကင်းခြင်းတည်း။ ဣတိအတ္ထော။ ဝေါသဂ္ဂါနု ပျါဒနန္တိ၊ ကား။ ဝေါသဂ္ဂဿ၊ စိတ်ကိုလွတ်ထားခြင်းကို။ အနုပ္ပါဒနံ၊ အဖန်ဖန် ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ လွတ်ထားခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ [စာအုပ်တို့၌ “အနုပ္ပါဒါနံ” ဟု တွေ့ရ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “အနုပ္ပါဒါနံ၊ (အနု+ဥပ္ပါဒါနံ) ဟု တွေ့ရ၏။ နိဿယပါဠိကကောင်းမည်ထင်သည်။] အသက္ကစ္စ ကိရိယတာတိ၊ ကား။ ဒါနာဒိနံ၊ ဒါန အစရှိကုန်သော။ ဧတေသံ ကုသလမ္မော နံ၊ ဤကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ ခြင်းငှါ။ ပုဂ္ဂလဿဝါ၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်၎င်း။ ဒေယျမေဃဿဝါ၊ လှူထိုက်သောသဘောရှိသော ပစ္စည်းကို သော်၎င်း။ (လှူဘွယ်ဝတ္ထုကိုသော်၎င်း။) အသက္ကစ္စကရဏဝသေန၊ သက္ကစ္စကို မပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (မရိမသေပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) အသက္ကစ္စကိရိယာ၊ သက္ကစ္စကို မပြုခြင်းတည်း။ သတတဘာဝေါ၊ အမြဲမပြတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သာတစံ၊ မည်၏။ သတတဘာဝေါ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ အသာတစံ၊ အမြဲမပြတ် သည်၏အဖြစ် မဟုတ်။ န သာတစွကိရိယတာ၊ အမြဲမပြတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြုခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ အသာတစွကိရိယတာ၊ မည်၏။ အနဋ္ဌိတကရဏံ၊ စွဲမြဲတည်တံ့စွာ မပြုခြင်းသည်။ အနဋ္ဌိတကိရိယတာ၊ မည်၏။ (စွဲမြဲတည်တံ့စွာ ပြုခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်မည်၏)။

ယံထာနာမ၊ ဥပမာ မည်သည်ကား။ ကကဏကော၊ ပုတ်သင်ညိုသည်။ ထောက်၊ အတန်ငယ်။ (အနည်းငယ်)။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်နေ၏။ နိရန္တရံ၊ အကြားမရှိ အောင်။ (အဆက်မပြတ်)။ န (ဂစ္ဆတိ) ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာ

အနဋ္ဌိတကိရိယတာ။ ။ ဤပုဒ်၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော အဋ္ဌိတကိရိယတာကို အဋ္ဌသာလိနိ သုတ္တန္တိက နိက္ခေပကဏ္ဍအပွင့်၌ “အဋ္ဌိတ ကိရိယတာတိ ခဏ္ဍံ ဆကတွာ (ကျိုးပေါက်အောင် မလုပ်ဘဲ) အဋ္ဌပေတွာ (တန်ရပ်၍ မထားဘဲ) ကရဏံ” ဟု ပွင့်၏။ ထို့ ကြောင့် တန်ရပ်၍ထားသော ပြုခြင်းကို “အနဋ္ဌိတကိရိယတာ” ဟု ဆိုသည်။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားအောင် “ယထာနာမ ကကဏကော” စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ ဆရာပွင့်သည်။

လျှင်။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကေဒိဝသံ၊ တနေ့၌။ ဒါနံ၊ ဒါနကို။ ဒတူဝါ၊ ပေးပြီး၍သော်၎င်း။ ပူဇံ၊ ပူဇော်မှုကို။ ကတူဝါ၊ ပြုပြီး၍သော်၎င်း။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ သုတူဝါ၊ နှာပြီး၍သော်၎င်း။ သမဏဓမ္မံ၊ ရဟန်းတရားကို။ ကတူဝါ၊ သော်၎င်း။ ပုန၊ တဖန်။ စိရဿံ၊ ကြာမြင့်မှ။ (အကြာကြီးနေမှ။) ကဓေတိ၊ ပြု၏။ နိရန္တရံ၊ အကြားမရှိအောင်။ နပဝတ္တေတိ၊ မဖြစ်စေ။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သာကိရိယာ၊ ထို အမှုအရာကို။ အနတ္တိတကိရိယတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ဩလိနဝုတ္တိတာတိ၊ ကား။ နိရန္တရကရဏ သင်္ခါတဿ၊ အဆက်မပြတ်ပြုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိပ္ပါရဿေဝ၊ ပျံ့နှံ့ခြင်း၏ပင်။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ လိနဝုတ္တိဇာ၊ လိနဝုတ္တိတာ မည်၏။ (တုန့်ဆုတ်သော ဖြစ်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ် မည်၏။) နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာတိ၊ ကား။ ကုသလကိရိယာယ၊ ကုသိုလ်ကို ပြုခြင်း၌။ ဝီရိယဆန္ဒဿ၊ လုံ့လ ဝီရိယဟူသော ဆန္ဒ၏။ နိက္ခိတ္တဘာဝေါ၊ ချထားအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္တိ)။ နိက္ခိတ္တဓရတာတိ၊ ကား။ ဝီရိယဓရဿ၊ ဝီရိယတည်း ဟူသော တာဝန်ကို။ (အားပါးထုတ်လျက် ဆောင်ရွက်ကြောင်း တာဝန်ကို)။ ဩဇောပနံ၊ ချထားခြင်းတည်း။ ဩသက္ကိတမာနသတာ၊ ဆုတ်နှစ်သောစိတ် ရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ အနဓိဋ္ဌာနန္တံ၊ ကား။ ကုသလကရဏေ၊ ကုသိုလ်ကို ပြုခြင်း၌။ ပတိဋ္ဌာဘာဝေါ၊ တည်တံ့ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်တည်း။ အနန္တယောဂေါတိ၊ ကား။ အနန္တယူဉ္ဇနံ၊ အဖန်ဖန်အားမထုတ်ခြင်းတည်း။ ပမာဒေါတိ၊ ကား။ ပမဇ္ဇနံ၊ မေ့လျော့ခြင်းတည်း။ ယော ဝေရူပေါ ပမာဒေါတိ ဣဒံ၊ သည်။ အတ္ထ ပရိယာယဿ၊ ပရိယာယ်ဖြစ်သော အနက်၏၎င်း။ ဗျဉ္ဇနပရိယာယဿစ၊ ပရိယာယ်ဖြစ်သောသဒ္ဓါ၏၎င်း။ ပရိယန္တာဘာဝတော၊ အဆုံး၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အာကာရဒဿနံ၊ ပမာဒ သဒ္ဓါ၏ အခြင်းအရာကို ပြုခြင်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ။

(ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ)။ အဒိဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဒဿိတော၊ ပြုအပ်သော။ ယူယံ (ယော+အယံ) ပမာဒေါ၊ အကြင် ပမာဒသည်။ (အတ္တိ)။ အညောပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ဝေမာကာရော၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာရှိသော။ ဝေံ ဇာတိကော၊ ဤသို့သော ဖြစ်ပုံဇာတ်ရှိသော။ ယော ပမာဒေါ၊ သည်။ ပမဇ္ဇနာကာရဝသေန၊ မေ့လျော့ပုံ အခြင်းအရာ၏ အဝှမ်းဖြင့်။ ပမဇ္ဇနာ (တိ)၊ ဟူ၍၎င်း။ ပမဇ္ဇိတဘာဝ ဝသေန၊ မေ့လျော့သော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပမဇ္ဇိတတ္တိတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ် အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတော၊ ရောက်ပြီ။ အယံ၊ ဤ မေ့လျော့ခြင်းကို။ ပမာဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ (ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။

လက္ခဏတော၊ လက္ခဏာအားဖြင့်။ သေ (သော ပမာဒေါ)။ သည်။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေသု၊ တို့၌။ သတိဝေါဿဂ္ဂလက္ခဏော၊ သတိကို လွတ် ထားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထို ၅-ပါးသော ကာမဂုဏ်၌ပင်။ သတိ- ယာ၊ သတိကို။ ဝိသဋ္ဌာကာရော၊ လွတ်ထားခြင်း အခြင်းအရာဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၇၄၇။ ထမ္ဘနိဒ္ဓေသေ၊ ၌။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ထဒ္ဓဋ္ဌေန၊ တောင့်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ထမ္မော၊ ထမ္မ မည်၏။ ခလိယာ၊ ကစိရည်ကြောင့်။ ထဒ္ဓသာဋ္ဌကဿဝိယ၊ တောင့်မာနေသော အဝတ် ၏ ကဲ့သို့။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ထဒ္ဓတာ၊ တောင့်မာသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ ထန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဧထေ၊ ဤ ထမ္ဘနိဒ္ဓေသ၌။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။ ထမ္ဘနာကာရော၊ တောင့်မာခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ ထမ္ဘနာ၊ မည်၏။ ထမ္ဘိတဿ၊ တောင့်မာသော စိတ်၏။ ဝါ၊ ထန်သော စိတ်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ ထမ္ဘိတတ္ထံ၊ မည်၏။ ကက္ခဋ္ဌဿ၊ ခက်မာ သော။ ပဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌိယံ၊ မည်၏။ [ဘာဝ အနက်၌ ဣ ပစ္စည်းသက်၊ အ ကို ဣ ပြု။] ဖရူသဿ၊ ကြမ်းတမ်းသော။ ပဂ္ဂလဿ၊ ဘာဝေါ၊ သည်။ ဖာရူသိယံ၊ မည်၏။ အဘိဝါဒနာဒိသာမိစိရဟာနံ၊ ရှိခိုးခြင်း အစရှိသော အရိအသေ ပြုခြင်းကို ထိုက်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပေါ်၌။ တဿာ သာမိဝိယာ၊ ထို အရိအသေ ပြုခြင်းကို။ အကရဏဝသေန၊ မပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥဇုမေဝ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်။ (မကိုင်းမညွတ်ဘဲ သာလျှင်)။ ဌပိတစိတ္တဘာဝေါ၊ ထားအပ်သောစိတ် ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ဥဇုစိတ္တတာ၊ မည်၏။ [“ရိုးသား ဖြောင့်မတ်”ဟု ဆိုရာ၌ သုံးစွဲ အပ်သော ဥဇုမုနိ မဟုတ်၊ လူကြီးများ၏ ရှေ့၌ မကိုင်းမညွတ်ဘဲ မတ်မတ် နေခြင်းကို “ဥဇု”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ မကိုင်းမညွတ်ဘဲ မတ်မတ်နေကြောင်း၊ စိတ်ရှိသူကို “ဥဇုစိတ္တတာ”ဟု ဆိုသည်။] ထဒ္ဓဿ၊ တောင့်မာသော။ ဝါ၊ ထန်သော။ အမုဒုနော၊ မနူးညံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ အမုဒုတာ၊ မည်၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤ တောင့်မာ ခက်ထန်သော သဘောကို။ ထမ္မောနာမ၊ ထမ္မမည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ယေန၊ အကြင် ထမ္မတရားနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပဂ္ဂလော၊ သည်။ ဂိလိတနဂံလသိသော၊ မျှီအပ်သော ထွန်တုံး၏အဦးရှိသော။ ဝါ၊ ထွန်တုံး အဦးကို မျှီထားသော။ အဇဂဏေဝိယ၊ စပါးကြီးမြေသည်ကဲ့သို့၎င်း။ ဝါတ- ဘရိတာ၊ လေဖြင့်ပြည့်သော။ ဘတ္ထဝိယ၊ ဖားဖိုသည်ကဲ့သို့၎င်း။ စေတိယံ ဝါ၊ စေတီတော်ကိုသော်၎င်း။ ဝုဇုတရေဝါ၊ သီတင်းကြီးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သော်၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဩနမိတံ၊ ကိုင်းညွတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ပရိယန္တေနေဝ၊ အစွန်အဖျား အရပ်ဖြင့်သာလျှင်။ စရတိ၊ လှည့်လည်၏။

[ဆရာကြီးတို့၏ အနီးသို့ ရောက်သွားလျှင် အရိုအသေပေးရမည်စိုးသောကြောင့် အစွန်အဖျား အရပ်ဖြင့်သာ လှည့်လည် သွားလာ၏” ဟူလို။] သွယ်၊ ထို ထမ္မသည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဥဗ္ဗုမာတဘာဝလက္ခဏော၊ ပူးရောင်သည်၏အဖြစ် ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၄၈။ သာရမ္ပနိဒွေသေ၊ ဌံ။ (အတ္ထော ဝေဝေဒိတဗ္ဗော) ။ သာရမ္ပန ဝသေန၊ လွန်စွာချုပ်ချယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သာရမ္ပော၊ မည်၏။ ပဋိပုရိတွာ၊ တဖန်ဖြန့်၍။ သာရမ္ပော၊ လွန်စွာချုပ်ချယ်ခြင်းသည်။ ပဋိသာရမ္ပော၊ မည်၏။ သာရမ္ပနာကာရော၊ လွန်စွာချုပ်ချယ်ခြင်းဟူသောအခြင်းအရာသည်။ သာရမ္ပ- နာ၊ မည်၏။ ပဋိပုရိတွာ၊ တဖန်ဖြန့်၍။ သာရမ္ပနာ၊ လွန်စွာချုပ်ချယ်ခြင်းသည်။ ပဋိသာရမ္ပနာ၊ မည်၏။ ပဋိသာရမ္ပိတဿ၊ တဖန်လွန်စွာ ချုပ်ချယ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ ပဋိသာရမ္ပိတတ္ထံ၊ မည်၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤချုပ်ချယ်ခြင်းသဘောကို။ သာရမ္ပောနာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သွယ်၊ ထို သာရမ္ပကို။ လက္ခဏာတော၊ လက္ခဏာအားဖြင့်။ ကရဏတ္ထရိယ လက္ခဏောနာမ၊ ပြုခြင်းအားဖြင့် သာလွန်လိုသည်၏ အဖြစ်ဟူသောလက္ခဏာ ရှိသည်မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ယေန၊ ယင်းသာရမ္ပနှင့်။ သမန္တာဂတော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တဒ္ဓိ ဂုဏံ တဒ္ဓိဂုဏံ၊ ထိုထက်နှစ်ဆတက်၊ ထိုထက်နှစ်ဆတက်ကို။ (သူ့ထက် နှစ်ဆတက်၊ သူ့ထက်နှစ်ဆတက်ကို။) ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ အဂါရိကော၊ အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်သည်။ သမာနော၊ သော်။ ဧကေန၊ တယောက် သည်။ ကေသ္မိံ၊ တခုသော။ ဃရဝတ္ထုသ္မိံ၊ အိမ်ရာကို။ သဇ္ဇိတေ၊ စိမံအပ်သော်။ အပရော၊ အခြားတယောက်သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ခုကုန်သော။ ဝတ္ထုနိ၊ အိမ်ရာတို့ကို။ သဇ္ဇေတိ၊ စိမံ၏။ အပရော၊ သည်။ စတ္တာရိ(ဝတ္ထုနိ သဇ္ဇေတိ။) အပရော၊ အဋ္ဌ (ဝတ္ထုနိ သဇ္ဇေတိ) ။ အပရော သောဋ္ဌသ (ဝတ္ထုနိ သဇ္ဇေတိ) ။ အနဂါရိကော၊ အဂါရိက မဟုတ်သောရဟန်းသည်။ သမာနော၊ သော်။ ဧကေန၊ တပါးသော ရဟန်းသည်။ ကေသ္မိံ၊ တခုသော။ နိကာယေ၊ နိကာယ်ကို။ ဂဟိတေ၊ သင်ယူ အပ်ခသော်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဧတဿ၊ ဤရဟန်း၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝါ၊ အောက်က။ န ဘဝိဿာမိ၊ မဖြစ်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အပရောတပါးသော

ကရဏတ္ထရိယ လက္ခဏော နာမ။ ။ ကရဏဿ၊ သူတပါး ပြုခြင်းထက်။ ဥတ္တရကိရိယာ၊ လွန်အောင် ပြုခြင်းသည်။ ကရဏတ္ထရိယံ၊ မည်၏။—ဋီကာ။ ဤဋီကာ အဖွင့်သည် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဘာတည်း။ ဥတ္တရဿ+ဘာဝေါ ဥတ္တရိယံ၊ ကရဏေန+ဥတ္တရိယံ၊ ကရဏတ္ထရိယံ=ပြုခြင်း အားဖြင့် သာလွန်သည်၏ အဖြစ်။ ဤသို့အနုဋီကာဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်ကား သဋ္ဌတ္ထ အဖွင့် တည်း။ သာရမ္ပေန၊ ချုပ်ချယ်ခြင်းအားဖြင့်။ ပရဿ၊ ၏။ ကိရိယတော၊ ပြုခြင်းထက်။ ဥတ္တရိ ကိရိယာ၊ သာလွန်၍ ပြုခြင်းတည်း။—အနု။

ရဟန်းသည်။ ခွေ(နိကာယေ) ဂဏှာတိ။ အပရောတယော(နိကာယေဂဏှာတိ)၊ အပရော စတ္တာရော (နိကာယေဂဏှာတိ)။ အပရောပဉ္စ (နိကာယေ ဂဏှာတိ)။

ဟိ၊ မှန်။ သာရမ္ဘဝသေန၊ လွန်စွာ ချုပ်ချယ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟိတုံ၊ သင်ယူခြင်းငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ သေ (သေဝေ)၊ ဤချုပ်ချယ်ခြင်းသဘော တရားသည်။ အကုသလပက္ခော၊ အကုသိုလ်၏အဘို့ဖြစ်သော။ နိရယဂါမိမဂ္ဂေါ၊ ငရဲသို့သွားကြောင်းလမ်းတည်း။ ပန၊ ကား။ ကုသလပက္ခဝသေန၊ ကုသိုလ်အဘို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကေသိံ၊ တယောက်သည်။ ဧကံ၊ တခုသော။ သလကကတ္တံ၊ သလကဘတ်ကို။ ဒေန္တေ၊ လှူလသော်။ ခွေ၊ နှစ်ခုသောသလကဘတ်တို့ကို။ ဒါတုံ၊ ငှါငှင်း။ (ဝဇ္ဇတိ)။ ခွေ၊ တို့ကို။ ဒေန္တေ၊ သော်။ စတ္တာရိ၊ လေးခုကုန်သော သလကဘတ်တို့ကို။ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ဘိက္ခုနာပိ၊ ရဟန်းသည်လည်း။ ပရေန၊ တပါးသောရဟန်းသည်။ ဧကေသိံ၊ တခုသော။ နိကာယေ၊ ကို။ ဂဟိစတ၊ သော်။ ခွေ နိကာယေ၊ တို့ကို။ ဂဟေတု၊ သင်ယူ၍။ သဇ္ဈာယန္တဿ၊ သရဇ္ဈာယ်လ သော်။ ဝါ၊ သော။ မေငါ့အား။ ဖာသု၊ ချမ်းသာခြင်းသည်။ ဟေတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဝဇ္ဇပက္ခေ၊ ဝဋ်မှကင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအဘို့၌။ ဌတု၊ တည်၍။ တဒုတ္တရိ၊ ထို့ထက်အလွန်။ (သုတပါးထက် သာလွန်အောင်။) ဂဏှိတုံ ဝဇ္ဇတိ။

၈၄၉။ အတြိစ္စတာနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော)။ အရိယ ဝံသသုတ္တေ၊ အရိယဝံသသုတ်၌။ (စတုက္ကအင်္ဂုတ္တိရ်၊ ပဌမပဏ်၊ ဥရုဝေလဝဂ်၊ အရိယဝံသသုတ်၌။) လာမကလာမကဋ္ဌော၊ ညှိသောပစ္စည်း၊ ညှိသောပစ္စည်း ဟူသော အနက်သည်။ ဣတရိတရဋ္ဌော၊ ဣတရိတရအနက်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ (ဣတရိတရဋ္ဌံ၊ ဣတရိတရအနက်ကို။ ဝါ၊ ညှိသောပစ္စည်း၊ ညှိသောပစ္စည်းဟူသောအနက်ကို။) အဂ္ဂဟေတု၊ မယူမူ၍။ စိဝရာဒိ၊ သက်န်း အစရှိသော ဝတ္ထုတို့တွင်။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင် ဝတ္ထုသည်။ ဝါ၊ ကို။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ တေန တေန၊ ထိုထိုရအပ်ပြီးသောဝတ္ထုဖြင့်။ အသန္တိ- ဌဿ၊ မတင်းတိမ်မရောင့်ရဲသော ရဟန်း၏။ (ဘိယျော၎ ကမ္ပတာ၌စပ်။) ပန၊ ကား။ ရူပပေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု၊ ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့တွင်။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင်အာရုံသည်။ ဝါ၊ ကို။ လဒ္ဓံ ဟောတိ။ တေန တေန၊ ထိုထို ရအပ်သော အာရုံဖြင့်။ အသန္တိဌဿ ဂိဟိနောဝါ၊ လူဝတ်ကြောင်၏သော် လည်း။ (ဘိယျောကမ္ပတာ၌စပ်။) ဘိယျောကမ္ပတာတိ၊ ကား။ ဝိသေသကာမ- တာ၊ အထူးကိုအလိုရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ) ။ ဣစ္ဆနကဝသေန၊ လိုချင်ခြင်း ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဣစ္ဆာ၊ ဣစ္ဆာမည်၏။ ဣစ္ဆာဝ၊ လိုချင်ခြင်းသည်ပင်။ ဣစ္ဆာဂတာ၊ ဣစ္ဆာဂတာမည်၏။ [ဂတအနက် မရှိ။] ဝါ၊ တနည်း။ ဣစ္ဆနကာရော၊ လိုချင် ခြင်းဟူသောအခြင်းအရာသည်။ (ဣစ္ဆာဂတာမည်၏။) [ဣစ္ဆာယံ၊ လိုချင်ခြင်း ၏။ ဂမနာ ပဝတ္တနာ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာတည်း။ ဣစ္ဆာဂတာ၊ ရာ။] အတ္တနော၊

၏။ လာဘ်၊ ရအပ်သောပစ္စည်းကို။ အတိစ္စ၊ ကျော်လွန်၍။ ဣစ္ဆာတာဝေါ၊ လိုချင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ အတိစ္စတာ၊ မည်၏။

ရာဂေါတိအာဒိနိ၊ ရာဂအစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ဝုတ္တတ္တာ နေဝ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤလွန်၍လိုချင်ခြင်းကို။ အတိစ္စတာနာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အတြိစ္စတာတိပိ၊ အတြိစ္စတာဟူသောအမည်သည်လည်း။ တေဿာဝေ၊ ဤအတိစ္စတာ၏ပင်။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ [အတြ၊ ဟိုဟာဟိုဟာ ဌ။ ဣစ္ဆာတာ အတြိစ္စတာ။ အတိစ္စတာနှင့် အဓိပ္ပါယ်တူသော်လည်း အနက် မတူပဲ။ ဤအတိစ္စတာ အတြိစ္စတာပုဒ်တို့၏ ရုပ်ပြီးပုံကို ဋီကာ၌ရှုပါ။] ပန၊ သဘာဝတ္ထမှတပါး၊ လက္ခဏတ္ထကား။ လက္ခဏာတော၊ လက္ခဏာအားဖြင့်။ သကလာပေ၊ မိမိရအပ်သောပစ္စည်း၌။ အသန္နုဋ္ဌိ၊ မတင်းတိမ်ခြင်းသည်၎င်း။ ပရလာပေ၊ သူတပါးရအပ်သောပစ္စည်း၌။ ပတ္တနာဝ၊ တောင့်တခြင်းသည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ တေ၊ ဤ မိမိရအပ်သောပစ္စည်း၌ မတင်းတိမ်နိုင်ခြင်း၊ သူတပါးရအပ် သောပစ္စည်း၌ တောင်းတခြင်းသည်။ အတြိစ္စတာလက္ခဏံ၊ အတြိစ္စတာ၏ လက္ခဏာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အတြိစ္စပုဂ္ဂလဿ၊ ဟိုဟာ ဟိုဟာ၌ လိုချင်ခြင်းရှိ သောပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်၌။ ဝါ၊ မိမိဟာမှတပါး၊ ဟိုဟာ ဟိုဟာ၌ လိုချင်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်၌။ အတ္တနာ၊ သည်။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော။ ပဏီတမ္ပိ၊ မွန်မွန်မြတ်မြတ် ပစ္စည်းသည်လည်း။ လာမကံဝယ၊ ညံ့ သောပစ္စည်းသည်ကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်၏။ ပရေန၊ သူတပါးသည်။ လဒ္ဓံ၊ သော။ လာမကမ္ပိ၊ ညံ့သောပစ္စည်းသည်လည်း။ ပဏီတံဝိယ၊ အမွန်အမြတ်သည်ကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်၏။ ဧကဘာဇနေ၊ တအိုး တည်း၌။ ပက္ကာ၊ ကျီအပ်သော။ ယာဂုဝါ၊ ယာဂုသည်၎င်း။ [“ပက္ကာယာဂု”ဟု ဝါကျရှိမှ နောက်ပုဒ်များသို့ လိုက်၍ ကောင်းသည်။] (ပက္ကာ)၊ ချက်အပ်သော။ ဘတ္တံဝါ၊ ထမင်းသည်၎င်း။ (ပက္ကာ)၊ ကြော်အပ်သော။ ပူပေါဝါ၊ မုန့်သည်၎င်း။ အတ္တနာ၊ ၎င်း။ ပတ္တေ၊ ဆပိတ်၌။ ပက္ခိတ္တော၊ ထည့်အပ်သည်။ (သမာနော) လာမကော ဝိယ၊ ညံ့သကဲ့သို့။ (ခါယတိ)။ ပရဿ၊ ၎င်း။ ပတ္တေ (ပက္ခိတ္တော သမာနော) ပဏီတောဝိယ၊ မွန်မြတ်သကဲ့သို့။ ခါယတိ။ ပန၊ ဆက်။ အယံ အတြိစ္စတာ၊ သည်။ ပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ၊ ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ဂိဟိနမ္ပိ၊ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ သန္တာန် ၌၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်သည်သာ။

တတြ၊ ထိုအတိစ္စတာ အတြိစ္စတာဖြစ်ရာ၌။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့တို့ ကား။ ဝတ္ထုနိ၊ ဝတ္ထုတို့တည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဧကော၊ သော။ ကုဋ္ဌမ္ပိကော၊ သူကြွယ် သည်။ တိ သ၊ သုံးကျိပ်သော။ ဘိက္ခုနိယော၊ ဘိက္ခုနီတို့ကို။ နိမန္တေတွာ၊ ပင့်ဖိတ်၍။ သပူပံ၊ မုန့်တို့နှင့်တကွဖြစ်သော။ ဘတ္တံ၊ ဆုမ်းကို။ အဒါသိ၊ လှူပြီ။ သံသ- ထွေရိ၊ သံသာ၏ ထေရ်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီသည်။ သဗ္ဗဘိက္ခုနိနိ၊ အလုံးစုံသော

ဘိက္ခုနီတို့၏။ ပတ္တေ၊ သပိတ်၌။ ပူပံ၊ ရအပ်သော မုန့်ကို။ ပရိဝတ္ထာပေတွာ၊ မိမိ မုန့်ဖြင့်လဲလှယ်စေ၍။ ပစ္စာ၊ နောက်ဆုံး၌။ အတ္တနာ၊ သည်။ လဒ္ဓမေဝ၊ ရအပ်သော မုန့်ကိုသာ။ ခါဒိ၊ စားပြီ။ [အခြားဘိက္ခုနီတို့၏ သပိတ်ထဲ၌ရှိသော မုန့်ကို မိမိမုန့်ထက် ကောင်းမည်ထင်သောကြောင့် ထပ်ခါထပ်ခါ လဲလှယ်ပြီး၍ နောက်ဆုံး၌ မထူးသောကြောင့် မိမိရအပ်သော မုန့်ကိုပင် စားရသည်ဟူလို။]

ဗာရာဏသီရာဇာပိ၊ ဗာရာဏသီမင်း တယောက်သည်လည်း။ အင်္ဂါရပက္ကမံသံ၊ မီးကျိုး၌ကင်အပ်သော အသားကို။ ခါဒိဿာမိ၊ ခဲစားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ [တောထဲ၌သမင်စသည်ကိုပစ်၍ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် မီးကင်၍စားမည်ဟုကြံ၍။] ဒေဝိ၊ မိဖုရားကို။ အာဒါယ၊ ခေါ်ယူ၍။ အရညံ၊ တောသို့။ ပဝိဇ္ဇော၊ ဝင်ပြီးသည်။ (ဟုတွာ) ကေ၊ တကောင်သော။ ကိန္နရိ၊ ကိန္နရီမကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဒေဝိ၊ မိဖုရားကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ တဿာ၊ ထိုကိန္နရီမ၏။ အနုပဒံ၊ ခြေရာအစဉ်သို့။ ဂတော၊ လိုက်ပြီ။ [အတြိစ္ဆတာဖြစ်ပုံကိုပြသည်။ မိဖုရားကိုလွန်၍ ကိန္နရီမကို ကြိုက်သောကြောင့် ပယ်စွန့်သည်။] ဒေဝိ၊ မိဖုရားသည်။ နိဝတ္တိတွာ၊ ပြန်နှစ်၍။ အဿမပဒံ၊ သခမ်းကျောင်းသို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ကသိဏပရိကမ္ပံ၊ ကသိုဏ်းပရိကမ်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ အဋ္ဌ၊ သမာပတ္တိယော၊ သမာပတ်တို့သို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အဘိညာယောစ၊ အဘိညာဉ်တို့သို့၎င်း။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ နိသိန္နာ၊ ထိုင်နေသည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်စဉ်။) ရာဇာနံ၊ မင်းကို။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ မိမိအထံသို့ ပြန်လာသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဥပတိတွာ၊ ပျံတက်၍။ အဂမာသိ၊ သွားပြီ။ ရက္ခေ၊ သစ်ပင်၌။ အဓိဝတ္ထာ၊ စိုးအုပ်၍နေသော။ ဒေဝတာ၊ ရုက္ခဇိုင်းနတ်သည်။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ အာဟ၊ (ပြက်ရယ်ပြုသော အားဖြင့်) ပြောပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) အတြိစ္ဆံ၊ အတိလောဘောန။ ပေ။ အဟံဝအသိတာဘုယာတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ) ။

[စန္ဒကိန္နရိ၊ စန္ဒာမည်သော ကိန္နရီမကို။ ပတ္တယန္ဓော၊ တောင့်တသော။ အဟံ၊ ငါသည်။ (ဗာရာဏသီမင်းဖြစ်သော ငါသည်။) အသိတာဘုယာ၊ အသိတာဘူမိဖုရာမု။ (ဟာယတိ)ဣဝ၊ ယုတ်လျော့ဆုံးရှုံးရသကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အတိလောဘောန၊ လွန်စွာလိုချင်သောလောဘဖြင့်၎င်း။ အတိလောဘမဒေနစ၊ လွန်၍ လိုချင်ခြင်းဟူသော မာန်ယစ်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ အတြိစ္ဆံ၊ လွန်၍လိုချင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (မိမိရအပ်သော အာရုံမှတ်ပါး ဟိုအာရုံ ဟိုအာရုံ၌ လိုချင်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အတ္တမှာ၊ မိမိစီးပွားမှ။ (မိမိယူအပ်ပြီး ရအပ်ပြီးသော စီးပွားမှ။) ဟာယတိ၊ ယုတ်လျော့ဆုံးရှုံးရ၏။ မင်းကို ပြောင်လျော်သော ဂါထာဖြစ်၍ “အဟံဝ” ဟု ဆိုထားသည်။ စာအုပ်တို့၌ “အတ္တမှာ” ဟုရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ “အတ္တ” ကို မဖွင့်။ “အတ္တာ” ကိုသာဖွင့်သည်။ [စန္ဒကိန္နရိ၊ စန္ဒာမည်သော ကိန္နရီမကို။ ပတ္တယန္ဓော၊ တောင့်တသော။ (အဟံ၊ ဗာရာဏသီမင်း

ဖြစ်သော ငါသည်။) အသိတာဘုယာ၊ အသိတာအူမည်သော။ ရာဇေတယ၊ မင်းသွီးမှ။ ဟိနော ပရိဟိနောယထာ၊ ယုတ်လျော့ဆုံးရှုံးရသကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ အတြိစ္ဆံ၊ လွန်၍လိုချင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတီလောဘေန၊ လွန်၍လိုချင်သော လောဘဖြင့်။ အတ္တမှာ၊ မိမိစီးပွားမှ။ ဟာယတိ၊ ယုတ်လျော့ရ၏။ ဇီယတိ၊ ဆုံးရှုံးရ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေဝတာ၊ ရုက္ခဇိုင်းနတ်သည်။ ရညာ၊ ဗာရာဏသီ မင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။ ကေဠိံ၊ ပြက်ရယ် ပြောင်လျှောင်မှုကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။

ကဿပဗ္ဗဒ္ဒကာလေပိ၊ ကဿပဘုရားရှင်၏ လက်ထက်တော်အခါ၌လည်း။ မိတ္တဝိန္ဒကောနာမ၊ မိတ္တဝိန္ဒက မည်သော။ သေဋ္ဌိပုတ္တော၊ သူဌေးသားသည်။ အဿဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါမရှိသည်။ အပ္ပသန္နော၊ ရတနာသုံးပါးတို့၌ မကြည်ညိုသည်။ (ဟောတိ)။ မာတရာ၊ အမိသည်။ တာတ၊ ချစ်သား။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဥပေါသထိ-ကော၊ ဥပုသ်စောင့်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း၌။ သဗ္ဗရတ္တိံ၊ အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ ဓမ္မဿဝနံ၊ တရားနာခြင်းကို။ သုဏ၊ နာပါလော့။ [“ဓမ္မဿာနနှင့် သုဏ”ကို အဘေဒဘေဒပစာ ကြပါ။] (တနည်း) ဓမ္မဿဝနံ၊ ကြားနာအပ်သော တရားကို။ သုဏ၊ နာပါလော့။ ဧတ၊ သင် ချစ်သားအား။ သဟဿံ၊ အသပြာဘထောင်ကို။ ဒဿာမိ၊ ပေးပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သော်။ ဓနုလောဘေန၊ ဥစ္စာကိုလိုချင်ခြင်းကြောင့်။ ဥပေါသထဂါ-နိ၊ ဥပုသ် အင်္ဂါတို့ကို။ သမာဒါယ၊ ကောင်းစွာ ယူ၍။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ဣဒံ ဌာနံ၊ ဤဓမ္မာသန၏ အောက်အရပ်သည်။ အကုတော-ဘယံ၊ မည်သို့သော အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်သား၍။ ဓမ္မာသနဿ၊ ဓမ္မာသန၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ နိပန္နော၊ လျောင်းလျက်။ သဗ္ဗရတ္တိံ၊ အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ နိဒ္ဓါယိတွာ၊ အိပ်၍။ ဃရံ၊ အိမ်သို့။ အဂမာသိ၊ ပြန်သွားပြီ။ မာတာ၊ အမိသည်။ ပါတောဝ၊ စောစော၌ပင်။ ယာဂုံ၊ ကို။ ပစိတွာ၊ ကျိ၍။ ဥပနာမေသိ၊ အနီးသို့ညွတ်စေပြီ။ သော၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒကသည်။ သဟဿံ၊ အသပြာဘထောင်ကို။ ဂဟေတွာဝ၊ ယူပြီး၍ သာလျှင်။ (ယူပြီးမှသာလျှင်)။ ယာဂုံ၊ ယာဂုကို။ ပိဝိ၊ သောက်ပြီ။

အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ အဿ၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒက၏။ တေံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ (ကိံ)။ ဓနံ၊ ဥစ္စာကို။ သံဟရိဿာမိ၊ စုဆောင်းအံ့။ (အသပြာ တထောင်ကို အရင်းအနှီးလုပ်၍ စုဆောင်းအံ့- ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤအကြံသည်။ (အဟောသိ)။ သော၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒကသည်။ နာဝါယ၊ လျှော့ဖြင့်။ သမုဒ္ဓံ၊ သမုဒြာ သို့။ ပက္ခန္ဓိတုကာမော၊ ဝင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (သွားခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။) အဟောသိ၊ ပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒကကို။ မာတာ၊ အမိသည်။ တာတ၊ ချစ်သား။ ဣမသ္မိံ ကုလေ၊ ဤအမျိုး၌။ (ဤအိမ်၌)။ စတ္တာလိသကောဠိ-

ခနံ၊ ကုဋေလေးဆယ်သော ဥစ္စာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဂမနေန၊ သွားခြင်းဖြင့်။ အလံ၊ အကျိုးမရှိပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါရေသိ၊ တားမြစ်ပြီ။ သော၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒကသည်။ တဿ၊ ထိုအမိ၏။ ဝစနံ၊ စကားကို။ အနာဒိယိတွာ၊ မနာယူမူ၍။ ဂစ္ဆတိ ဝေ၊ သွားသည်သာ။ သာ၊ ထိုအမိသည်။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ဝါ၊ ရွှေက။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်ပြီ။ (မသွားအောင်တားသောအားဖြင့်ရပ်နေပြီ)။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုအမိကို။ ကုဋ္ဌိတွာ၊ စိတ်ဆိုး၍။ အယံ၊ ဤမိန်းမကြီးသည်။ မယံ၊ ငါ၏။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ဝါ၊ ရွှေက။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်နေတိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ပါဒေန၊ ခြေဖြင့်။ ပဟရိတွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ ပတိတံ၊ လဲနေသော။ မာတရံ၊ အမိကို။ အန္တရံ၊ ကတွာ၊ အကြား၌ ထား၍။ ဝါ၊ ကျော်၍။ အဂမာသိ၊ သွားပြီ။

မာတာ၊ သည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ ပုတ္တ၊ သားမိက်။ တံ၊ သင်သည်။ မာဒိသာယ၊ ငါ့ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ မာတရံ၊ အမိ၏အပေါ်၌။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ကမ္မံ၊ အမှုကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဂတဿ၊ သွားသော။ မေ၊ ငါ၏။ ဝါ၊ ငါ့မှာ။ ဂတဋ္ဌာနေ၊ ရောက်အပ်သောအရပ်၌။ သုခံ၊ ချမ်းသာသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ ဝေ သည်၊ ဤသို့သော အမှတ်ကို။ မာ အကာသိ၊ မပြုလင့်။ [သီဟိဋ္ဌိမူအတိုင်း အနက်ပေးသည်။ မြန်မာမူအလို “ဣတိ ဝေ သညိနာမ၊ ဤသို့ အမှတ်ရှိသူ မည်ရသနည်း”ဟု အနက်ပေးပါ။] ဣတိ အာဟ။

တဿ၊ ထို မိတ္တဝိန္ဒကသည်။ နာဝံ၊ လှေကို။ အာရယု၊ စီး၍။ ဂစ္ဆတော၊ သွားစဉ်။ သတ္တမေဒိဝေ၊ ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌။ နာဝါ၊ လှေသည်။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်နေပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ တေ မနုဿ၊ ထိုလှေပေါ်၌ ပါလာသူ လူတို့သည်။ တေ၊ ဤလှေ၌။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ ပါပပရိသော၊ ယုတ်မာသော ယောက်ျားသည်။ အတ္တိ၊ ပါနေ၏။ သလာကံ၊ စာရေးတံကို။ ဒေထ၊ ပေးကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ တိုင်ပင်၍။ သလာကာ၊ စာရေးတံသည်။ ဝါ၊ စာရေးတံကို။ ဒိယမာနာ၊ ပေးအပ်သော်။ တဿေဝ၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒက၏ အပေါ်၌သာ။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။ ပါပဏိ၊ ကျရောက်ပြီ။ တေ၊ ထိုလှေပေါ်၌ ပါလာသူလူတို့သည်။ တဿ၊ ထို မိတ္တဝိန္ဒကအား။ ဥဋ္ဌမ္ပံ၊ ဖောင်ကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ တံ၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒကကို။ သမုဓော၊ သမုဒြာ၌။ ပက္ခိပိံ သု၊ ပစ်ချကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒကသည်။ ကေ၊ တခုသော။ ဒိပံ၊ ကျွန်းသို့။ ဂန္ဓာ၊ ရောက်၍။ ဝိမာနပေတိဟိ၊ ဝိမာန်၌နေသော ပြိတ္တာမတို့နှင့်။ (ဝေမာနိက ပြိတ္တာမတို့နှင့်။) သဒ္ဓိံ၊ တကူ။ သမ္ပတ္တိံ၊ စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝန္တော၊ ခံစားလျက်။ တာဟိ၊ ထိုဝေမာနိက ပြိတ္တာမတို့သည်။ ပုရတော၊ ရွှေသို့။ မာ အဂမာသိ၊ မသွားပါလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုစ္စမာနောပိ၊ ပြောဆိုအပ် ပါသော်လည်း။ တဒ္ဓိဝဏံ၊ ထိုစည်းစိမ်ထက် နှစ်ဆတက်ဖြစ်သော။ သမ္ပတ္တိံ၊ စည်းစိမ်ကို။ ပဿန္တော၊ မြင်သည်။ (ဟုတွာ) အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ခုရ-

စက္ကဓရံ၊ သင်ဓုန်းစက်ကို ဆောင်သော။ ကေ၊ တယောက်သော။ ပုရိသံ၊ ကို။ အဒ္ဒသ၊ မြင်ပြီ။

တဿ၊ ထို မိတ္တဝိန္နကအား။ ဝါ၊ ထိုမိတ္တဝိန္နက၏စိတ်၌။ တံစက္ကံ၊ ထိုသင်ဓုန်းစက်သည်။ ပဒုမပုပ္ဖဝိယ၊ ပဒုမာကြာပန်းကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်ပြီ။ သော၊ ထိုမိတ္တဝိန္နကသည်။ တံ၊ ထိုယောကျ်ားကို။ အာဟ။ (ကိ)။ အမ္ဘော၊ အမောင်။ တယာ၊ သင်သည်။ ဣဒံ ပိဋ္ဌန္တုပဒုမံ၊ ဤ ပန်ဆင်အပ်သော ပဒုမာကြာကို။ မယံ၊ ငါ့အား။ ဒေဟိ၊ ပေးပါလော့။ ဣတိ (အာဟ)။ သာမိ၊ အရှင်။ ဣဒံ၊ ဤအရာဝတ္ထုသည်။ န ပဒုမံ၊ ပဒုမာကြာပန်းမဟုတ်။ တေ၊ ဤ အရာဝတ္ထုသည်။ ခုရစက္ကံ၊ သင်ဓုန်းစက်ပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ သော၊ ထို မိတ္တဝိန္နကသည်။ တံ၊ သင်သည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဝဇ္ဇေသိ၊ လှည့်ပတ်ဘိ၏။ မေ၊ ငါသည်။ ပဒုမံ၊ ပဒုမာကြာပန်းကို။ န ဒိဋ္ဌပုပ္ဖံ ကံ၊ မမြင်အပ်ဘူးသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတု၊ ပြော၍။ တ၊ သင်သည်။ လောဟိတစန္ဒနံ၊ စန္ဒကူးနီကို။ လိမ္ပေတု၊ လိမ်းကျံ၍။ ပိဋ္ဌန္တုနံ၊ ပန်ဆင်အပ်သော။ ပဒုမပုပ္ဖံ၊ ပဒုမာကြာပန်းကို။ မယံ၊ ငါ့အား။ ဒါတုကာမော၊ ပေးခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ န အသိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-အာဟ။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။

(ကိ၊ နည်း။) အယမ္ပိ၊ ဤယောကျ်ားသည်လည်း။ မယာ၊ ငါသည်။ ကတ-သဒိသံ၊ ပြုအပ်သော ကံနှင့်တူသော။ ကမ္ပံ၊ ကံကို။ ကတု၊ ပြု၍။ တဿ၊ ထိုကံ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ အနုဘဝိတုကာမော၊ ခံစားခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ ဣတိ (စိန္တေသိ)။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုမိတ္တဝိန္နကကို။ ရေ၊ အမောင်။ ဟန္တ၊ ရေ့။ ဣတိ ဝတု၊ တဿ၊ ထို မိတ္တဝိန္နက၏။ မတ္တကေ၊ ဦးထိပ်၌။ စက္ကံ၊ သင်ဓုန်းစက်ကို။ ပက္ခိပိတု၊ ပစ်တင်၍။ ပလာယိ၊ ပြေးပြီ။ တေမတ္တံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (ဤ အကြောင်းအရာကို။) ဝိဒိတု၊ သိတော်မူ၍။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတုပ္ပိ၊ အဋ္ဌဇ္ဈကမာ။ ပေ၊ စက္ကံ ဘမတိ မတ္တကေတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသော။ ဣမံ ဂါထံ အာဟ။

[စတုပ္ပိ၊ လေးယောက်သော ဝေမာနိကပြိတ္တာတို့မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) အဋ္ဌ၊ ရှစ်ယောက်ကုန်သော ဝေမာနိကတို့ကို။ အဇ္ဈကမာ၊ ရပြီ။ အဋ္ဌာဘိ၊ တို့မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) သောဋ္ဌသပိ စ၊ တကျိပ်ခြောက်ယောက်ကုန်သော ဝေမာနိက

စတုပ္ပိ။ စပ။ မတ္တကေ။ ။ ဂါထာ၌ လာသည့်အတိုင်း ရှေးဦးစွာ လေးယောက်သော ဝေမာနိကတို့နှင့် ပျော်ရသည်။ ထို့နောက် “ရွှေမသွားပါနှင့်” ဟု ပြောပါလျက် သွားသော အခါ ရှစ်ယောက်သော ဝေမာနိက တို့နှင့် ပျော်ရသည်။ ထို့နောက် “ရွှေမသွားပါနှင့်” ဟု ပြောပါလျက် သွားသောအခါ တကျိပ် ခြောက်ယောက်သော ဝေမာနိကတို့နှင့် ပျော်ရသည်။ ထို့နောက် “ရွှေဆက်မသွားပါနှင့်” ဟု ပြောပါလျက် ဆက်သွားသော အခါ သုံးကျိပ် နှစ်ယောက်သော ဝေမာနိကတို့နှင့် ပျော်ရသည်။ ထို့နောက် သင်ဓုန်းစက်ကို ရလေသည်။

တို့ကိုလည်း။ (အဇ္ဈကမာ၊ ရပြီ။) သောဠသဘာဝိ၊ တို့မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။)
 ဗာတ္ထိံ သစ၊ သုံးကျိပ်နှစ်ယောက်သော ဝေမာနိကတို့ကိုလည်း။ (အဇ္ဈကမာ၊
 ရပြီ။) အတြိစ္ဆံ၊ ရအပ်ပြီးသော အာရုံမှတစ်ပါး ဟိုအာရုံ ဟိုအာရုံ၌ အလိုရှိသော
 မိတ္တဝိန္ဒကသည်။ စက္ကံ၊ သင်ရန်းစက်သို့။ အာသဒေါ၊ ကပ်ရောက်ပြီ။ ဣစ္စာဟ-
 တဿ၊ အလိုဆိုးသည် နှိပ်စက်အပ်သော။ ဝါ၊ အလိုဆိုးသည် အမှတ်တံဆိပ်
 ခပ်နှိပ်အပ်သော။ ပေါသဿ၊ ယောက်ျား၏။ မတ္တကေ၊ ဦးထိပ်၌။ စက္ကံ၊ သင်ရန်း
 စက်သည်။ ဘမတိ၊ ချာချာလည်နေ၏။ ဣတိ(အာဟ)။ ဤဂါထာ၏အကျယ်ကို
 ဒသကနိပါတ်၊ စတုဒ္ဒါရဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။]

အညတရောပိ၊ အခြားတယောက်လည်း ဖြစ်သော။ အတြိစ္ဆော၊ မိမိဥစ္စာမှ
 တပါး ဟိုဟာ ဟိုဟာကို လိုချင်သော။ အမိစ္စော၊ အမတ်သည်။ သကဝိသယံ၊
 မိမိနိုင်ငံကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ပရဝိသယံ၊ သူတပါး၏နိုင်ငံသို့။ ပါဝိသိ၊
 ဝင်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုသူတပါး၏နိုင်ငံ၌။ ပေါထိတော၊ ပုတ်ခတ်အပ်သည်။
 (ဟုတွာ)။ ပလာယံတွာ၊ ပြေး၍။ ဧကဿ၊ တယောက်သော။ တာပသဿ၊
 ရသေ့၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ဥပေါသထင်္ဂါနိ၊
 ဥပုသ်အင်္ဂါတို့ကို။ အမိစ္စာယ၊ ဆောက်တည်၍။ နိပဇ္ဇိံ၊ လျောင်းနေပြီ။ သော၊
 ထိုအမတ်သည်။ တာပသေန၊ ရသေ့ သည်။ တေ၊ သင်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။
 ကတံ၊ ပြုအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သည်။ (ဟုတွာ)။
 ဣမာ ဂါထာ၊ တို့ကို။ အာဟ။(ကိံ)။

ဘောတာပသ၊ အိုရသေ့ ။သကံ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ နိကေတံ၊ နေရာအိမ်ကို။
 အတိယိဋ္ဌယာနော၊ အလွန်ရှုတ်ချသည်။ ဝါ၊ အဆင်သေးသည်။ (ဟုတွာ)။
 အတြိစ္ဆတာ၊ လွန်၍ လိုချင်တတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော လောဘကြောင့်။ မလကံ၊
 မလကမည်သော ဇနပုဒ်သို့။ [ဋီကာ၌ မလကံဟု ရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “မလကံ”
 ဟုပင် ရှိ၏။] အဂစ္ဆိံ ၊ သွားပြီ။ တတော ဂါမာ၊ ထို မလကံရွာမှ။ ဇနာ၊
 လူတို့သည်။ နိက္ခမိတွာန၊ ထွက်၍။ ကေဒဏ္ဍကေန၊ စက်ဆုပ် အပ်စွာ
 နှစ်တောင်သာရှိသော ဒုတ်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တောက်ဖြင့်။ မံ၊ ကျွန်ုပ်ကို။ ပရိပေါထ-
 ယိံ သု၊ ဝိုင်း၍ ပုတ်ခတ်ကုန်ပြီ။ သော အဟံ၊ ထို အကျွန်ုပ်သည်။ ဘိန္နသိသော၊
 ကဲ့သော ဦးခေါင်းရှိသည်။ ရဟိရမက္ခိတင်္ဂေါ၊ သွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော
 ကိုယ်အင်္ဂါရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ သကံ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ နိကေတံ၊ နေရာ
 အိမ်သို့။ ပစ္စာဂမာသိံ ၊ ပြန်၍ ပြေးလာပါပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဟံ၊ သည်။
 အတြိစ္ဆတာ၊သည်။ ပုန၊ တဖန်။ မာ အဂမာသိံ၊ မရောက်ပါစေလင့်။ (ဣတိ၊
 ဤသို့ကြံ၍) ဥပေါသထံ၊ ဥပုသ်ကို။ ပါလယာမိ၊ စောင့်ပါ၏။ (ဣတိ(အာဟ)။

ဂၟဝ။ မဟိစ္စတာနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထောဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ (ယော၊အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) မဟန္တာနိ၊ များစွာကုန်သော။ ဝတ္ထုနိ၊ ဝတ္ထုတို့ကို။ ဣစ္ဆတိ

အလိုရှိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ များစွာသော ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကိုအလို ရှိတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)။ (သော၊ သည်။ မဟိစ္ဆော၊ မည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဟတိ၊ ကြီးကျယ်သော။ ဣစ္စာ၊ အလိုသည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ကြီးကျယ်သော အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) (သော) မဟိစ္ဆော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုများစွာသော ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို အလို ရှိသူ၏။ ဝါ၊ ကြီးကျယ်သော အလိုရှိသူ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ မဟိစ္ဆတာ၊ ရာ။

ပန၊ ပဒတ္တမှတပါး လက္ခဏတ္တကား။ လက္ခဏတော၊ လက္ခဏာအားဖြင့်။ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနတာ၊ မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသော ဂုဏ်ကို ထင်စွာ ပြခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ (မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ညာ၍ ပြောလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။) ပဋိဂုဏာဇာတ၊ ဘောဇဉ်စသည်ကို ခံယူခြင်း၌၎င်း။ ပရိဘောဂေ စ၊ ဘောဇဉ် စသည်ကို သုံးဆောင်ခြင်း၌၎င်း။ အမတ္တညူတာ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိလေ့ မရှိသူ၏အဖြစ် ၎င်းတည်း။ ဧတံ၊ ဤ မိမိ၌ထင်ရှားမရှိသော ဂုဏ်ကို ထင်စွာပြခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်၊ ဘောဇဉ် စသည်ကို ခံယူ သုံးစွဲခြင်း၌ အတိုင်း အရှည်ကို သိလေ့မရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ မဟိစ္ဆတာလက္ခဏံ၊ မဟိစ္ဆတာ၏ လက္ခဏာတည်း။

ဟိ၊ ချဲ့ ။ မဟိစ္ဆော၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (သမ္မာဝေတု ကာမော ဟောတိ၌စပ်။) ကစ္စပုဂ္ဂဝါဏိဇော၊ လက်ကတီးကြား၌ ဘဏ္ဍာထုပ် ကလေးကိုထား၍ ရောင်းလေ့ရှိသော ကုန်သည်သည် (ချိုင်းကြား၌ အထုပ် ကလေးညှပ်၍ ရောင်းလေ့ရှိသော ကုန်သည်သည်။) ပိဋန္နနဘဏ္ဍကံ၊ ပန်ဆင် ကြောင်း ဘဏ္ဍာကို။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဥစ္စဂေါပိ၊ ခါးပိုက် ၌လည်း။ ပက္ခိပိတဗ္ဗယုတ္တကံ၊ ထည့်ထိုက်သည်၏အဖြစ်နှင့်ယှဉ်သော ဘဏ္ဍာကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ (“အများကြီးဆင်အောင် လုပ်၍”ဟုလို။) မဟာဇနဿ၊ များစွာသောလူအပေါင်းသည်။ ပဿန္တဿေဝ၊ ကြည့်စဉ်ပင်။ အမ္မာ၊ အမိတို့။ အသုကံ၊ ထိုမည်သောဘဏ္ဍာကို။ ဂဏှထ၊ ယူလိုက်ကြကုန်။ အသုကံ ဂဏှထ။ ဣတိ၊ သို့။ မုခေန၊ ပါးစပ်ဖြင့်။ သံဝိဒဟတိ ယထာ၊ စီမံသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ အပ္ပမတ္တကမ္မိ၊ နည်းသော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သီလံဝါ၊ သီလကိုသော်၎င်း။ ဂန္တံ ဝါ၊ ကျမ်းစာကိုသော်၎င်း။ ဓုတဂုဏံဝါ၊ ဓုတင်ဂုဏ်ကိုသော်၎င်း။ အန္တမသော၊ အောက်ထစ်ဆိုးအားဖြင့်။ အရညဝါသမတ္တကမ္မိ၊ တော၌နေခြင်းမျှကိုလည်း။ မဟာဇနဿ၊ များစွာသော လူအပေါင်းသည်။ ဇာနန္တဿေဝ၊ သိစဉ်ပင်။ ဘိဿျာ ဘိဿျာ၊ လွန်၍လွန်၍။ (သိသလောက်ထက် လွန်၍လွန်၍။) [ဋီကာ

ထည့်သည်။] သမ္မာဝေတုကာမော၊ ထင်ရှားပြခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (ချီးမွမ်းစေခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။) ဟောတိ။

စပန၊ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ သမ္မာဝေတွာ၊ ထင်ရှားပြပြီး၍။ (ချီးမွမ်းစေပြီး၍။) သကဇ္ဇေဟိဒိ၊ လှည်းတို့ဖြင့်သော်လည်း။ ဥပနိတေ၊ ကပ်ဆောင်အပ်ကုန်သော။ ပစ္စယေ၊ လှူဘွယ်ပစ္စည်းတို့ကို။ အလန္တိ၊ တော်ပါပြီဟူ၍။ အဝတွာ၊ မပြောဆိုမှု၍။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ဥပါဒါနေန၊ လောင်စာဖြင့်။ (ပူရေတုံ၊ ပြည့်စေခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။) [မီးတောက်ကို လောင်စာက မလွှမ်းနိုင်၊ လောင်စာများလေ မီးတောက်ကြီးလေ -ဟူလို] သမုဒ္ဓေါ၊ သမုဒြာသည်။ ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ (ပူရေတုံ နသက္ကာ။) မဟိစ္ဆော၊ များစွာသောပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ကြီးသော အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပစ္စယေဟိ၊ ပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ (ပူရေတုံ နသက္ကာ။) ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ သုံးမျိုးတို့ကို။ ပူရေတုံ၊ ပြည့်စေခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ မီးအစုသည်၎င်း။ (မီးပုံသည်၎င်း။) သမုဒ္ဓေါ၊ သမုဒြာသည်၎င်း။ မဟိစ္ဆော၊ များစွာသောပစ္စည်းတို့ကို အလိုရှိသော။ ပုဂ္ဂလောစာပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ တေသံ၊ ထိုအရာတို့အား။ ဗဟုကော၊ များစွာကုန်သော။ ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ ဒေတု၊ ပေးစေဦးတော့။ တယောပိ၊ သုံးမျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤအရာတို့ကို။ န ပူရယေ၊ မပြည့်စေနိုင်။ ဟိ၊ မှန်။ မဟိစ္ဆပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဝိဇာတ မာတုယာပိ၊ မွေးဖွားသော အမိ၏သော်မှလည်း။ (အမိရင်း၏ သော်မှလည်း။) မနံ၊စိတ်ကို။ ဂဏှိတုံ၊ ယူခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဥပဋ္ဌာကာနံ၊ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့၏။ (မနံ)။ ပဂဂေ၊ ရှေးဦးမဆွ အစကပင်။ (ဂဏှိတုံ နသက္ကောတိ။)

တတြ၊ ထိုသို့ မစွမ်းနိုင်ရာ၌။ ဣမာနိ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ တို့ကား။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့တည်း။ ကိရ၊ ရဲ့။ ကော၊ တပါးသော။ ဒုဟဒဘိက္ခူ၊ ရဟန်းငယ်သည်။ ပိဋ္ဌ-

ဗဟုကေ။ ပေ။ နပူရယေ။ ။ယောဇနာ၌ “ဇနေ ဗဟုကေပိ ဥပနိတေ ပစ္စယေ ဒေန္တေ” ဟု ဒုင်္ဂသော်လည်း “န ပူရယေ” ၏ အတွက် “ဇနော” ဟု ကတ္တားထည့်ရမည်ဖြစ်သော ကြောင့် တဝါကျတည်း၌ “ဇနေ ဒေန္တေ” ဟု၎င်း၊ “ဇနော နပူရယေ” ဟု၎င်း ဝိဘတ်ပြောင်း၍ မရှိစကောင်းပါ။ ထို့ကြောင့် “ဒေန္တေ” အစား “ဒေတု” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်။

ပစ္စယေ။ ။ “ပစ္စယေတိ ဥပါဒါနာဒိပစ္စယေ” ဟု ဋီကာဒင့်၏၊ ဥပါဒါန (လောင်စာ) သည် အဂ္ဂိက္ခန္ဓကို ပြည့်စေဘိရာ ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ ဥဒကသည် သမုဒြာကို ပြည့်စေဘိရာ ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ စီဝရာဒိသည် မဟိစ္စ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုကို ပြည့်စေဘိရာ ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ [ဥပါဒါနာဒိပစ္စယေတိ ဣန္ဒနဒကစီဝရာဒိကေ ပါရိပုရိဟေတုကေ။— အနု။] ဤအဖွင့်များကို ထောက်၍ “န ပူရယေ” ဟုသောပါဌ်လည်း ဋီကာများ လက်ထက်က ရှိသော ပါဌ်ပင်တည်း ဟု သိသာ၏။

ပူပေ၊ အမှန်ထောင်းအပ်သော မှန်တို့ကို။ ပိယာယတိ၊ ချစ်အပ်သည်ကို ပြု၏။
 ဝါ၊ မြတ်နိုး၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုရဟန်းငယ်၏။ မာတာ၊ အမိသည်။
 ပဋိပတ္တိံ၊ အကျင့်ကို။ ဝိမံသမာနာ၊ စုံစမ်းလိုသည်။ (ဟုတွာ) (အဒါသိ၌စပ်။)
 မေ၊ ငါ၏။ ပုတ္တော၊ သားရဟန်းသည်။ ပဋိဂ္ဂဟဏေ၊ ခံယူခြင်း၌။ မတ္တံ၊ အတိုင်း
 အရှည်ကို။ သစေ ဇာနာတိ၊ အကယ်၍သိအံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့သိလသော်။)နံ၊
 ထိုသားရဟန်းကို။ သကလမ္ပိတေမာသံ၊ အလုံးစုံသော သုံးလပတ်လုံးလည်း။
 (ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံးလည်း။) ပူပေဟေဝ၊ သူ့ကြိုက်အပ်သော မှန်တို့ဖြင့်သာ။
 ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဝဿပနာယိကဒိဝေ၊
 ဝါကပ်ရာနေ၌။ [ဤမှနောက်၌ “ပရိဝိမံသမာနာ၊ စူးစမ်းလိုသည်”ဟု ပါဠိရှိ၏။
 ရှေ့က ပဋိပတ္တိံ ဝိမံသမာနာ၏ စပ်ပုဒ်ပင် မရသေးသောကြောင့် ပိုဟန်တူသည်။]
 ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကေ၊ တရှက်သော။ ပူပံ၊ မှန်ကို။ အဒါသိ၊ လှူပြီ။ တသ္မိံ၊ ထိုမှန်
 သည်။ နိဋ္ဌိတေ၊ ကုန်ပြီလသော်။ (စားပြီးလသော်)။ ဒုတိယံ၊ ၂-ခုမြောက်သောမှန်
 ကို။ (အဒါသိ။) တသ္မိမ္ပိ၊ ထိုနှစ်ခုမြောက်မှန်သည်လည်း။ နိဋ္ဌိတေ၊ သော်။ တတိယံ၊
 သုံးခုမြောက်သော။ (ပူပံ၊ မှန်ကို။ အဒါသိ။) ဒဟရော၊ ရဟန်းငယ်သည်။ အလံ၊
 တော်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ ခါဒိယေဝ၊ ခဲစားမြဲ ခဲစားသည်သာ။
 မာတာ၊ အမိသည်။ တဿ၊ ထိုသားရဟန်း၏။ အမတ္တဉ္ဇဘာဝံ၊ အတိုင်းအရှည်
 ကို မသိသူ၏အဖြစ်ကို။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့တနေ့တည်း၌ပင်။ မေ၊
 ငါ၏။ ပုတ္တေန၊ သားရဟန်းသည်။ သကလတေမာသဿ၊ အလုံးစုံသော သုံးလ
 ၏။ (ဝါတွင်းသုံးလ၏။) ပူပိ၊ မှန်တို့ကို။ ခါဒိတာ၊ ခဲစားအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ကြံ၍။ ဒုတိယဒိဝေတော၊ ဒုတိယနေ့မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ကေပူပမ္ပိ၊ တခုသောမှန်ကို
 လည်း။ န အဒါသိ၊ မလှူတော့။ [ပူပ၏ ရုပ်ပြီးပုံကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ
 သုဒ္ဓပါစိတ် ကာဏမာတာသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

တိဿမဟာရာဇာပိ၊ တိဿမဟာရာဇာသည်လည်း။ ဒေဝသိကံ၊ နေ့တိုင်း။
 စေတိယပဗ္ဗတေ၊ စေတိယတောင်၌။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်းအပေါင်းအား။
 ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒဒမာနော၊ ပေးလှူလသော်။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ ကေမေဝ၊
 တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ အရပ်ကို။ (စေတိယတောင်ဟူသော အရပ်ကို။)
 ဘဇသိကံ၊ ဆည်းကပ်ပါသလော။ အညတ္ထံ၊ စေတိယတောင်မှ အခြားသော
 အရပ်၌။ ဒါတံ၊ ပေးလှူခြင်းငှါ။ န ဝဇ္ဇတိကံ၊ မသင့်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇာန-
 ပဒေဟိ၊ ဇနပုဒ်၌နေသူ လူတို့သည်။ (ကကျေးရွာ၌နေသူ လူတို့သည်။) ဝုတ္တော၊
 ပြောဆိုအပ်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဒုတိယဒိဝေ၊ ဒုတိယနေ့၌။ အနုရာဓပုရေ၊
 အနုရာဓမြို့၌။ မဟာဒါနံ၊ ကြီးစွာသောအလှူကို။ ဒါပေသိ၊ လှူစေပြီ။ ကေဘိက္ခုပိ၊
 တပါးသော ရဟန်းသည်လည်း။ ပဋိဂ္ဂဟဏေ၊ ခံယူခြင်း၌။ မတ္တံ၊ အတိုင်း
 အရှည်ကို။ န အညာ သိ၊ မသိ။ ကေမေကေန၊ တပါးတပါးသော ရဟန်းသည်။

ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ ခံယူအပ်သော။ ခါဒနိယ ဘောဇနီယံ၊ ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်ကို။ ဒုတ္တယော၊ နှစ်ပါး သုံးပါးကုန်သော။ ဇနာ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဥက္ခိပိံသု၊ မြောက်ချီကြရကုန်ပြီ။ (ထမ်းယူကြရကုန်ပြီ။) [တပါး ရအပ်သော ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်ကို နှစ်ပါးသုံးပါး ထမ်းယူရသည်-ဟူလို။] ရာဇော၊ သည်။ ဒုတိယ ဒီဝသေ၊ ဒုတိယ နေ့၌။ စေတိယပဗ္ဗတေ၊ ၌။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ နိမန္တာပေတွာ၊ ပင့်ဖိတ်စေ၍။ ရာဇန္တေပုရံ၊ မင်း၏နန်းတော်တွင်းသို့။ အာဂတကာလေ၊ လာရာ အခါ၌။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ဒေထ၊ ပေးပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ။

မဟာရာဇ...အလံ၊ သပိတ်ပေးခြင်းငှါ မသင်။ [“ သပိတ်ပေးလိုက်လျှင် အများကြီးထည့်လိမ့်မည်” - ဟူလို။] အတ္တံနော၊ မိမိ၏။ ပမာဏေန၊ ပမာဏဖြင့်။ ဘိက္ခံ၊ ဆွမ်းကို။ ဂက္ခိယတိ၊ ခံယူလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့စပြော၍။ ဧကဘိက္ခုပံ၊ တပါးသော ရဟန်းသည်လည်း။ ပတ္တံ၊ ကို။ န အဒါသိ၊ မပေး။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံ သော ရဟန်းတို့သည်။ ပမာဏယုတ္တကမေဝ၊ ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်ကိုသာ။ (စားလောက်ရုံကိုသာ။) ပဋိဂ္ဂဟေသု၊ ခံယူကြကုန်ပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ရာဇော၊ သည်။ အာဟ။ (ကိံ၊ နည်း။) ပထထ၊ ကြည့်ကြကုန်။ တုမ္မာကံ၊ အသင် ဇနပုဗ္ဗိနေသု လူတို့၏။ ဘိက္ခုသု၊ တို့တွင်။ ဧကောပိ၊ တပါး သောရဟန်းသည်လည်း။ မတ္တံ၊ အတိုင်းအရှည်ကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဟိယျော၊ ယမန်နေက။ ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်သော။ အဝသေသံ၊ အကြွင်းအကျန် သည်။ နာဟောသိ၊ မရှိ။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ မန္တံ၊ အနည်းငယ်ကို။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ အဝသေသမေဝ၊ အကြွင်းအကျန်သည်သာလျှင်။ ဗဟု၊ များ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ)။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။) တေသံ၊ ထိုစေတိယတောင်ကျောင်း ရဟန်း တို့၏။ မတ္တညတာယ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တ-မနော၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်။) (အဟောသိ)။ ဣတရေ-သံစ၊ စေတိယတောင်ကျောင်း ရဟန်းအပေါင်းတို့မှ အခြားသော အနုရာဇပုရ ရဟန်းတို့၏ကား။ အမတ္တညတာယ၊ အတိုင်းအရှည်ကို မသိကုန်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ အနတ္တမနော၊ မိမိစိတ်မရှိသည်။ (စိတ်နှလုံး မသာမယာရှိသည်။) အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

၈၅။ ပါပိစ္ဆတာနိဒ္ဒေသေ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အာဏဒ္ဓေါ။ ပေ။ ဇာနာတုဘိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဧဝံ၊ သို့။ (သဒ္ဓါတရား မရှိသူဖြစ်ပါလျက် သဒ္ဓါတရားရှိ၏ဟု ငါ့ကို လူအပေါင်းက သိစေသတည်းဟု) ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ) ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကဏေတိ၊ ပြုတတ်သနည်း။ အာဏဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါမရှိသူသည်။ (သမာနော၊ လျက်။) သဒ္ဓါကာရံ၊ သဒ္ဓါရှိသူ တို့၏ အခြင်းအရာကို။ ဒဿေတိ၊ ပြစ်။ ဒုသိလာဒယော၊ သိလမရှိသူ အစရှိသူ

တို့သည်။ (သမာနာ)။ သီလဝန္တာဒိနံ၊ သီလရှိသူ အစရှိသူတို့၏။ အာကာရံ၊ ကို။
ဧဿေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။

ကထံ၊ အဘယ်သို့ ပြုကုန်သနည်း။ တာဝ၊ ဒုဿီလမု ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော)
အဿဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါမရှိသောရဟန်းသည်။ မဟာမဟဒိဝသေ၊ အကြီးအကျယ်
ပူဇော်ရာနေ၌။ (ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ စေတီတော်ကို အကြီးအကျယ်
ပူဇော်ရာနေ၌) [ပဌမ “မဟာ”သည် မဟန္တ၏ ကာရိယဖြစ်၍ ဒုတိယ “မဟ”
ကား ပူဇော်ခြင်းအနက်ဟော “မဟ” ဓာတ်တည်း။] မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။
ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းသို့။ အာဂမနဝေလာယ၊ လာရာအချိန်၌။ သမ္ပဇ္ဇနိံ၊ တံမြက်
စည်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းကို။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တံမြက်လှည်း
၏။ ကစဝရံ၊ အမှိုက်ကို။ ဆဉ္ဇေတိ၊ စွန့်ပစ်၏။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့သည်။
ဒိဋ္ဌဘာဝံ၊ မြင်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ (မြင်သွားကြောင်းကို) ဥ တွာ၊ သိ၍။
စေတီယင်္ဂဏံ၊ စေတီယင်ပြင်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ တတ္ထာပိ၊ ထိုစေတီယင်ပြင်
၌လည်း။ သမ္ပဇ္ဇိတွာ၊ တံမြက်လှည်း၍။ ကစဝရံ ဆဉ္ဇေတိ။ ဝါလိကံ၊ သဲကို။
(စေတီယင်ပြင်၌ ခင်းထားအပ်သော သဲကို)။ သမံ၊ ညီမျှအောင်။ ကရေတိ။
အာသနာနိ၊ နေရာတို့ကို။ ဓောဝတိ၊ ဆေး၏။ ဗောဓိမှို၊ ဗောဓိပင်၌။ ဥဒကံ၊
ရေကို။ သိဉ္ဇတိ၊ သွန်းလောင်း၏။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။
အညော၊ ဤရဟန်းမှ အခြားသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဟာရဇဂ္ဂနကော၊
ကျောင်းကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းတတ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နတ္ထိ မညေ၊ မရှိ
လေယောင်တကား။ (မရှိလေရောသလား)။ အယမေဝ၊ ဤရဟန်းသည်သာ။
ဣမံ ဝိဟာရံ၊ ဤကျောင်းတိုက်ကို။ ပဋိဇဂ္ဂတိ၊ သုတ်သင်ရ၏။ ဧထရော၊
ထေရ်သည်။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ထင်၍။ ဂမနကာလေ၊ ပြန်သွား
ရာအခါ၌။ နိမန္တေတွာ၊ ပင့်ဖိတ်၍။ (ဆွမ်းစားပင့်၍) ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။

ဒုဿီလောပိ၊ ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဥပဋ္ဌာကာနံ၊ အလုပ်အကျွေး
ဒါယကာတို့၏။ သမ္ပ၊ ခေ၊ မျက်မှောက်၌။ ဝိနယရေ၊ ဝိနည်းခိုရ်ကို။ ဝါ၊ သို့။
ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ (ကိံ)။ ဘန္တေ...မယိ၊ တပည့်
တော်သည်။ ဂစ္ဆန္တေ၊ သွားလသော်။ (သွားပြီလားဆိုရင်)။ ဂေါဏော၊ နွား
သည်။ ဥပ္ပိဂ္ဂေါ၊ လန့်သွား၏။ တေန၊ ထိုသို့ လန့်ခြင်းကြောင့်။ ဓာဝတာ၊
ပြေးသွားသောနွားသည်။ တိဏာနိ၊ မြက်တို့ကို။ ဆိန္ဒာနိ၊ ဖြတ်အပ်ပါကုန်ပြီ။
[“တပည့်တော်ကြောင့် နွားပြေး၍ မြက်ပြတ်သွားသောအခါ တပည့်တော်မှာ
အာပတ်သင့်ပါသလား” ဟူလို။] မေ၊ တပည့်တော်သည်။ သမ္ပဇ္ဇန္တဿ၊
တံမြက်လှည်းစဉ်။ တိဏာနိ၊ မြက်တို့သည်။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ပြတ်ပါကုန်၏။ [“တပည့်
တော် တံမြက်လှည်းသည့်အတွက် မြက်တွေ ပြတ်သွားသောကြောင့် အာပတ်
သင့်သည်ဟု ထင်ပါသည်” ဟူလို။] မေ၊ တပည့်တော်သည်။ စကံမန္တဿ၊

စကြိုသွားစဉ်။ ပါဏကာ၊ ပိုးကောင်ကလေးတို့သည်။ မိယန္တိ၊ သေပါကုန်၏။
 [“တပည့်တော် စကြိုသွားသည့်အတွက် ပိုးကောင်ကလေးတွေ သေသွားတာ
 အာပတ်သင့်ပါသလား” ဟုလို။] ခေဋ္ဌ၊ တံတွေးကို။ ပါတေန္တဿ၊ ကျစေစဉ်။
 (ထွေးစဉ်)။ အဿတိယာ၊ သတိမဲ့သဖြင့်။ (အမှတ်တမဲ့)။ တိဏမတ္ထကေ၊ စိမ်း
 စိုသော မြက်တို့၏အထက်၌။ ပတတိ၊ ကျ၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ နှားပြေးခြင်း မြက်
 ပြတ်ခြင်းစသော ထိုထိုအမှုတို့၌။ ကိံ၊ အဘယ်အဖြစ်သည်။ ဟေတံ၊ ဖြစ်
 ပါသနည်း။ ဣတိ (ပုစ္ဆတိ)။

အာပုသော၊ ငါ့ရှင်။ အသဉ္စိစ္စ၊ စေတနာမရှိ၍၎င်း။ အဿတိယာ၊ သတိမဲ့
 သဖြင့်၎င်း။ အောနန္တဿ၊ မသိသည်ဖြစ်၍၎င်း။ (ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်
 ၏။) အနာပတ္တိ၊ အနာပတ်တည်း။ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ ဝုတ္တေ၊ ဖြေဆိုအပ်
 သော်။ ဘန္တေ၊ မယုံ၊ တပည့်တော်၏စိတ်၌။ ဂရုကံဝိယ၊ ဂရုကအပြစ်ကဲ့သို့။
 ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာပါ၏။ သုဠ၊ စွာ။ ဝိမံသဿ၊ စူးစမ်းပါကုန်။ ဣတိ ဘဏတိ။
 တံ၊ ထိုစကားကို။ သုတွာ၊ ကြား၍။ မနုဿာ၊ ဥပဋ္ဌာကဖြစ်သော လူတို့သည်။
 အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ အယေျာ၊ အရှင်သည်။ တွေကေပိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်
 ရှိသောအမှု၌လည်း။ ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ ကုက္ကုစ္စကိုပြု၏။ အညသ္မိံ၊ အခြားသော။
 သြဋ္ဌာရိကေ၊ ရုန့်ရင်းသောအမှု၌။ ကိံ နာမ၊ အဘယ်မည်သည်ကို။ ကရိဿတိ၊
 ပြုလတ္တံ့နည်း။ ဣမိနာ၊ ဤ ငါတို့အရှင်နှင့်။ သဒိသော၊ သော။ သီလဝါ၊ သီလ
 ရှိသောရဟန်းသည်။ နတ္ထိ၊ ရှေ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ပသန္နာ၊ ကြည်ညို
 ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ သက္ကာရံ၊ ပူဇော်သက္ကာရကို။ ကရောန္တိ။

အပ္ပဿတောပိ၊ အပ္ပဿတရဟန်းသည်လည်း။ ဥပဋ္ဌာကမဇ္ဈေ၊ အလုပ်
 အကျွေး ဒါယကာတို့၏ အလယ်၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်လျက်။ အသုကော၊ ထို
 မည်သော။ တိပိဋကဓရော၊ တိပိဋကဓရ ရဟန်းသည်၎င်း။ အသုကော၊ သော။
 စတုနိကာယိကော၊ စတုနိကာယိက ရဟန်းသည်၎င်း။ (နိကာယ်လေးရပ်တတ်သိ
 သော ရဟန်းသည်၎င်း။) မယုံ၊ ငါ၏။ အန္တေဝါသိကော၊ အနီးနေ တပည့်
 တည်း။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ တေဟိ၊ ထိုတိပိဋကဓရ၊ စတုနိကာ-
 ယိက ရဟန်းတို့သည်။ ဓမ္မော၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဓမ္မကို။ ဥဂ္ဂဟိတော၊ သင်ယူ
 အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝဒတိ၊ ပြော၏။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။
 အယေျန၊ အရှင်နှင့်။ သဒိသော၊ တူသော။ ဗဟုဿတော၊ များသောသုတ
 ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧတဿ၊ ဤအရှင်၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။
 အသုကေနစ၊ ထိုမည်သော တိပိဋကဓရ ရဟန်းသည်၎င်း။ အသုကေနစ၊ ထို
 မည်သော စတုနိကာယိက ရဟန်းသည်၎င်း။ ဓမ္မော၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဓမ္မကို။
 ဥဂ္ဂဟိတောကိရံ၊ သင်ယူအပ်သတဲ့။ (သင်ယူကြရဆိုကိုး။) ဣတိ၊ ဤသို့။
 ပသန္နာ၊ ကြည်ညိုကြကုန်သည်။ (ဟုတွာ) သက္ကာရံ ကရောန္တိ။

သင်္ကဏိကရာမောပိ၊ အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခြင်း ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသော ရဟန်းသည်လည်း။ [ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကစွည်းဘာသာဋီကာ “ဏှတ္တတာဘာဝေတု” သုတ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] မဟာ မဟဒိဝသေ၊ အကြီးအကျယ် ပူဇော်ရာနေ၌။ ဒီဃပိဋဉ္စ၊ ရှည်စွာသော အင်းပျဉ် ကို၎င်း။ အပဿယဉ္စ၊ တက်မှီ ပျဉ်ချပ်ကို၎င်း။ ဂါဟာပေတွာ၊ ယူစေ၍။ (အယူ ခိုင်း၍)။ ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ၊ ကျောင်းတိုက်၏အစွန်အဖျား၌။ ရက္ခမူလေ၊ သစ်ပင်၏ အနီး အောက်၌။ ဒိဝါဝိဟာရံ၊ နေအခါ၌ နေခြင်းကို။ နိသီဒတိ၊ နေ၏။ [“သင်္ကဏိကာရာမ” ဖြစ်ပါလျက် တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် နေလိုသောရဟန်းဟု အထင်ကြီးအောင် နေ၏ ဟူလို။] မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ ဝေရော၊ သည်။ (ဆရာတော်သည်။) ဣတိ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဣတိ၊ ပုစ္ဆန္တိ၊ မေးကြကုန်၏။ ဂဏ္ဍိကပုတ္တာနာမ၊ ညာဖြန်း ပြောဆိုလေ့ရှိသော လူလိမ် လူညာ တို့၏သားတို့မည်သည်။ ဂဏ္ဍိကာ ဝေ၊ ညာဖြန်း ပြောဆိုတတ်ကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ။ [ဤပုဒ်ကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ထား၏။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (ဆရာက ဤကဲ့သို့ အညာ မခိုင်းရဘဲ ညာဖြန်းတတ်သော ဆရာ၏တပည့် ဖြစ်သည့်အတွက် သူတို့ လည်း ညာဖြန်းတတ်သောကြောင့်။) ဝေရော၊ သည်။ ဝေရူပေ၊ ဤသို့သဘော ရှိသော။ ကာလေ၊ လူရှုပ်ရာအခါ၌။ ဣမ၊ ဤရှုပ်ရှုပ်ယှက်ယှက် နေရာ၌။ န နိသီဒတိ၊ မနေတတ်။ ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ၊ သော။ ဒိဝါဠာဒန၊ နေနေရာအရပ်၌။ ဒီဃစက်မေ၊ ရှည်သောစင်္ကြံ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ညာဖြန်း၍ ပြောကြကုန်၏။

သောပိ၊ ထိုသင်္ကဏိကာရာမဖြစ်သော ရဟန်းသည်လည်း။ ဒိဝသဘာဂံ၊ နေ အဖို့ကို။ ဝိတိနာမေတွာ၊ လွန်စေပြီး၍။ နလာဇေ၊ နဖူးပြင်၌။ မက္ကဋုသတ္တံ၊ ပင့်ကူချည်မျှင်ကို။ အလ္လိယာပေတွာ၊ ငြိကပ်စေ၍။ [စင်္ကြံမသွားဘဲနှင့် တနေရာ တည်းငိုက်၍နေသောကြောင့် သူ၏ပြန်လမ်း၌ ပင့်ကူချည်မျှင်တွေ တန်း၍နေ၏။ ထိုတန်း၍နေသောချည်မျှင်တို့ကို တိုး၍လာခဲ့ရသောကြောင့် နဖူးပြင်၌ချည်မျှင် တွေကပ်၍နေသည်-ဟူလို။] ပိဋံ၊ အင်းပျဉ်ကို။ ဂါဟာပေတွာ၊ ယူစေ၍။ (အယူ ခိုင်း၍)။ အာဂမ္မ၊ ပြန်လာ၍။ ပရိဝေဏဒ္ဒါရေ၊ ပရိဝဏ် တံခါးအနီး၌။ နိသီဒ- တိ၊ ထိုင်နေ၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဘဒန္တ ကဟံ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတာ၊ ကြွနေကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ပါကုန်သည်။ အာဂန္ဓာ၊ စောစောက လာ၍။ န အဒ္ဒသမ္ပာ၊ မတွေ့ကြရပါကုန်။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသကာတို့။ အန္တောဝိဟာရော၊ ကျောင်းတိုက် အတွင်းသည်။ (ကျောင်းတိုက် အတွင်း ဆိုတာ။) အာကိဏ္ဏော၊ လူအများတို့ဖြင့် ရောပြွမ်း၏။ ဝေ၊ ဤ ကျောင်းတိုက် အတွင်း အရပ်သည်။ ဒဗ္ဗရသာမဏေရာနံ၊ ရဟန်းငယ် သာမဏေတို့၏။ ဝိစရဏ ဌာနံ၊ လှည့်လည်ရာအရပ်တည်း။ သဠိဟတ္ထ စက်မေ၊ အတောင် ခြောက်ဆယ်

ရှိသော စကြို၌။ ဒိဝါဠာနေ၊ နေ့သန့်ရာအရပ်၌။ နိသီဒိမှာ၊ နေကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တနေော၊ မိမိ၏။ ပဝိဝိတ္တဘာဝံ၊ အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်သူ၏ အဖြစ်ကို။ ဇာနာပေတိ၊ သိစေ၏။

ကုသိတောပိ၊ ပျင်းရိသောရဟန်းသည်လည်း။ (ပျင်း၍အိပ်နေသော ရဟန်းသည်လည်း။) ဥပဋ္ဌာကမဇဇ္ဈ၊ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့၏ အလယ်၌။ နိသီန္ဒော၊ ထိုင်လျက်။ ဥပါသကာ၊ တို့။ တုမေဟိ၊ သင်တို့သည်။ ဥက္ကာပါတော၊ ဥက္ကာကျခြင်းကို။ (မနေညက ဥက္ကာကျခြင်းကို။) ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်သလော။ ဣတိ ဝဒတိ။ ဘန္တေ၊ န ပဿာမ၊ မမြင်လိုက်ပါကုန်။ ကာယ ဝေလာယ၊ အဘယ်အချိန်၌။ (ဥက္ကာပါတော)။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနေော) အမှာကံ၊ တို့၏။ စင်္ဂမန-ဝေလာယ၊ စကြိုကြူနေချိန်၌။ (ဥက္ကာပါတော အဟောသိ)ဣတိ ဝတွာ၊ ဘူမိ-စာလသဒ္ဓါ၊ ခြေလှုပ်သံကို။ (ငလျင်လှုပ်သံကို)။ အသုတ္တ၊ ကြားကြကုန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။ ဘန္တေ၊ န သုဏာမ၊ မကြားပါကုန်။ ကာယ ဝေလာယ၊ ၌။ (ဘူမိ-စာလော အဟောသိ၊ နည်း။) ဣတိ ပုဋ္ဌော (သမာနေော) မဇ္ဈိမယာမေ၊ မဇ္ဈိမယာမိ၌။ (သန်းခေါင်ယာမိ၌)။ အမှာကံ၊ တို့၏။ အာလမ္ပနပလကံ၊ တံကံမှိ ပျဉ်းချပ်ကို။ အပဿာယ၊ မှီ၍။ ဌိတကာလေ၊ တည်ရာအခါ၌။ (ဘူမိစာလော အဟောသိ)။ ဣတိ ဝတွာ မဟာ ဩဘာသော၊ ကြီးစွာသောအရောင်အလင်းသည်။ အဟောသိ။ သော၊ ထို ကြီးစွာသောအရောင်အလင်းကို။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။ ဘန္တေ ကာယ ဝေလာယ၊ ၌။ (မဟာဩဘာသော အဟောသိ)။ ဣတိစ ပုဒတ္တ၊ မေးအပ်သော်။ မယံ၊ ငါ၏။ စင်္ဂမမှာ၊ စကြိုမှ။ ဩသရဏကာလေ၊ သက်ဆင်းရာအခါ၌။ (မဟာဩဘာသော အဟောသိ)။ ဣတိ ဝဒတိ။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ထေရော၊ သည်။ တီသုပိ ယာမေသု၊ ညဉ့်သုံးယာမိတို့၌လည်း။ စင်္ဂမေယေဝ၊ စကြို၌သာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယျေန၊ အရှင်နှင့်။ သဒိသော၊ တူသော။ အာရဒ္ဓ-ဝိရိယော၊ အားထုတ်အပ်သောဝိရိယရှိသော ရဟန်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်ထင်၍။ ပသန္နာ (ဟုတွာ) သက္ကာရံ ကရေန္တိ။

မုဋ္ဌဿတိပိ၊ ပျောက်ကင်းသောသတိရှိသော ရဟန်းသည်လည်း။ ဥပဋ္ဌာက-မဇ္ဈေ။ နိသီန္ဒော၊ လျက်။ မယာ၊ ငါသည်။ အသုကကာလေ နာမ၊ ထိုမည်သော ကာလ၌။ (ထို မည်သောအရွယ်တုန်းက။) ဒီဃနိကာယော၊ ဒီဃနိကာယ်ကို။ ဥဂ္ဂဟိတော၊ သင်ယူအပ်ပြီ။ အသုကကာလေ၊ ၌။ မဇ္ဈိမော (နိကာယော)၊ ကို။ (ဥဂ္ဂဟိတော)။ (အသုကကာလေ)သံယုတ္တဒကာ (နိကာယော)။ (ဥဂ္ဂဟိတော)။ (အသုကကာလေ) အင်္ဂုတ္တရိကော (နိကာယော)၊ အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်ကို။ (ဥဂ္ဂဟိတော)။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဩလောကနနာမ၊ ကြည့်ရခြင်းမည်သည်။

(ထပ်၍ ကြည့်ခြင်းမည်သည်။) နတ္ထိ။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဋ္ဌာနေ၊ အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိအပ်သော ပါဠိရပ်၌။ မုခါရုဋ္ဌာဝ၊ နှုတ်သို့ တက်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ တန္တိ၊ ပါဠိတော်သည်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ အညေ၊ ငါမှ တပါးကုန်သော။ ဣမေ ပန ဘိက္ခု၊ တို့သည်ကား။ ငွေကာဝိယ၊ သိုးတိုက်သို့။ မုခံ၊ ပါးစပ်ကို။ ဖန္ဒာပေန္တာ၊ တလုပ်တည်း လုပ်စေကုန်လျက်။ (ရပြီးသားတွေ မေ့မှားစိုးလို့ တတုတ်တုတ် ရွတ်နေကုန်လျက်။) ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝဒတိ၊ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အယျေန သဒိသော၊ ဥပဋ္ဌိတဿတိ၊ အာရုံ၌ကပ်၍တည်သော သတိ ရှိသော ရဟန်းသည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်ထင်၍။ ပသန္နာ (ဟုတွာ) သက္ကာရံ ကဓောန္တိ။

အသမာဟိတောပိ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်မရှိသော ရဟန်းသည်လည်း။ ဝါ၊ မတည်ကြည်သော ရဟန်းသည်လည်း။ ဥပဋ္ဌာကာနံ၊ အလုပ်အကျွေးဒါယကာတို့၏။ သမ္ပုဓေ၊ မျက်မှောက်၌။ အဋ္ဌကထာစရိယေ၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ကို။ ပဉ္စ၊ ကို။ ပုစ္ဆတိ၊ ကသိဏ်နာမ၊ ကသိဏ်မည်သည်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဘာဝေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြရပါကုန်သနည်း။ ကိတ္တကေန၊ အဘယ်မျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ နိမိတ္တံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်။ ဥပုန္နံ နာမ၊ ဖြစ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ကိတ္တကေန၊ ဥပစာရော၊ ဥပစာရသမာဓိသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ကိတ္တကေန၊ အပုနာ၊ အပုနာသမာဓိသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်၏။ အင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း။ ဒုတိယဿ (ဈာနဿ အင်္ဂါနိ ကတိ)။ ပေ။ စတုတ္ထဿ ဈာနဿ အင်္ဂါနိ ကတိ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။

တေဟိ၊ ထိုအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဥဂ္ဂဟိတာနုရူပေန၊ သင်ယူအပ်သော အဋ္ဌကထာအားလျော်သဖြင့်။ ကထိတကာလေ၊ ပြောဆိုအပ်ရာ အခါ၌။ သိတံ၊ ပြုံးမှုကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ အာဝုသော၊ ဝေံ၊ ဤဖြေဆိုအပ်သည့် အတိုင်း။ န ဟောသိကိံ၊ မဖြစ်ပါသလော။ ဣတိဝုတ္တေ၊ သောံ။ (အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့က ပြောဆိုအပ်သော။) ဘန္တေ၊ ဝဋ္ဌတိ၊ သင့်လောက်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သမာပတ္တိလာဘိတံ၊ သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ သူစေတိ၊ ထင်ရှားပြီ၏။ မနုဿာ၊ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာဖြစ်သော လူတို့သည်။ အယျော၊ အရှင်သည်။ သမာပတ္တိလာဘိ၊ သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်ထင်၍။ ပသန္နာ (ဟုတွာ) သက္ကာရံ ကဓောန္တိ။

ဒုပ္ပညောပိ၊ ပညာမရှိသော ရဟန်းသည်လည်း။ ဥပဋ္ဌာကာနံ၊ တို့၏။ မဇ္ဈေ နိသိန္နော၊ လျက်။ မေ၊ ငါသည်။ မဇ္ဈမနိကာယေ၊ မဇ္ဈမနိကာယ်၌။ ပဉ္စတ္ထယံ၊ ပဉ္စတ္ထယသုတ်ကို။ ဩလောကေန္တဿ၊ ကြည့်ရှုစဉ်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ အာဂတော၊ လာပြီ။ ပရိယတ္တိနာမ၊ ပရိယတ်မည်သည်။

အမှာကံ၊ ငါတို့အတွက်။ န ဒုက္ခရာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မပြုအပ်ပါ။ (မခက်ပါ။) ပန၊ သို့သော်လည်း။ ပရိယတ္တိဝါဝဇ္ဇော၊ ပရိယတ်၌ ကြောင့်ကြစိုက်သော ရဟန်းသည်။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခမှ။ န မုစ္စတိ၊ မလွတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ပရိယတ္တိံ၊ ပရိယတ်ကို။ ဝိသဇ္ဇယိမှာ၊ စွန့်ခွဲကုန်ပြီ။ ဣတိ အာဒိနိ၊ တို့ကို။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုလျက်။ အတ္တဒနာ၊ မဟာပညတ္တိကြီးသောပညာရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုသောရဟန်းသည်။ အဿ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ ပဟာရံ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣမိနာ၊ ဤရဟန်းနှင့်။ သဒိသော၊ သော။ မဟာစောရောနာမ၊ ခိုးသူကြီးမည်သည်။ နတ္ထိံ၊ ဟိ၊ မှန်။ ပရိယတ္တိစရော၊ ပရိယတ်ကိုဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခမှ။ န မုစ္စတိ၊ မလွတ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (မုစ္စတိဝေ၊ လွတ်သည်သာ။) ဣတိ (ဝိညာယတိ။) (တနည်း) (ကသ္မာ ဣမိနာ သဒိသော မဟာစောရော နာမ နတ္ထိံ။ ဣတိဝိညာယတိ၊ နည်း။ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ပရိယတ္တိစရောသည်။ ဒုက္ခတောမှ။ န မုစ္စတိ၊ သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (မုစ္စတိဝေ) ဣတိ (တသ္မာ ဣမိနာ သဒိသော မဟာစောရော နာမ နတ္ထိံ။ ဣတိဝိညာယတိ။)

အဓိကာသဝေါပိ၊ ရဟန္တာ မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဂါမဒါရဏေ၊ ရွာသားကလေးတို့ကို။ ဒိသာ တုမ္မာကံ၊ သင်တို့၏။ မာတာပိတရော၊ မိဘတို့သည်။ အမေ၊ ငါတို့ကို။ ကံ၊ အဘယ်သို့။ ဝဒန္တိ၊ ပြောကြကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ အရဟတိ၊ ရဟန္တာဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ပြောကြပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကုန်ပြီ။ ယာဝ (အတိဝိယ)၊ အလွန်အက်သာလျှင်။ ဆေကာ၊ ကျမ်းကျင့်ကုန်သော။ ဂဟပတိကာ၊ အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ကို။ ဝဇ္ဇေတုံ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ အတ္တဒေနာ၏။ ခိကာသဝဘာဝံ၊ ရဟန္တာ၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။

၈၊ သည်သာ မကသေး။ ထွေ၊ ဤပါပိစ္ဆတာနိဒ္ဒေသ၌။ အညေပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုတို့မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စာဋိအရဟန္တာပါရောဟ- အရဟန္တာဒယော၊ အိုးစရည်းရဟန္တာ၊ မြစ်ဖျဉ်းရဟန္တာ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကံရ၊ ခွဲ။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဣဟကော၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ပြစ်စေတတ်သော ရဟန်းသည်။ အန္တောဂဇ္ဇေ၊ တိုက်ခန်းအတွင်း၌။ စာဋိ၊ အိုးစရည်းကို။ နိဓဏိတွာ၊ မြှုပ်၍။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ အာဂမနကာလေ၊ လာရာအခါ၌။ ပဝိသတိ၊ ဝင်နေ၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ထေရော၊ သည်။ ကဟံ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆန္တိ။ (အပြင်၌နေသော ရဟန်းငယ်သာမဏေတို့ကို မေးကြကုန်၏။) အန္တောဂဗ္ဗေ၌။ (ဝသတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ဝိစိနန္တာပိ၊ စူးစမ်းရှာတွေ့ပါကုန်သော်လည်း။ အဒိသုာ၊ မတွေ့ရ၍။ နိက္ခမိတွာ၊

ထွက်၍။ထေရောသည်။ နုတ္တိ၊ မရှိပါ။ ဣတိ ဝဒန္တိ။ ထေရောသည်။ အန္တော-
 ဂဗ္ဗယေဝ၊ ဌိသာ။(ဝသတိ)။ဣတိစာဏ္ဍိသို့လည်း။ ဝုတ္တေ၊သော်။ ပုန၊ တဖန်။
 ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ စာဋိတော၊ မြုပ်ထားအပ်သော
 အိုးစရည်းမှ။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ ပိဋေ၊ အင်းပျဉ်၌။ နိသိန္နော၊ထိုင်နေသည်။
 ဟောတိ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ တေဟိ၊ ထိုဒါယကာတို့သည်။ ဘန္တေ၊ မယံ၊
 တပည့်တော်တို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဒိသွာ၊ မတွေ့ရ၍။ ဝါ၊ မတွေ့ရခြင်း
 ကြောင့်။ နိက္ခန္တော၊ ထွက်သွားပါကုန်ပြီ။ တုမေ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ ကဟံ၊
 အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတာ၊ သွားနေကြကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ပါကုန်သနည်း။
 ဣတိ၊ ဝုတ္တေ၊ သော်။ သမဏာနာမ၊ ရဟန်းတို့မည်သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဣစ္ဆိ-
 တိစ္စိတဋ္ဌာနံ၊ အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားနိုင်ကုန်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ခီဏာသဝဘာဝံ၊ ရဟန္တာ၏
 အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။

အပရော၊ အခြားသော။ ကုဟကော၊ အံ့ဘွယ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော ရဟန်း
 သည်။ ကေသ္မိံ၊ တခုသော။ ပဗ္ဗတေ၊ တောင်၌။ ပဏ္ဏသာလာယ၊ သစ်ရွက်
 ကျောင်း၌။ ဝသတိ၊ နေ၏။ စ၊ ဆက်။ ပဏ္ဏာသာလာယ၊ သစ်ရွက်ကျောင်း၏။
 ပစ္စတော၊ နောက်၌။ ပပါတဋ္ဌာနေ၊ ကမ်းပါးပြတ်အရပ်၌။ ဧကော၊ တခုသော။
 ကစ္ဆကရက္ခော၊ ထောက်ကြံ့ပင်သည်။ [ယောဇနာ၌ “ဝဋ္ဋရက္ခော၊ ပညောင်
 ပင်” ဟူရှိ၏။] အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တဿ၊ ထိုထောက်ကြံ့ပင်၏။ ပါရောဟော၊ မြစ်ပျဉ်း
 သည်။ [ကိုင်းမှအောက်သို့သက်ဆင်း၍ မြေထိအောင်ထောက်နေသောသစ်မြစ်
 သည်။ [ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ပရဘာဂေ၊ နောက်အဘို့၌။ (တဘက်ကမ်း၌။) ဘူမိယံ၊
 မြေ၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ မဂ္ဂေန၊ လမ်းရိုးဖြင့်။ အာဂန္ဓာ၊
 လာ၍။ နိမန္တေန္တိ၊ ပင်ဖိတ်ကုန်၏။ သော၊ ထို ကုဟကရဟန်းသည်။ ပတ္တစီဝရံ၊
 သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ပါရောဟောန၊ မြစ်ပျဉ်းဖြင့်။ ဩတရိတွာ၊
 သက်ဆင်း၍။ ဂါမဒါရေ၊ ရွာတံခါးပေါက်အနီး၌။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ဒဿေတိ၊
 ပြ၏။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ မနုဿေဟိ၊ တို့သည်။ ပစ္စာ၊ နောက်မှ။
 အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ ဘန္တေ၊ ကတရေန မဂ္ဂေန၊ အဘယ်လမ်းဖြင့်။ အာဂတာ၊
 ကြွလာကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ပါကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)
 သမဏာနံ၊ ရဟန်းတို့၏။ အာဂတမဂ္ဂေါနာမ၊ လာအပ်သောလမ်းမည်သည်ကို။
 ပုစ္ဆိတုံ၊ မေးခြင်းငှါ။ နဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ (“မမေးကောင်း” ဟူလို။) အတ္တနော၊
 ၏။ ဣစ္ဆိတိစ္စိတဋ္ဌာနေနေဝ၊ အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိအပ်သော အရပ်ဖြင့်သာ။
 အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ခီဏာသဝဘာဝံ
 ဒီပေတိ။

ပန၊ ဆက်။ တံ ကုဟကံ၊ ထိုကုဟကရဟန်းကို။ ဧကော၊ တယောက်သော။
 ဝိဒ္ဓကဏ္ဍော၊ ဖောက်အပ်သော နားရှိသော ဒါယကာသည်။ (“အကြားအမြင်
 များသောဒါယကာသည်” ဟုဆိုလိုသည်။) ဥ တွာ၊ သိ၍။ (အမှန်ကိုသိ၍။) နံ၊
 ထိုကုဟကရဟန်းကို။ ပရိဂ္ဂဟေဿာမိ၊ ဖမ်းယူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ ဧကဒိဝသံ၊
 တနေ့သ၌။ ပါရောဟေန၊ မြစ်ပျဉ်းဖြင့်။ ဩတရန္တ၊ ဆင်းလာသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊
 'တွေ့ရ၍။ ပစ္စတော၊ နောက်၌။ ဆန္နိတွာ၊ ဖြတ်၍။ အပမတ္တကေန၊ အနည်းငယ်
 ဖြင့်။ (တဲကဲလေးဖြင့်။) ဌပေသိ၊ ထားပြီ။ သော၊ ထိုကုဟကရဟန်းသည်။
 ပါရောဟတော၊ မြစ်ပျဉ်းမှ။ ဩတရိဿာမိ၊ သက်ဆင်းအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍
 ဆင်းလိုက်လျှင်ပင်။ ဌန္တိ၊ ဌာန်းဟူ၍။ ဝါ၊ ထိုင်းဟူ၍။ ပတိတော၊ ကျပြီ။ မတ္တိကာ-
 ပတ္တော၊ မြေသပိတ်သည်။ ဘိဇ္ဇိ၊ ကွဲပြီ။ သော၊ ထိုကုဟကရဟန်းသည်။ (အဟံ၊
 ငါသည်။ ဝါ၊ ကို။ မနုဿေဟံ။) ဉတော၊ သိအပ်သည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့ကြ၍။ နိက္ခမိတွာ၊ ပလာယိ၊ ထွက်ပြေးပြီ။ ပါပိစ္ဆဿ၊ ယုတ်မာသော အလို
 ရှိသောရဟန်း၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ပါပိစ္ဆတာ၊ မည်၏။
 ပန၊ ပဒတ္တမှတပါး လက္ခဏတ္ထကား။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်။ အသန္တဂုဏ-
 သမ္ဘာဝနတော၊ ထင်ရှားမရှိသော ဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းစေလိုသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။
 ပရိဂ္ဂဟဏော၊ ပစ္စည်းကိုခံယူခြင်း၌။ အမတ္တညတော၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိလေ့
 မရှိသူ၏အဖြစ်၎င်းတည်း။ ဧတံ၊ ဤထင်ရှားမရှိသော ဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းစေလို
 သူ၏အဖြစ် ခံယူခြင်း၌ အတိုင်းအရှည်ကိုသိလေ့မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ပါပိစ္ဆတာ-
 လက္ခဏံ၊ ပါပိစ္ဆတာ၏ လက္ခဏာတည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၇၅။ သိင်္ဂနိဒ္ဒေသေ၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဝိဇ္ဇနဋ္ဌေန၊ ထိုးတတ်
 သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်သဘောကြောင့်။ သိင်္ဂ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ဦးချီနှင့်တူ၏။
 ဧတံ၊ ဤသိင်္ဂဟူသောအမည်သည်။ နာဂရိကဘာဝသင်္ခါတဿ၊ မြို့ကြီးသူမြို့ကြီး
 သားတို့၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ကိလေသသိင်္ဂဿ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော
 ဦးချီ၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ သိင်္ဂါရဘာဝေါ၊ ကာမ၏ တိုးပွားခြင်းသို့
 ရောက်သော ချစ်ကြိုက်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ သိင်္ဂါရတာ၊ သိင်္ဂါရတာ
 မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သိင်္ဂါရကရဏာကာရော၊ ကာမ၏တိုးပွားခြင်းသို့ရောက်
 တတ်သော ချစ်ကြိုက်မှုကိုပြုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (သိင်္ဂါရတာ၊
 မည်၏။) စာတုရဘာဝေါ၊ တင့်တယ်စံပယ်အောင် ပြုလိုသူ၏ အဖြစ်သည်။
 စာတုရတာ၊ မည်၏။ တထာ၊ ထိုအတူ။ စာတုရိယံ၊ မည်၏။ [တပစ္စည်းနှင့်
 ဣပစ္စည်းသကဲ့သို့။] ပရိက္ခတဘာဝေါ၊ ထက်ဝန်းကျင် တူးအပ်သည်၏
 အဖြစ်သည်။ ပရိက္ခတတာ၊ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤပရိက္ခတဘာဟူသော အမည်သည်။
 ပရိခဏိတွာ၊ ထက်ဝန်းကျင်၌တူး၍။ ဌပိတဿေဝ၊ ထားအပ်သည်သာလျှင်
 ဖြစ်သော။ ဒဠသိင်္ဂါရဘာဝဿ၊ ခိုင်မြဲသော သိင်္ဂါရ၏အဖြစ်၏။ နာမံ၊ တည်း။

ဣဘရုံ၊ ဤပရိက္ခတတာမှတပါးသော ပါရိက္ခတိယံဟူသောပုဒ်သည်။ တထော-
ဝါ ထိုပရိက္ခတတာပုဒ်၏ပင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ [ပရိက္ခတထာ+ဘာဝေါ
ပါရိက္ခတိယံ၊ ဣပစ္စည်းကြောင့် ပါ၌ ဝုဒ္ဓိခရာကံရသည်။] ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။
သဗ္ဗေဟိပိ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကိလေသသိင်္ဂါရဘာဝ၊ ကိလေသသိင်္ဂါရ၏ အဖြစ်
ကိုသာ။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

၇၅၃။ တိန္တိဏနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗျော)။ တိန္တိဏန္တိ၊ ကား။
ဝိယနံ၊ ရှုတ်ချခြင်းတည်း။ တိန္တိဏာယနာကာရော၊ ရှုတ်ချခြင်းဖြင့်ဖြစ်ခြင်းဟူ
သောအခြင်းအရာသည်။ တိန္တိဏာယနာ၊ မည်၏။ တိန္တိဏေန၊ ရှုတ်ချခြင်းဖြင့်။
အယိတထ၊ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တိန္တိဏသမဂီနော၊ တိန္တိဏနှင့် ပြည့်စုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ တိန္တိဏာယိတတ္ထံ၊ မည်၏။ လောလုပဘာဝေါ၊
လျှပ်ခေါ်လော်လည်သူ၏ အဖြစ်သည်။ လောလုပ္ပံ၊ မည်၏။ ဣတရေ၊ လောလုပ္ပ
သဒ္ဓါမှ တပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးသော လောလုပ္ပိယနာ၊ လောလုပ္ပိယိ-
တတ္ထံဟူသော သဒ္ဓါတို့သည်။ အာကာရဘာဝနိဒ္ဒေသ၊ အာကာရကို ညွှန်ပြ
ကြောင်း ဘာဝကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတို့တည်း။ ပုစ္ဆဉ္စိကတာတိ၊ ကား။ လာဘ-
လဘနကဋ္ဌာနေ၊ လာဘကို ရရာဋ္ဌာန၌။ (လာဘကိုဝေဖုဝေရာအရပ်၌။) ဝေဒနာ၊
ခံစားခြင်းသည်၎င်း။ ကမ္မနာ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း။ နိဝုတ္တိတာ၊ နိမ့်ကျသော
အသက်မွေးခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို
အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာ နိက္ခေပကဏ္ဍ လောဘနိဒ္ဒေသ၌ တမျိုး ဖွင့်ထား၏။
ဝေဒနာနေရာ၌ “စလနာ” ဟု ရှိလျှင် ထိုအဖွင့်နှင့် ညီ၏။] သာဓကမျှတတိ၊
ကား။ ပဏိတပဏိတနာ၊ မွန်မြတ်ကုန် မွန်မြတ်ကုန်သောလာဘ်တို့ကို။ ပတ္တနာ၊
တောင့်တခြင်းတည်း။ ဝေံ၊ သဗ္ဗေဟိပိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တိန္တိဏ အစရှိသော
ပုဒ်တို့ဖြင့်။ သုဝါနဒေါဏိယံ၊ ခွေးစားခွက်၌။ ကဉ္စိယံ၊ ပအုန်းရည်ကို။ (ထမင်း
ရည်ကို။) ပိဝနကသုနံခဿ၊ သောက်သောခွေး၏။ အညံ၊ အခြားသော။ သုနခံ၊
ခွေးကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ ဘုဘုကရဏံ ဝိယ၊ ဘုဘုဟု အသံပြုခြင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊
ဟိန်းခြင်းကဲ့သို့။ တဝ သန္တကံ၊ သင်၏ဥစ္စာ။ မမ သန္တကံ၊ ငါ၏ဥစ္စာ။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ကိလေသဝသေန၊ ကိလေသအစွမ်းဖြင့်။ ဝိယနာကာရော၊ ရှုတ်ချခြင်း
ဟူသော အခြင်းအရာကို။ ဝါ၊ ငြင်းခုံခြင်းဟူသောအခြင်းအရာကို။ ကထိတော။

၇၅၄။ စာပလျှန်ဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗျော)။ အာကောဋိတ-
ပစ္စာကောဋိတဘာဝါဒီဟိ၊ ရှေ့ရှုခေါက်အပ်၊ တဖန် ပြန်၍ ခေါက်အပ်သည်၏
အဖြစ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ စိဝရဿ၊ ကို။ မဏ္ဍနာ၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။
စီဝရမဏ္ဍနာ၊ မည်၏။ မဏိဝဏ္ဏစ္ဆဝိကရဏာဒီဟိ၊ ပတ္တမြားအဆင်းနှင့် တူသော
အရေရှိအောင်ပြုခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပတ္တဿ၊ သပိတ်ကို။ မဏ္ဍနာ၊ သည်။
ပတ္တမဏ္ဍနာ၊ မည်၏။ စိတ္တကမ္မာဒီဟိ၊ ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီ

ပန်းပုရုပ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပုဂ္ဂလိကသေနာသနာသာ။ ပုဂ္ဂလိကကျောင်းကို။ မဏ္ဍနာ သေနာသနမဏ္ဍနာ၊ မည်၏။ ဣမဿ ဝါ ပူတိကာယဿာတိ၊ ကား။ ဣမဿ၊ မနုဿ သရိရဿ၊ ဤလူ၏ ကိုယ်ကို။ (မဏ္ဍနာ၌စပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ တဒဟု ဇာတော၊ ထိုနေ၌ မွေးဖွားသည်။ (ထိုနေ၌ မွေး၍ တချက်သာ ရှိသေးသည်။) (သမာဓနာ)ပိ။ သိင်္ဂါလော၊ မြေ-ခွေးကို။ ဇရသိင်္ဂါလောတွေဝ၊ မြေခွေးအိဟူ၍ သး။ (သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ ရောက်သကဲ့သို့ ၎င်း။) ဥရိပုမာဏာ၊ ပေါင်လုံးပမာဏရှိသည်။ (သမာဓနာ)ပိ၊ သော်လည်း။ ဂဋ္ဌောသိသတော၊ ဆင်သမန္တယ်သည်။ ပူတိလတာတွေဝ၊ ပုပ်သောနွယ် ဟူ၍သာ။ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ ၎င်း။ ဝေ၊ တု။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်။ (သမာဓနာ)ပိ၊ လည်း။ မနုဿကာယော၊ လူ၏ကိုယ်ကို။ ပူတိ- ကာယောတွေဝ၊ ပုပ်သောကိုယ်ဟူ၍သာ။ ဝါ၊ အပုပ်ကောင်ဟူ၍သာ။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုပုပ်သောလူ၏ကိုယ်ကို။ အန္တရန္တရာ၊ အကြား အကြား၌။ (ဝတ္ထု- ဝဏ္ဏပဏ္ဍုဝဏ္ဏာဒိဟိ၊ နိမြန်းသော အဆင်းရှိသော အဝတ်အရံ၊ ဖြော့တော့ ဝါဝင်းသော အဆင်းရှိသော အဝတ်အရံ အစရှိကုန်သော။ နိဝါသနပါရူပနာ- ဒိဟိ၊ အဝတ်အရံ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သဇ္ဇနာ၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ မဏ္ဍနာ နာမ၊ မည်၏။ ဗာဟိရာနံ ဝါ ပရိက္ခာရာနန္တိ၊ ကား။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ဌပေတု၊ ၍။ သေသပရိက္ခာရာနံ၊ ကြွင်းသော ပရိက္ခရာတို့ကို။ (မဏ္ဍနာ စသည်၌စပ်။)

အထဝါ၊ ကား။ ယာသော၊ အကြင် တန်ဆာဆင်ခြင်းကို။ စီဝရမဏ္ဍနာ ပတ္တမဏ္ဍနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ [ဤ၌ နှစ်မျိုးသာ ပါသော်လည်း ဋီကာ၌ သေနာသနမဏ္ဍနာတိုင်အောင် သုံးမျိုးနှင့်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ သေနာ- သနမဏ္ဍနာကျဟန်ဘူသည်။] သာ၊ ထိုတန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ တေဟိ ပရိက္ခာ ရေဟိ၊ ထိုသင်္ကန်း သပိတ်ဟူသော ပရိက္ခရာဘို့ဖြင့်။ ကာယဿ၊ ကို။ မဏ္ဍနာ ဝါ၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ တေသံ ဗာဟိရပရိက္ခာရာနံ၊ ထိုကိုယ်မှအပ ဖြစ်သော သင်္ကန်းသပိတ်ဟူသော ပရိက္ခရာဘို့ကို။ မဏ္ဍောတွာ၊ တန်ဆာဆင်၍။ ဌပနဝသေန၊ ထ ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ မဏ္ဍနာ ဝါ၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤစီဝရမဏ္ဍနာ အစရှိသောပါဌ်၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ [ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာ၌ ရေးထားသည်။] မဏ္ဍနာ ဝိဘူသနာတိ ဧတ္ထ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဥိနဋ္ဌာနဿ၊ ယုတ်နိမ့်သောအရပ်ကို။ ပုရဏဝသေန၊ ပြည့်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဖို့သိပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) မဏ္ဍနာတိ ဝေဒိတဗျော။ ဆဝိရာဂါဒိ- ဝသေန၊ အသားအရေကို တပ်စွဲဘွယ်ရှိအောင်ပြုခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်း ဖြင့်။ ဝိဘူသနာဘိလိမ် ကျခြ ခံလှယ်ခြင်းဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော။ ကေဋ္ဌနာတိ၊ ကား။ ကိဋ္ဌနာ၊ ကစားခြင်းတည်း။ ပရိခကဋ္ဌနာတိ၊ ကား။ ပရိကိဋ္ဌနာ၊ အဖန်ဖန်ကစား ခြင်းတည်း။ ဂိဒ္ဓိကတဘိ၊ ကား။ ဝေဓယုတ္တတာ၊ မက်မောခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်၏

အဖြစ်တည်း။ ဂိဒ္ဓိတတ္တန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ တဏှေဝ၊ ထို ဂိဒ္ဓိကတာဟူသော ပုဒ်၏ပင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ စပလဘာဝေါ၊ လျှပ်ပေါ် လော်လည်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ စပလတာ၊ မည်၏။ တထာ၊ ထိုလျှပ်ပေါ်လော်လည်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် ဆည်။ စာပလံ၊ မည်၏။ [ဤပစ္စည်းသာ ထူးသည်။] ဣဒံ ဝုစ္စတံတိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤသက်န်းသပိတ်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ စာပလံ၊ နာမ၊ လျှပ်ပေါ် လော်လည်သူ၏အဖြစ် မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတံ၊ ။ ဣဒံ၊ ယေနယင်းစာလျှာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဝဿသတိကော၊ အသက်တရာရှိသည်။ ဝါ၊ ဝါတထုရှိသည်။ သမာနောပိ၊ သော်လည်း။ တဒဟုဇာတဒါရကော ဝိယ၊ ထို နေ၌ မွေးဖွားသော ကလေးကဲ့သို့။ ဧဟာတိ။ [“ထိုသို့ကိစ္စ၌ ကလေးကလား နိုင်သည်” ဟူလို။]

၈၅၅။ အသဘာဂဝုတ္တိနိဒွေသေ (အထွော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) ဝိပုဋ္ဌိကူလဂ္ဂါတိတာတိ၊ ကား။ အနန္ဒလောမဂ္ဂါတိတာ။ အလျော်မဟုတ်သောယူခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဝိပစ္စနိကသာတတာတိ၊ ကား။ ဝိပစ္စနိကေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ ပဋိဝိရူဒ္ဓကရဏေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့်။ သုခါယနာ၊ သုခ၏ ဖြစ်ခြင်း၎င်း။ (“သုတပါးကို ကန့်လန့်လုပ်ရမှ စိတ်ချမ်းသာခြင်း” ဟူလို။) အနာဒရဘာဝေါ၊ ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ အနာဒရိယံ၊ မည်၏။ တထာ၊ ထို ရိုသေလေးစားခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ အနာဒရိယတာ၊ မည်၏။ အဂါရဝဿ၊ ရိုသေလေ့စားခြင်း မရှိသူ၏ ဘာဝေါ၊ တည်း။ အဂါရဝတာ။ ဇေဋ္ဌကဘာဝဿ၊ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ကို။ အကရဏံ၊ မပြုခြင်းသည်။ အပ္ပတိဿဝတာ၊ မည်၏။ [“ရှေ့ရူနားထောင်ခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်” ဟူသည် ပြောဆို ဆုံးမသူကို အကြီးအကဲအရာ၌ မထားခြင်းပင်တည်း။]

အယံ ဝုစ္စတံတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤဆန့်ကျင်ဘက်ကိုယူခြင်း၊ မလျော်အောင် ယူခြင်း အစရှိသည်ကို။ အသဘာဂဝုတ္တိနာမ၊ သဘောမတူသော ဖြစ်ခြင်းမည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတံ၊ ဝိသဘာဂဇီဝိကဘာ၊ သဘောမတူသော အသက်မွေးခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်။ ဣတိ အထွော။ ယာယ၊ ယင်းဝိသဘာဂဇီဝိတာနှင့်။ သမန္နာဂဒတာ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မာတရံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ပိတရံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဂိလာနံ၊ မကျန်းမာသည်ကို။ ပဋိဝုတ္တိတုပ္ပာပိ၊ ပြန်နစ်၍လည်း။ န ဩလောကေတိ၊ မကြည့်။ [“မိဘ မမာသည်ကိုပြုစုသူမဆိုထားဘိ လှည့်၍ဘောင်မကြည့်” ဟူလို။] ပိတုသန္တကဿ၊ အဘ၏ဥစ္စာ၏။ ကာရဏာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ မာတရာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ။ (ကလဟံ၊ ခိုက်ရန်ကို။ ကရောတိ။) မာတုသန္တကဿ၊ အမိ၏ဥစ္စာ၏။ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ ပိတရာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရောတိ။ ဝိသဘာဂဇီဝိတံ၊ သဘောမတူသော အသက်မွေးခြင်း မည်လောက်အောင်။ [ကြံယာဝိသေသန။] ဝုတ္တံ၊ အသက်မွေး၏။ မာတာပိတုနံ၊ တို့၏။ သန္တကဿ၊ ။ ကာရဏာ၊

ကြောင့်။ ဇေဋ္ဌေန ဝါ၊ အင်္ဂါကြီးမူလည်းဖြစ်သော။ ကနိဋ္ဌေန ဝါ၊ ညီငယ်မူလည်း
 ဖြစ်သော။ ဘာဘရာ၊ အင်္ဂါနှင့်။ ဝါ၊ ညီငယ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရေတိ။
 နိလ္လဇ္ဇဝစနံ၊ အရှက်မရှိသူ၏စကားကို။ ဝဒတိ၊ ၎င်း။ အာစရိယုဿဝါ၊ နိဿယည်း
 ဆရာ အစရှိသော ဆရာ၏သော်၎င်း။ ဥပဇ္ဈာယဿဝါ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၏သော်၎င်း။
 ဝတ္ထုပဋိတ္တံ၊ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို၊ န ကရေတိ။ ဂိလာနံ၊ မကျန်းမာသော ဆရာ
 ဥပဇ္ဈာယ်ကို။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မလုပ်ကျွေး။ ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို
 သိတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ စေတိယ ဒဿနဋ္ဌာနေ၊ စေတိတော်ကို
 မြင်လောက်ရာအရပ်၌။ ဥဗ္ဘာရံ ဝါ၊ ကျင်ကြီးကိုသော်၎င်း။ ပဿာဝံ ဝါ၊ ကိုသော်
 ၎င်း။ ကရေတိ။ ခေဋ္ဌဗ္ဗိ၊ ကို၎င်း။ သိသံသံဏိမ္ပိ၊ နှပ်ကို၎င်း။ ဆဇ္ဇေတိ၊ စွန့်၏။
 ဆတ္တံ၊ ထီးကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်း၏။ ဥပါယနာ၊ တို့ကို။ အာရုယု၊ စီး၍။ ဂစ္ဆတိ။
 ဗုဒ္ဓဿသကေသု၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကတို့၌။ န လဇ္ဇတိ၊ မရှက်။ သံသေ၊
 သံသာတော်၌။ စိတ္တိကာရံ၊ အရိအသေပြုမှုကို။ န ကရေတိ၊ မပြု။

မာတိမတ္ထ ပိတိမတ္တာဒိသု၊ အမိလောက်ကြီးသူ၊ အဘလောက်ကြီးသူ အစ
 ရှိကုန်သော။ ဂရုဋ္ဌာနိယေသု၊ အလေးငြုခြင်း၏ တည်ရာဋ္ဌာနတို့၌။ ဟိရောတ္ထပု၊
 အရှက် အကြောက်ကို။ န ပစ္စုပဋ္ဌာပေဟိ၊ ရွှေရူမဖြစ်စေ။ ဝေံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီး
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တုမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။
 သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ သော ကိရိယာ၊ ဤအမှုအရာသည်။ မာတရိတိ
 အာဒိသု၊ အမိ အစရှိကုန်သော။ [မာတု အာဒိသုပိ ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်
 ထင်သည်။] ဝတ္ထုယုပိ၊ ဝတ္ထုတို့၌လည်း။ အသဘာဂဝတ္တိတာ နာမ၊ သဘော
 မတူသော အသက်မွေးခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်မည်သည်။ ဟေတိ။

ဂ၇၆။ အရတိနိဋ္ဌေသေ (အတ္တော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ပန္နေသုတိ၊ ကား။
 ဒုဒေရသု၊ လူတို့မှ ဝေးကုန်သော။ ဝါ၊ ကား။ ဝိဝိတ္တေသု၊ လူတို့မှ ကင်းဆိတ်ကုန်
 သော။ (သေနာသနေသု ဋ္ဌိစပ်။) [အဓိပ္ပါယ်တွင် ဖွင့်တည်း။ သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့်
 “ပန္န = ပ + အန္တ (ပရိ ဘန္တ)၊ အစွန်အဖျားဖြစ်ကုန်သော ကျောင်းတို့၌” ဟု
 ပေးပါ။] အဓိကုသလေသုတိ၊ ကား။ သမထဝိပဿနာဓမ္မေသု၊ သမထဝိပဿနာ
 တရားတို့၌။ [အဘိဓေယျတ္ထဖွင့်တည်း။ သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် “လွန်ကဲသော ကုသိုလ်
 တရားတို့၌” ဟု ပေးပါ။] အရတိတိ၊ ကား။ ရတိပဋိက္ခေပေါ၊ မွေ့လျော်ခြင်းကို
 ပယ်ခြင်းသည်။ (“အတ္တံ” ဟု ထည့်၍စပ်။) အရတိတာတိ၊ ကား။ အရမဏာ-
 ကာရော၊ မာမ္မလျော်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ [အဓိပ္ပါယ်တွင်၊
 သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် “မွေ့လျော်ခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်” ဟု ပေးပါ။] အနဘိရတိတိ၊
 ကား။ အနဘိရတဘာဝေါ၊ မမွေ့လျော်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။
 (အတ္တိ)။ [သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် မမွေ့လျော်ခြင်းဟု ပေးပါ။] အနဘိရမဏာတိ၊
 ကား။ အနဘိရမဏာကာရော၊ မမွေ့လျော်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။

ဥက္ကဏ္ဍိတာတိ၊ ကား။ ဥက္ကဏ္ဍနာကာရော၊ အထက်၌တည်သော လည်ရှိခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ ဝါ၊ ပျင်းရိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ ပရိ- တထိတာတိ၊ ကား။ ဥက္ကဏ္ဍနဝသေနေဝ၊ ပျင်းရိခြင်း၏အစွမ်းကြောင့်ပင်။ ပရိ- တထာနာ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ [တထာဓာတ်သည် ပိပာသအနက်ကို ဟောသော် လည်း ဤ၌ မှတ်သိပ်ဆာလောင်သကဲ့သို့ တောင့်တခြင်းအနက်တည်း။]

၈၅၇။ တန္ဒိနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဟန္တိတိ၊ ကား။ ဇာတိ- အလသိယံ၊ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် ပျင်းရိခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ [“ရောဂါဥက္က ဘောဇဉ်တို့ကြောင့် ပျင်းရိခြင်းမဟုတ်” ဟူလို။] တန္ဒိယန-တိ၊ ကား။ တန္ဒိယနာကာရော၊ ပျင်းရိခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ တန္ဒိမနကတာတိ၊ ကား။ တန္ဒိယာ၊ ပျင်းရိခြင်းသည်။ အဘိဘူတစိတ္တဘာ၊ လွမ်းမိုးအပ်သောစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်တည်း။ အလသဿ၊ ပျင်းရိသူ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ အာလသျံ၊ ရာ။ အာလသျာယနာကာရော၊ ပျင်းရိ သူ၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ အာလသျာယနာ၊ မည်၏။ အာလသျာယိတထာ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ အာလသျာယိဘတ္တံ၊ ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေဟိပိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကိလေသဝသေန၊ ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ကာယာလသိယံ၊ နာမကာယ၏ ပျင်းရိခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

၈၅၈။ ဝိဇမ္ဘိတာနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဗမ္မနာတိ၊ ကား။ ဖန္ဒနာ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းတည်း။ ပုနပ္ပနံ၊ အဖန်ဖန်။ ဗမ္မနာ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း သည်။ ဝိဇမ္ဘနာ၊ မည်၏။ အာနမနာတိ၊ ကား။ ပုရတော၊ ရှေ့သို့။ နမနာ၊ ညွတ်ခြင်းတည်း။ ဝိနမနာတိ၊ ကား။ ပစ္စတော၊ သို့။ နမနာ၊ တည်း။ သန္ဓမနာ- တိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်သို့။ နမနာ၊ တည်း။ ပနမနာတိ၊ ကား။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ တန္တတော၊ ယက္ကန်းစင်မှ။ ဥဋ္ဌိတပေသ- ကာရော၊ ထသော ယက္ကန်းသည်သည်။ ကိသ္မိံဝိဒေဝ၊ တစ်တခုသာလျှင်ဖြစ် သော ဝတ္ထုကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဥဇုကံ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဥဿာပေတိ ယတာ၊ အထက်သို့ တောင်မတ်စေရသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ကို။ ဥဗ္ဗံ၊ အထက်၌။ ဥပနာ၊ ထားခြင်းတည်း။ ဗျာမိယကန္တိ၊ ကား။ ဥပန္န- ဗျာမိတာ၊ ဖြစ်သော အနာရောဂါရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ပေ။ ကာယဖန္ဒန- မေဝ၊ ကိုယ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်းကိုသာ။ ကထိတံ။

၈၅၉။ ဘတ္တဘမ္ပဒနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဘုတ္တာဝိဿာ- တိ၊ ကား။ ဘုတ္တဝတော၊ ထမင်းစားပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ [“တာဝိစ္စည်း”ကို “တဝန္တုပစ္စည်း”ဖြင့် ဖွင့်သည်။ အထွတ္တိ “ဝန္တုပစ္စည်း” မဟုတ်။] ဘတ္တမုတ္တာ-

တိ၊ ကား။ ဘတ္တဂေလည်၊ ထမင်းကြောင့် မကျန်းမာသူ၏အဖြစ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။
 ဗလဝဘတ္တေန၊ များသောထမင်းကြောင့်။ မုတ္တာပတ္တောံ ဝိယ၊ တွေဝေခြင်းသို့
 ရောက်သကဲ့သို့။ ဟောတိ။ ဘတ္တကိလဲမထောတိ၊ ကား။ ဘတ္တေန၊ ထမင်းကြောင့်။
 ကိလန္တဘာဝေါ၊ ပင်ပန်းသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ ဘတ္တပရိဋ္ဌာဟောတိ၊
 ကား။ ဘတ္တဒရထော၊ ထမင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပူလောင်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။
 တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုထမင်းစားပြီးရာအခါ၌။ ပရိဋ္ဌာဟုပ္ပတ္တိယာ၊ ပူလောင်ခြင်း၏
 ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဥပဟတိန္ဒြိယော၊ ပျက်သောဣန္ဒြေ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
 ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ဇီရတိ၊ ဆွေးမြည့်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ [ထမင်းစားပြီးသော
 အခါ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် မနေနိုင်သောကြောင့် ကာယိန္ဒြေပျက်သည်။ ထို့ကြောင့်
 အစာကို လျှော့၍ စားဘို့ရန် ပညာရှိတိုင်း တိုက်တွန်းကြသည်။] ကာယဒုဋ္ဌာလ္လ-
 န္တိ၊ ကား။ ဘတ္တ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ အကမ္မညတာ၊ အမှု၌
 မကောင်းသည်၏ အဖြစ်တည်း။

၇၆၀။ စေတသောလိနတ္တ နိဇ္ဈေသော၊ စေတသောလိနတ္တ နိဇ္ဈေသကို။
 ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ မဗ္ဗသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တတ္ထောယေဝ၊ ဆိုအပ်
 ပြီးသောအနက်ရှိသည်သာ။ ဣမေဟိ ။ ပေ။ စိတ္တံဿ၊ ၎င်း။ ဂိလာနာကာရော၊
 မကျန်းမာသူ၏ အခြင်းအရာကို။ ကထိတော။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၇၆၁။ ကုဟနနိဇ္ဈေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) လာဘသက္ကာရ-
 သိလောကသန္နိယံတထာတိ၊ ကား။ လာဘဉ္စ၊ ရအပ်သော သာမညလာဘိကို
 ၎င်း။ သက္ကာရဉ္စ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သော ဝိသေသလာဘိကို၎င်း။ ဝါ၊ အရိုအသေ
 ပြုခြင်းကို၎င်း။ ကိတ္တိသဒ္ဓန္တုချီးမွမ်းအပ်သောကျော်စောသံကို၎င်း။ နိဿိတဿ၊
 မှီသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပတ္တယန္တဿ၊ တောင့်တသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣတိ အတ္ထော။
 ပါပိစ္စတာတိ၊ ကား။ အသန္တဂုဏဒီပနကာမဿ၊ မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသော ဂုဏ်
 ကို ပြခြင်းငှါ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣစ္စာပကတဿာတိ၊ ကား။ ဣစ္စာယ၊
 ယုတ်မာသော အလိုသည်။ (အလိုဆိုးသည်။) အပကတဿ၊ သမ္မာအာဇီဝမှ
 ကင်းအောင်ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပဗ္ဗုတဿ၊ ကပ်၍နှိပ်စက်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဣတိ အတ္ထော။ [“ဥပဗ္ဗုတဿ” ကား အဓိပ္ပါယ်တ္ထတည်း။ သဒ္ဓတ္တအားဖြင့်
 “အပ=ပင်ကိုယ်သဘာမှ ကင်းခအောင်+ကတ=ပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏” ဟု
 ဖြစ်၏။] ဣတော၊ ဤ ဣစ္စာပကတဟူသောပုဒ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ပစ္စယပဋိသေဝန ။ ပေ။ ဝသေန၊ ပစ္စည်းလေးပါးကို မှီဝဲခြင်း အနီး၌
 ပြောဆိုခြင်း၊ ဣရိယာပုတ်ကိုမှီသော ဝတ္ထုတို့၏အပြားအားဖြင့်။ (တိဝိဓိ၌စပ်။)
 မဟာနိဇ္ဈေသေ၊ ၌။ တိဝိဓံ၊ သော။ ကုဟနဝတ္ထု။ ကုဟနဝတ္ထုသည်။ ဝါ၊ ပစ္စည်း
 လေးပါးကို ဖြစ်စေခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေ
 ခြင်းသည်။ [ကုဟနမေဝ ပစ္စယပ္ပါဒနဿ ဝတ္ထုတိ ကုဟနဝတ္ထု။- ဝိသုဒ္ဓိမဂ်

မဟာဠိကာ သီလနိဒ္ဒေသ။] အာဂတံ၊ လာ၏။ တသ္မာ တိဝိဓမ္မိတံ၊ ထို ကုဟန ဝတ္ထုကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ပစ္စယ။ပေ။ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားတော်ကို။ အာရဒ္ဓိ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။

ကတ္ထ၊ ထို ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတေန ဝါ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဇီဝရာ- ဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိမန္တိတဿ၊ ဖိတ်မန်အပ်သော။ တဒတ္ထိကဿဝ၊ ထိုသင်္ကန်း အစရှိသည်တို့ကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ သတော၊ ပါလျက်။ ပါပိစ္ဆတံ၊ ယုတ်မာသော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ (နောင်အခါ များစွာရလိုခြင်းကို။) နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပဋိက္ခိပနန၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ ပြင့်၎င်း။ [စောစောက ပယ်ထားပြီးအားဖြင့်၎င်း။] ဓတ ဂဟပတိကေ၊ ထို အိမ်ရှင် ဒါယကာတို့ကို။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ သပ္ပတိဋ္ဌိတသဒ္ဓေ၊ ကောင်းစွာတည်သော သဒ္ဓါရှိသည်တို့ကို။ ဉ-တုာစ၊ သိ၍လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ တေသံ၊ ထိုအိမ်ရှင်ဒါယကာတို့၏။ အယျော၊ အရှင်သည်။ အဟော အပ္ပိစ္ဆော၊ ဩော် နည်းသော အလိုရှိပါပေ၏။ ကံဉ္စိ၊ တစုံတခုခုသာပစ္စည်းကို။ ပဋိဂ္ဂဏှိတုံ၊ ခံယူခြင်းငှါ။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ အပ္ပ-မတ္တကံ၊ နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော ပစ္စည်းကို။ သစေ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ၊ အကယ်၍ ခံယူအံ့။ (ဝေသတိ။) နော၊ ငါတို့သည်။ သုလဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာရအပ်သည်။ (အရတော်သည်။) အဿ ဝတ၊ ဖြစ်ရာလေစွာတကား။ ဣတိ၊ ကြံ၍။ နာနာဝိဓေဟိ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော။ ဥပါယေဟိ၊ ပုပါယ်တို့ဖြင့်။ (အကြောင်းတို့ဖြင့်။) ပဏီတာနိ၊ မွန်မြတ်ကုန်သော။ စိဝရာဒိနံ၊ တို့ကို။ ဥပနေန္တာနံ၊ ကပ်၍ဆောင်ကုန်သော ဒါယကာတို့အား။ (အာဒိကတာ၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့၏ အပေါ်၌။ (အနုဂ္ဂဟ ၌စပ်။) တဒနုဂ္ဂဟကာမတယေဝ၊ ထို ဒါယကာတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ [ဝေဖြင့် “မိမိကောဘု မယူလိုပါ” ဟူလို။] အာဝိကတွာ၊ ထင်စွာပြု၍။ ပဋိဂ္ဂဟဏေန စ၊ ခံယူခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ ပြင့်၎င်း။ တတော၊ ထို ပဏီတစီရ အစရှိသည်ကို

ပဋိက္ခိပနေန။ ။ “ပဋိက္ခိပနန” ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဠိကာ၌ “စိဝရာဒိနံ ပဋိက္ခိပန- ဟေတု” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအလို “ပယ်ခြင်းကြောင့်” ဟု ဟိတ်အနက် ပေးရလျှင်-မည်။ ဤပုဒ် နှင့် အလားတူ နောက်၌ “ပဋိဂ္ဂဟဏေန စ” ဟု ရှိပြန်၏။ ထိုနှစ်ပုဒ်လုံးသည် နောက်လာမည့် ဝိပာပနံ ၌ စပ်ရသော ပုဒ်များတည်း။ ဝိပာပနံ ဝယ် ဝိပုပ္ဖ+မိဓာတ်သည် အံ့ဩချီးမွမ်းခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ ဣာပေပဉ္စည်းကား “စေခြင်း” အနက်ကိုဟော၏။

ပဋိက္ခိပနေန ပဋိဂ္ဂဟဏေနတို့ကို “ကြောင့်” ဟု ဟိတ်အနက် ပေးလျှင် မှီခတ်၌စပ်ရ၏။ “ပယ်ခြင်းကြောင့် ချီးမွမ်းသည်၊ နောက်သပ် ခံယူသောကြောင့် ချီးမွမ်းသည်” ဟူလို။ “ပယ်ခြင်းဖြင့် ခံယူခြင်းဖြင့်” ဟု ကရိုဏ်းဒေပလျှင် ဣာပေ ပဉ္စည်း၌ စပ်ရ၏။ “ပယ်ခြင်းဖြင့် ချီးမွမ်းစေခြင်း ခံယူခြင်းဖြင့် ချီးမွမ်းစေခြင်း” ဟူလို။ ထို့ကြောင့် ဟိတ်အနက် ဖွင့်ခြင်းကို မှီခတ်၌ စပ်ခိုက်ကြည့်၍ ဖွင့်ခြင်းဟု မှတ်ပါ။

ခံယူပြီးထုအခါမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ အပိသကဋ္ဌဘာရေဟိ၊ လှည်းတစီးတိုက်လောက်သော ပစ္စည်းတည်းဟူသော ဝန်တို့ဖြင့်သော်လည်း။ ဥပနာမနဟေတုဘူတံ၊ ကပ်၍ညွတ်စေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (လှူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။) ဝိမ္မာပနံ၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို။ ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတံ၊ ပစ္စည်းလေးပါးကို မှီဝဲခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ကုဟနဝတ္ထုတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ စ၊ သာဓကကား။ ကတမံ ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတံ ကုဟနဝတ္ထု။ ပေ။ ကုဟနဝတ္ထုတိ၊ ဟူသော။ ဇေတံ (သုတ္တံ)၊ ကို။ မဟာနိဇ္ဇေသေပိ၊ ခွဲလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတံ၊ ပစ္စယပဋိသေဝန ဟု ဆိုအပ်သော။ ကုဟနဝတ္ထု၊ ကုဟနဝတ္ထုမည်သနည်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဂဟပတိကား၊ အိမ်ရှင် ဒါယကာတို့သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ စိရေ၊ ပေ။ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရေဟိ၊ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ အိပ်ရာနေရာ၊ ဂိလာန၏ ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အသက်၏ အရံအကာ အဆောက်အဦဖြစ်သောဆေးတို့ဖြင့်။ နိမန္တေန္တိ၊ ပင့်ဖိတ်ကြကုန်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ပါပိစ္ဆော၊ ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်။ ဣစ္စာပကတော၊ အလိုဆိုးသည် သမ္မာအာဇီဝမှ ကင်းအောင် ပြုအပ်သည်။ (ဟုတော)။ အတ္ထိကော၊ ပစ္စည်းဖြင့် အလိုရှိသည်။ (သမာနော၊ လျက်။) စိရေ၊ ပေ။ ပရိက္ခာရုနံ၊ တို့၏။ ဘိယျောကမျတံ၊ များသည်ကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲယူ၍။ (အကြောင်းပြု၍)။ စိဝရံကို။ ပစ္စက္ခာတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ (အလှူမခံဘဲ ပယ်စွန့်၏။) ပိဏ္ဍပါတံ၊ ပစ္စက္ခာတိ။ သေနာသနံ၊ ကျောင်း အိပ်ရာနေရာကို။ ပစ္စက္ခာတိ။ ဂိလာန။ ပေ။ ပရိက္ခာရံ၊ ဆေးကို။ ပစ္စက္ခာတိ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဇေတံ သို့၊ အာဟ၊ ပြောပြီ။ (ကံ)။ သမဏဿ၊ ရဟန်းအား။ (ရဟန်းဆိုတာ)။ မဟဋ္ဌေန၊ များသော အဖိုးရှိသော။ စိဝရေန၊ ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ သမဏော၊ သည်။ သုသာနာ ဝါ၊ သုသာန်မုသော်၎င်း။ သင်္ကာရကုဋ္ဌာ ဝါ၊ အမှိုက်ပုံ၏ ထိပ်မှသော်၎င်း။ (ဥစ္စိနိတော ခွဲစပ်။) ပါပဏိကာနိ၊ ဈေးမှ စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သော။ နန္တကာနိ (န+အန္တ

အပိသကဋ္ဌဘာရေဟိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “အသီတိ သကဋ္ဌဘာရေဟိ” ဟု တွေ့ရ၏။ လှည်းတစီးတိုက် ပစ္စည်းဆိုလျှင်ပင် များလှပြီ။ လှည်းရှစ်ဆယ်တိုက် ပစ္စည်းကား ပြောဘွယ်ပင်မလို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ စာအုပ်၌ “အပိ သကဋ္ဌဘာရေဟိ” ဟု ရှိ၏။ ထိုပါဌ်သာ သင့်လျော်သောပါဌ်တည်း။ အပိသည် သမ္မာဝနာဇောတက။

ပါပဏိကာနိဝါ နန္တကာနိ။ ။ “သုသာနာ သင်္ကာရကုဋ္ဌာ” တို့ကို ငဲ့၍ “ပါပဏိကာဝါ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ကား “ပါပဏိကာနိတိ အာပဏတော ဆဒ္ဓိတာနိ” ဟု “ဆဒ္ဓိတ” အနက်၌ ဏိကပစ္စည်း သက်ထား၏။ ထို့ကြောင့် “အာပဏတော+ဆဒ္ဓိတာနိ ပါပဏိကာနိ” ဟူပြု။ သုသာန် သင်္ကာရကုဋ္ဌ တို့မှ ရအပ်သော အဝတ်သည် နန္တကမျည်းသာ မဟုတ်၊ အဝတ်ခကောင်းများလည်း ပါတတ်၏။ ထို့ကြောင့် “နန္တကာနိ” ၌ မစပ်ထိုက်။ အာပဏမှ စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်ကား ရောင်း၍မရနိုင်သော အဖျား အနား စုတ်နေသော အဝတ်သာ ဖြစ်ထိုက်သည်။

ကာနိ။) ဝါ၊ အဖျား အနား မရှိလောက်အောင် စုတ်ပြတ်နေသော အဝတ်တို့ကို သော်၎င်း။ ဥစ္စိနိတော၊ ရှေးချယ် ကောက်ယူ၍။ သဘင်္ဂါ၊ အစပ်စပ် ချုပ်အပ် သော သင်္ကန်းကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ယံ ဓာရေယျ၊ အကြင် ဆောင်ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤ အစပ်စပ် ချုပ်အပ်သော သင်္ကန်းကို ပြု၍ ဆောင်ခြင်းသည်။ သာရပုံ၊ ။

သမဏဿ မဟဇ္ဈေန ပိဏ္ဍာါတေန၊ ဖြင့်။ ကိ*၊ နည်း။ သမဏော၊ သည်။ ဥဉ္ဇာစရိယာယ၊ အကြွင်းအကျန်ကိုရှုမှီးကြောင်းဖြစ်သောလှည့်လည်ခြင်းဖြင့်။ (လဒ္ဓေန၊ ရအပ်သော။) [မဟာဒိကာတညံသည်။] ပိဏ္ဍာယာလောပေန၊ သလုံး မြင်းခေါင်းဖြင့် လှည့်လည်၍ ရအပ်သော တလုပ်စာ တလုပ်စာသော ဆွမ်းဖြင့်။ ဇိဝိကံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ယံ ကပေယျ၊ အကြင်ပြုရာ၏။ ဧတံ၊ ဤသလုံးမြင်းခေါင်း ဖြင့် လှည့်လည်၍ ရအပ်သော တလုပ်စာ တလုပ်စာသော ဆွမ်းဖြင့် အသက်မွေး မှုကို ပြုခြင်းသည်။ သာရပုံ။ သမဏဿ။ ပေ။ ကိ*၊ နည်း။ သမဏော၊ သည်။ ရုက္ခ မူလိကော ဝါ၊ သစ်ပင်၏ အနီးအောက် ဟူသော နေရာ ရှိသည်မူလည်း။ ယံ အဿ၊ အကြင်ဖြစ်ရာ၏။ သောသာနိကော ဝါ၊ သုသာန်ဟူသော နေရာရှိသည် မူလည်း။ (ယံ အဿ။) အဗ္ဗောကာသိကော ဝါ၊ လှင်တီးခေါင်ဟူသော နေရာ ရှိသည်မူလည်း။ (ယံ အဿ။) ဧတံ၊ ဤ ရုက္ခမူလိက၏အဖြစ် အစရှိသည်။ သာရပုံ။ သမဏဿ။ ပေ။ ကိ*၊ နည်း။ သမဏော။ ပူတိမုတ္တေန ဝါ၊ နွားကျင်ပုပ် ဖြင့်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ပုပ်သည်ဖြစ်၍ စွန့်ပစ်အပ်သော ဆေးဖြင့်သော်၎င်း။ ဟရိ- တကိခဏ္ဍေန ဝါ၊ ရှစ်ရှားသီးပိုင်းဖြင့်သော်၎င်း။ ဩသမံ၊ ဆေးကို။ ယံ ကရေယျ၊ အကြင်ပြုရာ၏။ ဧတံ၊ ဤနွားကျင်ပုပ်ဖြင့် ဆေးကိုပြုခြင်း၊ ရှစ်ရှားသီးပိုင်းဖြင့် ဆေးကိုပြုခြင်းသည်။ သာရပုံ။ ဣတိ (အာဟ)။ တံ ယိပါဝိစ္စတုကံ၊ ဥပါဒါယ၊ စွဲယူ၍။ လူခံ၊ ကြမ်းတမ်းသော။ စိဝရံ၊ ကို။ ဇေရတိ၊ ဆောင်၏။ လူခံ ဝိဏ္ဍ- ပါတံ ပရိဘူတိ၊ သုံးဆောင်၏။ လူခံ သေနာသနံ ပဋိသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ လူခံ ဝိလာနံ။ ပေ။ ပရိက္ခာရံ ပဋိသေဝတိ။

တမေနံ၊ ထိုရဟန်းကို။ ဂဟပတိကာ၊ တို့သည်။ ဧဝံ ဇာနန္တိ၊ သိကြကုန်၏။ (ကိ*)။ အယံ သမဏော၊ သည်။ အပိစ္ဆော၊ နည်းသော အလိုရှိ၏။ သန္တုဋ္ဌော၊ ရောင့်ရဲလွယ်၏။ ပဝိဝိတ္တော၊ အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်၏။ အသံသဋ္ဌော၊ လူတို့နှင့်မရောနှော။ အာရဒ္ဓဝီရိယော၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိ၏။ ဓုတ- ဝါဒေါ၊ ဓုတင်၏ဂုဏ်ကို ပြောဆိုခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိကြကုန်၏။ (ဣတိ သိ၍။) ဘိယျောဘိယျော၊ လွန်စွာလွန်စွာ။ (အလွန်အလွန်။) စိဝရံ၊ ပေ။ ပရိ- က္ခာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိမဇ္ဇန္တိ၊ ဖိတ်မန်ကြကုန်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဧဝံ အာဟ။ (ကိ*၊ နည်း။) တိဏ္ဍံ၊ သုံးမျိုးသော အကြောင်းတို့၏။ သမ္ပုခိဘာဝါ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါရှိသော။ ကုလပုတ္တော၊ အမျိုးသား သည်။ ဗဟံ၊ များစွာသော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ပသဝတိ၊ တိုးပွားစေ၏။

သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါ၏။ သမ္မုခိဘာဝါ။ ပေ။ ပသဝတိ။ ဒေယျဓမ္မဿ၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသောလှူဘွယ်ဝတ္ထု၏။ ပေ။ ဒက္ခိဏေယျာနံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ။ ပေ။ ပသဝတိ။ တုမှာကဉ္ဇေဝ၊ တို့၏လည်း။ အယံ သဒ္ဓါ၊ ဤသဒ္ဓါသည်။ အတ္ထိ။ ဒေယျဓမ္မောစ၊ သည်လည်း။ သံဝိဇ္ဇတိ။ အဟဉ္ဇ၊ ငါသည်လည်း။ ပဋိဂ္ဂါဟကော၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ သစေ န ပဋိဂ္ဂဟေဿာမိ၊ အကယ်၍ မခံယူအံ့။ ဝေံ၊ ဤသို့ မခံယူလသော်။ တုမေ၊ သင် ဒါယကာတို့သည်။ ပုညေန၊ ကောင်းမှုမှ။ ပရိဗာဟိရာ၊ အပဉ္စ ဖြစ်ကုန်သည်။ ဘဝိဿထ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ မယံ၊ ငါ့အား။ ဣဒံနာ၊ ဤလှူဘွယ်ဝတ္ထုဖြင့်။ န အတ္ထော၊ အလိုရှိ။ အပိစ၊ ထိုသို့ အလိုမရှိပါသော်လည်း။ တုမှာကံဝေ၊ သင် ဒါယကာဘို့အပေါ်၌သာ။ အနုကမ္မာယ၊ သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိဂ္ဂဏှာမိခံယူအံ့။ ဣတိ (အာဟ)။ တံ၊ ထို ပဌမခံယူခြင်းကို။ ဥပါဒါယ ဗာဒုမ္ပိ စိဝရံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ ပေ။ ဝေဇ္ဇပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ယာ ဘာကုဋီကာ၊ အကြင် မျက်မှောင်ကုတ်ခြင်းသည်။ (ယံ) ဘာကုဋီယံ၊ အကြင် မျက်မှောင်ကုတ်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) ကုဟနာ၊ အကြင် အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ (ယာ) ကုဟာယနာ၊ အကြင် အံ့ဩဘွယ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယံ) ကုဟိတတ္ထံ၊ အကြင် အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေကတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤမျက်မှောင်ကုတ်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ ပစ္စယ။ ပေ။ ဝုစ္စတိ။

ပန၊ ကား။ ပါပိစ္ဆယေဝ၊ ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ သာလျှင်။ သဘော၊ ဖြစ်လျက်။ ဥတ္တရိမနုဿ။ ပေ။ ဝါစာယ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကိုရခြင်း၏ အနီး၌ပြောဆိုကြောင်းစကားဖြင့်။ တသ တထာ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိမှာပနံ၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို။ သာမန္တဇပုနသခါတံ၊ သာမန္တဇပုနဟု ဆိုအပ်သော။ ကုဟနဝတ္ထုတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [အတ္တာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဓိဂမဿ သာမန္တံ ကဘ္ဘာ၊ မိမိကို ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ရခြင်း၏ အနီး၌ထား၍။ ဇပုနံ သာမန္တဇပုနံ။ - မဟာဋီကာ။] ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ကတမံ၊ သည်။ သာမန္တဇပုနသခါတံသော။ ကုဟနဝတ္ထု၊ မည်သနည်း။ ဣဝ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောရဟန်းသည်။ ပါပိစ္ဆော၊ သည်။ ဣစ္စာပကတော၊ သည်။ သမ္မာဝနာပိပေါယော၊ ချီးမွမ်းခြင်းကို အလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဝေံ၊ ဤသို့ပြောလိုက်လျှင်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဇနော၊ သည်။ သမ္မာဝေဿတိ၊ ချီးမွမ်း လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အရိယဓမ္မသန္နိသိတိ၊ အရိယဓမ္မကို မှီသော။ ဝါစ၊ စကားကို။ ဘာသတိ။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဝေဇ္ဇပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ စိဝရံ ဓာရေတိ။ သော သမဏော၊ သည်။ မဟေသက္ခော၊ ကြီးသော အစိုးရခြင်းရှိသူဟု ခေါ်ဆိုဆိုက်သော ရဟန်းတည်း။ ဝါ၊ တန်ခိုး

ကြီးသော ရံဘန်းတည်း။ ထုတိ ဘဏာဘိ။ [ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ရခြင်းကြောင့် တန်ခိုးကြီးသည်-ဟူလို။]

ယော ဝေဇ္ဇပံ ပတ္တံ(ခာရေတိ)။ပေ။ လောဟထာလက်၊ ကြေးခွက်ကို။ပေ။ ဓမ္မကရဏံ၊ ဓမ္မကရိုဏ်ရေစစ်ကို။ ပေ။ ပရိသာဝနံ၊ ပုဝါရေစစ်ကို။ ပေ။ ကုဉ္ဇိကံ၊ သံကောက်ကို။ပေ။ ဥပါဟနံ၊ဘိနပ်ကို။ပေ။ကာယဗန္ဓနံ၊ခါးပန်းကို။အာယောဂံ၊ အာဒယာဂပတ်ကို။ ဓာရေတိ။သော သမဏော၊ မဟေသက္ခော။ထုတိ ဘဏာဘိ။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန်း၏။ ဝေဇ္ဇပေါ၊ သော။ ဥပဇ္ဈာယော၊ ဥပဇ္ဈာယ်သည်။ (အတ္ထိ)။ပေ။ အာစရိယော၊ ကမ္မဝါစာဆရာသည်။ ဝါ၊ နိဿယည်းဆရာ သည်။ ဝါ၊ ဓမ္မာစရိယသည်။ ပေ။ သမာနုပဇ္ဈာယာ၊ တူသော ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသူတို့သည်။ ပေ။ သမာဇရိယကော၊ တို့သည်။ မိတ္တံ . ၊ တို့သည်။ သန္နိဋ္ဌာ၊ အတူတကွ တွေ့မြင် အပ်ဘူးသူတို့သည်။ သမ္ပတ္တာ၊ အတူတကွ စားဖော် စားဘက် တို့သည်။ သဟာယာ၊ အတူတကွ ဖြစ်ဖော်ဖြစ်ဘက်တို့သည်။ (သန္တံ)။ [မိတ္တာကိုပင် သန္နိဋ္ဌာစသည်ဖြင့် ထပ်ဖွင့်သည်။]ယော၊သည်။ ဝေဇ္ဇပေ၊ ငိဟာရေ၊ ကျောင်း တိုက်၌။ ဝါ၊ ၄- ဘက်မိုးကျောင်း၌။ ဝသတိ။ ပေ။ အခုယောဂေ၊ ထက်ငင်မိုး ကျောင်း၌။ ပါသာဒေ၊ ပြာသာဒ်ရှည်၌။ ဟမ္မိယေ၊ ပြာသာဒ်ဦးပြည်း၌။ ဂဟာ- ယံ၊ ဂူ၌။ လောဏ၊ လိုက်၌။ ကုဋိယာ၊ ကျောင်းကုဋိ၌။ ကုဋ္ဌာဂါရေ၊ အထွတ် ရှိသောကျောင်း၌။ အဇ္ဈေ၊ စင်၌။ မာဠေ၊ ပြအိုး၌။ ဥဒေါသိတေ၊ ဘဏ္ဍာ တိုက်၌။ ဥဒ္ဒဏ္ဍေ၊ အခန်းမထား တံခါးတပေါက်သာ ရှိသော တန်းလျားရှည် ကျောင်း၌။ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ၊ ဆည်းကပ်ရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌။ မဏ္ဍပေ၊ မဏ္ဍပ်၌။ ရုက္ခမူလေ၊ သစ်ပင်၏ အနီး အောက်၌။ ဝသတိ။ သော သမဏော မဟေသက္ခော ဘဏာဘိ။

အထဝါ၊ထို့ပြင် တနည်းကား။ (ယော၊အကြင်ရဟန်းသည်။) ကောရဇိက- ကောရဇိကော၊ စက်ဆုပ်အပ်သော မြူမှုန်နှင့် တူသော အကျိုးမရှိသော ကိုယ်၊ နှုတ်တို့၏ လှုပ်ရှားခြင်းကို နှိပ်ထားခြင်း ရှိသူတို့ထက် အလွန် နှိပ်ထားခြင်း ရှိသည်။ ဝါ၊ အမြဲမပြတ် နှိပ်ထားခြင်းရှိသည်။ [ဘာကုဋိကဘာကုဋိကောစသည် ၂-ထပ်ဆိုရာ၌လည်း နည်းတူ။]ဘာကုဋိကဘာကုဋိကော၊အလွန်မျက်မှောင်ကုပ်

ကောရဇိက ကောရဇိကော။ ။“ကောရဇိက”ကို “ကု+ဇရ”ဟု ရှေးဦးစွာပုဒ်ခွဲပါ။ “ကု၊စက်ဆုပ်အပ်သော။ ဇရ၊ မြူ။ စက်ဆုပ်အပ်သော မြူသည် ဘာမျှ အသုံးမကျသကဲ့သို့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ကို ငြိမ်သက်စွာထား၍ ကြိုကြို ရှိ ရှိ နေခြင်း၊ နှုတ်ကို ငြိမ်သက်စွာထား၍ သိမ်သိမ် မွေ့မွေ့ ပြောဆိုခြင်းသည် ထို စက်ဆုပ်ဘွယ် မြူကဲ့သို့ အကျိုးမရှိသောကြောင့် “ကုရဇ” မည်၏။ ကုရဇ+တေဿ+အတ္ထိတိ ကောရဇိကော၊ အတိဝိယ ကောရဇိကော အဘိန္နံ ဝါ ကောရဇိကော ကောရဇိက ကောရဇိကော၊ သဒ္ဓါတူ နှစ်ချက်ဆင့်သောကြောင့် အလွန်အကဲ အနက်ကို ဟောရကား “အတိဝိယ” ဟု၎င်း၊ “အဘိန္နံ” ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။

သည်။ ကုဟက ကုဟကော၊ အံဩဘူယံကို ဖြစ်စေတတ်သူတို့သက် အလွန် အံဩဘူယံကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဝါ၊ အလွန်ဝါကြားတတ်သည်။ လပကလပကော၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ အနီး၌ အလွန် ပြောဆိုတတ်သည်။ မုဒသမ္ဘာဝိတော၊ မိမိနှုတ်မျှဖြင့် သူ့ဘာပီးတို့ကို ချီးမွမ်းစေတတ်သည်။ (ဟောတိ)။

အယံ သမဏော၊ သည်။ ဝေဇ္ဇပါနံ၊ သန္တာနံ၊ ငြိမ်သက်ကုန်သော။ ဣမာသံဝိဟာရသမာပတ္တိနံ၊ ဤနေကြောင်းသမာပတ်ဘို့ကို။ လာဘိ၊ ရခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (သမာပတ်တို့ကို ရခြင်းရှိသောကြောင့်။) တာဒိသိ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်သော။ ဂုဠံ၊ လျှိုဝှက်သော။ နိပုဏံ၊ သိမ်မွေ့သော။ ပဋိစ္စန္ဒါ၊ ဖိုးကွယ်သော။ လောကုဘူရံ၊ လောကထက် လွန်မြတ်သော။ သုညတာပဋိသယတ္တံ၊ သုညတာနှင့်စပ်ယှဉ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ကဏေသိ၊ ပြောနိုင်၏။ ဝေဇ္ဇပါ၊ သော။ ယာ ဘာကုဋီကာ။ ပေ။ (ယံ) ကုဟိသတ္တံ၊ (အတ္တိ)။ ဣဒံ၊ ဤမျက်မှောင်ကုန်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ ပေ။ ဝုစ္စတိ။

ပန၊ ကား။ ပါဝိစ္စဿေဝ သတော။ သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပါယကတေန၊ ချီးမွမ်းစေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုသည် ပြုအပ်သော။ ဣရိယာပထေန၊ ဣရိယာပုထ်ဖြင့်။ ဝိမ္မာပန၊ ကို။ ဣရိယာပထသန္နိသိတံ၊ ဣရိယာပုထ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော။ ကုဟနဝတ္ထုတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာဟ၊ သနည်း။ ကဘံ ဣဒိ ဘာပသစိတံ၊ ဣရိယာပထဟု ဆိုအပ်သော။ (ဣရိယာပုထ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။) ကုဟနဝတ္ထု၊ မည်သနည်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ ပေ။ သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပါယ (ဟုဘူ)။ ဝေ၊ ဤသို့ သွားခြင်းကို ကောင်းစွာတည်စေရသည်ရှိသော်။ မံ ဇနော သမ္ဘာဝေဏတိ၊ လတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဂမ္ဘံ၊ သွားခြင်းကို။ သဏ္ဍပေတိ၊ ကောင်းစွာတည်စေ၏။ (ငြိမ်သက်စွာ တည်စေ၏။) ပေ။ သယနံ၊ လည်းလျောင်းခြင်း ဣရိယာပုထ်ကို။ သဏ္ဍပေတိ။ ပဏိဓာယ၊ (ငါ့ကို ရဟန္တာလို့ သိစေသတည်းဟု) စိတ်ကိုထား၍။ ဂစ္စတိ၊ ဤ။ ပဏိဓာယ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏။ ပဏိဓာယ နိသိဒိတိ၊ ထိုင်၏။ ပဏိဓာယ သေယျံ၊ လည်းလျောင်းခြင်းကို။ ကပ္ပေတိ။ သမာဟိတော ဝိယ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိသူကဲ့သို့။ (တည်ကြည်သူကဲ့သို့။) ဂစ္စတိ။ ပေ။ သေယျံ ကပ္ပေတိ။ အာပါတကဇ္ဈာယိဝ၊ လူဘို့၏ ရှေ့ရှုထောက်ရာအရပ်၌ ဈာန်ဝင်စားနေသကဲ့သို့။ ဟောတိ။ ဝေဇ္ဇပါ၊ သော။ ဣရိယာပထဏ္ဍာကို။ ယာ အာဝုပ္ပနာ၊ အကြင် အစစွာ ထားခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် လေးလေးစားစား ထားခြင်းသည်။ (ယာ) ဝုပ္ပနာ၊ အကြင်ထားခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) သဏ္ဍပနာ၊ အကြင် ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းအောင် ထားခြင်းသည်။ (ယာ) ဘာကုဋီကာ။ ပေ။ ဣဒံ၊ ဤသွားခြင်းစသော ဣရိယာပုထ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်း အစရှိသည်ကို။ ပေ။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ။ ထို ပစ္စယပဋိသေဝန သင်္ခါတေန ဝါ အာဒိသော ပါဠိရပ်တို့တွင်။ ပစ္စယ။ ဥပ။ သင်္ခါတေနာတိ။ ကား။ ပစ္စယ ပဋိသေဝနန္တိ။ ဟူ၍။ ဝေ။ သို့။ သင်္ခါ-
 တေန၊ ဆိုအပ်သော။ ပစ္စယ ပဋိသေဝနေန၊ ပစ္စည်းလေးပါးကို မှီဝဲခြင်းဖြင့်။
 သာမန္တဇပိတေနာတိ။ ကား။ သမိပေ၊ အနီး၌။ ဘဏိတေန၊ ပြောဆိုကြောင်း
 စကားဖြင့်။ ဣရိယာပထဿာတိ။ ကား။ စဘုဏ္ဍရိယာပထဿ၊ လေးပါးသော
 ဣရိယာပုထ်ကို။ အာဠာနာတိ။ ကား။ အာဒိဋ္ဌာနာ၊ အစ၌ ထားခြင်းတည်း။
 ဝါ။ ကား။ အာဒရေန၊ လေးစားသော အားဖြင့်။ (ပေါ့ပေါ့ဆဆ မဟုတ်ဘဲ
 လေးလေးပင်ပင်အားဖြင့်။) ဌပနာ၊ ထားခြင်းတည်း။ ဌပနာတိ။ ကား။ ဌပနာ-
 ကာဒရာ၊ ထားခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတည်း။ သဏ္ဍိပနာတိ။ ကား။ အဘိ-
 သင်္ခါဏာ၊ ပြုပြုပြင်ပြင် ထားခြင်းတည်း။ ပါသဒိကဘာဝကရဏံ၊ ကြည်ညို
 ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သူ၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟေတိ။ ဘာကုဋ္ဌိ-
 ကာတိ။ ကား။ ပဓာန။ ပေ။ ဒဿနေန၊ ပဓာနဖြစ်၍ ရှေ့ဆုံး၌ဖြစ်သော အရပ်ဝယ်
 တည်ရခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ (ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်၏အဖြစ်ကို
 ပြခြင်းအားဖြင့်။) ဘာကုဋ္ဌိကရဏံ၊ မျက်မှောင်ကုပ်မှုကို ပြခြင်းတည်း။ မုခ-
 သဒကံဘစစ၊ မျက်နှာ၏ ရှုခြင်းတည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟေတိ။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
 ၏။ ဘာကုဋ္ဌိကရဏံ၊ မျက်မှောင်ကုပ်မှုကို ပြခြင်းဟူသော။ သီလံ၊ အလေ့သည်။
 (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊သည်။) ဘာကုဋ္ဌိကော၊ မည်၏။ ဘာကုဋ္ဌိ-
 ကဿ၊ မျက်မှောင်ကုပ်မှုကို ပြခြင်း အလေ့ရှိသူ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 တည်း။ ဘာကုဋ္ဌိယံ၊ ရာ။ ဝိမ္မာပနံ၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို။ ကုဟနာတိ
 (ဝုတ္တံ)။ ကုဟဿ၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏။ အယနာ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။
 (တနည်း) ကုဟဿ၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အယနာ၊
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အမှုအရာတည်း။ ကုဟာယနာ၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏
 အဖြစ်။ ဝါ၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အမှုအရာ။ ကုဟိတဿ၊
 အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ ကုဟိတတ္ထံ၊ ရာ။
 ဣတိ၊ ဤ သို့ မှတ်အပ်၏။

၈၆၂။ လပနာနိဒ္ဒေဒသ (အတ္ထာ ဝေ ဝေဒိဘဒဗ္ဗာ) အာသပနာတိ။
 ကား။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ အာတမနုဒဿ၊ လာသောလူ ဤ စိုး ဒိသွာ။ ဘောန္တော။

ကုဟာယနာ။ ။ ကုဟဘာဝသည်။ “ဝိမ္မာပနံ=အံ့ဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်း” အနက်ကို
 ဟော၏။ “ကုဟနံ ကုဟော၊ တဿ အယနာ ပဝတ္တိ ကုဟာယနာ” ဝိကာ။ ဤအလို
 “အာယနံ” ဟုမရှိ။ “အယနာ” ဟုသာ ရှိရမည်။ “ကုဟဿ ငါ ပုဂ္ဂလဿ အယနာ ဂတိ
 ကိရိယာ ကုဟာယနာ” ဤနည်းအလို “ကုဟ” အရ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
 ရ၏။ ထို့၌ “အယနာ” ကို “ဂတိ” ဟုဖွင့်၏။ “အယ-ဂတိ” ဟူသော ဓာတ်နက်ကို ဖွင့်ခြင်း
 တည်း။ ထို ဂတိဟူသည်လည်း အမှုအရာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဂတိ” တို့ “ကိရိယာ” ဟု
 ထပ်ဖွင့်သည်။

ငါ့ရှင်ဒါယကာတို့သည်။ ကိမတ္တာယ၊ ငှါ။ အာဂတာ၊ လာကြကုန်သနည်း။
 ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ နိမန္တေတုံ၊ ပင်ဖိတ်ခြင်းငှါ။ (အာဂတာ) ကိံ၊ လာကြကုန်
 သလော။ (နိမန္တေတုံ၊ ငှါ။) ယဒိ (အာဂတာ)၊ အကယ်၍လာကုန်အံ့။ (ဝေ
 သတိ)၊ ဤသို့ဖြစ်လသော်။ ဂစ္ဆထ၊ သွားနှင့်ကြကုန်။ အဟံ ပစ္စတော၊ နောက်မှ။
 ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ အာဂတ္ထာမိ၊ လိုက်ခဲ့အံ့။ ဣတိဝေ၊ သို့။ အာဒိ-
 တောဝ၊ အစဉ်သာလျှင်။ (အစမှ စ၍ပင်။) လပနာ၊ ပြောဆိုခြင်းတည်း။

အထဝါ၊ ထိုပြင်တနည်းကား။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ဥပနေတွာ၊ ကပ်ဆောင်
 ၍။ အဟံ၊ သည်။ တိဿော၊ တိဿတံ။ မယိ၊ ငါ့အပေါ်၌။ ရုဇာ၊ မင်းသည်။
 ပသန္နော၊ ကြည်ညို၏။ မယိ၊ ၌။ အသုကောံစ အသုကောစ၊ ထိုမည်သူလည်းဖြစ်၊
 ထိုမည်သူလည်းဖြစ်သော။ ရုဇမဟာမတ္တော၊ မင်း၏အမတ်ကြီးသည်။ ပသန္နော။
 ဣတိဝေ၊ သို့။ အတ္ထုပနာယိကာ၊ မိမိကို ကပ်ဆောင်ခြင်းရှိသော။ (မိမိနာမည်
 စသည်ကို ကပ်ဆောင်ခြင်းရှိသော။) လပနာ၊ သည်။ အာလပနာ၊ မည်၏။ လပနာ-
 တိ၊ ကား။ ပုဋ္ဌဿ၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍။ သတော၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝုတ္တ-
 ပုကာရမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသောစကားကိုပင်။ (အဟံ တိဿော၊
 မယိ ရုဇာ ပသန္နော အစရှိသောစကားကိုပင်။) လပနံ၊ ပြောဆိုခြင်းတည်း။
 သလ္လပနာတိ၊ ကား။ ဂဟပတိကာနံ၊ တို့၏။ ဥက္ကဏ္ဍနေ၊ ပျင်းရိခြင်း၌။ ဘိတဿ၊
 ကြောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဩကာသံ၊ လူတို့၏ပြောခွင့်ကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ [ဝိမတိ၌
 “ဒတွာ ဒတွာ” ဟု ၂-ပုဒ်ရှိ၏။] သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ လပနာ၊ တည်း။ [ဝိမိခည်း
 ပြောနေလျှင်နားထောင်ရသူတို့ပျင်းမှာစိုးသောကြောင့်လူတို့ကိုလည်း ပြောခွင့်
 ပေးခြင်းတည်း။] ဥလ္လပနာတိ၊ ကား။ မဟာကုဋ္ဌမ္ပိကော၊ သူကြွယ်ကြီး။ မဟာ-
 နာဝိကော၊ အကြီးအကဲ သေ့သူကြီး။ မဟာဒါနပတိ၊ အလှူရှင်ကြီး။ ဣတိဝေ၊
 သို့။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ကဘ္ဘာ၊ ပြု၍။ (တနည်း) ဥဒ္ဓံ ကဘ္ဘာ၊ အထက်၌ ထား၍။
 (မြှောက်ပင့်၍။) လပနာ၊ တည်း။

သမုလ္လပနာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗတောဘာဂေန၊ အလုံးစုံသောအဘို့အားဖြင့်။
 [သံဃိအဖွင့်။] ဥဒ္ဓံ ကဘ္ဘာ လပနာ၊ တည်း။ ဥန္ဒဟနာတိ၊ ကား။ ဥပါသကာ၊ တို့။
 ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ရှေးတုန်းက။) ဤဒိသေ ကာလေ၊ ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သောအခါ၌။
 ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေထ၊ ပေးလှူကြကုန်၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ (ဒါနံ) ကိံ၊ အဘယ်
 ကြောင့်။ န ဒေထ၊ မပေးကြကုန်သနည်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ယာဝ၊ အကြင်မျှ
 လောက်။ ဘန္တေ၊ ဒဿာမ၊ ပေးလှူပါကုန်အံ့။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ နလဘာမ၊
 မရပါကုန်သေး။ [“အခွင့်မရသေးလို့ပါ” ဟူလို။] ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသို့အစ
 ရှိသောစကားတို့ကို။ ဝဒန္တိ၊ လျှောက်ကုန်၏။ တာဝ၊ ထိုလှူပါမည်ဟု လျှောက်
 သန့်တိုင်အောင်။ ဥဒ္ဓံ၌။ နဟနာ၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းတည်း။ ဝေဋ္ဌနာ၊ ရပ်ပတ်ခြင်း
 တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထဝါ၊ ကား။ ဥစ္ဆယတ္ထိ၊ လက်၌ ကြံချောင်းရှိသူကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ဥပါသက၊ ကာ။ ကုတော၊ အဘယ်အုပ်မှ။ အာဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။ ဘန္တေ၊ ဥစ္ဆယတ္ထတော၊ ကြံငင်မှ။ (အာဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုသင်တို့ကြံခင်း၌။ ဥစ္ဆ၊ ကြံသည်။ မရရံ၊ ကံ၊ ချိုလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ ခါဒိဘူ၊ ခဲစားပြီး၌ (ခဲစားပြီးမှ)။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိဆိုက်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ ဥပါသက၊ ကာ။ ဘိက္ခုဿ၊ အား။ ဥစ္ဆ၊ ကို။ ဒေထ၊ လှူကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထ၊ ငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဂ္ဂပါ၊ သော။ နိ-ဗ္ဗုဒ္ဓန္တဿာပိ၊ ဖြေရှင်းသော ရဟန်း၏လည်း။ ယာ ဝေဌနကဘာ၊ အကြံရစ်ဘက်ကြောင်း စကားသည်။ (အတ္ထိ)။ သာ၊ ထိုရစ်ပတ်ကြောင်းစကားသည်။ ဥန္နဟနာ၊ မည်၏။ [“ကြံကိုလှူကြပါ” ဟု အလှူမခံကောင်း။ ဤသို့ဖြေရှင်းသော်လည်း ကြံကိုလှူဘို့ရန် ရစ်ပတ်ကြောင်းစကားပင်ဖြစ်သည်။]

သဗ္ဗတောဘာကေန၊ အလုံးစုံသော အဘို့အားဖြင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ ထပ်။ [သံ၏အဖွင့်] ဥန္နဟနာ၊ အထက်၌ရစ်ပတ်ကြောင်းစကားသည်။ သမုန္တဟနာ၊ မည်၏။ ဥက္ကာစနာတိ၊ ကား။ ဝေံကုလံ၊ ဤအမျိုးသည်။ မံယေဝ၊ ငါ့ကိုသာ။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ (အသိအမှတ်ပြု၏။) ဣတ္ထေ၊ ဤအမျိုး၌။ နေယျမမ္မော၊ လှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းသည်။ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အံ။ (ဝေံဘတိ။) မယျမေဝ၊ ငါ့အားသာ။ ဒေတိ၊ လှူ၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဥက္ကံပိတော၊ မြောက်ပင်၌။ ကာစနာ၊ ထင်စွာ ပြုခြင်းသက်။ ဥက္ကာစနာ၊ မည်၏။ ဥဒ္ဓိပနာ၊ မြောက်ပင်၌ ထင်စွာပြုခြင်း။ ဣတိ ဝတ္ထိယောတိ။ [ကဗေတ်သည် ဒိစဘုဖြစ်မှ “ထွန်းပခြင်း ထင်နားပြခြင်း” အနက်၌ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဥက္ကံ “ဥက္ကံပိတော” ဟု ဖွင့်၍၊ ကာစနာကို “ဧပနာ” ဟု ဖွင့်သည်။]

စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထေ၊ ဤ မြောက်ပင်၌ ပြောဆိုခြင်း၌။ တေလကန္ဓရိကဝတ္ထု၊ တေလကန္ဓရိက ဝတ္ထုကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုစိုက်၏။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဧဝံ၊ ဘော။ ဂါမံ၊ သို့။ ပဝိသိက္ခာ၊ ရှိ။ အာသနသာလာယံ၊ နားနေရာ စရပ်၌။ နိသိဒ္ဓိတော၊ ရှိ။ ဧဝံ၊ တယောက်သော။ ကုပရိကံ၊ သတို့သွီးကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ပဒက္ကသံ၊ သူ၊ ခေါ်ကြကုန်ပြီ။ တာယ၊ ထို သတို့သွီးသည်။ အာဘာယ၊ လာလားသ်။ တတြ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်။ ဧကော၊ တပါးသော ရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ တပါးသော ရဟန်း ကို။ ပုစ္ဆိ၊ မေးပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) ဘန္တေ၊ အယ်၊ ဤသူငယ်သည်။ ကဿ၊ မအယ်သူ၏။ ကုမာရိကာ၊ သတို့သွီးပါနည်း။ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)။ အာဝုသော (အယ်၊ ဤသူငယ်မသည်။) အမှကံ၊ ငါတို့၏။ ဥပဋ္ဌာယိကာယ၊ အလုပ်အကျွေးမ ဖြစ်သော။ တေလကန္ဓရိကာယ၊ တေလကန္ဓရိကာ၏။ ဓိတဗ၊ သွီးတည်း။ ဣမိဿ၊ ဤသူငယ်မ၏။ မာတာ၊ မိခင်

သည်။ မယိ၊ ငါသည်။ ဂေဟံ၊ အိမ်သို့။ ဂတေ၊ သွားလသော်။ သပ္ပိ*၊ ထောပတ်ကို။ ဒဒမာနာ၊ လှူလသော်။ (လှူလို့ရှိလျှင်။) ဆဋ္ဌေနေဝ၊ အိုးဖြင့်သာလျှင်။ (တအိုးလုံးသာ။) ဒေတိ။ အယံမိ၊ ဤသူငယ်မသည်လည်း။ မာတာ၊ ဝိယ၊ အမိကဲ့သို့။ ဆဋ္ဌေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဒေတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥက္ကာစေတိ၊ မြောက်ပင်၍ ထင်ရှားပြခြင်း။ သဗ္ဗတောဘာဂေန၊ ဖြင့်။ ပုနပျုနံ၊ ဥက္ကာစနာ၊ မြောက်ပင်၍ ထင်ရှားပြခြင်းသည်။ သမုက္ကာစနာ၊ မည်၏။

အနုပ္ပိယဘာဏိတာတိ၊ ကား။ သစ္စာနုရူပံ၊ အမှန်အား လျော်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဓမ္မာနုရူပံ ဝါ၊ အတိုင်းအရှည်ဖြစ်သော တရားစကားအားလျော်သည် မူလည်းဖြစ်သော။ (ဝါစံ၊ စကားကို။) အနုပလောကေတွံ၊ မရှင်မူ၍။ ပုနပျုနံ၊ ပိယဘဏနမေဝ၊ ချစ်ဘွယ်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းပင်တည်း။ စာဠုကမ္ပတတတိ၊ ကား။ နိစဂုတ္တိတာ၊ နိမ့်ကျသောဖြစ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌတော၊ အောက်အဘို့အားဖြင့်။ ဌပေတွံ၊ ၍။ ဝတ္တနံ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ မုဂ္ဂသူပျုတာတိ၊ ကား။ မုဂ္ဂသူပသဒိသတ၊ ပဲနောက်ဟင်းနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ မုဂ္ဂသူ၊ ပဲနောက်တို့ကို။ ပစ္စမာနေသု၊ ချက်အပ်ကုန်သော်။ ကောစိဒေဝ၊ အချို့သားလျှင်ဖြစ်သော ပဲနောက်သည်။ န ပစ္စဘိ ယထာ၊ မကျက်သကဲ့သို့။ အဝဗေသ၊ ကြွင်းသော ပဲနောက်တို့သည်။ ပစ္စန္ဒိ (ယထာ)၊ ကျက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ။ စစန၊ ၍။ ကိစ္ဆိဒေဝ၊ အချို့သော စကားသည်သာ။ သစ္စံ၊ မှန်သည်။ ဟေတတိ၊ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားသည်။ အလိကံ၊ ချွတ်ယွင်းသည်။ (ဟေတတိ) အယံပုဂ္ဂလော၊ ကို။ မုဂ္ဂသူပျောတိ၊ မုဂ္ဂသူပျုဟူ၍။ (မကျက်နည်းပါး အကျက်များသော ပဲနောက်ဟင်းကဲ့သို့ အမှန်နည်းပါးအမှားများသော စကားရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။) ဝုစ္စတိ၊ တဿ၊ ထိုမကျက်နည်းပါး အကျက်များသော ပဲနောက်ဟင်းကဲ့သို့ အမှန်နည်းပါး အမှားများသော စကား ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ မုဂ္ဂသူပျုတာ၊ ဗု။

ပါရိဘဠုဘာတိ၊ ကား။ ပါရိဘဠုဘာဝေါ၊ အစေအပါးနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယေ၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ကုလဒါရဧက၊ အမျိုးသားငယ်တို့ကို။ ဓာတိ ဝိယ၊ အထိန်းကဲ့သို့။ အကေန ဝါ၊ ရင်ခွင်ဖြင့်သော်၎င်း။ ခန္ဓေန ဝါ၊ ပခုံးဖြင့်သော်၎င်း။ ပရိဘဠုတိ၊ ပုပ္ဖံ၊ ပိုက်ထမ်းဆောင်၏။ ဓာရေတိ၊ ပေ၊ ပိုက်ထမ်းဆောင်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ တဿ ပရိဘဠုဿ၊ ထိုအမျိုးသားငယ်တို့ကို

ဓမ္မာနုရူပံဝါ ။ “မက္ခာစနာနုရူပံ၊ မတ္တာစနံ ဟိ ဓမ္မောတိ ဝုဠုတိ” ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် အတိုင်းအရှည် ပမာဏနှင့် လျော်ရှိစကားကို “ဓမ္မာနုရူပံ” ဟု ဆို၏။ “စကားကို များစွာမပြောဘဲ သင့်တော်၍ ပြောအပ်သော စကား” ဟုလျှို့ (တနည်း) စကားလေးမျိုးရှိသည်တွင် သဗ္ဗာမ္ပံ တပါးသော သုပုသိတဝါစာကို “ဓမ္မံ” ဟု မဟာဋီကာ၌ ဆိုသည်။

ပေ့ပိုင် တမ်းဆောင်ခြင်းရှိသော ရဟန်း၏။ ကမ္မ၊ အလုပ်တည်း။ ပါရိဘဠု၊ လုပ်။ ပါရိဘဠု၊ အမျိုးသားကလေးတို့ကို အထိန်းကဲ့သို့ ပေ့ပိုင်တမ်းဆောင် တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အလုပ်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ ပါရိဘဠုတာ၊ ဗုဒ္ဓ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [ဤပုဒ်တို့ကိုပင် ဈာနဝိဘင်းတုန်းက တမ္ပိုးဖွင့်ခဲ့သေးသည်။]

၈၆၃။ နေမိတ္တိကတာ နိဒ္ဒေသေ၊ (အတ္ထာ ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်ရှိ တစ်ခုခုသော။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ ပစ္စယဒါန- သညောနေကံ၊ ပစ္စည်းလေးပါးကို ပေးလှူခြင်းနှင့် ယှဉ်စေသော။ ကာယံ ဝစိ- ကမ္မံ၊ ကာယကံ၊ ဝစိကံကို။ [“သညောနေကံ” ကို “သယောနေကံ” ဟု ပုဒ် ဖြက်ပါ။] နိမိတ္တကမ္မန္တိ၊ ကား။ နိမိတ္တဿ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကို။ ကရုဏကောသလ္လံ၊ ပြုခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ။) တတြ၊ ထို နိမိတ္တကမ္မန္တံ။ ဣဒိ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထု တည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဧကော၊ တပါးသော။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ ပိဏ္ဍပါတ် စုတင် ဆောင်သော ရဟန်းသည်။ ဥပဋ္ဌာကကမ္မာရဿ၊ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော ပန်းဘဲဆရာ၏။ ဂေဟဒ္ဓါရံ၊ အိမ်တံခါးသို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဘန္တေ...ကံ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) စိဝရန္တရေန၊ သင်္ကန်း၏ အကြားမှ။ ဟတ္ထံ၊ ကို။ နိဟရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ ဝါသိ ပဟရ- ဇာကာရံ၊ ခါးဖြင့်ခတ်ပုံ အခြင်းအရာကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ [ဒါးလှူအောင် ကိုယ်ဖြင့် အရိပ်နိတ်ကို ပြုခြင်းတည်း။ ဝါသိကို “ဝဲခွပ်” ဟု ပေးကြ၏။] ကမ္မာဓော၊ ပန်းဘဲဆရာသည်။ ဘန္တေ၊ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ သလ္လကိတံ၊ ကောင်းစွာ မှတ်သားအပ်ပါပြီ။ (ရိပ်မိပါပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၍။ ဝါသိံ၊ ခါးကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ အဒါသိ၊ လှူပြီ။

ဩဘာသောတိ၊ ကား။ ပစ္စယ ပဋိသိယုတ္တကထာ၊ ပစ္စည်း လေးပါးနှင့် စပ်ယှဉ်သောစကားတည်း။ ဩဘာသကမ္မန္တိ၊ ကား။ ဝစ္ဆကပါလကေ၊ နွားငယ် တို့ကို စောင့်ရှောက်ကုန်သော နွားကျောင်းသားကလေးတို့ကို။ ဒိသု၊ ၍။ ဣမေ ဝစ္ဆာ၊ ဤ နွားငယ်တို့သည်။ ခိရဂေါဝစ္ဆာ၊ နို့ ရည်ရှိသောနွားမ၏ နွားကလေး တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ကိံ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ တက္ကဂေါဝစ္ဆာ၊ ရက်တက်ရည် ရှိသော နွားမ၏ နွားကလေးတို့သည်။ (ဟောန္တိ ကိံ)။ ဣတိ ပုစ္ဆိတွာ။ ဘန္တေ၊ ခိရဂေါဝစ္ဆာ၊ နို့ ရည်ရှိသောနွားမ၏ နွားကလေးတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ပါ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ လျှောက်အပ်သော်။ ခိရဂေါဝစ္ဆာ၊ နို့ ရည်ရှိသော နွားမ၏ နွားကလေးတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ခိရဂေါဝစ္ဆာ၊ တို့သည်။ ယဒိ သိယံ၊ ကုန်အံ့။ (ဝေ သန္တေ) ဘိက္ခုပိ၊ တို့သည်တည်း။ ခရံ၊ နို့ ရည်ကို။ လဘေယျ၊ ဂုဏ်ရ၏။ ဣတိ ဝေဒာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ တေသံ ဒါရကာနံ၊ ထို နွားကျောင်းသားကလေးတို့၏။ မာတာပိတုနံ၊

တို့ကို။ နိဝေဒတော၊ သိစေ၍။ ခိရဒါပနာဒိကံ၊ နို့ ရည်ကို လှူစေခြင်း အစ
 ရှိသည်ဖြစ်လောက်အောင်။ (ကလေးတို့က မိဘတို့ကို အလှူခိုင်းခြင်း စသည်
 ဖြစ်လောက်အောင်။) ဩဘာသကရဏံ၊ စကားဖြင့် အရိပ်အရောင်ပြုခြင်းတည်း။
 [“ဩဘာသကမ္ပံ” ၌ ကမ္ပကို “ကရဏ” ဟု ဖွင့်သည်။]

သံမန္တဇပျတိ၊ ကား။ သမိပံ၊ ပစ္စည်း၏အနီးကို။ ကတွာ၊ ဇပွန်၊ ပြောဆို
 ခြင်းတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ သာမန္တ ဇပွန်။ ဇာတကဘာဏကဝတ္ထု၊
 ဇာတက ဘာဏကဝတ္ထုကို။ ကထေဘဒ္ဒံ၊ ပြောပြထိုက်၏။ ကိရ၊ ခွဲ။ ဧကော၊
 တပါးသော။ ဇာတက ဘာဏကဝတ္ထုဧ၊ ဇာတ်တော်ကို ရှုတ်အံ့ သရဗျာယ်
 သော ထေရ်သည်။ ဘဒ္ဒိတုကာမော၊ စားခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဥပ-
 ဋ္ဌာယိ ဘယ၊ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော ဒါယိကာမ၏။ ဂေဟံ၊ အိမ်သို့။ ပဝိသိ-
 တွာ၊ ငင်၍။ နိသိဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ သ၊ ထို အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမသည်။ အဒါတု-
 ကာမာ၊ ပေးခြင်းငှါ အလိုမရှိသည်။ ဝါ၊ မပေးလိုသည်။ (ဟုတွာ)။ တဏှုလာ၊
 ဆန်တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဏန္တိ၊ ပြောလျက်။ [ဆန်လဲ မရှိပါ
 ကလားဟု ပြော၍]။ တဏှုလော၊ ဆန်ဘို့ကို။ အာဟဒိတုကာမာဝိယ၊ ဆောင်
 ခြင်းငှါ အလိုရှိသကဲ့သို့။ ပဋိဝိသကံဘရံ၊ အိမ်နီးချင်း တို့၏ အိမ်သို့။ ဂတာ၊
 သွားပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အန္တောဂဗ္ဗံ၊ အနီးတွင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။
 ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်လသော်။ ကဝါဠကောဏေ၊ တံခါးရွက် ဒေါင့်၌။
 ဥစ္စံ၊ ကြံ့ချောင်းကို၎င်း။ ဘာဇနေ၊ ထန်းလျက်အိုး၌။ ဂဠု၊ တင်လဲခဲကို၎င်း။
 (ထန်းလျက်ခဲကို၎င်း။) ပိဠကေ၊ ငါးခြောက်ဘောင်း၌။ လောဏေစ္စယာလံ၊
 ဆားဖြင့်နယ်အပ်သော ငါးအခြမ်းကို၎င်း။ ဝါ၊ ငါးခြောက်ကို၎င်း။ ကုမ္ဘိယံ၊
 ဆန်အိုး၌။ တဏှုလော၊ ဆန်ဘို့ကို၎င်း။ ဗုဒ္ဓေ၊ ထောပတ်အိုး၌။ ဗတံ၊ ထောပတ်
 ကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်ခွဲ၍။ နိသိဒိ၊ ထူနေမချက် ထိုင်နေပြီ။
 ဗရဏိ၊ အိမ်ရှင်မသည်။ တဏှုလံ၊ ဆန်ကို။ နာလတ္ထံ၊ မရခဲ။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ပြော၍။ အာဂတာ၊ ပြန်လာပြီ။ ✓

ထေဧရာ၊ သည်။ ဥပါသိကေ၊ ဥပါသိကာ။ အဇ္ဇေ၊ ယနေ။ ဘိက္ခု၊
 ဆွမ်းသည်။ န ဘဗ္ဗိန္ဒိ ဘတိ၊ မပြည့်စုံပတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိကဗ္ဗဝေ၊ စောစော
 ကပင်။ နိမိတ္တံ၊ အတိတ်နိမိတ်ကို။ အဒ္ဓသံ၊ မြင်ခဲပြီ။ ဣတိ အာဟာ ဘန္တေ၊ ကိ၊
 အဘယ် အတိတ်နိမိတ်ကို။ (အဒ္ဓသ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ကဝါဠ-
 ကောဏေ၊ တံခါးရွက်ဒေါင့်၌။ နိက္ခတ္ထံ၊ ထောင်ထားအပ်သော။ ဥစ္စံဝိယ၊
 ကြံ့ချောင်းကိုကဲ့သို့။ (ကြံ့ချောင်းနှင့်တူသော။) သမံ၊ မြေကို။ အဒ္ဓသံ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို
 မြေကို။ ပဟဒိဿာမိ၊ ပုတ်ခတ်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဩလောကေန္တော၊
 ကြည့်ရှုလသော်။ ဘာဇနေ၊ ၌။ (ဥပိတံ၊ သော။) ဂဠုပိဏှံ ဝိယ၊ ထန်းလျက်ခဲ
 ကဲ့သို့။ ပါသာဏံ၊ ကျောက်ခဲကို။ (အဒ္ဓသံ၊ ပြီ။) ဝေဠုကေန၊ ခဲဖြင့်။ ပဟဇ္ဇေန၊

ပုတ်ခတ်အပ်သော။ သဒ္ဓပုဒ်၊ မြွေသည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ (ဖဏံ ခွံစပ်။) ပိဋကေ၊ ဌံ၊ နိက္ခိတ္တလောဏ မစ္စဖာလသဒ္ဓိသံ၊ ထားအပ်သော ငါးခြောက်နှင့် တူသော။ ဖဏံ၊ ပါးပြင်းကို။ (အဒ္ဓသံ။) တံ လေဠု၊ ထိုခဲကို။ ညံသိဘူကာမဿ၊ ကိုက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ တဿ၊ ထိုမြွေ၏။ ကမ္မိယံ၊ ဆန်အိုး၌။ တဏှုလ- သဒ္ဓိသေ၊ ဆန်တို့နှင့်တူကုန်သော။ ဒန္တေ၊ သွားတို့ကို။ (အဒ္ဓသံ။) အထ၊ ထို အခါ၌။ အဿ၊ ထိုမြွေ၏။ ဝါ၊ သည်။ ကုပိတဿ၊ စိတ်ဆိုးသည်ဖြစ်၍။ ဗံဇေ၊ ဌံ။ ပက္ခိတ္တဗတသဒ္ဓိသံ၊ ထည့်အပ်သော ထောပတ်နှင့်တူသော။ မုခေတ၊ ခံတွင်းမှ။ နိက္ခမန္တံ၊ ထွက်သော။ ဝိသမိဿကံ၊ အဆိပ်နှင့်ရောသော။ ဇေဋ္ဌေ၊ တံတွေးကို။ (အဒ္ဓသံ။) ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

သ၊ ထိုဥပါသိကာမသည်။ မုဏှကံ၊ ကဘုံးကို။ ဝဉ္ဇေတုံ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မဘတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဥစ္ဆံ၊ ကြကို။ ဒတွာ၊ ဩဒနံ၊ ကို။ ပစိတွာ၊ ချက်၍။ [“ကိုယ်တော် ကြံစပ်နေတုန်းမှာ ထမင်းချက်သည်” ဟူလို။] ဗတဂုဋမစ္စတ္တိ၊ ထောပတ် ထန်းလျက် ငါးခြောက်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အဒါသိ၊ လှူပြီ။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ သမိပံ၊ ပစ္စည်း၏အနီးကို။ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပရိကထာတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် ပြောလသော်။ တံ၊ ထိုပစ္စည်းကို။ လဘတိ၊ နိ၊ တဘာ၊ ထိုရခိုင်လောက်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပရိဝတ္ထေတွာ၊ လှည့်ကာပတ်ကာ။ ကထနံ၊ တည်း။

ဂဇိ၇။ နိပေသိကတာ နိဒ္ဒေသ (အက္ခော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ။) အက္ခော- သနာတိ၊ ကား။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ၊ အက္ခောသဝတ္ထု တို့ဖြင့်။ အက္ခောသနံ၊ ဆဲရေးခြင်းတည်း။ [“အက္ခောသဘယေနာပိ ဒဒေယျာတိ ဒသဟိ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ အက္ခောသနံ”-မဟာဋီကာ။ “ခွေးမသားတွေ လှူဘော်မရဘူး”ဟု ဆဲမှာကြောက်၍ လှူရလောက်အောင် ဆဲခြင်း- ဟူလို။] ဝတ္ထနာတိ၊ ကား။ ပရိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ ကထနံ၊ ပြောဆိုခြင်းဟု နည်း။ [မလှူဘဲ မနေနိုင်လောက်အောင် ဒါယကာတို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ပြောဆိုခြင်း။] ဂရဟနာတိ၊ ကား။ အဿဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါမရှိသူတည်း။ အပ္ပသန္နော၊ ရတနာသုံးပါး၌ မကြည့်ညို သူတည်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဒေါသာရောပနာ၊ အပြစ်တင် ခြင်းတည်း။ ဥဒက္ခပနာတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အမျိုး၌။ ဝါ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဝေံ၊ ဤသို့ အဿဒ္ဓါအပ္ပသန္နော အစရှိသည်ဟူ၍။ မာ ကထေထ၊ မဆိုကြပါလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ဥက္ခိပနံ၊ မြောက်ပင်ခြင်းကည်း။ သဗ္ဗတော ဘာဂေ- န၊ အလုံးစုံသော အဘို့အားဖြင့်။ သဝတ္ထုကံ၊ ဝတ္ထုနှင့် တကွဖြစ်သည်ကို။ သ- ဟေတုကံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ဥက္ခေပနာ၊ မြောက်ပင် ခြင်းသည်။ သမုက္ခေပနာ၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဒေန္တံ၊ မပေးသူကို။ ဒိသု၊ ၍။ အဟော၊ ဩဋြာ...အံဘွယ်ရှိပေစွာ။ ဒါနပတိ၊ ဒါနရှင်ပါတကား။

ဣတိဝေံ သို့။ ဥက္ခိပနံ၊ ပေးလှူဘတ်သူ၏အဖြစ်မှ မြောက်ခက်ပစ်ချခြင်းသည်။ ဥက္ခေပနာ၊ မည်၏။ [ဥပါသကာနံ ဒါယကာတံ ဘာဝတော ဗဟံ ဆန္ဒနာ။ မဟာဋီကာ။] မဟာဒါနပတိ၊ အလှူရှင်ကြီး။ ဣတိဝေံသို့။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ဥက္ခေပနာ၊ သည်း။ သမုဒက္ခပနာ၊ မည်၏။ ခိပနာတိ၊ ကား။ ပီဇဘောဇီနော၊ မျိုးစေ့ကိုစားလေ့ရှိသော။ ဣမဿ၊ ဤသူ၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှင်ခြင်းသည်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း။ ဣတိဝေံ ဤသို့။ ဥပ္ပဏ္ဍနာ၊ ပြောင်လှောင်ခြင်းတည်း။

သံခိပနာတိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ နိစ္စကာလံ၊ မြဲသောကာလပတ်လုံး။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဘို့အားလည်း။ နုတ္ထိတိဝစနံ၊ နုတ္ထိဟူသော စကားကို။ ဝါ၊ မရှိဟူသော စကားကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣမံ၊ ဤအမြဲပေးနေသူကို။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ အဒါယကောတိ၊ မပေးတတ်သူဟူ၍။ ဘဏထ၊ ပြောနေကြသနည်း။ ဣတိဝေံ။ သုဋ္ဌ၊ တရံ၊ သာ၍ လွန်စွာ။ ဥပ္ပဏ္ဍနာ၊ ပြောင်လှောင်ခြင်းတည်း။ ပါပနာတိ၊ ကား။ အဒါယကတ္ထဿ၊ မပေးလိုသူ၏အဖြစ်သို့။ (ပါပနံ၊ ရောက်ခစခြင်းတည်း။) ဝါ၊ ကား။ အဝဏ္ဏဿ၊ အပြစ်သို့။ ပါပနံ၊ တည်း။ သဗ္ဗဘော ဘာဂေန၊ အလုံးစုံသော အဘို့အားဖြင့်။ ပါပနာ၊ မပေးလိုသူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခစခြင်းသည်။ ဝါ၊ အပြစ်သို့ရောက်စေခြင်းသည်။ သမ္မာပနာ၊ မည်၏။ အဝဏ္ဏဟာရိကာတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အပြစ်ကိုဆောင်ရသော်။ မေ၊ ငါ့အား။ အဝဏ္ဏဘယာပိ၊ အပြစ်ကိုဆောင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်း။ ဒဿတိ၊ လှူလတ္တံ့။ ဣတိ ဤသို့ကြံ၍။ ဂေဟတော၊ မပေးသူ၏အိမ်မှ။ ဂေဟံ၊ အခြားတအိမ်သို့။ ဂါမဘော၊ မပေးသူ၏နေရာရွာမှ။ ဂါမံ၊ အခြားတရွာသို့။ ဇနပဒတော၊ မပေးသူ၏နေရာ ဇနပုဒ်မှ။ ဇနပဒံ၊ အခြားဇနပုဒ်သို့။ အဝဏ္ဏဟာရဏံ၊ အပြစ်ကိုဆောင်ခြင်းတည်း။

ပဒုပိဋ္ဌိမံသိ ဘဘာဘိ၊ ကား။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ မရရံ၊ ချိုမြိန်သော စကားကို။ ဘဏိဘူ၊ ပြော၍။ ပရမုခေ၊ မျက်ကွယ်၌။ အဝဏ္ဏဘာသိတာ၊ အပြစ်ကိုပြောလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ယော၊ ဤအပြစ်ကို ပြောသည့်သူ၏ အဖြစ်ကို။ (ဝုတ္တာ ဌာဝံ။) ဝါ၊ သည်။ (ဟောတိ ဌာဝံ။) အဘိပုဒံ၊ ရှေ့၌။ ဩ၊ လာခကတံ၊ ကြံ၍ခြင်းငှါ။

ဥပ္ပဏ္ဍနာ။ ။ “ခိနံ” ကို “ဥပ္ပဏ္ဍနာ” ဟု ဖွင့်၏။ “မျိုးစေ့ကို စားနေသူ” ဟု ဆိုခြင်းသည် ရွတ်ချခြင်းဖြစ်သော်လည်း ပြောင်လှောင်သောအားဖြင့် ရွတ်ချသောကြောင့် “ဥပ္ပဏ္ဍနာ” ဟု ဆိုသလို။ “ခိနာတိ ဝေပဝစနာ — ပယ်ရှားကြောင်းစကား၊ တံ ပန အဝဟသိဘူ (ခပြောင်လှောင်၍)၊ ဝစနံ ဟောတိတိ အာဟ ဥပ္ပဏ္ဍနာတိ” — မဟာဋီကာ၊ [ယခုကာလ၌ သူတပါးတို့အား မပေးမလှူဘဲ စားနေကြသူများသည် လှူလိုက်လျှင် နောင်ဘဝ၌ အကျိုးရမည့် ယခုဘဝမျိုးစေ့ကို စားနေကြသူများတည်း။]

အသးက္ကာန္တဿ၊ မစွမ်.နိုင်သူ၏။ ပရမ္ပါခါနံ၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပိဋ္ဌိမံသ ခါဒနံဝိယ၊ ကျောက်ကုန်းသားကို စားခြင်းကဲ့သို့။ ဟေတဝံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရပိဋ္ဌိမံသိကတာတိ၊ သူတပါး၏ ကျောက်ကုန်းသားကို စားခြင်းရှိ သူ၏အဖြစ်ဟူ၍။ (ဘဂဝဘာ) ဝုတ္တာ။

အယံ ဝုစ္စတိ နိပေသိကတာတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤစကားကို။ (ဝုစ္စတိ ဌိ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဠု ပေသိကာ၊ ဝါ ခြမ် စိတ်ပြားသည်။ အတ္တင်္ဂံ၊ နယ်ဆီကို။ နိပေသေတိဝိယ၊ ခြစ်ပစ်သကဲ့သို့၎င်း။ နိပုဉ္ဇတိ (ဝိယ)၊ သုတ်.စ်သကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ တူ။) ပရဿ၊ သူဘာ.၏။ ဂုဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ (နိပေသေတိ၊ နိပုဉ္ဇတိ)။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိပေသိကတာတိ ဝုစ္စတိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓဇာတံ၊ ဖြစ်သော အနံ့ရှိသော နံ့သာတုံးကို။ (သနပ်ခါးတုံး စသည်ကို။) နိပ္ပိသိတွာ၊ နိပ္ပိ ကာကြိတ်၍။ ဂန္ဓမဂ္ဂနာ ဝိယ၊ နံ့သာကို ရှာခြင်းကဲ့သို့။ (တထာ) ပရဂုဏေ၊ တို့ကို။ နိပ္ပိသိတွာ၊ ၍။ (အပြစ်ပြော၍)။ ဝိစုဏ္ဏေတွာ၊ မှန်မှုန့် ညက်ညက် ကြိတ်ချေ၍။ ဧသေ လာဘမဂ္ဂနာ၊ ဤလာဘကို ရှာခြင်းသည်။ ဟေတဝံ၊ ၎င်း။ တသ္မာ နိပေသိကတာတိ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဂဗျ။ လာဘေန။ ပေ။ နိဒ္ဒေသ၊ ဌိ။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) နိဇိ- ဂီသနာတိ၊ ကား။ မဂ္ဂနာ၊ ရှာ.မှီးခြင်းတည်း။ [နိ+ဟရဇာတ်ကို ဂိပြု၍ နိဇိဂီသန ဟု ပြီးသည်။ ထို ဟရ ဓာတ်အရ “ဆောင်ခြင်း” ဟူသည် ရှာမှီးခြင်းပင်တည်း။] ဣဒတာ ဂဒ္ဒန္တိ၊ ကား။ ဣဒမှာ ဂေဟာ၊ ဤအိမ်မှ။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော အာမိသ ကိုး အမုတြာတိ၊ ကား။ အမုကမိ ဂေဟေ၊ ထိုအိမ်၌။ (ဟရတိ ဌိ စပ်။) ဧဋ္ဌတိ၊ ကား။ ဣဒန္တာ၊ လိုချင်ခြင်းတည်း။ ဂဝဠိတိ၊ ကား။ မဂ္ဂနာ၊ ရှာမှီးခြင်း

ပရပိဋ္ဌိမံသိကတာ။ ။ဂုဏ်ရှိ သိရ်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်၏ရှေ့ ရောက်သောအခါ ချိုချိုသာသာ ဂုဏ်သတင်းတွေကိုသာ ပြော၍ မျက်ကွယ်ဖြစ်သောအခါ အပြစ်ကိုပြောခြင်းသည် မျက်နှာ ချင်း မာထိုင်ဝံ့၍ နောက်ကနေပြီး ကျောက်ကုန်းသားကို စားနေသန့်တူ၏။ ထို့ကြောင့် မျက်ကွယ်၌ အပြစ်ပြောခြင်းကိုပင် “ပရပိဋ္ဌိမံသိကတာ” ဟုဆိုသည်။ ပိဋ္ဌိယာ+မံသော ပိဋ္ဌိမံသော။ ပရသေ+ပိဋ္ဌိမံသော ပရပိဋ္ဌိမံသော။ ပရပိဋ္ဌိမံသံ+ခါဒနံ+သိလံ+ယဿာတိ ပရပိဋ္ဌိမံသိကော၊ ပရပိဋ္ဌိမံသိကော+ဝိယာတိ ပရပိဋ္ဌိမံသိကော။ ပရပိဋ္ဌိမံသိကဿ+ဘာဝေါ ပရပိဋ္ဌိမံသိကတာ။

နိပေသိကတာ။ ။နိပ္ပိသနံ နိပေသော၊ နိပ်၍ ကြိတ်ခြင်း။ နိပေသော+သိလံ+ယဿာတိ နိပေသိကော၊ နိပေသိကော ဝိယာတိ နိပေသိကော။ နိပေသိကဿ+ဘာဝေါ နိပေသိကတာ၊ သနပ်ခါးစသော နံ့သာတုံးကို နိပ်၍ ကြိတ်ချေသူသည်။ ဝါ၊ သွေးသူသည် နံ့သာကို ရှာသကဲ့ သို့ ထို အတူ သူတပါး၏ ဂုဏ်ကို နိပ်၍ပြောသူသည် မိမိအတွက် လာဘ်ကိုရှာခြင်းတည်း။ နိပ္ပိသိတွာ ဂန္ဓမဂ္ဂနာ ဝိယာတိ အနိပ္ပိသိတေ (နိပ်၍ မကြိတ်အပ်သော်) အလဗ္ဗမာနဿ ဂန္ဓဿ နိပ္ပိသေနန (နိပ်၍ ကြိတ်ခြင်းကြောင့်) လာဘောဝိယ ပရဂုဏေ အနိပ္ပိသိတေ အလဗ္ဗမာနာနံ ပစ္စယာနံ နိပ္ပိသနေန လာဘော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ—မဟာဋီကာ။

တည်း။ ပရိယေဋ္ဌိတိ၊ ကား။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်။ မဂ္ဂနာ၊ ရှာမှီးခြင်းတည်း။ စ၊ ဆက်။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ရအပ်သော။ ဘိက္ခံ၊ ဆွမ်းကို။ တတြတတြ၊ ထိုထိုအိမ်၌။ ကုလဒါရကာနံ၊ အမျိုးသားငယ်တို့အား။ ဒတွာ၊ ပေးပြီး၍။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ခိရယာဂုံ၊ နှင့်ရေအပ်သောယာဂုံကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ဂတဘိက္ခဝတ္ထု၊ သွားသောရဟန်း၏ဝတ္ထုကို။ ဧတ္ထေ၊ ဤလာဘေနလာဘံ နိဇိကိသနတာနိဒ္ဒေသ၌။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောပြထိုက်၏။ သေနာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဧဋ္ဌိတိ အာဒိနံ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝေဝစနာနိ၊ တို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဋ္ဌိတိ၊ ကား။ သေနာ၊ ရှာမှီးခြင်းတည်း။ ဂဇေဋ္ဌိတိ၊ ကား။ ဂဝေသနာ၊ ရှာမှီးခြင်းတည်း။ ပရိယေဋ္ဌိတိ၊ ကား။ ပရိယေသနာ၊ အဖန်ဖန်ရှာမှီးခြင်းတည်း။ ဣစ္စေဝံ(ဣတိ+ဝေံ)၊ သို့။ ဧတ္ထေ၊ ဤလာဘေနလာဘံ နိဇိကိသနတာနိဒ္ဒေသ၌။ ယောဇနာ၊ အနက်ထိုကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ [ဤသို့ “ဣစ္စေဝမေတ္တ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဧဋ္ဌိတိ ဣစ္စနာ- စသော ပဌမအဖွင့်သည် ရှေးအဋ္ဌကထာအဖွင့်ဖြစ်ဟန်တူသည်။ ဒ-ရှင် ဗုဒ္ဓစောသအလိုမှာ ဧဋ္ဌိကိုလည်း ရှာမှီးခြင်းအနက်ကိုပင် ယူစေလိုသည်။]

၂၆၆။ သေယျမာနနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဇာတိယာ- တိ၊ ကား။ ခတ္တိယဘာဝါဒိဇာတိသမ္ပတ္တိယာ၊ ခတ္တိယ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစရှိသော ဇာတ်၏ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ [ခတ္တိယအရ ခတ္တိယမည်သောပုဂ္ဂိုလ်ကိုရ၏။ ဇာတ်ကိုရအောင် “ခတ္တိယဘာဝ” ဟု ဘာဝသဒ္ဓါ ထည့်သည်။] ဂေါဒတ္တနာတိ၊ ကား။ ဂေါတမဂေါတ္တာဒိနာ၊ ဂေါတမအနွယ် အစရှိသော။ ဥက္ကဋ္ဌဂေါတ္တေန၊ မြတ်သောအနွယ်အားဖြင့်၎င်း။ ကောလပုတ္တိယေနာတိ၊ ကား။ မဟာကုလဘာဝေန၊ ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သော အမျိုး၏အဖြစ် အားဖြင့်၎င်း။ [ကုလပုတ္တဿ+ဘာဝေါ ကောလပုတ္တိယံ။] ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာတိ၊ ကား။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နသရိရတာယ၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ကိုယ်ရှိသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ တိ၊ မှန်။ သရိရံ၊ ကိုယ်ကို။ ပေါက္ခရန္တိ၊ ပေါက္ခရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ တဿ၊ ထိုကိုယ်၏။ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိယာ၊ အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်။ အဘိဂ္ဂဟဘာဝေန၊ လွန်ကဲသောအဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဣတိအတ္ထော၊ ဓနေနာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ၊ ကုန်သည်သာ။ မာနံ ဇပေတိတိ၊ ကား။ ဧတေသု၊ ဤဇာတိအစရှိသော ဝတ္ထုတို့တွင်။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ဝတ္ထုနာ၊ ဝတ္ထုအားဖြင့်။ အဟံ၊ သေယျော၊ အမြတ်ဆုံးသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိမာနံ ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ကဏေတိ၊ ပြု၏။ [မာနံ ဇပေတိကို “မာနံ ပဝတ္ထေတိ” ဟု ဖွင့်၏။ ဇပေတိ၏ ပဝတ္ထနတ္ထကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။]

၈၆၇။ သဒိသမာနနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ (အတ္ထောဝေဝေဒိဘဗ္ဗော။) မာနံ ဇပေတိ-
 တိ၊ ကား၊ ဧတေသု၊ ဤဝတ္ထုတို့တွင်။ ယေနကေနစိ ဝတ္ထုနာ အဟံ၊ သဒိသော၊
 လူတပါးနှင့် တန်းဘူသည်။ အသ္မံ။ ဣတိ မာနံ ပဝတ္ထေတိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီး
 ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသဒိသမာနနိဒ္ဒေသဌံ။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဝံသေသော၊
 အထူးဘည်း။ ပါဠိယံ ပန၊ ပါဠိတော်၌ကား။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြား
 ပြုကြောင်း အထူးသည်။ နတ္ထိ။

၈၆၈။ ဟိနမာနနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ (အတ္ထောဝေဝေဒိဘဗ္ဗော။) ဩမာနံ ဇပေတိ-
 တိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာမာနံ၊ အောက်ကျသောမာန်ကို။ ပဝတ္ထေတိ။ ဩမာနောတိ၊
 ကား။ လာမကော၊ ညံသော။ ဟေဋ္ဌာမာနော၊ အောက်ကျသောမာန်တည်း။
 ဩမညနာ ဩမညိတတ္ထန္တိ၊ ဟူသော သဒ္ဓါ ဘုံသည်။ အာကာရဘာဝနိဒ္ဒေသော၊
 အာကာရကံညွှန်ပြကြောင်း ဘာဝကိုညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတို့တည်း။ [ဩမညနာ
 ကား အာကာရနိဒ္ဒေသ၊ ဩမညိတတ္ထိကား ဘာဝနိဒ္ဒေသတည်း။ စာအုပ်တို့၌
 “နိဒ္ဒေသော” ဟု ကော်၍ရှိသော်လည်း အခြားနေရာများ၌ ဗဟုဝစ်ရှိ၏။ ရှေး
 နိဿယ၌လည်း ဗဟုဝစ်ပင်တည်း။] ဟိဋ္ဌနာတိ၊ ကား။ ဇာတိအာဒိဟိ၊ ဇာတိ
 အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အတ္ထဒိဂ္ဂန္ဓနာ၊ မိမိကို စက်ဆုပ်ခြင်းတည်း။ [ဟိန မာနက
 မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သောကြောင့် မိမိကို စက်ဆုပ်ခြင်းဟု ဆိုသည်။] ဩဟိဋ္ဌနာတိ၊
 ကား။ အတိရေကတော၊ လွန်ကဲသောအားဖြင့်။ ဟိဋ္ဌနာ၊ မိမိကို စက်ဆုပ်ခြင်း
 တည်း။ ဩဟိဋ္ဌိတတ္ထန္တိ၊ ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ တဿေဝ၊ ထိုဩဟိဋ္ဌနာသဒ္ဓါ
 ၏ပင်။ ဘာဝနိဒ္ဒေသော၊ ဘာဝကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ အတ္ထုညာတိ၊
 ကား။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဟိနိကတွာ၊ ညံသည်ကိုပြု၍။ ဇာနနာ၊ သိခြင်းတည်း။
 [အတ္ထုညာကို “အတ္ထ+ညာ” ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ ညာကို “အဝ+ည” ဟု ပုဒ်ဖြတ်
 ပါ။ အဝကို ဟိနိ ကရောတိဟု ဖွင့်သည်။] အတ္ထဝညာတိ၊ ကား။ အတ္တာနံ၊ ကို။
 အဝဇာနနာ၊ အောက်ဘန်းစားဟုသိခြင်းတည်း။ ဝါ၊ အထင်သေးခြင်းတည်း။
 အတ္ထပရိဘဝေတိ၊ ကား။ ဇာတိအာဒိသမ္ပတ္တိ၊ ဇာတိအစရှိသည်၏ ပြည့်စုံခြင်း
 သည်။ မမေဝ၊ ငါ၏ အတွက်သာ။ န ဇာတာ၊ မဖြစ်။ (သူများတွေ့တော့
 ဖြစ်သည်-ဟုလို။)

ဣတိ၊ သို့။ အတ္တာနံ၊ ပရိဘဝိတွာ၊ လွမ်းမိုး၍။ မညနာ၊ မှတ်ထင်ခြင်းတည်း။
 [စာအုပ်တို့၌ “ဇာတိအာဒိသမ္ပတ္တိနာမမေဝ” ဟု ရှိ၏။ “သမ္ပတ္တိ+န+မမေဝ
 ဇာတာ” ဟု ရှိမှ အဓိပ္ပါယ်ရမည်ထင်သည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဇာတိအာဒိ
 သမ္ပတ္တိနာမမေဝ၊ ဇာတိစသည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမည်သည်လျှင်၊ ဇာတာ၊ နည်း”
 ဟု အနက်ပေးထားသည်။ မည်သည့် အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုလိုမှန်း မသိပါ။] ဝေ၊ သို့။
 တယော၊ ကုန်သော။ ဣမေ မာနာ၊ ဤမာနတို့ကို။ ပုဂ္ဂလံ ကို။ အနိဿာယ၊
 မမှီမ၍။ ဇာတိအာဒိဝတ္ထုဝေသေနော၊ ဇာတိအစရှိသော ဝတ္ထုနှင့် စပ်သဖြင့်

သာ။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တေသု၊ ထိုသုံးမျိုးသောမာနတို့တွင်။ ဧကေကော၊ တမျိုးတမျိုးသောမာနသည်။ တိတ္ထမ္ပိ၊ သုံးယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သေယျသဒိသဟိနာနံ၊ သေယျသဒိသဟိနပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးမျိုးသော မာနတို့တွင်။ အဟံ၊ သောယျော၊ သူတပါးထက် မြတ်သည်။ အသ္မိံ၊ ဣတိမာနော၊ ဤသို့သောမာန်သည်။ သေယျဿေဝ၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွက်သာ။ ယာထာဝမာနော၊ မှန်ကန်သောမာန်တည်း။ [ဇာတ်စသည်တို့ဖြင့် မြတ်သူက မိမိကိုယ်ကို မြတ်သည်ဟုထင်ခြင်းသည် မှန်ကန်သောမာန်တည်း။] သေသာနံ၊ သေယျပုဂ္ဂိုလ်မှကြွင်းသော သဒိသပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟိနပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်။ အယာထာဝမာနော၊ မမှန်ကန်သောမာန်တည်း။ အဟံ၊ သဒိသော၊ သူတပါးတို့နှင့် တူသူသည်။ အသ္မိံ၊ ဣတိ။ ပေ။ သေသာနံ၊ သဒိသပုဂ္ဂိုလ်မှကြွင်းသော သေယျပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟိနပုဂ္ဂိုလ်တို့ အတွက်။ အယာထာဝမာနော၊ တည်း။ အဟံ၊ ဟိနော၊ သူတပါးတို့အောက်ညံ့သည်။ အသ္မိံ၊ ဣတိ။ ပေ။ သေသာနံ၊ ဟိနပုဂ္ဂိုလ်မှကြွင်းသော သေယျပုဂ္ဂိုလ်၊ သဒိသပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်။ အယာထာဝမာနော၊ တည်း။

၇၆၉။ ပန၊ ကား။ တတ္ထကတမော။ ပေ။ အာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ နဝ၊ ကိုးမျိုးကုန်သော။ မာနာ၊ မာန်တို့ကို။ ပုဂ္ဂလံ နိဿာယ ကထိတာ။ တေသု၊ ထိုကိုးမျိုးသောမာန်တို့တွင်။ တယောတယော၊ သုံးမျိုးသုံးမျိုးသော မာန်တို့သည်။ ဧကေကဿ၊ တယောက်တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ [ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်လျှင် မာန်သုံးမျိုးစီ ဖြစ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်အတွက် မာန်ကိုးမျိုးဖြစ်သည်။] တတ္ထ၊ ထို တတ္ထ ကတမော သေယျဿ သေယျော ဟမသ္မိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဒဟတိတိ၊ ကား။ ငှပေတိ၊ ထား၏။ တံ နိဿာယာတိ၊ ကား။ တံ၊ ထိုမာနကို။ သေယျတော၊ အမြတ်အားဖြင့်။ ဒဟနံ၊ ထားခြင်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ မာနံ ကရေတိ ၌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤမာန်တို့တွင်။ ဝါ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ သေယျဿ၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သေယျောဟေသ္မိတိ မာနော၊ သေယျော ဟမသ္မိဟူသော မာနသည်။ ရာဇဗုဒ္ဓေဝ၊ မင်းတို့၏သန္တာန်၌၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ၊ ရဟန်းတို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ရဋ္ဌေနဝါ၊ တိုင်းပြည်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဓနေနဝါ၊ ဥစ္စာအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဝါဟနေဟိဝါ၊ ဆင်ယာဉ် မြင်းယာဉ် အစရှိသော ယာဉ်တို့ဖြင့်သော်၎င်း။ မယာ၊ ငါနှင့်။ သဒိသော၊ တူသော။ ကော၊ အဘယ်မင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေးသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့တွေ့၍။ တေမာနံ၊ ဤသေယျမာန်ကို။ ကရေတိ။ ပဗ္ဗဇိတောပိ၊ ရဟန်းသည်လည်း။ သီလေတင်္ဂါဒိဟိ၊ သီလဂုဏ်၊ စုတင်ဂုဏ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ မယာ သဒိသော ကော အတ္ထိ၊ ဣတိ တေမာနံ ကရေတိ။

၇၇၀။ သေယျဿ၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဟံ၊ သည်။ သဒိသော၊ အခြား
 သူနှင့်တန်းတူသည်။ အသ္မိ၊ မြစ်၏။ ဣတိမာနောပိ၊ သည်လည်း။ တေသံယေဝ၊
 ဤရာဇ ပဗ္ဗဇိတဘို့၏သန္တာန်၌ပင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မြစ်တတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
 ဟိ၊ ချဲ့။ ရာဇော၊ သည်။ ရဋ္ဌေနဝါ၊ ဓနေနဝါ၊ ဝါဟနေဟိဝါ၊ ဥ နရ ဇူဟိ၊ ငါမှ
 အခြားသောမင်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ယေ၊ ငါ၏။ (ငါ့မှာ)။ နာနာကရဏံ၊
 အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးသည်။ ကိံ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 တွေး၍။ တေ မာနံ၊ ဤ သဒိသမာနံကို။ ကရေတိ၊ ပဗ္ဗဇိတောပိ၊ သည်လည်း။
 သိသစတင်္ဂါဒိဟိ၊ အညောန၊ ငါမှအခြားသော။ ဘိက္ခုနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ မယံ နာနာ
 ကရဏံ၊ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ တေ မာနံ ကရေတိ။

၇၇၁။ သေယျဿ၊ ၏။ အဟံ၊ ဟိနော၊ သူတပါးအောက်ညံ့သည်။ အသ္မိ။
 ဣတိ မာနောပိ၊ ဤ ဟိနမာန်သည်လည်း။ တေသံယေဝ၊ ဤ ရာဇ ပဗ္ဗဇိတ
 တို့၏သန္တာန်၌ပင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿရညော၊ အကြင်
 မင်း၏။ ရဋ္ဌံပါ၊ တိုင်းနိုင်ငံသည် သော်၎င်း။ ဓနံဝါ၊ ဥစ္စာသည်သော်၎င်း။
 ဝါဟနာနိဝါ၊ ဆင်ယာဉ်၊ မြင်းယာဉ် အစရှိသော ယာဉ်တို့သည်သော်၎င်း။
 သမ္ပန္နာနိ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မပြစ်ကုန်။ သော၊ ထိုမင်းသည်။ မယံ၊
 ငါ၏။ (ငါ့မှာ)။ ရာဇာတိ၊ မင်းဟူ၍။ ဝေါဟာရသုခမတ္တမေဝ၊ ခေါ်ဝေါ်
 ကောင်းရုံမျှသာလျှင်။ (ဟောတိ)။ အဟံ၊ သည်။ ကိံ ရာဇာနာမ၊ အဘယ်မှာ
 မင်းမည်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ တေမာနံ၊ ဤဟိနမာန်ကို။ ကရေတိ ပြု၏။ ပဗ္ဗဇိတောပိ၊
 အပုလားဘသက္ကာရော၊ နည်းသောလားဘ ပူဇော်သက္ကာဒ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။
 အဟံ၊ သည်။ ဓမ္မကထိကော၊ ဓမ္မကထိကတည်း။ (အဟံ) ဗဟုဿတော၊
 များသော သုတရှိသူတည်း။ (အဟံ) မဟာထေရော၊ မဟာထေရ်တည်း။ (ဆရာ
 တော်တည်း)။ ဣတိ၊ ကထာမတ္တမေဝ၊ ကောင်းမျှသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ)။ ယဿ
 မေ၊ အကြင် ငါ၏။ (အကြင် ငါ့မှာ)။ လာဘသက္ကာရော၊ ရအပ်သော သာမည
 လာဘ် ကောင်းစွာပြုအပ်သော ဝိသေသလာဘ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (သော)
 အဟံ၊ သည်။ ကိံ ဓမ္မကထိကော နာမ၊ အဘယ်မှာ ဓမ္မကထိကမည်အံ့နည်း။
 (သော) အဟံ၊ ကိံ ဗဟုဿတော နာမ၊ အဘယ်မှာ များသောသုတရှိသူ မည်အံ့
 နည်း။ (သော) အဟံ၊ ကိံ မဟာထေရောနာမ၊ အဘယ်မှာ မဟာထေရ် မည်အံ့
 နည်း။ ဣတိ၊ တေ မာနံ ကရေတိ။

၇၇၂။ သဒိသဿ၊ တန်းတူသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဟံ၊ သေယျော၊ သူတပါး
 ထက်မြတ် သူသည်။ အသ္မိ၊ ဣတိ မာနာယော၊ ဤ မာန အစရှိသည်တို့သည်။
 အမစ္စာဒိနံ၊ အမတ် အစရှိသူတို့၏သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မြစ်တတ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။
 (တနည်း)ဟိ၊ ချဲ့။ အမစ္စော၊ သည်။ (ဟုတွာဝါ၊ ပြစ်၍သော်၎င်း။) ရဋ္ဌိယော၊
 တိုင်းနိုင်ငံကိုစားရသောအမတ်ကြီးသည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ပြစ်၍သော်၎င်း။ ဘောဂ-

ယာန ဝါဟနာဒီဟိ၊ စည်းစိမ် လှည်းယာဉ် အစရှိသော ယာဉ်၊ ဆင်ယာဉ် မြင်းယာဉ် အစရှိသောယာဉ်တို့ဖြင့်။ မယာ၊ နှင့်။ သဒိသော၊ သော။ အညော၊ ငါမှ အခြားသော။ ကော ရာဇပုရိသော၊ အဘယ် မင်းခယောကျ်ားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသနည်း။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့ တွေး၍သော်၎င်း။ မယံ၊ ငါ၏။ (ငါ့မှာ)။ အညေဟံ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ နာနာကရဏံ။ ကိံ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ မယံ၊ ငါ၏။ (ငါ့မှာ)။ အမစောတိ၊ အမတ်ဟူ၍။ နာမမတ္တမေဝ၊ နာမည်မျှသည်သာ။ (ဟောတိ)။ မေ၊ ငါ၏။ (ငါ့မှာ)။ ဘာသစ္စာဒနမတ္တမ္ပိ၊ စားအပ်သော အစာ၊ ဖုံးလွှမ်းကြောင်း အဝတ်မျှသည်လည်း။ နတ္ထိံ၊ အဟံ၊ ကိံ အမစောနာမ၊ အဘယ်မှာ အမတ်မည်အံ့နည်း။ ဣတိဝါ၊ သော်၎င်း။ ဧတေ မာနေ၊ ဤ သုံးမျိုးသောမာန်တို့ကို။ ကရေတိ။

၇၅။ ဟိနဿ၊ အောက်ဘန်းကျသော သူ၏။ အဟံ သေယျော အသို့ ဣတိ၊ မာနာဒယော၊ တို့သည်။ ဒါသာဒီနံ၊ ကျွန် အစရှိသူတို့၏သန္တာန်၌။ ဥပဇ္ဇန္တိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ဟိ၊ ချွဲ။ ဒါသော၊ ကျွန်သည်။ မာတိတောဝါ၊ အမိဘက်မှ သော်၎င်း။ ပိတိတောဝါ၊ အဘဘက်မှ သော်၎င်း။ မယာ၊ နှင့်။ သဒိသော အညော ကော ဒါသော နာမ၊ အတ္ထိ၊ ရှိသေးသနည်း။ အညော၊ ငါမှ အခြားသူ တို့သည်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်မွေးခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တာ၊ မစွမ်းနိုင် ကုန်သည်။ (ဟုဘူ)။ ကုစ္စိဟေတု၊ ဝမ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။) ဒါသာနာမ၊ ကျွန်တို့မည်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ အဟံ၊ န၊ သည်ကား။ ပဝေဏီအာဂတတ္တာ၊ အစဉ်အဆက်အားဖြင့် လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သေယျော၊ သူတပါးထက် မြတ်၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့ တွေး၍သော်၎င်း။ ပဝေဏီ အာဂတတာဝေန၊ အစဉ်အဆက်အားဖြင့် လာ သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဥဘတော သုဒ္ဓိကဒါသန္တေန၊ အမိ အဘ နှစ်ဘက်မှ စင်ကြယ်သော ကျွန်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသုကဒါသေန နာမ၊ ထို မည်သော ကျွန်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ မယံ နာနာကရဏံ၊ ကိံ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိဝါ၊ သော်၎င်း။ အဟံ၊ ကုစ္စိဝသေန၊ ဝမ်းနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဒါသပံ၊ ကျွန်၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂတော၊ ကပ်ရောက်ချ၏။ မာတာပိဘုကောဋီယာ ပန၊ အမိအဘတို့၏ အစွန်း အပိုင်းအခြားအားဖြင့်ကား။ မေ၊ ငါ၏။ ဒါသဋ္ဌာနံ၊ ကျွန်အရာသည်။ နတ္ထိံ၊ အဟံ၊ ကိံ ဒါသော နာမ၊ အဘယ်မှာ ကျွန်မည်အံ့နည်း။ ဣတိဝါ၊ ဤ ဟိန မာန်ကိုသော်၎င်း။ ဧတေ မာနေ ကရေတိ။ စ၊ ဆက်။ ဒါသော၊ သည်။ (ဧတေ မာနေ၊ တို့ကို။ ကရေတိ) ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ ဤ၊ အတူ။ ပုက္ကသ စဏ္ဍာလာ ဒယောပိ၊ ပန်းမှိုက်သွန်၊ ဒွန်းစဏ္ဍား အစရှိသူတို့သည်လည်း။ ဧတေ မာနေ ကရေန္တိယေဝ။

စ၊ ဆက်။ ထွေ၊ ဤ မာန် ၃ မျိုးတို့တွင်။ သေယျာယ၊ ပြတ်သူ၏ သန္တာန်၌။ အဟံ သေယျောဟမသ္မိတိ၊ ဟူ၍။ ဥပ္ပန္နမာနောဝ၊ ပြင်သောမာန် သည်သာ။ ယာထာဝမာနော၊ ဣတရေ၊ သေယျမာန်မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးသော မာန်တို့သည်။ အယာထာဝမာနာ၊ တို့မည်၏။ တဘာ၊ ထို့အတူ။ သဒိသဿ၊ ၌။ သဒိသောဟမသ္မိတိ၊ ဟူ၍။ (ဥပ္ပန္နမာနောဝ၊ ပြင်သောမာန် သည်သာ။ ယာထာဝမာနော၊ ဣတရေ၊ သေယျမာန်မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးသော မာန်တို့သည်။ အယာထာဝမာနာ)။ [ဤသို့ ပေယျာလ ဖော်၍ အနက်ပေးပါ။] ဟံနဿ၊ ၌။ ဟိနောဟမသ္မိတိ ဥပ္ပန္နမာနောဝ ယာထာဝ-မာနော။ ဣတရေ ဒွေ အယာထာဝမာနာ။ တထ္ထ၊ ထိုအမျိုးမျိုးသောမာန်တို့ တွင်။ ယာထာဝမာနာ၊ မှန်ကန်သော မာန်တို့ကို။ အရဟတ္တ-ဂ္ဂဝဇ္ဇာ၊ အရဟတ္တ မဂ်သည် ပယ်သတ်ထိုက်ကုန်၏။ [“မုနိသေးမာန်ဖြင့်၍ တော်တော်တန်တန်နှင့် မပယ်နိုင်၊ အရဟတ္တဂ်ထောက်မှ ပယ်နိုင်သည်” ဟူလို။] အယာထာဝမာနာ၊ မမှန်ကန်သော မာန်တို့ကို။ သောဘာပတ္တိမဂ္ဂ ဝဇ္ဇာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်သတ်ထိုက်ကုန်၏။

၈၇၈။ ဝေံ၊ ဤသို့။ သဝတ္ထုကေ၊ ဇာတိအစရှိသော တည်ရာ ဝတ္ထုနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ မာနေ၊ မာနတို့ကို။ ကထေတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အဝတ္ထုကံ၊ ဇာတိအစရှိသော တည်ရာဝတ္ထုမရှိသော။ နိဗ္ဗတ္တိတမာနမေဝ၊ တည်ရာဝတ္ထုမှ နှစ်စေအပ်သော မာနကိုသာ။ (ပရမတ္ထမာနသက်သက်ကိုသာ။) ဒဿေတံ၊ ငါ။ တထ္ထ ကတဓမ္မာ မာနောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၈၇၉။ အတိမာနနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ သေယျာဒိဝသေန၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မှ၍။ ဇာတိ-အာဒိဝတ္ထုဝသေနော၊ ဇာတိအစရှိသော ဝတ္ထုတို့နှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ။ တထ္ထ၊ ထို အတိမာနနိဒ္ဒေသ၌။ အတိမညတိတိ၊ ကား။ ဇာတိအာဒိဟိ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ မယာ သဒိသော နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတိက္ကမိတွာ၊ သူတပါးတို့ကိုလွန်၍။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။

အတိမာန နိဒ္ဒေသော။ ပေ။ မညတိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ နိဒ္ဒေသဟု ရှိ၏။ နိဒ္ဒေသ၌စပ်ရ မည် ဖြစ်သောကြောင့် “နိဒ္ဒေသော” ရှိမှ မှန်သည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း “နိဒ္ဒေသော” ဟုပင်ရှိသည်။ ထို့ပြင် “ဇာတိအာဒိနိ ဝတ္ထုဝသေနဝါ”ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏။ ဇာတိနှင့် ဝတ္ထုသည် အရမကွဲပါ။ ဇာတိ ဂေါတ္တ စသည်ကိုပင် “မာန၏တည်ရာဝတ္ထု”ဟု ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် “ဇာတိ အာဒိဝတ္ထုဝသေနော”ဟု ရှေးနိဿယအတိုင်းရှိပါစေ။ “အတိမညတိ” ၌ အတိ၏ အပါဒါန်ကို ပါဠိတော်၌ “ပရေဟိ” ဟု သေသည်။ “သူတပါးတို့ထက် သာလွန်၏” ဟု မိမိကိုယ်ကို မှတ်ထင်နေသော မာနကို “အတိမာန” ဟု ဆိုလိုသည်။

၈၈၀။ မာနာတိ မာနနိဇ္ဈေသေ ဌိ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ယော ဝေဇ္ဇပတိတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤသူသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေ့၌။ ဝါ၊ ရှေးတုန်းက။ မယာ၊ ငါနှင့်။ သဒိသော၊ တူ၏။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဝါ၊ က။ သေဋ္ဌော၊ မြတ်သူဖြစ်လာ၏။ အယံ၊ ဤသူသည်။ ဟိနတရော၊ ငါ့အောက်ယုတ်ညွှန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ယောသောမာနော၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤမာနသည်။ ဘာရာတိဘာရာ ဝိယ၊ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးထက် သာလွန်သော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကဲ့သို့။ ပုရိမံ၊ ရှေ့ဖြစ်လော့။ သဒိသမာနံ၊ သဒိသမာန်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ ထောက်ဆ၍။ မာနာတိမာနော၊ မာနာတိမာန မည်၏။ (ရွှေမာန၏ အထက်၌ဖြစ်သောမာန မည်၏။) ဣတိ၊ ဤအနက်အပေါယ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝေ၊ ဤသို့ ယော ဝေဇ္ဇပေါ အစရှိသောပါဌ်ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ။

၈၈၁။ ဩမာနနိဇ္ဈေသော၊ သည်။ ဟိနမာနနိဇ္ဈေသသဒိသောယေဝ၊ ဟိနမာနနိဇ္ဈေသနှင့် တူသည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ ထိုသို့ပင်တူသော်လည်း။ ဝိနေယျဝသေန၊ ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ယော၊ အကြင်မာနကို။ [စာအုပ်၌ “သော” ဟုရှိ၏။ ယော ရှိလျှင်-ကောင်းသည်။ နောက်၌ အယံ ဟုရှိ၏။] ဟိနောဟမသ္မိတိ မာနောနာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ အယံ၊ ဤဟိနောဟမသ္မိ ဟု ဟောတော်မူအပ်သော မာနသည်။ ဩမာနောနာမ၊ အောက်ကျသောမာန မည်၏။ အပိစ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဘွယ်အထူးကား။ ဣ၊ ဤ ဩမာနနိဇ္ဈေသ၌။ [ယောဇနာ၌ကား “ဣ၊ ဤ ဟိနမာန ဩမာနတို့တွင်” ဟု စွဲလေ၏။] တံ၊ သည်။ ဇာတိမာ၊ ဇာတိရှိပါပေ၏။ တေ၊ သင်၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ကာကဇာတိ ဝိယ၊ ကျီးဇာတိနှင့်တူ၏။ [ဇာတိမာကို ထပ်ဖွင့်သည်။ တံ၊ ပုဒ်၊ တေပုဒ်တို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ညွှန်ပြသည်။ နောက်၌ “အတ္ထာနံ ဟေဋ္ဌာ ကတော” ဟူသော စကားကို ထောက်ပါ။ နောက်၌လည်း နည်းတူ။] တံ၊ ဂေါတ္တဝါ၊ အနွယ်ရှိပါပေ၏။ တေ၊ သင်၏။ ဂေါတ္တံ၊ သည်။ စဏ္ဍာလဂေါတ္တံ ဝိယ၊ ဒွန်းဏ္ဍားအနွယ်နှင့်တူ၏။ တယံ၊ သင်၏။ ဝါ၊ သင့်မှာ။ သရော၊ အသံသည်။ အတ္ထိ။ တေ၊ သားရာ၊ အသံသည်။ ကာကဿရော ဝိယ၊ ကျီးသံနှင့်တူ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ ကတော၊ အောက်၌ထား၍။ ပဝတ္တနဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အယံ၊ ဤမာနကို။ ဩမာနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၈၂။ အဓိမာနနိဇ္ဈေသေ ဌိ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ အပုတ္တေ ပတ္တသညိတာတိ၊ ကား။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့သို့။ အပတွာ၊ မနောက်သေးမူ၍။ ဝါ၊ မရောက်သေးဘဲ။ ပတ္တသညိ ဘာ၊ ရောက်အပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ [စာအုပ်၌ “ပတ္တသညိဘာယ” ဟု ရှိ၏။

ပါဠိပျက်သည်။] အကတေတိ၊ ကား။ စတုဟိ၊ မဂ္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စေ၊ ပြုထိုက်သောကိစ္စကို။ အကတေယေဝ၊ မပြုအပ်သေးမီသာလျှင်။ (ကတသညိတာ ဌိဝပ်။) အနဓိကတေတိ၊ ကား။ စတုသစ္စဓမ္မေ၊ လေးပါးသောသစ္စတရားကို။ အနဓိကတေ (ဝေ)၊ မရအပ်သေးမီသာလျှင်။ (အဓိကတသညိတာ ဌိဝပ်။) အသတ္တိကတေတိ၊ ကား။ အရဟတ္တေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်။ အ၊ စက္ခုကတေ (ဝေ)၊ မျက်မှောက်မပြုအပ်သေးမီသာလျှင်။ (သတ္တိကတသညိတာ ဌိဝပ်။) အယံ ဝုစ္စတိ အဓိမာနောတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤမှာနကို။ အဒိဂတမာနောနာမ၊ အဓိကတ မာနမည်၏ဟူ၍။ (ရအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသော မာနမည်၏ဟူ၍။) ဝုစ္စတိ။

ပန၊ ပရိဟာရ။ ပေ။ အံ။ အယံ၊ ဤအဓိမာနသည်။ ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ တာဝ၊ ဒုဿိလပုဂ္ဂိုလ်မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ) အရိယသာဝကဿ၊ အရိယသာဝက၏ သန္တာန်၌။ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ သော၊ ထို အရိယသာဝကသည်။ မဂ္ဂဗလ။ ပေ။ ပစ္စဝေက္ခဏေန၊ မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန် ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ကြွင်းသော ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်။ သဉ္စာတသောမနုဿော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတော့)။ အရိယဂုဏပဋိဝေဓေ၊ အရိယာတို့၏ဂုဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ နိက္ကခေါ၊ ယုံမှားခြင်းမရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောတာပန္နာဒိနံ၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အမရှိသည်တို့၏ သန္တာန်၌။ အဟံ၊ သည်။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ အာဒိဝသေန၊ ဤသို့ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ မာနော၊ သည်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒုဿိလဿာပိ၊ ဒုဿိလပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန် ၌လည်း။ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ဒုဿိလပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရိယဂုဏာဓိဂမေ၊ အရိယဂုဏ်တို့ကို ရခြင်း၌။ နိရာဓသာဝ၊ အာသာ မရှိသည်သာ။ သီလဝတော၊ သီလရှိသည်ဖြစ်၍။ (သမာနဿ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည် လည်းဖြစ်သော။ ပရိစ္စတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ စူးလွတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ရှိသော။ နိဒ္ဒါရာမဘာဒိ *၊ အိပ်ငိုက်ခြင်း၌ ငွေ့လျော်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို။ အနုယုတ္တဿ၊ အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ နုပ္ပဇ္ဇတိ။

ပန၊ အနွယကား။ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ၊ စင်ကြယ်သော သီလရှိသော။ ကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ၌။ အပ္ပ-တ္တဿ၊ မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍။ န-မရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကို။ ဝ-တ္တပေတွာ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၍။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန၊ နာမ်ရုပ်တို့၏အကြောင်းကို သိမ်းယူတတ်သော ဉာဏ်ဖြင့်။ (ပစ္စယပရိဂ္ဂဟာဏ်ဖြင့်။) ဝိတိဏ္ဏကင်္ခဿ၊ လွန်မြောက်အပ်ပြီးသော ယုံမှားမှုရှိသော။ (ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိသို့ ရောက်ပြီး သော)။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသော လက္ခဏာသို့။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။

သင်္ခါဒရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို။ သမ္ပသန္တဿ၊ သုံးသပ်သော။ (သမ္ပသနဉာဏ် ရှိသော)။ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ဇာတိသန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

၈၊ ဆက်။ ဥပ္ပဇ္ဇေ၊ ဖြစ်လသော်။ သုဒ္ဓသမထလာဘိဝါ၊ ဝိပဿနာ မဖက် သက်သက်၊ သမထကိုရလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်၎င်း။ သုဒ္ဓဝိပဿနာ လာဘိဝါ၊ သမထမဖက် သက်သက်၊ ဝိပဿနာကိုရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သော်၎င်း။ အန္တရာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်မီအကြား၌။ ဌပေတိ၊ မိမိ ကိုယ်ကို ထားတတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို သုဒ္ဓသမထလာဘိ၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာ လာဘိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒသပိ (ဝဿာနိ)၊ ဆယ်နှစ်တို့ ပတ်လုံး၎င်း။ ဝိသမ္ပိ (ဝဿာနိ)၊ အနှစ် ၂၀ တို့ပတ်လုံး၎င်း။ တိသမ္ပိ (ဝဿာနိ)၊ အနှစ် ၃၀ တို့ ပတ်လုံး၎င်း။ ကိလေသသမုဒါစာရံ၊ ကိလေသာ တို့၏ ကောင်းစွာ အထက် အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတော)။ အဟံ၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်ဖြစ်၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ (အဟံ) သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ (အဟံ) အနာဂါမိ၊ အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ မညတိ။ ပန၊ ကား။ သမထဝိပဿနာလာဘိ၊ သမထဝိပဿနာအစုံကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရဟတ္တေယေဝ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်၌သာ။ ဌပေတိ။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ) ကြောင့်။ တဿ၊ ထို သမထဝိပဿနာ လာဘိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာဓိပလေန၊ သမာဓိ၏အစွမ်းဖြင့်။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊ ခွါအပ်ကုန်ပြီ။ ဝိပဿနာပလေန၊ ဝိပဿနာအစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ သုပရိဂ္ဂဟိတာ၊ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် သိမ်းယူ အပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သဌပိ ဝဿာနိ၊ အနှစ် ၆၀ တို့ ပတ်လုံး၎င်း။ အသီတိပိ ဝဿာ- နိ၊ အနှစ် ရှစ်ဆယ်တို့ ပတ်လုံး၎င်း။ ဝဿသတမ္ပိ၊ အနှစ်တရာ ပတ်လုံး၎င်း။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ န သမုဒါပရန္တိ၊ ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ မဖြစ်ပေါ် လာကုန်။ ခိဏာသာဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တစာရော (ဣာ)၊ စိတ်၏ဖြစ်ပုံ သည်ကဲ့သို့။ (စိတ္တစာရော ဟောတိ။) သော၊ ထို သမထဝိပဿနာလာဘိ ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ဝေ၊ သို့။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသောညွှတ်ပတ်လုံး။ ကိလေသသမုဒါစာရံ၊ ကိလေသာတို့၏ ကောင်းစွာအထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတော)။ အန္တရာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့မရောက်မီအကြား၌။ အဋ္ဌတော- ဝ၊ မတန်ရပ်မူ၍သာ။ အဟံ၊ သည်။ အရဟာ၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီ။ ဣတိ မညတိ။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ထေရ်တို့ကဲ့သို့နည်း။) ဥစ္စတလင်္ကဝါသိ၊ ဥစ္စတလင်္ကအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော။ မဟာနာဂတ္ထေရောဝိယ၊ မဟာနာဂထေရ်ကဲ့သို့၎င်း။ ဟင်္ဂနက- ဝါသိ၊ ဟင်္ဂနကအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော။ မဟာဒတ္တတ္ထေရောဝိယ၊ မဟာဒတ္တ

ထေရ်ကဲ့သို့၎င်း။ စိတ္တလပဗ္ဗတေ၊ စိတ္တလတောင်၌။ နိကံပေါဏ္ဏပဓာနသရဝါသိ၊ နိကံပေါဏ္ဏ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၌ နေလေ့ရှိသော။ စူဠသုမနုတ္ထေရာ ဝိယစ၊ စူဠသုမနုထေရ်ကဲ့သို့၎င်းတည်း။

တတြ၊ ထိုဝတ္ထုတို့တွင်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ကေဝတ္ထုပရိဒီပနံ၊ တခုသောဝတ္ထုကို ထင်ရှားပြခြင်းတည်း။ ကိရ၊ ချုံ။ ဝဟင်္ဂရဝါသိ၊ တလင်္ဂရ အရပ်၌ နေလေ့ရှိသော။ ဓမ္မဒိန္နန္ဒတ္ထရာနဒမ၊ ဓမ္မဒိန္နထေရ်သည်သော။ ဧကော၊ တပါးသော။ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒေါ၊ အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ရှိသော။ မဟာဓိဏာသပေါ၊ ရဟန္တာကြီးသည်။ (ဟုတော့)။ မဟတော၊ များစွာသော။ ဘိက္ခုသံသယ၊ ရဟန်းအပေါင်းအား။ ဩဝါဒဒါယကော၊ ဩဝါဒကို ပေးတတ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ သော၊ ထိုရဟန္တာကြီးသည်။ ကေဒိဝသံ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဒိဝါဠာနေ၊ နေနေရာအရပ်၌။ နိသိဒိတွာ၊ ထိုင်၍။ အမှာကံ၊ တို့၏။ အာစရိယဿ၊ ဆရာဖြစ်သော။ ဥစ္စတလင်္ကဝါသိမဟာနာဂ- ထေရဿ၊ ဥစ္စတလင်္ကအရပ်၌ နေလေ့ရှိသောမဟာနာဂထေရ်၏။ သမဏကိစ္စံ၊ ရဟန်းကိစ္စသည်။ မတ္တကံ၊ အပြီးအဆုံးသို့။ ပတ္တော ကံ နုခေါ၊ ရောက်ပြီးပြီ လော။ နော (ပတ္တော ကံ နုခေါ)၊ မရောက်သေးသလော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဇဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လသော်။ အဿ၊ ထိုဆရာ၏။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝမေဝ၊ ပုထုဇဉ်၏ အဖြစ်ကိုသာ။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ မယိ၊ ငါသည်။ အဂစ္ဆန္တေ၊ မသွားလသော်။ ပုထုဇ္ဇနကာလကိချိသမေဝ၊ ပုထုဇဉ်၏ သေချိန်ကိုသာ။ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ္တံ့။ ဣဘိစ၊ ဤသို့တည်း။ ဥတွာ၊ ၍။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင် သို့။ ဥပုဘိတွာ၊ ပျံတက်၍။ ဒိဝါဠာနေ၊ ၌။ နိသိန္ဒဿ၊ သော။ ဘေရဿ၊ ဆရာ ဖြစ်သောထေရ်၏။ သမိဒပ၌။ ဩရောဟိတွာ၊ သက်ဆင်း၍။ ဝန္နိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ ဝတ္တံ၊ ဝတ်အကျင့်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ငြငြိမ်း၍။ ကေမန္တံ နိသိဒိ။ အာဝုသော မေ- ဒိန္နံ၊ ငါရှင်ဓမ္မဒိန္နံ။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ အကာလေ၊ အချိန်မဲ့ အခါမဲ့၌။ အာဂတော၊ လာသည်။ အသိ၊ နည်း။ ဣတိစ၊ သို့ ဝည်း။ ဝုတ္တော၊ ပြောဆို နေ ပသည်။ (သမာနော။) ဘန္တေ ပဉ္စံ၊ ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆိတုံ၊ ငှါ။ အာဂတော၊ လာသည်။ အမ္ပိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ ဣတိ အာဟ။

တတော၊ ထိုသို့လျှောက်ခြင်းကြောင့်။ အာဝုသော၊ ပုစ္ဆိ၊ မေးလော့။ ဇာန- မာနော၊ သိလသော်။ ကထယံဿာမိ၊ ဖြေဆိုအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ပြောဆိုအပ် သည်။ (သမာနော၊ သော်။) ပဉ္စာသဟဿံ၊ ပြဿနာတထောင်ကို။ ပုစ္ဆိ၊ မေးပြီ။ ထေရော၊ ထေရ်သည်။ ပုစ္ဆိတ ပုစ္ဆိတံ၊ မေးအပ်တိုင်း မေးအပ်တိုင်းသော။ ပဉ္စံ၊ ပြဿနာကို။ အသဇ္ဇမာနောဝံ၊ မငြိမကပ်သည်သာလျှင်။ (ဟုတော့။) ကထေသိ၊ ပြီ။ တဒတာ၊ ထို-နောက်၌။ ဘန္တေ၊ တေ၊ အရှင်ဘုရား၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတိတိက္ခံ၊ အလွန်ထက်ပါပေ၏။ တုမ္မေဟိ၊ တို့သည်။ ကဒါ၊ အဘယ်

အခါ၌။ အယံဓမ္မော၊ ဤတရားကို။ အဓိဂတော၊ ရအပ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝုတ္တော(သမာဓော)။ အာဝုသော၊ ဣတော၊ ဤနေ့မှ။ သဒ္ဓိဝဿကာလေ၊ အနုစ
 ခြောက်ဆယ်ရှိရာအခါ၌။ (ဓမ္မော အဓိဂတော။) ဣတိ အာဟ။ ဘန္တေ၊ သမာဓိ-
 မှိ၊ သမာဓိကိုလည်း။ ဝဋ္ဋေထ၊ သုံးဆောင်ပါကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့
 လျှောက်ပြီ။ အာဝုသော၊ ဣဒံ၊ ဤသမာဓိကို သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ န ဘာရိယံ၊
 ထမ်းဆောင်ထိုက်သောဝန် မဟုတ်ပါ။ ဝါ၊ ဝန်လေးပါ။ ဣတိ (အာဟ)။
 ဘန္တေ၊ တေနဟိ၊ ထိုသို့ သမာဓိကိုလည်း သုံးဆောင်ပါလျှင်။ ဧကံ၊ တစီးသော။
 ဟတ္ထိ၊ ဆင်ကို။ မာပေထ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။
 ထေရော၊ သည်။ သဗ္ဗသေတံ၊ အလုံးစုံပြုသော။ ဟတ္ထိ၊ ဆင်ကို။ မာပေတိ၊
 ဖန်ဆင်း၏။ ဘန္တေ၊ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်
 ပြုအပ်သော်။ အယံ ဟတ္ထိ၊ ဤဆင်သည်။ အဉ္စိတကဏ္ဍော၊ စွင့်အပ်သောနားရွက်
 ရှိသည်။ ပသာရိတနဂုံဋ္ဌော၊ ဆန့် အပ်သော မြီးထူးရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ သောဏ္ဍံ၊
 နှာမောင်းကို။ မုခေခံဘွင်း၌။ ပက္ခိတုာ၊ ထည့်၍။ ဘေရဝံ၊ ကြောက်မက်ဘွယ်
 ကောင်းသော။ ကောဉ္ဇနာဒံ၊ ကြီးကြာ၏အသံနှင့်တူသောအသံကို။ ကရောန္တော၊
 ပြုလျက်။ တုမာကံ၊ တို့၏။ အဘိမုခေ၊ ရွှေရသည်။ (ဟုတွာ) အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။
 တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ နံ၊ ထိုဆင်ကို။ ကရေထ၊ ပြုပါကုန်။ ဣတိ၊
 ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ တထာ၊ ထို လျှောက်အပ်သည့်အတိုင်း။
 ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝေဂေန၊ အဟုန်ဖြင့်။ အာဂစ္ဆတော၊ မိမိအထံသို့ လာနေသော။
 ဟတ္ထိဿ၊ ဆင်၏။ ဘေရဝံ၊ သော။ အာကာရိ၊ အခြင်းအရာကို။ ဒိဿ၊ မြင်ရ၍။
 ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပလာယိတံ၊ ပြေးခြင်းငှါ။ အာရဒ္ဒေါ၊ အားထုတ်ပြီ။

တဒမနံ၊ ထိုဆရာကို။ ဝိဏာသဝတ္ထေရော၊ ရဟန္တာဖြစ်သော ဓမ္မဒိန္နထေရ်
 သည်။ ဟတ္ထံ၊ ကို။ ပသာရေတွာ၊ ၍။ စိဝရကဏ္ဍော၊ သင်္ကန်း၏ အနား၌။
 ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဝိဏာသဝဿ၊ အာသဝေါကုန်ခန်း၊ ရဟန္တာအရှင်
 ၏။ သာရဇ္ဇံ နာမ၊ ကြောက်ရွံခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသေးသလော။
 ဣတိ အာဟ။ သော၊ ထိုဆရာဖြစ်သောထေရ်သည်။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုအခါ၌။
 အတ္တနော၊ ၏။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝံ၊ ပုထုဇဉ်၏အဖြစ်ကို။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ အာဝုသော
 ဓမ္မဒိန္နံ၊ ငါ့ရှင် ဓမ္မဒိန္နံ။ မေ၊ ငါ၏။ အဝဿယော၊ မှီရာသည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်ပါ
 လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဘွာ၊ ပြော၍။ ပါဒမူလေ၊ ခြေရင်း၌။ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ၊ ဆောင့်
 ကြောင့်။ နံသိဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ ဘန္တေ၊ တုမာကံ၊ တို့၏။ အဝဿယော၊ သည်။ ဘဝိဿာ-
 မိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့ကြံ၍သာ။ အဟိ၊ တပည့်တော်သည်။ အဂ္ဂဘော၊
 လာခဲ့ပါပြီ။ မာ စိန္တယိတ္ထံ၊ တောင်တောင်ဤဤ မကြံစည်ပါကုန်သင့်။ ဣတိ၊
 ဤသို့လျှောက်၍။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ပြောပြပြီ။ ထေရော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။
 ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ စကံမ၊ စကြံသို့။ အာရုယ၊ တက်၍။ တတိယေ ပဒဝါရေ၊ သုံးခု

မြောက် ခြေလှမ်းအကြိမ်၌။ အဂ္ဂဗလံ၊ မြတ်သောဖိုလ် ဟူသော။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိ၊ ရောက်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ဒေါသစရိတော၊ ဒေါသ စရိုက်ရှိသည်။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။

ဂက၃။ အသ္မိမာနနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ရူပံ အသ္မိ- မာနောတိ၊ ကား။ အဟံ၊ ငါသည်။ (ငါဆိုတာ။) ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပ္ပန္နမာနော၊ ဖြစ်သော မှတ်ထင်ခြင်းတည်း။ [အသ္မိကို အဟံ ဟု ဖွင့်သည်။] ဆန္ဒောတိ၊ ကား။ မာနံ၊ မာနသို့။ ဧနုဂတစ္ဆန္ဒော၊ အစဉ်လိုက်သောဆန္ဒပင် တည်း။ အနုသယော၊ သည်။ တထာ၊ ထိုဆန္ဒအတူပင်တည်း။ ဝေဒနာဒီသုပိ၊ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။

ဂက၄။ မိစ္ဆာမာနနိဒ္ဒေသေ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော) ပါပကေနဝိ ။ပေ။အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရုပ်တို့၌။ ပါပကံ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ကမ္မာယတနံ နာမ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောအလုပ်မည်သည်။ ကေဝဠမစ္ဆ- ဗန္ဓနေသာဒါဒိနံ၊ ငါးဖမ်းတတ်သော တံငါ၊ မုဆိုး အစရှိသူတို့၏။ ကမ္ပံ၊ အလုပ်တည်း။ ပါပကံ၊ သော။ သိပ္ပါယတနံ နာမ၊ အသက်မွေးခြင်း၏တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်သော လက်မှုအတတ်မည်သည်။ မစ္ဆောလခိပန ကုမိနကရဏေ- သုခေဝ၊ ငါးဖမ်းပိုက်ကွန်ကို ပစ်ချပုံ ပစ်ချနည်း၊ မြူးကိုပြုလုပ်ပုံပြုလုပ်နည်းတို့၌ ၎င်း။ [မစ္ဆောလခိပန၌ ကုမိနကရဏ၌ မစ္ဆောလခိပနကုမိနကရဏာနိ။- ယောဇနာ။] ပါသဩဉ္စန သူလာရောပနာဒိသု စ၊ ကျော့ကွင်းထောင်မှု၊ တံကျင် စိုက်မှု အစရှိသည်တို့၌၎င်း။ ဆေကတာ၊ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်တည်း။ ပါပကံ၊ သော။ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနံ နာမ၊ အသက်မွေးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော နှုတ်မှုအတတ် မည်သည်။ ယာ ကာစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော။ ပရူပသာတဝိဇ္ဇာ၊ သူတပါးကို သတ်ဖြတ်ကြောင်းအတတ်တည်း။ ပါပကံ၊ သော။ သုတံနာမ၊ ကြားနာအပ်သော သုတ မည်သည်။ ဘာရတ၊ ပေ။ ပဋိသံယုတ္တံ၊ ဘာရတမင်းတို့၏ စစ်ထိုးခြင်း၊ သိတာမိဗ္ဗုဏ်းကို ဆောင်ယူခြင်း အစရှိသည်နှင့် စပ်ယှဉ်သော သုတတည်း။ ပါပကံ၊ သော။ ပဋိဘာနံ နာမ၊ ရှေ့ရှုထင်လာသောဉာဏ်မည်သည်။ ဒုဗ္ဗသသိတ- ယုတ္တံ၊ မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားနှင့်စပ်ယှဉ်သော။ ကဗ္ဗနာဇ္ဇက- ဝိဇ္ဇဗ္ဗနာဒိပဋိဘာနံ၊ ကဗျာလင်္ကာ၊ ကချေသည်တို့၏ ကပုံအခြင်းအရာ မိန်းမ ယောကျ်ားတို့၏ သွားလာဆက်ဆံပုံစသော ရုတ်ဘွယ်အကြောင်းအရာ အစရှိ သည်တို့၌ ရှေ့ရှုထင်လာသော ဉာဏ်တည်း။ ပါပကံ၊ သော။ သီလံ နာမ၊ အလေ့ မည်သည်။ အဇသီလံ၊ ဆိတ်တို့၏အလေ့။ ဂေါသီလံ၊ နွားတို့၏အလေ့တည်း။ ဝတ္တမ္ပိ၊ အကျင့်သည်လည်း။ အဇဝတ ဂေါဝတမေဝ၊ ဆိတ်တို့၏အကျင့် နွား တို့၏အကျင့်ပင်တည်း။ ပါပိကာ၊ ဒိဋ္ဌိပန၊ သည်ကား။ ဒွါသဋ္ဌိယာ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ- ဂတေသု၊ မိစ္ဆာအယူတို့တွင်။ ယာ ကာစိ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူတည်း။

ဂကၗ။ ဉာတိဝိတက္ကနိဇ္ဈေသာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ မယံ၊ ငါ၏။ ဉာတ-
 ယော၊ ဆွေမျိုးတို့သည်။ သုခဇီဝိနော၊ ချမ်းသာသောအသက်မွေးခြင်းရှိကုန်၏။
 သမ္ပတ္တိယုတ္တာ၊ စည်းစိမ်နှင့် ယှဉ်ကုန်၏။ ဣတိဇေံ၊ သို့။ ပဉ္စကာမဂုဏသန္နိသိ-
 တေန၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၌ရှိသော။ ဂေဟသိတပေမေန၊ ကာမဂုဏ်
 တည်းဟူသော အိမ်၌ရှိသော ချစ်ခြင်းဖြင့်။ ဉာတကော၊ ဆွေမျိုးတို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊
 အကြောင်းပြု၍။ ဥပ္ပန္နဝိတက္ကော၊ ဖြစ်သောဝိတက်သည်ပင်။ ဉာတိဝိတက္ကော
 နာမ၊ မည်၏။ (မယံ ဉာတကာ) ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။
 ဝယံ၊ ပျက်ခြင်းသို့။ ဂတာ။ (မယံ ဉာတယော) သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါရှိကုန်၏။ ပသန္နာ၊
 ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုကုန်၏။ ဣတိ ဇေံ၊ သို့။ ပဝတ္ထော(ဝိတက္ကော) ပန၊
 သည်ကား။ ဉာတိဝိတက္ကော နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ။

ဂဂဗ။ အမ္မာကံ၊ တို့၏။ ဇနပဒေါ၊ ဇနပုဒ်သည်။ (နယံပယံသည်။)
 သုဘိက္ခော၊ လွယ်ကူစွာရအပ်သောအစာ ရှိ၏။ (သာယာဝပြောအစာပေါ၏။)
 သမ္ပန္နသယော၊ ပြည့်စုံသော ကောက်စပါးရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တုဠမာနဿ၊
 နှစ်သက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဂေဟသိတပေမဝသေန၊ ကာမဂုဏ်
 တည်းဟူသောအိမ်၌ရှိသော ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ပင်။ ဥပ္ပန္နဝိတက္ကော၊ ဖြစ်သော
 ဝိတက်သည်။ ဇနပဒဝိတက္ကော နာမ၊ မည်၏။ အမ္မာကံ၊ တို့၏။ ဇနပဒေါ၊ ၌။
 မနုဿာ၊ ထိုသည်။ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ခယံ၊ ဂတာ ဝယံဂတာ။ ဣတိ ဇေံ ပဝတ္ထော
 (ဝိတက္ကော)ပန ဇနပဒဝိတက္ကော နာမ န ဟောတိ။

ဂကၗ။ အမရတ္ထာယ၊ မသေနိုင်သော နတ်အဖြစ်အကျိုးငှါ။ ဝိတက္ကော၊
 ကြံစည်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ အမရော၊ အမရမည်သော ငါးစောင်းကဲ့သို့
 မပြီးမပြတ်နိုင်သော မိစ္ဆာအယူနှင့်ယှဉ်သော။ ဝိတက္ကော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အမရဝိတက္ကော၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအမရဝိတက်တို့တွင်။ ဥက္ကုဒ္ဓိကပ္ပဓာနာဒိဟံ၊
 ဆောင်ကြောင့်ထိုင်၍ ကျင့်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဒုက္ခေ၊ သည်။ နိဇ္ဇိဏ္ဏေ၊
 အကြွင်းမဲ့ ဆွေးမြည့်လသော်။ ဝါ၊ ကုန်ခန်းလသော်။ သမ္ပရာယေ၊ တမလွန်
 ဘဝ၌။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ သုခိ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်။ အမရော၊ ပျက်စီးခြင်း
 မရှိသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ ဒုက္ကရကာရိကံ၊ ခဲယဉ်းစွာပြုအပ်သော
 အကျင့်ကိုပြုကျင့်ခြင်းကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တာယ ဒုက္ကရကာရိ-
 ကဓယ၊ ထိုဒုက္ကရအကျင့်နှင့်။ ပဋိသံယုတ္တော၊ စပ်ယှဉ်သော။ ဝိတက္ကော၊ သည်။

ဒုက္ခေ နိဇ္ဇိဏ္ဏေ။ ။ သတ္တဝါတယောက်ဝယ် ဒုက္ခဖြစ်ဘို့ရန် ကံလည်းပါ၏။ သုခဖြစ်ဘို့
 ရန် ကံလည်းပါ၏။ ဤဘဝ၌ ဆောင်ကြောင့်ထိုင်၍ အားထုတ်ခြင်း၊ ဂေါသီလ ဂေါဝတ-
 န္နားတို့၏ အလေ့အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ ဆွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်ကိုကျင့်ခြင်း အစရှိသည်တို့
 ဖြင့် ဒုက္ခခံ၍ ကျင့်လိုက်သည်ရှိသော် မကောင်းကျိုး ဟူသမျှ ဒုက္ခတွေ့သည် ကုန်ခန်းသွား
 လေတော့၏။ ထို့ကြောင့် “နောက်ဘဝ၌ ဒုက္ခမရှိတော့ သုခသာရှိတော့သည်” ဟူလို။

အမရတ္တာယ၊ မသေနိုင်သော နတ်အဖြစ် အကျိုးငှါ။ (ပဝတ္ထော၊ သော။)
ဝိတက္ကော နာမ၊ မည်၏။

ဒိဋ္ဌိဂတိကော ပန၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ သဿတံ၊ မြဲ၏
ဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ဆိုသလော။ ဣတိအာဒီနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော ပြဿနာတို့ကို။
ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော၊ သော။) ဝေတိပိ၊ ဤသို့မြဲ၏ဟူ၍လည်း။
မေ၊ ငါ၏။ (လဒ္ဓိ၊ သည်။) နော၊ မဖြစ်ပါ။ တထာတိပိ၊ ထိုသို့ မမြဲဟူ၍လည်း။
မေ (လဒ္ဓိ) နော။ အညထာတိပိ၊ ထို သဿတ၊ အသဿတမှ တမျိုးတခြား
ဟူ၍လည်း။ မေ(လဒ္ဓိ)နော။ နောတိပိ၊ ထို သဿတ အသဿတမှ တမျိုးတခြား
မဟုတ်ဟူ၍လည်း။ မေ(လဒ္ဓိ)နော။ နောနောတိပိ၊ ထိုသဿတ အသဿတမှ
တမျိုးတခြား မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟူ၍လည်း။ မေ (လဒ္ဓိ)နော။ ဣတိ၊ သို့။
ဝိက္ခေပံ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှင့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုမိစ္ဆာ
အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိဂတပဋိသံယုတ္ထော၊ မိစ္ဆာအယူနှင့် စပ်ယှဉ်သော။
သော ဝိတက္ကော (ဟောတိ)။ အမရော နာမ၊ ငါးစင်းမည်သော။ မစ္ဆော၊
ငါးသည်။ ဥဒကော၊ ရေ၌။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်းယူ၍။ မာရေတုံ၊ သတ်ခြင်းငှါ။
န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတော စိတော စ၊ ဤမှ ဤမှလည်း။ ဓာဝတိ
(ယထာ)၊ ပြေးသွားသကဲ့သို့။ ဂါဟံ၊ ဖမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ
ယထာ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဧကသ္မိံ၊ ပက္ခေ၊ တခုသောအဖို့၌။
အသဏ္ဍဟနတော၊ မတည်ခြင်းကြောင့်။ န မရတိ၊ မပြီးပြတ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
အမရော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဒုဝိဓေ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း
ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို အမရဝိတက်ကို။ (အမရတ္တာယ ဝိတက္ကော အမရော ဝါ
ဝိတက္ကော ဟူသော အမရဝိတက် နှစ်ပါးကို။) ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။
ကတွာ၊ ပြု၍။ အယံ ဝုစ္စတိ အမရဝိတက္ကောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဂဂဂ။ ပရာနုဒ္ဒယတာ ပဋိသံယုတ္ထောတိ၊ ကား။ အနုဒ္ဒယတာ ပတိဂ္ဂပကေ-
န၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော မေတ္တာ ကရုဏာ အတူ
ဖြစ်သော။ ဂေဟဿိတပေမေန၊ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မှီသောချစ်ခြင်း
နှင့်။ ပဋိသံယုတ္ထော၊ စပ်ယှဉ်သော။ (ဝိတက္ကော ၌စပ်။) သဟနန္ဒိတိ အာဒိသု၊
အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗွေ)။ ဥပဋ္ဌာကေသု၊ အလုပ်
အကျွေး ဒါယကာတို့သည်။ နန္ဒန္တေသု၊ နှစ်သက်ကုန်သော်၎င်း။ သောစန္တေ-
သု စ၊ ဝမ်းနည်းကုန်သော်၎င်း။ တေဟိ၊ ထို အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့နှင့်။
သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ ဒိဂုဏံ၊ နှစ်ဆတက်။ နန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ ဒိဂုဏံ၊ နှစ်ဆတက်။
သောစတိ၊ ဝမ်းနည်း၏။ တေသု၊ ထို အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့သည်။ သုခိ-
တေသု၊ ဖြစ်သော သုခရှိကုန်လသော်။ ဒိဂုဏံ၊ နှစ်ဆတက်။ သုခိတော၊ ဖြစ်သော
သုခရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဒုက္ခိတေသု၊ ဖြစ်သောဒုက္ခရှိကုန်လသော်။ ဒိဂုဏံ၊ တက်။

ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သောဒုက္ခ ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေ-
 သူတိ၊ ကား။ တေသု၊ ထို အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့သည်။ မဟန္တေသု၊
 ကြီးကျယ်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ခုဒ္ဒကေသု ဝါ၊ သေးငယ်သည့် မူလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မေသု၊ အလုပ်ကိစ္စတို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။
 အတ္တနာဝါ ယောဂံ အာပဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ တာနိ တာနိ ကိစ္စာနိ၊ ထိုထို ကိစ္စ
 တို့ကို။ သာဓေန္တော၊ ပြီးစေလျက်။ ပညတ္တိံ၊ ပညတ်တော်ကို။ ဝိတိက္ကမတိ၊
 လွန်ကျူး၏။ သလ္လေခံ၊ သလ္လေခအကျင့်ကို။ ကောပေတိ၊ ပျက်စေ၏။ [“ယောဂံ
 အာပဇ္ဇတိ” ၏ အရဖြစ်သော အပြစ်တွေကို ပြသည်။ သဒ္ဓတ္ထမ္မာ “ယောဂံ
 အားထုတ်ခြင်းသို့” ဟု ဖြစ်၏။ ယော တတ္ထာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ သံသဠဝိဟာရေ၊
 ထိုလူတို့နှင့် ရောနှော၍ နေခြင်း၌၎င်း။ တသ္မိံ ယောဂါပဇ္ဇနေ ဝါ၊ ထို ကိစ္စ
 ကရဏီယတို့၌ အားထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၌၎င်း။ ဂေဟသိတော၊ သော။
 ယော ဝိတက္ကော၊ အကြင်ဝိတက်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ဝိတက်သည်။ ပရာ-
 နုဒ္ဓယတာ ပဋိသံယုတ္တော၊ သူတပါးတို့ကို အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော
 မေတ္တာ၊ ကရုဏာ အတုနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝိတက္ကောနာမ၊ မည်၏။

ဂဂဇ္ဇ။ လာဘ။ ပေ။ ပဋိသံယုတ္တောတိ၊ ကား။ စိဝဆု ဒိလာဘေန စေဝ၊
 သင်္ကန်းအစရှိသော သာမညလာဘ်နှင့်၎င်း။ သက္ကာရေနစ၊ ကောင်းစွာ ပြုအပ်
 သော ဝိသေသလာဘ်နှင့်၎င်း။ ကိတ္တိသဒ္ဓေန စ၊ ကျော်စောသံနှင့်၎င်း။ သဒ္ဓိံ၊
 တက္က။ အာရမ္မဏ ကရဏဝသေန၊ အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိသံယုတ္တော၊
 စပ်ယှဉ်သော။ (ဝိတက္ကော၌စပ်။)

ဂဇ္ဇဝ။ အနဝညတ္တိ ပဋိသံယုတ္တောတိ၊ ကား။ မံ၊ ငါ့ကို။ ပရေ၊ တပါးသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ န အဝဇာနေယျံ၊ အထင်မသေးပါကုန်မူကား။ အဟောဝတာ၊
 ဩော်...ကောင်းလေစွာ။ ပေါထေတွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ ဝိဟေဠေတွာ၊ ညှဉ်းဆဲ၍။
 န ကထေယျံ၊ မပြောပါကုန်မူကား။ (အဟောဝတာ စွာ။) ဣတိဝေ၊ သို့။ အနဝ-
 ညာတဘာဝပတ္တနာယ၊ အထင်မသေးအပ်သူ၏ အဖြစ်ကို တောင့်တခြင်းနှင့်။
 သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇနဝိတက္ကော၊ ဖြစ်သော ဝိတက်တည်း။ ယော တတ္ထ ဂေဟသိ-
 တောတိ၊ ကား။ မံ၊ ငါ့ကို။ ပရေ၊ တို့သည်။ မာ အဝဇာနိံ သု၊ အထင်မသေး
 ပါစေကုန်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်သော။ တသ္မိံ စိတ္တေ၊ ထိုစိတ်၌။ ပဉ္စ
 ပေ။ ဂေဟနိသိတော၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ဟု ဆိုအပ်သော အိမ်၌ မှီသည်။
 ဟုတွာ၊ ၍။ ယော ဥပ္ပဇ္ဇနဝိတက္ကော၊ အကြင်ဖြစ်သော ဝိတက်သည်။ (အတ္ထိ)။
 သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သေသံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးမှ ကြွင်းသော
 ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ပါကဋမေဝ၊ သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကေကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏာနာ(နိဋ္ဌိတာ)။

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

ဂဠာ။ ဒုကေသု၊ ဒုကတို့တွင်။ ကောဓနိဒ္ဒေသာဒယော၊ ကောဓနိဒ္ဒေသ အစရှိသည်တို့ကို။ ဟေဠာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗျာ။ ပန၊ ကား။ ဟေဠာ၊ ဤ။ အနာဂတေသု၊ မလာကုန်သော။ ဥပနာဟနိဒ္ဒေသာဒိသု၊ ဥပနာဟနိဒ္ဒေသ အစရှိသည်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) ပုဗ္ဗကာလံ၊ ရှေးကာလ၌ ဖြစ်သော။ ကောဓံ၊ ကောဓကို။ ဥပနယုတိ၊ ကပ်၍ ဖွဲ့တတ်၏။ [ဒိဝါဒိနဟ ဓာတ် “ဗန္ဓန” အနက်ဟော။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရကာလကောဓော၊ နောက်ကာလ၌ဖြစ်သော ကောဓသည်။ ဥပနာဟော နာမ၊ မည်၏။ ဥပနယုနာကာရော၊ ကပ်၍ ဖွဲ့ပုံ အခြင်းအရာသည်။ ဥပနယုနာ၊ မည်၏။ ဥပနယုတယ၊ ကပ်၍ ဖွဲ့တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ ဥပနယုတတ္ထံ၊ ရာ။ အဋ္ဌပနာတိ၊ ကား။ ပဌမပုပ္ဖန္ဓာ၊ ပဌမဖြစ်သော ကောဓကို။ အနန္တရဋ္ဌပနာ၊ အခြားမဲ့၌ ထားခြင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ မရိယာဒဋ္ဌပနာ၊ ပဌမဖြစ်ပုံ အပိုင်းအခြားအတိုင်း ထားခြင်းတည်း။

ဋ္ဌပနာတိ၊ ကား။ ပကတိဋ္ဌပနာ၊ ပင်ကိုယ် ရိုးရာအားဖြင့် ထားခြင်းတည်း။ [အ၊ သံ၊ အနု စသော ဝိသေသနပုဒ်တို့၏ အနက်မပါဘဲ ထားခြင်းကို “ပကတိဋ္ဌပနာ” ဟု ဆိုသည်။] သဏ္ဍပနာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗတောဘာဓေန၊ အလုံးစုံသော အဖို့အားဖြင့်။ ပုနပုနံ၊ ထပ်။ [သံကို ဖွင့်သည်။] အာသာတဋ္ဌပနာ၊ ရန်ငြိုးကို ထားခြင်းတည်း။ အနုသံသန္ဓနာတိ၊ ကား။ ပဌမပုပ္ဖန္ဓေန၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော။ ကောဓေန၊ ကောဓနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ [အနုကို ဖွင့်သည်။] အန္တရံ၊ အကြားကို။ အဒယေတွာ၊ မပြုမူ၍။ [သံကို ဖွင့်သည်။] ဧကိဘာဝကရဏာ၊ တခုတည်းကဲ့သို့သော အဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း။ [သန္ဓနကို ဖွင့်သည်။] ရှေ့ကောဓနှင့် နောက်ကောဓကို ရောနှောခြင်း ဟူသည် တခုကဲ့သို့ ပြုခြင်းတည်း။ အနုပုဗန္ဓနာတိ၊ ကား။ ပုရိမေန၊ ရှေ့ဖြစ်သော ကောဓနှင့်။ သဒ္ဓိံ။ ပစ္စိမဿ၊ နောက်ဖြစ်သော ကောဓကို။ စာဋ္ဌနာ၊ စပ်ခြင်းတည်း။ ဒဋ္ဌိကမ္မန္တိ၊ ကား။ ထိရကရဏံ၊ ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းတည်း။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဥပနဟနလက္ခဏော၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဝေရံ၊ ရန်ကို။ အပုဋ္ဌိနိသဇ္ဇနရသော၊ မစွန့်လွှတ်ခြင်း ကိစ္စရှိသော။ အယံ ဤ ကောဓကို။ ဥပနာဟောတိ၊ ဥပနာဟ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

အဋ္ဌပနာ။ ။ အနန္တရဋ္ဌပနာအတွက် အ သည် “အနန္တရအနက်” ဟောတည်း။ တနည်း မရိယာဒဋ္ဌပနာဟော အာ သဒ္ဓိံဖြင့် အာဋ္ဌပနာ ဟု ဆိုလိုလျက် ရဿ ပြု၍ အဋ္ဌပနာ ဟု ဖြစ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် အာ အတွက် “မရိယာဒ” ဟုဖွင့်သည်။ [အကာရော အနန္တရတ္ထဝါစကော၊ မရိယာဒဝါစကဿ ဝါ အာကာရဿ ရဿတ္ထံ ကတွာ “အဋ္ဌပနာ” တိ ဝုတ္တန္တိ ‘အနန္တရဋ္ဌပနာ’ တိအာဒိမာယ။— ဋီကာ။]

ယေန၊ ယင်း ဥပနာဟန္တံ။ သမန္နာဂတော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဝေရံ၊ ကို။ နိဿဇ္ဇိတံ၊ စွန့်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဝေနာမ၊ ဤ မည်သော စကားကို။ မံ၊ ငါ့ကို။ သေ (သေော)၊ ဤသူသည်။ ဝတ္ထု၊ ပြော ဆိုခြင်းငှါ။ အနန္တတ္ထဝိကော၊ မလျှောက်ပတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အပရာပရံ၊ အဆင့် ဆင့်။ အနုဗန္ဓတံ၊ အစဉ်လိုက်၏။ ဝါ၊ နောင်ဖွဲ့၏။ အာဒိတ္တပူတိအလာတံ ဝိယ၊ မီးလောင်အပ်သော ထင်းပုတ်မီး စသည်ကဲ့သို့။ ဇလတေဝ၊ တောက်မြဲ တောက်သည်သာ။ ဓောဝိယမာနံ၊ ဆေးကြောအပ်ပြီးသော။ အတ္ထစမ္ပံ ဝိယ၊ ဝံရေကဲ့သို့၎င်း။ ဝသာတေလမက္ခိတပိလောတိကာ ဝိယ စ၊ သားဆီသည် လူး အပ်သော ပုဆိုးပိုင်းကဲ့သို့၎င်း။ န ပရိသုဇ္ဈတိ၊ မစင်ကြယ်နိုင်။

၈၉၂။ မက္ခန္ဓဘာဝဝသေန၊ သူတပါး၏ ဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်း ဟူသော သဘော၏ အဖြစ်ဖြင့်။ မက္ခော၊ မက္ခ မည်၏။ ဂုထော၊ မစင်သည်။ ဂုထပဟ- ရဏကံ၊ မစင်ဖြင့် သူတပါးကို ပုတ်ခတ်သူကို။ (မစင်ကို ကိုင်၍ သူတပါးကို ပေါက်သူကို။) ပဌမတရံ၊ ရှေးဦးစွာ၊ မက္ခေတိ ဝိယ၊ လူးသကဲ့သို့။ ပရဂုဏ- မက္ခန္ဓာယ၊ သူတပါး၏ ဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်းအားဖြင့်။ ပဝတ္ထန္တောပိ၊ ဖြစ်ပါ သော်လည်း။ (ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော မက္ခသည်။) အတ္ထနေ၊ မိမိဟူသော မက္ခကို။ ဇာရကံ၊ ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ပဌမတရံ မက္ခေတိ။) ဣတိ အတ္ထော။ တတော၊ ထို မက္ခောဟူသော သဒ္ဓါမှ။ ပရာ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ မက္ခာ- ယနာ မက္ခာယိတတ္ထံ ဟူသော နှစ်ပါးသော သဒ္ဓါတို့သည်။ အာကာရဘာဝ- နိဒ္ဒေသာ၊ အာကာရကို ညွှန်ပြကြောင်း၊ ဘာဝကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဓါတို့ တည်း။ [တံတွေးထွေးခြင်း အနက်ကို ဟောရာ၌ ဓာတ်ကျမ်းတို့ဝယ် နိပ္ပဗ္ဗ ဌာဘဓာတ်သာ ရှိ၏။ ထို အလို “နိဌ္ဋဘဘာဝေါ၊ နိဌ္ဋဘိယံ” စသည်ဖြင့် ရှိရ ပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ပါဠိရှိအတိုင်း အနက်ပေးပါမည်။] နိဌ္ဋရဘာဝေါ၊ တံတွေးထွေးတတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ နိဌ္ဋရိယံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထို သူကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ တွေ့ကမ္ပိ၊ ဤမျှသော အကျိုးသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ခေဠပါတနံ၊ တံတွေးကို ကျစေခြင်းတည်း။ (တံတွေး ထွေးခြင်းတည်း။) ဣတိ အတ္ထော။

နိဌ္ဋရိယကမ္ပန္နိ၊ ကား။ နိဌ္ဋရိယကရဏံ၊ တံတွေးထွေးသူ၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်း သည်။ (အတ္ထိ)။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဂဟဠောဝါ၊ အိမ်၌ တည်သူ လူဝတ်ကြောင်သည် မူလည်း။ ဂဟန္တံ၊ အိမ်၌ တည်သူ လူဝတ်ကြောင်ကို။ ဘိက္ခု၊ ဝါ၊ ရဟန်းသည် မူလည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝသန္တော၊ နေလသော်။ အပ္ပမတ္တ- ကေနေဝ၊ အနည်းငယ်သော အကြောင်းကြောင့်ပင်။ ကုဇ္ဈိတွာ၊ စိတ်ဆိုး၍။ တံ၊ ထိုဆရာဖြစ်သူကို။ (ဆရာဖြစ်သော ထို လူဝတ်ကြောင်၊ ထို ဘုန်းကြီး စသူကို။) နိဿာယ တွေ့ကမ္ပိ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ခေဠံ၊ တံတွေးကို။ ပါတေတွာ၊

ကျစေ၍။ (တံတွေးထွေး၍။) ပါဒေန၊ ခြေဖြင့်။ မဒ္ဒန္တော ဝိယ၊ ချေဖျက်သကဲ့သို့။
နိဋ္ဌရိယံ နာမ၊ တံတွေးထွေးတတ်သူ၏ အဖြစ်မည်သည်ကို။ ကရေတိ၊ ပြုတတ်
၏။ တဿ၊ ထို တံတွေးထွေးတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ ကမ္ပံထိုတံတွေးထွေးခြင်း
အမှုကို။ နိဋ္ဌရိယကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ပန၊ ပဒတ္တပုတပါး လက္ခဏာဒုတ္တကား။ လက္ခဏာဒိတော၊ လက္ခဏာ အစ
ရှိသောအားဖြင့်။ သေ (သေသော) မက္ခော၊ ဤမက္ခသည်။ ပရဂုဏမက္ခနလက္ခ-
ဏော၊ သူတပါးတို့၏ဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တေသံ၊ ထို သူတပါး
တို့၏ဂုဏ်ကို။ ဝိနာသနရသော၊ ချေဖျက်ခြင်းကိုစွဲရှိ၏။ ပရေန၊ သူတပါးသည်။
သုကဏာနံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်သော။ ကိရိယာနံ၊ အမှုအရာတို့ကို။ အဝ-
တ္ထာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဖုံးတတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေ့ထင်
လာ၏။

ပဋ္ဌာသတိ၊ ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋ္ဌာသော၊
မည်၏။ ပရဿ၊ ၎င်း။ ဂုဏော၊ ဂုဏ်တို့ကို။ ဒိသိတွာ၊ ကိုက်ဖြတ်၍။ အတ္တနော၊ ၎င်း။
ဂုဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမံညီမျှသည်ကို။ ကရေတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော။

ပဋ္ဌာသဿ၊ ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် ပြုတတ်သူ၏။ အာဟနာ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ပဋ္ဌာ-
သာယနာ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ပဋ္ဌာသော စ၊ ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင်ပြုတတ်သည်လည်းဟုတ်၏။
သော၊ ထိုဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင်ပြုတတ်သော အရာဟူသည်။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဇယော-
ဟရဏတော၊ တူသည်၏အဖြစ်ကို ထားခြင်းဟူသော အောင်ခြင်းကို ဆောင်
ခြင်းကြောင့်။ အာဟာရော စ၊ အာဟာရလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
ပဋ္ဌာသာဟာရော၊ မည်၏။

ဝိဝါဒဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဝိဝါဒကဘရဏံ၊ ငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။
ယုဂဂ္ဂါဟေတဝိ၊ ကား။ သမဓရဂ္ဂဟဏံ၊ အညီအမျှ ထမ်းပိုးကို ယူခြင်းတည်း။
(အညီအမျှ ထမ်းပိုးကို ယူခြင်းကဲ့သို့ အင်တူအားတူပြုခြင်း ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင်

ပရဿ။ ပေ။ သမံ ကရေတိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ဒဿောတာ” ဟုရှိသော်လည်း ဇီကာ၌
“ဒန္တေဟိ ဆိန္ဒိတာ” ဟုနှင့်သောကြောင့် “ဒိသိတွာ” ဟု ရှိမှ ဒိသဘာတ်၏ ကိုက်ဖြတ်ခြင်း
အနက်နှင့်လျော်မည်။ သူတပါးဂုဏ်က မြင့်သောကြောင့် သူတပါး၏ ပိုနေသောဂုဏ်ကို
ကိုက်ဖြတ်၍ မိမိဂုဏ်နှင့် တူအောင်ပြုသည် ဟူလို။ ထိုကဲ့သို့ ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင် ပြုခြင်းကို
“အဖျင်းမှ အင်တူပြုခြင်း” ဟု ဆိုကြ၏။ “အင်တူ” ဟူရာ၌ ဂုဏ်အင်္ဂါအားဖြင့် တူသည်ကို
ဆိုလိုသည်။

ဇယောဟရဏတော။ ။ သမဘာဝဒဟနံ၊ တူသည်၏ အဖြစ်ကို ထားခြင်းသည်။
ဇယော၊ မည်၏။ တဿ အာဟရဏတော အာဟာရော—ဇီကာ။ သူတပါးကို ဂုဏ်တု ဂုဏ်
ပြိုင်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ တူအောင်ပြုနိုင်ခြင်းသည်ပင် အောင်နိုင်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့်
“ဇယ” ကို “သမဘာဝဒဟနံ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဟန်တူသည်။ ထိုအဖွင့်အတိုင်း နိဿယ၌
အနက်ပေးထား၏။ သဒ္ဒတ္တမှာ “အောင်နိုင်ခြင်း” ပင်တည်း။

ပြုခြင်းတည်း။) အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေါတိ၊ ကား။ အတ္တနာသညံ။ ဂဟိတဿ၊ ယူအပ်
 သော အယူကို။ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနံ၊ မစွန့်ခြင်းတည်း။ ပန၊ ပဒတ္တမ္ပတပါး လက္ခဏာ
 ဒျတ္တကား။ လက္ခဏာဒိတော၊ အားဖြင့်။ သေ (သေသော) ပဋ္ဌာသော၊ သည်။
 ယုဂ္ဂိုလဟလက္ခဏော၊ ထမ်းပိုးကို ယူခြင်းကဲ့သို့ အစုံယူခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။
 (တန်းတူယူခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။) ပရဂုဏေဟိ၊ သူတပါး၏ ဂုဏ်တို့နှင့်။
 အတ္တနော၊ ၏။ ဂုဏာနံ၊ ဂုဏ်တို့ကို။ သမကရဏရသော၊ အတူပြုခြင်း ကိစ္စရှိ၏။
 ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ ဂုဏပုမာဏေန၊ ဂုဏ်၏ပမာဏအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာန-
 ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကပ်၍တည်ခြင်းဟု ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ဉာဏ်အားရှေ့ရှုထင်လာ၏။
 [အပြိုင်ပြုခြင်းဟူသည် သူထက်သာအောင်ပြုခြင်းမဟုတ်၊ သူနှင့် တန်းတူရသာ
 ပြုခြင်းဖြစ်သောကြောင့် သူတပါးတို့၏ ဂုဏ်ပမာဏအားဖြင့် ယောဂီတို့၏
 ဉာဏ်အားထင်လာသည်။]

ဟိ၊ မှန်။ ပဋ္ဌာသိ၊ အပြိုင်ပြုခြင်းရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုတိယဿ၊
 နှစ်ယောက်မြောက်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရရံ၊ အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကို။ န ဒေတိ၊ မပေး။
 [ရရံ န ဒေတိတိ ပါမောက္ခံ န ဒေတိ။ - ဋီကာ။] သမံ၊ သူနှင့် ညီမျှအောင်။
 ပသာရေတွာ၊ ဆန့်တန်း၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ သာကစ္ဆမဏ္ဍလော၊ ဆွေးနွေးရာ
 တန်ဆောင်းဝန်း၌။ အညေန၊ တပါးသော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဗဟူသု၊ များစွာ
 ကုန်သော။ သံတ္တေသု စ၊ သုတ်တို့ကို၎င်း။ ကာရဏေသုစ၊ အကြောင်းတို့ကို၎င်း။
 အာဘတေသုပိ၊ ဆောင်အပ်ပြီးပါကုန်သော်လည်း။ တဝ၊ သင်၏။ ဝါဒေ စ၊
 အယူ၌၎င်း။ မမ၊ ငါ၏။ (ဝါဒေ) စ၊ ၌၎င်း။ ကိံ နာမ၊ အဘယ်မည်သော။ နာနာ
 ကရဏံ၊ အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။) မဇ္ဈေ၊
 အလယ်၌။ ဘိန္ဒသုဝဏ္ဏံ ဝိယ၊ ခွဲဖြတ်အပ်သော ရွှေကဲ့သို့။ အမှာကံ၊ သင်နှင့်ငါ
 တို့၏။ ဝစနံ၊ စကားသည်။ ကေသဒိသမေဝ၊ တထပ်တည်း တူသည်သာလျှင်။
 (ဟောတိ) နန၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ ဝဒတိ။ ဣဿာမစ္ဆရိယနိဒ္ဒေ-
 သာ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တတ္ထာ ဝေ။

၇၉၄။ မာယာနိဒ္ဒေသေ၌။ (အတ္ထောံ ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဝါစံ ဘာသတိ-
 တိ၊ ကား။ ဇာနံ (ဇာနန္တာ) ယေဝ၊ သိကုန်လျက်ပင်။ (ဝီတိက္ကမန္တာ၌စပ်။)
 ပဏ္ဍတ္တံ ၊ ဝိနည်းပညတ်တော်ကို။ ဝီတိက္ကမန္တာ၊ လွန်ကျူးကုန်သော။ ဘိက္ခု၊
 တို့သည်။ ဘာရိယံ၊ ဝန်လေးသောအမှုကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ အမှာကံ ပန၊
 ငါတို့၏ကား။ ဝီတိက္ကမဋ္ဌာနံနာမ၊ လွန်ကျူးရာဌာန မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။
 ဣတိ၊ သို့။ ဥပသန္တော ဝိယ၊ ငြိမ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကဲ့သို့။ ဘာသတိ၊
 ပြောဆို၏။ ကာယေန ပရက္ကမတိတိ၊ ကား။ မယာ၊ သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော။
 ဣဒံ ပါပကမ္မံ၊ ကြံမကောင်းမှုကို။ ကေစိ၊ မည်သူတို့မျှ။ မာ ဇာနိံ သု၊ မသိပါစေ
 ကုန်လင့်။ ဣတိ၊ ကြံသို့ကြံ၍။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝတ္ထံ၊ စေတီရင်ပြင်စသည်၌

ပြုထိုက်သော ဝတ်အကျင့်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဝိဇ္ဇမာနဒေါသပဋိစ္စာဒနတော၊ ထင်ရှားရှိသော အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်။ စက္ခုမောဟနမာယာ ဝိယ၊ မျက်စိကို တွေဝေစေတတ်သော မျက်လှည့်အတတ်နှင့် တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာယာ၊ မည်၏။ မာယာဝိနော၊ လှည့်ပတ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ မာယာဝိတာ၊ ရာ။ တောယ၊ ဤ မာယာဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကတွာ၊ ပြုပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပဋိစ္စာဒနတော၊ ဖုံးခြင်းကြောင့်။ အတိစ္စ၊ လွန်ကျူးပြီး၍။ အာသရန္တိ၊ လာတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်း၌ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အစာသရာ၊ မည်၏။

ဟိ၊ မှန်။ ကာယဝါစာကိရိယာ၊ ကိုယ်အပြုအမူ၊ နှုတ်အပြုအမူသည်။ အညထာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာမှ တမျိုးတဖုံအားဖြင့်။ ဒဿနတော၊ ပြခြင်းအားဖြင့်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝဉ္ဇနာ၊ မည်၏။ တောယ၊ ဤ သဘောတရားဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နိကရောန္တိ၊ မှားမှား ယွင်းယွင်း ပြုတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ စဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ မှားမှားယွင်းယွင်း ပြုကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ စဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်၍ ပြုကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိကတိ၊ မည်၏။ မိစ္ဆာ၊ မှားယွင်းသောအားဖြင့်။ ကရောန္တိ၊ ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္တော။ အဟံ၊ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ န ကရောမိ၊ မပြုပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပါပါနံ၊ မကောင်းမှုတို့ကို။ ဝိက္ခိပနတော၊ ပစ်လွှင့်တတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိကိရဏာ၊ မည်၏။ အဟံ၊ သည်။ ဝေံ န ကရောမိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိဝဇ္ဇနတော၊ ရှောင်လွှဲခြင်းကြောင့်။ ပရိဟရဏာ၊ မည်၏။ ကာယာဒိဟိ၊ ကိုယ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သံဝရဏတော၊ စောင့်စည်း လျှို့ဝှက် တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂူဟနာ၊ မည်၏။ သဗ္ဗဒတာဘာဂေန၊ ဖြင့်။ ဂူဟနာ၊ စောင့်စည်း လျှို့ဝှက်ခြင်းသည်။ ပရိဂူဟနာ၊ မည်၏။ တိဏပဏ္ဍေဟိ၊ မြက် သစ်ရွက်တို့ဖြင့်။ ဂူထံ၊ မစင်ကို။ (ဆာဒေတိ) ဝိယ၊ ဖုံးလွှမ်းသကဲ့သို့။ ကာယဝစိ- ကမ္မေဟိ၊ ကာယကံ ဝစိကံတို့ဖြင့်။ ပါပံ၊ ကို။ ဆာဒေတိ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆာဒနာ၊ မည်၏။ သဗ္ဗတော ဘာဂေန၊ ဖြင့်။ ဆာဒနာ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ် သော သဘောတရားသည်။ ပဋိစ္စာဒနာ၊ မည်၏။ [“သဗ္ဗတော ဘာဂေန”ကို ထောက်၍ “ပရိစ္စာဒနာ”ဟု မူရင်းပါ၌ ရှိသင့်သည်။ ထိုသို့ရှိမှ “ဂူဟနာ ပရိ- ဂူဟနာ ဆာဒနာ ပရိစ္စာဒနာ”ဟု ရွှေ့နေ့ကံ လျှော်သည်။]

ဥတ္တာနံ၊ ပေါ်လွင်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ န ဒဿေတိ၊ မပြုတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနတ္တာနိကမ္ပံ၊ မည်၏။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကတွာ န ဒဿေတိ၊ မပြုတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနာဝိကမ္ပံ၊ မည်၏။ သဉ္ဇု၊ ကောင်းစွာ။ ဆာဒနာ၊ သည်။ ဝေါစ္စာဒနာ၊ မည်၏။ [ဝိ+အဝ+ဆဒေတိ ယုပစ္စည်း။ ဝိ အဝကို “သုဉ္ဇု” ဟု ဖွင့်သည်။] ကတ ပဋိစ္စာဒနဝသေန၊ ပြုအပ်ပြီးသောအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏

အစွမ်းဖြင့်။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။ ပါပဿ၊ ကို။ ကရဏတော၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ပါပကိရိယာ၊ မည်၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ ဤသဘောကို။ ကတပဋိစ္စာဒနလက္ခဏာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ မာယာ နာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ယာယ၊ ယင်းမာယာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဘသ္မာပဋိစ္စန္ဓော၊ ပြာဖြင့် ဖုံးအုပ်အပ်သော။ အင်္ဂါရောဝိယ၊ မီးကျိုးကဲ့သို့၎င်း။ ဥဒကပဋိစ္စန္ဓော၊ ရေဖြင့်ဖုံးအုပ်အပ်သော။ ခါဏုဝိယ၊ သစ်ငှက်ကဲ့သို့၎င်း။ ပိလောတိကာပလိဝေဋ္ဌိတံ၊ အဝတ်ပိုင်းဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်သော။ သတ္ထံ ဝိယ စ၊ လက်နက်ကဲ့သို့၎င်း။ ဟောတိ။

သာဓဋ္ဌေယျနိဒ္ဒေသေ ဌှိ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) သဋ္ဌောတိ၊ ကား။ အသန္တဂုဏပရိဒီပနတော၊ မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြုခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ မှန်ကန်စွာ။ နဘာသိတာ၊ မပြောဆို။ [ဤကဲ့သို့ အမှန်အတိုင်း မပြောဆိုခြင်းကိုပင် “သဋ္ဌ (ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသူ)” ဟု ခေါ်သည်။] သဗ္ဗတောဘာဂေန၊ ဖြင့်။ သဋ္ဌော၊ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသူတည်း။ ပရိသဋ္ဌော၊ ထက်ဝန်းကျင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ။ ယံ တတ္ထာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ၊ ဌှိ။ ယံ (သဋ္ဌ)၊ အကြင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းသည်။ [ဤသို့ ပါဠိတော်နှင့် တွဲပေးပါ။] သဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ အသန္တဂုဏဒီပနံ၊ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ပြုခြင်းဟူသော။ ကေရာဋ္ဌိယံ၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ သဋ္ဌတာတိ၊ ကား။ သဋ္ဌာကာရော ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ကက္ကရတာတိ၊ ကား။ ပဒုမနာလိယ၊ ပဒုမ္မာကြာရိုး၏။ အပရာမသနက္ခမော၊ သုံးသပ်ခြင်း၌ မခံ့သော။ (သုံးသပ်၍ မကောင်းသော။) ခရေရသဘာဝေါ ဝိယ၊ ခက်ထန် ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ (ကြာရိုး၌ ခူးတော့ထနေသကဲ့သို့)။ အပရာမသနက္ခမော၊ သော။ ခရေရသဘာဝေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ကက္ကရိယန္တိပိ၊ ဟူသော ပုဒ်သည်လည်း။ တဿေဝ၊ ထို ကက္ကရတာ ပုဒ်၏ပင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ [တပစ္စည်းနှင့် ဣပစ္စည်းသာထူးသည်- ဟူလို။]

ပရိက္ခတ္တတာ ပါရိက္ခတ္တိယန္တိ ပဒဒ္ဒယေန၊ ဟူသောပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်။ နိဓဏိတာ၊ မြေ၌တူးစိုက်၍။ ဌပိတံ ဝိယ၊ ထားအပ်သော အရာဝတ္ထုကဲ့သို့။ ဒဠ-ကေရာဋ္ဌိယံ၊ ခိုင်မြဲသော ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ၏အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဣဒံ ဤ သဘောတရားကို။ အတ္ထုနော၊ ၏။ အဝိဇ္ဇမာန-ဂုဏပုကာသနလက္ခဏံ၊ ထင်ရှားမရှိသော ဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြုခြင်း လက္ခဏာ ရှိသော။ သာဓဋ္ဌေယျ နာမ၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ၏အဖြစ် မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [မာယာသည် မိမိပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုတို့ကို ဖုံးကွယ်ထားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ သာဓဋ္ဌေယျကား မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသော ဂုဏ်တို့ကို ထင်ရှား ပြုခြင်းလက္ခဏာရှိသည်။] ယေန၊ ယင်း သာဓဋ္ဌေယျနှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ သော။

ပုဂ္ဂလဿ၊ နိ။ ကုစ္ဆိဝါ၊ ဝမ်းဗိုက်သည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပိဋ္ဌိဝါ၊ ကျောက်ကုန်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဇာနိတံ၊ သိခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ [ဂါထာအနက်။] ဝါမေန၊ လက်ဝဲဘက်ဖြင့်။ သူကရော၊ ဝက်သည်။ ဟောတိ။ ဒက္ခိဏေန၊ လက်ျာဘက်ဖြင့်။ အဇာမိဂေါ၊ ဆိတ်တည်းဟူသော သားကောင်သည်။ (ဟောတိ)။ [အဇော ဝေ အဇာမိဂေါ။ ဇ ဌိ အ ကို ဒိဃပြု။-ဒွိကား။] သရေန၊ အသံဖြင့်။ နေလကော၊ နွားကလေးသည်။ ဟောတိ။ ဝိသာဏေန၊ ဦးချိုဖြင့်။ ဇရဂ္ဂဝေါ၊ နွားအိုသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တယက္ခသုကရသဒိသော၊ ဟောတော်မူအပ်သော ဘီလူး ဝက်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာဒိနိဒ္ဒေသ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တတ္ထာ ဝေ။

၉၀၂။ အနုဇ္ဈဝနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ အနုဇ္ဈဝေါတိ၊ ကား။ အနုဇ္ဈတာကာရော၊ မဖြောင့်မတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာတည်း။ အနုဇ္ဈဝဘာဝေါ၊ ဖြောင့်မတ်ခြင်းမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ အနုဇ္ဈဝတာ၊ မည်၏။ ဇိမ္မတာတိ၊ ကား။ စန္ဒဝင်္ကတာ၊ လရေးကောက်ကဲ့သို့ အဖျားနှစ်ဖက် ကောက်သူ၏ အဖြစ်တည်း။ ဝင်္ကတာတိ၊ ကား။ ဂေါမုတ္တဝင်္ကတာ၊ နွားကျင်ကောက်ကဲ့သို့ တလျှောက်လုံး ကောက်သူ၏ အဖြစ်တည်း။ ကုဋ္ဌိလတာတိ၊ ကား။ နင်္ဂလကောဋ္ဌိဝင်္ကတာ၊ ထယ်တံး၏ အဖျားကောက်ကဲ့သို့ တဖက်၌သာ ကောက်သူ၏အဖြစ်တည်း။ သဗ္ဗေဟိပိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ၊ ဤဇိမ္မတာ အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်။ ကာယ ဝစီ စိတ္တ ဝင်္ကတာဝ၊ ကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့၏ ကောက်သည်၏အဖြစ်ကိုသာ။ ကထိတာ၊ ပြီ။

အမဒ္ဒဝနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ န မဒ္ဒဘာဝေါ၊ မနူးညံ့သည်၏အဖြစ်သည်။ အမဒ္ဒတာ၊ မည်၏။ အမဒ္ဒဝါကာရော၊ မနူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ အမဒ္ဒဝတာ၊ မည်၏။ ကက္ခဋဘာဝေါ၊ ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်သည်။ ကက္ခဋိယံ၊ မည်၏။ မဒ္ဒဝကရဿ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော။ သိနေဟဿ၊ အစေး၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။

ကုစ္ဆိဝါ။ပေး၊န သက္ကာ။ ။ဘီလူး ဝက် ပြိတ္တာကြီးသည် တွေရာ သတ္တဝါနှင့် တူအောင် ပြု၍ စားတတ်သောကြောင့် ထို သတ္တဝါနှင့် အလားတူသော အသန္တရုဏ်တို့ဖြင့် ထင်စွာ ပြတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း “ကုစ္ဆိဝါ။ပေး၊ န သက္ကာ”ဟု တင်စား၍ဆိုသည်။

အနုဇ္ဈဝေါ။ ။ဥဇေနာ+ဘာဝေါ အဇ္ဇဝံ၊ နတ္ထိ+အဇ္ဇဝံ ယထာတိ အနုဇ္ဈဝေါ။ (“ယထ၊ အကြင် အခြင်းအရာ၏”ဟု ပေး။) ဤသို့ပြုလျှင် “အနုဇ္ဈတာ”နှင့် အရတူ၏ ထို့ကြောင့် “အနုဇ္ဈတာကာရော”ဟု ဖွင့်သည်- နောက် “အနုဇ္ဈတာ”၌ကား “နတ္ထိ အဇ္ဇဝံ ယထာတိ အနုဇ္ဈဝေါ”ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ရအောင်ပြု၍ “အနုဇ္ဈဝဿ+ဘာဝေါ အနုဇ္ဈတာ”ဟု ပြုပါ။

ပရုသဘာဝေါ၊ ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဖာရုသိယံ၊ မည်၏။ အနိစ-
 ဝုတ္တိတာယ၊ နိမ့်ကျသော ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဇကမေဝ၊
 ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ မတ်မတ်သာလျှင်။ ဌိတစိတ္တဘာဝေါ၊ တည်သော
 စိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဥဇစိတ္တတာ၊ မည်၏။ ပုန၊ တဖန်။ အမုဒုတာဂဟဏံ၊
 အမုဒုတာသဒ္ဓါသည်။ အမုဒုတာသင်္ခါတာ၊ မနူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်
 သော။ ဥဇစိတ္တတာ၊ ဖြောင့်သောစိတ် ရှိသူ၏အဖြစ်တည်း။ အဇဝသင်္ခါတာ၊
 ဖြောင့်မတ်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဥဇစိတ္တတာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တဿာ၊ ထို ဥဇစိတ္တတာကို။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ အထူးပြုရခြင်း
 အကျိုးရှိ၏။

၉၀၃။ အက္ခန္တိနိဒ္ဒေသာဒယော၊ အက္ခန္တိအစရှိသော နိဒ္ဒေသတို့ကို။ ခန္တိ-
 နိဒ္ဒေသာဒိ ပဋိပက္ခတော၊ ခန္တိနိဒ္ဒေသ အစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်။
 ဝေဒိတဗျာ။

၉၀၄။ သံယောဇနနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော)။ အဇ္ဈတ္တန္တိ၊
 ကား။ ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝတည်း။ ဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ကား။ ရူပါရူပဘဝေါ၊ ရူပ-
 ဘဝ၊ အရူပဘဝတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကာမဘဝေ၊ ဌံ။ အပုံ၊
 အနည်းငယ်သော။ ကာလံ၊ ကာလမျှ။ ဝါ၊ ကာလ၌။ ကိဉ္ဇာပိ ဝသန္တိ၊ အကယ်၍
 ကား နေကြရပါပေကုန်၏။ ကပ္ပဿ၊ ကမ္ဘာ၏။ စတုတ္ထမေဝ၊ လေးခုမြောက်
 သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကောဠာသံ၊ အဖို့အစုတ်လုံး။ ဝါ၊ အဖို့အစု၌။ (ကိဉ္ဇာပိ
 ဝသန္တိ)။ ဣတရေသု၊ လေးခုမြောက် ကောဠာသမ္ပ တပါးကုန်သော။ တိသု၊
 ကုန်သော။ ကောဠာသေသု၊ တို့၌။ ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘုံသည်။ သုညော၊
 သတ္တဝါတို့မှ ကင်းဆိတ်သည်။ တုစ္စော၊ အချင်းနှီးသည်။ ဟောတိ၊ ရူပါရူပ-
 ဘဝေါ ရူပဘဝ အရူပဘဝ၌။ ဗဟံ၊ များစွာသော။ ကာလံ၊ ကာလပတ်လုံး။
 (ကိဉ္ဇာပိ)ဝသန္တိ။ တထာပိ၊ ထိုသို့ နေရပါကုန်သော်လည်း။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါ
 တို့၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမဘဝေ၊ ဌံ။ စုံတိ ပဋိသန္ဓိယော၊ စုတိပဋိသန္ဓေ
 တို့သည်။ ဗဟုကာ၊ များကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ ရူပဘဝ အရူပ
 ဘဝတို့၌။ (စုတိ ပဋိသန္ဓိယော) အပ္ပါ (ဟောန္တိ)။ စ၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ အကြင်
 ကာမဘုံ၌။ စုတိ ပဋိသန္ဓိယော ဗဟုကာ (ဟောန္တိ)။ တတ္ထ၊ ထိုကာမဘုံ၌။
 အာလယောပိ၊ တွယ်တာခြင်းသည်၎င်း။ ပတ္တနာပိ၊ တောင့်တခြင်းသည်၎င်း။
 အဘိလာသောပိ၊ အလိုဆန္ဒသည်၎င်း။ ဗဟု၊ များသည်။ ဟောတိ။ ယတ္ထ၊ အကြင်
 ရူပဘုံ အရူပဘုံတို့၌။ (စုတိ ပဋိသန္ဓိယော) အပ္ပါ (ဟောန္တိ)။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဘုံ
 အရူပဘုံတို့၌။ (အာလယောပိ ပတ္တနာပိ အဘိလာသောပိ)အပ္ပေါ (ဟောတိ)။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမဘဝေါ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တိနာမ၊ အဇ္ဈတ္တ မည်သည်။ ဝါ၊
 အတွင်းကျသောဘဝ မည်သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။ ရူပါရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝ

အရူပဘဝတို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ နာမ၊ ဗဟိဒ္ဓတို့ မည်သည်။ ဝါ၊ အပြင်ကျသော ဘဝတို့မည်သည်။ (ဇာတာ၊ ကုန်ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ အဇ္ဈတ္တသင်္ခါတေ၊ အဇ္ဈတ္တဟု ဆိုအပ်သော။ ကာမဘဝေ၊ ကာမဘဝ၌။ ဗန္ဓနံ၊ နောင်ဖွဲ့တတ်သော သံယောဇဉ်သည်။ အဇ္ဈတ္တသံယောဇနံ နာမ၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါသင်္ခါတေသု၊ ဗဟိဒ္ဓဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့၌။ ဗန္ဓနံ၊ နောင်ဖွဲ့တတ်သော သံယောဇဉ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓါသံယောဇနံ နာမ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သံယောဇဉ်တို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသော သံယောဇဉ် သည်။ ပဉ္စ ပဉ္စဝိဓံ၊ ငါးပါး ငါးပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယာနိ ပဉ္စဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ။

တတြ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သြရမ္ဘာဂိယ ဥဒ္ဓံဘာဂိယတို့၌။ အယံ၊ ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။ ကာမဓာတု၊ ကို။ သြရံ၊ သြရံဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုကာမ ဓာတ်၌။ ဝါ၊ ဤဘက်၌။ ဥပပတ္တိနိပ္ပါဒနတော၊ ပဋိသန္ဓေကို ပြီးစီးစေခြင်း ကြောင့်။ တံ သြရံ၊ ထို ကာမဓာတ်တည်းဟူသော ဤမှာဘက်သို့။ ဘဇန္တိ၊ ကပ်ဝင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သြရမ္ဘာဂိယာနိ၊ ထိုမည်၏။ [ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ မဟာလိသုတ် စတုအရိယဖလ အဖွင့်၌ ပြထားသည်။] ရူပါရူပဓာတု၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်ကို။ ဥဒ္ဓံ၊ ဥဒ္ဓံဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတ် အရူပဓာတ်တို့၌။ ဥပပတ္တိနိပ္ပါဒနတော၊ ကြောင့်။ တံ ဥဒ္ဓံ၊ ထိုအထက်ဖြစ်သော ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်သို့။ ဘဇန္တိ၊ ကပ်ဝင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ၊ ထိုမည်၏။ ဣတိ (အယံ)၊ သည်ကား။ (ဝစန- ဇတ္ထော၊ တည်း။)....ဒုကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

-အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ။ ။တက မ္ဘာ၌ “သံဝဇ္ဇကပ် သံဝဇ္ဇဌာယိကပ် ဝိဝဇ္ဇကပ် ဝိဝဇ္ဇဌာယိကပ်” ဟု ကပ် လေးကပ် ရှိ၏။ သံဝဇ္ဇကပ်သည် ပျက်ဆဲ ကမ္ဘာဖြစ်၍ သတ္တဝါတို့ မနေနိုင်၊ သံဝဇ္ဇဌာယိကလည်း ကမ္ဘာပျက်ပြီးသည့်အတိုင်း တည်နေသောကြောင့် မနေနိုင်၊ ဝိဝဇ္ဇကပ်သည် ကမ္ဘာတည်တုန်းဖြစ်သောကြောင့် သတ္တဝါတို့ မနေနိုင်၊ ထိုသုံးဌာနတို့၌ အောက်ပိုင်း ကာမဘုံဝယ် သတ္တဝါတို့ မနေသေး၊ ဝိဝဇ္ဇဌာယိ တကပ်၌သာ သတ္တဝါ တို့နေနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် “ကပ္ပဿ စတုတ္ထမေဝ ကောဌာသံ ဝသန္တိ”ဟု၎င်း “တီသု ကောဌာသေသု ကာမဘဝေါ သုညော ဟောတိ”ဟု၎င်း ဆိုသည်။ ဤသို့ နေရာကာလက လေးပုံတပုံသာ ရှိသော်လည်း ထပ်၍ ထပ်၍ ဖြစ်ခြင်း သေခြင်းအားဖြင့် ကာမဘုံ၌သာ စုတိပဋိသန္ဓေ အဖြစ် များသည်။ ထို့ကြောင့် ကာမဘုံ၌ သေသောသတ္တဝါတို့သည် စုတိပဋိသန္ဓေများရာ ကာမ ဘုံ၌သာ တွယ်တာမှု ရှိသောကြောင့် ကာမဘုံ၌ဖြစ်သော သံယောဇဉ်ကို “အဇ္ဈတ္တသံယော ဇဉ်”ဟု၎င်း၊ ရူပ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော သံယောဇဉ်ကို “ဗဟိဒ္ဓသံယောဇဉ်”ဟု၎င်း ခေါ်ရ သည်။

၃-တိကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၀၉။ တိကနိဒ္ဒေသေ ဌိ။ (အတ္ထောဝေ ဝေဒိတဗျော။) တိဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလမူလေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရော၊ ဝဋ္ဋအမြစ်၏ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပုံကို။ ကထိတော၊ ပြီ။ အကုသလဝိတက္ကာဒိသု၊ အကုသလဝိတက်အစရှိသည် တို့၌။ ဝိတက္ကနဝသေန၊ ကြံစည်ခြင်း၏ အစမ်းဖြင့်။ ဝိတက္ကော (တိ)၊ ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗျော)။ သဉ္ဇာနနဝသေန၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်း၏ အစမ်းဖြင့်။ သညာတိ၊ ဝေဒိတဗျော။ သဘာဝဋ္ဌေန၊ သဘာဝ၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဓာတူတိ၊ ဓာတုဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော။

ဒုစရိတနိဒ္ဒေသေ ဌိ။ ပဌမနယော၊ ပဌမနည်းကို။ ကမ္မပထဝသေန၊ ကမ္မပထ ၏အစမ်းဖြင့်။ ဝိဘတ္တော၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ပြီ။ [“ပါဏာတိပါတော။ ပေ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ” ဟူသော ကမ္မပထဆယ်ပါးကို ဝေဘန်တော်မူသည်။] ဒုတိယော၊ ဒုတိယနည်းကို။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကမ္မဝသေန၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တို့ကို သိမ်းယူသောကံ၏ အစမ်းဖြင့်။ (ဝိဘတ္တော)။ [“အကုသလံ ကာယကမ္မံ။ ပေ။ မနောကမ္မံ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။] တတိယော၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တိတစေတနာဝသေနော၊ ကမ္မပထ ကမ္မတို့မှ နစ်စေအပ်သော စေတနာ၏အစမ်းဖြင့်သာ။ (ဝိဘတ္တော)။ [“အကုသလာ ကာယသဉ္ဇေတနာ။ ပေ။ မနောသဉ္ဇေတနာ” ဟုမိန့်တော်မူသည်။]

၉၁၀။ အာသဝနိဒ္ဒေသေ ဌိ။ သုတ္တန္တပရိယာယေန၊ သုတ္တန်ဒေသနာ တော်နည်းအားဖြင့်။ တယော၊ သုံးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အာသဝါ၊ တို့ကို။ ကထိတာ။ [ဒိဋ္ဌာသဝကိုချန်၍ သုံးပါးကိုသာ ဟောတော်မူသည်။]

၉၁၁။ သေနာနိဒ္ဒေသေ ဌိ။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ တတ္ထံ။ ပေ။ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ကာမဂဝေသနရာဂေါ၊ ကာမကိုရှာကြောင်း ရာဂသည်။ ကာမေသနာ၊ ကာမေသနာမည်၏။ ယော ဘဝေသု။ ပေ။ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန ဝုတ္တော၊ ဘဝဂဝေသနရာဂေါ၊ ဘဝကိုရှာကြောင်း ရာဂသည်။ ဘဝေသနာ၊ မည်၏။ သဿတော လောကောတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ် သော။ ဒိဋ္ဌိဂတိက သမ္ပတဿ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့ သမုတ်အပ်သော။ ပြဟ္မစရိယဿ၊ ပြဟ္မစရိယကို။ ဂဝေသနာ၊ ရှာကြောင်းဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူကို။ ပြဟ္မစရိယေသနာတိ၊ ဝေဒိတဗျော။ [သမ္မာအယူရှိသူတို့ သမုတ်အပ်သော “ပြဟ္မစရိယ” မဟုတ်။ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့ သမုတ်အပ်သော “ပြဟ္မစရိယ” ဟူလို။]

၈။ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကဝလံ၊ ကံဟူသော စေတနာနှင့် မဖက် သက်သက်။ ရာဂဒိဋ္ဌိယော ဝေ၊ ရာဂ ဒိဋ္ဌိတို့သည်သာ။ န သေနာ၊ သေနာမည် သည်မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တဒေကဋ္ဌံ၊ ထိုရာဂ ဒိဋ္ဌိတို့နှင့်ထံခုတည်း

သောစိတ်၌တည်သော။ ကမ္မမ္ပိ၊ ကံဟူသောစေတနာသည်လည်း။ သေနာ ဝေ၊ သေနာမည်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကံဟူသောသေနာကို။ ဒသေ-
 တံ၊ ငါ။ ဒုတိယ နယော၊ ဝိဘက္ခော။ [“တဒေကဋ္ဌ” ဟုပါသော ဒုတိယနည်းကို
 ဆိုသည်။] တတ္ထ၊ ထို ဒုတိယနည်း၌။ သမ္ပယုတ္တကဋ္ဌ၊ ရာဂဒိဋ္ဌိတို့နှင့် သမ္ပယုတ်
 အားဖြင့် တခုတည်းသောစိတ်၌တည်သောကံကို။ တဒေကဋ္ဌန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
 တတ္ထ၊ ထို တဒေကဋ္ဌဟူသော ပါဠိ၌။ ကာမရာဂေကဋ္ဌံ၊ ကာမရာဂနှင့်တကွ တခု
 တည်းသောစိတ်၌တည်သောကံသည်။ ကာမာဝစရသတ္တာနမေဝ၊ ကာမာဝစရ
 သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌သာ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ပန၊ ကား။ ဘဝရာဂေကဋ္ဌံ၊
 ဘဝရာဂနှင့်တကွ တခုတည်းသောစိတ်၌တည်သော ကံသည်။ မဟာဗြဟ္မာနံ၊
 မဟာဗြဟ္မာတို့၏ သန္တာန်၌။ (ပဝတ္တတိ)။ သမာပတ္တိတော၊ သမာပတ်မှ။
 ဝုဠာယ၊ ထ၍။ စင်္ဂမန္တာနံ၊ စင်္ကြံသွားသူတို့၏။ ဈာနင်္ဂါနံ၊ ဈာန်အင်္ဂါ တို့ကို။
 အဿာဒနကာလေ၊ သာယာရာအခါ၌။ အကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ ကာယကမ္မံ၊
 ကာယကံသည်။ ဟေတတိ၊ အဟောသုခံ၊ ဩေ... ခမ်းသာလေစွာ။ အဟောသုခံ၊
 စွာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါစံ၊ စကားလုံးကို။ ဘိန္နိတွာ၊ ခွဲ၍။ ဝါ၊ မြက်ဆို၍။ အဿာဒန-
 ကာလေ၌။ (အကုသလံသော။) ဝစိကမ္မံ၊ သည်။ (ဟေတတိ)။ ကာယင်္ဂဝါစင်္ဂါ-
 နံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါနှစ်အင်္ဂါတို့ကို။ အစောပေတွာ၊ မလှုပ်စေမူ၍။ မနသာဓ၊ စိတ်
 ဖြင့်သာ။ အဿာဒနကာလေ (အကုသလံ) မနောကမ္မံ (ဟေတတိ)။ အန္တဂ္ဂါဟိက-
 ဒိဋ္ဌိဝသေန၊ သဿတအဖို့ ဥဒစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော မိစ္ဆာအယူ၏ အစွမ်း
 ဖြင့်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏။ စင်္ဂမနာဒိ-
 ဝသေန၊ စင်္ကြံသွားခြင်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ တာနိ၊ ထိုကာယကံအစရှိ
 သည်တို့သည်။ ဟေန္တိယေဝ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်သည်သာ။

၉၂၀။ ဝိဓာနိဒ္ဒေသေ၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကထံဝိခံ၊ အဘယ်
 သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသူကို။ သီလာန္တံ၊ သီလရှိသူဟူ၍။
 ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်သနည်း။ ကထံဝိခံကို။ ပညဝန္တံ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ နည်း။ ဣတိ
 အာဒိယတို့၌။ အာကာရသဏ္ဍာနံ၊ အခြင်းအရာ ပုံသဏ္ဍာန်သည်။ ဝိဓာ နာမ၊
 ဝိဓာမည်၏။ ဧဝံဝိဓေန၊ တခုသော အဘို့အားဖြင့်။ ဉာဏဝတ္ထု၊ ဉာဏဝတ္ထု
 သည်။ (ဟေတတိ)။ ဣတိအာဒိယ၊ ကောဠာသော၊ အဖို့အစုသည်။ (ဝိဓာနာမ)။
 ဝိဓာသု၊ မာနတို့ကြောင့်။ န ဝိကမ္ပတိ၊ မတုန်လှုပ်။ ဣတိအာဒိယ၊ မာနော၊ မာန
 သည်။ (ဝိဓာနာမ)။ ဣဓာပိ၊ ဤ ဝိဓာနိဒ္ဒေသ၌လည်း။ မာနောဝ၊ သာ။ ဝိဓာ
 နာမ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုမာနကို။
 သေယျာဒိဝသေန၊ ငါသည်မြတ်သူတည်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဒဟန-
 တော၊ စီမံဘတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဓာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ [ဝိဒဟတီတိ
 ဝိဓာ။] ဝါ၊ တနည်း။ (သေယျာဒိဝသေန) ဌပနဋ္ဌေန၊ ထားတတ်သည်၏အဖြစ်

ကြောင့်။ ဝိဇာတိ(ဝုစ္စတိ)။ [ဝိ+ဓာဓာတ်၊ ဌပနအနက်ဟော။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သေယျောဟမသ္မိတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ငါအမြတ်ဆုံးဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။
 မာနဝိဓာ၊ စိမံတတ်သော မာနကို။ မာန ဌပနာ၊ ထားတတ်သော မာနကို။
 သေယျောဟမသ္မိတိဝိဇာတိ ဝေဒိတဗျာ။ သေသပဒဒယေသုပိ၊ ကြွင်းသော
 သဒိသောဟမသ္မိဟိနောဟမသ္မိဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းတို့၌လည်း။ သေဝ
 နယော။

၉၂၁။ ဘယနိဇ္ဈေသေ၊ ဌ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျာ)။ ဇာတိံ ပဋိစ္စ
 ဘယန္တိ၊ ကား။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာဘယံ၊
 ဖြစ်သောဘေး၎င်း။ ဘယာနကန္တိ၊ ဘယာနကံဟူသော သဒ္ဓါသည်။ အာကာရ-
 နိဇ္ဈေသော၊ ကြောက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကိုညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။
 ဆမ္ဘိတတ္တန္တိ၊ ကား။ ဘယဝသေန၊ ကြောက်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဂတ္တစလနံ
 ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းတည်း။ လောမဟံသောတိ၊ ကား။ လောမာနံ၊ အမွေးတို့၏။
 ဟံသနံ၊ ရွှင်ခြင်းတည်း။ ဥဒ္ဓဂ္ဂဘာဝေါ၊ အထက်၌ အဖျားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်
 တည်း။ ဣမိနာ ပဒဒယေန၊ ဤ ဆမ္ဘိတတ္တံ လောမဟံသော ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါး
 အပေါင်းဖြင့်။ ကိစ္စတော၊ ကိစ္စအားဖြင့်။ ဘယံ၊ ကို။ ဒဿေ တွာ၊ ပြီး၍။ ပုန၊
 တဖန်။ စေတသော ဥကြာသောတိ၊ ဟူသောပါ၌ဖြင့်။ သဘာဝတော၊ ဘယ၏
 သဘောအားဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ပြီ။

၉၂၂။ တမနိဇ္ဈေသေ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသိသေန၊ ဝိစိကိစ္ဆာကိုအဦးပဓာန ပြုသဖြင့်။
 အဝိဇ္ဇာ၊ တမ မည်သော အဝိဇ္ဇာကို။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [အတိတံ
 ဝါအဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ စသည်အားဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ခေါင်း
 တပ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော်လည်း တမ၏အကျယ်ဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာ
 ကိုပင် ဟောတော်မူလိုရင်းဖြစ်သည်။] ဟိ၊ မှန်။ တမန္ဓကာဓော၊ ကန်းသည်၏
 အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော အမိုက်မှောင်သည်။ သမ္မောဟော၊ သမ္မောဟ မည်၏။
 အဝိဇ္ဇာဘော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဩသသည်။ မဟဗ္ဘယော၊ ကြီးစွာသော ဘေး
 ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။
 တမော နာမ၊ တမ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ တိဏ္ဏံ၊ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလတို့၏။ ဝါ၊ ထို့နှင့်။
 ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ ဒေသနာသုခတာယ၊ ဒေသနာတော်၏ လွယ်ကူသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဟောရခြင်း၏ လွယ်ကူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာ-
 သိသေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်ကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အတိတံ အဒ္ဓါနံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဝါ၊
 ဘယ်နှယ်ပါလိမ့်။ အဟံ၊ သည်။ (ငါဟူသော အတ္ထသည်။) အတိတေ၊ လွန်လေ
 ပြီးသောဘဝ၌။ ခတ္ထိယော၊ ခတ္ထိယသည်။ အဟောသိံ နုခေါ၊ ဖြစ်ခဲ့လေသလော။
 ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ ပြာဟူဏော၊ သည်။ (အဟောသိံ နုခေါ။) (ဥဒါဟု)

ဝေဿော (အဟောသိံ နုခေါ)။ (ဥဒါဟု) သုဒ္ဓေါ (အဟောသိံ နုခေါ)။
 ကာဠော၊ မည်းနက်သူသည်။ (အဟောသိံ နုခေါ)။ (ဥဒါဟု) သြဒါတော၊
 ဖြူသူသည်။ (အဟောသိံ နုခေါ)။ ရဿော ပုသူသည်။ (အဟောသိံ နုခေါ)။
 ဣတိ၊ သို့။ ကမ်န္တော၊ ယုံမှားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတိတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊
 ကာလကို။ ဝါ၊ ကာလ၌ ဖြစ်ခဲ့သော အတ္တကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။
 ကမ်တိ နာမ၊ ယုံမှားသည် မည်၏။

ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဝါ၊ ဘယ်နှယ်ပါလိမ့်။ အဟံ၊ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်
 တဝ၌။ ခတ္တိယော၊ သည်။ ဘဝိဿာဒိနုခေါ၊ ဖြစ်လတ္တံ့လော။ ဥဒါဟု ပြာဟ္မ-
 ဏော။ ပေ။ ဣတိ ကမ်န္တော၊ သည်။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။
 အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ကမ်တိ နာမ၊ မည်၏။ ကိံ၊ နည်း။ အဟံ၊ တေရဟိ၊ ယခုတဝ၌။
 ခတ္တိယော၊ သည်။ (အမိ) နုခေါ၊ ဖြစ်လသလော။ ဥဒါဟု (အဟံ) ပြာဟ္မ-
 ဏော (အမိနုခေါ) ။ ပေ။ ကိံ၊ နည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဝါ၊ ငါဆိုတာ။ ဂ္ဂပံ၊
 ရုပ်လေသော။ ဥဒါဟု (အဟံ) ဝေဒနာ (ဝါ)၊ လော့ ။ ပေ။ ဣတိ ကမ်န္တော၊
 သည်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကို။ (ကာသ၌ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော အတ္တကို။)
 အာရဗ္ဗ ကမ်တိနာမ။

တတ္ထ၊ ထို အတိတံ အဒ္ဓါနံ ကမ်တိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ (စောဒနာ
 ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ)။ ခတ္တိယော ဝါ၊ ခတ္တိယသည်မူလည်း။ အတ္တနော၊ ၎င်း။
 ခတ္တိယဘာဝံ၊ ခတ္တိယ၏ အဖြစ်ကို။ (အဇာနနကော နာမ၊ မသိသူသည်သည်။)
 ကိဉ္ဇာပိ (နတ္ထိ)၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေ။ ပြာဟ္မဏောဝါ၊ ပြာဟ္မသည်
 မူလည်း။ (အတ္တနော) ပြာဟ္မဏဘာဝံ၊ ကို။ (အဇာနနကော နာမ ကိဉ္ဇာပိ
 နတ္ထိ)။ ဝေဿောဝါ၊ သည်မူလည်း။ (အတ္တနော) ဝေဿဘာဝံ၊ ကို။ (အဇာ-
 နနကော နာမ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ)။ သုဒ္ဓေါ ဝါ၊ မူလည်း။ (အတ္တနော) သုဒ္ဓဘာဝံ။
 (အဇာနနကောနာမကိဉ္ဇာပိ) နတ္ထိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ ဇီဝလန္တိ-
 ကော၊ ဇီဝဟု အသုရှိသော။ သတ္တော၊ သတ္တငါသည်။ ဧတ္ထိယဇီဝါဒီနံ၊ ဧတ္ထိယ-
 ဇီဝ အစရှိသည်တို့၏။ ဝဏ္ဏာဒိဘေဒံ၊ အဆင်းအစရှိသည်တို့၏ အထူးအပြားကို။
 သုတ္တံ၊ ကြားရ၍။ အမုဒကံ၊ ငါတို့၏။ [ခတ္တိယပုဂံသော ပြာဟ္မဏဖြစ်သော
 ငါတို့၏ စသည်။] အဗ္ဗန္တရော၊ ကိုယ်တွင်း၌။ ဇီဝေါ၊ ဇီဝကို။ ကိဒိသော နုခေါ၊
 အဘယ်သို့ ရူအပ်ပါလိမ့်နည်း။ နိလကော ကိံ နုခေါ၊ ဇီဝ ညိုညိုလေလော။
 ဥဒါဟု၊ ပီတကော (ကိံ နုခေါ)၊ ဇီဝ ရွေးရွေးလေလော။ (ဥဒါဟု) လောဟိတ-
 ကော(ကိံ နုခေါ)၊ ဇီဝ နီနီလေလော။ (ဥဒါဟု) သြဒါတော(ကိံ နုခေါ)၊ ဇီဝ
 ဖြူဖြူလေလော။ စတုရဿော (ကိံ နုခေါ)၊ လေးထောင့် လေးမြောင့်ရှိသော
 ဇီဝလေလော။ (ဥဒါဟု) ဆဋ္ဌံသော(ကိံ နုခေါ)၊ ခြောက်ထောင့်ခြောက်မြောင့်
 ရှိသော ဇီဝလေလော။ (ဥဒါဟု) အဋ္ဌံသော (ကိံ နုခေါ)၊ ရှစ်ထောင့်

ရှစ်မြှောင်ရှိသော ဇီဝလေလော။ ဣတိ ကမ်န္တော၊ ယုံမှားသူသည်။ ဝေံ၊ သို။ ကမ်တိ နာမ၊ ယုံမှားသည် မည်၏။ [ဇီဝကိုပင် “အတ္တ” ဟုလည်းခေါ်သည်။]

၉၂၃။ တိတ္ထာယတနာနိတိ၊ ကား။ တိတ္ထဘူတာနိ၊ ရေဆိပ်ပမာ မိစ္ဆာ အယူဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ ဖြစ်ရာတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏။ အာယတနာနိ၊ ဖြစ်ရာတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထို တိတ္ထ တိတ္ထိယတို့တွင်။ တိတ္ထိ နာမ၊ တိတ္ထမည်သည်။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော။ ဒိဋ္ဌိယော၊ မိစ္ဆာအယူတို့တည်း။ [တရန္တိ တောတိ တိတ္ထံ၊ ကူး ခပ်ရာ ဆိပ်ကမ်းတည်း။ တိတ္ထံ ဝိယာတံ တိတ္ထံ၊ ကူးခပ်ရာဆိပ်ကမ်းနှင့်တူသော မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏ ၎င်းပင် ပေါ်ရာ မိစ္ဆာအယူ။] ယေသံ၊ အကြင် မိစ္ဆာအယူ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ ထို မိစ္ဆာအယူတို့သည်။ ရုစန္တိ၊ နှစ် သက်ကုန်၏။ ခခန္တိ၊ ခုံကုန်၏။ (တေ၊ တို့သည်။) တိတ္ထိယာနာမ၊ တိတ္ထိယတို့ မည်၏။ အာယတနဋ္ဌော၊ အာယတနသဒ္ဓါ၏ အနက်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ (အာ- ယတနဝိတင်း အဋ္ဌကထာဌ။) ဝုတ္တောယေဝ၊ သည်သာ။ တတ္ထ၊ ထို တိတ္ထ တိတ္ထိယတို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့ သည်။ သဗ္ဗာယမာနာ၊ ပေါက်ဖွားကုန်လေသော်။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဣမေ- သုယေဝ ဌာနေသု၊ ဤ ဌာနတို့၌သာ။ (ပုဗ္ဗေကတယေတု ဣဿရနိမ္မာနယေတု အဟေတုအပစ္စယသိဋ္ဌိသာ။) သဗ္ဗာယန္တိ၊ ပေါက်ဖွားကုန်၏။ သမောသရမာ- နာပိ၊ တပေါင်းတည်း သက်ရောက်ကြကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ပေါင်းဆုံကြကုန် သော်လည်း။ တေသုယေဝ၊ ဤ ၃-ဌာနတို့၌သာ။ သမောသရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကုန်၏။ သန္နိပတန္တိ၊ စုဝေးမိကြကုန်၏။

၈။ သည်သာမကသေး။ ဒိဋ္ဌိဂတိကဘာဝေ၊ မိစ္ဆာအယူ ရှိသူတို့၏ အဖြစ်၌။ နေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တောနိယေဝ၊ ဤ ၃-ဌာနတို့သည်သာ။ ကာရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိတ္ထာနိ၊ ၈၊ ဆိပ်ကမ်းနှင့် တူသော မိစ္ဆာအယူတို့တည်း ဟုတ်၏။ ဇာနိ၊ ထို မိစ္ဆာအယူတို့ ဟူသည်။ သဗ္ဗာတာနိတိ အာဒိနာ၊ သဗ္ဗာတာနိ အာရုံသော။ အတ္တေန၊ အနက်အားဖြင့်။ အာယတနာနိ၊ ၈၊ အာယတနတို့လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိတ္ထာယတနာ နိ၊ တို့ မည်၏။ တေနေဝတ္တေန၊ ထို အနက်ကြောင့်ပင်။ တိတ္ထိယာနံ၊ မိစ္ဆာအယူ ရှိသူတို့၏။ အာယတနာနိ၊ ဖြစ်ရာတို့တည်း။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ တိတ္ထာ- ယတနာနိ၊ တို့ မည်၏။

ဇီဝကု ယုံမှားခြင်း။ ။ “ပုဗ္ဗန္တ ကမ်တိ” စသည်ဖြင့် ဆိုသောကြောင့် “ဇတ္တိယ ဖြစ်သူ သည် မိမိ၏ ဇတ္တိယ အဖြစ်ကို မသိသလော၊ ထိုသို့ မသိခြင်းကို ‘ကမ်တိ’ဟု ဆိုသလော” ဟု မေးတယ်ရှိသောကြောင့် “အတ္တနော ဇတ္တိယဘာဝံ အဇာနနကော နာမ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ” စသည်ကို မိန့်သည်။ စာဆိုအတိုင်း ဇီဝ (အတ္တ)ကို ယုံမှားပုံကို သိပါ။

ပုရိသပုဂ္ဂလောတိကား။ သတ္တော၊ သည်။ (ပဋိသံဝေဒေတိဉ္စစပ်။) ပုရိသော-
 တိပိ၊ ပုရိသ ဟူ၍၎င်း။ ပုဂ္ဂလောတိပိ၊ ပုဂ္ဂလ ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်
 သော်။ သတ္တောယေဝ၊ သတ္တဝါကိုသာ။ ကာမဉ္စ ဝုတ္တော၊ အကယ်၍ကား ဟော
 တော်မူအပ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သတ္တဝါကို “ပုရိသပုဂ္ဂလ” ဟု ဟောတော်
 မူအပ်ပါသော်လည်း။ အယံ သမ္မုတိကထာနာမ၊ ဤသမ္မုတိကထာမည်သည်ကို။
 ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊
 သိနိုင်၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ တထာ၊ ထို သိနိုင်လောက်အောင်သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ပဋိသံဝေဒေတိတိ၊ ကား။
 အတ္တနော၊ ၏။ သန္တာနော၊ ခန္ဓာအစဉ်၌၊ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သုခစသည်
 ကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဋိသံဝိဒိတံ၊ ကောင်းစွာ သိအပ်သည်ကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။
 ဝါ၊ တနည်း။ အနုဘဝတိ၊ ခံစား၏။

ပုဗ္ဗေကဘဒေဟတူတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘဝ၌။ ကတကာရဏာ၊ ပြုအပ်
 ပြီးသော ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘဝ၌။ ကတကမ္မပစ္စယေ-
 နော၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊
 ကောင်းစွာ သိ၏။ ဝါ၊ ခံစား၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အယံ၊ ဤပုဗ္ဗေကဘဒေဟတုဒိဋ္ဌိ
 သည်။ နိဂဏ္ဌသမဇယာ၊ နိဂဏ္ဌဘို့၏အယူတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ ဝါဒိနော၊ ဤသို့
 အယူရှိကုန်သော။ တေ၊ ထိုနိဂဏ္ဌဘို့သည်။ ကမ္မဝေဒနဉ္စ၊ ကံပြုခိုက်၌ ဖြစ်သော
 ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံနှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာကို၎င်း။ ကိရိယ ဝေဒနဉ္စ၊
 ကိရိယာစိတ်နှင့်ယှဉ်သောဝေဒနာကို၎င်း။ ပဋိက္ခိပိတွာ၊ ပယ်၍။ ဧကံ၊ တခုသော။
 ဝိပါကဝေဒနမေဝ၊ ဝိပါကဝေဒနာကိုသာ။ သမ္ပဋိစ္စန္တိ၊ လက်ခံကြကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိသု၊ ပိတ္တသမုဋ္ဌာန် အစရှိကုန်သော။ အဋ္ဌသု၊
 ကုန်သော။ အာဗာဓေသု၊ အနာရောဂါတို့တွင်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးသော အနာ
 ရောဂါတို့ကို။ ပဋိက္ခိပိတွာ၊ ပယ်၍။ အဋ္ဌမံယေဝ၊ ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော ကမ္မ

ပဋိသံဝေဒေတိ။ ။ ပဋိ+သံ+ဝိဒေတိသည် “သိခြင်းအနက်” ကို ဟော၏။ ထိုကြောင့်
 “ဇာနာတိ” ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင်၊ ပဋိသံဝိဒိတံ ကရေတိဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။ (တနည်း)
 ပဋိ+သံ+ဝိဒေတိသည် “ခံစားခြင်း” အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “အနုဘဝတိ”
 ဟု တနည်းဖွင့်သည်။

ပုဗ္ဗေကဘဒေဟတူ။ ။ ယဘဝ၌ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးအမျိုးမျိုးကို ခံစားရာဝယ်
 “ရှေးက ပြုအပ်ခဲ့သော ကံကြောင့်သာ ဖြစ်၏” ဟု ကံဘဒတည်းကိုသာ အကြောင်းပြ
 ကြ၏။ များစွာသော မြန်မာလူမျိုးကိုလည်း ထိုသို့ အကြောင်းပြကြသည်။

အဋ္ဌသု အာဗာဓေသု။ ။ ၁- ပိတ္တသမုဋ္ဌာန၊ သည်းခြေ လွန်ကဲခြင်းကြောင့်
 ဖြစ်သောရောဂါ၊ ၂- သေမုဋ္ဌာန၊ သလိပ်လွန်ကဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါ။
 ၃- ဝါတသမုဋ္ဌာန၊ လေလွန်ကဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောရောဂါ။ ၄- ဥတုပရိဏာမဇာ

သမ္မုဋ္ဌာန် အနာရောဂါကိုသာ။ သမ္မုဋ္ဌိစ္ဆန္တိ။ ၈။ သည့်သာမကသေး။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-
 ဝေဒနီယာဒိသု၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယ အစရှိကုန်သော။ တိသု၊ ကုန်သော။ ကမ္မေသု၊
 ကံတို့တွင်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံတို့ကို။
 ပဋိက္ခိပိတော၊ ဧကံ၊ တခုသော။ အပရာပရိယဝေဒနီယမေဝ၊ အပရာပရိယ-
 ဝေဒနီယကံကိုသာ။ သမ္မုဋ္ဌိစ္ဆန္တိ။ [ပုဗ္ဗေအရ လွန်ခဲ့ပြီးသော ဒုတိယဘဝကို
 မယူဘဲ ရှေးရှေးဘဝကိုသာ ယူလိုကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံကို

၁ အအေးဥတု အပူဥတုတို့၏ ငီးရာမျှ မကဘဲ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါ။
 [အအေးများ၍ ရောဂါများသဖြင့် သေကြရပုံ၊ အပူအားကြီး၍ အူချိုနိုင်ငံ၌ သေကြရပုံ
 တည်း။]

၅။ ဩပက္ကမိက-မိမိကိုယ်ကို ရောဂါရအောင် အဆိပ်သောက်ခြင်း၊ ကြီးဆဲချခြင်း စသော
 လှူလကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါ။ သူတပါးတို့က နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောရောဂါ။
 [အတ္တနော ပရဿ ဝါ တာဒိသဥပက္ကမ နိဗ္ဗတ္တကော။—အနူ။]

၆။ ဝိသမေရိယာရဇ ကြာမြင့်စွာ ထိုင်နေခြင်း၊ ကြာမြင့်စွာ ရပ်နေခြင်း၊ ကျင်ကြီး ကျင်
 ငယ်ကို အောင်ထားခြင်း၊ လေ လယ်လိုသည်ကို အောင့်ထားခြင်း စသည်ဖြင့် အန္တရာယ်
 ကိုလွယ်ထားခြင်း၊ အပျင်းထ၍ ကြာရှည်စွာ အိပ်နေခြင်း၊ တော်ရုံ သင့်ရုံမက မဆန့်
 မပြုစားသောက်ခြင်း၊ ဤအလုံးစုံသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို မညီမမျှ ရွက်ဆောင်ခြင်းတည်း။
 ထိုသို့ ရွက်ဆောင်ခြင်းကြောင့်လည်း အနာရောဂါ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။

၇။ သန္နိပါတဇ၊ သလိပ် သည်းခြေ လေတို့၏ စုဝေး တည်နေရာအခါမှ စ၍ အသီး အသီး
 မမျှသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါ။ (သလိပ်
 တခု သည်းခြေတခု လေတခုကြောင့်သာ မက အကြောင်း ၃-ပါး ပေါင်းဆုံ၍ ပျက်
 ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ရောဂါ—ဟုလိ။) ဂ-ကမ္မသမ္ပဋ္ဌာန၊ ဥတု ဖောက်ပြန်ခြင်း စသည်
 တို့နှင့် ကင်း၍ ကံသက်သက်ကြောင့်သာ ဖြစ်သောရောဂါ။ ဤရောဂါမျိုးကား ရှားလှ၏။
 ကံအရင်းခံ၍ ရှေးအကြောင်းများနှင့် တွဲလျက်ဖြစ်သော ရောဂါသာ များသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အားလုံး ရောဂါဖြစ်ရာ၌ သလိပ် သည်းခြေ လေတို့၏ ပျက်မှုသည် ပါဝင်
 သည်ချည်းတည်း။ သူတို့မပျက်လျှင် ရောဂါ မဖြစ်နိုင်၊ သလိပ် သည်းခြေ လေ စသည်တို့
 ပျက်ရာ၌လည်း ကံသည် ပဓာနအကြောင်း အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ကံကား
 ရောဂါတိုင်း၌ မလွတ်နိုင်ပါ။ ကမ္မသမ္ပဋ္ဌာန ရောဂါ ဟရာ၌ကား အခြားအကြောင်းတွေ
 မပါဘဲ ကံချည်း သက်သက် ဖြစ်သောရောဂါကို ဆိုလိုပါသည်။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ ရှိသူတို့သည် အခြားအကြောင်းများကို မစဉ်းစားတတ်ဘဲ ကံတပါး
 ကိုသာ စဉ်းစားတတ်သောကြောင့် မှားသောအယူ ဖြစ်ရလေသည်။ ရောဂါဖြစ်ရာ၌သာ
 အကြောင်းရှစ်မျိုး ပါသည်မဟုတ်သေး၊ အခြား အကျိုးပေးရာ၌လည်း ကံသာမက ဉာဏ်
 ဝီရိယ သတိတို့၏ ညံ့ဖျင်းခြင်းကြောင့်လည်း မကောင်းကျိုး ပေးနိုင်သည်ဟု မှတ်ပါ။
 ထို့ကြောင့် ဉာဏ်ဝိတင်း ဒုတိယဗလ နိဗ္ဗေသဋ္ဌိ အဇ္ဇေကစွာနိ ပါပကင်္ဂနိ ကမ္မသမာဓါနာနိ
 ဂတိသမ္ပတ္တိ ပဋိဗာဋ္ဌာနိ န ဝိပစ္စန္ဓိ စသည်ဖြင့် ကွက်စိပ်ချ၍ ဟောပြတော်မူသည်။

လည်း ပယ်ကြသည်။] စသည်သာ မကသေး။ ကုသလာကုသလဝိပါကကိရိယ-
သင်္ခါတာသု၊ ကုသိုလ်စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာ ဝိပါကစေတနာ ကိရိယာ
စေတနာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ စေတနာသု၊ တို့တွင်။ ဝိပါက-
စေတနံယေဝ၊ ဝိပါကစေတနာကိုသာ။ သမ္ပဋိစ္ဆိန္နိ။

ဣဿရနိမ္မာနဟေတုတိ၊ ကား။ ဣဿရနိမ္မာနကာရဏာ၊ အစိုးရသူ၏
ဖန်ဆင်းခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ (ပဋိသံဝေဒေတိ၌စပ်။) ပြဟ္မာနာ ဝါ၊
ပြဟ္မာမူလည်း ဖြစ်သော။ ပဇာပတိနာ ဝါ၊ ပဇာပတိနတ်မူလည်း ဖြစ်သော။
ဣဿရေန၊ အစိုးရသူသည်။ နိမ္မိတတ္ထာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိ-
သံဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အယံ၊ ဤ ဣဿရနိမ္မာနဟေတုအယူ
သည်။ ပြာဟ္မဏသမယော၊ ပြာဟ္မဏတို့၏အယူတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊
ချဲ့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ နေသံ၊ ထိုပြာဟ္မဏတို့၏အဓိပ္ပါယ်ော တည်း။
တိဿော၊ ကုန်သော။ ဣမာ ဝေဒနာ၊ ဤဝေဒနာတို့ကို။ (ပဋိသံဝေဒေတံ
၌စပ်။) ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ကတမူလကေန ဝါ၊
ပြုအပ်သော အကြောင်းကြောင့်သော်၎င်း။ အာဏတ္ထိမူလကေန ဝါ၊ အာဏာရှင်
တို့၏ခေခိုင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးရှေးဘဝ၌။
ကတေန ဝါ၊ ပြုအပ်သောကြောင့်သော်၎င်း။ အဟေဘူ၊ ဇနကအကြောင်း
မရှိကုန်သည်။ အပ္ပစ္စယာ၊ ဥပတ္တမ္မကအကြောင်း မရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)
ဝါ၊ သော်၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတု နာမ၊ ခံစားခြင်းငှါ မည်သည်။ နသက္ကာ၊ မတတ်
ကောင်း။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ဣဿရနိမ္မာနကာရဏာဝေ၊ ကြောင့်သာ။ ဣမာ၊
ဤဝေဒနာတို့ကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ဣတိ (နေသံ အဓိပ္ပါယ်ော)။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ
ဝါဒိနော၊ ဤသို့ပြောဆိုကြောင်း အယူရှိကုန်သော။ ဇေတေ၊ ဤပြာဟ္မဏတို့သည်။
ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌသု၊ ရှစ်မျိုးကုန်သော။ အာဗာဓေ-
သု၊ အနာရောဂါတို့တွင်။ ဧကမ္မိ၊ တခုသောအနာရောဂါကိုလည်း။ အသမ္ပဋိစ္စိ-
တွာ၊ လက်မခံမှု၍။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အနာရောဂါကို။ ပဋိဗာဟန္တိ၊ တားမြစ်
ကုန်၏။ တထာ၊ တူ။ ဒိဋ္ဌမေဝေဒနိယာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗကောဋ္ဌာသေ-
သုပိ၊ အလုံးစုံသော အဖို့အစုတို့တွင်လည်း။ ဧကမ္မိ၊ တခုသော အဖို့အစုကို
လည်း။ အသမ္ပဋိစ္စိတွာ သဗ္ဗံ ပဋိဗာဟန္တိ။

အဟေတုအပ္ပစ္စယာတိ၊ ကား။ ဟေတုဉ္စ၊ ဇနကအကြောင်းကို၎င်း။ ပစ္စယဉ္စ၊
ဥပတ္တမ္မကအကြောင်းကို၎င်း။ ဝိနာ၊ ကြည့်၍။ အကာရဏေနော၊ အကြောင်း
မရှိဘဲသာလျှင်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။ အယံ၊ ဤအဟေတုအပ္ပစ္စယ
အယူသည်။ အာဇီဝကသမယော၊ အာဇီဝကတို့၏ အယူတည်း။ ဝေဝါဒိနော၊
ကုန်သော။ ဇေတပိ၊ ဤအာဇီဝကတို့သည်လည်း။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေသု ကာရဏေ-

ဆုစ၊ အကြောင်းတို့တွင်၎င်း။ ဗျာဓိသုစ၊ အနာရောဂါတို့တွင်၎င်း။ ဧကမ္ပိ၊ တခုသော အကြောင်းကိုလည်း။ ဝါ၊ တခုသော အနာရောဂါကိုလည်း။ အသမ္ပ-
ဓိစ္စိတော၊ သမ္ပ၊ ပဋိကိစ္စပန္နိ၊ ပယ်မြင်ကြကုန်၏။

၉၂၄။ ကိဉ္ဇနာတိ၊ ကား။ ပလိဗောဓာ၊ ထက်ဝန်းကျင် တားမြစ်တတ်သော
အနှောင့်အယှက်တို့သည်။ (တယော ဌှပ်)။ ရာဂေါ ကိဉ္ဇနန္တိ၊ ကား။ ရာဂေါ၊
ရာဂသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ သတ္တော၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ဗန္ဓတိ၊ နှောင်ဖွဲ့
တတ်၏။ ပလိဗုဒန္တတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ညှဉ်းဆတ်၏။ ဝါ၊ တားမြစ်တတ်၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိဉ္ဇနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ရေဒါသမောဟေယုပိ၊ တို့၌လည်း။
ဧသေဝ နယော။

အင်္ဂဏာနီတိ၊ ကား။ ဥဒင်္ဂဏ၊ ပေ။ အဝိန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊
လာရာ ပါဠိရပ်၌။ ဘူမိပ္ပဒေသော၊ မြေအရပ်သည်။ အင်္ဂဏံ၊ အင်္ဂဏမည်၏။
[ဥဒင်္ဂဏ၊ မြေ အရပ်ဖြစ်သော၊ တတ္ထ၊ ထိုသဲသောင်ပြင်၌။ ဝါဏိဇာ၊ ကုန်သည်
တို့သည်။ ပပံ၊ ရေကို။ အဝိန္နံ၊ ရကုန်ပြီ။ ဥဒကိုအနက်မရှိဟု ယောဇနာ၌
ဆိုသည်။...ကေကနိပါတ်၊ အပဏ္ဏကဝဂ်၊ ဝဏ္ဏပထဇာတ်။] တဿေဝ။ ပေ။
ဝါယမတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ယံ ကိဉ္ဇိ၊ အမှတ်ရှိ တစုံတခုသော။
မလံဝါ၊ မြူသည်သော်၎င်း။ ပကော ဝါ၊ အညစ်အကြေး သည်သော်၎င်း။
(အင်္ဂဏံ၊ မည်၏။) [တဿေဝ ရဇဿ ဝါ၊ ထိုမြူကိုသော်သာလျှင်၎င်း။
(တဿေဝ) အင်္ဂဏဿဝါ၊ ထိုအညစ်အကြေးကိုသော်သာလျှင်၎င်း။ ပဟာနာ-
ယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဝါယမတိ၊ လုံ့လပြု၏။ ...မူလပဏ် သီဟနာဒဝဂ်၊ အနုမာန
သုတ်။] သင်္ဂဏောဝ သမာနောတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ နာနိပ္ပကာဇော၊
အံထူးထူးသော အပြားရှိသော။ တိဗ္ဗကိလေသော၊ ထက်မြက်သောကိလေသာ
သည်။ (အင်္ဂဏံ၊ မည်၏။) [သင်္ဂဏော၊ ထက်မြက်သော ကိလေသာရှိသည်။
သမာနောဝ၊ ဖြစ်လျက်သာလျှင်။ (ယထာဘူဘိ နပ္ပဇာနာတိ။) ...မူလပဏ်၊ မူလ
ပရိယာယဝဂ်၊ အနက်အသုတ်။] ဣဓာပိ၊ ဤ တိဏင်္ဂဏာနိ အစရှိသော ပါဠိ၌
လည်း။ တဒေဝ ကိလေသင်္ဂဏံ၊ ထို ကိလေသာအင်္ဂဏကိုသာ။ အဓိဓပုတိ၊ ၏။
တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ရာဂေါ အင်္ဂဏန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို။
(ဘဂဝါ) အာဟ။

ကိဉ္ဇနာတိ ပလိဗောဓာ။ ။ စုဆုဒိ ကိစ္စိဓာတ်သည် မဒုန-နိပိနယ်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏။
ယုပဉ္စည်းတည်း။ ပရိ+စုဆုဒိ ဗုဓိဓာတ်သည် ဟိ သာ အနက်ကိုဟော၏။ ဇ၊ ပုဉ္စည်း၊
ထို့ကြောင့် ပရိယာယဖြစ်၍ “ကိဉ္ဇနာတိ ပလိဗောဓာ”ဟု ဖွင့်သည်။ “ကိဉ္ဇနာ၊ နိပိနယ်တတ်
သော တရားတို့။ ပလိဗောဓာ၊ ထက်ဝန်းကျင် နိပိဇကိတတ် နှောင်ဖွဲ့ တတ်သော တရားတို့”ဟု
အနက်ပေးပါ။

မလာနီတိ၊ ကား။ မလိနဘာဝကရဏံနိ၊ ညစ်နွမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို မြူ
 တတ်သော မြူတို့သည်။ (တိထိ ဌိ စပ်။) ရာဂေါ မလန္တိ၊ ကား။ ရာဂေါ၊ သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ စိတ္တံ၊ ကို။ မလိနံ၊ ညစ်နွမ်းခြင်း ရှိသည်ကို။
 ကဓေတိ။ မလံ၊ ညစ်နွမ်းသည်ကို။ ဂါဟာပေတိ၊ ယူစေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 မလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဣတရေသု၊ ရာဂမှ တပါးကုန်သော။ ဒွိသုပိ၊ ဒေါသ
 မောဟ နှစ်ပါးတို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော။

ဝိသမနိဓမ္မေသေ၊ ဌိ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဂိဒိသု စေဝ၊ အစရှိသည်တို့၌
 ၎င်း။ ကာယဒစ္စရိတာဒိသု စ၊ အစရှိသည်တို့၌၎င်း။ သတ္တာ၊ ပက္ခလန္တိ၊ ချွတ်
 ချော်တတ်ကုန်၏။ စ ပန၊ ထပ်၍ဆက်။ ပက္ခလိတာ၊ ချွတ်ချော် သူတို့သည်။
 သာသနဓာတပိ၊ သာသနာတော်မှ၎င်း။ သုဂတိဓာတပိ၊ သုဂတိမှ၎င်း။ ပတန္တိ၊
 လဲကျရကုန်၏။ တသ္မာ ပက္ခလနပါတယေတုလော၊ ထိုသို့ ချွတ်ချော် လဲကျ
 ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဂေါဝိသမန္တိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ)
 ဝုတ္တံ။

အဂ္ဂိတိ၊ ကား။ အနုဒယနဋ္ဌေန၊ အစဉ်လောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သဘောကြောင့်။ အဂ္ဂိ၊ အဂ္ဂိ မည်၏။ ရာဂဂ္ဂိတိ၊ ကား။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ သတ္ထေ၊ တိုးကို။ အနုဒယတိ၊ လောင်တတ်၏။
 ဈာယတိ၊ လောင်မြိုက်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂိတိ၊ အဂ္ဂိ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ။ ဒေါသ မောဟေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော။

တတ္ထ၊ ထိုလောင်မြိုက်ရာ၌။ ဝတ္ထုနိ၊ ဝတ္ထုတို့သည်။ (ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့
 တည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။ ကော၊ တယောက်သော။ ဒဟရဘိက္ခုနီ၊ ဘိက္ခုနီငယ်
 ကလေးသည်။ စိတ္တလပဗ္ဗတဝိဟာရေ၊ စိတ္တလံတောင် ကျောင်းတိုက်၌။ ဥပေါ-
 သထာဂါရံ၊ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်သို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဒွါရပါလကရူပံ၊ တံခါး
 စောင့် အရပ်ကို။ ဩလောကယမာနာ၊ ကြည့်လျက်။ ဌိတာ၊ ရပ်နေပြီ။ အထ၊
 ထိုအခါ၌။ အဿာ၊ ထို ဘိက္ခုနီငယ်ကလေး၏။ အန္ဓေ၊ အတွင်း၌။ ရာဂေါ၊
 ရာဂသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာ၊ ဖြစ်ပြီ။ သာ၊ ထို ဘိက္ခုနီငယ်ကလေးသည်။ ဘေနေဝ၊
 ထို ရာဂကြောင့်ပင်။ ဈာယိတွာ၊ လောင်၍။ ကာလံ၊ ယေချိန်ကို။ အကာသိ၊
 ပြုပြီ။ ဘိက္ခုနိယော၊ ဘိက္ခုနိတို့သည်။ ဂစ္ဆမာနာ၊ ပြန်သွားကုန်လသော်။ အယံ
 ဒဟရာ၊ ဤ ဘိက္ခုနီငယ်သည်။ ဌိတာ၊ ရပ်နေ၏။ နံ၊ ထို ဘိက္ခုနီငယ်ကို။
 ပက္ခောသထ၊ ငေါ်ခဲ့ကြကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ ကော၊
 တယောက်သော ဘိက္ခုနီသည်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဌိတာ၊
 ရပ်နေသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။
 ဂဏိ၊ ဆွဲကိုင်ပြီ။ ဂဟိတမတ္တာ၊ ဆွဲကိုင်အပ်ကာမျှသည်။ (သမာနာ၊ သော်။)
 ပရိဝတ္တိတွာ၊ ပြန်လည်၍။ ပတိတာ၊ လဲကျပြီ။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊

ဒေါသ မောဟတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ထုဂဏ၊ ထုဂ၏။ အနုဒဟနတယ၊ လောင်
မြိုက်သည်၏ အဖြစ်၌။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။

ပန၊ ကား။ ဒေါသဏ၊ ဒေါသ၏။ အနုဒဟနတယ၊ ၌။ မနောပဒေါသိကာ၊
စိတ်ကြောင့် ပျက်စီးခြင်းရှိကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မောဟဿာ
၏။ အနုဒဟနတယ၊ ၌။ ခိဉ္ဇာပဒေါသိကာ၊ မြူးတူး ပျော်ပါးခြင်းကြောင့်
ပျက်စီးခြင်းရှိကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ
(ယသ္မာ)၊ မောဟနဝသေန၊ တွေဝခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ခေတသံ၊ ထိုနတ်တို့၏။
သတိသမ္မောသော၊ သတိ မျောက်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းသည်။ ဟောတိ။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခိဉ္ဇာဝသေန၊ မြူးတူးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာဟာရကာလံ၊
အာဟာရအချိန်ကို။ အတိဝတ္တိတွာ၊ လွန်၍။ ဝါ၊ လွန်ခြင်းကြောင့်။ ကာလံ၊
သေချိန်ကို။ ကုဒရာန္တိ။ ကသဝါတိ၊ ကား။ ကသဋ္ဌာ၊ အဖတ်အကာတို့သည်။
နိရောဇော၊ ဩဇာမရှိသော တရားတို့သည်။ (တနယံ၊ ၌၊ စပ)။ ဝဂါဒိသု စ၊
ထုဂအစရှိသည်တို့တွင်၎င်း။ ကယဒုစရိတာဒိသု စ၊ ကယဒုစရိက် အစရှိသည်
တို့တွင်၎င်း။ ဧကမ္ပိ၊ တခုလည်းဖြစ်သော။ ပဏိတံ၊ မှန်မြတ်သော။ ဩဇေန္တိ။
ဩဇာရှိသော တရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ မပါ။ တဿ္ဗာ၊ ရာဂေါ ကသာ-
ဝေါတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၉၂။ အဿာဒဒိဋ္ဌိတိ၊ ကား။ အဿာဒသမ္ပယုတ္တာ၊ သာယာတတ်သော
တဏှာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာ အယူတည်း။ နတ္ထိ ကာမေသု
ဒေါဒသတိ၊ ကား။ ကိလေသကာမေန၊ ကိလေသာကာမဖြင့်။ ဝတ္ထုကာမ-
ပဋိဒံသဝနဒေါသော၊ ဝတ္ထုကာမကို မှီဝဲခြင်း၌ ဖြစ်သော အပြစ်သည်။ နတ္ထိ။
ဣတိ ဝဒတိ၊ ပြောဆို၏။ ပါတဗျတန္တိ၊ ကား။ ပါတဗျဘဝံ၊ သုံးဆောင်ခံစား
တတ်သူ၏ အဖြစ်သို့။ [တဗျပစ္စည်း ကတ္တားဟော။] ပရိဘူဇနံ၊ သုံးဆောင်
ခြင်းသို့။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ ခံတွင်းသို့ ရွှေ့ဆောင်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ စားမျိုးခြင်းသို့။
(အာပဇ္ဇတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေ ဝါဒိ၊ ဤသို့ အဿာဒဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော။ သော၊
ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝတ္ထုကာမေသု၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌။ ကိလေသကာမံ၊ ကိလေ
သာကာမကို။ ပိဝန္တော ဝိယ၊ သောက်သကဲ့သို့။ အဇ္ဈောဟရန္တော ဝိယ၊ ခံတွင်း
သို့ ရွှေ့ဆောင်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ စားမျိုးသကဲ့သို့။ ပရိဘူဇတိ၊ သုံးဆောင်၏။

အတ္တာနုဒိဋ္ဌိတိ၊ ကား။ အတ္တာနံ၊ အတ္တသို့။ အနုဂဏာ၊ အစဉ်လိုက်သော။
ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူတည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ၊ ကား။ လာမကာ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ဒိဋ္ဌိ၊
တည်း။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တော၊ ဤ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့တွင်။
ပဌမာ၊ ပဌမဖြစ်သော အဿာဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဒဿတဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိသည်။
ဟောတိ။ ဒုတိယာ၊ ဒုတိယဖြစ်သော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သည်။
(ဟောတိ) တတိယာ၊ တတိယဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ၊ သည်။

(ဟောတို့) တသွာ၊ ကြောင့်။ တမတ္တံ၊ ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သဿတဒိဋ္ဌိ။ပေ။ အာဒိံ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ။

၉၂၆။ အရတိနိဒ္ဒေသော စ၊ သည်၎င်း။ ဝိဟေသနိဒ္ဒေသော စ၊ သည်၎င်း။ ဝုတ္တတ္ထောယေဝ၊ သည်သာ။ အဓမ္မဿ၊ ဓမ္မ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကျင့်ကို။ စရိယာ၊ ကျင့်ခြင်းသည်။ အဓမ္မစရိယာ၊ မည်၏။ အဓမ္မကရဏံ၊ အဓမ္မကို ပြုခြင်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ဝိသမာ၊ မညီမညွတ်သော။ စရိယာ၊ အကျင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဝိသမဿ၊ မညီမညွတ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံကို။ စရိယာ၊ ကျင့်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသမစရိယာ၊ မည်၏။ ဒေါဝစဿတာပါပမိတ္တတာနိဒ္ဒေသော ထို့သည်။ ဝုတ္တတ္ထာ ဝေ၊ ကုန်သည်သာ။

ပုထုနိမိတ္တာရမ္မဏေသု၊ များစွာသော သုဘနိမိတ် အစရှိသော အာရုံတို့၌။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ နာနတ္ထေသု၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော အာရုံတို့၌။ (ပဝတ္တာ၊ သော။) သညာ၊ သညာသည်။ နာနတ္ထသညာ၊ မည်၏။ [သုဘနိမိတ် အစရှိသော အာရုံတို့၌ဖြစ်သော သညာ။] ဝါ၊ ကား။ ယသွာ၊ ကြောင့်။ ကာမသညာ၊ ကာမသညာသည်။ အညာဝ၊ ဗျာပါဒသညာအစရှိသည် တို့မှ တမျိုးတခြားသတ်တည်း။ ဗျာပါဒါဒိသညာ၊ ဗျာပါဒ အစရှိသော သညာသည်။ အညာ(ဝေ)၊ ကာမသညာ အစရှိသည်တို့မှ တမျိုးတခြားသတ်တည်း။ တသွာ၊ ကြောင့်။ နာနတ္ထာ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော။ သညာ၊ တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤအနက်ကြောင့်လည်း။ နာနတ္ထသညာ၊ မည်၏။

ကောသဇ္ဇပမာဒနိဒ္ဒေသေသု၊ ကောသဇ္ဇနိဒ္ဒေသ ပမာဒနိဒ္ဒေသတို့၌။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ ဝိသဋ္ဌိတ္တဿ၊ လွတ်တားအပ်သော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကုသလဓမ္မဘာဝနာယ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို တိုးပွားစေခြင်း၌။ အနနုယာဂဝသေန၊ အားမထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ လိနုတ္တိတာ၊ တွန့်ဆုတ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ကောသဇ္ဇံ၊ မည်၏။ (ပျင်းရိခြင်း မည်၏။) ပမဇ္ဇနဝသေန၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပမတ္တဘာဝေ၊ မေ့လျော့သူ၏ အဖြစ်သည်။ ပမာဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတ်ဗျော့၊ ၏။ ဒသန္တုတ္တိတာဒိနိဒ္ဒေသော၊ အစရှိသော နိဒ္ဒေသထို့သည်။ ဝုတ္တတ္ထာ ဝေ။

၉၃၁။ အနာဒရိယနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဩဝါဒဿ၊ အဆုံးအမကို။ အနာဒိယနဝသေန၊ မနာယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အနာဒရဘာဝေါ၊ ရှိသေခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ အနာဒရိယံ၊ အနာဒရိယ မည်၏။ အနာဒရိယာကာရော၊ ရှိသေခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ အနာဒရတာ၊ မည်၏။

အနာဒရိယာကာရော။ ။ စာအုပ်တို့၌ “အနာဒရိယနာကာရော” ဟု ရှိ၏။ အနာဒရိယ ဟု ဣပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောပုဒ်၏ နောက်၌ ယု-ပစ္စည်း ထပ်၍မသက်နိုင်သောကြောင့်

သဂရဝါသံ၊ လေးစားအပ်သူနှင့် အတူနေခြင်းကို။ ဝါ၊ ဖြင့်။ အဝသနဋ္ဌေန၊ မနေသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ အဂါရဝဘာဝေါ၊ လေးစားခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ အဂါရဝတာ၊ အဂါရဝတာမည်၏။ သဇေဋ္ဌကဝါသံ၊ အကြီးအကဲနှင့်တကွနေခြင်းကို။ ဝါ၊ ဖြင့်။ အဝသနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အပုတိဿဝတာ၊ ရှေ့နားထောင်ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ် မည်၏။ အနဒ္ဓါတိ၊ ကား။ အနာဒိယနာ၊ ဩဝါဒကို မနာယူခြင်းတည်း။ အနဒ္ဓါယနာတိ၊ ကား။ အနာဒိယနာကာရော၊ ဩဝါဒကို မနာယူသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာတည်း။ အနဒ္ဓါယ၊ ဩဝါဒကို မနာယူခြင်းဖြင့်။ အယိတဿ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ အနဒ္ဓါယိတတ္ထိ၊ ရာ။ အသီလဿ၊ ကောင်းသောသီလမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ အသီလျံ၊ ရာ။ အစိတ္တိကာရောတိ၊ ကား။ ဂရုစိတ္တိကာရဿ၊ အလေးဂရုပြုခြင်းဟူသော စိတ်မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ ပြုခြင်းကို။ အကရဏံ၊ မပြုခြင်းတည်း။ [ဂရုနှင့်စိတ္တိကာရံသည် အဓိပ္ပာယ်တူ၏။]

၉၃၂။ အသဒ္ဓဟာဝေါ၊ သဒ္ဓါမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ အသဒ္ဓိယံ၊ အသဒ္ဓိယမည်၏။ အသဒ္ဓဟနာကာရော၊ မယုံကြည်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ အသဒ္ဓဟနာ၊ အသဒ္ဓဟနာ မည်၏။ ဩဘုပေဘူ၊ အတွင်းတိုင်အောင် ကြံဆ၍။ အနုပဝိသိတွာ၊ အစဉ်အတိုင်း သက်ဝင်၍။ အဂ္ဂဟဏံ၊ မယူခြင်းသည်။ အနောကပ္ပနာ၊ အနောကပ္ပနာမည်၏။ အပ္ပသီဒနဋ္ဌေန၊ မကြည်ညိုခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ အနဘိပ္ပသာဒေါ၊ အနဘိပ္ပသာဒ မည်၏။ (ရတနာသုံးပါး၌ မကြည်ညိုခြင်း မည်၏။) အဝဒညတတိ၊ ကား။ ထဒ္ဓမစ္ဆရိယဝသေန၊ ခက်ထန်သော မစ္ဆရိယ၏အစွမ်းကြောင့်။ ဒေဟိ၊ ပေးပါလော့။ ကရောဟိ၊ ပြုပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနဿ၊ ပြောဆိုအပ်သောစကားကို။ အဇာနတော၊ သိခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်တည်း။ [“အဇာနတော” ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း။]

၉၃၄။ ဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ ဗုဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန၊ ဗုဒ္ဓသဒ္ဓါဖြင့်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်ကုန်

“အနာဒရိယနာကာရော” ဟု မရှိထိုက်၊ “အနာဒရိယာကာရော” ဟုဖြစ်စေ၊ “အနာဒရိယနာကာရော” ဟု ဖြစ်စေ တမျိုးမျိုးသာ ရှိထိုက်သည်။ [“အနာဒရဿ ဘာဝေါ အနာဒရတာ” ဟု ပြုပါ။]

အနဒ္ဓါတိ အနာဒိယနာ။ ။ အနဒ္ဓါကို န+အဒ္ဓါ ဟုခွဲ၊ အာ+ဒါဓာတ်ဘောဟောကိုပဇည်းကိုချေ၊ အာဒိယတေ အဒ္ဓါ၊ န+အဒ္ဓါ အနဒ္ဓါ၊ ဤသို့ကြစေလို၍ “အနာဒိယနာ” ဟုဖွင့်သည်။ ဋီကာ၌ နှစ်နည်း ဖွင့်ဦးလတ္တံ့။ ။

ဝဒည။ ။ ဝဒိယတေတိ ဝဒေါ၊ ပေးပါ၊ ပြုပါဟု ပြောဆိုအပ်သောစကား။ ဝဒံ+ဇာနာတိတိ ဝဒည။ န+ဝဒည အဝဒည၊ အဝဒညနော+ဘာဝေါ အဝဒညုတ၊ ထို့ကြောင့် “ဝဒ” ကို “ဝစနဿ” ဟု ဖွင့်သည်။

သံညီသာ။ အသမေတုကမ္ပတာတိ။ ကား။ တေသံ။ ထိုဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့၏။ သမိပံ။ အနီးသို့။ အဂန္တုကမ္ပတာ။ သွားခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ [သံကို သမိပံဟု၎င်း၊ တေကို ဂန္တုဟု၎င်း ဖွင့်သည်။] သဒ္ဓမ္မံ အရသာတုကမ္ပတာတိ။ ကား။ သတ္တတ္တိံ သ။ သော။ ဗောဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သဒ္ဓမ္မောနာမ။ သဒ္ဓမ္မမည်၏။ တံ။ ထိုသုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အသုဏိတုကာမာ။ နာခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ အနုဂ္ဂဟေတုကမ္ပတာတိ။ ကား။ န ဥဂ္ဂဟေတုကာမတာ။ သင်ယူခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။

ဥပါရမ္မစိတ္တတာတိ။ ကား။ ဥပါရမ္မစိတ္တဘာဝေါ။ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော စိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ကတမော။) [“အာရမ္မ”သဒ္ဓါသည် “ဝိကောပန” အနက်ကို ဟော၏။ ထို “ဝိကောပန”ကို “ချုပ်ချယ်”ဟု ရှေးကပေးကြသည်။] ပန။ ဆက်။ ယသ္မာ။ ကြောင့်။ သော။ ထိုကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သောစိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသည်။ အတ္တတော။ အနက်အားဖြင့်။ ဥပါရမ္မောဝ။ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဒေါသသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်သာ။ ဟောတိ။ တသ္မာ။ ကြောင့်။ တံ။ ထိုကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော စိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ ဒေသေတိ။ ငှါ။ တတ္ထ။ ပေ။ အာဒိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ။ ထို တတ္ထ ကတမော ဥပါရမ္မော အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဥပါရမ္မဝဒေသန။ ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပါရမ္မော မည်၏။ ပုနပုနံ။ ထပ်။ ဥပါရမ္မော။ ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ အနုပါရမ္မော မည်၏။ ဥပါရမ္မနာကာရော။ ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ ဥပါရမ္မနာ မည်၏။ ပုနပုနံ။ ထပ်။ ဥပါရမ္မနာ။ ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ အနုပါရမ္မနာ မည်၏။ အနုပါရမ္မိတံ။ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ။ တည်း။ အနုပါရမ္မိတတ္ထံ။ ရာ။

ဥညာတိ။ ကား။ ဟေဋ္ဌာ။ အောက်၌။ ကတွာ။ ပြု၍။ ဇာနနာ။ သိခြင်းတည်း။ [ဥသည် “အဝ”၏ ကာရိယံတည်း။ ထို “အဝ”ကို “ဟေဋ္ဌာ ကတွာ”ဟု ဖွင့်သည်။] အညာတိ။ ကား။ အဝဇာနနာ။ အောက်ချ၍ သိခြင်းတည်း။ ပရိဘဝနံ။ လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပရိဘဝေါ။ မည်၏။ ရန္တဿ။ အပေါက်အကြားကို။ ဂဝေသိတာ။ ရှာမှီးခြင်းတည်း။ ရန္တဂဝေသိတာ။ အပေါက်အကြားကို ရှာမှီးခြင်း။ ဝါ။ ကား။ ရန္တံ။ ကို။ ဂဝေသိတိ။ ရှာမှီးတတ်၏။ ဣတိ။ ကြောင့်။ ရန္တဂဝေသိ။ မည်၏။ တဿ။ ထို အပေါက်အကြားကို ရှာမှီးတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ။ တည်း။ ရန္တဂဝေသိတာ။ ရာ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ။ ကား။ အယံ။ ဤကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ပရဝဇ္ဇာနုပဿနလက္ခဏော။ သူတပါးအဖြစ်ကို ရှုခြင်း

ရန္တဂဝေသိတာ။ ။ဂဝေသောတိ ဘောဟော တ ပဋည်း။ ဣ အာဂံ ဣတ္ထိဇောတက အာပဋည်း။ ဤသို့ ပဋမနည်း၌ကြပါ။ “အပေါက်အကြား” ဟူသည် သူတပါးအပေါ်၌ နှိပ်စက်ဘိရန် အပြစ်ပြောဖို့ရန် သူတပါး၏ ချွတ်ယွင်းချက်တည်း။

လက္ခဏာရှိသော။ ဥပါရိမ္မော နာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ယေန၊ ယင်းဥပါရိမ္မ
 နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ယထာနာမ၊ ဥပမာမည်သည်
 ကံဘ်း။ တန္နကံဗော၊ အပ်ချုပ်သမားသည်။ သာဋကံ၊ အဝတ်ကံ။ ပသာရေတွာ၊
 ဖြန့်၍ဆီခွမေဝအပေါက်ကိုသာ။ (ချုပ်ဖို့ရန် အပေါက်ကိုသာ။) ဩလောကေ-
 တိ(ယထာ)၊ ကြည့်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤ အတူသာလျှင်။ ပရထံ၊ သူတပါး၏။
 သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဂုဏေ၊ တို့ကို။ မက္ခေတွာ၊ ချေဖျက်၍။ အဂုဏေသယေဝ၊
 ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်တို့၌သာ။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ (စိတ်အားဖြင့်) တည်၏။

၉၃၆။ အယောနိသောမနသိကာရောတိ၊ ကား။ အနုပါယ မနသိကာရော၊
 စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း
 တည်း။ အနိစ္စေ နိစ္စန္တိ၊ ကား။ အနိစ္စေယေဝ၊ မမြဲသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝတ္ထု-
 သို့၊ ဝတ္ထု၌။ (ခန္ဓာ၅ပါးဟူသောဝတ္ထု၌)။ ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။
 ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပဝတ္ထော၊ သော။ (မနသိကာရေ၌စပ်)။ ဒုက္ခေ သုခန္တိ အာဒိသု-
 ပိ၊ အစရှိသောပိဋ်တို့၌လည်း။ ဧသေ နယော၊ သစ္စင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်နေဝါတိ၊ ကား။
 စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနံ၊ တို့အား။ အနန္တလောမဝေသန၊ မလျော်သည်၏
 အစမ်းဖြင့်။ (အာဝဋ္ဌနာ၌စပ်။) စိတ္တဿ အာဝဋ္ဌနာတိအာဒိနိ၊ အစရှိကုန်
 သော။ သဗ္ဗာနိစိ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့သည်လည်း။ အာဝဋ္ဌနဿေဝ၊ အာဝဋ္ဌန်း
 ၏သာ။ ဝေဝစနာနေဝ၊ ဝေဝစိတို့သာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ဟိ၊ ချဲ့။
 အာဝဋ္ဌနံ၊ အာဝဋ္ဌန်းသည်။ ဘဝဂံစိတ္တံ၊ ဘဝင်စိတ်ကို။ အာဝဋ္ဌေတိ၊ ပြန်လည်
 စေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စိတ္တဿ အာဝဋ္ဌနာ၊ မည်၏။ အနု အနု၊
 အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ အာဝဋ္ဌေတိ၊ ပြန်လည်စေသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အနာဝဋ္ဌနာ၊ မည်၏။ [“အနာဝဋ္ဌနာ၊ မလည်စေခြင်း”ဟု အနက်ပေးမှားစရာ
 ရှိသောကြောင့် “အနာဝဋ္ဌနာ”ဟု ရှိသော သိဟိန္ဒူမ္မကံ ကောင်းသည်။] အာ-
 ဘုဇတိ၊ နှလုံးသွင်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘောဂေါ၊ အဘောဂမည်၏။
 ဘဝဂံ၊ ရမ္မဏတော၊ ဘဝင်၏အာရုံမှ။ အညိ၊ အခြားသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။
 သမန္နာဟရတိ၊ ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်၏။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းတတ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သမန္နာဟာရော၊ မည်၏။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ထိုဘဝင်၏အာရုံမှတပါး
 သော အာရုံကိုပင်။ အတ္တာနံ၊ မိမိဟူသော မနသိကာရသို့။ အနုပဋိတွာ အနုပဋိ-
 တွာ၊ အစဉ်လိုက်၍ အစဉ်လိုက်၍။ ဥပုဇမာနံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ မနသိ၊ စိတ်၌။
 ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနသိကာရော၊ မည်၏။

မနသိကာရော။ စိတ်၌ အာရုံကို ပြုတတ်သောတရားဟူသည် အာဝဋ္ဌန်းတည်း၊
 ထို့ကြောင့် “တဒေဝ အာရမ္မဏံ”ကို မနသိကာရောတိ ခွဲစပ်၊ အတ္တာနံ အနုပဋိတွာ အနုပဋိတွာ
 အရ မိမိဟူသည် မနသိကာရ ဟူသော အာဝဋ္ဌန်းပင်တည်း။ အနုပဋိတွာ အနုပဋိတွာ၊
 အစဉ်လိုက်၍ အစဉ်လိုက်၍ ဟူသည် “တဒေဝအာရမ္မဏံ” အရ ထိုအာရုံသို့ အစဉ်

ကရောတီတိ၊ ကား။ ငှပေတိ၊ ထား၏။ [မန်သိကဲ့သို့ အာဓာရနှင့်တူသော ကရဓာတ်သည် ငှပနအနက်ကို ဟော၏။] အယ် ငှစတီတိ၊ ကား။ အယ် အနု-ပါယမနသိကာဒရာ၊ ဤစီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်း မဟုတ်သော အားဖြင့် စိတ်၌ထားတတ်သော တရားကို။ ဥပ္ပထမနသိကာရလက္ခဏောလမ်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ အယောနိသောမနသိကာရောနာမ၊ အယောနိသောမနသိကာရမည်၏ဟူ၍။ ငှစတီ။ တဿ၊ ထို အယောနိသောမနသိကာရ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခာဒိနိ၊ ဒုက္ခ အစရှိကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ ထို့ကို။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။ အာဝဇ္ဇိတုံ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ။

ကုမ္မဂ္ဂဒသဝနာနိဒ္ဒေသေ၊ ယံ ကုမ္မဂ္ဂံ၊ အကြင်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသော မမှန်သော လမ်းကို။ သေဝတော၊ မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သေဝနာ၊ မှီဝဲခြင်းကို။ ကုမ္မဂ္ဂဒေဝနာ-တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စာဘိ၊ တံ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသော မမှန်သောလမ်းကို။ ဒသေတုံ၊ ငှ။ တတ္ထကဘမော၊ ကမ္မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူသော။ ဒုတိယပုစ္ဆာ၊ ဒုတိယပုစ္ဆာကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောပုစ္ဆာတို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ် အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

ဥပဇ္ဇ၊ စတုက္ကနိဒ္ဒေသေ။ တဏှပြုဒေသု၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းတို့တွင်။ စီဝရ-ဟေတူတိ၊ ကား။ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရပ်၌။ မနာပံ၊ စိတ်ကိုတိုးပွားစေတတ်သော။ ဝါ၊ စိတ်ဖြင့်ရောက်အပ်သော။ ဝါ၊ မြတ်နိုးဘွယ် ကောင်းသော။ စီဝရံ၊ ကို။ လဘိဿာမိ၊ ရပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စီဝရကာရဏာ၊ သင်္ကန်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (တဏှာ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ ဘဝါဘဝ-ဟေတူတိ ဣတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဣတိတိ၊ ဣတိဟူသော သဒ္ဓါသည်။ နိဒဿ-နတ္ထေ၊ ညွှန်ပြခြင်းအနက်၌။ (ပဝဒတ္တာ) နိပါတော၊ တည်း။ စီဝရဒိဟေတု၊ သင်္ကန်းအစရှိသောအကြောင်းကြောင့်။ (တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ယထာ၊ ဖြစ်တတ် သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဘဝါဘဝဟေတူပိ၊ မှန်မြတ် သာ၍မှန်မြတ်သော ဆီ ပျား တင်လဲ အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းကြောင့်လည်း။ (တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဣတိ အတ္ထော။ စ၊ ဆက်။ ဘဝါဘဝေါတိတ္ထေ၊ ၌။ ပဏီတပဏီတတရနိ၊ မှန်မြတ်ကုန်၊ သာ၍မှန်မြတ်ကုန်သော။ တေလမဇေယဏိတာဒိနိ၊ ဆီ ပျားရည်၊ တင်လဲ အစ ရှိသည်တို့ကို။ အခိပေဘာနိ။ [ဘဝါဘဝ၏ သဒ္ဓတ္တနှင့်အရကောက်ကို ဋီကာ၌

လိုက်ခြင်းတည်း။ ထိုကြောင့် ဥပ္ပဇ္ဇမာနေဟု မရှိသင့်၊ တဒေဝ အာရမ္မဏ်နှင့် အရတူအောင် ဥပ္ပဇ္ဇမာနဟုသာ ရှိသင့်သည်။ ယောဇနာ၌ကား ဥပ္ပဇ္ဇမာနေပုဒ်ကို အမှန်ယူ၍ မန်သိ၏ သေသနဟု ဆိုလေသည်။

ကြည့်ပါ။] ပန၊ဆက်။ စတုန္ဒ၊ကုန်သော။ ဣမေသံ တဏှုပ္ပါဒါနံ၊ ဤတဏှာ၏ ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို။ ပဟာနတ္ထာယ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဋိပါဠိယာဝ၊ အစဉ် အားဖြင့်သာလျှင်။ စတ္တာရော ကုန်းဒသာ။ အရိယဝံသာ၊ အရိယဝံသဘုရားတို့ကို။ ဒေသိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဂတိဂမနေသု၊ အဂတိဂမနတို့တွင်။ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိတိ၊ ကား။ ဆန္ဒနန္ဒ ပေမေန၊ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ [ဆန္ဒစေတသိက်ကိုယူမည်စိုး၍ “ပေမေန”ဟု ဖွင့်သည်။] အဂတိံ ၊ မရောက်ထိုက်သော အပြုအမူသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ အကတ္တဗ္ဗံ၊မပြုထိုက်သော အပြုအမူကို။ ကရေတိ။ ပရပဒေသုပ၊ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိအစရှိသော နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဒေသေ နယော။ တတ္ထ၊ ထိုဆန္ဒာ-ဂတိံ ဂစ္ဆတိ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ အယံ၊ ဤသူသည်။ မေ ငါ၏။ မိတ္ထော၊ မိတ်ဆွေတည်း။ (ဣတိ)ဝါ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍သော်၎င်း။ သန္နိဋ္ဌော၊ ထိုဤအရပ် ပေါင်းဆုံလတ်၍ မြင်အပ်ဘူးသူတည်း။ (ဣတိ)ဝါ၊ ၎င်း။ သမ္ဘတ္တော၊အတူတကွ ဆည်းကပ်ဖော် ဆည်းကပ်ဘက်တည်း။ (ဣတိ) ဝါ၊ ၎င်း။ ဉတကော၊ဆွေမျိုး တည်း။ (ဣတိ) ဝါ၊ ၎င်း။ မေ ငါ့အား။ လုဉ္ဇံ၊ တံစိုးလက်ဆောင်ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ ဆန္ဒဝသေန၊ ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အသာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင် မဟုတ်သူကို။ သာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်ကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊ ဤသို့ပြုသူသည်။ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ၊ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိမည်၏။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ မေ၊၏။ ခဝရီ၊ရန်သူတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပကတိဝေရဝသေန ဝါ၊ ပင်ကိုယ်ရန်၏ အဖြစ် ကြောင့်ဒသင်္ဂဏ်း။ တစ်ဏှပုဒ္ဓကောဝေသေနဝါ၊ ထိုခဏ၌ဖြစ်သော ဒေါသ၏ အစွမ်းကြောင့်သော်၎င်း။ သာမိကံ၊ ကို။ အသာမိကံ၊ ကို။ ကရေတိ။ အယံ သည်။ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ မန္တတ္ထာ၊ ညံ့ဖျင်းသင်္ချာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ မောမုဟတ္ထာ၊ လွန်စွာကော့ခဝ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယိဝါ တံဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြာ သော စကားကို။ ဝတ္တာ၊ ပြောဆို၍။ အသာမိကံ သာမိကံ ကရေတိ။ အယံမောဟဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ။ ပန၊ ကား။ ယော၊သည်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ ရာဒေဝလ္လဘော၊ မင်းကျွမ်း ဝင်သူတည်း။ မေ ငါ၏။ အနတ္တမ္ပိ၊ စီးပွားမဲ့ကိုလည်း။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ (ဣတိ) ဝါ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍သော်၎င်း။ (အယံ၊ သည်။) ဝိသမနိသိတော၊

အရိယဝံသ။ ။...စတ္တာရော အရိယဝံသာတိ စိဝရေန သန္တောသော၊ ပိဏှုပိတေန သန္တောသော၊ သေနာသနေန သန္တောသော၊ ဘာဝနာရာမန္တံ စတ္တာရောဝိတ္တာရော၊ ပန အင်္ဂုတ္တရနိကာယေ စတုက္ကနိပိတေ စတ္တာရောမေ သိက္ခဝေ အရိယဝံသာ အဋ္ဌညာ၊ ရတ္တညာ၊ ဝံသညာ၊ ပေါရာဏာထိ အာဒိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။—ယောဝနာ။

မညီမမျှသော လူမိုက်စသည်ကို မှီ၏။ မေ အနတ္တမ္ပိ ကရေယျ။ (ဣတိ)ဝါ၊ ၎င်း။
ဘိတော၊ ကြောက်သည်။ (ဟုတွာ) အသာမိကံ သာမိကံ ကရေတိ။ အယံ
ဘယာဂတိ ဂစ္ဆတိ နာမ။

ဝါ ပန၊ တနည်းကား။ (များသောအားဖြင့် လူဝတ်ကြောင်တို့၏ အဂတိ
လိုက်ပုံမှတစ်ပါး၊ ရဟန်းဘို့၏ အဂတိလိုက်ပုံကား။) ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။
ဘာဇိယဋ္ဌာနေ၊ ဝေဘန်အပ်ရာဌာန၌။ ကိဉ္ဇိ၊ တစ်ခုတစ်ခုသောဝတ္ထုကို။ ဘာဇေ-
န္တော၊ ဝေဘန်လသော်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ မေ၊ ငါ၏။ ပေ၊ ဣတိ၊ သို့။ ပေမ-
ဝသေန၊ ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အတိ၊ ရက်၊ အပိုအလွန်ကို။ ဒေတိ၊ အယံ မေ
ဝေရိ။ ဣတိ၊ ဧဝံသေန၊ မုန်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဦနကံ၊ ယုတ်လျော့သည်
ကို။ ဒေတိ။ မောမူဟတ္တာ၊ လွန်စွာ တွေ့ဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိန္နာဒိန္နံ၊
ပေးအပ်ပြီး မပေးအပ်သေးကို။ အဇာနမာနော၊ မသိသည်။ (ဟုတွာ)။ ကဿစိ၊
အချို့သူအား။ ဦနကံ၊ ကို။ (ဒေတိ)။ ကဿစိ အဓိကံ ဒေတိ။ အယံ၊ သည်။
ဣမသ္မိံ၊ ဤဝတ္ထုကို။ အဒိယမာနေ၊ မပေးအပ်သော်။ မယံ၊ ငါ၏။ အနတ္တမ္ပိ
ကရေယျ။ ဣတိ၊ သို့။ ဘိတော ကဿစိ အတိရေကံ ဒေတိ။ စတုပ္ပိဓေပဝါ၊
လေးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယံကာနုက္ကမေန၊
အကြင်အကြင် အစဉ်အားဖြင့်။ ဆန္နာဂတိအာဒိန္နံ၊ ဆန္နာဂတိ အစရှိသည်
တို့ကို။ ဂစ္ဆတိ နာမ၊ လိုက်သွားသည်၏။ အရိယာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
တောယံ၊ ဤဆန္နာဂရှိသည်ဖြင့်။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့
အရိယာတို့၏ မဖြစ်ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။) အဂတိ၊ အဂတိမည်၏။ ဣမိနာ၊
ဤဆန္နအစရှိသည်ဖြင့်။ အနရိယာ၊ အရိယာ မဟုတ်သူတို့သည်။ အဂတိ၊
မဖြစ်သင့်သော အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ဖြစ်သင့်သော
အဖြစ်သို့ ရောက်ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဂတိဂမနံ၊ မည်၏။ ဣဒိဒယံ၊
ဤအဂတိ အဂတိမာန ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းကို။ စတုန္နမ္ပိ၊ လေးပါးကုန်သော
အဂတိတို့၏လည်း။ ဂါ၊ တို့နှင့်လည်း။ သာဓာရဏဝသေန၊ ဆက်ဆံခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊

ဆန္နန္နံ၊ ချစ်ခြင်းကြောင့်။ ဂမနံ၊ မဖြစ်သင့်သောအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းတည်း။
ဆန္နဂမနံ၊ ခြင်း။ ဣဒိ၊ ဤဆန္နဂမနံဟူသောပုဒ်ကို။ ဒေါသာဒိန္နံ၊ ဒေါသ အစရှိ
သည်တို့၏။ အသာဓာရဏဝသေန၊ မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သက-
ပက္ခရာဂန္တု၊ မိမိဘက်၌ တပ်မက်ခြင်းကို၎င်း။ ပရပက္ခဒေါသန္တု၊ သူတပါးဘက်၌
စိတ်ဆိုးခြင်းကို၎င်း။ ပုရေက္ခတွာ၊ ရွှေသွားပြု၍။ အသမဂ္ဂဘာဝေန၊ မညီမညွတ်
သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂမနံ၊ မဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ဆန္နစသည်သည်။ ဝဂ္ဂမနံ၊
ဝဂ္ဂမနံ မည်၏။ ဣဒိ၊ ဤဝဂ္ဂမနံ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဆန္နဒေါသသာဓာရဏ-
ဝသေန၊ ဆန္နတို့၏ ဒေါသတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဝါရိနော၊

ရေ၏။ ယထာနိန္ဒါ၊ အကြင်အကြင်နိမ့်သောအရပ်သို့။ ဂမနံဝိယံ၊ သွားခြင်းကဲ့သို့။
 (ယထာနိန္ဒါ၊ အကြင်အကြင် ဆန္ဒအစရှိသည်ဖြင့် ညွတ်ရာပုဂ္ဂိုလ်သို့။ ဂမနံ၊
 တည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝါရိဂမနံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤဝါရိဂမနံဟူသောပုဒ်ကို။
 စတုန္ဒပိ၊ လေးပါးကုန်သော ဆန္ဒဂတိ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ သာဓာရဏ-
 ဝသေန၊ ဆက်ဆံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ။

ဝိပရိယာသေသု၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်တတ်သောတရားတို့၌။ (အတ္ထော
 ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အနိစ္စ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ အနိစ္စ အစရှိကုန်သော။ [အာဒိဖြင့် ဒုက္ခ အနတ္တ
 အသုဘတို့ကိုယူ။] ဝတ္ထုနံ၊ ဝတ္ထုတို့ကို။ နိစ္စန္တိ အာဒိနာ၊ နိစ္စ အစရှိသော။
 နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဝိပရိတတော၊ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ အသန္တိ၊ ဖြစ်တတ်
 ကုန်၏။ [“သေန္တိ” ဟု ရှိသည်ကား ပါ၌ပျက်။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပရိယာသ၊
 ဝိပရိယာသတို့ မည်၏။ သညာယံ၊ သညာ၏။ ဝိပရိယာသော၊ ဖောက်ဖောက်
 ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းသည်။ သညာဝိပရိယာသော၊ ၏။ ဣတရေသု၊ သညာဝိပရိ
 ယာသမ္ပ တပါးကုန်သော။ ဒွိသုပိ၊ စိတ္တဝိပရိယာသ ဒိဋ္ဌိဝိပရိယာသ ဟူသော
 နှစ်ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဝေဝ နယော။

ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတေ၊ ဤဝိပရိယာသတရား လေးပါးတို့သည်။ စတုန္ဒ၊
 ကုန်သော။ ဝတ္ထုနံ၊ ဝတ္ထုတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ တို့သည်။
 (ဟောန္တိ)။ ယေသု ဝတ္ထုသု၊ ယင်းလေးပါးသောဝတ္ထုတို့၌။ သညာဒိနံ
 သညာ အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဒွါဒေသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။
 တေသု၊ ထို တဆယ့်နှစ်ပါးသော ဝိပရိယာသတို့တွင်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးသော
 ဝိပရိယာသတို့ကို။ သောဘာပတ္ထိမဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္ထိမဂ်သည်။ ပဟိယန္တိ၊
 ပယ်အပ်ကုန်၏။

ဝိပရိယာသေသု ပေ။ ဝိပရိယာသ။ ။ နောက်၌ “သညာစိတ္တဝိပလ္လာသ” ဟုရှိ၏။
 ဝိပလ္လာသ၌ ဝိ+ပရိ+အသဓာတ် ဏပစ္စည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးသကဲ့သို့ ဝိပရိယာသပုဒ်၌လည်း
 ဝိ+ပရိ+အသဓာတ် ဏပစ္စည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးရသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိပလ္လာသနှင့် အလားတူ
 “ဝိပရိယာသ” ဟု ပါဠိမန်ရှိပါစေ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဝိပရိယေသေသု” ဟုရှိ၏။ အသ
 ဓာတ်ဖြစ်၍ “အသန္တိ” ဟုသာ ရှိရမည်။ “သေန္တိ” ဟု မရှိရ။ နောက်၌ “ယေသု ဝတ္ထုသု”
 ဟု အာဓာရ ရှိပုံကိုကြည့်၍ “အနိစ္စာဒိနိ ဝတ္ထုနံ” ဟု မရှိသင့်။ “အနိစ္စာဒိသု ဝတ္ထုသု” ဟု
 အာဓာရဖြင့်သာ ရှိသင့်သည်။

အဋ္ဌ၊ ပေ။ ပဟိယန္တိ။ ။ သောတာပတ္ထိမဂ်သည် “အနိစ္စေ၊ နိစ္စံ၊ ဒုက္ခေ သုခံ၊ အနတ္တနိ
 အတ္တာ၊ အညုဘေ သုဘ” ဟူသော လေးဌာနတို့၌ သညာဝိပလ္လာသကို၎င်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကို
 ၎င်း ပယ်နိုင်၏။ ဤသို့ လေးဌာန နှစ်လုံးဖြစ်သောကြောင့် “အဋ္ဌ၊ ပေ။ ပဟိယန္တိ” ဟုဆိုသည်။

အသုဘေ သုဘန္တိ၊ ဟူသော။ သညာစိတ္တ ဝိပလ္လာသ၊ သညာစိတ္တ ဝိပလ္လာသတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ တနုကာ၊ နည်း ပါးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ သည်။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဒုက္ခေ သုခန္တိ၊ ဟူသော။ သညာစိတ္တ ဝိပလ္လာသ၊ တို့ကို။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ သည်။ ပဟိယန္တိ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အနရိယ ဝေါဟာရေသု၊ အနရိယ ဝေါဟာရတို့၌။ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။) အနရိယဝေါဟာရတံ၊ ကား။ အနရိယာနံ၊ အရိယာ မဟုတ်ကုန် သော။ လာမကာနံ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်သော ပုထုဇဉ်တို့၏။ ဝေါဟာရာ၊ ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုခြင်းတို့သည်။ (စတ္တာရော ဌာဝံ။) ဒိဋ္ဌဝါဒိတာတိ၊ ကား။ မယာ ငါသည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါဒိဘာ၊ ပြောဆိုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ် ၏ အဖြစ်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အနရိယ ဝေါဟာရတို့၌။ တံတံ သမု-ဋ္ဌာပိက မေတနာဝသေန၊ ထိုထို စကားကို ဖြစ်စေတတ်သော စေတနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဒ္ဓေန၊ အသံနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ စေတနာ၊ စေတနာကို။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝုတ္တမေဝ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သည်သာ။ ဒုတိယစတုက္ကေပိ၊ ဌ်လည်း။ သေဝ နုသော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အရိယော၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဒိသ္မာ၊ မမြင်ရမူ၍။ ဝါ၊ မမြင်ရဘဲ။ မယာ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဗါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ မယာ န ဒိဋ္ဌံ၊ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဝတ္တာ နာမ၊ ပြောဆိုတတ်သူမည်သည်။ နတ္ထိ၊ အနရိယောဝ၊ အရိယာ မဟုတ် သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဧဝံ ဝေဒိတံ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝဒန္တဿ၊ ပြောဆို သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဒ္ဓေန၊ နင့်၊ သဟ၊ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ တော စေတနာ၊ တို့ကို။ အနရိယဝေါဟာရတံ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒုစ္စရိတေသု၊ ဒုစ္စရိတ စတုက္က တို့တွင်။ ပဌမစတုက္ကံ၊ ကို။ ဝေရစေတနာ-ဝသေန၊ ရန်ကိုပွဲကြောင်း စေတနာနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယ စတုက္ကကို။ ဝစိဒ္ဓုရိဘဝသေန၊ ဝစိဒ္ဓုရိဘနှင့် စပ်သဖြင့်။ (ဝုတ္တံ)။ ဘယေသု၊ ဘယစတုက္ကတို့တွင်။ ပဌမစတုက္ကံ၊ ဌ်၊ ဇာတိံ၊ ဇာတိကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဇာတိဘယံ၊ မည်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဇရာဘယံ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေဝ နုယော၊ ဒုတိယ-

အသုဘေ သုဘံ၊ ဒုက္ခေ သုခံ။ ။ဤ နှစ်ဌာန၌ သညာဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသတို့ကို မပယ်နိုင်သေး။ ထိုသို့ အသုဘေ သုဘံ ဟူသော သညာ စိတ္တ ဝိပလ္လာသ “ဒုက္ခေ သုခံ” ဟူသော သညာ စိတ္တ ဝိပလ္လာသကို မပယ်နိုင်သေးသောကြောင့် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဂုဏ်တို့၌ သူ့ဘုရား၊ သူ့ဘုရား ထင်မှားသေးရကား ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသေးသည်။

စတုက္ကေ၊ ဌိ။ ရုဇတော၊ မင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဘယံ၊ ဘေးသည်။ ရာဇဘယံ၊ မည်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော စောရဘယံ အစရှိသော ပုဒ် တို့၌လည်း။ သေဝ နယော။

တတိယစတုက္ကေ၊ ဌိ။ စတ္တာရိဘယာနိတိ၊ ကား။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌိ။ ဥဒကံ၊ ရေသို့။ ဩရောဟန္တဿ၊ သက်ဆင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွက်။ ဝုတ္တဘယာနိ၊ ဟောတော်မူ အပ်သော ဘေးတို့သည်။ (စတ္တာရိ ဌိဘပံ။) ကိချ၊ ချုံ။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌိ။ မဟိန္ဒဝိစိ နာမ၊ မဟိန္ဒလှိုင်းမည်သည်။ သဠိယောဇနာနိ၊ ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်တို့တိုင်တိုင်။ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တက်၏။ ဂင်္ဂါဝိစိ နာမ၊ ဂင်္ဂါလှိုင်းမည်သည်။ ပဏ္ဍာသယောဇနာနိ၊ ယူဇနာငါးဆယ်တို့တိုင်တိုင်။ (ဥဂ္ဂစ္ဆတိ)။ ရောဟဏဝိစိ နာမ၊ ရောဟဏလှိုင်းမည်သည်။ စတ္တာသိသ ယောဇနာနိ၊ ယူဇနာလေးဆယ်တို့ တိုင်တိုင်။ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ ဝေရူပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော။ ဥမိယော၊ လှိုင်း တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဘယံ၊ ဘေးသည်။ ဥမိဘယံ နာမ၊ မည်၏။ ကုမ္ဘိလတော၊ မိကျောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဘယံ၊ တည်း။ ကုမ္ဘိလဘယံ၊ ဘေး။ ဥဒကာဝဋ္ဋတော၊ ရေဝဲကြောင့်။ (ဥပ္ပန္နံ) ဘယံ၊ တည်း။ အာဝဋ္ဋဘယံ၊ ဘေး။ စဏ္ဍာစစ္ဆော၊ ကြမ်းတမ်းသော ငါးကို။ သုသုကာ၊ သုသု ကာ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ။ တတော၊ ထို ကြမ်းတမ်းသော ငါးကြောင့်။ (ဥပ္ပန္နံ) ဘယံ၊ တည်း။ သုသုကာဘယံ၊ ကြမ်းသောငါးကြောင့် ဖြစ်သောဘေး။ [သုသု ကာကို အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ “ငါးပူဘင်း။ ဝါ၊ လင်ပိုင်”ဟု ပေးသည်။]

စတုတ္ထစတုက္ကေ၊ ဌိ။ အတ္တာနုဝါဒဘယန္တိ၊ ကား။ ပါပကမ္မိနော၊ မှကောင်း မှုကံ၌သော။ အတ္တန္နံ၊ မိမိကို။ အနုဝဒန္တဿ၊ စွပ်စွဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဘယံ၊ ဖြစ်သော ဘေးတည်း။ ပဋုဇုဝါဒဘယန္တိ၊ ကား။ ပဋုဿ၊ သူတပါး၏။ အနုဝါဒတော၊ စွပ်စွဲခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဘယံ၊ ဒဏ္ဍဘယန္တိ၊ ကား။ အဂါရိကဿ၊ အိမ်၌ တည်သူ လူဝတ်ကြောင့်၏ အပေါ်၌။ ရညာ၊ မင်းသည်။ ပဝတ္တိတဒဏ္ဍံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ဒဏ်ကို။ (ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇန က ဘယံ၊ ဖြစ်သော ဘေးတည်း။) အနဂါရိကဿ၊ အိမ် မရှိသော ရဟန်း၏ အတွက်။ ဝိနယဒဏ္ဍံ၊ ဝိနည်း၌ လာသော ဒဏ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဘယံ၊ တည်း။ ဒဂ္ဂတိဘယန္တိ၊ ကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အပါယေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဘယံ။ ဣတိ၊ သို့။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ စတုက္ကေဟိ၊ ဤ စတုက္ကေတို့ဖြင့်။ သောဠဿ၊ ကုန်သော။ မဟာဘယာနိ နာမ၊ ကြီးစွာသော ဘေးတို့ မည်သည်ကို။ ကထိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဒိဋ္ဌိစတုက္ကေ၊ ဌိ။ တိမ္မရူကဒိဋ္ဌိ နာမ၊ တိမ္မရူကပရိပိုင်၏ ဒိဋ္ဌိမည်သည်ကို။ ကထိတာ၊ အပ်ပြီ။ [ဤ ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] တတ္ထ၊ ထို ဒိဋ္ဌိစတုက္ကေ၌။ သယံ ကဏ်သုခ ဒုက္ခန္တိ၊ ကား။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။

ဝါ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတော၊ အဖန်ဖန်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။
 ဝေဒနာယ ဝေ၊ ဝေဒနာသည်ပင်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကို။ ကတာ၊ ပြုအင်ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဝေသတိ၊ ဤသို့
 ဖြစ်လသော်။ တဿ၊ ဝေဒနာယ၊ ၎င်း။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ဝေဒနာကိုပြုမီ ရှေ့၌လည်း။
 အတ္တိဘာ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယံ ဤ
 ဒိဋ္ဌိသည်။ သဿတဒိဋ္ဌိ နာမ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ မည်သည်။ ဟေတိ၊ ၎င်း။ သစ္စတော
 ထေတတောတိ၊ ကား။ သစ္စတော၊ မှန်သောအားဖြင့်။ ထိရတော၊ ခိုင်မြဲသော
 အားဖြင့်။ (ဥပ္ပန္နာ ဒိဋ္ဌိ ၌ပင်။) ပရံကတန္တိ၊ ကား။ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနတော၊ ပစ္စုပ္ပန်
 ဝေဒနာမှ။ အည၊ အခြားသော။ ဝေဒနာကာရဏံ၊ နောက်နောက် ဝေဒနာ၏
 အကြောင်းဖြစ်သော။ ဝေဒနတ္တာနံ၊ ဝေဒနာဟူသော အတ္တကို။ သမနုပဿ-
 တော၊ အဖန်ဖန်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ [ဥပ္ပန္နာ ဒိဋ္ဌိ ၌ပင်။] အညာယ၊
 သော။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ အယံ ဝေဒနာ၊ ဤသုခ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ ကတာ၊ ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။ ဝေသတိ၊ သော်။ ပုရိမာယ၊ ရှေ့ဖြစ်သော။
 ကာရဏဝေဒနာယ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ဝေဒနာ၏။ ဥစ္စေဒေါ၊ ပြတ်စဲခြင်း
 သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤဒိဋ္ဌိသည်။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ နာမ၊
 မည်သည်။ ဟေတိ၊ [နောက် ဝေဒနာဖြစ်ချိန်၌ ရှေ့ဝေဒနာ မရှိဟု ယူသော
 ကြောင့် ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။] သယံ ကဘဉ္စ ပရံ ကတဉ္စာတိ၊ ကား။ ယထာ-
 ပုတ္တေဒနဝ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ (သယံ ကတံ၌
 သယံအရ ယခုဝေဒနာနှင့် တဆက်တည်းသော ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာကို ကောက်ရ
 သောနည်း၊ ပရံကတံ၌ ပရံအရ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာမှ ရှေးဝေဒနာကို ကောက်ရ
 သောနည်းဟူသော။) အတ္တေန၊ အနက်အားဖြင့်။ ဥပစုံ၊ ထက်ဝက်သောသုခ
 ဒုက္ခကို။ သယံ၊ အတ္တဟူသော မိမိသည်။ ဝါ၊ ဝေဒနာတည်းဟူသော အတ္တ
 သည်။ ကတံ၊ ပြီ။ ဥပစုံ၊ ကို။ ပရေန၊ တပါးသော ရှေ့အတ္တသည်။ ကတံ၊ ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိ
 တည်း။ အယံ၊ ဤဒိဋ္ဌိသည်။ သဿဘုဒစ္စဒိဋ္ဌိ နာမ၊ မည်၏။ [သယံ ကတံအတွက်
 သဿဘဒိဋ္ဌိ၊ ပရံကတံအတွက် ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိတည်း။] စတုတ္တာ၊ လေးခုမြောက်
 သော ဒိဋ္ဌိသည်။ အကာရဏံ ဝေ၊ အကြောင်းမရှိဘဲသာလျှင်။ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။
 ဟေတိ၊ ဣတိ၊ ဂဏှတော ဥပ္ပန္နာ ဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။ [အဓိစ္စ၏ အခွင့်ဖြစ်၍ ဧကတိ၌
 စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “အကာရဏံ ဝေ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။] ဝေ
 သတိ၊ သော်။ အယံ၊ သည်။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ နာမ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဒိဋ္ဌိစတုက္ကံ၌။
 သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ...စတုက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၄၀။ ပဉ္စကနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေသံ၊ အကြင် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အာဒိနိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသော သံယောဇဉ်တို့ကို။ အပ္ပဟိနာနိ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေး။ တေ၊ ထို ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဘဝဂ္ဂေပိ၊ ဘဝတို့၏အထွတ်အမြတ်ဖြစ်သော နေဝသညာ- နာသညာယတနဘုံ၌ သော်မှလည်း။ နိဗ္ဗတ္တေ၊ ဖြစ်ရသူတို့ကို။ တောနိ၊ ဤ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစရှိသော သံယောဇဉ်တို့သည်။ အာကမ္မိတွာ၊ ဆွဲငင်၍။ ကာမ- ဘဝေယေဝ၊ ကာမဘုံ၌သာ။ ပါတေန္တိ၊ ကျရောက်စေတတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနန္နိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သေး။ တောနိ၊ ဤ ဩရမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်တို့သည်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ အထက် ဘုံသို့ တက်သွားသူကို။ န ဝါရေန္တိ၊ မတားမြစ်ကြကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ မတားမြစ် ကြပါကုန်သော်လည်း။ ဂတံ၊ အောက်ဘုံ၌ ရောက်ပြီးသူကို။ အာနေန္တိ၊ ကာမ ဘုံသို့ ဆွဲဆောင်ကြကုန်၏။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပရာဂါဒိနိပိ၊ ရူပရာဂအစရှိသော ဥဒ္ဓိဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့သည်လည်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊ အောက် ကာမဘုံသို့ သွားသော ပုထုဇဉ်ကို။ န ဝါရေန္တိ၊ ပန၊ ထိုသို့မတားမြစ်ကြပါကုန်သော်လည်း။ အာဂန္တိ၊ (ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်) ကာမဘုံသို့ လာခြင်းငှါ။ ဝါ၊ လာခွင့်ကို။ န ဒေန္တိ၊ မပေး ကုန်။ ရာဂါဒေယာ၊ ရာဂအစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့ကို။ ဇဂ္ဂနုဋ္ဌေန၊ ငြိကပ်ဘတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ဂါတိ (ဝုတ္တာ)။ ပန၊ ကား။ အနု- ပာဋိဋ္ဌေန၊ အစဉ်အတိုင်း ဝင်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သလ္လာတံ၊ ပြောင့်တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။

၉၄၁။ စေတောခိလာတိ၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ထဒ္ဒဘာဝါ၊ ခက်ထန် သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတို့သည်။ ကစဝရဘာဝါ၊ အမှိုက်သဖွယ် ဖြစ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတို့သည်။ ခါဏုကဘာဝါ၊ သစ်ငုတ်သဖွယ် ဖြစ်သောစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတို့သည်။ (ကတမေဗ္ဗစပံ။) သတ္တရိ ကင်္ခတိတိ ကား။ သတ္တု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သရီရေဝါ၊ ကိုယ်တော်၌သော်၎င်း။ ဂုဏေ ဝါ၊ ဂုဏ်ဘော်၌သော်၎င်း။ ကင်္ခဘိ၊ ယုံမှား၏။ သရီရေ၊ ၌။ ကင်္ခမာနော၊ ယုံမှား

စေတောခိလာ။ ။ဘူပါပိ ခိလဓာတ်သည် “ကထိနတ္ထ- ခက်မာရ်ဇ်” အနက်ကိုဟော ၏။ ထို “ကထိန” ကိုပင် ဤနေရာ၌ “ဇဒ္ဓ” ဟုဆိုသည်။ “ခိလတိ တောဟိတိ ခိလာ၊ စေတသော+ခိလာ စေတောခိလာ- စိတ်၏ ခက်မာကြောင်း ဖြစ်သောတရား၊” (သတ္တရိ ကင်္ခတိစသော ဝိစိကိယာ) ခက်မာကြောင်းတရားကို ယခင်၌ “ထဒ္ဒဘာဝါ” ဟု ဖင့်သည်။ “ကစဝရ ခါဏက” တို့ကား အင်္ဂါယံဋ္ဌင်တည်း။ အမှိုက်သဖွယ်ဖြစ်သော သစ်ငုတ်သဖွယ် ဖြစ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ။

သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုတ္တိံ သဝရာဗက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ နာမ၊ ၃၂ ပါးသော
 ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်တို့ဖြင့် ငှက်ဆာဆင်အပ်သည် ဟု ည်သော။
 သရီရံ၊ ကိုယ်တော်သည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ ရှိလေသလော။ နတ္ထိ (နုခေါ)၊ မရှိလေ
 သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ကင်္ခတိ၊ ယုံမှား၏။ ဂုဏေ၊ ဌ။ ကင်္ခမာနေ၊ သည်။ အတိတာ-
 နာဂတပစ္စုပ္ပန်နာနသမတ္ထံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ကို သိခြင်း၌ စွမ်းနိုင်
 သော။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုဘာ ဉာဏ်တော်သည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ နတ္ထိ
 (နုခေါ)။ ဣတိ ကင်္ခတိ။ ဝိစိကိစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝိစိနန္ဒာ၊ စု စမ်း ဆင်ခြင်
 လသော်။ ကိစ္စတိ၊ ပင်ပန်း၏။ [“ဝိစိနန္ဒကိစ္စာ” ဟု ဆိုလိုလျက် “နန္ဒ” ကို
 ချေထားသည်။] ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ [“ကိစ္စတိ” ကို
 ထပ်ဖွင့်သည်။] ဝိနိစ္စေတုံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ နာမိမုစ္စ-
 တိတိ၊ ကား။ တေ၊ ဤအကြောင်းအရာသည်။ ဝေ၊ ဤအတိုင်းသာတည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ အဓိမမာကံ၊ အဓိမောက္ခကို။ (လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်သက်ဝင်တတ်သော
 ဆုံးဖြတ်မှုကို။) န ပဋိလဘာတိ၊ မရ။ [အဓိမုစ္စတိတိ အဓိမောက္ခော။] န သမ္ပသိဒ္ဓိ-
 တိတိ၊ ကား။ ဂုဏေသု၊ ဂုဏ်တော်တို့၌။ ဩဘရိတွာ၊ သက်ဝင်၍။ (ဩကပ္ပန
 သဒ္ဓါဖြင့်ယုံကြည်၍။) နိဗ္ဗိစိကိစ္စဘာဝေန၊ ဝိစိကိစ္စာမရှိသူ၏အပြင်ဖြင့်။ ပသိဒ္ဓိ-
 တုံ၊ ကြည်ညိုခြင်းငှါ။ အနာဝိလော၊ အနောက်အကျ မရှိသည်။ ဘဝိတုံ၊
 ဖြစ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။

ဓမ္မေတိ၊ ကား။ ပရိယတ္တိဓမ္မေ စ၊ ပရိယတ်တရားတော်၌၎င်း။ ပဋိဝေဓဓမ္မ
 စ၊ ပဋိဝေဓတရားတော်၌၎င်း။ (ကင်္ခတိစသင်္ခတိစပ။) ပရိယတ္တိဓမ္မေ၊ သင်ယူ
 အပ်သော ပရိယတ်တရားတော်၌။ ကင်္ခမာနေ၊ သည်။ တေပိဋကံ၊ ပိဋကသုံးပုံ
 ဟူသော။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည်။ စတုရာသီတိ မွေကုန္ဒ-
 သဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မွေကုန္ဒာတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဝဒန္တိ၊ ပြောဆိုကြကုန်၏။ တေ၊ ဤရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မွေကုန္ဒာ
 ဟူသော မြတ်စွာဘုရား၏စကားတော်သည်။ အတ္ထိ နုခေါ။ ပေ။ ကင်္ခတိ။ ပဋိဝေ-
 ဓဓမ္မေ၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော မဂ်ဒိုလ်တရား၌။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော
 နိဗ္ဗာန်တရား၌။ ကင်္ခမာနေ၊ သည်။ ဝိပဿနာနိဿန္နော၊ ဝိပဿနာ၏ အကျိုး
 ဆက်သည်။ မဒဂ္ဂါ နာမ၊ မဂ်မည်၏။ မဂ္ဂနိဿန္နော၊ မဂ်၏အကျိုးဆက်သည်။ ဖလံ
 နာမ၊ ဖိုလ်မည်၏။ သဗ္ဗသင်္ခါရပဋိနိဂ္ဂေါ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၏ စွန့်လွှတ်
 ရာသည်။ နိဗ္ဗာန်နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ။ တံ၊ ထိုခင်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္ထိ
 နုခေါ။ ပေ။ ကင်္ခတိ။

သံသေ ကင်္ခတိတိ၊ ကား။ ဥဇုပုဋိပဒနာတိအာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဒါနံ၊
 တို့၏။ ဝေသန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ပဋိပဒံ၊ အကျင့်ကို။
 ပဋိပန္နာ၊ ကျင့်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ မဂ္ဂဋ္ဌာ၊ မဂ်၌တည်သော

ပုဂ္ဂိုလ်ဘို့၎င်း။ စတ္တာရော၊ ဖလဋ္ဌာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ အဋ္ဌန္တံ၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ သမ္မဟဘူတော၊ အပေါင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သံသော နာမ၊ မည်သည်။ အတ္ထိ နုခေါ။ ပ။ ကင်္ခတိ။ သိက္ခာယ၊ ဌံ။ ကင်္ခမာနော၊ ဘည်။ (ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည်။) အင်္ဂေသိလသိက္ခာ နာမ၊ ဘည်၏။ ဝါ၊ ဝါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ဆယ်ပါးသော သီလတို့ထက် သားလွန်သော သီလဟူသော ကျင့်ထိုက်သောသိက္ခာ မည်၏။ (ဝိပဿနာပါဒကံ၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေဖြစ်သော။ အဋ္ဌသမာပတ္တိစိတ္တံ၊ ရှစ်ပါးသော ဈာန်သမာပတ်စိတ်သည်။) အဓိစိတ္တသိက္ခာနာမ။ ဝါ၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံမဟုတ်သောစိတ်ထက် သားလွန်သောစိတ်ဟူသော ကျင့်ထိုက်သောသိက္ခာမည်၏။ (တိလက္ခဏာကာရပရိစ္ဆေဒံ၊ လက္ခဏာသုံးတန် ဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။) အဓိပညာသိက္ခာ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကမ္မသကတာပညာတို့ထက် လွန်ကဲသောပညာဟူသော ကျင့်ထိုက်သောအကျင့်မည်၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ။ သာ၊ ထိုအဓိသီလသော သိက္ခာသည်။ အတ္ထိ နုခေါ။ ပ။ ကင်္ခတိ။ [သရုပ်ပေါ်အောင် “ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ” စသည်ဖြင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာမှ ယူ၍ သရုပ်ဖော်ပေးသည်။ သို့မဟုတ် ရှေးကပင် ကျနေဟန်တူသည်။]

စေတသော ဝိနိဗန္ဓာတိ၊ ကား။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့တုပ်၍။ မုဋ္ဌိယံ၊ လက်ဆုပ်ထည်း၌။ ကတွာ ဝိယ၊ ထားသကဲ့သို့။ ဂဏန္တိ၊ ယူကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ၊ စေတသောဝိနိဗန္ဓာတို့မည်၏။ ကာမေတိ၊ ကား။ ဝတ္ထုကာမေပိ၊ ဌ်၎င်း။ (လိုလားတောင့်တအပ်သော ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်၌။ ၎င်း။) ကိလေသကာမေပိ၊ ကိလေသာကားမ၌၎င်း။ (လိုလားတောင့်တတတ်သော ကိလေသာကားမ၌၎င်း။) (အဝီတရာဂေါဉ္စ ဖပံ။) ကာယေတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ (အဝီတရာဂေါ ဟောတိ။) ရူပေတိ၊ ကား။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဖြစ်သော။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ (အဝီတရာဂေါ ဟောတိ။) ယာဝဒတ္တန္တိ၊ ကား။ ယတ္တကံ၊ အကြင်မျှလောက်ကို။ ဣတ္တတိ၊ စားခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တတ္တကံ၊ ထိုမျှလောက်။ ဝါ၊ (ထိုစားချင်သလောက်။) ဥဒရာဝဒေဟကန္တိ၊ ကား။ ဥဒရုရုံ၊ ဝမ်းဗိုက်ပြည့်အောင်။ [အဝ+ဒိဟာဘတ်သည် တိုးပွားခြင်း၊ ပြည့်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ဥဒရုရုံ” ဟုဖွင့်သည်။] ဟိ၊ မန်း၊ တံ၊ ထိုစားချင်သလောက် စားခြင်းကို။ ဥဒရံ၊ ဝမ်းကို။ အဝဒေဟနတော၊ တိုးပွားစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒရာဝဒေဟကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တတိ။ သေယျသုခန္တိ၊ ကား။ မဉ္ဇူပိဋသုခံ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် ခုတင် ထိုင်ခုံပေါ်၌ ချမ်းသာစွာ အိပ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥဘုသုခံ၊ နေ့ဉာဏ်ကာလ၌ဖြစ်သော ချမ်းသာကို။ (အနယုတ္တော ဝိဟရတိ ဉ္စ ဖပံ။) [ပုဋ္ဌမနည်း၌ “သေယျ” အရ အိပ်ရာဖြစ်သောညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို ရ၏။ ဒုတိယနည်း၌ အိပ်ခြင်းကိရိယာကို ရ၏။] ပဿသုခန္တိ၊ ကား။

ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အားထုတ်လသော်။ သမ္ပရိဝတ္တကံ၊ ပြောင်းပြန်ပြန်လျက်။ (ဟိုဘက်စောင်း၊ ဒီဘက်စောင်း၊ စောင်းလျက်။) သယန္တဿ၊ အိပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒက္ခိဏပဿဝါမပဿာနံ၊ လက်ျာနံပါး လက်ဝဲနံပါး တို့၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဝေ၊ ဤသို့ နံပါးတို့၏ ချမ်းသာအောင် ထားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နသုခံ၊ ဖြစ်သောသုခကို။ (အနုယုတ္တော ဟုတ္တံ ဝိဟရတိ။) မိဒ္ဓသုခန္တိ၊ ကား။ နိဒ္ဓါသုခံ၊ အိပ်ပျော်ခြင်း၌ဖြစ်သော သုခကို။ အနုယုတ္တောတံ၊ ကား။ ယုတ္တပုယုတ္တော၊ အလွန်အားထုတ်သည်။ (ဟုတ္တံ) ဝိဟရတိ။

ပဏိဓာယာတိ၊ ကား။ ပတ္တယိတွာ၊ ဘောင့်တ၍။ (ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ ဌိစပ်။) သီလေနာတိ အာဒိသု၊ သီလေန အရှေ့သော ပုဒ်တို့တွင်။ သီလန္တိ၊ ကား။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ လေးပါးသော ပါရိသုဒ္ဓိသီလတည်း။ ဝတန္တိ၊ ကား။ ဝတသမာဒါနံ၊ ဓုတင်အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခြင်းတည်း။ တပေတိ၊ ကား။ တပစရဏံ၊ ခန္ဓကဋ္ဌိလာသော ဝတ်အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကျင့်ကြောင်းလုံ့လတည်း။ ဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ ကား။ မေထုန ဝိရတိ၊ မေထုန်မှရှောင်ကြဉ်ခြင်းတည်း။ ဒေဝေါဝါ ဘဝိဿာမိတိ၊ ကား။ မဟေသက္ခဒေဝေါ ဝါ၊ တန်ခိုးကြီးသော နတ်မင်းသည်သော်လည်း။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဝါ၊ ဖြစ်ရပါလိမ့်။ ဒေဝညတရော ဝါတိ၊ ကား။ အပ္ပေသက္ခဒေဝေသု၊ တန်ခိုးနည်းသောနတ်တို့တွင်။ အညတရော ဝါ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော နတ်သည် သော်လည်း။ (ဘဝိဿာမိ)။ ကုသလဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာဝရန္တိ နိဝါရေန္တိ၊ တားမြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဝရဏာနံ၊ တို့မည်၏။

မာတာ ဇီဝိတာ ဝေါဏေပိတာ ဟောတိတိ၊ ကား။ မနုဿေနေဝ၊ မိမိကလူဖြစ်သည်သာလျှင်။ (ဟုတ္တံ) သကဇနိကာ၊ မိမိကိုဖြစ်စေတတ်သော။ မနုဿမာတာ၊ လူဇာတ်ဖြစ်သော အမိသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ ဝေါဏေပိတာ၊ ခွင်းအပ်သည်။ ဟောတိ။ ပိတာပိ၊ အဖသည်လည်း။ မနုဿပိတာဝါ လူဇာတ်ဖြစ်သော အဖသာဘည်း။ အရဟာပိ၊ ရဟန္တာသည်လည်း။ မနုဿအရဟာဝါ လူဇာတ်ဖြစ်သော ရဟန္တာသာဘည်း။ ဒုဋ္ဌေန စိတ္တနာတိ၊ ကား။ ဝဓကစိတ္တေန၊ သတ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်။ (ဥပ္ပါဒိတံ ဟောတံ ဌိစပ်။)

သညီတိ၊ ကား။ သညာသမင်္ဂီ၊ သညာနှင့် ပြည့်စုံသည်။ (ဟောတိ ဌိစပ်။) အရောဒဝါတိ၊ ကား။ နိစ္စော၊ မြစ်၏။ ဣတ္ထေကေ အဘိဝန္တိတိ၊ ကား။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့။ ဒေက၊ အချိုသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်။ အဘိဝန္တိ၊ စွဲမြဲစွာနုလုံးသွင်း၍ ငြင်းကြခုံကြ ပြောဟောကြကုန်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အဘိဝန္တိ။ ဣတိ အဘော၊ ဧတ္ထာဝတ၊ ဤမျှ အတိုင်း အရည်ရှိသောစကားအစဉ်ဖြင့်။ သောဋ္ဌသ၊ ကုန်သော။ သညီဝါဒါ၊ သညီဝါဒတို့ကို။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူ

အပ်ကုန်ပြီ။ အသညီတိ၊ ကား။ သညာဝိရဟိခတော၊ သညာမှ ကင်းသည်။ (ဟောတိ၌စပ်။) ဣဒိနာပဒေန၊ ဤအသညီဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ အသညီဝါဒါကသိတာ၊ တတိယပဒေန၊ နေဝသညီနာသညီဟူသော တတိယပုဒ်ဖြင့်။ အဋ္ဌ၊ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ ကသိတာ။ သတော ဝါ ပန သတ္တဿာတိ၊ ကား။ အထ ဝါ ပန၊ ယုံပြင်တနည်းကား။ ဝိဇ္ဇမာနသေဝ၊ ထင်ရှားရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်သော။ သတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဥစ္ဆေဒန္တိ၊ ကား။ ဥပခစ္ဆေဒံ၊ ပြတ်စဲခြင်းကို။ ဝိနာသန္တိ၊ ကား။ အဒဿနံ၊ မမြင်ရခြင်းကို။ ဝိဘာဝန္တိ၊ ကား။ (တနည်း၊ ဝိဘာဝန္တိ၊ ကား။) ဘာဝဝိဂမံ၊ ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းခြင်းကို။ (ပညပေန္တိ ၌ စပ်။) [ဝိဘာဝံ ရှိသင့်ကြောင်းကို သိလက္ခန်ဘာသာဋီကာ ပြဟူဇာလသုတ် ဥစ္ဆေဒဝါဒ အပွင့်၌ ပြထားပြီ။]

သဗ္ဗာနိ၊ တောနိ၊ ဤဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘာဝံဟူသော ပုဒ်တို့သည်။ အညမည ဝေဝစနာနော၊ အချင်းချင်း ခေဝစပ်ပရိယာယ် စကားလွယ်ဘို့သာတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဥစ္ဆေဒဝါဒ၌။ လာဘီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုခြင်း ရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း။ အလာဘီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ (ဣတိ။) ဒေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ဇနာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ဥစ္ဆေဒအယူကို။ ဂဏှန္တိ၊ ယူကြကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့တွင်။ လာဘီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ (စုတိံ ဥပပတ္တိံ ၌ စပ်။) ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ဖြင့်။ စုတိံ၊ စုတိကို။ ဒိဿ၊ မြင်၍။ ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတောဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အတွက်မှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် တနည်းကား။) ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စုတိမက္ခမေဝ စုတိမျှကိုသာ။ ဒဋ္ဌ၊ မြင်ခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ဥပပါတံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ (ဒဋ္ဌံ) န (သက္ကောတိ။) သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။ အလာဘီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကော၊ အဘယ်သူသည်။ ပရလောကံ၊ တ-လွန်လောကကို။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ (ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။) ကာမသုခဂိဒ္ဓတယ ပါ၊ ကာ-ဂုဏ်ချမ်းသာ၌ လွန်စွာမက်မောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်၎င်း။ (ဥစ္ဆေဒံ ဂဏှာတိ၌စပ်။) ရုက္ခတော၊ သစ်ပင်မှ။ ပတိတာနိ၊ ကြေကျပြီးကုန်သော။ ပဏ္ဏာနိ၊ သစ်ရွက်ဘို့သည်။ ပုန၊ တဖန်။ န ဝိရဟန္တိ ယထာ၊ မာညံပင်ကုန်တော့သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ သတ္တာ၊ ထိုသည်။ (န ဝိရဟန္တိ၊ မစသံပင်ကုန်တော့။) ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ တက္ကေန ဝါ၊ ကြံစည်ခြင်းကြောင့် သော်၎င်း။ ဥစ္ဆေဒံ ဂဏှာတိ။ [စာအုပ်ဘို့၌ “ဝိတက္ကေန”ဟုရှိ၏။ သိလက္ခန်၌ “တက္ကေန” ဟုသာ ရှိသည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ဥစ္ဆေဒယူဘို့ရန်အကြောင်းအမျိုးမျိုး ရှိပါသော်လည်း

ဣဓ၊ ဤ ဥစ္စေဒဝါဒ၌။ တဏှာဒိဋ္ဌိနံ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ (ဝိကပ္ပေတွာ ဌ်စပ်။) တသာ စ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော လာဘတက္ကန အပြား အားဖြင့်၎င်း။ အညသာ စ၊ အခြားသော သဒ္ဓါဒ္ဓစိ အစရှိသော အပြားဘို့ ဖြင့်၎င်း။ ဝိကပ္ပေတွာဝ၊ အမျိုးမျိုး အပုံပုံကြံဆခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဥစ္စေဒဝါဒါ၊ ဥစ္စေဒ အယူတို့ကို။ ကထိတာ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤ သတောဝါ ဗန သတ္တယ ဥစ္စေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘာဝံ အစ ရှိသော ပါဠိသည်။ ဧတသံ၊ ထို ခုနစ်မျိုးသော ဥစ္စေဒဝါဒတို့ကို။ သင်္ဂဟဇနံ၊ သိမ်းယူကြောင်း စကားတည်း။

ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ဝါ ပနေကေတိ ဣတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပစ္စက္ခဓမ္မော၊ ဣဒန္တတို့၏ ရှေ့ဖြစ်သော သဘောကို။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကို။ ဒိဋ္ဌဓမ္မောတိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဟူ၍။ ဝစ္စတိ။ တေ၊ ဤ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို ဘုံဘဝ၌။ ပဋိလဒ္ဓတ္တဘာဝဿ၊ ရအပ်သော အတ္တဘောကို။ အဓိဝေဒနံ၊ တည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ထင်ထင် ရှုရှင်အပ်သော ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘော၌။ နိဗ္ဗာနံ၊ ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းတည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘော၌ ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းအေးခြင်း။ ဣမသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘော၌ပင်။ ဒုက္ခဝပသမနံ၊ ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ [စာအုပ်တို့၌ “ဒုက္ခဝပသမန္တိတိ အတ္ထော” ဟု ရှိ၏။ သီလက္ခန္ဓ အဋ္ဌကထာ၌ “ဒုက္ခဝပသမန္တိ အတ္ထော” ဟု ရှိသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံကို ဖွင့်သောကြောင့် သီလက္ခန္ဓံ စာနိပုံက မှန်သည်။] ဣဒံ၊ ဤ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ဝါ ပနေကေ အစရှိသော စကားသည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ တို့ကို။ သင်္ဂဟဇနံ၊ တည်း။ [ဤဘိုင်အောင်သော စကားရပ်သည် သီလက္ခန္ဓံ ဌ်လားသော သညီဝါဒစသော အပရန္တကပိကဝါဒ ၄၄-ပါးတည်း။]

၉၄၂။ ဝေဗတိ၊ ကား။ ဝေရစောနာ၊ ရန်ဖြစ်ကြောင်း ခေတနာတို့သည်။ (ကတဓမ ဌ်စပ်။) ဗျသနာတိ၊ ကား။ ဝိနာသာ၊ ပျက်စီးခြင်း တို့သည်။ (ဉာတိ၊ ဘောဂ၊ သီလတို့၏ ပျက်စီးခြင်းတို့သည်။) (တနည်း) ဝိနာသာ၊ ပျက်ဆီးတတ်သော တရားတို့သည်။ (အာဓေဂျကို ပျက် ဆီးတတ်သော ဧရာဂ၊ သမ္မာအယူကို ပျက်ဆီး တတ်သော ဒိဋ္ဌိတို့သည်။) အက္ခန္တိယာတိ၊ ကား။ အနုဓိဝါသနာယ၊ မိမိ အပေါ်၌ သက်ဝင်၍ မနေေးခြင်း၏။ ဝါ၊ သည်းမခံခြင်း၏။ (အာဒိနဝါ ဌ်စပ်။) [သူများက ပြောဆိုနိုင်စက်သမျှကို ပြန်၍ မလှန် မခုခံဘဲ မိမိ အထက်၌ နေေးစေခြင်းကို “အခါသန” ဟု ခေါ်သည်။ အဓိ+ဥပရိ၊ မိမိ အထက်၌၊ ဝါသနာ၊ နေေးစေခြင်း။ ဤသို့ နေေးစေခြင်းကိုပင် “သည်းခံခြင်း” ဟု ခေါ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ သည်းမခံခြင်းကို “အက္ခန္တိယာ” ဟု မှတ်ပါ။ အပ္ပိယောတိ၊ ကား။ ဒဿနသဝန ပဋိကူလတာယ၊ မြင်ရခြင်း ကြားရခြင်းတို့၌

စက်ဆုပ်ဘွယ် ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ပိယာယိတဗျော၊ ချစ်ခြင်းဖြင့် မဖြစ်စေထိုက်သည်။ ဝါ၊ မချစ်ဆိုက်သည်။ (ဟောဝံတံ)။ စိန္တေတုမ္ပိ၊ ကြံခြင်းငှါလည်း။ ပဋိကူလတ္တာ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသ္မိံ၊ ဤ သည်းမခံသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ မနော၊ စိတ်သည်။ န အပေတိ၊ မသက်ရောက်။ ဣဘိ၊ ထိုသို့ စိတ်၏ မသက်ရောက်ချ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အမနာပေါ၊ မည်၏။ [ဤ အမနာပေါပုဒ်ကို နန္ဒဝိဘင်္ဂ သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဂူလက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌ တချိုးဖွဲ့ခဲ့သည်။ စိန္တေတုမ္ပိ အပ္ပဋိကူလတ္တာကို ထောက်လျှင် စိတ်၌ ရောက် ဟူသော အနက်သာ ဖြစ်သင့်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ‘မနသ္မိံ’ န အပေတိတိ အမနာပေါ”ဟု ရှိရပေသိမ့်မည်။] ဝေရပဟုံလောတိ၊ ကား။ ဗဟုဝေရော၊ များသော ရန်ရှိ၏။ ဝဇ္ဇပဟုံလောတိ၊ ကား။ ဗဟုဒေါသော၊ များသောအပြစ်ရှိ၏။

အာဇီဝကဘယန္တိ၊ ကား။ အဇီဝံ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို၊ ဇီဝိတဝုတ္တိံ၊ အသက်၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဥပ္ပန္နံဖြစ်သော။ ဘယံ၊ ဘေးတည်း။ တံ၊ ထိုအာဇီဝကဘယသည်။ အဂါရိကဿပံ၊ အိမ်၌တည်သော လူဝတ်ကြောင်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ အနဂါရိကဿပိ၊ အိမ်မရှိသော ရဟန်း၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ တတ္ထ၊ ထို အဂါရိက အနဂါရိကတို့တွင်။ တာဝ၊ အနဂါရိကမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗုဇ္ဇေန) အဂါရိကေန၊ အိမ်၌တည်သော လူဝတ်ကြောင်သည်။ အာဇီဝဟေတု၊ အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းကြောင့်။ ဗဟုံ၊ များစွာသော။ အကုသလံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ။ အထ၊ ထိုမှ ခနာက်၌။ အဿ၊ ထို လူဝတ်ကြောင်၏။ မရဏသမယေ၊ သေခါနီးအခါ၌။ နိရယေ၊ ငရဲနိမိတ်သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ ထင်လသော်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အနဂါရိကေနပိ၊ အိမ်မရှိသော ရဟန်းသည်လည်း။ ဗဟု၊ သော။ အနေသနာ၊ မသင့်သော ရှားဖို့ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတာ ဟောတိ။ အထ၌။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ မရဏဘာလေ နိရယေ ဥပဋ္ဌဟန္တေ ဘယံ ဥပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ၊ ဤဘေးသည်။ အာဇီဝကဘယံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ကြောက်ရွံ့ခြင်း မည်၏။ အသိလောကဘယန္တိ၊ ကား။ ဂရဟဘယံ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဘေးတည်း။ ပရိသ သာရဇ္ဇဘယန္တိ၊ ကား။ ကတပိပဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ သန္နိပတိဘံ၊ စည်းဝေးပြီးသော။ ပရိသံ၊ ပရိသတ်သို့။ ဥပသက်မန္တဿ၊ ချဉ်းကပ်လသော်။ သာရဇ္ဇသင်္ခါတံ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဘယံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ၊ ဤဘေးသည်။ ပရိသသာရဇ္ဇဘယံနာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ပရိသတ်သို့ ချဉ်းကပ်လသော် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ဘေး မည်၏။ ဣတဒုဒ္ဓယံ၊ အသိလောကဘယ၊ ပရိသသာရဇ္ဇဘယမှ တပါး မရဏဘယ၊ ဒုဂ္ဂတိဘယ နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ပါကရုမေဝ၊ သည်သာ။

ဧဌာ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒေသု၊ တို့၌။ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိတိ၊ ကား။ မနာပိယဂ္ဂုပါဒိဟိ၊ စိတ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်သောဂ္ဂုပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စဟိ၊ ကာမကောဠာဒေဟိ၊ ကာမ အစုတို့နှင့်။ ဝါ၊ ကာမအစုတို့သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ (ကာမ) ဗန္ဓုနေဟိ၊ ကာမ အနှောင်အဖွဲ့တို့နှင့်။ ဝါ၊ တို့သည်။ သမပ္ပိတောတိ၊ ကား။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ အပ္ပိတော၊ ရောက်အပ်သည်။ အလ္လိနော၊ ငြိကပ်သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ သမဂီ- ဘူတောတိ၊ ကား။ သန္ဓောဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတော) ပင်စာရေတိတိ၊ ကား။ တေသု ကာမဂုဏေသု၊ ထိုကာမအစုတို့၌။ ဝါ၊ ထိုကာမအနှောင်အဖွဲ့ တို့၌။ ယသာသုခံ၊ ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသား ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ စာရေတိ၊ လှည့်လည်စေ၏။ သဉ္စာရေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် လှည့်လည်စေ၏။ ဣတော စ၊ ဤအာရုံသို့၎င်း။ ဣတော စ၊ ဤ အာရုံသို့၎င်း။ ဥပနတိ ကပ်၍ဆောင်၏။ အထ ဝါ ပန၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ လဠတိ၊ တင့်တယ် စံပယ်၏။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။ ကိဠတိ၊ မြူးပျော်၏။ ဣတိ၊ ဤကားအနက်။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိဟူသော ပါဠိ၌။ ကာမဂုဏာ တို့သည်။ (ကာမအစု ကာမအနှောင်အဖွဲ့တို့သည်။ မာနုဿကာ စေဝ၊ လှည့် ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့၎င်း၊ ဒိဗ္ဗာစ၊ နတ်ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့၎င်း။ (ဣတိ သို့။) ဒုဝိဓာ၊ ကုန်၏။ မာနုဿကာ၊ လှည့်ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို။ မန္ဓာတု ကာမဂုဏသဒိသာ၊ မန္ဓာန်စကြာမင်း၏ ကာမဂုဏ်နှင့်တူသော ကာမဂုဏ်တို့ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ပရနိမ္မိတာသဝတ္တိဒေဝ- ရာဇဿ၊ ပရနိမ္မိတာသ-တ္တိနတ်မင်း၏။ ကာမဂုဏသဒိသာတိ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် တူသော ကာမဂုဏ်တို့ဟူ၍။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။ ဟိ၊ မှန်။ ဇေရူပေ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန် သော။ ကာမေ၊ ကာမဂုဏ်တို့သို့။ ဥပဂတံ၊ ကပ်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တေ၊ ထို သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်။ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မ နိဗ္ဗာနပုတ္တော၊ လွန်ဖြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်။ ဟေတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ပြောဆိုကြကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပရမဒိဋ္ဌဓမ္မ နိဗ္ဗာနပုတ္တောဟူသော စကားရပ်၌။ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနန္တိ၊ ကား။ ပရမံ၊ မြတ်သော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့။ ဝါ၊ မျက်မှောက် ဘဝ၌ ဒုက္ခခပ်သိမ်းအေးငြိမ်းခြင်းသို့။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ (ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ သို့။ ပုတ္တော ဟေတိ) ဣတိ အတ္ထော။

ဒုတိယဝါဒေ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) ဟုတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ အဘဝ- ငွေ၊ မရှိခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ (ဣတိ)၊ အနိစ္စတို့ ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗျာ)။ ပဋိပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့သည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ (ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျာ)။ ပကတိဟေနဋ္ဌော၊

ပင်ကိုယ်သဘောကို စွန့်ခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဝိပရိဏာမဓမ္မာတိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေသံ။ ပေ။ ဘာဝါတိ။ ကား။ တေသံ ကာမာနံ။ ထိုကာမတို့၏။ ဝိပရိဏာမသင်္ခါတာ။ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟု ဆို ခပ်သော။ အညဘာဘာဂါ။ ပင်ကိုယ်သဘောမှ တပါးသော အပြားအား ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ မေ၊ ငါ၏။ ယမ္ပိ။ အကြင် ဝတ္ထုသည်လည်း။ အဟောသိ။ ရှိခဲ့ဘူးပြီ။ မေ၊ ငါ၏။ တမ္ပိ။ ထို ဝတ္ထုသည်လည်း။ နတ္ထိ။ ယခုမရှိဘော။ ဣတိ။ သို့။ ဝုတ္တနယေန။ ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်။ (ထိုထို သုတ်ပုဒ်တို့၌ ဟောတော်မူ အပ်သောနည်းဖြင့်။) သောက။ ပေ။ ပါယာသ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

တတ္ထ၊ ထိုသောက အစရှိသည်တို့တွင်။ သောကော၊ သောကသည်။ အန္တော နိဇ္ဈာယနလက္ခဏာ၊ အတွင်းစိတ်၌ လောင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပရိဒေဝေါ၊ သည်။ တန္တိဿိ ဘလလပုနလက္ခဏော၊ ထိုသောကကိုမှီသော ပြင်းစွာပြောဆို ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ [သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ၌ “လာလပုနလက္ခဏော”ဟု ရှိ၏။ ထိုပါဌ်ကဏေ င်းသည်။] ဒုက္ခံ၊ သည်။ ကာယပဋိပဋ္ဌနလက္ခဏံ၊ ကာယပသာဒ၌ မှီသော ကာယဝိညာဏ်ကို နှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ (တနည်း) ကာယပသာဒ ကို နှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ (တနည်း) နန္ဒာကိုယ်ကို နှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဒေါမနဿ၊ သည်။ မနောဝိဘာတလက္ခဏံ၊ စိတ်ကို ညှဉ်းဆဲခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ဝိသာဒလက္ခဏော၊ မကြည်လင် မရှင်ပျံခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ [သီလက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ၌ “ဝိသာဒလက္ခဏော”ဟု ရှိ၏။ ယေ ဇနာ၌လည်း “စိတ္တဿ အပသာဒလက္ခဏော”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ဝိသာဒလက္ခဏော”ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပြုသော်လည်း “ဝိသာဒလက္ခဏော” ဟု ပါဌ်ရင်းဖြစ်ဟန် တူသည်။ ဤ၌ရှိသော “ဝိသာဒလက္ခဏော” ကား “မနော ဝိသာဒနှင့် အဓိပ္ပါယ်ထပ်နေသည်။]

ဝိတက္ခိ ဘန္တိ၊ ကား။ အဘိနိဓရာပန ဝသေန၊ စိတ်ကိုအာရုံသို့ ရေရှုတင်ခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ ဝိတက္ခော၊ ဝိတက်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဝိစာရိတန္တိ၊ ကား။ အနုမဇ္ဇနဝသေန၊ အာရုံကို အဖန်ဖန် ပွတ်တိုက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ ဝိစာရော၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ဧတေန ဘေန္တိ၊ ကား။ ဧတေန ဝိတက္ခိဒတေန စ၊ ဤဝိတက်ဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ (ဧတေန) ဝိစာရိတေနစ၊ ဤ ဝိစာရဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဧတံ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ဤ ပဌမဇ္ဈာန်သည်။ [သြဋ္ဌာရိကံ(ဝိယ)၊ ကြမ်းတမ်းသကဲ့သို့၎င်း။ သကဏ္ဍာံ ဝိယ၊ ဆူးချိသကဲ့သို့၎င်း။ ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ [စာအုပ်၌ “ဝိတက္ခန္တေန စ ဝိစာရေန စ”ဟု ရှိသော်လည်း ရှေ့ပုဒ်ကိုပြန်၍စွဲသောကြောင့် “ဝိတက္ခိကေန စ ဝိစာရိတေန စ”ဟု ရှိသော သီလက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာပါဌ်က ကောင်းသည်။]

ပီတိဂတန္တိ၊ ကား။ ပီတိမေဝ၊ ပီတိပင်တည်း။ [ဂတအတွက် အနက် သီးခြား မရှိဟု ပြသည်။] စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တိတိ၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဥပ္ပိလာဘာဝကရဏံ၊ ပေါ်လွင်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော။ (“ပီတိဂတံ၊ ပီတိသည်”ဟု ထည့်စပ်။) စေတသော အာဘောဂေါတိ၊ ကား။ ဈာနာ၊ တတိယဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ တသ္မိံ သုခေ ထို တတိယဈာန်ချမ်းသာ၌။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ (သမန္နာဟာရေ နှစ်စပ်။) ဝါ၊ စိတ်၏။ အာဘောဂေါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ (သမန္နာဟာရော၊ ကောင်းစွာ အစဉ်အတိုင်း အာရုံသို့ ဆောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ အဖန်ဖန် အာရုံသို့ ဆောင်ခြင်းသည်။) (ဟောတိ)။ ဣတံ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [သီလက္ခန္ဓံ အဋ္ဌကထာ၌ “မနသိကာရေ”၏ နေ့ဂဝယ် “သမန္နာဟာရေ”ဟုလည်း ပါသေး၏။] သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သေသံ၊ ကြီးသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဉ္စကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၉၄၄။ ဆက္ကနိဒ္ဒေသ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုဒ္ဓေါ ဝါ၊ စိတ်ဆိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်မူလည်း။ ကောဓဝသေန၊ ကောဓ၏ အစွမ်းကြောင့်။ (ကလဟံ၊ ငြင်ခုံခြင်းသို့။ ဝိဂ္ဂဟံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ယူခြင်းသို့။ ဝိဝါဒိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။) သန္နိဋ္ဌိပရာမာသိ ဝါ၊ မိမိ မြင်အပ်သော အယူကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်မူလည်။ သန္နိဋ္ဌိပရာမသိတာယ၊ မိမိမြင်အပ်သော အယူကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းရှိသည်၏ အပြင်ကြောင့်။ ကလဟံ ဝိဂ္ဂဟံ ဝိဝါဒိ အာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကောဓာဒယော၊ ကောဓ အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဝိဝါဒိ မူလာနီတိ၊ ဝိဝါဒမူလတို့ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ [ကုဒ္ဓေါ၊ မက္ခော၊ ဣဿ၊ သာဠေယျံ၊ ပါပိစ္ဆတာ၊ သန္နိဋ္ဌိပရာမသိဘာ ဟု ခြောက်ပါး ရှိသော်လည်း အာဒိအန္တ ခီပကနည်းအားဖြင့် အစနှင့် အဆုံးကိုသာ ပြ၍ အလယ် လေးပါးကို ပေယျာလ မြှုပ်သားသည်ဟု ကြံပါ။]

ဆန္ဒနာဂနိဒ္ဒေသေ၊ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ကာမဂေဟသိတတ္တာ၊ ကာမဂုဏ် တည်းဟူသောအိမ်၌ မှီသည်၏ အပြင်ကြောင့်။ ဆန္ဒနဂါ ဂေဟသိတာ ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ဂဟဒတာ၊ ပေါင်းယူခြင်းအားဖြင့်။ ဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပဘောဒတော၊ အပြားအားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ မနာပိယေသု ရူပေသုတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။

တတ္ထ၊ ထို မနာပိယေသု ရှုပေသု အစရှိသော စကားရပ်၌။ မနာပိယေသုတိ၊ ကား။ မနဝစုနကေသု၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော။ ဣဋ္ဌေသု၊ ဣဋ္ဌာရုံ တို့၌။ (ဂေဟဿိဘရာဂေါ ဌ်စပ်။) ဝိရာဇော ဝေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တို့သည်ပင်။ ဝိရာဇဝတ္ထုနိ၊ တို့ မည်၏။ [နောက်နောက် ဝိရာဇ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေး ဝိရာဇဘို့ဘည်း။] အမနာပိယေသုတိ၊ ကား။ အနိဋ္ဌေသု၊ အနိဋ္ဌာရုံ တို့၌။

၉၄၅။ အဂါရဝေသု၊ အဂါရဝ တရားတို့တွင်။ အဂါရဝေါတိ၊ ကား။ ဂါရဝ ဝိရဟိတော၊ လေးစားခြင်းမှ ဣင်းသည်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ ဌ်စပ်။) အပ္ပဘိဿောတိ၊ ကား။ အပ္ပတိဿယော၊ ရွှေ့မှီခိုရာ မရှိသည်။ အနိဇဝတ္ထိ၊ နိမ့်ကျသော ဖြစ်ခြင်း မရှိသည်။ (ကိုယ့် အထက်၌ ဆရာမရှိသည်။ ဟုတွာ ဝိဟရတိ ဌ်စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအဂါရဝနိဋ္ဌေသ၌။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္ထရိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဧရမာနေ၊ သင်္ကတော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်။ တိသု၊ ကုန်သော။ ကာလေသု၊ ကာလတို့၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ အနီး၌ တည်နေရာ အရပ်သို့။ (ဆည်းကပ်ရာ အရပ်သို့။) န ယာတိ၊ မသွား။ သတ္ထရိ၊ သည်။ အနုပါဟဒန၊ ဘိနပ်စီးတော်မမူသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဘိနပ်စီးဘဲ။ စင်္ဂမန္တေ၊ စင်္ကြံကြွေတော်မူလသော်။ သပ္ပပါဟဒေန၊ ဘိနပ်နှင့်တကွဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဘိနပ် စီးသည်။ (ဟုတွာ)။ စင်္ဂမတိ၊ စင်္ကြံ သွား၏။ (သတ္ထရိ) နိစော၊ နိမ့်သော။ စင်္ဂမေ ဌ်။ စင်္ဂမန္တေ၊ သော်။ ဥစ္စေ၊ မြင့်သော။ စင်္ဂမေ ဌ်။ စင်္ဂမတိ။ (သတ္ထရိ) ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝသန္တေ၊ နေတော်မူလသော်။ ဥရိ၊ အထက်၌။ ဝသတိ၊ နေ၏။ သတ္တု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဒဿနဋ္ဌာနေ၊ မြင့်လောက်ရာ အရပ်၌။ ဥဒဘာ၊ နှစ်ဖက်ကုန်သော။ အံသ၊ ပခုံးတို့ကို။ ပါရုပတိ၊ ခြုံ၏။ (သတ္ထု- ဒဿနဋ္ဌာနေ၊ နောက်၌လည်း ဤပုဒ်တို့ကို လိုက်၍ အနက်ပေးပါ။) ဆတ္တံ၊ ထီးကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်၏။ ဝါ၊ ဆောင်း၏။ ဥပါဟနံ၊ ဘိနပ်ကို။ ဓာရေတိ။ နှာယတိ၊ ရေချိုး၏။ ဥစ္စာရံ ဝါ၊ ကျင်ကြို ကိုသော်၎င်း။ ပဿာဝံ ဝါ၊ ကျင် ငယ်ကိုသော်၎င်း။ ကရောတိ၊ ပြု၏။

ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ (သတ္ထရိ၊ သည်။) ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဘက် မှပြီးလသော်။ စေတိယံ၊ စေတီတော်ကို။ ဝနိတံ၊ ငါး န ဂစ္ဆတိ။ စေတိယဿ၊ ၏။ ပညာယနဋ္ဌာနေ၊ ထင်ရှားရာ အရပ်၌။ သတ္တု၊ ၏။ ဒဿနဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အမှုကို။ ကရောတိ။ အယံ (ဘိက္ခု) ဤ ရဟန်းသည်။ သတ္ထရိ အဂါရဝဒါ နာမ၊ သတ္ထရိ အဂါရဝ မည်၏။ ဝါ၊ မြတ်စွာ ဘုရား၌ လေးစားခြင်း မရှိသူမည်၏။ ပန၊ ကား။ ယော (ဘိက္ခု)၊ သည်။ ဓမ္မ- သဝနေ၊ တရားနာချိန်ကို။ သဒ္ဓိဋ္ဌေ၊ ကြွေးကြော်အပ်သော်။ သက္ကစ္စံ၊ ကောင်းစွာ ပြု၍။ ဝါ၊ ရိရှိသေသေ။ န ဂစ္ဆတိ။ သက္ကစ္စံ၊ ဓမ္မံ၊ တော်ကို။ န သုဏာတိ၊ မနာ။

သမုလ္လပန္နော၊ စကားပြောလျက်။ နိသီဒတိ၊ ထိုင်နေ၏။ သက္ကစုံ၊ န ဂဏှာတိ၊ စိတ်ဖြင့်မမှတ်။ သံက္ကစုံ၊ န ဝါစေတိ၊ မေးပြားဟာမပို့ချ။ အယံ(ဘိက္ခု)၊ သည်။ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ နာမ၊ ဓမ္မေ အဂါရဝမည်၏။ ဝါ၊ တရား၌ လေးစားခြင်းမရှိ သူမည်၏။ ပန၊ ကား။ ယော(ဘိက္ခု)၊ သည်။ ထေရေန၊ ထေရ်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ အနဇ္ဈိဋ္ဌော၊ မတိုက်တုန်းအပ်သည်။ (ဟုတော)။ (မတိုက်တုန်း ဘဲ)။ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ပဉ္စ၊ ပြဿနာကို။ ကထေတိ၊ ပြောဆို၏။ ဝုဇေ၊ သီတင်းကြီး ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ခုဋ္ဌေန္တော၊ ထိပါးလျက်။ ဂစ္ဆတိ။ (ဝုဇေ ဘိက္ခု၊ ခုဋ္ဌေန္တော) တိဋ္ဌတိ။ (ဝုဇေ ဘိက္ခု၊ ခုဋ္ဌေန္တော) နိသီဒတိ။ ဒုဿပလ္လတ္ထိကံ ဝါ၊ အဝတ်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပတ်ဖွဲ့ခြင်းကိုသော်၎င်း။ ဝါ၊ အဝတ်အာယောဂ ပတ်ကိုသော်၎င်း။ ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကံ ဝါ၊ လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပတ်ဖွဲ့ ခြင်းကိုသော်၎င်း။ ဝါ၊ လက်အာယောဂပတ်ကိုသော်၎င်း။ ကရောတိ။ သံဃ- မဇ္ဈေ၊ သံဃာ၏ အလယ်၌။ ဥဘော အံသေ ပါရပတိ။ ဆတ္ထုပါဟနံ၊ ထီး ဘိနပ်ကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်၏။ ဝါ၊ ဆောင်း၏။ ဝါ၊ စီး၏။ အယံ (ဘိက္ခု) သံဃေ အဂါရဝေါ နာမ၊ သံဃေ အဂါရဝမည်၏။ ဝါ၊ သံဃာ၌ လေးစားခြင်း မရှိသူ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကဘိက္ခုသိဗ္ဗိ၊ တပါးသော ရဟန်း၌သော်လည်း။ အဂါရဝေ၊ မလေးစားခြင်းကို။ ကတေ၊ သော်။ သံဃေ၊ အဂါရဝေါ၊ မလေး စားခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတော၊ ပြုအပ်သည်သာ။ ဟောတိ။ [ထို့ကြောင့် “ထေခရန ဘိက္ခုနာ အနဇ္ဈိဋ္ဌော” စသည်ဖြင့် သေရ်ကြီးကို မလေးစားမှုမှစ၍ သံဃာအဂါရဝကို ပြခဲ့ရသည်-ဟူလို။]

ပန၊ ကား။ တိဿော၊ ကုန်သော။ သိက္ခာ၊ အဓိသီလ အဓိစိတ္တ အဓိပညာ သိက္ခာဘို့ကို။ အပူရယမာနနာဝ၊ မပြည့်စေသော ရဟန်းသည်ပင်။ ဝါ၊ မဖြည့် ကျင့်သော ရဟန်းသည်ပင်။ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ နာမ၊ သိက္ခာယ အဂါရဝ မည်၏။ ဝါ၊ သိက္ခာ၌ ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိသူမည်၏။ အပ္ပမာဒလက္ခဏံ၊ မမေ့မလျော့နေကြောင်း လက္ခဏာကို။ (အရာရာ၌ သတိထား၍ နေခြင်းကို။) အနုနုပ္ပူယမာနနာ၊ မတိုးပွားစေသောရဟန်းသည်။ အပ္ပမာဒေ အဂါရဝေါ နာမ၊ အပ္ပမာဒေ အဂါရဝမည်၏။ ဝါ၊ မမေ့မလျော့နေခြင်း၌ လေးစားခြင်း မရှိသူမည်၏။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော။ ပဋိသန္ဓာရံ၊ အာမိသ ပဋိသန္ဓာရ၊ ဓမ္မပဋိသန္ဓာရကို။ အကရေန္တော၊ မပြုသော ရဟန်းသည်။ ပဋိသန္ဓာရေ အဂါရဝေါ နာမ၊ ပဋိသန္ဓာရေ အဂါရဝမည်၏။ ဝါ၊ အာမိသပဋိသန္ဓာရ၊ ဓမ္မပဋိသန္ဓာရ နှစ်ပါး၌ လေးစားခြင်းမရှိသူမည်၏။

ပရိဟာနိယာဓမ္မာတိ၊ ကား။ ပရိဟာနကဏ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန် သော။ ဓမ္မာ၊ တရား ဘို့သည်။ (ကတမေဉ္စစပံ။) ကမ္မာရာမတာတိ၊ ကား။ နဝ- ကမ္မေ ဝါ၊ အသစ်အသစ်ပြုထိုက်သော အမှု၌သော်၎င်း။ စိဝရဝိစာရဏာဒိသု၊

သင်္ကန်းကို ပဉ္စာဏ်း သတ္တဝေဏ်းစသည် စီမံခြင်း အစရှိကုန်သော။ ကမ္မေသု
 ဝါ၊ အလုပ်တို့၌ သော်၎င်း။ အဘိရတိ၊ အလွန်မေ့လျော်ခြင်းတည်း။ ယုတ္တပယုတ္တ-
 တာ၊ အလွန်အားထုတ်သူ၏ အဖြစ်တည်း။ [“အဘိရတံ” ကို ထပ်ဖွင့်သည်။
 ကမ္မံ + အာရာမော (မေ့လျော်ရာ။) အတ္ထိတိ ကမ္မာရာမော။ ကမ္မာရာမဿ +
 ဘာဝေါ ကမ္မာ နာမတာ။] ဘဿာရာမတာတိ၊ ကား။ တိ၊ သတ္တနကထာဝသေန၊
 မင်္ဂုလ်၏ ဖီလာဖြစ်သောကား၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘဿေ၊ စကားပြောဆိုခြင်း၌။
 ယုတ္တပယုတ္တတာ၊ တည်း။ နိမ္မိတရာမတာတိ၊ ကား။ နိမ္မိယ၊ အိပ်ခြင်း၌။ ယုတ္တ-
 ပယုတ္တဘာ၊ တည်း။ သင်္ကဏ်၊ ကာရာမတာတိ၊ ကား။ သင်္ကဏိကာယ၊ အပေါင်း
 အဖော်နှင့် ပေါင်းဆိုခြင်း၌။ ယုတ္တပယုတ္တတာ၊ တည်း။

သံသဂ္ဂါရာမတာတိ၊ ကား။ သာနသံသဂ္ဂေ၊ ကြားရခြင်းဟူသော ရောနှော
 ခြင်း၎င်း။ ဒဿနသံသဂ္ဂေ၊ မြင်ရခြင်းဟူသော ရောနှောခြင်း၎င်း။ သမုလ္လာပ-
 သံသဂ္ဂေ၊ အတူတကွ ပြောဆိုခြင်းဟူသော ရောနှောခြင်း၎င်း။ ပရိဘောဂ-
 သံသဂ္ဂေ၊ အဘူဘက္ကသံ ဆောင်ခြင်းဟူသော ရောနှောခြင်း၎င်း။ ကာယသံသဂ္ဂေ၊
 ကိုယ်ဖြင့် ရောနှောခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဝေ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော။
 သံသဂ္ဂေ၊ ရောနှောခြင်း၌။ ယုတ္တပယုတ္တဘာ၊ တည်း။ ပပဉ္စာနာမတာတိ၊ ကား။

သင်္ကဏိကာယံ ။ ဂဏန သတ္တသမုဒယန၊ သတ္တဝါအပေါင်းနှင့်။ သင်္ကဏိကာ၊ သန္တိ-
 ပတနံ၊ ပေါင်းဆိုခြင်းတည်း။ ဂဏသင်္ကဏိကာ၊ ခြင်း။ “သင်္ကဏိကာ” ၌ “သံ + ဂဏ” ခေတ်သည်
 တပေါင်းတည်း ရေဘက်ချခြင်း အနက်ကိုဟော၏။ ထိုတပေါင်းတည်း ရေဘက်ရခြင်းဟူသည်
 မကွဲမပြားဘဲ ပေါင်းဆိုခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “သင်္ကဏိကာ” ကို “သင်္ကတံ” ဟု၎င်း၊
 “သန္တိပတနံ” ဟု၎င်း အနုဂ္ဂီကာလနှင့်သည်။ “သင်္ကဏနံ သင်္ကဏိကာ၊ ဂဏနာ + သင်္ကဏိကာ၊
 ဂဏသင်္ကဏိကာ” ဟု ပြု။ [ဂဏန သတ္တသမုဟောန သင်္ကတံ သန္တိပတနံ ယေန သန္တိ၊
 တေန သင်္ကတံ ဂဏသင်္ကဏိကာ။—အနု။] ဤပုဒ်၏ အနွဲ့ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၊ သာမည-
 ဖလသုတ်၊ ပဌမသာမညပလ အဖွင့်၌လည်း ပြခဲ့ပြီ။

သဝန၊ ဒဿန၊ သမုလ္လာပ။ ။ မိန်းမ၏ ဂုဏ်သဘင်းကို၎င်း၊ မိန်းမ၏ ပြောသံဆိုသံ
 သီချင်းသံကို၎င်း ကြားရာ၌ သောတဿါရိကဝိသိ၊ တဒန္တဝတ္တကဝိသိဘျိဖြင့် သာသာယာယာ
 အာနုပြုခြင်းကို “သဝနသံသဂ္ဂ” ဟု ခေါ်၏။ စက္ခုဒါရိကဝိသိ၊ တဒန္တဝတ္တက ဝိထိတိဖြင့်
 မိန်းမ၏ အသင်းကို သာသာယာယာ ကြည့်ရှုခြင်းကို “ဒဿနသံသဂ္ဂ” ဟုခေါ်၏။ မိန်းမ
 နှင့် အတူတကွ စကားပြောဆိုရာ၌ သာယာသောအားဖြင့် ရောနှောခြင်းကို “သမုလ္လာပ
 သံသဂ္ဂ” ဟု ခေါ်၏။

ပရိဘောဂ၊ ကာယသံသဂ္ဂ။ ။ မိမိ၏ပစ္စည်းကို မိန်းမအားပေးခြင်း၊ မိန်းမပေးအပ်
 သောပစ္စည်းကို မိမိက ယူခြင်းအားဖြင့် အတူတကွ သီးဆောင်ခြင်းတို့၌ သာယာသောအား
 ဖြင့် ရောနှောခြင်းကို “ပရိဘောဂသံသဂ္ဂ” ဟုခေါ်၏။ ကိုယ်သက်ဘျိဖြင့် နှီးနှောခြင်းကို
 “ကာယသံသဂ္ဂ” ဟု ခေါ်၏။ [ဤသံသဂ္ဂ ငါးပါး၏ အကျယ်ကို မူလပံ၊ ရထဝိနိတသုတ်၌
 ပြသား၏။]

တဏှာမာနဒိဋ္ဌိပပဉ္စေသု၊ သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၌။ ယုတ္တပယုတ္တတာ၊ တည်း။

၉၄၆။ သောမနဿုပ ဝိစာရာဒိသု၊ တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) သောမနဿောန၊ သောမနဿန္တံ။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဥပဝိစရန္တိ၊ ကပ်၍ လှည့်လည် တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကပ်၍ သုံးသပ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောမနဿုပ- ဝိစာရာ၊ သောမနဿုပဝိစာရတို့ မည်၏။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာတိ၊ ကား။ စက္ခု- ဝိညာဏေန၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿိတွာ၊ မြင်၍။ သောမနဿဋ္ဌာနိ- ယံတိ၊ ကား။ သောမနဿာ၊ ၏။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်။ ကာရဏဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (ရူပံ ဥပဝိစရတိ၌စပ်။) ဥပဝိစရ- တိတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံ၌။ ဝိစာရပပ္ပတ္တနေန၊ ဝိစာရကို ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။ ဥပဝိစရတိ၊ ကပ်၍ လှည့်လည်တတ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝိတက္ကော၊ ဝိတက်သည်။ တံ- သမ္ပယုတ္တော၊ ထိုဝိစာရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်သာတည်း။ ဣတိ ဣမိနာ နယေ- န၊ ဤနည်းဖြင့်။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဆက္ကေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ အတ္ထော ဝေဒိ- တဗျော၊ [သောမနဿုပဝိစာရဆက္ကော၊ ဒေါမနဿုပဝိစာရဆက္က ဥပေက္ခူပဝိစာရ- ဆက္ကဟူသော သုံးပါးကို ဆိုသည်။]

၉၄၇။ ဂေဟဏိတာနီတိ၊ ကား။ ကာမဂုဏနိသိတာနိ၊ ကာမဂုဏ်၌ မှီကုန်သော တရားတို့သည်။ (ကတမာနိ ဌ္ဌိစပ်။) [ကာမဂုဏ်ကို အိမ်ဟု တင်စား သည်။] သောမနဿာနီတိ၊ ကား။ စေတသိကသုခါနိ၊ စိတ်၌မှီသော သုခတို့သည်။ (ကတမာနိ)။ ဒေါမနဿာနီတိ၊ ကား။ စေတသိကဒုက္ခာနိ၊ စိတ်၌မှီသော ဒုက္ခ တို့သည်။ (ကတမာနိ)။ ဥပေက္ခာတိ၊ ကား။ အညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတို့သည်။ (ကတမာ)။ အညာဏုပေက္ခာတိပိ၊ အညာဏုပေက္ခာဟူသော အမည်သည်လည်း။ တောသံယေဝ၊ ဤမောဟသမ္ပယုတ် ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့ ၏ပင်။ နာမံ၊ အမည်တည်း။

၉၄၈။ အတ္ထိမေ အတ္တာတိ ဝါတိ၊ ဟူကုန်သော။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ ဝါသဒ္ဓါသည်။ ဝိကပ္ပတ္ထော၊ ဝိကပ်အနက် ရှိ၏။ (တမျိုး တပုံ ပြုစီရင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။) ဧဝံ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိတ္တူအယူသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။ ဆက်။ အတ္ထိမေ အတ္တာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိသည်။ သဗ္ဗက-လေသု၊ အလုံးစုံ သောကာလတို့၌။ အတ္တနော၊ အတ္တ၏။ အတ္တိတံ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ သစ္စတော ထေတတောတိ၊ ကား။ ဘူတတော စ၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့် ၎င်း။ ထိရတော စ၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤအယူသည်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုဠ၊ လွန်စွာ။ ဒဠဘာဝေန၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဒိဋ္ဌိ ဂဏှာတိ

၌စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟေတဝိ။ နတ္ထိ မေ အတ္တာတိ။ ဟူသော။ အယံ ပန။ ဤဒိဋ္ဌိသည် ကား။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သတော၊ ထင်ရှားရှိသော။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ ဝါ၊ အတ္တ၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုတဝ၌။ ဝိဘဝဂုဏတော၊ ပျက်စီးခြင်းကို ယူခြင်းကြောင့်တည်း။

အထ ဝါ၊ ကား။ ပုရိမာပိ၊ ရှေ့ဖြစ်သော အတ္ထိမေအတ္တာဟူသော အယူသည် လည်း။ တီသု၊ ကုန်သော။ ကာလေသု၊ တို့၌။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟဏတော၊ ယူခြင်းကြောင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ (ဟေတဝိ)။ ပစ္စုပ္ပန္နမေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်၌သာ။ [ပစ္စုပ္ပန္နယေဝဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။ နောက်၌ အတိတေယေဝဟု ရှိသည်။] အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏန္တိ၊ ယူလသော်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သည်း။ (ဟေတဝိ)။ ပစ္စိမာပိ၊ နောက်ဖြစ်သော နတ္ထိ မေ အတ္တာဟူသော အယူသည်လည်း။ အတိတာနာဂတေသု၊ တို့၌။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟဏတော၊ ကြောင့်။ အာဟုတိယော၊ ပေးလှူပူဇော်ခြင်းတို့သည်။ ဘသ္မန္တာ၊ ပြာအဆုံးရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟိတဒိဋ္ဌိကာနံ၊ ယူအပ်သော မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏။ (ဒိဋ္ဌိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ (ဟေတဝိ)။ အတိတေယေဝ၊ ၌သာ။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏန္တိ၊ သော်။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကဿ၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္န အယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဒိဋ္ဌိ) ဣဝ၊ ကဲ့သို့။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ (ဟေတဝိ)။ [အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကဿေဝ၏ အနက်ကို ငိုကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။] အတ္တနာဝါ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမိတိ၊ ကား။ သညာက္ခန္ဓသိသေနံ၊ သညာက္ခန္ဓာကို အဦးပြုသဖြင့်။ (သဉ္ဇာနာမိဟု သညာက္ခန္ဓာကို အဦးပြုသဖြင့်)။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သညာယ၊ သညာမှ။ အဝသေသက္ခန္ဓေ၊ ကြွင်းသောခန္ဓာတို့ကို။ သဉ္ဇာနနတော၊ အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းကြောင့်။ ဣမံနာ အတ္တနာ၊ ဤအတ္တသည်။ ဣမံ အတ္တာနံ၊ ဤအတ္တကို။ သဉ္ဇာနာဒိ၊ အမှတ်ပြု၍ သိ၏။ ဣတိ ဝေ၊ ဤအတ္တနာဝါ အတ္တာနံဟူသော အယူသည်။ ဟာတိ။

အတ္တနာဝါ အနတ္တာနန္တိ၊ ကား။ သညာက္ခန္ဓယေဝ၊ ကိုသာ။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ဣတရေ၊ သညာက္ခန္ဓာမှ တပါးကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ အနတ္တာတိ၊ အနတ္တဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ သညာယ၊ ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုသညာက္ခန္ဓာမှတပါး လေးပါးသောခန္ဓာတို့ကို။ ဇာနနတော၊ သိခြင်းကြောင့်။ ဝေ၊ ဤအတ္တနာ ဝါ အနတ္တာနံ ဟူသောအယူသည်။ ဟေတဝိ၊ အနတ္တနာဝါအတ္တာနန္တိ၊ ကား။ သညာက္ခန္ဓံ၊ ကို။ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣတရေ၊ သညာက္ခန္ဓာမှ တပါးသော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ အတ္တာတိ၊ တို့ဟူ၍၎င်း။ ဂဟေတွာ၊ သညာယ၊ ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုသညာက္ခန္ဓာမှ တပါး လေးပါးသောခန္ဓာတို့ကို။ ဇာနနတော၊ ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤအနတ္တနာဝါ

အတ္တာနံဟူသော အယူသည်။ ဟောတိ။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံသော မိစ္ဆာအယူတို့ သည်လည်း။ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယောဝ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့သာတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဃဒေါ။ ပေ။ အာဒယော၊ အစရှိသော အခြင်းအရာတို့သည်။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ ဝေ၊ သဿာဒိဋ္ဌိ၏သာ။ အဘိနိဝေသကောရာ၊ စွဲမြဲစွာ နှလုံး သွင်းပုံ အခြင်းအရာ တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဝဒေါ ဝေဒေယျော အစရှိသော ပါဠိ၌။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဝဒတိ၊ ပြောဆိုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝဒေါ၊ ဝဒမည်၏။ ဝစီကမ္မဿ၊ ဝစီကံကို။ ကာရကော၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝေဒယတိ၊ သိလည်း သိတတ် ခံစားလည်း ခံစားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒေယျော၊ မည်၏။ ဇာနာတိ၊ သိလည်း သိ၏။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားလည်း ခံစား၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ၊ ။ သံ၊ အကြင်အကျိုးကို။ သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံ၊ ထို အကျိုးကို။ ဒဿေတု၊ ။ တတြ၊ ပေ။ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို တတြတတြ ဒီဃရတ္တံ ကလျာဏ-ပါပကာနံ အစရှိသော စကားရပ်၌။ တတြ တတြာတိ၊ ကား။ တေသု။ ပေ ။ နိကာယေသု၊ ထိုထို ယောနိ၊ ထိုထို ဂတိ၊ ထိုထို ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ထိုထို သတ္တာ-ဝါသ၊ ထိုထို သတ္တနိကာယတို့တွင်။ ဝါ၊ ကား။ အာရမ္မဏေသု၊ အာရုံတို့တွင်။ (အညတရံ ပစ္စနုဘောတိ ။) ဒီဃရတ္တံတိ၊ ကား။ စိရရတ္တံ၊ ကြာမြင့်စွာ သော ညဉ့်ပတ်လုံး။ ပစ္စနုဘောတိတိ၊ ကား။ ပဋိသံဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ န သော ဇာတော နာဟောသီတိ၊ ကား။ သော အတ္တာ၊ ထို အတ္တသည်။ အဇာတိ ဓမ္မတေ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတော နာမ၊ ဖြစ်ပြီးမည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ [“ဖြစ်ခြင်း သဘောမရှိဘဲ အမြဲရှိနေ သောကြောင့် ဖြစ်ပြီးဟုလည်း မဆိုနိုင်” ဟုလို။] သဒေါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဝိဇ္ဇ-မာနောယေဝ၊ ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ အတ္တော။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ ဇာတိသဘော မရှိခြင်းကြောင့်ပင်။) (သော၊ ထို အတ္တသည်။) အတိတေ၊ အတိတ်၌။ နာဟောသိ၊ မဖြစ်ခဲ့ဘူး။ (ဖြစ်ပြီးဟုလည်း မဆိုနိုင်။) အနာဂတေပိ၊ အနာဂတ်၌လည်း။ န ဘဂံသတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ မဟုတ်။ (ဖြစ်လတ္တံ့ဟုလည်း မဆိုနိုင်။) တိ၊ မှန်။ ယေ၊ အကြင် အရာသည်။ ဇာ၊ ဇာ၊

ဝေဒယတိ။ ။ စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်သည် ခံစားခြင်းအနက်ကိုသာ ဟော၏။ သိခြင်း အနက် ကို ဟောသော ဝိဒဓာတ်ကား ဘူဝါဒိတည်း။ ထိုကြောင့် “ဝိဒတိ ဝေဒယတိ” ဟုဆိုလိုလျက် ဘူဝါဒိ ဝိဒဓာတ်ကိုမပြုဘဲ စုရာဒိဝိဒဓာတ်ကိုသာ ပြထားသည်။ “ဇာနာတိ” သည် ဘူဝါဒိ ဝိဒဓာတ်၏ အဖွင့် “အနုဘဝတိ” ကား စုရာဒိဝိဒဓာတ်၏ အဖွင့်တည်း။ “ဝေဒေယျော” ၌ ဝိဒဓာတ် ၏ ပစ္စည်း စုရာဒိ ဏေပစ္စည်း’ ယျ ဒေဘောလာရုံပြီးသည်။ (ဇာနည်း) ယ မဟာ ဘဲ “ဝေဒေယော” ဟု ရှိလျှင်လည်း ကောင်း၏။

ဖြစ်ပြီးသည်။ (ဟောတိ)။ သော၊ ထို အရာသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ (ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း)။ ယော စ၊ သည်လည်း။ ဇာယိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ သော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ၎င်း။ (ဝုစ္စတိ)။ (ရှေးနိဿယ၌ ဝုစ္စတိ ထည့်စပ်သည်။)

အထ ဝါ၊ ကား။ န သော ဇာတော နာဟောသိတိ၊ ကား။ သော၊ ထိုအတ္ထု သည်။ သဒါ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတိတေပိ၊ ၌လည်း။ ဇာတု၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ [ဇာတောကို ပွင့်သည်။] နာဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီး မဟုတ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ အနာဂတေပိ၊ ၌လည်း။ ဇာတု၊ န ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ မဟုတ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ နိစ္စောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပါဓ- ဝယရဟိတော၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းမှ ကင်း၏။ ဝေဝါတိ၊ ကား။ ထိရော၊ ခိုင်မြဲ ၏။ သာရဘူတော၊ အနှစ်သာရဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ သဿတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗ- ကာလိကော၊ အလုံးစုံသော ကာလ၌ ရှိ၏။ (အခါပေသိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။) အဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပကတိဘာဝံ၊ ပင်ကိုယ် သဘောကို။ အဝိဇယနဓမ္မော၊ စွန့်ခြင်းသဘော မရှိ။ ကကဏုကော ဝိယ၊ ပုတ်သင်ညို့ကဲ့သို့။ နာနပ္ပကာရတ္ထံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ နာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ဝေံသိ။ အယံ သဗ္ဗာသဝဒိဋ္ဌိ နာမ၊ ဤ သဗ္ဗာသဝဒေသနာ တော်၌ လာသော ဒိဋ္ဌိမည်သည်ကို။ ကထိတာ၊ ပြီ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဝေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဆက္ကနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၉၄၉။ သတ္တကနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ထာမဂတဋ္ဌေန၊ အားအစွမ်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အပ္ပဟိနဋ္ဌေန စ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အနုသေန္တိ၊ အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့ မည်၏။ ဝဇ္ဇသ္မိ၊ ဝဋ်၌။ သတ္ထော၊ သတ္တဝါတို့ကို။ သံယောဇေန္တိ၊ ယှဉ်စေတတ်ကုန်၏။ စာဓဇေန္တိ၊ ဆက်စပ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံယောဇနာနိ၊ တို့ မည်၏။ သမုဒါ- စာရဝသေန၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (အနုသယ အခိုက်အတန့်သာမကဘဲ ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင် အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) ပရိယုဋ္ဌဟန္တိ၊ ထက် ဝန်းကျင် ထကြွတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကုသိုလ်အဘို့ကို လုယက်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ မည်၏။ ကာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂသည်ပင်။ ပရိ- ယုဋ္ဌာနံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော တရားတည်း။ ဝါ၊ ကုသိုလ်အဖို့ကို

လုယက်တတ်သော တရားတည်း။ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ကာမရာဂသည်ပင် ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော တရား။ ဝါ၊ ကာမရာဂသည်ပင် ကုသိုလ် အဖို့ကို လုယက်တတ်သော တရား။ သေသေသပိ၊ ကာမရာဂ ပရိယုဋ္ဌာနမှ ကြွင်းသော ဘဝရာဂပရိယုဋ္ဌာန အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေဝေ နယော။

၉၅၀။ အသတံ၊ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့၏။ ဓမ္မော၊ တရားတို့တည်း။ (အသဒ္ဓမ္မာတို့။)ဝါ၊ တနည်း။ လာမကဋ္ဌေန၊ ယုတ်ညံ့ကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ အသန္တာ၊ မချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသဒ္ဓမ္မာ၊ ရာဂါဒိဟိ၊ ရာဂ အစရှိကုန်သော။ ဒေါသေဟိ၊ အပြစ်တို့ သည်။ ဒုဋ္ဌာနံ၊ ဖျက်ဆီးအပ် နုန်သော။ စရိတာနိ၊ အကျင့်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဒုစရိတာနိ၊ ထိုမည်၏။ တေန တေနာကာရေန၊ ထိုထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့်။ (ငါသည် မြတ်၏စသော ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။) မညန္တိ၊ မှတ် ထင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာနာ၊ မာနတို့မည်၏။

၉၅၁။ ဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသေ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ရူပိတိ၊ ကား။ ရူပဝါ၊ ရုပ်ရှိ၏။ စာတုမဟာဘူတိကောတိ၊ ကား။ စတုမဟာဘူတမယော၊ ၄-ပါးသော မဟာဘုတ်အတိ ပြီး၏။ တေ၊ ဤအရာသည်။ မာတာပိတုနံ၊ မိဘတို့၏။ (သန္တကံ၊ ဥစ္စာတည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာတာပေတ္တိကံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုမိဘတို့၏ဥစ္စာ ဟူသည်။ ကံ၊ အဘယ်နည်း။ သုက္ကဿောဏိတံ၊ သုက်သွေးတည်း။ မာတာ- ပေတ္တိကေ၊ မိဘတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော သုက်သွေးကြောင့်။ သမ္မူတော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သည်တည်း။ ဇာတော၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာတာပေတ္တိက- သမ္မုပေါ၊ မည်၏။ ဣ၊ ဤ ရူပိစာတုမဟာဘူတိကော အစရှိသောပါဠိ၌။ ရူပ- ကာယသီသေန၊ ရူပကာယကို အဦးပြုသဖြင့်။ မနုဿတ္တဘာဝံ၊ လူ၏အတ္တဘော ကို။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ပြောဆို၏။

ဒုတိယော၊ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထိုပဌမပုဂ္ဂိုလ်၏ဝါဒကို။ ပဋိက္ခိပိတုာ၊ ရှု။ ဒိဗ္ဗတ္တာဘာဝံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော အတ္တဘောကို။ (အတ္တာတိ) ဝဒတိ။ ဒိဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်လောက၌။ သမ္မူတော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သော။ (အတ္တာ ၌စပ်။) ကာမာဝစရာတိ၊ ကား။ ဆကာမာဝစရ ဒေဝပရိယာပန္နော၊ ခြောက်မျိုးသော ကာမာဝစရနတ်အပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သော။ ကဗဠိကာရံ၊ ကဗဠိကာရကို။ ဘက္ကယတိ၊ စားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကဗဠိကာရဘက္ခော၊ မည်၏။ မနောမယောတိ၊ ကား။ ဈာနမနေန၊ ဈာန်စိတ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်သော။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂယုတ္တော၊ အလုံးစုံသောအင်္ဂါကြီး ငယ်တို့နှင့်ယှဉ်သော။ အဟိနိန္ဒိယောတိ၊ ကား။ ပရိပုတ္တိန္ဒိယော၊ ပြည့်စုံသော ဣန္ဒြိရှိသော။ (အတ္တာ)။ ယာနိ၊ အကြင် စက္ခုန္ဒြေ သောတိန္ဒြေတို့သည်။ ဗြဟ္မ- လောကေ၊ ၌။ အတ္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။

ဣတရေသံ၊ စက္ခု၍န္တ သောတိန္ဒြေတို့မှတပါးသော ဃာနိန္ဒြေ ဇိတိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေ တို့၏။ သဏ္ဍာနဝသေန စ၊ ပုံသဏ္ဍာန်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ တေံ၊ ဤ အဟိနိန္ဒြေယော ဟူသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ)ဝတ္ထံ။ [ဃာနိန္ဒြေ ဇိတိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေ မရှိသော် လည်း နှာခေါင်းစသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသောကြောင့် “အဟိနိန္ဒြေယော” ဟု ဟော တော်မူသည်-ဟူလို] အာကာသာနဉ္စာယတနပဂေါတိ၊ ကား။ အာကာသာ- နဉ္စာယတနဘဝံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံသို့။ ဥပဂတော၊ ကပ်ရောက်သော။ (အတ္တာ အတ္ထိ ဌိစပ်။) ဣတရေသပိ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနပဂုဗ်မှ တပါး ဝိညာဏဉ္စာယတနပဂုဗ်သော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံ သော ပါဠိရပ်သို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သတ္တကနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဂ-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၉၅၂။ အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသေ၊ ဌိ။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ကိလေသာ ယေဝ၊ ရှေးရှေးသော ကိလေသာတို့သည်ပင်။ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ နောက်နောက် ကိလေသာတို့၏ တည်ရာအကြောင်းတို့တည်း။ ကုသိတဝတ္ထုနိတိ၊ ကား။ ကုသိတဿ၊ အရာရာ၌ စက်ဆုပ်အပ်စွာ ဆုတ်နှစ်ဖတ်သော။ အလသဿ၊ ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝတ္ထုနိ၊ တည်ရာအကြောင်းတို့သည်။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာ တို့သည်။ [ဝတ္ထုနိကို ဖွင့်သည်။] (ကတမာနိ ဌိစပ်။) ကောသဇ္ဇကာရဏာနိ၊ ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်။ ဣတိ အတ္ထော။ ကမ္မံ ကာတမ္ပံ ဟောတိတိ၊ ကား။ စိဝရဝိစာရဏာဒိကမ္မံ၊ သင်္ကန်းကို ပဉ္စခဏ်း၊ သတ္တခဏ်း စီရင်ခြင်း အစ ရှိသောအလုပ်သည်။ ကာတမ္ပံ၊ ပြုထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ န ဝီရိယံ အာရဘတိတိ၊ ကား။ ဒုဝိဓမ္မိ၊ သော။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ (ကာယိကဝီရိယ၊ စေတသိကဝီရိယကို။) နာရဘတိ၊ အားမထုတ်။ အပ္ပတ္တဿာတိ၊ ကား။ ဈာနံ ။ ပေ။ မဇ္ဇဿ၊ ဈာန် ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တရားဟူသော။ အပ္ပတ္တဿ၊ မရောက်အပ်သေးသောတရားသို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ အနဓိဂတဿာတိ၊ ကား။ အနဓိဂတဿ၊ မရအပ် သေးသော။ တဿေဝ၊ ထိုဈာန်ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တရားကိုပင်။ အဓိဂမတ္တာယ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ အသစ္စိကတဿာတိ၊ ကား။ အသစ္စိကတဿ၊ မျက်မှောက် မပြုအပ်သေးသော။ တဿေဝ၊ ကိုပင်။ သစ္စိကရဏတ္တာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း အကျိုးငှါ။ (ဝီရိယံ န အာရဘတိ ဌိစပ်။) ဣဒိ ပဌမံတိ၊ ကား။ ဟန္တာဟိနိပဇ္ဇာ- မိတိ၊ မိဟူ၍။ ဝေံသို့။ ဣဒိ ဩသိဒနံ၊ ဤဆုတ်နှစ်ခြင်းသည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ သော။ ကုသိတဝတ္ထု၊ ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်၏တည်ရာအကြောင်းတည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကုသိတဝတ္ထုတို့၌။ ဣမိနာ နယေံန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန၊ အထူး။ မာသာစိတံမညေတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ မာသာစိတံ နာမ၊ မာသာစိတ မည်သည်။ တိန္ဒမာသော၊ စိုသောပဲကြီးတည်း။ တိန္ဒမာသော၊ စိုသောပဲကြီးသည်။ ဂရုကော၊ လေးသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဂရုကော (ဟောတိ)။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်။ [“အစားများသည့်အတွက် ပဲကြီး” ရေစိမ့်ကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်လေးလံနေသည်” ဟုလို။] ဂိလာနာပုဋ္ဌိတော ဟောတိတိ၊ ကား။ ဂိလာနော၊ မကျန်းမာသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၉၅၄။ အဋ္ဌသု လောကဓမ္မေသုတိ တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ လောကဿ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ ဓမ္မာ၊ သဘောတံထွာ ဓမ္မတာတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကဓမ္မာ၊ တို့မည်၏။ ဧတေဟိ၊ ဤလောကဓမ္မတို့မှ။ ဝိမုတ္တော နာမ၊ လွတ်သူ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပုဒ္ဓါနမ္ပိ၊ ဘုရားရှင်တို့၏သန္တာန်၌သော်မှလည်း။ ဟောန္တိ ဝေ၊ ဖြစ်ကုန်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကဓမ္မာတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝါ၊ သတ္တဝါ အပေါင်း၏ သဘောတံထွာ ဓမ္မတာတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ပဋိဗာတောတိ၊ ကား။ ပဋိယညနာကာရော၊ ပင်ပန်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။ ထည့်စပ်။) လာဘေ သာရာဂေါတိ၊ ကား။ အဟံ၊ သည်။ လာဘံ၊ လာဘ်ကို။ လဘာမိ၊ ရ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဂေဟသိတသောမနဿဝသေန၊ ကာမဂုဏ် တည်းဟူသော အိမ်၌မှီသော သောမနဿ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သော။ သာရာဂေါ၊ လွန်စွာတပ်မက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ သော၊ ထို လွန်စွာတပ်မက် ခြင်းသည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဋိဟနတိ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်၏။ အလာဘေ ပဋိဝိရော- ဓောတိ၊ ကား။ အဟံ လာဘံ၊ န လဘာမိ၊ မရ။ ဣတိ သို့။ ဒေါမနဿဝသေန၊ ဒေါမနဿ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နဝိရောဓော၊ ဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ သောပိ၊ ထိုဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်လည်း။ စိတ္တံ ပဋိဟနတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိဗာတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ယသာဒီသုပိ၊ ယသ အစ ရှိသော လောကဓမ္မတို့၌လည်း။ အဟံ၊ မဟာပရိဝါရော၊ များသော အခြံအရံ ရှိ၏။ အဟံ၊ အပ္ပပရိဝါရော၊ နည်းသော အခြံအရံရှိ၏။ [ဤစကားဖြင့် “ယသ” အရ ကိတ္တိယသ၊ ပရိဝါရယသ နှစ်မျိုးတွင် ပရိဝါရယသကို ယူစေလိုသည်။ ကိတ္တိယသကိုကား “ပသံသာ”ဟူသော လောကဓမ္မဖြင့် ယူလတ္တံ။] အဟံ၊ ပသံသပ္ပတ္တော၊ ချီးမွမ်းခြင်းသို့ရောက်၏။ အဟံ၊ ဂရဟပ္ပတ္တော၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အဟံ၊ သုဓပ္ပတ္တော၊ ချမ်းသာခြင်းသို့ရောက်၏။ အဟံ၊ ဒုက္ခပ္ပတ္တော၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတေသံ၊ ဤယသ အစရှိသော လောကဓမ္မတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အနရိယဝေါဟာရာတိ၊ ကား။ အနရိယာနံ၊ အရိယာ မဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏။ ဝေါဟာရာ၊ အခေါ်အဝေါ်တို့သည်။ (ကစာမေ အဋ္ဌ- ဌ်စပ်။)

၅၇၇။ ပုရိသဒေါသာတိ၊ ကား။ ပုရိသာနံ၊ တို့၏။ ဒေါသာ၊ အပြစ်တို့သည်။ (ကတမေ အဋ္ဌ ခွဲစပ်)။ န သရာမိတိ၊ ကား။ မယာ၊ တပည့်တော်သည်။ တေဿ ကမ္မဿ၊ ဤအလုပ်ကို။ ကတဋ္ဌာနံ၊ ပြုအပ်ရာအရပ်ကို။ န သရာမိ၊ န သလ္လက္ခေမိ၊ မမှတ်မိပါ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ အဿတိဘာဝေန၊ သတိမရှိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ မမှတ်မိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗေဋ္ဌေတိ၊ ဖြေရှင်း၏။ မောစေတိ၊ လွတ်စေ၏။ စောဒကယေဝ ပဋိပူရတိတိ၊ ကား။ ပဋိပူရဓိ။ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။ ဟုတော။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ ပဋိဘာဏိတဘာဝေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုတတ်သူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ကိံ နုခေါ၊ တယုံတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဒီပေတိ ခွဲစပ်။) ယော တံ၊ အကြင်သင်သည်။ ဝတ္ထုနာ၊ ဝတ္ထုနှင့်တကွ။ အာပတ္တိံ၊ အာပတ်ကို။ နေဝ ဇာနာသိ၊ မသိ။ စောဒနံ၊ စောဒနာနည်းကို။ န ဇာနာသိ၊ ဗာလဿ၊ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မလိမ္မာသော။ အဗျတ္တဿ၊ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သော။ (တဿ) တယုံ၊ ထိုသင်၏။ ဘဏိတေန နာမ၊ ပြောဆိုအပ်သည်မည်သော စကားဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ တံပိ၊ အောက်တန်းစားဖြစ်သော သင်သည်လည်း။ ဝါ၊ သင်ကသော်မှလည်း။ ဝေံ၊ သို့။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကို။ အဇာနန္တော၊ မသိပါဘဲ။ ဘဏိတဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုထိုက်၏ ဟူ၍။ မညိဿသိ နာမ၊ မှတ်တင်တုံဘိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဇ္ဈောတ္တရတိ၊ လွှမ်းမိုး၏။ ပစ္စာရောပေတိတိ၊ ကား။ တံပိ ခေါသိတိ အာဒီနိ၊ တံပိ ခေါသိ အစရှိသော စကားတို့ကို။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုလျက်။ ပဋိအာရောပေတိ၊ ပြန်၍တင်၏။ ပဋိကရောဟိတိ၊ ကား။ ဒေသနာဂါမိနိံ၊ ဒေသနာဂါမ်အာပတ်ကို။ ဒေသေဟိ၊ ဒေသနာပြောဦးလော့။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိတော၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမ်အာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာဟိ၊ ထဦးလော့။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ သုဒ္ဓန္တေ၊ စင်ကြယ်သူ၏အဖို့၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတော)။ အညံ၊ အခြားသူကို။ စောဒေဿသိ၊ စောဒနာရလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတိ။

အညေနာညံ ပဋိစရတိတိ၊ ကား။ အညေန၊ အခြားသော။ ကာရဏေန (ဝါ)၊ အကြောင်းဖြင့်သော်၎င်း။ ဝစနေန ဝါ၊ စကားဖြင့်သော်၎င်း။ အညံ၊ သော။ ကာရဏံ (ဝါ)၊ ကိုသော်၎င်း။ ဝစနံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ပဋိစ္စာဒေဝတိ၊ ပုံးကွယ်၏။ [ဤဝါကျကို “အညေန ကာရဏေန အညံ ကာရဏံ ပဋိစ္စာဒေဝတိ၊ အညေန ဝစနေန အညံ ဝစနံ ပဋိစ္စာဒေဝတိ” ဟု နှစ်ဝါကျ ခွဲပါ။] (တံ) အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ပြောဆိုအပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) ကော၊ အဘယ်သူသည်။ အာပန္နော၊ ရောက်သနည်း။ ကိံ၊ အဘယ်အာပတ်သို့။ ဘာပန္နော၊ ကထိ၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာပန္နော၊ ကိသို့။ အဘယ်ဝတ္ထုကြောင့်။ အာပန္နော။ ကံ၊ အဘယ်သူကို။ (တုမေ) ဘဏထ၊ ပြောနေကြကုန်သနည်း။ ကိံ၊ အဘယ်

စကားကို။ ဘဏထ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပြောဆို၏။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောဝတ္ထုကို။ တယာ၊ သင်သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ် သလော။ ဣတိ ဝုတ္တေ၊ မေးအပ်သော်။ (အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။) န၊ သုကာမိ၊ မကြားပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ သောတံ ဝါ၊ သောတဒ္ဓါရသို့သော်လည်း။ ဥပနေတိ၊ ကပ်ဆောင်၏။ ဗဟိဒ္ဓါကထံ အပနာမေတိတိ၊ ကား။ ဣတ္ထန္နာမံ၊ ဤ အမည်ရှိသော။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သည်။ အသိ၊ ဖြစ် သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ သမာနော၊ သော်။ (အဟံ) ပါဠလိပုတ္တံ၊ ပါဠလိပုတ်သို့။ ဂတော၊ သွားသည်။ အမ္ပိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဝတော။ ပုန၊ တဖန်။ တဝ၊ သင်၏။ ပါဠလိပုတ္တဂမနံ၊ ပါဠလိပုတ်သို့ သွားခြင်းကို။ န ပုစ္ဆာမ၊ မမေးကုန်။ ဣတိ၊ ဝုတ္တေ၊ သော်။ တတော၊ ထိုပါဠလိပုတ်မှ။ ရုဇ- ဂဟံ၊ ရုဇဂြိုဟ်သို့။ ဂတော အမ္ပိ၊ ဣတိ ဘဏတိ၊ ရုဇဂဟံ ဝါ၊ မင်း၏ အိမ်သို့ သော်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏဂေဟံဝါ၊ ပုဏ္ဏား၏အိမ်သို့သော်၎င်း။ ယာဟိ၊ သွားဦးတော့။ အာပတ္တိံ အာပန္နော အသိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုအပ်သော်။ တတ္ထ၊ ထို မင်း၏ အိမ်၌။ ဝါ၊ ထို ပုဏ္ဏား၏ အိမ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ သူကရမံသံ၊ ဝက်သားကို။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပါပြီ။ ဣတိ အာဒီနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကား တို့ကို။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုလျက်။ ကထံ၊ စကားကို။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ၌။ ဝိက္ခိပတိ၊ ပစ်လွှင့်၏။ ကောပံတိ၊ ကား။ ကုပိတဘာဝံ၊ စိတ်ဆိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ် ရကို။ (စိတ်ဆိုးခြင်းကို။) ဒေါသံတိ၊ ကား။ ဒုဋ္ဌဘာဝံ၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီး အပ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရကို။ (ဒေါသကို။) (ပါတုကရေတိ ခွံစပ်။) တေ ဥဘယမ္ပိ၊ ဤ ကောပ၊ ဒေါသ နှစ်ပါးသည်လည်း။ ကောဓေထေဝ၊ ကောဓေ သာ။ နာမံ၊ တည်း။ အပ္ပစ္စယံတိ၊ ကား။ အတုဋ္ဌာကာရံ၊ မနှစ်သက်သူ၏ အမူ အရာကို။ (ပါတုကရေတိ။) [စာအုပ်တို့၌ “အသန္တုဋ္ဌာကာရံ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်းပါ။]

တေ၊ ဤ အပ္ပစ္စယံ ဟူသော အမည်သည်။ ဒေါမနဿဿ၊ ၎င်း။ နာမံ၊ တည်း။ ပါတုကရေတိတိ၊ ကား။ ဒထေတိ၊ ပြစ်။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှား စေ၏။ ဗ ဟာ ဝိက္ခေပကံ ဘဏတိတိ၊ ကား။ ဗာဟာ၊ လက်ရုံး လက်မောင်း တို့ကို။ ဝိက္ခိပိတွာ၊ ဒေသူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှင့်၍။ ဝါ၊ ဆန့်တန်း၍။ အလဇ္ဇိဝစနံ၊ အရှက်မရှိသူဘို့၏ စကားကို။ ဝဒတိ၊ ၎င်း။ ဝိဟေသေတိတိ၊ ကား။ ဝိကေဋ္ဌေတိ၊ ညှဉ်းဆဲ၏။ ဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်၏။ အနာဒိယိတွာတိ၊ ကား။ စိတ္တိကာရေန၊ စိတ် မနှစ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ ပြုခြင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ အရှိ အသေအားဖြင့်။ အပ္ပမေဟတွာ၊ မယူမူ၍။ အာဇာနိတွာ၊ အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြု၍။ အနာဒေရော၊ ရိုသေခြင်းမရှိသည်။ ဟုတွာ။ ဣတိ အတ္ထော။

အတိဗာဠန္တိ၊ ကား။ အတိဒဠ်၊ အလွန် ပြုမြဲစွာ။ အတိပမာဏံ၊ ပမာဏထက် အလွန်။ (ကြောင့်ကြ စိုက်ထိုက်သော ပမာဏကို လွန်၍။) မယံ ဗျာဝဇ္ဇာတိ၊ ကား။ မယံ၊ တပည့်တော်၌။ ဗျာပါရံ၊ ကြောင့်ကြသို့။ အာပန္နာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ ဟိနာယာဝတ္တိတောတိ၊ ကား။ ဟိနာယံ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ဂိဟိဘာဝဿ၊ လူ့အဖြစ်၏။ အတ္တယ၊ အကျိုးငှါ။ အာဝတ္တိတော၊ လည်၍။ [“ဟိန” ကို “ဂိဟိဘာဝ” ဟု ဖွင့်၍ သ ဝိဘတ်၏ ကာရိယ ဖြစ်သော အာယကို အတ္တယ ဟု ဖွင့်သည်။] ဂိဟိ၊ လူသည်။ ဟုတော၊ ဣတိအတ္တော။ အတ္တမနာ ဟောထာတိ၊ ကား။ တုဠိတ္တာ၊ နှစ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သည်။ ဟော်ထ၊ ဖြစ်ကြပါကုန်တော့။ မယာ၊ တပည့်တော်သည်။ လတိတဗ္ဗံ၊ ရထိုက်သော လာဘ်ကို။ လဘထ၊ အရှင်ဘုရားတို့ ရကြပါကုန်တော့။ မယာ၊ သည်။ ဝသိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ၊ နေထိုက်သော အရပ်၌။ ဝသထ၊ အရှင်ဘုရားတို့ နေကြပါကုန်တော့။ မယာ၊ သည်။ ဝေါ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ ဖာသုဝိဟာရောချမ်းသာစွာ နေရခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပါပြီ။ (ပြုလိုက်ပါပြီ။) ဣတိ အဓိပ္ပာယ်နာ၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ ဝဒတိ၊ ၏။ (“ဣဒါနိ ခေါ တုမေ အာယသ္မန္တော အတ္တမနာ ဟောထ” ဟု ပြော၏။)

၅၇၇။ (အတ္တာ၊ အတ္တသည်။) အသညိ၊ သညာမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ ဝါဒေါ၊ ဝါဒသည်။ အသညိဝါဒေါ၊ အသညိဝါဒ မည်၏။ တေသံ၊ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏။ သော၊ ထို အသညိဝါဒသည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည်။) အသညိဝါဒါ၊ တို့ မည်၏။ ဂ္ဂပိ အတ္တာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ လာဘိနော၊ ဈာန်သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဌိစံ။) ကသိဏဂ္ဂပံ၊ ကသိဏ်းရပ်ကို။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ (အတ္တာ၊ သည်။) ဂ္ဂပိ၊ ရပ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အလာဘိနော၊ ဈာန်သမာပတ်ကို ရခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တက္ကမတ္တေနဝ၊ ကြံ့စည်ခြင်းမျှဖြင့်သာ။ အာဇီဝကာနံ ဝိယ၊ အာဇီဝကတို့၏ကဲ့သို့။ (ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။

၈ ပန၊ ထပ်၍ ဆက်။ လာဘိနောယေဝ၊ အဂ္ဂပသမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ အဂ္ဂပသမာပတ္တိနိမိတ္တံ၊ အဂ္ဂပသမာပတ်၏ နိမိတ်ဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ် အစရှိသည်ကို။ အတ္တာတိ ဂဟေတွာ။ (အတ္တာ။) အဂ္ဂပိ၊ ရပ်မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အလာဘိနော၊ အဂ္ဂပသမာပတ်ကို ရခြင်း မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တက္ကမတ္တေနဝ၊ နိဂဏ္ဌာနံ ဝိယ၊ တို့၏ကဲ့သို့။ (ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ပန၊ ကား။ ဣ၊ ဤ ဝါဒ၌။ အသညိဘာဝေ၊ သညာမရှိသည်၏ အဖြစ်၌။ (အတ္တ၏ သညာမရှိသည်၏ အဖြစ်၌။) ဧကန္တေနဝ၊ သာလျှင်။

ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ န ပရိယေသိတဗ္ဗံ၊ မရှာမှီးထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဒိဋ္ဌိ-
ဂတိကော၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူသည်။ ဥမ္မတ္တကော ဝိယ၊ သူရှူးကဲ့သို့။ ယံဝါ တံဝါ၊
ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားအယူကို။ ဂဏှာတိ။

ရူပိ စ အရူပိစာတိ၊ ဟူသော ဒိဋ္ဌိကို။ ရူပါရူပမိဿကဂ္ဂါဟဝသေန၊ ရူပ နာမ်
ရောသောအတ္တကို ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ အယံ ဒိဋ္ဌိ၊ ဤ ရူပိစ အရူပိစ
ဟူသော ဒိဋ္ဌိသည်။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရသမာပတ္တိလာဘိနာပိ၊ ရူပါဝစရ
အရူပါဝစရသမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ တက္ကိကဿာပိ၊
ကြံဆခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ကား။ နေဝရူပိ
နာရူပိ၊ နေဝရူပိ နာရူပိဟူသော ဒိဋ္ဌိသည်။ ဧကန္တတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။
တက္ကိကဒိဋ္ဌိယေဝ၊ ကြံစည်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဒိဋ္ဌိသာတည်း။ [ဝေဖြင့် လာဘီ
ဒိဋ္ဌိကို ကန်သည်။] အန္တဝါတိ၊ ဟူသောဒိဋ္ဌိသည်။ ပရိတ္တကသိဏံ၊ ကျဉ်းငယ်
သော ကသိုဏ်းရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ ဂဏှန္တဿ၊ ယူသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။ အနန္တဝါတိ၊ ဟူသောဒိဋ္ဌိသည်။ အပ္ပမာဏကသိဏံ၊
အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကသိုဏ်းရုပ်ကို။ (အတ္တတော ဂဏှန္တဿ ဒိဋ္ဌိ။) အန္တဝါစ
အနန္တဝါစာတိ၊ ဟူသော ဒိဋ္ဌိသည်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌၎င်း။ အဓော၊ အောက်
၌၎င်း။ သပရိယန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ တိရိယံ၊ ဖီလာ၌။
အပရိယန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသော။ ကသိဏံ၊ ကို။ အတ္တာတိ ဂဟေတွာ၊
ဥပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။ နေဝန္တဝါ နာနန္တဝါတိ၊ ဟူသောဒိဋ္ဌိသည်။ တက္ကိကဒိဋ္ဌိယေဝ၊
ကြံစည်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဒိဋ္ဌိသာတည်း။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။
ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၉-နဝကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၉၆၀။ နဝကနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ နဝ အာသာဟဝတ္ထု-
နိတိ၊ နဝအာသာဟဝတ္ထု ဟူကုန်သော အာသာဟဝတ္ထုတို့ကို။ သတ္ထေသု၊
တို့၌။ ဥပ္ပတ္တိဝေသနေဝ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သာ။ ကထိတာနိ၊ ဟောတော်မူ
အပ်ကုန်ပြီ။ ပုရိသာနံ၊ တို့၏။ မလာနိ၊ အညစ်အကြေးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ပုရိသမလာနိ၊ ပုရိသမလာတို့ မည်၏။ နဝဝိဓာတိ၊ ကား။ နဝကောဋ္ဌာသာ၊
ကိုးပါးသော အဘို့အစုရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကား။ နဝပ္ပဘေဒါ၊ ကိုးပါးသော
အပြားရှိ ကုန်သော။ (မာနာ ၌ စပ်။) [ပဌမနည်း၌ ဝိဓကံ ကောဋ္ဌာသဟု ဖွင့်၍
ဒုတိယနည်း၌ ပဘေဒဟု ဖွင့်သ ည်။]

၉၆၁။ တဏှံ ပဋိစ္စတိ၊ ကား။ တဏှံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပရိယေသနာတိ၊
လား။ ရူပါဒိ အာရမ္မဏပရိယေသနာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံကိုရှာမှီးခြင်း

သည်း(ဟောတိ)။ ဟိ၊ မုနံ။ သော၊ ထိုရူပါရုံအစရှိသော အာရုံကို ရှာမှီးခြင်းသည်။ တဏှာယ၊ တဏှာသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဟောတိ။ လာဘောတိ၊ ကား။ ရူပါဒိ- အာရမ္မဏပဋိလာဘော၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံကို ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မုနံ။ သော၊ ထိုရူပါရုံအစရှိသော အာရုံကို ရခြင်းသည်။ ပရိယေသနာယ၊ ရှာမှီးခြင်းသည်။ သတိ၊ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ ဉာဏ။ ပေ။ ဝင်သန၊ ဉာဏဝိနိစ္ဆယံ၊ တဏှာဝိနိစ္ဆယံ၊ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယံ၊ ဝိတက္က- ဝိနိစ္ဆယတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ဝိနိစ္ဆယတို့တွင်။ သုခဝိနိစ္ဆယံ။ ပေ။ သုခမန္တယုဇ္ဇေယျာတိ၊ ဟူသော။ အယံ၊ ဤ ဝိနိစ္ဆယသည်။ ဉာဏဝိနိစ္ဆယော၊ ဉာဏဝိနိစ္ဆယတည်း။ ဝါ၊ ဉာဏဖြင့် ဆုံးဖြတ် ခြင်းတည်း။ [သုခဝိနိစ္ဆယံ၊ သေဝိတဗ္ဗသုခ၊ အသေဝိတဗ္ဗသုခဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်း ကို။ ဧညာ၊ သိရာ၏။ သုခဝိနိစ္ဆယံကို။ ဥ တွာ၊ သိပြီး၍။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အာရုံဟူသော အဇ္ဈတ္တံ။ သုခံ၊ သုခကို။ အနုယုဇ္ဇေယျ၊ အားထုတ်ရာ၏။ ... ဥပသိပကံ၊ ဝိဘင်္ဂ- ဝဂ်၊ အရဏဝိဘင်္ဂသုတ်။] ဝိနိစ္ဆယာတိ။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယောစာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ အာဂဘာနိ၊ လာကုန်သော။ အဋ္ဌသတတဏှာ၊ ဝိစရိတာနိ၊ တရားရှစ်ပါး သော တဏှာဝိရိတ်တို့သည်။ တဏှာဝိနိစ္ဆယော၊ တဏှာဝိနိစ္ဆယတည်း။ ဝါ၊ တဏှာဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ [ဝိနိစ္ဆယာတိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (လဗ္ဗမာနာ) ဝိနိစ္ဆယာ၊ တို့သည်။ တဏှာဝိနိစ္ဆယော စ၊ တဏှာဝိနိစ္ဆယသင်း။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော စ၊ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယသင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ၂-ပါးတို့တည်း။ ... မဟာ- နိဒ္ဒေသ၊ အဋ္ဌကဝဂ်၊ ကလဟဝိဝါဒသုတ်။] ဒွါသဋ္ဌိ၊ ၆၂-ပါးသော။ ဒိဋ္ဌိယော၊ မိစ္ဆာအယူတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။

ပန၊ ကား။ ဆန္ဒော ခေါ် ဒေဝါနမိန္ဒ ဝိတက္ကနိဒါနောတိ၊ ဟူသော။ ဣမသို့ သုတ္တေ၊ ဤသက္ကပဋ္ဌပါဠိတော်၌။ ဣဓ၊ ဤခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်း၌။ ဝိနိစ္ဆယောတိ၊ ဝိနိစ္ဆယောဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိတက္ကောယေဝ၊ ဝိတက် သည်ပင်။ အာဂတော၊ လာ၏။ [ဒေဝါနမိန္ဒ၊ သိကြားမင်း။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ ဝိတက္ကနိဒါနော၊ ဝိတက်ဟူသော အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ... သုတ်မဟာဝါ၊ သက္က- ပဋ္ဌသုတ် ဂေါပကဝတ္ထု။] ဟိ၊ မုနံ။ လာဘိ၊ လာဘ်ကို။ လဘိတွာ၊ ရပြီး၍။ ဣဋ္ဌာ- နိဋ္ဌိ၊ အလိုရှိအပ်သောလာဘ်၊ အလိုမရှိအပ်သော လာဘ်ကို၎င်း။ သုန္ဒုဇ္ဈ- သုန္ဒုဇ္ဈ၊ ကောင်းသောလာဘ်၊ မကောင်းသောလာဘ်ကို၎င်း။ စိတက္ကေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ ဝိနိစ္ဆိနာတိ၊ ဆုံးဖြတ်၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ဆုံးဖြတ်သနည်း။) တွေကံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝတ္ထုသည်။ မေ၊ ငါ၏။ ရူပါရမ္မဏတ္ထာယ၊ ရူပါရုံ အကျိုးငှါ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ တွေကံ မေ၊ သဒ္ဓါဒိအာရမ္မဏတ္ထာယ၊ သဒ္ဓါရုံ အစရှိသော အာရုံ အကျိုးငှါ။ (ဘဝိဿတိ)။ တွေကံ၊ မယံ၊ ငါ၏အတွက်။

(ငါ့ဖို့)။ ဘဝိဿတိ။ ဧတ္တကံ ပရဿ၊ သူတပါး၏အတွက်။ (သူတပါးဘို့)။ ဘဝိဿတိ။ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝတ္ထုကို။ ပရိဘူဠိသာမိ၊ သုံးစွဲအံ့။ ဧတ္တကံ၊ ကို။ နိဒ္ဒဟိဿာမိ၊ သိမှီးသိမ်းဆည်းအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝိတက္ကေနေဝ၊ ဝိနိစ္ဆာတံ)။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဆန္ဒရာဂေါတိ၊ ကား။ ဝေံ၊ သို့။ အကုသလဝိတက္ကေန၊ အကုသလဝိတက်ဖြင့်။ ဝိတက္ကံတေ၊ ကြံစည်အပ်သော။ ဝတ္ထုသို့။ ဝတ္ထု၌။ ဒုဗ္ဗလရာဂေါ စ၊ အား မရှိသော ရာဂသည်၎င်း။ ဝါ၊ အနည်းငယ် တပ်မက်ခြင်းသည်၎င်း။ [ဆန္ဒကို ပွင့်သည်။] ဗလဝရာဂေါ စ၊ အားရှိသော ရာဂသည်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [ရာဂကို ပွင့်သည်။] ဟိ၊ မှန်။ ဣဓ၊ ဤ ဆန္ဒရာဂေါဟူသော ပါဠိ၌။ ဆန္ဒောတိ၊ ဆန္ဒ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤသဒ္ဓါသည်။ ဒုဗ္ဗလရာဂဿ၊ အားမရှိသောရာဂကို။ အဓိ-ဝစနံ၊ ဟောသော သဒ္ဓါတည်း။ [စာအုပ်တို့၌ “ဣဒံ ဣဓ ဆန္ဒောတိ” ဟု ရှိသော်လည်း ယောဇနာ၌ “ဣဓ ဟိ ဣဒံ ဆန္ဒောတိ” ဟု ရှိသည်။] အဇ္ဈော-သာနန္တိ၊ ကား။ တေံ၊ ဤဟာသည်။ မမံ၊ ငါဟာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗလဝ-သန္နိဋ္ဌာနံ၊ အားရှိသောတဏှာဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ [စာအုပ်တို့၌ “အဟံ မမန္တိ” ဟု ရှိ၏။ ဆန္ဒရာဂကို အကြောင်းပြု၍ “အဟံ” ဟု ဆန္ဒရာဂ မဖြစ်ခဲ့။ ထို့ကြောင့် “တေံ မမံ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်ထင်သည်။] ပရိဂ္ဂဟောတိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝေနေ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟကရဏံ၊ ဥစ္စာကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို ပြုခြင်းတည်း။ [စာအုပ်တို့၌ “ပရိဂ္ဂဟကရဏံ” ဟု ပါဠိ ပျက်၏။]

မစ္ဆရိယန္တိ၊ ကား။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့နှင့်။ သာဓာရဏဘာဝဿ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို။ အသဟနတာ၊ သည်းခံခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ တေနော၊ ပင်။ အဿ၊ ထိုမစ္ဆရိယပုဒ်၏။ (ဝစနတ္ထံ ၌စပ်။) ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဆရာတော်တို့သည်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝစနတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒန္တိ။ (ကိ)။ ဣဒံ အစ္စရိယံ၊ ဤ အံ့ဩဘွယ်ဝတ္ထုသည်။ မယုမေဝ၊ ငါ၏အတွက်သာ။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ အညဿ၊ အခြားသူ၏အတွက်။ မာ (ဟောတု)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဝတ္ထတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မစ္ဆရိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ (ဝဒန္တိ)။ [“မာ အစ္စရိယံ” ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ မာ ကိုမာဟောတု ဟု ပွင့်သည်။ “ဣဒံ အစ္စရိယံ” ဟူသော ပဌမကတ္တားသည် နောက်ဝါကျ၌ လိုက်နိုင်သောကြောင့် အညဿ၏နောက်၌ အစ္စရိယံပုဒ် ရှိသင့်မည်မထင်။] အာရက္ခောတိ၊ ကား။ ဒွါရပိဒဟန မဉ္ဇူ၊ သဂေါပနာဒိဝေနေ၊ တံခါးကို ပိတ်ခြင်း၊ သေတ္တာထည်း၌ စောင့်ရှောက်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဠ၊ ကောင်းစွာ။ ရက္ခဏံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းတည်း။ အဓိကရောတိ၊ အကျိုးတရားကို ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊

ကြောင့်။ အဓိကရဏံ အဓိကရဏ မည်၏။ တေံ၊ ဤအဓိကရဏံဟူသော အမည် သည်။ ကာရဏဿ၊ အကြောင်း၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။

အာရက္ခာဓိကရဏန္တိ၊ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ဘာဝနပုံသကံ၊ ဘာဝနပုံသက သဒ္ဒါတည်း။ (ကြိယာ၌စပ်ထိုက်သော နပုံလိန်ရှိသောသဒ္ဒါတည်း။) အာရက္ခ- ဟေတု၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ မဗ္ဗာ သမ္ဘဝန္တိ၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ဒဏ္ဍာဒါနာဒိသု၊ ဒဏ္ဍာ- ဒါနအစရှိသည်တို့တွင်။ ပရနိသေဓနတ္ထံ၊ သူတပါးကို တားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဒဏ္ဍဿ၊ ဒုတ်ကို။ အာဒါနံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဒဏ္ဍာဒါနံ၊ မည်၏။ ဧကတော- ဓာရာဒိနော၊ တဖက်၌ အသွားရှိသောဓားအစရှိသော။ သတ္တဿ၊ လက်နက်ကို။ အာဒါနံ၊ ယူခြင်းသည်။ (စွဲကိုင်ခြင်းသည်။) သတ္တာဒါနံ၊ မည်၏။ ကလဟောတိ၊ ကား။ ကာယကလဟောပိ၊ ကိုယ်ဖြင့်ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဝါစာကလဟော- ပိ၊ နှုတ်ဖြင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ပုရိမော ပုရိမော၊ ရှေး၌ဖြစ် ရှေး၌ဖြစ်သော။ ဝိဇောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ ဝိဂ္ဂဟော၊ ဝိဂ္ဂဟမည်၏။ ပစ္စိမော ပစ္စိမော၊ နောက်၌ဖြစ် နောက်၌ဖြစ်သော။ (ဝိဇောဓော သည်။) ဝိဝါဒေါ၊ မည်၏။ တဝံ တုဝန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ အဂါရဝဝစနံ၊ မရှိမသေ ပြောဆိုကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ တံ တံ၊ နင်နင်။ ဣတိ အတ္ထော။

၆၄၄။ ဣဉ္စိတာနီတိ၊ ကား။ ဣဉ္စနာနိ၊ လှုပ်ရှားခြင်းတို့သည်။ စလနာနိ၊ လှုပ်ရှားခြင်းတို့သည်။ (ကတမာနိ၌ စင်။) အသ္မိတိ ဣဉ္စိတမေတန္တိအာဒိဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မာနောင၊ မာနကိုသာ။ ကထိတော၊ ပြီ။ အဟန္တိ၊ ငါဟူ၍။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။ မာနောပိ၊ သည်လည်း။ ဣဉ္စိတမေဝ၊ လှုပ်ရှားခြင်းပင်တည်း။ အယံ၊ ဤကိုယ်ကား။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္ထော၊ သော။ (မာနော) ပိ (ဣဉ္စိတမေဝ)။ (အဟံ၊ သည်။) နေဝသညိ- နာသညိ၊ သည်။ ဘဝိဿံ၊ ဖြစ်လိမ့်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္ထော (မာနော) ပိ (ဣဉ္စိတ- မေဝ)။ သေသနဝကေဟိပိ၊ ကြွင်းသော မညိတနဝကတို့ဖြင့်လည်း။ မာနောင၊ ကိုသာ။ ကထိတော။ ဟိ၊ မှန်။ မာနော၊ မာနကို။ ဣဉ္စတော၊ လှုပ်ရှားတတ်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဉ္စိတံ (တိ စ)၊ ဣဉ္စိတဟူ၍၎င်း။ မညနတော၊ မှတ်ထင်တတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မညိတံ (တိ စ)၊ ဟူ၍၎င်း။ ဖန္နနတော၊ တုန်လှုပ်တတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဖန္နိတံ (တိ စ)၊ ဟူ၍၎င်း။ ပပဉ္စနတော၊ သံသရာကိုချဲ့ထွင် တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပပဉ္စိတံ (တိစ)၊ ဟူ၍၎င်း။ တေဟိ တေဟိကာရဏေ- ဟိ၊ ထိုထို အကြောင်းတို့သည်။ သင်္ခတတ္တာ၊ ပြုစီရင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခတန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ။ သဗ္ဗတ္ထ သေသံ ဥတ္တာနုတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ တည်း။

နဝကနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၆၆။ ဒသကနိဒ္ဒေသော ဌံ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) ကိလေသာ ဝေ၊ ရှေ့ရှေ့ ကိလေသာတို့သည်ပင်။ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ နေ့ခင်းနောက်ကိလေသာတို့၏ တည်ရာအကြောင်းတို့တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ထွေး ဤ ဒသကနိဒ္ဒေသ၌။ အာသာတဝတ္ထုနိ၊ အာသာတဝတ္ထုတို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ၌ စပ်။) အနတ္တံ မေ အစရိတိ အာဒိနံ၊ အစရှိသော စိတ်ဆိုးခြင်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြာ-ဖြင့်။ အကောပေတဗျေ၊ စိတ်မဆိုးထိုက်သော။ [“အဝိကောပေတဗျေ” ဟုရှိရာ၌ ‘ဝိ’ ကား ပိုဟန်တူသည်။] ခါဏုကဏကာဒိမှိုလလုတ်တိုက်ခြင်း ဆူးစူးခြင်း-စရိသော။ အဋ္ဌာနေပိ၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၏တည်ရာ မဟုတ်သောအကြောင်း၌လည်း။ ဥပ္ပန္နာသုတေန၊ ဖြစ်သော စိတ်ဆိုးခြင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။

၉၇၀။ မိစ္ဆတ္ထေသု၊ မှားယွင်းသောသဘောရှိသော တရားတို့၌။ မိစ္ဆာ-ဉာဏန္တိ၊ ကား။ ပါပကိရိယာသု၊ မကောင်းမှုကို ပြုခြင်းတို့၌။ ဥပါယစိန္တာဝသေန၊ နည်းလမ်းကို ကြံစည်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ မကောင်းမှုကို။ ကတော၊ ပြုပြီး၍။ မယာ၊ သည်။ သုကတံ၊ ကောင်းစွာပြုအံ့။ ဣ၊ ဣ၊ သို့။ ဣဝေက္ခဏာကာရေန၊ ဆင်ခြင်ခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ မောဟော၊ မောဟတည်း။ [ဥပါယစိန္တာ၊ ဣဝေက္ခဏ ကာရဏ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] မိစ္ဆာဝိမုတ္တိတိ၊ ကား။ အဝိမုတ္တဿေဝ၊ ကိလေသာတို့မှ မလွတ်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ သတော၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိမုတ္တသညိတာ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ တည်း။

ဒသကနိဒ္ဒေသဝတ္ထုနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၉၇၃။ တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသေဌံ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) တဏှာဝိစရိတနိတိ၊ ကား။ တဏှာသမုဒါစာရာ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းတို့သည်။ တဏှာပဝတ္တိယော၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ ဌံစပ်။) အဇ္ဈတ္တိကဿ ဥပါဒါယာတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော။ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။ ဥပါဒါယာ၊ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤအဇ္ဈတ္တိကဿဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ဥပယောဂတ္ထေ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ သာမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း။ အသ္မိတိ ဟောတိတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တိ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ ယဒေတံ ခန္ဓပဉ္စကံကို။ ဥပါဒါယာ၍။ ဝါ၊ ၍။ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဝသေန၊ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ သမူဟဂါဟတော၊ အပေါင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းကြောင့်။ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အယူသည်။

ဟောတိ။ တသ္မိံ ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ သတိ၊ ဝိညာဏ်။ (အသ္မိံ၏။
 ဣတိ။ သည်။ ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော။ [သမ္မဟဂါဟတော၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌
 ရှုပါ။] ပန၊ ကား။ ဣတ္ထသ္မိတိ ဟောတိတိ အာဒိသ၊ တို့၌။ ဝေံသ္မိံ။ (ဤဆိုအပ်
 ပြီးသောနည်းဖြင့်။) သမ္မဟတော၊ အပေါင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဟန္တိ၊ ငါဟူ၍။
 ဂဟဏံယူခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ တတော၊ ထိုမှနှောက်၌။ အနုပနိဓာယစ၊
 မထောက်ထားမှု၌၎င်း။ ဥပနိဓာယစ၊ ထောက်ထား၍၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဓော၊
 ဖြင့်။ ဂဟဏံယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တတ္ထထိန္တပိ၊ သောယူခြင်းတို့တွင်။
 အနုပနိဓာယာတိ၊ ကား။ အညံ၊ အခြားသော။ အာကာရံ၊ အခြင်းအရာသို့။
 အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မှု၍။ သကဘာဝမေဝ၊ မိမိ၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ အာရမ္မ-
 ဏံကို။ ကတွာ၍။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့သောအပြားသည်။ အသ္မိံ၊ ပြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
 သောအယူသည်။ ဟောတိ။ ခတ္ထိယာဒိသ၊ ခတ္ထိယ အစရှိသည်တို့တွင်။ အဟံ၊
 သည်။ ဣဒ္ဓံပကာရော၊ ဤသို့ဆောအပြားရှိ၏။ ဣတိဝေံ သ္မိံ။ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဟောတိ။ ဣတိ အတ္ထော။ ဣဒ္ဓံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဓာဝ၊ ဥပနိ-
 ဓာယမှ ရှေးဦးစွာ။ အနုပနိဓာယာ၍။ ဂဟဏံ၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ ဥပနိဓာယာ၍။ ဂဟဏံ၊ သည်။ သမတော စ၊ တူမျှသောအားဖြင့်
 ယူခြင်း၎င်း။ အသမတော စ၊ မတူမျှသောအားဖြင့် ယူခြင်း၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။)
 ဒုဝိဓံ ဟောတိ။ တံ၊ ထိုသမ၊ အသမ အပြားအားဖြင့်ယူခြင်းကို။ ဒေသေတုံ၊ ငါ။
 ဝေသ္မိတိစ၊ ဝေသ္မိ ဟူ၍၎င်း။ အညထာသ္မိတိ စ၊ အညထာသ္မိ ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဝေသ္မိ အညထာသ္မိတို့တွင်။ ဝေသ္မိတိ၊ ဝေသ္မိ
 ဟူသော။ ဣဒ္ဓံ၊ ဤအယူသည်။ သမတော၊ တူမျှသောအားဖြင့်။ ဥပနိဓာယာ၍။
 ဂဟဏံ၊ တည်း။ အဟံ၊ ဤသူသည်။ ခတ္ထိယော၊ ခတ္ထိယသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊
 သို့။ အဟံ၊ သည်။ မြာဟ္မဏော၊ မြာဟ္မဏသည်။ (ဟောတိ) ယထာ။ ဝေံ၊ တူ။
 (မည်သူမည်ဝါနှင့် တူသောအားဖြင့်။) အဟတ္ထိ၊ ငါသည်လည်း။ (အသ္မိံ)။ ဣတိ
 အတ္ထော။ ပန၊ ကား။ အညထာသ္မိတိ၊ အညထာသ္မိဟူသော။ ဣဒ္ဓံ၊ ဤအယူသည်။
 အသမတော၊ မတူမျှသောအားဖြင့်။ ဂဟဏံ၊ တည်း။ အဟံ၊ ဤသူသည်။
 ခတ္ထိယော၊ သည်။ (ဟောတိ) ယထာ။ အဟံ၊ မြာဟ္မဏော (ဟောတိ) ယထာ။
 (ဝေံ၊ တူ။ အဟံ။) တတော၊ ထိုခတ္ထိယမှ။ ဝါ၊ ထိုမြာဟ္မဏမှ။ အညထာ၊ တပါး
 သောအပြားအားဖြင့်။ (အသ္မိံ၊ ၎င်း။) (“သူတို့နှင့်မတူ” ဟူလို။) အဟံ၊ သည်။
 ဟိနော၊ သူအောက်ညံ့သည်။ (အသ္မိံ၊ ဣတိ) ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ အဓိကော၊
 သူထက်သာသည်။ (အသ္မိံ၊ ဣတိ) ဝါ၊ ၎င်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော။ ဣမာနိ၊
 ဤဆိုအပ်ပြီးတို့ကား။ တာဝ၊ ဘဝိသံစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ပစ္စုပ္ပန်ဝသေန၊
 ပစ္စုပ္ပန်နှင့်စပ်သဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တဏှာဝိစရိတ်
 တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။

ပန၊ ကား။ ဘဝိယန္တိအာဒိနိ၊ ဘဝိယံ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄ ပါး ကုန်သော တဏှာဝိစရိတတို့ကို။ အနာဂတဝသေန၊ စပုံသဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ။ တေသံ၊ ထို ဘဝိယံ အစရှိသော လေးပါးသော တဏှာဝိစရိတတို့၏။ (အတ္ထော ဌှပ်စပ်။) [တေသံဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်။] ပုရိမစတုက္ကေ၊ ရှေ့ဖြစ်သော စတုပ္ပန္န- စတုက္ကန္တိ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ အသ္မိတိ၊ ကား။ သဿ- တော၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား ရှိသည်။ ဝါ၊ မြဲသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ သာ- တသ္မိ တိ၊ ကား။ အသဿတော၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား မရှိသည်။ ဝါ၊ မမြဲသည်။ အသ္မိ၊ အသသ္မိတိ (ဝါ)၊ အသသ္မိ ဟူ၍၎င်း။ သတသ္မိတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ပါဌော၊ ပါဌ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) တတ္ထ၊ ထို အသသ္မိ၊ သတသ္မိ ဟူသော ပါဌ်၌။ အတ္ထိ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသံ၊ အသံ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤ အသံ ဟူသော အမည်သည်။ နိစ္စဿ၊ မြဲသော အတ္တ- ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ သီဒတိ၊ ဆုတ်နစ်တတ်၏။ ဝါ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတံ၊ သတံ မည်၏။ [သဒဓာတ်မှ ဒ ကို တ ပြု။] ဧတံ၊ ဤ သတံ ဟူသော အမည်သည်။ အနိစ္စဿ၊ မမြဲသော အတ္တ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဣမှာနိ၊ ဤ အသ္မိ၊ သာတသ္မိ ဟူသောပုဒ်တို့ကို။ ဝါ၊ ဤ အသသ္မိ၊ သတသ္မိ ဟူသော ပုဒ်တို့ကို။ သဿဘုဇ္ဈေဒဝသေန၊ သဿ- တဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိတို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျာနိ။

ဣတော၊ ဤ အသ္မိ၊ သတသ္မိ ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်းမှ။ ပရာနိ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ သိယန္တိ အာဒိနိ၊ သိယံ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သောပုဒ်တို့ကို။ သံသယ ပရိဝိတက္ကဝသေန၊ ယုံမှားသံသယအားဖြင့် ကြံစည်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ။ တာနိ၊ ထို သိယံ အစရှိသော ပုဒ် တို့ကို။ ပုရိမစတုက္ကေ၊ ရှေ့ဖြစ်သော စတုက္ကန္တိ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗျာနိ။ ပန၊ ကား။ အပါဟံ သိယန္တိ အာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော စတုက္ကတို့ကို။ အဟံ၊ သည်။ အပိနာမ ဘဝေယံ၊ ဖြစ်ရပါမူကား ကောင်းလေစ။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ပတ္တနာကပ္ပနဝသေန၊ တောင့်တခြင်း ဟူသော ကြံဆခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ။ တာနိ၊ ထို အပါဟံ သိယံ အစရှိသော စတုက္ကတို့ကို။ ပုရိမစတုက္ကေ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဝေဒိတဗျာနိ။

ဝေ၊ သို့။ ဧတေသု၊ ဤ ဝိစရိတဓမ္မတို့၌။ (ဝိဘာဝယေ ဌှပ်စပ်။) ဒိဋ္ဌိသိသာ၊ အသ္မိဟောတိ အစရှိသော သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိ ဟူသော အဦးပဓာန ရှိကုန်သော။ ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့၎င်း။ သုဒ္ဓသိသာ၊ ဣတ္ထံ စသည်မဖက် သက်သက် အသ္မိ စသော အဦးပဓာန ရှိကုန်သော။ စတ္တာ- ရော၊ ၄-ပါးကုန်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့၎င်း။ သိသမူလကော၊ အသ္မိစသော

အဦးပဓာနလျှင် မူလရှိကုန်သော။ တယော တယော၊ သုံးပါး သုံးပါးကုန်
 သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တောနိ၊ ဤ တဏှာဝိစရိတ
 ဓမ္မတို့ကို။ အဋ္ဌာရဿ၊ တဆဲ့ရှစ်ပါးတို့ ဟူ၍။ ဝိဘာဝယေ၊ ထင်စွာ ပြုရာ၏။
 ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတေသု၊ ဤ ဘဂ ပါးသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့တွင်။ သဿတု-
 ဇ္ဇေဒဝသေန၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟော
 တော်မှုအပ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိသိ-
 သာနာမ၊ ဒိဋ္ဌိသိသတို့ မည်၏။ ဝါ၊ အသို့ဟောတိ အစရှိသော သဿတဒိဋ္ဌိ
 ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိ ဟူသော အဦးပဓာနရှိသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့ မည်၏။ အသို့တိ၊
 အသို့ဟု ဖြစ်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မ၎င်း။ ဘဝိသန္တိ၊ ဘဝိသံဟု ဖြစ်သော
 တဏှာဝိစရိတဓမ္မ၎င်း။ သိယန္တိ၊ သိယံဟု ဖြစ်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မ၎င်း။
 အပါဟံ သိယန္တိ၊ အပါဟံ သိယံဟု ဖြစ်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မ၎င်း။ (ဣတိ၊
 ဤသို့။) ဧတေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ပါးသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့သည်။ သုဒ္ဓ-
 သိသာ ဝေ၊ သုဒ္ဓသိသတို့သာတည်း။ ဝါ၊ ဣတ္ထံ စသည်မဖက် သက်သက်
 အသို့စသော အဦးပဓာန ရှိသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့သာတည်း။

ဣတ္ထသို့တိ အာဒယော၊ ဣတ္ထသို့ အစရှိကုန်သော။ တယော တယော၊
 ဣတ္ထံ ဝေ အညတာ ဟူသော သုံးပါး သုံးပါးသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မ
 တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒွါဒသံ၊ တဆဲ့နှစ်ပါးသော တဏှာ-
 ဝိစရိတဓမ္မ တို့သည်။ သိသမူလကာနာမ၊ သိသမူလကတို့ မည်၏။ ဝါ၊ ဣတ္ထ
 ဝေ အညတာ ဟူသော အဦးမူလရှိသော တဏှာဝိစရိတ ဓမ္မတို့မည်၏။ ဣတိ
 ဝေ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိသိသာ၊ တို့၎င်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သုဒ္ဓ-
 သိသာ၊ တို့၎င်း။ ဒွါဒသံ၊ ကုန်သော။ သိသမူလကာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 အဋ္ဌာရဿ၊ ကုန်သော။ ဧတေ တဏှာဝိစရိတဓမ္မော၊ ဤ တဏှာဝိစရိတဓမ္မ
 တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၉၇၄။ ဣဒါနိ၊ ဥဒ္ဓေသကို ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ပဋိပိဋိယံဝ၊ အစဉ်
 အားဖြင့်သိလျှင်။ ဧတေ ဓမ္မော၊ ထို တဏှာဝိစရိက် တရားတို့ကို။ ဘာဇေတွာ၊

သုဒ္ဓသိသာ။ ။ “အသို့၊ ဘဝိသံ၊ သိယံ၊ အပါဟံ သိယံ” ဤလေးပါးတို့သည်
 “ဝေ၊ ဣတ္ထံ၊ အညတာ” တို့နှင့် မဖက် သက်သက်သော၊ တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့တည်း။
 [သုဒ္ဓသိသာတိ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိနံ သာဓာရဏသိသာ ဝိသေသဿ အနိဿိတတ္တာ “သုဒ္ဓ-
 သိသာ” တိ ဝုတ္တာ။ - ဋီကာ။ ဝိသေသဿာတိ “ဣတ္ထံ ဝေ အညတာ” တိ ယထာ ဝုတ္တဿေ
 ဝိသေသဿ။ - အနု။]

သိသမူလကာ။ ။ “အသို့၊ ဘဝိသံ၊ သိယံ၊ အပါဟံ သိယံ” ဟူသော ၄-ပါးတို့သည်
 သိသတို့တည်း။ ထို သိသလေးပါးကို မူတည်၍ “ဣတ္ထံ၊ ဝေ၊ အညတာ” သုံးပါးဖြင့်
 မြှောက်လျှင် တဆယ့်နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒွါဒသံ” ဟု မိန့်သည်။

အကျယ်ဝေဘန်၍။ ဒဿေတုံ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ ကထဉ္စူ။ ပေ။ အာဒိ၊ အစ
ရှိသော ဝါကျကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓိံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကထဉ္စူ အသ္မိတိ
ဟောတိ အစရှိသော ဝါကျ၌။ ကဉ္စူ။ ပေ။ ကရိတွာတိ၊ ကား။ ရူပဝေဒနာဒိသု၊
ရုပ်၊ ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့တွင်။ ကဉ္စူ၊ တစုံတခုသော။ ဧကမ္မေဓိံ၊
တပါးသော တရားကိုလည်း။ အဝိနိဗ္ဗောဂံ၊ အသီးအသီးမခွဲခြားမှုကို။ ကတွာ၊
ပြု၍။ ဧကေကတော၊ တပါးစီ တပါးစီအားဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။
သမူဟတောဝ၊ အပေါင်းအားဖြင့်သာ။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။
[“အနဝကာရိံ ကဒိဘွာ” ကို “အဝိနိဗ္ဗောဂံ ကဘွာ” ဟု ဖွင့်၍ အဝိနိဗ္ဗောဂံ
ကံတွာကို “ဧကေကတော အဂ္ဂဟေတွာ” ဟု ထပ်ဖွင့်ပြီးလျှင် “သမူဟတောဝ
ဂဟေတွာတိ အတ္ထော” ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက် ဖွင့်သည်။ အနဝကာရိ၏ သဒ္ဓတ္ထံကို
ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။] အသ္မိတိ ဆန္ဒံ ပဋိလဘတိတိ၊ ကား။ ပဉ္စကုဋေ၊ ငါးပါး
သော ခန္ဓာတို့ကို။ နိရဝသေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။
အဟန္တိ၊ ငါဟူ၍။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ မာနဒိဋ္ဌိသုပိ၊ တို့၌
လည်း။ ဒေသဝနယော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုတဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့တွင်။ အယံ၊ ဤ
နိဒ္ဒေသသည်။ တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသော၊ တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသသည်။ ကိဉ္စာပိ
(ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။ မာန-
ဒိဋ္ဌိယော၊ မာနဒိဋ္ဌိတို့ကို။ (ဝုတ္တာ ဌ်စပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။)
တဏှာယ၊ တဏှာနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ တဒေကဋ္ဌဝသေန၊ ထိုတဏှာနှင့် တခုတည်းသောစိတ်၌ တည်ကုန်
သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤ တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသ၌။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။
ဝါ၊ ကား။ တဏှာသိသေန၊ တဏှာကိုအဦးပြုသဖြင့်။ ဝါ၊ တဏှာကိုခေါင်းစိတ်
သဖြင့်။ ပပဉ္စတ္ထယမ္ပိ၊ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော ပပဉ္စတရား သုံးပါးအပေါင်း
ကိုလည်း။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထို ပပဉ္စတရား သုံးပါးအပေါင်းကို။
ဥဒ္ဓေသာနုရူပေနေဝ၊ ဥဒ္ဓေသအားလျော်သဖြင့်သာလျှင်။ နိဒ္ဓိသိတုမ္ပိ၊ အကျယ်
ညွှန်ပြခြင်းငှါလည်း။ မာနဒိဋ္ဌိယော၊ တို့ကို။ ဂဟိတာ။ ဝါ၊ ကား။ တဏှာပပဉ္စံ၊
သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်။
(ဟုတွာ)။ တေနဝ၊ ထိုတဏှာပပဉ္စနှင့်ပင်။ သဒ္ဓိံ၊ သေသပပဉ္စပေ။ တဏှာမ
ကြွင်းသော မာနဒိဋ္ဌိ ပပဉ္စတို့ကိုလည်း။ ဒဿေတုံ။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ဟောတော်
မူပြီ။ (“အသ္မိတိ ဆန္ဒံ ပဋိလဘတိ။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိလဘတိ” ဟု ဟောတော်မူပြီ။)

တသ္မိံ။ ပေ။ ပပဉ္စတာနိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော ဌ်စပ်။) အသ္မိတိ။ ပေ။
အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဝုတ္ထေ၊ ကုန်သော။ တသ္မိံ ပပဉ္စတ္ထယေ၊ ထိုပပဉ္စတရား
သုံးပါးအပေါင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ပုန၊ တဖန်။ ဣတ္ထသ္မိတိဝါတိအာဒိနိ၊

ကုန်သော။ ဣမာနိ ပပဉ္စိတာနိ၊ ဤသံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတရားတို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ အတ္ထော။

ခတ္တိယောသ္မိတိ အာဒိသု၊ တိဉ္စိ။ အဘိသေကသေနာမစွာဒိနာ၊ အဘိသိက်ခံရခြင်း၊ စစ်တပ်ရှိခြင်း၊ အမတ်ရှိခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ အဟံ သည်။ ခတ္တိယော၊ ခတ္တိယသည်။ (အသ္မိ၊ ဧ။) မန္တဇ္ဈေနပေါရောဟိစွာဒိနာ၊ မန္တာန်ကို သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၊ ပုရောဟိတ်၏အဖြစ် အစရှိသောအားဖြင့်။ အဟံ၊ ပြာဟုဏော၊ သည်။ (အသ္မိ)။ ကသိဂေါရက္ခာဒိနာ၊ လယ်ယာထွန်ခြင်း၊ နွားတို့ကို စောင့်ရှောက် မွေးမြူခြင်း အစရှိသောအားဖြင့်။ အဟံ၊ ဝေဿော၊ သည်။ ဝါ၊ အသီးအသီး အလုပ်တို့ကို လုပ်ကိုင်တတ်သူသည်။ (အသ္မိ)။ အသိတဗျာဘဂီ တာယ တံဇဉ်ထမ်းပိုး ရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ အဟံ၊ သုဒ္ဓေါ၊ သုဒ္ဓသည်။ ဝါ၊ လျင်စွာ ကြမ်းတမ်းသူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သူသည်။ (အသ္မိ)။ [အသိတသဒ္ဓါသည် တံဇဉ်ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ ဗျာဘဂီသဒ္ဓါသည် ထင်းပိုးဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ ရှေးနိဿယ၌ “စားအပ်သင့်သော အစာကြောင့် ပင်ပန်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်”ဟု အနက်ပေး လှူ၏။]ဂိဟိပျဉ္စနေနံ လူ၏ အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော အသွင်ဖြင့်။ အဟံ၊ ဂဟဠော (အသ္မိ)။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ ဝေ ဣတ္ထသ္မိတိ ဟောတိတိ၊ ကား။ ဝေ၊ သ္မိ။ ခတ္တိယာဒိသု၊ ခတ္တိယ အစရှိသည်တို့တွင်။ ဣတ္ထိယာဒိပုကာရံ၊ ခတ္တိယအစရှိသောအပြားကို။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ ဥပ္ပါဒယိတာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဣတ္ထံ ပကာရော၊ ဤသို့ အပြားရှိသူသည်။ (အသ္မိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ။

ယထာ သော ခတ္တိယောတိအာဒိသု၊ တိဉ္စိ။ (အတ္ထော ဝေဒိတဗျော ဌဝပ်)။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘိသေကသေနာမစွာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ခတ္တိယော၊ သည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ သ္မိ။ တထာ၊ တူ။ အဟမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (အဘိသေကသေနာမစွာဒိနာ၊ ဖြင့်)။ ခတ္တိယော၊ သည်။ (အသ္မိ)။ ဣတိ၊ သ္မိ။ ဣမိနာနယေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ ဒုတိယ နယေ၊ ဒုတိယနည်း၌။ (ကထဉ္စ အညိတာသ္မိဟူသော ဒုတိယနည်း၌)။ သော၊ သည်။ အဘိသေကသေနာမစွာဒိနာ၊ ခတ္တိယော (ဟောတိ)ယထာ၊ သ္မိ။ တထာ၊ တူ။ အဟံ၊ သည်။ ခတ္တိယော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ အဟံ ပန၊ ငါသည်ကား။ တတော၊ ထိုခတ္တိယအောက်။ ဟိနော၊ ယုတ်ညံ့သည်။ (အသ္မိ)။ ဣတိဝါ၊ သော်၎င်း။ (တတော၊ ထိုခတ္တိယထက်)။ သေဋ္ဌော၊ မြတ်သည်။ (အသ္မိ)။ ဣတိဝါ၊ သော်၎င်း။ ဣမိနာနယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ ဘဝိဿန္တိ အာဒိနိဒ္ဓေသာဒိသုပိ၊ ဘဝိဿိ အစရှိသောနိဒ္ဓေသတို့၌လည်း။ သေဝေနယော။

၉၇၅။ ဝေံ သို့။ အဇ္ဈတ္တိကဿ၊ အဇ္ဈတ္တိကန္တာ ၅-ပါးအပေါင်းကို။ ဥပါဒါ-
ယ၊ ကပ်ယူ၍။ တဏှာဝိစရိတနိ၊ တဏှာဝိစရိတ်တို့ကို။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်
ဝေဘန်တော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ဗာဟိရဿ၊ ဗာဟိရဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါးကို။
ဥပါဒါယ၊ ၍။ တဏှာဝိစရိတနိ၊ တို့ကို။ ဘာဇေတွံ၊ ငှါ။ တတ္ထ ကတမာနီတိ-
အာဒိ အာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုတတ္ထ ကတမာနိ အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဗာဟိရဿ
ဥပါဒါယာတိ၊ ကား။ ဗာဟိရံ၊ ဖြစ်သော။ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။
ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤဗာဟိရဿဟူသောပုဒ်သည်လည်း။ ဥပ-
ယောဂတ္ထေ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ သာမိဝိဘတ်ရှိသော
သဒ္ဓါတည်း။ ဣဒိနာတိ၊ ကား။ ဣဒိနာ ရူပေနဝါ၊ ဤရုပ်ဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။
ဣဒိနာ ဝိညာဏေနဝါ၊ ဤဝိညာဏ်ဖြင့်သော်၎င်း။ (အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။) ပန၊
ဆက်။ တာဝ၊ နိဒ္ဒေသမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) ဥဒ္ဓေသဝါရေ၊ ၌။
အဝသေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၉၇၆။ ပန၊ ကား။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ အဝ
ကာရိံ ကရိတွာတိ၊ ကား။ ဝိနိဗ္ဗောဂံ၊ အသီးသီး ခွဲခြားမှုကို။ ကတွာ၊ ၍။
ဣဒိနာ။ ပေ။ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဣဒိနာ ရူပေန၊ ဤရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။
(အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ။) (ဣတိ) ဝါ၊ သော်၎င်း။ ပေ။ (ဣဒိနာ)ဝိညာဏေန၊ ဤ
ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ (အဟံ အသ္မိ။) ဣတိဝါ၊ သော်၎င်း။ ဝေံ၊ သို့။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊
ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို။ ဧကဒေသတော၊ တစိတ်တဖို့အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊
ယူ၍။ ဣဒိနာ၊ ဤခန္ဓာဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ (အသ္မိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဆန္ဒာဒိနိ၊ ဆန္ဒ
အစရှိသည်တို့ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ဣတိ ဝေံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒိနာ
ခတ္ထိယောသ္မိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ ဣဒိနာ ဆတ္တေန၊ ဤထီးဖြူ
ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ (အဟံ၊ သည်။) ခတ္ထိယော၊ သည်။ အသ္မိ ဣတိ) ဝါ၊ သော်၎င်း။
(ဣဒိနာ) ခဂ္ဂေန၊ ဤသန်လျက်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ (အဟံ ခတ္ထိယော အသ္မိ ဣတိ)
ဝါ၊ သော်၎င်း။ (ဣဒိနာ) အဘိသေကသေနာမစွာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။
အဟံ ခတ္ထိယော (အသ္မိ။) ဣတိဝါ။ ဝေံ ပုရိမနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟိ၊ မှန်။ ဣ၊ ဤဣဒိနာ ခတ္ထိယောသ္မိအစရှိသော ဝါရတို့၌။ ဣဒိနာတိ ပဒမတ္တ
မေဝ၊ ဣဒိနာဟူသော ပုဒ်မျှသည်သာ။ ဝိသေသော။

ယထာ သော ခတ္ထိယောတိ အာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဣဒိနာတိ ဝုတ္တပဒမေဝ၊
ဣဒိနာ ဟု ဆိုအပ်သော ပုဒ်သည်သာလျှင်။ ဝိသေသော။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
တဿ၊ ထို ဣဒိနာ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။
ခတ္ထိယော၊ သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ သို့။ ဝေံ၊ တူ။ အဟမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဣဒိနာ
ဆတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ခတ္ထိယော၊ သည်။ (အသ္မိ။) (ဣတိ) ဝါ၊ သော်၎င်း။
(ဣဒိနာ) ခဂ္ဂေန (ခတ္ထိယော အသ္မိ ဣတိဝါ)။ (ဣဒိနာ) အဘိသေကသေနာ

မစ္စာဒိနာ (ခတ္ထိယော အသ္မိ)။ ဣတိဝါ သော်၎င်း။ ဝေါ သို့။ ယောဇေတော ယှဉ်စေ၍။ သဗ္ဗပဒေသု အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

ဣမိနာ နိစ္စောသ္မိတိ။ ကား။ ပဉ္စကုန္ဒေ တို့ကို။ အနဂတာရိံ ၊ အသီးသီး မခွဲခြားမှုကို။ ကတုန္ဒါ ၍။ ရူပါဒိသု။ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့တွင်။ ကေမေစ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ တရားကို။ အဟန္တိ၊ ငါဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၎င်း။ ဣမိနာ ခဝေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ (အဟံ၊ နိစ္စော၊ မြစ်။ ဓုဝေါ၊ ခိုင်ခံ့၏။ ဣတိ) ဝါ၊ ၎င်း။ (ဣမိနာ) ဆတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အဟံ၊ နိစ္စော ဓုဝေါ။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ မညတိ။ မှတ်ဆင်၏။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယမ္ပိ၊ ဥပုသ်။ ငံသေဝ နယော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ သေသံ၊ ဝတ္ထုနယေနေဝ ဇေဒိတဗ္ဗံ။

ဣတိ ဝေရူပါနိ အတိတာနိ ဆတ္တိံ သာတိ။ ကား။ ဇေကကဿ၊ တယောက် တယောက်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတိတေ၊ အတိတ်၌။ ဆတ္တိံ သ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်၎င်း။ အနာဂတာနိ၊ ဆတ္တိံ သာတိ၊ ကား။ ဇေကကဿေဝ (ပုဂ္ဂလဿ)၊ တယောက်တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ပင်။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်၌။ ဆတ္တိံ သ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက် ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာနိ ဆတ္တိံ သာတိ၊ ကား။ ဇေကကဿ၊ သော။ ပုဂ္ဂလဿဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်၎င်း။ ယထာလာဘဝသေန၊ အကြင်အကြင် ရအပ်တိုင်းသော အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော (ပုဂ္ဂလာနံ) ဝါ၊ တို့၏ သော်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန်၌။ ဆတ္တိံ သ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာ ဝိစရိုက်၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဧဝံ သေနေဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာ။ အတိတေ၊ ၌။ ဆတ္တိံ သ၊ ၎င်း။ အနာဂတေ၊ ၌။ ဆတ္တိံ သ၊ ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၌။ ဆတ္တိံ သ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗျာနိ။ ဟိ၊ မှန်။ အသဒိသ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိသဒါ၊ အတူမရှိသော တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ အပြားရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အနန္တံ၊ အဆုံးမရှိကုန်။ ပန၊ ကား။ အဋ္ဌတဏှာဝိစရိတသတံ ဟောတိတိတ္ထေ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ အဋ္ဌသတသင်္ဂါတံ၊ တရားရှစ်မျိုးဟု ဆိုအပ်သော။ တဏှာဝိစရိ တံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေ- အတ္ထော ဒဋ္ဌဗျော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဝါရ တို့၌။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဒိဋ္ဌိဂတနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၉၇၇။ ဒိဋ္ဌိဂတနိဒ္ဒေသော ၌။ ပြဟူဇာလေ ဝေယျာကရဏေတိ။ ကား။ ပြဟူဇာလနာမကေ၊ ပြဟူဇာလအမည်ရှိသော။ ဝေယျာကရဏေ၊ ဝေယျာ ကရုဏ်းဖြစ်သော။ ဒီဃနိကာယဿ၊ ဒီဃနိကာယ်၏။ ပဌမသုတ္တန္တေ၊ ပဌမ

သုတ္တန်၌။ (ဝုတ္တာနိ ဌ်စပ်။) ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာတိ၊ ကား။ သတ္တာရာ၊ သည်။
 သယံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အာဟစ၊ အထူးပြု၍။ ဘာသိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ။ [အာဟစပုဒ်၏အနက်ကို ဋီကာကျော် ပစ္စည်းပိုင်း နိဿယ၌ ပြထား၏။]
 စတ္တာဇော၊ ပေ။ အာဒိသု၊ တို့၌။ ဧတ စ ဘောန္တော၊ ပေ။ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဗြဟ္မ-
 ဇာလေ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ပဘေဒေါ၊ ဒိဋ္ဌိတို့၏ အပြားကို
 ၎င်း။ အတ္ထောစ၊ အနက်ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ဣတိ၊ တည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနိယံ၊ မည်သော။ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာယ၊ ၌။

ခဲဒ္ဓကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း

၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ အံ့ပွင့်

၉၇၈။ ဣဒါနိ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒနန္တရေ၊ ထိုခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော။) ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ တာဝ၊ ပဒဝိနိစ္ဆယ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။) ပါဠိပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပါဠိအပိုင်းအခြားကို။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်လိမ့်သော နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗျာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣ။ ဤဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌။ အာဒိတောဝ၊ အစဉ်ပင်။ ခန္ဓာဒီနံ၊ ခန္ဓာအစရှိကုန်သော။ ဒွါဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ကောဠာသာနံ၊ အဘို့အစုံတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရေနာမ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ မည်သည်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယဝါရသည်။ တေသံယေဝ မေမှာနံ၊ ထိုခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့၏ပင်။ ကာမဓာတုအာဒိသု၊ ကာမဓာတ် အစရှိသောဓာတ်တို့၌။ ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဒဿနဝါရော၊ ဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်းကိုပြရာ ဝါရမည်၏။ တတိယော၊ တတ္ထေဝ၊ ထို ကာမဓာတ် အစရှိသော ဓာတ်တို့၌ပင်။ ပရိယာပန္နာပရိယာပန္န ဒဿနဝါရေနာမ၊ အကျုံးဝင်သောတရား၊ အကျုံးမဝင်သောတရားတို့ကိုပြရာ ဝါရမည်၏။ စတုတ္ထော၊ သည်။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဘူမိသု၊ ဘုံတို့၌။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ဝိဇ္ဇမာနာ။ ခပ။ နာမ၊ ထင်ရှားရှိသောတရား၊ ထင်ရှားမရှိသောတရားတို့ကိုပြရာ ဝါရမည်၏။ ပဉ္စမော၊ သည်။ တေသံမေမှာနံ၊ ထိုခန္ဓာအစရှိသောတရားတို့၏။ ဘူမန္တရဝသေန၊ ဘုံအထူး၏အပြားအားဖြင့်။ ဒဿနဝါရေနာမ၊ မည်၏။ ဆဋ္ဌော၊ သည်။ ဂတိသု၊ ဂတိတို့၌။ ဥပ္ပါဒက။ ပေ။ ဝါရေနာမ၊ ဖြစ်စေတတ်သောကံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားကိုပြရာ ဝါရမည်၏။ သတ္တမော၊ သည်။ အဘိညေယျာဒိ ဝါရေနာမ၊ အဘိညေယျ အစရှိသော တရားတို့ကိုပြရာ ဝါရမည်၏။ အဋ္ဌမော၊ သည်။ သာရမ္မဏာနာရမ္မဏာဝါရော နာမ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သောတရား၊ အာရုံမရှိသော တရားတို့ကိုပြရာ ဝါရမည်၏။ နဝမော၊ သည်။ တေသံ ခန္ဓာဒိမေမှာနံ၊ ထိုခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒိဋ္ဌသုတာဒိ ဝသေန၊ မြင်အပ် ကြားအပ်သောအာရုံ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ ဒဿနဝါရေနာမ၊ မည်၏။ ဒသမော၊ သည်။ ကုသလတ္တိကာဒိဝသေန၊ ကုသလတိက် အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဒဿနဝါရော နာမ၊ မည်၏။

၉၇၉။ ဧဝံ သို၊ ဒသဟိ ဝါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာယ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်ဖြင့်။ တာဝ၊ ဒုတိယဝါရ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။

(နိဗ္ဗိဇ္ဈေသော။) ပဌမေ၊ ပဌမဖြစ်သော။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရေ၌။ အဝိစိတော၊ မှ။ ယာဝ ဘဝဂုံ၊ ဘဝဂုံတိုင်အောင်။ ဧတ္ထန္တရေ၊ ဤအတွင်း၌။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ (အတ္တိရိကုန်သနည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ပုတ္တိတေ၊ မေးအပ်သော်။ ဧကော၊ တပါးတည်း။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ ပေ။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့တည်း။ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ ဆ၊ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ ပည၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်သော။ အညော၊ မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဉာဏဗလံ၊ ဉာဏ်တော်၏ အစွမ်းကို။ ဝိပေဇ္ဇော၊ ပြတော်မူသည်။ (ဟုတွာ) ပဉ္စကန္ဓာတိဟူ၍။ ပုစ္ဆာနုရူပံ၊ ပုစ္ဆာအားလျော်သော။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ယထာပုစ္ဆံ၊ ပုစ္ဆာအားလျော်စွာ။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေခြင်းကို။ သဗ္ဗညုဗျာကရဏံနာမာတိ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏ အဖြေတော်မူခြင်းမည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဒွါဒသယတနာနိတိ အာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ရူပကန္ဓာဒီနံ၊ အစရှိသော တရားတို့၏။ ပဘေဒေါ၊ အပြားကို။ ခန္ဓဝိဘင်္ဂါဒိသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗျော။

၂-ဥပတ္တာနုပုတ္တိဝါရအဖွင့်

၉၉၁။ ဒုတိယဝါရေ၊ ၌။ ကာမောတယံ၊ ကာမောတ်၌။ ပရိယာပန္နာဝါ၊ အကျုံးဝင်သည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အပရိယာပန္နာဝါ၊ အကျုံးမဝင်သည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဘဝေ၊ ကာမဘဝ၌၎င်း။ ကာမောတုသမ္မုတာနံ၊ ကာမောတ်၌ ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာနံ စ၊ သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌၎င်း။ ယေခမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ဘေ သဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးစုံသောတရားတို့ကို။ သင်္ဂဟေတွာ၊ ၌။ ကာမောတုယာ ပဉ္စကန္ဓာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ရူပောတုအာဒိသုပိ ဒေဝဝနယော။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပောတုပရိယာပန္နာနံ၊ ရူပောတ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌။ ဘာနာယတနာဒီနံ၊ ဘာနာယတနအစရှိသောတရားတို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဂန္ဓာယတနာဒီနံ၊ ဂန္ဓာယတန အစရှိသော အာယတနတို့သည်။ အာယတနာဒိကိစ္စံ၊ အာယတန အစရှိသည်တို့၏ ကိစ္စကို။ န ကရောန္တိ၊ မပြုနိုင်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပောတုယာ။ ပေ။ အာဒိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩကာသဝသေနဝါ၊ ဖြစ်ရာဘုံဌာန၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ သတ္တုပုတ္တိဝေသေနာ၊ ဘတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အပရိယာပန္နောတု န-မ၊ အကျုံးမဝင်သောဓာတ် မည်သည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပရိယာပန္နောတုယာတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ ငဟာတော်မမူဘဲ။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင်တရားသည်။ အပရိယာပန္နံ၊ သုံးပါးသောဓာတ်တို့၌အကျုံးမဝင်။

တံ တဒေဝ၊ ထိုထို သုံးပါးသောဓာတ်တို့၌ အကျုံးမဝင်သော တရားကိုသာ။
ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အပရိယာပန္နောကတိ ခန္ဓာတိ အာဒိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရအပွင့်

၉၉၉။ တတိယဝါရေ၌။ ကာမဓာတု ပရိယာပန္နာတိကား။ ကာမဓာတု-
ဘဇနဋ္ဌေန၊ ကာမဓာတ်၌ ကပ်ဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယာပန္နာ၊
ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော တရားတို့သည်။ (“ကတိ၊အဘယ်မျှလောက်
တို့နည်း” ထည့်စပ်။) တန္တိဿိတာ၊ ထိုကာမဓာတ်၌ မှီကုန်သော။ တဒန္တော-
ဂုတာ၊ ထိုကာမဓာတ်၏အတွင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဓာတုတောဝ၊ ကာမ
ဓာတ်ဟူ၍သာ။ သဒံ၊ ခေါ်ဝေါ် အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်သော
တရားတို့သည်။ (ကတိ၊ တို့နည်း။) ဣတိ အတ္ထော၊ သေသပဒေသပိ၊ ကာမ
ဓာတု ပရိယာပန္နာဟူသောပုဒ်မှကြွင်းသော ရူပဓာတုပရိယာပန္နာ၊ အရူပဓာတု
ပရိယာပန္နာဟူသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဒေသဝနယော၊ တည်း။ ပရိယာပန္နာတိ၊
ကား။ ဘဝဝသေန၊ ဘဝ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဩကာသဝသေနစ၊ ဩကာသ၏
အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ အပရိစ္ဆိန္နာ-
တိ၊ ကား။ တထာ၊ ထိုဘဝ၊ ဩကာသတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ အပရိစ္ဆိန္နာ၊ မပိုင်းခြား
အပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ (ကတိ ၌စပ်။)

၄-ဓမ္မဒဿနဝါရအပွင့်

၁၀၀၇။ စတုတ္ထဝါရေ ၌။ ကောဒယာယတနာနိတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါယတန
ဝဇ္ဇာနိ၊ သဒ္ဓါယတနသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ (“ကောဒယ၊ ကုန်သော။ အာယ-
တနာနိ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏” ၌စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို
သဒ္ဓါယတနသည်။ ဧကန္တေန၊ ဧကန်အားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။
နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣမိနာနဒယန၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဝါရတို့၌။
အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သတ္တကောသတ္တက၌။ (၇-ပါးသော အာယတနတို့၏ အပေါင်း၌။) ဒေဝါနံ
အသုဗ္ဗာနန္တိ၊ ဒေဝါနံအသုဗ္ဗာနံဟူ၍။ ဂတိဝသေန၊ ဂတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ အဝတယ၊
ဟောတော်မူဘဲ။ အဝိသေသေန၊ သာမညအားဖြင့်။ ဂဗ္ဘသေယျကာနန္တိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်
ဘ၌။ ဂဗ္ဘသေယျကာ၊ ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့သည်။ သမ္ပဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုဘ၌။ ဧတသံ၊ ထို ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန၌။
သတ္တာယတနာနိ၊ ခုနစ်ပါးသော အာယတနတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ တထာ၊ တူ။
ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ။) ဧတ္ထ၊ ဤဓမ္မဒဿနဝါရ၌။ သေသံ၊

ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ပဉ္စမဝါရေ၌။ ယံ အကြင် စကားရပ်ကို။ ဝတ္တပ္ပံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုစကားရပ်ကို။ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

၆-ဥပ္ပါဒကကမ္မ အာယုပ္ပမာဏဝါရ အဖွင့်

၁-ဥပ္ပါဒကကမ္မ

၁၀၂၁။ ဆဋ္ဌဝါရေ၌။ ပဉ္စမိ၊ ကာမဂုဏေဟိတို့ဖြင့်။ (ဒိဗ္ဗန္တိ၊ တောက်ပ တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝါ၊ ဒေဝတို့မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ နာနပ္ပ- ကာရေဟိ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော။ ဣဒ္ဓိဝိသေသေဟိ၊ တန်ခိုးအထူး တို့ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗန္တိ။ ဣတိ၊ ဒေဝါ၊ တို့မည်၏။ သမ္မုတိဒေဝါတိ၊ ကား။ ဒေဝေါ၊ မင်းမြတ်။ ဧဒုဝိ၊ မိဖုရား။ ဣတိဝေ၊ သို့။ လောကသမ္မုတိယာ၊ လူအပေါင်း၏ သမုတ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဒေဝါ၊ ဒေဝတို့မည်၏။ ဥပပတ္တိဒေဝါတိ၊ ကား။ ဒေဝ လောကံ၊ နတ်ပြည်၌။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပပတ္တိယာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်။ ဒေဝါ၊ ဒေဝတို့မည်၏။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါတိ၊ ကား။ သဗ္ဗကိလေသ- ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့၏ စင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဒေဝတို့၏။ ပူဇာရဟံ၊ ပူဇော်ခြင်းကို ထိုက်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ ဒေဝတို့တည်း။ ဗုဒ္ဓာနောတိ၊ ကား။ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဓတ္ထိယာ၊ ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းအပ်သော ရေစင်ရှိကုန်သော မင်းတို့တည်း။ ဒေဝိယောတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုမင်းတို့၏။ မဟေသိယာ၊ မိဖုရားတို့တည်း။ ကုမာရာတိ၊ ကား။ အဘိ- သိတ္တရာဇနာ၊ အဘိသိက်သွန်းအပ်သောမင်းကြောင့်။ [စာအုပ်တို့၌ “အဘိသိတ္တ ရာဇနံ” ဟု ရှိ၏။ မင်းအများနှင့် မိဖုရားတယောက်တည်းဖြစ်၍ မကောင်းပါ။] အဘိသိတ္တဒေဝိယာ၊ အဘိသိက်သွန်းအပ်သော မိဖုရား၏။ ကုစ္ဆိသ္မိံ၊ ဝမ်း၌။ ဥပ္ပန္နကုမာရာ၊ ဖြစ်သော မင်းသားတို့တည်း။

ဥပေါသထ ကမ္မံ ကတာတိ၊ ကား။ စာတုဒ္ဓသာဒိယ၊ တဆယ့်လေးရက်မြောက် အစရှိသောနေ့တို့၌။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဥပေါသထံ၊ ကို။ ဥပဝသိတွာ၊ စောင့်သုံး၍။ (“ကတ္ထံ၊ အဘယ်အရပ်၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်သနည်း” ဟု ပါဠိတော် ၌။) ဣဒိ၊ နိ၊ ၌။ (အာဟ၌စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ [“ပရိတ္တံ” ဟု ရှိပါစေ။] ပရိတ္တံ၊ သော။ ဒါနာဒိပုညကမ္မံ၊ သည်။ မနုဿသောဘဂျတာယ၊ လူတို့၏(တို့၌) ကောင်းသောဘုန်းကံရှိကုန်သည်၏အဖြစ်၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။

မနုဿသောဘဂျတာယ။ ။ သုဘဂါနံ + ဘာဝေါ သောဘဂျံ၊ (ကောင်းသော ဘုန်းကံရှိသူတို့၏ အဖြစ်။) သောဘဂျယေဝ သောဘဂျတာ၊ မနုဿာနံ (မနုဿေသုဝါ) သောဘဂျတာ မနုဿသောဘဂျတာ။— ယောဇနာ။

မတ္တသော၊ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်။ ဝါ၊ အလယ်အလတ်အားဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ (ဒါနာဒိ ပုညကမ္မံ၊ သည်။) မနုဿသောဘဂျတာယ၊ ဇာ၊ ဝါ၊ ဇာ။ (ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ)။ [ဤပုဒ်၏နောက်၌ ပုဒ်ခတ်ပါ။]

အဓိမတ္တံ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (ဒါနာဒိပုညကမ္မံ၊ သည်။ ပစ္စယော၌စပ်။) အဓိမတ္တဘာဝေ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ နာနုပ္ပကာရဘေဒတော၊ အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ နာနုပ္ပကာရဿ၊ အထူးထူးသောအပြားရှိသော။ ခတ္တိယမဟာသာလာဒိဘာဝဿ၊ ခတ္တိယ မဟာသာလ အစရှိသည်၏အဖြစ်၏။) တနည်း၊ ဂဟပတိ မဟာသာလာဒိဘာဝံဿ၊ ဂဟပတိ မဟာသာလ အစရှိသည်၏အဖြစ်၏။) ပစ္စယော (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုပရိတ္တ အစရှိသော အမျိုးမျိုးသော ကောင်းမှုကံ၏။ [တဿ ပရိတ္တာဒိနာနာပုညကမ္မဿ။ - ဧသောဇနာ။] ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဥပပတ္တိဘေဒံ၊ ပဋိသန္ဓေအထူးအပြားကို။ ဒဿေန္နန္တာ၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပွေကဝေစ္စံ၊ ပေ။ အာဒိံ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ။

တတ္ထ၊ ထိုအပွေကဝေစ္စံ ဂဟပတိ မဟာသာလာနံ အစရှိသော စကားရပ်၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဒဗ္ဗာ)။ ဧတေသံ၊ ဤ သူကြွယ်တို့၏။ မဟာ၊ များစွာသော။ သာရာ၊ ဥစ္စာနှစ်သည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့များစွာသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟေ၊ ထိုသူကြွယ်တို့သည်။) မဟာသာရာ၊ မဟာသာရတို့

မှတ်ချက်။ ။ ဤ “မနုဿသောဘဂျတာယ” ပုဒ်ကို စဉ်းစားသင့်၏။ ဘာကြောင့်နည်း “မတ္တသော ကတံ” အတွက်လည်း “မနုဿသောဘဂျတာယ” ဟုပင် ဆိုသောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပရိတ္တကောင်းမှုကံကြောင့် လူ့ဘဝ၌ဖြစ်ရသော်လည်း သုဒ္ဓလူမျိုး အနေအားဖြင့် ဘုန်းကံ မရှိသူသာ ဖြစ်သင့်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် “မနုဿဒေါဘဂျတာယ” ဟု ရှိမှ “မတ္တသော ကတံ” ကောင်းမှု၏ အကျိုးနှင့် ကွဲပြားမည်ဟု မှတ်ပါ။

မတ္တသော ကတံ။ ။ ကောင်းမှုကံကို အလွန်အကဲပြုသည် မဟုတ်၊ တော်ရုံ သင့်ရုံသာ ပြုအပ်သော ကံတည်း။ သို့သော် ပရိတ္တကံလောက်ကား မနည်းပါ။ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၌ “မတ္တသော ပရိတ္တပမာဏေန ကတံ ဒါနာဒိပုညကမ္မံ” ဟု ရှိရာဝယ် “ပရိတ္တပမာဏေန” ဟု ရှိခြင်းသည် စာပျက်ဟန်တူ၏။ “မဇ္ဈိပမာဏေန” ဟု ရှိမှ မှန်မည်။

အဓိမတ္တံ။ ။ အဓိမတ္တံသည် “မတ္တသော ကတံ” ၏နေရာ၌ လဲလှယ်အပ်သော ဝိသေသနတည်း။ ထို့ကြောင့် “အဓိမတ္တံ” နောက်၌ ပုဒ်မရှိချေ။ ရှေး၌ပြုအပ်သော “ဒါနာဒိ ပုညကမ္မံ” ကို လိုက်ပါစေ၍ သို့ ဒါနာဒိပုညကမ္မက အဓိမတ္တဖြစ်ပါသော်လည်း ထိုအဓိမတ္တ၏အမျိုးမျိုး ရှိပြန်သောကြောင့် အကျိုးပေးသော အခါ၌လည်း နာနုပ္ပကာရဖြစ်သော ဂဟပတိမဟာသာလ၊ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ၊ ခတ္တိယမဟာသာလ-အကျိုးကို ပေးရသည်။ စာအုပ်ဘို့၌ “ခတ္တိယမဟာသာလာဒိဘာဝဿ” နေရာဝယ် “ဂဟပတိမဟာသာလာဒိဘာဝဿ” ဟု ရှိမှ အာဒိသဒ္ဓါအတွက် အဓိပါယ် အမှန်ရသည်။

မည်၏။ (များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသောသူကြွယ်တို့မည်၏။) ပန၊ ဆက်။ ရကာရဿ၊ ရအက္ခရာ၏။ လကာရံ၊ လအက္ခရာ၏အဖြစ်ကို။ ကတွာ၊ ဤ။ မဟာသာလာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဂဟပတယောဝ၊ အိမ်ရှင်တို့သည်ပင်။ မဟာသာလာ၊ မဟာသာလတို့တည်း။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂဟပတိမဟာသာလာ၊ ဂဟပတိ မဟာသာလတို့ မည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ဂဟပဘိသု၊ အိမ်ရှင်တို့တွင်။ မဟာသာလာ၊ များသောဥစ္စာနှစ် ရှိသူတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂဟပတိမဟာသာလာ၊ တို့မည်၏။ သေသေသုပိ၊ ဂဟပတိမဟာသာလမှကြွင်းသော ပြာဟ္မဏမဟာသာလ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝေဝ နယာ။

တတ္ထ၊ ထို ဂဟပတိမဟာသာလအစရှိသည်တို့တွင်။ ယဿ၊ အကြင်သူကြွယ်၏။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ ပစ္စိမန္တေန၊ ဓနာန်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ စတ္တာလီသကောဋီဓနံ၊ ကုဋေ လေးဆယ်သော ဥစ္စာသည်။ နိဓာနဂတံ၊ မြေ၌ မြှုပ်ထားအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သည်။ ဟောတိ။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ကဟာပဏာနံ၊ အသပြာဘို့၏။ ပဉ္စအမ္မဏာနိ၊ ငါးအမ္မဏဘို့သည်။ ဒိဝသဝဠုဇ္ဇော၊ နေ့စဉ် အသုံးအစွဲသည်။ (နေ့စဉ် ကုန်ကျစရိတ်သည်။) (ဟုတွာ)။ နိက္ခမတိ၊ အိမ်မှထွက်၏။ တနေလျှင် ကုန်ကျစရိတ် ငါးအမ္မဏရှိသည်-ဟူလို။ အယံ၊ ဤသူကြွယ်သည်။ (မြှုပ်ထားအပ်သောကုဋေလေးဆယ်ဥစ္စာရှိသည်ဖြစ်၍ တနေလျှင် ငါးအမ္မဏ ကုန်ကျစရိတ်ရှိသော သူကြွယ်သည်။) ဂဟပတိ မဟာသာလောနာမ၊ မည်၏။ [အမ္မဏယူဆပုံအမျိုးမျိုးကို အဘယံရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယ (၃၃၇) (၃၈၄) ဂါထာတို့၌ရှိပါ။]

ပန၊ ကား။ ယဿ၊ အကြင်ပုဏ္ဏား၏။ ဂေဟေ ပစ္စိမန္တေန၊ အသိတိ ကောဋီဓနံ၊ ကုဋေ ရှစ်ဆယ်သောဥစ္စာသည်။ နိဓာနဂတံ၊ ဟောတိ။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ကဟာပဏာနံ၊ ဒသ အမ္မဏာနိ၊ ဆယ်အမ္မဏဘို့သည်။ ဒိဝသဝဠုဇ္ဇော (ဟုတွာ) နိက္ခမတိ။ အယံ၊ ဤပုဏ္ဏားသည်။ (မြှုပ်ထားအပ်သော ကုဋေ ရှစ်ဆယ် ဥစ္စာရှိသည်ဖြစ်၍ တနေလျှင် သယ်အမ္မဏ ကုန်ကျစရိတ် ရှိသော ပုဏ္ဏားသည်။) ပြာဟ္မဏမဟာသာလော နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ ကား။ ယဿ၊ အကြင်မင်း၏။ ဂေဟေ ပစ္စိမန္တေန၊ ကောဋီသတဓနံ၊ ကုဋေတရာသောဥစ္စာသည်။ နိဓာနဂတံ ဟောတိ။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ကဟာပဏာနံ၊ ဝိသတိ အမ္မဏာနိ၊ နှစ်ဆယ်သော အမ္မဏဘို့သည်။ ဒိဝသဝဠုဇ္ဇော(ဟုတွာ) နိက္ခမတိ။ အယံ၊ ဤမင်းသည်။ (မြှုပ်ထားအပ်သော ကုဋေတရာဥစ္စာ ရှိသည်ဖြစ်၍ တနေလျှင် နှစ်ဆယ်အမ္မဏ ကုန်ကျစရိတ်ရှိသော မင်းသည်။) ခတ္တိယ မဟာသာလောနာမ၊ မည်၏။

သဟဗျတန္တိ၊ ကား။ သဟဘာဝံ၊ တကုဏိအဖြစ်သို့။ ဝါ၊ အပေါင်းအဖော်၏ အဖြစ်သို့။ (ဥပပဇ္ဇန္တိ၌စပ်။) [ဤပုဂ္ဂိုလ်၏ ရုပ်ပိုင်းပုံကို သိလက္ခဏ်ဘာသာဋီကာ ပြဟု ဇာလသုတ် ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိက ဧကစ္စ သဿတဝါဒအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] သဘာဝါ၊ တူသောအဘို့ရှိကုန်သည်။ ဟုတော့။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ စာတု မဟာရာဇိကာနန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ဝါဠိရုပ်တို့၌။ (အတ္ထောဝေဝေဒိ တဗ္ဗော)။ စာတုမဟာရာဇိကာနာမံ၊ စာတုမဟာရာဇိနတ်တို့မည်သည်။ သိနေရ ပဗ္ဗတထာ၊ မြင်းမိုရ်တောင်၏။ ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဟေန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေသု၊ ထို စာတုမဟာရာဇိ နတ်တို့တွင်။ ပဗ္ဗတဋ္ဌကာပိ၊ တောင်၌ တည်သော နတ်တို့ သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ အာကဗ္ဗသဋ္ဌကာပိ၊ ကောင်းကင်၌တည်သော နတ် တို့သည်လည်း။ (အတ္ထိ)။ တေသံ၊ ထို အာကာသဋ္ဌကနတ်တို့၏။ ပရမ္မရာ၊ အဆက် ဆက် အားဖြင့်။ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ၊ စကြဝဠာတောင်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်၏။ [ဤစကြဝဠာ၏အဆုံး၌ လင်ပန်းအနာ၊ ကဲ့သို့ ပတ်ပတ်လည်ကျောက်ဝိုင်းကြီး ရှိ၏။ ထိုကျောက်ဝိုင်းကြီးကို “စက္ကဝါဠ” ဟု ခေါ်သည်။]

ခိဉ္ဇာပဒေါသိကာ၊ ခိဉ္ဇာပဒေါသိကနတ်တို့၎င်း။ (အိပျော်အပါးများသဖြင့် ပျက်စီးရခြင်းရှိသောနတ်တို့၎င်း။) မနောပဒေါသိကာ၊ မနောပဒေါသိကနတ်တို့ ၎င်း။ (ဒေါသစိတ်ကြောင့်ပျက်စီးရခြင်းရှိသောနတ်တို့၎င်း။) သီတဝလာဟကံ၊ သီတဝလာဟကနတ်တို့၎င်း။ (အေးသော တိမ်တိုက်၌ ဖြစ်ကြသောနတ်တို့၎င်း။) ဥက္ကဝလာဟကံ၊ ဥက္ကဝလာဟကနတ်တို့၎င်း။ (ပူသောတိမ်တိုက်၌ ဖြစ်ကြသော နတ်တို့၎င်း။) စန္ဒိမာ၊ လမိဗျာန်ရှိသော။ ဒေဝပုတ္တော၊ နတ်သား၎င်း။ သူရိယော၊ နေဗိမာန်ရှိသော။ ဒေဝပုတ္တော၊ နတ်သား၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ၊ သဗ္ဗေပိ၊ ဤ အလုံးစုံသော နတ်တို့သည်လည်း။ စာတုမဟာရာဇိက ဒေဝ လောကဋ္ဌကာ ဝေ၊ စာတုမဟာရာဇိနတ်ပြည်၌ တည်သူတို့ချည်းသာတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုနတ်ပြည်၌။ တေတ္ထိံ သ၊ သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော။ ဇနာ၊ နတ် အပေါင်းတို့သည်။ (မဃ၊ အမှူးရှိသောနတ်အပေါင်းတို့သည်။) ဥပပန္နာ၊ ဖြစ်ကြ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာဝတိံ သ၊ တို့မည်၏။ [တေတ္ထိံ သပဒ္ဓိမုတာဝတိံ သ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပုံကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ဝိထိမုတ်ပိုင်း၌ ပြထားပြီ။] အပိစ၊ တနည်း ကား။ တာဝတိံ သာတိ (နာမံ)၊ တာဝတိံ သဟူသော အမည်သည်။ တေသံ ဒေဝါနံ၊ ထိုဘုံ၌ ဖြစ်သောနတ်တို့၏။ နာမမေဝ၊ အမည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဝတ္ထု၊ ရှေးဆရာတို့ဆိုအပ်ပြီ။ [သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော မဃအမှူးရှိသောနတ်တို့သည် ဤကမ္ဘာ၌ မရှိကြသေး။ တာဝတိံ သ ဟူသော အမည်ကလည်း ကမ္ဘာ၌ က အမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အပိစ-စသည်ဖြင့် တနည်းပြရသည်။] တေပိ၊ ထို တာဝတိံ သာနတ်တို့ သည်လည်း။ ပဗ္ဗတဋ္ဌကာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။

အာကာသဋ္ဌကောတို့သည်။ အတ္တိ။ တေသံ၊ ထိုအာကာသဋ္ဌနတ်တို့၏။ ပရမ္မရာ၊ အားဖြင့်။ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ၊ သို့။ တတ္ထာ၊ ကုန်၏။

ယာမာဒိနံ၊ ယာမာ အစရှိသော နတ်တို့၏။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ [တထာဖြင့် “ပရမ္မရာ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ ပတ္တာ”ကို ဆိုသည်။] ဟိ၊ မှန်း။ ကေဒေဝ ဇောကေပိ၊ တခုသော နတ်ပြည်၌လည်း၊ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ပရမ္မရာ၊ အားဖြင့်။ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ၊ သို့။ အပ္ပတ္တာနာမ၊ မရောက်သော နတ်တို့မည်သည်။ နတ္ထိမရိ ကုန်။ တတ္ထ၊ ထိုယာမာ အစရှိသော နတ်တို့တွင်။ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ ဖြစ်သော။ သုခံ၊ ချမ်းသာသို့။ ယာတာ ပယာတာ သမ္ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာမာ၊ တို့မည်၏။ [ယာဓာတ်ကို “ယာတာ ပယာတာ သမ္ပတ္တာ”ဟု ဖွင့်သည်။] တုဋ္ဌာပဟဋ္ဌာ၊ နှစ်သက်ရွှင်လန်းသောနတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တုသိတာ၊ တို့မည်၏။ ပကတိပဋိယတ္တာရမ္မဏဇတာ၊ ပင်ကိုယ်ရိုးရာအားဖြင့်စီရင်အပ်သော အာရုံထက်။ အတိရေကေန၊ အလွန်အားဖြင့်။ ရမိတုကာဏာလေ၊ မွေ့လျော်ခြင်းငှါ အလိုရှိရာအခါ၌။ ယထာရစိတေ၊ အကြင်အကြင် ကြိုက်နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ ဘောဂေ၊ စည်းစိမ်တို့ကို။ နိမ္မိနိတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ ရမန္တိ၊ မွေ့လျော်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိမ္မာနရတိ၊ တို့မည်၏။ [ရမန္တိတိရတိ။ နိမ္မာနနုနုရတိ နိမ္မာနရတိ။] စိတ္တာစာရံ၊ မိမိအရှင်၏စိတ်ဖြစ်ပုံကို။ ဥတွာ၊ သိ၍။ ပုရေဟိ၊ တူပါးသော လက်အောက်ခံနတ်တို့သည်။ နိမ္မိတေသု၊ ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်သော။ ဘောဂေသု၊ စည်းစိမ်တို့၌။ ဝသံ၊ မိမိအလိုသို့။ ဝတ္ထေန္တိ၊ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ၊ တို့မည်၏။ [ဤဝိပြိုဟ်တို့ကား ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ရသည်။ ဘုံရအောင် ဌာနူပစာရကြပါ။]

၂-အာယုပ္ပမာဏ

၁၀၂၂။ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျောတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဝဿသတံ၊ အနှစ်တရာသို့။ အပ္ပတ္တာ၊ မရောက်မူ၍။ ဝိသာယ၊ နှစ်ဆယ့်သော။ (ဝဿဟိ) ဝါ၊ နှစ်တို့ဖြင့်သော်၎င်း။ တိ သံယ၊ သုံးဆယ်သော။ (ဝဿဟိ) ဝါ၊ ၎င်း။ စတ္တာလိသာယ၊ လေးဆယ်သော။ (ဝဿဟိ) ဝါ၊ ၎င်း။ ပညာသာယ၊ ငါးဆယ်သော။ (ဝဿဟိ) ဝါ၊ ၎င်း။ သဠိယာ၊ ခြောက်ဆယ်သော။ (ဝဿဟိ) ဝါ၊ နှစ်တို့ဖြင့်သော်၎င်း။ အဓိကမ္ပိ၊ ပိုလွန်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝဿသတံ၊ နှစ်တရာသည်။ (အာယုပ္ပမာဏံ ၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်း။ သမ္ပမ္ပိ၊ အသုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တေ၊ ဤနှစ်အပေါင်းကို။ (တရဒုနှစ်ဆယ်၊ တရဒုသုံးဆယ်၊ တရဒုလေးဆယ်၊ တရဒုငါးဆယ်၊ တရဒုခြောက်ဆယ်ကို။ ဝုတ္တံ ၌စပ်။) ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဝဿသတံ၊ နှစ်အရာ

သို့။ အပ္ပတ္တတ္ထာ၊ မရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပန္နိ၊ အပ္ပဟူ၍။ (ဘဂ-
ဝတာ) ဝတ္ထံ။

၁၀၂၄။ ပြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဒိသု၊ ပြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။
(အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတုဗ္ဗော)။ မဟာပြဟ္မာနံ၊ မဟာပြဟ္မာတို့၏။ ပါရိသဇ္ဇာ၊
ပရိသတ်၌ ဖြစ်သူတို့တည်း။ ပါရိစာရိကာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌ လှည့်လည်နေထိုင်
သူတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ၊ ပြဟ္မပါရိသဇ္ဇာတို့မည်၏။ [ရှေးက
ပရိစာရိကာကို “အလုပ်အကျွေး” ဟုပေးကြ၏။ ပရိသတ်၌ ပါဝင်တိုင်း အလုပ်
အကျွေးမဟုတ်။ ပရိသတ်+ဘဝ၊ ပါရိသဇ္ဇာ။] တေသံ၊ ထိုမဟာပြဟ္မာတို့၏။
ပုရောဟိတဘာဝေ၊ ပုရောဟိတ်၏အဖြစ်၌။ ဌိတာံ၊ တည်သူတို့တည်း။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ပြဟ္မပုရောဟိတာ၊ ပြဟ္မပုရောဟိတတို့မည်၏။ ဝဏ္ဏဝန္တတာယစ၊
လှပသော အဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဒိဃာယုကတာယစ၊ ရှည်သော
အသက်ရှိသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ မဟန္တော၊ ကြီးမြတ်သော။ ပြဟ္မာ၊ ပြဟ္မာ
တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟာပြဟ္မာ၊ မဟာပြဟ္မာမည်၏။ (အဆင်းအားဖြင့်
လည်း ပိုလှ၍ အသက်အားဖြင့်လည်း ပိုရှည်သော ပြဟ္မာမင်း)။ တေသံ
မဟာပြဟ္မာနံ၊ တို့၏။ (အာယုပုမာဏံ ကိတ္တကံ ဟောတိ။) တယောပိ၊ သုံးမျိုး
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ ဇနာ၊ ဤပြဟ္မာအပေါင်းတို့သည်။ ပဌမဇ္ဈာန-
ဘူမိယံ၊ ပဌမဈာန်ဘုံ၌။ ဧကတလေ၊ တပြင်တည်း၌။ ဝသန္တိ၊ နေကြကုန်၏။
ပန၊ ထိုသို့တပြင်တည်း၌ နေကြပါကုန်သော်လည်း။ နေသံ၊ ထိုပြဟ္မာတို့၏။
အာယုအန္တရံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားသည်။ နာနာ၊ မတူထူးခြားကွဲပြားသည်။
(ဟောတိ)။

၁၀၂၅။ တေသံ၊ ဤပြဟ္မာတို့၏။ ပရိတ္တာ၊ အထက်ပြဟ္မာတို့အောက်
နည်းသော။ အာဘာ၊ အရောင်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့အထက်ပြဟ္မာ
တို့အောက် နည်းသောအရောင်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ၊ ထိုပြဟ္မာတို့
သည်။) ပရိတ္တာဘာ၊ တို့မည်၏။ တေသံ၊ ဤပြဟ္မာတို့၏။ အပ္ပမာဏံ၊ အတိုင်း
အရှည်မရှိသော။ (များသော)။ အာဘာ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့အတိုင်း
အရှည်မရှိသော အရောင်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။)
အပ္ပမာဏာဘာ၊ တို့မည်၏။ တေသံ၊ တို့၏။ ဒုဏ္ဏဒိပိကာယ၊ တိုင်ရှိသောဆီမီး၏။
ဝါ၊ ဆီမီးတိုင်၏။ အစိဝံယ၊ အလျက်သို့။ သရိရတော၊ ကိုယ်မှ။ အာဘာ၊
သည်။ ဆိဇ္ဇိတွာ၊ ဆိဇ္ဇိတွာ၊ ပြတ်၍ပြတ်၍။ ပတန္တိဝိယ၊ ကျသကဲ့သို့။ သရတိ
ဝံသရတိ၊ ထွက်သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ထွက်သွားသော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ
ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) အာဘာ၊ တို့မည်၏။
တယော၊ သုံးမျိုးကုန်သော။ ဣမေပိ ဇနာ၊ ဤပြဟ္မာအပေါင်းတို့သည်။ ဒုတိ-

ယဇ္ဇာနဘူမိယံ ကေဘလေ ဝသန္တိ။ ပန၊ သော်လည်း။ နေသံ၊ တို့၏။ အာယု-
အန္တရံ၊ သည်။ နာနာ၊ သည်။ (ဟောတိ)။

၁၀၂၆။ ဧတေသံ၊ တို့၏။ ပရိတ္တာ၊ အထက်ပြုဖွဲ့တို့အောက် နည်းသော။
သုဘာ၊ တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့အထက်
ပြုဖွဲ့တို့အောက်နည်းသော တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါရှိကုန်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ) ပရိတ္တသုဘာ၊ တို့မည်၏။ ဧတေသံ၊ တို့၏။ အပ္ပမာဏာ၊
သော။ သုဘာ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကိုယ်ရောင်
ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ) အပ္ပမာဏသုဘာ၊ တို့မည်၏။
သုဘော၊ တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါဖြင့်။ (ကိဏ္ဍာ)၊ ရော့ပြမ်းကုန်
သော။ ဝိကိဏ္ဍာ၊ အထူးထူးအပြားပြား ရော့ပြမ်းကုန်သော ပြုဖွဲ့တို့တည်း။
သုဘော၊ တင့်တယ်သော။ သရီရပ္ပဘာဝဏ္ဏေန၊ ကိုယ်၏အရောင်အဆင်းဖြင့်။
ကေဂ္ဂန္တာ၊ တခဲနက်တို့သည်။ (အာဘဿရပြုဖွဲ့တို့ကဲ့သို့ ဆိဇ္ဇိတွာ ဆိဇ္ဇိတွာ
မဟုတ်ဘဲ တခဲနက်တို့သည်။ ဟုတွာ)။ သုဝဏ္ဏမဉ္ဇူ၊ သာယ၊ ရွှေသေတ္တာ၌။
ဌပိတ သမ္ပဇ္ဇလိတ ကဉ္ဇနပိဏ္ဍ သဿရိကာ၊ ထားအပ်သော ထက်ဝန်းကျင်
တောက်ပသော ရွှေတုံးနှင့်တူသော အသရေရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ (တေ) သုဘာကိဏ္ဍာ၊ တို့မည်၏။ တယော၊ ကုန်သော။ ဣမေပိ ဇေနာ၊
တို့သည်လည်း။ ပေ။ နာနာ၊ သည်။ (ဟောတိ)။

၁၀၂၇။ အာရမ္မဏနာနတ္တတတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏဿ၊ အာရုံ၏။
နာနတ္တဘာဝေါ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)။
မနသိကာရနာနတ္တတဒီပပိ၊ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ သေဝ နယော။ ဧတ္ထ၊ ဤ
အာရမ္မဏနာနတ္တတ အစရှိသည်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) ကေဿ၊
တယောက်သောပြုဖွဲ့၏။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိဏ်းသည်။ အာရမ္မဏံ၊
အာရုံသည်။ ဟောတိ။ ပေ။ [အာပေါကသိဏံ စသည်ကို ပေယျာလမြှုပ်ထား
သည်။] ကေဿ၊ ၏။ သြဒါတကသိဏံ၊ သြဒါတကသိဏ်းသည်။ (အာရမ္မဏံ
ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤထူးသည်၏ အဖြစ်သည်။ အာရမ္မဏနာနတ္တံ၊
အာရုံ၏ ထူးသည်အဖြစ်တည်း။ ဧကော၊ တယောက်သောပြုဖွဲ့သည်။ ပထဝီ-
ကသိဏံ၊ ကို။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ (တနည်း) မနသိကရောတိ၊ နှလုံး
သွင်း၏။ ပေ။ ဧကော သြဒါတကသိဏံ (မနသိကရောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊
ဤထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ မနသိကာရနာနတ္တံ၊ မနသိကာရ၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်
တည်း။ ကေဿ၊ ၏။ ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ဆန္ဒော၊ အလိုဆန္ဒသည်။ ဟောတိ
။ ပေ။ ကေဿ သြဒါတကသိဏေ (ဆန္ဒော ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤထူး
သည်၏အဖြစ်သည်။ ဆန္ဒနာနတ္တံ၊ ဆန္ဒ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။

ကော၊ သည်။ ပထဝီကသိဏေ၊ ဤ။ ပတ္တနံ၊ တောင်တမျှကို။ ကံရောတိ။ ပေ။
ကော ဩဒါတကသိဏေ (ပတ္တနံ ကံရောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤထူးသည်၏
အဖြစ်သည်။ ပဏိဓိနာနတ္ထံ၊ တောင်တမျှ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။ ကော၊
သည်။ ပထဝီကသိဏဝသေန၊ ပထဝီကသိုဏ်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အဓိမုစ္စတိ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ
သက်ဝင်၏။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်၏။ ပေ။ ကော ဩဒါတကသိဏဝသေန (အဓိမုစ္စတိ)။
ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ အဓိမောက္ခနာနတ္ထံ၊ အဓိမောက္ခ၏
ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။ ကော၊ ပထဝီကသိဏဝသေန၊ ပထဝီကသိုဏ်းနှင့်
စပ်သဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရှေ့ရှုဆောင်၏။ ပေ။ ကော ဩဒါတ-
ကသိဏဝသေန (စိတ္တံ အဘိနိဟရတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ သည်။ အဘိနိဟာရ-
နာနတ္ထံ၊ အဘိနိဟာရ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဧကဿ၊ ၎င်း။ ပထဝီကသိဏ-
ပရိစ္ဆိန္နနကပညာ၊ ပထဝီကသိုဏ်းကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်တတ်သောပညာသည်။
ဟောတိ ။ ပေ။ ဧကဿ၊ ၎င်း။ ဩဒါတကသိဏ ပရိစ္ဆိန္နနကပညာ (ဟောတိ)။
ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ ပညာနာနတ္ထံ၊ ပညာ၏ထူးသည်၏
အဖြစ်တည်း။ တတ္ထံ၊ ထိုအာရမ္မဏနာနတ္ထံ အစရှိသည်တို့တွင်။ အာရမ္မဏမနသိ-
ကာရာ၊ အာရမ္မဏ မနသိကာရတို့ကို။ ပုဗ္ဗဘာဂေန၊ အပူနာ၏ရှေ့အဘို့အားဖြင့်။
ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဆန္ဒ။ ပေ။ ဟာရာ၊ ဆန္ဒ၊ ပဏိဓိ၊ အဓိမောက္ခ၊ အဘိနိဟာရတို့
သည်။ အပုနာယပိ၊ အပုနာဘာဝနာ အခိုက်အတန့်၌၎င်း။ ဥပစာရေပိ၊ ဥပစာရ
ဘာဝနာအခိုက်အတန့်၌၎င်း။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ ပညာ၊ ပညာ
ကို။ (သာမညကံ)လောကံယလောကုတ္တရမိဿကာ၊ ကို။ (ဝိသေသကံ) ကထိတာ။
အသညသတ္တာနန္တိ၊ ကား။ သညာဝိရဟိတာနံ၊ သညာမှ ကင်းကုန်သော။
ဝါ၊ ကင်းသောသညာရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ (သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၌စပ်။)
ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကစ္စေ၊ အချိုသော-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တိတ္တာယတနေ၊ မိစ္ဆာအယူ၏
တည်ရာ တိတ္ထိဘောင်၌။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရသေ့ ရဟန်းပြု၍။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိဿာယ၊
မှီ၍။ ရဇ္ဇနဒုဿန မုယုနာနိ နာမ၊ တပ်မက်ခြင်း၊ စိတ်ပျက်ခြင်း၊ တွေ့ဝေခြင်းတို့
မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ရကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တော၊ ဤ။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။
ဒိဿ၊ ရှု၍။ အစိတ္တကဘာဝေါ နာမ၊ စိတ်မရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မည်သည်။
သောဘနော၊ တင့်တယ်၏။ ဒေတံ၊ ဤစိတ်မရှိခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ
နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သညာဝိရာဂံ၊ သညာကို စက်ဆုပ်မှုကို။ ဇနေတွာ၊
ဖြစ်စေ၍။ တတြုပဂံ၊ ထို အသညသတ်ဘုံသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။
ပဉ္စမံ၊ သော။ သမာပတ္တိံ၊ သမာပတ်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ တတ္ထံ၊ ထို
အသညသတ်ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထို အသညသတ်ပြဟွာတို့၏။
ဥပပတ္တိက္ခဏော ပဋိသန္ဓေဓာဏ၌။ ကော၊ တပါးသော။ ရူပက္ခန္ဓောဝ၊ ရုပ်ခန္ဓာ
သည်သာ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ငှုတွာ၊ မတ်မတ်ရပ်၍။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်သော-ပြဟွာသည်။
ဌိတကောဝေ၊ ရပ်လျက်သာ။ ဟောတိ။ နိသိဒိတွာ၊ ထိုင်၍။ နိဗ္ဗတ္တော၊ သည်။

နိဗ္ဗိတိကောဝ၊ ထိုင်လျက်သာ။ (ဟောတိ)။ နိပဇ္ဇိတွာ၊ လျောင်း၍။ နိဗ္ဗတ္တော၊ သည်။ နိပဇ္ဇော၊ လျောင်းလျက်သာ။ (ဟောတိ)။ စိတ္တကမ္မ ရူပကသဒိသာ၊ ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီအရုပ် ပန်းပုအရုပ်နှင့် တူကုန်သည်။ ဟုတွာ။ ပဉ္စကပ္ပသဘာနိ၊ ကမ္ဘာ ငါးရာတို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုအသညသတ် ဗြဟ္မာတို့၏။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံး၌။ သေ ရူပကယော၊ ထိုရူပကာယသည်။ အန္တရောယာဘိ၊ ကွယ်ပျောက်၏။ ကာမာဝစရသညာ၊ ကာမာဝစရသညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣ၊ ဤ။ ဤကာမဘုံ၌။ သညုပ္ပါဒေန၊ သညာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တေ ဒေဝါ၊ ထို အသညသတ် ဗြဟ္မာတို့သည်။ တမှာကာယာ၊ ထို အသညသတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းမှ။ စုတာ၊ စုတေ ကြရကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။

တေသံ၊ ဤ ဗြဟ္မာတို့၏။ ဝိပုလံ၊ ပြန်ပြောသော။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြန်ပြောသောအကျိုး ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) ဝေဟပ္ပလာ၊ တို့ မည်၏။ [ဝိပုလဖလာဟု ဆိုလိုလျက် ဝိပုလကို ဝေဟပြုထားသည်။] (ယေ ဒေဝါ)အတ္တနော၊ ၏။ သမ္ပတ္တိယာ၊ စည်းစိမ်မှ။ န ဝိဟာယန္တိ၊ မယုတ်လျော့ကုန်။ ဣတိ၊ ထိုသို့ မိမိစည်းစိမ်မှ မယုတ်လျော့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ ဒေဝါ) အဝိဟာ၊ တို့ မည်၏။ (ယေ ဒေဝါ) ကဉ္စိ၊ တစုံတယောက်သော။ သတ္တံ၊ သတ္တဝါကို။ န တပ္ပန္တိ၊ မညှဉ်းဆဲတတ်ကုန်။ (တေ ဒေဝါ) အတပ္ပါ၊ တို့ မည်၏။ [ဘူဝါဒိတပ္ပဓာတ်သည် ဟိ သာအနက်ကို ဟော၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “မဒ္ဒိပစက်တတ်ကုန်” ဟု ပေး၏။ အနက်တူပင်တည်း။] (ယေ ဒေဝါ) သန္တရဒဿနာ၊ ကောင်းသော မြင်ရခြင်း ရှိကုန်၏။ အဘိရူပါ၊ လွန်ကဲသော အဆင်း ရှိကုန်၏။ ပါသာဒိကာ၊ စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ ဒေဝါ) သုဒဿာ၊ တို့ မည်၏။ [စာအုပ်တို့၌ “သန္တရဒဿနာ” ဟု ဝါကျရှိသည်ကား မကောင်း။ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာ တို့ကား သန္တရဒဿနာ၏အဓိပ္ပါယ်ပွင့်တည်း။] (ယေ ဒေဝါ) သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ပယန္တိ၊ မြင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ ဒေဝါ) သုဒဿိ၊ တို့ မည်၏။

ဝိပုလဗလံ။ ။ စာအုပ်တို့၌ ဝိပုလာ + ဖလာ ဟု ဝါကျရှိနေသည်မှာ ပါဠိပျက်၊ ဇီကာ၌ သမာသံပုဒ်ပြီးသောအခါ “ဝိပုလဖလာ” ဟု ပြီးရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုနိပ္ပန္န ပုဒ်ကို ဖွင့်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ဝါကျ၌ကား “ဝိပုလံ + ဖလံ” ဟုသာ ရှိရမည်။ ထို့ကြောင့် အနုဇီကာ၌ “ဝိပုလံ ဝုစ္စတိ မဟန္တံ၊ သန္တတာဝေါပိ မဟာနိယတာယ မဟန္တမေဝါတိ အာဟ- ဝိပုလဖလာတိ ဝိပုလသန္တသုခါယုဝဏ္ဏာဒိဖလာတိ” ဟု ဖွင့်သည်။

သုဒဿိ။ ။ ပဌမနည်းအလို ကိတ်ပဒ်၊ ဣ ပစ္စည်း၊ ယောဝိဘတ်ကိုချေ၊ ဣ ကို ဒီသပြု၍ အဂ္ဂိပုဒ်ကဲ့သို့ ဗဟုဝုစံဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းအလို “သုန္တရံ + ဒဿော၊ သုဒဿော” ဟု ပဌမဝစနတ်ပြု၍ “သုဒဿော တေသံ အတ္ထိတိ သုဒဿိ” ဟု အဿတ္ထိ ဤ ပစ္စည်းသက်၍ ယော ဝိဘတ်ကိုချေ။

ဝါ၊ တနည်း။ တေသံ၊ ဤဗြဟ္မာတို့၏။ သုန္ဒရံ၊ ကောင်းသော။ ဒဿနံ၊ မြင်တတ်သော ဉာဏ်စက္ခုသည်။ ဝါ၊ မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ) သုဒဿိ၊ တို့ မည်၏။

တ္ထေ၊ ဤဗြဟ္မာအပေါင်း၌။ သဗ္ဗေဟိယောဝါ၊ အလုံးစုံသော်လျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဂုဏေဟိစ၊ ဂုဏ်တို့ဖြင့်၎င်း။ ဘဝသမ္ပတ္တိယာစ၊ ဘဝသမ္ပတ္တိဖြင့်၎င်း။ ဇေဋ္ဌာ၊ ကြီးသူတို့သည်။ (သန္တိ)။ ကနိဋ္ဌာ၊ ဂုဏ် ဘဝသမ္ပတ္တိအားဖြင့် အငယ်တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ (တေ ဒေဝါ) အကနိဋ္ဌာ၊ တို့ မည်၏။ [ယောဇနာ၌ကား “တ္ထေ ဗြဟ္မလောကေ” ဟု ဖွင့်၏။ ဝေဟပွလမ္ပစံ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရအောင် “တ္ထေ ဤဗြဟ္မာ အပေါင်း၌” ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။]

၁၀၂၈။ (ယေဒေဝါ) အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနတုံ သို့။ ဥပဂတာ၊ ကပ်ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ ဒေဝါ) အာကာသာနဉ္စာယတနပဂါ၊ တို့မည်၏။ ဣတရေသုပိ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနပဂါမှ တပါးသော ဝိညာဏဉ္စာယတနပဂါ အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော။ ဣတိ၊ သို့။ ဆ၊ ခြောက်ထပ်ကုန်သော။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည်တို့သည်၎င်း။ နဝ၊ ကိုးထပ်ကုန်သော။ ဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့သည်၎င်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ သုဒ္ဓါဝါသာ၊ သုဒ္ဓါဝါသလောကတို့သည်၎င်း။ စတ္တာရာ၊ ကုန်သော။ အရူပါ၊ အရူပလောကတို့သည်၎င်း။ အသညသတ္တဝေဟပုလေဟိ၊ အသညသတ်ဝေဟပွိုလ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကူ။ ဆဗ္ဗိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော။ ဒေဝလောကာ၊ နတ်ဗြဟ္မာလောကတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ မနုဿလောကေန၊ လူလောကနှင့်။ သဒ္ဓိံ ။ သတ္တဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသည်။ (ဟောတိ)။

တတ္ထ၊ ထိုအာယုပ္ပမာဏကို ပြတော်မူရာ၌။ [ဤအခမ်းသည် ကိတ္တကံ အာယုပ္ပမာဏံစသည်ဖြင့် အာယုပ္ပမာဏံကို ပြရာအခမ်းတည်း။] သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏၎င်း။ ဒေဝါနဉ္စာ၊ နတ်တို့၏၎င်း။ အာယု၊ အသက်တမ်းကို။ ပရိစ္ဆိန္နမာနေန၊ ပိုင်းခြားတော်မူလသော်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အပါယေသု၊ အပါယ်တို့၌၎င်း။ ဘုမ္မဒေဝေသု စ၊ ဘုမ္မဒိုင်းနတ်တို့၌၎င်း။ အာယု၊ အသက်တမ်းကို။ အပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပိုင်းခြားတော်မမူအပ်။ တံ၊ ထိုအသက်တမ်းကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အပရိစ္ဆိန္နံ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အခမ်းတည်း။ တာဝ၊ သေသအပါယစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဓိဋ္ဌေ၊ သော။) နိရယေ၊ ငရိ၍။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်သာ။ ပမာဏံ၊ ပမာဏတည်း။ ဝါ၊ လိုရင်းတည်း။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ကမ္ပံ၊ သည်။ န ခိယတိ၊ မကုန်သေး။ တာဝ၊ ထိုကံမကုန်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။ န စဝန္တိ၊ မစုတေကြကုန်။

သေသ အပါယေသု၊ ကြင်းသောအပါယ်တို့၌။ တထာ၊ ထို့အတူတည်း။ ဘုမ္မ-
 ဒေဝါနမ္ပိ၊ ဘုမ္မဇိုင်းနတ်တို့၏လည်း။ ကမ္မမေဝ၊ သာ။ ပမာဏံ။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို
 ဘုမ္မဇိုင်းနတ်တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကြကုန်သော နတ်တို့သည်။ ကေစိ၊ အချို့တို့သည်။
 သတ္တာဟမတ္တံ၊ ခုနစ်ရက်မျှ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကြရကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ အဒ္ဓ၊
 မာသံ၊ တလထက်ဝက်ဆယ်ငါးရက်မျှ။ (တိဋ္ဌန္တိ)။ ကေစိ။ မာသံ၊ တလပတ်လုံး။
 (တိဋ္ဌန္တိ)။ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌမာနာပိ၊ တည်သော ဘုမ္မဇိုင်းတို့
 သည်လည်း။ အတ္ထိယေဝ။

တတ္ထ-ထိုသတ္တဝါတို့တွင်။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ ဂိဟိဘာဝေ၊ လူ၏အဖြစ်၌။
 ဌိတာယေဝ၊ တည်ကုန်လျက်ပင်။ သောတာပန္နာပိ၊ သောတာပန်တို့သည်လည်း။
 ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သကဒါဂါမိဖလမ္ပိ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်သို့၎င်း။ အနာဂါမိဖလမ္ပိ၊
 သို့၎င်း။ အရဟတ္တဖလမ္ပိ၊ သို့၎င်း။ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်နိုင်ကြကုန်၏။ တေသု၊ ထို
 အရိယပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ သောတာပန္နာဒယော၊ သောတာပန် အစရှိသော အရိယာ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ယာဝဇီဝံ၊ အသက် အပိုင်းအခြားအတိုင်း။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်နိုင်
 ကုန်၏။ ခိဏာသဝါပန၊ ရဟန္တာတို့သည်ကား။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်
 သော်လည်း စံကြရကုန်၏။ ပဗ္ဗဇန္တိ ဝါ၊ ရဟန်းသော်လည်း ပြုကြရကုန်၏။
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ ဝါ၊ နည်း။ မဗ္ဗဇန္တိ ဝါ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား
 အမေးတည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) အရဟတ္တနာမ၊ ရဟန္တာ၏အဖြစ်မည်သည်။
 သေဋ္ဌဂုဏော၊ မြတ်သောဂုဏ်တည်း။ ဂိဟိလိဂံ၊ လူ၏အသွင်သည်။ ဟိန၊ ယုတ်
 ညွှန်၏။ တံ၊ ထိုလူ၏အသွင်သည်။ ဟိနတာယ၊ ယုတ်ညံ့ညံ့၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ ဂုဏံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဂုဏ်ကို။ ဓာရေတု၊ ဆောင်ခြင်းငှါ။
 န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုရဟန္တာဖြစ်သော လူဝတ်
 ကြောင်တို့သည်။ ပရိနိဗ္ဗာတုကာမာဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်
 သော်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတုကာမာဝါ၊ ရဟန်းပြုခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်သော်၎င်း။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ကား။ ဘုမ္မဒေဝါ၊ တို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာပိ၊ ရောက်ပြီး၍
 လည်း။ ယာဝဇီဝံ၊ လုံး။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဆသု၊ ခြောက်ထပ်ကုန်သော၊ ကာ-
 မာဝစရဒေဝေသု၊ တို့၌။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော၊ သောတာပန် သကဒါ
 ဂါမိဖြစ်သော နတ်တို့သည်။ ယာဝဇီဝံ၊ တိဋ္ဌန္တိ၊ အနာဂါမိနာ၊ အနာဂါမိဖြစ်
 သော နတ်သည်။ ရူပဘဝံ၊ သို့။ ဂန္တု၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ခိဏာသဝေန၊ ရဟန္တာ
 ဖြစ်သော နတ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာတု၊ ငှါ။ (ဝဇ္ဇတိ)။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အနာဂါ-
 မိနာ ရူပဘဝံ ဂန္တု၊ ဝဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ခိဏာသဝေန၊ ပရိနိဗ္ဗာတု၊ ဝဇ္ဇတိ၊ နည်း။)
 နိလိယနောကာသဿ၊ ပုန်းအောင်းရာအရပ်၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။

(အနာဂါမိနာ ရူပဘဝံ ဂန္ဓိဝဇ္ဇတိ၊ သိကာသဝေန ပရိနိဗ္ဗာတံ ဝဇ္ဇတိ။) ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရေသု၊ ရူပါဝစရဘုံ အရူပါဝစရဘုံတို့၌။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော အရိယာ ပြဟ္မာတို့သည်လည်း။ ယာဝဇီဝံ တိဋ္ဌန္တိ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဘုံ တို့၌။ [“တတ္ထ၊ ရူပါဝစရေ” ဟု ရှိရာ၌ ရူပါဝစရေပုဒ် ပိုဟန်တူသည်။] နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော၊ သောတာပန် သကဒါဂါမိပြဟ္မာ တို့သည်။ ပုန၊ တဖန်။ ဣမ၊ ဤကံ့မဘုံသို့။ ‘န အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။’ တတ္ထေဝ၊ ထိုရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဘုံ၌သာ။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတေ၊ ဤသောတာပန် သကဒါဂါမိဖြစ်သော ပြဟ္မာတို့သည်။ ဈာနအနာဂါမိနော နာမံ၊ ဈာန်ကြောင့် ကာမဘုံသို့ ပြန်မလာဘူးတို့မည်၏။ [ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ရည် ရွယ်၍ “ပြဟ္မလောကကံတာ ဟေဋ္ဌာ၊ အရိယာ နောပပဇ္ဇရေ” ဟု မိန့်တော်မူကြ သည်။]

‘ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပတပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနံ၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်ကို ရခြင်းရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်။ ကိံ၊ အဘယ် ဈာန်သည်။ (ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။) နိယမေတိ၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ် သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ပုဂ္ဂဏဇ္ဈာနံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ် သော ဈာန်သည်။ (နိယမေတိ)။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။ အသု၊ ထို အဋ္ဌ သမာပတ္တိလာဘိပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယဒေဝံ၊ အကြင်ဈာန်သည်ပင်။ ပုဂ္ဂဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သည်။ ဟောတိံ၊ တေန၊ ထိုဈာန်ကြောင့်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရ ၏။ ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံသော ဈာန်တို့ကို။ ပဂ္ဂဏေသု၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ကုန်သော်။ ကိံ၊ အဘယ်ဈာန်သည်။ (ဥပပတ္တိံ) နိယမေတိ၊ နည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) ပတ္တနာ၊ တောင်တခြင်းသည်။ နိယမေတိ။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ယတ္ထ၊ အကြင်ဘုံဘဝ၌။ ဥပပတ္တိံ၊ ကိံ။ ပတ္ထေတိ၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဘုံဘဝ၌သာ။ ဥပပဇ္ဇတိ။ (ပတ္တနာကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ပတ္တနာယ၊ တောင်တခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ ကိံ၊ အဘယ်ဈာန်သည်။ (ဥပပတ္တိံ) နိယမေတိ။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ မရဏသမယေ၊ သေခါနီးအခါ၌။ သမာပန္နာ၊ ကောင်းစွာရှောက်အပ်သော (ဝင်စားအပ်သော)။ သမာပတ္တိံ၊ သည်။ (နိယမေတိ)။ ဣတိ၊ တံည်း။ မရဏသမယေ၊ ၌။ သမာပန္နာ၊ ကောင်းစွာရှောက် အပ်သော သမာပတ်သည်။ (ဝင်စားအပ်သော သမာပတ်သည်။) (ယဒိ) နတ္ထိ၊ အကယ်၍ မရှိအံ့။ (ဝေဝတိ၊ သော်။) ကိံ၊ အဘယ်သည်။ (ဥပပတ္တိံ) နိယမေ တိ။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) နေဝသညာနာသညာယတန သမာပတ္တိံ သည်။ (နိယမေတိ။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။) ဟိ၊ မှန်။ ဧကံသေန၊ တခုသော အဘို့အားဖြင့်။ ဝါ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ သော၊ ထိုသမာပတ်ရှစ်ပါးကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေဝသညာနာသညာယတနော၊ ဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ။

နဝသျှ ကုန်သော။ ပြဟ္မလောကေသု၊ တိဋ္ဌိ။ နိဗ္ဗတ္တအရိယသာဝကာနံ၊
 ဖြစ်သော အရိယသာဝကတို့၏။ တတြူပပတ္တိပိ၊ ထိုဖြစ်ရာဘုံ၌ထပ်၍ ပဋိသန္ဓေ
 နေရခြင်းသည်၎င်း။ ဥပဂ္ဂပပတ္တိပိ၊ အထက်ဖြစ်သော ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း
 သည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဟေဋ္ဌူပပတ္တိ၊ အောက်ဖြစ်သော ဘုံ၌ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း
 သည်။ န ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ ပုထုဇဉ်ပြဟ္မာတို့၏။ တတြူပပတ္တိ
 ပိ၊ ၎င်း။ ဥပဂ္ဂပပတ္တိပိ၊ ၎င်း။ ဟေဋ္ဌူပပတ္တိပိ၊ ၎င်း။ (ဟောတိ)။ ပဉ္စသု၊ သုခ္ခိ-
 ဝါသေသု၊ တိဋ္ဌိ၎င်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အဂ္ဂပေသု၊ တိဋ္ဌိ၎င်း။ (နိဗ္ဗတ္တာနံ။)
 အရိယသာဝကာနံ၊ တို့၏။ တတြူပပတ္တိပိ၊ ၎င်း။ ဥပဂ္ဂပပတ္တိပိ၊ ၎င်း။ (ဟောတိ။)
 ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ၊ ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော၊ သော။ အနာဂါမိ၊ သည်။ နဝ၊ ကုန်သော။
 ပြဟ္မလောကေ၊ တို့ကို။ သောဓေတော၊ သုခ်သင်၍။ မတ္တကေ၊ အထွတ်အထိပ်
 ဖြစ်သော ဝေဟပျိုလ်ဘုံ၌။ ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတော) ပရိနိဗ္ဗာတိ။

ဝေဟပူလာ၊ ဝေဟပျိုလ်ဘုံ၎င်း။ အကနိဋ္ဌာ၊ အကနိဋ္ဌာဘုံ၎င်း။ နေဝသညာ-
 နာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနာဘုံ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊
 သုံးမျိုးကုန်သော။ ဣမေ ဒေဝလောကာ၊ ဤ ပြဟ္မာပြည်တို့သည်။ သေဋ္ဌဘဝါ
 နာမ၊ မြတ်သော ဘုံဘဝတို့မည်၏။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤဘုံ
 ဌာနေတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တအနာဂါမိနော၊ ဖြစ်သော အနာဂါမိပြဟ္မာတို့သည်။ ဥဋ္ဌံ၊
 အထက် ပြဟ္မာဘုံသို့။ နေဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ မသွားတော့ကုန်။ အဓော၊ အောက်ဘုံသို့။
 န(ဂစ္ဆန္တိ)၊ ကုန်။ တတ္ထတတ္ထေဝ၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာဘုံ၌သာ။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်
 စံကြံကုန်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အာယုပ္ပမာဏဝါရ၌။
 ပကိဏ္ဍကံ၊ ရောပြမ်းသော အဆုံးအဖြတ်တည်း။

၇-အဘိညေယျာဒိဝါရအဖွင့်

၁၀၃၀။ သတ္တမဝါရေ၊ ၌။ သလက္ခဏပရိဂ္ဂဟိကာယ၊ မိမိ၏ သာမည
 လက္ခဏာ ဝိသေသလက္ခဏာကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ အဘိညာယ၊
 ထူးသော ဉာဏ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ အဘိညေယျတာ၊
 ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ဉာတတိရဏပဟာန-
 ပရိညာနံ၊ ဉာပရိညာ တိရဏပရိညာ ပဟာနပရိညာတို့၏။ ဝသေန၊ အပြား
 အားဖြင့်။ ပရိညေယျတာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သောတရား၏ အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိ-
 တဗျာ)။ [ပရိညာ ၃ ပါ ကိုဋီကာကြည့်ပါ။] စ၊ ဆက်။ သာ၊ ထိုပရိညေယျတာ
 ကို၊ ရူပက္ခန္ဓော။ ပေ။ အာဒိသု၊ တို့၌။ ဉာတတိရဏပရိညာဝသေန၊ ဉာတ
 ပရိညာ တိရဏပရိညာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗျာ၊ [ဝေဖြင့် ပဟာန
 ပရိညာကို ကန့်။] သမုဒယသစ္စံ။ ပေ။ အာဒိသု၊ တို့၌။ ပဟာနပရိညာဝသေန၊
 ပဟာနပရိညာ၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဝေဒိတဗျာ)။ [ပဟာတဗ္ဗံအရ ပဟာနပရိညာ-

ဝသေန” ဟု ဆိုသည်။ အဘိညေယျံ ပရိညေယျံအရ ဉာတပရိညာ) တိရဏ ပရိညာဖြင့်လည်း သိထိုက်သေး၏။ ထို့ကြောင့် “ပဟာနပရိညာဝသေနပိ” ဟု သမုစ္စယဇောတက “ပိ” သဒ္ဓါပါလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။]

အဋ္ဌမဝါရေး၊ ဌိပိ၊ ရူပါဒိအာရမ္မဏာနံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံရှိကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ သာရမ္မဏာနာရမ္မဏတာ၊ အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၊ အာရုံမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။ နဝမဝါရော၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ၊ သာ။ ဒသမဝါရေးပိ၊ ဌိလည်း။ ယံ၊ အကြင်စကားရပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသောစကားရပ်ကို။ တတ္ထ တတ္ထံ၊ ထိုထိုခန္ဓဝိဘင်း အစရှိသည်၌။ ပဉ္စာပုစ္ဆကဝါရေး၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကဝါရ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာယ
ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနိကာထံ

စားဆက်။ (တနည်း) စာစာကိုယ်ပြီးဆုံး ကမ္မတ်ဖိုးဘို့ နိဂုံးကိုဆိုဦးအံ့။ တွေ့-
 ဝတာ။ ဤမျှအံ့တိုင်းအရည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ (“ပဉ္စကန္တာ ရှုပက္ခန္ဓော
 ။ပေ။ဝိညာဏက္ခန္ဓာတိ ဣဒံ” မှစ၍ “တံ သဗ္ဗံ တတ္ထတတ္ထပဉ္စာပုစ္ဆကဝါရေ ဝုတ္တံ-
 မေဝိတံ” ။ တိုင်အောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့်။ “နိဋ္ဌံ ပတ္တာ” ။ ဦးစပ်။) ဒေဝပုရေ၊
 တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ဓမ္မဂါရဝယုတ္တာနံ၊ တရားတော်၌ လေးစားသူတို့၏
 အဖြစ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့အား။ အဘိဓမ္မံ၊ အဘိဓမ္မာ
 ဒေသနာတော်ကို။ ဒေသေန္တော၊ ဟောတော်မူသော။ ဓမ္မဂရုတရား၌ အလေး
 ပြုတော်မူသော။ ဒေဝဂဏသဟဿပရိဝါရော၊ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း အထောင်
 မက များသောအခြံအရံ ရှိတော်မူသော။ အဒုတိယပုရိသော၊ နှစ်ပါးမြောက်
 မရှိသော ယောကျ်ားမြတ်ဖြစ်တော်မူသော။ မဏ္ဍပယျဂုဏော၊ တန်ဆာဖြစ်
 ထိုက်သော ဂုဏ်ရှိတော်မူသော။ နာထော၊ ကိုးစားရာဖြစ်ဘော်မူသော မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ပါးမြောက်ဖြစ်သော။ ယံ ဝိဘင်္ဂပကရဏံ၊ အကြင်
 ဝိဘင်းကျမ်းကို။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိဘင်္ဂေဟိ၊ ဝိဘင်းတို့ဖြင့်။ မဏ္ဍိတ
 (မဏ္ဍိတံ)၊ တန်ဆာဆင်အပ်သည်။ (ဟုတွာ)။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

တဿ၊ ထိုဝိဘင်းကျမ်း၏။ အတ္ထပ္ပကသနတ္ထံ၊ အနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်း
 အကျိုးငှါ။ ဌိတဂုဏေန၊ ခိုင်မြဲတည်တံ့သောဂုဏ်ရှိသော။ အဒန္တဂတိနာ၊ မန့်
 မနွေး မလေးသော ဉာဏဂတိရှိသော။ သုဗုဒ္ဓိနာ၊ ကောင်းသော ဉာဏ်ပညာ၊
 ရှိသော။ ဗုဒ္ဓစောသေေန၊ စူဠဗုဒ္ဓစောသသမည်သော။ ယတိနာ၊ ရဟန်းသည်။
 ယာစိတော၊ ဘောင်းပန်အပ်သော။ အဟံ၊ ဗုဒ္ဓစောသဆရာ ငါသည်။ သုနိ-
 ပုဏေသု၊ အလွန်သိမ်မွေ့နက်နဲကုန်သော။ အတ္ထေသု၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့၌။
 သမ္မောဟဝိနောဒနတော၊ လွန်လွန်မင်းမင်း တွေဝေခြင်းကို ပယ်ရှင်းနိုင်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မောဟဝိနောဒနိ နာမ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနိမည်သော။ ယံ
 အဋ္ဌကထံကို။ ရစယိတံ၊ ရေးသားစီရင်ခြင်းငှါ။ အာရဟံ၊ အားထုတ်ခဲ့ပြီ။

သာ အယံ၊ ထိုသမ္မောဟဝိနောဒနိမည်သော ဤအဋ္ဌကထာသည်။ ပေါရာဏ-
 ဌကထာနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာတို့၏။ သာရံ၊ အနှစ်အဆီကို။ အာဒါယ၊
 ယူ၍။ အနန္တရာယေန၊ အန္တရာယ်မရှိသဖြင့်။ (အန္တရာယ်ကင်း ရန်ဘေးရှင်း
 သဖြင့်။) ပါဠိယာ၊ ပါဠိအားဖြင့်။ စတ္တာလိသာယ၊ လေးဆယ်သော။ ဘာဏ-
 ဝါရေဟိ၊ ဘာဏဝါရတို့ဖြင့်၎င်း။ ဧကေန၊ သော။ (ဘာဏဝါရေန) စ၊ ဖြင့်၎င်း။
 နိဋ္ဌံ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ ပတ္တာ ယသာ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤ အတူသာလျှင်။
 သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ လုံးစုံများစွာ သတ္တဝါတို့၏။ ဝိမလာ၊ ညစ်ကြေးမတင် လွန်သန့်စင်

ကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ မနောရထာ၊ စိတ်၏အလိုဆန္ဒတို့သည်။ နိဋ္ဌံ၊ ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းသို့။ ဝဇန္တု၊ ရောက်ကြပါးစကုန်သတည်း။

သဒ္ဓမ္မဿ၊ သူတော်မြတ်ဖျား၊ ဟော်ဖော်ထားသည်၊ တရားမြတ်စွာ၊ သာသနာတော်၏။ ဌိတံတ္ထံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဣမံ ဤ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာကျမ်းကို။ ရစယတာ၊ ရေးသား စီရင်သော။ မယာ၊ ဗုဒ္ဓဘောသုဆရာ ငါသည်။ ယဉ္ဇပုညံ၊ အကြင်ကောင်းမှုသို့လည်း။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်ပြီ။ တေန (ပုညေန)၊ ထိုကောင်းမှုကြောင့်။ သုဒ္ဓေဝကော၊ နတ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ ဝေလကော၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ သမတ္တံ၊ စိတ်တူကိုယ်မျှ ညီညွတ်ကြသည်၏အဖြစ်သို့။ [ယောဇနာ၌ “သမဂ္ဂ” ဟု ရှိ၏၊ အနက်တူပင် တည်း။] ပါပုဏဘုရောက်ပါစေသတည်း။

ဓမ္မော၊ ဘုရားဟောဖော်၊ တရားတော်သည်။ သုစိရံ၊ ခေတ်အဆင့်ဆင့် ဆောင်ယူကျင့်၍၊ ကြာမြင့်လှစွာ၊ ငါးထောင်သာအောင်။ တိဋ္ဌတု၊ ပါဠိအနက်၊ မလျော့ပျက်ဘဲ၊ ထွန်းတက်၍သာ တည်တံ့ပါစေ သတည်း။ လောကော၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ သဒါ၊ အခါခပ်သမ်း။ ဓမ္မာဘိရတော၊ ဘုရားဟောဖော်၊ တရားတော်၌၊ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက်၊ လွန်နှစ်ခြိုက်သည်။ ဘဝတု၊ ဖြစ်ပါစေ သတည်း။ ဇနပုဒါ၊ ဇနပုဒ်တို့သည်။ ဝါ၊ ဇနပုဒ်နေသူ အများလူတို့သည်။ နိစုံ၊ အမြဲ။ ဓေမသုဘိက္ခာဒိဿမ္ပဒါ၊ ဘေးရန်ခပ်သိမ်း၊ အေးငြိမ်းချမ်းသာ၊ သာယာ ဝပြော အစာပေါခြင်း အစရှိသော ပြည့်စုံခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ နိဂုံးပတ္တနာ၊ အဖြာဖြာကို၊ ဆိုရာစကားရပ်၊ အပြီး သတ် သတည်း။

အမှာ။ ။ ဤနေရာ၌ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ ပြီးပြီ။ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော ပုရမဝိသုဒ္ဓ စသော စကားရပ်တို့ကား နောက်ပညာရှိတို့၏ စကားသာ တည်း။ ထိုစကားရပ်၏နိဿယကို အဋ္ဌသာလိနီဘာသာဋီကာနိဂုံး၌ ရေးအပ်ပြီ။ “သမ္မောဟဝိနောဒနီနာမ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီ မည်သော။ အယံဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာ၊ ဤ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာသည်။ (တိဋ္ဌတု၌စပ်။)” ဤနှစ်ပုဒ်သာ ထူး၏။

သမ္မောဟဝိနောဒနီနာမ၊ သော။ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ
ဘာသာဋီကာ ပြီးပြီ။

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၃၄) ကျမ်းစာ

သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ

၏

မူလဋီကာနိဿယ

တတိယပိုင်း

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်

သာသနာ ၂၅၂၃ ကောဇာ ၁၉၇၉ သက္ကရာဇ် ၁၃၄၁

ဈာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ မာတိကာအဖွင့်

၅၀၈။ ဈာနဿ၊ ဈာန်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂကရဏိယံ သမ္ပဒါ၊ ရွှေအဘိဋ္ဌိ ပြုထိုက်သော ပြည့်စုံဘွယ်ဘူသည်။ ပါတိမောက္ခသံဝရာဒိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရာ သီလ အစရှိသော အကျင့်တည်း။ [အာဒိသဒ္ဓေန ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ၊ ဘောဇနေ မတ္တညူတာ၊ သတိသမ္ပဇညံ၊ ဇာဂရိယာနုယောဂေါတိ ဝေမာဒိကေ သင်္ဂဏာတံ။ - အနု။] အသုဘာနုဿတိယော၊ အသုဘဈာန်၊ အနုဿတိ ဈာန်တို့သည်၎င်း။ လောကုတ္တရဇ္ဈာနာနိစ၊ လောကုတ္တရဈာန် တို့သည်၎င်း။ ဣတော၊ ဤသာသနာတော်မှ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ (တိတ္ထိတို့သာသနာ၊ သာသနာပ အခါဝယ် ကျင့်အပ်သော သာသနာ၌။) နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဤသို့ အပြည့်အစုံ မရှိခြင်းကြောင့်။) သဗ္ဗပ္ပကာရဂူဟဏံ၊ သဗ္ဗပ္ပကာရသဒ္ဓါကို။ ကရေတိ၊ ၎င်း။ [သာသနာပဉ္စ ကသိုဏ်းစသည်ကို အားထုတ်ကြသောကြောင့် ကသိဏဈာန်၊ အပမညာဈာန်စသော ဈာန်တရားများ ရှိကြ၏။ သို့သော် ဤ သာသနာတော်၌ ကဲ့သို့ အသုဘဈာန်၊ ပုဒ္ဓါနုဿတိ စသော ဈာန်များကား မရှိကြ၊ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ နေကြသောရဟန်းများကိုသာ “သဗ္ဗပ္ပ- ကာရဇ္ဈာန နိဗ္ဗတ္တကဿ” ဟု ဝိသေသနပြုသည်။]

သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိတိ ဝစနေန၊ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ ဟူသောသဒ္ဓါဖြင့်။ သမဏဘာဝကရ ပုဗ္ဗဘာဂ ကရဏိယသမ္ပဒါ သမ္ပန္နဿပိ၊ သမဏ၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ဈာန်၏ရွှေအဘိဋ္ဌိ ပြုထိုက်သော ပါတိမောက္ခ သံဝရာသီလအစရှိသော ပြည့်စုံဘွယ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ နာမကာယာဒိဝသေန၊ နာမကာယ အစ ရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုဒ္ဓတ္တသု၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ (သိက္ခာပဒေသု

နာမကာယာဒိ ဝသေန။ ။ နာမကာယာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ပဒကာယ (ပုဒ်အပေါင်း)၊ နိရုတ္တိကာယ (ထုတ်ဖော် ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါအပေါင်း)၊ ဗျဉ္ဇနကာယ (အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော သဒ္ဓါအပေါင်း) တို့ကို ယူ၊ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုနံ သိက္ခာသာဇီဝ- သမာပဒော စသော နာမ်အပေါင်း၊ ပုဒ်အပေါင်း၊ နိရုတ္တိအပေါင်း၊ ဗျဉ္ဇန အပေါင်းကို “သိက္ခာပဒ” ခေါ်သည်ဟု ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသတတ်၊ ထို့ကြောင့် “နာမကာယာဒိဝသေန ဝုဒ္ဓတ္တသု” ဟု မိန့်သည်။ ဤနည်း၌ “သိက္ခာပဒ” ဟူသည် “ယော ပန ဘိက္ခု” စသောစကား တော်တည်း၊ ထိုစကားတော်ကို (အမိန့်အာဏာတော်ကို) မလွန်ကျူးသောအားဖြင့် ကျင့်ရသည်။ [တတ္ထ နာမကာယာဒိ ဝသေနာတိ နာမကာယ၊ ပဒကာယ၊ ဗျဉ္ဇနကာယ- ဝသေန ဝုဒ္ဓတ္တသု။ - အနု။ ဤ၌ နိရုတ္တိကာယ မပါသော်လည်း ပဌမပါရာဇိက၊ သုဒ္ဓိကဏ္ဍ အဖွင့်၌ နိရုတ္တိကာယလည်း ပါသည်။]

၌စပ်။) ဝေဒနာတိက္ကမဝေဒနာ၊ စကားတော်ကို မလွန်ကျူးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သိက္ခိတဗ္ဗေသု၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သော။ သိက္ခာပဒေသု၊ သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်။ (သာသာ ဘိက္ခုသိက္ခာဒိကာ ၌စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အဝိတိက္ကမနဝိရတိ-စေတနာ သင်္ခါတေသု၊ မလွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော ဝိရတိစေတနာဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ပရိပူရဏဝေဒနာ၊ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သိက္ခိတဗ္ဗေသု၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သော။ သိက္ခာ ကောဋ္ဌာသေသု၊ အခါသီလသိက္ခာ အစုတို့တွင်။ (သိက္ခာပဒေသု၌ ပဒေသဒ္ဓါ ကောဋ္ဌာသ အနက်ဟော။) သိက္ခာပဒေကဒေသ-ဘူတ၊ သိက္ခာပုဒ်အပေါင်း၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သာသာ ဘိက္ခု-သိက္ခာဒိကာ၊ ထိုထို ဘိက္ခုသိက္ခာ အစရှိသောသိက္ခာကို။ သိက္ခိတဗ္ဗေသု၊ ကျင့်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိက္ခာပဒေသုတိ။ ပေ။ ပရိဒီပနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

သန္တောသာဒိဝေဒနာ၊ သန္တောသ အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဣတရိတရ-သန္တောသံ၊ ဣတရိတရသန္တောသင်း။ ဝါ၊ ကောင်းသောပစ္စည်းမှ တပါး ညံ့သာပစ္စည်း၊ ညံ့သောပစ္စည်းမှတပါး ကောင်းသောပစ္စည်း ဟူသော ရအပ်

သိက္ခာပဒေသု။ ။ သိက္ခာပဒါနံ သရူပံ သိက္ခိတဗ္ဗေကာရံ၊ သင်္ခေပတော ဝိဘာဂဉ္စ ဒေသေတံ သိက္ခာပဒေသုတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။—အနု။ ဤအနုသန္တေတက်ပံနှင့် အညီ “နာမကာယာ ဒိဝေဒနာ ဝုတ္တေသု” ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်တို့၏ သရုပ် သကောင်းကို ပြ၏။ ယောပန ဘိက္ခုစသော သဒ္ဓါအပေါင်းကို “သိက္ခာပုဒ်” ခေါ်သည်ဟု သိပါ။

ဝေဒနာတိက္ကမဝေဒနာ ။ ။ ဤပါ၌ဖြင့် သိက္ခိတဗ္ဗေကာရကိုပြ၏။ ယောပန ဘိက္ခုစသော သိက္ခာပုဒ် စကားတော် (အမိန့်အာဏာတော်) ကို မကျူးလွန်ခြင်းကို “ကျင့်ခြင်း” ဟု ခေါ်သည်ဟု သိပါ။

သာသာ ဘိက္ခုသိက္ခာဒိကာ ။ ။ ဤပါ၌ဖြင့် သင်္ခေပတော ဝိဘာဂ- အကျဉ်းအားဖြင့် ဝေဒနာအပ်သော သိက္ခာအပြားကို ပြ၏။ ဘိက္ခုသိက္ခာ၊ ဘိက္ခုနီသိက္ခာ၊ ဥပါသကသိက္ခာ၊ ဥပါသိကာသိက္ခာအားဖြင့် အကျဉ်းချုပ် လေးပါးပြားသည်ဟု သိပါ။

အဝိတိက္ကမနုပေ။ သိက္ခိတဗ္ဗေသု။ ။ ဤဝါကျလည်း သိက္ခာပဒ သရူပစသော သံမျိုးကိုပင် တနည်းပြသော စကားတည်း။ ထိုတွင် အဝိတိက္ကမနဝိရတိ စေတနာ။ ပေ။ သိက္ခာကောဋ္ဌာသေသုဖြင့် သိက္ခာပဒ၏ သရုပ်ကို ပြ၏။ ပဌမပါဏီကကို မလွန်ကျူးသော အားဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း၊ ဝိရတိကို၎င်း၊ မလွန်ကျူးကြောင်း စေတနာကို၎င်း “သိက္ခာပဒ” ခေါ်သည်ဟူလို။

ပရိပူရဏဝေဒနာဖြင့် သိက္ခိတဗ္ဗေကာရကိုပြ၏။ ဝိရတိကို၎င်း၊ စေတနာကို၎င်း မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေသောအားဖြင့် ဖြည့်ကျင့်ခြင်းကို “သိက္ခိတဗ္ဗေကာရ=ကျင့်ပုံအခြင်းအရာ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျင့်ထိုက်သော အဝိတိက္ကမနဝိရတိ စေတနာအတို့အစုကို “သိက္ခာပဒ” ဟု ခေါ်သည်။ [ဘိက္ခု သိက္ခာဒိကာစသော အပြားကား ရှေးနည်းအတိုင်း တည်း။]

သမျှသောပစ္စည်းဖြင့် တင်းတိမ်ရောင်ရခြင်း၎င်း။ (ဣတိ ဌံ စပ်။) တဿ၊ ထို ဣတရိတံရသန္တောသံ၏။ ဝဏ္ဏာဒိတံစ၊ ဂုဏ်ကိုပြောဆိုလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ အလဒ္ဓါ၊ မရ၍။ ဝါ၊ မရသည်ရှိသော်။ အပရိတဿနံ စ၊ တဘောင့်တတ မဖြစ် ခြင်း၎င်း။ လဒ္ဓါ၊ ရ၍။ ဝါ၊ ရပြန်သော်။ အဂဓိတပရိဘောဂံ စ၊ မမက်မောဘဲ သုံးဆောင်ခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတေဂုဏော၊ ဤဂုဏ်တို့ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ [ဒဿေတိ၏ကရိဏ်းဖြစ်သောကြောင့် ‘သန္တောသဒိဝေဒန၊ သန္တောသအံစ ရှိသည်တို့နှင့်စပ်သဖြင့်’ ဟု အနက်တမျိုးပေးလိုက်ပါသည်။ သန္တောသဒိပဒေန ဟုရှိလျှင် သာ၍ရှင်းသည်။] ဈာနဘာဝနယ၊ ဈာန်ကို မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ ခြင်းကို။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိဒီပနံ၊ ထင်ရှား ပြကြောင်းသဒ္ဓါသည်။ ကာရကဘာဝပရိဒီပနံ၊ ကာရကဘာဝပရိဒီပန မည်၏။ အရညန္တိအာဒိနာ၊ ဒေရညံအစရှိသောပါဠိဖြင့်။ သေနာသနဿ၊ အိပ်ရာနေရာ ဖြစ်သောကျောင်း၏။ ပဘေဒံ၊ အထူးအပြားကို။ (ဒီပေတိ၊ ပြ၏။) အပ္ပသဒ္ဓန္တိ အာဒိနာ၊ အပ္ပသဒ္ဓံအစရှိသောပါဠိဖြင့်။ (သေနာသနဿ) နိရာဒီပတံ၊ အပြစ် မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဒီပေတိ)၊ ပဋိသလ္လာနသာရူပန္တိ၊ ပဋိသလ္လာနသာရူပံ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (သေနာသနဿ) အာနိသံ၊ အကျိုးကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေနာသနပ္ပဘေဒံ၊ ပေ။ ပရိဒီပနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

မာတိကာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၅၇၉။ ကမ္မတ္တဟိ၊ ကံအနက်ရှိကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိသဒ္ဓါဒီဟိ၊ ဒိဋ္ဌိသဒ္ဓါအစ ရှိသော သဒ္ဓါတို့ဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် အာဒါယ တိုင်အောင် ယူ။ မေမ္မကို ကမ္မတ္တ မလုပ်ရ။] သာ သနံ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဒိဋ္ဌိတိအာဒိ၊ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဒိဋ္ဌိအစရှိသော စကားရပ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ သဘာဝဋ္ဌောတိ၊ ကား။ အဝိပရိတဋ္ဌေန၊ မဖောက်မပြန်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကြောင့်။ (ဓမ္မောဣတိ ဝုစ္စတိဌံစပ်။) သိက္ခိယမာနော၊ ကျင့်အပ် သော်။ ဝါ၊ ကျင့်အပ်သောဝိနည်းသည်။ ကာယဒီပနံ၊ ကာယဒါရ အစရှိသည် တို့ကို။ ဝိဒနတိ၊ ဆုံးမတတ်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်ဖြစ်သော

သိက္ခိယမာနော ဝိဒေတိ။ ။ ဝိနည်းတရားတော်က ကာယဒါရ ဝစီဒါရကို ဆုံးမနိုင်၏ ဟု ဆိုသော်လည်း ကျင့်အပ်သော ဝိနည်းတရားတော်ကသာ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကာယ ဒါရ ဝစီဒါရကို ဆုံးမနိုင်၏။ မကျင့်အပ်သည်ရှိသော် ဝိနည်းငါးကျမ်းလုံးကို အာဂုံဆောင် ထားသော်လည်း ထိုဝိနည်းက ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကာယဒါရ ဝစီဒါရကို မဆုံးမနိုင်၊ ထို့ကြောင့် “န အညထာ” ဟုမိန့်သည်။

ဝိနည်းသည်။ ဝါ၊ ကျင့်အပ်သော ဝိနည်းမှ တပါးသောဝိနည်းသည်။ န (ဝိနေ-
တိ)၊ မဆုံးမနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိက္ခိတဗ္ဗဋ္ဌေန ဝိနယောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-
ကာရော) အာဟ။

ဝါ၊ တနည်း။ ဝိနယော၊ ဝိနည်းဟူသည်။ သိက္ခိတဗ္ဗာနိ၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်
သော။ သိက္ခာပဒါနိ၊ သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း။ ဓန္ဒတ္ထယံ၊ သီလကွန် - သမာဓိကွန်
ပညာကွန် သုံးပါးအပေါင်းကို။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
ဝိနယောဝိယ၊ ဝိနည်းနှင့် တူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိနယော၊ ဝိနယမည်၏။
ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒသေတိ၊ ပြန်။ သိက္ခတ္ထယံ၊ သိက္ခာသုံးပါး
အပေါင်းသည်။ သတ္တု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ အနုဿာသနဒါနဘူတံ၊ သွန်သင်
မှုကိုပေးကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုသိဋ္ဌိဒါန ဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယတ္တာတိ၊ ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော
အသိဉာဏ်၏။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အယူ၏။ ပစ္စယတ္တာ၊ အကြောင်း
၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိမည်၏။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသွာ၊ ကြောင့်။
သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယတ္တာတိ ပဒဿ၊ ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ပစ္စယတ္တာတိ အတ္ထော၊
သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ပစ္စယတ္တာဟူသော အနက်ကို။ ဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်အပ်သနည်း။ ဟိ
(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ တိဿော၊ ကုန်သော။ သိက္ခာ၊ အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိ
ပညာ သိက္ခာတို့ကို။ သိက္ခန္တဿ၊ ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်
မပြန် မှန်ကန်သောအသိဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ မှန်ကန်သောအယူသည်။ ပရိပူရတိ၊
ပြည့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယတ္တာတိပဒဿ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာပစ္စယတ္တာ-
တိ အတ္ထော၊ မယာ၊ ဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်ဆိုအပ်၏။ [ဤ၌ “သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ” အရ
ကမ္မဿကတာဉာဏ်ဟူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အတ္ထိဒိန္နံ၊ အတ္ထိယိဋ္ဌံ စသည်ဖြစ်ရာ၌
ကမ္မပထမြောက်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိ၏။ ထိုတိုင်
သိက္ခာသုံးရပ်ဟူသော သာသနာတော်မြတ်သည်ကား မဂ်ဉာဏ်ကို ရဘို့ရန်
အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” အရ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိကို အနုဋီကာဖွင့်
သည်။]

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တသွာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ တံ၊
သင်သည်။ ကုသလေသု၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ဝါ၊ တို့၏။
အာဒိမေဝ၊ အစကိုသာ။ ဝိသောဓေဟိ၊ သုခသင်လော့။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။
ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အာဒိ၊ အစဟူသည်။ ကောစ၊ အဘယ်နည်း။ (ကုသလာနံ၊ ဓမ္မာနံ၊
တို့၏။ အာဒိ၊ သည်။) သုဝိသုခံ၊ အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော။ သီလဉ္စ၊ သီလ၎င်း။
ဥဇကော၊ ဖြောင့်မှန်သော။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ဒိဋ္ဌိ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတနတော၊ မတတ်
မှုခြင်းကြောင့်။ [သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အပ္ပပါလိကဝဂ်၊ ဘိက္ခုသုတ်။] သိက္ခတ္ထယံ၊

သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော ရှေးသွားရှိ၏။
 စ၊ ဆက်။ တေသ္မိံ အတ္တဒ္ဓယေ၊ ဤ အနက်နှစ်ပါးအပေါင်း၌။ ဖလကာရဏော-
 ပစာရေဟိ၊ အကျိုး၏အမည်၊ အကြောင်း၏ အမည်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖလူပစာရ
 ကာရဏူပစာရတို့ဖြင့်။ သိက္ခတ္တယံ၊ သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းကို။ ဒိဋ္ဌိတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော သိက္ခတ္တယ၏။
 ကေဒေသဘူတေဟိ၊ တစိတ်တဒေသ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလဓမ္မေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသောကုသိုလ်တရားကိုဖြင့်။) (သိက္ခတ္တယံ၊ ဒိဋ္ဌိကိ ဝုတ္တံ။)
 ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ (ဤ
 အလို ကေဒေသပစာ။)

ဘဝခဏာ၊ ၏။ ဝိနယနက်ဂိယတ္တာ၊ ဆုံးမခြင်းဟူသော အမူအရာကြိယာ၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနယော၊ ဝိနည်းဟူသည်။ သိက္ခတ္တယံ၊ သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်း
 တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တံ ဝိနယနံ၊ ထိုဆုံးမခြင်းသည်။ ဓမ္မေနေ၊ တရားသဖြင့်သာ
 လျှင်။ အဝိသမသကာ၊ ဝန၊ မညီမမျှ မဟုတ်သော သဘောအားဖြင့်။ (ပဝတ္တံ၊
 ဖြစ်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ဒေသနာဓမ္မေန၊ ဒေသနာဇော်တရားဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ၏။
 ဒဏ္ဍာဒိနာ၊ ဒုတ် အစရှိသည်ဖြင့်။ န (ပဝတ္တံ)။ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဓမ္မဝိနယောဟိ၊ ဟူ၍။ (သာဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဖလကာရဏောပစာရေဟိ။ ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗယ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗင်္ဂမံ — ဤအနက်နှစ်ပါးကို
 “အတ္တဒ္ဓယ” ဟု ဆိုသည်။ အခိ ဝိလ၊ အခိစိက္က၊ အခိပညာ ဟူသော သိက္ခာသုံးပါး အပေါင်းကို
 “သာသနာ” ဟုခေါ်၏။ ထိုသိက္ခတ္တယသာသနာကို “ဒိဋ္ဌိ” ဟုဆိုရာ၌ (ဣမိသာ ဒိဋ္ဌိယာ
 အရ ဒိဋ္ဌိဟု ဆို၍) ထိုသာသနာတော်သည် မှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အကြောင်းဖြစ်၏။ အကျိုး
 ဖြစ်သော မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အမည်ကို အကြောင်းသိက္ခတ္တယ၌ တင်စား၍ အကြောင်းသိက္ခတ္တ-
 ယ သာသနာကိုလည်း ဖလူပစာရအားဖြင့် “ဒိဋ္ဌိ” ဟုခေါ်နိုင်၏။

ထို့ပြင် — သိက္ခတ္တယသာသနာကိုကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌ မကျင့်မီ ရှေးဦးစွာ ကမ္မဿကတာ
 ဉာဏ် ဟူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ထိုအကြောင်းသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ဒိဋ္ဌိအမည်ကို အကျိုးသိက္ခတ္တယ
 သာသနာ၌ တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် သိက္ခတ္တယသာသနာကိုလည်း “ဒိဋ္ဌိ” ဟု
 ခေါ်ရသည်။ [ဖလကာရဏောပစာရေဟိတိ ဖလူပစာရေန သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗယတ္တာ၊ ကာရဏူ
 ပစာရေန သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ။ - အနု။]

ဓမ္မဝိနယ။ ။ ပဋမနည်း၌ သိက္ခာ ၃ ပါး အပေါင်းကို ဘုရားရှင်၏ ဆုံးမတော်မူခြင်း
 အမူအရာဖြစ်သောကြောင့် “ဝိနယ” ဟုခေါ်၍၊ ထို ဆုံးမတော်မူခြင်းဟူသော သာသနာ
 သည် တရားသဖြင့် ညီညီမျှမျှဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မလည်း မည်၏။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။
 + ဝိနယော၊ ဆုံးမခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဆုံးမကြောင်းတည်း။ ဣတိ ဓမ္မဝိနယော၊ ဒုတိယနည်း၌
 “ဓမ္မေန၊ ဒေသနာတရားတော်ဖြင့် + ဝိနယော၊ ဆုံးမခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဆုံးမကြောင်းတည်း။
 ဓမ္မဝိနယာ” ဟု ပြုပါ။

အနုဝဇ္ဇဓမ္မတ္ထန္တိ။ ကား။ ပရမာနုဝဇ္ဇနိဗ္ဗာနတ္ထံ၊ အလွန် အပြစ်မရှိသော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ ဝါ၊ တနည်း။ အကုပ္ပစေတောဝိမုတ္တိအတ္ထံ၊ မပျက်စီးနိုင်သော စိတ်၏ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် အကျိုးငှါ။ (ဝိနယော ဌဝပ်။) အဘိညေယျာဒိသု၊ အဘိညေယျ အစရှိကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ အဘိဇာနနာဒိကာရဏံ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိခြင်း အစရှိသည် တို့၏ အကြောင်းသည်။ သိက္ခတ္ထယံ၊ အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာ သိက္ခာ သုံးပါးအပေါင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းကို။ ဓမ္မဝိနယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဣမိဿာ ဣမသ္မိံ တိ၊ ဟူ၍။ ပုနပုနံ၊ ထပ်။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်သော စကား သည်။ နိယမကရဏံ၊ အခြားသာသနာမှ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်မှုကိုပြုသောစကား သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဟနည်း။ ဝေသဒ္ဓလောပေါ၊ ဝေသဒ္ဓါကိုချေခြင်း ကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ နိယမော ကတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၅၁၀။ အနုညတ္ထေန၊ ဂရဟာစသော အခြားအနက်ထူး မရှိသော။ ကကာရေန၊ ကအက္ခရာဖြင့်။ ဘိက္ခုကောတိ၊ ဟူ၍။ ပဒံ၊ ပုဒ်ကို။ ဝစိတံ၊ တိုးပွား စေတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခုနဓမ္မတာယာတိ၊ ဟူ၍။ အတ္ထံ၊ အနက်

အဘိဇာနနာဒိ။ ပေ။ သိက္ခတ္ထယံ။ ။ အာဒိဖြင့် ပရိညေယျ စသည်တို့အတွက် ပရိဇာနန ပဟာန၊ ဘာဝန၊ သစ္စိကရဏတို့ကို ယူပါ။ ထိုထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း အစရှိ သည်တို့၏ အကြောင်းကား အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာဟူသော သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်း တည်း။ အနုဝဇ္ဇဓမ္မတ္ထံကိုကြည့်၍ “ဓမ္မတ္ထံ၊ နိဗ္ဗာန်တရား အကျိုးငှါ။ ဝါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တရား အကျိုးငှါ + ဝိနယော၊ ဆုံးမတော်မူခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဆုံးမတော်မူကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာ ၃ ဖြာ သာသနာတော်တည်း။ ဤနည်း၌ “ဓမ္မတ္ထံ + ဝိနယော ဓမ္မဝိနယော” ဟုပြုပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ဤစကားအရ အဓိသီလသိက္ခာ မပျက်မှုအတွက် အာပတ်မသင့်အောင် သီလကို စောင့်ထိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အာပတ်မသင့်ရုံသာမက အဓိစိတ္တသိက္ခာ တိုးပွားအောင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိစသော သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို လေ့လာသောပုဂ္ဂိုလ်၊ သမထသာမက အဓိပညာ သိက္ခာတိုးပွားအောင် ဝိပဿနာဘာဝနာကိုလည်း အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤသို့ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်မှ သစ္စာလေးပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းစသော အဘိညာဏ် ရနိုင်သည်- ဟုမှတ်ပါ။

ဘိက္ခုကော ဘိက္ခုကော။ ။ ဤသို့ ပါဠိ ဟောရုံ၏။ ထိုတွင် ဘိက္ခုကောဟူသောပါဠိ၌ သုတ္တအနက်ဝယ် ကပစ္စည်းသက်ထားသောကြောင့် “အနုညတ္ထေန ကကာရေန ပဒံ ဝစိတံ” ဟု မိန့်သည်။ “ဘိက္ခဝေ + ဘိက္ခုကော” ဟု သုတ္တတစ်ပုဒ်ပါ။ ဘိက္ခုပုဒ်အရိုက်၌လည်း “ဘိက္ခုတိ၊ ဓမ္မေနာတိ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနဓမ္မောတိ ဘိက္ခု” ဤသို့ တဒ္ဓမ္မအနက်ဟော ရှုပ်စွည်း သက်ရသည်။ “ဘိက္ခုကော” ဟု ရှိသော နောက်နည်း၌ကား ဘိက္ခုဓာတ်နှောင် ဣပစ္စည်း ဖြင့်ပြီးသော ကိတ်ပုဒ်တည်း။

ကို။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။ ပန၊ ကား။ ဘိက္ခကောတိ၊ ဘိက္ခကောဟူသော။ ပါဠော၊ ပါဠိ၌။ ဘိက္ခဘိ၊ အရိယာထုံးစံ၊ တောင်းခံတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခကော၊ ဘိက္ခကမည်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ (ဒဗ္ဗဗျော၊ ၏။)

ရဇမိဿံ၊ မြူမှုန်နှင့်ရောသော။ မလံ၊ အညစ်အကြေးသည်။ ဇလ္လိကံ၊ ဇလ္လိကမည်၏။ မြူမှုန်ကိုဖြင့်ဆေးလျော်၍ရကောင်းသောကြောင့် “ဇလဿ+ဣဒ္ဓိ+ဇလ္လံ၊ ဇလ္လံယေဝ ဇလ္လိကံ” ဟု သုတ္တံ၌ ဣကပစ္စည်း ကြံပါ။ အမိဿံ၊ မြူမှုန်နှင့်မရောသော အညစ်အကြေးသည်။ မလမေဝ၊ မလဘာတည်း။ ဘိန္ဒုပဋ္ဌဓရေတိ၊ ဟူသော။ နိဗ္ဗဓနံ၊ အနက်ကို ထုတ်ဆိုကြောင်းဝါကျကို။ ဘိန္ဒုပဋ္ဌဓရေ၊ ပျက်သော အဝတ်ကို ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဘိက္ခူသဒ္ဓဿ၊ ဘိက္ခုသဒ္ဓါ၏။ နိရုဋ္ဌတ္တာ၊ တက်ရောက်ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [ဘိန္ဒုပဋ္ဌဓရေတိ၊ ကား။ ဘိက္ခူသာရပုပ္ဖဝေနေ၊ ရဟန်းအားလျောက်ပတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စသတ္တဝါဒိနာ၊ ငါးခမ်းအစရှိသည်ဖြင့်။ ဆေဒေန၊ ဖြတ်ခြင်းဖြင့်။ ဘိန္ဒုစိဝရဓရေ၊ ဖြတ်အပ်သောသင်္ကန်းကို ဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်၌။ -အနု၊ ဘိန္ဒု၏ သဒ္ဓတ္ထကိုဖွင့်ခြင်းမဟုတ်၊ အဓိပ္ပါယ်ထွက်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။]

ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေတဗျော၊ ဖြစ်စေထိုက်သော။ အဝသိဋ္ဌော၊ ကြွင်းကျန်သော။ သြဓိစ၊ မဂ်ဟူသော အပိုင်းအခြားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပဟာတဗျော၊ ပယ်သိုက်သော။ အဝသိဋ္ဌော၊ သော။ သြဓိစ၊ ကိလေသာဟူသော အပိုင်းအခြားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သြဓိသော၊ သြဓိသောမည်၏။ အရဟာပန၊ ရဟန္တာသည်ကား။ တဒဘာဝါ၊ ထိုဘာဝေတဗ္ဗ ပဟာတဗ္ဗ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ သြဓိချဟိတော၊ အပိုင်းအခြားမှ ကင်း၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အနောဓိသော ကိလေသာနံ ပဟာနာ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထော၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

ဝါ၊ တနည်း။ သြဓိသဒ္ဓေါ၊ သြဓိသဒ္ဓါသည်။ ဧကဒေသေ၊ တစိတ်တဒေသအနက်၌။ နိရုဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ [“အထင်ရှဋ္ဌိသဒ္ဓါ” ဟု ဆိုလိုသည်။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗမဂ္ဂ၊ အလုံးစုံသောမဂ်တို့ကို၎င်း။ သဗ္ဗကိလေသာစ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာ တို့ကို၎င်း။ အရဟတာ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်လိမ့်သည်။ ဘာဝိတာ၊ မိမိ

ယဿ။ပေ။အနောဓိသော။ ။သြဓိ၌ အဝ+ဓာဓာတ် ဣပစ္စည်း။ အဝတ္ထိန္ဒိတာ ဝိယတိ ငှပ်ယတိတိ သြဓိ။ “ဘာဝေတဗ္ဗ အဘာဝေတဗ္ဗ” ဟု၎င်း၊ “ပဟာတဗ္ဗ အပဟာတဗ္ဗ” ဟု၎င်း နှစ်ဘိရှိရာ၌ ပိုင်းခြားထားအပ်သောကြောင့် တဘက်သော အဘို့ကို “သြဓိ” ဟု ဆိုသည်။ “သြဓိ-ပိုင်းခြားအပ်သော အပိုင်းအခြား၊ ယဿ အတ္ထိ သော သြဓိသော” ကို ထောက်၍ အဿတ္ထိအနက်၌ သောပစ္စည်း ဟု ကြံပါ။ ထိုသို့ အပိုင်းအခြားမရှိသူကို “အနောဓိသော” ဟုဆိုသည်။

သန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ (ဟုတွာ) စ၊ ၎င်း။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်။ (ဟုတွာ) စ၊ ၎င်း။ ဩဓိတိ၊ ဩဓိဟူ၍။ န၊ ဝုစ္စန္တိ၊ မဆိုအပ်ကုန်။ ပဟာနာတိ၊ ပဟာနာဟူသော။ ဣဒ္ဓန္တ နိဗ္ဗစနံ၊ ဤအနက်ကို ထုတ်ဆိုကြောင်းသဒ္ဓါကိုလည်း။ ဘေဒနပရိယာယဝသေန၊ ဘေဒနသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

သေက္ခောတိ အာဒိနာ၊ သေက္ခောအစရှိသောပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတိ ခွဲစပ်။) ဘိက္ခုသဒ္ဓေန၊ ဘိက္ခုသဒ္ဓါသည်။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဟောအပ်သော။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဂုဏဝသေန၊ သေက္ခဖြစ်သော ဘိက္ခုဂုဏ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဟေဠာပန၊ အောက်၌ကား။ သမညာယ ပဋိညာယာတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (ဘိက္ခုသဒ္ဓေန၊ ဝုစ္စမာနံ၊ အတ္ထံ) ပညာယနဝသေန၊ ထင်ရှားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (လောက၌ ပြောရိုးဆိုစဉ် ထင်ရှားသော အနက်၏ အစွမ်းဖြင့်။) (ဒဿေတိ)။ ဘိက္ခုတိတိ အာဒိနာ၊ ဘိက္ခုတိ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ နိဗ္ဗစနဝသေန၊ အနက်ကို ထုတ်ဆိုကြောင်း ဝိဂြိုဟ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။

သေက္ခော ဘိက္ခုတိ။ ပေ။ ကထိတောတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ ဒွယံ၊ ဤနှစ်ဌာနအပေါင်းသည်။ (န သမေတိ ခွဲစပ်။) သေက္ခောတိ။ ပေ။ ဖလဋ္ဌာတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာဒံ ယေန၊ ဤ နှစ်ဌာနအပေါင်းနှင့်။ န သမေတိ၊ မညီညွတ်။ တဒိဒံ၊ ထိုရှေ့ ၂-ပါးအပေါင်းကို။ နိပ္ပရိယာယ ဒဿနံ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့် ဘိက္ခုကိုပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ သေဠာနေသု။ ပေ။ ကထိတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်ပြီ။ [အာဒယော၌ အာဒိဖြင့် သတ္တသေက္ခ ခီဇာသဝံတို့ကိုယူ။] ပဋိညာယ၊ ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်။ ဘိက္ခုသိလောပိ၊ ဘိက္ခုဟု ပြောဆိုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တောနန၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား ဧဝံနာတည်း။ (သေသဋ္ဌာနေသု၊ ကြွင်းသောဌာနတို့၌၊ ပဋိညာယ ဘိက္ခုသိလော။) ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပါပေပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဣ၊ ဤဘိက္ခုနိဒ္ဓေသ၌။ (ပဋိညာယ၊ အားဖြင့်။ ဘိက္ခုသိလော၊ ကို။) န အဓိပ္ပေတော၊ အလိုမရှိအပ်။ (ကဿာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။) သဗ္ဗပ္ပကာရဇ္ဈာန နိဗ္ဗတ္တကံသံ၊ အလုံးစုံသော အပြားရှိသောဈာန်ကို ဖြစ်စေတတ်သောဘိက္ခု၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ပအလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [ပဋိညာယဘိက္ခုတို့က ဈာန်ကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ဤနေရာ၌ အလိုမရှိအပ်။ ထိုသို့အလိုမရှိအပ်သောကြောင့် သေသဋ္ဌာနတို့၌ ကလျာဏပုထုဇဉ် စသည်ကိုသာ ဆိုအပ်သည် ဟူလို။]

ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ ဝစနံ၊ စကားဟော်သည်။ (ကမ္မဝါစာဟူသော စကားတော်သည်။) ဥပသမ္ပဒါ၊ ကမ္မကရဏဿ၊ ဥပသမ္ပဒါကံကို ပြုခြင်း၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဌာနံ၊ ဌာနမည်၏။ တဒန္တုပံ၊ ထိုကမ္မဝါစာ

အားလျောက်ပတ်သော ကံသည်။ ဌာနာရဟံ၊ ဌာနာရဟမည်၏။ အနန္တဥတ္တိ၊ မယုတ်လျော့သော ဥတ်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်။ (ဥတ်ကိုနောက်ထားသောအားဖြင့်။) အဝုတ္တိ စ၊ မရွတ်ဆိုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အနုဿာဝနံ၊ ကမ္မဝါစာတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

၅၁။ သမာဒါနဝိရတိ အဝီတိက္ကမနဝိရတိဘာဝတော၊ သမာဒါနဝိရတိ သီလ၏အဖြစ်၊ အဝီတိက္ကမနဝိရတိသီလ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိပ္ပရိယာဟတော၊ အားဖြင့်။ သီလံ၊ သီလတည်း။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပိယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ အနဘိဇ္ဈာဒီနိ၊ အနဘိဇ္ဈာအစရှိသော တရားတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဓေတသိကသီလဿ၊ ဓေတသိကသီလ၏။ ပရိယာယသီလတ၊ ပရိယာယ်သီလ၏ အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ [ဓေတသိကသီလအရ၌ ပဌမနည်းဝယ် ဝိရတိကို အရကောက်ထားသောကြောင့် ပရိယာယသီလ မဟုတ်တော့၊ နိပ္ပရိယာယ သီလသာတည်း။]

နဂရဝဇုကီ၊ မြို့ကို ပြုလုပ်တတ်သော လက်သမားဟူသည်။ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော၊ အိမ်ယာ၏ အကျိုးအပြစ်ကိုသိသော ဆရာတည်း။ ဝါ၊ မြေ၏ကြန်အင်လက္ခဏာကိုသိသော ဆရာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ စတုပ္ပိဓော၊ လေးပါး အပြားရှိသော။ အာဟာရော၊ အာဟာရ ဟူသည်။ အသိတာဒီနိ၊ အသိတ အစရှိသည်တို့တည်း။ [အာဒိဖြင့် ပီတ ခါယိတ သာယိတတို့ကိုယူပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ဘက္ခိတဗ္ဗ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ လေဟိတဗ္ဗ စုပိတဗ္ဗာနိ၊ ခဲစားထိုက်သော

ဌာနာရဟံ။ ။ ဌာနကို ‘ဥပသမ္ပဒါကမ္မကရဏဿ’ ဟု ဖွင့်၍ အရဟကို “အနုရူပ” ဟု ဖွင့်သည်။ ထို ဥပသမ္ပဒါကိုပြုခြင်း၏ အကြောင်းဟူသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဥတ်ကမ္မဝါစာတည်းကံပြုလောအခါ ဥတ်ကမ္မဝါစာကို မယုတ်လျော့အောင်လည်း ပြုရ၏။ ဥပမာ- “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော” စသည်ကို ရှုတ်ရာ၌ တပုဒ်တလေမျှမယုတ်လျော့အောင် ရှုတ်ခြင်းစသည်တည်း။ ဥတ်ကိုနောက် ကမ္မဝါစာကိုရှေ့ ဤသို့အားဖြင့် အစဉ်မတူအောင်လည်းမရွတ်ဆိုကြောင့် အနန္တဥတ္တိ အနုဿာဝနံ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ စ၊ အဝုတ္တိ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

အနုဋီကာ။ ။ဘာဝတော ဝစနန္တိ ဥပသမ္ပဒါကမ္မဝါစ မာဟ၊ ပရိသာဝတ္ထု သီမာသမ္ပတ္တိယော “သမဂ္ဂေန သံဃေန အကုပပ္ပနာ” တိ ဣမိနာ ပကာသိတာတိ၊ “သမဂ္ဂေန သံဃေန” ဖြင့် ပရိသာသမ္ပတ္တိကို၎င်း၊ “အကုပပ္ပနာ” ဖြင့် ဝတ္ထုသီမာသမ္ပတ္တိကို၎င်း ပြအပ်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဌာနာရဟန္တိ ပဒေသ အနန္တပေအဝုတ္တန္တိ ဣတ္ထကမေဝ အတ္ထမာဟ၊ “ဌာနာရဟံ” အရ ဥပသမ္ပဒါကမ္မဝါစာအားလျောက်ပတ်သော ပရိသာဝတ္ထု သီမာသမ္ပတ္တိကိုပါ ယသင့်သော်လည်း “သမဂ္ဂေန သံဃေန အကုပပ္ပနာ” ပုဒ်တို့ဖြင့် ယူအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဌာနာရဟံ” အရ ဌာနပုဒ်၏အနက်ကို ပြရာ၌ မယုတ်လျော့သော ဥတ်ရှိသော (ဥတ္တိသမ္ပဒါ ဖြစ်သော) ဥတ်နှင့် ကမ္မဝါစာကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ ရွတ်ဆိုအပ်သည်လည်း မဟုတ်သော အနုဿာဝနကိုသာ ပြရသည်။

ခဲဘွယ်၊ စားမျိုထိုက်သော ဘောဇဉ်ငါးပါး လျက်ထိုက်သောပျားရည်စသည်၊ စုပ်ယူထိုက်သော သောက်ဘွယ်ထိုက်သည်။ [စုဗိတဗုဒ္ဓိ ပါတဗ္ဗ၊ (စုဗိတဗုဒ္ဓိ ပါတဗ္ဗ။) - အနု။ ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ စုဗိဓာတ် စုဗိဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးပင် “စုဗိတ” ဟု ရုပ်ဖြစ်၏။]

ပါတိမောက္ခသံဝရေန၊ ပါတိမောက္ခသံဝရနှင့်။ ဥပေတော၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပိဟိတိန္ဒြိယော၊ ပိတ်အပ်သော စက္ခုဒွါရစသော လူ့န္ဒြိယသည်။ ဟောတီ၊ (ကသွာ၊ နည်း။) တိတ္ထံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ သုစရိတာနံ၊ ကာယဝစီ မနောသုစရိတ် တို့၏။ ဣန္ဒြိယသံဝရဟာရတ္ထာ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ ဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [စက္ခုန္ဒြိယစသော ဒွါရကို ပိတ် ဆို့ထားသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပါတိမောက္ခနှင့်၎င်း၊ သံဝရနှင့်၎င်း ပြည့်စုံ၏။ ဣန္ဒြိယ သံဝရသီလသည် အကြောင်း၊ ကာယိက ဝါစသိက မာနသိက သုစရိတ်သည် အကျိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါတိမောက္ခသံဝရနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပိဟိတဣန္ဒြိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

ဝါ၊ တနည်း။ ပါတိမောက္ခသံဝရော၊ ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလသည်။ ဣန္ဒြိယသံဝရဿ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၏။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်းသည်။ ဟောတီ၊ လူတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခသံဝရေန၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဖြင့်။ ပိဟိတိန္ဒြိယော၊ ပိတ်အပ်သော လူ့န္ဒြိယသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝတောတိ၊ ဟူရီ။ ဝုတ္တော၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [ဤနည်း၌ကား ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် အကြောင်း၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလသည် အကျိုး။] ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ သံဝတောတိ ဧတဿ၊ သံဝတော ဟူသော ဤပုဒ်၏။ ပိဟိတိန္ဒြိယောတိ အတ္ထံ၊ ပိဟိတိန္ဒြိယောဟူသောအနက်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပါတိမောက္ခေန စ သံဝရေန စာတိ ဣဒံ၊ ပါတိမောက္ခေန စ သံဝရေန စ ဟူသော ဤစကားကို။ (ဝုတ္တံ၌စပ်။) ပါတိမောက္ခတော၊ ပါတိမောက္ခမှ။ အညံ၊ အခြားသော။ သီလံ၊ သုစရိတသီလကို။ ကာယိကအဝီတိက္ကမာဒိဂ္ဂဟဏေန၊ ကာယိကအဝီတိက္ကမ အစရှိသောသဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟိတံ၊ ပြီ။ ပန၊ ကား။ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ အတ္တော၊ အနက်ကို။ (ပါတိမောက္ခသင်္ခါတေနဝါ သံဝရေန ဟူသောအနက်ကို။) ဒွိန္ဒြိယံ၊ နှစ်ပါးသောပုဒ်တို့၏လည်း။ ဧကတ္ထတံ၊ တူသော အနက်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [ပါဠိတော်၌ ကာယိကော အဝီတိက္ကမော ဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော ကာယိကဝါစသိကော အဝီတိက္ကမောဟူသော သဒ္ဓါဖြင့် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလမှ အခြားသော သီလ ကို ယူထားသည်။] ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၅၁၃။ သဗ္ဗမ္ပိ ဒုဿိလျန္တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိဖြင့်။ အဘိဇ္ဈာဒယော^၁
 စ၊ အဘိဇ္ဈာ အစရှိသော ဒုစရိတ်တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ
 အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ မနုသာပိ ။ပေ။ ဒဿေတုန္တိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တတ္တာတိ၊ ကား။ ကာယိကဝိတိက္ကမာဒိဝေနာ၊
 ကာယိက ဝိတိက္ကမ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တေသု၊ ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်သော။ အနာစာရေသု၊ အနာစာရတို့တွင်။ (ကေစိယံ အနာစာရံ၌ စပ်။)
 ဂရုဘဏ္ဍဝိသဇ္ဇနမာပဇ္ဇတိတံ ပံဒဿ၊ ပုဒ်၏။ ထုလ္လစယံ၊ ထုလ္လစွဉ်း အာပတ်
 သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အရောပိမောတိ၊ ဟူသော ပါဠိ
 ဖြင့်။ သံဃိကဘူမိယံ၊ သံဃိကမြေ၌။ ဥဋ္ဌိတော၊ အလိုအလျောက်ပေါက်သော
 ဝါးကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဖာတိကမ္မန္တိ၊ ကား။ ဂရုဘဏ္ဍန္တရဘူတံ၊ ဝါးမှ
 တပါးသော ဂရုဘဏ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ကမ္ပံ၊ ပြုအပ်သော အမှုကို။ (ကတွာ
 ဂဟေတဗ္ဗော ဥ စပ်။) ဒဏ္ဍကမ္မန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင်
 အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ (ပေါက္ခရဏိတောဝါ ပံသံ ဥဒ္ဓရိတွာ သောပါနိဝါ
 အတ္တရာပေတွာ ဝိသမဋ္ဌာနံ ဝါ သမံကတွာ တိုင်အောင် ဆိုသည်။)

ဟတ္တကမ္ပံ၊ လက်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုကို။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ ဧတေန၊ ဤ
 ကုက္ကိုခေါက် အမှုန့် အစရှိသော ဝတ္ထုဖြင့်။ သိနာယန္တိ၊ ရေချိုးကြကုန်၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့ ရေချိုးကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ ထို သစ်ခေါက်မှုန့်
 အစရှိသော ဝတ္ထုသည်။) သိနာနံ၊ သိနာန မည်၏။ စုဏ္ဏာ၊ ကုက္ကိုခေါက်
 အမှုန့် အစရှိသော ဝတ္ထုဘည်း။ [သိနာဓာတ်၊ ဓာတုနမကြေ၊ အာကို အာယ
 ပြု၍ “သိနာယန္တိ” ဟု ရုပ်ပြီးပုံကို ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟ၌ ဆို၏။ ဓာတုမဇ္ဈိသာ၌
 သိနာဓာတ်၊ ဒိဝါဒိ ယပစ္စည်း ဟူ၍လည်း ဆိုသတတ်။] သစ္စာလိကေန၊
 မှန်သောစကား၊ ချွတ်ယွင်းသော စကားဖြင့်။ ပိယဝါဒီ၊ ချစ်ဖွယ်ကို ပြောဆို
 လေ့ရှိသူကို။ စာဠုတိ၊ စာဠုဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ စာဠု၊
 ချစ်ဖွယ်ကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူကို။ ဝါ၊ ချစ်ဖွယ်ကို ပြောဆိုလေ့ရှိ သူဖြစ်အောင်။
 ဣစ္စတိ၊ လိုလားတတ်၏။ ဣဘိ၊ ကြောင့်။ စာဠုကာမော၊ မည်၏။ တဿ၊
 ထို ချစ်ဖွယ်ကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူဖြစ်အောင် လိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊

သစ္စာလိကေန။ပေ။ဝုစ္စတိ။ ။ဒွားသည်ဖြစ်စေ မှန်သည်ဖြစ်စေ သူတပါး၏ ချစ်ဖွယ်ကို
 ပြောလေ့ရှိသူကို “စာဠု”ဟုခေါ်၏။ ဤ၌လည်း“စရတိ အမနုညံ ဘိန္တတိတိ စာဠု” ဟုပင်
 ပြုနိုင်၏။ စာဠု+ကာမေတိတိ စာတုကာမော၊ မိမိကိုယ်ကို ချစ်ဖွယ်ဖြစ်သော စကားကို
 ပြောလေ့ရှိသူဖြစ်အောင် လိုလားသူ၊ စာဠုကာမဿ+ဘာဝေါ စာတုကမ္ပံ“စကားအပြော
 ကောင်းသူဖြစ်အောင် လိုလားသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း” ဟူသည် သူတပါးကို မြှောက်ပင့်၍
 ပြောကြောင်း စကားပင်တည်း။ ထို့နောက် သူတ္တံ တာပစ္စည်းသက်။

ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ စာရူကမျှသာ၊ ချစ်ဖွယ်ကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူဖြစ်
အောင် လိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ။

မဂ္ဂသူပဿ၊ ပဲနောက်ဟင်း၏။ အပုဝိသနဋ္ဌာနံ နာမ၊ မဝင်နိုင်ရာ ထမင်း
ပဲ့အရပ် မည်သည်။ နတ္ထိ။ (ကသွာ၊ နည်း။) သဗ္ဗာဟာရေဟိ၊ အလုံးစုံ
သော အာဟာရတို့နှင့်။ အဝိရုဒ္ဓတ္တာ၊ မဆန့်ကျင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
ဣတိ အယံ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [အဋ္ဌ-
ကထာ၌ ဟိတ် မပါသောကြောင့် “သဗ္ဗာဟာရေဟိ အဝိရုဒ္ဓတ္တာ” ဟု ဟိတ်
ထည့်၍ ဖွင့်သည်။] ပရိဘဋ္ဌတိ ဓာရေတိ၊ ဆောင်ရွက် ပေ့ချီတတ်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ပရိဘဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပရိဘဋ္ဌတိ ပေါသေတိ၊ မွေးမြူ
တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဘဋ္ဌော၊ အထံ့ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်း
ကား။ ပရိဝါရဘူတော၊ အခြားရံ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဘဋ္ဌော သေဝကော၊
ခစားတတ်သူသည်။ ပရိဘဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဂိဟိနံ၊ လူတို့၏အတွက်။ ကရိယမာနံ၊
ပြုလုပ်အပ်သော ဘဏ္ဍာစိုး၏ အလုပ်ကို။ ဘဏ္ဍာဂါရိကကမ္ပံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
ဆိုအပ်ပြီ။ [“ဘဏ္ဍာဂါရိကကမ္ပန္တိ” ဟု “ဣတိ” ပါလျှင် ကောင်း၏။ “ဘဏ္ဍာ-
ဂါရိကန္တိ၊ ပါဠိဖြင့်။ ဂိဟိနံ၊ ကရိယမာနံ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ” ဟု ပေးပါ။] ပိဏ္ဍတ္တံ၊
လူတို့ လှူအပ်လတ္တံ့သော ဆွမ်းအလိုငါ။ ပဋိပိဏ္ဍဒါနံ၊ ရှေးရှုဖြစ်သော ဆွမ်းကို
ပေးခြင်းသည်။ ပိဏ္ဍာဋိပိဏ္ဍံ၊ ပိဏ္ဍပဋိပိဏ္ဍ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပိဏ္ဍံ၊ မိမိ
ဆွမ်းကို။ ဒတွာ၊ ရှေးဦးစွာ ပေးပြီး၍။ ပဋိပိဏ္ဍဂ္ဂဟဏံ၊ ပြန်၍လှူအပ်သော
ဆွမ်းကို ယူခြင်းသည်။ ပိဏ္ဍာဋိပိဏ္ဍံ၊ မည်၏။ သံသဘောဂစေတိယဘောဂါနံ၊
သံသဘောတော်၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း၊ စေတီတော်၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း
တို့ကို။ အယောနိသော၊ နည်းသမ်းမဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဝိစာရဏံ၊ စီမံခြင်း
သည်။ သံသပ္ပါဒစေတိယုပ္ပါဒပဋ္ဌပနံ နာမ၊ သံသဘောတော်အတွက် ဖြစ်သော
ပစ္စည်း၊ စေတီတော်အတွက်ဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့ကို မသင့်မတော် ဖြစ်စေခြင်း
မည်၏။ အတ္တနနာ၊ မိမိ၏။ သန္တကေဝိယ၊ ဥစ္စာ၌ကဲ့သို့။ ပဋိပဇ္ဇနံ၊ သုံးစွဲသော
အားဖြင့် ကျင့်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကေဝိ ဝဇန္တိ။

၅၁၄။ ဧတ္ထ၊ ဤ အရပ်၌။ ဂါဝေါ၊ နွားတို့သည်။ စရန္တိ၊ လှည့်လည်
ကျက်စားကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ သို့နွားတို့၏ကျက်စားရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊
ထိုအရပ်သည်။ ဂေါစရော၊ ဂေါစရ မည်၏။ ဂေါစရောဝိယ၊ နွားတို့၏ ကျက်စား
ရာအရပ်နှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂေါစရော၊ မည်၏။ အဘိဏှံ၊ ပပြတ်။ စရိတဗ္ဗ-
ဋ္ဌာနံ၊ လှည့်လည်ဆိုက်သော အရပ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဂါဝေါ၊ ဂေါတို့
ဟူသည်။ စက္ခာဒိနိ၊ စက္ခုအစရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့တည်း။ [ဣန္ဒြေကို
အရကောက်ရာ၌ “ဂစ္ဆန္တိ ယထာသကံ ဝိသယေ (အရာ၌။ ဝါ၊ အာရုံ၌)။
ပဝတ္တန္တိတိ ဂါဝေါ” ဟု အနုဋီကာ၌ ဝိပျိတ်ပြုသည်။] ဧတံ၊ ထို စက္ခု စသော

ဣန္ဒြေတို့သည်။ စရိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ လှည့်လည်ထိုက်သော၊ ရူပါရုံအစရှိသော အရပ်
 သည်။ ဂေါစရော၊ မည်၏။ အယုတ္တော၊ မသင့်သော။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာ
 အရပ်သည်။ အဂေါစရော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြုခြင်းကြောင့်။
 တဒညော၊ ထိုမသင့်သောကျက်စားရာမှအခြားသော။ ယုတ္တော၊ သင့်သောအရပ်
 ကို။ ဂေါစရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝိရနနုတ္တောပိ၊
 ခါလွှင့်ခြင်းအနက်ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။
 ဝိနိဒ္ဓါတကိဗ္ဗိသာနိဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၅၁၅။ ဧတေသံ၊ ဤအပြစ်တို့၏။ အဝရာပစ္စိမာ၊ နောက်၌ဖြစ်သော။
 မတ္တာ၊ အတိုင်းအရှည်သည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တာနိ၊ ထိုအပြစ်တို့
 သည်။) ဩရမတ္တကာနိ၊ တို့မည်၏ [ဩရနှင့် အဝရသည် အနက်တူ၏။ အဝရမှ
 အဝကို ဩပြုလျှင် “ဩရ” ဟု ဖြစ်၏။] သံယမကရဏိယာနိတိ၊ ကား။ ကာယ-
 ဝါစာသံယမမတ္တေန၊ ကိုယ်နုတ်တို့ကိုစောင့်စည်းခြင်းမျှဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ၊
 ပြုထိုက်သော ကုစားခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိက္ခိပိတဗ္ဗာနိ၊ ပယ်ရှား
 ထိုက်ကုန်သော။ [ယထာကရဏဒတ္တာ ကရဏိယသဒ္ဓေါ (ကရဏိယ သဒ္ဓါသည်
 ကရဏအနက် ရှိသကဲ့သို့) ဧဝံ ဝိကိရဏတ္ထောပိ ဟောတိ (ဖရိဖရဲကြခြင်း၊
 ပယ်ရှားခြင်းအနက် ရှိသည်လည်းဖြစ်၏။) ဣတိ အာဟ “ဝိက္ခိပိတဗ္ဗာနိ” တိ။
 ဝိဒ္ဓိသံတဗ္ဗာနိတိ အတ္ထော။—အန။]

ပုန၊ တဖန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ န ကရောမိ၊ မပြုတော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တေန၊ စိတ်
 ဖြင့်။ သံဝရမတ္တေန၊ စောင့်စည်းခြင်းမျှဖြင့်။ (ကရဏိယာနိ ဥစ္စပံ) ဝါ၊ တနည်း။
 ဣန္ဒြိယသံဝရေနော၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြင့်ပင်။ ကရဏိယာနိ၊ ပြုထိုက်ကုန်
 သော။ သံဝရကရဏိယာနိ၊ စောင့်စည်းခြင်းဖြင့် ပြုထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယ
 သံဝရသီလဖြင့် ပြုထိုက် ကုန်သော။ (ဇ္ဇောနိ ဥစ္စပံ)။ ဒိဝိဝိဟာရဇနပဒဝါသိ၊
 ဒိဝိဝိဟာရဇနပုဒ်၌ နေလေ့ရှိသော ထေရ်သည်။ ဒိဝိဝိဟာရဝါသိ၊ မည်၏။
 [“ဇနပဒအကြေကြံပါ” ဟူလို။] မနဿ၊ စိတ်ကို။ အဓိဋ္ဌာနမေဝ၊ နောင်မပြု
 တော့အံ့ဟု ဆောက်တည်ခြင်းသည်ပင်။ အဓိဋ္ဌာနာဝိကမ္ပံ၊ အဓိဋ္ဌာနာဝိကမ္မ
 မည်၏။ [“အဓိဋ္ဌာနနှင့် အာဝိကမ္မ အရတူ” ဟူလို။] ဣဓ၊ ဤ တိပိဋကစူဠနာဂ
 ထေရ်၏ ဝါဒကို ပြရာ၌။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာပြောခြင်းကို။ ဝုဋ္ဌာနာဝိကမ္မန္တိ၊
 ဟူ၍။ အဓိပေတဘ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု အစရှိသောပါဠိ၌။
 စိတ္တုပ္ပါဒ၊ ပေ။ ပဋိဗ္ဗဒ္ဓါနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ပါတိ-
 မောက္ခသံဝရဝိသုဒ္ဓတ္ထံ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်း အကျိုးငှါ။
 အနတိက္ကမနိယာနိ၊ မလွန်ကျူးထိုက်ကုန်သော။ အနာပတ္တိဂမနိယာနိ၊ အာပတ်
 သို့ရောက်ကြောင်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဝဇ္ဇောနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား။ အာစရိယဿ၊ ဆရာဖြစ်သော မဟာသုမထေရ်၏။

အဓိပ္ပါယ်ော၊ အလိုတည်း။ စတုဗ္ဗိသောတိ၊ ကား။ အတ္တာနုဝါဒ။ ပေ။ ဒုဂ္ဂတိ-
ဘယဿ၊ အတ္တာနုဝါဒဘေး၊ ပရုနုဝါဒဘေး၊ ဒဏ္ဍဘေး၊ ဒုဂ္ဂတိဘေးဟူသော။
(ဘယဿ၌ စပ်)။

၅၁၆။ ဣဓ ဘိက္ခုတိ၊ ဣဓဘိက္ခုဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (ပါဠိတော်ပါဠိဖြင့်။)
ဘိက္ခု ဝေ၊ ရဟန်းကိုသာလျှင်။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤ
အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ သေသသိက္ခာပန။ ပေ။ ဝုတ္တာတိဟူသောစကားကို။
(သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ၊ ပန၊ ထိုသို့ဆိုပါသော်လည်း။ ဘိက္ခုဂ္ဂဟဏံ၊ ဘိက္ခု
သဒ္ဓါကို။ အဂ္ဂပရိသာမုခေန၊ အမြတ်ဆုံးပရိသတ်ကို အဦးပစာန ပြုသဖြင့်။
(ပရိသတ်လေးပါးတွင် ဘိက္ခုပရိသတ်သည် အမြတ်ဆုံးတည်း။ ထိုအမြတ်ဆုံး
ဖြစ်သော ပရိသတ်ကို အဦးပစာနပြုသဖြင့်)။ သဗ္ဗဇ္ဈာနနိဗ္ဗတ္တကာနံ၊ အလုံး
စုံသောဈာန်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သော။ စတုန္နမ္ပိ၊ လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။
ပရိသာနံ၊ တို့ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြုတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ) ကတံ၊
ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤနည်းအလို “ဣဓဘိက္ခု” ၌ ဘိက္ခုသဒ္ဓါသည် ပစာနနည်း
တည်း။ အပစာနအားဖြင့် ကြွင်းပရိသတ်သုံးပါးကိုလည်း ယူနိုင်သည်။] ဝါ၊
တနည်း။ ဂုဏတော၊ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးနိုင်ခြင်းဂုဏ်၊ သံသရာကို ဘေးဟု
ရှုလေ့ရှိခြင်း ဂုဏ်အားဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာတို့ကို။ ဣဓ၊
သိက္ခာတိ သိက္ခာပဒေသုဟူသော ဤပါဠိ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

သဗ္ဗေန သိက္ခာသမာဒါနေနာတိ ဣတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ယေနသမာဒါ-
နေန၊ အကြင်ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။
သိက္ခာ၊ သိက္ခာတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သမာဒိန္ဒာ၊ ကောင်းစွာယူအပ်ကုန်သည်။
ဟောန္တိ။ ကံ၊ ထိုဆောက်တည်ခြင်းသည်။ ကေံ၊ တပါးသည်။ သမာဒနမ္ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်

ဂုဏတော ဝါ ဘိက္ခု။ ။ “ကိလေသေ ဘိန္ဒုတိတိ ဘိက္ခု၊ သံသာဝဂ္ဂု ဘယတော ဣက္ခ-
တိတိ ဘိက္ခု” ဟူသော ဝိဂြိုဟ်သည် ဂုဏ်အားဖြင့် ရအပ်သော ဘိက္ခုသဒ္ဓါ၏ အနက်ပြတည်း။
ထိုဂုဏ်အရ ရဟန်းယောက်ျားသာ မက၊ ဘိက္ခုနိ ဥပါသကာ ဥပါသိကာတို့လည်း ဘိက္ခု
အမည်ရနိုင်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် “အလင်္ကတော စေပံ သမံ စရေယျ၊ သန္တော ဒန္တော နိယတော
ဗြဟ္မစာရိ၊ သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဗ္ဗာယ ဒဏ္ဍိသော ဗြာဟ္မဏော သော သမဏော သဘိက္ခု။
တိ အာဒိသု ဝိယ ဣဓာပိ ဂုဏတော ဘိက္ခု အဓိပ္ပေတော” ဟု အနုဋီကာမိန့်သည်။ [တန်
ဆာဆင်အပ်ပါသော်လည်း သတ္တဝါအားလုံးတို့၌ ဒုတ်လှ ကန်ကို ချထား၍ သန္တံ၊ ဒန္တံ၊
နိယတ၊ ဗြဟ္မစာရိဖြစ်လျက် ညီညွတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်အုံးပေ။ ထိုသူသည် ဘိက္ခုမည်
၏။—ဓမ္မပဒ၊ သန္တတိမဟာမတ္တဝတ္ထ။]

လည်း။ သဗ္ဗသမာဒါနကိစ္စကရတ္တာ၊ အလုံးစုံသောသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုဆောက်တည်ခြင်းကိစ္စကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗသမာဒါနံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ချီးမွမ်းဘွယ်ရာသမ္မာဝနာကား။ အနေကေသု၊ တပါးမက များစွာသော ဆောက်တည်ခြင်းတို့၌။ ဝတ္ထုဗ္ဗမေဝ၊ သဗ္ဗသမာဒါနဟု ဆိုဘွယ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ သဗ္ဗေန သိက္ခိတဗျာကာရေနာတိ၊ ကား။ အဝိတိက္ကမ။ ပေ။ အာကာရေန၊ မလွန်ကျူးခြင်း၊ ဒေသနာပြောခြင်း၊ အာပတ်မှ ထမြောက်ကြောင်း ဖြစ်သောဝတ်ကို ကျင့်ခြင်းအရရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သပ္ပံသိက္ခိ၌စပ်။) ဝိတိက္ကမနဝေေန၊ လွန်ကျူးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သေသဏာပိ၊ ကြွင်းသော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း။ နိဓ္ဒေသတကာရဏံ၊ အကြွင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြုခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဘိန္ဒုဏှပီတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ။

၅၁၉။ အာဝရဏီယေဟိ၊ စိတ်ကို ပိတ်ဆို့တတ်ကုန်သော နီဝရဏတို့မှ။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တို့မှ။ စိတ္တပရိသောဓနဘာဝနာ၊ စိတ်ကို သုခ်သင်တတ်သော ဘာဝနာသည်။ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ၊ ဇာဂရိယာနုယောဂ မည်၏။ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဘာဝနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ သုပ္ပပရိဂ္ဂါဟကန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ သုပ္ပပရိဂ္ဂါဟကံနာမ၊ အိပ်ခြင်းကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော သတိသမ္ပဇညမည်သည်ကို။ (ကထိတံ ၌စပ်။) ဣဒံ၊ ဤအိပ်ခြင်းမည်သည်။ ဣတော၊ ဤဝိထိစိတ်နှင့်မရောဘဲ ဘဝင်သို့ သက် ဝင်ခြင်းမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌၎င်း။ ဣတော၊ ဤကိုယ် အမှုအရာနှုတ်အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိထိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းမှ။ (အိပ်ခြင်း၏ထခြင်းမှ။) ပရဉ္စေ၊ နောက်၌၎င်း။ အယံ၊ ဤကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်း၊ ထိန်မိဒ္ဓ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဧတဿ၊ ဤအိပ်ခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂါဟကံ ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော သမ္ပဇညကို။ (ကထိတံ)။

၅၂၀, ၅၂၁။ ယုတ္တောတိ၊ ကား။ အာရမ္မမာနော၊ အားထုတ်သည်။ (ဟောတိ)။ သာတစ္ဆံ၊ မပြတ်မလပ် ဖြစ်စေထိုက်သော ဝိရိယကို၎င်း။ နေပက္ကဉ္စ၊ ရင့်ကျက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာကို၎င်း။ ပဝတ္ထယမာနော၊

သဗ္ဗသမာဒါနံ။ ။ ဘိက္ခု သိက္ခာအားလုံးကို ဥပသမ္ပဒါ ကမ္မဝါစာ တမျိုးတည်းဖြင့် ယူနိုင်သကဲ့သို့ ဥပါသကာသိက္ခာကိုလည်း “ပဉ္စသီလံ သမာဒိယာမံ ဒေသသီလံ သမာဒိယာမံ” ဟု တဝါကျတည်းဖြင့် အလုံးစုံယူနိုင်၏။ တပါးစီဆောက်တည်လျှင်ကား အလုံးစုံယူနိုင်ကြောင်းပြောဖွယ်မရှိ။ [အနေကေ ဘူတိ ဝိသိုဝိသို သမာဒါနေသု။—အနု။]

စိတ္တပရိသောဓန ဘာဝနာ။ ။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ ပရိသောဓနဘူတာ၊ သုခ်သင်တတ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အာဝရဏီယဓမ္မာက္ခမ္ဘိကာ၊ အာဝရဏီယဓမ္မကို ပယ်ချနိုင်သော။ သမာဓိ ဝိပဿနာဘာဝနာ၊ သမာဓိဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာသည်။ စိတ္တပရိသောဓနဘာဝနာနာမ၊ မည်၏။—အနု။

ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဇာဂရိယာနုယောဂံ၊ ကို။ အနုယုဒတ္တာ၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နံ၊ သာတစွံနေပက္ကပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာခရာ) ဒေသေတိ။ [ပါဠိတော်၌ သာတစွံ နေပက္ကနောဂ်ဝယ် အစပ် မရှိသောကြောင့် “ပဝတ္တယမာနောဟောတိ” ဟု အစပ်ထည့်၍ပြသည်ဟူလို-။]

၅၂၂။ လောကိယာယပိ။ ပေ။ အာဟာတိဣဒံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ ညှစ်ပုံ။) ဝိပဿနာ- ဘာဝနာယံဝိပဿနာဘာဝနာ၌။ သတိပဋ္ဌာနာဒေယော၊ သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော တရားတို့သည်။ ဧကေသိံ၊ အာရမ္မဏေ၊ တခုတည်းသောအာရုံ၌။ သဟ၊ တက္ကံ၊ နပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ပဝတ္တမာနာနိပိ၊ အတူတကွ ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန် သော။ ဣန္ဒြိယဗလာနိ၊ ဣန္ဒြေဗိုလ်တို့သည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေသေဝ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့၌သာ။ အန္တောဂဓာနိ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဟိ၊ မှန်။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဂုဟ- ဇာန၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂိယူခြင်းဖြင့်။ တဒုပနိဿယဘုတ်၊ ထိုပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ သဒ္ဓါဗလဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဂဟိတမေဝ၊ ယူအပ်သည်သာ။ ဟောတိ။ (ကဿ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) သဒ္ဓုပုနိသံ ပါမောဇ္ဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တ- တ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ၊ ဤ။) [ပါမောဇ္ဇံ၊ သည်။ သဒ္ဓုပုနိသံ၊ သဒ္ဓါဟူသော အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းရှိ၏။ - နိဒါန သံယုတ်၊ ဒသဗလင်၊ ဥပနိသံသုတ်။] မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စေဝ၊ ငါးပါးတို့ သည်သာ။ ဝိပဿနာက္ခဏေ၊ ဝိပဿနာခဏ၌။ ပဝတ္တန္တိ။ [သမ္မာဝါစာ စသော သုံးပါး မပါ။] ဣဘိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၅၂၃။ သမန္တတော၊ အလုံးစုံသော အဘိက္ကမအစရှိသော အဘို့တို့၌။ ဝါ၊ အဘိက္ကမအစရှိသော အဘို့တို့ဝယ် အတ္တာနတ္ထ အစရှိသော အလုံးစုံသောအဖို့ အားဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန်သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ သမံ၊ အညီအမျှ။ သာတ္ထကာဒိသာမ္ပဇာနနံ၊ သာတ္ထက အစရှိသည်ကို အပြား အားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ သမ္ပဇာနံ၊ မည်၏။ [သံကို “သမန္တတော” ဟု၎င်း၊ “သမ္မာ” ဟု၎င်း၊ “သမံ” ဟု၎င်း သုံးနည်းဖွင့်သည်။ အနုဋီကာကြည့်၍ သမန္တတောကို အနက်ပေးသည်။] တဒေဝ၊ ထို သမ္ပဇာနသည်ပင်။ သမ္ပဇညံ၊ မည်၏။ [သုတ္တံ၌ ဣပစ္စည်း။] တေနာတိ၊ ကား။ သတိသမ္ပယုတ္တတ္တာဇေဝ၊ သတိနှင့် အညီအမျှ ကျေပျီဒတာအစရှိသောအပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဥဇ္ဈေသေ၊ ၌။ (ဥဇ္ဈေသတုန်းက။) အဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်သည်။ (သမာနာ) ပါ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ သတိ၊ ကို။ နိဇ္ဈေသေ၊ ၌။ သံတောတိ ဣဒံနာ၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလို နည်း။

သာတ္တကာနံ၊ တိုးပွားခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သေး။ ဝါ၊ အကျိုးနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ အဘိက္ကမာဒိနံ၊ အဘိက္ကမ အစရှိသည်တို့ကို။ သမ္မဇာနနံ၊ အလုံးစုံ အဖို့အားဖြင့် အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ဝါ၊ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ သာတ္တကသမ္ပဇာနိ၊ မည်၏။ ဝေံ၊ တူ။ သပ္ပိယသမ္ပဇာနိ၊ မည်၏။ [သပ္ပိယာနံ အဘိက္ကမာဒိနံ သမ္မဇာနနံကို ညွှန်းသည်။] ပန၊ ကား။ ဘိက္ခာစာရဂေါစရေ၊ ဆွမ်းအလိုငှါ လှည့်လည်အပ်ရာဖြစ်သော ကျက်စားရာအရပ်၌၎င်း။ အညတ္ထာပိစ၊ အခြားသောအရပ်၌၎င်းပဝေတ္ထသု၊ ကုန်သော၊ အဘိက္ကမာဒိသု၊ အဘိက္ကမ အစရှိသော ကိစ္စတို့၌။ အဝိဇဟိဇေ၊ မစွန့်အပ်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ခါတေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု ဘဝနာအလုပ်၏ဖြစ် တည်ရာဌာန ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ သုခအထူး၏ တည်ရာဖြစ်သော ဘဝနာ အလုပ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဂေါစရေ၊ ကျက်စားရာအရပ်၌။ သမ္ပဇာနိ၊ အလုံးစုံ သောအဖို့အားဖြင့် အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ဝါ၊ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ ဂေါစရသမ္ပဇာနိ၊ မည်၏။ အဘိက္ကမာဒိသု၊ အဘိက္ကမ အစရှိသည်တို့၌။ အသမုယုနမေဝ၊ မကတူဝေခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ သမ္ပဇာနိ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ အသမ္မောဟသမ္ပဇာနိ၊ မည်၏။

ဇ္ဇေ ကထာတိ၊ ကား။ ဝစနကရဏာ ကရ၊ အကထာ၊ ခေါ်ကြောင်း စကားကို လိုက်နာပြုကျင့်ကြောင်း က ဘာ၊ မလိုက်နာ မပြုကျင့်ကြောင်းကထာတို့ကို။ န ကထိတပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌ မခပြာဆိုအပ်ကုန်။ ဝါ၊ မခပြာဆိုအပ်ဘူးကုန်။ ဝစနံ၊ ခေါ်လိုက်သောစကားကို။ ကရောမိ ဝေ၊ ပြန်၍ ထူးသောအားဖြင့် ပြုရမည်သာ။ တသ္မာ သုဗ္ဗတ္တာ၊ ထိုသို့ဆိုသွယ်သောစကားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိဝစနံ၊ စကားတို့ကို။ အဒါသိ၊ ပေးပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [အဋ္ဌကထာ၌ “ပဋိဝစနံ အဒါသိ” ကို ယူ၍ စပ်ပုဒ်ပြသောကြောင့် “ပဋိဝစနံ အဒါသိတိ အတ္ထော” ဟု ပါဠိရှိပါစေ။ သီလက္ခန္ဓိကာသစ်၌လည်း “အဒါသိ” ဟုပင်ရှိ၏။ ဤအဓိပ္ပါယ်၏ အကျယ်ကို သီလက္ခန္ဓိဘာသာဋီကာ သတိသမ္ပဇာနိကထာအဖွင့်၌ ပြထားသည်။]

ကမ္မဋ္ဌာနသိသေနေဝါတိ၊ ကား။ ကမ္မဋ္ဌာနဂ္ဂေနေဝ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသောအဦး ပခာနဖြင့်ပင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ပခာနံ၊ ပခာနကို။ ကတွာဝေ၊ ပြု၍သာ လျှင်။ (ပတ္တစိဝရမာဒါယ ဌံစပ်။) ဣတိအတ္ထော။ တေန၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန သိသေနေဝ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပတ္တမ္ပိ၊ သပိတ်သည်လည်း။ အစေတနံ၊ စိတ် စေတနာ မရှိ။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ဝက္ခမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (အဝိဇဟိတွာ၊ မစွန့်မူ၍။) ဝါ၊ တနည်း။ ယထာ ပရိဟရိယမာနံ၊ အကြင် အကြင် ဆောင်ယူအပ်ဆဲဖြစ်သော။ (ကမ္မဋ္ဌာနံ) အဝိဇဟိတွာ၊ ၍။ (စေတိယံ ဂန္ဓာ စသည်၌စပ်။) ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၍။ တသ္မာတိ တေဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ ဓမ္မကထာ။ ပေ။ ဝဒန္တိတိစေတန၊ ဤဝါကျနှင့်။ သမ္ပန္နော၊

စာခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဘယေတိ၊ ကား။ ပရစက္ကာဒိဘယေ၊ တပါးသော မင်းထို့၏ အာဏာစက် အစရှိသော ဘေးဖြစ်ရာအခါ၌။ (ဘယံ နေဝ ဇာနာမ နှစ်စပ်။) အဝသေသဋ္ဌာနေတိ၊ ကား။ ယာဂု အဂ္ဂဟိတဋ္ဌာနေ၊ ယာဂုကိုမယူအပ် ဘူးရာအရပ်၌။ ဌာနစက်မနမေဝါတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗိရိယာပထဝသေန၊ ဆောက်တည်ထိုက်သော ဣရိယာပုယ်၏အစွမ်းဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တိဆိုအပ်ပြီ။ ဘောဇနာဒိကာလေ၊ ဆွမ်းစားခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အခါ၌။ ဝါ၊ ဆွမ်းစားရာ အစရှိသောအခါ၌။ [အာဒိဖြင့် ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်ရာအခါ စသည်ကိုယူ။] အဝဿံကန်။ ကတ္တဗ္ဗနိသဇ္ဇာယပိ၊ ပြုထိုက်သော ထိုင်ခြင်းကို လည်း။ ပဋိက္ခေပဝသေန၊ ပယ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ န (ဝုတ္တိ) ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။

ဒါရူစိရိယော၊ ဒါရူစိရိယမည်သော။ ထေရော၊ ထေရ်သည်။ (သစ္စာကာသိ နှစ်စပ်။) ဗာဟိယ၊ ဗာဟိယ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ဖြစ်သောအားထုတ်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ အလွန်အကဲသာလျှင် ငါ့ကို တောင်းပန်သည်၏အဖြစ် အထက် အန္တရာယ်၏ မသိနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို လျှောက်ထားသည်၏အဖြစ် သင့် ဣန္ဒြေ တို့၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဤသို့အနုဋီကာအတိုင်း အကျယ်စွဲပါ။) တေ၊ သင်သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သည့်အတိုင်း။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ သိက္ခာသုံးတန်၊ ရသိုရန်ဟု ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်ထိုက်၏။ (ကိံ၊ ထိုက်သနည်း။) ဒိဋ္ဌေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ၌။ ဒိဋ္ဌမတ္တံ၊ မြင်ခြင်းမျှသည်။ ဝါ၊ မြင်ကာမတ္တ မြင်ရုံမျှသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ သုတေ၊ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်သော သဒ္ဓါရုံ၌။ (သုတမတ္တံ၊ ကြားခြင်းမျှသည်။ ဝါ၊ ကြားကာမတ္တ ကြားရုံမျှသည်။ ဘဝိဿတိ။) မုတေ၊ ဘာန ဇိဝါ၊ ကာယ ဝိညာဉ်သုံးပါးတို့ဖြင့် ရောက်၍ သိအပ်သော ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။ (မုတမတ္တံ၊ ရောက်၍ သိခြင်းမျှသည်။ ဝါ၊ ရောက်၍ သိကာမတ္တ သိရုံမျှသည်။ ဘဝိဿတိ။) ဝိညာတေ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြင့် သိအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး တပါး ပါး၌။ ဝိညာတမတ္တံ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြင့် သိခြင်းမျှသည်။ ဝါ၊ သိကာ မတ္တ သိရုံမျှသည်။ ဘဝိဿတိ။ ဣတိ သို့။ (သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏။)

ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ။ ။ ရူပါယတနေ စက္ခုဝိညာဏေန ဒိဋ္ဌမတ္တံ၊ ယထာ ဟိ စက္ခုဝိညာဏံ ရူပေ ရူပမတ္တမေဝ ပဿတိ၊ န နိဗ္ဗာဒိဘဘာဝံ ဧဝံ သေသတံဒွါရိက ဝိညာဏာနိပိ[စက္ခုဝိညာဉ် ဖြင့်ရူပါရုံကို မြင်သောအခါ ရူပါရုံမျှကိုသာ မြင်၏။ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ စသောသဘောကိုမမြင်၊ စက္ခုဝိညာဉ်မကြင်းသော ထိုဒွါရ၌ဖြစ်သော သမ္ပဋိစိုရ်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝိဋ္ဌော၊ ဇောတိ၌လည်း နည်းတူ။] စက္ခုဒွါရိကဝိညာဏေန ဟိ မေ ဣတ္ထ ဒိဋ္ဌမတ္တမေဝ ဘဝိဿတိတိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ [စက္ခုဒွါရိက၌ဖြစ်သော သမ္ပဋိစိုရ်းစသော ဝိညာဉ်ဖြင့် ငါ၏ရူပါရုံ၌မြင်ရုံသာ မြင်လိမ့်မည်၊ မြင်ခြင်းထက်ပို၍ နောက်ဝိထိများဖြင့် ရာဂ၊ ဒေါသ မောဟ မဖြစ်စေရဟု အားထုတ်ထိုက်သည် ဟူလို။]

ဗာဟိယ, ယတော၊ အကြင်အခါ၌။ ဝါ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ တေ၊ သင်၏။ ဒိဋ္ဌေ, ဒိဋ္ဌမတ္တံ, ဘဝိဿတိ၊ သုတေ (သုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ)။ မုတေ (မုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ)။ ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ ဗာဟိယ, တတော၊ ထိုအခါ၌။ ဝါ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ သည်။ တေန၊ ထိုဒိဋ္ဌအစရှိသည်နှင့်တကွ။ ပဋိဗဒ္ဓေါ၊ စပ်သူသည်။ န (ဘဝိဿသိ)။ တနည်း, တေန၊ ထိုဒိဋ္ဌအစရှိသည်နှင့်စပ်သော ရာဂအစရှိသည်နှင့်တကွ။ န (ဘဝိဿသိ)။ မဖြစ်လတ္တံ့။

ဗာဟိယ, ယတော၊ ၌။ ဝါ၊ ကြောင့်။ တံ, တေန၊ တကွ။ န (ဘဝိဿသိ)။ ဗာဟိယ, တတော၊ ၌။ ဝါ၊ ကြောင့်။ တံ, တတ္ထ၊ ထို ဒိဋ္ဌအစရှိသော အာရုံ၌။ (တေ၊ ဤဒိဋ္ဌ အစရှိသောအာရုံသည်။ မမံ၊ ငါ့ဥစ္စာတည်း။ သော၊ ဤဒိဋ္ဌအစရှိသောအာရုံသည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။) ဣတိ၊ န (ဘဝိဿသိ)။ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြင့် ကပ်ငြိလျက် စွဲမြဲတည်နေသူ မဖြစ်လတ္တံ့။

ဗာဟိယ, ယတော၊ ၌။ ဝါ၊ ကြောင့်။ တံ, တတ္ထ၊ ၌။ ဧဝံ မမံ, သော အဟံ အသ္မိ, သော မေ အတ္တာ၊ သည်။ န (ဘဝိဿသိ)။ လတ္တံ့။ ဗာဟိယ, တတော၊ ၌။ ဝါ၊ ကြောင့်။ တံ, ဣမ၊ ဤလောက၌။ နေဝ (ဟောသိ)။ မဖြစ်တော့။ ဟုရံ, နောက်လောက၌။ န (ဟောသိ)။ တော့။ ဥဘယံ, ဤလောက နောက်လောကနှစ်မျိုးကို။ အန္တရေန၊ ကြည့်၍။ န (ဟောသိ)။ တော့။ ဒေဝေ (သောဝေ)။ ဤလောက နောက်လောက၌မဖြစ်ခြင်းသည်ပင်။ ဒုက္ခဿ၊ ကိလေသာဒုက္ခ၏။ ဝါ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဟောတော်မူပြီ။ တွေကေန၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော တရားတော်ဖြင့်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစ္စာကာသိ၊ မျက်မှောက်ပြုပြီ။

ယတော ခေါ် တေ ဗာဟိယ တတော တေန။ ။ယတောတိ ယဒါယသ္မာဝါ တေတိ တဝ၊ တတောတိ တဒါ၊ တသ္မာဝါ၊ တေနာတိ တေန ဒိဋ္ဌာဒိနာ, ဒိဋ္ဌာဒိ ပဋိဗဒ္ဓေနဝါ ရာဂါဒိနာ၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ပေ။ရတ္ထောဝါ ဒုဋ္ဌော ဝါ မူဋ္ဌော ဝါ နဘဝိဿသိ ပဟိနရာဂါဒိကတ္တာ၊ တေန ဝါ ဒိဋ္ဌာဒိနာ သဟ ပဋိဗဒ္ဓေါ န ဘဝိဿသိ။

တတော တံ ဗာဟိယ န တတ္ထ။ ။ယဒါဝါယသ္မာဝါ, တံ, တေန ရာဂေနဝါ ရတ္ထောဒေါသေနဝါ ဒုဋ္ဌော မောဟေနဝါ မူဋ္ဌော န ဘဝိဿသိ, တဒါ, တသ္မာဝါ တံ, တတ္ထ ဒိဋ္ဌာဒိကေန န ဘဝိဿသိ, တသ္မိ ဒိဋ္ဌောဝါ သုတမုတဝိညာတေ ဝါ “တေ-မမံ သောဟမ သ္မိ, သော မေ အတ္တာ” တိ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဟိ အလ္လိနော ပတိဋ္ဌိတော န ဘဝိဿသိ။

တတော တံ ဗာဟိယ နေဝိ။ပေ။ဥဘယမန္တရေန။ ။ယဒါ တံ ဗာဟိယ တေန ရာဂါဒိနာ တတ္ထ ဒိဋ္ဌာဒိသု ပဋိဗဒ္ဓေါ န ဘဝိဿသိ, တဒါ တံ နေဝ ဣလောကေန, န ရလောကေန, န ဥဘယတ္ထပိ ဟောသိ, အန္တရေနာတိ ဝစနံ ပံန ဝိကပ္ပန္တရဒိပနံ။—ဥဒါန အဋ္ဌကထာ, ဗာဟိယသုတ်။

ပါဠိဘေဒ်၏ မြန်မာပြန်။ ။ ဗာဟိယ... စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်သောအခါ မြင်ကာမတ္တ မြင်ရုံမျှသာဖြစ်၏။ နိစ္စ အစရှိသည်ကို မမြင်သကဲ့သို့ ဤအတူ ထိုစက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်သော သမ္ပုဋ္ဌိစွန်းစသော ဝိညာဉ်တို့သည်လည်း ထိုရူပါရုံ၌ မြင်ကာမတ္တ မြင်ရုံသာ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် “မြင်အပ်သော ရူပါရုံ၌ မြင်ကာမတ္တ မြင်ရုံမျှသာ ဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမည်။

“သောစာဝိညာဉ်ဖြင့် ကြားအပ်သော သဒ္ဓါရုံ၌ ကြားကာမတ္တ ကြားရုံမျှသာ ဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်ရမည်။ “ဃာန ဇိဝါ ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် ရောက်၍သိအပ်သော ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌လည်း ရောက်၍ သိကာမတ္တ သိရုံမျှသာ ဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမည်။ “မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းဘူသော မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး တပါးပါး၌လည်း သိကာမတ္တ သိရုံမျှသာ ဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမည်။

ဗာဟိယ... အကြင်အခါ၌ (အကြင်အကြောင်းကြောင့်) အသင့်မှာ မြင်အပ်သော ရူပါရုံ၌ မြင်ကာမတ္တ ကြားအပ်သော သဒ္ဓါရုံ၌ ကြားကာမတ္တ ရောက်၍သိအပ်သောဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ ရောက်၍ သိကာမတ္တ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းဖြင့် သိအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး တပါးပါး၌ သိကာမတ္တ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ထိုအခါ (ထိုသို့မြင်ကာမတ္တကြားကာမတ္တရောက်၍ သိကာမတ္တ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းဖြင့် သိကာမတ္တ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်) ဗာဟိယ... သင်သည် ထို ဒိဋ္ဌအစရှိသည်နှင့်တကွ (တနည်း) ထို ဒိဋ္ဌအစရှိသည်နှင့်စပ်သော ရာဂအစရှိသည်နှင့် တကွ ဖြစ်တော့မည် မဟုတ်။

ဗာဟိယ... အကြင်အခါ၌ (အကြင်အကြောင်းကြောင့်) သင်သည် ထိုဒိဋ္ဌအစရှိသည်နှင့်တကွ (တနည်း-ဒိဋ္ဌ အစရှိသည်နှင့်စပ်သော ရာဂ အစရှိသည်နှင့်တကွ) ဖြစ်တော့မည် မဟုတ်။ ထိုအခါ၌ (ထိုသို့ ဒိဋ္ဌအစရှိသည်နှင့်စပ်သော ရာဂအစရှိသည်နှင့် တကွ ဖြစ်တော့မည် မဟုတ်ခြင်းကြောင့်) ဗာဟိယ...သင်သည် ထို ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ ဝိညာတအာရုံ၌ “ဤဟာသည် ငါ၏စွဲရာ၊ ဤဟာသည် ငါဖြစ်၏၊ ဤဟာသည် ငါ၏အတ္တ”ဟု တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ကပ်ငြိစွဲမြဲ တည်နေသူ ဖြစ်တော့မည်မဟုတ်။

ဗာဟိယ...အကြင်အခါ၌ (အကြင်အကြောင်းကြောင့်) သင်သည် ထိုဒိဋ္ဌအစရှိသော အာရုံဝယ် တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ငြိကပ်စွဲမြဲ တည်နေသူ မဟုတ်။ ဗာဟိယ...ထိုသို့ မဟုတ်ခြင်းကြောင့် သင်သည် ဤဘဝ၌လည်း မဖြစ်တော့၊ နောက်ဘဝ၌လည်း မဖြစ်တော့၊ နှစ်ပါးစုံသော ဘဝ၌ ပြန်၍လည်း မဖြစ်တော့၊ ဤသို့ ဘဝနှစ်ရပ်၌ မဖြစ်ခြင်းသည်ပင် ကိလေသဒုက္ခဝဋ်ဒုက္ခ၏ အဆုံးအပိုင်းအခြား ဖြစ်သတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် အထဝါတက်သော ဒုတိယနည်း အလိုအားဖြင့် “ဒိဋ္ဌေ မြင်အပ်သော ရူပါရုံ၌၊ ဒိဋ္ဌမတ္တံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် သိမြင်ခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဇောစိတ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သိကိစ္စတမျှ ထိုက်၏” ဟုပေးပါ။ သုတ မုတ ဝိညာတ စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။

အမှာ။ ။ ဤဗာဟိယသတ္တန်နှင့် ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို တွဲ၍ အခိပ္ပါယ်ပြောမှ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် နားလည်စရာရှိသည်။ ထိုဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို စောင့်နိုင်လျှင် “ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တ” ဖြစ်တော့၏။

ခါဏုအာဒိပရိဟရဏတ္ထံ သစ်ငုတ် အစရှိသည်ကို ရှောင်လွဲခြင်းအကျိုးငှါ။
 ဝါ၊ တနည်း။ ပတိဋ္ဌိတပဒပရိဟရဏတ္ထံ၊ ရပ်တည်သောရှေ့ခြေကို ရှောင်ခြင်း
 အကျိုးငှါ။ ပသောန၊ ဘေးဖြင့်။ ဟရဏံ၊ ရှောင်လွဲခြင်းသည်။ ဝိတိဟရဏံ၊
 မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ယာင၊ အကြင်မျှလောက်။
 ပတိဋ္ဌိတပဒေါ၊ တည်သောခြေသည်။ (ဒတ္ထိ၊ ဧ။) တာဝ၊ ထိုတည်သောခြေ
 တိုင်အောင်။ အာဟရဏံ၊ နောက်ခြေကိုဆောင်ခြင်းသည်။ အတိဟရဏံ၊ မည်၏။
 တတော၊ ထိုရပ်တည်သောခြေမှ။ ငရံ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ လွန်၍။ ဟရဏံ၊ ဆောင်
 ခြင်းသည်။ ဝိတိဟရဏံ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတေသံ၊ ဤ
 အတိဟရဏံ၊ ဝိတိဟရဏံတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။ အဝိစိန္တိ၊ ကား။ နိရန္တရံ၊
 အကြားမရှိအောင်။

ပဌမဇဝနောပိ။ ပေ၊ န ဟောတိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ပဉ္စဝိညာဏ-
 ဝိထိယံ၊ ပဉ္စဝိညာဏဝိထိ၌။ ဣတ္ထိ၊ မိန်းမတည်း။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားတည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဇေနာဒိနံ၊ တပ်မက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။
 သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဏဝိထိ၌။
 အာဝဇ္ဇနဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်း ဝုဋ္ဌာတို့၏။ အယောနိသော၊ မသင့်သော
 အကြောင်းအားဖြင့်။ အာဝဇ္ဇနဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဝသေန၊ ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း
 တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဣဋ္ဌ၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သော။ ဣတ္ထိရူပါဒိမ္ပိ၊ မိန်းမ၏ရူပါရုံ အစရှိသည်
 ၌။ လောဘော၊ လောဘသာမန်သည်၎င်း။ အနိဋ္ဌေ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်သော။ (ဣတ္ထိ
 ရူပါဒိမ္ပိ၊ ၌။) ပဋိ၊ သဘာဝ၊ ဒေါသ သာမန်သည်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပန၊ ကား။
 မနောဒ္ဓု၊ မနောဒ္ဓုရိ၌။ ဣတ္ထိ၊ တည်း။ ပုရိသော၊ တည်း။ ဣဘံ၊ သို့။ ရဇ္ဇနာဒိ၊
 တပ်မက်ခြင်း အစရှိသည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုတပ်မက်ခြင်း အစရှိ
 သည်၏။ ပဉ္စဒ္ဓါရဇနံ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရဇာသည်။ မူလံ၊ မူလတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။
 ယထာဝုတ္တာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဘဂင်္ဂါဒိ၊
 ဘဝင် အစရှိသောစိတ်သည်။ (မူလံ၊ တည်း။) [ဘဂင်္ဂါဝဇ္ဇနဉ္စေ၊ အစရှိသော
 အဋ္ဌကထာစကားကို ရည်ရွယ်သည်။]

ဝေ၊ ဤသို့။ မနောဒ္ဓါရဇဝနဿ၊ မနောဒ္ဓါရဇာ၏။ မူလဝသေန၊ မူလ၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ မူလ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ မူလသရိညာ၊ မူလဖြစ်သောဇောကို ပိုင်းခြား၍
 သိခြင်းကို။ ဝါ၊ မူလဖြစ်သောဘဝင် အစရှိသည်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကို။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ကား။ အာဂန္တုကတာဝကာလိက-
 တာ၊ အာဂန္တုက၏အဖြစ်၊ တာဝကာလိက၏ အဖြစ်ကို။ ပဉ္စဒ္ဓါရဇဝနဿေ၊
 ပဉ္စဒ္ဓါရဇာ၏ပင်။ အပုဗ္ဗတိတ္ထရတာဝသေန (အပုဗ္ဗတာ ဣတ္ထရတာဝသေန)၊
 ရှေ့မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၊ အနိက် အတန် အဖြစ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဝုတ္တာ။) [ပဉ္စဒ္ဓါရ
 ဇော၌ ပဌမဇောသည်ပင် ရှေ့မဟုတ်သော အပုဗ္ဗတည်း။ ဒုတိယဇော စသည်

ဥှိလည်း နည်းတူ။ မှန်၏။ -ဒုတိယဇောကို “သင့်ရှေ့က ပဌမဇောသည် သင် မဟုတ်ဘူးလား” ဟု မေးလျှင် “ကျုပ်မဟုတ်ပါ” ဟု ပြောလိမ့်မည်။ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် တဏှာမျှသာ တည်သောကြောင့် ဣတ္ထရချည်းတည်း။ မဏိသပေါ့။ မဏိ သပ္ပဟူသည်။ သီဟဋ္ဌဒီပေ။ သီဟိဋ္ဌကျွန်း၌။ ဝိဇ္ဇမာနာ။ ထင်ရှားရှိသော။ ကော၊ တမျိုးသော။ သပ္ပဇာတိ။ မြေမျိုးတည်း။ ဣတိ။ သို့။ ဝဒန္တိ။ ဆိုကြကုန်၏။ စလ-နန္တိ။ ကား။ ကမ္ပနံ။ တုန့်လှုပ်ခြင်းတည်း။

အတိဟရတိဘိ၊ ကား။ ယာဝမုခါ၊ ခံတွင်းဝတိုင်အောင်။ အာဟရတိ၊ ရှေးရှု ဆောင်၏။ ဝိတိဟရတိတိ၊ ကား။ တတော၊ ထိုခံတွင်းမှ။ ယာဝ၊ အကြင်မျှ လောက်။ ကုစ္စိ၊ ဝမ်းသည်။ (အတ္တိ)။ တာဝ၊ ထိုဝမ်းတိုင်အောင်။ ဟရတိ၊ ဆောင်၏။ ဝ၊ တနည်း။ ကုစ္စိဂတံ၊ ဝမ်း၌တည်သော အာဟာရကို။ ပဿ-တော၊ ဘေးမှ။ ဟရတိ၊ အစာသစ်အိမ်သို့ဆောင်၏။ အလ္လတ္တန္တအနုပါလေတိတိ၊ ကား။ ဝိယုအာဒီဟိ၊ လေ အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ အတိဝိသောသနံ၊ အလွန် ခြောက်သွေ့ခြင်းသည်။ ယသာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် စေ့ရှောက် လေသော်။ န ဟောတိ။ ထာဝ၊ ထိုအဖြ်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်ပါလေတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ အာဘုဇတိတိ၊ ကား။ ပရိယေသန။ ပေ။ ဇိဏ္ဏာဇိဏ္ဏတာဒိ၊ ရှာမှီးခြင်း၊ စားမျိုးခြင်း၊ အစာကြေသည်၏အဖြစ် မကြေသည် ၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို။ အဝဒဇ္ဇတံ၊ ၏။ ဝိဇာနာတိ၊ သံ၏။ ဣတိ အတ္တော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)(ကသွာ၊ ကြောင့်။ အာဘုဇတိတိပဒဿ၏။ ဝိဇာနာတိတိ အတ္တော၊ ကို။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ တံတံဝိဇာနနနိပ္ပိဒ-ကောယေဝ၊ ထိုသို့သိခြင်းကို ပြီးစေတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပယောဂေါ၊ ပယောဂကို။ သမ္မာပယောဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ(တသွာ)၊ ကြောင့်။ (အာဘုဇတိတိပဒဿ၏။ ဝိဇာနာတိတိ အတ္တော၊ ဝိညာယတိ၊ ၏။) အထဝါ၊ ထိုပြင် တနည်းကား။ သမ္မာပဋိပတ္တိံ၊ ကောင်းသော အကျင့်ကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ကိုယ်တွင်း၌။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ဘုဇန-ကော၊ စားတတ်သော။ အတ္တာနာမ၊ အတ္တမည်သည်။ နတ္ထိံ၊ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ အာဘုဇနံ၊ မည်၏။ [စာအုပ်တို့၌ “အာဘုဇနံ” ကို ကြည့်၍ ဘုဇနကော-ဟု ပြင်ထားဟန် တူသည်။ “အဗ္ဘန္တရေ အတ္တာနာမ ကောစိ ဘုဇနကော နတ္ထိံ” ဟု အဋ္ဌကထာရှိသေးကြောင့်၎င်း၊ အသိတ အခန်း ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ “ဘုဇနကော” ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ၊ ရှေးနိဿယ ဥှိလည်း “ဘုဇနကော” ဟုပင် ရှိ၏။]

အဋ္ဌာနေတိ၊ ကား။ မနုဿာ မနုဿ ပရိဂ္ဂဟိတေ၊ လူ့ လူမဟုတ်သောနတ်၊ တိသူးတို့သည် သိမ်းပိုက်အပ်သော။ အယုတ္တေ၊ မသင့်သော။ ဌာနေ၊ အရပ် ဖြစ်သော။ ခေတ္တ ဒေဝါယတနာဒိကေ၊ လယ်ယာ၊ နတ်တို့၏ တည်ရာ နတ်စင်

နတ်နန်း နတ်ကွန်း အစရှိသည်၌။ (ဥစ္စာရပဿာဝံကရောန္တဿ စသည်၌ စပ်။) တုမ္မတောတိ၊ ကား။ ဝေဠုနာဠိ။ပေ။ ဘာဇနတော၊ ဝါးကျည်တောက် အစရှိသော ရေ၏တည်ရာ ရေပူးမှ။ တန္တိ၊ ကား။ ဆဋ္ဌိတံ၊ စွန့်အပ်ပြီးသော။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ (အတ္တဒနာ န ဟေ . တိ စသည်၌စပ်။) ဂတေတိ ဂမနေတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဘိက္ကမ ပဋိက္ကမဂ္ဂဟဏေန၊ အဘိက္ကမ ပဋိက္ကမသဒ္ဓါ ဖြင့်။ ဂမနေပိ၊ သွားခြင်း၌လည်း။ ပုရတော၊ ရှေ့သို့၎င်း။ ပစ္ဆိမတော၊ နောက်သို့၎င်း။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ကို။ အတိဟရဏံ လွန်၍ဆောင်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤဂတေ ဌိတေ အစရှိသော ပါဠိအရာ၌။ ဂမနမေဝ၊ သွားခြင်းသက်သက်ကိုသာ။ (ရှေ့တိုး နောက်ဆုတ်မပါ၊ သွားခြင်း သက်သက်ကိုသာ။) ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝက္ခမာနော၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော အနက်သည်။ ဧတေသံ၊ ဤ အဘိက္ကမ ပဋိက္ကမ ဂတ သဒ္ဓါ တို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ [ငက္ခမာနောတိ အဘိက္ကန္တေ ငဋိက္ကန္တေတိ ။ ဝေ။ အဒ္ဓါဂမနဝသေန ဣထံတော။ ဂတေ ဌိတေ နိသံန္ဓေတိ တွေ ဝိဟာရေ စုတ္တိကပါဒ္ဒဒ္ဓါရဏုရိယာပထဝသေန ကထိတောတိ ဝက္ခမာနော။-န။]

တ္ထေကေနာတိ၊ ကား။ ကဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အဝိသဇ္ဇေတွာ၊ မစွန့်မူ၍။ စတုန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထာနံ၊ ဣရိယာပုထ်တို့၏။ ပငတ္တနဝစန မတ္ထေန၊ ဖြစ်ပုံကို ဆိုကြောင်း စကားမျှဖြင့်။ ဂေါစရသမ္ပဇညံ၊ သည်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ဣတိ အတ္ထော။ ခေ ပန သုတ္တော။ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ စကံမနဋ္ဌာနနံသဇ္ဇ-သု ဝေ၊ ကြံသွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း တို့၌သာ။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သောတရားတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏန္တဿ၊ အနိစ္စအစရှိသည်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်အတွက်။ သုတ္တော၊ အိပ်ပျော်ခြင်း၌။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့သည်။ အပါကဋ္ဌာ၊ မထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိအတ္ထော။

ကာယာဒိကိရိယာမယတ္တာ၊ ကိုယ်အစရှိသော အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာဝဇ္ဇနကိရိယာသမုဋ္ဌိတတ္တာစ၊ အာဝဇ္ဇနကိရိယာကြောင့် ဖြစ်ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ [အာဝဇ္ဇန်းနောက် ဇောစောသည်။

ကာယာဒိကိရိယာမယတ္တာ ။ ။ ဤဘိဝံကို “ဇဝနံ ကိရိယာမယပတ္တံ နာမ” ၌စပ်။ ကာယာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ဝစံကိုယူ။ “ကိုယ်အစရှိသော အမှုအရာ အတိပြီးသောကြောင့် မနောဒါရဇောသည် ကိရိယာမယပတ္တံ မည်၏” ဟုတိုက်ရိုက်အနက်ဖြစ်၏။ ထိုအနက်အတိုင်း စဉ်းစားလျှင် ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာသည် “ဇော” မဟုတ်။ “ဇော-ကြောင့်ဖြစ်သော အမှုအရာသာ ဖြစ်၏” ဟု သိရ၏။ ထို့ကြောင့် “အကျိုးဖြစ်သော ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာ၏ ကာယာဒိကိရိယာမယ အမည်ကို အကြောင်းဖြစ်သော ဇော၌ တင်စား၍ အကြောင်း ဇောကိုလည်း ဖလူပစာရအားဖြင့် ကာယာဒိကိရိယာမယ” ဟု ဆိုရ သည်။

ဆဒ္ဓါရိကစိတ်လည်းဖြစ်သည်။] ဇဝနံ၊ ဇောသည်။ (ကိရိယာမယပဝတ္တံ နာမ၊ ကိရိယာမယပဝတ္တမည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ ဇောနှင့်တကွ အလုံ စုံလည်း ဖြစ်သော။ ဆဒ္ဓါရပုဝတ္တံ၊ ခြောက်ဒွါရ၌ဖြစ်သော ဝိထိစိတ် ဟူသမျှသည်။ ကိရိယာမယပဝတ္တံ နာမ၊ ။ ဒုတိယဇ္ဈာန်၊ ကိ။ ဝစိသင်္ခါရါရဟာ၊ ဝစိ သင်္ခါရမှကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ စကားလုံးကိုပြုစီမံတတ်သော ဝိတက်ဝိစာရမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ တုက္ခိဘာဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၅၅၆။ ဥပါသနဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဣဿာသာနံ၊ လေးသမားတို့၏။ ဥပါသနဿ၊ မြားပစ်လေ့ကျင့်ခြင်း၏။ သိက္ခာယောဂကရကဿ၊ အတတ်ကို အားထုတ် မှုကို ပြုခြင်း၏။ (ဌာနံ၊ တည်ရာသည်။ ဟောတိ) ဝိသ၊ ကဲ့သို့။ ကမ္မဋ္ဌာနု ဥပါသနဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို လေ့ကျင့်ခြင်း၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ အထော။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါသနဋ္ဌာနန္တိပဒဿ၊ ။ ဣဿာသာနံ၊ ပေ။ ဌာနန္တိ အထော၊ ဟူသောအနက်ကို။ ငဏ္ဍိတော၊ ဖွင့်အပ် ဖွင့်နိုင်သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တမေဝအတ္ထံ၊ ထိုအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပင်။ ဒဿေတံ၊ ငါ။ ယောဂပထန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကားရာ) အ၊ ဟ၊ ဆိုပြီ။ ဣတိ (တသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (ဥပါသနဋ္ဌာနန္တိ ပဒဿ၊ ဣဿာသာနံ၊ ပေ။ ဌာနန္တိ အထော၊ ဟူသောအနက်ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝဏ္ဍိတော၊ ။) သိသံဓောဝတိတိ၊ ကား။ ဣစ္စာဒါသဗျ၊ အလိုဆိုးတည်ဟူသော ကျွန်အဖြစ်မှ။ ဘုဇိဿတံ၊ တော်လှန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဉပယတိ၊ သိစေ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ မိစ္ဆာပဋိပန္နေ- ဟိ၊ မှားမှားယွင်းယွင်းကျင့်သော တောကျောင်းဘုန်းကြီးတို့သည်။ ပက္ခိတ္တံ၊ ထည့်အပ်သော။ အယသရဇံ၊ အကျော်အစော မရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော မြူကို။ ဓောဝတိ၊ ဆေးလျော်၏။ [ဦးခေါင်းကို ဆေးခြင်းဟူသည် ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်သောအခါ ခေါင်းကိုဆေးခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဣစ္စာဒါသဗျ၊ ပေ။ ဉပယတိ” ဟု ပဌမဖွင့်သည်။ ဒုတိယနည်း၌ကား တောကျောင်းနေ၍ မတော် မလျော် ကျင့်သူတို့ ထည့်အပ်သောမြူကို ဆေးလျော်ခြင်းကို “သိသံ ဓောဝတိ” ဟု ဆိုလိုသည်။]

ကိရိယာသပုဋ္ဌိတတ္တာ စ။ [“အာဝဇ္ဇနကိရိယ သပုဋ္ဌိတတ္တာ” ဟု ဆိုလိုလျက်အာဝဇ္ဇန ပုဒ်ကို ချိုးထားသည်။] ဤ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း “ဇဝနံ ကိရိယာမယပဝတ္တံနာမ” ၌ပင် စပ်၊ ဇောသည် မနောဒါရာဝဇ္ဇနံ ဟူသော ကိရိယာစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ရကား အကြောင်းဖြစ် သော အာဝဇ္ဇနကိရိယာ၏ အမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော ဇော၌ တင်စား၍ အကျိုးဇော ကိုလည်း။ “အာဝဇ္ဇနကိရိယာမယ” ဟုဆိုရသည်။—အနု။

ပဝတ္တံ ။ ပဌမနည်း၌ “ပဝတ္တံ” အရ မနောဒါရိကဇောကို ယူရ၏။ ထို့ကြောင့် ပဝတ္တံ အတွက် “ဇဝနံ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဒုတိယနည်း၌ကား ၆ ဒွါရလုံး၌ဖြစ်သော ဝိထိစိတ်အငြေကို ယူရ၏။ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗမ္ပိဝတ္တံ” ဟု ဖွင့်သည်။

၅၂၉။ ဝိနယ ပရိယာယေန၊ ဝိနည်း ဒေသနာတော်နည်းဖြင့်။ အဒိန္နာ-
 ဒါန ပါရာဇိကော၊ အဒိန္နာဒါနပါရာဇိကဉ္စ။ အာဂတံ၊ ပြီ။ သုတ္တန္တပရိယာယေန၊
 သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်းဖြင့်။ အာရညိံ၊ တော၌ နေခြင်းအလေ့ရှိသော။
 ဘိက္ခု၊ ရဟန်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အာရညိကသိက္ခာပဒေ၊ အာရညိကသိက္ခာ
 ပုဒ်၌။ ပဉ္စဇနသတိကံ ပစ္စိမန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း၊
 (ကသွာ၊ ကြောင့်။ သုတ္တန္တပရိယာယေန ။ပေ။ သန္ဓာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ သော၊ ထို တောကျောင်းဘုန်းကြီးကို။
 ဝိနယာရိယာယိကော၊ ဝိနည်း ဒေသနာတော်နည်း၌ လာသော။ အရညေ၊
 တော၌။ ဝသနတော၊ နေခြင်းကြောင့်။ အာရညကော ပန္နသေနာသနော-
 တိ၊ ဟူ၍။ သုတ္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 (သုတ္တန္တ ပရိယာယေန ။ပေ။ သန္ဓာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။)

၅၃၀။ ယံ၊ အကြင်အရပ်ကို။ နိတမ္မန္တိပိ၊ နိတမ္မ ဟူ၍၎င်း။ နိကုဉ္ဇန္တိပိ၊
 နိကုဉ္ဇ ဟူ၍၎င်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ တံ၊ ထို အရပ်သည်။ ကန္ဓရံ၊ ကန္ဓရ
 မည်၏။ ဣတိ၊ ဤပါ၍ဖြင့်။ အပဗ္ဗတပဒေသေ၊ တောင်မဟုတ်သောအရပ်၌။
 ဝိဂုဂ္ဂနဒီ နိဝတ္တနပဒေသံပိ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သွားလာအပ်သောအရပ်၊ မြစ်ရေ၏
 ဆုတ်နှစ်ရာ အရပ်ကိုလည်း။ ကန္ဓရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။

၅၃၁။ ဘာဇေတွာ ဒဿိတန္တိ ဇေတန၊ ဤ ပါ၍ဖြင့်။ ဘာဇေတဗ္ဗတံ၊
 အကျယ် ဝေဘန်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အန္တေ၊ အဆုံ ၌။ (အဆုံးကျမှ။)
 နိဇ္ဇေသဿ၊ အကျယ်ညွှန်ပြ ဝေဘန်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို၎င်း။
 (သင်္ဂဟကာဓေ) ဒသေတိ၊ ၎င်း။

၅၃၂။ ရဟဿ ကိရိယာ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သော အမှုအရာသည်။
 ရဟဿ၊ ရဟဿ မည်၏။ တံ၊ ထို ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သော အမှုအရာ
 ကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ တဿ၊ ထို ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌ ဖြစ်သော အမှု
 အရာအား။ ယောဂ္ဂံ၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂဟဿေယျကံ၊

ဘာဇေတွာ ဒဿိတံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ 'ယသွာ ဝါ ရုက္ခမူလဒီသု ဣဒေမဝေကံ ဘာ-
 ဇေတွာ ဒဿိတံ' ဟု ရှိ၏။ ထို ဝါကျတဝါကျလုံးကိုပင် ချူး၍ အဆုံးမျက်သော "ဘာဇေတွာ
 ဒဿိတံ" ဟု ပြသည်။ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံစသော သေနာသနတို့ကို ပါဠိတော်၌ ပြထား၏။
 ထိုကျောင်းတို့တွင် ရုက္ခမူလစသော ကျောင်းတို့ကို "ရုက္ခမူလယေဝ ရုက္ခမူလံ" စသည်ဖြင့်
 အကျဉ်းချသာဖွင့်၏။ ဝနပတ္တ တပုဒ်ထည်းကိုသာ "ဝနပတ္တန္တိ ခုရနမေတံ သေနာသနာနံ
 အခိာစနံ" စသည်ဖြင့် အကျယ်ဝေဘန်တော်မူ၏။ ထိုသို့ အကျယ်ဝေဘန်ရာ၌လည်း မာတိ
 ကာ အဂင်အဘိုးမဟုတ်ဘဲ နောက်ဆုံးကျမှဝေဘန်တော်မူ၏။ "ယသွာဝါ၊ ပေ။ ဘာဇေတွာ
 ဒဿိတံ" ဟူသောဤဝါကျ၌ "ဘာဇေတွာ" ဟူသောပါ၍ဖြင့် အကျယ် ဝေဘန်ထိုက်ကြောင်း
 ကိုလည်း ပြ၏။ "ဣဒေမဝေကံ" ဟူသော ပါ၍ဖြင့် အဆုံးကျမှ ဝေဘန်ထိုက်ကြောင်းကို
 လည်း ပြသည်။

ရာဟဿေယျက မည်၏။ ဟိ၊ မုနံ။ တနည်း၊ (ကသွာ၊ ကြောင့်။ ရာဟဿေယျကန္တိ ပဒဿ၊ ပုဒ်၏။ ရဟဿ ကိရိယာ ။ပေ။ ယောဂ္ဂန္တိ အတ္ထော၊ ဟူသော ဤ အနက်ကို။ ဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်အပ် ဖွင့်နိုင်သနည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ တဒ္ဓိဘာ၊ တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့သည်။ ဝိစိတ္တာ၊ ဆန်းကြယ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ရာဟဿေယျကန္တိ ပဒဿ၊ ပုဒ်၏။ ရဟဿ ကိရိယာ ။ပေ။ ယောဂ္ဂန္တိ အတ္ထော၊ ဟူသော အနက်ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝဏ္ဏိတော၊ ၎င်း။) ဝါ၊ တနည်း။ ရဟသိ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌။ သာဓု၊ ကောင်းသော အမှုတည်း။ ရဟဿ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌ ကောင်းသောအမှု။ တဿ၊ ထို ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌ ကောင်းသော အမှုအား။ ယောဂ္ဂံ၊ လျှောက်ပတ်သော အရပ်တည်း။ ရာဟဿေယျကံ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌ ကောင်းသောအမှုအား လျှောက်ပတ်သော အရပ်။

၅၂၆။ ပဏိဟိတောတိ၊ ကား။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ဌပိတော၊ ထား အပ်ပြီ။ [ပ ပုဗ္ဗ နိပုဗ္ဗ+ဓာဓာတ်, တ ပစ္စည်း၊ ဓာဓာတ်ကို “ဌပိတော” ဟု ဖွင့်သည်။]

၅၂၇။ ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနန္တိ၊ ကား။ ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနသဘာဝံ၊ ကာယ အစရှိသည်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍ သမ္မောသမှ ထွက်မြောက်ခြင်း သဘောရှိသည်ကို။ (ကတွာ၌ စပ်။) ကာယာဒီသု၊ ကာယ အစရှိသော အာရုံ တို့၌၊ [အာဒိဖြင့် ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ မေဗ္ဗတို့ကို ယူပါ။] သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ပဝတ္ထိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ နိယျာနသဘာဝယုတ္တံ၊ သမ္မောသမှ ထွက်မြောက်ခြင်း သဘောနှင့် ယှဉ်သည်ကို။ (ကတွာ ၌ စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း ကား။ (သတိကို အရကောက်ရသောနည်းမှ တနည်းကား။) ကာယာဒိ ပရိဂ္ဂဟဏံ၊ ကာယ အစရှိသည်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပရိဂ္ဂဟော၊ ပရိဂ္ဂဟ မည်၏။ [ရှေးနည်း၌ သတိကို အရကောက်ရ၏။ ဤနောက်

ရာဟဿေယျကံ။ ။ရဟော၊ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌။ နိပုတ္တံ၊ ဖြစ်သော အမှုအရာတည်း။ ရဟဿံရာ၊ (ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ လူမမြင်အောင် ပြုအပ်သော တိုက်ခိုက်လုယူမှု သတ်ဖြတ်မှု မေထုန်မှု စသော အမှုအရာတည်း။) နိပုတ္တအနက်၌ သ ပစ္စည်းသက်၊ ဒေဘော်လာ၊ ရဟဿ+အရဟတိတိ ရာဟဿေယျကံ၊ အရဟတိ အနက်၌ ဧကယုပစ္စည်းသက်၊ သုတ္တံ၌ က ပစ္စည်းသက်၊ တဒ္ဓိတ်တို့သည် အလွန်ဆန်းကြယ်ခြင်းကြောင့် အမျိုးမျိုးကို ဖွင့်ပြနိုင် သည်။ နောက်၌ကား ပုဒ်ပြီးယုံလှယ်ပြီ။

ပရိဂ္ဂဟိတံ။ ။ “ပရိဂ္ဂဟိတံ” အရ “ကာယာဒီသု သုဋ္ဌ၊ ပဝတ္ထိယာ”သည် ပရိဂ္ဂဟိတ၏ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်တည်း။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၌ ဣတ ပစ္စည်း ဟု ကြံ၍ “ပရိဂ္ဂဟော ဇာတော တေဿာတိ ပရိဂ္ဂဟိတံ” ဟု အနဋီကာ ဝိဂ္ဂဟိပြု၏။ သတိကို အရကောက်ပါ။ “ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ၊ ကာယ-အစရှိသည်တို့၌ သက်ဝင်၍ တည်ခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍ သမ္မောသမှ ထွက်မြောက်ခြင်း သဘောရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ အနက်ပေးပါ။

နည်း၌ကား ဉာဏ်ကို အရကောက်ရသည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံသို့ ကပ်၍တည်တတ်
သော သတိကို။ တံ သမ္ပယုတ္တတာယ၊ ထိုဉာဏ်နှင့် သမ္ပယုတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ကာယ အစရှိသည်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သောဉာဏ် ရှိသည်ကို။
နိယျာနဘူတံ၊ သမ္မောသမ္ပ ထွက်မြောက်ဘတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်ကို။ ကတော၊
ပြု၍။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

၅၄၂-၅၄၃။ ဝိကာရပုတ္တိယာတိ၊ ဝိကာရပုတ္တိယာ ဟူသော ပုဒ်၏။
စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဝိကာရပုပ္ဖတ္တိဘာဝေန၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းရှိ
သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ပဒုဿတိံ ၌ စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ သဗ္ဗသင်္ဂ-
ဟိကဝသေနာတိ၊ ကား။ သတ္တသင်္ခါရဂတ။ ပေ။ ဝသေန၊ သတ္တဝါတို့၌ တည်၊
သင်္ခါရတို့၌တည်သော အလုံးစုံသော ကောဓကို သိမ်းယူနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
(နိဒ္ဒိဋ္ဌော ၌ စပ်။) စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗသင်္ဂဟဏံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါသင်္ခါရ၌
ဖြစ်သော ကောဓကို သိမ်းယူခြင်းကို။ သမုစ္ဆေဒပုဟာနဿပိ၊ သမုစ္ဆေဒပဟာန်
၏လည်း။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ [အနာဂါမိမဂ်ရ၍ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် ပယ်မှ
သင်္ခါရ၌ဖြစ်သော ကောဓကိုလည်း ပယ်နိုင်စရာ ရှိသည်။]

၅၄၆။ ဣဒံ သန္ဓာယာတိ၊ ကား။ ဒွေ ဓမ္မာတိ၊ ဟူသော စကားကို။
သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧက စနေန၊ ဧကဝုတ်ဖြင့်။ ထိနမိဒ္ဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသိတွာပိ၊
အကျဉ်းပြုပြီ ၍လည်း။ နိဒ္ဒေသ၊ ၌။ သန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနဘေဒေါ၊ ဝုတ်၏
ကွဲပြားခြင်းကို။ (ကတော၊ ပြီ။) ဗဟုဝနေ၊ ဗဟုဝုတ်ကို။ ကတံ၊ ပြီ။ ဣတိ
အတ္ထော၊ နက်။ နိရောဓသန္တတာယာတိ၊ ဟူသော စကားသည်။ အင်္ဂ-
သန္တကာယ၊ အင်္ဂါ၏ ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (အင်္ဂါ မပါသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သဘာဝသန္တတာယ ဝါ၊ သဘော၏ ငြိမ်သက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သန္တတာနိဝါရဏတ္ထံ၊ ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်
ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ [အင်္ဂါ မပါသောကြောင့် ငြိမ်သက်သည်လည်း မဟုတ်၊
သဘောအားဖြင့် ငြိမ်သက်သည်လည်း မဟုတ်၊ ချုပ်သည့်အတွက် ငြိမ်သက်
သည် ဟူလို။]

၅၅၀။ ထိနမိဒ္ဓဝိကာရဝိရဟာ၊ ထိနမိဒ္ဓ ဟူသော ဖောက်ပြန်ခြင်းမှ ကင်း
ခြင်းကြောင့်။ တပုဋ္ဌိပက္ခသညာ၊ ထို ထိနမိဒ္ဓ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောသညာ
သည်။ အာလောကသညာနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဝေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။
အယံ။ ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ပါဠိတော်၌ သညာနှင့်
အာလောကကို အရဘူပြသောကြောင့် အာလောကသညာ၊ ပွင့်လင်းသော
သညာဟု၎င်း။ အာလောကသည်၊ ပွင့်လင်းသော သညာရှိသည်ဟု၎င်း ပေးရ
ပေလိမ့်မည်။ ရွှေနား၌ အဋ္ဌကထာဝယ် “အာလောကသညီ”ပုဒ် အပွင့်၌ကား

အာလောကသညာနနသမတ္ထာယ ။ပေ။ သညာယံ-ဟု ရှိသောကြောင့် “အာ-
လောကသညာ၊ အရောင်အလင်း၌ ဖြစ်သော သညာရှိသည်”ဟု ပေနိုင်ပါ၏။

၅၂၃။ ဝန္တတ္တာ မုတ္တတ္တာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို၎င်း။ အာ-
လောကာ ဟောတိတိ အာဒိနိ စ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို၎င်း။ စတ္တတ္တာတိ-
အာဒိနိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ငါ၊ တနည်း။ အာဒိ-
သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ (စတ္တတ္တာတိ အာဒိနိ-၌ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။) ဒိန္နမ္ပိ၊ နှစ်ပါးသော
ပုဒ်တို့၏လည်း။ (ဝိဂတထိန်မိဒ္ဓေါ၊ အာလောကသညာ ပုဒ်တို့၏လည်း။) နိဒ္ဓေ-
သပဒါနိ၊ နိဒ္ဓေသပုဒ်တို့ကို။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ ဝတ္ထ၊ ထိုနိဒ္ဓေသပုဒ်
တို့တွင်။ ယာနိ၊ အကြင်ပုဒ်တို့သည်။ ဝေယသံ၊ အကြင်ပုဒ်တို့၏။ ဝေစနာနိ၊
ဝေဝုတ်ပရိယာယ် စကားလှယ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ [ဝန္တတ္တာ စသည်တို့သည်
စတ္တတ္တာ၏ ဝေဝုတ်ပရိယာယ် စကားလှယ် ဖြစ်၍ ဝိဝဋ္ဌာ စသည်တို့က အာ-
လောကသညာ၏ ဝေဝုတ်ပရိယာယ် စကားလှယ် ဖြစ်သည်။] တာနေဝ၊ ထို
ပုဒ်တို့ကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အညမညဝေဝနာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
ပဋိမုဉ္ဇတောတိ ဇေတေန၊ ဟူသော ဤ ပါဠိဖြင့်။ သာရမ္ပိ၊ ချုပ်ချယ်ခြင်းနှင့်
တကွဖြစ်သော။ အဘိဘဝံ၊ လှမ်းမိုးခြင်းကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ [စွန့်ပြီးသည်
နောက် ပြန်၍ မစွန့်နိုင်ခြင်းကို “ပဋိမုဉ္ဇတော” ဟူသော ဤ ပါဠိဖြင့် ပြသည်။]
နိရာဝရဏာ၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတား မရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အာဘုဇတိ၊
နွှလုံးသွင်း၏။ သမ္ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရာဝရဏာဘောဂါ၊
မည်၏။ တံ သဘာဝတ္တာ၊ ထို အပိတ်အပင် အဆီးအတား မရှိသည်ဖြစ်၍ နှလုံး
သွင်းခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဝဋ္ဌာ၊ ပွင့်လင်းသည်။ (ဟောတိ၊
၏။) [အဋ္ဌကထာ၌ “နိရာဝရဏဋ္ဌေန” ဟုသာ ရှိ၏။ ဤ ဋီကာအလို “နိရာဝရ-
ဏာဘောဂဋ္ဌေန”ဟု ရှိရလိမ့်မည်။]

၅၂၆။ ဝိကာလောနုခေါ၊ နေလွဲလေပြီလော။ နနုခေါ၊ နေမလွဲသေးလေ
သလော။ ဣတိ၊ သို့။ အနိစ္စယတာယ၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ (မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘဲ။) ကတဝတ္ထုဇ္ဈာစာရမူလဒကော၊ ပြုအပ်သောဝတ္ထု
ကို လွန်ကျူးမှုလျှင် အရင်းခံရှိသော။ ဝိပုဋ္ဌိသာရော၊ နှလုံးမသာယာခြင်းကို။
ကာရဏဂေါဟာဒရေန၊ အကြောင်းဖြစ်သော ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရ၏ ဝေါဟာရဖြင့်။
ဝတ္ထုဇ္ဈာစာဒရာ၊ ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဣတိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝန္တတ္တာ။ပေ။ဝုတ္တာနိ။ ။ပါဠိဘော်၌ စတ္တတ္တာဒနာကံဝယ် ဝန္တတ္တာ၊ မုတ္တတ္တာ၊ ပဟိနတ္တာ၊
ပဋိနိသဋ္ဌတ္တာ၊ ပဟိနပဋိနိသဋ္ဌတ္တာ ဟု၎င်း၊ အာလောကသညာ နိဒ္ဓေသ၌ အာလောကာ
ဘောတိနောက်ဝယ် ဝိဝဋ္ဌာ၊ ပရိသဒ္ဓါ၊ ပရိယောဒါတာ ဟု၎င်း ရှိ၏။ ဤသို့ အာဒိဖြင့် ယူရ
မည့်ပုဒ်တို့သည် နှစ်ဌာန၌ ရှိသော်လည်း ထိုပုဒ်တို့ကို ပေါင်း၍ “စတ္တတ္တာတိ အာဒိနိ” ဟု
အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုထားသည်—ဟူလို။

၅၆၂။ ကိလိဿန္တိတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ကိလေသန္တိ၊ ပူလောင်စေတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းစေတတ်ကုန်၏။ ဣဘိအတ္တံ၊ ဤအနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ [ကိလိဿန္တိ- ဟူသော ဒိဝါဒိခတ်ကို ကာရိတ်သွင်း၍ အနက်ဆိုကြသည်။] ဝါ၊ အဋ္ဌကသာနည်းမှ တနည်းကား။ သဒရထဘာဝေန၊ ပူလောင်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြေကြောင့်။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ကိလိဿန္တိ၊ ပူလောင်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းတတ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်၊ တနည်း (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒရထဘာဝေန။ပေ။ ကိလိဿန္တိတိအတ္ထော၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုနီငရုကတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဖြစ်ကုန်လသော်။ ကိလေသရဟိတော၊ ပူလောင်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သည်။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းခြင်းမှ ကင်းကုန်သည်။ ဟုတု။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သဒရထဘာဝေန။ပေ။ ကိလိဿန္တိတိ အတ္ထော၊ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

၅၆၄။ ဣဓေဝ စ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဤဈာနဝိဘင်း၌ င်လျှင်၎င်း။ ဥပေတော ဟောတီတိ အာဒိ၊ အစရှိသောပုဒ်ကို။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုသို့ဣဒိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ အစရှိသော ပါဠိ၌၎င်း။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ။

၅၇၀။ နိဒ္ဒေသဝသေနာတိ၊ ကား။ တတ္ထ ကတမာ ဥပေက္ခာ၊ ယာဥပေက္ခာတိ အာဒိနိဒ္ဒေသဝသေန၊ အစရှိသော နိဒ္ဒေသ၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဒေသေန္တိ၊ ညွှန်ပြတော်မူကုန်၏။-၌စပ်။) ဣမာယ။ပေ။ ဟောတီတိ ပဋိနိဒ္ဒေသဝသေန၊ အစရှိသော ပဋိနိဒ္ဒေသ၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဒေသေန္တိ ၌စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဝဒန္တိဝါဒကို ပြပြီး၍ မိမိဝါဒကို ပြလိုသောကြောင့် တတ္ထ ကတမာ စသည်ကို မိန့်။] တတ္ထ ကတမာ။ပေ။ ဟောတီတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤနိဒ္ဒေသဖြင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ညွှန်ပြအပ်သည်။ ဟောတိ။ သမုဒပတောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော နိဒ္ဒေသစကားဖြင့်။ (ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။) ပဋိနိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ တဖန်ညွှန်ပြအပ်သည်။ (ဟောတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဘမန္တာဂတောတိ ပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ (အတ္ထိ။) တာဝ၊ သို့သမန္တာဂတပုဒ်တိုင်အောင်။ (ပုဂ္ဂလော) နိဒ္ဒိဋ္ဌော (ဟောတိ။) တေန ဝုစ္စတိ ဥပေက္ခာကောတိ ဣဒိနာ၊ ဟူသော ဤနိဒ္ဒေသဖြင့်။ (ပုဂ္ဂလော) ပဋိနိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဧသံ၊ ထိုပုဒ်တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ နိဒ္ဒေသပဋိနိဒ္ဒေသ၊ နိဒ္ဒေသ ပဋိနိဒ္ဒေသတို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ ပကာရေနာတိ၊ ကား။ ဥပေက္ခာယ၊ ၏။ ဥပေက္ခာနာတိ အာဒိဓမ္မပ္ပကာရေန၊ အစရှိသော တဆူး၏ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ ဥပေတော ဣမုပေတော-အာဒိပုဂ္ဂလပုကာရေနစ၊ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပြာ အားဖြင့်၎င်း။ ဥပေက္ခာ-ကသဒ္ဓဿ၊ ဥပေက္ခာကသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဌပေန္တော၊ ထားတော်မူကုန်လျက်။ [“ဌပေန္တော”ဟုလည်း ဗဟုဝုင်ရိနိုင်ပါ၏။] ပဋ္ဌပေန္တိ၊ အပြား

အားဖြင့် ထားကြကုန်၏။ ဥပေက္ခာတိ၊ ဟူသော။ တေဿ အတ္တဿ၊ ဤ လျစ်လျူရှုခြင်း အနက်၏။ ဥပေက္ခာနာတိ၊ ဥပေက္ခာဟူသော ဤအနက်သည်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။

-ဟိ၊ မှန်။ ဥပေက္ခာနဝသေန၊ လျစ်လျူရှုခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဥပေက္ခာ- တိ၊ ဥပေက္ခာဟူသော အနက်သည်။ (ဟောတိ)။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဥပေ- တော သမုပေတောတိ ဧတသံ၊ ဟူသော ဤအနက်သို့၏။ ဥပါဂတော သမုပါ- ဂတောတိ၊ ဟူသော ဤအနက်သည်။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဓမ္မ- ပုဂ္ဂလဝသေန၊ ဓမ္မ၏အစွမ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းအာ ဖြင့်။ တဿတဿတ္တဿ၊ ထိုထို အနက်၏။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဒဿေန္တာ၊ ပြတော်မူလိုကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဝိဝရန္တိ၊ ဖွင့်ကြကုန်၏။ [ဥပေက္ခာကို ဥပေက္ခာနာဟု ဖွင့်ခြင်းသည် ဓမ္မ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ဥပေတော သမုပေတောကို ဥပါဂတော သမုပါဂတောဟု ဖွင့်ခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖွင့်ခြင်းတည်း။] ဝါ၊ တနည်း။ ဥပေက္ခာနကတိ၊ ဟူသော။ ဣမဿေဝ အတ္တဿ၊ ဤအနက်၏ပင်။ ဣမာယ ဥပေက္ခာယ။ပေ။ ဟောတီတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဒဿေန္တာ၊ ကုန်လျက်။ (ဝိဝရန္တိ)။ ဥပေက္ခာနာ။ပေ။ သမုပေတောတိ အာဒိ- နာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဗျဉ္ဇနာနံ၊ ဝိဘင်္ဂ၊ ဝေဘန်အပ်သော အပြားကို။ ဒဿေန္တာ၊ ဝိဘင်္ဂ။

ဝါ၊ တနည်း။ ဥပေက္ခာကသဒ္ဒန္တောဂဓာယ၊ ဥပေက္ခာကသဒ္ဒါ၏ အတွင်း၌ ပါဝင်သော။ ဥပေက္ခာယ၊ ဥပေက္ခာ၏၎င်း။ [ဥပေက္ခာ အနက်သည် ဥပေက္ခာ- သဒ္ဒါ၏ အတွင်း၌ ပါဝင်သောအနက်တည်း။] တဿေဝ ဥပေက္ခာကသဒ္ဒဿစ၊ ထိုဥပေက္ခာကသဒ္ဒါ၏သာလျှင်၎င်း။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ အတ္ထဝစနံ၊ အနက်ကိုဆို ကြောင်းစကား ဟူသည်။ (ဗျဉ္ဇနဝိဘာဂေါ ဌိစပ်။) ယာ ဥပေက္ခာ ဥပေက္ခာ- တိ အာဒိနာ၊ အာ ရှိသည်ဖြင့်၎င်း။ [ဤကား ဥပေက္ခာ၏ အတ္ထဝစနံ။] ဣမာ- ယ။ပေ။ ဟောတီတိ အာဒိနာစ၊ အစရှိသည်ဖြင့်၎င်း။ [ဤကား ဥပေက္ခာက သဒ္ဒါ၏ အတ္ထဝစနံ။] ဗျဉ္ဇနဝိဘာဂေါ၊ သဒ္ဒါအားဖြင့် ဝေဘန်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ သဗ္ဗထာ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အညာတတာ၊ မသိအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ (မသိနိုင်လောက်အောင် မမှောက်ထားခြင်းသည်။) နိကုဇ္ဈိဘဘာဝေါ၊ မှောက်ထားအပ်သည်၏အဖြစ် မည်၏။ ကေနစိ၊ တစ်စုံတခု သော။ ပကာရေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဝိညာတေပိ၊ သိအပ်ပါသော်လည်း။ နိရဝသေသပရိစ္ဆိန္နာဘာဝေါ၊ အကြွင်းမရှိအောင် ပိုင်းဖြတ်နိုင်ခြင်း၏ မရှိခြင်း သည်။ ဂမ္ဘီရဘာဝေါ၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်တည်း။

၆၀၂။ ဥပရိဘူမိပုတ္တိယာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ရူပသညာနံ သမ- တိက္ကမာတိ ဧတ္ထေဝ၊ ဟူသော ဤအာကာသာနဉ္စာယတနဈာနံ အခင်း၌သာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိညာဏဉ္စာယတနာဒိနိပိ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတန

အစရှိသည်တို့ သည်လည်း။ အာကာသာနဉ္စာ ယဇနာဒီနိ၊ အာကာသာနဉ္စာ ယတန အစရှိသည်တို့၏။ ဥပရိဘူဒိယော၊ အသက်ဘုံဘို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အသုံးစုံသော သမတိက္ကမသဒ္ဓါဘို့လည်း။ (သောဇေတုံ၊ ငှါ။) နန ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်မဟုတ် သင့်သည်သာ။

၆၁၀။ [ဤ ပြုအပ်လတ္တံ့သော အဖွင့်များသည် အဋ္ဌကထာ၏အဖွင့် မဟုတ်၊ ပါဠိတော်၏ အဖွင့်များတည်း။] ဝိညာဏဉ္စာယတန နိဒ္ဒေသေ၊ ဝိညာဏဉ္စာ ယတန နိဒ္ဒေသန္တိ။ အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ။ ပေ။ တေန ဝုစ္စတိ အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိတော်၌။ ဝိညာဏနာတိ တေ၊ ဟူသော ဤအခွါသည်။ ဥပယောဂတ္ထေ၊ ဒုတိယဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ကရဏဝစနံ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ် ရှိသောသဒ္ဓါတည်း။ တံ ယေဝ အာကာသံ၊ ထိုကောင်းကင်ပညတ်ကိုပင်။ ဖုဋ္ဌံ၊ ပြန့်နဲ့ သော။ [ပါဠိတော်စာအုပ်၌ ဖုဋ္ဌံ ရှိသည်ကားမကောင်း။] ဝိညာဏံ၊ ပဌမာ ရူပဝိညာဉ်ကို၊ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကဓရာတိ၊ ပြု၏။ တနည်း၊ မနသိကဓရာတိ၊ နှလုံး သွင်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကသာ၌။ ဝုတ္တံ ကိချ၊ ဖွင့်ဆိုအပ် သတတ်။ [ဤ အဖွင့်ကို ဋီကာဆရာက မကြိုက်ပါ။ ထို့ကြောင့် မိမိအလိုအတိုင်း တမျိုး ဖွင့်လိမ့်မည်။] ဝါ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဧဝံ၊ ဤ တံ ယေဝ အဇေဋိသေးနိဒ္ဒေသ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ တံ ယေဝ အာကာသံ၊ ကိုပင်။ ဖုဋ္ဌံ၊ ပြန့်တတ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ပဌမာရူပ ဝိညာဉ်ကို။ ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဏဉ္စာယတန ဈာန်၌ပါဝင်သောဝိညာဉ်ဖြင့်။ မနသိကဓရာတိ၊ ဣတိအယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (အတ္ထော၊ တည်း။) [ဤ အဖွင့်အလို ဖုဋ္ဌံအချကို ဝိညာဏံဟု ထည့်၍ ဝိညာဏေန အချ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ဟူသော ဒုတိယာရူပဝိညာဉ်ကို ယူစေလိုသည်။]

ပန၊ ဆက်။ အယံအတ္ထော၊ ဤ ဒုတိယ ဖွင့် အပ်သောအနက်သည်။ ယုဇ္ဇတ္တာ၊ ဆင့်၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ သင့်သနည်း။) တံ ယေဝ အာကာသံ၊ ကိုပင်။ ဖုဋ္ဌံ၊ ပြန့်တတ်သော ပဌမာရူပဝိညာဉ်ကို။ ဝိညာဏေန၊ ဒုတိယာရူပ ဝိညာဉ်ဖြင့်။ (မနသိကဓရာတိ ခွဲစပ်။) တေန၊ ထို ပဌမာရူပဝိညာဉ်သည်။ ဂဟိတာကာရံ၊ ယူအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာခွဲအောင်။ မနသိကဓရာတိ၊ အနန္တံ ဝိညာဏံ အနန္တံ ဝိညာဏံ ဟု နှလုံးသွင်း၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပဌမာရူပဝိညာဉ် ယူအပ်သည့် အတိုင်း။ (မနသိကဓရာန္တံ၊ တတ်သော။) တံ ဝိညာဏံ၊ ဆို ဒုတိယာရူပဝိညာဉ် သည်။ အနန္တံ၊ အနန္တ ဟူ၍၊ ဖရတိ၊ ပြန်တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ယုဇ္ဇတ္တာ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ယံ အာကာသံ၊ ကို၊ ပဌမာရူပ ဘမဂီ၊ ပဌမာရူပဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိညာဏေန၊ ပဌမာရူပဝိညာဉ်ဖြင့်။ အနန္တံ၊ အနန္တဟူ၍။ ဖရတိ၊ ပြန်၏။ တံ ဖရဏာကာရသဟိတမေဝ၊ ထို ကောင်းကင်ပညတ်ကို ပြန့်ပုံ အခြင်း အရာနှင့်တကွ ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ပဌမာရူပဝိညာဉ်ကို။

မနသိကဓရာဒန္တာ၊ နှလုံးသွင်းသော။ ဒုတိယာရူပဿမင်္ဂီ၊ ဒုတိယာရူပဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အနန္တံ ဖရတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဇာ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဤ အပိပေါယ်၏ အကျယ်ကို အရူပဈာန် အဆင့်ဆင့် တက်ပုံကို လေ့လာပြီးမှ နားလည်နိုင်ပါသည်။ ဤ၌ အကျယ်ခေးသော်လည်း ထိုဈာန် တက်ပုံ၌ အလေ့အလာမရှိလျှင် နားလည်မည် မဟုတ်ပါ။]

၆၁၅။ တံ ယေဝ။ပေ။ အဘာဝေတိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ယံ၊ အကြင်ပဌမာရူပဝိညာဉ်ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ဒုတိယာရူပဈာန် ရသို့မှန် ပရိကမ်ပူရာ ရှေးအခါ၌။) အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ မနသိ၊ ခွဲ၊ ကတံ၊ ပြီ။ တံ ယေဝ၊ ထိုပဌမာရူပဝိညာဉ်ကိုပင်။ ဣတိ အတ္ထော။ (ဟေတု)။ ဟိ၊ မှန်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိညာဏတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယံသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ပဌမာရူပေန၊ ပဌမာရူပဝိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပနိမိတ္တံ၊ ကသိုဏ်းရုပ်ဟူသော အာရုံကို။ (အဘာဝေတိ) ဝိယ၊ မဖြစ်စေသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ချုပ်စေသကဲ့သို့။ တသေဝ၊ ထိုဒုတိယာရူပဝိညာဉ်၏ပင်။ အာရမ္မဏာ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော ပဌမာရူပဝိညာဉ်ကို။ တတိယာရူပေန၊ တတိယာရူပဝိညာဉ်ဖြင့်။ အဘာဝေတိ၊ မဖြစ်စေတော့။ ဝါ၊ ချုပ်စေ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိညာဏတိ၊ ဇာ။)

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ အစဉ်

၆၂၃။ အဘိဓမ္မ ဘာဇနိယ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်း၌။ ပဉ္စကနယ-ဒဿနေ၊ ပဉ္စကနည်းကိုပြရာ ပါဠိရပ်၌။ ပဉ္စဈာနာနိတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ တတ္ထံ။ ပေ။ ဈာနန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ (ဣတိတလုံး အကြကြ။) ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစ ရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ ဥဒ္ဓန္တံ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ပြီ။ (စတုက္ကနည်းမှ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ပြီ။) (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဥဒ္ဓန္တနံယေဝ၊ စတုက္ကနည်း၌ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္တံ၊ လေးပါးကုန်သော။ ပဌမ။ ပေ။ ပဉ္စမဇ္ဈာနာနံ၊ ထို့ကို၊ ဒဿနတော၊ ပြခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဒုတိယသေဝ၊ ဒုတိယဈာန်၏သာ။ ဝိသေသ ဒဿနတောစ အထူးကို ပြခြင်းကြောင့်၎င်း တည်း။ [စတုက္ကနယေ ဒုတိယဈာနမေဝ ယေသံ ဝိစာရေ သြဋ္ဌာရိကတော န ဥပဋ္ဌာတိ။ ယေသဉ္စ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဘေသံ၊ (ထိုနှစ်မျိုးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏) ဝသေန၊ (စပ်သဖြင့်)။ ဒွိဓာ ဘိန္နိတွာ ဒေသိဘံ၊ ဣတိ၊ (ကြောင့်)။ စတုက္ကနယတော ပဉ္စကနယော နိဟဒဘာတိ အာဟ “ဥဒ္ဓန္တနံယေဝ။ပေ။ဒဿနတော စာတိ။]

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဉ္စပုစ္ဆကအဖွင့်

ဇီဝဝ။ လောကုတ္တရာ ပနေတ္တာတိ၊ ကား။ တိသု၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဧတေသု
 ဈာနေသု၊ တို့တွင်။ လောကုတ္တရာ သိယာ အပ္ပမာဏာမေဏတိ၊ ကား။ ဧဝံ
 ကောဠာသိကာ ပန၊ ဤသို့ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ အဘို့အစရှိသော ဈာန်တို့ကား။
 မဂ္ဂကာလေ၊ မဂ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌၎င်း။ ဖလကာလေဝါ၊ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါ
 ၌၎င်း။ လောကုတ္တရာဘူတာ ဧဝ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း။
 ဣဘိအယံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ ပရိ-
 စ္စိန္နာ။ ပေ။ ဗြဟ္မဝိဟာရစတုဘ္ဘာနိ၊ ပရိစ္စိန္နာကာသကသိဏစတုတ္ထ၊ အာလောက
 ကသိဏစတုတ္ထ၊ အာနာပါနစတုတ္ထ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ စတုတ္ထဈာန်တို့ကို၊ သဗ္ဗတ္ထ-
 ပါဒကစတုတ္ထေ၊ သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထဈာန်၌။ သင်္ဂဟိဘာနိ၊ သိမ်းယူအပ်
 ကုန်ပြီ။ ဣဘိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓ ပဒစ္စကဗုဒ္ဓ ပေ။ သစ္စိကရိံသုတိ၊
 ဟူသော စကားကို၎င်း။ ဘာဝေသန္တိ သစ္စိကရိသန္တိတိ ဝ၊ ဟူသော စကား
 ကို၎င်း။ ဟေဋ္ဌိမမ္ပလောနံ၊ အောက်၌ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်သုံး၏။ ဝဒသန၊
 အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလတေး၊ ကုသိုလ်မှ။
 ဝါ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ တေရသသု၊ ကုန်သော။ ဧတုဒတ္ထသု၊ စတုတ္ထဈာန်
 တို့၌။ အယံ ဣထာ၊ ဤစကားသည်။ ဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပြီ။ ကုသလစတုတ္ထေန စ၊
 ကုသိုလ် စတုတ္ထဈာန်ဖြင့်လည်း။ (ရဟန္တာ မဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုသိုလ်စတုတ္ထ
 ဈာန်ဖြင့်လည်း။) အရဟတ္တ ဝေဒလောနိ၊ တို့ကို။ ဒဋ္ဌံ မြင်ခြင်းငှါ။ န သဒ္ဓကောတိ၊
 မစွမ်းနိုင်။

ကိရိယတော တေရသန္တန္တိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ လောကုတ္တရာစတုတ္ထံ၊
 လောကုတ္တရာစတုတ္ထဈာန် ဖြစ်သော။ ကိရိယံ၊ ကိရိယဈာန်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဣဘိ၊ ကြောင့်။ ဒုဒ္ဓသန္တန္တိ ဟူ၍။ ဝတ္တံ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုသလတော၊
 ကုသိုလ်မှ။ ဝါ၊ ကုန်သော။ တေရသသု၊ တဆယ့်သုံးပါးသော စတုတ္ထဈာန်
 တို့တွင်။ သေက္ခမလစတုတ္ထံ၊ သေက္ခမပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖလ စတုတ္ထဈာန်ကို။ အန္တော-
 ဂဓံ၊ အတွင်းဝင်သည်ကို။ (ကိရိယတော တေရသန္တန္တိ အတွင်းဝင်သည်ကို။)
 ကတွာ၊ ကိရိယတော တေရသန္တန္တိ၊ ဟူ၍၊ အသေက္ခမစတုတ္ထန၊ အသေက္ခ-
 မစတုတ္ထဈာန်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝေတိ၊ ဆို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [သဟ
 ဝေတိ လောကုတ္တရာဖလ စတုတ္ထဘာ သာမညေန (လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော
 ဖိုလ်၏ စတုတ္ထဈာန်အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အတူတကွ ဆိုသည်။)
 ဣတိ အဓိပ္ပါယော။]

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ ဤ ကိရိယာဖြစ်သော တဆယ့်သုံးပါးသော စတုတ္ထဈာန်
 တို့တွင်၊ သဗ္ဗတ္ထပါဒကံ၊ သဗ္ဗတ္ထပါဒကဈာန် ဟူသည်။ ခိဏာသဝါနိ၊ တို့၏။
 အဘိညာဒိနိ၊ အဘိညာဉ် အစရှိကုန်သော။ ယာနိ၊ အကြင် ဈာန်တို့သည်။

သန္တိ၊ ရိုက္ကုန်၏။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုဈာန်တို့၏။ ပါဒကတ္တာ၊ အခြေခံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထပါဒကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ္ဋတရားသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သဗ္ဗေသံ။ ပေ။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) [ဝဋ္ဋပါဒကမဖြစ်၊ အဘိညာဉ်သော အလုံးစုံသော ဈာန်တို့၏ ပါဒကဖြစ်နိုင်သည်-ဟူလို။] ဝါ၊ တနည်း။ ပရိစ္ဆိန္နာကာသ ကသိဏ စတုတ္ထာဒီနိ၊ ပရိစ္ဆိန္နာကာသ ကသိဏ စတုတ္ထဈာန် အစရှိသည်တို့သည်။ (န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ပရိတ္တမဟဂုတ် အပ္ပမာဏ ဟု မဆိုထိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ) ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗဘာယ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထပါဒကသမာနတ္တာ၊ သဗ္ဗတ္ထပါဒကနှင့် တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထပါဒကတာ၊ သဗ္ဗတ္ထပါဒက၏ အဖြစ်ကို။ ဒဠဗ္ဗာ။ ..

နေောသင်္ခါရာနာမ၊ မည်သည်။ သညာဝေဒနာ၊ တို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ စတ္တာရောပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ နိမိတ္တံ အာရပ္ပာတိတ္ထေ၊ ဤပါဌ်၌။ နိမိတ္တံ နိဗ္ဗာနဉ္စာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ [လောကုတ္တရာဈာန်ဖြစ်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောကြောင့် "တိဏိ ဈာနာနိ။ ပေ။ နိမိတ္တံ အာရပ္ပ" နေရာ၌ နိမိတ္တံ နိဗ္ဗာနဉ္စ အာရပ္ပ ဟု ဆိုထိုက်ကြောင်းကို မိန့်သည်။]

အဇ္ဈတ္တာ ဓမ္မာ။ ပေ။ ပစ္စယောတိ တ္ထေ၊ ဟူသော ဤ ပဋ္ဌာန်းပါဌ်တော် ပါဌ်၌။ အဇ္ဈတ္တာ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိဝိညာဏဿ၊ အား၎င်း။ ပေ။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ မနေေးဒွါရာဇဇွန်းအား၎င်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ပဋ္ဌာန်းပါဌ်တော်၊ အဇ္ဈတ္တိကတိက်၊ ပဉ္စာဝါ၊ အာရမ္မဏ၊ စွည်း၌ ဟောတော် မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) စေတော ပရိယညာဏံ၊ သည်။ (ပရသန္တာနဂတမေဝ၊ တပါးသူ၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သောစိတ်ကိုသာ။ [ဝေ ဖြင့် အဇ္ဈတ္တသန္တာနဂတကို ကန့်သည်။] (ဇးနာတံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ယထာဏမ္ပုပဂညာဏံ၊ သည်။ ပရသန္တာနဂတမေဝ၊ တပါးသူ၏သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ကံ့ကိုသာ။ ဇာနာတိ၊ သိသည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ သသန္တာနဂတမ္ပိ၊ မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ကမ္ပံ၌ စပ်။) အပါကဋ္ဌံ၊ သော။ ရူပံ၊ ကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ (ဝံဘာဝေတိ) ဝိယ၊ ထင်စွာဖြစ်စေသကဲ့သို့။ အပါဂဋ္ဌံ၊ သော။ ကမ္ပံ၊ ကံ့ကို။ ဝံဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အတ္ထဒနာကမ္မဇာနနကာလေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဈာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌတံ၊ ပြီ။

ဓမ္မမညာဒိတဏိ

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၆၄၂။ သဗ္ဗဓိတိ၊ ဟူသောစကားကို၊ ဒိသာဒေသောဓိနာ၊ တခုသောအရပ် အရှေ့အရပ် အစရှိသော ဒိသာ အပိုင်းအခြား၊ ကျောင်း ရွာနံဂုံး မြို့အစရှိသော ဒေသအပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ (အနောဓိသော၏ အဘိန္တဝံသေသန)။ အနောဓိသော၊ အပိုင်း အခြားမရှိသောအားဖြင့်။ ဖရဏံ၊ ဖြန့်ပျံ့ဖြန့်နည်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သဗ္ဗတ္တတယ သဗ္ဗာဇန္တန္တိ၊ ဟူသောကောင်းကို။ သတ္တောဓိနာ၊ သတ္တဝါအပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ (အနောဓိသော၊ ဖရဏံဝုတ္တံ။) တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အနောဓိသော ဒဿနတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) ဘာဟံဘထာသဒ္ဓေါ။ ပေ။ န ဝုတ္တောတိ၊ ဟူသောပ ဌ်၏။ (ဝုတ္တန္တိ အတ္တော ဌ် ပေ။) မေတ္တာသဟဂတေန စေတသတိ တေဿ၊ ဟူသော ဣပုဒ်ကို။ အနုတ္တကံ၊ အစဉ်လိုက်စေနိုင်သော။ တံ ဒွယံ၊ ထို တထာသဒ္ဓါ ဣတိသဒ္ဓါ နှစ်ပါးအပေါင်းကို။ (န ဝုတ္တံဌ်ပေ။) တဿ၊ ထို တထာသဒ္ဓါ ဣတိသဒ္ဓါနှစ်ပါး အပေါင်း၏။ ဖရဏန္တရာဒိဋ္ဌာနံ၊ ဖြန့်ပုံတမျိုး အစရှိသော ဘူမန္တရ ပဂုဏဘာဝ အစရှိသောတို့၏ တည်ရာသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ ဌာနမဟုတ်။ ဣတိကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ (ဣတိကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်ပင်။) မေတ္တာသဟဂတေန စေတသတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဣတိအတ္တော၊ နက်။

၆၄၃။ ဟိဒေသတ္တုဂ္ဂါနုလိတ၊ ဟိရီ ဩတ္တပ္ပသည် အစဉ် စောင့်ရှောက် အပ်သော။ မေတ္တာ၊ သည်။ န ပရိဟာယတိ၊ မဆုတ်ယုတ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အာသန္နသပတ္တဿ၊ နီးကပ်သောရန်သူနှင့်တူသော။ ဇုဂဿ၊ ကာမရာဂလည်း ဖြစ်သော။ သိနေဟဿ စ၊ သားချစ် သွီးချစ်လည်းဖြစ်သော။ ဝိပတ္တိယာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသော ဝိပတ္တိ၏။ အနုပုတ္တိတော၊ မဖြုတ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [ဟိရီ ဩတ္တုဖြင့် မေတ္တာကို အစောင့်ရှောက်လျှင် မေတ္တာဖြင့်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ ကာမရာ စသည် ဖြစ်နိုင်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် မေတ္တာစစ်စစ် ပျက်သည်ဟူ၍ မှတ်လေစော့။]

တထာသဒ္ဓေါ၊ ပေ။ န ဝုတ္တံ။ ။ တထာသဒ္ဓါ ဣတိသဒ္ဓါ ဤသည် မေတ္တာသဟဂတေန စေတသ စသည်ကို ဖြန့်ပျံ့သွန်းသောကြောင့် (ဝါ) လိုက်စေနိုင်သောကြောင့် ဖြန့်ပုံ တမျိုး စသည်ဖြစ်သော မဟဂ္ဂဘ ပဂုဏဘာဝ စသည်တို့၏ တည်ရာမဟုတ်၊ ဝိပုလေန စသည် ကို ဟောရာ၌ကား မဟဂ္ဂတေန ဟု ဘူမန္တရကို၎င်း၊ အပ္ပမာဏေနဟု ပဂုဏဘာဝကို၎င်း ပြတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဖြန့်ပုံတမျိုးကို ပြသောကြောင့် တထာဝိပုလေန စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ဣတိ ဝိပုလေန စသည်ဖြင့်၎င်း ဟောသို့ချန် အခွင့်မရှိ၊ သို့ကြောင့် မေတ္တာသဟဂတေန စေတသ ကို ထပ်၍ ဟောတော်မူရတော့သည်။

၆၄၅။ အဓိမုတ္တိတောတိ (ပဒဿ၊ ၏၊) သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ပသာရေတွာ၊
 ဖြန့်၍။ ဣဘိအတ္တာ၊ နက်။ [“လွန်လွန်ကဲကဲသွတ်ခြင်း” ဟူသည် စိတ်ကို
 ကောင်းကောင်းဖြန့်ခြင်းပင်တည်းဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။] တံ၊ ထိုကောင်းစွာ
 ဖြန့်ခြင်းကို။ ဒဿန္တော၊ ကြောင့်။ အဓိကဘာဝေနာတိ အာဒိံ၊ အစရှိသော
 စကားရပ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းတူနည်းကား။
 ဗလဝတာ၊ အားရှိသော။ အဒိမောက္ခေ၊ အဓိမောက္ခေဖြင့်။ အဓိမုတ္တိတော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ
 သက်ဝင်၍။ [ဤနည်း၌ကား “အဓိမုတ္တိတော-ဟု၍ရမည်။ အာရုံအတွင်းသို့စွဲစွဲမြဲမြဲ
 သက်ဝင်နစ်မြုပ်၍” ဟု အနက်မှတ်ပါ။]

၆၄၆။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောဒယဝါတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗန္တိ၊
 ဟူကုန်သော။ ဧတေသံ၊ ဤပုဒ်တို့၏။ (အတ္ထော၌စပ်။) သဗ္ဗေနသိက္ခာသမာဒါနေ-
 န သဗ္ဗံ သိက္ခံ (ဣဘိဝ)၊ ဟူ၍၎င်း။ သဗ္ဗေန သိက္ခိတဗျာကာရေန သဗ္ဗံ သိက္ခန္တိ-
 ဟူ၍၎င်း။ ဈာနဝိဘင်္ဂါ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣပုန၊ ဤအပ္ပမညာ
 ဝိဘင်္ဂ၌ကား။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော။ အာမိန၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၎င်း။
 အတ္တသမတာယ၊ မိမိနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗသတ္တယတ္တတယံ
 စ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ သော။
 လောကံ၊ သတ္တလောကကို။ (ဣဘိဝ)၊ ဤသို့၎င်း။ သဗ္ဗာဝဓိဒိသာဒိဗရဏာ-
 ကာရေဟိ၊ အလုံးစုံအပိုင်းအခြားရှိသော အရပ်မျက်နှာ အစရှိသည်ကို ဖြန့်ခြင်း
 ဟူသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ [သဗ္ဗသာ၏အဖွင့်။] သဗ္ဗံ၊ သော။ လောကံ၊ ကို။
 ဣတိစ၊ ဤသို့၎င်း။ အတ္ထော၊ အနက်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။

၆၅၀။ ပစ္စတ္တိကဝိသာတဝသေနာတိ၊ ကား။ မေတ္တာဒီနံ၊ မေတ္တာအစရှိ
 သည်တို့၏။ အာသန္နဒ္ဒရပစ္စတ္တိကာနံ၊ နီးသောရန်သူ ဝေးသောရန်သူဖြစ်ကုန်
 သော။ ရာဂဗျာပါဒါဒီနံ၊ ရာဂဗျာပါဒ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိသာတဝသေန၊
 ပယ်သတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (အဝေရံ၌စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ယံ အပ္ပမာဏံ၊ သော။
 အဝေရေတိ၊ ကား။ သော၊ ထိုအပ္ပမာဏသည်။ အဝေရဘဝေါ၊ ရန်မရှိသော
 စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိအယံ၊ ဤအနက်သည်။ တဿ၊
 ယံ အပ္ပမာဏံ သော အဝေရေဟူသောပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့

သဗ္ဗေန။ ငေ။ သဗ္ဗံ လောကံ။ ။ ဤကား သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ၏ အဖွင့်တည်း။ “သဗ္ဗေန၊
 အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာဟူသော အပိုင်းအခြား အလုံးစုံ မိမိနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်၊
 အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗံ လောကံ၊ အလုံးစုံသော
 သတ္တလောကကို” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။
 သဗ္ဗာဝဓိ ပေ။ သဗ္ဗံလောကံ။ ။ ဤကား သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ၏ အဖွင့်တည်း။ “သဗ္ဗထာ၊
 အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားရှိသော ဒိသာ စသည်ကို ဖြန့်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ
 လောကံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တလောကကို ” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။

မှတ်အပ်၏။ [ဤအလို ယံအကြင်စိတ်သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိ။ သော၊ ထိုစိတ်သည်။ အဝေရော၊ ရန်မရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဟောတိ။ အဝေရောအရ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်မည် စိုးသောကြောင့် စိတ်ကို ရအောင်ဖွင့်သည်။ အဝေရဉ္စိ ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပ ကြံပါ။]

၆၅၃။ နိရယာဒိ၊ နိရယ အစရှိသော ဘဝသည်။ ဂတိ၊ ဂတိတည်း။ စက္ကာလာဒိ၊ စက္ကာလ အစရှိသော အမျိုးသည်။ ကုလံ၊ တည်း။ အနာဒိနံ၊ ထမင်း အစရှိသည်တို့ကို။ အလာဘိတာ၊ ရခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (မရခြင်း သည်။) ဘောဂေါ၊ အသုံးအဆောင်တည်း။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ပြင့်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဍတာဒိ၊ မကောင်းသော အဆင်းရှိသူ၏အဖြစ်အစရှိသည်ကို။ ဂဟိတံ၊ ပြီ။ [န+လာဘော အလာဘော။ အလာဘော ယဿ အတ္ထိတိ အလာဘိ။]

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဉ္စပုစ္ဆကအဖွင့်

၆၅၄။ ဣမသ္မိံ ပန။ ပေ။ ကထိတာတိ ဣမိနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ ဣမသ္မိံ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဤ အပ္ပမညာဝိဘင်း၌။ ကထိတာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော အပ္ပမညာတို့၏။ လောကီယဘာဝမေဝ၊ လောကီတို့၏အဖြစ်ကိုသာ။ ဒသေန္တော၊ ပြုလျက်။ ခန္ဓဝိဘင်္ဂီဒိဟိ၊ ခန္ဓဝိဘင်း အစရှိသည်တို့မှ။ ဝိသေသေတိ၊ အထူးပြု၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညတ္ထ၊ အခြားသော ဝိဘင်းတို့၌။ လောကုတ္တရာနံ၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်ကုန်သော။ အပ္ပမညာနံ၊ အပ္ပမညာတို့၏။ ကထိတာတ၊ ဟောတော်မူအပ် ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အဖြစ်ကို။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။

အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဣမသ္မိံ ပေ။ ဘာဝမေဝ။ ။ “ဝေသဒ္ဓါ၊ ရှိလေရာ၊ ရံခါ အနုညာတထုတ်မြဲ” ဟု ရှေး နိယံရှိ၏။ ထိုနိယံနှင့်အညီ ဤ အပ္ပမညာဝိဘင်း၌ လောကီ အပ္ပမညာကိုသာ ဟောတော် မူ၏။ အခြားဝိဘင်းတို့၌ကား လောကုတ္တရာအပ္ပမညာကို ဟောတော်မူ၏ ဟု အနုညာတ အနက်ကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် “န အညတ္ထ။ ပေ။ အနုညာတာ ဟောတိ” ဟု တားမြစ် ရသည်။

သိက္ခာပဒေသာ

၁-အဘိဓမ္မတာဇနိယ အပွင့်

၇၀၃။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ သမ္ပယောဂဝသေန၊ သမ္ပယောဂ၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ပကတူပနိဿယ၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဩကာသဝသေန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (“ပဒါမည်၏” ဌိစပ်။) [အချို့ အကုသိုလ်တရားတို့သည် ပါဏာတိပါတ စသော စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်ကြ၏။ သမ္ပယုတ်ဖြစ်လျှင် သဟဇာတနိဿယ ပစ္စယသတ္တိဖြင့် တည်ရာဖြစ်နိုင်၏။ အချို့ အကုသိုလ်တရားတို့ကား ပါဏာတိပါတ စသည်တို့၏ ဥပနိဿယ ဖြစ်၏။ ဥပမာ - အပျိုတယောက်ကို အတူလှည့်ရာဝယ် ပြိုင်ဘက်ကိုသတ်ခြင်း စသည် မျိုးတည်း။ ထိုသို့ ပကတူပနိဿယဖြစ်လျှင်လည်း စေတနာ၏ကည်ရာအကြောင်း ပင်တည်း။] ပိဋ္ဌပေ။ နာနာသမ္မာရေ၊ မုန့်မုန့်၊ မုန့်၊ ထမင်း၊ တစေးအမျိုးမျိုးသော အဆောက်အဦတို့ကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ မဒ္ဓိတွာ၊ ရေဖြင့်နယ်၍။ ကတာ၊ ပြုအပ်သော အသရည်သည်။ သုရာ နာမ၊ မည်၏။ မဓကောဒိပ္ပုပေ။ နာနာသမ္မာရနံ၊ သစ်မည်စည် အစရှိသောအပွင့်၊ ပိန္နဲသီး အစရှိသော အသီး၊ ကြံ၊ သဖျစ် အစရှိသော အရည် အမျိုးမျိုးသော အဆောက်အဦတို့၏။ ရသာ၊ အရည်တို့သည်။ စိရပရိဝါသိတာ၊ ကြာမြင့်စွာ ထိုင်အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ၊ ကုန်လသော်။) မေရယံ နာမ၊ မည်၏။ အာသဝေါ၊ အရက်တည်း။ ဣတိအက္ခော။

၇၀၄။ တံ သမ္ပယုတ္တတ္တာတိ၊ ကား။ ဝိရတိ သမ္ပယုတ္တတ္တာ၊ ဝိရတိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ - တနည်း။ ဝိရတိစေတနာ သမ္ပယုတ္တတ္တာ၊ ဝိရတိစေတသိက် စေတနာစေတသိက်တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒဿေတိဌိစပ်။) ကမ္မပထာ ဝေတိ၊ ပုဒ်၏။ အသဗ္ဗသာဓာရဏေ သု၊ အလုံးစုံသောတရားတို့နှင့် မဆက်ဆံကုန်သော။ ဈာနာဒိကောဋ္ဌာသေသု၊

ကမ္မပထာ ဝေ။ ။ ဓမ္မသင်္ကပ္ပိပိဋ္ဌိတော် ပဌမ မဟာကုသိုလ်စိတ် စသည်ဝယ် ကောဋ္ဌာသဝါရ ဟု၎င်း၊ သင်္ဂဟဝါရ ဟု၎င်း ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဝါရတရပ် ရှိ၏။ ထိုကောဋ္ဌာသဝါရ၌ ဖဿ ပဉ္စမကရာသိ၊ ဈာနရာသိ၊ ဣန္ဒြိယရာသိ စသည်အားဖြင့် သဘောတူရာအစု ပေါင်း၍ နှစ်ဆယ့်သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် ဖဿပဉ္စမကရာသိ ဆိုလျှင် အလုံးစုံသော တရားတို့နှင့် ဆက်ဆံ၏။ ဈာနရာသိ ဟု ဆိုရာ၌ကား အလုံးစုံသော တရားတို့နှင့် မဆက်ဆံ၊ ဈာနင်ထိုက်သော တရားတို့နှင့်သာ ဆက်ဆံ၏။ ဤ ကမ္မပထရာသိဟူသော ကောဋ္ဌာသသည်လည်း အလုံးစုံသော တရားတို့နှင့် မဆက်ဆံ၊ ထို့ကြောင့် အသဗ္ဗသာဓာရဏရာသိတို့တွင် ဈာနရာသိတရားစသော ရာသိကို တားမြစ်လို၍ ကမ္မပထာ ဝေ ဟု ဝေ သဒ္ဓါဖြင့်ဆိုသည်။ ဖဿပဉ္စမကရာသိ ကိုကား မတားမြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် အသဗ္ဗသာဓာရဏေသုပေ။ ကမ္မပထကောဋ္ဌာသိကာ ဝေဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ ထို ရာသိကိုပင် ဤ၌ ကောဋ္ဌာသဟု ဆုံးမည်။

ဈာန် အစရှိသော ကောဠာသတ္တိတို့တွင်။ ကမ္မပထကောဠာသိကာ ဝေ၊ ကမ္မပထ ကောဠာသတ္တိ ပါဝင်သည်သာ။ ဣတိ အတ္ထော။ သုရာပါနမ္ပိ၊ သုရာပါနကို လည်း။ (ဝဒန္တိန္ဒစပ်။) သုရာပါနံ ဘိက္ခဝေ အာသေဝိတံ။ ပေ။ နိရယသံဝတ္တနိကန္တိ။ ဟူ၍။ ဝိသု၊ သီးခြား။ ကမ္မပထဘာဝေန၊ ကမ္မပထ၏အဖြစ်ဖြင့်။ အာဂတံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝဒန္တိ။ [အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ အဋ္ဌကနိပါတ်၊ ပဌမပုံ၊ ဒါနဝဂ်၊ ဒုမ္ပရိတဝိဘာဂ သုတ်၌ လာပြီ။] ဝေသတိ၊ ဤသို့ဖြစ်လသော်။ (ဝဒန္တိဆရာ ဆိုတိုင်း ကမ္မပထ ဖြစ်လျှင်။) ကောဒသ၊ ကုန်သော။ ကမ္မပထာ၊ တို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို သုရာပါနကို။ ယထာဝုတ္တေသေဝ၊ အကြင်အကြင် ဖံဟာတော်မူအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မပထသု၊ ကမ္မပထဆယ်ပါး တို့၌။ ဥပကာရကတ္တသဘာဝတ္တဝသေန၊ လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်၊ သဘောတူသည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုပ္ပဝေသော၊ လျော်စွာသွင်း ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

သတ္တ ဣတ္ထိပုရိသာရမ္မဏတာ၊ သတ္တဝါဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၊ မိန်းမ ယောက်ျားဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ တထာ ဂဟိတသင်္ခါရာရမ္မဏတာ- ယ၊ ထို သတ္တဝါဟူသော အခြင်းအရာ၊ မိန်းမဟူသော အခြင်းအရာ၊ ယောက်ျား ဟူသောအခြင်းအရာဖြင့်ယူအပ်သော သင်္ခါရဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။

ဥပကာရကတ္တ သဘာဝတ္တ။ ။ သေရည်အရက် သောက်မိလျှင် ပါဏာတိပါတ် စသော ကမ္မပထတို့ကို ပြုလိုသောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ ဤသို့ ကမ္မပထတို့အား ပကတပ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ ထို့ပြင်- သေရည်အရက်သည် ရသာရုံ ကာမဂုဏ် တမျိုးပင် တည်း။ ကာမေသမိစ္ဆာစာရကား ဖောဠဗ္ဗာရုံ ကာမဂုဏ်တမျိုးဖြစ်၏။ မေထုန်မို့သို့သည် ရှောင်ကြဉ်ဖို့ရန် ခဲယဉ်းသကဲ့သို့ သေရည်အရက်သည်လည်း သောက်မိ စွဲမိလျှင် ရှောင် ကြဉ်ဖို့ ခဲယဉ်း၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ကာမေသမိစ္ဆာစာရ ကမ္မပထနှင့် သဘောတူ၏။ ထို့ကြောင့် သေရည်အရက်ကို ဥပကာရကတ္တဖြစ်သည့်အတွက် ကမ္မပထ ၁၀ ပါးလုံး၌ လည်း သွင်းနိုင် သဘာဝဖြစ်သည့်အတွက် ကာမေသမိစ္ဆာစာရ၌လည်း သွင်းနိုင်သည်။

သတ္တ ဣတ္ထိ ပုရိသာရမ္မဏတာ။ ။ အဋ္ဌကသာ၌ သတ္တာရမ္မဏမှ သတ္တကိုယူ၍ “သတ္တ ဣတ္ထိ ပုရိသာရမ္မဏတာ” ဟု ဆိုသည်။ “သတ္တဝါကို အာရုံပြုသည်” ဟု ဆိုရာ၌ အမှန်အား ဖြင့် သတ္တဝါမရှိ၊ သတ္တဝါဟု မှတ်ယူအပ်သော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရသာ ရှိ၏။ ထို့အတူ မိန်းမ ယောက်ျားဟူ၍ အစစ်အမှန် မရှိ၊ မိန်းမဟူ၎င်း၊ ယောက်ျားဟူ၎င်း မှတ်ယူအပ်သော ရုပ်နာမ် သင်္ခါရသာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တာရမ္မဏတာဟု ဆိုသော်လည်း သင်္ခါရာရမ္မဏ ဖြစ်သည့် ဟူလို၊ ဣတ္ထိ ပုရိသာရမ္မဏ၌လည်း နည်းတူ၊ ထို့ကြောင့်ပင် “ပဉ္စသိက္ခာပဒါ ပရိတ္တာရမ္မဏာ” ဟု ဟောတော်မူသည်။ ပရိတ္တာရမ္မဏဟူသည် ဣတ္ထိ ပုရိသမဟုတ်၊ ကာမ တရားဖြစ်သော သင်္ခါရသာတည်း။ ဝီတိက္ကမိတဗ္ဗ ဝတ္ထုဟူသည်လည်း ဝီတိက္ကမိတဗ္ဗ သမုတ် ရသည့် ကာမနာမ်ရုပ်ပင်တည်း။

ဒဗ္ဗဗျာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသွာ၊ ကြောင့်။) သတ္တ ဣတ္ထိ ပုရိသာရမ္မဏတာ
 ။ပေ။ ဒဗ္ဗဗျာ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ပဉ္စသိက္ခာပဒါ
 ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ဤ ဝိသင်း ပဉ္စပုစ္ဆကနည်း၌
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။] သဗ္ဗာပိ ဟိ။ ပေ။ ဝိရမန္တိစ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုဦးလတ္တံ့။
 [အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုဦးလတ္တံ့။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သတ္တ ဣတ္ထိပုရိသာရမ္မဏတာ။ ပေ။
 ဒဗ္ဗဗျာ, ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ။)

ဂေါရူပသီလကော၊ ဂေါရူပသီလကဟူသည်။ ပကတိဘဒ္ဒေါ၊ ပင်ကိုယ်
 အားဖြင့် ကောင်းသူတည်း။ (သီလ မှဆောက်တည်ဘဲ ပင်ကိုယ် ကောင်းသူ
 တည်း။) ကာကဏိကမတ္တဿ အတ္တာယာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။
 လောဘဝသေန၊ လောဘနှင့် စပ်သဖြင့်။ မုသာကထနေ၊ မုသားကို ဆိုခြင်း၌။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဒေါသဝသေန၊ ဖြင့်။ မုသာကထနေ စ၊ ၌လည်း။ နိဗ္ဗ-
 ဗ္ဗတ္တော၊ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်သော။ သံဆဘေဒေါ၊ သံဆာသင်းခွဲခြင်းကို။
 ဂဟိတော။ ပန၊ ဆက်။ ဒေါသဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဗျသနတ္တာယ၊
 ပျက်စီးခြင်းအကျိုးငှါ။ မုသာကထနေ၌။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုပျက်ဆီးအပ်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဂုဏဝသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ မန္တာဓိမတ္တဗျသနိစ္ဆာဝသေန စ၊ နဲ့ သော
 ပျက်စီးစေလိုခြင်း၊ လွန်ကဲသောပျက်စီးစေလိုခြင်းနှင့်စပ်သဖြင့်၎င်း။ အပ္ပသာဝဇ္ဇ-
 မဟာသာဝဇ္ဇတာ၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇ၏အဖြစ်၊ မဟာသာဝဇ္ဇ၏အဖြစ်ကို။ ယောဇ-
 တဗျာ၊ ။။ [ဂုဏ်မရှိသူကို မုသားပြောဆိုရာ၌ အပ္ပသာဝဇ္ဇ၊ ဂုဏ်ရှိသူကို မုသား
 ပြောဆိုရာ၌ မဟာသာဝဇ္ဇ၊ ဤသို့ ဂုဏ်လိုက်၍ မဟာသာဝဇ္ဇ အဆင့်ဆင့်
 ဖြစ်သည်။ ပျက်စီးလိုစိတ်က အနည်းငယ်ဖြစ်လျှင် အပ္ပသာဝဇ္ဇ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ
 ဖြစ်လျှင် မဟာသာဝဇ္ဇ၊ လွန်ကဲပုံ အဆင့်ဆင့်လိုက်၍ အဆင့်ဆင့် မဟာသာဝဇ္ဇ
 ဖြစ်၏။]

နိဿဂ္ဂိယထာဝရဝိဇ္ဇာမယိဒ္ဓိမယာ၊ နိဿဂ္ဂိယပယောဂ၊ ထာဝရပယောဂ၊
 ဝိဇ္ဇာမယပယောဂ၊ ဣဒ္ဓိမယပယောဂ ၄-ပါးတို့သည်။ သာဟတ္ထိကာဏတ္ထိကော-
 သော၊ သာဟတ္ထိကပယောဂ၊ အာဏတ္ထိကပယောဂတို့၌သာ။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကျန်
 ။။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒွေ ဝေ၊ နှစ်ပါးသော သာဟတ္ထိက အာဏတ္ထိက တို့ကိုသာ။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဂဟိတာ။ ပဉ္စပိ ကမ္မပထာဝေတိ၊ ဟူသော စကားကို။
 စေတနာသင်္ခါတိ၊ စေတနာဟု ဆိုအပ်သော။ ပရိယာယသီလံ၊ ပရိယာယ်
 ဖြစ်သော သီလကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဝိရတိသီလံ ပန၊ နိပုရိယာယဖြစ်သော ဝိရတိ
 သီလသည်ကား။ မဂ္ဂကောဋ္ဌာသိကံ၊ မဂ်အဘို့အစဉ် ပါဝင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်
 အပ်၏။ [ဝိရတိစေတနာသည် သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဖြစ်
 သောကြောင့် မဂ္ဂကောဋ္ဌာသိပေါင်၏။] တေသံပနာတိ၊ ကား။ သေသသီလာနံ၊
 ငါးပါးသီလမူကြွင်းသော သီလတို့၏။ (ဝီတိက္ကမော ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကော ၌စပ်။)

[အနုဇ္ဈိကာ၌ “သေသသီလာနန္တိ သေသ အဝိတိက္ကန္တသီလာနံ” ဟုပွင့်၏။ အဝိတိ-
က္ကန္တသီလာ ဟူရာ၌ ပါဏာတိပါတကို လွန်ကျူးလျှင် အဒိန္နာဒါန စသည်တို့သည်
အဝိတိက္ကန္တသီလာ ဖြစ်နေရကား “တေသံ ဝိတိက္ကမော ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကော” နှင့်
ဆန့်ကျင်သောကြောင့် စဉ်းစားပါ။]

၇၁၂။ ဧကောဠာသဘာဝေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုမှားအပ်ပြီ။ ပတိဋ္ဌာန-
ဘာဝေနာတိ ပန၊ ဟူ၍ကား။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ [သိက္ခာပဒါနိ အပွင့်တုန်းက
“အပိ စ” ဟု ပြသောနည်းဝယ် “သိက္ခာ” အရ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောက်ယူ
ရာ၌ ပဒေ၏အနက်ကို “ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ပဒံ” ဟု ဖွင့်ခဲ့၏။ ထိုအပွင့်ကို ထောက်၍
ဤ၌လည်း “ပတိဋ္ဌာနဘာဝေန” ဟု ဆိုထိုက်ကြောင်းကို ဇီကာဆရာမိန့်သည်။]

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သိက္ခာပဒဝိဘင်း၌။ သိက္ခာပဒဝါရေ၊ ၌။ ပယိနပဉ္စာ-
ဘဗ္ဗဋ္ဌာနဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ငါးပါးသောရန်၏
ဖြစ်ထိုက်ရာဌာန မဟုတ်သော။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ ပိရမိ-
တဗ္ဗဝေရဿ၊ ရှောင်ကြဉ်ထိုက်သော ငါးပါးသောရန်၏။ သဗ္ဗထာ၊ အလုံးစုံ
သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကိရိယေသု၊ ကိရိယာ
တို့၌။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ (မယျဉ်ကုန်)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
န ဥဒ္ဓဗ္ဗာ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မမူအပ်ကုန်။ ပန၊ ကား။ သေက္ခာနံ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏။ ပယိန ပဉ္စဝေရတ္ထေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ပါဏာတိပါတ စသော ငါးပါး
သောရန် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ငါးပါးသော ရန်ကို ပယ်အပ်ကုန်ပြီး၏
အဖြစ်သည်။) သတိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တံ သဘာဂတာယ၊ ထိုပဉ္စဝေရနှင့်
သဘောတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အကုသိုလ်ချင်း သဘောတူသောကြောင့်။)
ဝေရဘူတာနံ၊ ရန်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏
၎င်း။ ဝေရနိဒါနာနံ၊ ဝေရ၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်ကုန်သော။ လောဘာဒိန္နု၊
လောဘ အစရှိသော မူလတို့၏၎င်း။ သဗ္ဗာ ဝါ၊ ထင်ရှား ရှိခြင်းကြောင့်။
(သောတာပန်စသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ အကုသိုလ် ဝေရတို့၏၎င်း၊
အကြောင်းဝေရဖြစ်သော လောဘ စသော မူလတို့၏၎င်း ရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်။)
ဝိရတိနံ၊ ဝိရတိတို့၏။ (ထိုလောဘစသည်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့၏။) ဥပတ္တိ၊
ဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဘဝိဿတိ-
ဝေ၊သည်သာ။)

၈၊ ဆက်။ အကု သ ပသမ္ပုဋ္ဌိဘာနိ၊ အကုသိုလ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ကာယ-
ကမ္မာဒိနိ၊ ကာယကံ အစရှိသည်တို့သည်။ တေသံ၊ ထို သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်
၌။ ကာယုဒ္ဓစ္စရိတာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဝေရာနေဝ၊ ဝေရတို့ပင်တည်း။ ၈၊
ဆက်။ တေဟိ၊ ထို ဝေရတို့မှ။ တေသံ၊ ထို သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိရတိယော၊
ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည်။ ဟောန္တေ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်သည်သာ။ ယတော၊ ယင်း

ကဲ့သို့ ဝိရတိတို့၏ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ န ဖလဘူတဿပိ၊ ဖိုလ် မဟုတ်သည် ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်သော။ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယဿ၊ သကဒါဂါမ် စသော အထက်မဂ် သုံးပါးအပေါင်း၏။ အဋ္ဌဂိကတော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သိက္ခာဝါရေစ၊ ခွံလည်း။ အဘာဝေတဗ္ဗတယ၊ ဘာဝေတဗ္ဗ မဟုတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလဓမ္မာပိ၊ ဖိုလ်လှားတို့သည်လည်း။ သိက္ခိတဗ္ဗာ၊ ကျင့်ထိုက်သော တရားတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ မဂ်တရားတို့သည် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေသောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်အောင် အားထုတ်သောအားဖြင့် ဘာဝေတဗ္ဗ တရားဖြစ်သည်။ ဖိုလ်တရားတို့ကား ထိုကဲ့သို့ တမင်ဖြစ်စေဘွယ်မလို၊ မဂ်ရလျှင် အလိုလို ပြီး၏။] သိက္ခိတသိက္ခဿ၊ ကျင့်အပ်ပြီးသော သိက္ခာရှိသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပဗ္ဗမာနာ၊ ကုန်သော။ ကိရိယဓမ္မာပိ၊ တို့သည်လည်း။ (သိက္ခိတဗ္ဗာ၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သည်။) န မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကစိ၊ တစ် တခုကုန်သော။ အပ္ပာကတော၊ တို့ကို။ သိက္ခာတိ၊ တို့ဟူ၍။ နုဉ္ဇဒ္ဓါ၊ ပါဠိတော်၌ ထုတ်ဆောင်တော် မမူအပ်ကုန်။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပဉ္စပုစ္ဆက အဖွင့်

၇၁၄။ သမ္ပတ္တဝိရတိ ဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ 'ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ အာရုံသည်။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လသော်။ ယထာ ဝိရမိ- တဗ္ဗတော၊ အကြင် အကြင် ရှောင်ကြဉ်ထိုက်သော ပါဏာတိပါတ အစရှိ သည်မှ။ ဝိရတိဝသေန၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်* (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ ခွံစပ်။) ဣတိ အတ္တော။

သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပစ္စုပ္ပန္နော အာရမ္မဏေ။ ။ သမ္ပတ္တ၊ သမာဒါန၊ သမုစ္ဆေဒ ဝိရတိ ၃ မျိုးတွင် သမ္ပတ္တဝိရတိ ကို ဆိုသည်ဟု ထင်မှားဖွယ် ရှိသောကြောင့် “သမ္ပတ္တေ ပစ္စုပ္ပန္နော အာရမ္မဏေ” ဟု ဖွင့်သည်။ လွန်ကျူးဘွယ်အာရုံက ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်သို့ရောက်မှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်သောကြောင့် သမ္ပတ္တ ပုဒ်ကို “သမ္ပတ္တေ ပစ္စုပ္ပန္နော အာရမ္မဏေ” ဟု ဖွင့်သည်။ မှန်၏—သမာဒါနဝိရတိလည်း သီလ ဆောက်တည်တုန်း မဖြစ်သေး၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံနှင့် ဓုတ္တ၍ ရှောင်ကြဉ်မှ ဖြစ်သည်။ [သမုစ္ဆေဒ ဝိရတိကား လောကုတ္တရာသာ။]

ပဋိသန္တိဓါဒိအာဇာနည်

၁-သုတ္တန္တတာဇနိယ သင်္ဂဟဝါရအဖွင့်

၇၁၈။ ဒေဝေ နယောတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခေပေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဒဿေ-
 တွာ၊ ချစ်။ တမေဝနယံ၊ ထိုအကျဉ်းအားဖြင့်ပြုအပ်ပြီးသောနည်းကိုပင်။ ဝိတ္ထာရ-
 တော၊ အားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဓမ္မပ္ပဘေဒဿ ဟိတိ အာဒိ၊ ကို။ (သင်္ဂဟ-
 ကာဓော) အာဟ။ နိရုတ္တိ ပဋိဘာနပ္ပဘေဒါ၊ နိရုတ္တိအပြား၊ ပဋိဘာနအပြား
 တို့ကို။ တဗ္ဗိသယာနံ၊ ထိုနိရုတ္တိပဋိဘာနတို့၏ ဝိသယဖြစ်ကုန်သော။ အတ္တာဒိနံ၊
 အတ္တအစရှိသည်တို့၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နာဒိဘေဒေဟိ၊ ပစ္စယုပ္ပန် အစရှိသောအပြားတို့
 ဖြင့်။ ဘိန္နိတွာ၊ ခွဲခြား၍။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ [ပစ္စယုပ္ပန္နာဒိဗ္ဗိ အာဒိဖြင့်
 အဋ္ဌကထာ နောက်နား၌ပြုလတ္တံ့ သော နိဗ္ဗာန၊ ဘာသိတတ္ထ၊ ဝိပါက၊ ကိရိယကမ္မ
 တို့ကိုယူပါ။] ယံကိဉ္စိ ပစ္စယသမုပ္ပန္နန္တိ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ သစ္စ။ ပေ။ ဝါရေသု၊
 သစ္စဝါရ၊ ဟေတုဝါရ၊ ဓမ္မဝါရ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝါရတို့၌။ အာဂတနိ၊ သော။
 ဒုက္ခာဒိနိ၊ ဒုက္ခအစရှိသောအကျိုးတို့ကို။ (သင်္ဂဟကာဓေန) ဂဟိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။
 သစ္စပစ္စယာကာရဝါရေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗာနံ၊ ၎င်း။ (ဣတိဉ္စိ) ပရိယတ္တိဝါရေ၌။
 ဘာသိတတ္ထော၊ သဒ္ဓါသည်ဟောအပ်သောအနက်၎င်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယော၌။
 ဝိပါကော၊ ၎င်း။ ကိရိယဉ္စ၊ ၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တာန-
 မေဝ၊ ဟောအပ်ပြီးသော တရားတို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စ၊
 ငါးပါးကုန်သော။ အတ္တာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၎င်း။ တထာ၊ တူ။ ဓမ္မာ စ၊ တို့ကို
 လည်း။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။)

ဝိဒဟတိတိ၊ ဟူသောဝိဂြိုဟ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တကဟေတုအာဒိနံ၊ အကျိုးတရားကို
 ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းအစရှိသည်တို့ကို။ သာဓာရဏံ၊ အတူတကွဆောင်
 တတ်သော။ ဝါ၊ ဆက်ဆံသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝိဂြိုဟ်တည်း။ [သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဇနက
 ဟိတ်ကို ဤ၌ နိဗ္ဗတ္တကဟိတ်ဟု ခေါ်၏။ အာဒိဖြင့် သမ္မာပကဟိတ်၊ ဉာပကဟိတ်
 တို့ကိုယူပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့စီမံတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဟု ဟိတ်အနက်ကို ရည်
 ရွယ်၍ နိဗ္ဗတ္တကဟေ ဘုအာဒိနံဟု ဆိုသည်။ ထိုကြောင့်ဖြစ်စေတတ်သောဟိတ်ကို
 ရည်ရွယ်၍ “ပဝတ္ထေတိစေဝ” ဟု၎င်း၊ သမ္မာပကဟိတ်ကို ရည်ရွယ်၍ “ပါပေတိ စ”
 ဟု၎င်း အနက်ဖွင့်သည်။] ပန၊ ဆက်။ တဒတ္ထံ၊ ထိုဝိဂြိုဟ်၏အနက်ကို။ ဝိဘာဝေ-
 တုံ၊ ငှါ။ ပဝတ္ထေတိစေဝ ပါပေတိစာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာဓော) အာဟ။
 တေသု၊ ထိုပဝတ္ထနပါပနတို့တွင်။ ပုရိဒမာ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ ပဝတ္ထန
 အနက်ကို။ မဂ္ဂဝဇ္ဇေသု၊ မဂ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သောတရားတို့၌။ ဒဋ္ဌဗျော။ ဟိ၊
 မှန်။ ဘာသိတဗ္ဗိ၊ ဟောအပ်သော သဒ္ဓါသည်လည်း။ အဝပောနေဝသေန၊

အနက်ကို သိစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အတ္ထံ ၊ ကို။ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ မဂ္ဂေါပန၊ သည်ကား။ နိဗ္ဗာနံသို့။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ ၊ ထိုမဂ်၌။ ပစ္စိမော၊ နောက်၌ဖြစ်သော ပါပအနက်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗဗျာ)။

ဓမ္မနိရုတ္တဘိလာပေတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ဓမ္မသဒ္ဓေါ။သည်။ သဘာဝ-ဝါစကော၊ သဘာဝအနက်ကိုယော၏။ ဣတိကတော၊ ဤသို့နုလုံးသွင်း၍။ ယာ-သဘာဝနိရုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။(သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အဝိပရိတနိရုတ္တိ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ ထုတ်ဖော် ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါတည်း။ ဣတိအတ္ထော။ တဿာအဘိလာပေတိ (တ္ထေ) ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ တဿာ နိရုတ္တိယာ၊ ထိုထုတ်ဖော် ရွတ်ဆိုအပ်သောအသံကို။ အဝစနဘူတာယ၊ရွတ်ဆိုအပ်သောပရမတ္ထသဒ္ဓါ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပညတ္တိယာ၊ အပေါင်းဖြစ်သောသဒ္ဓပညတ်ကို။(နိရုတ္တိကို ထပ်၍ဖွင့်သည်။)အဘိလာပေ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း၌။(ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်၌ပင်။) ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ အချို့သော ပညတ္တိဝါဒီဆရာတို့သည်။ ဝတ္ထယန္တိ၊ ဖွင့်ကြကုန်၏။ ဝေသတိ၊ ဤသို့နိရုတ္တိ၏ ဖဿစသော အပေါင်းပညတ် ဖြစ်လသော်။ ပညတ္တိ၊ အပေါင်းဖြစ်သော သဒ္ဓပညတ်ကို။ အဘိလပိတဗျာ၊ ရှေးရှုရွတ်ဆိုထိုက်၏။ ဝစနံ၊ တလုံး ထလုံးသော ပရမတ္ထသဒ္ဓကို။ န (အဘိလပိတဗျ)၊ ရှေးရှုမရွတ်ဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤအပြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ရောက်၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ဝစနတော၊ တလုံး တလုံးသော ပရမတ္ထသဒ္ဓါမှ။ အညံ၊ အခြားသော။အဘိလပိတဗျံ ဥစ္စာရေတဗျံ၊ရွတ်ဆိုထိုက်သောသဒ္ဓသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဤကား ပရမတ္ထဝါဒီတို့၏ အယူတည်း။]

တဿာ။ပေ။အဘိလာပေ။ ။“တဿာ နိရုတ္တိယာ” ဟု တဿာ၏ အစွဲကို ပြပြီး၍ ထို နိရုတ္တိဟူသည် ကေစိဆရာတို့က တလုံးချင်း ရွတ်ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဓမဟုတ်၊ အပေါင်းဖြစ်သော ပညတ္တိသဒ္ဓတည်း- ဟု ယူကြ၏။ ထို့ကြောင့် “နိရုတ္တိယာ” ကိုပင် “အဝစနဘူတာယ ပညတ္တိယာ” ဟု ဖွင့်သည်။ “ဝစန” ဟူသည် ပြောဆိုအပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဓါတည်း။ ပညတ္တိကား ပြောဆိုအပ်သော သဒ္ဓ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “အဝစနဘူတာယ” ဟု ဝိသေသနပြု သည်။

ဝေသတိ။ပေ။အာပဇ္ဇတိ။ ။ဤစကားကား ကေစိဝါဒ၌ အပြစ်ပြုသော စကားတည်း။ (ဝေသတိတိ ဝေ နိရုတ္တိယာ ပညတ္တိဘာဝေ သတိ။—အနုဋီကာ။) ကေစိဆရာတို့ ဆိုသည့် အတိုင်း နိရုတ္တိအရ ပညတ်ကိုယူရလျှင် အပေါင်းပညတ်ကို ရွတ်ဆိုထိုက်၏။ တလုံးတလုံးသော ပရမတ္ထ သဒ္ဓဟူသော ဝစနကို မရွတ်ဆိုထိုက်၊ ဤသို့ အပြစ်ဒေါသရောက်သည်-ဟူလို။

န စ။ပေ။အတ္ထိ။ ။ပညတ္တိသဒ္ဓကို ရွတ်ဆိုထိုက်၏- ဟူသော စကားဖြစ်လျှင် ဖြစ်ပါစေတောလော၊ ဘာအပြစ်ရှိသနည်းဟု ထပ်၍ အတုန့်တက်ဘွယ်ရှိသောကြောင့် “န စ။ပေ။အတ္ထိ” ဟု မိန့်သည်။ ပရမတ္ထသဒ္ဓဖြစ်သော တလုံးစီ တလုံးစီကိုသာ ရွတ်ဆိုနိုင်သည်။ အပေါင်းပညတ် ဖြစ်သော စကားလုံးတွေကို တပြုတ်စီ တပြုတ်စီ ရွတ်ဆို၍ မဖြစ်၊ ဤသို့ မဖြစ်နိုင်သော အပြစ်ရောက်သည်- ဟူလို။

ဖဿာဒိဝစနေဟိ၊ ဖဿအစရှိသော အပေါင်းသဒ္ဒါတို့ဖြင့်။ [“ဖဿ” ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဒါ၊ “သ” ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဒါသည် သဒ္ဒါရုပ်တည်း။ “ဖဿ” ကား ထိုသဒ္ဒါအပေါင်းဖြစ်သောကြောင့် ပညတ္တိသဒ္ဒါတည်း။] ဗောဓေတဗ္ဗံ၊ သိစေ ထိုက်သော အနက်သည်။ အဘိလပိတဗ္ဗံ၊ ရွတ်ဆိုထိုက်သည်။ အထာပိ သိယာ၊ အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ့။ ဧဝံသတိ၊ သော်။ အတ္ထဓမ္မဝဇ္ဇံ၊ အတ္ထဓမ္မသည် ကြည့် အပ်သော။ တေဟိ၊ ထိုဖဿအစရှိသော အပေါင်းသဒ္ဒါတို့ဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗံ၊ သိစေထိုက်သောအနက်သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုအတ္ထ ဓမ္မတို့၏။ နိရုတ္တိဘာဝေါ၊ နိရုတ္တိ၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပြန်၏။ ဝါ၊ ရောက်ပြန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဖဿောတိ၊ ဖဿောဟူသော ပုလ္လိန်သဒ္ဒါသည်။ သဘာဝနိရုတ္တိ တည်း။ ဖဿံ (တိ)၊ ဖဿဟူသော နုပုလ္လိန်သဒ္ဒါသည်၎င်း။ ဖဿာတိ၊ ဖဿာဟူသော ဣတ္ထိလိန်သဒ္ဒါသည်၎င်း။ န သဘာဝနိရုတ္တိ၊ သဘာဝ နိရုတ္တိမဟုတ်။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဿိတောဝ၊ ပြအပ်သည်သာ။ [အဋ္ဌ ကထာနောက်နား၌ ပြအပ်ပြီးသည်သာ။] စ၊ ဆက်။ အဝစနံ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဓမဟုတ်သော။ ဧဝံ ပကာရံ၊ ဤသို့အပြားရှိသောသဒ္ဒါသည်။ (ဤသို့ အပြားရှိသော မြဲသောလိန်အထူးကို ထွန်းပြနိုင်သော အခြင်းအရာရှိသောသဒ္ဒါ သည်။) န အတ္တိ၊ တသ္မာ။ ဝစနတူတာယဇေ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဒါစကားလုံး ဖြစ်၍သာလျှင်ဖြစ်သော။ (ဧဝဖြင့် ပညတ်ကိုကန့်။) တဿာ သဘာဝနိရုတ္တိယာ၊ ထိုမဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဒါကို။ အဘိ- လာပေ ဥစ္စာရဏေ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း၌။ (ဉာဏံ၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏ ၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ [အဋ္ဌသာလိနီ နိဒါန်းဝယ် ဓမ္မတ္ထဒေသနာ ပဋိ ဝေဓ အခမ်းတန်းက ဒေသနာ အရ၌ ပရမတ္ထဝါဒီ ပညတ္တိဝါဒီ ဟု ကွဲခဲ့သည့် အတိုင်း ဤ၌လည်း ပရမတ္ထဝါဒီ၊ ပညတ္တိဝါဒီဟု ကွဲကြသည်။]

တံ သဘာဝနိရုတ္တိံ ။ ပေ။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရုတ္တိသဒ္ဒါရမ္မဏာယ၊ ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်သော အသံဟူသော အာရုံရှိသော။ သောတဝိညာဏဝိထိယာ၊ ၎င်း။ ပရတော၊ နောက်၌။ မနော- ဒွါရေ၊ ၌။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏံသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ။ စ၊ ဆက်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဒါတို့၊ ဟူသောစကား တော်ကို။ ဝစနံ၊ စကားလုံးဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ အဆံကို။ ဂဟေတွာ၊ သောတ ဝိညာဏဝိထိဖြင့်ယူပြီး၍။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ ဇာနနံ၊ မနောဒွါရဖြင့်သိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊

ဧဝံ သတိ။ ပေ။ အာပဇ္ဇတိ။ ။ ဖဿအစရှိသော အပေါင်းသဒ္ဒါတို့ဖြင့် သိထိုက် သော အနက်ကား အတ္ထဓမ္မတပါး အခြားမရှိသောကြောင့် နိရုတ္တိ = ရွတ်ဆို အပ်သော အသံဟူသည် “ဖဿ” ဟူသော ဓမ္မသော်လည်းဖြစ်ရ၏။ “ဖုသနံ” သဘောဟူသော အတ္ထသော်လည်း ဖြစ်ရ၏။ ဤသို့လျှင် “နိရုတ္တိ” ဟု သီးခြားမရှိတော့။

ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဝတ္ထံ။ ဣတိ (ဝဒန္တိ)။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့ယူအပ်သော်။
 [ဝေန္တိ ဝေ သဒ္ဓဂ္ဂဟဏတော ပစ္ဆာ နာမနိရုတ္တိ အာရဗ္ဗ ပစ်တ္တံ ဉာဏံ နိရုတ္တိ၊
 ပဋိသမ္ဘိဒါတိ ဂယမာနေ။-အနု။] အညသ္မိံ ၊ အခြားသော။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏေ၊
 ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ၌။ အညံ၊ အခြားသောအာရုံကို။ (အတိတ်အာရုံကို။) ပစ္စုပ္ပန္နာ-
 ရမ္မဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအပြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ။

[ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် နိရုတ္တိအရ နာမပညတ်ကိုယူရာ ပက္ခန္ဓံ ပါဠိ
 တော်နှင့်၎င်း၊ အဋ္ဌကထာနှင့်၎င်း ဆန့်ကျင်ပုံကို ပြပြီး၍ နိရုတ္တိအရ ပရမတ္ထ၊
 သဒ္ဓါကိုယူရာ ပက္ခန္ဓံ ထိုဆန့်ကျင်ခြင်း၏ မရှိပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ယထာ
 ပန” စသည်ကို မိန့်။ အနုဒီကာကျမ်းတက်။] ပန၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်
 ပြဦးအံ့။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏံ၊ သည်။ မနုဿ။ ပေ။ နိစ္စယဿ၊ လူ၏အသံ-လူ
 မဟုတ်သူတို့ အစရှိသည်တို့၏ အသံအစရှိသော အသံအထူးအပြားကို ဆုံးဖြတ်
 ခြင်း၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတော့)။ တံတံ သဒ္ဓဝိဘာဝ-
 ကံ၊ ထိုထိုအသံကို ထင်ရှားပြတတ်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။
 သဘာဝါ။ ပေ။ နိစ္စယဿ၊ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ အသဘာဝနိရုတ္တိကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း
 ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ သည်။ (ဟုတော့) ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ပေ။ သဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော
 သဘာဝနိရုတ္တိ အသံလျှင် အာရုံရှိသော။ တံ၊ ဝိဘာဝကဉာဏံ၊ ထိုအသံကို
 ထင်ရှားပြတတ်သောဉာဏ်သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စ-
 မာနေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ပါဠိဝိရောဓော၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏ ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်
 ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်။ တံ သဘာဝနိရုတ္တိ ။ ပေ။
 ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿာတိ၊ ဟူ၍။ ပစ္စုပ္ပန္နသဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အသံဟူသော အာရုံ
 ရှိသော။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓံ၊ ဆင်ခြင်တတ်သောဉာဏ်ကို။ ပဝတ္တယန္တဿ၊ ဖြစ်စေ-
 သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဉာဏံ၌စပ်)။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဝတ္ထု၊ ၎်။ န နသက္ကာ၊
 မတတ်ကောင်းမဟုတ် တတ်ကောင်းသည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဝတ္ထု၊ န နသက္ကာ၊ သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တမ္ပိဉာဏံ၊ ထို
 ဆင်ခြင်တတ်သောဉာဏ်သည်လည်း။ သဘာဝနိရုတ္တိ ၊ ကိ။ ဝိဘာဝေန္တိယေဝ၊
 ထင်ရှားစေလျက်သာလျှင်။ တံတံသဒ္ဓပစ္စဝေက္ခန္ဓာနန္တရံ၊ ထိုထို သဒ္ဓါရုံကို
 ဆင်ခြင်ခြင်း၏ အခြားမဲ့၍။ တံတံ၊ ပေ။ ဟေတုတ္တာ၊ ထိုထိုအထူးအပြားကိုဆုံးဖြတ်
 ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရုတ္တိ ၊ ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်သောသဒ္ဓါ
 ကို။ ဘိန္နန္တံ၊ ခွဲခြားလျက်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တမေဝ၊ ထိုးထွင်း၍ သိလျက်သာလျှင်။
 ဥပဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ ပဘေဒဂတမ္ပိ၊ အထူးအပြားဖြစ်
 သော ဉာဏ်သည်လည်း။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝတ္ထု၊ န နသက္ကာ၊
 သည်သာ။) သဘာဝနိရုတ္တိတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ မာဂဘောသာ၊ မဂတိုင်း၌
 ဖြစ်သော ဘာသာကို။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထိုမာဂ

ဘာသာမှ။ အညံ၊ အခြားသော။ သက္ကတနာမာဒိသဒ္ဓါ၊ သက္ကတအသံဖြင့် ရွတ်ဆို အပ်သော နာမ် အာချာတ် အစရှိသော သဒ္ဓကိ။ သန္ဓာယ၊ အညံပနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဗျဉ္ဇနန္တိ၊ ပါဠိဖြင့်။ နိပါတပဒံ၊ ကိ။ အာဟ။

အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။ ကထိတံ၊ ပြီ။ ဗောဓိမဏ္ဍသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ပဌမာဘိသမ္ပဒ္ဓဋ္ဌာနေ ဝေ၊ ရှေးဦးစွာ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိရာအရပ်၌ သာ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ယတ္ထကတ္ထစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ဗောဓိရက္ခဿါ၏။ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ၊ တည်ရာအရပ်၌။ န (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။ သုဝဏ္ဏသလာကန္တိ၊ ကား။ သေဋ္ဌသလာကံ၊ ကောင်းမြတ်သော စာရေးတံကို။ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ၊ တရားဟော ခြင်းအကျိုးငှါ။ သလာကံ၊ စာရေးတံကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဣတိအတ္ထော၊ ပဋိ- သမ္ဘိဒါယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၌။ ဌိတေန၊ တည်လျက်။ ပဝါရိတံ၊ ဖိတ်အပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါတော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မှ။ အညေနေဝ၊ သော။ ပကာရေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗတော၊ သိထိုက်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သက္ကတဘာသာဇာနနံ၊ သက္ကတဘာသာကိုသိခြင်းသည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ- ကိစ္စံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏ကိစ္စသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိအယံ အဓိပ္ပါယော။

ဣဒံ ကထိတန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ မာဂဓဘာသာယ၊ မာဂဓဘာသာ၏။ သဘာဝနိရုတ္တိတာဉ္ဇပနတ္ထံ၊ သဘာဝနိရုတ္တိ အဖြစ်ကို သိစေခြင်း အကျိုးငှါ။ ဣဒါနိ၊ ဌံ။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သော။ (ဆိုတော့မည်ဖြစ်သော။) ဣဒံ၊ ဤအကြောင်း အရာကို။ ကထိတံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ ဆဒ္ဓန္တိဝါရဏ။ ပေ။ ဇာတကာဒိသု၊ ဆဒ္ဓန်ဆင်မင်း၏ဇာတ်တော်၊ ခါမင်း၏ ဇာတ်တော်အစရှိသည် တို့၌။ တိရစ္ဆာနေသု၊ တိရစ္ဆာန်တို့လည်း။ မာဂဓဘာသာ၊ သည်။ ဥဿန္နာ၊ များ၏။ ဝါ၊ ဇာနည်း။ ဩဇ္ဇကာဒိဘာသာ၊ ဩဇ္ဇကအစရှိသောဘာသာသည် ၎င်း။ သက္ကတံ၊ သက္ကတဘာသာသည်၎င်း။ န (ဥဿန္နာ)၊ မများ။

တတ္ထာတိ၊ ကား။ မာဂဓသေသဘာသာသု၊ မာဂဓဘာသာ၊ ကြွင်းသော ဘာသာတို့တွင်။ သေသု၊ မာဂဓဘာသာမှကြွင်းသော ဘာသာတို့သည်။ ပရိ- ဝတ္တန္တိ၊ ပြောင်းလွဲကုန်၏။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ကာလန္တရေ၊ တပါး

ပရိဝတ္တန္တိ။ ။ ပရိဝတ္တန္တိ ကိုပင် “ကာလန္တရေ အညထာ ဟောန္တိ” ဟု၎င်း၊ ဝိနဿန္တိ ဟု၎င်း နှစ်မျိုးဖွင့်သည်။ ထိုငှာ ပုဂံခေတ်လောက်က ပြောအပ်သော စကားတွေသည် လုံးလုံးပျောက်၍ မသွားသော်လည်း တမျိုးတဖုံကားဖြစ်နေ၏။ ရှေးအသံထွက်နဲ့ မတူတော့၊ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကို “အညထာ ဟောန္တိ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုဘာသာကိုပြောသော လူမျိုးတမျိုး လုံးသည် စစ်ဘေး စစ်ဒဏ် စသည်ကြောင့် ကွယ်ပျောက် သွားကုန်၏။ ထိုအခါ ဘာသာ စကားလည်း လုံးဝ ပျောက်ကွယ် သွားတော့၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိနဿန္တိ စ” ဟု ဆိုသည်။

သောကာလ၌။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဝိနဿန္တိစ၊ ပျောက်ကွယ်လည်း ပျောက်ကွယ်တတ်ကုန်၏။ မာဂဓပန၊ သည်ကား။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ပရိဝတ္တန္တိ၊ ပြောင်းလွဲတတ်သည်။ (သမာနာ)ပိ၊ သော်လည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောအရပ်၌၎င်း။ သဗ္ဗဒါ၊ အလုံးစုံသောအခါ၌၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထာစ၊ အလုံးစုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ န ပရိဝတ္တတိ၊ မပြောင်းလွဲ။ ပါ၊ မပျက်။ ကပ္ပဝိနာသေပိ၊ ကမ္ဘာပျက်ရာအခါ၌ သော်မှလည်း။ တိဋ္ဌတိယေဝ၊ တည်သေးသည်သာ။ (ဗြဟ္မာ့ပြည်၌တည်သေးသည်သာ။)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယမေဝေကောနပရိဝတ္တတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပပဉ္စောစိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ စိရယနံ (စိရံ အယနံ၊ ကြာမြင့်စွာဖြစ်ခြင်းသည်။) (ဟောတိ၊ ဖြစ်သေး၏။) ဣတိအတ္ထော။

စ၊ ဆက်။ ဗုဒ္ဓဝစနမေဝ၊ ဗုဒ္ဓ၏စကားတော်သည်သာ။ တေဿ၊ ဤနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏။ ဝိသယော၊ ဖြစ်ရာအာရုံတည်း။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ နေလင်္ဂီသေတပစ္စာဒေါတိ၊ အစရှိသော။ ဂါထံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သော။ စိတ္တော ဂဟပတိ၊ စိတ္တသူကြွယ်သည်။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ တေ၊ ဤတရားစကားကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘာသိတံ ကိံန၊ ဟောတော်မူအပ်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ (စိတ္တသူကြွယ်က မေးပြီ။) ဂဟပတိ၊ အိမ်ရှင်သူကြွယ်။ ဝေံ၊ အိမ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေပြီ။ (အရှင်ကာမဘူက ဖြေပြီ။) ဘန္တေ၊ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဘုရားဟောဖြစ်လျှင်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အဿ၊ ထိုဘုရားစကားတော်၏။ အတ္ထိ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ပေက္ခာမိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှုနေ၏။ (တာဝ၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်ရှုနေသလောက်။) မုဟုတ္ထံ၊ တမုဟုတ်မျှ။ အာဂမေဝ၊ ဆိုင်းငံ့ပါကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ဣတိဝဇ္ဇန္တိ။ [ဣဒ္ဓာယတနဝဂ်၊ စိတ္တသံယုတ်၊ ကာမဘူသုတ်။]

သဗ္ဗတ္ထကဉာဏန္တိ၊ ကား။ အတ္တာဒိသု၊ အတ္ထအစရှိသည်တို့၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) (ကသွာ၊ တံ၊ ထိုဉာဏ်ကို။ သဗ္ဗတ္ထကဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သနည်း။) သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ တေသုတီသု၊ ထိုသုံးပါးသော အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိတို့၌။ (ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဝါ၊ တနည်း။ (သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။) စတူသုပိ၊ လေးပါးလည်းဖြစ်သော အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိ၊ ပဋိဘာနတို့၌။

၊ ဣတိ။ ပေ။ သဗ္ဗတ္ထ ကဉာဏန္တိ။ ။ ရှေ့ပါကျဝယ် “အတ္တာဒိသုကို “တေသုတီသု” ဟု၎င်း၊ ‘စတူသု’ ဟု၎င်း နှစ်နည်းဖွင့်သည်။ ထိုတွင် ပဌမနည်း၌ “သဗ္ဗ” အရ အတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိ သုံးမျိုးကို ယူရ၏။ ဒုတိယနည်းအလို “သဗ္ဗ” အရ အတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိ၊ ပဋိဘာန လေးပါးလုံးကို ယူရသည်။ ရှေးရှေး ပဋိဘာနဉာဏ်ကိုလည်း နောက်နောက် ပဋိဘာနဉာဏ်က သိနိုင်၏။

ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဉာဏ်ကို။ သဗ္ဗတ္တကဉာဏန္တိ ဝုတ္တံ။) ဝါ၊ တနည်း။ ကုသလ ကိရိယဘူတာယ၊ ကုသိုလ်ကြိယာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ပဋိ-
 ဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ မေတ္တဘာဝတော၊ မေတ္တအတ္တ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တီသု ဝေ၊
 သုံးပါးသော အတ္တဓမ္မ နိရုတ္တိတို့၌သာ။ [ဝေဖြင့် ပဋိဘာနကိုကုန်။] ပဝတ္တတ္တာ၊
 ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္တကဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဣမာနိ ဉာဏာနိ၊ ဤ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့သည်။ ဣဒမတ္ထဒေဝာဘကာနိ၊ ဤ
 အနက်ကို ထွန်းပြနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သာတ္တကာနံ၊ အနက်နှင့်တကွ ဖြစ်သော
 ဉာဏ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခိကဗ္ဗတ္တာ၊ ဆင်ခြင်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ တေဿ၊ ဤဉာဏ်၏။ သဗ္ဗော၊ သော။ အတ္တော၊ အတ္တ၊ ဓမ္မ အစရှိသော
 အနက်သည်။ အတ္တိ၊ ဣတိပိ၊ ထိုကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗတ္တကံ၊ က မည်၏။ [ဤနည်း
 ၌ကား သဗ္ဗ+အတ္တဟု ပုဒ်ခွဲ။ “သဗ္ဗော+အတ္တော တေဿ အတ္တိတိသဗ္ဗတ္တကံ”
 ဟု ပြု။ သဗ္ဗော အတ္တဓမ္မာဒိကော ဝိသယဘူတော တေဿ ဉာဏဿ အတ္တိတိ
 သဗ္ဗတ္တကံ။ - အနု။] ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗသ္မိံ ၊ အလုံးစုံသော အတ္တ၊ ဓမ္မ အစရှိသော
 အာရုံ၌။ ခိတ္တံ၊ ပစ်ချအပ်၏။ (အာရုံပြုသောအားဖြင့်ပစ်ချအပ်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။
 (သဗ္ဗတ္တကံ၊ မည်၏။) [ဤနည်း၌ “သဗ္ဗတ္တ+ခိတ္တံ သဗ္ဗတ္တကံ” ဟုပြုပါ။]

သေက္ခေ၊ သေက္ခ အခိုက်အတန့်၌။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်
 တို့သည်။ အရဟတ္တပုတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိသဒါ၊
 သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ ဝေန္တိ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုကြပါကုန်
 သော်လည်း။ ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ ရှေးဘဝ၌ အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုသည်။
 (ပဋိသမ္ဘိဒါဝိသဒတယ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်၏။
 ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အရဟတ္တပုတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်
 သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ အရဟတောပိ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါ
 ဝိသဒတယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ န န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်မဟုတ် ဖြစ်နိုင်သည်
 သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စန္ဒမ္ပိ၊ ငါးပါးလုံးတို့၏လည်း။ (ကာရဏတာ၌စပ်။)

ကုသလကိရိယ။ ပေ။ ဝုတ္တံ။ ။ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ကုသိုလ်ဖြစ်သော အသေက္ခ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ကြိယာ ဖြစ်သော ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်သည် အကြောင်း ပဋိဘာန
 သော်လည်း ဖြစ်နိုင် အကျိုး ပဋိဘာနသော်လည်း ဖြစ်နိုင်ရကား ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ သော်လည်း
 ဖြစ် အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါသော်လည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “မေတ္တဘာဝတော” ဟု ဆိုသည်။
 ပဋိဘာနဉာဏ်က မေတ္တဖြစ်လျှင် သူ၏အာရုံသည် အတ္တ၊ နိရုတ္တိ၊ ရှေးရှေး ပဋိဘာနအားဖြင့်
 သုံးပါးဖြစ်၏။ ပဋိဘာနက အတ္တ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဖြစ်လျှင် သူ၏အာရုံသည် ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိ၊
 ရှေးရှေး ပဋိဘာနအားဖြင့် သုံးပါးသာ ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗအရ ပဌမနည်းကဲ့သို့
 လေးပါးလုံးကို မယူရ၊ သုံးပါးသာ ယူရသည်။

ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ သေက္ခာသေက္ခ ပဋိသမ္ဘိဒါ။ ပေ။
 ကာရဏတာ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏ သန့်ရှင်း
 စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗျာ၏။ ပုစ္ဆာယ၊
 ပုစ္ဆာ၏။ ပရတော၊ နောက်၌။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ ကသာ၊ ကသာတည်း။ ဣတိ
 ကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ အဋ္ဌကထာ၊ ကို။ ပရိပုစ္ဆာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ပြီ။

ပဋိပတ္တိံ ။ ပေ။ မညိဿန္တိတိ၊ ကား။ ပဋိပတ္တိဂရုတာယ၊ ပဋိပတ်၌အလေးပြု
 သူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ လာဘ်၊ လာဘ်ကို။ ဟိဋ္ဌေန္တေန၊ ရှုတ်ချသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။)
 သတသဟဿဂ္ဂနကံ၊ အဘိုးတသိန်းထိုက်သော။ ကမ္မလမ္ပိ၊ ကမ္မသာကိုသော်မှ
 လည်း။ ဝါသိယာ၊ ဓားငယ်ဖြင့်။ ဧကောဇ္ဇေတွာ၊ တောက်တောက်စဉ်း၍။ မယာ၊
 ငါသည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ပရိဘဏ္ဍကရဏံ၊ ပရိဘဏ်ကိုပြုခြင်းကို။ အာဝဇ္ဇိ-
 တွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ လာဘဂရုနော၊ လာဘ်၌အလေးပြုကုန်သော။ ပရိယတ္တိဓော၊
 ပရိယတ်ကိုဆောင်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဓမ္မကထိကာဝ၊ ဓမ္မကထိကတို့
 ချည်းသော။ ဘဝိတံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ န မညိဿန္တိ၊ မမှတ်ထင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤ
 အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္တံ ဟောတိ။ [ဓမ္မကထိကလုပ်သူတို့ လာဘ်ရသော
 ကြောင့် “လာဘဂရုနော။ ပေ။ န မညိဿန္တိ” ဟုဆိုသည်။] စ၊ ဆက်။ တွေ့၍
 တိဿထေရ်၏ဝတ္ထု၌။ ထေရဿ၊ တိဿထေရ်၏။ ကနိပုတ္တိယာ၊ ယုံမှားခြင်း၏
 ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရဟန္တာမဖြစ်မီ ရှေးအခါ၌။ အဝိသဒတံ၊ မသန့်ရှင်း
 သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြုပြီး၍။ အရဟတ္တပုပ္ဖဿ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့
 ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ ပဗ္ဗဝိဿဇ္ဇေန၊ ပြဿနာကိုဖြေဆိုခြင်းဖြင့်။ အရဟတ္တပုပ္ဖိ-
 ယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိသဒတာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏
 သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿတော၊ ပြီ။ တိဿထေရော၊ တိဿထေရ်
 ဟူသည်။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဝုဒ္ဓတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ တိဿထေရော ဝေ၊
 တိဿထေရ်ပတ်တည်း။ ဣတိ ဝဒန္တိ။

ပဘေဒေါနာမ၊ ပဘေဒမည်သည်။ မဂ္ဂေဟိ၊ မဂ်တို့ဖြင့်။ အဓိဂတာနံ၊ သိအပ်
 ရအပ်ပြီးကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့၏။ ပဘေဒဂမနံ၊ ထူးပြား
 ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ အဓိဂမေဝံ၊ မ ဟူသည်။ တေဟိ၊ ထိုမဂ်တို့ကြောင့်။
 ပဋိလာဘော၊ ရခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ရအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်တည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သော၊ ထိုအဓိဂမကို။ လောကုတ္တရော၊ ဟူ၍။ (ဒဋ္ဌဗျော)။ ပဘေဒေါ၊
 ထူးပြားခြင်းကို။ ကာမာဝစရော၊ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗျော။ န ပန တသတိ၊ ကား။ အဓိဂမ-
 သ၊ ရအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၏။ ဗလဝပစ္စယော၊ အားကြီးသောအကြောင်း
 သည်။ ဟောတိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣထာ၊ တူ။ ပဘေဒဿ၊ အထူးအပြားသို့
 ရောက်သောဉာဏ်၏။ (ဗလဝပစ္စယော) န (ဟောတိ)။ ဣတိ အတ္ထော။ ဣဒါနံ၊
 ယခုအခါ၌။ ပရိယတ္တိယာဒိနံ၊ ပရိယတ် အစရှိသောအကြောင်းတို့၏။ အဓိဂမ-

ဿ၊ သိအပ် ရအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၏။ ဗလဝပစ္စယတ္တာဘာဝံ၊ အားကြီးသော အကြောင်း၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကို၎င်း။ ပုဗ္ဗယောဂဿ၊ ရှေး၌အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၏။ (အဓိဂမဿ၊ ၏) ဗလဝပစ္စယတ္တံ၊ အားကြီးသော အကြောင်း၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဿေန္တော၊ ပြုလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယတ္တိသဝန ပရိပုစ္ဆာဟိတိ အာဒိ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ပဋိသမ္ဘိဒါနာမ နတ္ထတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ပဋိသမ္ဘိဒါဓိဂမဿ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကို ရခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ (အယ်)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီး ဘား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ (အဋ္ဌကထာ၌ “ပုဗ္ဗယောဂေါ အဓိဂမဿ ဗလဝပစ္စယော” စသော စကားကို ဆိုအပ်သည်။) ဟောတိ၊ တံ၊ ထိုစကားကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ ဣမေ ပနာတိ-အာဒိ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ ပုဗ္ဗဿာဂါဓိဂမဿ၊ ပုဗ္ဗယောဂ၊ အဓိဂမ ဟူကုန်သော။ ဒေဝံ၊ နှစ်ပါးသော အကြောင်-တို့သည်လည်း။ ဝိသဒ-ကာရဏာ၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗဿာဂေါ၊ ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဣတိ၊ တည်း။

သင်္ဂဟဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သစ္စဝါရာဒိ အဖွင့်

၇၁၉။ ဟေတုဝါရေ၊ ၌။ ကာလတ္တယေပိ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဟူသော ကာလသုံးပါး အပေါင်း၌လည်း။ ဟေဘုဖလ မ္မော၊ အကြောင်း၏ အကျိုးဖြစ်သောတရားတို့ကို။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထိုအကြောင်း၏အကျိုးဖြစ်သော တရားတို့၏။ ဟေတုမ္မော စ၊ အကြောင်းတရားတို့ကိုလည်း။ မ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ။ ဓမ္မဝါရေ၊ ၌။ ဝိနေယျဝသေန၊ ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်သဖြင့်။ အတိတံ၊ နဉ္စ၊ အတိတ်တရားတို့၏လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာ သမုပ္ပန္နာဟိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ နဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာ၊ အတိတ်ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့ကို။ အတ္တာတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ။ တံ နိဗ္ဗတ္တကာ စ၊ ထို အကျိုးတရားတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတရားတို့ကိုလည်း။ မ္မောတိ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုတ္တာ)။ ဣဒံ၊ သည်ဘား။ ခန္တိဗ္ဗိ၊ ဧဝေသံ ဝါချာနံ၊ တို့၏။ နာနုတ္တံ၊ တည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၂၂၅။ အဝုတ္တတ္တာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ တေသံ။ ပေ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ သာမညေန၊ အားဖြင့်။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ အဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (နော န ဝတ္ထုဗ္ဗာ၌စပ်။) ဣတိ (အယ်)၊ သည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထ၊ ဤအဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာတို့၏။ အဝိပါကတ္တာ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [အဝိပါကတ္တာတိ အဝိပါကဓမ္မတ္တာ။ - အနု။] ဓမ္မဘာဝေါ၊ ဓမ္မ၏ အဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ယဒိဝေံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ [အောက်အဓိပ္ပါယ်ကြည့်၍ အကျယ်ကိုသိပါ။] (ကိရိယာ၊ တို့သည်။) ဝိပါကာ၊ ဝိပါက်တို့သည်။ နဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ကိရိယာနံ၊ တို့၏။) အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တ၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ န ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ မဟောထိုက်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (န ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ မဟောထိုက်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်။ (ဝတ္ထုဗ္ဗောဝေ၊ သည်သာ။ ကဿ၊ နည်း။) ပစ္စယုပ္ပန္တော၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သောအကျိုးတရားတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဝေံ၊ ဤ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သည့် ကိရိယာတို့၏ အတ္တ၏အဖြစ်ကို ဟောထိုက်သည်။ စေ ဟောတိ။ ဝေံသတိ၊ သော်။ ကုသလာကုသလာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ (ပစ္စယုပ္ပန္တော၊ ကြောင့်။) အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တ၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိစေ၊ ဤသို့စောဒနာအံ့။ (ကုသလာကုသလာနမ္ပိ၊ အတ္တဘာဝေါ၊ ကိ။) နပုဋိသဒ္ဓေါ၊ မတားမြစ်အပ်။

ယဒိ ဝေံ။ ။ ပစ္စယဘာဝတော လဗ္ဗမာနောပိ ဓမ္မဘာဝေါ (အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ဓမ္မအဖြစ် (ဓမ္မနာမည်) ရထိုက်ပါသော်လည်း အဝိပါကဓမ္မတာယ ကိရိယာနံ ယဒိ န ဝုတ္တော (ကိရိယာစိတ်တို့၏ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းသဘော မရှိသည့်အတွက် အကယ်၍ ဓမ္မအဖြစ်ကို မဟောအပ်သည်ဖြစ်အံ့) ဝေံသတိ။—အနု။

ဝိပါကာပေ။ န ဝတ္ထုဗ္ဗော။ ။ နောက်၌ “ပစ္စယုပ္ပန္တော” ဟု အဖြေပြထား၏။ ထိုသို့ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်စေကာမူ ကိရိယာတို့သည် အကျိုးဝိပါက် မဟုတ်သောကြောင့် အတ္တအဖြစ်ဖြင့် မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော့ဟု စောဒနာသည်။

ဝေဉ္ဇေ။ ပေ။ အာပဇ္ဇတိ။ ။ ဝေဉ္ဇေတိ ယဒိ ပစ္စယုပ္ပန္တော ကိရိယာနံ အတ္တဘာဝေါ ဝုတ္တော (ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်စေကြောင့် ကိရိယာတို့၏ အတ္တအဖြစ်ကို ဟောတော်မူအပ်လျှင်) ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့လည်း ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အတ္တအဖြစ်သည် ဖြစ်နေသည် မဟုတ်ပါလော့—ဟု စောဒနာပြန်သည်။

ပန၊ ထိုသို့မတားမြစ်အပ်သော်လည်း။ ဝိပါကဿ၊ ဝိပါဂ်၏။ ပဓာနဟေတု-
တာယ၊ ပဓာနအကြောင်းရှိ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ ဓမ္မ၏အဖြစ်
ကိုသာ။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ကိရိယာန၊ တို့၏။ ပစ္စယတ္တာ၊ အကြောင်းတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မ-
ဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်ဟုတ်လော။ ဣတိ၊ စ၊ ဤသို့ စောဒ
နာအံ။ အယံဒေါသော၊ ဤ အဖြစ်သည်။ (ဓမ္မအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းဟူသော ဤ
အဖြစ်သည်။) န(အာပဇ္ဇတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာနည်း။) အပ္ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ၊ တေး
မြစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ကိရိယာတို့၏ ဓမ္မဖြစ်ခြင်းဟူသောအဖြစ်
မရှိ။) ပန၊ ထိုသို့မတားမြစ်အပ်ပါသော်လည်း။ (ကြိယာတို့၏ဓမ္မအဖြစ်ကိုမတား
မြစ်အပ်ပါသော်လည်း။) ကမ္မဗလသမ္ပန္နဿ၊ ကံ၏အကျိုးနှင့်စပ်သော တရား၏။
အဟေတုက္ခတ္တာ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မဘာဝေါ၊
ဓမ္မ၏အဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တော၊ မမူအပ်။

[ရှေး၌ “ကုသလာကုသလာနမ္ပိ အတ္တဘာဝေါ” ဟု၎င်း၊ “ကိရိယာနဉ္စ ဓမ္မ-
ဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ” ဟု၎င်း ပြအပ်ခဲ့သော အပြစ်ကို တနည်း ချေပလင့်သော
ကြောင့် “အပိစ” စသည်ကို မိန့်။] အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ -အယံ၊ ဤ
အကြောင်းတရားသည်။ ဣမဿ၊ ဤအကျိုးတရား၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း
တည်း။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးတရားသည်။ (ဣမဿ၊ ဤအကြောင်းတရား၏။)
ပစ္စယပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဒေဒံ။

ဝိပါကဿ ပန။ ။ ဤသို့ အတ္တအဖြစ်ကို မတားမြစ်လျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို
အတ္တအဖြစ်၌ မသွင်းဘဲ အဘယ်ကြောင့် ဝိပါကံကိုသာ အတ္တအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်
ပါသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဝိပါကဿ ပန” စသည် မိန့် ။ ထိုကုသိုလ် အကု
သိုလ်တို့က ဝိပါကံ၏ ပဓာန အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသောကြောင့် ထိုကုသိုလ်
အကုသိုလ်တို့၏ ဓမ္မအဖြစ်ကိုသာ (ဓမ္မနာမည်ကိုသာ) ဟောတော်မူအပ်ပါသည်။

ကိရိယာနဉ္စ။ အာပဇ္ဇတိ ။ ကိရိယာတို့သည် (ပစ္စယဝါရဝဟံ) ပစ္စည်းတရား၌
လည်း ပါဝင်နိုင်၏။ ပစ္စည်းတရားဖြစ်လျှင် ဓမ္မဘာဝ (ဓမ္မအဖြစ်-ဓမ္မအမည်) ဖြစ်နိုင်သည်
မဟုတ်လော့ ဟု စောဒနာသည်။ နယံ ဒေါသော-ကိရိယာတို့၏ ဓမ္မအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း
ဟူသော အဖြစ်သည် မဖြစ်ပါ။ တာကြောင့်နည်း၊ အပ္ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ၊ ဓမ္မမဟုတ်ဟု မတား
မြစ်အပ်သောကြောင့်တည်း။

ကမ္မဗလ။ ပေ၊ နဝုတ္တော ။ ။ ထိုသို့ မတားမြစ်လျှင် ကိရိယာတို့၏ ဓမ္မအဖြစ်ကို တား
ကြောင့် ဟောတော် မမူအပ်ပါသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ကမ္မဗလသမ္ပ-
န္နဿ ပန” စသည်ကို မိန့်။ ကိရိယာတို့က ကံ၏အကျိုးနှင့် ဆက်စပ်မှုအကြောင်းမဟုတ်ကြ၊
ထိုသို့ အကြောင်း မဟုတ်သောကြောင့် ဓမ္မအဖြစ်ကို ဟောတော်မမူအပ်။

အထူးအပြားကို။ အကဘူ၊ မပြုမူ၍။ ဂေဝလံ၊ ဘေဒမဖက် သက်သက်။ ကုသလာကုသလေ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝိပါကကိရိယဓမ္မေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ သဘာဝ-
 တော၊ သဘောအားဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိ-
 ဒါ၊ သည်၎င်း။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်း
 ကြောင့်လည်း။ တေသံ၊ ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဝါ၊ ထိုဝိပါက
 ကိရိယာတရားတို့၏။ အတ္ထဓမ္မတာ၊ အစဉ်အတိုင်း အတ္တ၏အဖြစ်၊ ဓမ္မ၏အဖြစ်ကို။
 န ဝုတ္တာ၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျာ။

စ၊ ဆက်။ ကုသလာကုသလဝါရေသု၊ ကုသလဝါရ အကုသလဝါရတို့၌။
 ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ ကုသလာကုသလာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏
 အဖြစ်ကို၎င်း။ သတ္တိဝိသေသံ၊ သတ္တိအထူးကို၎င်း။ သနိပ္ပါဒေတဗ္ဗတံ၊ ပြီးစေ
 ထိုက်သော အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ပဿန္တိ၊ မြင်နိုင်သည်။
 (ဟုတွာ) နိပ္ပါဒေတဗ္ဗာပေက္ခာ၊ ပြီးစေထိုက်သောအကျိုးကို ငဲ့သည်။ ဟောတိ။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံသမ္ပန္နေနော၊ ထိုပြီးစေထိုက်သောအကျိုးနှင့် စပ်သဖြင့်သာ

အပိစ ။ ။ ဤကား ပစ္စည်းတရား ဤကား ပစ္စယုပ္ပန်တရားဟု ခွဲခြားမှုကို မမြဲဘဲ ပင်ကိုယ်
 သဘာဝအတိုင်း ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား ဟု၎င်း၊ ဝိပါကကြိယာ တရားဟု၎င်း စဉ်းစား
 ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ်အတွက် ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်သာ
 ဖြစ်၏။ ဝိပါက ကိရိယာ အတွက် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်သာဖြစ်၏။ ဤအကြောင်းကြောင့်
 လည်း ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို ဓမ္မဟုသာ၎င်း၊ ဝိပါကကြိယာတို့ကို အတ္တဟုသာ၎င်း
 ဟောတော်မူပါသည်။

ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။ ။ ဤပုဒ်ကို “နိပ္ပါဒေတဗ္ဗာပေက္ခာ ဟောတိ” ၌စပ်၊ ပစ္စယဘာဝ
 သတ္တိဝိသေသံ သနိပ္ပါဒေတဗ္ဗတံ ဥ ပုဒ်ဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ ဝိပါကဓမ္မ (အကျိုးပေး
 ခြင်းသဘောရှိသည်၏) အဖြစ်ကို ဆို၏။ ထိုတွင် “ပစ္စယဘာဝံ” ဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့က
 ဝိပါကတရားတို့၏ အကြောင်းအဖြစ်ကို ပြ၏။ ထိုသို့ အကျိုးကိုဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသည် ကုသိုလ်
 အကုသိုလ်တို့၏ သတ္တိဝိသေသပင်တည်း။ ထိုအကျိုးတရားတို့ဖြင့် အကြောင်းဓမ္မတို့မှာ
 (ကိုယ်ဝန်ရှိနေသူကဲ့သို့) အကျိုးရှိနေရကား သနိပ္ပါဒေတဗ္ဗတာ (ပြီးစေထိုက်သောအကျိုး
 နှင့်တကွ ဖြစ်သည်မည်၏)။

တံ သမ္ပန္နေနော။ ။ ဤဝါရသည် ကုသလဝါရဖြစ်၏။ ကုသလဝါရ ဖြစ်သောကြောင့်
 အကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားတို့ကိုသိသော “ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ” ကိုသာဟောတော်
 မူထိုက်၏။ အဘယ်ကြောင့် အကျိုးဘရာကိုသိသော “အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ” ကိုပါ ထည့်၍
 ဟောတော်မူရပါသနည်း- ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပေ။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗာ
 ပေက္ခာဟောတိ” ဟုခန့်သည်။ ဣတိ တံသမ္ပန္နေနော-ထို့ကြောင့် ထိုဖြစ်စေထိုက်သောအကျိုး
 ဝိပါကနှင့် ဆက်သွယ်သောအားဖြင့် “တေသံ ဝိပါကေဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ” ဟု အတ္ထပဋိ
 သမ္ဘိဒါကိုထည့်၍ ဟောတော်မူရပါသည်- ဟူလို။ [တံ သမ္ပန္နေနာတံ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗသမ္ပန္နေနာ၊
 ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒံ ဝဒန္တေန အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပိ ဝုတ္တာ။-အနု။] အကုသလဝါရ၌လည်း နည်းတူ။

လျှင်။ တေသံ။ပေ။အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ပန၊ ဆက်။ သဘာဝဒဿန မတ္တမေဝ၊ သဘာဝကို မြင်ခြင်းမျှသည်သာ။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏။ ကိစံ၊ ကိစ္စတည်း။ (ကဿာနည်း။) နိပ္ပန္န-ဗလမတ္တဒဿနတော၊ ဖြစ်ပြီးသော အကျိုးမျှကို မြင်နိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏။ ဝါ၊ က။ နိပ္ပါဒကာန-ပေက္ခတ္တာ၊ ပြီးစေဘတ်သော အကြောင်းကို မငဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဝိပါက-ဝါရေ၊ ဤ။ တေသံ။ပေ။ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဣတိ ငေဒိတဗ္ဗံ။ [ဘေသံ၊ ထိုဝိပါကဘုရားတို့က။ ဝိပစ္စနဒက၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ်၌။ (အကုသိုလ်အနာသံ အကုသိုလ်၌) ဉာဏ်သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။]

သဘာဝပညတ္တိယာတိ၊ ကား။ န သတ္တာဒိပညတ္တိယာ၊ သတ္တ အစရှိသော ပညတ်အရက်သောသဘာဝ၌ နှာမည်ဘပ်၍ ပညတ်အပ်သောနှာမည်ကို။ (အဘိလာပေဋ္ဌစပ်။)။[ဤနည်းအလို “သဘာဝ+ပညတ္တိ သဘာဝပညတ္တိ” ဟု ပြုပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ အဝိပရိဘပညတ္တိယာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အာ-ဖြင့် ပညတ် အပ်သောသဒ္ဓါ ကို။ (အဘိလာပေဋ္ဌစပ်။)။[ဤနည်းအလို “သဘာဝန+ပညတ္တိ သဘာဝပညတ္တိ” ဟု ပြုပါ။ သဘာဝနိရုတ္တိကို “သဘာဝပညတ္တိ” ဟု ဆိုလိုသည်။] ခေါဘေတွာတိ၊ ကား။ လောမဟံသ။ပေ။ဒါနာဒိဟိ၊ ကြက်သီးမွေးညှင်းကိုဖြစ်စေခြင်း၊ သာဓုသာဓုဟု ပြုအပ်သောအသံကိုပေးခြင်း အစရှိသည်ကိုဖြင့်။ ခေါဘေတွာ၊ ချောက်ချားစေ၍။ ဝါ၊ လှိုင်လှိုင်ရွှေဖြစ်စေ၍။ ပုန။ပေ။ ဇာနိဿသတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။အပ္ပဿာက္ခတ္တာ၊ သုတ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုတိ ဗဝါရံ၊ ဒုတိယ အကြိမ်၌။ ကထေန္ဇော၊ ပြောဟော လသော်။ တဒေဝ၊ ထို ပဌာဒဟောအပ်ပြီးသော် တစုကိုသာ။ ကထေဿတိ၊ ပြောဟော လတ္တံ့။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပေါယေဝံ၊ ဗဟုသုတရဟန်း၏အလိုတည်း။

သဘာဝဒဿနမတ္တမေ။ -။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ဝိပါကါရ၌ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါကို အဘယ်ကြောင့် လုံးဝမဟောဘဲ ချန်လှပ်ဘော်အုပါသနည်း “တေသံ ဝိပစ္စနကေ ဥာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ” ဟု ဟောတော်မူဆိုက်သည် မဟုတ်ပါလော ဟု စောဒနာကွယ်ရှိသောကြောင့် “သဘာဝဒဿနမတ္တမေ” စသည်ကို မိန့်၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၏ ကိစ္စသည် အကျိုးဖြစ်သော ဝိပါကတရားတို့၏ သဘောကို သိခြင်းကိစ္စသာတည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။ ကုသိုလ်တရားကြောင့် ဖြစ်ပြီးသော အကျိုးမျှကို သိသောဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ ထိုအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါက အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းကုသိုလ်ကို မငဲ့တော့၊ ထိုကြောင့် ဝိပါကါရ၌ “တေသံ ဝိပစ္စနကေ (ထိုဝိပါကတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်၌)ဥာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ” ဟု ဟောတော်မူအပ်ပါ။

၇၄၆။ ဘူဒိဒဿနတ္ထန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ (ဘူဒိ၊ ဘူကို၎င်း။) လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ဘူမိစာ၊ ကို၎င်း။ ဘူမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝါ၊ တနည်း။ (ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒါ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ဘူကို၎င်း။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။) စိတ္တုပ္ပါဒါ၊ တို့ကို၎င်း။ (ဘူမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတော။

၃-ပဉ္စပုစ္ဆကအပွင့်

၄၇။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နန္တု။ ပစ္စယဓမ္မဉ္စာတိ ဝစနေဟိ၊ ဟူသော ကေားတို့ဖြင့်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နန္တု ၇-တနရာ၊ ပစ္စယဓမ္မဉ္စာ ကံ တနရာဖြစ်သောကြောင့် “ဝစနေဟိ” ဟု ဆိုသည်။] ဟေဘာဒိပစ္စယ သမုပ္ပန္နာနံ၊ ဟေတု အာရုံသော အကြောင်းတရားကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာကုသလရူပါနမ္ပိ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ရုပ်တို့၏လည်း။ [စိတ္တရူပံ ငြိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့၏လည်း။] အတ္ထပရိယာယံ၊ ပရိယာယ် အတ္တ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဟေတုဒိ ပစ္စယဘူတောနံ၊ ဟေတု အာရုံသော ပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိပါကကိရိယရူပါနမ္ပိ၊ ဝိပါကကိရိယာရုပ်တို့၏လည်း။ ဓမ္မပရိယာယဉ္စာ၊ ပရိယာယ်ဖြစ်သော ဓမ္မကို၎င်း။ (ပရိယာယ်ဓမ္မ၏အဖြစ်ကို၎င်း။) ဒေသံတိ။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ငြိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ ကာမာဝစရဝိပါကကိရိယဇာတံ၊ ကာမာဝစရဝိပါကကိရိယသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သန့်၎င်း။ မဟဂ္ဂဘူရမ္မဏတာစ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉ္စာကရမ္မဏတ္ထေ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉ္စာကရဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတံ) န ယုဇ္ဇတိ။ (ကသ္မာနည်း။) ပဋိသမ္ဘိဒါဉ္စာကရံ၊ တို့၏။ ကာမာဝစရ။ ပေ။ ကုသလေသ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်ဘို့၎င်း။ ကာမာဝစရ။ ပေ။ ဝိပါကေသုစ၊ ကာမာဝစရ

ဧတ္ထ။ ပေ။ စိတ္တုပ္ပါဒါဝါ။ ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ စိတ္တပရိစ္ဆေဒ၌ (ကာမာဝစရာဘူ ရူပါဝရဘူ စသည်အားဖြင့် အင်္ဂေါ အင်္ဂေါရုံရ၌ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘူကို “ဝေါဟာရဘူ” ဟု မှတ်ပါ။ လောကုတ္တရာဘူ ဟူသည်ကား ရအပ်သော အဓိကဘူတည်း။ ထိုနှစ်မျိုးကို ပေါင်း၍ “ကာမာဝစရာ လောကုတ္တရာ စ ဘူမိ” ဟု ဆိုထားသည်။ [ဝေါဟာရဘူမိ၊ အဓိကဘူမိဉ္စ ကေဠိ ကုတု အာဟံ ကာမာဝစရာ လောကုတ္တရာ စ ဘူမိ ဘူမိတိ။ အနု။] ဤ၌ အဓိကဘူမိဆိုသည်ကို ထို သပ္ပိုက်အဖွင့်များဝယ် အဝတ္ထာဘိ၌ သင်းငေး၏၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဘုံ ခေါ်ရာ၌ကား “ဘဝန္တိ ဧတ္တတိ ဘူမိ” နှင့်အညီ ပဋိသမ္ဘိဒါဉ္စာကရံတို့၏ ဖြစ်ရာငှာန ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ [စိတ္တုပ္ပါဒါ ပထိဋ္ဌာနဘာဝတော ဘူမိ။ အနု။]

ကိရိယာ လောကုတ္တရာ ဝိပါက်တို့၌၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။
 [အဋ္ဌကထာဝယ် ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၏ ကာမာဝစရဝိပါကာဓမ္မဏတာ ဖော-
 ဂ္ဂတာရမ္မဏတာ၌ သွင်းထားသည်ကို မသင့်ဟု ကထယန္တိဆရာတို့က ဆိုလို
 သည်။] (ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ၏။ ကာမာဝစရဝိပါကာရမ္မဏတာ၊ မဟဂ္ဂတာ
 ရမ္မဏတာ) သဗ္ဗညာဏာရမ္မဏဘာယ၊ အလုံးစုံဉာဏ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏
 အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်သသော်။ ဝါ၊ ဖြစ်လျှင်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့
 သင့်ရာပါသော်လည်း။ ယေနဉာဏန၊ ။ ၃ပ။ ဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊
 ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗညာဏာရမ္မဏဘာ၊ အဖြစ်သည်။ န၊ မဖြစ်။
 ဣတိ၊ သို့။ ကထယန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

ပန၊ သို့သော်လည်း။ သုတ္တန္တဘာဇနိဇယ၊ ၌။ ဉာဏေသု ဉာဏံ ပဋိဘာန
 ပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ အဝိသေသေန၊ မည်သည့်ဉာဏ်မှ အထူးမမ၊ သာမည
 အားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗညာဏာရမ္မဏ
 တာ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အဘိဓမ္မဘာဇနိဇယပိ၊ ၌လည်း။ စိတ္တုပ္ပါဒ
 ဝသေန၊ စိတ္တုပ္ပါဒ၏အစွမ်းဖြင့်။ ကထနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ နိရဝသေသ
 ကသနံ၊ အကြွင်းမရှိ ဟောတော်မူခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာ။ ပေ။
 ဝသေန၊ အကြင် အကြင် ပြုအပ်ပြီးသော အာရုံကို ဆိုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ယေန
 ဉာဏေန။ ပေ။ ဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ ယံ၊ အကြင်ဝကားတော်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်
 ပြီ။ တံ၊ ထို စကားတော်သည်။ အညာရမ္မဏံ၊ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မှ
 တပါးသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ န ပဋိသေသေတိ၊ မဘားဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဘာ။ အဘိဓမ္မဘာဇနိဇယ၊ ၌။ အတ္ထံ၊ ၃ပ။ ဝိသယာနံ၊ အဘူပဋိသမ္ဘိဒါ၏
 အာရုံတို့ကို။ နိရဝသေသေန၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ ကထနံ၊ ဟောတော်မူ
 ခြင်းသည်။ န (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ပဋိဘာန။ ပေ။ ဝိသယဿာပံ၊
 ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ၏ အာရုံကိုလည်း။ (နိရဝသေသေန၊ ကထနံ န ဟောတိ ။
 ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဆို အပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ပဋိဘာန
 ပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ၏။ သဗ္ဗညာဏဝိသယတ္ထာ၊ အလုံးစုံဉာဏ်ဟူသော အာရုံရှိသည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တိဿော။ ပေ။ အပ္ပမာဏာဓမ္မဏာတိ၊ ဟူသော။ (ပါဠိ၊ ပါဠိ
 ဘော်ကို။) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

(ကထာဝိ၊ တစုံတယောက်၏။ ပရိဝိဘက္ခော၊ အကြံသည်။) ယဒိ သိယာ၊
 အကယ်၌ဖြစ်အံ့။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ရာသည်။) အတ္ထုပဋိသမ္ဘိဒါ န မဂ္ဂါ-
 ဓမ္မဏာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အဘိဓမ္မဘာဇနိဇယ၊
 ၌။ ဝုတ္တပဋိသမ္ဘိဒါသေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ဝေဋိသမ္ဘိဒါတို့၌သာ။ ပဉ္စ

ပုစ္ဆကနယော၊ ပဉ္စပုစ္ဆကနည်းသည်။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသွာ၊ ကြောင့်။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ ဝုတ္တ ပဋိသမ္ဘိဒါသေဝ ပဉ္စပုစ္ဆကနယော ပဝတ္ထော။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ပစ္စယုပ္ပန္နော၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ န န ဟောတိ၊ ရှေ့မဟုတ် ရှိသည်သာ။ [ဥပမာ-နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရာ၌ နိဗ္ဗာန်သည် အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ မဂ်သည် အာရမ္မဏပစ္စယုပ္ပန်။ ဤသို့ဖြစ်နိုင်သည် ဟူလို။] အဘိဓမ္မဘာဇနီယစံ၊ ၌လည်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏဝိသယာ ဝေါ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ဟူသောအာရုံ ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဋိဘာန၊ ဋိသမ္ဘိဒါ၊ ကိ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၏။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏတာ၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န (သမ္မဝတိ)၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ ဝုတ္တ ပဋိသမ္ဘိဒါသေဝ ပဉ္စပုစ္ဆကနယော ပဝတ္ထော။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ဤ။) (ဣတိ ကဿစိ ပရိဝိတက္ကော သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။) ဝေမပိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ရာပါသော်လည်း။ ဒေပိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တော ပါဠိယော၊ ဤ တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒါစသော ပါဠိ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ န မဂ္ဂါရမ္မဏာ ဟူသော ပါဠိတို့သည်။ ဝိရုဇ္ဈန္တိ၊ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ကုန်၏။ တာသ၊ ထို ပါဠိတို့တွင်။ ဗလဝတရာယ၊ သာရိအားရှိသော ပါဠိ၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ဣတနာယံ၊ ဗလဝတရာပါဠိမှ တပါးသော ပါဠိ၏။ အပေါယော၊ ဘုရားအလိုတော်ကို။ မဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ ရှာမှီ ထိုက်၏။

[မဆန့်ကျင်အောင် ထိုရှာမှီးထိုက်ပုံကိုပြလို၍ “ကုသလာ ကုသလာနံ ပန” စသည်ခန့်။] ပန၊ ဆက်။ ကုသလာ ကုသလာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နတ္ထ ပဋိဝေဓောပိ၊ ပစ္စယုပ္ပန်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်သည်။ ကုသလာ။ ပေ။ ဝိနိမုဒတ္တာ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်မှလွတ်သော ဉာဏ်မည်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၌။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ ဧကန္တဓမ္မဝိသယတ္တာ၊ ဧကန်ဓမ္မဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိပ္ပရိယာယာ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချသည်။ (ဟောတိ)။ တာသ၊ တူ။ ဝိပါကကိရိယာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဘာဝပဋိဝေဓောပိ ပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ်သည်လည်း။ ဝိပါက။ ပေ။ ဝိနိမုဒတ္တာ၊ ဝိပါကကိရိယာအဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိဘတ်သော ဉာဏ်မှ လွတ်သော ဉာဏ်သည်။ နတ္ထိ။

ဘော ပါဠိယော ဝိရုဇ္ဈန္တိ။ ။ တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏာစသော ပါဠိ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ န မဂ္ဂါရမ္မဏာ ဟူသော ပါဠိ-ဤပါဠိ ၂ ရပ်တို့သည် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ကုန်၏။ တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ၌ အတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ ၃ မျိုးပါ၏။ ထို့ကြောင့် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၏ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ ဟူသောစကားနှင့် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ န မဂ္ဂါရမ္မဏာ ဟူသော စကားသည် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေ၏ ဟူလို။

ဣတ္ထိ၊ ကြောင့်။ တက္က၊ ထိုဝိပါး၏ကိုရိယာတို့၌။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ ကေန္တိက-
 အတ္ထဝိသယတ္တာ၊ ကေန အတ္ထလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိပ္ပရိယာ-
 ယာ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဗန၊ ဆက်။ အပဋိဘာနဘူတံ၊ ဣဒါနာ မဟုတ်သည့်
 (ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကိစ္ဆိ၊ တစုံတခုသော၊ ဉာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ။ (ကမ္မာ၊ နည်း။)
 ((ဉာဏာ၊ ဉာဏ်။) ဝေယျပုကာသနတော၊ သိသင့်သိထိုက်သော တရားကို
 ထင်ရှားပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓသိမ္ပိ၊ အလုံးစုံ
 လည်းဖြစ်သော။ ဉာဏေ၊ ။ နိပ္ပရိယာယာ၊ သော။ ပဋိဘာနမဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။
 ဘဝိတ္ထိ၊ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ နိပ္ပရိယာယ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိပ္ပရိယာယ ဖြစ်သော
 ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၌။ ပဉ္စပုစ္ဆကဿ၊ ။ ပဝတ္တိယံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ) ဒေဝီ၊
 ကုန်သော။ ပါဠိယော၊ တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ စသော ပါဠိ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ
 န မဂ္ဂါရမ္မဏာဟူသော ပါဠိတို့သည်။ နဝိရုဇ္ဈန္တိ၊ မဆန့်ကျင်ကုန်တော့။

သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာတိ ဣတ္ထေ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပရဿ၊
 သူတပါး၏။ အဘိလာပသဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ၊ ပြောဆိုအပ်သော အသံဟူသောအာရုံ
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။
 [“သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ” ဟံသာမည မရှိထိုက်။ “ပရဿ အဘိလာပသဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ”
 ဟံ သေသေချာချာရှိထိုက်၏-ဟူလို။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
 အဘိလာပသဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သဒ္ဓါရမ္မဏတာ၊ အသံဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတာယ၊
 ဗဟိဒ္ဓာတရား ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်၏။ န ကာရဏံ၊ အကြောင်း
 မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အဇ္ဈတ္တဿ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ သဒ္ဓဿ၊ အသံ၏။
 သဗ္ဗာဝါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပရဿ
 အဘိလာပသဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ။) စ၊ ထိုသို့ ရှိထိုက်ပါသော်
 လည်း။ အနဝတ္ထမာနော၊ လိုက်လာသော။ သောဝေ၊ ထိုအဘိလာပသဒ္ဓသည့်
 ယင်း သဒ္ဓေါ၊ ဤနေရာ၌ အလိုရှိအပ်သောသဒ္ဓတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသနံ၊
 ပရဿ အဘိလာပသဒ္ဓာသာ ဝိသေသနကို။ န ကာတံ၊ မပြုအပ်။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အနဝတ္ထမာန။ ။ အနဝတ္ထမာနဟူသည် နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပစ္စုပ္ပန်မေဝသဒ္ဓံ အာရမ္မ-
 ကံ ကရောဘိ၌ “ပစ္စုပ္ပန် မေဝ သဒ္ဓံ” ဟူသောစကား သက်တဝါရ၌ “တဏှ မွေခိုရတ္တာတိလောစေ
 ဉာဏံ” အပုဒ်၌ “သဒ္ဓံ သုတုာ အယံ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ အယံ န သဘာဝနိရုတ္တိ” ဟူသော
 ပါဠိဝယ် “သဒ္ဓံ” အရ သူတပါး၏ အဘိလာပသဒ္ဓဖြစ်ကြောင်းကို သိသာသောကြောင့်
 ထိုမှလိုက်လာသော သဒ္ဓတည်း။

ဥကမိဘင်း

၁-ကေကမာတိကာဒိ အဖွင့်

၇၅၁။ ဩကာသဋ္ဌေန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်အားဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ဉာဏ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၎င်း ။ အ-ရမ္မဏဉ္စာပိ၊ သည်၎င်း။ ဩဏဿ၊ ။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာတည်း။ ယ-ထံဝကေတ္ထုဝိဘာဝနာ-တိ၊ ကား။ န-ဟေတာဒိအဝိတထေကပ္ပိကာရဝတ္ထုဝိဘာဝနာ၊ န-ဟေတု အစရှိသော မချွတ်ကေန်မှန်သော တခုသောအပြားရှိသော ဝတ္ထုကို ထင်စွာပြတတ်သော် ပညာသည်။ (အတ္ထိ)။ [ပါဠိတော်၌ ပဉ္စဝိညာဏာ န ဟေတု-စသည်ဖြင့် နဟေတုကို စ၍တည်သောကြောင့် န-ဟေတာဒိ-ဟု မိန့်သည်။] ဟိ၊ ချဲ့။ [ရှေးနိဿယ၌ တပ္ပါကဋီကရဏ-ဟု စွဲ-လ၏။ ဥပမာအသစ် မဟုတ်၊ ရှေး၌ ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ “ဝိတ္ထာရ” ဟု စွဲသည်။] ဧကံ၊ တခုသော ပဉ္စဝိညာဏ်သည်။ [ပဉ္စဝိညာဏ် ၅-ပါးကိုမင် “နဟေတု” အဖြစ်ဖြင့် တု-သာကြောင့် တရတည်း ယူ၍ “ဧကံ” ဟု ဆိုထားသည်။] န ဟေတု၊ ဟိတ်-ဟုတ်သည်။ (ဟေတိ) ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဧကံ၊ တခုသော ပဉ္စဝိညာဏ်သည်။ အသမ္ပိ၊ နဟေတုမှ တပါးသော အဟေတုက အစရှိသည်လည်း။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတ မ္ပိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ယူထိုက်သော။ အဝိတထသာမညယုတ္တံ၊ မချွတ်ကေန်မှန်သော တူသည်

ယထာဝက။ ။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ [ဟိတ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၊ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။] အဝတိ (ဂစ္ဆတိ)၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ ယထာဝံ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်၏ ဟိတ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသည် ပဉ္စဝိညာဏ်အတွက် ဟုတ်မှန်သော အခြင်းအရာဖြစ်၏။ ထိုဟုတ်မှန်သော အခြင်းအရာကို “ယထာဝသ+သာဝေါ-ယထာဝံ” ဟု ပြု၍ “ယထာဝံ” ဟု ခေါ်သည်။ ထိုကြောင့် “နဟေတာဒိ အဝိ-တထ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက် ဖွင့်သည်။ (နဟေတာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော အဟေ-တုက စသည်ကို ယူပါ။)

ဝတ္ထု။ ။ ဝတ္ထုကို “ကေပုကာရဝတ္ထု” ဟု ဖွင့်၏။ ထို ကေပုကာရဟူသည် ပဉ္စဝိညာဏ် ၏ ဟေတု မဟုတ်သော န ဟေတုတော အခြင်းအရာ အာဒိဖြင့် ယူအပ်သော သဟေတုက မဟုတ်သော အဟေတုကတော အခြင်းအရာ စသော ပါဠိတော်၌ လာသော တခုသော အခြားစည်း-ထို တခုသော-အခြားရှိသော ပဉ္စဝိညာဏ်ကို “ကေပုကာရဝတ္ထု” ဟု ယူပါ။

အဝိတထသာမညယုတ္တံ။ ။ ထို ပဉ္စဝိညာဏ် ဟူသော ဝတ္ထုသည် န-ဟေတုတော(ဟိတ် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်) အစရှိသော ဟုတ်မှန်သော အခြင်းအရာလည်း ရှိ၏။ ပဉ္စဝိညာဏ် အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် ထို အခြင်းအရာသည် သာမည ဖြစ်၏။ [“ယုတ္တံ=ယုညံ” ဟူသည့် ရှိခြင်းပင်တည်း။]

၏ အဖြစ်နှင့်ယှဉ်သော။ ဉာဏာရမ္မဏံ၊ ဉာဏ်၏ အာရုံသည်။ ယာထာဝကဝတ္ထု။ မည်၏။ [ယာထာဝကဝတ္ထု+ ဝိဘာဝနာ ယာထာဝကဝတ္ထု ဝိဘာဝနာ-ဟု ဒုတိယတပျဂိုသ် ဆက်။] ဝါ၊ တနည်း။ ယာထာဝကေန၊ အကြင် အခြင်း အရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (သဋ္ဌတ္ထ)။ ဝါ၊ မဖောက် ပြန် ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။ (အဓိပ္ပာယ်)။ အဝိတထသာမညေန၊ မချွတ် ကော် မှန်သော တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ [ယာထာဝကေနကို အဓိပ္ပာယ် ထပ်ဖွင့်သည်။] ဝတ္ထုဝိဘာဝနာ၊ ဉာဏ်၏ တည်ရာဝတ္ထုကို ထင်စွာပြတတ်သော ပညာသည်။ ယာထာဝကဝတ္ထုဝိဘာဝနာ၊ မည်၏။

ဒုကာနုရူပေဟိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဒုကမာတိကာနုရူပေဟိ၊ ဒုက မာတိကာအား လျှောက်လတ်ကုန်သော။ (ဒုကေဟိ ဌိစပ်)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ ဖွင့်ဆိုကြကုန်ပါသော်လည်း။ ဩသာနုဒုကဿ၊ အဆုံးဖြစ်သော အတ္တဇာဝိကာပညာ၊ ဇာပိတတ္ထာ၊ ညာဟူသောဒုက၏။ ဒုကမာတိကာ၊ မေဃသင်္ဂဏီပိဋိတော်၌လည်းသော ဒုကမာတိကာကို။ အနိဿယ၊ မေမိ မူရိ။ ဝတ္ထတ္ထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုကဘာဝါနုရူပေဟိ၊ ဒုက၏အဖြစ်အား လျှောက်လတ်ကုန်သော။ (ဒုက ဖွဲ့ဆိုရန် သင့်လျော်ကုန်သော။ ဒုကေဟိ ဌိစပ်)။ ဣတိ၊ သို့။ ငတ္ထဗ္ဗံ၊ ဖွင့်ဆိုထိုက်၏။ ဝေ၊ ဤအတူ။ တိကာနုရူပေဟိတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဤပါဌ်၌လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ [တိကမာတိကာကိုမူရိ ဟောတော် မမူဘဲ စိန္တာပေပညာ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် “တိကမာတိကာ နုရူပေဟိ” ဟု အနက်မှတ်ပါ-ဟူလို။] ပန၊ ဆက်။ ဩသာနုဒုကေ၊ အဆုံးဖြစ်သော ဒုက၌။ အတ္ထောတိ၊ ကား။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။ ဓာတုသဒ္ဓါနံ၊ ဓာတုသဒ္ဓါတို့၏။ အနုကတ္တတ္တာ၊ များသော အနက် ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထို အကျိုး

ဉာဏာရမ္မဏံ။ ။ ထို ပဉ္စဝိညာဏ်ဘူသော ဝတ္ထုကိုပင် “ဉာဏာရမ္မဏံ” ဟုဆိုသည်။ ဝိဘာဝနာပညာ- ထိုဝတ္ထုကို ထင်စွာပြတတ်သော ပညာကို “ဉာဏ” ဟု၎င်း၊ ဝတ္ထုကို အာရမ္မဏံ (ဉာဏ်၏တည်ရာ အာရုံ) ဟု၎င်း ဆိုသည်။

မုတ်ချက်။ ။ “အာရမ္မဏံ” ဟု ဖွင့်အပ်သော ဤဝတ္ထုနှင့် ဉာဏဝတ္ထု၌ ပါသောဝတ္ထု သည် အနက်အရကောက်ချင်းမတူ၊ ဤ၌ ဝတ္ထုအရ ဉာဏ်ပညာ၏ တည်ရာအရဖြစ်သော ပဉ္စဝိညာဏ်ကို အရကောက်ချင်း၊ ဉာဏဝတ္ထု၌ ဝတ္ထုအရကား သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ဉာဏ်ကို အရကောက်ချည်း။

ယာထာဝကေနဝါ၊ ။ ဤနည်း၌ကား ယာထာဝကကို ဝတ္ထု၌ (ရှေးနည်းကဲ့သို့ တုလျာ ဓိကရဏဝိသေသန မပပ်ဘဲ) အဘိန္နဝိသေသန စပ်ရသည်။ ထို ယာထာဝက ကိုပင် “အဝိ တထသာမညေန” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ ဝတ္ထုနှင့် ဝိဘာဝနာကိုကား “ ဝတ္ထုနော ဝိဘာ ဝနာ-ဝတ္ထုဝိဘာဝနာ” ဟု ပြုပါ။ ၂-နည်းလုံး၌ပင် ယာထာဝက၌ က သဒ္ဓါသည် အနက် သီးခြားမရှိ။

ကို။ ဇနုတိံ-ဖြစ်စေတော်၏။ ထိုတို့ ဤအနက်ကြောင့်။ အတ္တဇာပိကာ၊ မည်၏။ ကာရဏကတော၊ အကြောင်း၌ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကြောင်း၌ပါဝင်သော။ ပညာ၊ ပညာတည်း။ [အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သောပညာဟူသည်အကြောင်း၌ဖြစ်သော (အကြောင်းတွင်ပါဝင်သော) ပညာတည်း။] ဇတိဿာ၊ ဤပညာ၏။ ဇာပိတာ ဇနိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ (အတ္ထ)။ ထုတိ၊ ကြောင့်။ (သ၊ ထိုပညာသည်။) ဇာပိတတ္ထာ၊ မည်၏။ ကာရဏပညာသဒ္ဓိဿိ၊ အကြောင်းကုသိုလ်ပညာနှင့် တူသော။ ဖလပကာသနဘူတာ၊ အကျိုးကို ထင်ရှားပြတတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဖလသမ္ပယုတ္တာ၊ အကျိုးနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ပညာတည်း။

အတ္တဇာပိကာ။ ။ ဇပဓာတ်သည် 'စိန္တန' = စိတ်ဖြင့် သိခြင်းအနက်။ ဗျတ္တ ဝါစက = စကားလုံးပီသ၍ ထင်ရှားသော စကားပြောခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ ဤဒနုတိံ ထိုဒနုတိံ လုံး မဖြစ်သင့်၊ ဇနု အနက်သာ ဖြစ်သင့်၏။ ထို့ကြောင့် ဓာတုဒံ အနေကတ္ထတ္တဟူသော ပရိဘာဘာနှင့် အညီ ဇပဓာတ်သည် ဇနု အနက်ကို ဟောနိုင်၏။ ကာရိတ်သုဒ္ဓိ အကြေ ကြပါ။ ဇာပိကာ၌ ဇပဓာတ် ကာရိတ်ကြ၊ ဣပစ္စည်း၊ အ ကို ထု ပြု ဇာပတိတ် ဇာပိကာ၊ အတ္ထ+ဇာပိကာ အတ္တဇာပိကာ။

ကာရဏကတော ပညာ။ ။ ထိုအတ္တဇာပိကာ ပညာဟူသည် ကုသိုလ်တည်း ဟူသော အကြောင်း၌ ဖြစ်သော ပညာ၊ ကြိယာတည်းဟူသော အကြောင်း၌ဖြစ်သော ပညာတည်း။ ကုသိုလ်ပညာသည် ဝိပါက်တည်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတော်၏။ ကြိယာပညာသည် ရဟန္တာ အရှင်မြတ်ကို ဖလသမ္ပာပတ် ဝင်စားသောအခါ ပရိကံ စသော ကိစ္စဖြင့် ဖလသမ္ပာပတ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတော်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုပညာ နှစ်မျိုးကို "အတ္ထဇာပိကာပညာ" ဟုခေါ်ရသည်။

ကာရဏပညာသဒ္ဓိဿိ။ ။ ဤ ဇာပိတတ္ထာပညာဟူသည် ဝိပါက်၌ဖြစ်သော ပညာတည်း။ ထို ဝိပါက်၌ဖြစ်သော ပညာသည် သဘဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့် ပစ္စယပ္ပန်ဝိပါက် စိတ္တပ္ပါဒ် တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုနိုင်သောကြောင့် အကြောင်း ပစ္စည်းကား ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ သို့သော် ဝိပါက်ပညာဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်ပညာကဲ့သို့ မုချအားဖြင့် အကြောင်းမဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် "ကာရဏပညာသဒ္ဓိဿိ" ဟု ဆိုသည်။ [သတိံ သဘဇာတာနံ ပစ္စယတာဝေ ဝိပါကာရိယပညာ နကုသလာဝိယ ဝိပါကာနံ နိပ္ပရိယာယေန ကာရဏဝေါဟာရိ လာတိတိ အာဟ၊ ကာရဏပညာသဒ္ဓိဿိတိ။ -အနု။]

ဖလပုကာသနဘူတာ။ ။ ဝိပါက်၌ ယှဉ်သော ပညာသည် အာရုံကို ထင်ရှားပြနိုင်သကဲ့သို့ မိဒ္ဓနှင့် ယှဉ်ဘက် အကျိုးတို့ကိုလည်း ထင်ရှားပြနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် "ဖလပုကာသနဘူတာ"ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။ [ဝိဘာဝန ဧတ္တနပညာ အာရမ္မဏံ ဝိယ သမ္ပယုတ္ထပိပကာသေတိ ယေဝါတိ ဝတ္တံ ဖလပုကာသနဘူတာတိ၊ ယဓတာ သာ အာလောကောတာသ ပဇ္ဇောဘပရိယာယေဟိ ဝိဘာဝိတာ၊ (အာလောက၊ ဩဘာသ၊ ပဇ္ဇောတဟူသော ပရိယာယ်နာမည်တို့ဖြင့် ပညာကို ထင်ရှားဖြစ်စေအပ်ပါ။)။ -အနု။]

၇၆၀။ “စာသော ခေါပေ။ ဝေဇာန”န္တိ ဝစနေန၊ ဟူသော ပဋိရပ်
 ဖြင့်။ စတုယောနိ ပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ၊ လေးပါးသော ယောနိကို ပိုင်းခြားတတ်
 သောဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ “နိရယဉ္ဇာဟံ သာရိပုတ္တပဇာနမိ”
 တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်၊ ပဉ္စာတိ ရါစစ္ဆာကံ၊ ငါးပါးသော ဂတိကို
 ပိုင်းခြားတတ်သောဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

သံယုတ္တကေပေ။ သတ္တ သတ္တတိဉာဏာနီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။
 ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ နိဒါနဝဂ္ဂေ၊ နိဒါနဝဂ္ဂ
 သံယုတ်၌။ သတ္တ သတ္တတိ၊ ၇၃-ပါးသော။ ဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တို့သည်၎င်း။ စတု
 စတ္တာရီသံ၊ ၄၄-ပါးသော။ ဉာဏာနီစ၊ တို့သည်၎င်း။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်ပြီ။
 တေ သတ္တတိ၊ ၇၃-ပါးသော။ ဉာဏာနိ ပန၊ တို့ကိုကား။ ပဋိသ မ္ဘိဒါဝဂ္ဂေ၊ (ဋီ
 သမ္ဘိဒါမဂ်၌။ သုတမယာဒိနိ၊ သုတမယ အစရှိကုန်သော။ အာဂတာနိ လာကုန်
 သော ဉာဏ်တို့ကို။ ဒိဿန္တိ၊ တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏။ သံယုတ္တကေ၊ သံယုတ်ပါဠိ
 တော်၌။ န ဒိဿန္တိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အညာနိပိတိ တေနေ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ ဣမ၊ ဤဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ ကေကာဒိ
 ဝသေန၊ ကေက အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သောဉာဏ်
 ကို၎င်း။ (သင်္ဂဟာတိ ဌိဝပံ။) အညတ္ထ၊ အခြားသော နိက္ခေပကဏ္ဍ အစရှိသည်
 တို့၌။ ပုဗ္ဗဉ္စူဉာဏန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ (ဝုတ္တံ) စ၊ ဟောတော်မူအပ်
 သောဉာဏ်ကို၎င်း။ ဗြဟ္မဇာလာဒိ သ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ် အစရှိသည်တို့၌။ တယံဒိ
 တထာဂတောပေ။ ဝေဂဟိဘာနီတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားရပ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူအပ်သော။ အနန္တကဉာဏပုဘေဒံ၊ တပါးမက များသောဉာဏ်
 အပြားကို၎င်း။ သင်္ဂဟာတိ၊ သိမ်းယူ၏။

ယာထာဝပဋိဝေဓတော၊ မချွတ်ကေန် အမှန် ထိုးတွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်။
 သယံ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော မိဒိကို။ အကမ္မိယဉ္ဇ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ ညီ
 မတုန်လှုပ်စေအပ် မတုန်လှုပ်စေနိုင်သည်ကို၎င်း ။ တံ သမဂ္ဂိံ ၊ ထိုဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံ
 ခြင်းရှိသော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဧ ယျေသု၊ ဧ ယျတရားတို့၌။ အပေဝံ၊ လွန်ကဲ
 သော ဉာဏ်အားကို၎င်း။ ကရေတိ၊ ပြုနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကမ္မိယဉ္စေန
 ဥပတ္တမ္မကဋ္ဌေနစာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ။ [“ပုဂ္ဂလဉ္စ တံ သမဂ္ဂိံ
 ။ပေ။ ကရေတိ” ကား “ဥပတ္တမ္မက” ၏ အပိပိယံ ဖွင့်တည်း။]

သေဋ္ဌဋ္ဌာနံ၊ မြတ်သော အရာဖြစ်သော။ သဗ္ဗညုတံ၊ သဗ္ဗညုတာဉာဏ်တော်ကို။
 (ပဋိဇာနာတိ ဌိဝပံ။) ပဋိဇာနနဝသေန၊ ဝန်ခံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗညုတံ၊
 သဗ္ဗညုတာဉာဏ်တော်သို့။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဉာဏဂမနဖြင့် ကြွသွား

တော့မူကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ (သဗ္ဗညုတံ၊ သဗ္ဗညုတာဉာဏ်တော်သို့။ ပဋိဇာနန
 ဝသေနံ) အဋ္ဌာရူပရူပံ နိနိဒသော။ ပရိသော၊ ပရိသတ်ဘို့သို့။ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ ချဉ်းကပ်
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာသဘာ၊ အာသဘတို့မည်၏။ ပုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်တို့
 တည်း။ ဣဒိ ပနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပုဒ္ဓါနံ၊ တို့။ ဌာနံ၊ ဉာဏ်ရ ဖြစ်သော။
 သဗ္ဗညုတမေဝ၊ သဗ္ဗညုတာဉာဏ်ကဲ့ပင်။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ တိဋ္ဌမာနောဝါတိ၊ ဟူ၍။
 အဝဒဒန္တာပိ၊ မဆိုပသော်လည်း။ တိဋ္ဌမာနောဝ၊ ရပ်တော်မူလျက်သာလျှင်။
 ပဋိဇာနာတိနာမ၊ ဝန်ခံသည် မည်၏။ ဣတိ အယိ၊ ကား။ အတ္ထော။ [အဋ္ဌကထာ၌
 “တိဋ္ဌမာနော” ဟု တိုက်ရိုက်ရှိ၏။ ဋီကာလင်္ကထက်က ထိုပါဌ်ကို ဋီဟန်တော့။]
 အဋ္ဌသု၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ပရိသောသု၊ တို့၌။ သာဓိပုတ္တာ၊ သာရိပုတြာ။ အနေက
 သတံ၊ အရာမက များသော။ ခတ္တိ၊ သပရိသံ၊ ခတ္တိသပရိသတ်ကို၎င်း။ ပေ။ အဟံ၊ ငါ
 ဘုရားသည်။ အဘိဇာနာမိ၊ သိတော်မူ၏။ သာရိပုတ္တံ၊ ဤ။ ထို ပရိသတ်တို့
 တွင်။ ဧတံ၊ စင်စစ်။ မံ၊ ငါ ဘုရားသို့။ ဘယံ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်းသည်၎င်း။ သရဇ္ဇိ
 ဝါ၊ ရွံရှားသည်၎င်း။ ဩက္ကမိဿတိ၊ သက်ရောက်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ နိမိတ္တံ၊
 ဤအကြောင်းကို။ န သမနုဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဣတိ ဝဋ္ဌနေန၊ ဤကား
 တော်ဖြင့်။ ဒဿိတ အကမ္မိယ ဉာဏယုတ္တော၊ ပြအပ်သော အကမ္မိယဉာဏ်နှင့်
 ယှဉ်တော်မူသော။ အဟံ၊ သည်။ ဒသဗ္ဗဒလံ၊ ဆယ်ပါးသောဉာဏ်အားရှိတော်
 မူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီဟနာဒိ၊ မကြောက်မရွံ့ရဲဘဲသောအသံတော်ကို။ နဒတိ၊
 မိန့်တော်မူ၏။ ခန္ဓကင်္ဂေ၊ ခန္ဓကဝင်၌။ အဘိဂေတနံ၊ လာသော။ သီဟနာဒ
 သုတ္တနံ၊ သီဟနာဒသုတ်တော်ဖြင့်။ (ဒီပေတံဗျော၊ ပြထိုက်၏။)

ဒေဝမနုဿနံ ဧတစက္ကံ ဝတ္တတိတိ သုတ္တသေဒသနံ ဟူသော သုတ်၏
 အကြောင်းဖြင့်။ သပ္ပရိသုပနိဿယာဒီနံ၊ ရှေးဘာ၌ သူ့ဘားကောင်းတို့ကို မှီခိုရ
 ခြင်း အရရှိသော အကြောင်း သမ္ပတ္တိစက် အစရှိသည်တို့၏။ ဖာသုသမ္ပတ္တိပဝတ္တိ၊
 ပဋိရူပဒေသဝါသ အတ္တပမ္မာပဏိဓိ အစရှိသော အကျိုးဖြစ်သော သမ္ပတ္တိစက်တို့၏
 အဆက်ဆက်ဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ငါ၊ တနည်း။ ပရိမ
 သပ္ပရိသုပနိဿယာဒိ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော သပ္ပရိသုပနိဿယအရရှိသော သမ္ပတ္တိ
 စက်ကို။ ဥပနိဿယ၊ မှီ၍။ ပစ္စိ၊ သပ္ပရိသုပနိဿယာဒီနံ၊ နောက်၌ဖြစ်သော
 သပ္ပရိသုပနိဿယအစရှိသော စက်တို့၏။ သမ္ပတ္တိပဝတ္တိ၊ သမ္ပတ္တိ၏ အဆက်ဆက်
 ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဒေဝ

သပ္ပရိသုပပေ။ ဝုတ္တာ။ -။ သပ္ပရိသုပနိဿယာဒီနံ ကာရဏသမ္ပတ္တိနံ (ရှေးဘဝက
 သပ္ပရိသုပနိဿယ အစရှိသော အကြောင်း သမ္ပတ္တိသက် ဘို့၏) ပလဘူဘာယ ပဋိရူပဒေသ
 ဝါသ အတ္တပမ္မာပဏိဓိ အာဒိသမ္ပတ္တိယာ (အကျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဤဘဝ၌ သင့်တင့်
 လျောက်ပတ်သော အရပ်ဝယ် နေရခြင်း မိဒိဝိဘိ မိဒိကိုယ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်း အစရှိ
 သော သမ္ပတ္တိစက်၏) ပဝတ္တနံ (အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်း၊ လည်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာ၌ပင်) အနု။

မနုဿာနန္တိ အာဒိသုဉ္စ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ (သုတ္တသေသာ၊ သုတ၏အကြွင်းထို့ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ။) [အာဒိသ ဒွေန သုတ္တသေသာ သင်္ဂဟိတံ။-အနု။] စ၊ဆက်။ တတ္ထ၊ ထို သုပ္ပရိသုပနိဿယ အစရှိသည်၌။ စက္ကသဒ္ဓဿ၊ ကြွေသဒ္ဓါကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ငေဒိတဗ္ဗံ။ [သုပ္ပရိသုပနိဿယဇေ၊ အတ္ထသမ္မာပုဏ္ဏိဓိစက် စသည်ဖြင့် အနက်ပေးပါ-ဟူလို။]

ပဋိဝေခနိဋ္ဌတ္တာ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကိုစွမ်းပြီးစီ ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရဟတ္တ မဂ္ဂဉာဏံ၊ အရ ဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည်။ ပဋိဝေခေ၊ ပဋိဝေခမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမာတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ တေန၊ ထို ပဋိဝေခ၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဋိဝေဒ္ဓဿပံ၊ ရအပ်ပြီးလည်းဖြစ်ကော။ ဒေသနာဉာဏဿ၊ ဒေသနာဉာဏ်ကောင်း။ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိ၊ ကိစ္စ၏ ပြီးစီးခြင်းသည်။ ပရဿ၊ တပါးသော ငေနေယျငိုလင်၏။ ဗုဇ္ဇနမတ္တေန၊ သိခြင်းမျှဖြင့်။ ဟေတု၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညာသိကောဏ္ဍဿ၊ ပေ။ နာမာတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ တတော၊ ထိုအညာသိကောဏ္ဍဉာဏ် သေတောတ္တိဖိုလ်ဇာန်။ ပရံ၊ နောက်၌။ ယံဝ ပရိနိဗ္ဗဉာနာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဘော်မှုခြင်းတိုင်အောင်။ ဒေသနာဉာဏပုတ္တိ၊ ဒေသနာဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပဝတ္တိတဿ၊ အဆက်မပြတ် လည်ပေးပြီးသော။ တထေဝ မ္ဗမဂ္ဂဿ၊ ထို တရားစက်၏ပင်။ ဌာနံ၊ ရပ်တည်ခြင်းတည်း။ ဣတိ ငေဒိတဗ္ဗံ။ (ကိဝိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) ဝတ္တိဘက္ကဿ၊ လည်စေအပ်ပြီးသော စကြာရတနာရှိသော။ စက္ကဝတ္တေနော၊ စကြာဝတေးမင်း၏။ စက္ကရတနဌာနဝိယ၊ စကြာရတနာ၏ ရပ်တည်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။

သမာဒိယန္တိ၊ ကောင်းစွာ ယူအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဒါနာနံ၊ သမာဒါနာဘိ မည်၏။ ပန၊ ခက်။ တာနိ၊ ထိုကံတို့သည်။ သမာဒိယိဘူ၊ ကောင်းစွာယူ၍။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၍။ ကဘာနိ၊ ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဒိယိဘူ ကံတာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ကံမ္ဗမဝ ဝါ ကံမ္ဗသမာဒါနန္တိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ သမာဒါနသဒ္ဓဿ၊ သမာဒါနသဒ္ဓါ၏။ အာပုဗ္ဗတ္တာဘာဝံ၊ အသစ်ဖြစ်သော အနက်၏ မရှိခြင်းကို။ ဒုဿေတိ၊ ၏။ (ကိဿဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) မုတ္တ

ပဋိဝေခနိဋ္ဌတ္တာ၊ ၁။ ကဿ ဝ ပဒနတ္ထ သမာဒန အတ္တဘိဒ္ဓ (အကျိုးကံစွဲချိမ်း တူပါလျက်) ပဋိဝေခဉာဏဿဝိယ ဒေသနာဉာဏဿာပိ (ပဋိဝေခဉာဏ်ကဲ့သို့ ဒေသနာဉာဏ်တော်၏လည်း) ယံဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနတာ န ဝုတ္တာတိ စောဒနံ သန္နာယုဘာ ပဋိဝေခနိဋ္ဌတ္တာဒိ အဘိဒါ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကိုစွမ်း အပြီးအဆုံး၏ အဖြတ်ကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် တိုင်အောင်သော ဥပ္ပဇ္ဇမာန အဖြစ်ကို ဟောတော်မူရသည်ဟူလို)။—အနု။

ဂတိသဒ္ဓါ၊ မုတ္တကဏသဒ္ဓါ။ ဂတသဒ္ဓါ၊ ဂတသဒ္ဓါ၏။ (အပုဗ္ဗတ္တာဘာဝေါ) ဝိယ၊ အသစ်ဖြစ်သောအနက်၏ မရှိခြင်းကိုသို့တည်း။

အဂတိဂါမိဒန္တိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ (ပဋိပဒ် ဌိဝပ်။) ဟိ၊ မုနိ။ နိဗ္ဗာနဉာဟံပေ။ ပဋိပဒ်ဒန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝတ္ထံ။ [သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ အဟံ၊ ငါတုရားသည်။ နိဗ္ဗာနဉာ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာမိ၊ အပြားအားဖြင့် သိတော်မူ၏။ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒ်စ၊ အကျင့်ကိုလည်း။ (ပဇာနာမိ၏) - မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပံ၊ သီဟနာဒ ဝဂ်၊ သီဟနာဒသုတ်။]

ဟာနဘာဂိယန္တိ၊ ကား။ ဟာနဘာဂိယဘာဝံ၊ ယုတ်လျော့ခြင်း အဘို့ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောကို။ ဝါ၊ အဋ္ဌကုထာနည်းမှ တနည်းကား။ ကာမသဟဂတသညာဒိဓ္မေ၊ ကိလေသာကာမနှင့် တကွဖြစ်သော သညာမနသိ ကာရ အစရှိသောတရားကို။ [ကာမသဟဂတဖြစ်လျှင် ပဌမဈာန်မှ လျှော့ကျ သဖြင့် ဟာနဘာဂိယဓမ္မ ဖြစ်၏။ အာဒိဖြင့် သဝိတက္က သဝိစာရသညာ ဖြစ်လျှင် ဒုတိယဈာန်မှလျှော့ကျသဖြင့် ဟာနဘာဂိယဓမ္မ ဖြစ်၏။ ဤသို့သည်ဖြင့် သိပါ] တံ ကာရဏန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ဈာန်မဝင်စားမီ ရှေးအဘို့၌ပင်။ ကတာဘိ သင်္ခါရာဒိ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်ကို။ (ပဇာနာတိ ဌိဝပ်။) [“မည်သည့်အရပ်သို့လ ရောက်လျှင် သို့မဟုတ် နေရောက်လျှင် ဈာန်မှထမည်” ဟုမဝင်စားမီ ရှေးအဘို့၌ ပြုစီမံမှုကို “ပုဗ္ဗေဝ ကတာဘိသင်္ခါရ”ဟု ခေါ်သည်။]

ဣဒါနီတိ တေဿ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၏။ ဣမိနာပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပုဒ်အပေါင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေခြင်းကို။ ကာ တဗ္ဗာ၊ ၏။ ကိလေသာဝရဏံ၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ် ကိုတားမြစ်တတ်သော ကိလေသာ ကို၎င်း။ တဒိဘာဝဉ္စ၊ ထို ကိလေသာဝရဏ၏ မရှိခြင်းကို၎င်း။ (ပဿတိ ကြည့်တော်မူ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပုဒ်ခွဲ၍။ ကိလေသာဝရဏာဘာဝံ၊ ကိလေသာ ဝရဏာဘာဝကို။ (ပဿတိ ဌိဝပ်။) ဟိ၊ မုနိ။ ကိလေသက္ခယာဓိဂမဿ၊ ကိလေသာဘိဇာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်း၏။ ကိလေသာဝရဏံ၊ ဈာန် မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သော ကိလေသာသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း မဟုတ်။ တဒဘာဝေါ၊ ထိုကိလေသာဝရဏ၏ မရှိခြင်းသည်။ (ကိလေသက္ခယာဓိ ဂမဿ၊ ၏။) ဌာနံ၊ အကြောင်းတည်း။ အနဓိဂမဿ၊ ကိလေသက္ခယနိဗ္ဗာန်ကို မရခြင်း၏။ ကိလေသာဝရဏံ၊ သည်။ ဌာနံတည်း။ တဒဘာဝေါ၊ ထိုကိလေသာ ဝရဏ၏ မရှိခြင်းသည်။ (အနဓိဂမဿ၊ ၏။) အဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို ကိလေသာဝရဏ၊ ကိလေသာဝရဏ၏ မရှိခြင်း တို့တွင်။ တဒဘာဝဂ္ဂဟဏေန၊ ထိုကိလေသာဝရဏ၏ မရှိခြင်းကို ယူခြင်းဖြင့်။

ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သော။ အတ္ထိဒိန္နန္တိအာဒိကာယ၊ အစရှိသော။ ဘမ္မုဒိဋ္ဌိယံ၊ ဇီ။
 ငြိတိံ၊ ဝေနေယျကိုသန္တာန်၌တည်ရှိခြင်းကို၎င်း။ တဗ္ဗိပရိတောယ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏
 ပြောင်းပြန်ဖြစ်သောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏။ ဌာနာဘဝဉ္စ၊ ဝေနေယျတို့သန္တာန်၌တည်ခြင်း၏
 မရှိခြင်းကို၎င်း။ အဓိဂမဿ၊ ကိလေသက္ခယနိဗ္ဗာန်ကိုခြင်း၏။ ဌာနံ၊ အကြောင်း
 ဟူ၍။ ပဿန္တေန၊ မြင်နိုင်သော။ ဣမိနာ ဉာဏေန ဤဌာနာဌာနဉာဏ်တော်ဖြင့်။
 အဓိဂမာနာဓိဂမာနံ၊ ကိလေသက္ခယနိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းမရခြင်းတို့၏။ ဌာနာဌာန
 ဘူတေ၊ ဌာန အဌာနဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသာဝဇ္ဇဏတဒဘာဝေ၊ ဈာန်
 မဂ်ဖိုလ်ကို ပိတ်ဆို့တားမြစ်တတ်သော ကိလေသာ၊ ထို ကိလေသာဝဇ္ဇဏ၏
 မရှိခြင်းတို့ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဿတံ၊ ကြည့်တော်မူ၏။ ဣတိ ဣမံအတ္ထံ၊ ဤ
 အနက်အပေါယ်ကို။ သာဓေန္တော၊ ပြီးစေလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အကြောင်း
 ပြုလိုခြင်းကြောင့်။) ဝေလကိယ။ ပေ။ ဒဿနတောစာတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)
 အာဟ။

၈၊ ဆက်။ ဣတ္ထိဌာနဒဿနဉာဏ် အဌာနဒဘနဉာဏ် နှစ်မျိုးတို့တွင်။
 အဓိဂမဌာန ဒဿနဒမဝါ ကိလေသက္ခယ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းကို
 မြင်တော်မူခြင်းကိုသာ။ အဓိပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ (ကဿော၊ နည်း။) ဥပရိ၊
 အထက်၌။ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလဝသေနေဝ၊ ကျွတ်ဆို့ကံသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။
 ဝိပါကာဝရဏာဘာဝ ဒဿနာဒိကဿ၊ ဝိပါကာဝရဏ၏ မရှိခြင်းကိုမြင်တော်
 မူခြင်းအစရှိသည်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝက္ခမာနတ္တာ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ အဓိဂမဌာနဒဿနကိုသာအလိုရှိအပ်ပါသော်လည်း။ ဣမိနာ
 ဉာဏေန၊ ဤဌာနဒဿနဉာဏ်တော်ဖြင့်။ သိဇ္ဇနတော၊ အဌာနဒဿနဉာဏ်၏
 ပြီးစီးခြင်းကြောင့်။ ပသင်္ဂေန၊ ကပ်ငြိသဖြင့်။ ဝါ၊ လျဉ်းပါးသဖြင့်။ ဣတရမိ၊
 အခြားသောအဓိဂမအဌာနကိုလည်း။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဣတိဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဓာတုဒဝေတ္တဒဿနတောတိ၊ ကား။ ဇဂါဒိနံ၊ ဇဂအရှေ့သည်တို့၏။ အဓိ
 မတ္ထိတာဒိဝေသေန၊ လွန်ကဲသောအတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်
 တို့အစွမ်းဖြင့်။ တံ သဟိတာနံ၊ ထိုဇဂအစရှိသည်တို့နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။
 ဓာတုနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ ဝေတ္တဘာ ဒဿနတော၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသည်၏
 အဖြစ်ကို မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ အယံ၊ ဤသူ
 သည်။ ဣမိဿ ဓာတုယာ၊ ဤဓာတ်၏။ အဝေတ္တတ္တာ၊ လွန်ကဲသောအတိုင်း
 အရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇဂစရိတော၊ ဇဂစရိက်ရှိသူသည်။ ဟောတိ။
 ဣတိ အာဒိနဒ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ စရိယဟေတုနံ၊ စရိက်၏အကြောင်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ (ဓာတုနံ ဝေမတ္တဒဿနတော ဌာပင်)။ ဝါ၊ တနည်း။ ဇဂါဒယော
 ဝေ၊ ဇဂအစရှိသောတရားတို့သည်ပင်။ ပကတိဘဝတော၊ ပင်ကိုယ်သဘော၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဓာတု၊ ဓာတ်တို့တည်း။ [အတ္တေနာ သဘာဝံ ဓာရေတီတိဓာတု

အရ မိဒိဒါဝင်ကိုယ်သဘောကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် ဓာတ်အမည်ရသည်။] ဣတိ တသ္မာ ဂုဂါဒိ ငြေမတ္တဒိဿနတော၊ ထိုသို့ ရုဂါဒိစရိသော ဓာတ်တို့၏ မဘူ ထူးခြားကွဲပြားကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ ဌိစပ်။) ဣတိ အတ္ထော။

ပယောဂံ အနာဒိယိတောတိ၊ ကား။ သန္တတိ ဟောမတ္တ အင်္ဂုလိမာလာဒိနံ ဝိယ၊ သန္တတိ အမတ်ကြီး အင်္ဂုလိမာလာ အရရှိသူတို့ကဲ့သို့။ ကာမရာဂဗျာပါဒါဒိ ဝဒသန၊ ကာမရာဂဗျ ပါဒ အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ပယောဂံ၊ ပယောဂ ကို၊ (ယောဂံ၊ အဒေထုတ်မှုကို။) အနာဒိယိဘူ၊ မယူမူ၍။ ဝါ၊ ဂရုမစိုက်မူ၍။ (အဓိ မုတ္တိာသေန ဓမ္မဒေသနတ္ထိဌိစပ်။)

၁-ကော နနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၇၆၁။ နဟေတုမေဝါတိ၊ တွေ့၍ ဟူသောကြွ်ပါ၍၌လည်း။ နဟေတူ ဝေ၊ ဟိတ်မဟုတ်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ အတ္ထော။ ပန၊ ဆက်။ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာဝသေန၊ ရှေ့နောက်သဒ္ဓါဘို့၏ ပြေပြစ်ညက်ညောကုန်သည်၏။ အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ရဿ တ္တိဟေဘူ၌ ရဿ၏ အဖြစ် ကို၎င်း။ မကာဒရာ၊ မအက္ခရာကို၎င်း။ ကံတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ (ကိသ္မိ ဝိယ၊ အဘယ်၌ကဲ့သို့နည်း။) အဒုက္ခမသုခါတိ၊ တွေ့ ဝိယ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့တည်း။ ဣမိနာပိ နယေနတိ၊ တွေ့ ဟူသောကြွ်ပါ၍၌။ ပုရိမ

ပယောဂံ အနာဒိယိတော။ ။ အဇ္ဈာသယကို မလိုက်ဘဲ ပယောဂံသို့မဟုတ် ယောဂကို လိုက်လျှင် သန္တတိ အမတ်ကြီးမှာ တရားဟောတော် မူခါနီးဝယ် ကာမရာဂပယောဂ(ယောဂ) ဖြစ်နေ၏။ ပယောဂကို ဂရုမစိုက်လျှင် ထိုကာမရာဂကို ပယ်ဘို့ရန် တရားဟောတော်မူရ လိမ့်မည်။ ထိုသို့ ပယောဂ (ယောဂ) ကို ဂရုမစိုက်ဘဲ သန္တတိအမတ်ကြီး၏ အဓိမုတ္တိ (အဇ္ဈာသယ) ကို လိုက်၍ “ပံ ပုဗ္ဗေ တိ ဝိသုသေယတိ” ဝသညဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ အင်္ဂုလိမာလလည်း ဘုရားနှင့် တွေ့တော်မူခါနီးဝယ် သတ်ဘိရန် ဗျာပါဒဖြစ်နေ၏။ ဗုဒ္ဓမြတ် စွာသည် ထိုဗျာပါဒပယောဂကို ဂရုမစိုက်ဘဲ သူ့စေိုက်အား လျော်သော တရားကို ဟော ဝေ ခ်ခဲ့သည်။

နဟေတုမေဝါတိ၊ တွေ့။ ။ ဤပုဂ္ဂိုလ် အဋ္ဌကထာ၌ အထူးမဖွင့်သောကြောင့် ဇီကာ ဖွင့်ရသည်။ “တွေ့” ၌ “စ” ဖြင့် အဋ္ဌကထာ ဖွင့်အပ်သော “အဟေတုကုမေဝ” ကိုဆည်း သည်။ “နဟေတူဝေ” ဟု မူလပုဒ်ရင်းကိုသိ၍ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ အကျိုးငှါ မ အက္ခရာကို လည်း လာစေ၍ မ အာဂုမံကြောင့် ဟေတု၌ ဌိကိုလည်း ရသားပြုရသည်။ ပါဠိတော်၌ “ပဋဝိညာဏာ” ဟု ဗဟုဝစ် ရှိသောကြောင့် ဟေတုဟု ကေဝစ်နှင့် မလိုက်လျောရကား “ဟေတု” ဟု ဒိဿအဖြစ် ဗဟုဝစ် အဖြစ်ဖြင့် မူလပါဠိရှိသောကြောင့် “ရဿတ္တိ” ဟု ဆိုရသည်။ ပါဠိတော် အနက်ပေးရာ၌ကား “နဟေတူ” ဟု ဗဟုဝစ် အနက်ပေးပါ။

နယေန၊ ခန္ဓနည်းဖြင့်။ ဗဟတုဘာဝါဒိပဋိကွပေါ။ ဟေတု၏အဖြစ်အစရှိသည်ကို ပယ်မြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ပစ္စိမနယေန၊ ဖြင့်။ နဟေတုဓမ္မာဒိကောဋ္ဌာသ-
 သင်္ဂဟော၊ န ဟေတုဓမ္မ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသကို သိမ်းယူခြင်းသည်။
 (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ အယံဝိသေဒေသာ၊ ဤအထူးကို။ ဝေဇိတဗ္ဗော။ [ခန္ဓနည်း
 သည် ပယ်ကြောင်းနည်း၊ နောက်နည်းကား သိမ်းယူကြောင်းနည်း-ဟု နည်း
 နှစ်ပါးအထူးကိုသိပါ ဟူလို။ ထိုသို့ သိမ်းယူကြောင်းနည်း ဖြစ်သောကြောင့်ပင်
 “ကေန္တေန ပန နဟေ ဗုဒ္ဓော” ဟု ကေန္တသဒ္ဓါထည့်၍ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။]

စုတိဂုဟဇာန၊ စုတိသဒ္ဓါဖြင့်။ စု နိပရိစ္ဆိန္နာယ၊ စုတိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။
 ကောယ၊ ကခုသော။ ဇာတိယာ၊ ဘဝကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗံ။ ဘဝ-
 ဂုဟဏေန၊ ဖြင့်။ နာဓေ၊ ကိုးပါးအပြားအားဖြင့်။ ဝုတ္တဘာယ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်သော ဘဝကို။ (ဂဟဏံ ဒဠဗ္ဗံ) [ခေတုကထာ၌ ပြုအပ်ပြီးသော ဘဝကြီး
 ကိုးပါးကို ဆိုသည်။] ကဒန္တောဓာယ၊ ထိုဂတိဘာ စသည်တို့၌ အတွင်း
 ဝင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတ္ထိ၊ ထိုထို ဂတိစုတိဘဝတို့၌။ ပရိယာ-
 ပန္နဗာ၊ တက်ဝန်းကျင် ရောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပါဝင်
 ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ [အနုဋီကာ၌ ‘တဒန္တောဂတောယာ-
 တိ ဂတိအန္တောဂဓာယ’ ဟု ရှိ၏။ “ဂတိ ဗာဒိအန္တောဂတောယ” ဟု
 ရှိသင့်မည် ဖင်သည်။] ဥပ္ပန္နံ မနောဝိညာဏဝိညေယျမေဝါတိ၊ ဟူသောပါဠိ
 ဖြင့်။ (ဝိသေသနံ ကရောတိ ခွံစပ်။) (ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။) ရူပံ၊ ရုပ်ကို။
 (ဆ ဝိညာဏဝိညေယျံ) ဝိယ၊ ခြောက်ပါးဇော ဝိညာဉ်သည် သိထိုက်သကဲ့သို့။
 (တထာ၊ တူ။) ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ဆ ဝိညာဏဝိညေ-
 ယျာ၊ ခြောက်ပါးသော ဝိညာဉ်တို့သည် သိထိုက်ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ ဒေတသံ၊ ဤ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။ ဝိသေသနံ၊
 အထူးကို။ ကရောတိ။ [ဝိသေသနံ နေရာ၌ ဝိသေသရှိလျှင် ကောင်း၏။]

၇၆၂။ ကပ္ပတော။ ပေ။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ [ကပ္ပတော၊ တကမ္ဘာမှ။ ကပ္ပံ၊
 တကမ္ဘာသို့။ ဂန္ဓာပိ၊ ရောက်၍လည်း။] ကဒါစိ၊ ဘယ်တော့ကာလမှ။ တထာ၊
 ထိုတပါးသောဒွါရ၊ တပါးသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ဣဒိနာ၊ ဤ ကပ္ပတော ကပ္ပံ ဂန္ဓာပိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဒဿေတိ ခွံစပ်။) ဟိ၊ မှန်။ ခိရာဒိနံ၊ နို့ရည် အစရှိသည်
 တို့၏။ (ဒဓိအာဒိဘာဝေန၊ နို့ဓိမ်း အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိလက္ခဏတာ၊
 မတူသောသဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ) ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ (တထာ၊
 တူ။) ဒေတသံ၊ ဤ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။ ယထာဝုတ္ထလက္ခဏဝိလက္ခဏတာ၊ အကြင်
 အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသောသဘောမှမတူသောသဘော ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။
 န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

၇၆၃။ သမောဓာနေတွာတိ၊ ကား။ လောကေ၊ ဌ။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှား ရှိသော။ သိဗ္ဗံ၊ သော။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ သမောဓာနေတွာ၊ ပေါင်း၍။ (ဥပနေယျ ဌိစပံ။) တေန၊ ဤ သမောဓာနေတွာ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ မဟတ္ထေ၊ များသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိပီ၊ သော်လည်း။) အဝိဘာဝကတ္ထံ၊ ထင်စွာမဖြစ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒံ၊ သောန္တော၊ ပြုလျက်။ သုခုမတ္တာ၊ သိမ်မွေ့နည်းပါးသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ န ဝိဘာဝေသတိ၊ ထင်စွာမဖြစ်စေနိုင်လတ္တံ့။ (“များလျင်ပြန်နိုင်သည်” ဟူလို။) ဣတိဝါဒပထံ၊ ဤ ကတ်သီးကတ်သတ် ပြောဆိုခြင်း၏အကြောင်းကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ဖြတ်၏။ စက္ခုပသာဒေ၊ စက္ခုပသာဒဟူသော။ မမဝတ္ထုမ္ပိ၊ ငါ၏ မှီရာ ဝတ္ထု၌။ (ဥပဒနဟိ၊ ကပ်ဆောင်ခဲ့လော့။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိသယောတိ၊ ဟူသော ပါဌ်၌။ ဣဿရိယဋ္ဌာနံ၊ အစိုးရသူ၏ အဖြစ်၏ တည်ရာဘုရား။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

၇၆၄။ အဗ္ဗောကိဏ္ဏာတိ၊ ကား။ အဗျုဟိတာ၊ မခြား ကွယ်အပ်ကုန် သည်။ အနန္တရိတာ၊ အကြားမရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ နုပုဇ္ဇန္တိ ဌိစပံ။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဝဝတ္ထိတာနမ္ပိ၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော ပဉ္စဝိညာဉ် တို့၏လည်း။ ပဒ္ဓိပါဠိနိယမော၊ အစဉ်၏ မြဲခြင်းကို။ တေန၊ ထို အဗ္ဗောကိ- ဏ္ဏာဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ ပဒ္ဓိကိစ္ဆော၊ ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။ အနန္တရတာတိ၊ ကား။ အနန္တရပစ္စယတာ၊ အနန္တရပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ တေန၊ ဤ အနန္တရတာဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ ပဒ္ဓိကိစ္ဆော၊ ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။

၇၆၅။ သမနန္တရတာတိ၊ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်လည်း။ သမနန္တရပစ္စယတာ၊ သမနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ (ပဒ္ဓိကိစ္ဆော)။

၇၆၆။ အာဘုဇနတောတိ၊ ကား။ အာဘုဂ္ဂကရဏတော၊ ဝဲလှည့်သကဲ့သို့ လည်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဝတ္တနတော၊ ပြန်နှစ်စေတတ်သည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣစ္စေ၊ ဤသို့သာ။ အတ္ထော၊ အနက်သည်။ (ဟောတိ)။ စ၊ ဆက်။ ဧထေ၊ ပဉ္စဝိညာဏာ အနာဘောဂါ အစရှိသော ပါဌ်၌။ ပဉ္စဝိညာ- ဏာ အနာဘောဂါတိ (တေဿ)၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ အာဘောဂသဘာဝါ၊ ဝဲလှည့်သကဲ့သို့ ပြန်လည်စေခြင်း သဘောရှိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ အတ္ထော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ပေ။ အာဝဋ္ဋနာဝါတိ အာဒိပုပိ၊ အစရှိသော ပါဌ်တို့ ၌လည်း။ အာဝဋ္ဋနာဝေါ၊ ပြန်လည်စေခြင်းကိစ္စ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (နတ္ထိ)။ ဣတိ အာဒိနာဝ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်သာ။ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝိသယောတိ ဣဿရိယဋ္ဌာနံ ။ ရှင်ဘုရင်တပါး၏ အာဏာပြန်နှံရာ ဌာန ဖြစ်သော နယ်ကို “ဝိသယ (နိုင်ငံ)” ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ ထိုအဘူ ရူပါရုံသည် စက္ခုမြေတည်းဟူသော မင်း၏ အစိုးရရာ နယ်ပယ်ဖြစ်သည် ဟူလို၊ “ဂေါစရသဒ္ဓါသည် အများဆိုင်အနက်ကို ဟော ၏၊ ဝိသယသဒ္ဓါကား တပါးပိုင်အနက်ကို ဟောသည်” ဟူလို။

န ကိဉ္စိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ တွေ။ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ သဗ္ဗေ ကုန်သော။ ရူပါဒိဓမ္မော ရူပံအစရှိသောတရားတို့ကို။ ဓမ္မဂ္ဂဟဏေန၊ ဓမ္မသဒ္ဓါဖြင့်။ န ဂဟိတော၊ အပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာဓိပေတဓမ္မဒသနတ္ထံ၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သောဓမ္မကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ။ ပေ။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့၌။ အဘိနိပတနံ၊ ရှေးရှု ကျရောက်ခြင်း ဟူသည်။ တေဟိ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဉ်တို့နှင့်။ တေသံ၊ ထိုရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၏။ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါဒိနံ အဘိနိပါတးတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မတ္ထေ၊ ကံ 'ဒန.၇၆။ သာမိဝစနံ၊ သာမိဝိဘတ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မတ္ထေ၊ ၌။ သာမိဝစနံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏေဟိ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ရူပါဒိနံ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သို့။ အဘိနိပတိတဗ္ဗာနိ၊ ရှေးရှု ကျရောက်သိုက်ကုန်၏။ (အာရုံပြုသော်အားဖြင့် ရှေးရှုကျရောက်ထိုက်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ကမ္မတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ။)

ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောသိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ အယံ၊ ဤ ဆို အပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ အာရမ္မဏကရဏေန၊ အာရုံပြုခြင်းအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇာနိတဗ္ဗာနိ၊ သိထိုက်ကုန်သော။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ [အဘိနိပတိတဗ္ဗာနိ ရူပါဒိနိ ကိုပင် “အာရမ္မဏကရဏေန ပဋိဝိဇာနိတဗ္ဗာနိ ရူပါဒိနိ” ဟုဆိုသည်။] ယထာဝုတ္တာနံ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ (“မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ မွေတံဝေ ဝုတ္တံ ကေမ္ပိ ကုသလံ ဝါ အကု သလံ ဝါ” ဟုအဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော်။) သဟဇ-ပုဗ္ဗင်္ဂမဓမ္မေန၊ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့နှင့် တကွဖြစ်စော့ ဖဿ အစရှိသောတရား ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်း အစရှိသောတရားသည်။ ပဋိဝိဇာနိ တဗ္ဗာနံ၊ သိထိုက်ကုန်သော။ ကုသလာကုသလ စေတနာယ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာကို၎င်း။ တံ သမ္ပယုတ္တာနု၊ ထိုစေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဖဿ အစရှိသောတရားတို့ကို၎င်း။ ဧတေသံ၊ ဤပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။ ပဋိဝိဇာနနံ၊ သိခြင်း

ဣဒံ ဝုတ္တံ။ ပေ။ အဓိပ္ပါယော။ ။ ဤအဓိပ္ပါယ်သည် နောက်နည်းနှင့် လျော်သော အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ကုသလာကုသလစေတနာယ တံသမ္ပယုတ္တာနု တို့သည် ပဋိဝိဇာနနံ၏ ကံတည်း။ ယထာဝုတ္တာနံ ပဋိဝိဇာနိတဗ္ဗာနံ တို့ကား ထိုကံပင်တို့၏ ဝိသေသနတည်း။ ထို့ကြောင့် အနက်ပေးရာ၌ ရှေးဦးစွာ ပေးရသည်။ ထိုအနက်များကိုလည်း အနုဋ္ဌကာ အပွင့်အတိုင်း ပေးထားသောကြောင့် ထို အနက်အတိုင်းပင် အဓိပ္ပါယ်သိနိုင်လောက်ပြီ။

သည်။ နတ္ထိ။ ဣဘိအသံ၊ ဤသည်ကား။ (အခိပ္ပိယော၊ တည်း။) ဝေဠုကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဒဿနာဒိမတ္တတော။ ပေ။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ကိစ္စန္တရံ၊ ဒဿနစသော ကိစ္စမှတစ်ပါးသော သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနှုံး အစရှိသောကိစ္စကို။ ပဋိသေခေတိ၊ ၏။

အဝိပါကဘာဝေန၊ အကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အကျိုးမပေးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တနည်း) အကျိုးမရှိသည်၏အဖြစ်နှင့်တကွ။ ဝါ၊ အကျိုးမပေးတတ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွ။ [အနုဒ္ဓိကာ၌ နှစ်နည်း ဖွင့်သည်။] အညံ၊ အခြားသောရုပ်၏အဖြစ် အစရှိသော။ အဗျာကတသာမညံ၊ အဗျာကတသာမညကို။ အနိဝါရေန္တော၊ မတားမြစ်လိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [အဗျာကတသာမညကို မတားမြစ် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားကို တားမြစ်သည်။] ကုသလာကုသလဂ္ဂဟဏဉ္စ၊ ကုသလသဒ္ဓါ အကုသလသဒ္ဓါကို ယူခြင်းကိုလည်း။ (သင်္ဂဟကာဓော) ကဓေတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့အဝိပါက၏အဖြစ်ကြောင့်။ စဝနပရိယောသာနံ၊ စုဘိ အဆုံးရှိသော။ ကိစ္စစ၊ ကိစ္စကိုလည်း။ (ပဋိသေခေတိ၊ တားမြစ်၏။) ပိသဒဒ္ဓန၊ ပိသဒ္ဓါဖြင့်။ (မဒနာဓာတုယာပိ၌ ပိသဒ္ဓါဖြင့်။) သဟဇဝနကာနိ၊ ဇောနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝိထိဝိတ္တာနိ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိက ဝိထိစိတ်တို့ကို။ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ပဉ္စဒ္ဓါရေ၊ ၌။ ပဋိသေခနေ၊ တားမြစ်ခြင်း၌။ အယံ၊ ကား။ အခိပ္ပိယော၊ အဋ္ဌကသာဆရာ၏ အလိုသည်။ သိယာ၊ ၏။ (ကံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်စေသနည်း။) [နောက်အတော်ဝေးမှ ပြန်၍အုပ်လိမ့်မည်။]

မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန။ ပေ။ ကဓေတိဝတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဘာသနကရဏကာရာ၊ ပြောဆိုမှုကိုပြုတတ်ပြုလုပ်မှုကို ပြုတတ်ကုန်သော။ တံ သဒိသာစ၊ ထို ပြောဆိုခြင်း၊ ပြုလုပ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော စိတ္တုပြုဒ်တို့နှင့် တူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုခဒုက္ခပြုဒ်ကော၊ သုခအကျိုး၊ ဒုက္ခအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ဗလဝန္တော၊ အားရှိကုန်သော။ ဆဋ္ဌဒ္ဓါရိကောဝေ၊ ခြောက်ခုမြောက် မနောဒ္ဓါရ၌ ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို။ ဓမ္မဂ္ဂဟဏေန၊ ဓမ္မသဒ္ဓါဖြင့်။ (ကုသလာကုသလံ ဓမ္မံ၌ ဓမ္မသဒ္ဓါ

ကုသလာ ကုသလဂ္ဂဟဏဉ္စ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ န ကဉ္စိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိ ” ဟု ဓမ္မသာမညကို ဟောတော်မူပါလျက် အဘယ်ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာက “ နကဉ္စိ ကုသလာကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိ ” ဟု ကုသလ အကုသလဓမ္မသဒ္ဓါကိုသာ ယူရပါသနည်းဟု မေးဘုယ်ရှိသောကြောင့် “ အဝိပါကဘာဝေန။ ပေ။ အနိဝါရေန္တော ” ဟု မိန့်သည်။ ပဋိဝိညာဉ်တရားတို့သည် အကျိုးမပေးနိုင်သော အဝိပါကဓမ္မများ ဖြစ်၏။ ရုပ်၊ ကိရိယာ အဗျာကတတရားတို့လည်း အကျိုးမပေးနိုင်သောကြောင့် အဝိပါက ဓမ္မများပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိပါက အဖြစ်နှင့်တကွ အဗျာကတချင်းတူသော ရုပ် ကိရိယာတို့ကို မတားမြစ်လိုသောကြောင့် “ န ကဉ္စိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိ ” ၌ ဓမ္မအရ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဓမ္မတို့ကို ယူခြင်းကိုသာ ပြုရသည်။

ဖြင့်။) ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇဝနေန၊ ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော ဇောဖြင့်။ ပဋိဝိဇာနနံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို သိခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။

ပန၊ ဆက်။ ဒုဗ္ဗလာနံ၊ အားမရှိသော ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောတို့၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမ ပဋိဝိဇာ-
နနံ၊ မနောဒ္ဓါရိကဇောတို့၏ ရွှေသွား၏အဖြစ်ဖြင့် သိခြင်းကို။ တတ္ထ၊ ထိုပဉ္စဒ္ဓါရ-
၌။ န ပဋိသိဒ္ဓိ၊ မတားမြစ်အပ်။ (ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) န
ကာယကမ္မံ န ဝစီကမ္မံ ပဋ္ဌပေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝိညတ္တိဒ္ဓယ ဇနကထော၊ ဝိညတ်
နှစ်ပါးအပေါင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုသာ။ ပဋ္ဌပနပဋိက္ခေပေန၊ စ၍
ဖြစ်စေခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ တားမြစ်သည့်အတွက်။ ဒုဗ္ဗလဿ၊
အားမရှိသော။ မနောကမ္မဿ၊ မနောကံ၏။ အနုညာတတ္ထာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။ (ဣဒံ ကာယဝစီကမ္မပဋ္ဌပနံ၊ ဤကာယကံ ဝစီကံ
ကို စ၍ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ နတ္ထိယထာ၊ ကဲ့သို့။) တထာ၊ တူ။ ကာယသုစရိတာဒိ-
ကုသလကမ္မံ၊ ကာယသုစရိကံ အစရှိသော ကုသိုလ်ကံကို။ ကဗောဓိ၊ ပြုအံ့။ ဣတိ၊
ဤသို့၎င်း။ တဋ္ဌပရိတံ၊ ထိုကုသိုလ်ကံ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော။ အကုသလံ၊
သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကဗောဓိ၊ အံ့။ ဣတိစ၊ ဤသို့၎င်း။ ကုသလာကုသလသမာ-
ဒါနံ၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကို ဆောက်တည်ခြင်းသည်။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇဝနေန၊
ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော ဇောဖြင့်။ န ဟောတိ။ တထာ၊ တူ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝဏ္ဏနာယံ၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်သော။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကစုတိ စ၊ ပဉ္စ
ဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော စုတိသည်လည်း။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကစိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ န ဟောတိ။
(ကသွာ၊ နည်း။) စုတိစိတ္တဿ၊ ၏။ အတံဒ္ဓါရိကတ္တာ၊ ထို ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ မဖြစ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ သည်။ သိယာ၊ ၏၊ ဟု ပြန်
လှည့်ပါ။

ပန၊ ဆက်။ ပဉ္စဟိ ။ ဝေ။ အဘိနိပါဂမတ္တာတိ၊ ဟူသော။ ယာ အယံ ပါဠိ၊
အကြင်ပါဠိသည်။ (အတ္ထိ)။ တဿာ၊ ထိုပါဠိ၏။ (အယံ အတ္ထော ၌စပ်။) ရူပါ-
ဒိနံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့သို့။ အာပါတမတ္တံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းမျှကို မုဉ္ဇိ-
တော၊ လှုတ်၍။ အညံ၊ ရှေးရှုကျရောက်ခြင်းမှတပါးသော။ ကဉ္စိ၊ သော။ ဓမ္မသဘာ-
ဝံ၊ ဓမ္မသဘောကို။ န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။ ဣတိအယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒိဿတိ၊
တွေ့မြင်အပ်၏။ [အညန္တိ ရူပံ နီလန္တိ ဇောမာဒိ ဓမ္မဝိသေသံ။ တေနာဟ ဓမ္မ-
သဘာဝန္တိ။- အနု။] ဟိ၊ မှန်။ တနည်း (ကသွာ အယံ အတ္ထော ဒိဿတိ။ ဣတိ

အတံဒ္ဓါရိကတ္တာ။ ။ စုတိစိတ်သည် ပဉ္စဒ္ဓါရဝိထိ အဆုံးဝယ် ဖြစ်သော စုတိစိတ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ပဉ္စဒ္ဓါရိကမဟုတ် ဒ္ဓါရဝိမုတ် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ “အတံဒ္ဓါရိကတ္တာ” ဟု ဆိုသဖြင့် စုတိစိတ်၏ မနောဒ္ဓါရိက၏ အဖြစ်ကို ခွင့်ပြုသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ သို့သော် မနော-
ဒ္ဓါရိကထိအဆုံးဖြင့် ဇော စုတိစိတ်လည်း ဒ္ဓါရဝိမုတ်ပင်တည်း။

ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဋိဂ္ဂဏန္တမ္ပိ၊ ခံယူပါသော်လည်း။ ဝါ၊ ခံယူသည်လည်းဖြစ်သော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ရူပန္တိ၊ ရူပါရုံဟူ၍လည်း။ န ဂဏှာတိ၊ မယူနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အယံ အတ္ထော ဒိဿတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ဇါ။)

သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယာပိ၊ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယန်း၏လည်း။ (ပိဖြင့် သန္တိရဏ စသည်ကို ပေါင်း။) ရူပနီလာဒိ အာကာရပုဋ္ဌိဝိဇာနနံ၊ ရူပါရုံ ညှိသောရူပါရုံ အစရှိသော အခြင်းအရာကို သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကိဉ္စိ၊ သော။ မေဿ၊ တရားကို။ ပဋိဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ) ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထို သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယန်း၏။ (သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယန်း အစရှိသော ပဉ္စဒွါရိကဘိဝိတံ အားလုံး၏။) ဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ ပဉ္စတိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့သက်။ သာတိဿံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညတြ အဘိနိပါတမတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ (ပဉ္စဝိညာဉ်တုန်းက ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ဟောတော်မမူအပ်။) ယဿ၊ အကြင် နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏။ ပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါဠိတော်၌။ ဗဟိဒ္ဓါ-ပစ္စုပ္ပန်နာရမ္မဏတာ၊ ဗဟိဒ္ဓအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [သဒ္ဓရုပ်က ဗဟိဒ္ဓရုပ် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်က ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဓကို အာရုံပြုသောကြောင့်၎င်း၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်က ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏ၏အဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၏အဖြစ်ကို ဟောတော်မူအပ်သည် ဟူလို့။] တဘော၊ ထိုဗဟိဒ္ဓပစ္စုပ္ပန် သဒ္ဓအာရုံရှိသော နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မှ။ အညံ၊ အခြားသော နာမပညတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ကို။ ဣတ္ထန္တဟိ၊ အလုံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပဉ္စဒွါရဇဝနေန၊ ပဉ္စဒွါရဇဝနေနှင့်။ (သဟ ခွဲစပ်။) ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏဿ၊ ၏။ သဟပုတ္တိ၊ ကို။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တားမြစ်တော်မူအပ်ပြီ။ ရူပါရူပမေတံ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ရူပါရူပါ-ဝစရမေ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ တရားတို့ကို။ ဣတိ အတ္ထော။

န ဟိ။ပေ။ ဂဏှာတိ။ ။ များစွာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က “စက္ခုဝိညာဉ်သည် ရူပါရုံကို မြင်၏” ဟု ဆိုရာ၌ ရူပါရုံမှန်း သိ၏ဟု ထင်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်က ရူပါရုံမှန်း မသိပါ။ ထို့ကြောင့် “ရူပါရုံကို မြင်လျက်သားနှင့် မမြင်” ဟု ရှေးပညာရှိတို့ ဆိုကြသည်။ သောတဝိညာဉ်သည် သဒ္ဓါရုံကို ကြားလျက်နှင့် မကြား၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပဉ္စဒွါရိကဝိညာဉ်တို့၏ အစွမ်းသတ္တိ နည်းပါးကြောင်းကို သိပါ။

အမှာ။ ။ ရူပန္တိ စ န ဂဏှာတိတိ ရူပါရမ္မဏမ္ပိ သမာနံ “ရူပံ နာမေတ” နှိ နဂဏှာတိ၊ တထာစာဟု ဧကေ (အချို့ ဆရာတို့က) စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂီ နီလံ ဝိဇာနာတိ၊ (စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အညှိကိုသိသော်လည်း) နောတုနီလန္တိ (အညှိဟူ၍ မသိ)။ ရူပနီလာဒိ အာကာရော ရူပါရမ္မဏ ရူပါဒါနာကာရပညတ္တိ (ရူပါရုံ ဟူသော နာမည်ပညတ်၊ ရူပါရုံကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အညှိစသော အာကာရပညတ္တိတည်း) ။

ပဉ္စဒါရိကစိတ္တေန န ပဋိပုဇ္ဈတီတိယုဂ္ဂါ။ ကသွာ၊ ကြောင့်။ (ဆင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ရူပါဒိနံ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့၏။ အာပါတကမနေ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၌။ ပါ၊ ကြောင့်။ နိဒ္ဒါပဋိပောဓော၊ အိပ်ခြင်း၏ နိုးခြင်းသည်။ ဟောတိနန၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (ရူပါဒိနံ အာပါတကမနေ၊ နိဒ္ဒါပဋိပောဓော) န (ဟောတိ)။ ကသွာ၊ နည်း။ ပဌမံစွာ။ မနောဒါရိကဇဝနဿ၊ မနောဒါရိကဇော၏။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဒ္ဒါယန္တဿ ဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသော။ (ယံဝစနံ၊ သည်း။ အတ္ထိ၊ တံဝစနံ သင်္ဂဟ ကာရော) အာဟ။

သစ္စသုပိနေန၊ မုန့်သောအိပ်မက်ဖြင့်။ ပလောဘေတုာ၊ ပြားယောင်း၍။ (သုပိ- နေ အာရောစေတိ ဌိစပ်။) အာဝဇ္ဇနမတ္တဿေဝ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းမျှ၏သာ။ [ဝေဖြင့် ဇောကိုကနံ။] ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ အပ္ပာကတောယေဝ၊ အပ္ပာကတသည် သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ အချို့ဆရာတို့ဆိုကြကုန်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တေဟိ၊ ဆိုကုန်သောဆရာတို့သည်။ မနောဒါရေပိ၊ ဌိလည်း။ [ပိဖြင့် ပဉ္စဒါရိဌိသာ မောဆဝါရရှိသည်မဟုတ်၊ မနောဒါရိဌိလည်း ဇောမဘောရသော မောဆဝါရ ရှိသည်သာဟုပေါင်းပါ။] အာဝဇ္ဇနံ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏။ ဒုတ္တိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတုာ၊ ၍။ ဇဝနဋ္ဌာနေ၊ ဇော၏အရာ၌။ ဌတုာ၊ တည်ခြင်းကြောင့်။ (မနော- ဒါရိကစိတ္တံ၊ သည်း။) ဘဝဂံ၊ သို့။ ဩတရတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက် ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၍။

တဿာဝေ ဝသေနာတိ၊ ကား။ တဿာ၊ ထိုပညာ၏။ ဝါ၊ နှင့်။ ဝသေန၊ စပ် သဖြင့်။ ဧဝိနေေ၊ တရသော အဘို့အားဖြင့်။ ဉာဏဝတ္ထု၊ အထူးထူးသော သမ္ပတ္တိတို့၏တည်ရာဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၍။ ဣတိစ၊ သည်း။ ယောဇနာ၊ ပုဒ်တို့ကိုယှဉ်ရေးခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်၏။

ကေကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၇၆၇။ အတ္ထသဒ္ဓေါ၊ ပုလ္လိန်ဖြစ်သော အတ္ထသဒ္ဓါသည်။ အညတြ၊ အခြား အရာတို့၌။ (အတ္ထောပယောဇနေ သဒ္ဓါစသော အဘိဓာန်လာ အနက်တို့မှတပါး အခြားသောအနက်တို့၌။) သဘာဝံ၊ ပညာစသောသကောကို။ ဂယေတုာ၊ ၍။ အဓိကရဏေသု၊ ဘည်ရာပုဒ်နက်တို့၌။ ပာတ္တမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ အဓိကရဏ- ဝင်္ဂေသန၊ တည်ရာပုဒ်နက်တို့နှင့်စပ်သဖြင့်။ လိဂ်ပရဝတ္ထံ၊ လိန်ပြန်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ ဇာပိတာ စ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးလည်း

ဟုတ်၏။ သံ၊ ထိုဖြစ်စေအပ်ဟူသည်။ အတ္ထံ စ၊ အကျိုးလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ ဇာပိတတ္ထာ၊ မည်၏။ ဣတိအယံအတ္ထော၊ ကို။ ဝိဘာဝိတော၊ ထင်စွာပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ [ပုံလိန်အတ္ထသဒ္ဓါသည် သမာသ်အတွင်းသို့ ရောက်သောအခါ “သမာသ တဒ္ဓိတံ ကိတကာ ဘိဗေယျလိဂံ” ဟူသည်နှင့်အညီ အဘိဗေယျလိန်သို့ လိုက်ရသည်။ ဤ၌ ပညာကို အရ ကောက်ရသောကြောင့် ဣတ္ထိလိန်ဖြစ်နေသည် ဟူလို။]

ဒုကနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတော။

၃-တိကနိဒ္ဓေသအဖွင့်

၇၆၇။ ပညာပရိဏာမိတေသူတိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပရိပါစိတေသ၊ ရင့်ကျက်စေအပ်ကုန်သော။ (ပြီးစေအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာယတနေသု စသည်တို့၌စပ်။) စ၊ ဆက်။ ယောဂ ဝိဟိတေသူတိဣဒံ၊ ဟူသောဤပုဒ်သည်။ ဝိသယဝိသေသနမတ္တမေဝ၊ ပညာ၏တည်ရာ ကမ္မာယတနေစသည်တို့ကိုအထူးပြုကြောင်း ပုဒ်မျှသာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယာနိ၊ အကြင်ကမ္မာယတနေ အစရှိသည်တို့သည်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဝိဟိတာနိ၊ စီရင်အပ်ကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ရှေ့၌လည်းဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဟောန္တိ၊ ယခုလည်းဖြစ်ကုန်ဆဲ။ ဘဝိသန္တိစ၊ နောင်၌လည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ထို ကမ္မာယတနေ အစရှိသည်တို့ကို။ ယောဂဝိဟိတာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ သိက္ခိတွာ၊ သင်ယူ၍။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်သော အတတ်သည်။ သိပ္ပံ၊ မည်၏။ ဣတရံ၊ ထိုမှတပါးသော အလုပ်သည်။ (မသင်ဘဲတတ်အပ်သောအလုပ်သည်။) ကမ္မံ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တေသံ၊ ဤသို့ပုဒ်တို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဝဇ္ဇကိကမ္မန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ အသိက္ခိတွာပိ၊ မသင်မူ၍လည်း။ [ပိဖြင့် သိက္ခိတွာကိုပေါင်း။] ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုနိုင်သော။ ထူလကမ္မံ၊ ကြမ်းသောအလုပ်ကို။ ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊

ယောဂဝိဟိတေသု။ ။ဝိဟိတ၌ ဝိပုဗ္ဗ ဓာဓာတ်၊ တပဋ္ဌည်း၏ အတိတ်အနက် ကိုသာ ယူမည်စိုး၍ “ဝိသယဝိသေသနမတ္တမေဝ”ဟု ဆိုသည်။ ကမ္မာယတနေ စသည်တို့သည် ပညာဖြင့် ပြီးစေအပ်သော အတတ်ပညာတို့တည်း။ ထိုပညာတို့၏ တည်ရာဝိသယဖြစ်သော ကမ္မာယတနေ စသည်တို့ကို ဝိသေနပြုရုံမျှသာဖြစ်သည်။ တပဋ္ဌည်း၏ အတိတ်အနက်ကိုယူ၍ “ပညာဖြင့် ပြီးစေအပ်သော ကမ္မာယတနေစသည်”ဟု အတိတ်အနက်ကိုသာ မမှတ်ပါနှင့်။ ဟူလို။ [ပရိပါစိတေသူတိသာမိတေသု၊ ဝိဟိတေသူတိ ဧတ္ထ ဒုဒ္ဓါဒိသု ဝိယ ဘူတကာလတာနာမိပေတု၊ (ညွှတ်အပ်ပြီးသော နိရုဇ် အစရှိသည်တို့၌ ဒုတဓာတ် တပဋ္ဌည်း၊ ထို့ တပဋ္ဌည်း၏ အတိတ်အနက် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို အလိုရှိအပ်သကဲ့သို့ ဝိဟိတေသု ဟူသော ဤပုဒ်၌ တပဋ္ဌည်း၏ အတိတ်ကာလ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို အလိုမရှိအပ်။) —အနု။]

ဝါ၊ တနည်း။ ပညာဝေ၊ ပညာကိုပင်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို သိပ္ပာယ်တနကမ္မာ-
 ယတန အရာ၌။ ကမ္မ (န္တိ) စ၊ ဟူ၍၎င်း။ သိပ္ပန္တိစ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၏။
 [ပညာကိုအကြောင်းပြု၍ ပြုအပ် တတ်သိအပ်သော ကမ္မသိပ္ပံကို ကာရဏပစ္စာရ
 အားဖြင့် “ကမ္မသိပ္ပံ” ဟု ခေါ်ရသည်။ ကမ္မ သိပ္ပန္တိ ပညာ ကာရဏပစ္စာရရန်
 ဝုတ္တာတိ အာဟ။ “ပညာဝေဝါ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။ - အနု။]

နာဂမဏ္ဍလံနာမ၊ နာဂမဏ္ဍလ အဖတ်မည်သည်။ မဏ္ဍလံ၊ စည်းဝိုင်းကို။
 ကတွာ၊ သပွေ၊ မြွေနဂါးတို့ကို။ ဝိဇ္ဇာယ၊ မန္တန်အတတ်ဖြင့်။ ပက္ခောသိတွာ၊
 ခေါ်၍။ ဗလိံ၊ ပူဇော်ဘွယ်ကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ဝိသာပနယနံ၊ အဆိပ်ကိုပယ်နုတ်
 စေကြောင်း အတတ်တည်း။ ပရိတ္တံ၊ ပရိတ္တဟူသည်။ ရက္ခာ၊ ဘီလူးသားရဲတို့ကို
 စောင့်ရှောက်ကြောင်း အတတ်တည်း။ ယေန၊ အကြင်အတတ်ဖြင့်။ ဖူတိ၊ ဖူဟူ၍။
 (ဖူဟူ၍။) မုခဝါတံ၊ ပါးစပ်လေကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ဝိသာအဆိပ်ကို။ အပနယန္တိ၊
 ပယ်နုတ်ကုန်၏။ သော ဥဏ္ဏနာဘိအာဒိမန္တော၊ ထို ပင့်ကူ အစရှိသည် တို့ကို
 ကုစားကြောင်း မန္တန်သည်။ ပုမေနကမန္တော၊ မည်၏။ အအာတိ အာဒိကော၊
 အအာ အစရှိသော။ မာတိကာ၊ အကျဉ်းမာတိကာလည်၎င်း။ (အအာဇ္ဇဏှိ ဥဋီ
 ဧ သြ တို့သည် က ကာ စသည်တို့၏ အကျဉ်းတည်း။) ကကတိ အာဒိကော၊
 အစရှိသော။ တပုဘေဒေါ စ၊ ထို အကျဉ်း၏အကျယ်အပြားသည်၎င်း။ (က ကာ
 ကိ ကိ ကု ကု ဂေ မကော အစရှိသည်တို့ကား ထိုအကျဉ်း၏ အကျယ်တည်း။)
 လေခါ၊ လေခါသည်၏။ (အက္ခရာသုံးခုအသား အရွတ်အပတ်အတတ်မည်၏။)

ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားသည်။ (ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဟိတသုခါ-
 ဝဟတ္တာ၊ စီးပွား၊ ဖျမ်းသာကို ဆောင်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။)
 သကံ၊ မိမိဥစ္စာတည်း။ ဣဇာရံ၊ ကုသိုလ်တရားမှ တပါးသော အကုသိုလ်တရား
 သည်။ (ဧကန္တံ၊ အဟိတဒုက္ခာဝဟတ္တာ၊ စီးပွားမဲ့ဆင်းရဲကို ဆောင်နိုင်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။) နောသကံ၊ မိမိဥစ္စာ မဟုတ်။ ပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗာနံ၊
 မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်ကုန်သော။ စတုန္ဒံ၊ မင်းပါးကုန်သော။ သတ္တာနံ၊

ကမ္မသကတာ။ ။ ဤနေရာ၌ ကုသိုလ်ကံကိုသာ သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားချမ်းသာကို
 ဆောင်နိုင်ခြင်းကြောင့် “သကကံ” ဟု ဆို၍၊ အကုသိုလ်ကံကိုကား စီးပွားမဲ့ကိုင်းဆင်းရဲ
 ကို၎င်း ဆောင်နိုင်ခြင်းကြောင့် “သကကံ မဟုတ်” ဟု ဆိုထားသည်။ (ကုသလံ ကမ္မ
 သကံ၊ ဧကန္တံ ဟိတသုခါဝဟတ္တာ၊ တပုဋိပက္ခတ္တာ ဣဇာရံ အကုသလံ ကမ္မံ နောသကံ။ - အနု။)

အင်္ဂုတ္တိရံ၊ ဒသကနိပါတ်၊ ဒသဓမ္မသုတ် ပါဠိတော်၌ကား- မိမိပြုအပ်သမျှကုသိုလ်ကံ
 အကုသိုလ်ကံ နှစ်မျိုးကိုပင် “သကကံ” ဟု ဟောတော်မူသည်။ (ကမ္မသကောမ္ပိ ကမ္မ-
 ဒါယာဒေါ။ ပေ။ ယံ ကမ္မံ ကဒိဿာမိ၊ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကိဝါ တဿ ကမ္မဿ ဒါယာဒေါ
 ဘဝိဿာမိတိ။)

သစ္စာတို့အား။ တပုဂ္ဂိုလ်ဝေပစ္စယဘာဝေန၊ ထို သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုလောမနံ၊ လျော်စွာသိခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗံ။

ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ယောဂဝိဟိတေသုဝါ ကမ္မာယတနေသုတိ အာဒိနာ၊ အစ ရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ပညာ၊ ပညာကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပုနံ၊ တပုဂ္ဂိုလ် တဏှာ၊ ထိုပညာ၏။ ဝေဝစနဝသေန၊ ဝေဝစနပရိယာယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနု- လောမိကံ ခန္တိန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်နု၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်၊ အနု၊ ပေ။ ပညာဝေဝစနာနိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာဓေ) အာဟ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အနု၊ ပေ။ ပညာဝေဝစနာနိ ဟူသောပါဠိ၌။ ဝေဇ္ဇပိန္နဲ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တကမ္မာယတနာဒိဝိသယံ၊ အကြင် အကြင် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ကမ္မာယတန အစရှိသောအရာရှိသည်လည်း ဖြစ်သေး။ ကမ္မဿကတသစ္စာနုလောမိကသဘာဝံ၊ ကမ္မဿကတဘူတံ၊ သစ္စာ- နုလောမိကဘူတံ ဟူသော သဘာဝရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ အနိစ္စာဒိပဝတ္တိ အာကာရဉ္စ၊ အနိစ္စ အစရှိသော ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အနု- လောမိကံ ခန္တိ စသည်၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

စ၊ ဆက်။ ယထာဝုတ္တာ၊ အကြင်အကြင် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဘူမိ သဘာဝပဝတ္တိအာကာရနိဒ္ဒေသ၊ ဖြစ်ရာဘုံကို ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မာ- ယတနေသုဝါ သိပ္ပါယတနေသုဝါ ဝိဇ္ဇာဠာနေသုဝါဟူသော သဒ္ဓါ သဘာဝ ကို ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဿကတံ ဝါ သစ္စာနုလောမိကံ ဝါ ဟူသော သဒ္ဓါ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ရူပံ အနိစ္စံ အစရှိသော သဒ္ဓါတို့ကို။ ခန္တိအာဒိယံ၊ ခန္တိ အစရှိသည်တို့နှင့်တကွ။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေ ထိုက်ကုန်၏။ ယဿာ ပညာယ၊ အကြင်ပညာ၏။ (ဩလောကနံ ၌စပ်။) ဓမ္မာ၊ ကမ္မာယတန အစရှိသော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ ခန္ဓာငါးပါး ဟူသော တရားတို့ သည်။ နိဇ္ဈာနပလာနနကိစ္စသင်္ခါတံ၊ အကြွင်းမဲ့ ရှုခြင်းကိစ္စ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်းကိစ္စဟု ဆိုအပ်သော။ ဩလောကနံ၊ ရှုခြင်းကို။ ခမန္တိ၊ ခံနိုင်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။) အဝိပရိတသဘာဝတ္တာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်

‘ ယထာဝုတ္တံ။ ပေ။ အာကာရဉ္စ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ ယောဂဝိဟိတေသု ဝါ ကမ္မာယတနေသု ။ ပေ။ သိပ္ပါယတနေသု။ ပေ။ ဝိဇ္ဇာဠာနေသု ” ဟု ဥ ရပ်ကို ဝိသယာဓာရဖြင့်ညွှန်ပြသောကြောင့် “ ယထာဝုတ္တံ။ ပေ။ ဝိသယံ ” ဟု ဟုတ်။ “ ကမ္မဿကတံ ဝါ သစ္စာနုလောမိကံ ဝါ ” ဟု ဉာဏ်၏ သဘောကို ညွှန်ပြသောကြောင့် “ ကမ္မဿကတ သစ္စာနုလောမိကသဘာဝံ ” ဟု ဟုတ်။ ထိုပညာအားလုံး၏ ရူပံ အနိစ္စံစသည်ဖြင့် ခန္ဓာငါးပါး အပေါ်၌ အနိစ္စသောအားဖြင့် ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြသောကြောင့် “ အနိစ္စာဒိ ပဝတ္တိ အာကာရဉ္စ ” ဟု ဟုတ်။ ဝေဇ္ဇပိန္နဲ၏ အနက်ကို ဖွင့်ပြသည်။

မှန်သောသဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သာ ပညာ၊ ထိုပညာသည်။
 (ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိ ဌိစပံ။) တေိဿာ၊ ဤပညာ၏။ ဓမ္မာနံ၊ ကမ္မာယတန အစ
 ရှိသော တရားတို့၏။ ဝါ၊ ခန္ဓာငါးပါးတရားတို့၏။ နိဇ္ဈာနက္ခမနံ၊ အကြွင်းမဲ့
 ရှုခြင်းကို ခံနိုင်ခြင်းသည်။ အတ္ထိံ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုတရားတို့၏အကြွင်းမဲ့
 ရှုခြင်းကို ခံနိုင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ
 အတ္ထော။

၇၆၉။ အသံဝရံ၊ အသံဝရကို။ မုဉ္ဇတိ၊ စွန့်လွှတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 သမာဒါန သမ္ပတ္တဝီရတိ သမ္ပယုတ္တစေတနာ၊ သမာဒါနဝီရတိ၊ သမ္ပတ္တဝီရတိ
 တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဇေတနာကို။ သီလံပူရေန္တဿ မုဉ္ဇစေတနာတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ စ၊ ဆက်။ ပဗ္ဗာပရပညာယ၊ ရှေ့အဖို့နောက်အဖို့၌
 ဖြစ်သောပညာ၏။ ဒါနသီလမယတာဝစနတော၊ ဒါနမယ သီလမယ၏အဖြစ်ကို
 ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ မုဉ္ဇ အပရစေတနာ ဝသေန၊ မုဉ္ဇစေတနာ အပရ
 စေတနာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ အာရဗ္ဘဘူ၍၎င်း။ ပဗ္ဗစေတနာဝသေန၊

ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိ။ ။ဓမ္မာ ခန္တိ-ဟု အရတူပုံကိုထောက်၍ “ဓမ္မ” အရ ဟောတော်
 မူအပ်ပြီးသော ကမ္မာယတန စသောတရား ရှုပ် ဝေဒနာ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီး
 သော ခန္ဓာငါးပါး တရားတို့ကို ရ၏ ဟု သိသာ၏။ ထိုဓမ္မဘို့သည် အကြွင်းမဲ့ရှုခြင်း၊ အပြား
 အားဖြင့် သိခြင်းကိစ္စကိုခံနိုင်ကုန်၏။ ဘာကြောင့်နည်း—မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောသဘော
 ရှိကြသောကြောင့်တည်း။ သဘောမမှန်လျှင် အကြွင်းမဲ့ ရှုဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စကို မခံနိုင်ကြ။
 ရှုလေ ရှုလေ ထိုတရားများ၏ လွဲမှားကြောင်း ထင်ရှားလေ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဤစကားဖြင့်
 ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိ အရ ပညာကို မရသေးဘဲ တရားတို့ကိုသာ ရသေး၏။ ထို့ကြောင့် ပညာကို
 ရအောင်သာ ပညာ ဓမ္မာနံ နိဇ္ဈာနက္ခမနံ တေိဿာ အတ္ထိဟု အဿတ္တိဆင့်၍ ဖွင့်ရပြန်သည်။
 “ဓမ္မတို့၏ အကြွင်းမဲ့ရှုခြင်း ကိစ္စရှိသောပညာ” ဟူလို။

အနုဋီကာ။ ။ဤ မူလဋီကာ၌ ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိအရ ပညာရအောင် အဿတ္တိ ဝိဂြိုဟ်
 ဆင့်၍ ဆိုပုံကိုပြထား၏။ အနုဋီကာ၌ကား—ဓမ္မာ သြလောကနံ မေန္တိတိ ပညာယ တဒေါ-
 လောကနံ သမတ္တတမာဟ=ထို ရှုဆင်ခြင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို ဓမ္မာသြလော-
 ကနံ မေန္တိဖြင့် ဆိုသည်ဟုဖွင့်၏။ ဆိုလိုရင်းကား—ဓမ္မတွေ၏ ဉာဏ်ဖြင့် အကြည့်အရှု ခံနိုင်
 ပုံကို တိုက်ရိုက်ပြသဖြင့် ပညာကလည်း ထိုဓမ္မတွေကို ရှုစွမ်းနိုင်ပါပေ၏ဟု ဆိုရာရောက်သည်။
 အာရုံတရားတွေ၏ အရှုခံနိုင်ပုံကို ပြသဖြင့် အာရမ္မဏကဉာဏ်၏ရှုစွမ်းနိုင်ပုံကိုလည်း ပြရာ
 ရောက်သည်-ဟူလို။

အသံဝရံ မုဉ္ဇတိ။ ။သီလအတွက် မုဉ္ဇစေတနာကို ကောက်ရာ၌ အသံဝရံ မုဉ္ဇတိတိ
 မုဉ္ဇာ၊ မုဉ္ဇာ စ+သာ+စေတနာ စာတိ မုဉ္ဇစေတနာဟု ဝစနတ္ထုပြုပါ။ အသံဝရကို စွန့်လွှတ်တတ်
 ပယ်တတ်သောကြောင့် သမာဒါနဝီရတိ သမ္ပတ္တဝီရတိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောစေတနာ
 ကို မုဉ္ဇစေတနာဟု ခေါ်သည်။

ပုဗ္ဗစေတနာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဓိကိစ္စာတိ စ၊ အဓိကိစ္စဟူ၍၎င်း။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိကိစ္စာတိပိပါဌော၊ အဓိကိစ္စဟူသောပါဌ်သည်လည်း။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

၇၇၀။ ပဉ္စသီလ ဒသသီလာနိ၊ ပဉ္စသီလ ဒသသီလတို့ကို။ (သင်္ဂဟိတာနိ ဌ်စပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ (အန္တောဂဓာနိ ဌ်စပ်။) ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏၎င်း။ ဇာတိယာ စ၊ ဇာတိ၏၎င်း။ ပစ္စယဘူတေသု၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရတဝေသု၊ သင်္ခါရတဝတို့၌။ (ဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ ဇာတိ၏အကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဘဝတို့၌။) အန္တောဂဓာနိ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒါဝါတိအာဒိကာယ၊ ဥပ္ပါဒါဝါ အစရှိသော။ ဓမ္မဋ္ဌိတိပါဠိယာ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိပါဠိတော်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ။ ဘဝနိဗ္ဗတ္တကသီလဿ၊ ဘဝကိုဖြစ်စေတတ်သော သီလကို။ ပညာပနံ၊ ပညတ်ခြင်းသည်။ သဝနေ၊ ဘုရားအထံတော်မှ ကြားနာရခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (တရားနာရမှ သီလကိုပညတ်နိုင်ပါသော်လည်း။) တထာဂတဒေသနာယတ္တံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်၌ စပ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ [သာသနာပဉ္စလည်း ဖြစ်နိုင်သည်- ဟူလိ။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခုအာဒိနမ္မိ၊ ဘိက္ခု အစရှိသည်တို့၏လည်း။ [အာဒိဖြင့် ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ၊ သာသနာပရသေ တိုင်အောင်ယူ။] တံ၊ ထိုပဉ္စသီလ ဒေ သီလကိုပညတ်ခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝတ္တံ။

အဓိပညာယံ ပညာတိ၊ ကား။ အဓိပညာယ၊ အဓိပညာ၌။ အန္တောဂဓာ၊ အတွင်းဝင်သော။ ပညာ၊ ပညာတည်း။ အထဝါ၊ ထိုပြင်တနည်းကား။ အဓိပညာနိဗ္ဗတ္တေသု၊ အဓိပညာကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ (ဓမ္မေသု၊ မဂ်ဖိုလ်တရားတို့၌။ အဓိပညာသဒ္ဓေါ၊ အဓိပညာသဒ္ဓါကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဓိပညာကြောင့်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်တရား၌။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။ ပညာ၊ မဂ်ဖိုလ်ပညာသည်။ အဓိပညာယပညာ၊ အဓိပညာ၌ဖြစ်သောပညာမည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တဒဓိဋ္ဌာနေသု၊ ထိုအဓိပညာ၏တည်ရာ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ ဝိပဿနာတရားတို့၌။ အဓိပညာသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တတ္ထ၊ ထိုအဓိပညာ၏ တည်ရာဖြစ်သော ဝိပဿနာတရားတို့ကြောင့်။ (ပဝတ္ထာ၊ သော။) ပညာ၊ ဝိပဿနာပညာသည်။ အဓိပညာယပညာ၊ အဓိပညာယပညာမည်၏။ [အဓိပညာနိဗ္ဗတ္တေ သူတိ ဌပေတွာ-အဓိပညံ တဒေညသု မဂ္ဂဖလ ဓမ္မေသု။ တဒဓိဋ္ဌာနေသုတိ တဿာ အဓိပညာယ အဓိဋ္ဌာနေသု ဝိပဿနာဓမ္မေသု။ -အနု။]

အဓိကိစ္စာတိပိ ပါဌော ။ ပါဠိတော်၌ သီလာဒိဂစ္ဆပါဌ်နေရာဝယ် သီလံ အဓိကိစ္စဟု ပါဠိရှိလျှင်လည်း သင့်၏-ဟူလိ၊ ထိုသို့ပါဠိရှိလျှင် ပုဗ္ဗစေတနာအတွက် “အဓိကိစ္စစုံစုံ၍” ဟု အနက်ပေးနိုင်ပါသည်။

၇၇၁။ အပါယပ္ပါဒနကုသလတာ၊ ပျက်စီးခြင်းကိုဖြစ်စေခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်သည်။ (ပျက်စီးကြောင်း ဉာဏ်သည်။) အပါယကောသလ္လမည်သည်။ ဝါ၊ ပျက်စီးခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဉာဏ်မည်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (အမှတ်လွဲသည်။) (ဟုတွာ) အပါယကောသလ္လံ၊ ပေ၊ ဇာတာတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ပရဿ၊ တပါးသော စောဒကမ်း။ တံ အဓိပ္ပါယ်၊ ထိုအလိုကို။ နိဝဇတ္တန္တော၊ တားမြစ်လိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပညဝါယေဝဟိတိအာဒိံ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာဏေ) အာဟ။ တတြုပါယာတိ၊ ကား။ တတြတတြ၊ ထိုထိုကိစ္စ ထိုထို ဘေးရန်၌။ ပပါယဘူတာ၊ ကပ်၍ဖြစ်သောနည်းလင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ (ပညာ၌စပ်။) တေဿ၊ ဤဉာဏ်၏။ ဌာနေ၊ ကိစ္စဖြစ်ရာသို့ခဏ၌။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌာနုပ္ပတ္တိယံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဉာဏ်ဟူသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ကာရဏဇာနနံ၊ အကြောင်းကိုသိတတ်သော ဉာဏ်တည်း။ ဘယာနံ၊ ဘေး အစရှိသည်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိက္ခဏေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာရာ ခဏ၌။ တသ္မိံ ယေဝဌာနေ၊ ထိုခဏ၌ပင်။ ဝါ၊ တခဏခြင်းပင်။ လဟုပ္ပဇ္ဇနကံ၊ လျင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသောဉာဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ။

တိကနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတော။

၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၇၇၂။ န ပရိတဿတိတိ၊ ကား။ မေ၊ ငါ၏။ ဝါ၊ ငါ့မှာ။ တဏှုလာဒီနိ၊ ဆန် အစရှိသော စားနပ်ရိက္ခာတို့သည်။ အပိနာမ သိယံ၊ ရှိကုန်မူကား ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ပတ္ထေတိ၊ မတောင့်တ။ ဝါ၊ တနည်း။ တဒဘာဝေန၊ ထိုဆန် အစရှိသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဥတ္တသတိ၊ မထိတ်လန့်ရ။ (မရှိလျှင် ထိတ်လန့်ရ၏၊ ရှိသောကြောင့် မထိတ်လန့်ရ-ဟူလို။) [ဒိဝါဒိ တသဓာတ်၏ ပိပါသအနက်ကို ရည်ရွယ်၍ န ပတ္ထေတိဟု ဖွင့်၏။ ဒိဝါဒိ တသဓာတ်၏ ဘယအနက်ကို ရည်ရွယ်၍ န ဥတ္တသတိဟု ဖွင့်သည်။ ပရိတဿနံ ပရိတ္တာသော (ထက်ဝန်းကျင်တောင့်တခြင်း) စိတ္တုတြာသော စာတံ န ပရိတဿတိတိ ပဒဿ “န ပတ္ထေတိ န ဥတ္တသတိ”တိ အတ္ထမာဟ။ - အနု။]

၇၇၂ တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ။ ။ တသ္မိံ ယေဝဌာနေတိ တသ္မိံ ယေဝခဏေ၊ ထိုခဏ၌ပင်။ ဝါ၊ တခဏခြင်းပင်။ - အနု။ “တမ္ပာ ဝုတ္တသိ ဌာနသော”ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဌာနသဒ္ဒါသည် တခဏခြင်းအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤဌာနသဒ္ဒါလည်း တခဏခြင်း အနက်ဟောတည်း။

၇၉၆။ အပရပုပ္ဖံသာဘိ၊ ကား။ ပဒရန၊ သူတပါးသည်။ “န ပတိယာယိ-
 တဗ္ဗေ၊ ရှေးရှု ချောက်စေဆိုက် သည်မဟုတ်သော။ (အတ္တပစ္စက္ခေ အရိယသစ္စဓမ္မေ
 ဌိစပံ။) ဓမ္မေ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ သစ္စဝိသယံ၊ သစ္စာလေးပါးဟူသော အရာရှိသော။
 ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တံည်း။ [ဓမ္မေ ဉာဏံအရ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရ၏၊ ထိုမဂ်ဉာဏ်
 ဖိုလ်ဉာဏ်က သစ္စာလေးပါးကို အရုံမပြု၊ နိဗ္ဗာန်သစ္စာတပါးကိုသာ အာရုံပြု၏။
 ထို့ကြောင့် သစ္စဝိသယံကို သစ္စာလေးပါးလျှင် အာရုံရှိသောဟု မပေးနှင့်၊ သစ္စာ
 လေးပါးဟူသော အရာရှိသောဟု ပေးရသည်။]

ဟိ၊ မှန်။ တနည်း (ကသွာ ဓမ္မေ ဉာဏန္တိပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သစ္စ-
 ဝိသယံ ဉာဏန္တိ အတ္ထော၊ ဟူသော အနက်ကို။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊
 ကြောင့်။ အရိယသစ္စေသု၊ အရိယသစ္စာအနက်တို့၌။ ဓမ္မသဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မသဒ္ဓါသည်။
 (ဟောတိ။ ကသွာ၊ နည်း။) ဧကေသံ၊ ထိုအရိယသစ္စာတို့၏။ အဝိပရိတသဘာဝ-
 တ္တာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောသဘော ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဓမ္မေ ဉာဏန္တိ ပဒဿ သစ္စဝိသယံ ဉာဏန္တိ အတ္ထော ဝိညာယ-
 တိ၊ ။) ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ခတပဝရော၊ သင်္ခတတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။

ပတိယာယိတဗ္ဗေ။ ။ အပရပုပ္ဖယော၌ ပရကို “ပရေန”ဟု ကတ္တာဖွင့်၏။ အကို ပစ္စယ
 နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးစေလိုသောကြောင့် “န ပတိယာယိတဗ္ဗေ”ဟု ဖွင့်သည်။ ပစ္စယကိုပုဒ်ခွဲ
 သောအခါ “ပတိ+အယ”ဟု ဖြစ်၏။ “ပရေန”ဟု ကတ္တာဖွင့်သောကြောင့် ကာရိတ်အကြေ
 ကြံ၍၎င်း၊ အ ပစ္စည်းကို ဝ ပ္ဗ ပစ္စည်း အနက်ဟောကြ၍၎င်း “ပတိယာယိတဗ္ဗေ”ဟု ပါဠိ
 မှန်ရှိပါစေ၊ ပတိရှေးရှိသော ဣဓာတ်၊ ကာရိတ် ဣ ပစ္စည်း၊ “အပရပုပ္ဖယေ၊ သူတပါးသည်
 ရောက်စေထိုက်သည်မဟုတ်သော”ဟု သဒ္ဓတ္ထပေးပါ။ အပရပုပ္ဖယေပုဒ်ကို သီလက္ခန္ဓာ ဘာ
 သာဠိကာ၊ ပေါက္ခရသာတိ ဗုဒ္ဓုပညာကံမနအဖွင့်၊ မဟာသီဟနာဒသုတ်၊ တိတ္ထိယပရိဝါသ
 ကထာအဖွင့်တို့နှင့် တွဲ၍ကြည့်ပါ။

အရိယသစ္စေသု ဓမ္မသဒ္ဓေါ။ ။ “ဒိဋ္ဌဓမ္မော၊ ပတ္တဓမ္မော”အစရှိသောပုဒ်တို့၌ ဓမ္မသဒ္ဓါ
 သည် အရိယသစ္စာဟူသော အနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤဓမ္မသဒ္ဓါသည်လည်း
 အရိယသစ္စာဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဘာကြောင့်နည်း- အတ္တနော သဘာဝ ဓာရေ-
 တိတိ ဓမ္မော အရ မိမိ၏သဘောကို မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း ဆောင်နိုင်သောကြောင့်
 တည်း။ ထို့ကြောင့် “တေသံ အဝိပရိတသဘာဝတ္တာ”ဟု မိန့်သည်။

သင်္ခတပဝရောဝါ။ ။ သင်္ခတ တရားတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော မဂ်တရားသည် ၎င်း၊
 ထို မဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်တရားသည်၎င်း ဓမ္မ မည်၏။ ဘာကြောင့်နည်း- “ယထာ-
 နုသိဋ္ဌိံ ပဋိပဇ္ဇန္တေ အပါယေသု အပတမာနေ ဓာရေတိ” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်လိုက်လျော
 သောကြောင့်တည်း။ ဆုံးမတော် မူသည့်အတိုင်း ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အပါယ်တို့၌ မကျ
 ကုန်အောင် ဆောင်ထားနိုင်သော တရားဟူသည် ဤအရိယာမဂ်နှင့် ဖိုလ်တရားပင် ဖြစ်
 သည့် ဟူလိ၊ ပညာသည် ထိုမဂ် ထိုဖိုလ်အတွင်း၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိအမည်ဖြင့် ပါဝင်လျက်ရှိ၏
 ထို့ကြောင့် “တတ္ထ ပညာ တံသဟဂတာ ဓမ္မေ ဉာဏံ” ဟုမိန့်သည်။

အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ်သည်၎င်း။ တဿ၊ ထိုအရိယာမဂ်၏။ ဖလံစ၊ အကျိုး ဖြစ်သော ဖိုလ်သည်၎င်း။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို အရိယာမဂ် အရိယာ ဖိုလ်ဟူသောဓမ္မ၌။ ပညာ၊ ဂါဝင်သောပညာသည်။ တံ သဟဂတာ၊ သို့အရိယာ မဂ် အရိယာဖိုလ်နှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတော့၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဓမ္မေဉာဏံ၊ မည်၏။

အညဉာဏပ္ပါဒနံ၊ အခြားသော ဉာဏ်တမျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ နယ နယနံ၊ နည်းကိုဆောင်ခြင်းသည်။ န၊မ ဘုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဉာဏသေဝ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်၏သား။ ပဝတ္တိဝိသေသော၊ ဖြစ်ပုံ အထူးတည်း။ ဣတိ အပ္ပေါ- ယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဿ ကိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ- ကာရော) အာဟ။ စ၊ ဆက်။ ဗျော၊ ဤသော ဣမိနာ ဓမ္မေန အစရှိသော်ပါဌ၌။ ဣမိနာ ဓမ္မနာတိ၊ ဟူသောပါဌဖြင့်။ မဂ္ဂဉာဏေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာ- ရေန) ဝတ္ထံ။ ပန၊ ထိုသို့ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဒုဝိဓမ္မိ၊ ရှိသ ည်လည်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂ- ဖလဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်သည်။ [အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သကဲ့သို့ မဂ်ဉာဏ်သာ မက “မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နှစ်ပါးလုံး” ဟုလို့။] ပစ္စဝေက္ခဏာယ၊ ပစ္စဝေက္ခ ဏာဉာဏ်၏။ မူလံ စ၊ အရင်းခံလည်း ဟုတ်၏။ နယနယနဿ၊ နည်းကို ဆောင် ခြင်း၏။ ကာရဏဉ္စ၊ အကြောင်းလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓေနပိ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသော အားဖြင့်လည်း။ ဂေ၊ န ဓမ္မေန၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဟူသော ထို တရားဖြင့်။ (နယနေတိ ခွဲစပ်။) ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ န န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်မဟုတ် သင့်သည်သာ။ [ဤဒီကာအလို “ဣမိနာဓမ္မေန၊ ဤ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် တရား ဖြင့်” ဟု ပေးပါ။]

တထာ၊ ထို့အတူ။ စတုသစ္စဓမ္မဿ၊ သစ္စာလေးပါး တရား၏။ ဝါ၊ ကို။ ဉာတတ္တာ၊ သိအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မဂ္ဂဖလသင်္ခါတဿ၊ မဂ်ဖိုလ် ဟု ဆိုအပ်သော။ ဓမ္မဿ၊ တရား၏။ (မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရား၏။) သစ္စပဋိဝေဝေမ္မ- ယောဂံ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္မယုတ်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတတ္တာစ၊ ရောက်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ နယနယနံ၊ နည်းကို

တထာ။ ။တထာတိ ဣမိနာ ယထာ မဂ္ဂဉာဏတော အညံပိ (အခြားသောဖိုလ် ဉာဏ်သည်လည်း) ဣမိနာ ဓမ္မေနာတိ ဝတ္ထံ ယတ္ထ၊ တထာ ပကာရန္တရေနာပိ(မဂ်ဉာဏ် မှ တပါးသော စတုသစ္စဓမ္မ-မဂ္ဂဖလဓမ္မ ဟူသော အပြားအားဖြင့်လည်း။) ဣမိနာ ဓမ္မေန ဉာဏေနာတိ ဣစ္စ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိတိ ဣမတ္ထံ ဥပသံဟရတိ။-အနု။

မှတ်ချက်။ ။ဥပမေယျဇောတက ဟု ပြောရိုး ဖြစ်သော တထာကိုပင် ဤ၌ “ဥပ- သံဟရဏ ”ဟု ဆိုထား၏။ စာအုပ်တို့၌ “ ဣမိနာ ဓမ္မေန ဉာဏေန ”ဟု ရှိသော်လည်း “ဉာဏေန ”ဟု ပါဠိတော်အတိုင်းသာ ပါဌမှန်ဟု မှတ်ပါ။

ဆောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ။ ထိုသို့ ဉာဏ်ဖြင့် သိပြီး၏အဖြစ်၊ သမ္မယုတ်တရားတို့ဖြင့် နည်းကို ဆောင်ခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာဏဝိသယဘာဝေန၊ ဉာဏ်၏အရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဉာတေန၊ သိအပ်ပြီးသော။) ဣမိနာ ဓမ္မေန၊ ဤသစ္စာလေးပါးတရားဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဉာဏသမ္ပယောဂေန၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္မယုတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဉာတေန၊ သော။ (ဣမိနာ ဓမ္မေန၊ ဤမဂ် ဖိုလ်တရားဖြင့်။ နယံ နေတိဉ္စိစပ်။) ဣတိအတ္ထောစ၊ ဤအနက်သည်လည်း။ န န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်မဟုတ်၊ သင့်သည်သာ။ [ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာအဖွင့်မဟုတ်၊ အဋ္ဌကထာမှ တနည်း အဖွင့်တည်း။]

သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ယဒိပိ အဘိဇာနန္တိ၊ အကယ်၍ကား သိပါပေကုန်၏။ တတာပိ၊ ထိုသို့သိပါကုန်သော်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ သသန္တတိပရိယာပန္နော၊ မိမိသန္တာ အစဉ်၌ အကျိုးဝင်သော။ သဝိသေသေ၊ အဘူးနှင့်ဘက္ကဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာ၌။ (တနည်း) သဝိသေသံ၊ အဘူးနှင့်ဘက္က။ အဘိနိဝေသော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န တညေဝ ဣမန္တိ၊ ဟူ၍။ (သဂ်ဟကာရော) အာဟ၊ ဒိဋ္ဌေန၊ မြင်အပ်သော သစ္စာလေးပါးဖြင့်။ အဒိဋ္ဌော၊ မမြင်အပ်သောအတိတ် အနာဂတ် သစ္စာလေးပါး၌။ ဝါ၊ သို့။ နယတော၊ နည်းယူခြင်းကြောင့်။ နယနတ္ထဏံ၊ နယနဉာဏ်ဟူ၍။ (ဝုစ္စဘိ)။ အဒိဋ္ဌဿ၊ မမြင်အပ်သော သစ္စာလေးပါး၏။ ဒိဋ္ဌတာယ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်၏။ ကာရဏဘူတတ္တာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာရဏဉာဏံ၊ ကာရဏဉာဏ်ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ ဝါ၊ တနည်း။

ဣတိ တေန။ ။ “ ဣတိ တသ္မာ ” ကဲ့သို့ တေနသည် တသ္မာ အနက်ဟောဟု သိစေလို၍ “ တေနာတိ တသ္မာ ” ဟု အနက်၌င်၏။ ထိုတေန၏အစွဲကိုလည်း ရွှေ၍ပြအပ်ပြီးသော ဉာတတ္တာကို၎င်း၊ သမ္ပယောဂံ ဂတတ္တာ နယနံ ဟောတိကို၎င်း စုံစေလိုသောကြောင့် “ ဉာတတော သမ္ပယောဂေတိ နယနယနတော ” ဟု အနုဋီကာ၌ ချိုး၍ပြသည်။

ဣမိနာ ဓမ္မေန။ ပေ။ ဉာတေနာတိ စ။ ။ ဉာဏဝိသယ ဘာဝေနာတိ ပဋိဝေဉ္ဇေဏံဿ ဝိသယဘာဝေန၊ ဉာတေနာတိ ပဋိဝိဒ္ဓေန စတုသစ္စဓမ္မေန၊ ဉာဏသမ္ပယောဂေန ဝါ ဉာတေန ဇာနိတွာ ဌတေန မဂ္ဂဖလဓမ္မေန။—အနု။ ဤအဖွင့်အတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်။

သဝိသေသေ (သဝိသေသံ) ။ ။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ကာလသုံးပါး၌ဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာကို သိသည်ကား မှန်၏။ သို့သော် ပစ္စုပ္ပန်လည်းဖြစ်၊ မိမိသန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာ၌ အထူးအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဖြစ်၏။ ။ ကြောင့် သဝိသေသသည် အဘိနိဝေသ၏ ကြိယာဝိသေသန ဖြစ်ရကား “ သဝိသေသံ ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်ထင်သည်။

ကံရုဏသဒ္ဓေါ၊ ကာရဏသဒ္ဓါသည်။ အနုရူပတ္ထဝါစကော၊ သင့်လျော်ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မေ၊ သစ္စာလေးပါးတရား၌။ ဉာဏဿ၊ သိသောဉာဏ်အား။ အနုရူပဉာဏံ၊ လျော်သောဉာဏ်ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ ဣတိ အတ္ထော။ [ဤအဖွင့်သည် အဋ္ဌကထာကိုဖွင့်သော အဖွင့်မဟုတ်၊ အဋ္ဌကထာမှ တနည်းအဖွင့်တည်း။ နယနတောတိ နယဂ္ဂါဟတော၊ အနုရူပတ္ထဝါစကော ဝါ ကာရဏသဒ္ဓေါ ကာရဏံ ပဒတိ၊ (သင့်လျော်သောအကြောင်းကို ဆိုပေ၏။) ဣတိ အာဒိသု ဝိယ။-အနု။]

သမ္မုတိမှ ဉာဏန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဓမ္မေ ဉာဏာဒီနံ ဝိယ၊ ဓမ္မေ ဉာဏံ အစရှိသည်တို့၏ကဲ့သို့။ သာတိသယဿ၊ အလွန်အကဲနှင့် တကွဖြစ်သော။ ပဋိ-ဝေဓကိစ္စဿ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကိစ္စ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိသယော-ဘာသနမတ္တဇာနနသာမညေန၊ အာရုံကိုထွန်းပြခြင်းမျှဖြစ်သောသိခြင်းသာမည ဖြင့်။ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်ဟူ၍။ သမ္ပတေသု၊ သမုတ်အပ်သောတရားတို့၌။ အန္တော-ဂဓံ၊ အတွင်းဝင်သောဉာဏ်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္မုတိ-ဝသေန၊ သမုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ သမ္မုတိမှ-ဉာဏံ၊ သမ္မုတိဉာဏ်မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဝသေသံ၊ ဓမ္မေဉာဏံ စသည်တို့မှ ကွင်းသော။ ဣတရဉာဏတ္ထယဝိသဘာဝံ၊ သမ္မုတိဉာဏ်မှတပါးသော ဉာဏ် သုံးပါးအပေါင်းနှင့်တူသော အဘို့မရှိသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ တဗ္ဗိသဘာဝ-သာမညေန၊ ထိုဉာဏ်သုံးပါးအပေါင်းနှင့် သဘောမတူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သာမညအားဖြင့်။ သမ္မုတိဉာဏမ္ပိ၊ သမ္မုတိဉာဏ်၌။ ပဝိဋ္ဌတ္တာ၊ ဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မုတိဉာဏံနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ် အပ်၏။

၇၉၇။ ကိလေသမူလကေစာတိ၊ ဇား။ နိဝရဏမူလကေ၊ နိဝရဏ ကိလေသာ အရင်းခံရှိကုန်သော။ ကာမဘဝဓမ္မေစ၊ ကာမဘဝ တရားတို့ကို လည်း။ (အပစိနတိ ဝိဗ္ဗစပံ)။

၇၉၈။ သာဟိဿာတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ အဿာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာမေဿ ဝိတရာဂေါ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပဌမဇ္ဈာနသမဂီဿ၊ ပဌမဈာန်နှင့်ပြည့်စုံ

သမ္မုတိဉာဏံ။ ။ ဓမ္မေဉာဏ်ကဲ့သို့ သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ကိစ္စ အနုယောဉာဏ်ကဲ့သို့ အတိတ် အနာဂတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍ သိခြင်းကိစ္စ ပရိယေဉာဏ် ကဲ့သို့ သရာဂစိတ် စသည်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စ မရှိ၊ ထိုသို့ မရှိသော်လည်း ဆိုင်ရာ အာရုံပေါ်၌ ဉာဏ်ရောင်လင်းသကဲ့သို့ သာမညသိခြင်း ကိစ္စကား ရှိ၏။ ထိုသို့ သာမည သိခြင်းကိစ္စရှိသော ဉာဏ်ဟူသမျှသည် (ဉာဏ် ဟု သမုတ်အပ်သော) သမ္မုတိဉာဏ် အမည်ရသည်။

သော။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ (နိဗ္ဗိဒါယ ဌ်စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပတ္တဗ္ဗတ္တာ ဌ်စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ သွေဝါတိ ဧတေန၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတုံ ဌ်စပ်။) ကာမေသု၊ ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့၌။ ဝိတရာဂဘာဝနာဝတ္ထု-ဿေဝ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသော ဘာဝနာအခိုက်အတန့် ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဌမဇ္ဈာနသမဂ္ဂိဿ၊ ပဌမဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဂဿဏေ၊ ယူခြင်းသည်။ ပဝတ္ထေ၊ ဖြစ်လသေ့။ [ရှေးနိဿယ၌ “ပဒတ္တ” ဟု ရှိ၏။] တဿ၊ ထိုပဌမဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တတော၊ ထိုပဌမဈာန်အခိုက်အတန့်မှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော။ အဝတ္ထံ၊ အခိုက်အတန့်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ကာမေသု ဝိတရာဂေါ သမာနောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ စတုတ္ထမဂ္ဂပညာ၊ စတုတ္ထမဂ်နှင့်ယှဉ်သော ပညာသည်။ ဆဋ္ဌာဘိညာဘာဝပုတ္တိယာ၊ ခြောက်ခုမြောက်အာသဝက္ခယ အဘိညာဉ်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုခြောက်ခုမြောက် အဘိညာဉ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ နာမ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသည်မည်၏။ ဣတရာ၊ စတုတ္ထမဂ်မှ တပါးသော အောက်မဂ်သုံးပါးနှင့်ယှဉ်သော ပညာသည်။ တဒနုပ-နိဿယတ္တာ၊ ထိုဆဋ္ဌအဘိညာဉ်၏ အားကြီးသောမိုရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏အားကြီးသောမိုရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ ပဋိဝိဇ္ဇတိ နာမ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ယထာနုရူပံ၊ အကြင်အကြင်လျော်သည့်အတိုင်း။ အာသဝက္ခယ-ဘာဝတော၊ ဒိဋ္ဌာသဝ အစရှိသော အာသဝေါတို့၏ ကုန်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဖလေ၊ ဖိုလ်ဟူသော။ အာသဝက္ခယေ၊ အာသဝက္ခယညစ်သည်။ သတိဝါ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ ယထာနုရူပံ၊ အတိုင်း။ တံ နိဗ္ဗတ္တနတော၊ ထိုအာသဝက္ခယ ဟု ဆိုအပ်သော ဖိုလ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုသုပိ၊ လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌။ ပညာ၊ သင်။ ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ အဘိညံ၊ အာသဝက္ခယ အဘိညာဉ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ယထာနုရူပံ အာသဝက္ခယ။ ။ မဂ်လေးပါးက ဆဋ္ဌအဘိညာဉ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပုံ တနည်းပြလိုသောကြောင့် “ယထာနုရူပံ” စသည်ကို မိန့်။ မဂ်လေးပါးလုံးက အာသဝေါ တရားကို ကုန်စေခြင်းဟုရာ၌ သောတာပတ္တိမဂ်က ဒိဋ္ဌာသဝကို၎င်း၊ ကာမာသဝ အဝိဇ္ဇာသဝ အနည်းငယ်ကို၎င်း ကုန်စေ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုက်တန်သမျှ ကုန်စေရသောကြောင့် “ယထာနုရူပံဝါ အာသဝက္ခယ” ဟု မိန့်သည်။ [ယထာနုရူပန္တိ ဒိဋ္ဌာသဝါဒိနိ ယထာနု-ရူပံအ-။န။]

ဖလေ ဝါ အာသဝက္ခယေ။ ။ ဖိုလ်က အာသဝေါတရားတို့ကို တိုက်ရိုက် မကုန်စေနိုင်၊ ငြိမ်းအေးရုံသာ ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဖိုလ်ကို “အာသဝက္ခယ” ဟုဆိုရာ၌ မဂ်၏အမည်ကို ဖိုလ်၌တစ်စားသော ကာရဏူပစာရ စကား ဟု မှတ်ပါ။ [အာသဝက္ခယေတိ အာသာက္ခယပရိယာယေ ကာရဏူပစာရေန၊ တံ နိဗ္ဗတ္တနတောတိ တဿ အာသဝက္ခယ-သင်္ခါတဿ ဖလဿ နိဗ္ဗတ္တနတော။-အန။]

၇၉၉။ ကာမသဟဂတာတိ၊ ကား။ ဝတ္ထုကာမာရမ္မဏာ၊ ဝတ္ထုကာမဟူသော အာရုံရှိကုန်သော။ (သညာမနသိကာရ၌စပ်။) စောဒေန္တိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ကာမာဘိမုခံ၊ ကာမသို့ရှေးရှုအောင်။ တန္နိန္နံ၊ ထိုကာမ၌ ညွတ်ကိုင်းအောင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်အနက်။ [စောဒေန္တိ၏အဓိပ္ပါယ် တွေ့တည်း။ သဒ္ဓတ္ထမှာ တိုက်တုန်းခြင်းအနက်တည်း။] တဒနုဓမ္မတာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ တဒနုဓမ္မာ ဣစ္စေဝ၊ တဒနုဓမ္မာ ဟူ၍သာ။ ဝုတ္တံဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ။ (ကထော၊ နည်း။) တာ သဒ္ဓဿ၊ တာ သဒ္ဓါ၏။ အပုဗ္ဗတ္တာတာဝတော၊ အံသစ်ဖြစ်သောအနက်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်စော၊ ဤသို့ သောအလိုဖြင့်။ တဒနုဓမ္မာသဘာဝိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ နိကန္တိံ၊ နိကန္တိကို။ (မိစ္ဆာသတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။) ဝါ၊ တနည်း။ နိကန္တိ သဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒံ၊ နိကန္တိတဏှာနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ မိစ္ဆာသတိတိ ဝဒတိ။ ခမ၊ ငါ၏။ ဝါ၊ မှာ။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်မရှိသောဈာန်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ပါမူကား။ အဟောဝသာ၊ ဪ...ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိတက္ကာရမ္မဏာ၊ အဝိတက္ကဈာန်လျှင် အာရုံရှိသောသညာမနသိကာရတို့သည်။ အဝိတက္ကသဟဂတာ၊ အဝိတက္ကသဟဂတတို့ မည်၏။ [ပဌမဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထိုအချိန်၌ အဝိတက္က ဒုတိယဈာန်နှင့် သမ္ပယုတ်အားဖြင့် တကွ မဖြစ်သေး။ အဝိတက္က ဒုတိယဈာန်ကို မြော်မှန်းသောအားဖြင့် အာရုံပြုရုံသာ ပြုနိုင်သေး၏။ ထို့ကြောင့် “အဝိတက္ကသဟဂတာ” ကို “အဝိတက္ကာရမ္မဏာ” ဟု ဖွင့်သည်။]

၈၀၁။ အဓိဂမဘာဝေန၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဇာနန္တဿ၊ သိရသော။ အဘိဇာနန္တဿ၊ ရှေးရှုသိအပ်သော။ (ပုဂ္ဂလဿ ၌စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အဘိဝိသိဋ္ဌေန၊ ထူးခြားသော။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ဇာနန္တဿ၊ သော။ စ၊ ဆက်။ အနာရမ္မဏဘူတိ၊ ဈာန်၏အာရုံ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံ ဌာနံ၊ ထိုမဂ်တည်းဟူသော အရာဌာနကို။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣတိအတ္ထော။ [ပဌမနည်း၌ အဘိကို “အဘိမုခံ” ဟု ဖွင့်၍ ဒုတိယနည်း၌ အဘိကို “အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉာဏေန” ဟုဖွင့်၏။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့် မဂ်ကို အာရုံမပြုသောကြောင့် “အနာရမ္မဏဘူတဉ္စ” ဟုထည့်သည်။]

(ကာမသဟဂတာ ။ ။ “ ကာမ ” အရ ဝတ္ထုကာမကို ယူစေလိုသောကြောင့်၎င်း၊ “ သဟဂတာ ” အရ သညာမနသိကာရတို့နှင့် ယှဉ်ဘက်အဖြစ်ဖြင့် တကွ ဖြစ်ခြင်းကို မယူစေဘဲ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တကွဖြစ်ခြင်းကို ယူစေလိုသောကြောင့်၎င်း “ ဝတ္ထုကာမာရမ္မဏာ ” ဟု ဖွင့်သည်။ မှန်၏—ပဌမဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို သညာဖြင့် အမှတ်ရ၏။ မနသိကာရဖြင့် နှလုံးသွင်း၏။ ထိုအခိုက်၌ ကိလေသာကာမကား မဖြစ်သေး။ ဝတ္ထုကာမကိုသာ အမှန်းအတားအားဖြင့် အာရုံပြုသေးသည်။

၈၀၂။ ဝသိတာပဉ္စကရဟိတံ။ ဝသိဘော် ငါးပါးအပေါင်းမှ ကင်းသော။
 ဈာန်၊ သည်။ အပ္ပဂုဏ်၊ အပ္ပဂုဏ်ဈာန် မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤစတုက္ကဋ္ဌံ။ စတုဿော၊
 ကုန်သော။ ပဋိပဒါ၊ တို့၎င်း။ ဧတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ပညာယ၊ ၎င်း။ ပဋိပဒါရမ္မဏုဒ္ဓေသေန၊ ပဋိပဒါအာရုံတို့ကို ညွှန်ပြခြင်း
 အားဖြင့်။ ပညာဝေကိုသာ။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာ၊ ညွှန်ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့ကြောင့်။ သာဝေ၊
 ထို ပညာကိုသာ။ ဝိဘတ္တာ၊ အကျယ် ဝေဘန်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။
 [ပါဠိတော်၌ ပဋိပဒါ လေးပါး၊ အာရုံလေးပါးကို ပြထားသော်လည်း ပညာနှင့်
 စပ်သော ပဋိပဒါအာရုံများဖြစ်ရကား ပညာကိုသာ သရုပ်ထုတ်ပြ၏။ ထို့ကြောင့်
 “ပညာကိုပင် ပါဠိတော်ဝယ် အကျယ်ခဝဘန်တော်မူအပ်ပြီ” ဟူလို။]

စတုက္ကနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌတာ။

၅-ပဉ္စကနိဒ္ဓေသ အဖဋ္ဌ

၈၀၄။ ပဉ္စဂီကော သမ္မာသမာဓိတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သမာဓိအင်္ဂဘာဝေ-
 န၊ သမာဓိ၏အင်္ဂါ အဖြစ်ဖြင့်။ ပညာ၊ ယှဉ်ဘက်ပညာကို။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာ၊ သရုပ်အားဖြင့်
 ထုတ်ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပီတိဖရဏတာဒိဝစနေန၊ ပီတိ
 ဖရဏတာ အစရှိသောစကားဖြင့်။ တမေဝ၊ ထိုပညာကိုသာ။ ဝိဘဇတိ၊ အကျယ်
 ဝေဘန်တော်မူ၏။ သေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမမေဝ ကာယံ၊ ဤကိုယ်ကိုပင်။
 ဝိဝေကဇေန၊ ဝိဝေကကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခေန၊ ပီတိသုခဖြင့်။ အဘိသန္ဓေ
 တိ၊ ရှေးရှုစုံစေ၏။ [သီလက္ခန္ဓံ၊ သာမညဖလသုတ်၊ ဒုတိယဈာန် ပါဠိတော်။]
 ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ပီတိယာ၊ ၎င်း၎င်း။ သုခဿ၊
 စ၊ ၎င်း၎င်း။ ဖရဏံ၊ ဖြန့်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဖြန့်နိုင်ပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ပီတိဖရဏတာ
 သုခဖရဏတာဟိ၊ ပီတိဖရဏတာ သုခဖရဏတာတို့ဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ အာရုံ၌။
 (ပီတိသုခသဟဂုတ် ဒုတိယဈာန်၏အာရုံ၊ သုခသဟဂုတ် စတုတ္ထဈာန်၏ အာရုံ
 ၌။) ဌတော၊ ရပ်တည်၍။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ [အဘိညာဉ်၏
 အခြေခံဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်တည်းဟူသော ကိုယ်ကို။] ဥပ္ပါဒနတော၊ ဖြစ်စေ
 ခြင်းကြောင့်။ တာ၊ ထို ပီတိဖရဏတာ သုခဖရဏတာ ပညာတို့ကို။ ပါဒါဝိယာ-
 တိ၊ ခြေတို့နှင့်တူ၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဒုတိယပဉ္စကေစ၊ ၌လည်း။ ပဉ္စဉာဏိ
 ကောတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သမာဓိမုခေန၊ သမာဓိကို အဦးပစာနပြုသဖြင့်။ ပဉ္စ
 ဉာဏာနေဝ၊ ငါးပါးသော ဉာဏ်တို့ကိုသာ။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနိ၊ အကျဉ်းလည်း ပြအပ်
 ကုန်ပြီ။ နိဒ္ဓိဋ္ဌာနိစ၊ အကျယ်လည်း ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။

လောကီယသမာဓိဿ၊ လောကီသမာဓိသည်။ ဝါ၊ ၎င်း။ ပစ္စနိကာနိ၊ ဆန့်ကျင်
 ဘက်ဖြစ်ကုန်သော။ နိဝရဏ ပဌမဇ္ဈာနနိကန္တိ အာဒိနိ၊ နိဝရဏ ပဌမဈာန်၌
 တပ်မက်ခြင်း အစရှိသော ဘေးရန်တို့ကို နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ နှိပ်ထိုက်ကုန်၏။ [ပဌမ

ဈာန် သမာဓိဖြင့် နိဝရဏတို့ကို နှိပ်ထိုက်၏။ ဒုတိယဈာန်သမာဓိဖြင့် ပဌမဈာန် နိက္ခန္ဓာကို နှိပ်ထိုက်၏။ တတိယဈာန်သမာဓိဖြင့် ဒုတိယဈာန် နိက္ခန္ဓာကို နှိပ်ထိုက် ၏-စသည်။] အညေ၊ နိဝရဏ နိက္ခန္ဓာတို့မှ အခြားကုန်သော။ ကိလေသာ၊ ဒိဋ္ဌိ မာန အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ ဝါရောဗ္ဗာ၊ တားမြစ်ထိုက်ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ ဣမဿ အရဟတ္တသမာဓိဿ၊ ဤ အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ပဋိ- ပုဿဒ္ဓ သဗ္ဗကိလေသတ္တာ၊ ငြိမ်းအေးပြီးသော အလုံးစုံသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နှိပ်ထိုက်သော ကိလေသာသည်၎င်း။ ဝါရောဗ္ဗာ၊ တားမြစ်ထိုက်သော ကိလေသာသည်၎င်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂါနန္တရံ၊ မဂ်၏အခြားမဲ့၎င်း။ သမာပတ္တိက္ခဏေစ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဝင်စား ရာ ခဏ၌၎င်း။ အပ္ပယောဂေနော၊ လုံ့လပယောဂ သင်္ခါရ မရှိသဖြင့်သာလျှင်။ အဓိဂတတ္တာစ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (အရဟတ္တမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။) ဌပိတတ္တာစ၊ တန့်ထားအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ (သမာပတ် ဝင်စားအပ်ရာ ခဏ၌ တန့်ထားအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။) ဝါ၊ တနည်း။ အပရိဟာနံဝေသန၊ ယုတ်လျော့ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဌပိတတ္တာ၊ ထားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ န သသင်္ခါရနိဂ္ဂဟု- ဝါရိတဂတော၊ ဂတ မည်၏။ ဝါ၊ လုံ့လပယောဂသင်္ခါရ၊ နှိပ်ထိုက်သော ကိလေသာ၊ တားမြစ်ထိုက်သော ကိလေသာ မရှိဘဲ ဖြစ်သောသမာဓိ မည်၏။

သတိဝေပုလ္လပုတ္တတ္တာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ အပ္ပဝတ္တမာနာယပိ၊ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ သတိ- ယာ၊ သတိအားဖြင့်။ သတိဗဟုလတာယ၊ သတိ၏ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ များသောသတိ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (မပြတ်မလပ် ဖြစ်သည့်အတွက် သတိများသောကြောင့်။) သတောဝေနာမ၊ သတောပင် မည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက် ကို။ ဒဿေတိ။ ယကာ ပရိစ္ဆိန္နကာလ ဝေသနာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နနသတိယာ၊ ကာလကို ပိုင်းခြားတတ်သောသတိဖြင့်။ သတော၊ သတော မည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ (ဒဿေတိ)။

ပဉ္စကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

န သသင်္ခါရနိဂ္ဂဟု ဝါရိတဂတော။ ။ အရဟတ္တမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ရအပ်သော အရ ဟတ္တဖိုလ်သမာဓိသည် လုံ့လပယောဂသင်္ခါရပြုစရာမလိုသောကြောင့် နသသင်္ခါရဂတ (လုံ့ လပယောဂ သင်္ခါရနှင့်တကွ ရအပ်သောသမာဓိလည်း မဟုတ်) ကိလေသာတို့ကို နှိပ်စရာ မလိုသောကြောင့် န နိဂ္ဂဟုဂတ (ကိလေသာတို့ကို နှိပ်၍ရအပ်သော သမာဓိလည်း မဟုတ်) တားမြစ်ဘွယ်ရာ ကိလေသာ မရှိသောကြောင့် န ဝါရိယဂတ (ကိလေသာတို့ကို တားမြစ် ၍ ရအပ်သော သမာဓိလည်းမဟုတ်) [န သသင်္ခါရနိဂ္ဂဟုဝါရိယဝတောဟု ရှိသင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားသည်။]

၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ အပွင့်

၈၀၅။ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝံ စင်ကြယ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေ :
 န္ဓော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုရ ။ပေ။ ရမ္မဏာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ
 ကာဓော) အာဟ။ [ဝိသုဒ္ဓိဘာဝန္တိ ဝိသုဒ္ဓိယာ သဗ္ဗာဝံ။-အနု။] စ၊ ဆက်။
 သောတဓာတု ဝိသုဒ္ဓိတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ စိတ္တစေတသိကာ၊ သောတဓာတု၌
 ပါဝင်သော စိတ် စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟော
 တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားအပေါင်း၌။
 ဉာဏံ၊ အစိတ်အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်သောဉာဏ်သည်။ သောတဓာတုဉာဏံ၊ မည်၏။
 စေတော ပရိယဉာဏန္တိ၊ ဟူသော။ ဣဒိမေဝ၊ ဤ စေတောပရိယဉာဏ်ကိုပင်။
 အတ္ထဝဿေန၊ အနက်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ပရစိတ္တေဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓန္ဒါ၊ ထုတ်
 ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။ [စေတော ပရိယဉာဏ်၏ အရကောက်မှာ ပရစိတ္တ-
 ဝိဇာနနဉာဏ်ပင်တည်း။ ဟူလို။] စုတူပပါတဉာဏဿ၊ စုတူပပါတဉာဏ်၏။
 ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေကဒေသတ္ထာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ အစိတ်အပိုင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝဏ္ဏဓာတုအာရမ္မဏာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ [ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏
 တာဝန်ဆောင်ခိုက်၌သာ ဝဏ္ဏဓာတုအာရမ္မဏ်ဖြစ်၏။ စုတေခါနီးကို သိသော
 အခါ၊ ပဋိသန္ဓေနေပြီးခါစကို သိသောအခါတို့၌ကား ဝဏ္ဏဓာတု အာရမ္မဏ-
 မဟုတ်-ဟူလို။] မုဒ္ဓပ္ပတ္တေန၊ အထုတ်အထိပ်သို့ရောက်သော။ စုတူပပါတဉာဏ-
 သခါတေန၊ စုတူပပါတဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊
 စုတိ ပဋိသန္ဓေ အနီးအပါးကို သိခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော အလုံးစုံကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခု-
 ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။

ဆက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတော။

မုဒ္ဓပ္ပတ္တေန။ပေ။ဝုတ္တံ။ ။စုတူပပါတဉာဏ်ဖြစ်ရာ၌ ရှေးဦးစွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့် ထု
 သတ္တဝါ၏ အဆင်းကိုသာ သိရသေး၏။ ထို့နောက်မှ စုတူပပါတဉာဏ်ဖြင့် သတပါး၏စုတေ
 ခါနီး ရုပ်နာမ်အစဉ်၊ ပဋိသန္ဓေနေပြီးခါစရုပ်နာမ်အစဉ်ကို သိရသည်။ ဤသို့ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို
 ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၌သာ စုတူပပါတဉာဏ် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “မုဒ္ဓပ္ပတ္တေန စုတူပပါတ
 ဉာဏသခါတေန ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေန” ဟု ဖွင့်သည်။

အနုဋီကာ။ ။ဒိဗ္ဗဿ၊ နင်၌ဖြစ်သော။ ရူပါယတနဿ၊ ကိုဝင်း။ တိရောဟိတဝိပွက
 ဋ္ဌာဒိဘေဒဿ (ခြားကွယ်အပ်သောအာရုံ၊ ဝေးကွာသော အာရုံ အစရှိသော အပြားရှိ
 သည်လည်းဖြစ်သော) ဣတရဿစ (ဒိဗ္ဗတိရောဟိတဝိပွကဋ္ဌ အစရှိသည်မှ တပါးလည်း
 ဖြစ်သော) ရူပါယတနဿ ဒဿနသမတ္တဿပိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဿ သိခါပတ္တိ စဝမာနော
 ပပဗ္ဗမာန သတ္တဒဿနံ။ ဤစကားအရ “စုတူပပါတဉာဏ်ဟူသည် အထုတ်အထိပ်သို့ရောက်
 သော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ပင်တည်း” ဟု သိပါ။ ဣတိအာဟ မုဒ္ဓပ္ပတ္တေန စာတိ အာဒိ။

၇-သတ္တကနိဗ္ဗေကအဖွင့်

၇၀၆။ တဒေဝဉာဏန္တိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ ဆဗ္ဗဓမ္မိ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိ သည်လည်းဖြစ်သော။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်ကို။ [“ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာ မရဏန္တိ ဉာဏံ” ၌ ကာလသုံးပါး ပဝတ္တိ နိဝတ္တိ နှစ်ပါးပြား သောကြောင့် ခြောက်ပါး အပြားရှိသော ဉာဏ်ကိုပင် ဇာတိ ဇရာ မရဏကို ဆင်ခြင်တတ်သောကြောင့် ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်ဟု ခေါ်သည်။] ဝိပဿနာရမ္မဏ ဘာဝေန၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဟ၊ တကမ္။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ (တဒေဝဉာဏံ ဟု တခုတည်းယူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ ဓမ္မဋ္ဌိတိ- ဉာဏေနာတိ၊ ကား။ ဆဝိ၊ ခြောက်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ ထိုကို။ သဒ္ဓိပိတွာ၊ ချိုး၍။ ဝုတ္တေန၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဉာဏေန၊ နှင့်။ (သဒ္ဓိ သတ္တ၌စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ [ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်တပါးအဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းသည် အဋ္ဌကထာ ဆရာ အလိုအတိုင်း မှန်၏။] ခယဓမ္မန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ ပကာရေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဝုတ္တဉာဏဿ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို။ ဒဿနံ၊ ပြခြင်းသည်။ [ဤဒဿနပုဒ်နောင် ပိုဒ်မရှိရ။] ဉာဏဝိပဿနာဒဿနတော၊ ရှေးရှေးဉာဏ်ကို ဝိပဿနာရူပုံကို ပြခြင်းကြောင့်။ ဝိပဿနာ ပဋိဝိပဿနာ ဒဿန မတ္တမေဝ၊ ရှေးရှေးဝိပဿနာကို နောက်ထပ် ဝိပဿနာရူပုံကို ပြခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုခယဓမ္မ အစရှိသော ဉာဏ်သည်။ န အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါ သီးခြားမဟုတ်။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ အဋ္ဌကထာဆရာ လိုလို သော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ သဗ္ဗတ္ထ။

ခယဓမ္မန္တိ။ပေ။အဓိပ္ပါယော။ ။ပဝုတ္တဉာဏဿ ဒဿနံ နောက်၌ ပိုဒ်ပါသောကြောင့် ထိုပိုဒ်ကို အတည်ပြု၍ ရှေးနိဿယလည်း မှားမှားယွင်းယွင်း အနက်ပေးလေ၏။ ဆိုလိုရင်း ကား- ဤဝါကျသည် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကိုပြသော ဝါကျဖြစ်၏။ အဋ္ဌကထာဆရာက လည်း ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ကို ဉာဏ်တပါးအဖြစ်ဖြင့် ယူလို၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ခယဓမ္မံ။ပေ။နိရောဓ ဓမ္မန္တိ ဉာဏံ ဟူသော စကားကား အဘယ်ကိုပြသော စကားပါနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသော ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာအလိုကို ဋီကာဆရာက ဖွင့်ပြရသည်။ ယေဓမ္မံ စသောအပြား အားဖြင့် ဉာဏ်တပါးဖြစ်ပုံကို ပြခြင်းသည် ရှေးရှေးဉာဏ်ကို ဝိပဿနာရူပုံကို ပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။ အင်္ဂါတပါး အဖြစ်ကို ပြခြင်းမဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်။

ပါဠိယံပန။ ။ပါဠိတော်ဝယ် ပုဒ်တိုင်းပုဒ်တိုင်း၌ “ဉာဏံ” သဒ္ဓါ ပါ၏။ ထိုဉာဏံသဒ္ဓါ ဖြင့် အင်္ဂါအဖြစ်ကို ဟောတော်မူသည်။ “နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏံ” ၌လည်း ဉာဏံသဒ္ဓါ ပါ၏။ ဉာဏံ၏ ရှေ့၌ ဣတိသဒ္ဓါကလည်း “ခယဓမ္မံ။ပေ။နိရောဓဓမ္မံ” ကို ဝိပဿနာဉာဏ်အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားစွာပြ၏။ ထို့ကြောင့် “ခယဓမ္မံ။ပေ။နိရောဓဓမ္မန္တိဉာဏံ” ဟု ဟောတော် မူအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သာ သတ္တမဉာဏ်ဖြစ်၏ ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်သည် ထင်ရှား၏။ ဓမ္မဋ္ဌိ တိဉာဏ်ကား သတ္တမဉာဏ်ဟု မထင်ရှားပါ။

အလုံးစုံသော စကားရပ်၌။ (ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏံ အစရှိသော စကားရပ်၌။) ဉာဏဝစနေန၊ သဒ္ဓါဖြင့်။ အင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဣတိ သဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ (လက်ညှိုးထိုးသကဲ့သို့ ခယဓမ္မံ။ ပေ။ နိရောဓဓမ္မံကို ထိုးပြသော နိရောဓဓမ္မန္တိ၌ ဣတိသဒ္ဓါဖြင့်။) ပကာသေတွာ၊ ထင်ရှားပြပြီး၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ သတ္တမံ ဉာဏံ၊ သတ္တမဉာဏ်တည်း။ (ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံသည် သတ္တမဉာဏ်မဟုတ်၊ ဤဝိပဿနာဉာဏ်သည်သာ သတ္တမဉာဏ်တည်း။) ဣတိအယံ အတ္ထော၊ သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်ရှား၏။

ဟိ၊ မှန်။ ယမ္ပိတံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ အကြင် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်လည်း။ (အတ္ထိ)။ တမ္ပိ၊ ထိုဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်လည်း။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တပါးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ဆက်စပ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တံ ဉာဏဂ္ဂဟဏေ၊ ထိုဉာဏသဒ္ဓါကို ယူခြင်းသည်။ (တမ္ပိ ဉာဏံ၌ ဉာဏသဒ္ဓါကို ယူခြင်းသည်။) သတိ၊ သော်။ တေသ္မိံ၊ ဤဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဟူသောပုဒ်၌။ ဉာဏဘာဝဒဿနဿ၊ ဉာဏ်အဖြစ်ကိုပြသော ဉာဏသဒ္ဓါ၏။ ဝါ၊ ကို။ အနဓိပေတတ္တာ၊ အလိမ္မရိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ခယဓမ္မံ၊ ပေ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဧတေသံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်တို့၏။ သမ္ပန္နောဘာဝပုသင်တောစ၊ စပ်ပုဒ်မရှိခြင်း၌ လျဉ်းပါးဘွယ်ရှိခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သတ္တကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

ဂဝဂ။ ဝိဟရိတဗ္ဗဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ပစ္စနီကဓမ္မေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တရား တို့ကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို။ ဝိတ္တိန္တိတွာ၊ ဖြတ်၍။ (ဝိ၏အနက်။) ပဝတ္ထေ တဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟရိတဗ္ဗ၏ အဓိပ္ပာယ်၊ အနုပုဗ္ဗ ဝိဟာရတာ ၌စပ်။)

န ဟိ။ ပေ။ သမ္ပန္နော ဟောတိ။ ။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ကို ပါဠိတော်နောက်ဝါကျ၌ ရှိသော “တမ္ပိ” ပုဒ်နှင့်၎င်း၊ နိရောဓဓမ္မန္တိ နောက်၌ရှိသော “ဉာဏံ” ပုဒ်နှင့်၎င်း မစပ်သင့်ပါလော့၊ ထိုသို့စပ်လျှင် ဉာဏ်တပါးအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသည် မဟုတ်ပါလော့- ဟု စောဒနာဘွယ်ရှိသောကြောင့် “န ဟိ။ ပေ။ သမ္ပန္နော ဟောတိ” ဟုခန့်သည်။ ဤသို့လည်း ပါဠိတော်၌ ဆက်စပ်၍ မဖြစ်ပါ-ဟုလို။

တံဉာဏဂ္ဂဟဏေ။ ပေ။ ပသင်တောစ။ ။ “တမ္ပိဉာဏံ” မှ ထိုဉာဏသဒ္ဓါကို ယူလိုက်လျှင် ဤ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၌ ဉာဏသဒ္ဓါ မလိအပ်သောကြောင့်၎င်း၊ ဉာဏသဒ္ဓါကို ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်နှင့် တွဲဘိရန် ယူထားလျှင် “ခယဓမ္မံ။ ပေ။ နိရောဓဓမ္မံ” တို့အတွက် စပ်ပုဒ်မရှိဟု လျဉ်းပါးဘွယ် ရှိသောကြောင့်၎င်း “တမ္ပိဉာဏံ” ကိုယူ၍ မစပ်နိုင်ပါ-ဟုလို။

၁၀-ဒသကနိဇ္ဈေသ ပဌမဗလနိဇ္ဈေသအဖွင့်

၇၀၉။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ ဌာနံ၊ အကြောင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ နမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိသော။ ဝါ၊ မဟုတ်သော။ ဌာနံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာနံ၊ နမည်၏။ [နတ္ထိသည် နိပါတ်ပုဒ်တည်း။] သေ (သော)၊ ဤနည်းသည်။ အနဝကာသောတိတ္ထောပိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌လည်း။ နယော၊ အနက်ကိုဆောင်ကြောင်းနည်တည်း။ [“အဝိဇ္ဇမာနော + ဩကာသော အနောကာသော။ နတ္ထိ + ဩကာသော အနဝကာသော” ဟု ပြုပါ။ ဟူလို့၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထနှစ်မျိုးရလျှင် “နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ” ဟူသော စကားသည် နိဂုံးဝါကျ ဖြစ်သင့်ပါ၏လော ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “တဒတ္တနိဂမနမတ္ထမေဝ” ကို မိန့်။] ဟိ၊ မှန်။ နေတံဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ ဝစနံ၊ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ တဒတ္တနိဂမနမတ္ထမေဝ၊ ထိုအဋ္ဌာနဖြစ်သော အနက်၏ နိဂုံးမျှသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

အသုခေ၊ သုခမဟုတ်သော သင်္ခါရ၌။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသောဝ၊ ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းသည်သာ။ ဣဒါ၊ ဤအရိယာသာ။ ဂဏိ၊ သုခဟု ကပ်ရောက်ရာ၌။ ဥပဂမနဿ၊ ကပ်ရောက်ခြင်း၏။ ဌာနန္တိ၊ အကြောင်း

အဋ္ဌာနံ။ ။ ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ရှုသောအခါ ဉာဏ်၌ မပေါ်လာသော အကြောင်းအရာသည် အဝိဇ္ဇမာနဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇမာနကို “အနုပလဗ္ဗမာန” အနက်ဟု အနုဋီကာ ဖွင့်သည်။ မှန်၏။—အဝိဇ္ဇမာန၊ ထင်ရှားမရှိသော အရာသည် အဘယ်မှာ ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်သောအခါ ရခိုင်ပါတော့အံ့နည်း။ တို့ကြောင့် “အနုပလဗ္ဗနှင့် အဝိဇ္ဇမာနသည် အဓိပ္ပါယ် အတူတည်း” ဟု မှတ်ပါ။ ဤအလို “အဋ္ဌာနံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ မရအပ်သောအကြောင်း” ဟု ပေးပါ။

တနည်း။ ။ အဋ္ဌာနံ၌ အသဒ္ဓါသည် အဘာဝ (မရှိခြင်း) အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် “နတ္ထိ ဌာနံ” ဟု ဤဋီကာ၌၎င်း၊ “အဘာဝတ္ထောဝါ” ဟု အနုဋီကာ၌၎င်း ဖွင့်သည်။ အသဒ္ဓါ၏ အနက်ကိုဖွင့်သောကြောင့် “နတ္ထိ၊ မရှိသော” ဟု ဝိသေသနအနက်ပေးလိုက်ပါသည်။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဌာနံ၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ” ဟု ပေး၏။ ပါဠိတော်၌တော်နှင့် တွဲ၍ အနက်ပေးသောအခါ “တေ၊ ဤအကြောင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်းမရှိပါ” ဟု အနက်မဖြစ်နိုင်။ “တေ၊ ဤအကြောင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ မရှိသောအကြောင်းတည်း” ဟု သာ ပေးနိုင်ပါသည်။)

ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသောဝ၊ ပေးဌာနံ။ ။ သုခ မဟုတ်သော သင်္ခါရ၌ သုခဟု ကပ်ရောက်ခြင်းသည် တဏှပါဒါန် စသည်တို့ အတုကလည်း ဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်ကြောင့် “ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသောဝ ဌာနံ” ဟု မိန့်ရပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် အနုဋီကာ၌ “ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသဿ သော သာတိသယော” ဟု မိန့်သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ လွန်ကဲသောကြောင့် “ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသောဝ ဌာနံ” ဟု မိန့်ပါသည်— ဟူလို့။ [တဏှပါဒါဒိနမ္ပိ

ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ ကေန္တပေ။ အတ္တဒိဋ္ဌိဝသေနာတိ။ ဟူ၍။ ပဓာနဒိဋ္ဌိံ၊ ပဓာနဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိကို။ အာဟ၊ မိန့်ပြီ။

...ဘေဒါနုဂ္ဂပဿ၊ သံသာက္ခုပြားခြင်းအားလျော်သော စကားကို။ သာဝနံ၊ ကြားသိစေခြင်းသည်။ အနုဿာဝနံ၊ နမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဘေဒါနုဂ္ဂပေန၊ သံသာက္ခုပြားခြင်းအားလျော်သော။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ ဝိညာပနံ၊ သိစေခြင်းသည်။ (အနုဿာဝနံ၊ နမည်၏။) [သာဝန၊ “ကြားစေခြင်း” ဟူသည် သူတပါးကို သိစေခြင်း၊ အသိပေးခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “သာဝနံ” ကို “ဝိညာပနံ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွင်ဖွင့်သည်။]

စ၊ ဆက်။ လိဂေ၊ လိန်သည်။ ပရိဝတ္ထေ၊ ပြန်လသော။ ကေကမ္ပနိဗ္ဗတ္တိတော၊ တစ်ခုသောကံသည် ဖြစ်စေအပ်သော။ (ပဋိသန္ဓေ အကျိုးပေးတုန်းက ကံသည် ဖြစ်စေအပ်သော။) သော ဝေ ဘဝင်္ဂပုဗန္ဓော၊ ထို ဘဝင်အစဉ်သည်သာလျှင် ၎င်း။ (သော) ဝေ ဇီဝိတိန္ဒြိယပုဗန္ဓော၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ အစဉ်သည်သာလျှင်၎င်း။ (ဟောတိ)။ အညော၊ အခြားသော ဘဝင်အစဉ်၊ ဇီဝိတိန္ဒြေအစဉ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပိလိင်္ဂပရိဝတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ ကာနရာ) အာဟ။ အယံ ပညောတိ၊ ကား။ ဉာပနိစ္ဆာနိဗ္ဗတ္တာ၊ သိလိုသော ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်သော။ ကထာ၊ စကားတည်း။

သင်္ဂါမစတုက္ကံ၊ ကို။ သပတ္တဝသေန၊ ရန်သူဖြစ်သော စစ်သား၏အစွမ်းဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော စတုက္ကတို့၌။ ပုရိမံ၊ ရှေး၌

သုခတော ဥပဂမနုဿ ဟေတုဘာဝေ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသဿ၊ သော (ထိုသုခ၌ သုခဟု ကပ် ရောက်ခြင်းသည်) သာတိသယော၊ အသုခေဝိ ဒဋ္ဌံ ပဝတ္တာပနတော (ဒိဋ္ဌိကဖြစ်စေနိုင် ခြင်းကြောင့်တည်း။) ဣတိ အာဟ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသောဝပေ။ အဓိပ္ပေတန္တိ-အနု။]

အတ္တဒိဋ္ဌိဝသေန။ ။အရိယာ သာဓကမ္မာ ၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများ မရှိကြကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်ကြောင့် “အတ္တဒိဋ္ဌိဝသေန” ဟု မိန့်ရပါသနည်း။ ဤသို့မေးဘယ် ရှိသောကြောင့် အနုဒီကာ၌ “အတ္တဒိဋ္ဌိသန္တိဿာ ပန သဗ္ဗဒိဋ္ဌိယော” ဟု မိန့်သည်။ အလုံး စုံသော မိစ္ဆာအယူတို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိသာ အရင်းခံ ရှိကုန်၏။ ထို့ကြောင့် “ပဓာနဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိကိုသာ ဆိုထိုက်ပါသည်” ဟုလို။

သပတ္တဝသေန။ ။သပတ္တဝသေန ယောဇေတဗ္ဗံ နှင့်စပ်၍ “သပတ္တံ မာရေမိ အဘိသန္တိ နာ သပတ္တေန နိပန္နဋ္ဌာနေ နိပန္နံ မနုဿဘူတော မနုဿဘူတ မာသရံ၊ ပိတရံ ဝါ မာရေ- န္တောတိ အာဒိနာ ယောဇေတဗ္ဗံ” ဟု အနုဒီကာဖွင့်၏။ အဋ္ဌကထာဝယ် ပြအပ်သော ငဠုက နေရာ၌ သပတ္တံကို ထည့်၍ပြခြင်းတည်း။ မိမိကား စစ်တိုက်ရာဝယ် တဖက်စစ်သားကို သတ် အံ့ဟု ကြံ၍ ပစ်ခတ်ရာအခါ ထိုစစ်တပ်တွင် ပါနေသော အဖခင်သားကို သတ်မိလျှင် အာ- နန္တရိယကံ ထိုက်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဖြစ်သော။ အဘိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သတ်လိုသောစိတ်သည်။ (အာနန္ဒရိယာနန္ဒရိယ-
ကမ္မေ၊ အာနန္ဒရိယကံ၏ အဖြစ်၊ အာနန္ဒရိယကံ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၌။)
အပ္ပဇာဏံ၊ လိုရင်းပမာဏမဟုတ်။ ပန၊ အန္ဓယကား။ ဝေကစိတ္တံ၊ သတ်ကြောင်း
စိတ်သည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏံ၊ ထိုစိတ်၏ အာရုံဖြစ်သော။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ
သည်၎င်း။ အာနန္ဒရိယာနန္ဒရိယကမ္မေ၊ ၌။ ပမာဏံ၊ လိုရင်းပမာဏတည်း။
ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ပုထုဇ္ဇနုဿေဝ၊ အားသာ။ တံ၊ ထိုဒါနဝတ္ထုသည်။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်သည်။
ဟောတိ။ ကဿ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဝေကစိတ္တံ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ရမ္မဏံ၊
ပစ္စုပ္ပန်ဇီဝိတိန္ဒြေဟူသောအာရုံရှိသည်။ (သမာနံ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဇီဝိတိ-
န္ဒြိယ။ ပေ။ ဝေသန၊ ဇီဝိတိန္ဒြေအစဉ်ကိုဖြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာရမ္မဏံကို။
ကတု၊ ရှိ။ ပဝတ္တတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ စာဂစေတနာ၊ လှူဘွယ်ဝတ္ထုကို
စွန့်ကြဲကြောင်းစေတနာသည်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထို စာဂ
စေတနာသည်။ စဇိတဗ္ဗံ၊ စွန့်ထိုက်သောအလှူဝတ္ထုကို။ အာရမ္မဏံ ကတု၊ စနေ
မတ္ထမေဝ၊ စွန့်ခြင်းမျှသည်သာ။ ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ အညသကကရဏံ၊ လှူဘွယ်
ဝတ္ထုကို အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာအဖြစ်ကိုပြုခြင်းသည်။ တဿ၊ ထိုစွန့်ထိုက်
သော ဝတ္ထုကို။ စဒနံ၊ စွန့်ခြင်းတည်း။ တဿ၊ ကြောင့်။ ယဿ၊ အကြင်ပုထုဇဉ်
ပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ တံ၊ ထိုလှူဘွယ်ဝတ္ထုကို။ သကံ၊ သူ၏ဥစ္စာကို။ [သံယေဝ+
သကံ။] ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီး။ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူ
အပ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပုထုဇ္ဇနုဿေဝ တံ ဒိန္နံ ဟောတိ)။

သဏ္ဍပေ။ ကပ္ပဝိနာသေယေဝ မုစ္ဆတိတိဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ ကပ္ပဋ္ဌ-
ကထာယ၊ ကပ္ပအဋ္ဌကထာနှင့်။ န သမေတိ၊ မညီ။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ အဋ္ဌကထာယံ၊
ထို ကပ္ပအဋ္ဌကထာ၌။ အာပါယိကောတိ ဣဒံ သုတ္တံ။ ပေ။ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီး။ [အာပါယိကောတိ အာပါယိကောဟူသော။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ကို။
(ဝုတ္တံ ၌ စပ်။) သော၊ သို့ အာနန္ဒရိယကံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကံ ကပ္ပံ၊
တခုသောကပ်ကို။ ဒေသိတိတာဝေ၊ ရှစ်ဆယ်သော အဘို့တို့ကို။ ကတု၊ ရှိ။
တတော၊ ထိုရှစ်ဆယ်သောအဘို့မှ။ ဧကတာဂမတ္တံ၊ တဘို့အတိုင်းအရှည်ရှိသော။
ယံ ကာလံ၊ အကြင် ကာလပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ တံ (ကာလံ)၊ ထို
ကာလကို။ အာယုကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီး။
ပန၊ ဆက်။ ကပ္ပဝိနာသေယေဝါတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ အာယုကပ္ပဝိနာသေယေဝ၊
အာယုကပ်၏ ပျက်ရာအခါ၌သာ။ (မုစ္ဆတိ၌စပ်။) ဣတိ၊ အတ္ထေ၊ ဤအနက်သည်။
သတိ၊ သော်။ ဝိရောဓေ၊ ကပ္ပအဋ္ဌကထာနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤသဏ္ဍဟန္တေ ဟိ ကပ္ပေ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သဏ္ဍဟန္တေ-
တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သေ၊ နက်ဖန်၌။ ဝိနဿိသတိ၊ ပျက်စီးတော့

လတ္တံ့ ။ဣတိဝိယ၊ ဤကဲ့သို့။ (ယနေ့တည်ပြီး နောက်တရက် ပျက်လတ္တံ့ ကဲ့သို့။) အဘူတပရိကပ္ပဝဏေန၊ ထင်ရှားမရှိသောအနက်ကို ကြံဆခြင်း၏ အစုမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (‘‘တကယ်အားဖြင့် ယနေ့တည်ပြီး နက်ဖန် မပျက်နိုင်ပါ’’ ဟူလို။) ဧဝံ၊ ဧဝံ၊ တနေ့၌သာ။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏။ (ကသွားနည်း။) တတော၊ ထိုကမ္ဘာပျက်ခါနီးတရက်မှ။ ပရ၊ နောက်၌။ ကပ္ပိဘာဝေန၊ ကမ္ဘာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အာယုကပ္ပဿပိ၊ ၏လည်း။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့် တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိရာဇတော၊ ကပ္ပအဋ္ဌကထာနှင့်မဆန့်ကျင်သောအားဖြင့်။ အတ္ထယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ [ဋီကာဆရာက ကပ္ပ အဋ္ဌကထာနှင့် မဆန့်ကျင်အောင် ဖွင့်ပြသော်လည်း အဋ္ဌကထာဆရာကမူ ထိုသို့ အာယုကပ်ကို ယူလိုဟန်မတူ။ တကမ္ဘာပတ်လုံးကို ယူလိုဟန်တူပါသည်။]

ပကတတ္တောတိ၊ ကား။ အနုက္ခိတ္တော၊ ဥက္ခိတ္တရဟန်းမဟုတ်သော။ သမာနသံဝါသကောတိ၊ ကား။ အပါရာဇိကော၊ ပါရာဇိကကျသူလည်း မဟုတ်သော။ (ဘိက္ခု ဌာစပ)။ ကိ ပနတန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ယောသော၊ အကြင်သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နိယတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ တံ၊ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကိ၊ အဘယ်သည်။ နိယာမေတိ၊ မြဲစေသနည်း။ ဝါ၊ ပိုင်းခြား သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်သနည်း။ ဣတိ၊ အတ္တော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ ယထာ ပုစ္ဆိတဿ၊ အကြင် အကြင်မေးအပ်ပြီးသော။ တသေဝ နိယတဿ၊ ထိုမြဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏ပင်။ (ဝိဇ္ဇမာနတံ ဌာစပ။) မိစ္ဆတ္တ သမ္ပတ္တနိယတဓမ္မာနံ ဝိယ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတဓမ္မ၊ သမ္ပတ္တနိယတဓမ္မတို့၏ကဲ့သို့။ သဘာဝတော၊ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနတံ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ယထာပုစ္ဆိတံ၊ အကြင်အကြင်မေးအပ်ပြီးသော။ နိယာမကဟေတုစ၊ မြဲစေခြင်း၏ အကြောင်းကို၎င်း။ ပဋိသေဝေတွာ၊ တား၍။ ယေန၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ (အထက်မင် သုံးပါးအတွက် ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကြောင့်။) နိယတောတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ သတ္တက္ခတ္တု၊ ပရမာဒိကောတိ၊ သတ္တက္ခတ္တု ပရမအာရုံသည် ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆို အပ်၏။ [ယေန ဥပရိမဂ္ဂုတ္တယ-ဝိပဿနာဉာဏေန။ -အနု။] တံ ယထာဓိပေတကာရဏံ၊ အကြင်အကြင် အလို

သဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနတံ ။ [ပဋိသေဝေတွာ၌နာမ် ။] မိစ္ဆတ္တနိယတဓမ္မ ဟူသည် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ အာနန္တရိယကံ အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသကဲ့သို့၎င်း၊ သမ္ပတ္တနိယတဓမ္မ ဟူသည် မှန်လေးပါး ဓမ္မအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားရှိသကဲ့သို့၎င်း သောတာပန်၏ နိယတဟူသည် ထင်ရှားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမဟုတ်၊ ဤသို့တားမြစ်ပြီး၍။

ယထာ ပုစ္ဆိတဉ္စ။ ပေ။ ဟေတု။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ‘‘ကိ ပုဗ္ဗဟေတု ဥဒါဟု ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေ၊ ဥဒါဟု ဥပရိ တသော မဂ္ဂါ’’ ဟု မေးအပ်သော အကြောင်းသုံးမျိုးကို ‘‘ယထာပုစ္ဆိတဉ္စ နိယာမကဟေတု ပဋိသေဝေတွာ’’ဟု ဆိုသည်။ ဤ၌ ‘‘ပဋိသေဝေတွာ’’ဟူသည် ‘‘ပုဂ္ဂလေ ပန နိယတောနာမ နတ္ထိ’’ ဟု တားမြစ်ခြင်းတည်း။

ရှိအပ်သော ထိုအကြောင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဟိတိအာဒိံ ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဇာဘဿ၊ ဖွားပြီးသော။ ကုမာရဿ၊ သတ္တိသား၏။ (နာမံ)ဝိယ၊အမည်ကဲ့သို့။ နိယတ သတ္တကုတ္တုပရမာဒိကံ၊ နိယတအမည်၊ သတ္တကုတ္တုပရမအမည် အစရှိသော။တော်၊ ထိုအမည်သည်။ အရိယာယ၊ အရိယာဖြစ်သော။ ဇာတိယာ၊ ဇာတ်အားဖြင့်။ ဇာတဿ၊ မွေးဖွားပြီးသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နာမမတ္တံ၊ အမည်မျှသာတည်း။ နိယတာ-နိယတဘေဒံ၊ နိယတ အနိယတ အပြားရှိသော။ နာမံ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော။

ပုဗ္ဗဟေတု၊ ရှေ့အကြောင်း ကောင်းမှုသည်။ နိယာမကော၊ နိယတအဖြစ်၌ မြဲစေသည်။ ယဒိ (ဟေတိ)၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။) သောတာပနော စ၊ သည်လည်း။ နိယတော၊ မြဲသောပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ တိဏ္ဍိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ မဂ်တို့၏။ ဥပနိဿယဘာဝတော၊ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပုဗ္ဗဟေတုက အထက်မဂ်သုံးပါး၏ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ကြောင့်။) ပုဗ္ဗဗဟတုကိစ္စံ၊ ပုဗ္ဗဟေတု၏ ကိစ္စသည်။ (အတ္တိ)။ တတော၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်မှ။ ပုဗ္ဗေပန၊ ရှေ့၌ကား။ ပုဗ္ဗဟေတုကိစ္စံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဥပနိဿယဘာဝေါ၊ ဥပနိဿယ၏ မရှိခြင်းဟူသော အပြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ (ဖြစ်၏)။ ဟိ၊ ဆက်။ တဿပိ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၏လည်း။ ပုဗ္ဗဟေတု၊ ရှေ့အကြောင်းကောင်းမှုသည်။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ)။ သောစ၊ ထိုပုဗ္ဗဟေတုသည်လည်း။ နိယာမကော၊ မြဲစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂပုတ္တိတော၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေး၌ပင်။ ဝါ၊ ရှေးကပင်။ နိယတော၊ မြဲသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တဉ္စ၊ ထိုရှေ့အဘို့ကမြဲသည်၏အဖြစ်ကို

နိယတာနိယတ ဘေဒံ ။ သောတာပန္နာဒိ နိယတဘေဒံ (သောတာပန် သကဒါဂါမ် အစရှိသော မြဲသောအပြား) သတ္တကုတ္တု ပရမာဒိ အနိယတဘေဒဉ္စ (ထိုသောတာပန် တွင် အချို့က သတ္တကုတ္တုပရမဖြစ်၍၊ အချို့က ကောလံကောလဖြစ်ခြင်း၊ တချို့က ဧကဗီဇိ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မမြဲသော အပြားရှိသောအမည်) [ဤပါဌ်သည် နိယတသတ္တကုတ္တု ပရမာဒိကံ၏ အနက်ပြုတည်း။]

ယဒိ ပုဗ္ဗဟေတု ။ “ကိ ပုဗ္ဗဟေတု နိယာမေတိ” ဟူသော ပုစ္ဆာ၌ လဒ္ဒဒေါသကိုပြလို၍ “ယဒိ ပုဗ္ဗဟေတု” စသည်ကို မိန့်သည်။ နိယတပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် သောတာပန် (သောတာပတ္တိ ဗလဋ္ဌ) ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉ္စပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်၊ [သောတာပန္နောစ၌ စ ကို ဗျတိရေကတ္တ ဟု အနုဋီကာဖွင့်၏။ အနုယ၏ ပြောင်းပြန် ဗျတိရေက မဟုတ်၊ “ယော ဗုဒ္ဓံစ မေဓံစ” ၌ ကဲ့သို့ အပိုအလွန် အနက်ဟော ဗျတိရေကတ္တတည်း။]

လည်း။ အနိဋ္ဌံ၊ အလိုမရှိအပ်။ [သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရောက်မှ နိယတဖြစ်သည့် အတွက် သောတာပတ္တိမဂ်မဖြစ်မီ ရွှေကပင် တင်ကြို၍နိယယဖြစ်ခြင်းကိုလည်း အလိုမရှိအပ်။] တဿ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၏။ ပုပ္ဖယေတုနာ၊ ရှေးအကြောင်း ကောင်းမှုအားဖြင့်။ အဟေတုကတော၊ အကြောင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပန္နာ၊ ရောက်နေ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်နေ၏။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဣစ္စဿ၊ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တိပိပုဏာဘိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ- ကာရေ) အာဟ။

ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါ၊ ရအပ်သော မဂ်ဟူသည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ တည်း။ တေ နေဝ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ကြောင့်ပင်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမာဒိနိယာမေ၊ သတ္တက္ခတ္တု ပရမ အစရှိသည်ကို သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော။ သတ္တမဘဝါဒိတော၊ သတ္တမဘဝအစရှိသည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သောနောက်ကာလ၌။ ပဝတ္တနကဿ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ သော။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ မူလဘူတော၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသော၊ ထိုသည်။ တေနေဝ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ကြောင့်ပင်။ ခိဏာ၊ ကုန် ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ တယော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါ၊ ထိုသည်။ အကိစ္စကာ၊ ကိစ္စမရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ် အနက်။ ဥပရိ၊ ၌။ တယော၊ မဂ္ဂါ၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမာဒိကံ၊ ကို။ ယဒိနိယာမေန္တိ၊ အကယ်၍ မြစေကုန်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော။) တတော၊ ထိုသတ္တက္ခတ္တုပရမ အစရှိသည်မှ။ အညော၊ အခြားသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ၊ ၏။ အကိစ္စကတော၊ ကိစ္စမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နိပ္ပယောဇနတော၊ အကျိုးမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ [အကိစ္စကတောကို ထပ်ဖွင့်သည်။] အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဤကား အနက်။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒိပ္ပဟာနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်ကို ပယ်ခြင်းသည်။ ဒဿနကိစ္စံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ ကိစ္စတည်း။ တေသံ၊ ထို သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစရှိသည်ကို။ ပဟာနေန၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမာဒိ တာယ၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမအစရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဘဝိတပ္ပံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သာ၊ ထို သတ္တက္ခတ္တုပရမ အစရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ ဥပရိမဂ္ဂေဟိဝေ၊ အထက် မဂ်တို့ကြောင့်သာ။ ဟောတိ၊ (အထက်မဂ်တို့က နှေးလျှင် သတ္တက္ခတ္တုပရမ သောတာပန် ဖြစ်၏၊ မြန်လျှင် ကေဗီဇီ သောတာပန်ဖြစ်၏၊ အလယ် အလတ် ဖြစ်လျှင် ကောလံကောလ သောတာပန်ဖြစ်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတ္တမဘဝါဒိ တော၊ သတ္တမဘဝအစရှိသည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ပဝတ္တိတော၊ အကျိုးဝိပါက်၏ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တေန၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ဝုဠာနေ၊ သင်္ခါရပဝတ္တမှ ထမြောက်ကြောင်းဝိပဿနာသည်။ (သတိ၊ သော။) သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒိပ္ပဟာနေန၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစရှိသည်ကို ပယ်ခြင်းသည်။ တေန၊

ထို သောတာပတ္တိမဂ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ဘဝိတဗျံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမမဂ္ဂနုစ ဥပေ။ ဟောန္တိတိ။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

န အညော ကောစိ နိယာမေတိတိ။ ပါဂ္ဂိ၏။ နာမကရဏနိမိတ္တတော၊ နာမည် ပြုခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဝိဿနာတော၊ မှ။ အညော၊ အခြားသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ နိယာမကောနာမ၊ မြစေသောတရား မည်သည်။ နုတ္တိ။ ဣတိ အတ္ထော။ စ၊ ဆက်။ ဝိဿနာဝ၊ သည်သာ။ နိယာမေတိ၊ မြစေ၏။ ဣတိ ဤစကားကို။ နာမကရဏနိမိတ္တဘိယေဝ၊ နာမည်ပြုခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ် ကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တိ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်။ ဣတိပေ။ မတ္တမေဝတန္တိဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

န ဥပ္ပန္နန္တိ ပန အတ္တိတိ၊ ကား။ မေ၊ ငါ၏။ အာစရိယော၊ ဆရာသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ မေ၊ ငါ၏။ သဒ္ဓိသော၊ တူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ဝုတ္တိ၊ မရှိ။ ဣတိ- အာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော (ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယကထာ) စကားတော်ကို။ ဣမိဿ လောကဓာတုယ၊ ဤ စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောကဓာတ်၌။ ဌတော၊ တည်၍။ ဝဒန္တေန၊ ဟောတော်မူသော။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၎င်း။ အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ သမ္မောဓိယံ၊ သစ္စာလေးပးတရားကို သိခြင်း၌။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်။ သမသမာ၊ ထပ်ထူထပ်မျှ ဖြစ်ကုန်သော။ အညော၊ မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားကုန် သော။ သမဏာဝါ၊ သမဏအမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ပြာဟ္မဏာဝါ၊ ပြာဟ္မဏအမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ အတ္ထိပန ကိံ၊ ရှိပါကုန်သလော။ ဣတိဝေံ သို့။ အဟံ၊ တပည့်ခတ်ကို။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) ဘန္တေ၊ ရား။ နောတိ၊ မရှိပါဟူ၍။ ဝဒေယျံ၊ ဖြေဆိုရာ၏။ [သုတ်ပါထေ- ယျ၊ သမ္မသာဒနိယံသုတ်၊ အနုယောဂဒါနပကာရ ပါဠိတော်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တာ၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ တဿ၊ ထို နောဟု ဖြေဆိုနိုင်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငါ။ အဋ္ဌာနမတံ။ ပေ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါတိ၊ ဟူသော။ ဣမံ သုတ္တံ၊ ကို။ (ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဗဟုဓာတုကသုတ် ပါဠိတော်ကို။) ဒဿေန္တေန၊ ပြတော်မူသော။ ဓမ္မသေနာပတိနာ စ၊ တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တသည် ၎င်း။ ဗုဒ္ဓက္ခေတ္တဘူတံ၊ ဗုဒ္ဓခေတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဣမံ လောကဓာတုံ ဤလောက ဓာတ်ကို။ (ဤ စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောကကို။) ဌပေတွံ၊ ထား၍။ အညတ္တ၊ အခြားသော စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောက၌။ အနုပ္ပတ္တိ၊ အခြားသော ဘုရား၏ မပွင့်နိုင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ အဟံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ယော ပန ဘိက္ခုတိ အာဒိနာ၊ ယော ပန ဘိက္ခု အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သိက္ခာပဒါနိ၊ သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ မာတိ-

ကာ၊ မည်၏။ [ယခုအခါ၌ ဘိက္ခုသိက္ခာပုဒ်၊ ဘိက္ခုနီသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပြသော
 ယော ပန ဘိက္ခု၊ ယာပန ဘိက္ခုနီ အစရှိသော စကားရပ်ကို ဒွေမာတိကာ
 (မာတိကာနှစ်ပါး) ဟု ဆိုထားသည်။] တာယ၊ ထိုမာတိကာသည်။ အန္တရဟိ-
 တာယံ၊ ကွယ်လသော်။ နိဒါနုဒ္ဓေသသင်္ခါတေ၊ နိဒါနုဒ္ဓေသဟု ဆိုအပ်သော။
 ပါတိမောက္ခေ၊ ပါတိမောက်သည်။ (သိဒ္ဓေ၊ ပြီးသော်၎င်း။) (ထင်ရှားရှိသော်
 ၎င်း။) ပဗ္ဗဇ္ဇူပယမ္ပဒါကမ္မေသု၊ ရှင်ပြုကြောင်းကံ၊ ရဟန်းပြုကြောင်းကံတို့သည်။
 (သိဒ္ဓေသု၊ ပြီးကုန်သော်၎င်း။) (ထင်ရှားရှိကုန်သော်၎င်း။) သာသနံ၊ သာသနာ
 တော်သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိ အတ္ထော။

ဝါ၊ တနည်း။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရှင်အဖြစ်သည်၎င်း။ ဥပယမ္ပဒါ၊ မြင့်မြတ်သော
 ခုဟန်းအဖြစ်သည်၎င်း။ ပါတိမောက္ခေ၊ ၌။ အန္တောဂဓာ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။
 (ကသ္မာ၊ နည်း။) တဒုဘယဘာဝေ၊ ထိုရှင်၏အဖြစ်၊ ရဟန်း၏အဖြစ်ဟူသော
 နှစ်ပါးစုံ၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ပါတိမောက္ခာဘာဝတော၊
 ပါတိမောက်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခေ၊ သည်။
 (သိဒ္ဓေ၊ သော်၎င်း။) တာသု၊ ထို ရှင်အဖြစ်၊ ရဟန်း၏အဖြစ်တို့သည်။ (သိဒ္ဓါ-
 သု၊ ကုန်သော်၎င်း။) သာသနံ၊ တိဋ္ဌတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဩသက္ကိတံ
 နာမာတိ၊ ကား။ ပစ္ဆိမပဋိဝေဓသီလဘေဒဒယံ၊ အဆုံး၌ဖြစ်သော သစ္စာ
 ၄-ပါးကိုထိုးထွင်း၍သိခြင်း အဆုံး၌ဖြစ်သော သီလပျက်ခြင်းနှစ်ပါးအပေါင်းကို။
 ဧကတောကတွာ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ တတော၊ ထိုအဆုံး၌ဖြစ်သော သစ္စာ
 ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၊ အဆုံး၌ဖြစ်သော သီလပျက်ခြင်းမှ၊ ပရံ၊ နောက်၌။
 (သာသနံ၊ သည်။) ဝိနဋ္ဌနာမ၊ ပျက်ပြီးမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊
 ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်။

တာတိ၊ ကား။ ရသ္မိယော၊ ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ (ဖရိယန္တိ ခြံစပ်။)
 ကာရုညန္တိ၊ ကား။ ပရိဒေဝနကာရုညံ၊ ငိုကြွေးခြင်းအားဖြင့် သနားဘွယ်ကို။
 (ကရိယန္တိ ခြံစပ်။) အနစ္စရိယတ္တာတိ၊ ကား။ ဒွိသု၊ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့
 သည်။ ဥပုဇ္ဇမာနေသု၊ ပွင့်တော်မူကုန်လသော်။ အစ္စရိယတ္တာဘာဝဒေါသ-
 တော၊ အံ့ဩထိုက်သည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းဟူသော အပြစ်ကြောင့်။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်။ ဝိဝါဒါဘာဝတ္ထံ၊ ဝိဝါဒ၏ မဖြစ်ခြင်းအကျိုး
 ငှါ။ ဒွေ၊ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့သည်။ န ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ကေ၊ တဆူသော။ ပုဒ္ဓံ၊ ဘုရားရှင်ကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဧကပုဒ္ဓဓာရဏံ၊ မည်၏။ ဧတေန၊ ဤဧကပုဒ္ဓဓာရဏံပါငြိဖြင့်။ ယေန၊ အကြင်
 အကြောင်းကြောင့်။ အယံ လောကဓာတု၊ ဤလောကဓာတ်သည်။ ဒုတိယပုဒ္ဓ-
 ဂုဏေ၊ နှစ်ဆူမြောက် ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို။ ဓာရေတံ၊ ဆောင်ခြင်းငှါ။
 အသမတ္တာ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဧတေ ပုဒ္ဓဂုဏာ၊ ဤ ဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်တော်တို့သည်။

ဝေသဘာဝါ။ ဤသို့သဘောရှိကုန်၏။ [နှစ်ဆူသောဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်တို့သည် မြေကြီးက မဆောင်နိုင်လောက်အောင် လေးလေးပင်ပင်သဘောရှိကြကုန်၏။] ဣတိ။ ဤအနက်ကို။ ဒသေတိ။ ဟိ။ မှန်။ ပစ္စယဝိသေသနိပ္ပန္နာနံ၊ ရှေးရှေးအကြောင်းကောင်းမှု ပါရမီအထူးကြောင့် ပြီးကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ သဘာဝဝိသေသော၊ သဘောအထူးသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဓာရေတု၊ ဆောင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ကသွာထည့်၍ ရွှေဝါကျကို လှည့်ပြီးလျှင် ဟိ (ယသွာ) ဟု အနက်ပေး၍ ဣတိ၊ ယေန၊ ပေ။ ဝေသတိ ဟု ပြန်လှည့်၍လည်း တနည်းပေးပါ။]

သမံ၊ အညီအမျှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ရေ၏အထက်၌။ ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဝါ၊ သွားနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမုပါဒိကာ၊ မည်၏။ [“သမ+ဥ+ပါဒိကာ” ဟု ပုဒ်ခွဲ။] ဥဒ္ဓကဿ၊ ၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သမံ၊ အညီအမျှ။ ဂါမိနီ၊ သွားနိုင်၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ဒွိန္ဒမ္ပိတိ၊ ကား။ ဒေဝံ၊ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့ကိုလည်း။ (ဓာရေယျ အပိန၊ ဆောင်နိုင်ရာပါအံ့လော။) [ဤအလို ဆဋ္ဌိဝိဘတ် ဒုတိယအနက်၌၁က။] ဝါ၊ တနည်း။ ဒွိန္ဒမ္ပိ၊ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏လည်း။ သရိရဘာရံ၊ ကိုယ်တည်း။ ဟူသောဝန်ကို။ (ဓာရေယျ အပိန၊ လော။ ဤအလို “သရိရဘာရံ” ဟု ထည့်၍စပ်ပါ။) ဆာဒေန္တန္တိ၊ ကား။ ရေစယမာနံ၊ နှစ်သက်စေလျက်။ သကိံ ဘုတ္တောဝါတိ၊ ကား။ ဧကမ္ပိ၊ တခုလည်းဖြစ်သော။ အာလောပံ၊ ထမင်းလုတ်ကို။ အဇ္ဈောဟရိတွာဝ၊ မျှမိ၍သာလျှင်။ မရေယျ၊ သေရာ၏။ ဣတိ အတ္ထော။

အဘိဓမ္မဘာရေနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဓမ္မေန နာမ၊ တရားကြောင့်မည်သည်။ ပထဝီ၊ သည်။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ သာ၊ ထိုမြေကြီးသည်။ တေနေဝ၊ ထိုတရားကြောင့်ပင်။ စလတိ ကိံ၊ လှုပ်သလော။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ မဟာရာဇ၏အလိုဘည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ထေရော၊ အရှင်နာဂသေနထေရ်သည်။ (ဒသေဒန္တာ အာဟန္တိစပ်။) လောကော၊ လောက၌။ ကုဠုမ္ပံ၊ ဥစ္စာနှစ်ကို။ သန္တာရေန္တံ၊ ကောင်းစွာဆောင်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဘိမတဉ္စ၊ အလွန်အလို့ရှိအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ရတနံ နာမ၊ ရတနာ မည်သည်ကို။ (ဒိဋ္ဌိန္ဒစပ်။) လောကေန၊ လူအပေါင်းသည်။ (ဒိဋ္ဌိန္ဒစပ်။) အတ္တနော၊ မိမိဟူသောရတနာ၏။ ဂရုသဘာဝတယ၊ အလေးပြုအပ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကဠဘင်္ဂဿ၊ လှည်းပျက်စီးခြင်း၏။ (ရတနာများ တင်အပ်သော လှည်း၏ ကျိုးခြင်း၏။) အတိဘာရဘူတံ၊ လွန်ကဲသောဝန် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီ။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဟိတသုခဝိသေသေဟိ၊ စီးပွားချမ်းသာ အထူးတို့ဖြင့်။ တံ သမဂီနံ၊ ထိုတရားနှင့်ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဓာဒရန္တော၊ ဆောင်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဘိမတော စ၊ အလွန်အလို့ရှိအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဓမ္မော စ၊ တရားသည်လည်း။ (ဧကောကိန္ဒစပ်။) ဝိညူဟိ၊

ပညာရှိတို့သည်။ ဂုဏ်ဗျူဟာမေယျဘာဝေန၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်
 သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဂရုသဘာဝတ္တာ၊ လေးသောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ အတိဘာရဘူတော၊ အလွန် ဝန်လေးသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတော၊
 ၍။) ပထဝီစလနဿ၊ မြေလှုပ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤအနက်
 အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်၊ ဣဓေ၊ ပေ။ သကဋ္ဌာတိ အာဒိ၊ ကိုး (နာဂ
 သေနတ္ထေရာ) အာဟ။ ကေသာတိ၊ ကား။ ဧကသွာ၊ တစီးသောလှည်းမှ။ ဝါ၊
 တနည်း။ ကေသကဋ္ဌဿ၊ တစီးသောလှည်း၏။ ရတနံ၊ ကို။ (ဂဟေတော
 ဌ်စပ်။) တသ္မာ သကဋ္ဌတော၊ ထို တစီးသော လှည်းမှ။ ဂဟေတော၊ ၍။ ဣတိ
 အတ္ထော။ ဩသာရိတန္တံ၊ ကား။ ပဝေသိတံ၊ သွင်းအပ်ပြီ။ အာဟဋ္ဌ၊ ဆောင်အပ်
 ပြီ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။

သဘာဝပကတိကာတိ၊ ကား။ အကိတ္တိမပကတိကာ၊ ကြေးကြော်ခြင်း
 ကြောင့်ဖြစ်သော သဘောမဟုတ်။ (အကုတ္တိမပကတိကာ၊ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်
 ဖြစ်သောသဘောမဟုတ်။) ဣတိအတ္ထော၊ ကာရဏမဟန္တတ္တာတိ၊ ကား။ မဟန္တေ-
 ဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ပါရမိတာကာရဏေဟိ၊ ပါရမိဟူသော အကြောင်းတို့
 ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ၊ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တို့၏။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။ (ဧကောယေဝ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိဌ်စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
 ပထဝီအာဒယော၊ မြေအစရှိသော အရာတို့သည်။ မဟန္တာ၊ ကြီးကုန်သည်။
 (ဟုတော) အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ ဝိသယေ၊ အရာ၌။ ဧကေကာဝ၊ တခုစီ
 တခုစီတို့ သာလျှင်တည်း။ ဧဝံ၊ ဤ အတူ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ၊ သည်လည်း။
 မဟန္တော၊ ကြီးမြတ်သည်။ (ဟုတော) အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိသယေ၊ အရာတော်၌။
 ဧကော ဝေ၊ တဆူသာတည်း။ စ၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ဝိသယော၊
 အရာတော်ဟူသည်။ ဧကော၊ အဘယ်နည်း။ ယာဝတကံ၊ အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်
 ရှိသော။ ဧယံ၊ ဧည့် ယူတရားသည်။ (အတ္ထိ)။ (ဝိသယော၊ သည်။) တာဝတကော၊
 ထိုမျှလောက်အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာကာသော ဝိယ၊ ကောင်းကင်
 ကဲ့သို့။ အနန္တဝိသယော၊ အဆုံးမရှိသောအရာရှိသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧကော
 ဝေ၊ တဆူသည်းသာ။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုသော အရှင်

အကိတ္တိမပကတိကာ။ ။ ကိတ္တိသမ္ဘါသည်ကြေးကြော်ခြင်း အနက်ကိုဟော၏။ ကိတ္တိယာ+
 နိဗ္ဗတ္တာ ကိတ္တိမာ၊ ပကတိကြေးကြော်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ပကတိ၊ ဥပမာ-ကိတ္တိမသား
 ဟုသကဲ့သို့တည်း။ ကဏေ+ကုတ္တိ၊ ကုတ္တိယာ+နိဗ္ဗတ္တာ ကုတ္တိမာ- ပင်ကိုယ်သဘောမဟုတ်၊
 ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောသဘော၊ မာဏိကုတ္တိမာ-ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောပတ္တမြား
 ဟူရာ၌ တွင်းထွက်ပတ္တမြား မဟုတ်သကဲ့သို့တည်း။ ထိုကြောင့် အကိတ္တိမပကတိကာ၊ နေရာ
 ဝယ် အကုတ္တိမပကတိကာ- ဟုရှိလျှင် ကောင်းမည်ဆင်သည်။ တမင်ပြုလုပ်၍ ဖြစ်သော
 သဘော မဟုတ်၊ ပင်ကိုယ်ဇကတိသဘောဟူလို။

နာဂသိန်သည်။ လောကဓာတုန္တရေသုပိ၊ တပါးသော လောကဓာတ်တို့၌ လည်း။ ဒုတိယထာ၊ နှစ်ဆူမြောက် ဘုရားရှင်၏။ အဘဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒဿေတိ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ကံမပြုမီ ရွှေအဘိဋ္ဌိ၊ အာယုဟနဝသေန၊ အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ အားထုတ်ခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်။ အာယုဟနသမဂီတာ၊ ကိုင်း။ သန္တိဋ္ဌာနစေတနာ ဝသေန၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စေတနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစေတနာနှင့် စပ်သဖြင့်။ စေတနာသမဂီတာ စ၊ ကိုင်း။ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ။ ဝါ၊ တနည်း။ သန္တတိခဏဝသေန၊ စိတ်အစဉ် ကံပြုဆုခဏနှင့် စပ်သဖြင့်။ အာယုဟနသမဂီတာ၊ စေတနာသမဂီတာစ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိပါကာရဟန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒုတိယဘဝါဒီသ၊ ဒုတိယဘဝ အစရှိ သည်တို့၌။ ဝိပစ္စနပကတိကံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ အကျိုးပေးခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ (သင်္ဂဟကာဏေ)ဝေတိ။ စလတိတိ၊ ကား။ ပရိဝတ္တတိ၊ ပြောင်းလွှဲနိုင်၏။ သုနခေဟိ၊ ခွေးတို့ဖြင့်။ ဝဇန-သီလော၊ သွားခြင်းအလေ့ရှိသော မှုဆိုးသည်။ သုနခဝါဇိကော၊ မည်၏။ [အာရုံ တမျိုးထင်၍နေစဉ် အကြောင်းအားလျော်စွာ အခြားအာရုံတမျိုး ထင်လာ ခြင်းကို ပြောင်းလွှဲခြင်းဟု ဆိုသည်။ ဝဇတိ + သီလေနာတိ ဝါဇိကော။ သုနခေ-ဟိ + ဝါဇိကော သုနခဝါဇိကော။]

ပဌမဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

ဂဘဝ။ ဂတိတော၊ ရောက်အပ်သောဘဝမှ။ အညာ၊ အခြားသော။ ဂတိ-သမ္ပတ္တိ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ သမ္ပန္နာဂတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာဏေ)အာဟ၊ မဟာသုဒဿနာဒိ သုဗုဇကာလော၊ မဟာသုဒဿနမင်း အစရှိသော ကောင်းသော မင်းတို့၏ ကာလသည်၎င်း။ ပဌမကပ္ပိကာဒိသုမနုဿ ကာလောစ၊ ကမ္ဘာဦး၌ ဖြစ်သော လူ အစရှိသော ကောင်းသောလူတို့၏ ကာလသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကမ္ဘာဦးသူ လူ အစရှိသော ကောင်းသောလူတို့၏ ကာလသည်၎င်း။ ကာလသမ္ပတ္တိ၊ မည်၏။

သန္တတိခဏဝသေန။ ။ သန္တတိဝသေန အာယုဟနသမဂီတာ၊ သပုဗ္ဗပစ္စာဘာဂဿ ဇဟဏဝသေန (ပုဗ္ဗစေတနာ၏ရွှေအဖို့ နောက်အဖို့ဖြစ်သော စေတနာတို့နှင့်တကွ မဉ္ဇူ စေတနာတို့ကို ယူခြင်း၏အစွမ်း ဖြစ်သော) စေတနာက္ခဏ ဝသေန စေတနာ သမဂီတာ-တိ ယောဇေတဗ္ဗာ။—အနု။ ဤစကားအရ ကံတခုကို အားထုတ်ရာငယ် စိတ်အစဉ်ကို အာ-ယုဟနသမဂီတာ ဟု၎င်း၊ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ အပရစေတနာ ဖြစ်ရာခဏကို စေတနာသမဂီတာ ဟု၎င်း မှတ်ပါ။

ကေန္တံ။ပေ။ ဩကာသောတိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။(သန္ဓာယ ဝုတ္တံ နှိပ်။) ကောစိ၊ အချိုသောရန်သူသည်။ကဿ။ပေ။သ မ္ပတ္တိယ၊ကဿသုရိက် အာဒိဒသာ ပဒယာဂသမ္ပတ္တိ၌၊ ဌိတံ၊ တည်ခသာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ယဒိဂိ ဗာပေယျ၊ အကယ်၍မူလည်း နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲအံ့။ ငန၊ ထိုသို့ပင် နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲခံရပါ သော်လည်း။ တံ ဗာဓေန၊ ထို နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ဗ-ကေသေဝ၊ နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲ သော ရန်သူ၏သာလျှင်။ဣဿာဒိနိမိတ္တေန၊ မနာလိုခြင်း အစရှိသောအကြောင်း ရှိခြင်းဟူသော။ဝိပရိတဂ္ဂါဟေန၊ ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန် ယူခြင်းကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ သာ ပယောဂသမ္ပတ္တိ၊ ထိုကာယသုရိက် အစရှိသော ပယောဂ သမ္ပတ္တိသည်။သဘာဝတော၊သဘောအားဖြင့်။သုခဝိပါကသေဝ၊ကောင်းသော အကျိုး၏သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဒုက္ခဝိပါကဿ၊ မကောင်းသောအကျိုး၏။(ပဇယော) န (ဟေ တိ)။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။(ကေန္တံ ကုသလသေဝ ဟု ဆိုသည်။) -က္ကဒဋ္ဌာ၊ မျောက်သည်။ တတ္ထပုဋ်၊ ထင်းထုပ်ကို။ ဗန္ဓဋ္ဌာနေ၊ ဖွဲ့ချည်ရာအရပ်၌။ (ခပေါ်က ဖွဲ့ချည်ထားသော အချင်း၌။) မုဋ္ဌိတွာ၊ ဖြေ၍။ ဘုဋ္ဌိတုံ၊ စားခြင် ငှါ။ (စားရမှန်းကို)။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ယတ္ထ ငါ တတ္ထ ဝါ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသောအရပ်၌။ (ဘေးကဖြစ်စေ၊အောက်ကဖြစ်စေ တစုံ တခုသောအရပ်၌။) ဘိန္နိတွာ၊ ခွဲ၍။ ဝိနာဓေတိ(ယထာ)၊ ပျက်စီးစေသကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အနုပါယညူပိ၊ နည်းလမ်းဥပါယ်၌ မကျွမ်းကျင်သောယေးကျားသည် လည်း။ ဘောဂေစည်းဝိမ်ဘို့ကို။(ဘုဋ္ဌိတုံ၊ ငှါ။န ဇာနာတိ၊မသိ။ဝိနာဓေတိ)။ သုသာနေ ဆဋ္ဌေတွာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသေးပါပြီဖြင့်။ ဃာတေတွာ၊သေရွှေ။ ဓာဋ္ဌိတဿ၊ စန့်ပစ် အပ်သော အလောင်းကောင်၏။ ဝုဋ္ဌာနာဘာဝေါ ဝိယ၊ ထခြင်း၏ မရှိခြင်းကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အပါယတော၊ အပါယ်မှ။ ဝုဋ္ဌာနာ-ဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။(သင်္ဂဟကာရော) အသေတိ။

ပစ္စဒီတိ၊ ပစ္စာဟူသော အမည်သည်လည်း။ ဥဠာမ္ပဿ၊ ဖောင်၏။ နာမံ၊ အမည်သည်။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ခတ္ထ၊ ဤဖောင်၌။ ကတာ၊ ပြုအပ်သော အဋ္ဌ-ကထာကို။ မဟာပစ္စဒီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုဋ္ဌေတိ။ [ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ “ဓာတုယော သံဟရိတွာ ဇေတိယ အ ဘာသီတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ”ဟု ရှိနဲ့ဟန် တူသည်။] ဥဒကေ။ပေ။ကေ .မဝိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထေရေဟိ၊ စူဠသီဝ ဣသိတ္ထဇေရိဘို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ နည်း။ သက္ကေန၊ သိကြားမင်းသည်။ သမုဒ္ဓါရက္ခ ကရိဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊ လျှောက်အပ်သော မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား အ မေးတည်း။ ဝုတ္တံ၊ လျှောက်အပ်သည်ကား။ သဇ္ဇံ၊ မှန်ပါပေ၏။ ဇိဝိတဿ၊ အသက်၏။ လဟူ မရှိဝတ္တိတံ၊ လျှင်သော ပြောင်းလဲခြင်းရှိသည်၏

အဖြစ်ကို။ (သေလွယ်သည်၏ အဖြစ်ကို။) ပကသေန္တေဟိ၊ ထင်ရှားပြုလိုကုန်
 သော။ ထေရေဟိ၊ စူဠသိဝေထေရ်၊ ဣသိဝေတ္ထထေင်တို့သည်။ ဝေံ၊ ဤသို့ ဥဒကေ
 မရဏံ ထသေ မရဏဉ္စ ကေမော ဟူ၍။ ဝုတ္တံ။ လဟု ပရိဝတ္တိဘာယ၊ ကြောင့်။
 ဝီဝိတဟေတံ၊ အသက် ဂူသော အကြောင်းကြောင့်။ န ဂဿေးမ၊ သွေးလို
 ကုန်အံ့။ ဣတိ (အသံ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယာ၊ စူဠသိဝေထေရ်၊ ဣသိ
 ဝတ္ထေထရ်တို့၏ အလိုတည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဥဒကေတိ၊ ဟူသောစကားကို။
 နာဂဒိပံ၊ နာဂကျွန်းကို။ (နာဂကျွန်းကား ရေလည်မှာ မှတ်ပါ။) သန္ဓာယ
 (သေရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ ထလေတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဇမ္ဗူဒိပံ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၌။
 ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

သေရာ န ဒေတိတိ၊ ကား။ ကသံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ အဟံ၊ ကို။ တေန၊ ဤ
 ဥပါသကာသည်။ ဉာတော၊ သိအပ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်
 သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော စကားသည်။ ငါ၊ ကို။ အာစိက္ခံတံ၊ ပြောအပ်သည်။
 သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ သညာယ၊ ဤသို့သော အမှတ်ဖြင့်။ န အဒါသိ၊ မပေး။
 တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ မယဗ္ဗိ န ဇာနာမာတိ၊ ဟူ၍။ (ထေရေန၊ တိဿဘူတိ
 ထေရ်သည်။) ဝုတ္တံ။ အပရဿာတိ၊ ကား။ အပရဿ၊ အခြားသေး။ ဘိက္ခု နော၊
 ၏။ ပတ္တံ၊ ကိုး အာဒါယ၊ ၍။ (ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ကဟာပဏဂ္ဂနကဿ၊ တကျပ်
 ထိုက်တန်သော။ ပိဏ္ဍာဂါတဿ၊ ဖြင့်။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ နဝဟတ္ထသာဇ္ဇကံ၊
 ကိုးတောင်ရှိသောအဝတ်ကို။ အာဓာရကံ၊ သပိတ်ခြေကို။ ကတွာ၊ အာဟရိတွာ၊
 ဆောင်၍။ ထေရဿ၊ မဟာသောဏထေရ်၏။ ဟတ္ထေ၊ ၌။ ဌပေသိ၊ ဣတိ၊ သို့။
 ယောဇနာ၊ ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ [ဤပုဒ်တို့ကို ပေယျာလ
 ဖော်သည်။] အနာယတနေတိ၊ ကား။ နိက္ကာရဏေ၊ အကြောင်းမရှိသော။ ဝါ၊
 တနည်း။ အယုတ္တေ၊ မသင့်မတော်သော။ နဿနဋ္ဌာနေ၊ ပျက်စီးရာ အရပ်၌။
 (နဋ္ဌာနံ အတ္တဘာဝါနံ ပမာဏံ နတ္တိန္ဒစပ်။) တုဝံ၊ သင်သည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။
 ရက္ခေယျာသိ၊ စောင့်ရှောက်ပါလော့။ မယံ ပန၊ ငါတို့သည်ကား။ မဟလ္လကတ္တာ၊
 ကြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရက္ခိတွာ၊ စောင့်ရှောက်၍။ ကိံ ကရိဿ၊ မ၊
 အဘယ်ပြုကုန်တော့အံ့နည်း။ စ၊ ဆက်။ -ဟလ္လကတ္တာ ဝေ၊ ကြီးကုန်သင်၏အဖြစ်
 ကြောင့်ပင်။ ရက္ခိတွံ၊ ငါ။ န သက္ခိဿာမ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဣတိ (အသံ)၊ ဤဆိုအပ်
 ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ဥပဇ္ဈာန်ဆရာ၏ အလိုတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ထေရော၊
 သည်။ အနာဂါမိတ္တာ၊ အနာဂါမိ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊
 ပြောဆိုထိုက်သောစကားကို။ ဇာနိတွာ၊ သံ၍။ ဩဝဒိ၊ ဆုံးမပြီ။ ရှုနိဿယဉ္စ
 ဝတ္ထဗ္ဗံနေထဝယ် ပတ္တဗ္ဗံ၊ ရောက်သော ဟူ ရှိပျင် အတိသုန္နရ်ဟုမှာ၏။ အနာဂါမိ
 ဖြစ်သောကြောင့် နောင်အခါ၌ မနုဿ ဝါဒက၊ လူတို့ အစားခံခြင်းသို့ ရောက်
 မည်ကို ကြိုတင်၍ သိသောကြောင့် ဆုံးမထားနှင့်သည် - ဟူလို၊ ပတ္တဗ္ဗံကိုလည်း

“ရောက်ထိုက်သော အန္တရာယ်ကို” ဟု ပေး။] သမ္မာပယောဂဿ ဂတမဂ္ဂေါတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ သမ္မာပယောဂေန၊ ကောင်းသော ပယောဂသည်။ နိပ္ပိဒိ- တတ္ထာ၊ ပြီးစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ပြီးစေအပ်သောအကျင့်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တဿ၊ ထို သမ္မာပယောဂနိပ္ပိဒိတအကျင့်ကို။ သဉ္စာနနကာရတံ၊ သိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်။ သူတံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ အဘူတောပမံ၊ ထင်ရှားမရှိသော ဥပမာကို။ ကထယိဿတိ၊ ပြဆိုလတ္တံ့။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ် ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [ကထယိဿတိနေရာ၌ ကထယိဿာမိဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်။] မနုဿာတိ၊ ကား။ ဘဏ္ဍာ- ဂါရိကာဒိနိယုတ္တာ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိက အစရှိသော အလုပ်၌ ယှဉ်ကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ မဟန္တတ္တာ၊ လက်ဆောင်က များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတံ၊ လက်ခံခြင်းငှါ။ နာသက္ခံ သု၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။

ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယဗလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

ဂဒေ။ အဋ္ဌိတာတိ၊ ကား။ ဂတာ၊ သွားကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပေစာတိ၊ ကား။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ တနည်း။ မဒိတွာ၊ သေပြီး၍။ (ဂတဘာဝေန ဣတိ၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ [ပေစူကို နိပါတ်ပုဒ်ကြံလျှင် ပုနနှင့် အနက်တူ၏။ “ပ+ဣစ္စ” ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ ဣဓာတ်၊ တှာပစ္စည်းကြံလျှင် ပ+ဣစ္စ၊ ပရလောကသို့ရောက်၍ (သဒ္ဒတ္ထ)။ သေ၍ (အဓိပ္ပါယတ္တ) ဖြစ်၏။] ဥဿန္တတ္တာတိ၊ ကား။ ဝိတက္ကဗဟုလတာယ၊ ဝိတက်၏ များသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဥဿန္တတ္တာ၊ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (မနုဿာ၊ တို့ မည်၏ ၌စပ်။) ဣတိ၊ ဝဒန္တိ။ ဝါ၊ တနည်း။ သူရတာဒိယိ၊ ရဲရင့် သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဥဿန္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ (မနုဿာ၌စပ်။) [သူရတာဒိယိ၌ အာဒိဖြင့် သတိမန္တကို၎င်း၊ ပြဟ္မစရိယဝါသကို၎င်း ယူ၊ ဤ သုံးဌာနတို့ဖြင့် ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်းသူတို့က မြောက်ကျွန်းသူ၊ ဇာဝတိံသာနတ်တို့ ထက်သာသည်။ တိတိ ဘိက္ခဝေ ဌာနေယိ ဇမ္ဗုဒိပကာ မနုဿာ ဥတ္တရကုရုကေ စ မနုဿေ အဓိဂုဏ္ဏန္တိ ဒေဝေ စ တာဝတိံ သေ။ ကတမေဟိ တိဟိ၊ သူရာသတိ- မန္တော ဣစ ပြဟ္မစရိယဝါသော။-အင်္ဂုတ္တိရံ၊ နဝက၊ တိဌာနသုတံ။] ဒိဗ္ဗန္တိတိ၊ ကား။ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ပြူးတူးပျော်ပါး ကစားကြကုန်၏။ [ဒိဝုဓာတ်၏ ကိဋ္ဌာအနက်ကို ဖွင့်သည်။] သဉ္စိဝ။ ဧပ၊ အဝီစိယော၊ သဉ္စိုင်းငရဲ၊ ကာဠသုတ်ငရဲ၊ သင်္ဘာတငရဲ၊ ဖေရုဝငရဲ၊ မဟာရောဂုဝငရဲ၊ တာပနငရဲ၊ မဟာတာပနငရဲ၊ အဝီစိငရဲတို့သည်။ အဋ္ဌာ၊ ရှစ်ထပ်ကုန်သော။ မဟာနိရယာ၊ ငရဲကြီးတို့တည်း။ ဧကေကဿ၊ ဓာဏ်

တထပ်သော ငရဲကြီး၏။ စတ္တာရိ စတ္တာရိ၊ လေးခု လေးခုကုန်သော။ ဒွါရာနိ၊ တံခါးပေါက်တို့၎င်း။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပေါက်တပေါက်သော။ ဒွါရေ၊ တံခါး၌။ စတ္တာဓရာ စတ္တာဓရာ၊ လေးခု လေးခုကုန်သော။ ဂူထနိရယာဒယော၊ ဘင်ပုပ် ငရဲ အစရှိသော ငရဲတို့၎င်း။ ဣတိ ဝေံ သ္မိံ။ သောဠသ၊ တဆွဲခြောက်ပါးကုန်သော။ ဥဒယနိရယေ၊ ဥဿဒငရဲတို့ကို။ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ချွဲကြကုန်၏။ သက္ကသုယာမာဒယော ဝိယ၊ သိကြားမင်း၊ သုယာမနတ်မင်း အစရှိသူတို့ကဲ့သို့။ ဇေဠကဒေဝဓရာဇာ၊ အကြီးအကဲ နတ်မင်းသည်။ (ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိယတိန္တစပ်။) ပဇာပတိ-ဝရုဏ ဤသာနာဒယော ဝိယ၊ ပဇာပတိနတ်၊ ဝရုဏနတ်၊ ဤသာနအစရှိသော နတ်တို့ကဲ့သို့။ ဒုတိယာဒိ ဌာနန္တရကာရကော၊ ဒုတိယ အစရှိသော ရာထူးကို ပြုတတ်သော။ ပရိစာရကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ ဟုတွာ၊ ဌံ။ (နိဗ္ဗတ္တိယတိန္တစပ်။)

တတိယဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၈၁၂။ ကပေါတိ၊ ကား။ ဒွေဓာဘူတဂေါ၊ နှစ်ခုဖြစ်၍ဖြစ်သော အဖျား ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤစတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသ၌။ ဗိဇာဒိဓာတု-နာနတ္ထဝသေန၊ မျိုးစေ့အစရှိသည်တို့၌ ဓာတ်တို့၏မတူ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ခန္ဓာဒိဓာတု နာနတ္ထံ၊ ခန္ဓာ အစရှိသောဓာတ်တို့၏ မတူ ထူးကုန် သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ဗိဇ အစရှိသည်တို့လည်း ရုပ်ဓာတ်များဖြစ်သော ကြောင့် ခန္ဓာဒိဓာတုနာနတ္ထံ၌ ပါဝင်သည်-ဟူလို။]

စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၁၃။ အဇ္ဈာသယဓာတူတိ၊ ကား။ အဇ္ဈာသယသဘာဝေါ၊ အဇ္ဈာသယ၏ သဘောတည်း။ ယံ (ယေန)၊ အကြင် သဘောကြောင့်။ (ဂူထာဒယော၊ ကျင်ကြီး အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့သည်။) ဂူထာဒိဟေဝ၊ ကျင်ကြီး အစရှိသော အရာ ဝတ္ထုတို့နှင့်သာ။ သံသန္တန္တိ၊ ရောနှောကုန်၏။ [ဂူထာဒိဟေဝ၌ အာဒိဖြင့် ကျင်ငယ်၊ တံဟွေး၊ ပြည်၊ သွေး၊ နို့၊ ရည်၊ ထောပတ်၊ ပျား၊ ထင်လဲ အစရှိသည်တို့ကို ယူ။ စာအုပ်တို့၌ သံသန္တတိဟု ရှိ၏။ သံသန္တန္တိဟု ရှိမှ ကောင်းမည်။] ဧဓော၊ ဤ ကျင်ကြီးသည်။ ဂူထာဒိန၊ ကျင်ကြီးအစရှိသည်တို့၏။ ဓာတုသဘာဝေါ၊ ဓာတ် သဘောသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ 'တူ၊ ယံ' (ယေန)၊ အကြင်

အကြောင်းကြောင့်။ ဒုဿိလာဒယော၊ ဒုဿိလ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 ဒုဿိလာဒိကေဟေဝ၊ ဒုဿိလ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်သာ။ သံသန္တန္တိ၊
 နိုးနှောကုန်၏။ သေ(သော)၊ ဤသဘောသည်။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အဇ္ဈာ-
 သယသေဝ၊ အဇ္ဈာသယ၏သာလျှင်။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ ဣတိ၊ ဤ
 အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ။

ဘိက္ခုပိ အာဟံသုတိ၊ ကား။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အာဟံသု၊ ပြောဆိုကြ
 ကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယထာသဘာဂေန ပရိဘူဇာ-
 တံ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တာ၊ ပြောဆိုကုန်သော။ ဣမေ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အမေ၊ ငါ့ဘို့
 ကို။ (ဥပနေန္တိ ခွဲစပ်။) သဘာဂါ သဘာဂေ၊ သဘောတူသောပုဂ္ဂိုလ်၊ သဘော
 မတူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝိဒိတု၊ သိ၍။ ဟိနဇ္ဈာသယ ပဏိတဇ္ဈာသယတံ၊
 ညံသော အဇ္ဈာသယရှိသူတို့၏အဖြစ်၊ မှန်မြတ်သော အဇ္ဈာသယရှိသူတို့၏အဖြစ်
 ကို။ ပရိစ္ဆိန္တိတု၊ ပိုင်းခြား၍။ တဿ၊ ထိုအဇ္ဈာသယ၏။ ပယောဂံ၊ ယှဉ်စပ်ပုံကို။
 ဒဋ္ဌကမာ၊ ကြည့်ခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်။ (ဟုတု)။ ဓာတုသံယုတ္တကမ္မေ၊
 ဓာတ်သဘောအားဖြင့် ယှဉ်စပ်မှု၌။ ဥပနေန္တိ၊ ကပ်ဆောင်ကြကုန်၏။ ဣဘိ
 အတ္ထော၊ ဤကားအဓိပ္ပါယ်နက်။ [ရှေ့နိဿယ၌ “တဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။
 ပယောဂံ၊ လုံ့လကို” ဟုပေး၏။] ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ သဘာဂဝသေနေဝ၊ သဘော
 တူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အဇ္ဈာသယဓာတုပရိစ္ဆိန္တန္တော၊ အဇ္ဈာသယ
 ဓာတ်ကို ပိုင်းခြားနိုင်ခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈာသယဓာတု၊ အဇ္ဈာသယဓာတ်သည်။
 သဘာဂဝသေန၊ သဘော၏အစွမ်းဖြင့်။ နိယာမေတိ၊ မြဲစေ၏။ ဝါ၊ ပိုင်းခြား
 သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်၏။ ဣတိ(အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏
 အလိုတည်း။

ပဉ္စမလနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

အဋ္ဌပလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

ဂာဓ။ ဣဓ၊ ဤဉာဏဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ ဒုစရိတံ၊ ဒုစရိတ်ကို၎င်း။ သုစရိ-
 တံ၊ သုစရိတ်ကို၎င်း။ စရိတန္တိ၊ စရိတ်ဟူ၍။ (အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။
 [အခြားနေရာ၌ သဒ္ဓါစရိတ် စသည်ကို “စရိတ” ဟု ခေါ်ရသော်လည်း ဤဉာဏ
 ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ဒုစရိတ် သုစရိတ်တို့ကို “ရိတ” ဟု ခေါ်ရသည်-ဟူလို။
 “သုစရိတန္တိ” ဟု ဣတိရှိသည်ကား ပိုဟန်တူသည်။] တေသံ၊ ဤသတ္တဝါတို့၏။
 အပ္ပရင်္ဂံ၊ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသော ကိလေသာမြူရှိသော။ အိက္ခံ၊
 ဉာဏ်မျက်စိသည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။) အပ္ပ-

ရဒကွာ၊ အပုရဇကွာဘို့မည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကိ။ ဝိဘာဝိတော၊ ထင်စွာဖြစ်စေ
အပ်ပြီ။ တေသံ၊ တို့၏။ အက္ခိမ္မိ၊ ဉာဏ်မျက်စိ၌။ အပုရဇံ၊ နည်းသော ရာဂ
ဒေါသမောဟဟူသော ကိလေသာမြူသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊
တို့သည်။) အပုရဇကွာ၊ ကွာဘို့မည်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ သဒ္ဓတ္ထော၊ သဒ္ဓါ၏
အနက်သည်။ သမ္ပတံ၊ ဖြစ်သင့်၏။

၈၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသ၌။ အာသယဇာနနာဒိနာ၊ အာသယကို
သိခြင်းအစရှိသည်ဖြင့်၊ (ဝိဘာဝေတိ ခွဲစပ်။) ပရောပရေဟိ၊ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ကုန်
သော။ ဝါ၊ သန့်ရှင်း မသန့်ရှင်းကုန်သော။ ယေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ၊ အကြင်သဒ္ဓါ
အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကလျာဏပါပါသယာဒိကာ၊
ကောင်းသောအာသယ မကောင်းသောအာသယ အစရှိသော သဘောရှိသူတို့
သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ရကုန်၏။ တေသံ၊ ထို သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေအဆင့်ဆင့်
တို့ကို။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
ဝေဠု ကတော၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ (အာသယာနုသယဉာဏ်မှ ဣန္ဒြိယပရော-
ပရိယတ္တဉာဏ်၏ တမျိုးတခြား၏အဖြစ်၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်မှ နာနာဓိ-
မုတ္တိဉာဏ်၏ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣန္ဒြိယ ။ ပေ။ ဉာဏာနံ၊ ဣန္ဒြိယ-
ပရောပရိယတ္တဉာဏ်၊ အာသယာနုသယဉာဏ်တို့၏။ ဝိသု၊ သီးခြား (နှစ်မျိုး
ခွဲ၍။) အသာဓာရဏတာ၊ အခြားသော သာဝကတို့နှင့် မဆက်ဆံသောဉာဏ်
တော်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တနာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏာနံ၊
တို့၏။ ဝိသု၊ သီးခြား။ (တပါးနှင့်တပါးမရောသော။) ဗလတာ ။ အားတော်၏
အဖြစ်သည်၎င်း။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီးသည်။ ဟောတိ။

၉၁။ ယဒရိယာတိ၊ ကား။ ယေ အရိယာ၊ အကြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့
သည်။ အာဝသိ သူတိ၊ ကား။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝသိ သု၊ နေကြကုန်ပြီ။ ပန၊
ပရိဟာရပက္ခံပေ။ ဆိုဦးအံ့။ တေ၊ ထိုအရိယာဝါသတို့ဟူသည်။ ဧ၊ အဘယ်တို့

အပုရဇံပေ။ဝိဘာဝိတော။ ။အပ္ပံ+ရဇော+ယဿာတိ အပုရဇံဟုပြု၍ ရှေးဦးစွာ
အက္ခိမ္မိ အရကောကံပါ။ ထို့နောက် “အပုရဇံ+အက္ခိမ္မိ+တေသန္တိ အပုရဇကွာ” ဟု ဝိဂ္ဂိုဟ်
ပြုပါ။ ဤသို့သော ဝိဂ္ဂိုဟ်ကို ပြုလို၍ အဋ္ဌကထာ၌ “ပညာမယေ အက္ခိမ္မိ စသည်ဖြင့် ဝိဂ္ဂိုဟ်
တုကို ဖွင့်ပြသည် ဟုလို့ ဤကား တိပဒဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ မဋိဟု ယူဆသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
အလိုအတိုင်း ၂ ပုဒ်ဖြစ်အောင် ရှေးဦးစွာ အပုရဇံတပုဒ်၊ အက္ခိမ္မိတပုဒ်၌ ဖွင့်ပြခြင်းဖြစ်
သည်။ နောက်နည်း၌ကား ခိုပဒပင်ဖြစ်သော်လည်း တုလျာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ မဟုတ်၊
ဘိနာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံကို ဖွင့်ပြသောနည်းတည်း။ ပဒမနသ်းလို့ နည်းသော ရာဂ
ဒေါသ မောဟဟူသော မြူရှိသော ပညာမုဂ်စိရှိသော သတ္တဝါတို့ဟု အနက်ပေးရသည်။
ဒုတိယနည်းအလို ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသောမြူရှိသော
သတ္တဝါတို့ဟု အနက်ပေးပေးသည်။

နည်း။ ဣဓ ဧကိက္ခဝေ။ ပေ။ သုဝိမုတ္တပညောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာ၊ ဟော
 တော်မူအပ်သော အရိယာဝါသတို့တည်း။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသောသနာ
 တော်၌။ ဘိက္ခု။ ပဉ္စဂံဝိပွဟိနော၊ အထူးသဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသော ငါးပါးသော
 နိဝရဏ်ဟူသော အင်္ဂါရှိသည်၎င်း။ ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတော၊ ခြောက်ပါးသော
 ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌအာရုံတို့၌ တပ်မက်ခြင်း အမျက်ထွက်ခြင်းမှ ကင်း၍ လျစ်လျူ
 ရှုခြင်းဟူသော ခြောက်ပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသည်၎င်း။ ကောရက္ခော၊
 သတိတည်းဟူသော တခုတည်းသော အစောင့်အရှောက် ရှိသည်၎င်း။ စတုဗ္ဗ-
 ပဿေနော၊ ပညာဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ မှီဝဲသင့်သော တခုသောတရားကို မှီဝဲခြင်း၊
 သည်းခံသင့်သော တခုသောတရားကို သည်းခံခြင်း၊ ကြည့်သင့်သော တခုသော
 တရားကို ကြည့်ခြင်း၊ ပယ်ဖျောက်သင့်သော တခုသောတရားကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း
 အားဖြင့် လေးပါးသော အမှီတံကဲရှိသည်၎င်း။ ပနုဏ္ဏပစ္စေကသစ္စော၊ ပယ်နုတ်
 အပ်ပြီးသော တိတ္ထိတို့ မှန်၏ဟု ယူအပ်သော မိစ္ဆာအယူရှိသည်၎င်း။ ဝါ၊ တိတ္ထိ
 တို့အည်မှန်၏ဟု ယူအပ်သော တခုသောသစ္စာကိုပယ်နုတ်ပြီးသည်၎င်း။ သမဝယ-
 သဠေသနော၊ ကောင်းစွာ မယုတ်မလျော့ စွန့်အပ်ပြီးသော ကာမေသနာ ဘဝေ-
 သနာ ဗြဟ္မစရိယေသနာရှိသည်၎င်း။ အနာဝိလသင်္ကပ္ပေါ၊ ကာမဝိတက် စသည်
 စွန့်၍ နေကုမ္မဝိတက်စသော မနောကံကျ သောအကြံဝိတက်ရှိသည်၎င်း။ ပဃာဒ္ဓု-
 ကာယသင်္ခါရော၊ စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်ဖြင့် ငြိမ်းစေအပ်ပြီးဆော ထွက်သက်
 ဝင်သက်ဟုဆိုအပ်သော ကာယသင်္ခါရရှိသည်၎င်း။ သုဝိမုတ္တစိတ္တော၊ ကာမာသဝ
 စသည်တို့မှ ကောင်းစွာလွတ်ပြီးသော စိတ်ရှိသည်၎င်း။ သုဝိမုတ္တပညော၊ ကာမာ
 သဝ စသည်တို့မှ ကောင်းစွာလွတ်ပြီးသော ပညာရှိသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။]

ဧတေသု၊ ဤ အယ်ပါးသော အရိယာဝါသတို့တွင်။ ပဉ္စဂံ။ ပေ။ သဠနာနိ၊
 ပဉ္စဂံဝိပွဟိနု၊ ပစ္စေကသစ္စပနောဒေန၊ သေနာ၊ သမဝယသဠန တို့သည်၎င်း။
 (မဂ္ဂကိစ္စာနိ ဌိစပ်။) သင်္ခါယ၊ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍။ ဧကံ၊ အချို့ကို။ ပဋိ-
 သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ (သင်္ခါယ၊ ဧကံ)။ အဓိဝါသေတိ၊ သည်းခံ၏။ (သင်္ခါယ ဧကံ)။
 ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ ရှောင်ကြဉ်၏။ (သင်္ခါယ၊ ဧကံ) ဝိနောဒေတိ၊ ပယ်ဖျောက်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေသု၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အပဿေနေသု၊ လေးပါး
 သော အမှီတံကဲတို့တွင်။ ဝိနောဒေနဉ္စ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းသည်၎င်း။ မဂ္ဂကိစ္စာနေဝ၊
 မဂ်၏ နိစ္စတို့သာတည်း။ ဣဘဒရဓ၊ တပါးသော အရိယာဝါသတို့သည်ကား။
 မဓဂ္ဂနေဝ၊ မဂ်ဖြင့်သာ။ သမိဇ္ဇန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တေဉ္စိ သုတ္တံ
 ။ပေ။ ဒိပေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၇၁၆။ အာရမ္မဏသန္တာနာနုသယနေသု၊ အာရမ္မဏအနုသယနု၊ သန္တာနု-
 အနုသယနုတို့တွင်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌။ အာရမ္မဏာနုသယနေန၊ အာရုံ၌
 အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းခြင်းအားဖြင့်။ အနုသေတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ ကိန်း၏။ အာစိဏ္ဏ-

သမာစိတ္တာတိ တေေန၊ ဤပါဠိဖြင့်။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဝေဠုတော
 ဝိယ။ ရစ်ပတ်သကဲ့သို့။ ဌိတဘာဝေန၊ တည်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနုသယိတံ၊
 အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ။ ဘဝဿပိ၊ ဘဝ၏လည်း။
 ဝတ္ထုကာမတ္တာ၊ ဝတ္ထုကာမ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ငါ၊ တနည်း။ ရာဂဝသေန၊ ရာဂ၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ သမာနတ္တာ၊ တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဝရာဂါနုသယော။ ပေ။
 သင်္ဂဟိတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၈၁၈။ ပဏီတာဓိမုတ္တိကာ တိက္ခိန္ဒိယာ၊ ဣတရေ မုဒိန္ဒိယာတိ၊ ဟူ၍။
 ဝေ၊ ဤသို့။ ဣန္ဒိယဝိသေသဒဿနတ္ထမေဝ၊ ဣန္ဒြေတို့၏ အထူးကိုပြခြင်းအကျိုး
 ငှါသာ။ အဓိမုတ္တိဂ္ဂဟဏံ၊ အဓိမုတ္တိကို ထပ်၍ ယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ
 ကြောင့်။ တိက္ခိန္ဒိယ။ ပေ။ ဒဿနတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၈၁၉။ ပဟာနက္ကမဝသေနာတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပဟာတဗ္ဗပဗ-
 ဟနက္ကမော၊ ပယ်စွန့်ထိုက်သောတရား၊ ပယ်စွန့်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အစဉ်ကို။
 ပဟာနက္ကမောတိ၊ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ ယဿ၊
 အကြင်ပဟာတဗ္ဗတရားကို။ ပဟာနေန၊ ပယ်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 ရှိရာ၏။ တံ၊ ထိုပဟာတဗ္ဗတရားကို။ တေနေဝ ပဟာနေန၊ ထိုသို့ ပယ်ခြင်း
 ကြောင့်သာ။ ဝါ၊ ထိုသို့ ပယ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ။ ပဌမံ၊ ပဟာနုမှ
 ရှေးဦးစွာ။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ အပ္ပဟာတဗ္ဗံ၊
 ပဟာတဗ္ဗမဟုတ်သောပဟာနုတရားကို။ (ဝုစ္စတိ)။ ဣတိ အယံကား။ ပဟာနက္က-
 မော၊ ပဟာနက္ကမတည်း။

၈၂၀။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ ဥပနိဿယဘူတာနိ၊ အားကြီးသောမှီရာအကြောင်း
 ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဣန္ဒိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့တည်း။ ဥပနိဿယဣန္ဒိယာနိ၊ ဇော်၏
 အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့။

၁၂၆။ နိဗ္ဗုတိ ဆန္ဒရဟိတတ္တာ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းကို လိုလားသော ဆန္ဒမှ
 ကင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အစ္စန္ဒိကဋ္ဌာနံ၊ အစ္စန္ဒိကဋ္ဌာနသို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊
 ဝင်ကုန်ပြီ။ ယသ္မိံ ဘဝင်္ဂေ၊ အကြင်ပညာဟူသောဘဝင်သည်။ ပဝတ္တမာနေ၊
 ဖြစ်လသော်။ တံ သန္တတိယံ၊ ထိုဘဝင်အစဉ်၌။ ဇလောကုတ္တရံ၊ သည်။ နိဗ္ဗုတ္တတိ၊
 ဖြစ်နိုင်၏။ တံ၊ ထိုဘဝင်အစဉ်သည်။ တဿ၊ ထိုလောကုတ္တရာစိတ်၏။ ပါဒကံ၊
 အခြေခံတည်း။

သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသ အပွင့်

၇၂၈။ နိဒ္ဒါယိတွံတိ၊ ကား။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ မနသိကဏေန္တော၊ နှလုံးသွင်းစဉ်။ နိဒ္ဒါ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့။ ဩက္ကမိတွံ၊ သက်ရောက်၍။ (ဋီပုဒ္ဓေါ၊ နိုးသည်။) (သမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ အဟံ၊ သည်။) သမာပတ္တိံ၊ သမာပတ်ကို။ သမာပန္နော၊ ကောင်းစွာရောက်သည်။ ဝါ၊ ဝင်စားသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ နိဝရဏာဒီဟိ၊ နိဝရဏအစရှိသည်တို့မှ။ ဝိသုဒ္ဓစိတ္တ ဘန္တတိဝေ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သောစိတ်အစဉ်သည်ပင်။ စိတ္တမဉ္ဇူသာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သမာဓိ၊ သည်။ (စိတ္တမဉ္ဇူသာ၊ မည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သမာဓိ၏ အာရုံဖြစ်သော ဣန္ဒြာန်းသည်။ (စိတ္တမဉ္ဇူသာ၊ မည်၏။) စိတ္တံ ဌပေတုန္တိ၊ ကား။ သမာပတ္တိစိတ္တံ၊ သမာပတ်တည်းဟူသော စိတ်ကို။ ဌပေတံ၊ တားခြင်းငှါ။ (အဆေကော ဌိစပ်။) သညာဝေဒယိတာနံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏။ အပဂမောဝေ၊ ကင်းခြင်းသည်ပင်။ အပဂမဝိမောက္ခော၊ မည်၏။

သညာမနသိကာရာနံ၊ သညာမနသိကာရတို့၏။ ကမာဒိ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိ-ပက္ခန္ဓာနာနိ၊ ကာမ အစရှိသည်သို့ ပြေးဝင်ခြင်း၊ ဒုတိယဈာန် အစရှိသည်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းတို့ကို။ ဟာနဘာဂိယ ဝိသေသဘာဂိယဓမ္မာတိ၊ ဟာနဘာဂိယဓမ္မ ဝိသေသဘာဂိယဓမ္မတို့ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဒဿိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ပြအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ (သညာမနသိကာရတို့၏ ကာမအစရှိသည်သို့ ပြေးဝင်ခြင်း၊ ဒုတိယဈာန် အစရှိသည်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းတို့ကို ဟာနဘာဂိယဓမ္မ၊ ဝိသေသဘာဂိယဓမ္မတို့ဟူ၍ ပြအပ်ပါကုန်သော်လည်း။) တေဟိ၊ ထို သညာမနသိကာရတို့ကြောင့်။ ဈာနာနံ၊ တို့၏။ တံ သဘာဝတာ၊ ထိုဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ ထူးသွေတိုးတက်ခြင်းသဘောရှိကုန် ဘည်၏အဖြစ်ကို။ ဓမ္မသဒ္ဓေန၊ ဓမ္မသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ပဂ္ဂဏဘာဝဝေါဒါနံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော ပြုစင်ခြင်းသည်။ ပဂ္ဂဏဝေါဒါနံ၊ တည်း။ တဒေဝ၊ ထို ပဂ္ဂဏဝေါဒါနကိုပင်။ (ဝုတ္တံဌိစပ်။) ပဌမဇ္ဈာနာဒီဟိ၊ ပဌမဈာန် အစရှိသည်တို့မှ။ ဝုတ္တဟိတွံ၊ ထပြုံး၍။

တေဟိ ပန။ ပေ။ ဝုတ္တာ။ ။ အဋ္ဌကဘာဋ္ဌံ ပဌမဈာန်မှ ထသောအခါ သညာမနသိကာရတို့၏ ကာမသို့ ပြေးဝင်ခြင်းကို ဟာနဘာဂိယဓမ္မ၊ ဒုတိယဈာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းကို ဝိသေသဘာဂိယဓမ္မဟု ပြအပ်ပါသော်လည်း ပါဠိတော် အလိုအားဖြင့်ကား ထို သညာမနသိကာရတို့ကြောင့် ဈာန်တို့၏ ကာမာဒိပက္ခန္ဓသဘော ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိ ပက္ခန္ဓသဘော ငှိုသည်၏ အဖြစ်ကို ဓမ္မသဒ္ဓါဖြင့် ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်၏။ အဋ္ဌကဘာဋ္ဌံ ပြသကဲ့သို့ သညာမနသိကာရတို့၏ ပြေးဝင်ခြင်းကို ဓမ္မသဒ္ဓါဖြင့် ဟောတော်မူလိုရင်း မဟုတ်ပါ။—ဟူလို။

ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိ အဓိကမဿ၊ ဒုတိယဈာန် အစရှိသည်ကိုရခြင်း၏။ ပစ္စယတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုဋ္ဌာနံနာမာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဝေါဒါနမ္ပိ။ ပေ။ ဝုဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမာယ ဝုဋ္ဌာနပါဠိယာ၊ ဤဝုဋ္ဌာန ပဋိတော်ဖြင့်အသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ မသိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရောဓ သမာပတ္တိယာ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းကို။ ပါဠိမုတ္တကဝုဋ္ဌာနံ နာမာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ယေ၊ အကြင် ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နိရောဓတော၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ ဖလသမာပတ်ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဧတ္ထ၊ ဤကားအရံ၌။ ပါဠိ၊ သက်သေခံ ပါဠိတော်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေယျံ။ ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ တေ၊ ထို ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ နေဝသညာနာသညာယတနံ (နိရောဓသမာပတ် မဝင်စားခင်တုန့်က နေဝသညာနာသညာယတနံ ဈာန်သည်။) ဖလသမာပတ္တိယာ (အနာဂ မိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော ဖလသမာပတ်အား။) အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဣမာယပါဠိယာ၊ ဤဝုဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ဖြင့်။ ပဋိသေဓေတဗ္ဗာ၊ တားမြစ်ထိုင်ကုန်၏။

သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒသမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

ဂဃာ။ ရာဂီဒိဟိ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့ကို။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဝိမုတ္တိဘူတော၊ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ သည်။ စေတောဝိမုတ္တိမည်၏။ [စိတ်၏ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကြောင်း ဖြစ်သော သမာဓိ။] ပညာဝ၊ ပညာသည်ပင်။ ဝိမုတ္တိ၊ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကြောင်းတည်း။ ပညာဝိမုတ္တိ၊ ရာဂအစရှိသောကိလေသာတို့မှလွတ်ကြောင်းဖြစ်သောပညာ။ [စိတ်၏ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကြောင်းဖြစ်သော ပညာ။] ကမ္မန္တရ ဝိပါကန္တရမေဝါတိ၊ ဟူသောပိုင်၏။ ကမ္မန္တရဿ၊ ကံအထူး၏။ ဝိပါကန္တရေ-ဝ၊ ဝိပါကံအထူးကိုသား။ (ငါ့နာတိ) ဣတိအတ္ထော၊ နိရယဒိနိဗ္ဗာနဂါဝိနိပဋိပဒါဘူတော၊ နိရယ အစရှိသောဂတိသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော။ စေတနာစေတနာသမ္ပယုတ္တကဓမ္မေ၊ စေတနာ၊ စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြ်သောတရားတို့ကို။ ကမ္မန္တိ၊ ကံဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ကမ္မပရိစ္ဆေဒမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟာ။ အဋ္ဌမ နဝမဗလာနိဝိယ၊ အဋ္ဌမဗလဉာဏ်၊ နဝမ ဗလဉာဏ်တို့ကို။ အ-ပွဘုံ၊ အပုနာ သို့ရောက်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ။ တံသဒိသံ၊ ထိုဗလဉာဏ်နှင့် အလားတူသော။ [ဣဒ္ဓိဝိဇ္ဇာဉာဏ်က ဗလဉာဏ်၌ မပါသောကြောင့် “တံ သဒိသံ”

ဟု ဆိုသည်။] ဣဒ္ဓိဝိညေဏဝိယ၊ ဣဒ္ဓိဝိညေဏကဲ့သို့။ ဝိကုဗ္ဗိတုံ၊ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ပြုစီမံခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ။ (န သက္ကောတိ)။ ဧတေန၊ ဤတံသဒိသံ ဣဒ္ဓိဝိညေဏံ ဝိယ ဝိကုဗ္ဗိတုံဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဗလသဒိသတဉ္စ၊ အချို့သော ဗလဉာဏ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဝါရေတိ၊ မြစ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဈာနာဒိဉာဏံဝိယ၊ ဈာန်အစရှိသော ဉာဏ်သည်ကဲ့သို့။ အပေတုံ၊ ငှါ၎င်း။ ဝိကုဗ္ဗိတုံ၊ ငှါ၎င်း။ ဝါ၊ ငှါ၎င်း။ (န သက္ကောတိ)။

ဟိ၊ ဆက်။ [မိမိ၌တင်ဘွယ်သောအဖြစ်ကို ပယ်သောကြောင့်။ “လဒ္ဓဒေါသထင်ရှားပြအံ့” ဟု မပေးရ။] ဈာနာဒိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ၊ ဈာန်အစရှိသည်တို့ကို ဆင်ခြင်တတ်သော ဉာဏ်သည်။ သတ္တမဗလံ၊ သတ္တမဗလ ဉာဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ဈာနာဒိပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်၏။ သဝိတက္က သဝိစာရတော၊ သဝိတက္က သဝိစာရ၏အဖြစ်ကို။ ယဒိပိ ဝုတ္တာ၊ အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါပေပြီ။ တထာပိ၊ ထိုသို့ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ ဈာနာဒိဟိ၊

ဗလသဒိသတဉ္စ။ ။ ဗလဉာဏ်၏ ကိစ္စကို မပြုနိုင်ရုံသာမက ဗလဉာဏ်နှင့်တူသော ဉာဏ်၏ကိစ္စကိုလည်း မပြုနိုင်ပါ။ စာအုပ်တို့၌ “ဒသဗလသဒိသတဉ္စ” ဟု ရှိသော်လည်း အနုဒ္ဓိကာ၌ “ဗလသဒိသတဉ္စိ ဧဝေဗလသဒိသတံ” ဟု ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဒသသဒ္ဓါ ပိုနေသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဈာနာဒိဉာဏံဝိယ ဝါ။ ။ ဤနည်းကား မစွမ်းနိုင်ခြင်း တူသော သဒိသပမာကို ပြသောနည်းတည်း။ ဈာနာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော ဝိမောက္ခ သမာဓိ သမာပတ္တိတို့ကို ယူပါ။ ထို ဈာန်အစရှိသည်နှင့် တကွ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို “ဈာနာဒိဉာဏ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ဈာနာဒိဉာဏ်သည် အပ္ပနာသို့ရောက်ခြင်း၊ ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သကဲ့သို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်လည်း မစွမ်းနိုင်ပါ- ဟူလို။

ယဒိပိ။ ပေ။ ဝုတ္တာ။ ။ ဗလဉာဏ်၏ ကိစ္စကို ဆိုအပ်ရာဌာနဝယ် အဘယ်ကြောင့် ဗလဉာဏ်မဟုတ်သော ဈာနာဒိဉာဏ်တို့ ထုတ်ပြရပါသနည်းဟု စောဒနာဘွယ် ရှိသောကြောင့် ယဒိပိစသည်ကို မိန့်သည်။ (အနုဒ္ဓိကာကျမ်းတက်။) ဈာနစသည်ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် သည်သာ သတ္တမဗလဉာဏ်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုဉာဏ်၏ သဝိတက္ကသဝိစာရဉာဏ် အဖြစ်ကို အကယ်၍မူလည်း ဟောတော်မူအပ် ပါပေ၏။ (ဈာနာဒိဉာဏ်ကိုကား ဗလဉာဏ် အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပါပေ- ဟူလို။)

တထာပိ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ သို့သော် ဈာန်အစရှိသည်တို့နှင့် ကင်းသော ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်မည်သည် မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဈာနာဒိ သဟဂတဉာဏ်ကိုလည်း သတ္တမဗလဖြစ်သော ဈာနာဒိပစ္စဝေက္ခဏ ဉာဏ်၌ အတင်းဝင်၏ ဟု သဘောထား၍ ဤသို့ “ဈာနာဒိဉာဏံ ဝိယ” ဟု (မိမိ ဒီကာဆရာ) ဆိုအပ်၏ဟု သိပါ။ [တဒန္တောဂဓန္တိ တသ္မိံ ဈာနာဒိပစ္စဝေက္ခဏာသဘာဝေ သတ္တမဗလဉာဏေ အန္တောဂင်၊ ဝေန္တိဈာနာဒိဉာဏံ ဝိယ။—အနု။] ဤစကားဖြင့် ဗလဉာဏ်တွင် မပါဝင်သော ဈာနာဒိ ဉာဏ်ကို ဥပမာ ပြသော်လည်း ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် ဖြစ်သော ဗလဉာဏ်နှင့် သဘောတူသောကြောင့် “ဈာနာဒိဉာဏံ ဝိယ” ဟု ဆိုရပါသည်ဟု ပြသည်။

ဈာန် အစရှိသည်တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာန်ဒါယကတံ၊ ဈာန် အစရှိသည်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဉာဏ်ကို။ (ဈာန်ဒါယကဉာဏ်၌ ဆိုအပ်ခဲ့သောဉာဏ်ကို။) တဒန္တောဂဓံ၊ ထိုဈာန်အစရှိသည်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသဘော ရှိသော သတ္တမဗလဉာဏ်တော်၌ အတွင်းဝင်သည်ကို။ နံတော၊ ဧဝံ၊ ဤဈာန်ဒါယကဉာဏ်ဟူ၍။ (မယာ) ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အထ ဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ သည်။ ဈာန်ဒါယကဉာဏ်၊ ဈာန် အစရှိသည်တို့၏ကိစ္စကို။ (ကာတု၊ န သက္ကောတိ) ဝိယ၊ ကံသို့။ (တထာ) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဗလကိစ္စံ၊ ဉာဏဗလ၏ကိစ္စကို။ ကာတု န သက္ကောတိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿေတု၊ ငှါ။ တဉ္စိ။ ပေ။ န သက္ကောတိတိ။ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ကဿဝိ၊ အချို့သော။ ဗလဿ၊ ဗလဉာဏ်၏။ ဈာန်လုဒ္ဓိဘာဝတော၊ ဈာန်၏အဖြစ်၊ လုဒ္ဓိ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န (ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ။

ဉာဏဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

န ပန။ ပေ။ ဈာန်လုဒ္ဓိဘာဝတော။ ။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်က ဗလဉာဏ်တို့၏ကိစ္စကို ၎င်း၊ ထို ဗလဉာဏ်၏ကိစ္စထက် ပိုလွန်သော ကိစ္စကို၎င်း မပြုနိုင်၊ (သိရုံသာသနီဇီ၏) ဟု ပြုလို၍ “တဉ္စိ ဈာန် ဟုတော” စသည်ကို မိန့်ရသည်။ ဈာန်စသည်တို့နှင့်တကွ လုဒ္ဓိတို့က ဗလဉာဏ် ဖြစ်သောကြောင့် မိန့်ရသည် မဟုတ်ပါ။ [ဗလဉာဏ်သည် ဈာန် လုဒ္ဓိတို့၏ သံကိလေသ ဝေါဒါန စသည်ကိုသာ သိ၏။ ဈာန်မဟုတ်လုဒ္ဓိလည်း မဟုတ်ပါ။]

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်း

၁-ကေကမာတိကာဒိအဖွင့်

၈၃၂။ တေတ္ထိံ သတိ တိကာတိ၊ ဟူ၍။ (အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌကထာ ရှေးစာအုပ်၌။) ဝုတ္တံဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ တေ၊ ထို တိက တို့သည်။ ပဉ္စတိံ သ၊ သုံးဆယ့်ငါးပါးသည်။ (ဟောန္တိ။) [ယခု အဋ္ဌကထာစာအုပ် ၌ကား “အကုသလမူလာဒယော ပဉ္စတိံ သ တိကာ” ဟုဤဒီကာ အဖွင့်အတိုင်း ရှိပါသည်။ သို့သော် ပါဠိတော်စာအုပ် မာတိကာ၌ကား အပရာပိ တိသော တဏှာ” နှစ်ထပ်ပါရမည်ဖြစ်လျက် တထုပ်သာပါသောကြောင့် သုံးဆယ့်လေး ပါးသာ ရေတွက်၍ရ၏။ နိဒ္ဒေသ၌ကား သုံးဆယ့်ငါးပါးပင်တည်း။] တထာ၊ ထိုအတူ။ ပုရိ သမလာဒယော အဋ္ဌနဝကာတိ၊ ဟူ၍။ (အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌကထာ ရှေးစာအုပ်၌။) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ထိုသို့ဆို အပ်ပါသော်လည်း။ တေ၊ ထို နဝက တို့သည်။ အာသာတဝတ္ထု၊ အာဒယော၊ အာသာတဝတ္ထု အစရှိကုန်သော။ နဝ၊ ကိုးပါး တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ယေ၊ အကြင်အဋ္ဌာရသတို့ကို။ ခန္ဓေ အဋ္ဌာရသကာတိ၊ ဟူ၍။ အာဒိမိ၊ အစ၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ [ဤပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ- ဟူလို။] တေဝေ၊ ထို အဋ္ဌာရသကတို့ကိုပင်။ ဣတိ အတိတာနိ ဆတ္ထိံ သတိ- အာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဆတ္ထိံ သကာ၊ ဆတ္ထိံ သကတို့ကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ ကြောင့်။ ဆ အဋ္ဌာရသ- ကာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာဏေ) အာယ။ [အဋ္ဌာရသ နှစ်ခုကို အတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် မြှောက်လျှင် အဋ္ဌာရသခြောက်ခုရ၏။ သို့ကြောင့်အဋ္ဌကထာ၌ “ဆ အဋ္ဌာရသကာ” ဟုဆိုပါသည်-ဟူလို။] ပန၊ ကား။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော။ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ မိစ္ဆာအယူတို့ကို။ အညတ္ထ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ဝိဘင်းမှ တပါးသေး ဗြဟ္မဇာလ သုတ် ဟူသော ဝေယျာကရဏ၌။ ဝုတ္တဘာဇေနေဝ၊ ဟော တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဣ၊ ဤ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်း၌။ နိက္ခိတ္တာနိ၊ မာတိ ကာအဖြစ်ဖြင့် ချထားအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဂဟိတာနိ၊ မယူအပ် ကုန်။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ [နိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းသရုပ်မျှသာရေတွက်ထားသည်-ဟူလို။]

ကေကမာတိကာဒိဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ကေကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၈၄၃၊ ၈၄၄။ အတ္ထိပဋိစ္စနာမာတိ၊ ကား။ စက္ခု၌ ပဋိစ္စာတိအာဒိသု၊ အစ ရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ နိဿယာဒိပစ္စယဘာဝေန၊ နိဿယအစရှိသော ပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နိဿယာဒိပစ္စယဘူတံ၊ နိဿယ အစရှိသော ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ စက္ခာဒိ၊ စက္ခုအစရှိသည်ကို။) ပဋိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဟော

တော်မူအပ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣဓ၊ ကျံဇာတိ° ပဋိစ္စ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။
 (နိဿယာဒိပစ္စယဘာဝေန ပဋိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ န (ဝတ္ထံ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည်
 ဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနာနံ၊
 ကင်ရှားမရှိကုန်စေ။ ဧတ္ထိယာဒိဇာတိနံ၊ ခတ္တိယအစရှိသော အမျိုးဇာတ်တို့၏။
 နိဿယာဒိပစ္စယတ္ထဿ၊ နိဿယ အစရှိသော ပစ္စည်း၏အဖြစ်၏။ အဘာဝါ၊
 မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန၊ သန္တယဏား။ ယေသု ခန္ဓေသု၊ အကြင်ခန္ဓာတို့သည်။
 သန္ဓေသု၊ ကင်ရှားရှိကုန်လသော်၊ ဧတ္ထိယာဒိပစ္စယတိ၊ ခတ္တိယ အစရှိသည်ဟု
 သန့်တံခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဝေ သံ၊ ဟိုခန္ဓာတို့၏။ အဗ္ဗောဓ္မိန္ဒူတာဝ၊ မပြတ်
 မစဲသည်အဖြစ်သည်ပင်။ ခတ္တိယာဒိဇာတိပ ဝ၊ ခတ္တိယ အစရှိသောဇာတ်၏။
 အတ္ထိတာ၊ ကင်ရှားရှိသည်အဖြစ်တည်း။ သာ၊ ထို ခတ္တိယအစရှိသောဇာတ်၏
 ကင်ရှားရှိသ အဖြစ်ကို။ ဣဓ၊ ကျံဇာတိ° ပဋိစ္စ အစရှိသောပါဠိ၌။ ပဋိစ္စသဒ္ဓေ-
 န၊ ပဋိစ္စသဒ္ဓါဖြင့် ဝိဘာဝိကာထင်စွာပြုအပ်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ ကေသာသေဏိ-
 ယာတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ ဝေ သတ္တိန္ဒူယာဝဂြ၊ ဧကာ အသင်းအပင်းတို့နှင့်မရော
 ယက်စေ။ (သန္တိယာ- ဝိပိ) ဇာတာ၊ ကုန်သည်။ အမ၊ ကုန်၏။ ဣတိ
 အတ္ထော။ [အပတ္တိန္ဒူယ ဝပဏိယ သိသိပိယံပွင့်တည်း။ အခြားသော
 သေဏိန္ဒူနှင့် မပွဲသော သေဏိယာသေဏိ ဟူသို့။] ကေသာ သေဏိယာတိ
 အဋ္ဌာရကသု သေဏိသု နယံ အနာယ သေဏိယာ (ထိုမည်သော အသင်း
 အပင်း၌။) ဇာတာမှ။ န သညေဝိယ အပ္ပညာသတိ ဝေ မေတ္တ အတ္ထံ ဝဒန္တိ။-
 အန။ [အပ္ပညာကာ နေ ဥဝယ် “အပ္ပညာကာယ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်ထင်
 သည်။ မထင်မှားသော သေဏိန္ဒူဖြစ်သူတို့ မဟုတ်ကြ- ဟူလို။]

ပဉ္စသဗ္ဗနုဒ္ဓိကိရိယာသု၊ ပြဿနာကို ပြုခြင်း အစရှိသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ
 တို့၌။ ပုရုဇော၊ ရှေ့၌။ ကရဒံ၊ ပြုခြင်းသည်။ ပုရေက္ခာရော၊ ပုရေက္ခာရမည်၏။
 ဝါ၊ ရှေ့ဘထားခြင်း မည်၏။ နိက္ခေပရာသီတိ၊ ကား။ နိဓာနရာသိ၊ သိုမှီး
 သိမ်းဆည်းအပ်သော ဥစ္စာအစုဟည်း။ ပတ္တဉ္စာကိတ္တိနောတိ၊ ကား။ ဝိတ္ထိဏ္ဏာ-
 ကိတ္တိနော၊ ပြန်ကျယ်သော ကျော်စောမဲ့ ရှိကုန်၏။ ရတ္တညမဒေါတိ (တ္ထေ)၊
 ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပုဗ္ဗဏညတမဒေါ၊ ရှေးဖြစ်ဟောင်းကိုသိနိုင်သူ၏အဖြစ်ကို
 စွဲ၍ဖြစ်သောမာန်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ စိရတ္တိဇာတေန၊
 မွေးဖွားသည်ဖြစ်၍ ကြာမြင့်စွာသော ညဉ့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။

စိရ၊ ပေ။ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။ ။ ပေးပေးပြီး၍ ကြာမြင့်ရုံကို “ရတ္တည” ဟု မဆိုလို၊ မွေး
 ဖွားပြီး၍ ကြာမြင့်စွာသော ညဉ့်ရှိသော သက်ကြီးရွယ်ကြီး ပုဂ္ဂိုလ်သည် သိထိုက်သော
 ရာဇဝင် စသည်ကို သိနိုင်သူမှ “ရတ္တည” ဟု ဆိုလိုသည်။ ရဟန်းဖြစ်လျှင်လည်း ရဟန်း
 ဖြစ်ခဲ့ရာ ညဉ့်တို့ကို သိမှီမျှကို “ရတ္တည” ဟု မဆိုလို၊ ရဟန်းဖြစ်ပြီး၍ ကြာမြင့်စွာသော
 ဝါတော်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်သည် သိထိုက်သော ဗုဒ္ဓဝံသ နိကာယဝံသ (ဂိုဏ်းအဆက်အနွယ်)

စိရတ္တိပဗ္ဗဇိတေန၊ ရဟန်းဖြစ်သည်ဖြစ်၍ ကြာမြင့်စွာသော ညဉ့်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ဇာနိတဗ္ဗဿ၊ သိထိုက်သော ဗုဒ္ဓဝင် ရာဇဝင် အစရှိသည်ကို။ ဝါ၊
တနည်း။ ရတ္တိနမေဝ၊ ညဉ့်တို့ကိုပင်။ ဇာနနမဒေါ၊ သိခြင်းကိုပွဲ၍ဖြစ်သော မာန်
ယစ်ခြင်းမည်၏။

ပဋ္ဌာပကမဒေါတိ၊ ကား။ အာဏာကရဏမာနော၊ အမိန့်အာဏာပြုခြင်းကို
စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း၊ ကဿ၊ ပဋ္ဌာပကမဒေါတိ ပဒဿ၊
အာဏာကရဏမာနောတိ အတ္ထော ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယဿ)၊ ကြောင့်။
အာဏာကရဏံ၊ အမိန့်အာဏာပြုခြင်းဟူသော။ ဝိစာရဏံ၊ စီမံနိုင်ခြင်းကို။ ဣဓ၊
ဤ မဒ အမျိုးမျိုးကိုပြုရာ၌။ ယသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
(ပဋ္ဌာပကမဒေါတိ ပဒဿ အာဏာကရဏမာနောတိ အတ္ထော ဝိညာယတိ၊ ။)။
ပရိမဏ္ဍလတ္တဘာဝနိဿိတော၊ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသော အတ္တဘောကို
မှီသော။ မာနော၊ သည်။ ပရိဏာဟမဒေါ၊ မည်၏။ [ပရိ၊ ထက်ဝန်းကျင် +
နာဟ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော အတ္တဘော။ ရကြောင့် နှုကို ကပြန်၍ “ပရိ-
ဏာဟ” ဖြစ်သည်။] သရိရသမ္ပတ္တိပရိပူရိယာ၊ လှပပြည့်စုံသော ကိုယ်၏ထက်
ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ မဒေါ၊ မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ ပါရိပူရိမဒေါ၊ မည်၏။

ဂဌ၅။ ဝတ္ထုနာ၊ နှင့်။ (မာန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိဂေါတ္တ
အစရှိသည်နှင့်။) ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ဝတ္ထုဗ္ဗတာယ၊ ဟောထိုက်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ အဝတ္ထုကံ၊ မည်၏။ ဝတ္ထုနော၊ ဇာတိ ဂေါတ္တ သော ဝတ္ထု၏။
အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (အဝတ္ထုကံ၊ မည်သည်။) န၊ မဟုတ်။

စသည်ကို သိနိုင်မသာ “ရတ္တညူ” ဟု ဆိုလိုသည်။ မှန်၏-သက်ကြီးရုံမျှသာ မကဘဲ ရှေး
ဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေကို သိနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုသို့မူကို အကြောင်းပြု၍ ဝမ်း
မြောက်ဝမ်းသာ စိတ်ကြီးဝင်တတ်ကြသည်။

“ရတ္တိနမေဝ ဝါ” ဟူသော နောက်နည်း၌ကား ဝေဖြင့် ဗုဒ္ဓဝင် ရာဇဝင် သိမှုကိုကန
သည်။ ထို့ကြောင့် သာသနာဝင် ရာဇဝင်များကို သိမသိမှာ လိုရင်းမဟုတ်။ အသက်ကြီး၍
(သူငယ်မပြန်ဘဲ) မေ့မေ့လျော့လျော့ မဖြစ်ဘဲ လွန်ပြီးညဉ့် တို့ကို သိနိုင်သူကိုပင် “ရတ္တ-
ညူ” ဟု ခေါ်နိုင်ပြီ။ မှန်၏-အချို့ အသက်ကြီးအရွယ်ကြီး ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိအသက်ကို
မသိလောက်အောင်ပင် မေ့မေ့လျော့လျော့ ဖြစ်နေတတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို “သူငယ်ပြန်
သူ” ဟုခေါ်သည်။

ပဋ္ဌာပကမဒေါ။ ။ ဤဓီကာစာအုပ်၌ “ဥပဋ္ဌာပကမာနောတိ” ဟု သံဝဏ္ဏတဗ္ဗရှိ၏။
ဥ-မပါသင့်ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ မဒကို ဖွင့်ပြရာမှာ နဖြစ်သောကြောင့်
အဋ္ဌကထာ၌ “ပဋ္ဌာပကမဒေါနာမ ဂဟိတော” ဟု ရှိသည့်အတိုင်း ဤ၌လည်း “ပဋ္ဌာပက-
မဒေါတိ” ဟု သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ ရှိရမည်။ [တေသု ပဋ္ဌာပက အာဏာကရဏဟိ ပါကဋ္ဌော
ဟောတိတိ “ပဋ္ဌာပကမဒေါ၊ အာဏာကရဏမဒေါ” တိ စ ဝုဇ် ။—အနု။]

၈၄၆။ စိတ္တဿ ဝေါဿဇ္ဇနန္တိ၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ သတိတော၊ သတိမှ။ မုစ္ဆနံ၊ လွတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ (စိတ္တဿ၊ ၏။) ကာယဒုစရိတာဒိသု၊ ကာယဒုစရိတ် အစရှိသော အာရုံတို့၌။ ပက္ခန္ဓနံ၊ ပြေးဝင်ခြင်းသည်။ ဝေါဿဂေါ၊ မည်၏။ ပတိဋ္ဌာဘာဝေတိ၊ ကား။ ကုသလကရဏေ၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်း၌။ အဋ္ဌာနံ၊ မည်တုံခြင်းတည်း။ အနုဋ္ဌာနံ၊ ထကကြွကြွ မရှိခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ ပမာဒသင်္ခါတဿ၊ ပမာဒဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္တဿ၊ အနက်၏။ (ဝေမာဒိကော ပရိယာယော ဌိစပုံ။) ကာယဒုစရိတေ၊ ကာယဒုစရိတ်၌။ စိတ္တဿ၊ ကို။ ဝေါဿဂေါ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း။ ပါဏာတိပါတေ၊ ၌။ (စိတ္တဿ ဝေါဿဂေါ) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယံ၊ ၌။ (စိတ္တဿ ဝေါဿဂေါ။) ကောဓေ၊ ဗေဒနာ ထွက်ခြင်း၌။ (စိတ္တဿ ဝေါဿဂေါ။) ဥပနာဒဟ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၌။ (စိတ္တဿ ဝေါဿဂေါ) ဣတိ ဝေမာဒိကော၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ပရိယာယော၊ ပရိယာယ်သည်။ အပရိယန္တော၊ အဆုံး ပိုင်းအခြားမရှိ။ တဒတ္တပပ္ပုယာယ ပုကာသကော၊ ထိုပမာဒ၏အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်၊ ထို ပမာဒ၏ပရိယာယ်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော။ ဝေါဿဂ္ဂ နိဿဂ္ဂါဒိကော၊ ဝေါဿဂ္ဂ နိဿဂ္ဂအစရှိသော။ ဗျဉ္ဇနပရိယာယော၊ ပရိယာယ်ဖြစ်သော သဒ္ဓါသည်လည်း။ (အပရိယန္တော၊ အပိုင်းအခြားမရှိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ၊ ထိုပရိယာယ်ကို။ သဒ္ဓိပိတု၊ ချုံး၍။ ဝေရူပေတိ၊ ဟူသော။ ဣဒိ အာကာရနိဒ္ဓိယနံ။ ဤ အခြင်းအရာကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါကို။ သဗ္ဗပရိယာယဿ၊ အလုံးစုံသော ပရိယာယ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေသျတ္တာ၊ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒသေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယန္တောဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ။ ဝိသဋ္ဌာကာရောတိ၊ ဟူသောပါ၌ဖြင့်။ သတိယာ၊ ၏။ ပစ္စနိကဘူတေ၊ ဆန်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တပ-၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဒသေတိ။

တဒတ္တပပ္ပုယာယပုကာသကော ။ ။ တဒတ္တပုကာသကော တပ္ပုရိယာယပုကာသကော ဟုနုစပုဒ်ခွဲပါ။ ထိုပုကာသကောကိုလည်း ဗျဉ္ဇနပရိယာယော၏ဝေသနဟု မှတ်ပါ။ တဒတ္တပကာသက ဗျဉ္ဇနပရိယာယဟူသည် ပါဠိတော်၌လာသော “ပမာဒေါပမဇ္ဇနာ ပမဇ္ဇိတံ” စသော ပရိယာယ်သဒ္ဓါများတည်း။ တပ္ပုရိယာယ ပုကာသကဟူသည် ထိုပမာဒ၏ပရိယာယ် ဖြစ်သော စိတ္တဿ ဝေါဿဂေါ ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပါဒနံစသော ပရိယာယ်သဒ္ဓါများတည်း။ [ပမာဒေါ ပမဇ္ဇနာဒိတိ အာဒိကော တဒတ္တပုကာသကော၊ စိတ္တဿ ဝေါဿဂေါ ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပါဒနန္တိ- အာဒိကော တပ္ပုရိယာယပုကာသကော ဗျဉ္ဇနပရိယာယော စ ပရိယန္တောတိ သမ္ပန္နော။— အနု။]

မှတ်ချက်။ ။ ဤအနုဋ္ဌိကာ၌ ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပါဒနံ ရှိပုံကိုထောက်၍ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ “ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပါဒနံ” ဟု ရှိသောပါ၌ကို “ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပါဒနံ” ဟုချည်းပြင်ပါ။

၇၄၇။ စိတ္တဿ၊ ဓါ။ ထဒ္ဒတာ၊ တောင့်မာသည်၏အဖြစ်ဟူသည်။ ဓာထာ-
 ပဝတ္ထ စိတ္တမေဝ၊ ထိုတောင့်မာသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော စိတ်ပင်
 တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ မာနပိသေသော၊ မာနအထူး
 ကို။ (စိတ္တဿ ထဒ္ဒတာ၊ ဟူ၍။) ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဥပသက်မိမိန၊ သက်ကြီးဝါကြီးအနီးသို့
 ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝန္တိတဗ္ဗံ၊ ရှိခိုးရသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ (ထိုသို့ ရှိမခိုးလိုခြင်းကြောင့်။) ပရိယန္တေနေဝ၊ အစွန်အဖျားအရပ်ဖြင့်
 သာလျှင်။ စရတိ၊ လှည့်လည်၏။

၇၄၈။ (တံ) အာပတ္တိံ ၊ သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သော်။ အာပုဓေသာ၊ ဂါရှင်။ တံ၊ အာပန္နော၊ အာပတ်သို့
 ရောက်သည်။ အသိ၊ ဓါ။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ တေန၊ ထို
 ပဌမပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြောဆိုအပ်သောအပြစ်ကို။ တဿေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏
 သာလျှင်။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ ဝိပနဝသေန၊ ပစ်စာင်ခြင်း၏ အစမ်းဖြင့်။ ပဋိပုရိတွာ၊
 တဖန် ဖြန့်၍။ ဣတိ၊ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မိံ နာမဒလိဒဗ္ဗ၊ ထိုမည်သော သူဆင်းရဲ
 သည်။ (ဣဒံ၊ အမှုကို။ ကရောန္တေ၊ ပြုနိုင်လသော်။) ၊ ဝါ၊ တနည်း။ (တသ္မိံ နာမ)
 အကုသလေ၊ ထိုမည်သော မကျွမ်းကျင်သူသည်။ (ဣဒံ ကရောန္တေ) အဟံ၊ သည်။
 (သူဆင်းရဲမဟုတ်၊ မကျွမ်းကျင်သူမဟုတ်သော ငါသည်။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န
 ကရောမိ၊ မပြုနိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဣဓ၊ ဤ သမ္ပုဒ်ဒဗ္ဗသ၌။ ပဋိပုရဏံ၊
 တဖန် ဖြန့်ခြင်းသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ကရဏဿ၊ သူတပါးပြုခြင်းယက်။ ဥတ္တရ-
 ကိရိယာ၊ အလွန် ပြုခြင်းသည်။ ကရဏတ္ထရိယံ၊ မည်၏။ သေ၊ ဤသူတပါးထက်
 သာလွန်အောင် ပြုခြင်းသည်။ အကုသလပက္ခော၊ အကုသိုလ်အဖို့၌ ဖြစ်သည်
 တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာရမ္မော၊ ချုပ်ချယ်စော်ကားခြင်းသည်။ (ဟေတု)။
 ဣတိ (အယ်)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပာယ်ေဝ၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။
 [ကောင်းသောအလုပ်ကို လုပ်ပါလျက် အပြိုင်အဆိုင် သူထက်သာအောင် လုပ်
 သောကြောင့် “အကုသလပက္ခ” ဟုဆိုသည်။ အကုသလပက္ခဖြစ်သောကြောင့်ပင်
 သာရမ္မ ဖြစ်ရသည်-ဟူလို။]

၇၄၉။ အတိစ္စ၊ မိမိရအပ်သောပစ္စည်းကို လွန်၍။ ဣစ္စတိ၊ အလိုရှိတတ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိစ္စိစ္ဆော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုလွန်၍ အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ အတိစ္စိစ္ဆတာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊
 မိန့်တော်မူထိုက်လျက်။ စိကာရလောပံ၊ စိ အက္ခရာကိုချေခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။
 အတိစ္ဆတာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘာဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သေ ဝေ၊ ထို

အတိစ္ဆတာ။ ။ အတိဥပသာရဟု မကြံဘဲ အတိ+ဣဓာတ် တွာ ပစ္စည်းဖြင့် “အတိစ္စ”
 ဟုကြံရာ၌ အတိဥပသာရပုဒ် ကြံလိုက်လျှင် ထိုသုဓာတ်၏ ဝိသေသနဖြစ်သောကြောင့်
 အလွန် အလိုရှိခြင်းအနက်ကို ယူသွားလိမ့်မည်။ ဤနေရာ၌ကား အလွန်အလွန် အလို

အတိစ္ဆတာကိုပင်။ အတြိစ္ဆတာတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တကြာပိ၊ ထို အတြိစ္ဆတာပုဒ်၌လည်း။ နေရုတ္တိကဝိဓာ-
 နေန၊ နေရုတ္တိဓရာတို့၏ အစီအရင်ဖြင့်။ ပဒသိဒ္ဓိ၊ ပုဒ်ပြီးပုံကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။
 ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ ယထာလဒ္ဓံ၊ အကြင်အကြင်ရအပ်ပြီးသော
 ပစ္စည်းကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ အတြအတြ၊ ဟိုဟာ ဟိုဟာ၌။ ဣစ္ဆနံ၊ လိုချင်
 ခြင်းသည်။ အတြိစ္ဆတာ၊ မည်၏။ သာ ဝေ၊ ထိုအတြိစ္ဆတာကိုပင်။ ရကာရဿ၊
 ရ အက္ခရာ၏။ တ ကာရံ၊ တံ အက္ခရာကို။ ကတွာ၊ ၍။ အတိစ္ဆတာတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တာ၊ ပြီ ။ [ဤအလို အတိစ္ဆတာဖြစ်ပြီးနောက် သ တလုံးကိုချေ၍ အတိစ္ဆတာ
 ဖြစ်ရသည်ဟု ကြံပါ။]

အတြိစ္ဆန္တိ၊ ကား။ အတိစ္ဆံ၊ မိမိရအပ်သော အာရုံမှ တပါးသော ဟိုအာရုံ
 ဒီအာရုံကိုလွန်၍ လိုချင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [အတိစ္ဆံနေရာ၌ အတိစ္ဆ အတြ ဝါ
 ရှိလျှင် ကောင်း၏။ ဣဒ္ဓေ၊ နိဿယ၌ မှာသား၏။] ဝါ၊ တနည်း။ အတြ၊ မိမိရအပ်
 သော အာရုံမှတပါးသော ဟိုအာရုံ ဒီအာရုံ၌။ ဣစ္ဆန္တော၊ လိုချင်သော။ (အဟံ-
 ဝါ ငါသည်ကဲ့သို့၌စပ်။) စကန၊ အဘယ်ဖြင့်။ ဣစ္ဆန္တော၊ လိုချင်သနည်း။ အတိ-
 လောဘော၊ လွန်၍ လိုလားတတ်စေ လောဘဖြင့်၎င်း။ အတိလောဘမိစ္ဆာ-
 သင်္ခါတေန၊ အတိသောဘဣစ္ဆာဟု ဆိုအပ်သော။ [မိစ္ဆာနံ၊ မအာဂုံ။] အတိ-
 လောဘမဒေန၊ လွန်၍လိုချင်ခြင်းဟူသော မာန်ယစ်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ (ဣစ္ဆန္တော၊

ရှိခြင်း၊ လွန်လွန်ကဲကဲ အလိုရှိခြင်းပဟုတ်။ မိမိရအပ်သောပစ္စည်းကို မလိုတော့ဘဲ မိမိရအပ်-
 သောပစ္စည်းကိုကျော်လွန်၍ အခြားပစ္စည်းကို လိုချင်သောကြောင့် “အ ဣစ္ဆ” ဟု တွာပစ္စယန္တ
 ကြံရပါသည်။ “အတိစ္ဆ+တစ္ဆတိ အတိစ္ဆိစ္ဆော” ဟု ပြီးပြီးစေ ဘာ ဣတိစ္ဆိစ္ဆိယ ဘာဝေါ
 အတိစ္ဆိစ္ဆတာဟု ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ပြီးမှ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် စွဲကိုချေ၍ “အတိစ္ဆတာ” ဟု
 ပြီးရသည်။

အတြိစ္ဆတာ။ ။ “အတြိစ္ဆတာတိ စ သာ ဝေ ဝုစ္စတိ” ဟုဆိုသောကြောင့် မလက အတိစ္ဆိစ္ဆ
 တာပုဒ်ပင် ဖြစ်ကြောင်းသိရ၏။ ထို နောက် နိဂုတ္တိ အစီအရင်အားဖြင့် အတိမ္မ ဣန္ဒ ဇ္ဇ ကို
 ရ ပြု၍ နောက် ဣန္ဒိ ကပ်ပြီးလျှင် “အတြိစ္ဆတာ” ဟု ပုဒ်ပြီးစေရသည်။ (နေရုတ္တိကဝိဓာနေ-
 နာတိ ဣကာရ၊ စ ကာရာနဉ္စ ရကာရတာပါဒနေန။—အနု။)

ယထာလဒ္ဓံ ဝါ။ ပေ။ ဝုတ္တာ။ ။ ဤနည်းသည် အဋ္ဌကထာနည်း မဟုတ်၊ ဝိကာနည်းတည်း။
 “အတြ+အတြ+ဣစ္ဆတာ” ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ အတြကို ဝိစ္ဆာလောပ ကြံပြီးလျှင် မိမိရအပ်ပြီးသော
 အာရုံကို လွန်၍ ဟိုဟာ သည်ဟာကို လိုချင်ခြင်းကို “အတြိစ္ဆတာ” ဟု ဆိုသည်။ အတြ အတြ
 +ဣစ္ဆတိဟံ အတြိစ္ဆော၊ အတြိစ္ဆိစ္ဆိယ ဘာဝေါ အတြိစ္ဆတာ။ “သာ ဝေ။ ပေ။ အတိစ္ဆတာတိ
 ဝုတ္တာ” ဟု ဆိုသောကြောင့် အတြိစ္ဆတာပုဒ်က အရင်းခံတည်း။ ရ ကို တ ပြု၍ “အတိစ္ဆတာ”
 ဟု ဖြစ်ပြီးနောက် တ တလုံးကိုချေ၍ “အတိစ္ဆတာ” ဟု ဖြစ်ရသည်။

လိုချင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။) အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဟိတံ၊ အစီးအပွားကို။ အတ္တ-
 တံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ဤအလို “အတ္တဟိတ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဟိတဟူသော
 နောက်ပုဒ်ကို အကြေကြပါ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အတ္တ” ဟု ရှိ၏။] ဟာယတိ ဇီရတိ၊
 ယုတ်လျော့၏။ ဝါ၊ ဆုံးရှုံး၏။ [အဓိပ္ပါယ် အနက်။] ဝါ၊ တနည်း။ အာဒိဏ္ဏော၊
 ယူအပ်သော စီးပွားသည်။ အတ္တာ၊ မည်၏။ [ဤအလို အတ္တာသည် အာပုဗ္ဗ ဧ၊
 ဓာတ် တ ပစ္စည်း။] ဝါ၊ တနည်း။ ပတ္တော၊ ရောက်အပ်သော စီးပွားသည်။ အတ္တာ၊
 မည်၏။ [ဤအလို အပဓာတ် တ ပစ္စည်း ဣတ္ထိဇောတက အာပစ္စည်း။] နံ၊ ထို
 စီးပွားသည်။ ဇီရတိ၊ ဆွေးမြည့်၏။ ဝါ၊ ဆုံးရှုံး၏။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ်သူကဲ့သို့
 နည်း။) စန္ဒကိန္နရိ၊ စန္ဒာမည်သော ကိန္နရီမကို။ ပတ္တယိတွာ၊ တောင်တ၍။
 အသိတာဘူဒေဝိယာ၊ အသိတာဘူ မိပုရားမှ။ ဝိဟိနော ဝိယ၊ ယုတ်လျော့သော
 မင်းကဲ့သို့တည်း။ [“အတ္တနော ဟိတံ” ဟူသော အဖွင့်ကိုကြည့်၍ “နံ၊ ထိုမိမိ၏
 စီးပွား” ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “နံ၊ ထိုလွန်၍လိုချင်တောင့်တ
 တတ်သောသူကို။ ဝါ၊ သူမှ။ ဇီရတိ၊ စွန့်၏။ ဝါ၊ ဆုံးရှုံး၏” ဟု ပေးလေသည်။]

ဣစ္ဆာဟတဿာတိ၊ ကား။ ဣစ္ဆာယ၊ လိုလားတတ်သော လောဘသည်။
 ဥပဒ္ဓါတဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ (ဣစ္ဆာယ၊ သည်။) မုဒ္ဓိတဿ၊
 အမှတ်တံဆိပ် ခတ်နှိပ်အပ်သော။ (ပေါသဿ ဌှိစပ်။) [အာဟတကံပင် ဥပဒ္ဓါတ-
 မုဒ္ဓိတဟု နှစ်နက်ဖွင့်သည်။ အာပုဗ္ဗ ဟနဓာတ် တပစ္စည်း။] အတိဟိဋ္ဌယာနော-
 တိ၊ ကား။ အဝမညာနော၊ အောက်ဘန်းစားဟု မှတ်ထင်သည်။ ဝါ၊ အထင်
 သေးသည်။ [အတိပုဗ္ဗ ဟိဋ္ဌဓာတ် စုဗ္ဗဒိဏယပစ္စည်း အာနပစ္စည်း။] မလကန္တိ၊
 ကား။ ဧဝံနာမကံ၊ ဤသို့ မလကအမည်ရှိသော။ ဇနပဒံ၊ ဇနပုဒ်သို့။ ဝါ၊ တနည်း။
 (ဧဝံ နာမကံ၊ သော။) အပ္ပောကာသံ၊ လွင်ပြင်သို့။ (အိမ်ဆုမရှိသော သူတပါး
 နိုင်ငံ၌ လွင်ပြင်တခုသို့။ အဂစ္ဆိံ ဌှိစပ်။) ကောဒဏ္ဍကေနာတိ၊ ကား။ ကုဒဏ္ဍ-
 ကေန၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ဒုတ်ငယ်ဖြင့်။ [ကုသဒ္ဓါသည် ကုစ္ဆိတအနက်ဇော၊
 က သဒ္ဓါသည် ဓမ္မက အနက်ဟော။] ရဿဏ္ဍကေန၊ တိုသော ဒုတ်ငယ်ဖြင့်။
 [တောင်ဓားရိုးရိုးသည် လေးတောင်ရှိရ၏။ ယခုဒုတ်ကား တိုသောကြောင့် ကု၊
 စက်ဆုပ်အပ်သော။ ဒဏ္ဍက၊ ဒုတ်ဘိုကလေးးဟု ဆိုသည်။ နှစ်တောင်လောက်သာ
 ရှိသော ဒုတ်တိုတည်း။] ဂဒ္ဓါလေန၊ တောက်ဖြင့်။ (ပရိပေါထယိံ သု ဌှိစပ်။)
 ဣတိ စ၊ ဤ သို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ [နွားတို့ကို အနာရှိရာဘက်သို့ လှည့်မရနိုင်
 အောင် အနာမရှိသောဘက်က အလျားလိုက် ဆွဲထားအပ်သော ဒုတ်တိုကလေး
 ကို “တောက်” ဟု ခေါ်သည်။] ရုဟိရမက္ခိတဂေါတိ၊ ကား။ ရုဟိရသိန္နဂတ္ထော၊
 သွေးစိုအပ်သောကိုယ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ ပစ္စာဂမာသိ ဌှိစပ်။) [သိန္န၌ သိဒ္ဓဓာတ်
 တ ပစ္စည်း။]

၇၅၀။ (မဟာဇနဿ၊ များစွာသော လူအပေါင်းသည်။) ဇာနန္ဒဿေဝ၊ သိစဉ်ပင်။ ဘိယျော ဘိယျော၊ အလွန်အလွန်။ စောဒေန္တော ဝိယ၊ တိုက်တွန်းသကဲ့သို့။ သမ္ဘာဝေတုကာမော၊ ချီးမွမ်းခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ ဟောတိ။ ပစ္စယေတိ၊ ကား။ ဥပါဒါနာဒိပစ္စယေ၊ လောင်စာ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို။ [အာဒိဖြင့် သမုဒြာအတွက်ရေကို၎င်း၊ မဟိစ္ဆပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သင်္ကန်းစသော ပစ္စည်းတို့ကို၎င်း ယူပါ။ ဥပါဒါနာဒိပစ္စယေတိ ဣန္ဒနဒက စီဝရာဒိကေ ပါရိပူရိဟေတုကေ (ပြည့်စေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော)။ - အနု။]

၇၅၁။ ယေ၊ အကြင် လူလိမ်လူညာတို့သည်။ ပတိရူပေန၊ အတုအယောင်ဖြင့်။ ဝဉ္စေန္တိ၊ လှည့်ပတ်ကြကုန်၏။ တေ၊ ထို လူလိမ် လူညာတို့သည်။ ဂဏ္ဍိကာ၊ ဂဏ္ဍိကတို့ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒုရာစာရေန၊ မကောင်းသော အကျင့်ဖြင့်။ ဂဏ္ဍိဘူတာ၊ အထုံးအဖွဲ့ဖြစ်၍ ဖြစ်သူတို့သည်။ (ဂဏ္ဍိကာ၊ မည်၏။) ဂဏ္ဍိကပုတ္တာ နာမ၊ လူလိမ် လူညာတို့၏ သားတို့မည်သည်။ ဝါ၊ မကောင်းသော အကျင့်ဖြင့် အထုံးအဖွဲ့ဖြစ်၍ ဖြစ်သော သူတို့၏ သားတို့မည်သည်။ ဂဏ္ဍိကာဝေ၊ လူလိမ် လူညာတို့ချည်းသာ။ ဝါ၊ မကောင်းသော အကျင့်ဖြင့် အထုံးအဖွဲ့ဖြစ်၍ ဖြစ်သူတို့ချည်းသာ။ ဟောန္တိ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ၊ ညာဖြန်းတတ်သော ဆရာ၏ အတူနေ တပည့်တို့သည်။ ဂဏ္ဍိကဘာဝေန၊ ညာတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေရော ။ ပေ။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ပြောဆိုကြကုန်၏။ [ဆရာက ဝှံ့သို့ ပြောဖို့ရာ တမင်ကလာ သင်ပေးမထားပါ။ လူလိမ်လူညာဆရာ၏ တပည့်ဖြစ်သောကြောင့် သူတို့ဘာသာ ညာတတ်ကြသည်။ ဟူလို။]

ဝဇ္ဇတိ ဘန္တေတိ၊ ကား။ အယမ္ပိ၊ ဤ အပြားသည်လည်း။ ကေဘ၊ တမျိုးသော။ ပကာရော၊ အပြားပါတည်း။ ပ၊ သို့သော်လည်း။ လာဘိနာ ဝေ၊ သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသူသည်သာ။ ဉာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သမာပတ္တိလာဘိတံ၊ သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ သူစေတိ၊ ထင်ရှားပြန်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ ပဉ္စတ္ထယံ နာမ၊ ပဉ္စတ္ထယသုတ်မည်သည်။ ဥပရိပဏ္ဏာသကေ၊ ဥပရိပဏ္ဏာသဉ္စိ။ ဒုဟိယ ဗုတ္တံ၊ ဒုတိယသုတ်တည်း။ တဿ၊ ထို ပဉ္စတ္ထယသုတ်၏။ ဂမ္မိပုတ္တာ၊ နက်နဲသည်ကို အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စတ္ထယံ သြလောကန္တဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒကံ၊ ပြောဆို၏။

၇၅၂။ သိင်္ဂန္တိ၊ ကား။ သိင်္ဂါရံ၊ ယောကျ်ား မိန်းမတို့၏ ချစ်ကြိုက်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ယောကျ်ား မိန်းမတို့၏ ချစ်ကြိုက်ကြောင်း ရာဂတည်း။ [သိင်္ဂါရပုဒ်ပြီးပုံကို အလင်္ကာဘာသာဋီကာ၊ ပဉ္စမပိုင်း ရသအပြား၌ ပြထားပြီ။ ပေါသဿ နာရိယံ ပေါသေ၊ ဣတ္ထိယာ သင်္ဂမံ ပတိ။ ယာ ပိဟာ သေ သိင်္ဂါရော၊ ရတိ ကိဋ္ဌာဒိ ကာရဏော။ - အဘိဓာန် (၁၈၃)။] ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို သိင်္ဂါရ

ရသသည်။' ကုသလဿ၊ ကိ။ ဝိဇ္ဇနတော၊ ထိုးပောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ သမာသေဝိတတာယ၊ ကောင်းစွာ မြဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သိသေ၊ ဦးခေါင်း၌။ ပရိက္ခတံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖူးမြုပ်အပ်သကဲ့သို့ဖြစ်သော။
 သုနိခံတံ၊ ကောင်းစွာ စိုက်အပ်သကဲ့သို့ဖြစ်သော။ ဝိသာဏိဝိယ၊ ဦးချိုတ်ချောင်း
 နှင့် တူ၏။ ထိရတ္တာစ၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ သိင်္ဂံ ဝိယ၊ ဦးချို
 နှစ်ချောင်းနှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိင်္ဂံ၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုသိင်္ဂံဟူသည်။
 အတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအလို တရားကိုယ် အနက်အားဖြင့်။ ဗုဂေါ၊ ရာဂတည်း။

၇၅၃။ တေမနကရဏတ္ထေ၊ စိစွတ်မှုကို ပြုခြင်း အနက်၌။ စိန္တိဏသဒ္ဓေါ၊
 တိန္တိဏသဒ္ဓါကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ပုဒ်ခွဲဖွယ် မလို။ တေမနကရဏအနက်၌ ထင်ရှား
 သော ရူဠိသဒ္ဓါ ဖြစ်သည်။ စိရကာလပရိဘာဝိဏတ္ထေန (ကြာမြင့်စွာသော
 ကာလပတ်လုံး ထုံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တေမနကရဏံ အလ္လဘာဝ-
 ကရဏံ (စိုသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းသည်။) (တိန္တိဏံ နှစ်စပ်။) လောဘ-
 ဝိခေသန အဝဿဝနံ (စိစွတ်ခြင်းတည်း။) ဣတိ အတ္ထော။ - အနု။ ဤသို့ ဖြစ်
 လျှင် အဘယ်ကြောင့် "ခိယန" ဟု ဖွင့်ရပါသနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်
 "ခိယနန္တိစ" စသည်ကို မိန့်။] စ၊ ဆက်။ ယေန လောဘေန၊ အကြင်လောဘ
 ကြောင့်။ မမန္တိ၊ ငါ့ဥစ္စာ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ပြောဆိုသော။ ပရံ၊ သူတပါးကို။
 ခိယတိ၊ ရှုတ်ချတတ်၏။ သေ၊ လို ရှုတ်ချကြောင်း လောဘကို။ ခိယနန္တိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝိပုဏ္ဏော။ ခိယနံ၊ ရှုတ်ချခြင်းကံ။ ဘဏ္ဍနန္တိစ၊ ငြင်းခုံခြင်းဟူ၍
 လည်း။ ဝဒန္တိ။ ဝါ၊ တနည်းကား။ တိန္တိဏန္တိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။
 လောလုပ္ပံ၊ အလွန် လိုချင်ခြင်းတည်း။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ယောတိ။
 ဟိ၊ မှန်။ သေ၊ ဤ တိန္တိဏသဒ္ဓါသည်။ လောလုပ္ပဝိစကော၊ လောလုပ္ပ
 အနက်ကို ဟောတတ်သော။ သညာသဒ္ဓေါ၊ သညာသဒ္ဓါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မှတ်အပ်၏။ [လောလုပ္ပ ပုဒ်ပြီပုံကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ၊ လောဘ-
 နိဒ္ဒေသအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

၇၅၄။ ဦရုပမာဏာပီတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ မဟန္တဗန္ဓာဘာဝေန၊
 ကြီးကျယ်များပြားသည်၏အဖြစ်၊ တခဲနက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပူတိတံ၊ မပုပ်
 နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒသေတိ။ အထ ဝါ တိအာဒိန၊ အထ ဝါ အစရှိသော
 ပါဠိဖြင့်။ ဣမဿ ဝါ။ ပေ။ မဏ္ဍနာတိအာဒိနိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ စိဝရ-
 မဏ္ဍနာဒိနံ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝိဒသသနာနိ၊ ဝိသေသနပုဒ်တို့တည်း။ ဣတိ။

အထ ဝါ။ ပေ။ ဒသေတိ။ ။ စိဝရမဏ္ဍနာအတွက် ဤပူတိကာယကို တန်ဆာဆင်ခြင်း၊
 သင်္ကန်းတည်း ဟူသောဗာဟိရပရိက္ခရာကို တန်ဆာဆင်ခြင်းအားဖြင့် ၂-မျိုးရသောကြောင့်
 "ဣမဿ ဝါ။ ပေ။ ပရိက္ခာရာနံ မဏ္ဍနာ" သည် စိဝရမဏ္ဍန၏ ဝိသေသနဖြစ်၏။ ပတ္တမဏ္ဍနာ
 ၌လည်း နည်းတူ။

ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ။ [အာဒိဖြင့် ပတ္တမဏ္ဍန၊ ပုဂ္ဂလိက သေနာသနမဏ္ဍန တို့ကို ယူပါ။] ဟိ၊ မှန်။ စီဝရေန၊ သင်္ကန်းဖြင့်။ မဏ္ဍနာ၊ ကိုယ်ပုပ်ကို တန်ဆာ ဆင်ခြင်းသည်။ စီဝရမဏ္ဍနာ၊ မည်၏။ [ဤအလို သင်္ကန်းဖြင့် ကိုယ်ကို တန်ဆာ ဆင်ခြင်း။] ဝါ၊ တနည်း။ စီဝရဿ၊ ကို။ မဏ္ဍနာ၊ သည်။ စီဝရမဏ္ဍနာ၊ မည်၏။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ပတ္တမဏ္ဍနာ၊ သည်၎င်း။ သေနာသနမဏ္ဍနာ၊ ပုဂ္ဂလိက သေနာ သနကို ငွေဆာဆင်ခြင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (အယံ)။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [ဋီကာ၌ သေနာသနမဏ္ဍနတိုင်အောင်ယူထား သော်လည်းအဋ္ဌကထာ၌ကား “အထ ဝါ ယာ သော စီဝရမဏ္ဍနာ ပတ္တမဏ္ဍနာ- တိ ဝုတ္တာ” ဟု နှစ်မျိုးသာပါသည်။] ဥိနဋ္ဌာနပူရဏံ၊ နိမ့်ရာအရပ်ကို ပြည့်စေ ခြင်းသည်၎င်း။ ဆဝိရာဂသုဏ္ဏာနာဒိကရဏဉ္စ၊ အရေကို တပ်စွဲဖွယ်ရှိအောင် ပြုခြင်း၊ ကောင်းသောပုံသဏ္ဍာန်ရှိအောင်ပြုခြင်း အစရှိသောပြုခြင်းသည်၎င်း။ စီဝရာဒိသု၊ သင်္ကန်း အစရှိသည်တို့၌၎င်း။ ကာယေဝ၊ ကိုယ်၌၎င်း။ ယထာ- ယောဂံ၊ ယှဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ တဒယု။ ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဒါရကစာပလျံ၊ သူငယ်တို့၏ လျှပ်ပေါ်လော် လည်သည်၏အဖြစ်ကို။ (သူငယ်တို့၏ တန်ဆာ ဆင်ပုံဆင်နည်းကို။) န မုဉ္ဇတိ၊ မလွှတ်။ ဣတိ၊ အတ္တော။

၅၅။ သဒိသာ၊ တူသော၊ အနုရူပါ၊ လျော်သော။ ကတ္တိ၊ ဆည်းကပ်ခြင်း သည်။ သဘာဂေါ၊ သဘာဂမည်၏။ ဝါ၊ တူသောအတိုမည်၏။ သဘာဂေါ၊ တူသောအတိုသည်။ န၊ မဟုတ်။ အသဘာဂေါ၊ တူသောအတို မဟုတ်။ မာန- ထဒ္ဒတာ၊ မာနဖြင့်ခက်ထန်သူ၏အပြစ်သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင် ခြင်းသည်။ (အသဘာဂေါ) တေန၊ ထို သဘာမတူသောအတိုအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ မာတးဒိသု၊ အဓိ အစရှိသူတို့၌။ ဝတ္တနံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အသဘာဂဝုတ္တိတာ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤအသဘာဂဝုတ္တိတာ အမည်သည်။ ဝေဝိဓာနံ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ မာနာဒိကာနံ၊ လွန်ကဲသော မာနဟူကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။

၅၆။ ပရိတထိတာတိ၊ ကား။ ငနံမုနာ၊ ပျင်းရိသည့်အတွက် လှုပ်ရှား ခြင်းသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥက္ကဏ္ဍိတဿ၊ ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုဝတ္ထုကို။ တဏှာယနာ၊ တပ်မက်မှုကို ပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။

၅၇။ ကုသလကရဏေ၊ ကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း၌။ ကးယဿ၊ ကိုယ်၏။ အဝိပ္ပိရိ- ကတာ၊ ပြန်ပြန်ပြူးပြူး မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ လီနတာ၊ တွန့်ဆုတ်သူ၏အဖြစ် သည်။ ဇာတိအာလယျံ၊ မည်၏။ ရောဂ ဥတု ဘောဇနာဒိဟိ၊ အနာရောဂါ၊ ဖောက်ပြန်သောဥတုမကောင်းသောဘောဇဉ် အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ ကးယ- ဂေလညံ၊ ကိုယ်၏ မကျန်းမမာသည်၏အဖြစ်သည်။ တန္နိ နာမ၊ မည်သည်။ န၊

မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ပကတိအာလသံ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ပျင်းရိ သူ၏အဖြစ်သည်။ (တန္တိနာမ၊ မည်၏။) ဣတိအတ္ထော၊ ကာယာလသိယန္တိ၊ ကား။ နာမကာယဿ၊ ၏။ အာလသိယံ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်ကို။ (ကထိတံ)။ တဒေဝ၊ ထို အာလသိယသည်ပင်။ ရူပကာယဿာပိ၊ ရူပကာယ အတွက်လည်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။ [ကာယဿာတိ နာမကာယဿ တသ္မိံ ဟိ အဝိပ္ပိရိကေ ရူပ- ကာယောပိ အဝိပ္ပိရိကော ဟောတိ။-အနု။]

၇၅၇။ အစူသနာဒီဟိ၊ အလွန်စားခြင်းအစရှိသည်တို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဓာတု- ကောဘနိမိတ္တံ၊ ဖြစ်သော ဓာတ်ချောက်ခြားခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။ အာလသိယံ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝိဇမ္ဘိတာ၊ ကိုယ်လက် ဆန့်တန်းခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ် မည်၏။

၇၅၈။ ဘတ္တနိမိတ္တေန၊ ထမင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ အာလသံ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဘတ္တသမ္ပဒေ၊ ထမင်းကြောင့် လွန်စွာရစ်ခြင်းမည်၏။ (ထမင်းဆီရစ်ခြင်း မည်၏။)

၇၅၉။ ဣမေဟိ ပနာတိ၊ ကား။ စိတ္တဿ အကလျတာဒီဟိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ (ကထိတော)။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌။ ကိလေသဝသေနာတိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ထိနမိဒ္ဓကာရဏာနံ၊ ထိနမိဒ္ဓဟူသော အကြောင်းရှိ ဘုန်းဓော။ ရဂါဒီနံ၊ ရဂအစရှိသော ကိလေသာတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ (စိတ္တဿ ဝိလာနာကာရော ကထိတော-၌စပ်။) ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။

၇၆၀။ သမ္မာအာဇီဝဇော၊ မှ။ အပေတော၊ ကင်းသူကို။ ဝါ၊ ကင်းသူ ဖြစ်အောင်။ ကတော၊ ပြုအပ်၍။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပကတော၊ မည်၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အာဇီဝပဒ္ဓဝေန၊ အာဇီဝဟူသော ဥပဒ္ဓဝေါသည်။ ဥပဒ္ဓုတော၊ နှိုက်စက်အပ်ပြီ။ ဣတိက တွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဥပဒ္ဓုတဿာတိ အတ္ထော- တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တဿ၊ ထိုနိဒ္ဓေသ၌။ အာဂတံ၊ လာသော။ တိဝိဓံပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုကုဟနဝတ္ထုကို။ တဿ၊ ထိုမဟာနိဒ္ဓေသ၏။ (အရှင်သာရိပုတြာဟောတော်မူအပ်သော မဟာနိဒ္ဓေသ၏။) နိဿယဘူတာယ၊ မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဣမာယ ပါဠိယာ၊ ဤဝိဘင်းပါဠိတော် ဖြင့်။ (ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော ဤဝိဘင်းပါဠိတော်ဖြင့်။) ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ (ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတေနဂါတိ ဝေမာဒိ အာရဒ္ဓံ ၌စပ်။) ဣတိဝေမတ္ထော ဒဠဗ္ဗော။ ပါပဏိကာနိတိ၊ ကား။ အာပဏတော၊ ဈေးမှ။ ဆဒ္ဓိတာနိ၊ စွန့်ပစ် အပ်ကုန်သော။ နန္တကာနိတိ၊ ကား။ အန္တရဟိဘာနိ၊ အစွန်အဖျားအနားမှ ကင်းကုန်သော အဝတ်တို့ကို။ (အဖျားအနား စုတ်ပြတ်သောအဝတ်တို့ကို။) ဝါ၊ တနည်း။ စိရာနိ၊ ကြာမြင့်သော အဝတ်တို့ကို။ (ဥစိနိတော၌စပ်။) [နန္တကာနိကို

“စိဝရာနိ ဝါ” ဟု တနည်းပွင့်ဟန်တူသည်။] အဖျားအနားစုတ်နေလောက်အောင် ကြာမြင့်သော အဝတ်-ဟု ဆိုလိုဟန် တူသည်။ ပါဠိတော်၌ “သံသာဓိ” ဟု ရှိရကား “စိဝရာနိ” ဟု မရှိသင့်။ “စိဝ” ဟု ခေါ်သော အဝတ်ကြမ်းကို ခေါ်လို ဟန် တူသည်။] ဂိလာနဿ၊ ၎င်း။ ပစ္စယဘူတာ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဘေသဇ္ဇသင်္ခါတာ၊ ဆေးဟု ခေါ်အပ်ကုန်သော။ ဇိဝိတပရိက္ခာရာ၊ အသက်၏ အရံအကာ အဆောက်အဦတို့သည်။ ဂိလာန ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ၊ တို့ မည်၏။ ပူတိမုတ္တန္တိ တေံ၊ ဟူသော ဤအမည်သည်။ ပုရာဏဿ၊ အဟောင်း လည်း ဖြစ်သော။ အပုရာဏဿ၊ အဟောင်းလည်း မဟုတ်သော။ သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံသော။ ဂေါမုတ္တဿ၊ နွားကျင်ငယ်၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ပူတိဘာဝေ- န၊ ပုပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဆဒ္ဓိတောသခံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သောဆေးသည်။ (ပူတိ- မုတ္တံ၊ မည်၏။) ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ)။

အဂပ္ပိကာ၊ အခန်းမရှိသော။ ကေဒ္ဓါရာ၊ တခုသောတံခါးရှိသော။ ဒိဗ- သာလာ၊ အလျားရှည်သောကျောင်းသည်။ ဥဒ္ဓဏှော ကိရ၊ ဥဒ္ဓဏှ မည်သတတ်။ ကုစ္ဆိတရဇဘူတာယ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော မြူသဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပါဝိစ္စတာ- ယ၊ ယုတ်မာသော အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရတ္တက ။ပေ။ နိဂ္ဂဟဏံ၊ အကျိုး မရှိသော ကိုယ်နှုတ်တို့၏ လှုပ်ရှားခြင်းကို နှိပ်ထားခြင်းသည်။ ကောရဇံ၊ ကောရဇ မည်၏။ တေဿ၊ ဤ ရဟန်း၏။ တံ၊ ထို စက်ဆုပ်ဖွယ် မြူနှင့်တူသော အကျိုး မရှိသော ကိုယ် နှုတ်တို့၏ လှုပ်ရှားခြင်းကို နှိပ်ထားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောရဇိကော၊ မည်၏။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ကောရဇိ- ကော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ မြူနှင့်တူသော အကျိုးမရှိသော ကိုယ် နှုတ်တို့၏ လှုပ်ရှား ခြင်းကို နှိပ်ထားခြင်း ရှိသူသည်။ ကောရဇိက ကောရဇိကော၊ မည်၏။ အတိ ပရိ- သကိတော၊ အလွန် ရှုံတုန်တုန်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ ကောရဇိက၊ ကောရဇိ- ကော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကေစိ (ဝဒန္တိ)။ မုခသမ္ဘာဝိတောတိ၊ ကား။ ကောရဇိက ကောရဇိကားဒိဘာဝေန၊ ကောရဇိက ကောရဇိက အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထဝစနေဟိ၊ ဖြစ်သော အသုံးအနှုန်းတို့ဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မုခမတ္တေန၊ နှုတ်မျှဖြင့်။ အညေဟိ၊ အခြားသူတို့သည်။ သမ္ဘာဝိတော၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဝေဂ္ဂပေါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဝေဂ္ဂပ- တာယ ဝေ၊ ဤသို့ သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ပရံ ဝိယ၊ သူတပါးကဲ့သို့။ ကတ္တာ၊ အယံ သမဏောတိအာဒိ* ၊ အစရှိသောစကား ရပ်ကို။ ကထေတိ၊ ပြောဆို၏။

* ပူတိမုတ္တံ ။ ။ နွားကျင်ငယ်ကို ပုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ မပုပ်သည်ဖြစ်စေ “ပူတိမုတ္တံ” ဟုခေါ် ရသည်။ နောက်နည်းအလို ထိုထိုဆေးသည်ပင် ပုပ်သောကြောင့် စွန့်ပစ်အပ်ရကား “ပူတိ- မုတ္တံ” ဟု အမည်ရသည်။ မုစ္စတေတိ မုတ္တံ၊ ပူတိယာ + မုတ္တံ ပူတိမုတ္တံ။

ပဏိဓာယာတိ၊ ကား။ အရဟတိ၊ ရဟန္တာဟူ၍။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဇာနန္တံ၊ သိပါစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဝါ၊ တနည်း။ ပတ္တေတွာ၊ တောင်တ၍။ (ဝဇ္ဇတိ ဌှစ်ပ။) အာပါထကဗျာယိတိ၊ ကား။ မနုဿာနံ၊ ထို၏။ အာပါထဌာနေ၊ ထင်ရှားရာအရပ်၌။ သမာဓိ၊ ဈာန်သမာဓိသို့။ သမာပန္နောဝိယ၊ ကောင်းစွာ ရောက်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ ဝင်စားသကဲ့သို့။ နိသိဒန္တော၊ ထိုင်နေသော ရဟန်းသည်။ အာပါထဂေ၊ လူတို့၏ ထင်ရှားရာအရပ်၌။ ဇနဿ၊ လူအပေါင်း၏။ ပါကဋ္ဌဌာနေ၊ ထင်ရှားရာအရပ်၌။ [အာပါထဂေကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဈာယံ၊ ဈာန်ဝင်စားသူမည်၏။ အညံ ဝိယ၊ သူတပါးကိုကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သမိပေ၊ အနီး၌။ ဘဏနံ၊ ပြောဆိုခြင်းသည်။ သာမန္တဇပိတံ၊ မည်၏။ အာကာရဿ၊ အာ အက္ခရာ၏။ ရဿတ္တံ၊ ရဿ အဖြစ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌပနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [အဋ္ဌကထာ၌ အဋ္ဌပနာ ဟု ရှိသည်။] ကုဟနံ၊ အံဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ကုဟေ၊ ကုဟ မည်၏။ တဿ၊ ထိုအံဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေခြင်း၏။ အယနာပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကုဟာယနာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုဟဿ၊ အံဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အယနာဂတိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိရိယာ၊ အမှုအရာသည်။ ကုဟာယနာ၊ မည်၏။

၇၆၂။ ပုဋ္ဌဿာတိ၊ ကား။ တိဿော၊ တိဿမည်သော အရှင်သည်။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ပါနည်း။ ရာဇပူဇိတော၊ မင်းသည် ပူဇော်အပ်သော အရှင်သည်။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌဿ၊ မေးအပ်သည်။ (သတော၊ ဖြစ်စဉ် ဌှစ်ပ။) နဟနာတိ၊ ကား။ ဗန္ဓနာ၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းတည်း။ ပရိဝေဌနာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်ခြင်းတည်း။

၇၆၃။ နိမိတ္တေန၊ အရိပ်နိမိတ်ဖြင့်။ စရန္တော၊ လှည့်လည်သော။ ဇီဝန္တော၊ အသက်မွေးသော။ နိမိတ္တကာရကော၊ အရိပ်နိမိတ်ကို ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေမိတ္တိကော၊ နေမိတ္တိက မည်၏။ တဿ၊ အရိပ်နိမိတ်ဖြင့် လှည့်လည်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အရိပ်နိမိတ်ဖြင့် အသက်မွေးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အရိပ်နိမိတ်ကို ပြုသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ နေမိတ္တိကတာ၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဣစ္ဆာယ၊ အလိုကို။ ပကာသနံ၊ ထင်ရှားပြခြင်းသည်။ ဩဘာသော၊ ဩဘာသမည်၏။ ပန၊ ပရိဗာရပေ။ အံ၊ သော၊ ထိုဩဘာသဟူသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ မေးတည်း။ အဇ္ဇယနေ၊ တိက္ခာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယာ၊ ပစ္စည်းတို့သည်။ ဒုလ္လဘာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ကုန်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဧာဒိကာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ပစ္စယ ပဋိသံယုတ္တကထာ၊ ပစ္စည်းနှင့် စပ်ယှဉ်သောစကားတည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဣစ္စိတဝတ္ထုဿ၊ အလိုရှိအပ်သောဝတ္ထု၏။ သမိပေ၊ ၌။ ကထနံ၊ သည်။ သာမန္တဇပု၊ မည်၏။ [ဤ၌ သာမန္တ သဒ္ဓါသည် ဣစ္စိတသမိပ အနက်ကို ဟော၏။]

၇၆၄။ ဗဟိ၊ အပသ္မိ၊ ဆဉ္ဇနံ၊ စွန့်ခြင်းသည်။ ဥက္ခေပနာ၊ မည်၏။ ပရပိဋ္ဌိ-
မသံခါဒနသီလော၊ သူတပါး၏ကျောက် ကုန်းသားကို စားခြင်းအလေ့ရှိသူသည်။
ပရပိဋ္ဌိမသိကော၊ ကမည်၏။ တဿ၊ ထို သူ့တပါး၏ ကျောက်ကုန်းသားကို
စားခြင်းအလေ့ရှိသူ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ပရပိဋ္ဌိမသိကတာ၊
မည်၏။

၇၆၅။ နိကတ္တု၊ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲ၍ ယူခြင်းငှါ။ [နိကန္တိ ပုဒ်ကဲ့သို့
ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းအနက်ကို ဟောသည်။] အပေေန၊ အနည်းငယ်သော။
လာဘေန၊ ဖြင့်။ ဗဟုကံ၊ များစွာသော လာဘ်ကို။ ဝဉ္ဇေတွာ၊ လှုပ်ပတ်၍။
ဂဟေတု၊ ယူခြင်းငှါ။ [နိကတ္တု၏ အဖွင့်။] ဣစ္ဆန္တံ၊ လိုချင်ခြင်းသည်။ နိဇိဂိသနံ၊
န မည်၏။ တဿ၊ ထို ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ၍ယူလိုခြင်း၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာသည်။ နိဇိဂိသနတာ၊ မည်၏။ တဿေဝ ဣစ္ဆန္တော၊ ထို ကောက်ကျစ်
စဉ်းလဲ၍ ယူလိုခြင်း၏ပင်။ ပဝတ္တံ အ ကာဇော၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာသည်။ [သာ
ပစ္စည်း၏ အနက်။] ဝါ၊ တနည်း။ တံ သဘောတံ၊ ထို လိုချင်ကတ်သော ဓလာဘ
နှင့်ဘက္က ဖြစ်သော။ ဂ ၁၀ ဝနကမ္ပံ၊ ရှာမှီးကြောင်းအ သုပ်သည်။ (နိဇိဂိသနတာ
မည်၏။) [နိဇိဂိသနအရ ကောက် ကျစ်စဉ်းလဲ၍ ယူလိုခြင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
အတွက် ထို ယူလိုခြင်း၏ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို၎င်း၊ ထို ယူလိုခြင်းနှင့် တက္က
ဖြစ်သော ရှာမှီးခြင်းအသုပ်ကို၎င်း အရကောက်ပါ - ဟူလို။]

၇၆၆။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နံ၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော။ ပေါက္ခရံ၊ ကိုယ်သည်။ ဝဏ္ဏ-
ပေါက္ခရံ၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗပဒဿ၊ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နဟူသော ရှေ့
ပုဒ်၏။ ဥက္ခရပဒ ဝောပေါ၊ သမ္ပန္နဟူသော နောက်ပုဒ်၏အကျိုးကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
ဝါ၊ တနည်း။ ဝဏ္ဏပါရိပူရိ၊ အဆင်း၏ ပြည့်စုံ လုံလောက်သည်၏အဖြစ်သည်။
ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ၊ မည်၏။ [ဤနည်း၌ ပေါက္ခရသမ္ပဒါသည် သန္တရအနက်ဟော
တည်း။ ထို့ကြောင့် ပေါက္ခရတာကို ပါရိပူရိဟု ဖွင့်သည်။ ပေါက္ခရံ ဝဏ္ဏတိ သန္တရံ။
ဝဏ္ဏဿ သန္တရဘာဝေါ ဝဏ္ဏပါရိပူရိ ဟောတိတိ အာဟ။ “ဝဏ္ဏပါရိပူရိ ဝါ
ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ” တိ။ -အန။] အတ္တဇာပိကာတိ ဧတ္ထဝိယ၊ အတ္တဇာပိကာ
ဟူသော ဤပုဒ်ကဲ့သို့၊ ဇပသဒ္ဓေါ၊ ဇပသဒ္ဓါသည်။ ဥပ္ပတ္တိဝါစဒကာ၊ ဖြစ်ခြင်း
အနက်ကိုဟော၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္ထေတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာဇော)
အာဟ။

၇၆၇။ သေယျသဒိသမာနာ၊ သေယျမာန်၊ သဒိသမာန်တို့သည်။ ဥန္နတိ-
ဝသေန၊ မြင့်မောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ကြားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ မဝတ္တာ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘယတ္ထာပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော သေယျမာန်၊ သဒိသ
မာန်တို့၌လည်း။ မာနံ ဇပေတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၈၆၈။ ဟိန မာနော ပန၊ ဟိနမာန်သည်ကား။ သြနတိဝသေန၊ အောက်ကြို့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကေဝလေန၊ သြသဒ္ဓါမဖက် သက်သက်သော။ မာနသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဓေသံ၊ အကျယ် ညွှန်ပြခြင်းကို။ နာရဟတိ၊ မထိုက်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိ နိဒ္ဓေသေ၊ ထိုဟိနမာနနိဒ္ဓေသ၌။ သြမာနံ ဇပေတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၈၇၂။ ရုဇဘောဂေန၊ မင်း၏ သုံးဆောင်နည်းဖြင့်။ ရဋ္ဌဘူနကော၊ တိုင်းတတိုင်းကို အပိုင်စားရသော။ ရုဇနိဿိတော၊ မင်းကိုမှီသူသည်။ ရဋ္ဌိယော၊ ရဋ္ဌိယ မည်၏။

၈၇၉။ ပုဂ္ဂလံ အနာမသိက္ခာတိ၊ ကား။ ဝေယျာယုဿသေယျမာနာဒိနိဒ္ဓေသေသု၊ အစရှိသော နိဒ္ဓေသတို့၌။ ပရေဟိ သေယျံ အတ္တာနံ ဒဟတိတိ၊ ဟူ၍။ မာနုပ္ပါဒကော၊ မာနကိုဖြစ်စေတတ်သော။ သေယျာဒိပုဂ္ဂလော၊ သေယျ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အာမဋ္ဌော ယထာ၊ သုံးသပ်အပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ တေသာ၊ ဤမာန၏။ သေယျမာနဘာဝေ၊ သေယျမာန်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ မာနုပ္ပါဒက ပုဂ္ဂလ ဝိသေသံ၊ မာနကိုဖြစ်စေတတ်သော သေယျပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို။ အနာမသိက္ခာ၊ မသုံးသပ်မှု၍။ ပရေ အတိမညတိ-ဇ္ဇေဝ၊ ပရေ အတိမညတိဟူ၍သာ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဣတိ အတ္ထော၊ [ယခုပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ “ပရေဟိ အတ္တာနံ အတိမညတိ” ဟုသာ ရှိပါသည်။] ဟိ၊ မှန်။ ပရေ၊ သူတပါးတို့ကို။ အတိက္ကမိတ္တာ၊ ကျော်လွန်၍။ မညနံ၊ မှတ်ထင်ခြင်းသည်။ ယထာ ကသစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သေယျသဒိသ ဟိနပုဂ္ဂိုလ်၏။) အတိမာနော၊ လွန်ကဲသော မှတ်ထင်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ကသ္မာ ဟု ပုစ္ဆာဝါကျ ထည့်၍ ဟိ ယသ္မာ၊ ဣတိ တသ္မာ ဟုလည်း ပေးပါလေ။]

၈၈၀။ ပုရိမမာနဿ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော မာန၏။ ဥပရိမာနော၊ အထက်၌ဖြစ်သောမာနသည်။ မာနာတိမာနော၊ မည်၏။ [မာနာတိမာနော၊ ရှေးမာန၏ အထက်၌ဖြစ်သောမာန။] အတိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥပရိသဒ္ဓဿ၊ ၏။ အတ္ထိ၊ အနက်ကို။ ဝဒတိ၊ ဟော၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပုရိမမာနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော သဒိသမာန်ကို။ အတိက္ကန္တော၊ လွန်သော။ မာနော၊ သေယျမာန်တည်း။ မာနာတိမာနော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော သဒိသမာန်ကိုလွန်သော သေယျမာန်။

၈၈၁။ ပက္ခိဇာတိသု၊ ငှက်မျိုးတို့တွင်။ ဝါယသော၊ ကျီးကန်းသည်။ အန္တော၊ အညွှန်တည်း။ လာမကော၊ အယုတ်မာဆုံးတည်း။ ဣတိ ကတံ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ကာကဇာတိ ဝိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

၈၂၂။ (ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။) ထေရော၊ သည်။ ဒေါသ စရိတော၊ ဒေါသစရိုက်ရှိသည်။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ တသ္မာ၊ ထိကြောင့်။ အာဒိ-
 တောဝ၊ အစဉ်ပင်။ တုမေ အဒိဏာသဝါတိ၊ ဟူ၍။ အဝတော၊ မလျှောက်မူ၍။
 ဥပါယေန၊ ဥပါယ်တမည်ဖြင့်။ ကထေသိ၊ လျှောက်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ။ ဝါ၊
 တနည်း။ ဒေါသစရိတတ္တာ၊ ဒေါသစရိုက်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။
 တတိယပဒဝါရေ၊ တတိယခြေလှမ်း အကြိမ်၌။ ဝိရာဂ၊ မတပ်မက်ကြောင်း
 ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဥပ္ပါဒေသိ၊ ဖြစ်စေနိုင်ပြီ။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်
 ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကသာဆရာ၏အလိုတည်း။ [ဝိရာဂန္တိ အရဟတ္တံ-
 အနု။]

၈၂၃။ မာနံ အနုဂတစ္ဆန္ဓောတိ၊ ကား။ မာန သမ္ပယုတ္တဆန္ဓော မာနနှင့်
 သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဆန္ဒတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ မာနသဘာဝံ၊ မာနသဘောသို့။
 အနုဂတော၊ အစဉ်လိုက်သော ဆန္ဒတည်း။ မာနစ္ဆန္ဓော၊ မာနသို့ အစဉ်လိုက်
 သော ဆန္ဒ။

၈၂၄။ စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထိပုရိသ သမ္မာနနာဒိ ကိရိယ ဝိဇ္ဇမ္ပန ပဋိသံယုတ္တံ၊
 မိန်းမယောကျ်ားတို့၏ လွန်စွာမြတ်နိုးပုံအစရှိသော ရှက်ဖွယ်အမှုအရာကြိယာနှင့်
 စပ်ယှဉ်သော။ ကဗ္ဗိ (ကဗျ)၊ ကဗျာလင်္ကာကို။ ဝိဇ္ဇမ္ပနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ တတ္ထ၊ ထို
 ကဗျာအရာ၌။ ယုတ္တ မုတ္တသိလိဋ္ဌံ၊ သင့်လျော် လျှောက်ပတ်သည်လည်းဖြစ်၊
 လွတ်လွတ်လပ်လပ်လည်းဖြစ်၊ ပြေပြစ် ညက်ညောသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဋိ-
 ဘာနံ၊ ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်သည်။ ဝိဇ္ဇမ္ပနပဋိဘာနံ၊ န မည်၏။

၈၂၅။ အမရဝါဒပဋိသံယုတ္တော၊ အမရဝိက္ခေပဝါဒနှင့် စပ်ယှဉ်သော။
 (ဝေန္တိပိ မေ နော- စသော ဝါဒနှင့် ယှဉ်သော။) ဝိတက္ကော၊ ကြံစည်ခြင်း
 သည်။ (အမရဝိတက္ကော၊ ဣ မည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ အတ္တနောမိမိ၏။ အမရဏ
 တ္တာယ၊ မသေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒေဝဘာဝတ္တာယ၊ မသေနိုင်သော နတ်အဖြစ်
 အကျိုးငှါ။ ဝိတက္ကော၊ သည်။ အမရဝိတက္ကော၊ ဣ မည်၏။ [အမရသဒ္ဓါသည်

ဝိဇ္ဇမ္ပန ပဋိဘာနံ။ ။ သက္ကတ၌ ဝိဇ္ဇမ္ပန ဟူသောပါဌ်သည် ပါဌ်၌ “ဝိဇ္ဇမ္ပန” ဟုဖြစ်၏။
 တိရောကရာဇ= မျက်ကွယ်၌ ပြုအပ်သော ရှက်ဖွယ်အမှုအရာဟူသော အနက်ကိုဟော၏။
 ထို့ကြောင့် “ဣတ္ထိပုရိသ သမ္မာနနာဒိ ကိရိယာ ဝိဇ္ဇမ္ပန” ဟု ဖွင့်သည်။ ပဋိဘာတိတိ ပဋိဘာ-
 နံ၊ ရှေး ရှု ထင်လာသောဉာဏ်၊ ဝိဇ္ဇမ္ပနပဋိသံယုတ္တံ + ပဋိဘာနံ ဝိဇ္ဇမ္ပနပဋိဘာနံ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ-
 သမ္မာနန စသည်ကို ကဗျာဖွဲ့တတ်သောဉာဏ်၊ ပန်းချီ ပန်းပုရုပ် ရေးသားထုလုပ်တတ်
 သောဉာဏ်ကို ပါဌ်တော်၌ “ပါပက ပဋိဘာနံ” ဟု မိန့်သည်။ ဤအဓိပ္ပါယ်များကို ထောက်၍
 အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ “ဝိလပ္ပန” ဟူသော ပါဌ်သည် ပါဌ်ပျက်တည်း။

နတ်၏ပရိယာယ်တည်း။ အမရဏတ္ထာယကိုပင် “ဒေဝံဘဝတ္ထာယ” ဟု ထပ်ပွင့်သည်။ ရှေးနိဿယ၌ သုံးနည်းကြ၍ အနက်ပေးထားသည်။ အဋ္ဌကထာ၌ နှစ်နည်းသာ ရှိသည်။]

ဂဂဂ။ ပရေသု၊ သူတပါးတို့အပေါ်၌။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနုဒ္ဓယာ၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ ရာဂဝသေန၊ ရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုဒ္ဓယကရဏံ၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်မှုကို ပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သေဝံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ပရာနုဒ္ဓယော၊ ယ မည်၏။ တဿ၊ ထို သူတပါးတို့အပေါ်၌ အဖန်ဖန်စောင့်ရှောက်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ ပရာနုဒ္ဓယတာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပရေသု၊ သူတပါးတို့အပေါ်၌။ အနုဒ္ဓယသေဝ(အနုဒ္ဓယသ + ဣဝံ)၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော မေတ္တာ ကရုဏာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့။ (တထာ) သဟနန္ဒိတာဒိကဿ၊ အတူတကွ နှစ်သက်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ ပရာနုဒ္ဓယတာ၊ မည်၏။ တာဒိသော၊ ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သော။ ရာဂေါ၊ ရာဂတည်း။ (ရုဂကို အရကောကံပါ ဟူလိ။) တတ္ထာတိ၊ ကား။ သံသဠဝိဟာရေန၊ သံသဠဝိဟာရဖြင့်။ ဒဿိတာယ၊ ပြအပ်သော။ (ရောရောနောနော နေပုံကိုထောက်၍ တွေ့မြင်ရသော။) ပရာနုဒ္ဓယဘာယ၊ သူတပါးတို့ အပေါ်၌ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်၌။ (ယောတက္ကော ခွံစပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့လည်း။ အတ္ထာ၊ အနက်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။

အနုဒ္ဓယသေဝ။ ။ မေတ္တာယန္တဿ ဝိယ အနုကမ္မန္တဿ ဝိယ ဝိကပ္ပနာ (အထူးထူး အပြားပြား ပြုစီမံပေးခြင်း) ဣတိ အာဟ “သဟနန္ဒိတာဒိကဿ” တိ၊ မေတ္တာဒိပတိရူပေန ပလတ္တဂေဟသိတံဘိနေဟဿာတိ၊ အတ္ထော၊ တေနာဟ “တာဒိသော ရာဂေါ” တိ။—ဤဋီကာအဖွင့်ကို ထောက်၍ “အနုဒ္ဓယ=အဖန်ဖန်၊ သနားစောင့်ရှောက် တတ်သော တရား” ဟူသည် မေတ္တာနှင့် ကရုဏာတည်း။ ထို သဟနန္ဒိ သဟသောကီ ရဟန်းများလည်း မေတ္တာအတူ ကရုဏာအတူဖြင့် ဒါယကာတို့၏ အလုပ်ကို ပြုလုပ်စီမံပေးသည့်အပြင် ဝမ်းမြောက်စရာရှိလျှင်လည်း အတူဝမ်းမြောက်၍၊ ဝမ်းနည်းစရာ ရှိလျှင်လည်း အတူဝမ်းနည်း၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ မေတ္တာအဘို့ ကရုဏာအတူဖြစ်သော ဂေဟသိတပမေ တဏှာရာဂသာတည်း။

အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ယော တတ္ထ ဂေဟသိတော တက္ကော” ဟု တတ္ထ သဒ္ဒါ ပါရှိ၏။ ထို တတ္ထကို အဋ္ဌကထာ၌ “တသ္မိံ သံသဠဝိဟာရေ တသ္မိံ ဝါ ယောဂါပဇ္ဇနေ” ဟု ရှေ့ပါဠိတော်၌ “သံသဠော ဝိဟရတိ၊ ယောဂံ အာပဇ္ဇတိ” ဟု ရှိသောကြောင့် နှစ်မျိုးဖွင့်၏။ ထိုနည်းအပြင် သံသဠဝိဟာရဖြင့် ပြအပ်သော ထို ပရာနုဒ္ဓယတာ၌ဟု ဋီကာတနည်း ဖွင့်ပြသည်။ ထို့ကြောင့် “အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ” နေရာ၌ “အတ္ထောပိ ယုဇ္ဇတိ” ဟု ပိသဒ္ဒါ မပါသော်လည်း ထည့်၍ပေးပါ။ [အတ္ထော ယုဇ္ဇတိတိ ဝေမ္မိံ တတ္ထာတိ ပါဠိပဒဿ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ။—အနံ။]

၇၉၀။ အနာညတ္တိံ ၊ အထင်သေး မခံရခြင်းကို။ ပတ္တေန္တော၊ တောင့်တသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနဝညတ္တတ္ထမေဝ၊ အထင်သေး မခံရသူ၏ အဖြစ်အကျိုး ငှါသာ။ ကာမဂုဏေ စ၊ လာဘသက္ကာရသိလောက ဟူသော ကာမဂုဏ်တို့ကို လည်း။ ပတ္တေတိ၊ တောင့်တ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စကာမ။ ပေးနိဿိတော ဟုတွာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။

ကေကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၇၉၁။ ဥပနယုတိတိ၊ ကား။ ဗန္ဓတိ၊ ဖွဲ့၏။ အကာရော၊ အ အက္ခရာသည်။ အနန္တရတ္ထဝါဒကော၊ အနန္တရအနက်ကို ဟော၏။ ဝါ၊ တနည်း။ မရိယာဒ-ဝါစကဿ၊ မရိယာဒအနက်ကို ဟောသော။ အာကာရဿ၊ ၎င်း။ ရဿတ္ထိံ၊ ရဿ အဖြစ်ကို။ ကတွာ၊ အဋ္ဌပနာတိ၊ ဟူ၍။ (၁၂၀၀တာ)ဝုတ္တံ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနန္တရ-ဋ္ဌပနာတိအာဒိ ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို အနန္တရဋ္ဌပနာ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ပဌမပုန္ဓဿ၊ ပဌမဖြစ်သော ကောဓ၏။ ပဝတ္တာကာရော၊ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာသည်။ မရိယာဒါ၊ အပိုင်းအခြားတည်း။ တံ၊ ထို အပိုင်း သခြားကို။ အနတိက္ကမိတွာ၊ မလွန်မှု၍။ တဿေဝ၊ ထို ပဌမဖြစ် သော ကောဓကိုပင်။ ဒဠိကရဏဝသေန၊ ခိုင်မြဲအောင်ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဋ္ဌပနာ၊ ထားခြင်းသည်။ မရိယာဒဋ္ဌပနာ၊ မည်၏။ ပကတိဋ္ဌပနာမတ္ထမေဝ၊ ပကတိထားခြင်းမျှသာ။ ဝိသေသနရဟိဟာ၊ အာ ဟူသော သံ ဟူသော အနု ဟူသော ဝိသေသနမှ ကင်းသော။ ဋ္ဌပနာ၊ တည်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။

၇၉၂။ နိဋ္ဌရိယံ၊ နိဋ္ဌရိယ ဟူသည်။ ခေဋ္ဌပါတနံ၊ တံတွေးကို ကျစေခြင်း တည်း။ (တံတွေးသွေးခြင်းတည်း။) နိဋ္ဌရိယံ ဝိယ၊ တံတွေးထွေးခြင်းနှင့် တူ၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။) နိဋ္ဌရိယံ၊ ယမည်၏။ ဒိသိတွာတိ၊ ကား။ ဒန္တေတိ၊ သွားတို့ ဖြင့်။ ဆိန္နိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ပန၊ ဆက်။ တေန၊ ထို ဒိသိတွာဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဒိသနံ၊ သူတပါးဂုဏ်ကို ကိုက်ဖြတ်ခြင်းသည်။ ပဋ္ဌာသော၊ သ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။ ပဋ္ဌာသဿ အာယနာတိ၊ ကား။ ယုဂဂ္ဂါဟပဝတ္ထိံ၊ ထမ်းပိုးကို ယူခြင်းကဲ့သို့ အစုံယူခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ထမ်းပိုးကို ယူခြင်းကဲ့သို့ အမြိုင်ယူခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ [နွားတရည်းတို့ ထမ်းပိုး ကို ယူသောအခါ တန်းတူဖြစ်သွားသကဲ့သို့ တန်းတူယူခြင်းကို “ယုဂ္ဂါဟ”ဟု ဆိုသည်။] သမဘာဝဒဟနံ၊ တူသည်၏အဖြစ်ကို ထားခြင်းသည်။ ဇယော၊ ဇယ မည်၏။ တဿ၊ ထိုတူသည်၏ အဖြစ်ကို ထားခြင်းကို။ အာဟရဏတော၊ ဆောင် နိုင်ခြင်းကြောင့်။ အာဟာရော၊ ရမည်၏။ ဓုရံ နဒေတိတိ၊ ကား။ ပါမောက္ခံ၊ အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကို။ နဒေတိ၊ မပေးတတ်။

ဂဇ၄။ ဧဝံ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောကံ။ ဝတ္ထသမ္ပန္နော၊ ဝတ်အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသော။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ကာယဒုစရိတဒိနိ၊ ကာယဒုစရိတ်အစရှိသည်တို့ကို။ ကရိယထံ၊ ပြုလတ္တံ့ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့ကို။ ဉပနတ္ထံ၊ သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ စေတိယင်္ဂဏဒိဝတ္ထံ၊ စေတီရင်ပြင်တော် အစရှိသည်၌ ပြုထိုက်သော ကျင့်ဝတ်ကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ အတိစ္စာတိ၊ ကား။ အစွယံ၊ အပြစ်ကို။ ကတွာ၊ အာသရန္တိတိ၊ ကား။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ပြန်လာကုန်၏။ ပုန၊ တဖန်။ ပဋိစ္စာဒနေ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်း၌။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ (“သုဠုဆာဒနာ ဝေါစ္စာဒနာ” ဟု ဖွင့်သော အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။) ကေးနာမ၊ အဘယ်မည်သို့သည်။ ဧဝံ ဤသို့။ ကရေတိ၊ ပြုအံ့ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေါစ္စန္ဒန္တောဒနာ၊ ဖြတ်သောက်ခြင်းအားဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခြင်း သည်။ ဝေါစ္စာဒနာ၊ မည်၏။ [ဝိ၊ အဝကို “ဝေါစ္စန္ဒနံ” ဟု ဖွင့်သည်။] [ဝေါစ္စန္ဒနံ ဝိတိက္ကမကိရိယာယ အပုဋိဇာနဝေသန ဥပစ္စန္ဒနံ၊ ဝေါစ္စန္ဒနေန ဆာဒနာ ဝေါစ္စန္ဒနဆာဒနာ။ - အနု။] န သမ္မာဘာသိတာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ မှန်ကန်စွာ။ နဘာသတိ၊ မပြော တတ်။ သော၊ သို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဋ္ဌော၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။ [အသမ္မာဘာသနေ သဋ္ဌသိဒ္ဓေါ လောကေ နိရုဋ္ဌောတိ အာဟ “ယော န သမ္မာဘာသတိ၊ သော သဋ္ဌော” တိ။ - အနု။] ကုစ္စိဝိ ပိဋ္ဌိဝိ ဇာနိတုံ န သက္ကာတိ၊ ကား။ အသန္တ- ဂုဏသမ္မာဝနေနေဝ၊ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ထင်စွာ ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်သာ လျှင်။ စိတ္တာနုဂ္ဂဟကိရိယာဝိရဟတော၊ စိတ်အားလျော်သော အမူအရာမှကင်း ခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ-စိတ္တော၊ ဤသို့စိတ်ရှိသူတည်း။ ဧဝံ ကိရိယော၊ ဤသို့ အမူ အရာရှိသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနိတုံ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ အတ္ထော။

အဇောဧဝ၊ ဆိတ်သည်ပင်။ အဇာမိဂေါ၊ မည်၏။ [သားကောင်တမျိုးဖြစ် သောကြောင့် “မိဂ” ဟု ဆိုသည်။ “အဇမိဂေါ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဇ၏ အကို ဒီသပြုလျက် “အဇာမိဂေါ” ဟု ဖြစ်သည်။] နေလကောတိ၊ ကား။ တရဏဝစ္စော၊ နုပျိုသောနွားငယ်တည်း။ သော ယက္ခော၊ ထိုဝက်ဘီလူးသည်။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ရုံပာ၊ ဆိတ်အစရှိသော အဆင်းကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြု၍။ အဘတိ- သညာယံ၊ ဆိတ်ဟူသောအမှတ်ဖြင့်။ အာဂတာဂတေ၊ လာကုန်လာကုန်သော သတ္တဝါတို့၏။ ခါဒတိ ယထာ၊ ခဲစားသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အယမ္ပိ၊ ဤစဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ တံတံသဒိသဂုဏသမ္မာဝနေန၊ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဂုဏ်နှင့် တူသောဂုဏ်ကို ထင်စွာဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။ တေတေ၊ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝဉ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တေ သာဋ္ဌေယျံ၊

ဤသာဓဇယျကို။ မာယာတော၊ မာယာဘက်။ ဗလဝတရာ၊ အထူးသဖြင့် အားရှိသော။ ဝဉ္စနာတိ၊ လှည့်ပတ်ခြင်း ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ပရိက္ခတ္တတာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၉၀၈။ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒိနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့၏။ [အာဒိဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗုတ ပရာမာသ၊ ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတို့ကို ယူပါ။] အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ယံ၊ အကြင် ရူပရာဂ အစရှိသည်သည်။ သံယောဇနံ၊ သတ္တဝါတို့ကို ယှဉ်စေတတ်သည်။ ဧဟတိ။ တံ၊ ထိုရူပရာဂအစရှိသည်သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဖြစ်သော ရူပဘဝ အရူပဘဝ၌။ သံယောဇနတော၊ သတ္တဝါတို့ကို ယှဉ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ သံယောဇနဿ၊ ဗဟိဒ္ဓသံယောဇဉ် ရှိသော၊ ပုဂ္ဂဗဿ၊ ၎င်း။ ဝိသေသနဘူတံ၊ ဝိသေသန ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ သံယောဇနံနာမ၊ မည်၏။

ဒုကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တိကနိဒ္ဒေသံ အဖွင့်

၉၀၉။ အကုသလမူလာနေဝ၊ အ ကုသိုလ်ဖြစ်သော မူလတို့သည်ပင်။ ဝဉ္စမူလာနိ၊ ဝဉ္စ၏မူလတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကထိတေဟိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ တေဟိ၊ ထိုအကုသလမူလတို့ဖြင့်။ ဝဉ္စမူလ သမုဒါစာရော၊ ဝဉ္စ

ဗလဝတရာ ဝဉ္စနာ။ ။မာယာသည် မိမိမှာရှိသော အပြစ်ကို သူတပါးမသိအောင် ဖုံးကွယ်၏။ သာဓဇယျကား မိမိ၌ မရှိသောဂုဏ်ကို သူတပါးအထင်ကြီးအောင် ပြောတတ်၏။ ထို့ကြောင့် မာယာထက် သာဓဇယျက ပို၍ လှည့်ပတ်မှု အားကြီးသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် “ပရိက္ခတ္တတာ=ထက်ဝန်းကျင် တူးမြုပ်၍ ခိုင်မြဲစွာ စိုက်ထားအပ်သော တိုင်နှင့်တူသည် ၎င်း အဖြစ်” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အကုသလမူလာနေဝ။ ။အခြားနေရာ၌ “ဝဉ္စမူလ”ဟု ဆိုလျှင် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ (လောဘ မောဟ) နှစ်မျိုးသာ ရ၏။ ဤ၌ကား ဒေါသပါထည့်၍ “တိဟိ အကုသလမူလေဟိ ဝဉ္စမူလသမုဒါစာရော ကထိတော” ဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုထားသောကြောင့် ဒေါသကို အဘယ်နည်းဖြင့် “ဝဉ္စမူလ”ဟု ဆိုလိုပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဘူးဟန်ရှိ၏။ အဖြေကား— ဣဿာ ‘မစ္စရိယ ဒေါမနဿ စသည်တို့၏’ အဖော်သဟဲဖြစ်သော ဒေါသဖြင့်လည်း ဘဝကို ပြုစီမံခြင်း ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဒေါသသည်လည်း အကုသလမူလ ဖြစ်နိုင်သည်။ [အဝိဇ္ဇာ ဘဝ တဏှာဟိ ဝိယ ဣဿာ မစ္စရိယ ဒေါမနဿာဒိသဟာယဘူတေန ဒေါသေနပိ ဘဝါဘိသင်္ခရဏံ ဟောတီတိ အကုသလမူလာနေဝ ဝဉ္စမူလာနိတိ။—အနု။]

မူလ၏ ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတော၊
ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိဟိ။ ဝေ။ ကထိတောတိ၊
ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၉၁၉။ သဿတော လောကောတိ အာဒိ ဒဿနမေဝ၊ အစရှိသော အမြင်
သည်ပင်။ ပြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်တည်း။ မောက္ခသမ္မာပကံ၊ မောက္ခသို့
ရောက်စေတတ်သော အကျင့်တည်း။ ဥတ္တမစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်တည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိဂတိကေဟိ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့သည်။ သမ္မတံ၊ သမုတ်အပ်ပြီ။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဂတိက သမ္မတဿာတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
ရူပါ ရူပါဝစရ ဝိပါကေသု၊ ရူပဝိပါကံ အရူပဝိပါကံတို့၌။ သာတိသယော၊
အလွန်အကဲနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဘဝရာဂေါ၊ ဘဝကို တပ်မက်သောရာဂသည်။
(ဟောတိ)။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ မဟာ ပြဟ္မာနန္ဒိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ [ရူပါ ရူပါဝစရ ဝိပါကာနံ သန္တပဏီတဘာဝေန
ဥဋ္ဌာရတမတ္တာ တတ္ထ သာတိသယော ဘဝရာဂေါ ဝုတ္တာ။ - အနု။]

၉၂၀။ ကထံ ဝိဇ္ဇိ၊ ကား။ ကေနာကာရေန၊ အဘယ်သို့သော အခြင်း
အရာအားဖြင့်။ သဏ္ဍိတံ၊ တည်သူကို။ (သီလဝန္တံ၊ သီလရှိသူ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊
ဆိုကြကုန်သနည်း။) ဣတိ အတ္ထော။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့လုံးလုံးသွင်း၍၊ အာကာရ-
သဏ္ဍာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ မာန ဌပနာတံ၊ ကား။ သေယျာဒိ-
ဝသေန၊ သေယျ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ မာနေန၊ ဖြင့်။ ဌပနာ၊ မိမိကို
ထားခြင်း။ ဝါ၊ တနည်း။ မာနသင်္ခါတာ၊ မာနဟု ဆိုအပ်သော။ ဌပနာ၊
ထားခြင်း။ [မာနေန ဌပနာတိ မာနေန သေယျာဒိဝသေန အတ္ထနော ဌပနာ။
ဌပနာတိစ ဒဟနာ ပဂ္ဂဏှနာ ဝါ။ - အနု။]

၉၂၁။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဥတြာသော၊ ထိတ်လန့်ခြင်းဟူသည်။ ဒေါမန-
သံ၊ ဒေါမနသတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒေါသော၊ ဒေါသတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။
တံ သမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုဒေါသနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ စေတနာဒယော၊ စေတနာ အစ-
ရှိသော တရားတို့တည်း။

၉၂၂။ ဒေသနာသုခတာယာတိ၊ ဟူသောပါဌ၌။ တိဏ္ဍံ၊ သုံးပါးကုန်သော။
အဓ္မိနံ၊ ကာလတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ ကင်္ခတိ၊ ယုံမှား၏။ ဝိစိ-
ကိစ္ဆတိ၊ တွေးတော၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ အားဖြင့်။
ဒေသနာ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ သုခါ၊ လွယ်ကူသည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊
ဗျတိရိက်ကား။ တသံ၊ ထို ဝိစိကိစ္ဆာဖြင့် ဟောရာ၌ လွယ်ကူသလောက်။
မောဟေန၊ မောဟအားဖြင့်။ (ဒေသနာ၊ သည်။) န (သုခါ)၊ မလွယ်ကူ။ ဣတိ
(အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဝဏ္ဏာဒိဘေဒံ သုတူတိ။ ကာမ။ ကေစိ၊ အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝဇန္တိ ကိရ၊ ဆိုကုန်သတတ်။ (ကိံ ၊ နည်း။) ခတ္တိယဇီဝေါ၊ ခတ္တိယဖြစ်သောဇီဝသည်။ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏော၊ ဖျော့တော့ ဝင်းဝါသောအဆင်းရှိ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုခတ္တိယဇီဝသည်။ ပုဗ္ဗဏှော၊ နံနက်အခါ၌။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။ (ပျော်၏။) ပုဗ္ဗဏှော၊ နံနက်အခါ၌လည်း။ ဆာယံ၊ အရိပ်သည်။ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏော၊ ဖျော့တော့ ဝင်းဝါသော အဆင်းရှိ၏။ ပြာဟ္မဏ ဝေဿ သုဒ္ဓုဇီဝါ၊ ပြာဟ္မဏ၏ အသက်ကောင်၊ ဝေဿ၏ အသက်ကောင်၊ သုဒ္ဓု၏ အသက်ကောင်တို့သည်။ ဩဒါတ ပီတ ကာဠဝဏ္ဏော၊ အစဉ်အတိုင်း ပြုသောအဆင်း ရှိကုန်၊ ရွှေသောအဆင်းရှိကုန်၊ မည်းနက်သောအဆင်းရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထို ပြာဟ္မဏ ဝေဿ သုဒ္ဓုတို့၏ အသက်ကောင်တို့သည်။ မဇ္ဈန္ဒုသာယနုရတ္တိသု၊ နေ့လည်အခါ၊ ညနေအခါ၊ ညဉ့်အခါတို့၌။ ဩဒါတပီတကာဠုဆာယာ၊ ပြုသောအရိပ်၊ ရွှေသောအရိပ်၊ မည်းနက်သောအရိပ် ရှိကုန်သည်။ (ဟုတူ)။ တံတံကာလေသု၊ ထိုထိုနေ့လည်အခါ ညနေအခါ ညဉ့်အခါတို့၌။ ရမန္တိ၊ မွေ့လျော်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထို ခတ္တိယဇီဝအစရှိသည်တို့၏။ ဝဏ္ဏဘေဒံ၊ အဆင်းအထူးအပြားကိုဝင်း။ ဗျာပိ၊ ပျံ့နှံ့ခြင်းရှိ၏။ ပရိမဏ္ဍလော၊ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်း၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ကထေန္တာနံ၊ ပြောဆို ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သဏ္ဌာန ဘေဒဉ္စ၊ ပုံသဏ္ဌာန် အထူးအပြားကိုဝင်း။ သုတူတ၊ ရှိ။ (ကင်္ခန္ဓော၊ ယုံမှားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဝေံ၊ သို့။ ကင်္ခတိ နာမ၊ ယုံမှားသည် မည်၏။

တေဟိပေရမန္တိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ ပေါင်း၍ ပြထားသော်လည်း— ပြာဟ္မဏဇီဝေါ မဇ္ဈေ ရမတိ၊ မဇ္ဈေ စ ဆာယာ ဩဒါတာဏ္ဏာ-ဟုဝင်း၊ ဝေဿဇီဝေါ သာယနေ ရမတိ၊ သာယနေ စ ဆာယာ ပီတဝဏ္ဏာ ဟုဝင်း၊ သုဒ္ဓုဇီဝေါ ရတ္တိယံ ရမတိ၊ ရတ္တိယံ စ ဆာယာ ကာဠဝဏ္ဏာ ဟုဝင်း ဤသို့ အသီးသီးခွဲ၍ အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ။ ကာဠုတမကလေသု ပါဠိလည်း ပျက်နေ ဟန် တူ၏။ တံတံကာလေသုဟု ရှိမှကောင်းမည်။ တံတံကာလေသု၊ ထိုထို မွန်းတည့်ကာလ၊ ညချမ်းကာလ၊ ညဉ့်ကာလတို့၌ ဟု အနက်ယောဇနာပါဟု ရှေးဦးက နိဿယ၌ မှာထား သည်။

ဗျာပိ ပရိမဏ္ဍလော။ ။ ဗျာပိတိ သကလလောကဗျာပိ၊ ဇီဝဟူသော အတ္တသည် တလောကလုံး၌ အနှံ့တည်လျက်ရှိ၏။ သကလသရိဗျာပိ ဝါ၊ သတ္တဝါတယောက် ယောက် ၏ အတ္တသည်လည်း ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံး တကိုယ်သုံး၌ ပျံ့နှံ့၍နေ၏။ ဤသို့ မိစ္ဆာအယူရှိသူ တို့ ယူကြသည်။ ပရိမဏ္ဍလောတိ ပရမာဏုပ္ပမာဏော ဟုတော့ ပရိမဏ္ဍလော၊ အတ္တသည် ပရမာဏုမြူပမာဏ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့် ဝိုင်းဝိုင်းလုံးလုံးကလေးသာ တည်း။ အာဒိသဒ္ဓေန အင်္ဂုဠုပ္ပမာဏော (တလက်မ ပမာဏရှိ၏)၊ ယဝပ္ပမာဏော (မုယောလုံး ပမာဏရှိ၏)၊ ဣတိ အာဒိကံ သင်္ဂဏာတိ။ -အနု။

၉၂၃။ ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူသော။ ပဒဒ္ဒယံ၊ ပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်းကို။ ကေပဒံ၊ တပုဒ်တည်းကို။ ကတွာ၊ ဇာနန္ဒာနံ၊ သိသော ဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ အယံ သမ္မုတိကထာ၊ သည်။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ပုရိသပုဂ္ဂလောဟူသော ပုဒ်သည်။ ပုဂ္ဂလဝါစကံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဟော တတ်သော။ ပဒန္တရမေဝ၊ ပုဒ်အထူးသဘ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ အယံ ပနာတိ အာဒိံ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အဘဟ။ အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ပုရိသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ (သမာနော) စ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ပုဂ္ဂလော ဝေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သာတည်း။ ပုရိသိန္ဒြိယယုတ္တောဝ၊ ပုရိသိန္ဒြေနှင့်ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည်သာ။ န၊ မဟုတ်။ (ယောကျ်ားသာ မဟုတ်။) ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ် ကို။ ဒဿန္တတ္ထမ္ပိ၊ ငှါလည်း။ ပုရိသ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဋ္ဌသု အာဗဗ္ဗေသုတိ၊ ကား။ ပိတ္တသေမု၊ ပေ။ သမုဋ္ဌာနေသု၊ သည်းခြေ လွန်ကဲခြင်းဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရောဂါ၊ သလိပ်လွန်ကဲခြင်းဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရောဂါ၊ လေလွန်ကဲခြင်းဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရောဂါ၊ ဥတုရာသီ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ရောဂါ၊ မိမိလုံ့လ သူတပါးလုံ့လကြောင့် ဖြစ်သောရောဂါ၊ မညီမမျှ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဆောင်ရွက် ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောရောဂါ၊ သလိပ် သည်းခြေ လေဟူသော အပြစ်သုံးပါး တို့၏ ပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောရောဂါ၊ ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရောဂါတို့တွင်။ (သတ္တပဋိက္ခိပိတော့၌စပ်။) ပုဗ္ဗေကတန္တိ၊ ကာ။ ပုဗ္ဗဏတရ- ကမ္ပံ၊ ရှေးရှေးဘဝ၌ ဖြစ်သောကံကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပပဇ္ဇ- ဝေဒနီယဉ္စ၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံကိုလည်း။ ပဋိက္ခိပန္တိကိရ၊ ပယ်ကုန်သတတ်။

အာဏတ္တိမူလကေနဝါတိ၊ ကား။ ယောပိ၊ အကြင်အာဏာရှင်သည်လည်း။ အာဏာပေတွာ၊ စေခိုင်း၍။ -ဝဗေန္ဓာဒိဒုက္ခံ၊ ဒိပ္ပိစက်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း အစ ရှိသော ဒုက္ခကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုဒုက္ခသည်လည်း။ တံမူလကံ၊

ပုရိသ ပုဂ္ဂလော။ ။ ပုရိသတပုဒ် ပုဂ္ဂလတပုဒ် ၂ ပုဒ်ကိုပင် ပေါင်း၍ ဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ် တို့ သဘောကျလောက်အောင် တပုဒ်တည်း ဟောပြောတော်မူသည်။ တနည်း—ပုရိသပုဂ္ဂ လော ဟူသော ပုဒ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသောအနက်ကို ဟောရာ၌ ပုဒ်အထူး တမျိုးပင်တည်း ဟု ပြောတော်မူလိုသောကြောင့် “ပုရိသပုဂ္ဂလော” ဟု ဟောတော်မူရသည်။ တနည်း— “ပုရိသော” အရ ပုရိသိန္ဒြေနှင့် ယှဉ်သော ယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်သာမက ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးနှင့် ဆိုင်သည်ဟု ပြလိုသောကြောင့် “ပုရိသ” ကိုပင် “ပုဂ္ဂလော” ဟု ဝိသေသနပြု၍ ဟော တော်မူသည်။ ဤပုရိသောသည် ယောကျ်ားအနက်ကို မဟော၊ ပုဂ္ဂိုလ်အနက်ဟောသာ တည်း။

ထို အာဏာရှင်ဟူသော အကြောင်းရင်း ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣဿရ နိမ္မာနမူလမေဝ၊ ပြဟ္မာမင်းစသော အစိုးရသူ၏ဖန်ဆင်းခြင်းဟူသောအကြောင်း ရင်း ရှိသည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယ်။ ပြာဟ္မဏတို့၏ အလိုတည်း။

၉၂၄။ ဒါဟကာရဏဘာယ၊ ရာဂ အစရှိသော ဆယ်ပါးသောမီး၊ ငရဲမီး လောင်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ဒါဟ ကာရဏ တာယာတိ ရာဂါဒိ ဒသဝိဂ္ဂေါဒါဟဿ၊ နရကဂ္ဂိဒါဟဿ စ ကာရဏဘာယ။ -အနု။] မောဟဿ၊ ၏။ အနုဒဟနံ၊ အစဉ်အတိုင်း လောင်ပုံကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ တနည်း-ပန၊ စင်စစ်ကား။ သဘာဝတေပိ၊ မောဟ၏ သဘာဝအားဖြင့်လည်း။ အသမ္ပဋိဝေဓေ၊ ဟုတ်မှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်း သည်။ သမ္ပဋိဝေဓ သုခဿ၊ ဟုတ်မှန်စွာ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဟူသော သုခ၏။ ပစ္စန္ဓိကဘူတေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခောဝေ၊ ဒုက္ခတမျိုးပင် တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုဒဟနတော၊ အစဉ်အတိုင်း လောင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ဝေဠုကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ကို။ ဉာဏ သုခါ၊ သိသည်ရှိသော် သုခတည်း။ အညာဏဒုက္ခာ၊ မသိသည်ရှိသော် ဒုက္ခ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၉၂၆။ ပုထုနိမိတ္တာရမ္မဏေသတိ၊ ကား။ သုဘနိမိတ္တာဒိဝေနေ၊ သုဘ နိမိတ် အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပုထုနိမိတ္တသဘာဝေသု၊ များစွာသော ကိလေသာ အစရှိသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သော သဘောရှိကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ အာရုံတို့၌။ ဝါ၊ တနည်း။ ပုထုသဘာဝေသု၊ များသောသဘောရှိကုန် သော။ သုဘ နိမိတ္တာဒိ အာရမ္မဏေသု၊ သုဘနိမိတ် အစရှိသော အာရုံတို့၌။ ကောသဇ္ဇပမာဒနိဒ္ဒေသနံ၊ ကောသဇ္ဇနိဒ္ဒေသ ပမာဒနိဒ္ဒေသတို့၏။ သမာနတ္ထေ၊ တူကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ အဝိပ္ပါရိကတာ သင်္ခါတာ၊ ပျံ့နှံ့ ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ လိနဝုတ္တိတာ၊ တွန့်ဆုတ် သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ကောသဇ္ဇံ၊ မည်၏။ သတိဝေါသဂ္ဂ သင်္ခါတံ၊ သတိကို စွန့်လွှတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ပမဇ္ဇံ၊ မေ့လျော့ခြင်းသည်။ ပမာဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝိသေသော၊ ပမာဒ ကောသဇ္ဇတို့၏ အထူးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

၉၃၁။ သဂချဝါသန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဩတ္တပဝါသံ၊ ဩတ္တပုနွှင့် တကွဖြစ်သောနေခြင်းကို။ အာဟ၊ ဆို၏။ သဒဇဇ္ဇကဝါသန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဟိရိဝါသံ၊ ဟိရိနှင့်တကွ နေခြင်းကို။ (အာဟ)။ အနာဒိယနာ ဩဝါဒအဂ္ဂဟဏံ၊ ဩဝါဒကို မယူခြင်းသည်။ အနဒ္ဒါ၊ မည်၏။ အစိတ္တိကာရော၊ စိတ်မဟုတ်

သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ မပြုခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ သုက္ခကဋ္ဌဿ ဝိယ၊
 ခြောက်သော ထင်းကဲ့သို့။ အနုလ္လတာ၊ မစိုမဖတ် ခြောက်ကပ်ကပ်၏ အဖြစ်
 သည်။ (အနုဒ္ဓါ၊ မည်၏။) [ဤနည်း၌ “အဒ္ဓဓာတ်သည် စိုစွတ်ခြင်းအနက်ကို
 ဟော၏”။ ထို့ကြောင့် “အနုလ္လတာ” ဟု ဖွင့်သည်။ အဒ္ဓနံ + အဒ္ဓါ၊ န + အဒ္ဓါ
 အနုဒ္ဓါ။] ဝါ၊ တနည်း။ အမုဒုတာ၊ မနူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သည်။ အနုဒ္ဓါ၊ မည်၏။
 [ဤနည်းအလို “အဒ္ဓသဒ္ဓါသည် နူးညံ့ခြင်းအနက်ကိုဟော၏”။ အနုဒ္ဓါ၊ မနူးညံ့
 ခြင်း။] [အဒ္ဓနံ အဒ္ဓါ မဒ္ဓဝေါ။ အနေကတ္ထတ္တာ ဓာတုနံ တပုဂ္ဂိုက္ခေပေန အနုဒ္ဓါတိ
 အာဟံ အမုဒုတာဝါ အနုဒ္ဓါ”တိ။—အနု။] ဤ ဂုဏ်လုံးသည် အဋ္ဌကထာ
 အဖွင့်မှ တမျိုးအဖွင့်တည်း-ဟု မှတ်ပါ။] အသိလျနီ၊ ကား။ အသုခသိလတာ၊
 ကောင်းသောသိလ မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အမုဒုတာဝေ၊ မနူးညံ့သည်၏
 အဖြစ်ပင်တည်း။

၉၃၄။ ဥပါရမ္ဘော၊ ဥပါရမ္ဘဟူသည်။ ဒေါသသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒေါ၊
 ဒေါသသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ဖြစ်စရာရှိ၏။)

၉၃၆။ ဣဓ၊ ဤအရပ်၌။ ပါသာဏံ၊ ကျောက်ခဲကို။ ကရေတိ၊ ထား၏။
 ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဌပနတ္ထေပိ၊ ထားခြင်းအနက်၌လည်း။
 ကရေတိ သဒ္ဓေါ၊ ကရေတိသဒ္ဓါကို။ ယုဇ္ဇတိ၊ ယှဉ်စပ်အပ်၏။ ဝါ၊ သုံးစွဲအပ်
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကရေတိတိ ဌပေတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ)အာဟ။
 စ၊ ဆက်။ တွေ၊ ဤ အယောနိသော မနုသိကာရဒိဒ္ဓေသ၌။ အယံ အာဝဇ္ဇနာ၊ ဤ
 ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇနံ၊ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံကို။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ အာသန္နကာရဏ-
 တ္တာ၊ နီးသောအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုသု၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုတို့၌။
 ဝုတ္တာ၊ အယောနိသော မနုသိကာရထည့်၍ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ။ ဝါ၊ တနည်း။ (အာဝဇ္ဇနာယ၊ ၏။) တဒန္တကူလကံတ္တော၊ ထိုအကုသိုလ်
 ကိုအားလျော်သော ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ခုဒ္ဒကဝတ္ထုသု ဝုတ္တာ)။
 [အာသန္နကာရဏတ္တာ ဟူသော အကြောင်းမှတစ်ပါး တဒန္တကူလကံတ္တော ဟူသော
 အကြောင်းကိုပြသည်။]

တိကနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုက္ကနိဒ္ဓေသ အဖွင့်

၉၃၉။ ဣတိတိ။ ပေ။ နိပါတေတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဝေသဒ္ဓေန၊ နှင့်။
 သမာနတ္ထော၊ တူသောအနက်ရှိသော နိပါတ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်
 ကို။ ဒဿေတိ။ ဘဝါဘဝဓောတူတိပီတိ တွေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ တေန၊ ဤ

ထောပတ်အစရှိသော ဆေးဖြင့်။ ဘဝန္တိ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ဣတိ
 ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ မည်၏။ သပ္ပိအာဒိဘေသဇ္ဇံ၊ ထောပတ်အစရှိသောဆေးတည်း။
 [ရှေးနိဿယ၌ကား “ဘဝတိ ဇာယတိ” ဟုကေဝုစကြိယာဖြင့်ရှိ၏။ “အာဇောဂျံ”
 ဟုလည်း ကတ္တားထည့်၏။ မိမိကား စာအုပ်တို့၌ ဗဟုဝုစကြိယာရှိသောကြောင့်
 “သိက္ခူ” ဟု ကတ္တားထည့်လိုပါသည်။ ရဟန်းတို့၏ ဖြစ်တည်နိုင်ကြောင်းဆေး-
 ဟူလို။] ပဏိတတဇော၊ သာ၍မွန်မြတ်သော။ အဘိဝုဒ္ဓေါ၊ အလွန်ကြီးပွားသော။
 ဘဝေါဝေ၊ ရဟန်းတို့၏ဖြစ်ကြောင်း ဆေးကောင်းသည်ပင်။ အဘဝေါ၊ မည်၏။
 [ဤအလို အသဒ္ဓါ၊ ဝုဒ္ဓိအနက်ဟော။ ဘဝေါပေ အဘိဝုဒ္ဓေါ အဘဝေါ ယထာ
 “အသေက္ခာမဗ္ဗာတိ။-အနု။] ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ ဘာဝနာ-
 ရာမတာအရိယဝံသပုဟေယျတ္တာ၊ ဘာဝနာဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသည်၏
 အဖြစ်ဟူသော အရိယဝံသတရားဖြင့်ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုရိမတဏ္ဍ-
 ဣယဝဇ္ဇာ၊ သင်္ကန်းဆွမ်းကျောင်းတို့၌ဖြစ်သော ရှေ့တဏှာ ၃-ပါး အပေါင်း
 သည် ကြပ်အပ်သော။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော၊ တဏှာ၊ တဏှာဟူသမျှကို။ ဘဝါ-
 ဘဝဟေတု ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ [ဤဒုတိယ
 နည်း၌ကား “ဘဝသဒ္ဓါဖြင့် သမ္ပတ္တိကို၎င်း တိုးပွားခြင်းကို၎င်း၊ အဘဝသဒ္ဓါဖြင့်
 ဝိပတ္တိကို၎င်း၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို၎င်း ဟော၏” ဟု မှတ်ပါ။ ဒုတိယသ္မိံ ပက္ခေ
 ဘဝါဘဝသဒ္ဓေန သမ္ပတ္တိဝိပတ္တိယော၊ ဝုဒ္ဓိဟာနိယော ဝါ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ။- အနု။]

တောယာတိ၊ ကား။ ဆန္နာဒိ အဂတိယာ၊ ဆန္ဒအစရှိသော အဂတိဖြင့်။ န
 ဂစ္ဆန္တိတိ၊ ကား။ န ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တံတံ ကိရိယံ၊ ထိုထို အမှုအရာကို။
 န ကဇရာန္တိ၊ မပြုကုန်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣဒံနာတိ၊ ကား။ အဂတိဂမနေန၊
 အဂတိသို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဆန္နာဒိနံ၊ ဆန္ဒအစရှိသည်ဖြင့်။ (အဂတိ
 ဂစ္ဆန္တိ ခ္ဋိ စပံ။) ဆန္နာဒိသု၊ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့တွင်။ ယေန၊ အကြင်တရားဖြင့်။
 နိဇ္ဇော၊ အဆုံးအဖြတ်ခံရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ညွတ်သည်။ ဝါ၊ ဝေစုခံမည့်ပုဂ္ဂိုလ်၌
 ညွတ်သည်။ (ဟောတိ)။ တေန၊ ထိုတရားဖြင့်။ ဂမနံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါလိက်
 ခြင်းသည်။ ယထာနိန္ဒဂမနံ၊ မည်၏။

ရာဇာတိအာဒိနာ၊ မင်းအစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဥပ္ပဒန္နာ၊
 ဖြစ်သော။ စပံပုဒ် မရှိသောကြောင့် ထည့်သည်။) စိတ္တုတြာသော၊ စိတ်၏
 ထိတ်လန့်ခြင်းသည်။ ရာဇာဒိနိမိတ္တာ၊ ရာဇ အစရှိသော အကြောင်းရှိသည်။
 (ဟောတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဥိမိအာဒိနိမိတ္တာ၊ လှိုင်းတံပိုးအစရှိသော
 အကြောင်းရှိသော။ စိတ္တုတြာသော၊ သည်။ ဥိမိအာဒိတယံ၊ လှိုင်းတံပိုးအစ
 ရှိသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဘေးမည်၏။ [အာဒိဖြင့် ကုမ္ဘိလ၊ အာဝဇ္ဇ၊
 သုသုကာ တို့ကိုယူ။] ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ (အဋ္ဌကထာ

အရကောက်ပုံမှ (တနည်းကား။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဥမိဘယန္တိ၊ ဟူသော။ ဝေံ၊ ဤ
 အမည်သည်။ ကောဓုပါယာသဿ၊ စိတ်၏ပြင်းစွာ ပင်ပန်းကြောင်းဖြစ်သော
 ကောဓ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဣတိ အာဒိဝစနတော၊ ဤသို့ အစရှိသည်
 ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (အင်္ဂုတ္တိရံ၊ စတုက္က၊ တတိယပဏ္ဍာသက၊ ဘယ-
 ဝဂ်၊ ဥမိဘယသုတ်။) ကောဓုပါယာသ။ ပေ။ မာတုဂါမာ၊ စိတ်၏ပြင်းစွာပင်ပန်း
 ကြောင်းဖြစ်သော ကောဓ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း၌ ယှဉ်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ရာ လောဘ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂ၊ မာတုဂါမ
 တို့၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂတို့သည်။ (ဥမိအာဒိဘယံ၊ လှိုင်းတံပိုးအစရှိသည်ကြောင့်
 ဖြစ်သောဘေးမည်၏။) တတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ ပဉ္စကာမဂုဏမာတုဂါမဂ္ဂဟဏေ၊
 ပဉ္စကာမဂုဏသဒ္ဓါ၊ မာတုဂါမ သဒ္ဓါဖြင့်။ တန္တိသိတ ဆန္ဒရာဂဂုဏံ၊ ထို
 ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်၌မို့သော ဆန္ဒရာဂ၊ မာတုဂါမ၌မို့သော ဆန္ဒရာဂကို
 ယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ စ၊ ဆက်။ ဩဒရိကတ္တံ၊ ဩဒရိကတ္တဟူသည်။ လောဘော၊
 လောဘသာတည်း။ ဥက္ခေပနိယာဒိကမ္ပံ၊ ဥက္ခေပနိယ အစရှိသောကံသည်။
 ဝိနယဒဏ္ဍံ၊ ဝိနည်း၌လာသောဒဏ်တည်း။

အထခေါ၊ ထိုအခါ၌။ တိမ္မရုကော၊ မည်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သည်။
 ယေန ဘဂဝါ။ ပေ။ တေဒဝေါစ (ကိံ) ဘော ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမ။ သုခ-
 ဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခသည်။ ဝါ၊ ကို။ သယံ ကတံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သည်။ (ဟောတိ)
 ကိံ နုခေါ၊ ဖြစ်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ တိမ္မရုက၊ တိမ္မရုက။ ဝေံ၊ သို့။ မာ
 (ဟောတိ) မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဣတိအာဒိနာ၊
 ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ နိဒါနဝဂ္ဂေ၊ ၌။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 တိမ္မရုကဒိဋ္ဌိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ [သယံကတံ သုခဒုက္ခန္တိ-
 အာဒိကာ ဒိဋ္ဌိ ယဒိပိ အညေသမ္ပိ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ အတ္ထေဝ။ တိမ္မရုကောပန
 တထာဒိဋ္ဌိကော ဘဂဝန္တံ ဥပသကံမိတွာ ပုစ္ဆိတိ သာ ဒိဋ္ဌိ တိမ္မရုကဒိဋ္ဌိတိ
 ဝုတ္တာ။ တေနာဟ တိမ္မရုကော။ ပေ။ အာဂတတ္တာတိ။-အနု။]

စတုက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၄၀။ အာဂန္တုပန န ဒေန္တိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ အာဂမနဿ၊ ရူပ
 အရူပဘုံသို့ လာခြင်း၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။
 ဣတိအတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ [အာဂမနဿ ပဋိသန္နိဂ္ဂဟဏဝသေနာတိ အဓိပ္ပါ-
 ယော။-အနု။]

၉၄၁။ အဝဒေဟနတောတိ၊ ကား။ ပူရဏေန၊ ဝမ်းဗိုက်၏ ပြည့်ခြင်းအား ဖြင့်၎င်း။ မံသုပစယဟေတုတယစ၊ အသားပွားတိုးခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ် အားဖြင့်၎င်း။ (ဥပစယနတော၌ ဝိသေသန စပ်။) ဥပစယနတော၊ ပွားစီးခြင်း ကြောင့်။ (ဥဒရာဝဒေဟကန္တိဝုစ္စတိ ၌စပ်။) ဂိမ္မကာလေ၊ နွေအခါ၌။ ဘုဉ္စိတွာ၊ စားပြီး၍။ သယန္တဿ၊ အိပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ဥတုသုခံ၊ ထို နွေဥတုအခါ၌ စားပြီး၍ အိပ်သူ၏ ချမ်းသာ ခြင်းကို။ သေယျသုခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ သယနိရိယာပထသုခံ၊ အိပ်ခြင်း ဣရိယာပုထံ၌ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းကို။ (အနုယုတ္တော ၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။

ဝတန္တိ၊ ကား။ ဓုတင်္ဂါနိ၊ ဓုတင်တို့တည်း။ တပေါတိ၊ ကား။ ခန္ဓကဝတ္ထာနိ၊ ခန္ဓက၌လာသော ဝတ်တို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝီရိယံ၊ အပူတပြင်း အားထုတ် ကြောင်း ဝီရိယတည်း။ သီလဂ္ဂဟဏေန၊ သီလသဒ္ဓါဖြင့်။ ခန္ဓကဝတ္ထမေသုန ဝိရတိနံ၊ ခန္ဓကဝတ် မေထုန်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဂဟိတတ္ထာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ တပ ဗြဟ္မစရိယဂ္ဂဟဏံ၊ တပသဒ္ဓါ ဗြဟ္မစရိယ သဒ္ဓါကို ယူခြင်းကို။ န ကတ္တဗ္ဗ၊ မပြုထိုက်သည် မဟုတ်သော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာအံ့။ န၊ မစောဒနာသင့်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အညသီလတော၊ အခြား သော သီလမှ။ ဝိသေသေတွာ၊ အထူးပြု၍။ တပဗြဟ္မစရိယာနံ၊ တပ ဗြဟ္မစရိယ တို့၏။ ဒေဝတ္ထကာရဏတ္ထဂ္ဂဟဏဿ၊ နတ်အဖြစ်၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ယူခြင်းကို။ ဒဿနတော၊ ပြုခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဗဟိရနံ၊ သာသနာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အဿဝိနိဗန္ဓဿ၊ သိုနှောင်ဖွဲ့ခြင်း၏။ ပဝတ္ထိ- ဒဿနတော စ၊ ဖြစ်ပုံကို ပြုခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။

အဝဒေဟနတော။ ။ဒိဟဓာတ်သည် ဝုဇ္ဇိအနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပစယန- တော” ဟု ဖွင့်သည်။ ဥပစယန၊ ပွားစီးခြင်း ဟူသည်။ ဥဒရပူရ-ဝမ်းဗိုက်ပြည့်ခြင်းအားဖြင့် လည်း ပွားစီးခြင်း အသားတိုးပွားခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်း ပွားစီး ခြင်းတည်း။ မုန်၏-ဝမ်းဗိုက် ပြည့်လာသောအခါ ဥဒရာဝဒေဟနဖြစ်၏။ ဝမ်းဗိုက်ပြည့် အောင် စားခြင်းသည် အသားတိုးပွားခြင်း၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝမ်း ဗိုက်ပြည့်အောင် အစားကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသားတိုးပွား၍ သွေးလေအကြော များ မချောင်ချိဘဲ ပိတ်နေတတ်ရကား ရောဂါများတတ်ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အရှင်သာရိပုတြာ မထေရ်မြတ်က.....

“ဥဒါဒရော မိတာဟာရော၊ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ” ဟု၎င်း “စတ္တာရော ပဉ္စ အာလော- ပေ၊ အဘူတာ ဥဒကံ ပိဝေ၊ အလံ ဖာသု ဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္ထဿ ဘိက္ခုနော”ဟု၎င်း တို့ သနိပါတ် ထေရဂါထာ၌ မိန့်သည်။

ဟိ၊ မုနိ။ တေသံ၊ ထို သာသနာပဉ္စဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အဝိဟိ သာဒိ-
 ဂေါတမာဒိ ဒုက္ကရကာရိကာ မေထုနု၊ ဝိရတိယော၊ သူတပါးကို မညှဉ်းဆဲခြင်း
 အစရှိသော အကျင့်၊ နှားတို့၏အကျင့် အစရှိသောအကျင့်၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်ပြုအပ်
 သော အကျင့်ကို ပြုကျင့်ခြင်း၊ မေထုန်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊
 အစဉ်အားလျော်စွာ။ သီလာဒီနိ၊ သီလအစရှိသည်တို့တည်း။ [အင်္ဂဟိ သာဒိ
 သညံ သီလ၊ ဂေါတမာဒိသညံ ဝယ၊ ဒုက္ကရကာရိကာသညံ တပ၊ မေထုနုဝိရတိ
 သညံ၊ ဗြဟ္မစရိယတည်း။] ဘာနိစ၊ ထို သီလအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ တေ၊ ထို
 သာသနာပဉ္စဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဧဝေနိကာယံ၊ နတ်အပေါင်းကို။ ပဏိဓာ-
 ယ၊ တောင့်တ၍။ စရန္တိ၊ ကျင့်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ အညထာ၊
 လာဘ၊ တက္ကနမ္ပ တပါးသောအပြား ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါရုစိ အာဒိဟိ စ၊
 ယုံကြည်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းတို့ဖြင့်၎င်း။ [အညထာကို
 သရုပ်ဖော်သည်။ စဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဇထာစ” ကို ဆည်းပါ။] ယတော ခေါ
 ။ပေ။ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝိကပ္ပေတွာ၊ အထူးထူးအပြားပြား
 ကြံဆ၍။ ဝါ၊ ကြံဆခြင်းကြောင့်။ (ဥပ္ပန္နာ သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ ကထိတာ ဌံပေ။)
 [ယတော ခေါ စသော ပါဠိတော်၏ အနက်ကို သီလကွန် ဗြဟ္မဇာလသုတ်
 ဥစ္ဆေဒဝါဒ၌ ရှုပါ။]

၉၄၂။ ဗျသနေသု၊ ထို့တွင်။ ဉာတိ ဘောဂ ရောဂဗျသနဂဟဏေန၊ ဉာတိ
 ဗျသန၊ ဘောဂဗျသန၊ ရောဂဗျသနကို ယူခြင်းဖြင့်။ တံ နိမိတ္တာ၊ ထို ဗျသန
 ဟူသောအကြောင်း ရှိကုန်သော။ သောကာဒယော၊ သောက အစရှိသည်တို့ကို။
 (ဘဂဝတာ)။ ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗျာ၊ ဒဿနသဝနေသု၊ မြင်ရခြင်း
 ကြားရခြင်းတို့၌။ ပဋိကူလတာ၊ ရွံရှားဘွယ်၏ အဖြစ်သည်။ ဒဿနသဝန ပဋိ-
 ကူလတာ၊ မည်၏။ စ၊ ဘက်။ တွေ၊ ဤ အက္ခန္တိ အာဒိနဝနိဓဇ္ဇသ၌။ ပဉ္စဟိ၊
 ငါးပါးကုန်သော။ အာဒိနဝေဟိ၊ အပြစ်တို့ဖြင့်။ တေသံ၊ ထို အပြစ်တို့၏။
 ကာရဏဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အယုန္တိယေဝ၊ သည်းမခံခြင်းကို
 သာလျှင်။ ဘိန္နိတွာ၊ ငါးမျိုးခွဲ၍။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိ-

သဒ္ဓါရုစိ အာဒိဟိ။ ။အညထာကို သဒ္ဓါရုစိ အာဒိဟိ ဟု သရုပ်ဖော်သည်။ သဒ္ဓါ ဟုရာ
 ၌ သောဘနစေတသိက်၌ လာသော သဒ္ဓါမဟုတ်။ သူတပါး၏ အလှူ ပြောခြင်းကို ယုံကြည်
 သော မိစ္ဆာဓိမောက္ခတည်း။ ရုစိ ဟူသည်ကား မိမိတာသာ ကြံစည်၍ ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်း
 ဇာတိဿရဉာဏ်ကို ရခြင်းကြောင့် ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်းတည်း။ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ဒိဋ္ဌိဒိဋ္ဌာ-
 နက္ခန္တိ အာကာရပရိတက္က စသည်တို့ကို ယူပါ။ [အညထာတိ လာဘတော၊ တက္ကနတောစ
 အညပ္ပကာရော ဂဟိတောတိ တံ ဒဿေန္တော သဒ္ဓါရုစိ အာဒိဟိတိ အာဟ၊ အနုဿဝတော
 ဟိ သဒ္ဓယနံ၊ ရုစ္ဆံ ပန ဇာတိဿရဉာဏဘောပိ ဟောတိ၊ အာဒိသဒ္ဓေန ခန္တိအာဒိနံ
 သင်္ဂဟော။—အန။]

တဗ္ဗာ။ ဝါ၊ တနည်း။ အက္ခန္တိမူလကာ၊ သည်းမခံခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်သော။ အပ္ပိယတာဒိ ဟေတုဘူတာ၊ အပ္ပိယအဖြစ် အစရှိသည် တို့၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဗာသိတတာဒိ ဝေါသာ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဒုဗ္ဗာသိတ၏အဖြစ် အစရှိသော အပြစ်တို့ကို၊ (ကထိတာ)။ [အက္ခန္တိ+မူလံ တေသန္တိ အက္ခန္တိမူလကာ။ ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဗာသိတတာဒိ ဝေါသာ (တို့ဟူသည်)တာဒိသာနိ ကာယ ဝစီ မနော ဒုစွရိတာနိ။-အနု၊ ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဗာသိတအရ အာပတ်ကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် ကာယ ဝစီ မနော ဒုစွရိတာနိဟု ဖွင့်သည်။]

မိစ္ဆာဇီဝ နိမိတ္တံ၊ မိစ္ဆာဇီဝဟူသော အကြောင်းရှိသော။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးအခါ၌။ ဥပ္ပန္နာဘံ၊ ဖြစ်သောဘေးကို။ အာဇီဝကာယန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ဤအလို အာဇီဝကဟု ပါဠိရှိရမည်။ အာဇီဝေန+ဥပ္ပန္နံ အာဇီဝကဟု ပြု၊] ပန၊ ကား။ အာဇီဝိကာဘယန္တိ၊ ဟူသော။ ပါဠေ၊ ပါဠိ၌။ ပစ္စယာနုပ္ပတ္တိံ၊ ပစ္စည်းလေးပါး၏အဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿတော၊ မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာဇီဝိကနိမိတ္တော၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဟူသော အကြောင်းရှိသော။ စိတ္တုကြာသော၊ စိတ်၏ထိတ်လန့်ခြင်းသည်။ (အာဇီဝိကာဘယံ၊ မည်၏။) ဣတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ကိစ္ဆိသဒ္ဓေါ၊ ကျော်စောသံသည်။ သိလောကံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တပ္ပဋိပက္ခံ၊ ထိုသံသောက၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ အသိလောကံ၊ အသိလောကဟူသည်။ အကိတ္တိံ၊ ကျော်စောခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ကဲ့ရွဲခံရခြင်းတည်း။ ဝိ၊ မကျော်စောခြင်းတည်း။ ဟေန၊ ကြောင့်။ ဂရဟဘယန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [တပ္ပဋိပက္ခော ဒနဏံ၌ ဘပ္ပဋိပက္ခံ ဟု ရှိသင့်သည်။]

၉၄၃။ ဥပ္ပိလာဝိတန္တိ၊ ကား။ ဥဒဂုတာ သင်္ခါတော၊ စိတ်၏ တက်ကြွသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ (အထက်၌ အဖျားရှိသကဲ့သို့ဖြစ်သော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဟု ဆိုအပ်သော။) အဝူပသမဟာဝေါ၊ မငြိမ်းအေးသော စိတ်၏အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ အဝူပသမဟေတု ဘူဒတာ၊ မငြိမ်းအေးသော စိတ်၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပီတိယာ၊ ပီတိ၏။ အာကာရော၊ အခြင်းအရာတည်း။

ပဉ္စကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၉၄၄။ ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟီတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ကောဓာဒိဟေတုကာ၊ ကောဓ အစရှိသောအကြောင်းရှိကုန်သော။ ဥပနာဟာဒယော၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကောဓာဒိန၊ ကောဓ အစရှိသည်တို့၏။ သဟာယ ကာရဏဘာဝေန၊ အပေါ်ဖြစ်သော အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သုတ္ထ-

န္တေ။ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောဓာ-
 ဒယော၊ ဝေ၊ ကောဓ အစရှိသည်တို့သည်ပင်။ ဝိဝါဒမူလာနိ၊ ငြင်းခုံခြင်း၏
 အကြောင်းတို့တည်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣတ္ထိ၊ ဤဝိဝါဒမူလနိဒ္ဒေသ၌။ တေဝေ၊
 ထို ကောဓ အစရှိသည်တို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ သန္နိဋ္ဌိပရာမသိတာ၊ ဟူသည်။
 (စာအုပ်တို့၌ “ပရာမသိတာ” ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း။) အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဒိဋ္ဌိယံ၊
 မြင်အပ်သော အယူ၌။ အဘိနိဝိဋ္ဌတာ၊ စွဲမြဲစွာ သက်ဝင်တည်နေသူ၏ အဖြစ်တည်း။

၉၄၅။ အပ္ပတိဿယောတိ၊ ကား။ ပတိဿယဘူတေဟိ၊ စွဲ၍ မှီရာဖြစ်၍
 ဖြစ်ကုန်သော။ (မှီခို ကိုးစား အားထားရာ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။) ဂဇ္ဈဟိ၊
 ကျောက်ထီးတန္တူ၊ အလေးပြုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ။ ဝိရဟိတော၊ ကင်းသည်။
 (ဟုတ္တာ ဝိဟရတိ ၌ စပ်။) အပ္ပမာဒလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ သတိ အဝိပ္ပဝါသံ၊
 သတိနှင့်မကင်းသော နေခြင်းကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုသဗာနုယောဂသာတစုံ၊
 ကုသိုလ်တရားကို အားထုတ်ခြင်း၌ မပြတ်မလပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (အနန္တ-
 ဗြူဟယမာနော ၌ စပ်။) [သတတဿ+ဘာဝေါ သာတစုံ။ ကုသလာနုယောဂေ
 သာတစုံ ကုသလာနုယောဂသာတစုံ။-အနု။] ယုတ္တပယုတ္တာတိ၊ ကား။ တန္နိ-
 န္နတာဝသေန၊ ထိုအလုပ်၌ညွှတ် ကိုင်းသူ၏အဖြစ်၏၊ အစွမ်းဖြင့်။ သုဠ၊ လွန်စွာ။
 ယုတ္တတာ၊ ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဂဏသင်္ဂဏိကာ ဟူသည်။ ကိလေသ-
 ဝသေန၊ ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ သင်္ဂဏိကာ၊ တပေါင်း
 တည်း။ ရေတွက်ရခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း။ ဣတ္ထိ ပဋိသံယုတ္တ-
 ကထာ သဝနေ၊ မိန်းမနှင့် စပ်ယှက်သောစကားကို ကြားရခြင်း၌၎င်း။ (မိန်းမ
 အကြောင်းအရာကို ကြားရခြင်း၌၎င်း။) ဣတ္ထိ သဒ္ဒသဝနေ၊ မိန်းမ၏အသံကို
 ကြားရခြင်း၌၎င်း။ (စကားပြောသံ ရယ်မောသံ သံချင်းဆိုင်သံ စသည်ကိုကြားရ
 ခြင်း၌၎င်း။) ဧဿာဒေါ၊ သာယာခြင်းသည်။ သဝနသံသဂ္ဂေါ၊ သဝနသံသဂ္ဂ
 တည်း။ ဝါ၊ ကြားရခြင်းဟူသော ရောနှောခြင်းတည်း။ ဣတ္ထိယံ၊ ၏။ ကဿစိ၊
 တစုံတခုသော အစား အဝတ်စသည်ကို။ ဒါနဂ္ဂဟဏဿာဒေါ၊ ပေးခြင်း ယူခြင်း
 ၌ သာယာခြင်းသည်။ ပရိဘောဂသံသဂ္ဂေါ၊ တည်း။ ဝါ၊ တူသော သုံးဆောင်
 ခြင်းဟူသော ရောနှောခြင်းတည်း။ [ကဿစိ ဘာသစ္စာဒနာဒိကဿ။-အနု။]

၉၄၆။ သောမနဿေန။ ပေ။ ဝိစာရတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ အကုသလ သောမန-
 ဿ သဟဂတာ၊ အကုသိုလ်သောမနဿနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပ ဝိစာရ-
 ဒယော၊ ရူပါရုံကိုသုံးသပ်တတ်သောဝိစာရ အစရှိသည်တို့ကို။ ဣဓ၊ ဤသောမန-
 ဿပ ဝိစာရနိဒ္ဒေသ၌။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
 ဥပေက္ခံပုပဝိစာရစ၊ ဥပေက္ခံပုပဝိစာရ တို့ကိုလည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ။ (ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) တံ သမ္ပယုတ္တောဝါတိ တေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ ဝိစာရ-
 ဂ္ဂဟဏေန၊ ဝိစာရကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဝိတက္ကောပိ၊ ကိုလည်း။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ပြီ။

ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိတက္ကပ္ပဝတ္ထနေန၊ ဝိတက်၏ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဥပဝိတက္ကေတိ၊ ကပ်၍ ကြံစည်တတ်၏။ ဣတိ ဣဒ္ဓမ္မိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ ဟေတိ၊ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒေသေတိ။ [ဥပဝိတက္ကေတိတံ အာရမ္မဏံ ဥဒပစ္စ တက္ကေတိ။-အနု။]

၉၇၇။ အညာဏသမ္ပယုတ္တာတိ၊ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တေသု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်တို့၌။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ တို့သည်။ မောဟော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဝဒန္တိ၊ အချို့ဆရာတို့ ဆိုကြကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ လောဘသမ္ပယုတ္တုပပက္ခာပိ၊ လောဘနှင့် သပ္ပာယ်ဖြစ်သော ဥဒပက္ခာ သည်လည်း။ ဂေဟသိတာ၊ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မို့သော ဥပေက္ခာ သည်။ န န ဟေတိ၊ မဖြစ်မဟုတ် ဖြစ်သည် ဟာ။ [ဥပေက္ခာပိဉ္စ ပိဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စသဟဂတ စိတ္တေသု ဥပေက္ခာကို ပေါင်း။]

၉၇၈။ အဓိစ္စသမ္ပပုပ္ဖိကော၊ အဓိစ္စသမ္ပပုပ္ဖ အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိစ္စ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းမရှိဘဲ။ သမ္ပပုပ္ဖော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သော။ အတ္တ၊ အတ္တသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်သတ္တံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏန္တော၊ ယူလသော်။ သဿတဒိဋ္ဌိကော၊ သဿတအယူရှိသည်။ ဟေတိ၊ ဣတိ ဝေရူပဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိယ၊ အယူကဲ့သို့။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒေသေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိစ္စသမ္ပပုပ္ဖိကထေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ န သော ဇာတောတိ ဣတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ ဇာတူတိ၊ ဟူသော။ အယံ နိပါတော၊ ဤ နိပါတ်ကို။ ဥကာရဿ၊ ဥ အက္ခရာ၏။ ဩကာရံ၊ ဩ အက္ခရာကို။ ကတွာ၊ ရှံ။ ဇာတောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧတံ၊ ဤ ဇာတောဟူသောပုဒ်ကို။ တေန၊ ထိုဇာတုဟူသော နိပါတ်ပုဒ်နှင့်။ သမာနတ္ထံ၊ တူသော အနက်ရှိသော။ နိပါတန္တရံ၊ နိပါတ်တမျိုးဟူ၍။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗာသဝဒိဋ္ဌိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာသဝပရိယာယေန၊

အညာဏ သမ္ပယုတ္တာ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အညာဏသမ္ပယုတ္တာ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ” ဟု ရှိ၏။ အညာဏ (ဥာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်) ဟူသည် မောဟတည်း။ လောဘသဟဂုတ် ဒေါသသဟဂုတ် စိတ်တို့၌ လောဘ ဒေါသတို့က ပနေ ဖြစ်သောကြောင့်မယူဘဲ မောဟ မှုဒွေး၌ယှဉ်သော ဥပေက္ခာတို့ကိုသာ ယူစေလိုသောကြောင့် “ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စ သဟဂတစိတ္တေသု ဥပေက္ခာ” ဟု မိန့်သည်။

မောဟေတိ ဝဒန္တိ။ ။ အဋ္ဌသာလိနီ ရူပါဝရေ ကုသိုလ်စိတ်အဖွင့် မြဟဝိဟာရကထာ၌ အညာဏပေက္ခာဟု ဥပေက္ခာတမျိုး ရှိ၏။ ထို အညာဏပေက္ခာကား မောဟတည်း။ “အညာဏပေက္ခာတိပိတေသံ ယေဝ နာမံ” ဟု ဤ အဋ္ဌကထာ၌လည်း ဆိုသောကြောင့် မောဟေတိ ဝဒန္တိဟု ဝဒန္တိဝါဒ တနည်းပြသည်။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်တို့၌ ယှဉ်သော ဥပေက္ခာကို မောဟဟု အရကောက်စေလိုသည် မဟုတ်။

သဗ္ဗာသဝဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာသော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ (ကထိတံ)။ [သဗ္ဗာသဝပရိယာယေ ဟုလည်း မူကဲ့ရှိ၏။ “သဗ္ဗာသဝ ဒေသနာတော်နည်း၌” ဟု ပေးပါ။]

ဆက္ကနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သတ္တကနိဒ္ဓေသ အဖွင့်-

၉၅။ ဒွါသဋ္ဌိယာ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ ဒိဋ္ဌိသု၊ မိစ္ဆာအယူတို့၌။ အညဿ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိမှ အခြားသော။ သတ္တကဿ၊ သတ္တက၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဥစ္စေဒဝါဒါဝေ၊ ဥစ္စေဒဝါဒတို့ကိုပင်။ ဣမ၊ ဤ ဒိဋ္ဌိနိဒ္ဓေသ၌။ တထာ၊ ထို ဥစ္စေဒဝါဒဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဝတ္တံ၊ ဟောတော်မမူဘဲ။ သတ္တဒိဋ္ဌိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။

သတ္တကနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အဋ္ဌကနိဒ္ဓေသ အဖွင့်

၉၅။ ကမ္မံ ခေါ မေ ကတ္တဗ္ဗံ ဘဝိဿတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဩသ္မိဒနာကာရေန၊ ဆုတ်နှစ်ပုံ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ၊ ပြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ကောသဇ္ဇကာရအာနိ၊ ပျင်းရိသူ၏ အပြစ်၏ အကြောင်းတို့တည်း။ ဝါ၊ ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကောသဇ္ဇမေဝ၊ ရှေး၌ပြစ်သောပျင်းရိသူ၏အပြစ်ကိုပင်။ ကောသဇ္ဇန္တရကာရုဏတာယ၊ တပါးသော ပျင်းရိခြင်း၏အကြောင်း၏ အပြစ်ကြောင့်။ ကောသဇ္ဇကာရအာနိတိ၊ ဣတိဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ မာသာစိတံ မညေတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အာစိတသဓဇ္ဈါ၊ သည်။ တိန္တသဒ္ဓဿ၊ ၎င်း၎င်း။ မညေသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝိယသဒ္ဓဿ၊ ၎င်း၎င်း။ အတ္တံ၊ အနက်ကို။ ဝဒတိ၊ ဟော၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ တိန္တမာသော ဝိယဝတိ၊ ဟူသော။ အယံအတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝိဘာဝိတော၊ ထင်စွာပြအပ်ပြီ။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ မာသစယောဝိယ၊ စိအပ် စုအပ်သော ပဲကြီးပုံနှင့်တူ၏။ ဣတိ အတ္ထော။

၉၅။ ဖရတိတိ၊ ကား။ ဖုသတိ၊ ထိ၏။ သံဇ္ဇေတိ၊ ထိခိုက်၏။ ဣတိအတ္ထော။ အညေန ကာရဏေနာတိ၊ ကား။ အဇ္ဇ၊ ယနေ။ တယာ၊ သင်သည်။ ဝိကာရေ။ နေလှူအခါ၌။ ဘုတ္တံ၊ စားအပ်ပြီ။ တေန၊ ထိုနေလှူအခါ၌ စားအပ်သည်၏အပြစ်ကြောင့်။ တံ၊ သင်သည်။ အာပတ္တိံ၊ အာပတ်သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သည်။ အသိ၊ ပြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္ထော၊ ပြောဆိုအပ်သည်။ (သမာနော၊ ပြစ်လသော်။)

ဟိယျော၊ ယမန်နေက။ မယာ၊ တပည့်တော်သည်။ ကာလေ၊ နံနက်အခါ၌။ ဘုတ္တံ၊ စားအပ်ပြီ။ တေန၊ ထိုသို့ နံနက်အခါ၌ စားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ အနာပန္နော၊ အာပတ်သို့ မရောက်။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ အညေန၊ အခြားသော။ အယုတ္တေန၊ မသင့်သော။ ကာရဏေန၊ အကြောင်းဖြင့်။ ဗညံ၊ အခြားသော။ ယုတ္တံ၊ သင့်သော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စာဒေတိ၊ ဖုံးထား၏။ ဣတိ အတ္တော၊ ပုစ္ဆိတတ္ထတော၊ မေးအပ်သော အနက်မှ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပုဉ်း။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပယ်ရှားလသော်။ တံ၊ ထိုအပြစ်သည်။ န အလွိုယတံ၊ မငြိကပ်။ တထာ၊ ထိုမငြိကပ်လောက်အောင်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကထာယ၊ စကားကို။ အပနယ-နံ၊ ပယ်ရှားခြင်းသည်။ ဝိက္ခိပနံ၊ ပစ်လွှင့်ခြင်းသည်။ ဗဟိဒ္ဓါ အပနာမနာ၊ မည်၏။

၉၅၇။ အသညိဝါဒိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ပုဂ္ဂလေဟိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဓမ္မဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတို့ကို။ ဒသေတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယေဟိ အဘိနိဝေ-သေဟိ၊ အကြင် စွဲစွဲမြဲမြဲ နှ ဖုံးသွင်းခြားတို့ဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ အသညိံ၊ သညာမရှိဟူ၍။ ဝဒန္တိ။ တေ၊ ထိုစွဲစွဲမြဲမြဲလုံးသွင်းခြင်းတို့သည်။ အသညိဝါဒါ၊ ဒတို့မည်၏။ အဂ္ဂပသမာပတ္တိနိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ အာကာသာဒိံ၊ ကောင်းကင်ပညတ် အစရှိသောအာရုံကို။ (အတ္တာတံ ဂဗဟတော ဌိစပံ)။

အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဇ-နဝကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၉၆၀။ ဒသမဿ၊ ဒသမဖြစ်သော အာသာတဝတ္ထု၏။ ဝါ၊ ကို။ အဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောဇာန်မမူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တေသု။ပေ။ ကထိတနာနိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ [“ဒသမ အာသာတဝတ္ထု”ဟူသည် အဋ္ဌာနကောပတည်း။ ထိုအဋ္ဌာနကောပသည် သတ္တဝါတို့၌ မဖြစ်။ နေ၏ ပုလုန်းခြင်း၊ အေးလုန်းခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်၏။ သို့ကြောင့် “သတ္တေသု ဥပ္ပတ္တိဝေသေနဝ” ဟု မိန့်သည်။ နဝကနိဒ္ဒေသ ဖြစ်သည့်အတွက် ထိုဒသမဖြစ်သော အဋ္ဌာနကောပကို ဟောတော်မမူ။]

၉၆၃။ သုခဝိနိစ္စယန္တိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ သေဝိတဗ္ဗာ၊ သေဝိတဗ္ဗသုခသန္နိ-ဋ္ဌာနံ၊ သေဝိတဗ္ဗသုခ အသေဝိတဗ္ဗသုခကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ (ဥတော ဌိစပံ)။ ဣတိ အတ္တော။ အဗ္ဗတ္တံ သုခန္တိ၊ ကား။ သေဝိတဗ္ဗံ၊ မှီဝဲထိုက်သော။ နေက္ခမ္မသုခံ၊ ကာမစသည်မှ ထွက်မြောက်တတ်သောဈာန်စသောချမ်းသာကို။ (အနုယုဉ္ဇေယျ ဌိစပံ။) ဝိနိစ္စယာတိ ဒေဝိ ဝိနိစ္စယာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သာတံ အသာတန္တိ။ပေ။ ဇန္တုလောကေတိ၊ ဟူသော။ တေဿ၊ ဤ ဂါထာစကား၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ)ဝုတ္တံ။

[လောကေ၊ လောကဉ္စ။ ယံ၊ အကြင် သုခဝေဒနာကို။ ဝါ၊ အကြင်ဣဋ္ဌာရုံကို။ သာတန္တိ၊ သာယာအပ်၏ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကြကုန်၏။ (ယံ၊ အကြင် ခုက္ခဝေဒနာကို။ ဝါ၊ အကြင် အနိဋ္ဌာရုံကို။) အသာတန္တိ၊ မသာယာအပ်ဟူ၍။ (အာဟု၊ ကုန်၏။) တံ၊ ထိုသုခဒုက္ခဝေဒနာကို။ ဝါ၊ ထိုဣဋ္ဌာရုံအနိဋ္ဌာရုံကို။ ဥပနိဿာယ၊ မှီ၍။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ ပဟောတိ၊ စ၍ဖြစ်၏။ ရူပေသု၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် တို့၌။ ဝိဘဝဉ္စ၊ ပျက်ခြင်းကို၎င်း။ ဘဝဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ လောကေ၊ အပါယ် အစရှိသော လောကဉ္စ။ ဇန္တု၊ သတ္တဝါသည်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကုဗ္ဗတိ၊ ပြု၏။]

ဣဓ ဝိနိစ္ဆယောတိ ဝုတ္တောတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတိဉ္စစပ်။) ဣမိဿာ ဝိဘင်္ဂပါဠိယာ၊ ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ ယော၊ အကြင်ဝိတက်ကို။ ဆန္ဒရာဂဿ၊ ၏။ ပစ္စယ ဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိစ္ဆယသဗ္ဗေန၊ ဝိနိစ္ဆယ သဒ္ဓါဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။ [“ပစ္စယသဘာဝေန” ဟု ရှိရာ၌ သ- ပိုသည်။] သက္ကပဉ္စေပိ၊ သက္ကပဉ္စ သုတ်၌လည်း။ ဆန္ဒဿ၊ ဆန္ဒ၏။ နိဒါနဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိတက္ကသဗ္ဗေန၊ ဝိတက္ကသဒ္ဓါဖြင့်။ သော ဝေ၊ ထို ဝိတက်သည်ပင်။ အာဂတော၊ လာ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဝိတက္ကဿ၊ ဝိတက်၏။ ဝိနိစ္ဆယဘာဝံ၊ ဝိနိစ္ဆယ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (ဝိနိစ္ဆယ အမည်ကို၎င်း။) တဿေဝ၊ ထိုဝိတက်၏ပင်။ ဝါ၊ ထိုဝိတက်ကိုပင်။ ဣဓ၊ ဤတဏှာမူလက နိဗ္ဗေသဉ္စ။ ဂဟိတ- တဉ္စ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဗလဝသန္နိဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဗလဝတိယာ၊ အားရှိသော။ တဏှာယ၊ တဏှာဖြင့်။ အာရမ္မဏဿ၊ အာရုံကို။ နိဋ္ဌာပေတွာ၊ ပြီးစီးစေ၍။ (စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း၍။) ဂဟဏံ၊ တည်း။

၉၆၄။ စ၊ ဆက်။ အညေသံ၊ အခြားသော ပဿ အစရှိသော တရားတို့၏။ သင်္ခတဘာဝေ၊ ပြုစီမံအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ အဟန္တိ၊ ငါ ဟူ၍၎င်း။ အသ္မိတိစ၊ ငါဖြစ်၏ဟူ၍၎င်း။ သာတိဿယာ၊ အလွန် အကဲနှင့် တကွဖြစ်သော။ မာနဿ၊ မာန၏။ သင်္ခတဘာ၊ ပြုစီမံအပ်သည်၏အဖြစ် သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ သင်္ခတန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ မာနော၊ မာနကို။ ဝုတ္တော။ ဝါ၊ တနည်း။ သေယျာဒိဝသေန၊ သေယျအစရှိသည် တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဟမသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ အတ္တကို။ သင်္ခရဏံ၊

ဂါထာ။ ။ သာတန္တိ သုခါ စ ဝေဒနာဣဋ္ဌဉ္စ ဝတ္ထု၊ အသာတန္တိ ခုက္ခာ စ ဝေဒနာ အနိဋ္ဌဉ္စ ဝတ္ထု၊ တမူပနိဿာယ ပဟောတိ ဆန္ဒောတိ သာတာသာတံ နိဿာယ သုခဒုက္ခံ နိဿာယ ။ ပေ။ ဆန္ဒော ပဟောတိ ပဘဝတိ၊ ရူပေသုတိ ဝတ္ထာရောစ မဟာဘူတာ စတုန္ဒူ မဟာဘူ- တာနံ ဥပါဒါယ ရူပံ၊ ရူပေသု ဒိသ္မာ ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာတိ ရူပေသု ဘဝဉ္စ ဝိဘဝဉ္စ ဒိသ္မာ ပဿိတွာ ။ ပေ။ ဇန္တုတိ သတ္တော နရော ။ ပေ။ လောကေတိ အပါယလောကေ။— ခုဒ္ဒကနိကာယ၊ မူဟာနိဒ္ဓေသပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ကလဟဝိဝါဒသုတ်။

ပြုစီမံခြင်းသည်။ သင်္ခတံ၊ သင်္ခတမည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဣဒ္ဓိတအစရှိသည်တို့၏နိဒ္ဒေသ
၌။ ဘဝိယန္တိတိအာဒိကာ၊ အာရုံသော။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ တဏှာဒိဋ္ဌိနံ၊
တဏှာဒိဋ္ဌိဟူ၏အတွက်။ ဝိသေသဝတီ၊ ထူးသောသတ္တိရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာ-
သမ္ပိ၊ ထိုတဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏လည်း။ [အပိဋ္ဌိံ မာနကိုပေါင်း။] ဣဒ္ဓိတာဒိဘာဝေ၊
ဣဒ္ဓိတ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။

နဝကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၉၇၀။ ဇာလက္ခိပသဝိဓာနာဒိကုသလာတာ၊ ပိုက်ကွန်ပချ်ဖိုရန် စီမံခြင်း
အစရှိသော အလုပ်၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် ဟူသော။ သင်္ကပ္ပနံ၊ ကြံစည်ခြင်း
သည်။ ဥပါယဝိန္တာ၊ မည်၏။ [ကုသလာတာကို “သင်္ကပ္ပနံ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။]
တဿာ၊ ထို ဥပါယဝိန္တာ၏။ မိစ္ဆာဘာဝ ပဋိစ္စာဒနဘာဝေန၊ အပြစ်ရှိသည့်
အတွက် မှားယွင်းသည်၏အဖြစ်ကို ဖုံးထားတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တော၊
ဖြစ်သော။ တဒါကာရံ၊ ထို ဖုံးလွှမ်းခြင်း အခြင်းအရာရှိသော။ မောဟော၊
မောဟကို။ ဥပါယဝိန္တာဝသေန၊ ဥပါယ်တမျှ၌ကို ကြံစည်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
ဥပ္ပန္နောတိ၊ ဖြစ်သော မောဟဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗော။ ပန၊ ဆေး။ ယထာကတေ၊ အကြင်
အကြင်ပြုအပ်ပြီးသော။ ပါပေ၊ မကောင်းမှု၌။ အနာဒိနဝဒဿနဝသေန၊ အပြစ်
မရှိဟု ရှုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ သညာ၊ သည်။ (ပစ္စဝေက္ခဏာ၊
မည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ (ယထာကတေ ပါပေ အနာဒိနဝဒဿနဝသေနပဝ-
တ္တော။) သင်္ကပ္ပေါ၊ ကြံစည်ခြင်းသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ မည်၏။ တဿာပိ၊ ထိုပစ္စ
ဝေက္ခဏာ၏လည်း။ မိစ္ဆာဘာဝပဋိစ္စာဒကံ၊ အပြစ်ရှိသည့်အတွက်မှားယွင်း
သည်၏အဖြစ်ကိုဖုံးထားတတ်သော။ တဒါကာရံ၊ ထို ဖုံးလွှမ်းခြင်း အခြင်းအရာ
ရှိသောသဘောကို။ (ပစ္စဝေက္ခဏာကာရေန ဥပ္ပန္နော မောဟောတိ၊ ဟူ၍။
ဒဠဗ္ဗော။) ဝါ၊ တနည်း။ တဿာပိ (တဿ+အပိ)၊ ထို ယထာကတပါပ၏
လည်း။ အနာဒိနဝဒဿနံ၊ အပြစ်မရှိဟု ရှုခြင်းကို။ (ပစ္စဝေက္ခဏာကာရေန
ဥပ္ပန္နော မောဟောတိ၊ ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗော။)

တဿာပိ။ ပေ။ အနာဒိနဝဒဿနံ ဝါ။ ။တဿာပိဖြင့် ရှေးအနီးက ပစ္စဝေက္ခဏာကို
စွဲသောနည်း၊ “တဿ+အပိ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ ရှေးဝါကျ၏အစ၌ “ယထာကတေ ပါပေ”ကို
စွဲသောနည်းဟု အနုဂ္ဂိကာ၌ ၂ နည်းပြ၏။ ထိုတွင် ပစ္စဝေက္ခဏာကို စွဲသောနည်းအတွက်
“မိစ္ဆာဘာဝ ပဋိစ္စာဒကံ တဒါကာရံ ပစ္စဝေက္ခဏာကာရေန ဥပ္ပန္နော မောဟောတိ”ဟု ၎င်း၊
ယထာကတေ ပါပေကို စွဲသောနည်းအတွက် “အနာဒိနဝဒဿနံ ပစ္စဝေက္ခဏာကာရေန
ဥပ္ပန္နော မောဟောတိ” ဟု ၎င်း အဓိပ္ပာယ်ခွဲ၍ မှတ်ပါ။ [တဿာပိ ယထာဝုတ္တပစ္စဝေက္ခ-
ဏာယပိ၊ ယထာကတပါပေပိ။—အနု။]

ဝိမုတ္တသည်တောတိ၊ ကား။ အဓိမာန သမ္ပယုတ္တံ၊ အဓိမာနနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်
 သော။ ဝါ၊ မရအပ်သေးသောတရားတူးကိုရအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းနှင့်သမ္ပယုတ်
 ဖြစ်သော။ (ဝိမုတ္တတာ သဉ္ဇာနန်း၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သည်၏အဖြစ်ကိုမှတ်ထင်
 ခြင်းတည်း။) ဝါ၊ တနည်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ တိတ္ထိတို့၏။ အတ္တနေော၊ မိမိ၏။ ဒိဋ္ဌိယာ၊
 မှားသောအယူအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တတာသဉ္ဇာနန်း၊ တည်း။ အဟံ၊ သည်။ ဝိမုတ္တော၊
 ကိလေသာတို့မှလွတ်သည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။
 အကုသလစိတ္တပြုဒေါ၊ သည်။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကစံ၊ အချို့
 ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါကုန်သော်လည်း။
 ဖလံ၊ ဖိုလ်ကို။ ဝိမုတ္တန္တိ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီဟူ၍။ (ဂဟိတံ) ဝိယ၊ ယူအပ်
 သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဝိမုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိ-
 သမ္ပယုတ္တစိတ္တော၊ ဌံ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မိစ္ဆာဉာဏံ၊ မည်၏။ သမာဓိ စ၊ သမာဓိသည်
 လည်း။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်သည်။ သိယာ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ [ပါဠိတော်၌ မိစ္ဆာဉာဏံ မိစ္ဆာဝိမုတ္တံကို ဋီကာကံ သူ့အယူအတိုင်း
 တမျိုးဖွင့်သည်။]

ဒသကဒိဒ္ဓေသဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဓေသ အဖွင့်

၉၇၃။ သမူဟဂါဟတောတိ၊ ကား။ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိနံ၊ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ
 တို့၏။ သာဓာရဏဂုဟဏတော၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းအားဖြင့်။
 (အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအယူသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၌စပ်။) ဣတိ၊ ဤ
 အနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါကုန်သော်လည်း။ ဣတ္ထံ (တိ)၊ ဟူ၍၎င်း။
 ဝေ(တိ)၊ ဟူ၍၎င်း။ အညထာတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။ အကတော၊
 မပြုမူ၍။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ သမူဟဂါဟော၊ မည်၏။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
 အည အာကာရန္တိ၊ ကား။ ပရသန္တာနဂတံ၊ သူတပါး၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော။
 အာကာရံ၊ အခြင်းအရာကို။ (အနုပဂမ္မံ ၌စပ်။)

အတ္ထိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သံဝိဇ္ဇတိ၊ ထင်ရှားရှိ၏။ ဣတိ
 အတ္ထော(ဟောတိ)။ သီဒတိတိ၊ ကား။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ [သဒ္ဓတ္ထမ္မာ “ဆုတ်
 နစ်၏” ပင်တည်း။ ဆုတ်နစ်လျှင် ပျက်သောကြောင့် “ဝိနဿတိ” ဟု ဖွင့်သည်။]
 သံသယပရိဝိတက္ကဝေသနာတိ၊ ကား။ ကိ နုခေါ၊ အဘယ်သို့နည်း။ အဟံ၊

သမူဟဂါဟတော။ ။ဝဒန္တိ ဝါဒအားဖြင့် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ၃ မျိုးမဲ့ဘဲ အပေါင်း
 ၏အဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းကို “သမူဟဂါဟ” ဟု ဆိုလို၏။ ဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် “ဣတ္ထ-
 သ္မိ တေသ္မိ အညထာသ္မိ” ဟု အထူးမပြုဘဲ “အသ္မိ” ဟု သာမညအားဖြင့် ယူခြင်းကို
 “သမူဟဂါဟ” ဟု ဆိုလိုသည်။

သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ န သိယံ၊ မဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပရိဝိတက္က-
 ဝသေန၊ ကြံစည်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပတ္တနာကပ္ပနဝသေနာတိ၊ ကား။ အဟံ၊ သည်။
 သိယံ၊ ဖြစ်ပါမူကား။ အပိနာမ၊ ကောင်းလေစွ။ သာဓု ပန၊ ကောင်းလေစွ။ [အပိ
 နာမကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပတ္တနာယ၊ တောင့်တခြင်းကို။ ကပ္ပန-
 ဝသေန၊ ပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဝုတ္တာနိ ဌာပံ)။

သုဒ္ဓသီသတိ၊ ကား။ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိနံ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။
 သာဓာရဏသိသာ၊ ဆက်ဆံသော အဦးပဓာနတရားတို့ကို။ ဝိသေသဏှ၊ ဣတ္ထိ
 ဝေံ အညထာဟူသော အထူးကို။ အနိသိတတ္တာ၊ မမှီကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 သုဒ္ဓသီသတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ [နိသိတပုဒ်က အာယသ္မတော
 နိဿာယ ဝစ္ဆာမိကုသို့ ဆဋ္ဌိကံကို ငဲ့သောကြောင့် “ဝိသေသဏှ” ဟု ဆဋ္ဌိကံ
 ထားသည်။] တတ္ထ၊ ထို တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိသိသေဟိ၊ ဒိဋ္ဌိသိသဖြစ်သော
 တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို။ (ဂဟိတာယ၊ ယူအပ်သော်။) တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ
 နှင့် မကင်းစကောင်းသော တဏှာကို။ ဒသိတာ၊ ပြုအပ်ပြီ။ [ဒိဋ္ဌိယာတိ ဒိဋ္ဌိယာ
 ဂဟိတာယ တဒဝိနာဘာဝိနိ တဏှာ ဒသိတာ။ - အနု။] သိသသိသမူလကေဟိ၊
 သိသ သိသမူလကဖြစ်ကုန်သော။ မာန ဒိဋ္ဌိဟိ၊ မာနဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်၎င်း။ သယမေဝ စ၊
 တဏှာတည်းဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်ဖြင့်၎င်း။ (တဏှာ၊ ကို။ ဒသိတာ။) ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဝေ မေ တေ။ ပေ။ တဏှာဝိစရိတဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-
 ကာရေ) အာယ။

[မာန ဒိဋ္ဌိတို့ကို ကောက်ရသောဇယုတို့၌ အဘယ့်ကြောင့် “တဏှာဝိစရိ-
 တ” ဟု ဆိုရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဒိဋ္ဌိမာနေသုပ” စသည်ကို မိန့်။]
 စ၊ ဆက်။ ဒိဋ္ဌိမာနေသုပ၊ ဒိဋ္ဌိ မာနတို့၌လည်း။ တဏှာဝိစရိတာနိတိဝစနံ၊
 ဟူသောစကားကို။ (ကတံ ဌာပံ။) အညမည်၊ အချင်းချင်း။ (ဒိဋ္ဌိနှင့် မာန အချင်း
 ချင်း) ဝိပယောဂီနံ၊ မကွေမကွာ ယှဉ်လေ့မရှိကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိမာနာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ မာန
 တို့၏။ တဏှာယ၊ တဏှာနှင့်။ အဝိပယောဂီနံ၊ ကွေကွင်း၍ ယှဉ်ခြင်းမရှိကုန်သည်
 ဖြစ်၍။ တမူလကတ္တာ၊ ထိုတဏှာလျှင် အရင်းခံရှိကုန်သည် ။ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။
 တပ္ပဓာနတယ၊ ထို တဏှာပဓာန ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။
 ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သိသ။ ပေ။ သယမေဝစ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ပြုအပ်သော “အသ္မိ ဘဝိဿံ၊ သိယံ အပါဟံ
 သိယံ” ဟူသော ၄ ပါးကို “သိသ” ဟု ဆိုသည်။ ထို သိသမူလရှိသော ဣတ္ထိ ဝေံ အညထာ
 တို့ကို “သိသမူလက” ဟု ဆိုသည်။ ထို သိသ သိသမူလကအရ မာန ဒိဋ္ဌိကို ရသောကြောင့်
 ၎င်း၊ တဏှာကိုလည်း ရသောကြောင့်၎င်း “မာနဒိဋ္ဌိဟိ သယမေဝ စ” ဟု မိန့်သည်။ သယ-
 မေဝဖြင့် တဏှာကိုပြသည်။ ထိုပုဒ်တို့ကို ရွှေဝါကျမှ တဏှာ ဒသိတာ၌ စပ်ရသည်။

၉၇၄။ အဝက္ကရီတိ၊ ဟူသော။ နိပါတော၊ နိပါတ်သည်။ နာနာဘာဝေ၊ အသီးအခြား၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနာနာ-ကရဏံ၊ အသီးအခြား မပြုခြင်းသည်။ အနဝက္ကရိ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအသီးအခြား မပြုခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ [ဤနည်းအလို “န+အဝက္ကရိ= အနဝက္ကရိ” ဟု ယုတ္တသမာသ်ပြု။] ဝါ၊ ဝ၊ နည်း။ အဝက္ကရိ၊ အသီးအခြားကို။ [နိပါတ်ဖြစ်၍ ဒုတိယာကေဝုစ်ဝိဘတ် ကျေသည်။] အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ အနဝက္ကရိကတွာ၊ အသီးအခြား မပြုမူ၍။ [ဤအလို အ သည် ကတွာနှင့် စပ်ရသောကြောင့် အန-ဝက္ကရိကို အယုတ္တသမာသ်ဟု မှတ်ပါ။] ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ(ဧ-တ္ထံ)၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေန္တေဒ၊ ကြောင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂံ ကတွာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ အဝက္ကရိပါဌ် မရှိ။ နောက်လာမည့် အနဝကာရိပါဌ် သာရှိသည်။] ဝါ၊ တနည်း။ အနဝကာရိံ ကရိတွာတိ၊ ဟူသော။ ပါဠော၊ ပါဠိတော်ပါဌ်သည်။ (ဧ-တ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ အဝကိရဏံ၊ ဖရိဖရဲ ဖြန့်ကြဲခြင်း။ ဝိက္ခေပနံ၊ ပစ်လွှင့်ခြင်း။ သမူဟဿ၊ အပေါင်း၏။ ဧကဒေသာနံ၊ တစိတ် တဖို့တို့ကို။ ဝိနိဗ္ဗုဇ္ဇနံ၊ အသီးအခြား ခွဲခြမ်းခြင်းသည်။ အဝကာရိ၊ မည်၏။ [အဝကိရဏံ+အဝကာရိ။] တံ အဝကာရိံ ၊ ထို အသီးအခြား ခွဲခြမ်း မှုကို။ (တံ)ဝိနိဗ္ဗောဂံ၊ ထို အသီးအခြား ခွဲခြမ်းမှုကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ ဟူပိ၊ ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခန္တေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ သမူဟတော၊ အပေါင်းအားဖြင့်။ ဧကတ္ထေနဝ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဣတ္ထတော၊ အတ္တမ္ပ။ အဝိနိဗ္ဗုဇ္ဇိတွာ၊ အသီးအခြား မခွဲခြမ်းမူ၍။ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ (ခန္ဓာ ငါးပါးသည် ငါဖြစ်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဆန္ဓမာနဒိဋ္ဌိယော၊ ဆန္ဓမာနဒိဋ္ဌိတို့ကို။ ပဋိ-လဘတိ၊ ရ၏။ ဣတိ အတ္ထော။ အသိတဗျာဘဂီတာယာတိ၊ ကား။ ဒါတ္ထေန၊ တစဉ်ငှား။ ကာဇေန၊ ထမ်းပိုးငှား။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေန ပဒိက္ခာရေန၊ ဤပရိ-ကုဓုအားဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ အသိတဗျာဘဂီတိ၊ တစဉ် ထမ်းပိုးတို့ဖြင့်။ လဝန-ဝဟနကိရိယာ၊ ရိတ်ကြောင်း ကြိယာ၊ ရိတ်ပြီးနောက် ထမ်းဆောင်ကြောင်း ကြိယာကို။ အသိတဗျာဘဂီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

၉၇၆။ အဝကာရိံ ကရိတွာတိ၊ ကား။ ရူပါဒိနိ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့ကို။ [အာဒိဖြင့် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်တို့ကို ယူ။] အတ္တတော၊ အတ္တမ္ပ။ ဝိနိဗ္ဗုဇ္ဇိတွာ၊ အသီးအသီးခွဲခြား၍။ ဣမိနာ ရူပေန၊ ဤရုပ်ဖြင့်။ (အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣမာယ ဝေဒနာယ၊ အဟံ၊ အသ္မိ။ ဣမာယ သညာယ အဟံ၊ အသ္မိ။ ဣမေဟိ သင်္ခါရေဟိ အဟံ၊ အသ္မိ။) ဣမိနာ ဝိညာဏေန (အဟံ)အသ္မိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆန္ဓံ၊ ဆန္ဒကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော စတုက္ကတို့၌။ ဣမိနာတိ တေဿ၊ ဣမိနာဟူသော ဤပုဒ်၏။ အတ္တတော၊ အတ္တမ္ပ။ ဝိနိဗ္ဗုတ္ထေန၊ အသီးအသီးခွဲခြားအပ်သော။ ရူပါဒိနာ၊ ရုပ်အစရှိသည်ဖြင့်။ ဣတိ

အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ စာအုပ်တို့၌ “အတ္တတော အဝိနိဗ္ဗုတ္တေန” ရှိသော်လည်း အတ္တတော ဝိနိဗ္ဗုတ္တိတို့ကိုကြည့်၍ “ဝိနိဗ္ဗုတ္တေန” ဟု ရှိမှ ရှေးနောက်ညီသည်။

ဟိ၊ မှန်။ အတ္တတော၊ မှ။ အဝိနိဗ္ဗုတ္တာနိ၊ အသီးအသီး မခွဲခြားအပ်ကုန်သော။ အဗဟိကတာနိ၊ အပ၌မပြုအပ်ကုန်သော။ အဟမိစ္စေဝ၊ ငါဟူ၍သာ။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ ရူပါဒိနိ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်ယူ၍။ ဥပဂန္ဓာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ အဏှာ၊ တဏှာကို။ အဇ္ဈတ္တိကဿ ဥပါဒါယာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝတ္တာ။ အတ္တတော၊ မှ။ ဝိနိဗ္ဗုတ္တာနိ၊ အသီးအသီးခွဲခြားအပ်ကုန်သော။ ဗဟိကတာနိ၊ အပ၌ပြုအပ်ကုန်သော။ (အဟံ ဣတိ၊ ငါဟူ၍။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်သော။ ရူပါဒိနိ၊ တို့ကို။) ဥပဂန္ဓာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်ယူ၍။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သောတဏှာကိုလည်း။ ဗဟိရဿ ဥပါဒါယာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ ဝတ္တာ)။ [အဇ္ဈတ္တိက ဥပါဒါယန္တိ အတ္တနှင့်အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာကို မကွဲမပြားတသားတည်းပြုသောကြောင့် အဝိနိဗ္ဗုတ္တာနိအဗဟိကတာနိ စသည်ဖြင့်ဆိုသည်။ ဗဟိရဿ ဥပါဒါယန္တိ အတ္တနှင့် ခန္ဓာ ၅-ပါးကိုအသီးအခြား ခွဲသောကြောင့် အတ္တတော ဝိနိဗ္ဗုတ္တာနိ ဗဟိကတာနိစသည်ဖြင့်ဆိုသည်။ အဝကာရိံ ကရိတုဇာ အဖွင့်၌လည်း ဗဟိရ ဥပါဒါယဖြစ်သောကြောင့် “အတ္တတော ဝိနိဗ္ဗုတ္တေန ရူပါဒိနာ” ဟု ရှိမှ ရှေးနောက်ညီသည်ဟု မှတ်ပါ။]

ခဂ္ဂေနဝါ။ ပေ။ နိစ္စောတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ အတိမင်္ဂလသမ္မတေန၊ အလွန် မင်္ဂလာဟုသမုတ်အပ်သော။ ခဂ္ဂါဒိနာ၊ သန်လျက်အစရှိသည်ကြောင့်။ မမ၊ ငါ၏။ ဝိနာသော၊ ပျက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ မညတိ၊ မှတ်တင်၏။ ဣတိ အတ္တော။ ဧကေကဿာတိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။ အနာဒိမိ၊ အစလည်းမရှိသော။ အနန္တေ စ၊ အဆုံးလည်းမရှိသော။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ ဧကေကဿ၊ တယောက်တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတိတာနာဂတေသု၊ အတိတ်အနာဂတ်တို့၌။ ဆတ္တိံ သာယပိ၊ သုံးဆဲ့ခြောက်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်၏လည်း။ သမ္ဘဝဒဿနတ္ထိ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ ဝတ္ထံ)။ ဧကေကဿ ဝါ။ ပေ။ ယထာလာဘဝသေနာတိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသောဤစကားကိုလည်း။ အနိဿိတ-တဏှာမာနဒိဋ္ဌိံ ၊ မမိအပ်သော တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိကို။ ကတု၊ ၍။ တနည်း။ အနိဿိတ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိံ ၊ ကတု၊ မိအပ်သော တဏှာမာနဒိဋ္ဌိကို မပြုမူ၍။ ပုထုဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌။ ကဿစိ၊ အချို့သော တဏှာဝိစရိတ်၏။ သမ္ဘဝဒဿနတ္ထိ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ) ဝတ္ထံ။ [ဧကေကဿ ပုဂ္ဂလဿ ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ။ ပေ။ သမ္ဘဝဒဿနတ္ထိ ဝတ္ထန္တံ။—အနု။] ...တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ရံဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဓမ္မဗျူဟာသိတင်း

၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရအဖွင့်

၉၇၇။ ပဉ္စကုန္ဒာတိအာဒိနာ၊ ပဉ္စကုန္ဒာ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ (ဝုတ္တော ဌိစပိ။) ဓာတုသမ္ဘဝဘေဒတိန္ဒာနံ၊ ကာမဓာတ်အစရှိသော သုံးပါးသော ဓာတ်တို့၌ ဖြစ်သင့်ခြင်း၏ အထူးအပြားအားဖြင့် ပြားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [ဤစကားဖြင့် ဗုဒ္ဓိယဝါရကို ရည်ရွယ်သည်။] ဓာတုပရိယာပန္နဘေဒတိန္ဒာနံ၊ ကာမဓာတ်အစရှိသော သုံးပါးသော ဓာတ်တို့၌ အကျုံးဝင်ခြင်း၏ အပြားအားဖြင့် ပြားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [ဤစကားဖြင့် ထတိယဝါရကိုရည်ရွယ်သည်။] ဓာတုပါတုဘာဝဘေဒတိန္ဒာနံ၊ ကာမဓာတ်အစရှိသော သုံးပါးသော ဓာတ်တို့၌ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၏ အပြားအားဖြင့် ပြားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [ဤစကားဖြင့် စတုတ္ထဝါရကို ရည်ရွယ်သည်။] ဘူမန္တရဘေဒတိန္ဒာနံ၊ ကာမဓာတ်ဟူသော ဘုံအထူးအပြားအားဖြင့် ပြားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ဤစကားဖြင့် ပဉ္စမဝါရကို ရည်ရွယ်သည်။ ဤမှနောက်၌ “တိသု ဓာတုသု” ဟု ရှိ၏။ “တိသု ဂတိသု” ဟု ရှိမှကောင်းမည်။]

တိသု ဂတိသု ဥပါဒက ဒါနာဒိ ကုသလကမ္မ တဗ္ဗိပါက ဘေဒတိန္ဒာနံ၊ သုံးပါးသော ဂတိတို့၌ဖြစ်စေတတ်သော ဒါနအစရှိသော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ၏အကျိုး၏အထူးအပြားအားဖြင့် ပြားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [ဤစကားဖြင့် ဆဋ္ဌမဝါရကို ရည်ရွယ်သည်။] အဘိညေယျာဒိဘေဒတိန္ဒာနံ၊ အဘိညေယျအစရှိသော အထူးအပြားအားဖြင့် ပြားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [ဤစကားဖြင့် သတ္တမဝါရကို ရည်ရွယ်သည်။] အာဇမ္မဏဒုကဒ္ဓယဘေဒတိန္ဒာနံ၊ အာရမ္မဏဒုကံ နှစ်ပါးအပေါင်းဟူသော အထူးအပြားအားဖြင့် ပြားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [ဤစကားဖြင့် အဋ္ဌမဝါရကိုရည်ရွယ်သည်။] ဒိဋ္ဌာဒိဘေဒတိန္ဒာနံ၊ ဒိဋ္ဌအစရှိသော အထူးအပြားအားဖြင့် ပြားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [ဤစကားဖြင့် နဝမဝါရကို ရည်ရွယ်သည်။] ကုသလတ္တိကာဒိတိကပဉ္စကရူပလောကီယဒ္ဓယဘေဒတိန္ဒာနံ၊ ကုသလတိကအစရှိသော တိကင်္ဂါးပါးအပေါင်း၊ ရူပဒုကံ လောကီယဒုကံ နှစ်ပါးအပေါင်းဟူသော အထူးအပြားအားဖြင့် ပြားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာဒိနံ၊ ခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ နိရဝသေသ-

ဓာတု။ ပေ။ ဘေဒတိန္ဒာနံ။ ။ ဤ၌ ရှည်လျားစွာသော သမာသ်ပုဒ်ဖြင့် ပြထားသော်လည်း အနုဋီကာ၌ “ခန္ဓာဒိနံ ကာမဓာတုအာဒိသု သမ္ဘဝဘေဒတိန္ဒာနံ နိရဝသေသတော သင်္ဂဟိတတ္တာတိ ဝိဘာဏေန ယောဇနာ” ဟု အနက်ယောဇနာပုံကို ဖွင့်ပြသောကြောင့် ၎င်း၊ ထိုသို့ ယောဇနာမှလည်း အဓိပ္ပါယ် ထင်ရှားသောကြောင့် ၎င်း တပုဒ်စီ၌ အနက်ယောဇနာထားပါသည်။

●ကော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္ထာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ [ဤစကားဖြင့် သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ ဟူသော နာမည်၏ အနတ္တနာမည်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည်။] ဒုတိယဝါရာဒိနံ၊ ဒုတိယဝါရ အစရှိ သည်တို့၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဌမဝါရ၌။ အနုပ္ပဝေသတောစ၊ လျော်စွာ ဝင်နိုင်ခြင်း ကြောင့်၎င်း။ [ပဌမဆုံး ဟောတော်မူထိုက်ကြောင်းကိုပြသည်။] သဗ္ဗသာမညေန၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ပဌမော၊ ပဌမဝါရ သည်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရော နာမ၊ ဝါရမည်၏။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယဝါရသည်။ ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဒဿနဝါရော နာမ၊ ဝါရမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ပန၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထို ဒုတိယဝါရ၌။ ကာမဓာတုယာ။ ပေ။ အာယတနာနီတိ- အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ တေသံ၊ ထို ခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့၏။ အတ္တိတာ ဝေ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကိုသာ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ ကိရိယာ- ဝိသေသဿ၊ အတ္တိ ဝိဇ္ဇတိစသော ကိရိယာအထူးကို။ အပ္ပယောဂေါ၊ မသုံးစွဲ ခြင်းသည်။ အတ္တိ ဘဝတိ သံဝိဇ္ဇတိ သာမညကိရိယာယ၊ အတ္တိကြိယာ၊ ဘဝတိ ကြိယာ၊ သံဝိဇ္ဇတိကြိယာဟူသော သာမညကြိယာ၏။ ဝိညေယျဘာဝတော၊ သံအပ် သိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [အတ္တိစသော ကြိယာများ မပါ သော်လည်း သိနိုင်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ ထည့်၍ပေးနိုင်သည်။] ဧေန၊ ထို့ကြောင့်။ အယံ၊ ဤ ဒုတိယဝါရသည်။ သမ္ဘဝါသမ္ဘဝဒဿနဝါရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ [“ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟု မရှိသောကြောင့် ဥပ္ပတ္တိဒဿနဝါရ ဟူသော အမည်ထက် သမ္ဘဝါသမ္ဘဝဒဿနဝါရ ဟူသော နာမည်က သင့်သည်-ဟူလို။] စတုတ္ထော စ၊ စတုတ္ထဝါရသည်လည်း။ ဥပပတ္တိ- က္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဒဿနဝါရော၊ ဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်းကို ပြရာဝါရတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္တံ၊ ယုတ္တော၊ ကသ္မာ၊ နည်း။) တတ္ထ၊ ထိုစတုတ္ထ ဝါရ၌။ ပါတုဘာဝါပါတုဘာဝဝစနတော၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း ထင်ရှား မဖြစ် ခြင်းကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။ [စတုတ္ထဝါရကိုကား ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိ- ဒဿနဝါရ ဟု အမည်တပ်သင့်သည်-ဟူလို။]

၉၇၉။ ယထာပုစ္ဆန္တိ၊ ကား။ ပုစ္ဆာနုရူပံ၊ ပုစ္ဆာအားလျော်စွာ။ [ယထာကို “အနုရူပံ” ဟု ဖွင့်သည်။] အဝိတထဗျာကရဏံ၊ မလွဲကေန် အမှန်ကို ဖြေနိုင်ခြင်း သည်။ ပရေဟိ၊ မြတ်စွာဘုရားမှ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ် သည်။ ဝါ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။ (သမာနံ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သဗ္ဗညုဝစနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏ စကားတော်ကို။ ဝိညာယ၊ သိ၍။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗညုဗျာကရဏမေဝ နာမ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏အဖြစ်သည်

သာလျှင်။ ဇောတိ။ သံဗုညနာ ဝေ၊ သဗ္ဗညုကိုယ်တော်တိုင်ပင်။ ကတေ၊ ပြုတော်
မူအပ်သော်။ ဝါဒေါ၊ သဗ္ဗညုဗျာကရဏ ဟု ပြောဆိုဘွယ်သည်။ ကော ပန၊
အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အပိပ္ပေါယော၊ အဋ္ဌ
ကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

J-ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဝါရ အဖွင့်

၉၉၁။ ကာမောတုသမ္ပူတာနုဉ္ဇာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုး
ဖြင့်။ ရူပဓာတုဂတာနံ၊ ရူပဓာတ်၌ ရောက်ကုန်သော။ ကာမာဝစရသတ္တာနဉ္စ၊
ကာမာဝစရသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ခွဲစပ်။) ဣတိ အတ္ထော။
ဗာနာယတနာဒိနံ အဘာဝေနာတိ(တ္ထေ)၊ ဟူသောပါဠိ၌။ (အတ္ထော ဝေ
ဝေဒိတဗ္ဗော။) တဒဘာဝေန၊ ထို ဗာနာယတန အစရှိသည်တို့၏ မရှိခြင်း
ကြောင့်။ ဂန္ဓာယတနာဒိနိ၊ ဂန္ဓာယတန အစရှိသော အာယတနတို့သည်။
အာယတနာဒိကိစ္စံ၊ အာယတန အစရှိသည်တို့၏ ကိစ္စကို။ ယဒိ န ကရောန္တိ၊
အကယ်၍ မပြုနိုင်ကုန်အံ့။ (ဝေသန္တေ သု၊ ဤသို့ဖြစ်ကုန်လသော်။) အသညသတ္ထေ-
သု၊ အသညသတ်သတ္တဝါတို့၌။ စက္ခာယတနသ၊ စက္ခာယတန၏။ အဘာဝေန၊
မရှိခြင်းကြောင့်။ ရူပါယတနံ၊ ရူပါယတနသည်။ အာယတနာဒိကိစ္စံ၊ အာယတန
အစရှိသည်တို့၏ကိစ္စကို။ န ကရေယျ၊ မပြုနိုင်ရာ။ တတော၊ ထိုသို့ ရူပါယတန၏
အာယတန အစရှိသောကိစ္စကို မပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်။ အသညသတ္တာနံ။ ပေ။ ပါတု-
ဘဝန္တိတိအာဒိဝစနံ၊ အစရှိသောစကားတော်သည်။ ဝါ၊ ကျိ။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊
ဟောတော်မမူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ [သို့သော် စတုတ္ထဝါရ၌ကား
ဟောတော်မူထားသည် - ဟူလို။] ကာမာဝစရာဒိဩကာသာ၊ ကာမာဝစရ အစ
ရှိသောဘုံဌာနတို့ကို။ (ဝုစ္စန္တိ ခွဲစပ်။) တတ္ထ၊ ထိုဩကာသတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနသတ္တာ-
နံ၊ ဖြစ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဩကာသတို့၌။ ပရိယာ-
ပန္နမောနံ၊ အကျုံးဝင်ကုန်သော တရားတို့၏။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန၊ တည်ရာတို့၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဓာတူတိ၊ ဓာတ်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ [ကာမောတု
စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သည် - ဟူလို။] တထာ၊ ထိုအတူ။ ယေသု ကာမာဝစရာဒိ-
သတ္တနိကာယေသု၊ အကြင် ကာမာဝစရ အစရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့၌။
ကာမာဝစရာဒိသတ္တာ၊ ကာမာဝစရ အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ (ပါဝင်ကုန်၏)။ ဣ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းတို့၌။ တေသံ သတ္တာနံ၊ ထို
ကာမာဝစရ အစရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ) ဣတိ။

ထို့ကြောင့်။ သတ္တုပုတ္တိတိ၊ သတ္တဝါတို့၏ ဖြစ်ရာဟူ၍။ ဝုစ္စမာနာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ တေ သတ္တန်ကာယာစ၊ ထို သတ္တဝါအခါပိုင်းတို့ကိုလည်း။ (ဓာတုတိ ဝုစ္စန္တိ။)

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထေ ဤ ကာမဓာတ် အစရှိသောဓာတ်တို့၌။ ယော၊ အကြင် ဩကာသကို။ ဝါ၊ အကြင်သတ္တန်ကာယကို။ ဓာတုတိ၊ ဓာတုဟူ၍။ ဝုစ္စေယျ၊ ဟောတော်မူအပ်ရာ၏။ (သော) အပရိယာပန္နောကာသော၊ ထို အကျုံးမဝင်သော ဩကာသသည်၎င်း။ (သော) အပရိယာပန္နသတ္တန်ကာယောစ၊ ထိုအကျုံးမဝင်သော သတ္တန်ကာယသည်၎င်း။ န အတ္တိ၊ မဂ္ဂိ။ ဣတိ ဣမံ အတ္တံ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တာ၊ ကြောင့်။ ဩကာသဝသေနဝါ။ ပေ။ နတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [ယော ရှိသောကြောင့် “သော” ဟု ထည့်ရသည်။] ဝါ၊ တနည်း။ သတ္တုပုတ္တိဝသေနာတိဣမိနာ၊ ဟူသောဤပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတိ ဌ်စပ်။) ဩကာသ သတ္တလောကဒ္ဓယံ၊ ဩကာသလောက သတ္တလောကနှစ်ပါး အပေါင်းကို။ သဟ၊ တကွ။ ဂဟေတွာ၊ ယူပြီး၍။ တာဒိသာယ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ အပရိယာပန္နဓာတုယာ၊ အကျုံးမဝင်သောဓာတ်၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ပြန်။ [နိဿယ၌ ကာမာဝစရအစရှိသော တည်ရာအရပ်၊ ကာမာဝစရ အစရှိသော သတ္တန်ကာယတို့တွင် ဟု စွဲလေ၏။ ဤ၌ကား အပရိယာပန္နကို ထောက်၍ “ကာမဓာတ် အစရှိသည်တို့၌” ဟု ပေးပါအည်။

ဝါ၊ တနည်း။ သတ္တဘာဝေန၊ သတ္တဝါ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပုတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ သတ္တုပုတ္တိ၊ သတ္တဝါ၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်း။ [သတ္တဘာဝေနဖြင့် သင်္ခါရဘာဝေနကို ကန့်။ ထို့ကြောင့် “န အနုပါဒိန္နက္ခန္ဓာ ဝိယ သင်္ခါရဘာဝေနဝါတိ အဓိပ္ပါ-

တေ သတ္တန်ကာယာ စ။ ။ တေ သတ္တန်ကာယာစ ဓာတုတိ ဝုစ္စန္တိ သမုဒါယဿ အဝယ-
ဝါဓာရ ဘာဝတော (အပေါင်းဖြစ်သော သတ္တန်ကာယ၏ အစိတ်ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏
ဖြစ်ရာ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ယထာ “မာသပုဗ္ဗော မာသော” တိ။—အနု။

န နေသော။ ပေ။ အတ္တိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ န ပနေတ္တဟု ရှိ၏။ ယော ဓာတုတိ ဝုစ္စေယျကို
ထောက်လျှင် အပရိယာပန္နောကာသော အပရိယာပန္နသတ္တန်ကာယော နှင့် အရတူအောင်
“န ပနေသော” ဟု ရှိမှ သင့်မည်ထင်သည်။ ရှေးနိဿယ၌ သောကို ပါဝသေသလုပ်၍
“ဧတ္ထ ဤကာမာဝစရ အစရှိသော တည်ရာအရပ်၊ ကာမာဝစရအစရှိသော သတ္တန်ကာယ
တို့တွင် ” ဟု ပေးလေသည်။ ဤ၌ကား အပရိယာပန္နကို ထောက်၍ “ကာမဓာတ်အစရှိသော
ဓာတ်တို့၌” ဟု ပေးပါသည်။

သတ္တုပုတ္တိဝသေန။ ။ သတ္တာ ဥပုတ္တန္တိ ဧတ္တောတိ သတ္တုပုတ္တိ—ဤသို့ ဝိဂြိုဟ်ပြုသောအခါ
ဩကာသလောကရ၏။ ဥပုတ္တန္တိဋ္ဌေန၊ ဖြစ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သတ္တာဝဥပုတ္တိ
သတ္တုပုတ္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့—ဤသို့ဝိဂြိုဟ်ပြုလျှင် သတ္တလောကရ၏။ ထို့
ကြောင့် “ဩကာသ သတ္တလောကဒ္ဓယံ သဟ ဂဟေတွာ” ဟုဆိုသည်။

ယော” ဟုအနုဒ္ဓိကာဖွင့်သည်။ ထိုသတ္တဝါ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သောခန္ဓာတို့ဟူသည် အဘယ်တို့ပါနည်းဟုမေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “သတ္တာဝါသဝသေန။ ပေ။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ” ဟု မိန့်သည်။] သတ္တာဝါသဝသေန၊ သတ္တဝါတို့၏ တည်ရာဘုံတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ တံတံဘဝဝသေန၊ ထိုထိုဘဝ၏အဖြစ်ဖြင့်။ [သတ္တာဝါသဝသေနကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ တံတံ-ပရိယာပန္နာနံ၊ ထိုထိုသတ္တာဝါသ၌ အကျုံးဝင်သောသတ္တဝါတို့၏။ ဝါ၊ ထိုထို သတ္တာဝါသ၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်နာမ် ခန္ဓာဟူသော သင်္ခါရတို့၏။ သဒိသာ-မိဋ္ဌာနဘာဝေန၊ တူသောခန္ဓာတို့၏ တည်ရာတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓာတူတိ၊ ဓာတ်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ ဣတိဝေ။ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အပရိ-ယာပန္နဓာတု၊ အကျုံးမဝင်သော ဓာတ်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ အတ္ထော။

ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရအဖွင့်

၉၉၉။ ဘဝဝသေန။ ပေ။ ပရိစ္ဆိန္ဒာတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝ ဩကာသ၌၎င်း။ အညတ္တစ၊ အခြားသော ဘဝဩကာသ၌၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ (အင်္ဂုရိက္ခိယံ၌ ပါဝင်သော ခန္ဓာတို့ကို။) တံတံပရိယာပန္နာ၊ ထိုထိုဘဝဩကာသ၌အကျုံးဝင်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာတို့ဟူ၍။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်ကုန်၏။

ပရိယာပန္နာ ပရိယာပန္နဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပရိယာပန္နာ။ ။ပရိကို ပရိစ္ဆိစ္စ ဟု၎င်း အာပန္နာကို ဂဟိတာဟု၎င်း အနုဒ္ဓိကာဖွင့်၏။ ပရိစ္ဆိစ္စ၊ ကာမတဏှာ စသော တဏှာသုံးပါးဖြင့် အသီးအသီးပိုင်းခြား၍။ အာပန္နာ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်သောခန္ဓာတို့တည်း။ ပရိယာပန္နာ၊ တို့။ ဤသို့ ဝိဂြိုဟ် ပြုပြီးလျှင် ကာမတဏှာက ငါ့ဥစ္စာဟု အာရုံပြုအပ်သော ကာမတရားဖြစ်သော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ ခန္ဓာတို့သည် ကာမဘုံမှ တပါး ရူပဘုံ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်စေကာမူ ကာမဘဝ ပရိယာပန္န တရားတို့သာတည်း။ ထိုအတူ ရူပတဏှာက ငါ့ဥစ္စာဟု ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်သော ရူပစိတ် စေတသိက် ခန္ဓာတို့သည် ကာမဘုံ၌ ဖြစ်စေကာမူ ရူပပရိယာပန္န တရားတို့တည်း။ အရူပခန္ဓာတို့လည်း နည်းတူ ဤစကား အရ ထိုထို တဏှာဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ဟူသော အနက်သည် ပရိယာပန္နပုဒ်၏ သဒ္ဓတ္ထိ တည်း။ အကျုံးဝင်ကုန် ဟူသော အနက်ကား ဝေါဟာရတ္ထတည်း။ ဆိုလိုရင်းမှာ—အခြားဘုံ၌ဖြစ်သော်လည်း မိမိဆိုင်ရာ ဘုံ၌ ပါဝင်ကြသည်-ဟူလို။

၆-ဥပ္ပါဒကကမ္မ, အာယုပ္ပမာဏဝါရ

၁-ဥပ္ပါဒကကမ္မ အဖွင့်

၁၀၂၁။ ခန္ဓာဒိန္နံ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏။ ဓာတုသမ္ဘဝါဒိဝေသေန၊ ကာမ ဓာတ် အစရှိသော ထိုထိုဓာတ်၌ ဖြစ်သင့်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဘေဒံ၊ အထူးအပြားကို။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ယေ သတ္တာ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ ဓာတုပုဘေဒဝန္တော၊ ဓာတ်အားဖြင့် ကွဲပြားခြင်း ရှိကုန်၏။ (ကာမဓာတ်စသော ဓာတ်အားဖြင့် ကွဲပြားခြင်းရှိကုန်၏။) တေသံ၊ ထို သတ္တဝါ တို့၏။ ယဉ္ဇ ဥပ္ပါဒကကမ္မံ၊ အကြင် ဖြစ်စေတတ်သောကံသည်၎င်း။ တဿ၊ ထို ကံ၏။ ယော စဝိပါကော၊ အကြင် အကျိုးသည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ တေသံ၊ ထို သတ္တဝါ ကံ အကျိုးတို့၏။ ဝေသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဘေဒံ၊ အထူးအပြားကို။ ဒယေတုံ၊ ငှါ။ တဒယာ ဒေဝါတိအာဒိကော၊ အစရှိသော၊ ခန္ဓဝါရော၊ ခန္ဓဝါရကို။ (ဘဂဝတာ)အာရဒ္ဒေါ။ ဟိ၊ မှန်။ ခန္ဓာဒယော ဝေ၊ ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ သည်ပင်။ ဓာတုတ္ထယဘူတဒေဝ ဝေသေန၊ ကာမဓာတ် အစရှိသော ဓာတ်သုံးပါး အပေါင်း၌ဖြစ်သော နှုတ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဒါနာဒိကမ္မဝေသေန၊ ဒါန အစ ရှိသော ကံတို့၏အပြားအားဖြင့်၎င်း။ တံတံ အာယုပ္ပမာဏ ပရိစ္ဆိန္န ဥပါဒိန္နကက္ခန္ဓ- ဝေသေနစ၊ ထိုထို အာယုပ္ပမာဏဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာတို့၏ အပြားဖြင့်၎င်း။ ဘိန္နာ၊ ပြားကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ကသွာဟု ရွှေ ဝါကျကို ပုစ္ဆာဝါကျထည့်၍ အာရဒ္ဒေါနောက်၌ “ဝိညာယတိ” ဟု ကြိယာ ထည့်ပြီးလျှင် “ဟိ ယသွာ ခန္ဓာဒယော ဝေ ။ပေ။ ဘိန္နာ၊ ဣတိ(တသွာ)ခန္ဓာဒိန္န ။ပေ။အာရဒ္ဒေါ ဣတိ ဝိညာယတိ” ဟု တနည်းပေးပါ။] စတုဒေါဏံ၊ လေးစိတ် သည်။ အမ္မဏံ၊ တအမ္မဏတည်း။ ဆဒေါဏံ၊ ခြောက်စိတ်သည်။ (အမ္မဏံ တည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ အချို့ ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ)။

ဥပ္ပါဒကကမ္မဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အာယုပ္ပမာဏ အဖွင့်

၁၀၂၄။ တယောပိ ဇနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ တဒယာ၊ သုံးယော့က်ကုန် သော။ ဇနသမူဘာ၊ ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည်။ (ဝသန္တိ)။ ဣတိ(အသံ)၊ ဤသည် ကား။ အခိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

၁၀၂၅။ အာဘာတိ၊ ကား။ သောဘနာ၊ တင့်တယ်သော။ ပဘာ၊ အရောင် သည်။ (အတ္ထိ)။

၁၀၂၆။ ကဉ္ဇနပိဏ္ဏာ ဝိယ၊ ရွှေအပေါင်းသည်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ ရွှေဘုံးသည်ကဲ့ သို့။ သဿိရိဇာ၊ ကျွန်သရေနှင့်တူဖြစ်သော ဗြဟ္မာတည်း။ ကဉ္ဇနပိဏ္ဏသဿိရိ-

ကော၊ ရွှေတုံးကဲ့သို့ကျက်သရေရှိသောဗြဟ္မာ။ ပန၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထို သုဘကိဏ္ဍာ
 ဟူသော ပါဠိ၌။ သောဘနပဘာယ၊ တင့်တယ်သော အရောင်ဖြင့်။ ကိဏ္ဍာ၊
 ဧရာပြမ်းသောဗြဟ္မာတို့။ [သုကို သောဘနဟုဖွင့်၍၊ ဘာကို ပဘာယဟုဖွင့်သည်။]
 သုဘကိဏ္ဍာတိ၊ သုဘကိဏ္ဍာဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ဆိုထိုက်လျက်။ အာကာရဿ၊
 ဘာ၌ အာ အက္ခရာ၏။ ရဿတ္ထံ၊ ရဿ အဖြစ်ကို၎င်း။ အန္တိမဏကာရဿ၊
 နောက်၌ဖြစ်သော ဏ အက္ခရာ၏။ ဟကာရဉ္စ၊ ဟ အက္ခရာ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။
 ကတ္တာ၊ ပြု၍။ သုဘကိဏ္ဍာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။
 အထ ပန၊ တနည်းကား။ သုဘေန၊ တင့်တယ်သော အရောင်အပါဖြင့်။ ကိဏ္ဍာ၊
 ဧရာပြမ်းသော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ သုဘကိဏ္ဍာ၊ တို့။ [သုပရိမဇိတ ကဉ္စနာဒါသံ
 ဝိယ၊ ကောင်းစွာ ပွတ်တိုက် အပ်သော ရွှေကြေးမုံ၊ ရွှေမှန်ကဲ့သို့။ သောဘတိ
 ဝိဇ္ဇောတတိ၊ တောက်ပတတ်၏။ ဣတိ သုဘော။-အနု။ ဤနည်း၌ သု တပုဒ်၊
 ဘာ တပုဒ် မဟုတ်။ သုဘပုဒ်သာတည်း။] ပုရိမပဒေသုပိ၊ ပရိတ္တသုဘာစခော
 ရွှေပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧတေသံ၊ ဤ ဗြဟ္မာတို့၏။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်သော။ သုဘံ၊
 တင့်တယ်သော ကိုယ်အရောင်သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဧ) ပရိတ္တ-
 သုဘာ၊ ဘတို့ မည်၏။ ဧတေသံ၊ ဤ ဗြဟ္မာတို့၏။ အပ္ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိ
 သော။ သုဘံ၊ တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်သည်။ အတ္ထံ၊ အပ္ပမာဏသုဘာ၊ ဘတို့
 မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုဘသဗ္ဗေန၊ သုဘသဒ္ဓါနှင့်တကွ။ သမာသော၊ သည်။ ဝါ၊
 ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်သည်။ ဟောတိ။

၁၀၂၇။ အာရမ္မဏမနသိကာရာ။ပေ။ ကထိတတတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ ဈာန-
 ကွဏော၊ ဈာန်ခဏ၌သော်၎င်း။ တတော၊ ထို ဈာန်ခဏမှ။ ပစ္စာ ဝါ၊ နောက်၌
 သော်၎င်း။ ပရိတ္တာဒိ၊ ကသိကာရမ္မဏဘာဝနာယ၊ ပရိတ္တ အစရှိသော ကသိုဏ်း
 လျှင် အာရုံရှိသောဘာဝနာကြောင့်၎င်း။ အာဝဇ္ဇနေန စ၊ အာဝဇ္ဇန်းကြောင့်၎င်း။
 ဈာနဿ၊ ဈာန်၏။ အာရမ္မဏမနသိကာရ နာနတ္တတာ၊ အာရုံ၏ ထူးသည်၏
 အဖြစ်၊ မနသိကာရ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အနွယ်
 ကား။ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာယ၊ ဈာန်၏ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော ဘာဝနာကြောင့်၎င်း။
 ပုဗ္ဗဘာဂဝဇ္ဇနေန စ၊ ဈာန်၏ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်းကြောင့်၎င်း။
 (ဈာနဿ အာရမ္မဏမနသိကာရနာနတ္တတာ)ဟောတိ။ ဣတိ၊ အတ္ထော။ ဟံ၊ မှန်။
 ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာယ၊ အပ္ပနာဘာဝနာ၏ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော ဥပစာရဘာဝနာ
 ၏။ ဝသေန၊ အစမ်းဖြင့်။ ဈာနံ၊ သည်။ ပရိတ္တံ ပထဝိကသိကာဒိသု၊ ကျဉ်းငယ်
 သော ပထဝိကသိုဏ်း အစရှိသော အာရုံတို့တွင်။ တံ တဒါရမ္မဏံ၊ ထိုထို အာရုံ
 ရှိသည်။ ဟောတိ။ ပုဗ္ဗဘာဂေန၊ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော။ တံတံ၊ ကသိကာဝဇ္ဇနေန၊
 ထိုထို ကသိုဏ်းကိုဆင်ခြင်သော အာဝဇ္ဇန်းကြောင့်။ (ဈာနံ၊ သည်။) တံတံ မနသိ-
 ကာရံ၊ ထိုထို မနသိကာရသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ကဿာ

ဝါကျထည့်၍ ဟိ (ယသွာ)။ ပေ။ တံတံ မနသိကာရံ။ ဣတိ (တသွာ)ပုဗ္ဗဘာဂ-
 ဘာဝနာယ ပုဗ္ဗဘာဂါဝဇ္ဇနေနစ ဈာနဿ အာရမ္မဏမနသိကာရနာနတ္တဘာ
 ဟောတိဟု တနည်းပေးပါ။] ပန၊ အန္ဓယကား။ ဆန္ဒာဒယော၊ ဆန္ဒအစရှိသော
 တရားတို့သည်။ (ဆန္ဒနာနတ္တစသည်၌ ဆန္ဒအစရှိသောတရားတို့သည်။) အပ္ပနာ-
 က္ခဏေပိ၊ အပ္ပနာခဏ၌လည်း။ ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဆန္ဒအစရှိသည်တို့
 တွင်။ ပဏိဓိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ တဏှာပတ္တနာ၊ တဏှာဖြင့်တောင့်တခြင်းကို။
 န ဒဠဗ္ဗာ၊ မမှတ်ထိုက်အထ ခေါ်၊ စင်စစ်ကား။ ဆန္ဒပတ္တနာ၊ ဆန္ဒဖြင့်တောင့်တ
 ခြင်းကိုသာ။ ဒဠဗ္ဗာ၊ အဓိမောက္ခော၊ ဟူသည်။ နိစ္ဆယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။
 အဘိနိဟာရော၊ ဟူသည်။ စိတ္တပဝတ္တိယေဝ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းသာတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဘဝဆန္ဒ ဘဝပတ္တနာဒယော၊ ဘဝကိုလိုလားသောဆန္ဒ ဘဝကို
 တောင့်တတတ်သောတဏှာအစရှိသောတရားတို့ကို။ တံတံ ဘဝဝိသေသနိယာမ-
 ကာ၊ ထိုထို ဘဝအထူးကို မြစေတတ်ကုန်သော ဆန္ဒပတ္တနာ အစရှိသည်တို့ကို။
 (ထိုထို ဘဝအထူး၏ ပဲ့ကိုင်ဖြစ်ကုန်သော ဆန္ဒပတ္တနာ အစရှိသည်တို့ကို။) ယဒိ
 အဓိပေတော၊ အကယ်၍ အလိုရှိအပ်ကုန်အံ့။ [ဆန္ဒ အရ ဘဝဆန္ဒ၊ ပဏိဓိအရ ဘဝ-
 ပတ္တနာစသည်တို့ကို အကယ်၍ အလိုရှိအပ်လျှင်။] (ဝေသတိ၊ ဤသို့ဖြစ်လသော်။)
 အပ္ပနာယပိ ဝဇ္ဇန္တိတိ တေသ၊ ဟူသော ဤဝါကျ၏။ (အဋ္ဌကထာ၌ပါသော
 ဝါကျ၏။) အပ္ပနာယ၊ သည်။ ပဝတ္တယ၊ ဖြစ်ပြီးလသော်။ တတော၊ ထိုအပ္ပနာ
 အခိုက်မှ။ ပစ္စာပိ၊ ၌လည်း။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော ဒဠဗ္ဗော။ [အဋ္ဌကထာ၌
 ဒန္တဇတဖြင့် “ဝတ္တန္တိ” ဟု ရှိသည်။] ပန၊ ဆက်။ သညာဝိရာဂါဒိဟိ၊ သညာကို
 စက်ဆုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဝိသေသိယမာနံ၊ အထူးပြုအပ်သော။ အာ-
 ရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်၎င်း။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို
 အာရုံ၌။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။ မနသိကာရော စ၊ ရသည်၎င်း။ ဘဝဝိသေသ-
 နိယာမကော၊ ဘဝအထူးကိုသတ်မှတ်တတ်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ အပ္ပနာ၏ရှေ့
 အဖို့၌ဖြစ်သော တရားသည်သာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏ
 ။ပေ။ ကထိတတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဝိပုလဖလာတိ၊ ကား။ ဝိပုလ-
 သန္တသုခါယုဝဏ္ဏာဒိဖလာ၊ ပြန့်ပြောများပြားသော ငြိမ်သက်သော သုခအာယု
 ဝဏ္ဏအစရှိသော အကျိုးရှိကုန်၏။ [သန္တသုခစသောပုဒ်တို့သည် ဝိပုလ၏သရုပ်ပြ
 တို့တည်း။ ဤ၌ သမာသိပုဒ်တပုဒ်တည်း ဖွင့်ထားသောကြောင့် ဝိပုလဖလာကို
 လည်း သမာသိပုဒ်ဟု မှတ်ပါ။] ပညာစက္ခုနာ၊ ဖြင့်၎င်း။ မံသ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဟိ၊ မံသ-
 စက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခုတို့ဖြင့်၎င်း။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကြကုန်၏။

၁၀၂၈။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တံ ပါပကမ္မံ၊ ထိုမကောင်းမှုကံသည်။
 ဗျန္တိ၊ ကင်းသောအဆုံး အပိုင်းအခြားရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ [ပါပကမ္မံ
 နပုလိန်ကို၎်၍ ဗျန္တိဟု ဣကာရန္တရိပါစေ။] တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သောကာလ

ပတ်လုံး။ ကာလံ၊ သေခြင်းကို။န ကဏေတိ၊ မပြုဟု ပါဠိတော်အတိုင်းဆက်ပါ။] ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (ဥပရိပဏ္ဍာသ၊ သညတဝဂ်၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) ကမ္မမေဝ ပမာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [တချို့ငရဲသက်ကို အဗျဒအရေအတွက်ဖြင့် ပိုင်းခြား ထား၏။ ထိုအပိုင်းအခြားကိုလည်း ကံနှင့်စပ်၍သာပြုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် “ကမ္မမေဝ ပမာဏံ” ဟုဆိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ အဗျဒဒါ အာယုပ္ပမာဏပရိစ္ဆေဒေါ၊ အဗျဒအစရှိသော အသက်တမ်းပမာဏ၏ အပိုင်းအခြားကို။ ကမ္မဝသေနေဝ၊ ကံ၏အစွမ်းဖြင့်သာ။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။ [ထိုင်ငရဲသက်များကို အနုဋီကာ၌ကြည့်။]

နိလိယနောကာသဿ အဘာဝါတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ သမာနဇာတိကေန၊ တူသောဇာတ်ရှိသော။ အတ္တရာဂဏေန၊ နတ်သွီး အပေါင်းသည်။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ပရိဝါရိယမာနဿ၊ ထက်ဝန်းကျင် တားဆီးအပ်သော။ ဝါ၊ ပိုင်းအံ့အပ်သော။ ကာမဂုဏာကိဏ္ဍဿ၊ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသောနတ်၏ (အတွက်)။ တဗ္ဗိရဟိတဋ္ဌာနဿ၊ ထိုကာမတို့မှ ကင်းသော ဌာန၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ အတ္တော။

ကိ နိယမေတိတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ ကိ ဝျာနံ၊ အဘယ်မျှန်သည်။ ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ နိယမေတိ၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်သည်။ ဣတိအတ္တော။ နဝ ဗြဟ္မလောကေတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ ဒယော၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ အစရှိကုန် သော။ နဝပိ၊ ကိုးပါးသော ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့ကိုလည်း။ သောဇေတွာ၊ သုတ်သင်၍။ (ဌိတော ပရိနိဗ္ဗာတိ ၌စပ်။) မတ္တကေတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဝေဟပ္ပလေသု၊ ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံတို့၌။ (ဌိတော ပရိနိဗ္ဗာတိ၌စပ်။) ဣတိ အတ္တော။ သေဋ္ဌဘဝါ နာမာတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ တတော၊ ထိုဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံ အကနိဋ္ဌတို့ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံမှ။ ပရိအလွန်။ အဂမနတော၊ မသွားခြင်းကြောင့်။ (သွားရာ ဘုံ မရှိခြင်းကြောင့်။) ဥတ္တမဘဝါ၊ မြတ်သောဘုံတို့တည်း။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ဘဝသိသာနီတိ၊ သတို့ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ [ဘဝသိသာနီတိ ဘဝဂ္ဂါနိ၊ ပုထုဇ္ဇနဘဝဂ္ဂံ အရိယဘဝဂ္ဂံ သဗ္ဗဘဝဂ္ဂန္တိ ဝေဟပ္ပလာဒီနံ သမညာ။ - အနု။]

ဣမေသု တီသု ဌာနေသုတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝေဟပ္ပလာဒီဌာနာနိဝေ၊ ဝေဟပ္ပိုလ်အစရှိသော ဌာနတို့ကိုပင်။ [အာဒိဖြင့် အကနိဋ္ဌနေဝသညာနာသညာယတနတို့ကိုယူ။] သန္ဓာယဝတ္ထံ၊ ပန၊ ဆက်။ ဝေဟပ္ပလတော၊ ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံ ဌာနမှ။ ပုရိမေသု၊ ရွှေမြစ်ကုန်သော။ နဝသု၊ ကိုးပါးကုန်သောဘုံတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တအနာဂါမိ၊ မြစ်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဂ္ဂပဓာတုံ၊ အဂ္ဂပဓာတ်သို့။

ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ ဣတိကတော၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ ရူပဓာတုယာ။ ပေ။ အနုသေန္တိတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဝေဟပ္ပလာဒီသု၊ ဝေဟပ္ပိုလ် အစရှိသော ဘုံဌာနတို့၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သောပြုဟောကို။ သန္ဓာယ န(ဝုတ္တံ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထေ၊ ဤ ဣမေသု တီသု ဌာနေသုဟူသော ပုဒ်၌။ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ဤ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ဆက်။ နဝသု။ ပေ။ ဟေဋ္ဌပပတ္တိတိ၊ ဟူသော။ ယံ(ဝစနံ)၊ အကြင်စကားရပ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ တေေန၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ဟေဋ္ဌပပတ္တိဝေ၊ အောက်ဘုံဘုံ၌ဖြစ်ခြင်းကိုသာ။ နိဝါရိတာ၊ တားမြစ်အပ်ပြီ။ ဧတေသေဝ၊ ထို ကိုးဘုံသော ပြုဟောပြုည်တို့၌ပင်လျှင်၎င်း။ (ဤစကားဖြင့် ထပ်ဖြစ်ပုံကို ပြသည်။) ဥပရူပရိ၊ အထက်အထက် ပြုဟောဘုံ၌၎င်း။ ဝေဟပ္ပလေစ၊ ဝေဟပ္ပိုလ် ဘုံ၌၎င်း။ ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို၎င်း။ အရူပဓာတုပပတ္တိစ၊ အရူပဓာတ်၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို၎င်း။ န(နိဝါရိတာ)၊ မတားမြစ်အပ်။ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ။ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာတီတိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသော ဤ စကားရပ်ကိုလည်း။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ အာရောဟန္တံ၊ တက်သွားသော ပြုဟောကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေန၊ ထိုစကားရပ်ဖြင့်။ မတ္တကံ၊ ထိပ်ဆုံး ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံသို့။ အပ္ပတ္တဿ၊ မရောက်သော။ တဿ၊ ထိုအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အရူပဓာတု၊ အရူပဓာတ်သို့။ ဥပပတ္တိ၊ ကပ်ရောက်ခြင်းကို။ နိဝါရိတာ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ ၏။

ဝါ၊ တနည်း။ အညတ္ထ၊ ရူပဘုံမှအခြားသော ကာမဘုံ၌သော်၎င်း။ တတ္ထဝါ၊ ထိုရူပဘုံ၌သော်၎င်း။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍၊ စဝိတွာ၊ စုတေ၍။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဘုံ၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်ရသော။ အဝိက္ခမ္ဘိတရူပရာဂေါ၊ မခွါအပ်သေးသော ရူပရာဂရှိသော။ ယော အရိယသာဝကော၊ အကြင်အရိယသာဝကသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထို အရိယသာဝကကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အယံ အဋ္ဌကထာ၊ ဤအဋ္ဌကထာကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [အညတ္တာတိ ကာမလောကေ။ တတ္တာတိ ရူပလောကေ။ အယံ အဋ္ဌကထာတံ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ နိဗ္ဗတ္တော။ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာတီတိ ဝေပပတ္တော အဋ္ဌကထာ။—အနု။] တေနောထိ၊ ကြောင့်ပင်။ (ထို ရူပဓာတ်၌ ပဋိသန္ဓေနေပြီးသော အရိယာသာဝကကို အလိုရှိအပ်၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းငှါထိုက်သော အရိယာသာဝကကို အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) [တေနောတိ ယသ္မာ ရူပဓာတုယံ ဥပပန္နော အဓိပ္ပေတော။ န ဥပပဇ္ဇနာရဟော။ တေနော ကာရဏေန။—အနု။] နဝသု။ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တအရိယသာဝကာနန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ။ ပေ။ အနာဂါမိတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣမေသု။ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တအနာဂါမိနောတိစ၊ ဟူ၍၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တဂဟဏံ၊ နိဗ္ဗတ္တသဒ္ဓါကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ကတိ၊ ပြုအပ်ပြီ။ [ဥပပန္နဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် နိဗ္ဗတ္တသဒ္ဓါကို တည်၍ဆိုသည်—ဟူလို့။]

ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထို ရူပဓာတ်၌ဖြစ်သော အရိယာသာဝက၏။ ယေန၊ အကြင်ရူပရာဂကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဘုံ၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်ရပြီ။ တသ္မိံ ရူပရာဂေါ၊ ထိုရူပရာဂကို။ ဝိက္ခမ္ဘိတေ၊ အရူပဈာန်ဖြင့် ပယ်ခွါအပ်ပြီးသော်။ ပုန၊ တဖန်။ ဘဝါဘိလာသော၊ ဘဝကို လိုလားတောင့်တခြင်းသည်။ န ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရူပရာဂပစ္စေဒေါ၊ အရူပဘုံ၌ တပ်မက်သော ရာဂ၏ပြတ်ခြင်းသည်လည်း။ ဘဝိဿတိယေဝ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုထုဇ္ဇနေ၊ သည်။ (ဟုတော့) တတ္ထ၊ ထိုရူပဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ပြီးသည်။ (ဟုတော့) အရိယမဂ္ဂံ၊ အောက်ဖြစ်သော အရိယာမဂ်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အရူပေဟိ၊ အရူပဈာန်တို့ဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘိတရူပရာဂေါ၊ ပယ်ခွါအပ်ပြီးသော ရူပရာဂရှိသည်။ (ဟုတော့၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီးမှ။) မဂ္ဂေ၊ အထက်မဂ်သည်။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်လသော်။ နိဗ္ဗတ္တဘဝါဒီနုဝေဒဿနဝသေန၊ ဖြစ်ပြီးသော ရူပဘဝ၌ အပြစ်ကိုရှုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အနိဝတ္တိတဘဝါဘိလာသော၊ မဆုတ်နစ်သေးသော အရူပဘဝကို လိုလား တောင့်တခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ)။ တဿ၊ ထိုအရိယာသာဝက၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ယမကပါဠိ၊ ကဿစိ ပဉ္စကဿစိ တယော အနုသယာ အနုသေန္တိဟူသော ယမိုက်ပါဠိတော်သည်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်လည်း။ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပေတော၊ အလိုရှိအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ၊

အာယုပ္ပမာဏဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အဘိညေယျာဒိဝါရ အဖွင့်

၁၀၃၀။ ရူပနုလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဖုသနုလက္ခဏော၊ တွေ့ထိခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောသည်။ ဖယော၊ ဖဿတည်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ [ရူပနုလက္ခဏံသည် ရုပ်၏ သာမညလက္ခဏာဖြစ်၍ ကက္ခဏုလက္ခဏာ ဟု ဆိုမှ ရူပံ၌ ပါဝင်သော ပထဝီ၏ ဝိသေသလက္ခဏာဖြစ်၏။ “နမနုလက္ခဏံ” ဟု ဆိုလျှင် နှာမ်၏ သာမညလက္ခဏာဖြစ်၏။ ဖုသနုလက္ခဏောကား နှာမ်တရား၌ ပါဝင်သော ဖဿ၏ ဝိသေသလက္ခဏာဖြစ်သည်။] သာမညဝိသေသလက္ခဏပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ သာမညလက္ခဏာ ဝိသေသလက္ခဏာကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သောဉာဏ်သည်။ သလက္ခဏပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ မိမိ၏လက္ခဏာကို ပိုင်းခြားယူတတ်သောဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ)။

သာမညဝိသေသလက္ခဏာ။ ။ ရူပနုလက္ခဏာသည် ရုပ်အားလုံးနှင့် ဆိုင်သောကြောင့် သာမညလက္ခဏာတည်း။ ကက္ခဏုလက္ခဏာသည် ရုပ်အမျိုးအစားတွင် ပထဝီဓာတ်နှင့်သာ ဆိုင်သောကြောင့် ဝိသေသလက္ခဏာဖြစ်၏။ နမနုလက္ခဏာသည် နှာမ်အားလုံးနှင့် ဆိုင်သော

ဒိဋ္ဌိကင်္ခါဝိဘရဏ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ကင်္ခါဝိဘရဏဝိသုဒ္ဓိတို့သည်။ ဉာတ ပရိညာ၊ ဉာတပရိညာကည်း။ တတော၊ ထို ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ကင်္ခါဝိဘရဏဝိသုဒ္ဓိတို့မှ။ ပရ၊ နေ့၊ ကံ၌။ ယာဝ အနုလောမာ၊ အနုလောမညာဏ် တိုင်အောင်။ တိရဏ ပရိညာ၊ ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့်ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနတော၊ အဖြစ်အပျက်ကို အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဉာဏ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝမဂ္ဂ၊ မဂ်တိုင်အောင်။ ပဟာနပရိညာ၊ ပယ်သောအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ)။ ကတ္တတတ္ထာတိ၊ ကား။ တာဝ၊ ဟေတု အစရှိသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ကုန်သော။) ခန္ဓာဒိနံ၊ ခန္ဓာအစ ရှိသည်တို့၏။ ခန္ဓဝိဘင်္ဂါဒိသု၊ ခန္ဓဝိဘင်းအစရှိသည်တို့၌။ ပဉ္စပုစ္ဆာဂဝါရေ၊ ပဉ္စ ပုစ္ဆကဝါရ်၌။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သောစကားရပ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟေတု အာဒိနုဉ္စ၊ ဟိတ် အစရှိသည်တို့၏လည်း။ ခန္ဓာဒိသု၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၌။

ကြောင့် သာမညလက္ခဏာတည်း။ ဖုသနလက္ခဏာကား နာမ်တရားတို့တွင် ဖဿ ဝါးနှင့်သာဆိုင်သောကြောင့် ဝိသေသလက္ခဏာတည်း။ အနုဇီကာ၌ အနုဘဝန လက္ခဏာ သည် ဝေဒနာ ၃ ပါးလုံးနှင့် ဆိုင်သောကြောင့် သာမည လက္ခဏာတည်း။ သာတ လက္ခဏာ (သာယာခြင်းလက္ခဏာသည်) သုခဝေဒနာနှင့်သာ ဆိုင်သောကြောင့် ဝိသေသလက္ခဏာတည်း ဟုဆို၏။ ဤသို့ သာမညလက္ခဏာ ဝိသေသလက္ခဏာကို ပိုင်း ပိုင်းခြားခြား ယူတတ် သိတတ်သော ပညာ ကို “သလက္ခဏပရိဂ္ဂဟိကာ” ဟုဆိုသည်။

ဉာတပရိညာ။ ။ဝိသုဒ္ဓိ ၇ ပါးတွင် သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိတို့သည် ပရိညာ ၃ ပါး၏ အခြေခံသာတည်း။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိသည် တေဘူမကသင်္ခါရတို့ကိုလက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် အားဖြင့် ခွဲခြား၍ သိ၏။ ကင်္ခါဝိဘရဏ ဝိသုဒ္ဓိကား ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၏ အဝိဇ္ဇာ တဏှာကံစသော အကြောင်းတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ဤသို့ သိသင့် သိထိုက်သော တရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိသောကြောင့် “ဉာတပရိညာ” မည်၏။

တိရဏပရိညာ။ ။မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိသည် သမ္မုသနဉာဏ် အခိုက်၌ ရုပ် နာမ် သင်္ခါရတို့ကို “အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ” ဟု ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ လမ်း မှန် ဟုတ် မဟုတ်ကိုလည်း ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ဤသို့ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိမှစ၍ အနုလောမ ဉာဏ်တိုင်အောင် ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိသည် “တိရဏ ပရိညာ” မည်၏။

ပဟာနပရိညာ။ ။မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိသည် နောက်ပိုင်း၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်သောအခါ ဝိပဿနပက္ကိလေသတို့ကို ပယ်နိုင်၏။ ဤသို့ ဥဒယဗ္ဗယအနုပဿနာဉာဏ်မှ စ၍ ဘင်္ဂဉာဏ် ဘယဉာဏ် စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် တက်သွား၍ ကိလေသာတို့ကို တခက် ပယံာန်ဖြင့် ပယ်ပြီးနောက် မဂ် သို့ ရောက်သောအခါ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် ပယ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ်မှစ၍ မဂ်တိုင်အောင်သော ဉာဏ်ကို “ပဟာနပရိညာ” ဟု ဆိုသည်။

အန္တောဂတ္ထော၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုခန့်
ဝိဘင်းအစရှိသည်တို့၌။ ပဉ္စပုစ္ဆကဝါရေ၊ ၌။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ သည်သံ။
ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဣတိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ၊
သမ္မောဟဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ၏။ လိနတ္ထပဒဝဏ္ဏနာ၊ လျှို့ဝှက် တိမ်မြုပ်သော
အနက်ရှိသော ပုဒ်တို့ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာဖြစ်သော။ ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာ၊ သည်။
သမတ္တာ၊ ပြီးပြီ။

အဘိညေယျာဒိဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘာသာဋီကာနိဂုံး

ကျမ်းပြီးပုံ။ ။ဝိဘင်း ပါဠိတော်နှင့်တကွ သမ္မောဟဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ၊
မူလဋီကာတို့ကို ပို့ချရင်း ရေးခဲ့ရာ ၃-နှစ်နီးပါးကြာမှ ပြီးမြောက်ပါသည်။
ပို့ချစဉ်အခါ နေ့စဉ်မှန်မှန် အပင်ပန်းခံရသောကြောင့် ကာယသုခ မရလှသော်
လည်း သာသနာ့ဝန်ကို အားသွန်ကြိုးပမ်း ထမ်းလိုသော အရည်အသွေးကို
တွေးကာ တွေးကာ စိတ္တသုခကို ရခဲ့ပါသည်။ ကျမ်းစာပြီးဆုံး၍ နိဂုံးအုပ်ချိန်၌
ကား ပီတိအစွမ်းကြောင့် ပဏီတရုပ်တွေ တကိုယ်လုံးပြန်သဖြင့် ကာယသုခကို
လည်း သိသိသာသာရပြန်ပါသည်။

သိဇ္ဈိတ္တဘော ဘာသာဋီကာ၊ ဒေသဘာသာယ သင်္ခတာ။

ဝဏ္ဏနာ သဟဋီကာယ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ။

သဟဋီကာယ၊ ဆရာဆရာ့မြဲပို့ချသည့် မူလမည်သာ ကျမ်းဋီကာနှင့်တကွ
ဖြစ်သော။ သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ၊ တွေဝေထန်ပြင်း မသိခြင်းကို ရှင်းလင်း
ပိုင်ပိုင် ပယ်ဖျောက်နိုင်သော ဂုဏ်သဘောကြောင့် သမ္မောဟဝိနောဒနိ နာမည်
တင်လှမ်း အဋ္ဌကထာကျမ်း၏။ ဝဏ္ဏနာ၊ နိဿယအဓိပ္ပါယ်၊ စုံအောင်ခြယ်
သဖြင့် အလွယ်သင့်တန် အဖွင့်မှန်ဖြစ်သော။ ဒေသဘာသာယ၊ တိုင်းရင်း
မြန်မာ အမိဘာသာဖြင့်။ သင်္ခတာ၊ တသန့်တသန့် အကန့် ကန့်လျက် ခဲ့ခဲ့စီရင်၊
တည်ကြည်စွာ စီရင်အပ်သော။ ဘာသာဋီကာ၊ ဘာသာဋီကာ၊ အမည်သာသည့်၊
မှီရာသိပ်သည်း နိဿယည်းသည်လည်း။ သိဇ္ဈိတ္တဘော၊ ထောင့်သုံးရာကယ်
သုံးဆယ်နှင့်ငါး သင်္ကြန်နားသို့ ရောက်ငြားခါထူး လတာကူးသက် ဆုတ်
၄-ရက်၌ နှစ်သက် ရှင်ကြည့် ပြီးမြောက်ပြန်ပြီတကား။

သမ္ပူဇယာမိ ဝေရာနံ၊ ဖေသာဟံ သမ္ပဂ္ဂဟိတော။
သိက္ခိတော ဂန္ထကာရေပိ၊ ပတ္တောမ္ပိ ပကတညတံ။

ယေသံ ဝေရာနံ၊ အထက်ဝေဟင်၊ နေအသွင်သို့ မြေပြင်ထင်ရှား၊ အကြင်
ဆရာတော်ဘုရားတို့သည်။ သမ္ပဂ္ဂဟိတော၊ အထူးစောင့်ရှောက်၊ ချီးမြှောက်အပ်
သော။ အဟံ၊ ငါသည်။ သိက္ခိတော၊ ရေးနည်းသားနည်း၊ ပို့ချနည်း၌၊
သိပ်သည်းသေသပ်၊ သင်အပ်သောအတတ် ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဂန္ထကာရေပိ၊ ခုခေတ်
နောက်သား၊ အကျိုးများသို့ ရေးသား ကြိုးကုတ်၊ ကျမ်းပြုခြင်းအလုပ်၌လည်း။
ပကတညတံ၊ သဘောသက်၊ ရှေးထုံးစံကို အမှန်သိမြင်၊ ကျမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်
သို့။ ပတ္တော + အမ္ပိ၊ ခေတ်အလျောက်၊ လေးစားလောက်အောင်၊ မဖောက်မသွေ
ရောက်ရပေ၏။ တေသံ ဝေရာနံ၊ ကျေးဇူးတော်ရင်၊ ဂုဏ်အင်ကြီးမား၊ ထို
ဆရာတော်ဘုရားတို့အား။ သမ္ပူဇယာမိ၊ ကျမ်းစာရေးသား၊ ကောင်းမှုများဖြင့်၊
လေးစားကော်ရော်၊ ပူဇော်ပါသတည်း။

စတုစက္ကံ ဝတ္တိယာန၊ ယာနံ ဗလပရိဂ္ဂဟံ။
ယာနာယ အမတံ ပါရိ၊ ကဿံ ပုရိသကာရိယံ။

စတုစက္ကံ၊ သမ္ပတ္တိစက်၊ ၄-ချက်စုံပေါင်း၊ စက်ခေါင်း ၄-ခုလည်း ပါရှိထ
သော။ ဗလပရိဂ္ဂဟံ၊ ရန်ပေါင်း ခွင်းဖြို့၊ ငါးဦးဗိုလ်တို့၊ ကိုယ်စီ စောင့်ကြပ်၊
အုပ်ချုပ်အပ်ထသော။ ယာနံ၊ အသွားလျှင်လျှင်၊ အများတင်လည်း၊ အားအင်
ခိုင်ဖြီး၊ မဂ္ဂင် တည်းဟူသော ယာဉ်ပျံတော်ကြီးကို။ ဝတ္တိယာန၊ မတိမ်းမစောင်း၊
လည်စေကြောင်းဖြင့်၊ ကောင်းစွာအစဉ်၊ မောင်းကာနှင်၍။ အမတံပါရိ၊ ဤဘက်
မှာနေ၊ အားလုံးသေလျက်၊ ဟိုပြေရောက်မှ၊ ဘေးကင်းရမည့်၊ အမတခေါ်၊
နေပြည် တော်သို့။ ယာနာယ၊ ကိလေသာဟူ၊ ရန်သူပစ်ဖောက်၊ မိုးအမြောက်တို့၊
မကြောက်မနား၊ အရောက်သွားခြင်းငှါ။ ပုရိသကာရိယံ၊ ယောက်ျားမှန်က၊ ပြုရ
ရမည့်၊ ကမ္ဘာလက်ရိုး၊ လုံ့လမျိုးကို။ ကဿံ၊ ငါးဦးဗိုလ်ချုပ်၊ အဖော်လုပ်၍၊
မဆုတ်ရစေ... ပြုလုပ်ပေအံ့ သတည်း။

မူလဋီကာ နိဿယနှင့်
သမ္မောဟဝိနောဒနိ ဘာသာဋီကာ
ပြီးပြီ။

အဋ္ဌကထာနှင့် တွဲဖက်ပို့ချရန်

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ
၏

ဝိဘင်္ဂပဋိတော် နိဿယ

တတိယပိုင်း

[ဈာန၊ အပ္ပမညာ၊ သိက္ခာပဒ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဉာဏ၊
ခုဒ္ဒကဝတ္ထု၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း ခုနစ်ရပ်ပါသည်။]

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၂၂၃

ကောဇာ ၁၃၄၁

၁၉၇၉ နိုဝင်ဘာ

ချာနုဒိဘင်းမဂ္ဂိတော်နိဿယ

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း

မာတိကာ

၅၀၈။ [“ဣဓ အိက္ခာ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော” မှ စ၍ “ဣန္ဒြိယေသုဂုတ္တဒ္ဓါရော” တိုင်အောင်သော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် ပဏိတတရသာမညဖလ အခဏ်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဘောဇနော၊ ဘောဇဉ်၌။ ဝါ၊ ဘောဇဉ်ကိုမှတ် လေးရပ်သောပစ္စည်း၌။ မတ္တညူ၊ ရှာမှီးခံယူ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ကို သိသည်၎င်း။ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ၊ ညဉ့်၏ရှေ့အဘို့ ညဉ့်၏နောက်အဘို့၌။ ဝါ၊ ညဉ့်၏ရှေ့အဘို့ ညဉ့်၏နောက်အဘို့ ပတ်လုံး။ သာတစ္ဆံ၊ မပြတ်မလပ် ဖြစ်စေထိုက်သော ဝိရိယကို၎င်း။ နေပက္ကံ၊ ရင့်ကျက်သူ၏အဖြစ်သို့ရောက်သော ပညာကို၎င်း။ (ပဝတ္တယမာနော၊ ဖြစ်စေလျက်။) ဇာဂရိယာနုယောဂံ၊ နိုးကြား ထကြွသူ၏အဖြစ်၌ အဖန်ဖန်အားထုတ်ခြင်းကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန်အားထုတ်သည်၎င်း။ [ဤပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသအဖွင့်ဋီကာ၌ “ပဝတ္တယမာနော” ဟု စပ်ပုဒ်ထည့်ဘို့ရန် ဖွင့်ထားသည်။] ဗောဓိပက္ခိကာနံ၊ မဂ်က္ခာ၏ အသင်းအပင်း၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန် စသော တရားတို့ကို။ ဘာဝနာနုယောဂံ၊ မိမိသန္တာန်ဝယ် ဖြစ်စေခြင်း၌ အဖန်ဖန်အားထုတ်မှုကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန်အားထုတ်သည်၎င်း။ (ဟုတ္တာ)ဝိဟရတိ။

အမှာ။ ။ “သော အဘိက္ကန္တေ” မှ စ၍ “တုဏှိဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ” တိုင်အောင်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် သတိသမ္ပဇကထာ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

သော၊ သည်။ ဝိဝိတ္တံ၊ လူသိ စသည်ဘို့မှ ကင်းဆိတ်သော။ သေနာသနံ၊ သို့။ [ဘဇတိ၏ သာမညကံတည်း။ အရည် စသည်ဖြင့် ထိုသေနာသနံကို သရုပ်ဖော် တော်မူသည်။] အပ္ပသဒ္ဓိ၊ သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝေ၊ ပဋိသလ္လာန သာရူပံ၊ သည်လည်းဖြစ်သော။ အရည်၊ သို့၎င်း။ ဝေ၊ ပလာလဘူ၌ သို့၎င်း။ ဘဇတိ၊ ကပ်ဝင်၏။ [အပ္ပသဒ္ဓိစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို စူဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ သေနာသနက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ၌၎င်း၊ အရည်စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် နိဝရဏပုဟာနကထာ၌၎င်း ပေးခဲ့ပြီ။]

သော၊ သည်။ အရညဂတော၊ တော၌ရောက်သည်။ (ဟုတ္တာ)ဝါ၊ သော်၎င်း။ ရုက္ခမူလဂတော၊ သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌ ရောက်သည်။ (ဟုတ္တာ) ဝါ၊ သော်၎င်း။ သုညာဂါရဂတော၊ ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်၌ ရောက်သည်။ (ဟုတ္တာ)ဝါ၊ သော်၎င်း။ ပလ္လက္ခံ၊ ဝေ၊ နိသီဇတိ။ [“ပလ္လက္ခံ” အာဘုဇိတွာ” မှစ၍ “ဝိစိ

ကိစ္ဆာယစိတ္တံ ပရိသောဓေတီ” တိုင်အောင်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာ
ဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် နိဝရဏပုဟာနကထာ၌ပင် ပေးခဲ့ပြီ။]

သော၊ သည်။ စေတသော၊ ၎င်း။ ဥပက္ကိလေသော၊ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်ကုန်
သော။ ပညာယ၊ ၎င်း။ ဗုဗ္ဗလီကရဏေ၊ အားမရှိအောင်ပြုတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊
ကုန်သော။ ဣမေ နိဝရဏေ၊ တို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ
။ ပေ၊ ဝိဟရတိ။ [ဤရူပဈာန်တို့၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမည
ဖလသုတ် ဈာနကထာ၌၎င်း၊ အရူပဈာန်တို့၏အနက်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာ
ဋီကာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍပါဠိတော်နိဿယ အရူပဈာန်စဏ္ဍိ၌၎င်း အဓိပ္ပါယ်နှင့်
တကွ ရေးခဲ့ပြီ။]

မာတိကာ (နိဋ္ဌိတာ)။

နိဇ္ဇေသ

၅၀၉။ ဣဓာတိ၊ ဣဟေသညကား။ ဣမိဿာဒိဋ္ဌိယာ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည်
မြင်တော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမိဿာ ခန္တိယာ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား
သည် နှစ်သက်တော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမိဿာ ရုစိယာ၊ ဤ
မြတ်စွာဘုရားသည် လိုလားတော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ
အာဒါယေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ယူတော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌။
ဣမသ္မိ ဓမ္မေ၊ ဤနိဗ္ဗာန်က သဘာဝဖြစ်သော သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ
ဝိနယေ၊ ဤကျင့်အပ်သည်ရှိသော် ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရတို့ကို ဆုံးမတတ်သော
သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကသဘာဝဖြစ်သောကျင့်အပ်
သည်ရှိသော် ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရတို့ကို ဆုံးမတတ်သော သာသနာတော်၌။ ဝါ၊
ဤတရားသဖြင့်ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ ပါဝစနေ၊ ဤပဓာနဖြစ်သော
စကားတော်ဟူသော သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ ဗြဟ္မစရိယေ၊ ဤမြတ်သော
အကျင့်ဟူသော သာသနာတော်၌။ ဣမသ္မိ သတ္တု သာသနေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏
အဆုံးအမတော်ဟူသော သာသနာတော်၌။ တေန၊ သို့ကြောင့်။ ဣဓာတိ၊ ဣ
ဟေရိ။ ဝုစတိ၊ ၎င်း။

၅၁၀။ ဘိက္ခုတိ၊ ကား။ သမညာယ၊ ဘိက္ခုဟူသော အခေါ် အဝေါ်
ပညတ်အားဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုမည်၏။ ပဋိညာယ၊ ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်။ ဘိက္ခု၊
မည်၏။ ဘိက္ခုတိ၊ တောင်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဘိက္ခုကော၊
အရိယာထုံးစံ တောင်းခံတတ်၏။ (တနည်း) ဘိက္ခုကော၊ တောင်းခံဘို့ရာထုံးစံ
ဓမ္မတာရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဘိက္ခုာစရိယံ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ
လှည့်လည်အပ်သော ဆွမ်းခံရွာဆို။ အဇ္ဈ၊ ပကတော၊ ကပ်ရောက်တတ်၏။ ဣတိ၊

ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဘိန္နုပဋ္ဌဓိရော၊ အဖိုး အတွေ့အဆင်းအားဖြင့် ပျက်သော အဝတ်ကို ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ (ယော မဂ္ဂဋ္ဌော၊ အကြင် မဂ်၌တည်သော ရဟန်းသည်။) ပါပကေ အကုသလေ၊ ဓမ္မေ တို့ကို။ ဘိန္နုတိ၊ ဖျက်ဆီးဆဲ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော မဂ္ဂဋ္ဌော၊ သည်။) ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ပါပကာနံ အကုသလာနံ၊ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘိန္နုတ္တာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန် ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဖလဋ္ဌော၊ ဖိုလ်၌တည်သော ရဟန်းသည်။) ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဩဓိသော၊ မဂ်အပိုင်းအခြား ကိလေသာအပိုင်းအခြား ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ (သေက္ခရဟန်း ကို ဆိုလိုသည်။) အနောဓိသော၊ မဂ်အပိုင်းအခြား ကိလေသာအပိုင်းအခြား မရှိ သည်။ (ဟုတ္တာ။) ကိလေသာနံ ပဟာနာ ဘိက္ခု။ (ရဟန္တာရဟန်းကိုဆိုလိုသည်။) သေက္ခော၊ သိက္ခာ ၃-ပါးတို့ကို ကျင့်ဆဲရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ အသေက္ခော၊ သိက္ခာ ၃-ပါးတို့ကို ကျင့်ဆဲမဟုတ်သော ရဟန်းသည်။ ဝါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးတို့ကို ကျင့်ပြီးရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ နေဝသေက္ခ နာသေက္ခော၊ သေက္ခလည်း မဟုတ် အသေက္ခလည်း မဟုတ်သော ပုထုဇဉ်ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။

အဂ္ဂေါ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိအားဖြင့် မြတ်သော ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ ဘဒြော၊ သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန အားဖြင့် ကောင်းသော ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ မဏ္ဍော၊ ကြည်လင်သော ရဟန်း သည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ သာရော၊ သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန အနှစ်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ သမဂ္ဂေန၊ ညီညွတ်သော။ သံဇေ- န၊ သည်။ (ဥ တ္ထိစတုတ္ထေန ပုဒ်၏ “ပြုထိုက်သော” ဟူသော အနက်၌ စပ)။ ဥ တ္ထိ- စတုတ္ထေန၊ ဥ တ္ထိစတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့် ပြုထိုက်သော။ အကုပ္ပေန၊ မဖျက်ဆီးထိုက် သော။ (မတားမြစ်ထိုက်သော)။ ဌာနာရဟေန၊ ဥ တ္ထိစတုတ္ထ ကမ္မဝါစာဟူသော အကြောင်းအား ထိုက်တန်သော။ ကမ္မေန၊ တရားအား ချော်သော ဝိနည်းကံဖြင့်။ ဥပသမ္ပန္နော၊ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သူသည်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။

၅၁။ ပါတိမောက္ခန္တိ၊ ကား။ (ပါတိမောက္ခသံဝရ သံပုတော၌ ပါတိမောက္ခ ဟူသည်ကား။) သီလံ၊ သီလတည်း။ ပတိဋ္ဌာ၊ ဘိက္ခု၏ သာသနာတော်၌ တည်တံ့ကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ဘိက္ခု၏ တည်ရာတည်း။ ဝါ၊ ကုသိုလ်တရား တို့၏ တည်ရာတည်း။ အာဒိ၊ အစတည်း။ စရဏံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားဘို့ရာ ခြေနှင့် တူသော တရားတည်း။ သံယမော၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း တရားတည်း။ သံဝရော၊ စောင့်စည်းကြောင်းတရားတည်း။ မောက္ခံ၊ မြတ်သော တရားတည်း။ ဝါ၊ ခံတွင်း သဘွယ်ဖြစ်သော တရားတည်း။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့သို့။ သမာပတ္တိယာ၊ ကောင်းစွာ ရောက်ခြင်းငှါ။ ပါမောက္ခံ၊ အဦး ပဓာန၏ အဖြစ်၌ ကောင်းသော တရားတည်း။

သံဝေပတိ၊ ကား။ (ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝေတော၌ သံဝရဟူသည်ကား)။ ကာယိကော၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော။ အဝိတိက္ကမော၊ မလွန်ကျူးခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ မလွန်ကျူးကြောင်း ကာယသုစရိတ် ၃-ပါး၎င်း။ ဝါစသိကော၊ ဝစီဒွါရ၌ ဖြစ်သော။ အဝိတိက္ကမော၊ ခြင်း၎င်း။ မလွန်ကျူးကြောင်း ဝစီသုစရိတ် ၄-ပါး ၎င်း။ ကာယိကဝါစသိကော၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်၊ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော။ အဝိတိက္ကမော၊ ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ မလွန်ကျူးကြောင်း ကာယသုစရိတ် ၃-ပါး ဝစီသုစရိတ် ၄-ပါး ၎င်းတည်း။

သံဝေတောတိ၊ ကား။ (ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝေတော၌ သံဝေတောဟူသည် ကား)။ ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန၊ ဤ ပါတိမောက္ခသီလ၊ စောင့်စည်း ကြောင်းဖြစ်သော အခြားသီလနှင့်။ (တနည်း) ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန၊ ဤပါတိမောက္ခသီလဟူသော စောင့်စည်းကြောင်းသီလနှင့်။ ဥပေတော၊ အာ သေဝန၏အစွမ်းဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမုပေတော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဥပါဂတော၊ အာသေဝန၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ သည်။ သမုပါဂတော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဥပပန္နော၊ အာသေဝန၏အစွမ်းဖြင့် အနီး၌ ကပ်ရောက်အပ် သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမုပန္နော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာကပ်ရောက် အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သမန္နာဂတော၊ ဗဟုလိကာရ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝေ တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၅၁၂။ ဝိဟဒတိတိစသော ပုဒ်တို့ကို သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၅၁၃။ အာစာရဂေါစရ သမ္ပန္နောတိ၊ ကား။ အာစာရော၊ ကျင့်ထိုက်သော အကျင့်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အနာစာရော၊ မကျင့်ထိုက်ဘောအကျင့်သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထို အာစာရ အနာစာရတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ်သည်။ အနာစာရော၊ အနာစာရနည်း။ ကာယိကော၊ သော။ ဝိတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ လွန်ကျူးကြောင်း ကာယဒုစရိတ် ၃-ပါး၎င်း။ ဝါစသိကော၊ သော။ ဝိတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ လွန်ကျူးကြောင်း ဝစီဒုစရိတ် ၄-ပါး၎င်း။ ကာယိကဝါစသိကော၊ သော။ ဝိတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ လွန်ကျူးကြောင်း ကာယဒုစရိတ် ၃-ပါး ဝစီဒုစရိတ် ၄-ပါး၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤကာယိကဝိတိက္ကမ စသည်ကို။ အနာစာရော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ သဗ္ဗပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဒုဿိလျံ၊ သီလမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အဘိဇ္ဈာအစရှိသော မနောဒုစရိတ် ၃-ပါး သည်။ အနာစာရော၊ အနာစာရတည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ကေစံဝာ၊ အချို့ရဟန်းသည်။ ငေဠုဒါနေနဝါ၊ ဝါးပေးခြင်းဖြင့်သော်၎င်း။ ပတ္ထဒါနေန-

ဝါ၊ သစ်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ပုပ္ဖဒါနေနဝါ၊ ပန်းပေးခြင်းဖြင့်သော်၎င်း။
 ဖလဒါနေနဝါ၊ သစ်သီးပေးခြင်းဖြင့် သော်၎င်း။ သိနာဒါနေနဝါ၊ ရေချိုး
 ကြောင်း အမှုန့်စသည်ပေးခြင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ ဒန္တကဋ္ဌဒါနေနဝါ၊ ဒန်ပူပေးခြင်း
 ဖြင့်သော်၎င်း။ စာဂ္ဂုကမ္ပတာယဝါ၊ ချစ်ဘွယ် ပြောဆိုသူ၏အဖြစ်ကို လိုလား
 သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ကိုမြှောက်ပင့်၍ပြောဆိုကြောင်း
 စကားဖြင့်သော်၎င်း။ မုဂ္ဂုသုပုတာယဝါ၊ အကျက်နည်းပါး မကျက်များသော
 ပဲနောက်ဟင်းကဲ့သို့ အမှန်နည်းပါး မမှန်များသောစကားရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်သော်
 ၎င်း။ ပါရိဘဂ္ဂုတာယဝါ၊ ကလေးသူငယ်များကို ထမ်းဆောင်မွေးမြူထုတ်သူ၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ချီပွေ့ချော့မြို့ခြင်း စသည်ဖြင့်သော်၎င်း။ ဇဝံပေသနိကေန
 ဝါ၊ သလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့် ခရီးတို ခရီးရှည် သွားခြင်းဟူသော အခိုင်းခံခြင်းဖြင့်
 သော်၎င်း။ အညတရညတရေန၊ ဝေဠုဒါနစသည်မှ အခြားအခြားသော။ [ဤ၌
 ဝါသဒ္ဓါ ပိုဟန်တူသည်။] ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည် တားမြစ်တော်မူ
 အပ်သော။ မိစ္ဆာအာဇီဝေန၊ မှားယွင်းသော အသက်မွေးခြင်းဖြင့်၏။ ဇီဝိကံ၊
 အသက်မွေးခြင်းကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊ ဤအသက်မွေးခြင်းကို။ အနာစာရော၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ၊ ထို အာစာရ အနာစာရ ၂-ပါးတို့တွင်။ ကတမော အာစာရော။ ကာယံ
 ကော၊ သော။ အဝိတိက္ကမော၊ ၎င်း။ ပေ။ အယံ၊ ဤ ကာယံက အဝိက္ကမစသည်ကို။
 အာစာရော ဝုစ္စတိ။ သဗ္ဗေပိ၊ သော။ သီလသံဝရော၊ သီလကို စောင့်စည်းခြင်း
 သည်။ ဝါ၊ သီလကို စောင့်စည်းကြောင်း စေတနာသည်။ အာစာရော၊ အာစာရ
 တည်း။ ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ကေစ္စော၊ အချို့ရဟန်းသည်။ ဝေဠုဒါနေ
 န၊ ဝါးပေးခြင်းဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးခြင်းကို။ န ကပ္ပေတိ၊ မပြု။ ပေ။ အညတရ
 ညတရေန ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌေန၊ မိစ္ဆာအာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ န ကပ္ပေတိ။ အယံ၊ ဤ
 မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် အသက်မမွေးခြင်းကို။ အာစာရော ဝုစ္စတိ။

၅၁၄။ ဂေါစရောတိ၊ ကား။ ဂေါစရော၊ သင့်သော ကျက်စားရာသည်။
 အတ္ထိ။ အဂေါစရော၊ မသင့်သော ကျက်စားရာသည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထို ဂေါစရ
 အဂေါစရ ၂-ပါးတို့တွင်။ ကတမော အဂေါစရော။ ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။
 ကေစ္စော၊ အချို့ရဟန်းသည်။ ဝေသိယာဂေါစရောဝါ၊ ပြည့်တန်ဆာမဟူသော
 ကျက်စားရာ ရှိသည်သော်လည်း။ ဟောတိ။ ဝိဝေါဂေါစရောဝါ၊ လင်သေ
 လင်ပြတ် တခုလပ် မုဆိုးမဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။
 ထုလ္လကုမာရိဂေါစရောဝါ၊ ကိလေသာထူပြော အပျိုစင်ဟူသော ကျက်စားရာ
 ရှိသည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။ ပဏ္ဍကဂေါစရောဝါ၊ ပဏ္ဍက်ဟူသော ကျက်
 စားရာရှိသည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။ ဘိက္ခုနီဂေါစရောဝါ၊ ဘိက္ခုနီဟူသော
 ကျက်စားရာရှိသည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။ ပါနာဂါရဂေါစရောဝါ၊ သေရည်

အရက်ဆိုင်ဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။ ရုဇ္ဇဟိဝါ၊ မင်းတို့နှင့်သော်၎င်း။ ရုဇ္ဇမဟာမတ္တေဟိဝါ၊ မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့နှင့်သော်၎င်း။ တိတ္ထိယေဟိဝါ၊ တိတ္ထိသို့နှင့်သော်၎င်း။ တိတ္ထိယ သာဝကေဟိဝါ၊ တိတ္ထိတို့၏ သာဝကတို့နှင့် သော်၎င်း။ အနန္တလောမိကေန၊ သုံးပါးသော သိက္ခာတို့အား မလျော်သော။ သံသဂ္ဂေန၊ ရောနှောခြင်းဖြင့်။ သံသဇ္ဈော၊ ရောနှောသည်။ ဟုတော။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ အဿဒ္ဓါနိ၊ ရတနာ ၃-ပါးတို့၌ ယုံကြည်ခြင်းမရှိကုန်သော။ အပ္ပသန္နာနိ၊ ရတနာသုံးပါးတို့၌ ကြည်ညိုခြင်း မရှိ ကုန်သော။ အနောပါနဘူတာနိ၊ ဘိက္ခုသံဃာ၏ ရေတွင်း ရေကန် သဘူယံ ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်မဟုတ်ကုန်သော။ အက္ကောသက ပရိဘာသကာနိ၊ ဆဲရေးတတ် ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်တတ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့၏၎င်း။ ဘိက္ခုနီနံ၊ ရဟန်းမတို့၏၎င်း။ ဥပါသကာနံ၊ ဥပါသကာတို့၏၎င်း။ ဥပါသိကာနံ၊ ဥပါသိ ကာမတို့၏၎င်း။ အနတ္ထကာမာနံ၊ အကျိုးကိုမလိုလားကုန်သော။ ဝါ၊ အကျိုးမဲ့ကို လိုလားကုန်သော။ အဖာသုကကာမာနံ၊ ချမ်းသာကို မလိုလားကုန်သော။ ဝါ၊ ချမ်းသာမဲ့ကို လိုလားကုန်သော။ အယောဂက္ခေမ ကာမာနိ၊ ယောဂ ၄-ပါး တို့ဖြင့် ဘေးတို့၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မလိုလားကုန်သော။ ယာနိ တာနိ ကုလာနိ၊ အကြင် အမျိုးတို့သည်။ ဝါ၊ အကြင် အမျိုးအိမ်တို့သည်။ (သန္တိ)။ တထာရူပါနိ၊ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော။ ကုလာနိ၊ အမျိုးတို့ကို။ ဝါ၊ အမျိုးအိမ်တို့ကို။ သေ ဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဘဇတိ၊ ဆည်းကပ်၏။ ပယိရူပါသတိ၊ အဖန်ဖန် ချဉ်းကပ်၏။ အယံ၊ ဤ ဝေသိယာစသည် ရုဇ္ဇစသည် အဿဒ္ဓကုလစသည်ကို။ အဂေါစရော၊ မသင့်သော ကျက်စားရာအရပ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ၊ ထို ဂေါစရ အဂေါစရ ၂-ပါးတို့တွင်။ ကတမော ဂေါစရော။ ဣဓ ကေစ္စော၊ ဝေသိယာဂေါစရော၊ သည်။ န ဟောတိ။ [ဤသို့စသည်ဖြင့် အဂေါစရ ၏ ပြောင်းပြန်ပေးပါ။ ထူးသောပုဒ်များကား....] ကာသ၊ ငပဇ္ဇောတာနိ၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့ဝတ်ရုံအပ်သော သင်္ကန်းရောင်တို့ဖြင့် တောက်ပြောင်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဣသိဝါတ၊ ပဋိဝါတာနိ၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီဟူသော ဣသိတို့၏ သင်္ကန်းလေ၊ ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော ကိုယ်၏လေအားဖြင့် ဆန့်ကျင် ဘက် တိုက်ခပ်အပ်သော လေရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီဟူသော ဣသိ တို့၏ သင်္ကန်းလေ၊ ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သော ကိုယ်၏လေ တို့သည် ခါလွင့်အပ်သော မကောင်းမှု အညစ်အကြေးရှိကုန်သော။ ပေ။ ယာနိ တာနိ ကုလာနိ (သန္တိ)။ ပေ။ အယံ၊ ဤ န ဝေသိယာစသည်၊ န ရုဇ္ဇစသည်၊ သဒ္ဓ ကုလစသည်ကို။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာအရပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဣမိနာ အာစာရေန စ၊ ဤ အာစာရနှင့်၎င်း။ ဣမိနာ ဂေါစရေန၊ ဤ ကျက်စားရာအရပ်နှင့်၎င်း။ ဥပေ တော။ ပေ။ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ တေန အာစာရ ဂေါစရသမ္ပန္နောတိ ဝုစ္စတိ။

၅၁၅။ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ အဏုမတ္တာ၊ အဏုမူ အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ ဝဇ္ဇော၊ အပြစ်တို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။ အပ္ပမတ္တကာနိ၊ နည်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဩရမတ္တကာနိ၊ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ညံ့သော အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ လဟုသာနိ၊ ပေါ့ကုန်သော။ လဟုသမ္ပတာနိ၊ ပေါ့ကုန်သောအပြစ်ဟု သမုတ်အပ်ကုန်သော။ သံယမကရဏိယာနိ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်းမျှဖြင့် ပြုထိုက်သော ကုစားခြင်း ရှိကုန်သော။ ဘါ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်းမျှဖြင့် ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ [ဤနောက်နည်းသည် ဋီကာနည်း။]

သံဝရကရဏိယာနိ၊ စိတ်ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းမျှဖြင့် ပြုထိုက်သော ကုစားခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းမျှဖြင့် ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ (တနည်း) သံဝရကရဏိယာနိ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြင့် ပြုထိုက်သောကုစားခြင်း ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြင့် ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒကရဏိယာနိ၊ စိတ်ပြုစီခြင်းမျှဖြင့် ပြုထိုက်သော ကုစားခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့် ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော။ မနသိကာရပဋိဗ္ဗဓါနိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့်စပ်ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိ (သန္တိ)။ ဣမေ၊ ဤအပြစ်တို့ကို။ အဏုမတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဝဇ္ဇော၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့အလားတူဖြစ်ကုန်သော။ အဏုမတ္တေသုကုန်သော။ ဣမေသု ဝဇ္ဇေသု ဤအပြစ်တို့၌။ ဝဇ္ဇဒဿာဝိစ၊ အပြစ်အားဖြင့် ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ ဝါ၊ အပြစ်ဟု ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ ဗယဒဿာဝိစ၊ ဘေးအားဖြင့် ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ အာဒီနဝဒဿာဝိစ၊ ဤဘဝ၌ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ဆောင်တတ်၊ နောက်ဘဝ၌ မကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်၊ အထက်ဖြစ်သော ဈာန်အစရှိသော ဂုဏ်တို့၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်၊ နှလုံးမသာယာခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အပြစ်အားဖြင့် ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ ဝါ၊ အပြစ်ဟု ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ နိဿရဏဒဿာဝိစ၊ ထို အဏုမူ အတိုင်း အရှည်ရှိသော အပြစ်၌ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာကို ရှုလေ့ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ။ တေန အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိတိ ဝုစ္စတိ။

၅၁၆။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသုတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာမည်သနည်း။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာတို့သည်။ ဘိက္ခုနီ၊ တို့၏။ ဘိက္ခုသိက္ခာ၊ ဘိက္ခုတို့ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာ၎င်း။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏။ ဘိက္ခုနိသိက္ခာ၊ ဘိက္ခုနီတို့ ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာ၎င်း။ ဥပါသကာနံ၊ တို့၏။ ဥပါသကသိက္ခာ၊ ဥပါသကာတို့ ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာ၎င်း။ ဥပါသိကာနံ၊ တို့၏။ ဥပါသိကသိက္ခာ၊ ဥပါသိကာတို့ ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာ၎င်း။ (ဣတိသို့) စတဿော၊ လေးပါးတို့တည်း။ ဣမာ၊ ဤသိက္ခာတို့ကို။

သိက္ခာယော၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာသု သိက္ခာသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော။ ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောသိက္ခာကို။ သဗ္ဗထံ၊ အလုံးစုံကျင့်ထိုက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောသိက္ခာကို။ အသေသံ၊ မကြွင်းအောင်။ နိဿေသံ၊ လွန်ကျူးမှု၏အစွမ်းဖြင့်သင့်ရောက်သော အာပတ်ကို ကုစားသောအားဖြင့် အကြွင်းမရှိအောင်။ သမာဒါယ၊ ယူ၍။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၍။ ဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ တေနသမာဒါယသိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသုတိ ဝုစ္ဆတိ။

၅၁၇။ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရေတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတော၊ သည်။ အတ္ထိ။ အဂုတ္တဒ္ဓါရတော၊ သည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ကတမာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတော၊ [“စက္ခုနာ ရူပံ” စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋိတော် သုတ္တန္တိက ဒုက နိက္ခေပဉ္စင်္ဂင်း၊ သီလကွန်ပိဋိတော် သာမညဖလသုတ် ဣန္ဒြိယ သံဝရဉ္စင်္ဂင်း ပေးခဲ့ပြီ။]

၅၁၈။ [“ဘောဇနေ မတ္တညူတာ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကိုလည်း ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋိတော် သုတ္တန္တိကဒုကနိက္ခေပဉ္စင်္ဂင်း ပေးခဲ့ပြီ။]

၅၁၉။ [“ပုဗ္ဗရတ္တာ ပရရတ္ထံ” စသည်ကို ရှေ့မာတိကာ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဓ ဘိက္ခု၊ ဒီဝသံ၊ နေအခါ၌။ စင်္ဂမေန၊ စကြံသွားခြင်းဖြင့်၎င်း။ နိသဇ္ဇာယ၊ ထိုင်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ အာဝရဏီယေဟိ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပိတ်ဆို့တားမြစ် တတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ နိဝရဏတရားတို့မှ။ ဝါ၊ အလုံးစုံသောအကုသိုလ် တရားတို့မှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပရိသေသေတေ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်စေ၏။ ဝါ၊ သုခိသင်၏။ ရတ္တိယာ၊ ညဉ့်၏။ ပဌမယာမံ၊ ပဌမယာမံ၌။ ပေ။ ရတ္တိယာ၊ ၎င်း။ မဇ္ဈိမ ယာမံ၊ မဇ္ဈိမယာမံ၌။ ဒက္ခိဏေန၊ လကျော်ဖြစ်သော။ ပဿေန၊ နှံပါးဖြင့်။ ပါဒေ၊ လကျော်ခြေပေါ်၌။ ပါဒံ၊ လက်ဝဲခြေကို။ အစာဓာယ၊ အနည်းငယ်လွန်အောင် ထား၍။ သတော၊ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဥဋ္ဌာနသညံ၊ ထချိန်၌ သညာကို။ မနသိ ကရိတွာ၊ ၍။ သီဟသေယံ၊ ခြင်္သေ့၏အိပ်ခြင်းနှင့်တူသော အိပ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ မြတ်သောအိပ်ခြင်းကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမယာမံ၊ ပစ္စုဋ္ဌာယ၊ အိပ်ရာမှထ၍။ ပေ။ ပရိသေသေတေ။ ဝေ။ သို့။ ဘိက္ခု။ ပေ။ အနုယုတ္ထော (ဟောတိ)။

၅၂၀။ သာတစ္ဆန္တိ၊ ကား။ ဧတသိကော၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယောဝိရိယာ ရမ္ဘော၊ အကြင်ဝိရိယဟူသော အားထုတ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ၊ ဤသို့သော ဝိရိယသည်။ သာတစ္စံ၊ မည်၏။) ပေ။ ယော၊ သမ္မာဝါယာမော၊ အကြင် မဖောက် မပြန် မှန်ကန်သော (နိယျာနိကဖြစ်သည့်အတွက်) ကောင်းသော ဝိရိယသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ၊ ဤသို့သောဝိရိယသည်။ သာတစ္စံ၊ မည်၏။) [ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ဓမ္မဝဝတ္ထာနိဒ္ဒေသ ဝိရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကိုကြည့်၍ ပေယျာလ ကိုပေင်မေးပါ။]

၅၂၁။ နေပက္ကံတိ၊ ကား။ ယာ ပညာ၊ အကြင် ထိုထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားစေတတ်သော သဘောသည်။ (တနည်း) ယာ ပညာ၊ အကြင် ရုပ် နှစ် တရားတို့ကို အနိစ္စသော အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ၊ ဤသို့သော ပညာသည်။ နေပက္ကံ၊ မည်၏။) ယာ ပဇာနနာ၊ အကြင်အပြား အားဖြင့် သိခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ နေပက္ကံ)။ ဧပ၊ အမောဟော၊ မတွေ့ဝေတတ် (မတွေ့ဝေကြောင်းဖြစ်) သော။ ဝါ၊ မောဟဇနိဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ ယော ဓမ္မဝိစယော၊ အကြင် သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့ကို စိစစ်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ နေပက္ကံ)။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော နိယျာနိကကုသလဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ။ ဣဒံ နေပက္ကံ)။ [ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ဓမ္မဝဝတ္ထာနနိဒ္ဒေသ ပညိန္ဒိယနိဒ္ဒေသကို ကြည့်၍ ပေယျာလကို ဖော်ပေးပါ။]

၅၂၂။ ဗောဓိပက္ခိကာနံ။ ပေ။ မနုယုတ္တောတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထို ပါဠိရုပ် နှ့်။ ကတမေ၊ အဘယ်တရားတို့သည်။ ဗောဓိပက္ခိကာ၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အပို့တွင် ပါဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့နည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဥပေက္ခာ- သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့)။ သတ္ထ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣမေ၊ ဤဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဗောဓိပက္ခိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဗောဓိပက္ခိကော၊ ကုန်သော။ တေဓမ္မေ၊ ထို ဗောဇ္ဈင်တရားတို့ကို။ အာသေဝတိ၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတိ၊ မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေ၏။ ပါ၊ တိုးပွားစေ၏။ ဗဟုလိကဓောတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြု၏။ ဘေန၊ ကြောင့်။ ဗောဓိပက္ခိကာနံ။ ပေ။ မနုယုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၅၂၃။ ကထဉ္စ၊ သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ အဘိက္ကန္တေ၊ ရှေ့သို့ သွားခြင်း၌ ၎င်း။ ဝါ၊ ရှေ့တိုးခြင်း၌ ၎င်း။ ပဋိက္ကန္တေ၊ ပြန်ခြင်း၌ ၎င်း။ ဝါ၊ နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်း ၌ ၎င်း။ သမ္မဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ဖြင့် အဘိက္ကန္တ ပဋိက္ကန္တကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သမ္မဇညကို အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အာလောကိတေ၊ ရှေ့သို့ ကြည့်ခြင်း၌ ၎င်း။ ဝိလောကိတေ၊ ဘေးစောင်းအရပ်ကို ကြည့်ခြင်း၌ ၎င်း။ ဝါ၊ ရှေးရှုကြည့်အပ်သော အရပ်သို့ အစဉ်လိုက်သော ဘေးအရပ်ကို ကြည့်ခြင်း၌ ၎င်း။ သမ္မဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ဖြင့် အာလောကိတ ဝိလောကိတကို ပြုလေ့ ရှိသည်။ ဝါ၊ သမ္မဇညကို အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ သမဉ္စိတေ (သမိဉ္စိတေ)၊ လက်ခြေတို့ကို ကွေးခြင်း၌ ၎င်း။ ပသာရိတေ၊ လက်ခြေတို့ကို ဆန့်ခြင်း၌ ၎င်း။ သမ္မဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ဖြင့် သမဉ္စိတ ပသာရိတကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။

သံသာဋီပတ္တစိဝရဓာရဏော သင်္ကန်းကြီး၊ သပိတ်၊ ကေသီ၊ သင်းပိုင်ကို ဆောင်ခြင်း၌။ သမ္မဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့် သံသာဋီပတ္တစိဝရဓာရဏကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အသိတေ၊ စားဘွယ်ကို စားခြင်း၌၎င်း။ ပီတေ၊ သောက်ဘွယ်ကို သောက်ခြင်း၌၎င်း။ ခါယိတေ၊ ခဲဘွယ်ကို ခဲခြင်း၌၎င်း။ သာယိတေ၊ သာယာဘွယ်ကို သာယာခြင်း၌၎င်း။ သမ္မဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ဖြင့် အသိတ ပီတ ခါယိတ သာယိတကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဥစ္စာရပဿာဝကမ္ပေ၊ ကျင်ကြီးစွန့်မှုကျင်ငယ်စွန့်မှု၌။ သမ္မဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့် ဥစ္စာရပဿာဝကမ္ပေကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂတေ၊ သွားခြင်း၌၎င်း။ ဌိတေ၊ ရပ်ခြင်း၌၎င်း။ နိသိန္နေ၊ ထိုင်ခြင်း၌၎င်း။ သုတ္တေ၊ အိပ်ခြင်း၌၎င်း။ (အိပ်ခါနီး၌၎င်း)။ ဇာဂရိတေ၊ နိုးခြင်း၌၎င်း။ ဘာသိတေ၊ ပြောဆိုခြင်း၌၎င်း။ တုဏှိဘာဝေ၊ ဆိတ်ဆိတ်၏အဖြစ်၌၎င်း။ သမ္မဇာနကာရီ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့် ဂတ စသည်ကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ [“ဣဓ ဘိက္ခု သတော သမ္မဇာနော အဘိက္ကမတိ” စသော ဝိသဇ္ဇနဝါကျ လွယ်ပြီ။]

၅၂၄, ၅၂၅။ [ဤပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ကဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ - ဓမ္မဝတ္ထာနနိဒ္ဒေသ၊ သတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ပညိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသတို့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

၅၂၆။ ဝိဝိတ္တံတိ၊ ကား။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းသည်။ စေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ပင် ဖြစ်စေဦးတော့။ စ၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တံ၊ ထိုကျောင်းသည်။ ဂဟဋ္ဌေဟိ၊ လူတို့ဖြင့်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတေဟိ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့ဖြင့်၎င်း။ အနာကိဏ္ဍံ၊ မရောပြမ်း။ တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို ကျောင်းသည်။ ဝိဝိတ္တံ၊ မည်၏။ ဒုဇေ၊ အဝေး၌။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းသည်။ စေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့။ စ၊ သော်လည်း။ တံ၊ သည်။ ဂဟဋ္ဌေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ အနာကိဏ္ဍံ၊ တေန တံ ဝိဝိတ္တံ။

၅၂၇။ သေနာသနံတိ၊ ကား။ မဇ္ဈောပိ၊ ညောင်စောင်းသည်လည်း။ သေနာသနံ၊ သေနာသနတည်း။ ပေ၊ ဝေဠုဂုဓမ္မာပိ၊ ဝါးရုံသည်လည်း။ သေနာသနံ၊ တည်း။ ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ပဋိက္ကမန္တိ၊ ရှေးရှု ကပ်ဝင်ကြကုန်၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တေ၊ ဤကပ်ဝင်ရာအရပ်သည်။ သေနာသနံ၊ တည်း။ [ဝိဟာရစသော ၃-ပုဒ်၏အနက်ကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ သေနာသနက္ခန္ဓက ဝိဟာရာနုဇာနနကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ အဇ္ဈော၊ ပြအိုး။ မာဠော၊ တန်ဆောင်း။ လေဏံ၊ လိုဏ်။ ဂဟာ၊ ဂူ။ ရုက္ခမူလံ၊ သစ်ပင်၏ အနီးအောက်။ ကြွင်းပုဒ်များ လွယ်ပြီ။]

၅၂၇။ ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိတိ၊ ကား။ ဝိဝိတ္တံ၊ ရဟန်းရှင်လူခပ်သိမ်း သူတို့မှ ကင်းသိတ်သော။ ဣမံ သေနာသနံ၊ ဤကျောင်းသို့။ ဘဇတိ၊ ကပ်ရောက် ၏။ သမ္ဘဇတိ၊ အလွန်မေ့လျော်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်၏။ သေဝတိ၊ အမြဲနေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်မှီဝဲ၏။ နိသေဝတိ၊ မပျင်းမရိ ကောင်းစွာ မှီသည်ဖြစ်၍ မှီဝဲ၏။ သံသေဝတိ၊ ကျောင်း၌ပြုထိုက်သော (ကျင့်ဝတ်ကို ပြီးစီး စေလျက် ကောင်းစွာမှီဝဲ၏။ တေန ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိတိ ပုစ္ဆတိ။

၅၂၉။ အရညန္တိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိဓိလာ၊ တံခါး ခုံမှ။ ဗဟိ၊ အပြင်ဘက်သို့။ နိက္ခမိတော၊ ထွက်၍။ (ယံ၊ အကြင်အရပ်သည်။ အတ္ထိ)။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တေ၊ ဤအရပ်သည်။ အရညံ၊ အရည မည်၏။

၅၃၀။ ရုက္ခမူလန္တိ၊ ကား။ ရုက္ခမူလံယေဝ၊ သစ်ပင်၏အနီး အောက်သည် ပင်။ ရုက္ခမူလံ၊ ရုက္ခမူလ မည်၏။ ပေ။ ပလာလပုဇ္ဇောယေဝ၊ အပုံအလယ် ကောက်ရိုးဖယ်၍ လိုက်ငယ်တမျိုး ကောက်ရိုးပုံသည်ပင်။ ဝါ၊ ချုပ်ိတ်ပေါင်း တွင်၊ ကောက်ရိုးတင်၍၊ နေချင်ဘယ်တမျိုး၊ ကောက်ရိုးအုံသည်ပင်။ ပလာလ- ပုဇ္ဇော။ [မြှုပ်ထားသော ပုဒ်တို့ကို သီလက္ခန်ပါဠိတော်၊ သမညဖလသုတ်၊ နိဝရဏပုပ္ပာနကထာကို ကြည့်၍ပေးပါ။]

၅၃၁။ ဝနပတ္တန္တိ တေ၊ ဝနပတ္တဟူသော ဤအမည်သည်။ ဒုရာနံ၊ ဝေးကုန် သော။ သေနာသနာနံ၊ ကျောင်းတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဝနပတ္တန္တိ တေ၊ သည်။ ဝနသဏ္ဍာနံ၊ တောအုပ်ဖြစ်ကုန်သော။ သေနာသနာနံ၊ ကျောင်း တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ပေ။ ဘိသနကာနံ၊ ကြောက်စေတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ချောက်လှန့်တတ်ကုန်သော။ ပေ။ သလောမဟံသာနံ၊ မွေးညင်းတို့၏ ရှင်ခြင်း နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကြက်သီးမွေးညင်း ထခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော ။ ပေ။ ဗရိယန္တာနံ၊ အစွန်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ပေ။ န မနုဿူပစာဇာနံ၊ လူတို့၏ လှည့်လည် သွားလာရာအရပ် မဟုတ်ကုန်သော။ ပေ။ ဒုရတိသမ္ဘဝါနံ၊ ရအပ် သောဝိဝေက အသာဒ မရှိသူတို့သည် မလွမ်းမိုးအပ်၊ မလွမ်းမိုးနိုင် ကုန်သော။ သေနာသနာနံ အဓိဝစနံ။

၅၃၂။ အပ္ပသဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းသည်။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ စေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ)။ တံ စ၊ ထိုကျောင်းသည် လည်း။ ဂဟဠေဟိ၊ လူတို့ဖြင့်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတေဟိ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့ဖြင့်၎င်း။ အနာ- ကိဏ္ဍံ၊ မရောပြွမ်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျောင်းသည်။ အပ္ပသဒ္ဓံ၊ မည်၏။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းသည်။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ စေပိ ဟောတိ၊ တော့။ (ဝေသတိ)။ တံ စ၊ ထိုကျောင်းသည်လည်း။ ဂဟဠေဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတေဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ အနာကိဏ္ဍံ၊ တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျောင်းသည်။ အပ္ပသဒ္ဓံ။

၅၃၃။ အပ္ပနိစ္ဆေယျသန္တိ။ ကား။ ယဒေဝ တံ၊ အကြင်သို့သော ကျောင်းသည်ပင်။ အပ္ပသဒ္ဓံ၊ လူသံမရှိ။ တဒေဝ တံ၊ ထိုကဲ့သို့သော ကျောင်းသည်ပင်။ အပ္ပနိစ္ဆေယျသံ၊ မြို့ရွာ တွန့်သံမရှိ။ ယဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ အပ္ပနိစ္ဆေယျသံ၊ မြို့ရွာ တွန့်သံမရှိ။ တဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ ဝိဇနဝါတံ၊ လူအပေါင်းတို့၏ ကိုယ်လေမှ ကင်း၏။ (တနည်း) ဝိဇနဝါဒံ၊ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌နေသော လူတို့၏စကား ပြောသံမရှိ။ ယဒေဝ တံ၊ သည်ပင်။ ဝိဇနဝါတံ၊ ၏။ (တနည်း) ဝိဇနဝါဒံ၊ ၏။ တဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ မနုဿရာဟဿေယျကံ၊ လူတို့၏ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သော အမှုအရာကို ပြခြင်းငှါ ထိုက်၏။ ယဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ မနုဿရာဟဿေယျကံ၊ ထိုက်၏။ တဒေဝတံ၊ သည်ပင်။ ပဋိသလ္လာနသဘူပုံ၊ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်၏။

၅၃၄။ အရညဂတော ဝါ။ ပေ။ သုညာဂါရဂတောဝါတိ။ ကား။ အရညဂတော ဝါ၊ တော၌ရောက်သည်သော်လည်း။ ဟောတိ။ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သစ်ပင်၏အနီး အောက်၌ ရောက်သည်သော်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သုညာဂါရဂတောဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်သောကျောင်း၌ ရောက်သည်သော်လည်း။ ဟောတိ။

၅၃၅။ နိသိဒ္ဓတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာတိ။ ကား။ ပလ္လင်္ကံ၊ ထက်ဝယ် တင်ပလ္လင်ကို။ အာဘုဇိတွာ၊ ဖွဲ့ခွေ၍။ (တနည်း) ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ၊ တင်ပလ္လင်ခွေ၍။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ။

၅၃၆။ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယာတိ။ ကား။ ကာယော၊ အထက်ပိုင်း၊ ကိုယ်သည်။ ဥဇုကော၊ ဖြောင့်သည်။ (စန့်သည်)။ (ဟုတွာ) ဌိတော၊ တည်သည်။ ပဏိဟိတော၊ ထားအပ်သည်။ ဟောတိ။

၅၃၇။ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ။ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်။ သတိံ၊ သတိ မည်သနည်း။ [“ယာ သတိံ” စသော ပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝတ္ထာနနိဇ္ဇေသ သတိန္ဒိယနိဇ္ဇေသ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အယံ သတိံ၊ ဤသတိသည်။ နှာသိကဂ္ဂေ ဝါ၊ နှာသီးဖျား၌သော်၎င်း။ (နှာခေါင်းပု၏ အဖျားအရပ်၌သော်၎င်း။) မုခနိမိတ္ထေ ဝါ၊ မုခ၏ အမှတ်အသားဖြစ်သော အထက် နှုတ်ခမ်း၏ အလယ်အရပ်၌သော်၎င်း။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ ကပ်၍ တည်သည်။ သူပဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာကပ်၍တည်သည်။ ဟောတိ။ ဇကန ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ။ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၅၃၈။ အဘိဇ္ဈိ လောကေ ပဟာယာတိ။ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်။ အဘိဇ္ဈာ၊ မည်သနည်း။ [ယောရာဂေါစသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဟေတုဂေါစ္စက လောဘနိဇ္ဇေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တတ္ထ၊ ထို အဘိဇ္ဈိ လောကေ ပဟာယဟူသော ပါဠိ၌။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်။ လောကော၊ လောကမည်သနည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါန်၏အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည်။ လောကော၊ လောကမည်၏။ အယံ၊ ဤ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးကို။ လောကော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ အယံ အဘိဇ္ဈာ၊ သည်။ ဣမိံ လောကော၊ ဤ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးဟူသော လောက၌။ [သန္တာစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း ကာယာနုပဿနာ နိဗ္ဗေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]တေန အဘိဇ္ဈာ လောကေ ပဟာယာတိ ဝုစ္စတိ။

၅၃၉။ [ယံ စိတ္တံစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝဝတ္တာနဂါရ (နိဗ္ဗေသ)၊ စိတ္တနိဗ္ဗေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိဂတာဘိဇ္ဈာ၊ ကင်းသောအဘိဇ္ဈာ ရှိသည်။ ဟောတိ။ တေန ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန စေတသာတိ ဝုစ္စတိ။

၅၄၀။ “ဝိဟရတီတိ ဣရိယတိ” စသည်၏ အနက်ကို အတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း ကာယာနုပဿနာနိဗ္ဗေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၅၄၁။ [“ယော ဣဂေါ” စသည်၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ လောဘနိဗ္ဗေသ၌၎င်း၊ “ယံစိတ္တံ” စသည်ကို စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝဝတ္တာနဂါရ၊ စိတ္တနိဗ္ဗေသ၌၎င်း ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ စိတ္တံ၊ ကို။ ဣမာယ အဘိဇ္ဈာယ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာမှ။ သောဓေတိ၊ မှီဝဲလျက် သုခ်သင်၏။ ဝိသောဓေတိ၊ တိုးပွားစေလျက် အထူးပြုသဖြင့် သုခ်သင်၏။ ပရိသောဓေတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလှေ့အလာပြုလျက် သုခ်သင်၏။ မောဓေတိ၊ မှီဝဲလျက် လွတ်စေ၏။ ဝိမောဓေတိ၊ တိုးပွားစေလျက် အထူးသဖြင့် လွတ်စေ၏။ ပရိမောဓေတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလှေ့အလာပြုလျက် ထက်ဝန်းကျင် လွတ်စေ၏။ တေန အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ဗရိသောဓေတိတိ ဝုစ္စတိ။

၅၄၂။ ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယာတိ၊ ကား။ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒသည်။ ဝါ၊ စိတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဒေါသသည်။ အတ္ထိ။ ပဒေါသော၊ ပဒေါသသည်။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သောအားဖြင့် ပျက်စီးစာတ်သော ဒေါသသည်။ ဝါ၊ သူတပါးကို ပျက်စီးစေစာတ်သော ဒေါသသည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထိုဗျာပါဒ ပဒေါသ ၂-ပါးတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ်သည်။ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒ မည်သနည်း။ [“ယော အာသတော” စသည်၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဗ္ဗေသ၊ ဒေါသနိဗ္ဗေသ၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒေါသနိဗ္ဗေသတို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

တတ္ထ၊ ထိုဗျာပါဒ ပဒေါသ ၂-ပါးတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ်သည်။ ပဒေါသော၊ မည်သနည်း။ ယော၊ အကြင် ကောသည်။ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒ မည်၏။ သော၊ ထိုကောသည်။ ပဒေါသော၊ ပဒေါသ မည်၏။ ယော၊ အကြင် ကောသည်။ ပဒေါသော၊ မည်၏။ သော၊ ထိုကောသည်။ ဗျာပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ။

သို့။ အယဉ္ဇ ဗျာပါဒေါ၊ ဤ ဗျာပါဒသည်၎င်း။ အယဉ္ဇပဒေါသော၊ ဤ ပဒေါသသည်၎င်း။ [“သန္တာ ဟောန္တိ” စသည်၏အနက်ကို သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၊ ကာယာနုပဿနာနိဇ္ဈေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တေန ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယာတိ ဝုစ္စတိ။

၅၄၃။ [စိတ္တံ စသည်၏အနက်ကို မေဃသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ၊ စိတ္တနိဇ္ဈေသ၌ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ စိတ္တံ၊ သညံ။ အဗျာပန္နံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့မရောက်သည်။ ဟောတိ။ တေန အဗျာပန္နံ စိတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။

၅၄၄, ၅, ၆။ ဣရိယတိ စသည်ကို သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၊ ကာယာနုပဿနာနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ အာသာတောစသည်ကို မေဃသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဇ္ဈေသ ဒေါသနိဇ္ဈေသ၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒေါသနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ အကလျတာစသည်ကို ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ နီဝရဏဂေါဇ္ဈက၊ ထိနမိဒ္ဓနိဇ္ဈေသ၌၎င်း ပေးခဲ့ပြီ။

၅၄၇။ ဝိဂတ ထိနမိဒ္ဓေါတိ၊ ကား။ တဿ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ထိုထိနမိဒ္ဓ၏။ ဝါ၊ ကို။ စတ္တတ္တာ၊ မိမိသဘောကို စွန့်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝန္တတ္တာ၊ တဖန် မယူသောအားဖြင့်ထွေးအန်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ မုတ္တတ္တာ၊ စိတ်အစဉ်မှလွတ်၁စ အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟိနတ္တာ၊ တည်ခြင်းမရှိအောင် ပယ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ၊ ရှေး၌ယူအပ်သော ထိနမိဒ္ဓကို တဖန် စွန့်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ပြန်၍ မစွပ်နိုင်အောင် ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် စွန့်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟိန ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ၊ ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ခါအပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် တဖန်စွန့်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိဂတ ထိနမိဒ္ဓေါ၊ ကင်းသော ထိနမိဒ္ဓရုံသည်။ ဟုတော ဝိဟရတိ)။ တေန ဝိဂတ ထိနမိဒ္ဓေါတိ ဝုစ္စတိ။ [၅၄၇ လွယ်ပြီ။]

၅၄၉။ အာလောကသညီတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်။ သညာ၊ နည်း။ [ယာ သညာ စသည်၏အနက်ကို မေဃသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ၊ သညာနိဇ္ဈေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] အယံ သညာ၊ ဤ သညာသည်။ အာလောက၊ လင်းသည်။ ဝိဝဋ္ဌာ၊ ပွင့်သည်။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ာန်းကျင် စင်ကြယ်သည်။ ပရိယောဒါတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်သည်။ ဟောတိ။ တေန အာလောကသညီတိ ဝုစ္စတိ။

၅၅၀, ၁, ၂, ၃, ၄, ၅, ၆, ၇။ “ယာ သတိ” စသည်ကို မေဃသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ၊ သတိန္ဒြိယနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ ယာ ပညာ စသည်ကို ယင်းဝါရ ပညိန္ဒြိယနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ ယံ စိတ္တဿ ဥဒ္ဓစ္စံစသည်ကို စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသည်တာ စသည်ကို ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ နီဝရဏဂေါဇ္ဈက၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ နီဝရဏနိဇ္ဈေသ၌၎င်း၊ ယာကခါစသည်ကို စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဇ္ဈေသ ဝိစိကိစ္ဆာနိဇ္ဈေသ၌၎င်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၅၅၇။ တိဏ္ဍ ဝိစိကိစ္ဆောတိ၊ ကား။ ဣမံ ဝိစိကိစ္စံ၊ ဤ ဝိစိကိစ္စာကို။ တိဏ္ဍော၊ ကူးမြောက်ပြီးသည်။ ဥတ္တိဏ္ဍော၊ လွန်မြောက်ပြီးသည်။ နိတ္တိဏ္ဍော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် လွမ်းမိုး၍ ဥပဒ္ဒဂေါတို့ကို လွန်မြောက်ပြီးသည်။ ပါရဂုံ-တော၊ ဝိစိကိစ္စာ၏ တဘက်ကမ်းသို့ရောက်ပြီးသည်။ ပါရုံ၊ ဝိစိကိစ္စာ၏တဘက် ကမ်းသို့။ အနုပ္ပတ္တာ၊ ရောက်ပြီးသည်။ (ဟုက္ခာ ဝိပရတိ)။ တေန တိဏ္ဍ ဝိစိ- ကိစ္ဆောတိ ဝုစ္စတိ။

၅၅၈။ အကထံကထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသုတိ၊ ကား။ ဣမာယ ဝိစိကိစ္စာ- ယ၊ ဤဝိစိကိစ္စာဖြင့်။ ကုသလေသုဓမ္မေသု၊ အပြစ်မရှိသောသဘောတို့၌။ နကဓံ- တိ၊ မယုံမှားတော့။ န ဝိစိကိစ္စတိ၊ သဘောဘားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါမပင်ပန်း တော့။ (တနည်း) န ဝိစိကိစ္စတိ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လသော်မပင်ပန်းတော့။ အကထံ ကထိ၊ အဘယ်သို့ပါလိမ့်မည်နည်းဟုပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္စာမရှိသည်။ နိက္ကထံ ကထိ၊ အဘယ်သို့ပါလိမ့်မည်နည်းဟုပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္စာမှ ထွက်မြောက် သည်။ ဝိကထံကထော၊ အဘယ်သို့ ပါလိမ့်မည်နည်းဟု ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိ- ကိစ္စာမှ ကင်းသည်။ (တနည်း) ဝိကထံကထော၊ ကင်းသော အဘယ်သို့ပါလိမ့် မည်နည်းဟု ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္စာရှိသည်။ ဟောတိ။ တေန အကထံကထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသုတိ ဝုစ္စတိ။ [၅၆၀-၁။ လွယ်ပြီ။]

၅၆၂။ ဧတသော ဥပက္ကိလေသေတိ၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ နိဝရ- ဏာ၊ တို့သည်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ ဥပက္ကိလေသာ၊ ကပ်၍ပုန်စေတတ်ကုန်၏။

၅၆၃။ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိဓာရဏေတိ၊ ကား။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ နိဝရဏေဟိ၊ ဤ နိဝရဏတို့ကြောင့်။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်သေးသော။ ပညာဓေ၊ ပညာသည်လည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်တော့။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ပညာစ၊ သည် လည်း။ နိဂုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်ပျောက်၏။ တေန ပညာယ ဒုဗ္ဗလိဓာရဏေတိ ဝုစ္စတိ။

၅၆၄။ ဝိဝိစ္စေ။ ပေ။ ဓမ္မေဟိတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ ကတမေ၊ အဘယ်တရားတို့သည်။ ကာမာ၊ တို့နည်း။ ဆန္ဒော၊ ကာမဂုဏ်ကို လိုချင်တောင့် တတ်သော လောဘသည်။ ကာမော၊ ကာမမည်၏။ ရာဂေါ၊ ဆန္ဒထက် တိုးတက်၍ စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ ကာမော၊ ၏။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ ရာဂ ထက် တိုးတက်၍ လိုချင်စွဲမက်တတ်သော ဓလောဘသည်။ ကာမော။ သင်္ကပ္ပေါ နိမိတ္တ အနုပ္ပန္နာကို ကြံစည်တတ်သော လောဘသည်။ ကာမော။ ရာဂေါ၊ သင်္ကပ္ပထက် တိုးတက်၍ စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ ကာမော။ သင်္ကပ္ပ- ရာဂေါ၊ ရာဂထက်တိုးတက်၍ ကြံစည်စွဲမက်တတ်သောလောဘအည်။ ကာမော။ ဣမေ ဤဆန္ဒစသည်တို့ကို။ ကာမာ၊ ကာမတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တတ္ထ ထို ဝိဝိစ္စေ ကာမေဟိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကတမေ တို့သည်။ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့နည်း။ ကာမစွန္ဒော၊ ကာမစွန္ဒဝင်း။ ပျာပါဒေါ၊ ၎င်း။ ထိနံ၊ ၎င်း။

မိဒ္ဓံ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ၎င်း။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ၎င်း။ [ပါရာဇိကဏ် ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ၌ “ထိန်မိဒ္ဓံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ” ဟု ရှိသည်။] ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ၎င်းတည်း။ ဣမေ၊ ဤ ကာမ-
 ဣဒ္ဓန္တံ စသည်တို့ကို။ အကုသလာဓမ္မော၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဣမေဟိ စ ကာမေဟိ၊ ဤ ကာမသို့မှ၎င်း။ ဣမေဟိ စ အကုသလာဓမ္မေဟိ၊ ဤ
 အကုသိုလ်တရားတို့မှ၎င်း။ ဝိဝိတ္ထော၊ ကင်းဆိတ်သည်။ ဟောတိ၊ တေး၊ ကြောင့်။
 ဝိဝိစ္စေဝ။ ပေ။ ဓမ္မေဟိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

အမှာ။ ။ ပုဒ်ရေ နံပါတ် (၅၆၅) မှ (၅၆၇) တိုင်အောင် ပုဒ်များကို ဓမ္မ-
 သင်္ဂဟီပိဋိတော်၊ စိတ္တပုဒ်ကဏ္ဍ၊ ရူပါဝစရန်ဒေသ၌၎င်း၊ ဤ ပိဋိတော်
 ထိုထိုနေရာ၌၎င်း ပေးခဲ့ပြီ။

၅၆၈။ ပဌမန္တိ၊ ကား။ ဂဏနာနုပဗ္ဗတာ၊ ဂဏန်းအစဉ်အားဖြင့်၊ ပဌမံ
 ပဌမဖြစ်သော။ [ပုဒ်ရေ (၅၀၈) တွင် ပါသော “ဈာန” ဟူသော မာတိကာ၌
 ပြန်စပ်ပါ။] ဣဒ္ဓံ ဈာနံ၊ ဤဈာန်ကို။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား
 အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ ပဌမ မည်၏။ [ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊
 ဝေရဉ္စကဏ္ဍ အဓိပ္ပါယ် ရေးခဲ့ပြီ။]

၅၆၉။ ဈာနန္တိ၊ ကား။ ဝိတက္ကော၊ ၎င်း။ ပေ။ ဝိစိတ္တဿေကဂ္ဂတာ၊ ၎င်းတည်း။
 ၅၇၀။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ (ယော) လာဘော၊
 အကြင်ရခြင်းသည်။ (ယော) ပဋိလာဘော၊ အကြင်တဖန်ရခြင်းသည်။ (ယာ)
 ပတ္တိ၊ အကြင်ရောက်ခြင်းသည်။ (ယာ) သမ္ပတ္တိ၊ အကြင် ကောင်းစွာရောက်ခြင်း
 သည်။ (ယာ) ဖုသနာ၊ အကြင် ထိခြင်းသည်။ (ယာ) သစ္စိကိရိယာ၊ အကြင်
 မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ (ယာ) ဥပသမ္ပဒါ၊ အကြင်ပြီးစီးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။
 အယံ၊ ဤ ရခြင်းစသည်သည်။) ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇမည်၏။ [ပါရာဇိကဏ်
 ဝေရဉ္စကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ၌ “ယော” ဟု မပါ။]

အမှာ။ ။ (၅၇၁) စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဟီ စသည်၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၅၇၄။ သမ္ပသာဒနန္တိ၊ ကား။ ယာ သဒ္ဓါ၊ အကြင်ယုံကြည်ခြင်းသည်။ ယာ
 သဒ္ဓဟနာ၊ အကြင် ယုံကြည်ပုံ အခြင်းအရာသည်။ ယာ ဩကပ္ပနာ၊ အကြင်
 အာရုံ၌ သက်ဝင်ခြင်းသည်။ ယော အဘိပ္ပသာဒေါ၊ အကြင် အလွန်ကြည်လင်
 ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ [(၅၇၅) စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဟီ စသည်၌ ပေးခဲ့ပြီ။
 “အပ္ပိတာ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကိုလည်း သတိပဋ္ဌစနဝိဘင်း၊ ကာယာ-
 နုပဿနာနိဒ္ဓေသ အဆုံးနား၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၅၇၇။ သမာဓိဇန္တိ၊ ကာ။ သမ္ပသာဒေါ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာကြည်လင်
 စေတတိသော သဒ္ဓါ၎င်း။ ပီတိသုခံ၊ ပီတိသုခ၎င်းတည်း။ ဇော၊ ထို သဒ္ဓါပီတိ
 သုခဆိုသည်။ ဣမသ္မိံ၊ ဤဓုတိယဈာန်၌။ သမာဓိမိ၊ ပဌမဈာန်သမာဓိကြောင့်။

ဝါ၊ သမ္ပယုတ် သမာဓိကြောင့်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။ သဉ္စာတာ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ကုန်သည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ရှေ့ဖြစ်ကုန်သည်။ ပါတု- ဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တေန၊ ကြောင့်။ သမာဓိဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၅၇၈။ ဤ၌ “ဣဒံ သုခံ သည်။ ဣမာယ ပီတိယာ၊ နှင့်။ သဟဂတံ၊ စက္ခု ဖြစ်သည်။ သဟဇာတံ၊ တက္ခုဖြစ်သည်။ သံသဠံ၊ ရောနှောသည်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်။ ဟောတိ။ တေန ပီတိသုခန္တိ” ဝုစ္စတိ။ [(၅၇၇) တိုင်အောင် မွေသင်္ဂဏိနိဿယကို မှီ၍ပေးပါ။]

၅၇၈။ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ကတဇမ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရိယာ၊ အရိယာတို့နည်း။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင် တို့ကို၎င်း။ ဗုဒ္ဓသာဝကာစ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ သာဝကတို့ကို၎င်း။ အရိယာ၊ အရိယာတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ [ဤ “ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ” စသော စကားမှာ သာသနာတွင်း၌ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့နှင့်မဆိုင်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို ထည့်သွင်း၍ မိန့်တော်မမူ။] တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်။ ဣမံ၊ ဤတတိယဇ္ဈာနသမဂ္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အာစိက္ခန္တိ၊ ဥဒ္ဓေသအားဖြင့် ဟောပြတော်မူကြကုန်၏။ ဒေသေန္တိ၊ နိဒ္ဓေသအားဖြင့်ညွှန်ပြတော်မူကြကုန်၏။ ပညပေန္တိ၊ ပဋိနိဒ္ဓေသအားဖြင့် အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူကြကုန်၏။ ပဋ- ပေန္တိ၊ အပြားအားဖြင့်အနက်ကိုထားတော်မူကြကုန်၏။ ဝံဝရန္တိ၊ ထိုထိုအနက်၏ အကြောင်းကို ပြသောအားဖြင့် ဖွင့်တော်မူကြကုန်၏။ ဝိဘဇန္တိ၊ ငါ့ဒွါအပြားကို ပြသောအားဖြင့် အကျယ်ဝေတန်တော်မူကြကုန်၏။ ဥတ္တာနိံ၊ ပေါ်လှင်အောင်။ ကရေန္တိ၊ ပြုတော်မူကြကုန်၏။ ပကာသေန္တိ၊ ထင်ရှား ပြတော်မူကြကုန်၏။ [၅၇၉ - စသည် လွယ်၏။]

၆၁၀။ အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ၊ ကား။ တံဇယဝ အာကာသံ၊ ထိုကောင်းကင် ပညတ်ကိုပင်။ ဖုဋ္ဌံ၊ ဖြန့်တတ်သော ပဌမာရူပဝိညာဏ်ကို။ ဝိညာဏေန၊ ဒုတိယာ- ရူပဝိညာဏ်ဖြင့်။ မနသိကရေတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ အနန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိအောင်။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ တေန အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဝုစ္စတိ။

၆၁၀။ ဝိညာဏဉ္စာယတနန္တိ၊ ကား။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာ ယတနဈာန်သို့။ ဝါ၊ ကို။ သမာပန္နဿဝါ၊ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သော်၎င်း။ ဝါ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်၎င်း။ ဥပပန္နဿဝါ၊ ပဋိသန္ဓေ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်၎င်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရိဿ ဝါ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းရှိ သောပုဂ္ဂိုလ်၏သော်၎င်း။ စိတ္တ စေတသိကာ၊ စိတ်စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။ မော၊ တဆူးတို့တည်း။ [၆၁၂ - စသည် လွယ်ပြီ။]

၆၅၅။ နတ္ထိ ကိဉ္စိတိ၊ ကား။ တံ ယေဝ ဝိညာဏံ၊ ထို ပဌမာရူပဝိညာဏ် ကိုပင်။ အဘာဝေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ဝါ၊ ချုပ်စေ၏။ [စာအုပ်တို့၌ “ဘာဝေတိ” ဟု ရှိသည်ကား ဝိဘာဝေတိ စသည်နှင့်မလျော်။ ဋီကာ၌လည်း “အဘာဝေတိ” ဟု ရှိ၏။] ဝိဘာဝေတိ၊ ကင်းစေ၏။ အန္တရဓာပေတိ၊ ကွယ်ပျောက်စေ၏။ နတ္ထိကိဉ္စိ တိ၊ ဟူ၍။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ တေန နတ္ထိ ကိဉ္စိတိ ဝုစ္စတိ။ [၆၅၆-စသည်လွယ်ပြီ။]

၆၅၆။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မာတိ၊ ကား။ ဣမံ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ဤ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို။ အတိက္ကန္တော၊ လွန် မြောက်ပြီးသည်။ ဝိတိက္ကန္တော၊ အထူးသဖြင့် လွန်မြောက်ပြီးသည်။ သမတိက္က မ္တော၊ ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ တေန သဗ္ဗသော အာကိ ဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မာတိ ဝုစ္စတိ။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

သုတ္တန္တဘာဇနီယံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း

မှတ်ချက်။ ။ ဤနည်းဝယ် စတုက္ကနည်း၌ “စတ္တာရိ ဈာနာနိ ပဌမံ ဈာနံ” စသည်ဖြင့် ဥဒ္ဓေသဝါရရှိသကဲ့သို့၊ ပဉ္စကနည်း၌လည်း “ပဉ္စဈာနာနိ ပဌမံ ဈာနံ” စသည်ဖြင့် ဥဒ္ဓေသဝါရ ရှိရမည်။ ထိုဥဒ္ဓေသဝါရကို ပါဠိတော်၌ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။ နိဒ္ဓေသဝါရ၌လည်း ထိုထိုဈာန်၏ နိဒ္ဓေသတို့၌ “တတ္ထ ကတမံ ပဌမံ ဈာနံ” စသောပုစ္ဆာဝါကျများကို မြှုပ်ထားသည်။ နိဿယလွယ်ပြီ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၃-ပဉ္စပုစ္ဆကနည်း

မှတ်ချက်။ ။ ဤ နည်းဝယ် ပုဒ်ရေနံပါတ် (၆၄၀), တိကနိဒ္ဓေသ, အာ ရမ္မဏတိကံတို့၌ တီထိုက်၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ ခေအာက်လောကီဈာန် တို့ကို။ ပရိတ္တာရမ္မဏာတိပိ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏတို့ဟူ၍၎င်း။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာတိပိ၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏတို့ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ သိယာ၊ အချို့သော အောက်လောကုတ္တရာဈာန် ၃-ပါးတို့ကို။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ၊ အပ္ပမာဏတရား ဟူသော အာရုံရှိကုန်၏ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ ဆိုထိုက်ကုန်၏။) သိယာ၊ အချို့သော အောက်လောကီဈာန် ၃-ပါးတို့ကို။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ ကုန်။” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ ကြွင်းပုဒ်များအနက်လွယ်ပြီ။ အဓိပ္ပာယ်ကိုအဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ကြည့်ပါ။...ပဉ္စပုစ္ဆကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

ဈာနဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂပါဠိတော် နိဿယ

သုတ္တန္တတာဇနိယနည်း

၆၃၅။ အပ္ပမညာယော၊ အပ္ပမညာဘိသညံ။ စတဿော၊ ၄-ပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ [“မေတ္တာ သဟဂတေန။ပေ။ဖရိတွာ ဝိဟရတိ”ဟူသော ပါဠိရုပ်၏ အနက်ကို သီလကုန်ပါဠိတော်၊ တေဝိဇ္ဇသုတ်၊ ပြဟ္မလောကမဂ္ဂဒေသနာခဏ်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။...ကရုဏာ သမာဂတေန ” စသော ပါဠိရုပ်တို့ကိုလည်း ထိုကို မှီ၍ ပေးပါ။]

မေတ္တာနိဒ္ဒေသ

၆၃၆။ ကထဉ္စ။ပေ။ဝိဟရတိ၊ နည်း။ သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်သည် ကား။ ပိယံ၊ ချစ်အပ်သော။ မနာပံ၊ စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားစေတတ်သော။ ဧကံ၊ တယောက်သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ မေတ္တာယေယျသေယျထာပိ၊ မေတ္တာကို ပြုရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤ အတူသာလျှင်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာဖြင့်။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ [“မေတ္တိ မေတ္တာယနာ”စသော ပုဒ်တို့ကို ခေတုဝိသင်း တတိယဆက္က အဗျာပါဒနိဒ္ဒေသ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။... “စိတ္တံ မနော”စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဣမာယ မေတ္တာယ၊ နှင့်။ သဟဂတံ၊ တကွဖြစ်သည်။ သဟဇေတံ၊ တကွဖြစ်သည်။ သံသဋ္ဌံ၊ ရောနှောသည်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ တေန မေတ္တာ သဟဂတေန စေတသာ တိ ဝုစ္စတိ။

၆၃၇။ ဧကံ ဒိသန္တိ၊ ကား။ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံဝါ၊ အရှေ့အရပ်ကို သော်၎င်း။ ပတ္ထိမံ ဒိသံဝါ၊ အနောက်အရပ်ကိုသော်၎င်း။ ဥတ္တရံ ဒိသံဝါ၊ မြောက်အရပ်ကို သော်၎င်း။ ဒက္ခိဏံ ဒိသံဝါ၊ တောင်အရပ်ကိုသော်၎င်း။ ဥဒ္ဒံဝါ၊ အထက်အရပ်ကို သော်၎င်း။ အဓောဝါ၊ အောက်အရပ်ကိုသော်၎င်း။ တိရိယံဝါ၊ ဖိလာအရပ်ကို သော်၎င်း။ ဝိဒိသံဝါ၊ အထောင့်အရပ်ကို သော်၎င်း။ (ဖရိတွာ ဝိဟရတိ)။ [တိရိယံဝါကို “ဝိဒိသံဝါ”ဟု ထပ်၍ဖွင့်သည်။]

၆၃၈။ ဖရိတွာတိ၊ ကား။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ အဓိမုဉ္ဇိတွာ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ၏ အဖြစ်ဖြင့် မေတ္တာစိတ်ကို လွှတ်၍။ (တနည်း) အဓိမုစ္စိတွာ၊ အာရုံ၌ လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲစွာ သက်ဝင်နှစ်မြုပ်၍။ (ဝိဟရတိ)။ [၆၃၆။ ရှေ့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၆၃၉။ တထာ ဒုတိယန္တိ၊ ကား။ ဧကံ၊ တခုသော။ ဒိသံ၊ အရပ်ကို။ (ဖရတိ) ယထေဝ၊ ဖြန့်သကဲ့သို့ပင်။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒုတိယံ၊ ၂-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဒိသံ၊ အရပ်ကို။ (ဖရတိ)။ တထာ၊ တူ။ တတိယံ ဒိသံ(ဖရတိ)။ တထာ စတုတ္ထံ

ဒိသံ (ဖရတိ)။ တထာ၊ ဥဒ္ဓံ၊ အသက်အရပ်ကို။ (ဖရတိ)။ တထာ၊ အစော၊ အောက်အရပ်ကို။ (ဖရတိ)။ တထာ၊ တိရိယံ၊ ဖိလာအရပ်ကို။ တထာ၊ ဝိဒိသံ၊ အထောင့်အရပ်ကို။ (ဖရတိ)။ [တထာ တိရိယံကိုပင် “တထာ ဝိဒိသံ” ဟု ထပ်၍ ဖွင့်တော်မူသည်။]

၆၄၈။ သဗ္ဗမိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကန္တိ တေ၊ သဗ္ဗမိ။ ဝေ။ လောကံဟူသော ဤစကားသည်။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာဟူသော အပိုင်းအခြား၊ အလုံးစုံ မိမိနှင့်တူသည်၏အဖြစ်၊ အလုံးစုံ သတ္တဝါတို့နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တလောကကို။ သဗ္ဗတာ၊ အလုံးစုံ အပိုင်းအခြားရှိသော ဒိသာစသည်ကိုဖြန့်ပုံ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တလောကကို။ အသေသံ၊ အကြွင်းမရှိအောင်း နိဿေသံ၊ အကျန်မရှိအောင်။ ပရိယာဒါယ၊ ပိုင်းခြားကာယူ၍။ ဝါ၊ ကုန်အောင်ယူ၍။ ဝစနံ၊ ဆိုကြောင်းစကားတည်း။ (တေန၊ ထို့ကြောင့်။) သဗ္ဗမိ။ ဝေ။ လောကန္တိ၊ ယူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏)။ [တေန ဝုစ္စတိကို ထည့်သည်။]

၆၄၉။ မေတ္ထိ ဧတ္ထောယနာစသည်ကို ဓာတုဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၊ ဗဟုတိယ ဓာတုစက္က၊ အဗျာပါဒနိဓဋ္ဌသ၌...., “ဝိတ္ထံ” စသည်ကို မေဓသင်္ဂဏီ ပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၆၅၀။ ဝိပုလေနာတိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ ဝိပုလံ၊ ကျယ်ပြန့်၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ မဟဂုဏံ၊ မဟဂုဏ်ဖြစ်၏။ ယံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ မဟဂုတံ၊ တည်း။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော အာရုံရှိ၏။ ယံ၊ သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ အာဝဇ္ဇော၊ ရန်မရှိ။ ယော၊ အကြင်စိတ်သည်။ အဝေဇ္ဇော၊ ရန်မရှိ။ သော၊ ထိုစိတ်သည်။ အဗျာပဇ္ဇော၊ ဗျာပဇ္ဇာမရှိ။ (တနည်း) ယံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ အဝေဇ္ဇော၊ ရန်မရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ဟောတိ)။ ယော၊ အကြင် စိတ်သည်။ အဝေဇ္ဇော၊ ရန်မရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ဟောတိ)။ သော၊ သည်။ အဗျာပဇ္ဇော၊ ဗျာပဇ္ဇာမရှိသောစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဟောတိ။ [နောက်နည်း ဋီကာနည်း။ ၆၅၁၊ ၆၅၂ စသည်တို့ကို ရှေ့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

အမှာ။ ။ ကရုဏာနိဓဋ္ဌသစသည်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်၍ ၎င်း၊ မေဓသင်္ဂဏီပါဠိတော်နိဿယကို ကြည့်၍ ၎င်း ပေးနိုင်လောက်ပြီ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း ပဉ္စပုစ္ဆကနည်းများလည်း လွယ်ပြီ။

အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂါ နိဋ္ဌိတော။

သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း

၇၀၃။ သိက္ခာပဒါနိ၊ သိက္ခာပုဒ် တို့သည်။ ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သော။ သိက္ခာပဒု၊ ၎င်း။ ဝေပ။ သုရာဇေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ၊ သိက္ခာပဒါ ၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။

မှတ်ချက်။ ။ (အကြွင်းနိဿယ လွယ်ပြီ။) ... ပုဒ်ရေ နံပါတ် (၇၀၄) မှ (၇၀၇) တိုင်အောင် သုဒ္ဓိကနယ (ဟိန္ဒစသည် မဖက် သက်သက်သေ နည်း) တည်း။ ဤနည်း၌ မဟာကုသိုလ် (၈) ပါး တပါးတပါး၌ (၁) ဆိုင်ရာစိတ်၌ ယှဉ်သော ဝိရတိစေတသိက်သည် ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ်၊ ကြွင်းစိတ် စေတသိက် တရားတို့သည် ဝိရတိ စေတသိက်၏ သမ္ပယုတ်တရားများ။ (၂) ဆိုင်ရာစိတ်၌ ယှဉ်သောစေတနာ စေတသိက်သည် ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ်၊ ကြွင်းစိတ် စေတသိက်တရားတို့သည် စေတနာ၏ သမ္ပယုတ်တရားများ။ (၃) ဆိုင်ရာစိတ်၌ ယှဉ်သော ပရောပဏ္ဏာသမ္ပေသည် ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ်။ ဤသို့ ၃-နည်းစီဟောတော်မူသည်။ ဤသို့ သိက္ခာပုဒ် (၅) ပါးလုံး၌ မဟာကုသိုလ် (၈) ပါးကို ၃-နည်းစီချည်း ဟောတော်မူသည်။

ဟိန္ဒာဒိတိကနယ၊ ဆန္ဒာဓိပဇ္ဇေယျာဒိစတုက္ကနယ၊ အဓိပတိ ဟိန္ဒာဒိမိဿကဒ္ဓါဒသကနယတို့ဖြင့် သိက္ခာပုဒ် ၅-ပါး၌ မဟာကုသိုလ်စိတ် (၈) ပါး အထက်ပါ အတိုင်း ၃-နည်းစီဟောတော်မူလို၍ ပုဒ်ရေ (၇၀၈) ၌ သိက္ခာပုဒ် ၅-ပါးထပ်၍ ဥဒ္ဓေသထားပြီးလျှင် ပုဒ်ရေ (၇၀၉) မှ (၇၁၁) အထိ ချဲ့တော်မူသည်။ ဤသို့ သိက္ခာပဒဝါရကို သုဒ္ဓိကနယစသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပြီးနောက် သိက္ခာဝါရကို ဟောတော်မူသည်။ ဤဝါရ၌ ကုသိုလ်စိတ် (၂၁) ပါးလုံးကို “သိက္ခာ” ဟု ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့ ဟောတော်မူရာ၌ ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကဏ္ဍကိုမူ၍ ပေယျာလများကို ဖော်ရပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ပြသည်။

ပဉ္စပုစ္ဆကနည်း။ ။ အနက်လွယ်ပြီ။ တိက၌ “ပါဏ” စသော ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုတို့၏ ကာမတရား၊ ဗဟိဒ္ဓတရားများချည်း ဖြစ်သောကြောင့် “ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ” ဟု၎င်း၊ “ဝေရမဏိ” အရ ရှောင်ကြဉ်မှုတို့၏ သမ္ပတ္တဝိရတိများချည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် “ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ” ဟု၎င်း ဟောတော်မူပါသည်။

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း

သင်္ဂဟဝါရ

၇၁၈။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်တို့သည်။ (အသီးအသီး ခွဲခြား၍ သိတတ်သောဉာဏ်တို့သည်။) စတသော၊ တို့တည်း။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ၎င်း။ ပေ။ အတ္ထေ၊ အနက်၌။ [ပရိယတ္တိဝါရ၌ “ဘာသိတဿ+အတ္ထ” ကိုမြော်၍ ပေးသည်။] ဝါ၊ အကျိုး၌။ [သစ္စဝါရ၌ “ဒုက္ခေ+ဉာဏံ” စသည်၊ ဟေတုဝါရ စသည်တို့၌ “ဟေတုဖလေ+ဉာဏံ” စသည်ကို မြော်၍ပေးသည်။] ဉာဏံ၊ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဓမ္မေ၊ ပါဠိ၌။ [ပရိယတ္တိ ဝါရ၌ “ဓမ္မံ(ဇာနာတိ)+သုတ္တံ” စသည်ကို မြော်၍ပေးသည်။] ဝါ၊ အကြောင်း ၌။ [သစ္စဝါရ၌ “ဒုက္ခသမုဒယေ+ဉာဏံ” စသည်၊ ဟေတုဝါရ စသည်တို့၌ “ဟေတုမ္ပိ+ဉာဏံ” စသည်ကို မြော်၍ပေးသည်။] တဗြမ္မေ နိရုတ္တာဘိလာပေ၊ ထိုအတ္ထဓမ္မ၌ မဖောက်မပြန် ထင်ရှားရှိသော သဘာဝနိရုတ္တိကို ရှေ့ရွတ်ဆိုခြင်း၌။ ပေ။ ဉာဏေသု၊ အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိတို့ကို သိတတ်သော ဉာဏ်တို့၌။ ဝါ၊ အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိ ပဋိဘာနတို့ကို သိတတ်သော ဉာဏ်တို့၌။ ဉာဏံ၊ အာရုံပြု၍ ဆင်ခြင်သောအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ ပေ။ အယံ၊ ကား။ သင်္ဂဟ- ဝါရော၊ သင်္ဂဟဝါရတည်း။

အမှာ။ ။သစ္စဝါရ၌ “ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌” စသည်ပေး။ ဓမ္မဝါရ၌ “ဇာတာ” စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဟီပါဠိတော်၊ တိကနိက္ခေပကဏ္ဍ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ “ဣမေသု ဓမ္မေသု ဤအကျိုးတို့၌။ ပေ။ ယမှာဓမ္မာ၊ အကြင်အကြောင်းတရားကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊ ထိုအကျိုးတရားတို့သည်။ ပေ။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုဇာတအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၌” ဟုဆို။ ပရိယတ္တိဝါရ၌ “ဓမ္မံ၊ ပါဠိကို။ဇာနာတိ။ [ထိုဓမ္မ၏သရုပ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “သုတ္တံ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။]

သုတ္တံ၊ သုတ္တကိုင်ငံ။ ပေ။ ဝေဒလ္လံ၊ ကိုဝင်း။ ဇာနာတိ။ အယံ၊ ဤဓမ္မကို သိသောဉာဏ်ကို။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တဿ တဿေဝ ဘာသိတဿ၊ ထိုထိုဟောအပ်သော သုတ္တဂေယျစသောပါဠိ၏ပင်။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာနာတိ။ (ကိ) အယံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဣမဿ ဘာသိတဿ၊ ဤဟောအပ်သောပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပေ။ ဣတိ (ဇာနာတိ)။ “အယံ၊ ဤအတ္ထကို သိကြောင်းဉာဏ်ကို” ဟုဆိုပါ။

ပုတ်ချက်။ ။ဤ ပရိယတ္တိ ဝါရ၌ ဥဒ္ဓေသတုန်းက အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါကို ဦးစွာ ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း ဘာသိတ၊ ဘာသိတတ္ထ အစဉ်ကျစေရန် နိဗ္ဗေသ၌ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါမှစ၍ ချဲ့ပြတော်မူ၏။ သစ္စဝါရမှ ဤ တိုင်အောင်

၅-ဝါရဖြင့် ရှေ့သင်္ဂဟဝါရအတွင်း၌ အကျုံးဝင်အောင် အကျဉ်းနည်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အတ္တ ၅-ပါး၊ ဓမ္မ ၅-ပါးတို့ကို အကျယ်ခွဲခြား၍ ပြတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ ၅-ဝါရကို အဋ္ဌကထာ၌ “ပဘေဒဝါရ” ဟု ဆိုသည်။

အဋ္ဌကထာဆိုပုံ မန့်စပ်။ ။ သစ္စဝါရစသော ၅-ဝါရကိုသာ “ပဘေဒ-ဝါရ (အတ္တ ၅-ပါး၊ ဓမ္မ ၅-ပါး ခွဲခြားပြရာဝါရ)” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုပုံမှာ မန့်စပ်။ ရှင်းဦးအံ့— (၁) သစ္စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝါရတို့၌ နိဗ္ဗာန်၊ (၂) ပရိယတ္တိဝါရ၌ ဘာသိတတ္ထ၊ (၃) သစ္စ၊ ဟေတု၊ ဓမ္မ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ၄-ဝါရတို့၌ ပစ္စယသမုပ္ပန္န။ ဤအတ္တ ၃-ပါးနှင့် ဟေတု၊ အရိယမဂ္ဂ၊ ဘာသိတဟူသော ဓမ္မ ၃-ပါးကိုသာ ဤ ၅-ဝါရဖြင့်ပြ၏။ ဝိပါက၊ ကိရိယ ဟူသော အတ္တ ၂-ပါးနှင့် ကုသလ၊ အကုသလဟူသော ဓမ္မ ၂-ပါးကိုကား အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းကျမှ ပြလတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆိုပုံကို မန့်စပ်ဟု မှတ်ပါ။ [အတ္တ၊ ဓမ္မ ၅-ပါးကို ထိုထိုဝါရဖြင့် ပြပုံကို သင်္ဂဟဝါရ မူလ၊ အနုဋီကာတို့၌ ရှုပါ။]

သုတ္တန္တဘာဇနိယံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း
ကုသလဝါရ

၂၂၅။ ဣမေသု ဓမ္မေသု၊ ဤအကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားတို့၌။ ပေ။ တေသံ၊ ထို ကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဝိပါကေ၊ အကျိုးဝိပါက၌။ ပေ။ ယာယနိရုတ္တိယာ၊ အကြင် ထုတ်ဖော် ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါဖြင့်။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပညတ္တိ၊ ဖဿ ဝေဒနာ စသည်ဖြင့် ပညတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တ[ဩဇာ] ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ၊ ထို အတ္တ ဓမ္မ၌ မဖောက်မပြန် ထင်ရှားရှိသော သဘာဝနိရုတ္တိကို ရှေးရှုရွတ်ဆိုခြင်း၌။ ပေ။ ယေန ဉာဏေန၊ အကြင်ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဖြင့်။ တာနိ ဉာဏာနိ၊ ထိုအတ္တ ဓမ္မ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့ကို။ ဇာနာတိ။ (ကိ) ဣမာနိ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိ၊ ဤ အနက်ကို ထွန်းပြတတ် ထင်ရှားပြတတ်ကုန်၏။ ဣတိ (ဇာနာတိ)။ ဣတိ၊ ဤ အခြင်းအရာဖြင့်။ ဉာဏေသု၊ အတ္တ ဓမ္မ နိရုတ္တိဉာဏ် ၃-ပါးတို့၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ။ နောက်နောက် ဝါရတို့၌ အထူးမရှိ။ ပဉ္စပုစ္ဆကနည်းလည်း သိနိုင်လောက်ပြီ။]

အဘိဓမ္မဘာဇနိယံ (နိဋ္ဌိတံ)။

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဉာဏဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

အမှာ။ ။ဤဝိဘင်း၌ ယုံမှားလောက်ရာကိုသာ အနက်ပေးပါမည်။

၁-ကေကမာတိကာ

၇၅၁။ ကေဝိနေေ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ တပါးသော အဘို့ အစုအားဖြင့်။ ဉာဏဝတ္ထု၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ဉာဏ်အရေအတွက်သည်။ ဝါ၊ သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ဉာဏ်အပိုင်း အခြားသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏)။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော ဝိညာဏ်တို့သည်။ န ဟေတု၊ ဟိတ် မဟုတ်ကုန်။ အဟေတုကာ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ်မရှိကုန်။...ဤသို့စသည်ဖြင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော် မာတိကာကို မှီ၍ပေးပါ။

ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော စက္ခုအစရှိသော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်၏။ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံရှိကုန်၏။ ပုရေဇာတဝတ္ထုကာ၊ ပုရေဇာတဖြစ်သော စက္ခု အစရှိသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်၏။ ပုရေဇာတာရမ္မဏာ၊ ပုရေဇာတဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံရှိကုန်၏။ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာ၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော စက္ခုအစရှိသော အာရုံရှိကုန်၏။ အသမ္ပန္နဝတ္ထုကာ၊ မပျက်သေးသော စက္ခုအစရှိသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်၏။ အသမ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ မပျက်သေးသော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံရှိကုန်၏။ နာနာဝတ္ထုကာ၊ အမျိုးမျိုးသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်၏။ [စက္ခုဝိညာဏ်အတွက် စက္ခုဝတ္ထု သောတဝိညာဏ်အတွက် သောတဝတ္ထု စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်၏-ဟူလို။] နာနာရမ္မဏာ၊ အမျိုးမျိုးသော အာရုံရှိကုန်၏။ [စက္ခုဝိညာဏ်အတွက် ရူပါရုံ သောတဝိညာဏ်အတွက် သဒ္ဓါရုံစသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသော အာရုံရှိကုန်၏-ဟူလို။] အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကျက်စားရာအာရုံကို။ န ပစ္စန္ဒဘောန္တိ၊ မခံစားကြကုန်။ [ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည် တပါး၏အာရုံကို အခြားတပါးက အာရုံမပြုကြကုန်-ဟူလို။] အသမန္တာဟာရာ၊ အာရုံသို့ရှေးရှုဆောင်တတ်သော အာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (သမာနာ၊ သော်)။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ [ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း စက္ခုဝိညာဏ် စသည်ဖြင့် အာဝဇ္ဇန်း ရှေ့ကရှိမှ ဖြစ်ကြရသည်-ဟူလို။] အမနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းတတ်သော အာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (သမာနာ၊ သော်)။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ [အာဝဇ္ဇန်း ရှေ့ကရှိမှ ဖြစ်ပုံကိုပင် ဟောတော်မူသည်။] အဗ္ဗောကိတ္တာ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်မှ တပါး အခြားဝိညာဏ်နှင့် မရောယှက်ကုန်သည်။ (ဟုတုာ၊ ရှိ)။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ [ထခုသော ဝိထိ၌ “စက္ခုဝိညာဏ် သမ္ပုဋ္ဌိစိုဏ်း” စသည်တို့ကား မရောယှက်ဘဲ မဖြစ်ကြ၊ ရောယှက်၍သာ ဖြစ်ကြသည်။ ပဉ္စဝိညာဏ်ချင်းကား အနန္တရသတ္တိဖြင့် မရော

ယှက်ကြပါ-ဟူလို။ အပုဉ်း အစရိမံ၊ မရှေးမခနောင်း။ န ဥပုဇ္ဇန္တိ။ [တပြိုင်နက် မဖြစ်ကြကုန်-ဟူလို။] အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ သမနန္တရာ၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌။ န ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။

ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာ၊ တို့သည်။ အနာဘောဂါ၊ နှလုံးသွင်းတတ်သော အာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိပါတ-မတ္တာ၊ အာရုံ၏ ရှေးရှု ကျရောက်ခြင်းမျှကို။ အညတြ၊ ကြပ်၍။ ကဉ္စိ၊ တစ်ခုတခု သော။ ဓမ္မံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားကို။ နပုဉ္ဇိဇာနာတံ၊ မသိနိုင်။ ကဉ္စိ၊ ဣရိယာပထံ၊ ကို။ န ကပေတိ၊ မပြုနိုင်။ ကာယကမ္မံ၊ ကို။ န ပဋ္ဌပေတိ၊ မဖြစ်စေ နိုင်။ ဝစိကမ္မံ၊ ကို။ န ပဋ္ဌပေတိ၊ နိုင်။ န သမာဒိယတိ၊ ကောင်းစွာမယူနိုင်။ ဝါ၊ မဆောက်တည်နိုင်။ န သမာပဇ္ဇတိ၊ သမာပတ် မဝင်စားနိုင်။ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ သမာပတ်မှ မထနိုင်။ န သုပတိ၊ မအိပ်နိုင်။ နပုဉ္ဇိဗုဇ္ဈတိ၊ မခိုးနိုင်။ န သုပိနံ ပဿတိ၊ အိပ်မက် မမက်နိုင်။ ယာထာဝကဝတ္ထုဝိဘာဝနာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောဉာဏ်၏ ဟည်ရာအာရုံကို ထင်စွာပြုတတ်သော။ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ဝေံ၊ ဤသို့သျှင်။ ဧကိခေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဉာဏဝတ္ထု၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။

၂-ဒုကမာတိကာ

၇၅၂။ ဒုဝိခေန၊ ၂-ဂါး အပြားအားဖြင့်။ ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။ လောကိ-ယာ၊ လောကီဖြစ်သော။ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ပေ၊ အတ္ထဇာပိကာ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေဘတ်သော။ ပညာ (အတ္ထိ)ဇာပိတတ္ထာ၊ ဖြစ်စေအပ်သောအကျိုးရှိသော။ ပညာ (အတ္ထိ)။ ဝေံ ဒုဝိခေန ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။

၃-တိကမာတိကာ

၇၅၃။ စိန္တာမယာ၊ ကြံစည်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ (အတ္ထိ) ၊ သုတ-မယာ၊ ကြားနာရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သေး။ ဘာဝနာမယာ၊ ဘာဝနာကြောင့် ဖြစ်သော။ ဒါနမယာ၊ ဒါနဖြစ်သော။ ပညာ (အတ္ထိ)။ အဓိသီလေ၊ လွန်ကဲသော သီလ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော)။ ပညာ (အတ္ထိ)။ အဓိဝိတ္ထေ၊ လွန်ကဲသော သမာဓိ စိတ်၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ (အတ္ထိ)။ အဓိပညာယ၊ လွန်ကဲသောပညာ၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ (အတ္ထိ)။ အာယကောသလ္လံ၊ ကြီးပွားခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အပါယကောသလ္လံ၊ မကြီးပွားခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဉာဏ်သည် မကြီးပွားခြင်းကိုလည်း

သိ၏။] ဥပါယဇကာသလ္လံ၊ ထိုထိုကိစ္စ၌ အကြောင်းဥပါယကို သိသောဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။ [“ဝိပါကာ ပညာ” စသည်ကို ဓမ္မသင်္ကဏိပါဠိတော်၊ မာတိကာကို မှီ၍ပေးပါ။] ဝေံ တိဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။

၄-စတုက္ကမာတိကာ

၅၅၄။ ကမ္မဿကတာဉာဏံ၊ ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သောဉာဏ်သည်၎င်း။ သစ္စာနုလောမိကံ၊ သစ္စာ၄-ပါးအားလျော်စွာ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၎င်း။ မဂ္ဂသမဂီဿ မဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်၎င်း။ ဖလသမဂီဿ၊ ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ၊ ပဋိပဒါယ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ [ဤစတုက္ကကို ဓမ္မသင်္ကဏိပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ ဟေတုဂေါဇ္ဇကကို မှီ၍ပေးပါ။ “ကာမာဝစရာ ပညာ”စသော စတုက္က၌ အနက်လွယ်ပြီ။]

ဓမ္မေ၊ အရိယသစ္စာတရား၌။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ အန္တယေ၊ အစဉ်ရောက်ခြင်း၌။ ဝါ၊ နည်းယူခြင်း၌။ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်၌။ (ပဝတ္တံ)ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ပရိယေ၊ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၌။ (ပဝတ္တံ)ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ သမ္မုတိဉာဏံ၊ သမုတ်အပ်သော ဉာဏ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ (ယာပညာ၊ သည်။) အာစယာယ၊ စုတိပဋိသန္ဓေကိုစီခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဟောတိ)။ အပစယာယ၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို ဖျက်ဆီးခြင်းအကျိုးငှါ။ နော(ဟောတိ)။ မဖြစ်။ (သာ)ပညာ၊ သည်။ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ)။ အပစယာယ၊ ငှါ။ (ဟောတိ)။ အာစယာယ၊ ငှါ။ နော (ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ) အာစယာယစေဝ၊ ငှါ၎င်း။ အပစယာယစ၊ ငှါ၎င်း။ (ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ)။ အာစယာယ၊ ငှါ။ နေဝ(ဟောတိ)။ မဖြစ်။ အပစယာယ၊ ငှါ။ နော(ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ) နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ (ဟောတိ)။ ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ နော(ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ)ပဋိဝေဓာယ၊ ငှါ။ (ဟောတိ)။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ နော(ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ) နိဗ္ဗိဒါယ စေဝ၊ ငှါ၎င်း။ ပဋိဝေဓာယ စ၊ ငှါ၎င်း။ (ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ။ (ယာ ပညာ) နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ နေဝ(ဟောတိ)။ ပဋိဝေဓာယ၊ ငှါ။ နော(ဟောတိ)။ (သာ)ပညာ အတ္ထိ ဟာနဘာဂိနိ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းအဘို့ရှိသော။ ပညာ၊ သည်၎င်း။ ဌိတိဘာဂိနိ၊ တည်တံ့ခြင်းအဘို့ရှိသော။ ပညာ၊ သည်၎င်း။ ဝိသေသဘာဂိနိ၊ ထူးသော အဘို့ရှိသော။ ပညာ၊ သည်၎င်း။ နိဗ္ဗေတဘာဂိနိ၊ လောဘ ဒေါသ အတုံးအခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းအဘို့ရှိသော။ ပညာ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။

စတသော၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ စတသော၊ ပဋိ-
 ပဒါ၊ အကျင့်တို့သည်။ (သန္တိ)။ စတ္တာရိ၊ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ ဇရာ
 မရဏော၊ ဇရာမရဏ၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ဇရာ မရဏ သမုဒယေ၊
 ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော်ဇရာမရဏ၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ
 သစ္စာ၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ဇရာ မရဏ နိရောဓေ၊ ဇရာ မရဏ၏
 ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသစ္စာ၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ ဇရာမရဏနိရောဓ
 ဂါမိနိယာ၊ ဇရာမရဏ၏ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။
 ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ [ပဋိစူသမုပ္ပါဒ်ကို
 ပဋိလောမအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ဇာတိစတုက္ကစသည်၌ “ဇာတိသမုဒယေ
 ဉာဏံ” စသည်ကိုပယျာလ မြှုပ်ထားသည်။] ပေ။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ (ပဝတ္တိ)။
 ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ သင်္ခါရသမုဒယေ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့်ပေါင်းမိလသော်
 သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာ၌။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ၌။ (ပဝတ္တိ)။ ဉာဏံ၊
 သည်၎င်း။ ပေ။ ပဋိပဒါယ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ ဝေံ စတုပ္ပိဓေန-
 ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။

ပဉ္စကစသည်။ ။ ပဉ္စက၌ “ပဉ္စဂီကော၊ ၅-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ သမ္မာ-
 သမာဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ပဉ္စဉာဏိကော၊ ၅-ပါးသော ဉာဏ်ရှိသော။ သမ္မာ-
 သမာဓိ (အတ္ထိ)၊” ဟု၎င်း၊ ဆက္က၌ “ဆယု၊ ကုန်သော။ အဘိညာသု၊ အဘိညာဉ်
 တို့၌။ ပညာ။ (အတ္ထိ)” ဟု၎င်း၊ သတ္တက၌ “သတ္တ သတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆဲ့ခုနစ်ပါး
 သော။ ဉာဏဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)” ဟု၎င်း၊ အဋ္ဌက၌ “စတုသု၊ ကုန်သော။
 မဂ္ဂေသု၊ တို့၌၎င်း။ စတုသု၊ ဖလေသု၊ တို့၌၎င်း။ ပညာ (အတ္ထိ)” ဟု၎င်း၊ နဝက၌
 “နဝသု၊ အနုပဗ္ဗဝိဟာရ သမာပတ္တိသု၊ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စား၍ နေထိုင်သော
 သမာပတ်တို့၌။ ပညာ (အတ္ထိ)” ဟု၎င်း ပေးပါ။

၁၀-ဒသကမာတိကာ

၇၆၀။ ယေဟိ ဗလေဟိ၊ အကြင်အားတော်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။
 တထာဂတော၊ သည်။ အာသဘံ၊ မြတ်သော။ ဝါ၊ ဥသဘ မည်တော်မူသော
 ရှေးဘုရားတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသော အရာကို။
 ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံတော်မူ၏။ ပရိသာသု၊ ပရိအတ်တို့၌။ သီဟနာဒံ၊ မြတ်သော
 အသံတော်ကို။ ဝါ၊ ခြင်္သေ့မင်း၏ဟောက်ခြင်းနှင့်တူသော အသံတော်ကို။ နဒတိ၊
 မိန့်မြှောက်တော်မူ၏။ ပြဟ္မစက္ကံ၊ မြတ်သောဓမ္မစက်ကို။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတော်
 မူ၏။ ဂါ၊ လည်စေတော်မူ၏။ တထာဂတဿ၊ ၏။ (တာနိ) တထာဂတဗလောနိ၊
 ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်တို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ကတမာနိ
 ဒသ၊ အဘယ်ဆယ်ပါးတို့နည်း—

(၁) ဣဓ၊ ဤလောက၌။ တထာဂတော၊ သည်။ ဌာနံစ၊ အကြောင်းကိုလည်း။ ဌာနတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ် အားဖြင့်၎င်း။ အဌာနံစ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကိုလည်း။ အဌာနတော၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ အကြင် အကြင်ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်း။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်စွာ။ ပဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ယံပိ၊ အကြင် ဉာဏ်တော်ဖြင့်လည်း။ တထာဂတော၊ သည်။ ဌာနံစ၊ ကိုလည်း။ ဌာနတော၊ ၎င်း။ အဌာနဉ္စ၊ ကိုလည်း။ အဌာနတော၊ ၎င်း။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဣဒံပိ၊ ဤအကြောင်းဟုတ်မဟုတ်ကို သိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ ၏။ တထာဂတဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏အားတော်သည်။ ဟောတိ။ ယံ ဗလံ၊ ယင်းအားတော်သို့။ အာဂမ္မ၊ ရှေ့ရှုထောက်၍။ ပေ။ ပဝတ္ထေတိ။

(၂) ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တထာဂတ ဗလတမျိုးကား။ တထာဂတော၊ အတိတာ နာဂတပစ္စုပ္ပန်နံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မသမာဒါနာနံ၊ ဆောက်တည်အပ်သော ကံထို့၏။ (တနည်း) ကမ္မသမာဒါနာနံ၊ ကံထို့၏။ [နောက်နည်း၌ သမာဒါနပုဒ် အနက်ထူးမရှိ။] ဌာနသော၊ ဥပတ္တမ္ဘက အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဟေတုသော၊ ဇနကအကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယံပိ၊ အကြင် ဉာဏ်တော်ဖြင့်လည်း။ ပေ။ ပဇာနာတိ။ ဣဒံပိ၊ ဤအကျိုးကိုသိကြောင်းဉာဏ်တော်သည်လည်း။ ပေ။ ဟောတိ။ ယံဗလံ၊ ယင်းအားတော်သို့။ ပေ။ ပဝတ္ထေတိ။

(၃) တထာဂတော၊ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိံ၊ အလုံးစုံသောဂတိ၊ ဂတိမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ဆုတ်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒံ၊ အကျင့်ကို။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဣဒံပိ၊ ဤအလုံးစုံသောဂတိ၊ ဂတိမဟုတ်သောနိဗ္ဗာန်သို့ဆုတ်ကြောင်းအကျင့်ကို သိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ ပေ။ ဟောတိ။

(၄) အနေကဓာတုံ၊ တပါးမက များသောစွာရှိသော။ နာနာဓာတုံ၊ အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်ရှိသော။ လောကံ၊ ခန္ဓလောက၊ အာယတနလောက၊ ဓာတ်လောကကို။ ပေ။ ပဇာနာတိ။ ပေ။ ဣဒံပိ၊ ဤအနေကဓာတု နာနာဓာတု လောကကိုသိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ ပေ။ ဟောတိ။

(၅) သတ္တာနံ၊ တို့၏။ နာနာဓိမုတ္တိကတံ၊ အမျိုးမျိုးသောစွဲစွဲမြဲမြဲလွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ်သက်ဝင်တတ်သော အဇ္ဈာသယရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပေ။ ဣဒံပိ၊ ဤ နာနာဓိမုတ္တိကတကိုသိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ ပေ။ ဟောတိ။

(၆) ပရသတ္တာနံ၊ မြတ်သောပဓာနဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ မြတ်သောသတ္တဝါတို့မှ တပါးသောယုတ်ညံ့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ (တနည်း) ပရသတ္တာနံ၊ မိမိမှ တပါးသောသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ မိမိမှတပါးသော

ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ တိုးပွားကြီးမြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ ဆုတ်ယုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ပေ။ ဣဒံပိ ဤဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံကိုသိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ပေ။ဟောတိ။

(၇) ဈာန ဝိမောက္ခ သမာဓိ သမာပတ္တိနံ၊ဈာန် ၄ ပါး၊ “ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ” အစရှိသော ဝိမောက္ခရှစ်ပါး၊ သဝိတက္က သဝိစာရ အစရှိသော သမာဓိ ၃ ပါး၊ ပဌမဈာန်သမာပတ် အစရှိသော သမာပတ် ၉ ပါးတို့၏။ သံကိလေသံ၊ ညစ်နွမ်းခြင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းသည့်အတွက် ယုတ်လျော့သောအဖို့ရှိသော သဘောကို၎င်း။ ဝါဒါနံ၊ ဖြုစင်ခြင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ ဖြုစင်သည့်အတွက် ထူးသော အဖို့ရှိသော သဘောကို၎င်း။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ဈာန်အစရှိသည်တို့မှထကြောင်းကို၎င်း။ ။ပေ။ပဇာနာတိ။ပေ။ ဣဒံပိ၊ ဈာန်အစရှိသည်တို့၏ ညစ်နွမ်းခြင်း၊ ဖြုစင်ခြင်း၊ ထကြောင်းကို သိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ပေ။ဟောတိ။

(၈) ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိံ ၊ ရှေး၌နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာတို့ကိုအောက်မေ့တတ်သောသတိကို။ပေ။ ဣဒံပိ၊ ဤရှေး၌နေအပ်ဘူးသောခန္ဓာတို့ကိုအောက်မေ့တတ်သောသတိကို သိကြောင်း ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ပေ။ဟောတိ။

(၉) သတ္တာနံ၊တို့၏။စုတူပပါတံ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို။ပေ။ဣဒံပိ၊ဤသတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋိသန္ဓေကို သိကြောင်းဉာဏ်တော်သည်လည်း။ပေ။ဟောတိ။

(၁၀) အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယံ၊ ကုန်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်ကို။ ။ပေ။ဣဒံပိ၊ ဤအာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်ကို သိကြောင်းဉာဏ်တော်သည်လည်း။ပေ။ ဟောတိ၊ ယံဗလံ။ပေ။ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ [“ဣမာနိ ဒသ ...” စသည်ကား နိဂုံးတည်း။ “ယေဟိ ဗလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ တထာဂတော၊သည်။ပေ။ပဝတ္တေတိ။ တထာဂတဿ၊၏။ (တာနိ) တထာဂတဗလာနိ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏အားတော်တို့ဟူသည်။ ဣမာနိဒသ၊ဤ ဆယ်ပါးတို့တည်း” ဟုပေးပါ။] ဧဝံ ဒသဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု။ (ဟောတိ)။

မာတိကာသည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁-ကေကနိဒ္ဒေသ

၇၆၁။ [“နဟေတုမေဝ” မှ “ဇရာဘိဘူတမေဝ” တိုင်အောင် “န ဟေတု ဝေ။အဒဟတုကာဝေ။ပေ။ဇရာဘိဘူတာ ဝေ”ဟု ဗဟုဝုစ်ချဉ်းဖြစ်ကြောင်းကို အဋ္ဌကသာဋီကာတို့၌ ဖွင့်သည်။ အနက်ကို “အနိယျာနိကမေဝ” တိုင်အောင် ဒုကမာတိကာနိဿယကို မှီ၍ပေးပါ။ “သာရမ္မဏမေဝ” နေရာဝယ် “သာလမုနမေဝ” ဟုသာ ပါဠိရှိသင့်ကြောင်းကို ဘာသာဋီကာ၌ပြထားသည်။ထိုပါဠိ

အတိုင်း အနက်ပေးပါ။] ဥပ္ပန္နံ (ဥပ္ပန္နာ)၊ အတိတ် ပဉ္စဝိညာဏ်၏ ဘင်္ဂဏမှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ကုန်သည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လသော်)။ မနောဝိညာဏဝိညေယျမေဝ (မနောဝိညာဏဝိညေယျာ ဝေ)၊ မနောဝိညာဏ်သည် သံထိုက်ကုန်သည်သာတည်း။ [ဓမ္မသင်္ဂဟီ ပါဠိတော် ရူပကဏ္ဍ၌ “ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျမေဝ” ဟု ရှိ၍ ဤ၌ “မနောဝိညာဏ- ဝိညေယျမေဝ” ဟု ရှိခြင်း၏အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ရှုပါ။] အနိစ္စ- မေဝ (အနိစ္စာဝေ)၊ အနိစ္စတို့သာတည်း။ ဇရာဘိဘူတမေဝ (ဇရာဘိဘူတာ+ ဝေ)၊ ဇရာသည် လွှမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်သာတည်း။

၇၆၂။ ပဉ္စဝိညာဏာ။ ပေ။ ဥပ္ပန္နာလမ္ဗနာတိ၊ ကား။ ဥပ္ပန္နသ္မိံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ စက္ခု အစရှိသောဝတ္ထု၌၎င်း။ ဥပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အာလမ္ဗနေ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော မာရ်၌၎င်း ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ပုရေဇာတဝတ္ထုကာ ပုရေဇာတာလမ္ဗနာတိ၊ ကား။ ပုရေဇာတသ္မိံ၊ ရှေ့၌ ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ ။ ပုရေဇာတေ၊ သော။ ပေ။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထု။ ဝတ္ထုတို့သည်။ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ [အဇ္ဈတ္တိကာနှင့်အရ တူရမည်ဖြစ်၍ “ဝတ္ထု” ဟု ဗဟုဝုတ်ရုံပါစေ။] အာလမ္ဗနာ၊ တို့သည်။ ဗာဟိရာ၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ပေ။ စက္ခုဝိညာဏာယ၊ ။ ဝတ္ထု၊ သည်၎င်း။ အာ- လမ္ဗနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ အညံ၊ သောတဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏ ဝတ္ထုအာရုံတို့မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ပေ။

၇၆၃။ န။ ပေ။ ပစ္စနုဘောန္တိတိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏာယ၊ ။ ဂေါစရ- ဝိသယံ၊ ကျက်စားရာအာရုံကို။ သောတဝိညာဏံ၊ သည်။ န ပစ္စနုဘောတိ၊ မခံ စားနိုင်။ သောတဝိညာဏာယ၊ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကိုလည်း။ ပေ။

၇၆၄။ န။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ သမန္နာဟရန္တဿ၊ အာရုံကို ကောင်းစွာ ဆောင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ပေ။ မနသိကရောန္တဿ၊ အာရုံကို နှလုံး သွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ပေ။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ပေ။ ကေကုဏေ၊ တခုဘည်းသောခဏ၌။ ဝါ၊ တပြိုင်နက်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

၇၆၅။ န အညမညဿ။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏာယ၊ ။ ဥပ္ပန္နသမနန္တရာ၊ ဖြစ်ပြီး၏ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌။ သောတဝိညာဏံ၊ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သောတဝိညာဏာယ၊ ဥပ္ပန္နသမနန္တရာပိ၊ ၌လည်း။ ပေ။

၇၆၆။ ပဉ္စ ဝိညာဏာ အနာဘောဂါတိ၊ ကား။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ အာဝဋ္ဋနာဝါ၊ ဘဝင်အစဉ်ကို လည်စေခြင်းသည်၎င်း။ အာဘောဂေါ ဝါ၊ ဘဝင်အစဉ်ကို ဝဲလှည့်သကဲ့သို့ ပြန်လည်စေခြင်းသည်၎င်း။ သမန္နာဟာရေဝါ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်းသည်၎င်း။ မနသိကာရေ ဝါ၊

ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၎င်း။ နတ္ထိ ။ပေ။ အာပါတမတ္တာ၊ ရှေးရှု ကျရောက်ခြင်းမျှကို။ အညတြ၊ ရှိ ။ပေ။ ပဉ္စန္ဒ ဝိညာဏာနံ သမနန္တရာ၊ မနောဓာ တုယာပိ၊ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိန်းဟူသော မနောဓာတ်ဖြင့်လည်း။ ပြီဖြင့် သန္တရဏ စသော ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိထိစိတ် အားလုံးကိုပေါင်းသည်။ ကဉ္စိ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားကို။ န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။ပေ။ ပဉ္စဟိ ဝိညာဏေဟိ၊ ကဉ္စိ၊ သော။ ဣရိယာပထံ၊ ဣရိယာပုသ်ကို။ ဂမနံ ဝါ၊ သွားခြင်းကို၎င်း။ ဌာနံ ဝါ၊ ရပ်ခြင်းကို၎င်း။ နိဿန္တံ ဝါ၊ ထိုင်ခြင်းကို၎င်း။ သေယံ ဝါ၊ လျောင်းခြင်းကို၎င်း။ န ကပ္ပေတိ၊ မပြုနိုင်။ပေ။ ပဉ္စဟိ ဝိညာဏေဟိ၊ ကာယ၊ ဓမ္မံ၊ ကိ။ န ပဋ္ဌပေတိ၊ စ၍ မတည်စေနိုင်။ ဝါ၊ မဖြစ်စေနိုင်။ ဝစိကမ္ပံ န ပဋ္ဌပေတိ။ပေ။ ဧဝံ ကေဝိဓေန ဉာဏ-ဝတ္ထု (ဟောတိ)။

ကေကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ

၇၆၇။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဘူမိသု၊ ကာမ ရူပ အရူပဘုံတို့၌။ ကုသလာ-ဗျာကတေ၊ ကုသိုလ် အဗျာကအ၌။ (ပဝတ္တာ၊ သော။) ပညာ၊ သည်။ လောကိ-ယာ၊ လောကီဖြစ်သော။ ပညာ၊ တည်း။ စတူသု၊ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌၎င်း။ စတူသု၊ ဖလေသု၊ တို့၌၎င်း။ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ သည်။ လောကုတ္တရာ၊ သော။ ပညာ၊ တည်း။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ကို။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော ဝိညာဏ်သည်။ ဝိညေယျာ၊ သိထိုက်၏။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော ဝိညာဏ်သည်။ န ဝိညေယျာ၊ မသိထိုက် ။ပေ။ အနုတ္တရာ ပညာ။

တတ္ထ၊ ထို ပညာတို့တွင်။ ကတမာ၊ အဘယ်ပညာသည်။ အတ္ထဇာပိကာ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ပညာ၊ နည်း။ စတူသု၊ ဘူမိသု၊ တို့၌။ ကုသလေ၊ ကုသိုလ်၌။ (ပဝတ္တာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်၎င်း။) အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ဝါ၊ သည်။ အဘိညံ၊ အဘိညာဏ်ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တဿ၊ ဖြစ်စေသော်၎င်း။ သမာပတ္တိံ ၊ သမာပတ်ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တဿ၊ သော်၎င်း။ ကိရိယာဗျာကတေ၊ ၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ သည်၎င်း။ အတ္ထဇာပိကာ၊ သော။ ပညာ၊ တည်း။ စတူသု ဘူမိသု၊ ဝိပါ-ကေ၊ ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ပညာ၊ သည်၎င်း။) အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ဥပ္ပန္နာယ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ အဘိညာယ၊ အဘိညာဏ်၏၎င်း။ ဥပ္ပန္နာယ၊ သမာပတ္တိယာ၊ ၎င်း။ ကိရိယာဗျာကတေ၊ ၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ သည်၎င်း။ ဇာပိတတ္ထာ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော အကျိုးရှိသော။ ပညာ၊ တည်း။ ဧဝံ ဒုပိဓေန ဉာဏဝတ္ထု။

ဒုကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၃-တိကနိဒ္ဒေသ

၇၆၈။ တတ္ထ၊ ထိုပညာတို့တွင်၊ ကတမာ၊ အဘယ်ပညာသည်။ စိန္တာမယာ၊ ကြံစည်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ နည်း။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ အားထုတ်ကြောင်း ပညာဖြင့်စီရင်အပ်ကုန်သော။ ကမ္မာယတနေသုဝါ၊ အလုပ်တို့၌သော် ၎င်း။ [အာယတနသဒ္ဓါ အနက်မရှိ။] ဝါ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သော အလုပ်တို့၌သော် ၎င်း။ (ယံ ဝေဇ္ဇပိံ အနုလောမိကံ ခန္တိံ စသည်တို့၌စပ်)။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ ကုန်သော။ သိပ္ပိယတနေသုဝါ၊ အတတ်တို့၌သော် ၎င်း။ ဝါ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အစရှိသည်တို့၏တည်ရာဖြစ်သော အတတ်တို့၌သော် ၎င်း။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေသုဝါ၊ နောက်နောက်အတတ်တို့၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော ဓမ္မိကအတတ်တို့၌သော် ၎င်း။ ကမ္မဿကတံဝါ၊ ကံသာလျှင် ကိုယ်၌စွာရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သော ကမ္မဿကတာဉာဏ်မူလည်းဖြစ်သော။ (ယံ ဝေဇ္ဇပိံ အနုလောမိကံ ခန္တိံ စသည်တို့၌စပ်)။ သစ္စာနုလောမိကံဝါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတို့ အားလျော်စွာဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်မူလည်းဖြစ်သော။ [ထိုဝိပဿနာဉာဏ်၏ဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ “ရူပအနိစ္စံတိ ဝါ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။]

ရူပံ၊ ရူပံသည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော် ၎င်း။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စ။ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ သညာ၊ သည်။ အနိစ္စာ၊ စွာ၊ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့၊ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ စွာ၊ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ ဝေဇ္ဇပိံ ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ အနုလောမိကံ၊ ကမ္မာယတန စသည်တို့ အားလျော်စွာဖြစ်သော။ ယံခန္တိံ ၊ အကြင် ခံနိုင်ရည်ရှိသော ပညာကို။ ယံဒိဋ္ဌိံ ၊ အကြင် မြင်တတ်သော ပညာကို။ ယံရုစိံ ၊ အကြင် နှစ်သက်တတ်သော ပညာကို။ ယံ မုဒိံ ၊ အကြင် ဝမ်းမြောက်တတ်သော ပညာကို။ ယံပေက္ခံ၊ အကြင် ရှုတတ်သော ပညာကို။ ယံ မေဗ္ဗိန္ဒြာနက္ခန္တိံ ၊ အကြင် ကမ္မာယတန စသောတရားတို့၏ အကြွင်းမဲ့ရှုခြင်းကိုခံနိုင်ခြင်းကိုစွဲရှိသောပညာကို။ ပရတော၊ သူတပါးတို့ အထံမှ။ အသုဘော၊ မကြားရမူ၍။ ဝါ၊ မကြားရဘဲ။ ပဋိလတတိ၊ ရ၏။ အယံ၊ ဤပညာကို။ စိန္တာမယာ၊ သော။ ပညာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပေ၊ ပရတော၊ မှ။ သုဘော၊ ကြားရ၍။ ဝါ၊ ကြားရခြင်းကြောင့်။ ပဋိလတတိ၊ ၎င်း။ အယံ၊ သူတမယာ၊ ကြားရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဘာဝနာမယာ၊ ဘာဝနာကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ တည်း။

၇၆၉။ တတ္ထ ကတမာ၊ ဒါနမယာ၊ ဒါနကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ နည်း။ ဒါနံ၊ ဒါနစေဘာနာကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဒါနံ၊ ဒါနသို့။ အဓိဂစ္ဆ၊ ရောက်၍။ ဝါ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ယာ ပညာ၊ သည်။ ပေ။

ယာသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ ဒါနမယာ ပညာ ဝုစ္စတိ။ပေ။ သိလံ၊ သီလစေတနာကို။ အာရပ္ပ၊ အကြောင်းပြု၍။ သိလံ၊ သီလသို့။ အဓိဂစ္ဆ၊ ၍။ ဝါ၊ ဌ်။ပေ။ သီလမယာ၊ သီလကြောင့်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [အကြွင်းနှင့် ပုဒ်ရေ(၇၇၀)လွယ်ပြီ။]

၇၇၁။ တတ္ထ ကတမံ အာယကောသလ္လံ။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤတရားတို့ကို။ (မယံ၊ ငါသည်။)။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းလသော်။ပေ။ပဟိယန္တိ။ ပန၊ သည်သာ မကသေး။ဣမေ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤတရားဤတရားတို့ကို။(မယံ၊ သည်။)။ မနသိကရောတော၊ သော်။ပေ။ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ကုသလာ၊ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်း။[“ဘိယျောဘာဝါယ” စသည်ကို သမ္ပပဓာနဝိဘင်း အစ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ပေ။ သဗ္ဗာပိ၊ သော။တတြ၊ ပါယာ၊ ထိုထိုကိစ္စ၊ ထိုထိုဘေးရန်၌အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ပညာ၊ သည်။ ဥပါယကောသလ္လံ၊ မည်၏။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

တိကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ

၇၇၂။ [“အတ္ထိဒိန္နံ” စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋိတော် ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ ဥပါဒါနဂေါစ္စက၌ ပေးခဲ့ပြီ။] သစ္စာနုလောမိကံ၊ မဂ္ဂသစ္စာ ပရမတ္ထသစ္စာအား လျော်စွာဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ ဌပတော၊ ထား၍။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သာသဝါ၊ အာသဝေါတရားနှင့် တကွဖြစ်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ကမ္မဿကတာဉာဏံ၊ မည်၏။ [ကြွင်း ပါဠိချပ်ကို တိကနိဒ္ဒေသ စိန္တာယနိဒ္ဒေသကို မှီ၍ပေးပါ။]

၇၇၄။ မဂ္ဂသမ္ပင်္ဂါဿ၊ မဂ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဒုက္ခေပိ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌လည်း။တေ၊ ဤဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ)။ပေ။ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ၊ ပဋိပဒါယပိ၊ ဌ်လည်း။ တေဉာဏံ (ဟောတိ)။ [အကြွင်းလွယ်ပြီ။ (၇၆၅)၌ “အပရိယာပန္နာ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၌ အကျုံးမဝင်သော။ ပညာ၊ သည်”ဟု ပေးပါ။ အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

၇၆၆။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ ကတမံ၊ အဘယ်ဉာဏ်သည်။ ဓမ္မေဉာဏံ၊ ဓမ္မေဉာဏ်မည်သနည်း။ ဝါ၊ အရိ၊ ဝသစ္စာတရား၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်သနည်း။ စတုသု၊ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌၎င်း။ စတုသု၊ ဖလေသု၊ ၎င်း။ ပညာ၊ သည်။ ဓမ္မေဉာဏံ၊ မည်၏။ဝါ၊ ၎်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမိနာ ဓမ္မေန၊ ဤမဂ်ဉာဏ်တရားဖြင့်။ ဉာတေန၊ သိအပ်ပြီးသောသစ္စာ ၄-ပါးတရားဖြင့်။ဒိဋ္ဌေန၊ မြင်အပ်ပြီးသောသစ္စာ ၄-ပါးတရားဖြင့်။ပတ္တေန၊ ရောက်အပ်ပြီးသောသစ္စာ ၄-ပါးတရားဖြင့်။ဝိဒိတေန၊

ထင်ရှားအောင် ပြုအပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါး တရားဖြင့်။ ပရိယောဂါဇ္ဇေန၊ သက်ဝင်အပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါးတရားဖြင့်။ အတိတာနာဂတေ (န)၊ အတိတ် အနာဂတ်အဖို့၌။ ဝါ၊ သို့။ နယံ၊ နည်းကို။ နေတိ၊ ပို့ဆောင်၏။ (ကိံ အဘယ်သို့ ပို့ဆောင်သနည်း။)....(တနည်း)သော၊ သည်။ ဣမိနာ ဓမ္မေန၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါး တရားကို။ ဉာတေန၊ သိပြီးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌေန၊ မြင်ပြီးသော မဂ်ဉာဏ် ဖြင့်။ ပတ္တေန၊ ရောက်ပြီးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝိဒိတေန၊ ထင်ရှားအောင်ပြုပြီး သောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိယောဂါဇ္ဇေန၊ သက်ဝင်ပြီးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ အတိတာ- နာဂတေ (န)၊ ။ ဝါ၊ သို့။ နယံ၊ ကို။ နေတိ၊ ။ (ကိံ နည်း) ... (တနည်း) သော၊ သည်။ ဉာတေန၊ သိအပ်ပြီးသော။ ဒိဋ္ဌေန၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ ပတ္တေန၊ ရောက်အပ်ပြီးသော။ ဝိဒိတေန၊ ထင်ရှားအောင်ပြုအပ်ပြီးသော။ ပရိယောဂါဇ္ဇေန၊ သက်ဝင်အပ်ပြီးသော။ ဣမိနာ ဓမ္မေန၊ ဤစတုသစ္စဂေါစရမဂ်ဉာဏ်ကြောင့်။ အတိတာ နာဂတေ (န)၊ ။ ဝါ၊ သို့။ နယံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဟူသော နည်းကို။ နေတိ၊ ။ (ကိံ နည်း)။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ ။ ယေကေစိ၊ အမှတ်ခရှိကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သော။ သမဏာဝ၊ သမဏ တို့သည်၎င်း။ ပြာဟ္မဏာဝ၊ ပြာဟ္မဏတို့သည်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ အပ္ပညံသု၊ သိကြကုန်ပြီ။ ခပ၊ တေ၊ ထိုသမဏတို့သည်။ ဝါ၊ ထိုပြာဟ္မဏတို့ သည်။ ဣမဉ္ဇေဝဒုက္ခံ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာကိုပင်။ အပ္ပညံသု၊ ကုန်ပြီ။ ပေ။ အဘိဇာ- နိဿန္တိ၊ သိကြကုန်လတ္တံ့ ။ ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုအရိယသစ္စာတရား၌။ (ပဝတ္ထာ သော။) ယာ ပညာ၊ သည်၎င်း။ ပေ။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤ ဉာဏ်ကို။ အန္ဓယေဉာဏံ၊ အစဉ်လိုက်၍ သိတတ်သောဉာဏ်ဟူ၍။ ဝါ၊ နည်းယူ တတ်သောဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ ကတမံ၊ အဘယ်ဉာဏ်သည်။ ပရိယေ၊ စိတ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း၌။ (ပဝတ္ထံ၊ သော)။ ဉာဏံ၊ မည်သနည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပရသတ္တာနံ၊ တပါးသောသတ္တဝါတို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ တပါး သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ စေတော၊ စိတ်ကို။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ ပရိစ္စ၊ ပိုင်းခြား ၍။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိ၏။ [“သဏဂံဝါစိတ္တ” စသည်ကို သတိပဋ္ဌာန ဝိဘင်း၊ စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဓမ္မဉာဏံ၊ ဓမ္မဉာဏ်ကို၎င်း။ အန္ဓယေဉာဏံ၊ အန္ဓယေဉာဏ်ကို၎င်း။ ပရိယေဉာဏံ၊ ပရိယေဉာဏ်ကို၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းသော။ ပညာ၊ သည်။ သမ္မုတိဉာဏံ၊ သမ္မုတိဉာဏ်မည်၏။

၇၉၇။ တတ္ထ၊ ထိုပညာဘို့တွင်။ ကတမာ ပညာ၊ အဘယ်ပညာသည်။ အာစယာယ၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို စီခြင်းငှါ။ (ဟောတိ၊ နည်း)။ အပစယာယ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ။ နော (ဟောတိ)၊ မဖြစ်သနည်း။ ကာမာဝစရ-

ကုသလေ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်၌။ (ပတ္တာ) ပညာ၊ သည်။ အာစယာယ၊ ငှါ။ (ဟောတိ၊ ဇါ။) အပစယာယ၊ ငှါ။ နော (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ စတုသု မဂ္ဂေသု (ပတ္တာ) ပညာ၊ အပစယာယ၊ ငှါ။ (ဟောတိ)။ အာစယာယ နော (ဟောတိ)။ ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရကုသလေ (ပတ္တာ) ပညာ၊ အာစယာယ စေ၊ ငှါ၎င်း။ အပစယာယစ၊ ငှါ၎င်း။ (ဟောတိ)။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းသော။ ပညာ၊ သည်။ အာစယာယ၊ ငှါ။ နေဝ (ဟောတိ)။ အပစယာယ နော (ဟောတိ)။

၇၉၈။ တတ္ထ၊ ကတမာ ပညာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ကိလေသာတို့၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ (သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သနည်း။) ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ နော (သံဝတ္တတိ၊ နည်း။) ယာယ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထု ကိလေသာ ၂-ဖြာသော ကာမတို့၌။ ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းသောရာဂရှိသည်။ (ဟောတိ)။ အဘိညာဿာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ န ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍မသိ။ သစ္စာနိစ၊ တို့ကိုလည်း။ န ပဋိဝိဇ္ဇတိ။ အယံ ပညာ၊ ကို။ နိဗ္ဗိဒါယ (သံဝတ္တတိ)။ ပဋိဝေဓာယ နော (သံဝတ္တတိ၊ ဣဓိ၊ သို့)။ ဝုစ္စတိ။ သွေဝ၊ ထိုပဌမဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ကာမေသု၊ တို့၌။ ဝိတရာဂေါ၊ သည်။ သမာနော၊ သော်။ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇတိ။ သစ္စာနိစ၊ ထိုကိုကား။ န (ပဋိဝိဇ္ဇတိ)။ အယံ ပညာ၊ ကို။ ပဋိဝေဓာယ (ဟောတိ)။ နိဗ္ဗိဒါယ နော (ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့)။ ဝုစ္စတိ။ စတုသု မဂ္ဂေသုပညာ၊ နိဗ္ဗိဒါယစေ၊ ငှါ၎င်း။ ပဋိဝေဓာယစ၊ ငှါ၎င်း။ (ဟောတိ)။ အဝသေသာ ပညာ နိဗ္ဗိဒါယ နေဝ (ဟောတိ)။ ပဋိဝေဓာယ နော (ဟောတိ)။

၇၉၉။ တတ္ထ၊ ကတမာ၊ သည်။ ဟာနတာဂိနိ၊ ယုတ်လျော့ခြင်းအဖို့ရှိသော။ ပညာ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ပဌမဈာန်ကို။ လာဘိံ၊ ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာမသဟဂတာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဝတ္ထုကာမနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ သညာ မနသိကာရာ၊ သညာ၊ မနသိကာရတို့သည်။ သမုဒါစရန္တိ၊ လွန်စွာ အထက် အထက်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ လွမ်းမိုးကုန်၏။ (တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာ၊ သည်။) ဟာနတာဂိနိ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ (ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ကို။ လာဘိနေ၊ ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။) တဒန္တမမ္မတာ၊ ထိုပဌမဈာန်အားလျော်သော သဘောရှိသော။ သတိ၊ သတိသည်။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ (တဿ ပညာ) ဌိတိဘာဂိနိ၊ တည်တံ့ခြင်း အဖို့ရှိသော။ ပညာ (ဟောတိ)။ (ပဌမဿ ဈာနဿ၊ လာဘိံ၊ ကို။) အဝိတက္ကသဟဂတာ၊ ဝိတက်မရှိသော ဒုတိယဈာန်နှင့် အာရုံပြုသောအားဖြင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ သညာ မနသိကာရာ သမုဒါစရန္တိ။ (တဿ ပညာ) ဝိသေသဘာဂိနိ၊ ထူးသော ဒုတိယဈာန်ဟူသော အဖို့ရှိသော။ ပညာ (ဟောတိ)။ (ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘိံ)။ နိဗ္ဗိဒါသဟဂတာ၊ ဝိတက် စသော ဖြစ်ဆဲ ဈာန်အင်္ဂါ အပြား၌ ငြီးငွေ့တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။

ဝိရာဂပုဿဉ္စိတာ၊ သင်္ခါရတို့ကို မတပ်မက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်နှင့်စပ်ယှဉ်ကုန်သော။
ဧညာ မနုဿိကာရာ သမုဒါစရန္တိ။ (တဿ ပညာ) နိဗ္ဗေဘောဂိနိ၊ အရိယာ
မဂ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း အဖို့ရှိသော ပညာ (ဟောတိ)။

[ဒုတိယဈာန်၌ “ဥပေက္ခာ သဟဂတာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တကြ-
မဇ္ဈတ္တပေက္ခာရှိသော တတိယဈာန်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော” ဟု၎င်း၊ တတိယ
ဈာန်၌ “အဒုက္ခမသုခ သဟဂတာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ
ရှိသော စတုတ္ထဈာန်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော” ဟု၎င်း၊ အာကာသာနဉ္စယတန
ဈာန်၌ “ရူပသဟဂတာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကသိုဏ်းရုပ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်
သော” ဟု၎င်း၊ “တဒန္တဓမ္မတာ၊ ထို ဒုတိယဈာန်အားလျော်သော သဘော
ရှိသော။ ဝိသေသဘာဂိနိ၊ ထူးသော တတိယဈာန် ဟူသော အဖို့ရှိသော”
ဟု၎င်း ထိုထို ဈာန်အားလျော်စွာ ပေးပါ။ အကြွင်းနှင့် ပုဒ်ရေ (၈၀၀)
လွယ်ပြီ။]

၈၀၁။ [“ဒုက္ခပုဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာ” စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်၊ ပုဋိပဒါစတုက္ကန္တံ ပေးခဲ့ပြီ။]
ကိစ္စေန၊ ဆင်းရဲ ငြိုငြင်သဖြင့်။ ကသိရေန၊ ကသိကအောက်ဖြင့်။ သမာဓိံ၊
လောကုတ္တရာသမာဓိကို။ ဥပ္ပါဒေန္တဿ၊ ဖြစ်စေရသော။ ဝါ၊ ဖြစ်စေလသော်။
ဒန္တံ၊ နှံ့နှေးလေးလံစွာ။ တဏှာနံ၊ ထိုလောကုတ္တရာသမာဓိ ဟူသော ဌာနကို။
အဘိဇာနန္တဿ၊ ရှေးရှုသိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ဝါ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်
သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ယာ ပညာ၊ သည်။ ပေ။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ၊ ဒုက္ခပုဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာ ပညာ။ [“အကိစ္စေန၊
မပြိုငြင်ဘဲ။ အကသိရေန၊ ကသိကအောက် မဟုတ်ဘဲ။ ခိပ္ပံ၊ လျင်မြန်စွာ” ဟု
ပေးပါ။ အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

၈၀၂။ [“ပရိတ္တာ ပရိတ္တာရမ္မဏာ” စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်၊ အာရမ္မဏစတုက္ကန္တံ ပေးခဲ့ပြီ။]
သမာဓိဿ၊ သမာဓိကို။ န နိကာမလာဘိဿ၊ အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းရှိသူ မဟုတ်
သော။ အာလမ္မနံ၊ ကသိုဏ်းအာရုံကို။ ထောက်၊ အနည်းငယ်။ ဖရန္တဿ၊ ဖြန့်နိုင်
သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ယာ ပညာ။ ပေ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပေ။ နိကာမ
လာဘိဿ၊ အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းရှိသော။ အာလမ္မနံ၊ ဝိပုလံ၊ ကျယ်ပြန့်စွာ။ ပေ။
မဂ္ဂသမဂီဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဇရာမရဏေပိ၊ ခွ်လည်း။ ဧဝံ
ဉာဏံ၊ ဤဉာဏ်တည်း။ ပေ။ ဧဝံ စတုဗ္ဗိဓေန ဉာဏဝတ္ထု (ဟောတိ)။

စတုက္ကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ

၈၀၄။ တတ္ထိထို သမ္မာသမာဓိတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ်သမ္မာသမာဓိသည်။ ပဉ္စဂီကော၊ ၅-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ သမ္မာသမာဓိသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ပီတိ ဖရဏတာ၊ ပီတိကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာသည်၎င်း။ သုခဖရဏတာ၊ သုခကိုဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ပညာသည်၎င်း။ စေတော ဖရဏတာ၊ သူတပါးတို့၏ စိတ်ကို ဖြန့်ခြင်း ရှိသော သမာဓိ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာသည်၎င်း။ အာလောကဖရဏတာ၊ အရောင်အလင်းကိုဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာပညာသည်၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ၊ ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို ဆင်ခြင်တတ်သော သမာဓိ၏ အမှတ် အသားဖြစ်သော ပညာသည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ ဒိဿု၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ ပဌမ ဈာန် ဒုတိယဈာန်တို့၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ သည်။ ပီတိ ဖရဏတာ၊ ပီတိ ဖရဏတာ မည်၏။ တိဿု၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ အောက်ဈာန်တို့၌။ (ပဝတ္တာ) ပညာ၊ သည်။ သုခဖရဏတာ၊ မည်၏။ ပရစိတ္တော၊ သူတပါးတို့၏စိတ်၌။ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ၊ သည်။ စေတော ဖရဏတာ၊ မည်၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏံသည်။ အာလောက ဖရဏတာ၊ မည်၏။ တမ္မာ တမ္မာ သမာဓိမ္မာ၊ ထိုထိုသမာဓိမ္မာ၊ ဝုဠိတဿ၊ ထပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤပညာကို။ ပဉ္စဂီကော၊ သော။ သမ္မာသမာဓိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထိ ထိုသမ္မာသမာဓိတို့တွင်။ ကတမော၊ သည်။ ပဉ္စဉာဏီကော၊ ၅ ပါး သော ဉာဏ်ရှိသော။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) အယံ သမာဓိ၊ ဤ သမာဓိသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ စေတ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခဏ၌ ချမ်းသာခြင်း ရှိသည်၎င်း။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ (နောက်ခဏ၌)။ သုခဝိပါကော၊ သုခ ဟူသော အကျိုးရှိသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စတ္တဇညဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ သမာဓိ၊ သည်။ အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာ၏။ နိရာမိသော၊ ကာမာမိသ ဝဇ္ဇာမိသ လောကာမိသ မရှိ။ ဣတံ ပစ္စတ္တဇညဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ သမာဓိ၊ ကို။ အကာပရိယ သေဝိတော၊ ယုတ်ညံ့သောယောကျ်ား မဟုတ် မြင့်မြတ်သောယောကျ်ားတို့သည်မှီဝဲအပ်၏။ ဣတံ ပစ္စတ္တဇညဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ သမာဓိ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်၏။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာအပူဘေးတို့မှ ငြိမ်းအေး၏။ ပဏိ-
 တော၊ မှန်မြတ်၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓေါ၊ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့် ရအပ်၏။ ဝါ။ ရအပ်ပြီးသောကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ငြိမ်းအေး ပြီးသော ကိလေသာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရအပ်၏။ ဧကောဒိဘာဝါဓိ-
 ဂတော၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော အထက်

ဈာန်ဖြင့် ရအပ်၏။ ဝါ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်
 သော အထက်ဈာန်သို့ ရောက်၏။ န သင်္ခါရနိဂ္ဂဟ ဝါရိယကတော၊ သင်္ခါရိက
 စိတ်ဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတရားတို့ကိုနှိပ်၍ ကိလေသာတို့ကို တားမြစ်၍
 ရအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော အဟံ၊ ထိုင်သည်။ ဣမံ သမာဓိံ
 ကို။ သတော၊ အမှတ်ရသည်။ (ဟုတော)။ သမာပဇ္ဇာမိ၊ သမာပတ် ဝင်စား၏။
 သတော (ဟုတော)။ ဝုဠဟာမိ၊ သမာပတ်မှ ထ၏။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤ
 သမာဓိသည်။ ပဉ္စဉာဏိကော သမ္မာသမာဓိ(ဟောတိ)။ ဝေံ ပဉ္စဝိဓေန ဉာဏ-
 ဝတ္ထု (ဟောကိ)။

ပဉ္စကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၆-ဆက္က နိဒ္ဒေသ

၈၀၅။ တတ္ထ၊ ထို ပညာတို့တွင်။ ကတမာ၊ တို့သည်။ ဆဿ၊ ကုန်သော။
 အဘိညာဿ၊ အဘိညာဏ်တို့၌။ (ပဝတ္ထာ) ပညာ၊ တို့နည်း။ ဣဒ္ဓိဝိဓေ၊ တန်ခိုး
 အပြား၌။ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။ သောတဓာတု ဝိသုဒ္ဓိယာ၊
 အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော သောတဓာတ်၌။ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ (အတ္ထိ)။ ပရ-
 စိတ္ထေ၊ သူတပါးတို့၏ စိတ်၌။ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ (အတ္ထိ)။ ပုဗ္ဗေ နိဝါသာနုဿတိ-
 ယာ၊ ရှေး၌ နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာကို အမှတ်ရနိုင်သော သတိ၌။ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ
 (အတ္ထိ)။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ စုတူပပါတေ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေ၌။ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ
 (အတ္ထိ)။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယေ၊ ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တ
 မဂ်၌။ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ (အတ္ထိ)။ ဣမာ၊ ဤပညာတို့သည်။ ဆဿ၊ ကုန်သော။
 အဘိညာဿ၊ တို့၌။ (ပဝတ္ထာ)။ ပညာ၊ ပညာတို့တည်း။ ဝေံ ဆဗ္ဗိဓေန ဉာဏ-
 ဝတ္ထု (ဟောတိ)။

ဆက္ကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ

၈၀၆။ တတ္ထ၊ ထို ဉာဏဝတ္ထုတို့တွင်။ ကတမာနိ၊ အဘယ် ဉာဏဝတ္ထု
 တို့သည်။ သတ္တ သတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆဲ့ခုနစ်ပါးသော။ ဉာဏဝတ္ထုနိ၊ တို့နည်း။ ဇာတိ-
 ပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ပဝတီ)။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏံ၊ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ
 သည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ ဣတိဉာဏံ
 (ဟောတိ)။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံပိ၊ ကာလ၌လည်း။ ဇာတိ-
 ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပေ။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံပိ၊ ၌လည်း။ ပေ။

ဉာဏ် (ဟောတိ)။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံဝိ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ အကြင်ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ)။ တံပိ၊ ထိုဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်လည်း။ ခယဓမ္မံ၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ မတပ်မက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ [ကျန်အင်္ဂါတို့၌လည်း ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။] ဣမာနံ၊ ဤဉာဏ်တို့သည်။ သတ္တ သတ္တတိ၊ သော။ ဉာဏဝတ္ထု၊ နိ၊ ဉာဏဝတ္ထုတို့တည်း။ ဧဝံ သတ္တဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု။ [အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ နဝကနိဒ္ဒေသတို့အနက် လွယ်ပြီ။]

သတ္တကံ(နိဋ္ဌိတံ)။

၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသ

ပဌမဗလနိဒ္ဒေသ

၈၀၉။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ ကတမံ၊ အဘယ်ဉာဏ်သည်။ ပေ။ ယထာ- ဘူတံ၊ စွာ။ ဉာဏံ၊ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း)။ ဣ၊ ဤလောက၌။ တထာဂတော၊ သည်။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ သင်္ခါရံ၊ သင်္ခါရကို။ နိစ္စတော၊ နိစ္စအားဖြင့်။ ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာ၏။ တေ၊ ဤအကြောင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ မရအပ်မသိအပ်သော ဇနကအကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ မရှိဘော (မဟုတ်သော) ဇနကအကြောင်းတည်း။ (သော၊ ဤအခွင့်သည်။) အနဝကာသော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ မရအပ် မသိအပ်သော အခွင့်ဟူသော ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ မရှိသော (မဟုတ်သော) အခွင့်ဟူသော ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတည်း။ တေ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိတော်မူ၏။ ၈၀၉။ ခေါ၊ အနုယကား။ ယံ၊ ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကဉ္စိ၊ သော။ သင်္ခါရံ၊ ကို။ နိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ရာ၏။ တေ ဌာနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ။ တေ ဌာနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ။ [နောက် “ဌာနမေတဝိဇ္ဇတိ” ကား နိဂုံးတည်း။.... ဤမှ နောက်၌လည်း ဤကဲ့သို့ပင် ဗျတိရေက အနုယအားဖြင့်ပင် ဒုတိယဝါရစသည်လည်း လာဦးလတ္တံ့။ ထိုဝါရတို့၌ ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးတော့မည်။]

သုခတော၊ သုခအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ ပေ။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ [ဤတတိယဝါကျမှ “ကဉ္စိ ဓမ္မံ” ဟု ယောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ကြည့်ပါ။] ပေ။ မာတရံ၊ အမိကို။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္နံမှ။ ဝေါဏေပယျ၊ ခွင်းရာ၏။ ပေ။ အရဟန္တံ၊ ရဟန္တာကို။ ပေ။ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဒေါသသည်ဖျက်ဆီးအပ်သော။ ဝါ၊ ဒေါသကြောင့်ပျက်စီးသော။ စိတ္တေန၊ သတ်လိုစိတ်ဖြင့်။ တထာ

ဂတဿ၊ သင်္ကတော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရား၏ (ကိုယ်တော်၌)။ လောဟိတံ၊
 ယင်ငယ်သောက်လောက်ရုံ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သွေးတော်ကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊
 ဖြစ်စေရာ၏။ ပေ။ သံသံ၊ သံသာကို။ ဘိန္ဒေယျ၊ သင်းခွဲရာ၏။ ပေ။ အညံ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရားမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သတ္တာရံ၊ ဆရာဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသေယျ၊ ညွှန်ပြရာ၏
 ။ပေ။ အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဘဝံ၊ ဘဝကို။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ပေ။
 တေ ဌာနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိပဇာနာတိ။

ယံ၊ ကြောင့်။ ကေိဿာ လောကဓာတုယာ၊ တသောင်းအတိုင်း အရှည်ရှိသော
 တခုသော လောကဓာတ်၌။ ဒွေ၊ ၂-ဆုံကုန်သော။ အရဟန္တာ၊ ပူဇော်အထူးကို
 ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ အပုပ္ဖံ၊ ရွှေလည်း
 မကျ။ အစရိမံ၊ နောက်လည်းမကျ။ (တနည်း) အပုပ္ဖံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။
 ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ပွင့်တော်မူကုန်ရာ၏။ ပေ။ စ ခေါ၊ အနွယ်ကား။ ယံ၊ ကြောင့်။
 ကေိဿာ လောကဓာတုယာ၊ ကော၊ တဆူတည်းသော။ ပေ။ တေ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။
 ဣတိ ပဇာနာတိ။ ဣတ္ထိ၊ မိန်းမသည်။ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဿ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ ပေ။ စက္ကဝတ္ထိ၊ စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ ပေ။
 သက္ကတ္တံ၊ သိကြား၏အဖြစ်ကို။ ကခရယျ၊ ပြုရာ၏။ ပေ။ မာရတ္ထံ၊ မာရ်နတ်၏အဖြစ်
 ကို။ ပေ။ ဗြဟ္မတ္ထံ၊ မဟာဗြဟ္မာ၏အဖြစ်ကို။ ပေ။ ယံ၊ ကြောင့်။ ကာယဒုစ္စရိတဿ၊
 ကာယဒုစ္စရိက်၏။ ဣဋ္ဌော၊ အလိုရှိအပ်သော။ ကန္တော၊ နှစ်သက်အပ်သော။
 မနာပေါ၊ စိတ်ကိုပျိုးစေတတ်သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ ပေ။ ကာယသုစ္စရိတဿ၊ ၎င်း။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိအပ်သော။ ပေ။ ကာယ-
 ဒုစ္စရိတသမင်္ဂိ၊ ကာယဒုစ္စရိက်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တန္နိဒါနံ၊
 ထိုကာယဒုစ္စရိက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုကာယဒုစ္စရိက်
 ဟူသော အထောက်အပံ့ကြောင့်။ ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နကန္တာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊
 ပျက်ခြင်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေခြင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော အဆစ်ခန္ဓာကို
 ယူခြင်း၌။ သုဂတိံ၊ ကောင်းသော ဂတိဖြစ်သော။ လောကံ၊ လူ့ လောကနတ်
 လောကသို့၎င်း။ သဂ္ဂံ၊ ရှုပါရုံ စသည်တို့ဖြင့် လွန်စွာမြတ်သော။ လောကံ၊ နတ်
 လောကသို့၎င်း။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာ၏။ ပေ။ အပါယံ၊ သုခတို့၏ဖြစ်ပေါ်
 လာရာဖြစ်သော ကောင်းမှုစသည်တို့၏သုခသာဓနသတ္တိမှ ကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊
 ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတိ၊ အင်္ဂါခြေလက်ပျက်စီး
 ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော။ နိရယံ၊ သာယာအပ်သော အဿာဒ
 တရားတို့မရှိရာ ငရဲသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာ၏။ ပေ။ [“ယေ ယေ ဓမ္မာ”
 စသည်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ကပ္ပိပါဠိတော်၊ သုတ္တန္တိကနိက္ခေပ၊ ဌာနကုသလတာ
 ဒုက်၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ။ ပေ။ ယထာဘူတံ ဉာဏံ (ဟောတိ)။

ပဌမဗလနိဓ္ဓေသ ပြီး၏။

ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသ

၇၁၀။ တတ္ထ။ပေ။ဉာဏံ (ဟောဘိ၊ နည်း)။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ တထာဒံ
 ဂတော ပဇာနာဘိ။ (ကိ°)၊ ဧကစ္စာနိ၊ အချို့ကုန်သော၊ ပါပကာနိ၊ ယုတ်မာ
 ကုန်သော။ (ယာနိ)ကမ္မသမာဒါနာနိ၊ အကြင် ဆောက်တည်အပ်သော ကံတို့
 သည်။ ဂတိယမ္ပတ္တိပဋိဗာဠာနိ၊ ပြည့်စုံသော ဂတိသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်
 (ကောင်းသောဂတိသည်တားမြစ်အပ်ကုန်သည်။ သမာနာနိ၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။)
 န ဝိပစ္စန္ဓိ၊ မရင့်ကျက်ကုန်။ ဝါ၊ အကျိုးမပေးကုန်။ (လာနိ၊ ထိုကံတို့သည်။)
 အတ္တိ၊ ကုန်၏။ ပေ။ ဥပဓိသမ္ပတ္တိပဋိဗာဠာနိ၊ ပြည့်စုံသော ဥပဓိသည် တားမြစ်အပ်
 ကုန်သည် (လှပသော ရုပ်အဆင်းပည့် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်) ။ ပေ။ ကာလ-
 သမ္ပတ္တိပဋိဗာဠာနိ၊ ပြည့်စုံသောကာလသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည် (ကောင်း
 သော မင်း၊ ကောင်းသောလူတို့၏ ကာလသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်) ။ ပေ။
 ပယောဂသမ္ပတ္တိပဋိဗာဠာနိ၊ ပြည့်စုံသော ပယောဂသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်
 (ကောင်းသော ပယောဂသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်) ။ ပေ။ ဧကစ္စာနိ၊
 ကုန်သော။ ပါပကာနိ၊ ကုန်သော။ (ယာနိ)ကမ္မသမာဒါနာနိ၊ တို့သည်။ ဂတိ-
 ဝိပတ္တိ°၊ ပျက်စီးသော ဂတိသို့ (အပါယ် ၄-ပါးသို့)။ အာဂမ္မ၊ ရှေးရှုရောက်၍။
 ဝိပစ္စန္ဓိ။ ပေ။ ဥပဓိဝိပတ္တိ°၊ ပျက်စီးသော ဥပဓိသို့ (မလှပသောရုပ်အဆင်းသို့)။
 ။ ပေ။ ကာလဝိပတ္တိ°၊ ပျက်စီးသော ကာလသို့ (မကောင်းသောမင်း၊ မကောင်း
 သော လူတို့၏ကာလသို့) ။ ပေ။ ပယောဂဝိပတ္တိ°၊ ပျက်စီးသောပယောဂသို့။ ပေ။
 (တာနိ) အတ္တိ။ ပေ။ ကလျာဏာနိ၊ ကောင်းကုန်သော။ (ယာနိ) ကမ္မသမာ-
 ဒါနာနိ။ ပေ။ (တာနိ) အတ္တိ။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

တတိယဗလနိဒ္ဒေသ

၇၁၁။ ဣဓ၊ တထာဂတော၊ သည်။ အယံ၊ ဤလမ်းသည်။ နိရယဂါမိ၊
 ငရဲသို့သွားသော။ မဒဂ္ဂါ၊ ယမ်းတည်း။ အယံ၊ ဤအကျင့်သည်။ နိရယဂါမိနိ၊
 ငရဲသို့သွားသော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်တည်း။ ဣဘိ ပဇာနာတိ။ [ဤသို့ မဂ္ဂေါနှင့်
 တွဲ၍ “ဂါမိ”တုဂင်း၊ ပဋိပဒါနှင့်တွဲ၍ “ဂါမိနိ”တုဂင်း နောက်နောက်၌လည်း
 ပေးပါ။ ပဋိတော်၌ကား ပဋိပဒါကိုခွဲ၍ “ဂါမိနိ”တု ရှိရမည်။ ပေ။ တိရစ္ဆာန-
 ယောနိဂါမိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာ အမျိုးသို့သွားသော ။ ပေ။ ပေတ္တိ-
 ဝိသယဂါမိ၊ ပြိတ္တာတို့၏ နယ်မြေသို့သွားသော ။ ပေ။ မနုဿလောကဂါမိ၊

လူ့ လောကသို့သွားသော။ပေ။ ဒေဝလောကဂါမိ၊ နတ်လောကသို့သွားသော
။ပေ။ နိဗ္ဗာနဂါမိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသော။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

တတိယဗလနိဋ္ဌေသ ပြီး၏။

စတုတ္ထဗလနိဋ္ဌေသ

၈၁၂။ ဣဓ တထာဂတော, ခန္ဓနာနတ္ထံ၊ ခန္ဓာတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်
ကို။ပေ။ အာယတနနာနတ္ထံ၊ အာယတနတို့၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ပေ။
အနေကဓာတု နာနာဓာတုလောကနာနတ္ထံ၊ တပါးမက များသောဓာတ်ရှိသော
အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်ရှိသော လောက၏ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဇာနာတိ။
[အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

စတုတ္ထဗလနိဋ္ဌေသ ပြီး၏။

ပဉ္စမဗလနိဋ္ဌေသ

၈၁၃။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ ညံသော လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်းရှိကုန်
သော။ ဝါ၊ ညံသော အဇ္ဈာသယရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။သန္တိ။ ပဏိတာ-
ဓိမုတ္တိကာ၊ မြတ်သော လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊
မြတ်သော အဇ္ဈာသယရှိကုန်သော။ သတ္တာ သန္တိ။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ ကုန်သော။
သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့ကို။ သေဝန္တိ၊ မှီဝဲ
ကုန်၏။ ဘဇန္တိ၊ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ ပယိရူပါသန္တိ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ [အကြွင်း
လွယ်ပြီ။]

ပဉ္စမဗလနိဋ္ဌေသ ပြီး၏။

ဆဋ္ဌဗလနိဋ္ဌေသ

၈၁၄။ အာသယံ၊ လာ၍ဖြစ်ရာ အာသယကို။ ပဇာနာတိ။ အနုသယံ၊
အစဉ်တစိုက်ဖြစ်တတ်သော အနုသယကို။ပေ။ စရိတံ၊ ကိုယ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်
ပြုစီမံအပ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို။ပေ။ အဓိမုတ္တံ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲစွာ
သက်ဝင်တတ်သော အဇ္ဈာသယကို။ပေ။ အပ္ပရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော
ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော မြူရှိကုန်သော။ ဝါ၊ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ
မောဟတည်းဟူသောမြူရှိသော ပညာမျက်စိရှိကုန်သော။ (သတ္တာ၊ တို့ကို၎င်း။)
မဟာရဇက္ခေ၊ ပညာမျက်စိ၌ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော
မြူရှိကုန်သော။ ဝါ၊ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော မြူရှိသော

ပညာမျက်စိရှိကုန်သော။ (သတ္တေ)။ တိက္ခိန္ဒြိယေ၊ ထက်သော သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြေ
 ရှိကုန်သော။ (သတ္တေ)။ မုဒိန္ဒြိယေ၊ နုံ့သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော။
 (သတ္တေ)။ သွာကာရေ၊ ကောင်းသော အာသ သစသော အပ္ပိအစုရိကုန်သော။
 (သတ္တေ)။ ဒွါကာရေ၊ မကောင်းသော အာသယစသော အပ္ပိအစုရိကုန်သော။
 (သတ္တေ)။ သုဝိညာပယေ၊ လွယ်ကူစွာသိစေအပ် သိစေနိုင်ကုန်သော။ (သတ္တေ)။
 ဒုဝိညာပယေ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သိစေအပ် သိစေနိုင်ကုန်သော။ (သတ္တေ)။ ဘဗ္ဗာ-
 ဘဗ္ဗေ၊ ကျွတ်ထိုက် ကုန်မကျွတ်ထိုက်ကုန်သော။ (သတ္တေ၊ တို့ကို၎င်း။) ပဇာနာတံ။

ဂဗ္ဗ။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာသယော၊ အာသယောသည်။ ကတမော စ၊
 အဘယ်နည်း။ [“သဿတော လောကော” စသောပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
 ပါဠိတော်၊ ဒုကနိစ္ဆော၊ အာသာဒါစွကဉ္စ ဝေပဒါပြု။] ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာ၊
 တို့သည်။ ဘဝဒိဋ္ဌိ သန္နိသိကာဝါ၊ အမြဲဖြစ်၏ဟု ယူမှားသော သဿတဒိဋ္ဌိကို
 မှီကုန်သည်သော်၎င်း။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ သန္နိသိကာဝါ၊ “အမြဲမြဲဖြင့် သေလျှင်ပြတ်၏”
 ဟု ယူမှားသော ဥပေဒဒိဋ္ဌိကို မှီကုန်သည်သော်၎င်း။ ဧဟန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ ပန
 သည်သာမကသေး။ ဥပ တာ၊ ၂-ဖက်ကုန်သော။ တေအန္တေ၊ ဤအပ္ပိအစုတို့သို့။
 အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ ဣဒပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ ဤသင်္ခါရစသော
 အကျိုးတို့၏အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား၊ အဝိဇ္ဇာ
 စသော အကြောင်းကိုစွဲနဲ့ဖြစ်သော သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားဟူကုန်သော။
 ဓမ္မေသု၊ အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၌။ အနုလောမိကာ၊ လျော်စွာဖြစ်သော။
 ခန္တိ၊ နှစ်သက်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သည်။
 ဧဟာတိ၊ ယထာဘူတံ၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်း။ ဉာဏံ၊ သိတတ်
 သော မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ပဋိလဒ္ဓိ ဟောတိ)။ အယံ၊ ဤသဿတဒိဋ္ဌိဥစ္စေဒ
 ဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာသယော၊ တည်း။

ဂဗ္ဗ။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ၎င်း။ ပေ။ အဝိဇ္ဇာ-
 နုသယော၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) သတ္တာ၊ ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ လောကေ၊ ၌။ ပိယဂ္ဂပံ၊
 ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ သာတဂ္ဂပံ၊ သာယာအပ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ ယံ၊ အကြင် ဣဋ္ဌာရုံသည်။ (အတ္ထိ)။ တေ၊ ဤ
 ပိယဂ္ဂပ သာဘဂ္ဂပဖြစ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၌။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ရာဂါနုသယော၊ သည်။
 အနုသေတိ၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်၍ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကိန်း၏။ လောကေ၊ အပ္ပိယဂ္ဂပံ၊
 မချစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ အသာတဂ္ဂပံ၊ မသာယာအပ်
 သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ ယံ၊ အကြင် အနိဋ္ဌာရုံသည်။ (အတ္ထိ)။
 တေ၊ ဤအပ္ပိယဂ္ဂပအသာတဂ္ဂပဖြစ်သောအနိဋ္ဌာရုံ၌။ သတ္တာနံ ပဋိသာနုသယော
 အနုသေတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒီသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဓမ္မေသု၊ ဤဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ
 တရားတို့၌။ အဝိဇ္ဇာနုပတိတာ၊ အစဉ် ကျရောက်တတ်သော အဝိဇ္ဇာကို၎င်း။

တဒေကဋ္ဌာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် တခုတည်းသောစိတ်၌ သမ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့် တည်
သော။ မာနော၊ ကို၎င်း။ (တဒေကဋ္ဌာ၊ သော။) ခြိဋ္ဌိ၊ ကို၎င်း။ (တဒေကဋ္ဌာ)
ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကို၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုမှတ်ထိုက်၏။ အယံ၊ ဤကာမရာဂါနုဿသသည်
သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အနုသယော၊ တည်း။

၈၁၇။ ပရိတ္တဘူမကောဝါ၊ ညံ့သော ကာမာဝစရဘုံ ရှိသည်မူလည်း
ဖြစ်သော။ မဟာဘူမကောဝါ၊ မြတ်သော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံ ရှိသည်
မူလည်းဖြစ်သော။ (တနည်း) ပရိတ္တဘူမကောဝါ၊ ညံ့သောအကျိုး ရှိသော
ကာမာဝစရဘုံရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ မဟာဘူမကောဝါ၊ မြတ်သောအကျိုး
ရှိသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံ ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပညာဘိသင်္ခါရော၊
ပညာဘိသင်္ခါရသည်၎င်း။ ပေ။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။
ဣဒံ၊ ဤအဘိသင်္ခါရ ၃-ပါးအပေါင်းသည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ စရိတံ၊ တည်း။
[အဓိမုတ္တိနိဒ္ဒေသကို ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသအတိုင်း ပေးပါ။]

၈၁၉။ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ နောက်နောက် ကိလေသာ၏ တည်ရာဖြစ်သော
ရှေးရှေး ကိလေသာဘို့သည်။ လောဘော၊ ၎င်း။ ပေ။ အနောတ္တပ္ပံ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊
သို့။) ဒသ၊ တို့တည်း။ ယေသံသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣမာ-
နိ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ ဘုံကို။ အာသေဝိတာနိ၊ အစစွာမှီဝဲအပ်ကုန်
သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ တိုးပွားစေအပ်ကုန်သည်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ မများသော်
လည်း များသကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဥဿဒဂတာနိ၊ များသည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣဒေမ တေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ မဟာရဇ-
က္ခာ၊ မဟာရဇက္ခ သတ္တဝါတို့တည်း။ [အပ္ပရဇက္ခနိဒ္ဒေသစသည် လွယ်ပြီ။]

၈၂၀။ ယေ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပါပါသယာ၊ မကောင်းသောအကုသိုလ်
အာသယရှိကုန်သည်။ ပါပါနုသယာ၊ မကောင်းသော အကုသိုလ် အနုသယ
ရှိကုန်သည်။ ပါပစရိတာ၊ မကောင်းသော အကုသိုလ်စရိုက်ရှိကုန်သည်။ ပါပါ-
ဓိမုတ္တိကာ၊ မကောင်းသော အကုသိုလ် အဓိမုတ္တိရှိကုန်သည်။ မဟာရဇက္ခာ၊
ပညာမျက်စိ၌ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ တည်းဟူသော မြူရှိကုန်သည်။
ဝါ၊ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော မြူရှိသောပညာမျက်စိရှိကုန်
သည်။ မုဒိန္ဒိယာနံ၊ သော သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြေရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣဒေမ တေ
သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဒွါကာရာ၊ ဒွါကာရသတ္တဝါတို့တည်း။ [သုကာရနိဒ္ဒေသ
လွယ်ပြီ။]

၈၂၅။ ယေစ တေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ ဒွါကာရာ၊ ဒွါကာရ
သတ္တဝါတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တေဝ တေ သတ္တာ၊ ထိုဒွါကာရသတ္တဝါတို့သည်ပင်။
ဒုဝိညာပယာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သိစေအပ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပေ။
သုဝိညာပယာ (ဟောန္တိ)။

၈၂၆။ ယေ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကမ္မာဝရဏေန၊ မဂ်ကိုတားမြစ်တတ်သော ပညာနန္ဒရိယကံနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ကိလေသာဝရဏေန၊ မဂ်ကိုတားမြစ်တတ်သောနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော ကိလေသာနှင့်။ ပေ၊ ဝိပါကာဝရဏေန၊ မဂ်ကိုတားမြစ်တတ်သော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေဟူသော ဝိပါကံနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ အသဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါမဂ္ဂိကုန်။ အစ္ဆန္ဒိကာ၊ မဂ်ကိုရအောင်အားထုတ်ဘို့ရန် ဆန္ဒမဂ္ဂိကုန်။ ဒုပ္ပညာ၊ ဘဝင်ပညာ မဂ္ဂိကုန်။ နိယာမံ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသောတရားသို့။ ကုသလေသု၊ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သမ္ပတ္တိ၊ မဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသော မဂ်သို့။ [နိယာမံကို ထပ်၍ဖွင့်သည်။] ဩက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ အာဘဗ္ဗာ၊ မထိုက်ကုန်။ ဣမေတေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဘဗ္ဗာ၊ အာဘဗ္ဗသတ္တဝါတို့တည်း။

၈၂၇။ [“နကမ္မာဝရဏေန” စသည် လွယ်ပြီ။] ဆန္ဒိကာ၊ မဂ်ကိုရအောင်အားထုတ်ဘို့ရန် ဆန္ဒမဂ္ဂိကုန်၏။ ပညဝန္ဓော၊ ဘဝင်ပညာရှိကုန်၏။ ပေ၊ ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုအာသယစသည်၌။ (အာသယ အနုသယ စရိတ အဓိမုတ္တိ အပ္ပရဇက္ခသတ္တဝါ၊ မဟာရဇက္ခသတ္တဝါ၊ တိက္ခိန္ဒြိယသတ္တဝါ၊ မုဒိန္ဒြိယသတ္တဝါ၊ သွာကာရသတ္တဝါ၊ ဒွါကာရသတ္တဝါ၊ သုဝိညာပယသတ္တဝါ၊ ဒုဝိညာပယသတ္တဝါ၊ ဘဗ္ဗသတ္တဝါ၊ အာဘဗ္ဗသတ္တဝါတို့၌)။ ယာ ပညာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောသဘောသည်။ ပေ၊ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤ အာသယာနုသယဉာဏ်၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်တော် ၂-ပါး အပေါင်းသည်။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ပရသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒြိယပရော ပရိယတ္တံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ ထိုင်း။ ဉာဏံ၊ သိတတ်သော ဉာဏ်ခတ်သည်။ (ဟောတိ)။ [ဤသို့ အာသယာနုသယဉာဏ် ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်တော် ၂-ပါး ပေါင်းမှ ဆဋ္ဌဗလဉာဏ်တော် တပါးဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူသည်။]

ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသ

၈၂၈။ ဈာယိတိ (ဧတ္ထ)၊ ဈာယိဟူသော ဤပါဌ်၌။ [ဤသတ္တမဗလမာတိကာဝယ် “ဈာန။ ဝပ။ သမာပတ္တိနံ” ဟူသော ဗုဒ္ဓိနှင့်စပ်၍ ပါဌသေသအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ထိုက်သော ဤဈာယိဟူသော ပါဌ်၌။] (လဗ္ဗမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။) ဈာယိ၊ ဈာယိယုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စတ္တာရော၊ ၄-ယောက်တို့တည်း။ ဧကေစ္စော၊ အချို့ ၁ ဘာ။ (သေ) ဈာယိ၊ အကြင်ဈာယိယုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္ပတ္တိံ ယေဝ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ သမာနံ၊ ဖြစ်ပါလျက်။ ဝါ၊ ဖြစ်သောဈာန်၊ ဖြစ်သော

ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဝိပတ္တိတိ၊ ဝိပတ္တိဟူ၍။ ဝါ၊ ပျက်စီးသောဈာန်၊ ပျက်စီးသော
 ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍။ ပစ္စေတိ၊ ယုံကြည် မှတ်ထင်၏။ (သော၊ ထိုဈာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်)။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧကစ္စော(ယော) ဈာယိ၊ ဝိပတ္တိံ ယေဝ၊ ပျက်စီးသည်ဖြစ်၍သာ
 လျှင်။ သမာနံ၊ လျက်။ ဝါ၊ ဖြစ်သောဈာန်၊ ဖြစ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သမ္ပတ္တိံတိ၊
 သမ္ပတ္တိဟူ၍။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသောဈာန်၊ ပြည့်စုံသောကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍။ ပစ္စေတိ။
 (သော)အတ္ထိ။ပေ။စတ္တာရော၊ ၄-ယောက်ကုန်သော။ ဈာယိ၊ ဈာယိပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည်။ ဣမေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

အပရေပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဈာယိ၊
 တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်သေး၏။) ဧကစ္စော(ယော)ဈာယိ၊ ဒန္တံ၊ နှေးနှေး။ သမာ-
 ပစ္စေတိ၊ သမာပတ်ဝင်စားရ၏။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ သမာပတ်မှထနိုင်၏။
 (သော)အတ္ထိ။ပေ။စတ္တာရော ဈာယိ၊ ဣမေ၊ တို့တည်း။ အပရေပိ စတ္တာရော
 ဈာယိ (သန္တိ)။ ဧကစ္စော(ယော) ဈာယိ၊ သမာဓိသ္မိံ၊ သမာဓိ၌။ သမာဓိ-
 ကုသလော၊ သမာဓိ၌ ကျွမ်းကျင်သည်။ ဟောတိ။ သမာဓိသ္မိံ ၊ ၌။ သမာပတ္ထိ-
 ကုသလော၊ သမာပတ်ဝင်စားခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်။ န (ဟောတိ)။ သော
 အတ္ထိ။ပေ။ စတ္တာရော ဈာယိ၊ ဣမေ၊ တို့တည်း။ [ဤ စတုက္က၌ မိမိရအပ်သော
 ဈာန်ကို “ပဉ္စဂိကဈာန် စတုရဂိကဈာန်” စသည်ဖြင့် အင်္ဂါအားဖြင့်ပိုင်းခြား၍
 သိမှု၌သာ ကျွမ်းကျင်၍၊ မိမိရည်မှန်း ပိုင်းခြားထားအပ်သော ကာလပတ်လုံး
 ဈာန်သမာပတ်ဝင်စားမှု၌ကား မကျွမ်းကျင်သော ဈာယိပုဂ္ဂိုလ်စသည်ဖြင့် ပါဠိ
 တော် ကြည့်၍ ရေတွက်ပါ။]

ဈာန်တိ(တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (လဗ္ဗမာနာနိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊
 တို့သည်။ စတ္တာရိ၊ တို့တည်း။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်၎င်း။ ပေ။ စတုတ္ထံဈာနံ၊
 ၎င်းတည်း။

ဝိမောက္ခောတိ(တ္ထေ)၊ ၌။ (လဗ္ဗမာနာ)ဝိမောက္ခော၊ အဋ္ဌ၊ တို့တည်း။ [“ရူပိ
 ရူပါနိ ပဿတိ” ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်
 ခဏ်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] အယံ၊ ဤ ဝိမောက္ခသည်။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။
 ဝိမောက္ခော၊ တည်း။ [ကြွင်း ဝိမောက္ခတို့ကိုလည်း ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါ-
 ဒကဏ္ဍ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ် တီဏိ ဝိမောက္ခဈာန်ခဏ်း၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်
 တို့ကို မှီ၍ ပေးပါ။]

သမာဓိတိ(တ္ထေ)၊ ၌။ (လဗ္ဗမာနာ) သမာဓိ၊ တို့သည်။ တယော၊ တို့တည်း။
 သဝိတက္ကသဝိစာရော၊ ဝိတက်နှင့်လည်း တက္ကဖြစ်၊ ဝိစာရနှင့်လည်း တက္ကဖြစ်
 သော။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္ထော၊ ဝိတက်ကားမရှိ၊ ဝိစာရမျှသာ
 ရှိသော။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ အဝိတက္က အဝိစာရော၊ ဝိတက်လည်းမရှိ၊ ဝိစာရ
 လည်း မရှိသော။ သမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ [သမာပတ္တိနိဒ္ဒေသ၌ “အနုပဗ္ဗဝိဟာရ

သမာပတ္တိယော၊ အစဉ်အတိုင်းဝင်စား၍ နေထိုက်သော သမာပတ်တို့သည်”
ဟုပေးပါ။ အကြွင်းလွယ်ပြီ။]

သံကိလေသံတိ၊ ကား။ ဟာနဘာဂိယော၊ ယုတ်လျော့ခြင်း အဖို့ရှိသော။
ဓမ္မော၊ တည်း။ ဝေါဒါနိတိ၊ ကား။ ဝိသေသဘာဂိယော၊ ထူးသောအဖို့ရှိသော။
ဓမ္မော၊ တည်း။ ဝုဠာနံတိ (တ္ထေ)။ ဝေါဒါနိပိ၊ ပြုစင်သောဈာန်သည်လည်း။
ဝုဠာနံ၊ ဝုဠာနမည်၏။ [ပြုစင်သောအောက်အောက်ဈာန်ကို အထက်အထက်
ဈာန်သို့ ထမြောက်တက်ရောက်သို့ရန် အကြောင်းဖြစ်၍ “ဝုဠာနံ” ဟု ဆိုအပ်
သည်ဟူလို။] တမ္မာတမ္မာသမာဓိမ္မာ၊ ထိုထိုသမာဓိမှ၊ ဝုဠာနံပိ၊ ထကြောင်း
ဘဝင်သည်လည်း။ ဝုဠာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တတ္ထ၊ ထို သံကိလေသဝသည်၌။
ယာ ပညာ။ ပေ။ ယာသမ္မာဒိဋ္ဌိ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤဈာန်ပုဂ္ဂိုလ်စသည်ကိုသိသော
ဉာဏ်တော်သည်။ ပေ။ ဉာဏံ (ဟောတိ)။

အမှာ။ ။ အဋ္ဌမ ဗလနိဒ္ဒေသကို သိလက္ခန် ပြုဟူဇာလသုတ်၊ သဿ တ
ဝါဒအခန်းနှင့် သာမညဗလသုတ် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနသတိ ဉာဏ်ခမ်းကိုမှီ၍၎င်း၊
နဝမဗလကို ယင်းပါဠိတော် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ခမ်းကိုမှီ၍၎င်း ပေးပါ။

ဒသမဗလနိဒ္ဒေသ

ဂဃာ။ ဣဓ တထာဂဟော၊ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားကို၏။ ခယာ၊
ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါမရှိသော။ ဇေတောဝိမုတ္တိံ၊ စိတ်၏ရာဂ
အစရှိသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကြောင်းဖြစ်သော အနုဟတ္ထဖိုလ်သမာဓိကို။
ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ရာဂအစရှိသော ကိလေသာတို့မှ ကင်းလွတ်ကြောင်းဖြစ်သော
အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော
သဘောဟူသော ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ပင်။ သယံ၊ ထိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်
ဖြင့် သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝိဟရတိ၊
နေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုအာသဝက္ခယဉာဏ်တော်၌။ ယာ ပညာ။ ပေ။ ယာ
သမ္မာဒိဋ္ဌိ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤအာသဝက္ခယဉာဏ်တော်ကို သိသော ဉာဏ်တော်
သည်။ ပေ။ ဉာဏံ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒသမဗလနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဉာဏဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

ဧကမာတိကာ

၈၃၂။ ဇာတိမဒေါ၊ ဇာတိမဒ၎င်း။ ဂေါတ္ထမဒေါ၊ ဂေါတ္ထမဒ၎င်း။
 [နောက်နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း ဤကဲ့သို့ နာမသတ်ပေးပါ။] လာဘေန လာဘ်
 နိဗ္ဗိတိသနတာ၊ လာဘေန လာဘ် နိဗ္ဗိတိသနတာ၎င်း။ သေယျောဟမသ္မိတိ၊
 သေယျောဟမသ္မိဟူ၍။ မာနော၊ မာန်မူခြင်း၎င်း။ သေယျဿ၊ မြတ်သောဂ္ဂိုလ်
 ၏။ သေယျောဟမသ္မိတိ၊ ဟူ၍။ မာနော၊ ၎င်း။ ပေ။ ပရာနုဒ္ဒယတာပဋိသံယုတ္တော၊
 သူတပါးတို့၌ သနားစောင့်ရှောက်တတ်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မေတ္တာစသည်
 နှင့်တူသော ဂေဟသိတပေမနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝိတက္ကော၊ ဝိတက်၎င်း။ လာဘ
 ။ ပေ။ ပဋိသံယုတ္တော၊ လာဘသက္ကာရသိလောကတို့နှင့်စပ်ယှဉ်သော။ ဝိတက္ကော၊
 ၎င်း။ အနဝညတ္တိ ပဋိသံယုတ္တော၊ အထင်သေး မခံရခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော။
 ဝိတက္ကော၊ ဝိတက်၎င်းတည်း။

ဧကံ၊ ဧကမာတိကာသည်။ (နိဋ္ဌိတံ)။

ဒုကမာတိကာ

၈၃၃။ ကောဓော၊ ကောဓ၎င်း။ ဥပနာဟော၊ ဥပနာဟ၎င်း။ [ဤသို့
 စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ လွယ်ပြီ။]

ဒုကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

တိကမာတိကာ

၈၃၄။ တိဏိ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ အကုသလမူလာနိ၊ အကုသလ မူလတို့
 ၎င်း။ ပေ။ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၎င်း။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။
 ။ ပေ။ အယောနိသော မနသိကာရော၊ အယောနိသော မနသိကာရ၎င်း။ ကုမ္မဂ္ဂ-
 သေဝနာ၊ ၎င်း။ စေတသော စ လီနတ္တံ၊ စေတသောသိနတ္တ၎င်းတည်း။ [ဤတိက
 မာတိကာ၌ (၃၅) တိက်ရှိရမည်။ စာအုပ်၌ “အပရာပိ တိသော တဏှာ”
 ဟု ၂-ထပ်ပါရမည်ဖြစ်လျက် တတိက်ကျနေသည်။ နိဒ္ဒေသ၌ကား ၂-ထပ်ပင်
 ပါသည်။]

တိကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

အမှာ။ ။ စတုက္ကမာတိကာ စသည်လွယ်ပြီ။

၈၄၂။ အဇ္ဈတ္တိကဿ၊ အဇ္ဈတ္တတရားကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အဋ္ဌာရဿ၊
 တဆွဲရစ်ပါး ကုန်သော။ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တဏှာဝိစရိတ် တို့သည်၎င်း။

ဗာဟိရဿ၊ ဗာဟိရတရားကို။ ဥပါဒါယ၊ ရှိ။ အဋ္ဌာရဿ၊ ကုန်သော။ တဏှာ-
 ဝိစရိတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ တံ၊ ထိုတဆဲရှစ် ၂-ရပ်ကို။ ကေဠိ၊
 တပေါင်းတည်း။ အဘိသည္ဇဟိတွာ၊ ရှေးရှုကောင်းစွာပေါင်း၍။ အဘိသဒ္ဓိပိ-
 တွာ၊ ရှေးရှုကောင်းစွာချိုး၍။ ဆတ္တိံ သ၊ သုံးဆဲခြောက်ပါးသော။ တဏှာဝိစရိ-
 တာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ အတိတာနိ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။
 ဆတ္တိံ သ၊ သော။ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန်နိ ဆတ္တိံ သ၊
 တဏှာ ဝိစရိတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ တံ၊ ထို သုံးဆဲခြောက်သုံးရပ်ကို။
 ကေဠိ၊ အဘိသည္ဇဟိတွာ အဘိသဒ္ဓိပိတွာ၊ အဋ္ဌ တဏှာဝိစရိတသတံ၊ တဏှာ
 ဝိစရိတ်(၁၀၀)တရားရှစ်ပါးသည်။ ဟောတိ။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆဲနှစ်ပါးသော။
 ယာနိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ အကြင် မိစ္ဆာအယူတို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗြဟ္မဇာလေ၊
 ဗြဟ္မဇာလမည်သော။ ဝေယျာကရဏေ၊ ဝေယျာကရဏ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။
 (တာနိ)။ ထို မိစ္ဆာအယူတို့သည်လည်း။ (ဟောန္တိ)။

မာတိကာ(နိဋ္ဌိတာ)။

၁-ကေကနိဇ္ဈေသ

၈၄၃။ တတ္ထ၊ ထို မာတိကာတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ်သည်။ ဇာတိ-
 မဒေါ၊ ဇာတိမဒ မည်သနည်း။ ဇာတိံ ၊ အမျိုးဇာတ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီ၍။ (ယော)
 မဒေါ၊ အကြင် မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ (ယာ)ဇ္ဇေနာ၊ အကြင် မာန်ယစ်ခြင်းသည်။
 (ယံ) မဇ္ဇိတတ္ထံ၊ အကြင် မာန်ယစ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ [“မာနော”
 စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ သညောဇန-
 ဂေါစ္ဆက္ခံ ပေးခဲ့ပြီ။] (ယာ)ကေတုကမ္ပတာ(အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤမာန်ယစ်ခြင်း
 ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော မာနကို။ ဇာတိမဒေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၄၄။ ဂေါတ္ထံ၊ အနွယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီ၍။ ပေ။ အာရောဂုံ၊ အနာရောဂါ မရှိ
 သူ၏ အဖြစ်ကို (ရောဂါကင်းခြင်းကို)။ ပေ။ ယောဗ္ဗဒံ၊ အရွယ်ကောင်းသူ၏
 အဖြစ်ကို(ကောင်းသော အရွယ်ကို)။ ပေ။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှည်ခြင်းကို။ ပေ။
 လာဘံ၊ ရအပ်သော သင်္ကန်းစသော ပစ္စည်းကို။ ပေ။ သက္ကာရံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်
 သော သင်္ကန်းစသော ပစ္စည်းကို။ ပေ။ ဂရုကာရံ၊ အလေးပြုခြင်းကို။ ပေ။ ပုရေက္ခာ
 ရံ၊ ရှေ့သွားပြုခြင်းကို။ ပေ။ ပရိဝါရံ၊ အခြေအရံကို။ ပေ။ တောဂံ၊ သိုမှီးသိမ်းထား
 အပ်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာကို။ ပေ။ ဝဏ္ဏံ၊ ကိုယ်အဆင်း၊ ဂုဏ်သတင်းကို။ ပေ။ သုတံ၊
 ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ကို။ ပေ။ ပဋိဘာနံ၊ ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ်ကို။ ပေ။
 ခုတ္တညုတံ၊ ကြာမြင့်စွာသော ညဉ့်တို့ကို သိသူ၏အဖြစ်ကို။ ပေ။ ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထံ၊
 ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်ဆောင်၏အဖြစ်ကို။ ပေ။ အနဝညာတံ၊ အထင်သေးမခံရခြင်းကို

။ပေ။ဣရိယာပထံ၊ ဣရိယာပုထံကို။ပေ။ ဣဒ္ဓိံ ၊ တန်ခိုးကို။ ၁။ ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းကို။ပေ။ယသံ၊ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ကို။ [ယသောတိ၊ ဣဿရိယံ။—အနု။] ။ပေ။သီလံ၊ သီလကို။ပေ။ဈာနံ၊ ဥပစာရဈာန် အပုဋ္ဌာနကို။ပေ။သိပ္ပံ၊ လက်မှုပညာကို ။ပေ။ အာရောဟံ၊ အရပ်အမောင်းကို။ ပေ။ ပရိဏာဟံ၊ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်ကို။ ပေ။ သဏ္ဌာနံ၊ ပုံသဏ္ဌာန်ကို။ ပေ။ ပါရိပုရိံ ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသောကိုယ်ကို။ပေ။အယံ၊ ဤမာန်ယစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မာနကို။ ပါရိပုရိမဒေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [“မာနော စ” ဟု စသဒ္ဓါ ပါသည်ကား အပိုသော။ ဇာတိနိဒ္ဒေသနှင့် မဒ နိဒ္ဒေသတို့၌လည်း မပါ။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။]

၈၄၆။ ကာယဒုစရိတေ ဝါ၊ ကာယဒုစရိတ်၌သော်၎င်း။ ပေ။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေသုဝါ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌သော်၎င်း။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ ဝေါဿဂေါ၊ လွတ်ထားခြင်းသည်။ ဝေါဿဂါနုပ္ပါဒနံ၊ လွတ်ထားခြင်းကို အပန်ဖန်ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ဘာဝနာယ၊ တိုးပွားစေခြင်းငှါ။ အသက္ကစ္စကိရိယတာ၊ ရိုရိသေသေပြုခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ အသာတစ္စကိရိယတာ၊ အမြဲပြတ်ပြုခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ အနဋ္ဌိတကိရိယတာ၊ မရပ်မနားပြုခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဩလိနုဂုတ္တိတာ၊ တွန့်ဆုတ်သောဖြစ်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ၊ ချထားအပ်သောဆန္ဒရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ နိက္ခိတ္တရဟတာ၊ ချထားအပ်သော တာဝန်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ အနာသေဝနာ၊ မမှီဝဲခြင်းသည်။ အဘာဝနာ၊ မတိုးပွားစေခြင်းသည်။ အပဟုလိကမ္ပံ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာမပြုခြင်းသည်။ အနဓိဋ္ဌာနံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ စွဲမြဲစွာတည်တံ့ခြင်း မရှိသည်။ အနန္တယောဂေါ၊ အပန်ဖန် အားမထုတ်ခြင်းသည်။ ပမာဒေါ၊ မေ့လျော့ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ) ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ယောပမာဒေါ၊ အကြင်မေ့လျော့ခြင်းသည်။ (ယာ) ပမဇ္ဇနာ၊ အကြင်မေ့လျော့ခြင်းသည်။ (ယံ) ပမဇ္ဇိတတ္ထံ၊ အကြင်မေ့လျော့သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤမေ့လျော့ခြင်းကို။ ပမာဒေါ၊ ပမာဒဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၄၇။ ယော ထမ္ဘော၊ အကြင်တောင့်မာသောသဘောသည်။ ဝါ၊ အကြင်ထန်သော သဘောသည်။ (ယာ) ထမ္ဘနာ၊ အကြင်တောင့်မာခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် ထန်ခြင်းသည်။ (ယံ) ထမ္ဘိတတ္ထံ၊ အကြင် တောင့်မာသောစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝါ၊ အကြင် ထန်သောစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယံ) ကက္ခဋ္ဌိယံ၊ အကြင် ခက်မာသောပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယံ) ဖာရုသိယံ၊ အကြင် ကြမ်းတမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) ဥဇ္ဇစိတ္တတာ၊ အကြင် မကိုင်းမညွတ်တတ် ထောင်မတ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အမုဒုတာ၊ အကြင်မနူးညံ့သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤတောင့်မာခြင်းသဘောကို။ ထမ္ဘော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၄၈။ ယော သာရမ္ဘော၊ အကြင်ပြင်းစွာ ချုပ်ချယ်ခြင်းသည်။ (ယော) ပဋိသာရမ္ဘော၊ အကြင် တဖန်ပြန်၍ ပြင်းစွာချုပ်ချယ်ခြင်းသည်။ (ယာ) သာရမ္ဘော၊ အကြင်ပြင်းစွာ ချုပ်ချယ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) ပဋိသာရမ္ဘော၊ အကြင် တဖန်ပြန်၍ ပြင်းစွာ ချုပ်ချယ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယံ) ပဋိသာရမ္ဘိတတ္ထံ၊ အကြင်တဖန်ပြန်၍ ပြင်းစွာချုပ်ချယ်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ ဤပြင်းစွာချုပ်ချယ်ခြင်း သဘောကို။ သာရမ္ဘော ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၄၉။ ဣတရိတရ စိဝရ ပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာန ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရေဟိ၊ ကောင်းဆိုး ၂ ရပ်ရအပ် ရအပ်သော သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း ဂိလာနအတွက် ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အသက်၏ အကာအရံ ဖြစ်သော ဆေး တို့ဖြင့်၎င်း။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေဟိဝါ၊ တို့ဖြင့်သော်၎င်း။ အသန္တုဋ္ဌာယ၊ မတင်းတိမ် မရောင်ရဲနိုင်သူ၏။ ဘိယျောကမ္ပတော၊ အများကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဝေရူပါ၊ သော။ ယာဣစ္ဆာ၊ အကြင် လိုချင်သော သဘောသည်။ (ယာ) ဣစ္ဆာဂတာ၊ အကြင် လိုချင်သောသဘောသည်။ ဝါ၊ အကြင် လိုချင်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော သဘောသည်။ (ယာ) အတြိစ္ဆတာ၊ အကြင်မိမိ ရအပ်သောဥစ္စာကို လွန်၍ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (တနည်း) ယာ အတြိစ္ဆတာ၊ အကြင် ဟိုဟာဟိုဟာ၌ လိုချင်တတ်သူ၏အဖြစ်သည်။ (ယော) ရာဂေါ၊ အကြင် တပ်မက်တတ်သော သဘောသည်။ (ယော) သာရာဂေါ၊ အကြင် ပြင်းစွာတပ်မက်တတ်သော သဘောသည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ (ယော) သာရာဂေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ ဤ လွန်၍ လိုချင်ခြင်းသဘောကို။ အတြိစ္ဆတာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၅၀။ “(ယာ) မဟိစ္ဆတာ၊ အကြင်များစွာသော ဝတ္ထု တို့ကိုအလိုရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကြီးသော အလိုရှိသူ၏အဖြစ်သည်” ဟုပေး။ ကြွင်းအားလုံး အတြိစ္ဆတာနိဒ္ဒေသနှင့် တူပြီ။

၈၅၁။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဿဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါမရှိသည်။ သမာနော၊ ဖြစ်ပါလျက်။ သဒ္ဓေါတိ၊ သဒ္ဓါရှိသူ ဟူ၍။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဇနော၊ လူအပေါင်းသည်။ ဇာနာတု၊ သံပါစေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣစ္စတိ၊ အလိုရှိ၏။ (ဣဓ ဧကစ္စော) ဒုဿိလော၊ သံလ မရှိသည်။ ပေ။ အပ္ပဿတော၊ သုတ မရှိသည်။ သမာနော၊ ဗဟုဿတောတိ၊ များသောသုတရှိသူ ဟူ၍။ ပေ။ သင်္ကဏိကာရာမော၊ အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခြင်း ဟူ၍သာ မွေ့လျော်ရာရှိသူသည်။ သမာနော၊ ပဝိဝိတ္ထောတိ၊ အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်သူဟူ၍။ ပေ။ ကုသိတော၊ ပျင်းရိသူသည်။ သမာနော၊ အာရဒ္ဓ ဝီရိယောတိ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဝီရိယရှိသူဟူ၍။ ပေ။

မုဋ္ဌဿတိ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသည်။ သမာနော၊ ဥပဋ္ဌိတဿတိတိ၊ ကပ်၍ထင်လာသောသတိရှိသူဟူ၍။ (သတိကောင်းသူဟူ၍)။ ပေ။ အသမာဟိတော၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာထားအပ်သောစိတ် မရှိသည်။ သမာနော၊ သမာဟိတောတိ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် ရှိသူဟူ၍။ ပေ။ ဒုပ္ပညော၊ ဝိပဿနာပညာ မရှိသည်။ သမာနော၊ ပညာဝိတိ၊ ဝိပဿနာပညာ ရှိသူဟူ၍။ ပေ။ အခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာ မဟုတ်သည်။ သမာနော၊ ခိဏာသဝေါတိ၊ ရဟန္တာဟူ၍။ ပေ။ (ယာ) ပါပိစ္ဆတာ၊ အကြင် ယုတ်မာသော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ပေ။ အယံ၊ ဤ လိုချင်ခြင်းသဘောကို။ ပါပိစ္ဆတာ ဝုစ္စတိ။

၈၅။ ယံ သိင်္ဂံ၊ အကြင်ဦးချိုနှင့်တူသော ကိလေသာရာဂသည်။ (ယာ) သိင်္ဂံ၊ ရတာ၊ အကြင် ကာမ၏ တိုးပွားခြင်းသို့ရောက်သော ချစ်ကြိုက်သူတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာဂသည်။ (ယာ) စာတုရံတာ၊ အကြင်တင့်တယ် စံပယ် သူတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာဂသည်။ (ယံ) စာတုရိယံ၊ အကြင် တင့်တယ် စံပယ်သူတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာဂသည်။ (ယာ) ပရိက္ခတ္တတာ၊ အကြင် တူး၍ မြှုပ်ထားအပ်သကဲ့သို့ ခိုင်မြဲသော သိင်္ဂံ၊ ရ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (ယံ) ပရိက္ခတ္တယံ၊ အကြင်တူး၍ မြှုပ်ထားအပ်သကဲ့သို့ ခိုင်မြဲသောသိင်္ဂံ၊ ရ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤရာဂကို။ သိင်္ဂံ ဝုစ္စတိ။

၈၅၂။ ယံ တိန္ဒြိဏံ၊ အကြင် စိုစွပ် ရှုတ် ချကြောင်း လောဘသည်။ (ယာ) တိန္ဒြိယနာ၊ အကြင်စိုစွပ် ရှုတ်ချခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယံ) တိန္ဒြိဏာယိတတ္ထံ၊ အကြင်စိုစွပ်ရှုတ်ချခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသူ၏ပြန်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ [“လောလုပ္ပံ” စသည်တို့၏အနက်ကို မေဃသင်္ဂဟိတောဒိဋ္ဌိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ ဟေတုဂေါစ္စက၊ လောဘနိဒ္ဒေသဉ္စ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣဒံ၊ ဤစိုစွပ်ရှုတ်ချကြောင်း လောဘစသည်ကို။ တိန္ဒြိဏံ ဝုစ္စတိ။

၈၅၄။ (ယာ) စိဝရမဏ္ဍနာ၊ အကြင်သင်္ကန်းကို တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်သင်္ကန်းဖြင့် မိမိကိုတန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ (ယာ) ပတ္တမဏ္ဍနာ၊ အကြင် သပိတ်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် သပိတ်ဖြင့် မိမိကိုတန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ (ယာ) သေနာသန မဏ္ဍနာ၊ အကြင်ကျောင်း အိပ်ရာနေရာကို တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် ကျောင်းအိပ်ရာနေရာဖြင့် မိမိကို တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။ ဣမဿပူတိကာယဿဝါ၊ ဤ ပုပ်သော ကိုယ်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ဤ ခန္ဓာကိုယ်ယုတ်၊ အကောင်ပုပ်ကို၎င်း။ ဗာဟိရာနံ၊ ကိုယ်မှ ပြင်ပဖြစ်ကုန်သော။ ပရိက္ခရာနံဝါ၊ သင်္ကန်း သပိတ်မှ တပါး ၆-ပါးသော ပရိက္ခရာ တို့ကို၎င်း။ (တနည်း) ပရိက္ခရာနံဝါ၊ သင်္ကန်း သပိတ် ကျောင် အိပ်ရာနေရာ ဟူသော ပရိက္ခရာတို့ကို၎င်း။ (ယာ မဏ္ဍနာ၊ အကြင် တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်။) (ယာ)

မဏ္ဍနာ၊ အကြင် နိမ့်ရာအရပ်ကို ဖွဲ့သိပ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ဝိဘူသနာ၊ အကြင် လိမ်းကျံ ခြယ်လှယ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ကေဠနာ၊ အကြင် မြူးတူး ပျော်ပါး ကစားခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိကေဠနာ၊ အကြင် ထက်ဝန်းကျင် မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းသည်။ (ယာ) ဂိဒ္ဓိကဘာ၊ အကြင် တပ်မက်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယံ) ဂိဒ္ဓိကတ္တံ၊ အကြင် တပ်မက်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) စပလတာ၊ အကြင် လျှပ်ပေါ် လော်လည်သူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယံ) စာပလံ၊ အကြင် လျှပ်ပေါ်လော်လည်သူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒိ၊ ဤသပိတ်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ စာပလံ၊ ဝုစ္စတံ။

၇၅။ တတ္ထ၊ ထို မာတိကာတို့တွင်။ အသဘာဂဝုတ္တိ၊ သဘောမတူသော ဖြစ်ခြင်းဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ [နိဂုံးဝါကျ၌ “အယံ ဝုစ္စတိ အသဘာဂဝုတ္တိ” ဟု ရှိသောကြောင့် “ကတမာ” ဟု ရှိသင့်သည်။] မာတရိဝါ၊ အမိ၌သော်၎င်း။ ပိတရိဝါ၊ အဘ၌သော်၎င်း။ ဗုဒ္ဓေ ဝါ၊ အကြီး၊ ဒကံ၌သော်၎င်း။ ဘာတရိ ဝါ၊ အစ်ကို၌သော်၎င်း။ ဝါ၊ ညီ၌သော်၎င်း။ အာစရိယေသု၊ ဆရာတို့၌သော်၎င်း။ ဥပဇ္ဈာယေဝါ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၌သော်၎င်း။ ဗုဒ္ဓေဝါ၊ ဘုရား၌သော်၎င်း။ သာဝကေသုဝါ၊ သာဝကတို့၌သော်၎င်း။ အညတရညတရေသု၊ အမှတ်မထား၊ တပါးပါး တပါးပါးကုန်သော။ ဂရုဋ္ဌာနိယေသု၊ အလေးပြုခြင်း၏ တည်ရာတို့၌။ (ယာ) ဝိပဋိကူလဂ္ဂါဟိတာ၊ အကြင် မလျော်သော အားဖြင့် ယူခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) ဝိပစ္စနိကာ သတတာ၊ အကြင် ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့် သာယာ တတ်သူ၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) အနာဒရိယံ၊ အကြင် ရိုသေခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ် သည်။ (ယာ) အနာဒရိယတာ၊ အကြင် ရိုသေခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အဂါရဝဘာ၊ အကြင် လေးစားခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) အပ္ပတိသ-ဝတာ၊ အကြင် ရှေးရှုနားထောင်ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ မလျော်သောအားဖြင့် ယူခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် စသည်ကို။ အသဘာဂဝုတ္တိ၊ သဘော မတူသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတံ။

၇၆။ ပဇ္ဇေသု၊ အစွန်အဖျား ဖြစ်ကုန်သော။ သေနာသနေသု ဝါ၊ ကျောင်းတို့၌ သော်၎င်း။ အညတရညတရေသု၊ အမှတ်မထား၊ တပါးပါး တပါးပါး ကုန်သော။ အဓိကူသလေသု၊ လွန်ကဲသောကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု ဝါ၊ သမထဝိပဿနာ တရားတို့၌သော်၎င်း။ (ယာ) အရတိ၊ အကြင် မွေ့လျော်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။ (ယာ) အရတိတာ၊ အကြင်မွေ့လျော် ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အနဘိရတိ၊ အကြင် မမွေ့လျော်ခြင်းသည်။ (ယာ) အနဘိရမဏာ၊ အကြင် မမွေ့လျော်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) ဥက္ကဏ္ဍိတာ၊ အကြင် အထက်၌တည်သော လည်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အကြင် ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) ပရိတသိတာ၊ အကြင် ထက်ဝန်းကျင်

တောင့်တခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ပန္နိသေနာသန အဓိကုသလဓမ္မတို့၌ မွေ့လျော်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်စသည်ကို။ အရတိ ဝုစ္စတိ။

၈၇၇။ ယာ တန္တိ၊ အကြင်ပျင်းရိခြင်းသည်။ (ယာ) တန္တိယနာ၊ အကြင်ပျင်းရိခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယာ) တန္တိမနကတာ၊ အကြင်ပျင်းရိသောစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) အာလသံ၊ အကြင်ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အာလသျာယနာ၊ အကြင်ပျင်းရိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယံ) အာလသျာယိတတ္ထံ၊ အကြင်ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ပျင်းရိခြင်းစသည်ကို။ တန္တိ ဝုစ္စတိ။

၈၇၈။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ယံ ဇမ္မနာ၊ အကြင် တုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် ဆန့်တန်းခြင်းသည်။ (ယံ) ဝိဇမ္မနာ၊ အကြင် အဖန်ဖန် တုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ (ယာ) အာနမနာ၊ အကြင် ရှေ့သို့ညွတ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ဝိနမနာ၊ အကြင် နောက်သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ (ယာ) သန္ဓမနာ၊ အကြင် ထက်ဝန်းကျင်သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ပဏမနာ၊ အကြင် အထက်သို့ ညွတ်ခြင်းသည်။ (ယံ) ဗျာဓိယကံ၊ အကြင် အနာရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ တုန်လှုပ်ခြင်းစသည်ကို။ ဝိဇမ္မိတာ၊ အဖန်ဖန် တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၇၉။ ဘတ္တာဝိဿ၊ စားပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာ ဘတ္တမုစ္ဆာ၊ အကြင် ထမင်းကြောင့် တွေ့ခဝခြင်းသည်။ (ယော) ဘတ္တကိယမထော၊ အကြင် ထမင်းကြောင့် ပင်ပန်းခြင်းသည်။ (ယော) ဘတ္တပရိဋ္ဌာယော၊ အကြင် ထမင်းကြောင့် ပူလောင်ခြင်းသည်။ (ယံ) ကာယဒုဗ္ဗလ္လံ၊ အကြင် ကိုယ်၏အမှု၌မကောင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ဘတ္တမုစ္ဆာ စသည်ကို။ ဘတ္တသမ္ပဒေါ၊ ထမင်းဆီယစ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၈၀။ တတ္ထ၊ စေတသော၊ ၏။ လီနတ္တံ၊ တွန့်ဆုတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသည်လည်း။ ကတမံ၊ နည်း။ [ဤ နိဒ္ဒေသ၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ နိဝရဏဂေါစ္စက၌ ပေးခဲ့ပြီ။..... ထို၌ အကလ္လတာနှင့် ဤ၌ အကလျတာမှာ အနက်ချင်း မထူးပါ။]

၈၈၁။ လာဘ သက္ကာရသီလောက သန္နိသိတဿ၊ ရအပ်သော သာမညလာဘ်၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သော ဝိသေသလာဘ်၊ အကျော်အစောကိုကောင်းစွာ မှီသော။ ပါပိစ္ဆဿ၊ ယုတ်မာသော အလိုရှိသော။ ဣစ္ဆာပဓကဿ၊ ယုတ်မာသော အလိုသည် သမ္မာအာဇီဝမှကင်းအောင် ပြုအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပစ္စယ ပဋိသေဝန သင်္ခါတေနဝါ၊ ပစ္စယ ပဋိသေဝနဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စည်း ၄-ပါးကိုမှီဝဲခြင်းဖြင့်သော်၎င်း။ (ကုယန စသည်၌စပ်)။ သာမန္တပုပ္ဖိတေနဝါ၊ ဥတ္တရိမနုဿ-ဓမ္မတို့ ရခြင်းကို သူတပါးအတွက် ပြောဟန်ဆောင်၍ မိမိ၏အနီး၌ ပြောခြင်းဖြင့်

သော်၎င်း။ (ကုဟနာ စသည်၌ပင် စပ်)။ ဣရိယာပထဿဝါ၊ ၄-ပါးသော ဣရိယာပုထံကို မူလည်း။ အဋ္ဌပနာ၊ အစဉ် တားခြင်းသည်။ ဝါ၊ လေးလေး စားစားထားခြင်းသည်။ ဌပနာ၊ ထားခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ သက္က- ပနာ၊ ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းအောင် ပြုပြင်ပြင်ထားခြင်းသည်။ တာကုဋိကာ၊ မျက်မှောင်ကြုတ်မှုကို ပြုခြင်းသည်။ ဘာကုဋိယံ၊ မျက်မှောင်ကြုတ်မှုကိုပြုခြင်း အလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ကုဟနာ၊ အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ ကုဟာယ- နာ၊ အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေတတ် သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းအမှုအရာသည်။ ကုဟိတတ္ထံ၊ အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်း ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤပစ္စည်း ၄-ပါးကို မှီဝဲခြင်းဖြင့် အံ့ဩဘွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ကုဟနာ ဝုစ္စတိ။

၈၆၂။ လာဘ။ ပေ။ သန္နိဿိတဿ၊ သော။ ပေ။ ဣစ္စာပကတဿ၊ ၎င်း။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့ကို။ ယာ အာပပနာ၊ အကြင် စ၍ပြောဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် မိမိကို ကပ်ဆောင်၍ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ)လပနာ၊ အကြင် မေးအပ်သည် ဖြစ်၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်မေးအပ်ဘာသာဖြစ်၍ မိမိကိုကပ်ဆောင်၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ)သလ္လပနာ၊ အကြင် ဒါယကာတို့အား ပြောခွင့်ပေး၍ ကောင်းစွာ ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ)ဥလ္လပနာ၊ အကြင်မြွှောက်ပင့်၍ ပြောဆို ခြင်းသည်။ (ယာ)သမုလ္လပနာ၊ အကြင်အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်မြွှောက်ပင့်၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ)ဥန္နဟနာ၊ အကြင်အထက်၌ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်။ (ယာ) သမုန္နဟနာ၊ အကြင်အလုံးစုံသော အဖို့အားဖြင့်အထက်၌ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်။ (ယာ)ဥက္ကာစနာ၊ အကြင်မြွှောက်ပင့်၍ ကင်ရှားပြုခြင်းသည်။ (ယာ)သမုက္ကာ- စနာ၊ အကြင် အလုံးစုံသော အဖို့အားဖြင့်အဖန်ဖန်မြွှောက်ပင့်၍ထင်ရှားပြုခြင်း သည်။ (ယာ)အနုပိယဘာဏိတာ၊ အကြင် လစွမ္မအားလျော်သည်ကို မငဲ့မဲ့၍ အဖန်ဖန် ချစ်ဘွယ်စကားကို ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ)စာဂ္ဂုကမ္ပတာ၊ အကြင် ချစ်ဘွယ်စကားကို ပြောလေ့ ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို အလိုရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အောက်ကြို၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ယာ)မုဂ္ဂသူပုတာ၊ အကြင် ပဲနောက်ဟင်း နှင့် တူသူ၏အဖြစ်သည်။ (မကျက်နည်းပါး၊ အကျက်များသော ပဲနောက်ဟင်း ကဲ့သို့ အမှန်နည်းပါး၊ အမှားများသော စကားရှိသူ၏အဖြစ်သည်။) (ယာ)ပါရိ- ဘဋ္ဌတာ၊ အကြင် အမျိုးသားကလေးတို့ကို အထိန်းကဲ့သို့ ချီပေ့ရွက်ဆောင် သူ၏အမှု၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤစ၍ပြောဆိုခြင်းသည်ကို။ လပနာ၊ ပြောဆိုခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၆၃။ လာဘ။ ပေ။ သန္နိဿိတဿ၊ သော။ ပေ။ ဣစ္စာပကတဿ၊ ၎င်း။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ (ပစ္စယဒါနသညောဇနကံ၊ ပစ္စည်းကို ပေးခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော)။ ယံ နိမိတ္တံ၊ အကြင်သိမှတ်ကြောင်း ကိုယ်မှု နှုတ်မှုသည်။ ဝါ၊

အကြင်အရိပ်နိမိတ်သည်။ (ယံ) နိမိတ္တကမ္မံ၊ အကြင် အရိပ်နိမိတ်ကိုပြုခြင်းသည်။ (ယော) သြဘာဒဿ၊ အကြင်အရိပ်အရောင်သည်။ (ယံ) သြဘာသကမ္မံ၊ အကြင် အရိပ်အရောင် နှိုပြုခြင်းသည်။ (ယာ) သာမန္တဗပ္ပနာ၊ အကြင်ပစ္စည်း၏အနီး၌ ပြောခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိကထာ၊ အကြင်ပစ္စည်းရလောက်အောင် လှည့်ကာ ပတ်ကာ ပြောခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤသိမှတ်ကြောင်း ကိုယ်မှုနှုတ်မှု စသည်ကို။ နေမိတ္တိကဘာ၊ အရိပ်နိမိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [စာအုပ်ဘိဒ္ဓိ “ပရေသံ နိမိတ္တံ” ဟု ရှိ၏။ နိမိတ်ပြုခြင်းသည် သူ့ဘဝါးတို့၏ပြုခြင်း မဟုတ် ရကား ပခရေသံ၏စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် “ပစ္စယဒါနသညောဇနကံ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ထည့်သည်။ သို့မဟုတ်၊ ပါဠိတော်မှာပင် ပရေသံ မပါလျှင်လည်း ရှင်း၏။ အဋ္ဌကထာက “ပရေသံ ပစ္စယဒါနသညောဇနကံ” ဟု မှတ်ပါ။]

၈၆၄။ လာဘ။ ပေ။ သန္နိဿိတဿ။ ပေ။ ဣစ္ဆာပကတဿ၊ ၏။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့ကို။ (ယာ) အက္ခောဘနာ၊ အကြင်ပစ္စည်းကို မပေးပဲမနေနိုင်အောင် ဆဲခြင်းသည်။ (ယာ) ဝမ္မနာ၊ အကြင်ပစ္စည်းကို မပေးပဲ မနေနိုင်အောင်ရှုတ်ချ ခြင်းသည်။ (ယာ) ဂရဟဏာ၊ အကြင်ပစ္စည်းကို မပေးဘဲ မနေနိုင်အောင် ကဲ့ရဲ့ ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အပြစ်တင်ခြင်းသည်။ (ယာ) ဥဒက္ခပနာ၊ အကြင် စကားဖြင့် မြှောက်ပင့်ခြင်းသည်။ (ယာ) သမုက္ခေပနာ၊ အကြင်အလုံးစုံသော အဖို့အားဖြင့် စကားဖြင့် မြှောက်ပင့်ခြင်းသည်။ (တေနည်း)။ ယာ ဥက္ခေပနာ၊ အကြင် အပသို့ ပစ်ချ ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။ (ယာ) သမုဒက္ခာနာ၊ အကြင်ကောင်းစွာ အပသို့ပစ်ချ ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။ (ယာ) ခိပနာ၊ အကြင် ပြောင်လှောင်ခြင်းသည်။ (ယာ) သိခိပနာ၊ အကြင် လွန်စွာ ပြောင်လှောင်ခြင်းသည်။ (ယာ) ပါပနာ၊ အကြင် မပေးတတ်သူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်အပြစ်သို့ ရောက်စေ ခြင်းသည်။ (ယာ) သမ္မာပနာ၊ အကြင်အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်မပေးတတ်သူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်အပြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ (ယာ) အဝဏ္ဏဟာရိတာ၊ အကြင် အပြစ်ကိုဆောင်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ [စာအုပ်ဘိဒ္ဓိ “အာဏ္ဏဟာရိကာ၊ အပြစ်ကိုဆောင်ခြင်း သည်” ဟု ရှိ၏။ ဟာရိကာ၌ ဟရခေတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။] (ယာ) ပရပိဋ္ဌိမံသိကဘာ၊ အကြင်သူတပါးတို့၏ ကျောက်ကုန်းသားကို စားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤပစ္စည်းကို မပေးဘဲ မနေနိုင် အောင် ဆဲခြင်းစသည်ကို။ နိပေသိကဘာ၊ သူ့ဘဝါး၏ဂုဏ်ကို ခြစ်ပစ်ခြင်းရှိ သူ၏ အဖြစ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၆၅။ လာဘ။ ပေ။ သန္နိဿိတော။ သော။ ပါပိစ္ဆော၊ သော။ ဣစ္ဆာ- ပကတော၊ သည်။ ဣတော၊ ဤအိမ်မှ။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော။ အာမိသံ၊ အာမိသကို။ အမုတြ၊ ထိုအိမ်သို့။ ဟရတိ၊ ဆောင်သွား၏။ အမုတြဝါ၊ ထိုအိမ်၌မူလည်း။ လဒ္ဓံ၊

ရအပ်သော။ အာမိဿံ၊ ကိ။ ဣဓ၊ ဤအိမ်သို့။ အာဟရတိ၊ ဆောင်ယူလာ၏။ ဝေ-
 ရှပပါ။ ဤသို့သဘောရှိသော။ အာမိဿံ၊ ကိ။ ယာ ငွေ၊ အကြင် ရှာမှီးခြင်း
 သည်။ (ယာ) ဂဝေဠိ၊ အကြင် ရှာမှီးခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိယေဠိ၊ အကြင် ရှာမှီး
 ခြင်းသည်။ (ယာ) သေနာ၊ အကြင် ရှာမှီးခြင်းသည်။ (ယာ) ဂဝေသနာ၊ အကြင်
 ရှာမှီးခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိယေသနာ၊ အကြင် ရှာမှီးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊
 ဤ ရှာမှီးခြင်းကို။ လာဘေန လာဘံ နိဇီကိသနတော၊ တာ ဟူ၍။ ဝါ၊ တအိမ်မှ
 ရအပ်သောလာဘ်ဖြင့် တအိမ်မှရအပ်သောလာဘ်ကို ရှာမှီးခြင်းရှိသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၆၆။ တတ္ထ၊ အဟံ၊ သည်။ သေယျော၊ သူတပါးတို့ထက် မြတ်သူသည်။
 အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) မာနော၊ မာန်မှုခြင်းဟူသည်။
 ကတမော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ကေစ္စော၊ အချို့သူသည်။ ဇာတိယာ ဝါ၊
 အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဂေါတ္တေန ဝါ၊ အနွယ်အားဖြင့်သော်၎င်း။
 ကောလိယပုတ္တေန ဝါ၊ အမျိုးကောင်းသား၏ အဖြစ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဝဏ္ဏ-
 ပေါက္ကရတယဝါ၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ကိုယ်ရှိသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်သော်
 ၎င်း။ ဝါ၊ အဆင်း၏ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဓနေနဝါ၊ ဥစ္စာ
 အားဖြင့်သော်၎င်း။ အဇ္ဈေနနဝါ၊ ရွတ်အံ့သရဇ္ဈာယ်အပ်သော ကျမ်းဂန်အား
 ဖြင့်သော်၎င်း။ ကမ္မာယတနေန ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း
 ဖြစ်သော အလုပ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ သိပ္ပိယတနေနဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏
 တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော လက်မှုအတတ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဝိဇ္ဇာဠာနေန
 ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော နှုတ်မှုအတတ်အားဖြင့်
 သော်၎င်း။ သုတေန ဝါ၊ ကြားနာအပ်သော ကျမ်းဂန်အားဖြင့်သော်၎င်း။ ပဋိ-
 ဘာနေနဝါ၊ ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်ပညာအားဖြင့်သော်၎င်း။ အညတရည-
 တရေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါး တပါးပါးသော။ ဝတ္ထုနာ၊ ဝတ္ထုဖြင့်။ မာနံ၊
 မာန်ကို။ ဖပေတိ၊ ဖြစ်ပေ၏။ [“ယော မာနော” စသည်၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
 ပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ သညောဇနဂေါစ္စက၌ ပေးခဲ့ပြီ။] အယံ၊ ဤ
 မှတ်ထင်ခြင်းကို။ အဟံ သေယျော အသ္မိ၊ ဣတိ၊ သို့။ (ပဝတ္ထော) မာနော၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ။ [၈၆၇-လွယ်ပြီ။]

၈၆၈။ ယော ဩမာနော၊ အကြင် အောက်ကျသော မာန်သည်။ (ယာ)
 ဩမညနာ၊ အကြင် အောက်ဘန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် (အထင်သေး
 ခြင်းသည်။) (ယံ) ဩမညိတတ္ထံ၊ အကြင် အောက်ဘန်းစားဟု အသိအမှတ်
 ပြုခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) ဟိဋ္ဌနာ၊ အကြင် မိမိကို စက်ဆုပ်ခြင်းသည်။
 (ယာ) ဩဟိဋ္ဌနာ၊ အကြင် မိမိကို လွန်စွာ စက်ဆုပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ)
 အတ္တညာ၊ အကြင် မိမိကို အောက်ချ၍သိခြင်းသည် (မိမိကို အထင်သေးခြင်း

သည်။ (ယာ) အတ္တဝဉာဏာ၊ အကြင် မိမိကို အောက်ချ၍ သိခြင်းသည် (မိမိကို အထင်သေးခြင်းသည်)။ (ယော) အတ္တပရိဘဝေါ၊ အကြင် မိမိကို လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤအောက်ကျသော မာန်စသည်ကို။ အဟံ၊ ဟိန္ဒော၊ သူတပါးတို့အောက် ယုတ်ညံ့သူသည်။ အသ္မိ၊ ဣတိ၊ သို့။ (ပဝတ္ထော) မာနော ဝုစ္စတိ။

၈၆၉။ သေယျဿ၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဟံ သေယျော အသ္မိ၊ ဣတိ (ပဝတ္ထော) မာနော၊ ကတမော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဧကစ္စော၊ သည်။ သေယျော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိယာ ဝါ၊ သော်ငြင်းပေ။ ဝတ္ထုနာ၊ ပြင်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့ထက်။ သေယျံ၊ မြတ်သူ၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒဟတိ၊ ထား၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထိုမြတ်သူ၏ အဖြစ်အားဖြင့် ထားခြင်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ [တံ နိဿာယာတိ တံ သေယျတော ဒဟနံ နိဿာယ။ - ဋ] မာနံ ဇပေတိ။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

၈၇၀။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့နှင့်။ သဒိသံ၊ တန်းတူသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဒဟတိ၊ သော၊ တံ၊ ထိုတန်းတူသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့် ထားခြင်းကို။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။ (၈၇၁) ၌ “ပရေဟိ၊ တို့အောက်။ ဟိန္ဒံ၊ ယုတ်ညံ့သူ၏အဖြစ် အားဖြင့်” ဟု ပေးပါ။ (၈၇၂) စသည် လွယ်ပြီ။]

၈၇၉။ အတိမာနေော၊ သူတပါးတို့ကို လွန်၍ မှတ်ထင်ခြင်း ဟူသည်။ ကတမောပေ။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ပရေ၊ သူတပါးတို့ကို။ အတိမညတိ၊ လွန်၍ မှတ်ထင်၏။ [ဋီကာ၌ “ပရေ အတိမညတိ” ဟု ရှိ၏။ ထိုအတိုင်း ပေးလိုက်သည်။ စာအုပ်တို့၌ ကား - “ပရေဟိ” ဟု ရှိ၏။ “ပရေဟိတို့ထက်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အတိမညတိ၊ လွန်၍ မှတ်ထင်၏” ဟု ပေးပါ။]

၈၈၀။ မာနာတိမာနေော၊ ရှေးဖြစ်သော သဒိသမာန၏ အထက်၌ဖြစ်သော သေယျမာန်ဟူသည်။ ဝါ၊ ရှေးဖြစ်သော သဒိသမာန်ကိုလွန်သော သေယျမာန် ဟူသည်။ ကတမောပေ။ ပဗ္ဗကာလံ၊ ရှေးကာလ၌။ ပရေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒိသံ၊ တန်းတူသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ အတ္တာနံ ဒဟတိ။ အပရကာလံ၊ နောက်ကာလ၌။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သေယျံ၊ သူတပါးတို့ထက် မြတ်သူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒဟတိ။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။ (၈၈၁) လည်း လွယ်ပြီ။]

၈၈၂။ အဓိမာနေော၊ လွန်ကဲသော မာန်ဟူသည်။ ဝါ၊ ရအပ်ပြီဟု မှတ်ထင် ခြင်းဟူသည်။ ကတမော။ အပုတ္တော၊ သစ္စာ ၄-ပါးတို့သို့ မရောက်အပ်သေးမီ။ ပတ္တသညိတာ၊ ရောက်အပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အကုတော၊ ၄-ပါးသော မဂ်တို့ဖြင့် ပြုထိုက်သောကိစ္စကို ပြုအပ်သေးမီ။ ဂုတသညိတာ၊ ပြုအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အနဓိဂတော၊ သစ္စာ ၄-ပါး

တို့ကို မရအပ်သေးမီ။ အဓိဂတသည်တော၊ ရအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် သည်၎င်း။ အသစ္စိကတော၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်မပြုအပ်သေးမီ။ သစ္စိ- ကတသည်တော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

ဂဂ၃။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မာနော၊ မှတ်ထင်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ)။ (ရူပံ၊ သည်) အသ္မိ ဣတိ၊ သို့။ ဆန္ဒော၊ မာနသ္မိ အစဉ်လိုက် သော ဆန္ဒသည်။ (ဟောတိ)။ ရူပံ) အသ္မိ ဣတိ၊ အနုသယော၊ မာနသ္မိ အစဉ် လိုက်သော အနုသယသည်။ (ဟောတိ)။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဣတိ မာနော (ဟောတိ)။ ဝေဒနာ အသ္မိ ဣတိ ဆန္ဒော (ဟောတိ)။ ဝေဒနာ အသ္မိ ဣတိ အနုသယော (ဟောတိ)။ သည၊ အသ္မိ။ ပေ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (အဟံ၊ ငါသည်။) အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ပေ။ ဝိညာဏံ အသ္မိ။ ပေ။ အယံ၊ ဤမာနကို။ အသ္မိ- မာနော၊ ငါဖြစ်၏ဟု မှတ်ထင်တတ်သောမာန ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ဂဂ၄။ ဣဓ ကေစ္စော၊ ပါပကေန၊ ယုတ်ညံ့သော။ ကမ္မာယံတနေန ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော အလုပ်ဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။ ပါပ- ကေန၊ သော။ ပဋိဘာနေန ဝါ၊ မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားနှင့် စပ်ယှဉ်သော မိန်းမ ယောက်ျားတို့၏ရှက်ဘွယ်အကြောင်းအရာကိုကဗျာဖွဲ့နည်း ကပြနည်း အစရှိသည်တို့၌ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ်ဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။ သီလေန ဝါ၊ ဆိတ် နှားတို့၏အလေ့ ဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။ ဝတေန ဝါ၊ ဆိတ် နှားတို့၏အကျင့် ဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။ သီလဗ္ဗတေန ဝါ၊ ဆိတ် နှားတို့၏အလေ့အကျင့်ဖြင့်သော်၎င်း။ ပါပိကာယ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ဒိဋ္ဌိယံ ဝါ၊ မိစ္ဆာအယူဖြင့်သော်၎င်း။ ပေ။ အယံ၊ ဤ မာနကို။ မိစ္ဆာမာနော၊ န ဟူ၍။ ဝါ၊ မှားယွင်းသောမာနဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ဂဂ၅။ ဉာဘကေ၊ ဆွေမျိုးတို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဂေဟသိ- တော၊ ကာမဂုဏ်ဟူသောအိမ်၌ မှီသော။ (ယော) တက္ကော၊ သည်။ [တက္ကော စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဟီပိဋ်တော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ပဌမ မဟာ- ကုသလနိဒ္ဒေသ၊ ဝိတက္ကနိဒ္ဒေသ၌ပေးခဲ့ပြီ။] (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ တက္ကစသည်ကို။ ဉာတိဝိတက္ကော၊ ဆွေမျိုးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော ဝိတက် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [ဂဂ၆ လွယ်ပြီ။]

ဂဂ၆။ ဒုက္ကရကာရိကာ ပဋိသံယုတ္တော ဝါ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သော အကျင့်ကိုပြုကျင့်ခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတပဋိသံယုတ္တော ဝါ၊ မိစ္ဆာအယူနှင့်စပ်ယှဉ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ၃ပ၊ အယံ၊ ဤ တက္ကစသည်ကို။ အမရဝိတက္ကော၊ မသေနိုင်သော နတ်အဖြစ်အကျိုးငှါ ကြံစည်ခြင်းဟူ၍။ ဝါ၊ အမရာမည်သော ငါးငါးစဉ် ကဲ့သို့ မပြီး မပြတ်နိုင်သောအယူနှင့် စပ်ယှဉ်သော ဝိတက်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၈၈၈။ ဣဓ၊ ကေစ္စော၊ အချို့ ခုဟန်းသည်။ ဂိဟိဟိ၊ လူဒါယကာတို့နှင့်။ သံသဋ္ဌော၊ ဖောဇောသည်။ သဟနန္တိ၊ အတူတကွနှစ်သက်ခြင်းရှိသည်။ သဟသော-
 ကီ၊ အတူတကွ ဝမ်းနည်းခြင်းရှိသည်။ သုခိတေသု၊ လူဒါယကာတို့ လွန်စွာ
 ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်း ရှိကုန်လသော်။ သုခိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သောချမ်းသာ
 ခြင်းရှိသည်။ ဒုက္ခိတေသု၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိကုန်လသော်။ ဒုက္ခိ-
 တော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်။ (ဟုတု) ဝိပရတိ၊ နေ၏။ ကိစ္စ-
 ကရဏိယေသု၊ ကြီးကြီးငယ်ငယ် အသွယ်သွယ်သော အလုပ်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊
 လူဒါယကာတို့၌ ဖြစ်ကုန်လသော်။ အတ္တနာဝါ၊ ကိုယ်တိုင်မူလည်း။ ယောဂံ၊
 အားထုတ်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလူတို့နှင့် ဖောဇောဇော
 နေခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၌။ [အဋ္ဌကထာနည်း။] (တနည်း) တတ္ထ၊
 ထိုပရာနုဒ္ဓယတာ၌။ [ဋီကာနည်း။] ။ပေ။ အယံ၊ ဤတက္ကစသည်ကို။ ပရာနုဒ္ဓယ-
 တာ ပဋိသံယုတ္တော၊ သူတပါးတို့၌ အဖန်ဖန်စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော မေတ္တာ
 ကရုဏာအတုဖြစ်သော ဂေဟသိတပေမနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝါ၊ သူတပါးတို့
 အပေါ်၌ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော သဟနန္တိယာ စသော မေတ္တာ
 ကရုဏာအတု၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဂေဟသိတပေမနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝိတ-
 ကော၊ ကြံစည်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [၈၈၉ လွယ်ပြီ။]

၈၉၀။ ပရေ၊ သူတပါးတို့သည်။ မံ၊ ကို။ မာ အဝဇာနိံ သု၊ အောက်တန်း
 စားဟု အသိအမှတ်မပြုကြပါစေကုန်လင့်။ ဝါ၊ အထင်မသေးကြပါစေကုန်လင့်။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ တတ္ထ၊ ထို အထင်မသေးမခံရခြင်း၌။ ပေ။ အယံ၊ ဤတက္ကစသည်ကို။
 အနုဝညတ္တိ ပဋိသံယုတ္တော၊ အထင်မသေးမခံရခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝိတက္ကော၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ကေကံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ)။

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ

၈၉၁။ [“ယော ကောဓော” စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို မေဃသင်္ဂဏိပါဠိ
 တော်၊ စိတ္တပူဂါလကဏ္ဍ၊ ဒွါဒေသ အကုသလအခမ်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ပဗ္ဗကာလံ၊ ရွှေ
 ကာလ၌။ ကောဓော၊ ကောဓသည်။ (ဟောတိ)။ အပရကာလံ၊ နောက်ကာလ၌။
 ဥပနာဟော၊ ရွှေကောဓကို ကပ်၍ ဖွဲ့တတ်သော နောက်ကောဓသည် (ရန်ငြိုး
 သည်။) ဟောတိ၊ ငေရူပေါ၊ ယော ဥပနာဟော၊ အကြင် ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သော
 သဘောသည်။ (ယာ) ဥပနယုနာ၊ အကြင်ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသည်။ (ယံ) ဥပနယု-
 တတ္ထံ၊ အကြင်ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သောစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အဋ္ဌ-
 ပနာ၊ ဧ၊ ကြင် ပဌမကောဓေ၊ အခြားမဲ့၌ ထားခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော

အပိုင်းအခြားအတိုင်း ထားခြင်းသည်။ (ယာ) ဌပနာ၊ အကြင်ပကတိအားဖြင့် ထားခြင်းသည်။ (ယာ) သက္ကပနာ၊ အကြင် အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်အဖန်ဖန် ရန်ငြိုးကို ထားခြင်းသည်။ (ယာ) အနုသံသန္ဓနာ၊ အကြင် ရွှေကောဓနှင့်တကွ အကြားကို မပြုမူ၍ ရောနှောခြင်းသည်။ (ယာ) အနုပဗန္ဓာ၊ အကြင်ရွှေကောဓ နှင့်တကွ နောက် ကောဓကို ဆက်စပ်ခြင်းသည်။ ကောဓဿ၊ ရွှေကောဓကို။ (ယံ) ဒဠိကမ္မံ၊ အကြင်ခိုင်မြဲအောင်ပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤရန်ငြိုးဖွဲ့တတ် သောကောဓကို။ ဥပနာဟော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

၇၉၂။ ယောမက္ခော၊ အကြင် သူ့ဘဝါး၏ဂုဏ်ကို ချေဖျက်တတ်သော သဘောသည်။ (ယာ) မက္ခာယနာ၊ အကြင်သူတပါးဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယံ) မက္ခာယံတတ္ထံ၊ အကြင်သူတပါးဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) နိဠရိယံ၊ အကြင် တံတွေးကို ထွေးတတ် သူ၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) နိဠရိယကမ္မံ၊ အကြင် တံတွေးကို ထွေးတတ်သူ၏အဖြစ် ဟူသော အမှုသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤသူတပါးဂုဏ်ကို ချေဖျက်တတ်သော သဘော စသည်ကို။ မက္ခော ဝုစ္စတိ။

တတ္ထံ။ ပေ။ ယောပဠာသော၊ အကြင် ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပိုင် ပြုတတ်သောသဘော သည်။ (ယာ) ပဠာသာယနာ၊ အကြင်ဂုဏ်တုဂုဏ်ပိုင်ပြုခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယော) ပဠာသာဟာရော၊ အကြင် ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပိုင်လည်း ပြုတတ်တူသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း ဆောင်တတ်သော သဘောသည်။ (ယံ) ဝိဝါဒဋ္ဌာနံ၊ အကြင် ငြင်းခုံခြင်း၏ တည်ရာ အကြောင်းသည်။ (ယော) ယုဂဂါဟော၊ အကြင်ညီမျှ နေသာထမ်းပိုးကိုယူခြင်းသည်။ (ယော) အပ္ပဒိန္နိဿဂ္ဂေါ၊ အကြင် မိမိ ယူအပ်သော အယူကို မစွန့်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤဂုဏ်တုဂုဏ်ပိုင် ပြုတတ်သော သဘော စသည်ကို။ ပဠာသော ဝုစ္စတိ။ [၇၉၃၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋိ တော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ သညောဇနဂေါစ္ဆက၊ ဣဿာသညောဇနနိဒ္ဒေသ၊ မစ္ဆရိယသညောဇနနိဒ္ဒေသတို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၇၉၄။ ဣဓ ကေစော၊ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ ဒုစရိတ်ကို။ စရိတွာ၊ ပြုကျင့်ပြီး၍။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ပေ။ တဿ၊ ထိုဒုစရိတ်ကို။ ပဋိစ္ဆာဒနဟေတု၊ ဖုံးကွယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ပါပိကံ၊ ယုတ်မာသော။ ဣစ္ဆံ၊ အလိုကို။ ပဏိဒဟတိ၊ ရှေးရှုထား၏။ မံ၊ ငါ့ကို။ (ငါ့အဖြစ်ကို)။ မာ ဇညာ၊ သူတပါးထို့ မသိပါစေလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ မံ၊ မာဇညာ၊ လင့်။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ကပ္ပေတိ၊ ကြံစည်၏။ မံ မာ ဇညာ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသတိ၊ ပြော၏။ မံ မာ ဇညာ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ပရက္ကမတိ၊ အားထုတ်၏။ ဇဝဂ္ဂပါ၊ သော။ ယာမာယာ၊ အကြင်မျက်လှည့်ကဲ့သို့

လှည့်ပတ်တတ်သော သဘောသည်။ (ယာ) မာယာဝိတာ၊ အကြင်လှည့်ပတ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အစွာသာရာ၊ အကြင် အပြစ်ကို လွန်ကျူးပြီး၍ တဖန် ဖုံးသားခြင်းအားဖြင့် ပြန်လာကြောင်း သဘောသည်။ (ယာ) ဝဉ္စနာ၊ အကြင် လှည့်ပတ်ခြင်းသည်။ (ယာ) နိကတိ၊ အကြင် ကောက်ကျစ် စဉ်း လဲကြောင်းသဘောသည်။ (ယာ) ဝိကိရဏာ၊ အကြင်မိမိ၏ မကောင်းမှုတို့ကို အထူးထူးအပြားပြား ဖြန့်ကြဲခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိဟရဏာ၊ အကြင်မိမိ အပြစ်တို့ကို ရှောင်လွှဲခြင်းသည်။ (ယာ) ဂူဟနာ၊ အကြင် လျှိုဝှက်ခြင်းသည်။ (ယာ) ပရိဂူဟနာ၊ အကြင်ထက်ဝန်းကျင်လျှိုဝှက်ခြင်းသည်။ (ယာ) ဆာဒနာ၊ အကြင် မကောင်းမှုကို ဖုံးကွယ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ပဋိစ္စာဒနာ၊ အကြင်ထက်ဝန်းကျင် ဖုံးကွယ်ခြင်းသည်။ [“ဂူဟနာ ပရိဂူဟနာ” ကဲ့သို့ “ဆာဒနာ ပရိဆာဒနာ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] (ယံ) အနုတ္တာနိကမ္ပံ၊ အကြင် မိမိအပြစ်ကိုပေါ်လွင်အောင် မပြုခြင်းသည်။ (ယံ) အနာဝိကမ္ပံ၊ အကြင် မိမိအပြစ်ကို ထင်ရှားအောင် မပြုခြင်းသည်။ (ယာ) ဝေါစ္စာဒနာ၊ အကြင် ကောင်းစွာဖုံးထားခြင်းသည်။ (တနည်း) ယာ ဝေါစ္စာဒနာ၊ အကြင်လွန်ကျူးမှုကို ဝန်မခံဘဲ ဖြတ်ခြင်းအားဖြင့် ဖုံးထားခြင်းသည်။ (ယာ) ပါပကိရိယာ၊ အကြင် မကောင်းမှုကိုပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤမျက်လှည့်ကဲ့သို့ လှည့်ပတ်တတ်သော သဘော စသည်ကို။ မာယာ ဝုစ္စတိ။

ဣဒေ၊ ဧကစ္စော၊ သည့်။ သဋ္ဌော၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သည်။ ပရိသဋ္ဌော၊ ထက်ဝန်းကျင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ယံ သဌံ၊ အကြင်ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းသဘောသည်။ (ယာ) သဋ္ဌတာ၊ အကြင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယံ) သာဋ္ဌေယျံ၊ အကြင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) ကက္ကရတာ၊ အကြင်ခက်မာသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) ကက္ကရိယံ၊ အကြင်ခက်မာသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) ပရိက္ကတ္တတာ၊ အကြင် တူးစိုက်အပ်သောတိုင်ကဲ့သို့ ခိုင်မြဲစွာ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ယံ) ပရိက္ကတ္တိယံ၊ အကြင် တူးစိုက်အပ်သော တိုင်ကဲ့သို့ ခိုင်မြဲစွာ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒေ၊ ဤကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတတ်သော သဘော စသည်ကို။ သာဋ္ဌေယျံ ဝုစ္စတိ။

အမှာ။ ။ (ဂဇ၅)၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဒ္ဒေသ၊ မောဟနိဒ္ဒေသအတိုင်း ပေးပါ။ “ယော ဘဝေသု ဘဝစ္စန္ဒော” စသည်ကိုကား ထိုပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ သညောဇန ဂေါစ္စက၊ ဘဝရာဂ သညောဇနနိဒ္ဒေသအတိုင်းပေးပါ။ (ဂဇ၆)၌ “အတ္တာ စ၊ အတ္တသည့်၎င်း။ လောကော စ၊ (ခန္ဓာ ၅ ပါးဟူသော) လောကသည်၎င်း။ ဘဝိ-

သတိ၊ လတ္တံ့” ဟုပေးပါ။ “ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ” စသောပုဒ်တို့၏အနက်ကို မေ့သင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဒ္ဒေသ၌ပေးခဲ့ပြီ။ (၈၉၉) ၌ “ပုဗ္ဗန္တံ၊ ရှေ့ အတိတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ အာယတနခတ်အဘို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍ ဟု၎င်း၊ အပရန္တံ၊ နောက်အနာဂတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ အာယတနခတ်အဘို့ကို” ဟု၎င်း ပေးပါ။ (၉၀၀) ၏ အနက်ကို မေ့သင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ကာမာဝစရကုသလ၊ ဟိရိဗလနိဒ္ဒေသ၊ ဩတ္တပ္ပဗလနိဒ္ဒေသ တို့ကိုမှီ၍ ပေးပါ။ (၉၀၁) ၏ အနက်ကို ထိုပါဠိတော်၊ သုတ္တန္တိက ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒေါဝစသ- တာဒုကံ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၉၀၂။ ယော အနဇ္ဇဝေါ၊ အကြင်မဖြောင့်မတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်း အရာသည်။ (ယာ) အနဇ္ဇဝတာ၊ အကြင်ဖြောင့်မတ်ခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) ဇိမုတာ၊ အကြင် လရေးကောက်ကဲ့သို့ အဖျား ၂ သက်ကောက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) ဝင်္ဂတာ၊ အကြင် နွားကျင်ကောက်ကဲ့သို့တလျှောက်လုံး ကောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) ကုဋ္ဌိလတာ၊ အကြင်ထယ်တုံးကောက်ကဲ့သို့ အဖျား၌ကောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ မဖြောင့်မတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာစသည်ကို။ အနဇ္ဇဝေါ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ။ ပေ။ ယာ အမုဒုတာ၊ အကြင် မနူးညံ့သည်၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အမဒ္ဒဒ္ဒ ဝတာ၊ အကြင် နူးညံ့ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ယံ) ကက္ခုဋ္ဌိယံ၊ အကြင် ခက်တန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (ယံ) ဖာရုသိယံ၊ အကြင် ကြမ်းတမ်းသူ၏အဖြစ် သည်။ (ယာ) ကက္ခုဋ္ဌတာ၊ အကြင်ခက်မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) ကထိန- တာ၊ အကြင် တောင့်မာသည်၏အဖြစ်သည်။ အမုဒုတာ၊ မနူးညံ့သည်၏ အဖြစ် ဟူသော။ (ယာ) ဥဇ္ဇစိတ္တတာ၊ အကြင် မကိုင်းမညွတ်၊ မတ်မတ်ဖြစ်သော စိတ် ရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤမနူးညံ့သည်၏အဖြစ် စသည် ကို။ အမဒ္ဒဒ္ဒဝေါ ဝုစ္စတိ။

အမ္ပာ။ ။ (၉၀၃, ၄) ပါဠိတော်များကို မေ့သင်္ဂဏီ၊ သုတ္တန္တိကဒုကံ၊ ခန္တိဒုကံ၊ သာဓဗျဒုကံတို့၏ အနက်ကို ပြောင်းပြန်ပေးပါ။ (၉၀၅, ၆, ၇) တို့ကို ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရတာ၊ မုဋ္ဌသစ္စ၊ သီလဝိပတ္တိဒုကံတို့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၉၀၈။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ၊ အောက် ကာမဘုံဟူသောအဖို့သို့ ကပ်ဝင်တတ်ကုန်သော။ သညောဇနာနိ၊ တို့သည်။ အဇ္ဈတ္တသံယောဇနံ၊ မည်၏။ ပဉ္စ၊ ဥဒ္ဒိဘာဂိယာနိ၊ အထက် ရူပအရူပဘုံဟူသော အဖို့သို့ကပ်ဝင်တတ် ကုန်သော။ သညောဇနာနိ၊ တို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါသံယောဇနံ၊ မည်၏။

၃-တိကနိဒ္ဒေသ

၉၀၉။ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဟေတုဂေါစ္ဆကဉ်ပေးခဲ့ပြီ။

၉၁၀။ တတ္ထ၊ ထို မာတိကာတို့တွင်။ တယော၊ ကုန်သော။ အကုသလ-
ဝိတက္ကာ၊ တို့ဟူသည်။ ကဘမေ၊ တို့နည်း။ ကာမဝိတက္ကာ၊ တက်၎င်း။ ပေ။
ဝိဟိ သာဝိတက္ကာ၊ ၎င်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၃ ပါးသော ဝိတက်တို့တွင်။ ကာမ-
ဝိတက္ကာ၊ ဟူသည်။ ကတမော၊ ကာမပဋိသံယုတ္တော၊ ကာမနှင့်စပ်ယှဉ်သော။
ယော တက္ကာ၊ သည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ပေးပါ။

အမှာ။ ။ (၉၁၁, ၂, ၃) တို့၌ “ကာမသညာ၊ ကာမသညာ၎င်း။ ကာမ-
ဓာတု၊ ကာမဓာတ်၎င်း။ ကာယသဉ္ဇေတနိကာ၊ ကာယသဉ္ဇေတနိကာ၎င်း”
စသည်ဖြင့် နာမသတ်ပေးပါ။ (၉၁၄) ၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုက-
နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ အာသဝဂေါစ္ဆကဉ် ပေးခဲ့ပြီ။ (၉၁၅) ၏ အနက်ကို ထို ပါဠိတော်
တိကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒဿနတိကဉ် ပေးခဲ့ပြီ။ (၉၁၆) ၌ “ကာမတဏှာ” စသော
ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ထိုပါဠိတော် ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဟေတုဂေါစ္ဆက၊ လောဘ
နိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ကြွင်း ပုဒ်တို့၏ အနက်လည်း လွယ်ပြီ။ (၉၁၇, ၈) တို့၌
“အပရာပိ၊ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တိဿော၊ ကုန်သော။ တဏှာ၊ တို့
ဟူသည်။ ကတမာ” ဟု ပေး။ လွယ်ပြီ။

၉၁၉။ ကာမေသနာ၊ ကာမကို ရှာမှီးကြောင်း ရာဂ၎င်း။ ဘဝေသနာ၊
ဘဝကို ရှာမှီးကြောင်း ရာဂ၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယေသနာ၊ ဒိဋ္ဌိတိကပုဂ္ဂိုလ်တို့
သမုတ်အပ်သော ဗြဟ္မစရိယကို ရှာမှီးကြောင်း ဒိဋ္ဌိ၎င်းတည်း။ [ကာမေသနာ
နိဒ္ဒေသ စသည်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊
အာသဝဂေါစ္ဆကဉ် ပေးခဲ့ပြီ။]

၉၂၀။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝိခာ၊ သေယျပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်
ဖြင့် စီရင်တတ်သော မာန်တို့သည်။ ဝါ၊ သေယျပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်
ထားတတ်သော မာန်တို့သည်။ ကတမာ၊ တို့နည်း။ အဟံ၊ သည်။ သေယျော
အသ္မိ၊ ဣဘိ၊ သို့။ (ဥပ္ပန္နာ၊ သော)။ ဝိခာ၊ မိမိကို စီရင်တတ်သော မာန်၎င်း။
ဝါ၊ မိမိကို ထားတတ်သော မာန်၎င်း။ ပေ။ ဟိနောဟမသ္မိတိ (ဥပ္ပန္နာ) ဝိခာ
(အတ္ထိ)။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝိခာ၊ ဝိသိသည်။ ဣမာ၊ ဤသည်တို့တည်း။

၉၂၁။ ဇာတိံ၊ ဇာတိကို (ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းကို)။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ဥပ္ပန္နံ၊
သော)။ ဘယံ၊ ဘေးသည်။ ဘယာနကံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဆမ္ဘိတတ္တိ၊ ကိုယ်
တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ လောမဟံသော၊ မွေးညင်းတို့၏ ရှင်ခြင်းသည်။
(ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းသည်)။ ဇေတု၊ သာ၊ ၎င်း။ ဥဗ္ဗာ၊ သော၊ ထိတ်လန့်ခြင်း
သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤဘေးစသည်ကို။ ဇာတိဘယံ ဝုစ္စတိ။ [အကြွင်းလွယ်ပြီ]။

၆၂၂။ တတ္ထ တိဏိ၊ ကုန်သော။ တမာနိ၊ မောဟ အမှောင်တို့ဟူသည်။ ကတမာနိ။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံဝါ၊ ကာလကိုမူလည်း။ ဝါ၊ ကာလ၌ဖြစ်သောမိမိကိုမူလည်း။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ကင်္ခတိ၊ ယုံမှား၏။ ဝိစိကိစ္စတိ၊ တွေးတော၏။ ဝါ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လသော် မဆုံးဖြတ်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ပင်ပန်း၏။ နာဓိမ္မစူတိ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲမသက်ဝင်နိုင်။ ဝါ၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်။ န သမ္ပ- သိဒ္ဓတိ၊ မကြည်လင်။ ဝါ၊ မကြည်ညို။ [ကင်္ခတိစသော ၄-ပုဒ်ကို အဋ္ဌသာလိနိ၊ တိကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒဿနတိကံ အဖွင့်၌ ဖွင့်ထားပြီ။]။ ပေ။ တိဏိ၊ တမာနိ၊ တို့ဟူသည်။ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။

၆၂၃။ တတ္ထ တိဏိ၊ ကုန်သော။ တိတ္ထာယတနာနိ၊ ရေခိပ်ပမာ၊ တိတ္ထိတို့၏ ပေါက်ဖွားရာဌာနတို့ဟူသည်။ ကတမာနိ။ ဣဓ၊ ဧကစ္စော၊ သော။ သမဏောဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ပြာဟ္မဏောဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ဝေ ဝါဒိ၊ ဤသို့ပြောလေ့ရှိသည်။ ဝေဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့အယူရှိသည်။ ဟောတိ။ (ကိ) အယံပုရိသ- ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိကြွင်းမဲ့ဥဿံ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ သုခကိုသော်၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဒုက္ခကိုသော်၎င်း။ အဒုက္ခ- မသုခံ ဝါ၊ အဒုက္ခမသုခကိုသော်၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော သုခ ဒုက္ခ အဒုက္ခမသုခကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ကတဟေတု၊ ပြုအပ် သော ကံဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ (ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ၎င်း)။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ဤသို့အယူရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ဣဓ၊ ပေ။ တံသဗ္ဗံ၊ ကို၊ ဣဿရိနိမ္မာနဟေတု၊ အစိုးရသော ဗြဟ္မာသည် ဖန်ဆင်းအပ် သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ အစိုးရသောပဇာပတိနတ်သည် ဖန်ဆင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် (ပဋိသံဝေဒေတိ)။ ပေ။ အဟေတု၊ ဇနကအကြောင်းမရှိဘဲ။ အပစ္စယာ၊ ဥပတ္တမ္ဘက အထောက်အပံ့မရှိ ဘဲ။ (ပဋိသံဝေဒေတိ)။ ပေ။ တိဏိ၊ တိတ္ထာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။

၆၂၄။ တတ္ထ တယော၊ ကုန်သော။ ကိဉ္ဇနာ၊ ဖိစီး နှိပ်စက်တတ်သော အနှောင့်အယှက်တို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ကိဉ္ဇနံ၊ ဖိစီးနှိပ်စက် တတ်သော အနှောင့်အယှက်တည်း။ ပေ။ မောဟော၊ ကိဉ္ဇနံ၊ တည်း။ တယော၊ ကိဉ္ဇနာ၊ တို့သည်။ ဣမေ၊ တို့တည်း။ [အင်္ဂဏာနိ၊ မိမိကိန်းရာသတ္တဝါ၏ယုတ်ညံ့ သူ၏အဖြစ်သို့ရောက်ကြောင်း ကိလေသာတို့သည်။ မလာနိ၊ အညစ်အကြေးတို့ သည်။ ဝိသမာနိ၊ သာသနာတော်မှ၎င်း၊ သုဂတိမှ၎င်းချော်ကျကြောင်းဖြစ်သော မညီညွတ်ရာဌာနတို့သည်။ ကာယဝိသမံ၊ သာသနာတော်မှ၎င်း၊ သုဂတိမှ၎င်း ချော်ကျကြောင်းဖြစ်သော မညီညွတ်သော ကာယဒုစရိုက်။ ရာဂဂ္ဂိ၊ ရာဂမီး။ ရာဂကသာဝေါ၊ ဘက်အကာဖြစ်သော ရာဂ။ ကာယကသာဝေါ၊ အဖတ် အကာဖြစ်သော ကာယဒုစရိုက်။]

၉၂၅။ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊ သာယာတတ်သော ဓာဏှာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဟူသည်။ ကတမာ၊ ဣဓ၊ ဧကစ္စော၊ သော။ သမဏောဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ပြာဟ္မဏောဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ဝေဝါဒိ၊ ဤသို့ပြောလေ့ရှိသည်။ ဝေဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့ အယူရှိသည်။ ဟောတိ (ကိံ)။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌။ ဒေါသော၊ မှီဝဲခြင်းဟူသော အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ ဧရိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ဤသို့အယူရှိသည်။ (ဟောတိ)။ သော၊ ထိုသမဏသည်။ ဝါ ထိုပြာဟ္မဏသည်။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌။ ပါဘဗျတံ၊ သုံးဆောင်ခံစားတတ်သူ၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ အယံ၊ ဤဒိဋ္ဌိကို။ အဿာဒဒိဋ္ဌိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္ထသို့ အစဉ်လိုက်သော ဒိဋ္ဌိဟူသည်။ ကတမာ။ [ဣဓ အသုတဝါစသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ တိကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒဿနတိက်၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တတ္ထ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ယုတ်ညံ့သောအယူဟူသည်။ ကတမာ၊ [နတ္ထိ ဒိန္နံ စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ထိုပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဥပါဒါနဂေါစ္စက ၌ပေးခဲ့ပြီ။] အယံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဝုစ္စတိ။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိသည်။ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊ အဿာဒဒိဋ္ဌိတည်း။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။

၉၂၆။ [အရဝတိ နိဒ္ဒေသ၏အနက်ကို ဤဝိဘင်း ကေကနိဒ္ဒေသ (၈၇၆)၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ဝိဟိံ သာနိဒ္ဒေသ၏ အနက်ကို ဤပါဠိတော် ဓာတုဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တိ-ဘာဇနီယ၊ တတိယဓာတုဆက္က၊ ဝိဟိံ သာဓာတုနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တတ္ထ၊ အဓမ္မစရိယာ၊ အဓမ္မကို ပြုကျင့်ခြင်းဟူသည်။ ကတမာ။ ကာယေန၊ ကာယဒွါရ ဖြင့်။ အဓမ္မစရိယာ၊ အဓမ္မကို ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော။ ဝိသမစရိယာ၊ မညီမညွတ် ပြုကျင့်ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ မညီညွတ်သောကံကို ပြုကျင့်ခြင်း၎င်း။ ဝါစာယ၊ ဝစီဒွါရ ဖြင့်။ ပေ။ မနုဿ၊ မနောဒွါရဖြင့်။ ပေ။ ဝိသမစရိယာ၊ ၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤ အဓမ္မကို ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော မညီမညွတ် ပြုကျင့်ခြင်းစသည်ကို။ အဓမ္မစရိယာ ဝုစ္စတိ။

၉၂၇။ [ဒေါဝစဿတာနိဒ္ဒေသ၊ ပါပမိတ္တတာနိဒ္ဒေသတို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ သုတ္တန္တိကဒုကနိက္ခေပ၊ ဒေါဝစဿတာဒုက္ခ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] တတ္ထ၊ နာနတ္ထသညာ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော အာရုံတို့၌ ဖြစ်သော သညာဟူသည်။ ဝါ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော သညာဟူသည်စသည် ဖြင့်ပေးပါ။

၉၂၈။ ဥဒ္ဓစ္စနိဒ္ဒေသ၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဒွါဒေသ အကုသလံ၊ ဥဒ္ဓစ္စနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ကောသဇ္ဇနိဒ္ဒေသ ပမာဒနိဒ္ဒေသ တို့၌ “ကောသဇ္ဇံ၊ စက်ဆုပ်အပ်စွာ၊ အရာရာ၌ ဆုတ်နစ်တတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသည်။

ပမာဒေါ၊ မေလျော့ခြင်းဟူသည်”ဟု ပေးပါ။ “ကာယ ဒုစ္စရိတေဝါ” စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဤဝိဘင်း၊ ဧကကနိဒ္ဒေသ၊ (၈၄၆) ပမာဒနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၉၂၉။ အသန္တုတ္တိတာနိဒ္ဒေသ၌ “အသန္တုတ္တိတာ၊ တင်းတိမ် ရောင်ရဲခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်”ဟု ပေးပါ။ အကြောင်းကို ဤဝိဘင်း ဧကကနိဒ္ဒေသ၊ (၈၄၉) အတြိစ္စတာနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ အသမ္ပုဇဉတာနိဒ္ဒေသ၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဟေဘုဂေါစ္ဆက မောဟနိဒ္ဒေသ စသည်၌ ပေးခဲ့ပြီ။ မဟိစ္စတာနိဒ္ဒေသ၏အနက်ကို ဤဝိဘင်း၊ ဧကကနိဒ္ဒေသ (၈၅၀) မဟိစ္စတာ နိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။

၉၃၀။ အဟိရိကနိဒ္ဒေသ၊ အနောတ္တပ္ပနိဒ္ဒေသတို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပဒကဏ္ဍ၊ ကာမာဝစရကုသလ၊ ဟိရိဗလနိဒ္ဒေသ ဩတ္တပ္ပ-ဗလနိဒ္ဒေသတို့၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ။

၉၃၁။ တတ္ထ၊ အနာဒရိယံ၊ ဩဝါဒကို ရိုသေခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဟူသည်။ ကတမံ။ (ယံ) အနာဒရိယံ၊ အကြင် ဩဝါဒကို ရိုသေခြင်းမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အနာဒရတာ၊ အကြင် ဩဝါဒကို ရိုသေခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အဂါရဝတာ၊ အကြင် လေးစားခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အပုတိဿဝတာ၊ အကြင် ရှေးရှုနားထောင်ခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) အနဒ္ဒါ၊ အကြင် ဩဝါဒကို မနာယူခြင်းသည်။ ဝါ၊ ထင်းခြောက်ကဲ့သို့ မစိုပြေသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ မနူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) အနဒ္ဒါယနာ၊ အကြင် ဩဝါဒကို မနာယူခြင်းဖြင့်ဖြစ်ခြင်း သည်။ ဝါ၊ ထင်းခြောက်ကဲ့သို့ မစိုပြေသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ မနူးညံ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယံ) အနဒ္ဒါယံတတ္ထံ၊ အကြင် ဩဝါဒကို မနာယူခြင်းဖြင့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝါ၊ အကြင် ထင်း ခြောက်ကဲ့သို့ မစိုပြေသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သည်။ ဝါ၊ မနူးညံ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယံ) အသိလုံ၊ အကြင်ကောင်းသောသီလ မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (ယော) အစိတ္တိကာရော၊ အကြင် ရိုသေလေးစားမှုကိုမပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤ ရိုသေခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ် စသည်ကို။ အနာဒရိယံ ဝုစ္စတိ။ [ဒေါဝစသတာနိဒ္ဒေသ၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ သုတ္တန္တိက ဒုက-နိက္ခေပ၊ ဒေါဝစသတာဒုက်၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ပါပမိတ္တတာဒုက်၏ အနက်ကိုလည်း ထိုပါဠိတော်၊ ထိုကဏ္ဍ၊ ပါပမိတ္တတာဒုက်၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၉၃၂။ ဣဓ၊ ကေစဇ္ဇာ၊ သည်။ အဿဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါမရှိသည်။ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပေ။ န သဒ္ဓဟတိ၊ မယုံကြည်။ ဝေဇ္ဇပံ၊ ယံ အဿဒ္ဓိယံ၊ အကြင် သဒ္ဓါမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အဿဒ္ဓဟနာ၊ အကြင် မယုံကြည်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) အနောကပ္ပနာ၊ အကြင် ဘုရားအစရှိသော အာရုံတို့သို့ မသက်ဝင်ခြင်းသည်။ (ယော) အနဘိပ္ပသာဒေါ၊ အကြင် ဘုရားအစရှိသော အာရုံတို့၌ လွန်စွာ မကြည်ညိုတတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤ သဒ္ဓါမရှိသူ၏အဖြစ် စသည်ကို။ အဿဒ္ဓိယံ ဝုစ္စတိ။ [အဝဒညူတာနိဒ္ဓေသ၌ “အဝဒညူတာ၊ သူတပါးတို့ တောင်းရမ်းပြောဆိုအပ်သော စကားကို မသိသူ၏အဖြစ်သည်” ဟု ပေးပါ။ အကြွင်းကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိကော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ သညောဇနဂေါစ္စက၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၉၃၃။ အသံဝရော၊ မစောင့်ရှည်းခြင်းသည်။ [အကြွင်းကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိကော်၊ သုတ္တန္တိက ဒုကနိက္ခေပ၊ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဓါရတာဒုက၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ဒုဿိလျှန်ဒ္ဓေသ၏အနက်ကို ဈာနဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း (၅၁၃) အနာစာရနိဒ္ဓေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၉၃၄။ တတ္ထ၊ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့ကို။ အဒဿနကမ္ပတာ၊ ဖူးမြင်ခြင်း၌ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသည်။ ကတမာ။ တတ္ထ၊ ထိုအရိယာနံ အဒဿနကမ္ပတာဟူသောပါဠိ၌။ အရိယာ၊ ယာတို့ဟူသည်။ ကတမေ။ ဗုဒ္ဓါစ၊ ဘုရားရှင်တို့ကို၎င်း။ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ၊ ဘုရားရှင်၏ သာဝကတို့ကို၎င်း။ အရိ ယာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ ဣမေသံ အရိယာနံ၊ တို့ကို။ ယာ အဒဿနကမ္ပတာ၊ အကြင် ဖူးမြင်ခြင်း၌ အလိုမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) အဒဠုကမ္ပတာ၊ အကြင် ဖူးမြင်ခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အသမေတုကမ္ပတာ၊ အကြင် အရိယာတို့၏ အနီးသို့ မသွားလိုသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အသမာဂန္တုကမ္ပတာ၊ အကြင် အရိယာတို့၏ အနီးသို့ မလာလိုသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ အရိယာတို့ကို ဖူးမြင်ခြင်း၌ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်စသည်ကို။ အရိယာနံ အဒဿနကမ္ပတာ ဝုစ္စတိ။ ပေ။ သဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို။ အသောတုကမ္ပတာ၊ မနာယူလိုသူ၏အဖြစ်သည်။ ပေ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်၎င်း။ ပေ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ဗောဓိပက္ခိယဘုရားအပေါင်းကို။ သဒ္ဓမ္မော ဝုစ္စတိ။ ဣမဿ သဒ္ဓမ္မဿ၊ ကို။ ယာ၊ အသောတုကမ္ပတာ၊ (ယာ) အသဝနကမ္ပတာ၊ အကြင် နာယူခြင်း၌ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အနဂ္ဂဟေတုကမ္ပတာ၊ အကြင် သင်ယူခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (ယာ) အစာရေတုကမ္ပတာ၊ အကြင် ဆောင်ရွက်မှတ်သားခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ နာယူခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ် စသည်ကို။ သဒ္ဓမ္မံ အသောတုကမ္ပတာ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထဥပါရမ္မစိတ္တတာ၊ ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော စိတ်ရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာဟူသည်။ ကတမာ။ တတ္ထ၊ ထိုဥပါရမ္မစိတ္တတာဟူသော ပါဠိ၌။ ဥပါရမ္မော၊ မ္မဟူသည်။ ကတမော။ ဒယာ ဥပါရမ္မော၊ အကြင် ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်း သည်။ (ယော) အနုပါရမ္မော၊ အကြင် အဖန်ဖန် ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ (ယာ) ဥပါရမ္မနာ၊ အကြင် ကပ်၍နှိပ်စက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (ယာ) အနုပါရမ္မနာ၊ အကြင် အဖန်ဖန် ကပ်၍နှိပ်စက်ခြင်းဟူသော အခြင်း အရာသည်။ (ယံ) အနုပါရမ္မိတတ္ထံ၊ အကြင် အဖန်ဖန် ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (ယာ) ဥညာ၊ အကြင်အောက်ချ၍သိခြင်း သည်။ (အထင်သေးခြင်းသည်။) (ယာ) အဝညာ၊ အကြင် အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် (အထင်သေးခြင်းသည်။) (ယော) ပရိဘဝေါ၊ အကြင် လှမ်းမိုး၍ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ယာ) ရန္တဂဝေသိတာ၊ အကြင် အပေါက်အကြားကို ရှာခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင် အပေါက်အကြားကို ရှာတတ်သူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤကပ်၍နှိပ်စက်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ ဥပါရမ္မစိတ္တတာ ဝုစ္စတိ။

၉၃၅။ မုဋ္ဌဿစွနိဒ္ဒေသ၏ အနက်ကို မေဃင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ကာမာဝစရကုသလ၊ သတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ။

၉၃၆။ တတ္ထ၊ အယောနိသောမနသိကာရော၊ ရ ဟူသည်။ ကတမော၊ အနိစ္စေ၊ အနိစ္စဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး၌။ နိစ္စံတိ၊ နိစ္စဟူ၍။ အယောနိသောမနသိ- ကာရော၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် စိတ်၌ ထားခြင်း၎င်း။ ဒုဒက္ခ၊ ဒုက္ခဖြစ်သောခန္ဓာ ၅-ပါး၌။ သုခံတိ၊ ဟူ၍။ ပေ။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး၌။ ပေ။ အသုဘော၊ အသုဘဖြစ်သောခန္ဓာ ၅-ပါး၌ ။ ပေ။ ဝါ၊ တနည်း။ သစ္စဝိပုဋိကုလေန၊ ၄-ပါးသော သစ္စာတို့အား မလျော်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ဘဝင်စိတ်ကို။ (ယာ) အာဝဇ္ဇနာ၊ အကြင်ပြန်လည် စေတတ်သော သဘောသည်။ (ယာ) အန္ဓာဝဇ္ဇနာ၊ အကြင် အဖန်ဖန် ပြန်လည် စေတတ်သော သဘောသည်။ (ယော) အာဘောဂေါ၊ အကြင်နှလုံးသွင်းတတ် သော သဘောသည်။ (ယော) သမန္နာဟာရော၊ အကြင်ဘဝင်၏ အာရုံမှတစ်ပါး သော အာရုံကို ကောင်းစွာဆောင်တတ်သော သဘောသည်။ (ယော) မနသိ- ကာရော၊ အကြင် ဘဝင်၏အာရုံမှ တစ်ပါးသောအာရုံကို စိတ်၌ ထားတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤအနိစ္စဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၌နိစ္စဟု နှလုံး သွင်းခြင်းစသည်ကို။ အယောနိသောမနသိကာရော ဝုစ္စတိ။

ကုမ္မဂ္ဂသေဝနာ၊ မှားယွင်းသောလမ်းကိုမှီဝဲခြင်းဟူသည်။ ကတမော။ တတ္ထ၊ ထိုကုမ္မဂ္ဂသေဝနာဟူသောပါဠိ၌။ ကုမ္မဂ္ဂေါ၊ ဟူသည်။ ကတမော....စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

(တိကံ နိဋ္ဌိတံ။)

၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ

အမှတ် - ။ (၉၃၇, ၉၃၈) တို့၏ အနက်ကို ရှေး၌ညွှန်ခဲ့ပြီ။

၉၃၉။ စတ္တာရော၊ တဏှပုပ္ပါဒါ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ဟူသည်။ ကတမေ။
ဘိက္ခုနော၊ ဤ။ တဏှာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ စိဝရဟေတုဝါ၊
သင်္ကန်းဘူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ပေ။
ဘိက္ခုနော ဝ.ဏှာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ သော်။ ဣတိ ဘဝါဘဝဟေတုဝါ၊ ဤသို့
ရဟန်းတို့ဖြစ်တည်နိုင်ကြောင်းထောပတ်အစရှိသောဆေးကောင်း၊ ပို၍ဖြစ်တည်
နိုင်ကြောင်း ထောပတ်အစရှိသော ဆေးကောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်
သော်လည်း။ [ဣတိ ဘဝါဘဝဟေတုဝါ၊ ဤပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းဟူသော
အကြောင်းကြောင့်သော်လည်း။ ဝံ၊ ကြီးပွားခြင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းဟူသော
အကြောင်းကြောင့်သော်လည်း။ ဤသို့ ဋီကာအလို ၂-နည်းပေးပါ။ ဒုတိယ-
သို့ ပဏ္ဍေ ဘဝါဘဝသဒ္ဓေန္တ သမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိယော၊ ဝုဒ္ဓိဟာနိယောဝါ ဝုတ္တာတိ-
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ - အနု။] ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဆန္ဒာဂတိ ၊ ချစ်ခြင်းဖြင့်မရောက်ထိုက်သောအမှုအရာသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပေ။
ဝေရူပါ၊ ယာအဂတိ၊ အကြင်အရိယာတို့မရောက်ကြောင်းသဘောသည်။ (ယံ)
အဂတိဂမနံ၊ အကြင်အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့ရောက်ထိုက်သောအမှုသို့
ရောက်ကြောင်းသဘောသည်။ (ယံ) ဆန္ဒဂမနံ၊ အကြင် ချစ်ခြင်းကြောင့်ရောက်
ခြင်းသည်။ (ယံ) ဝဂ္ဂဂမနံ၊ အကြင် ကိုယ့်ဘက် သူ့ဘက် အစအားဖြင့် ရောက်
ခြင်းသည်။ (ယံ) ဝါရိဂမနံ၊ အကြင် ရေကဲ့သို့ ညွတ်ကင်းတတ်သော ဆန္ဒ
စသည်ဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ) စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အဂတိဂမနာနိ၊ အဂတိ-
လိုက်ခြင်းတို့သည်။ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။ [ဝိပရိယာသနိဒ္ဒေသ၌ “ဝိပရိယာသာ၊
ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ဖြစ်တတ်သော တရားတို့သည်။ ကတမေ။ ပေ။ သညာ-
ဝိပရိယာသော၊ သညာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

အနရိယဝေါဟာရာ၊ အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏ ပြောဆိုကြောင်း
အသုံးအနှုန်းတို့သည်။ ကတမေ။ အဒိဋ္ဌေ၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မမြင်အပ်သော ရူပါရုံ
၌။ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ၊ မြင်အပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ အဿုတေ၊ သောတ
ဝိညာဉ်ဖြင့် မကြားအပ်သော သဒ္ဓါရုံ၌။ သုတဝါဒိတာ၊ ကြားအပ်ပြီဟုပြောဆို
ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ အမုတေ၊ ဃာနစသော ဝိညာဉ် ၃-ပါးဖြင့်ရောက်၍မသိ
အပ်သော ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။ မုတဝါဒိတာ၊ ဃာနစသောဝိညာဉ်
၃-ပါးဖြင့် ရောက်၍ သိအပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ အဝိညာတေ၊
မနောဝိညာဉ်ဖြင့် မသိအပ်သောဓမ္မာရုံ၌။ ဝိညာတဝါဒိတာ၊ သိအပ်ပြီဟုပြောဆို
ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်းတည်း။ [ဒုစ္စရိတစတုက္က ၂-မျိုးလွယ်ပြီ။ ပဌမသာယစတုက္က၌

“ဇာတိဘယံ ဇာတိကို စွဲ၍ဖြစ်သောဘေး၎င်း” ဟု၎င်း၊ ဒုတိယဘယစတုက္ကဉ်
“ရာဇာဘယံ မင်းမှဖြစ်သောဘေး၎င်း”ဟု၎င်း ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

တတိယဘယစတုက္က။ ။ဥမိဘယံ လှိုင်းတံပိုးတို့ကို စွဲ၍ဖြစ်သောဘေး
၎င်း။ ဝါ၊ လှိုင်းတံပိုးတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး၎င်း။ ကုမ္ဘီလဘယံ၊ မိကျောင်း
ကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး၎င်း။ အာဝဇ္ဇဘယံ၊ ရေဝဲကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး၎င်း။
သုသုကာဘယံ၊ ကြမ်းတမ်းသောငါးကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး၎င်းတည်း။

စတုတ္ထဘယစတုက္က။ ။အတ္တာနုဝါဒဘယံ၊ မိမိကို စွပ်စွဲသူ၏ သန္တာန်၌
ဖြစ်သောဘေး၎င်း။ ပရာနုဝါဒဘယံ၊ သူတပါး၏ စွပ်စွဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော
ဘေး၎င်း။ ဒဏ္ဍဘယံ၊ ဒဏ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဘေး၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ အပါယ်
၎င်းတို့ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဘေး၎င်းတည်း။

သုခ ဒုက္ခံ၊ သုခ ဒုက္ခကို။ သယံ ကတံ၊ မိမိဟူသော ဝေဒနာသည် ပြုအပ်ပြီ။
ဣတိ၊ သို့။ သစ္စတော၊ မှန်သောအားဖြင့်။ ဓေတတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။
ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သုခဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရံကတံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာမှ
တပါးသောဝေဒနာသည် ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ။ပေ။ဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
သုခဒုက္ခံ၊ ကို။ သယံ ကတဉ္စ၊ မိမိဟူသော ဝေဒနာသည်ပြု အပ်သည်၎င်း။ ပရံ-
ကတဉ္စ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဝေဒနာမှ တပါးသောဝေဒနာသည် တဝက်ပြုအပ်သည်၎င်း။
(ဟောတိ)။ဣတိ။ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတုစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။
အသယံကာရံ၊မိမိဟူသောဝေဒနာသည် ပြုအပ်သည်လည်းမဟုတ်။ အပရံကာရံ၊
ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာမှ တပါးသော ဝေဒနာသည် ပြုအပ်သည်လည်းမဟုတ်။ အဓိစ္စ-
သမုပ္ပန္နံ၊အကြောင်းမရှိဘဲဖြစ်၏။ဣတိ။ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိသည်။ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(စတုက္ကံ နိဋ္ဌိတံ)။

၅-ပဉ္စက နိဒ္ဒေသ

၉၄၀။ [ဩရမ္ဘာဂိယ သံယောဇနနိဒ္ဒေသစသည် လွယ်ပြီ။]သင်္ဂါ၊ ကပ်ငြိ
တတ်သောတရားတို့သည်။ပေ။ ရာဂသင်္ဂါ၊ကပ်ငြိတတ်သောရာဂ၎င်း။ပေ။ပဉ္စ၊
ငါးစင်းကုန်သော။ သလ္လာ၊ မြှားတို့သည်။ ကတမေ၊ ရာဂသလ္လံ၊ ရာဂမြှား၎င်း။
ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၉၄၁။ စေတောခိလာ၊ စိတ်၏ ခက်မာကြောင်းတရားတို့သည်။ ကတမေ။
သံတ္ထရိ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်တော် ဂုဏ်တော်၌။ [ကင်္ခတိ
စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဤဝိဘင်း၊ တိကနိဒ္ဒေသ(၉၂၂) တမနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့
ပြီ။]ဓမ္မေ၊ ပရိယတ် ပဋိဝေဓတရား၌။ [ပဋိပတ်တရားကို “သိက္ခာယ”ဟု ဧ ဟ

တော်မူလတ္တံ့။]ပေ။ သံဆေး၊ မဂ္ဂဋ္ဌ ၄-ပါး၊ ဖလဋ္ဌ ၄-ပါးဟူသော အရိယာ သံသာ၌။ပေ။ သိက္ခာယ၊ အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာ ၃-ဖြာသောသိက္ခာ၌။
 ။ပေ။ သဗြဟ္မစာရီသု၊ အတူတကွမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော သီတင်း သုံးတော်တို့၌။ ကုပိတော၊ စိတ်ဆိုးသည်။ အနတ္တမနော၊ မိမိစိတ် မရှိသည်။ အာဟတစိတ္တော၊ ဒေါသသည် လွန်စွာ ထိခိုက်အပ်သောစိတ် ရှိသည်။ ခိလ-ဇာတော၊ ဖြစ်သော ငြောင့် တံသင်းရှိသည်။ ဟောတိ။

စေတသော၊ စိတ်ကို။ ဝိနိဗန္ဓာ၊ ဖွဲ့တုပ်တတ်သော တဏှာတို့သည်။ ကတမေ၊ ကာမေ ဝတ္ထု ကိလေသာ၊ ၂-ဖြာစသော ကာမ၌။ အဝိတရာဂေါ၊ မကင်းသော ရာဂရှိသည်။ အဝိဂတစ္စန္ဒော၊ မကင်းသော ဆန္ဒရှိသည်။ အဝိဂတပေမော၊ မကင်းသော ချစ်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတပိပါသော၊ မကင်းသော မှတ်သိပ်ခြင်း ရှိသည်။ အဝိဂတပရိဋ္ဌာဟော၊ မကင်းသော ပူလောင်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတ-တဏှော၊ မကင်းသော တဏှာရှိသည်။ ဟောတိ။ ကာယေ၊ မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်၌။ အဝိတရာဂေါ၊ သည်။ပေ။ ဟောတိ။ [အဝိဂတဆန္ဒော စသော ၅-ပုဒ်ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။ “ရူပေ အဝိတရာဂေါ ဟောတိ”ဟု ဤ ၅-ပုဒ်ကိုပင် ပေယျာလမြှုပ်ဦးလတ္တံ့။]ရူပေ၊ အပြင်ပရုပ်၌။ပေ။ အဝိဂတတဏှော ဟောတိ။ ယာဝဒတ္တံ ၊ အလိုရှိတိုင်း။ (စားချင်တိုင်း)။ ဥဒဏ္ဍဝဒေဗကံ၊ ဝမ်းဗိုက်ပြည့် အောင်။ ဘုဉ္ဇိတွာ၊ စားပြီး၍။ သေယျသခံ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ဟူသော အိပ်ရာ၌ ချမ်းသာခြင်းကို။ ဝါ၊ လျောင်းခြင်း ဣရိယာပုထ်၌ ချမ်းသာခြင်းကို။ ပဿသုခံ၊ လက်ဝဲ လက်ျာနံပါး ၂-ဖက်တို့၏ ချမ်းသာခြင်းကို။ မိဒ္ဓသုခံ၊ အိပ်ခြင်း၌ ချမ်းသာခြင်းကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ဒေဝနိကာယံ၊ နတ် အပေါင်းကို။ ပဏိဓာယ၊ တောင့်တ၍။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ စရတိ။ (ကံ ၊ အဘယ်သို့ တောင့်တ၍ ကျင့်သနည်း)။ အဟံ၊ ဣမိနာ သီလေန ဝါ၊ ဤစတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဖြင့်သော်၎င်း။ ဣမိနာ ဝတေနဝါ၊ ဤ ဓုတင်အကျင့်ဖြင့်သော်၎င်း။ ဣမိနာ တပေနဝါ၊ ဤခန္ဓကန္ဓိလာသောကျင့်ဝတ်ဖြင့်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ဤကျင့်ကြောင်း ဝီရိယဖြင့်သော်၎င်း။ ဣမိနာ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ၊ ဤ မေထုနဝိရတိ ဗြဟ္မစရိယဖြင့်သော်၎င်း။ ဒေဝေါဝါ၊ မမဟာသက္ကနတ်မင်းသည် သော်လည်း။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဝါ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။ ဒေဝညတဓော ဝါ၊ အပွေသက္ကနတ်တို့တွင်ပါဝင်သော တယောက်ယောက်သည်မူလည်း။ ဘဝိဿာ-မိ၊ အံ့။ ဝါ၊ ။ ။ ဣတိ၊ ဤသို့တောင့်တ၍။ (စရတိ)။ [နိဝရဏိပဉ္စကန္ဓံ “နိဝရဏာ-နိ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို တားမြစ်တတ်သော တရားတို့သည်”ဟု ပေးပါ။]

အာနန္တရိကာနိ၊ အခြားမဲ့ဘဝ၌ အကျိုးပေးခြင်းရှိကုန်သော။ပေ။ မာတာ၊ လူဇာတ်ရှိသော အမိရပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဇိဝိတာ၊ ဇိဝိတိန်ဋ္ဌမူ၊ ဝေါဓောပိတုာ၊

ခွင်းအပ်သည်။ ဟောတိ။ ပိတာ၊ လူဇာတ်ရှိသော အဖရင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပေ။ ဒုဋ္ဌေန၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော။ စိတ္တေန၊ သတ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်။ တထာဂတဿ၊ ၏(ကိုယ်တော်၌)။ လောဟိတံ၊ သွေးတော်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဟောတိ။ သံဃော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဘိန္နော၊ ခွဲအပ်သည်။ ဟောတိ။

အတ္တာ၊ သည်။ သညီ၊ သညာရှိသည်။ မရဏာ၊ သေရာအခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အရောဂေါ၊ ရောဂါမရှိသည်။ ဝါ၊ မြဲသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့ အပြားအားဖြင့်။ ဧကေ၊ အချို့သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည်။ အဘိဝဒန္တိ၊ ငြင်းကြ ခုံကြ ပြောဟောကြကုန်၏။ [နောက်၌ “အသညီ၊ သညာမရှိသည်။ နေဝသညီ နာသညီ၊ သညာရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ သညာမရှိသည်လည်း မဟုတ်သည်” ဟု ပေးပါ။] ဝါပန၊ တနည်းကား။ သတော၊ ထင်ရှားရှိသော။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏ (အတ္တ၏)။ ဥစ္စေဒံ၊ ပြုတ်ခြင်းကို။ ဝိနာသံ၊ ပျက်စီးခြင်းကို။ ဝိဘဝံ (ဝိဘာဝံ)၊ ပင်ကိုယ်သဘောမှကင်းခြင်းကို။ ပညပေန္တိ၊ ပညတ်ကြကုန်၏။ ဝါပန၊ သည်သာ မကသေး။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို (မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော) ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းခြင်းကို။ ဧကေ အဘိဝဒန္တိ။

၉၄၂။ ဝေရာ၊ ရန်ဖြစ်ကြောင်း စေတနာတို့သည်။ ပေ။ ပါဏာတိပါတော၊ ပါဏာတိပါတ စေတနာ၎င်း။ ပေ။ ဗျသနာ၊ ပျက်စီးခြင်းတို့သည်။ ဝါ၊ ဖျက်ဆီး တတ်သော တရားတို့သည်။ ကတမေ၊ ဉာတိဗျသနံ၊ ဆွေမျိုးတို့၏ပျက်စီးခြင်း၎င်း။ ဘောဂဗျသနံ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၏ ပျက်စီးခြင်း၎င်း။ ရောဂဗျသနံ၊ အာရောဂျ ဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော အနာရောဂါ၎င်း။ သီလဗျသနံ၊ သီလ၏ပျက်စီးခြင်း ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဗျသနံ၊ သမ္မာအယူကို ဖျက်ဆီးတတ်သော မိစ္ဆာအယူ၎င်းတည်း။

အက္ခန္တိယာ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်း၏။ အာဒိနဝါ၊ အပြစ်တို့သည်။ ကတမေ၊ ဗဟုနော၊ များစွာသော။ ဇနဿ၊ လူအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ၏ (အမနာပေါဝယ် မန၌ စပ်)။ အပ္ပိယော၊ မချစ်အပ်သည်။ အမနာပေါ၊ စိတ်၏ မရောက်ရာသည်။ ဟောတိ။ ဝေရဗဟုလောစ၊ များသော ရန်ရှိသည်၎င်း။ ဝဇ္ဇဗဟုလောစ၊ များသော အပြစ်ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ။ သမ္မုဋ္ဌော၊ လွန်စွာတွေ့ဝေသည်။ (ဟုတူ) ကာလံ ကရေတိ။ [ကာယဿ ဘေဒါ စသည်၏အနက်ကို သီလက္ခန် ပါဠိတော်၊ သာမညဖလသုတ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ခဏ်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

အာဇီဝကဘယံ၊ မိစ္ဆာဇီဝကြောင့်ဖြစ်သော ဘေး၎င်း။ အသီလောက-ဘယံ၊ အကျော်အစော မရှိခြင်းဟူသော ဘေး၎င်း။ ပရိသသာရဇ္ဇဘယံ၊ ပံရိသတ်သို့ ချဉ်းကပ်လသော် ကြောက်ရွံ့ခြင်းဟူသော ဘေး၎င်း။ မရဏဘယံ၊ ခံသဘေး၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘေး ၎င်းတည်း။

၉၄၇။ ဤ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅-ပါးလုံး သီလက္ခန်ပြုဟူ၍လသုတ်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-
နိဗ္ဗာနဝါဒနှင့် တူ၏။ အနက်ကို သီလက္ခန်ပါဠိတော်နိဿယ ထိုအခန်း၌
ကြည့်ပါ။

ပဉ္စကံ(နိဋ္ဌိတံ)။

၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ

၉၄၄။ ဝိဝါဒမူလာနိ၊ ဆန္တုကျင်ဘက်ပြောဆိုခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်။
(ငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်)။ ပေ။ ကောဓော၊ ကောဓဇင်း။ ပေ။ သန္တိဋ္ဌိ-
ပရာမာသိတာ၊ မိမိ၏အယူကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်
၎င်းတည်း။

ဆန္ဒရာဂါ၊ နှစ်သက်တတ် တပ်မက်တတ်သော တရားတို့ဟူသည်။ ဂေဟ-
သိတာ၊ ကာမဂုဏ်ဟူသောအိမ်၌ မှီကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရာဂတရားတို့တည်း။
[ဤသို့အကျဉ်းအားဖြင့်ဖြေတော်မူ၏။ ထိုအကျဉ်းကိုအကျယ်အားဖြင့်ဖြေတော်
မူခြင်းငှါ “မနာပိယေသုဂ္ဂပေသု” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] မနာပိယေသု။
စိတ်ဖြင့်ရောက်ထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကိုတိုးပွားစေတတ်ကုန်သော၊ ဂ္ဂပေသု၊
ဣဋ္ဌဖြစ်သောဂ္ဂပါရုံတို့၌။ ဂေဟသိတော၊ သော။ ယော ရာဂေါ၊ သည်။ (ယော)
သာရာဂေါ၊ အကြင် လွန်စွာ တပ်မက်တတ်သော ရာဂသည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။
(ယော)သာရာဂေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ)၊ ပေ။ ဝိရောဓဝတ္ထု၊ နိ၊ ဝိရောဓဝတ္ထုတို့သည်။
(ဆန္တုကျင်တတ်သော ရှေးရှေး ဒေါသ၏တည်ရာ နောက်နောက် ဒေါသတို့
သည်)။ ပေ။ အမနာပိယေသု၊ စိတ်ဖြင့် မရောက်အပ်ကုန်သော။ ဂ္ဂပေသု၊
အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဂ္ဂပါရုံတို့၌။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ယော အာဃာတော၊ သည်။ ပေ။
(ယာ)အနတ္တမနတော၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ [အာဃာတော စသည်တို့၏ အနက်ကို
ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။]

တဏှာကာယာ၊ တဏှာ အပေါင်းတို့သည်။ ဂ္ဂပတဏှာ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဓမ္မ-
တဏှာ၊ ၎င်းတည်း။

၉၄၅။ အဂါရဝါ၊ လေးစားခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်တို့သည်။ ပေ။ သတ္တရိ၊
မြတ်စွာဘုရား၌။ အဂါရဝေါ၊ လေးစားခြင်းမရှိသည်။ အပတိဿော၊ ရှေးဂ္ဂ
မှီခိုရာမရှိသည်။ (မှီခိုအားထား ကိုးစားရာ မရှိသည်)။ (ဟုတော) ဝိဟရတိ။ ပေ။
အပ္ပမာဒေ၊ အပ္ပမာဒတရား၌။ (သတိနှင့် မကင်းမူ၍ နေခြင်း၌)။ ဝါ၊ ကုသိုလ်
တရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်း၌။) အဂါရဝေါ။ ပဋိသန္ဓာရေ၊ အာမိသ
ပဋိသန္ဓာရ ဓမ္မပဋိသန္ဓာရ၌။ အဂါရဝေါ။

ပရိဟာနိယာ၊ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပေ။ ကမ္မာရာမတာ၊ အလုပ်
 ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဘဿာရာမတာ၊ စကားဟူသော
 မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ နိဒ္ဒါရာမတာ၊ အိပ်ခြင်းဟူသော မွေ့လျော်ရာ
 ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သင်္ဂဏိကာရာမတာ၊ အပေါင်းအဖော်နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်း
 ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သံသဂ္ဂါရာမတာ၊ ၅-မျိုးသောမိန်းမ
 တို့နှင့် ရောနှောခြင်းဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ပပဉ္စာရာမတာ၊
 သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏
 အဖြစ်၎င်းတည်း။ [ဒုတိယပရိဟာနိယမေဓကတ္တ (၉၄၆)၌ “ဒေါဝစဿတာ၊
 ခဲယဉ်းသော စကားရှိသူ၏ အလုပ်၏အဖြစ်၎င်း။ ပါပမိတ္တတာ၊ ယုတ်မာသော
 မိတ်ဆွေရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်းတည်း” ဟုပေးပါ။]

သောမနဿပဝိစာရာ၊ အာရုံ၌ သောမနဿနှင့်တကွ ကပ်၍လှည့်လည်တတ်
 သုံးသပ်တတ်သော ဝိစာရတို့သည်။ ပေ။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသားဖြင့်။ ဝါ၊
 အကြောင်းစက္ခု၊ တင်စားပြုသည့် စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊
 မြင်၍။ သောမနဿဋ္ဌာနိယံ၊ သောမနဿ၏ဘည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊
 ကို။ ဥပစရတိ၊ ကပ်၍လှည့်လည်၏။ ဝါ၊ ကပ်၍သုံးသပ်၏။ [၉၄၇-လွယ်ပြီး]

၉၄၈။ မေ ငါ၏။ ဝါ၊ မှာ။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အတ္တိ၊ ဣတိဝါ၊ ဤသို့
 သော်လည်း။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ သစ္စတော၊ ထေတတော၊ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မေ အတ္တာ နတ္ထိ။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အတ္တနာ
 ဝါ၊ သညာက္ခန္ဓာဟူသောအတ္တသည်မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ ကြွင်းခန္ဓာ ၄-ပါးဟူသော
 အတ္တကို။ သဉ္ဇာနာ၊ အမှတ်ပြု၍သိ၏။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတုစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 အတ္တနာဝါ၊ သညာက္ခန္ဓာဟူသော အတ္တသည်မူလည်း။ အနတ္တာနံ၊ ကြွင်းခန္ဓာ
 ၄-ပါးဟူသော အနတ္တကို။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတုစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနတ္တနာ
 ဝါ၊ သညာက္ခန္ဓာဟူသော အနတ္တသည်မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ ကြွင်းခန္ဓာ ၄-ပါး
 ဟူသောအတ္တကို။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတုစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ [တနည်း-ယခု
 ပြအပ်ပြီး ဒိဋ္ဌိ ၅-မျိုးတို့တွင်ရှေ့ ၂-ပါးသည် “ကာလ ၃-ပါးလုံး၌ရှိ၏” ဟုယူလျှင်
 သဿတဒိဋ္ဌိ၊ “ယခုပစ္စုပ္ပန်၌သာရှိ၏” ဟု ယူလျှင် ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ နောက်
 ၃-ပါးသည် “အတိတ်အနာဂတ်တို့၌ မရှိ” ဟု ယူလျှင် ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ။ “အတိတ်
 တုန်းကသာမရှိ” ဟုယူလျှင် အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိက သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။]

အထဝါပန၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့သော
 အယူသည်။ ဟောတိ (ကိ)။ မေ ငါ၏။ သော အယံ အတ္တာ၊ ထိုအတ္တသည်။
 ဝနဒါ၊ ပြောဆိုတတ်၏။ ဝေဒေယျာ၊ သိလည်းသိတတ် ခံစားလည်း ခံစား
 တတ်၏။ တဩတဩ၊ ထိုထို ယောနိ၊ ထိုထို ဂတိ၊ ထိုထိုဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ထိုထို
 သံတွန်ဝါသ၊ ထိုထိုသတ္တန်ကာယတို့၌။ ဝါ၊ ထိုထိုအာရုံတို့၌။ ဒိသရတ္တံ၊ ရှည်စွာ

သော ညဉ့်ပတ်လုံး။ ကလျာဏပါပကာနံ၊ အကောင်းအဆိုးဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မာ-
 နံ၊ ကံတို့၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံစား၏။ သော၊ ထိုအတ္တသည်။
 ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီးသဘောသည်။ န၊ မဟုတ်။ (တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်)။ နာ-
 ဟောသိ၊ ရှိပြီးမဟုတ်။ သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်လတ္တံ့သဘောသည်။
 န၊ မဟုတ်။ (တေနေဝ၊ ပင်)။ န ဘဝိဿတိ၊ ရှိလတ္တံ့ မဟုတ်။ [ဟိုတုန်းကရှိခဲ့
 သည်လည်း မဟုတ်၊ နောင်အခါကျမှ ရှိလာမည်လည်းမဟုတ်၊ အမြဲရှိနေသည်
 ဟူလို။] (တနည်း) သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ဇာတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ နာ-
 ဟောသိ၊ ရှိပြီးမဟုတ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (အဟောသိဝေ၊ ရှိပြီးသာတည်း)။
 သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ဇာတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ န ဘဝိဿတိ၊ ရှိလတ္တံ့ မဟုတ်
 သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဘဝိဿတိဝေ၊ ရှိလတ္တံ့ သာတည်း။) နိစ္စော၊ မြ၏။
 ဝုပေါ၊ ခိုင်ခံ့၏။ သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်းထင်ရှားရှိ၏။ အဝိပရိဏာမဓမ္မော၊
 ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမဋ္ဌံ။ ဣတိ၊ ဤအယူသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိဝါပန၊ ဤသို့
 သော်လည်း။ [ဣတိတပုဒ်အကြေကြံပါ။] အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပေ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတ-
 ဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဆ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဣမာ၊ တို့တည်း။

ဆက္ကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ

၉၄၉။ ပရိယုဋ္ဌာနာနိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော တရားတို့သည်။ ဝါ၊
 ဝါ၊ ကုသိုလ်အဘို့ကို လုယူတတ်သော တရားတို့သည်။ ပေ။ ကာမရာဂ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊
 ကာမရာဂသာလျှင်ဖြစ်သော ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော တရား၎င်း။ ဝါ၊
 ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ကာမရာဂ၎င်း။...စသည်ဖြင့်ပေးပါ။

၉၅၀။ အသဒ္ဓမ္မာ၊ သူတော်မဟုတ်၊ သူယုတ်မာတို့၏ တရားတို့ဟူသည်။ ဝါ၊
 မချီးမွမ်းအပ် မကောင်းမြတ်သော တရားတို့ဟူသည်။ ဒုစရိတာနိ၊ ရာဂအစရှိ
 သော အပြစ်တို့သည် ဖျက်ဆီးအပ်သော အကျင့်တို့ဟူသည်။ ဝါ၊ ဒုစရိက်တို့
 ဟူသည်။...စသည်ဖြင့်ပေးပါ။ [မာနသတ္တက၏အနက်ကို ဤဝိဘင်း၊ ကေက
 နိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၉၅၁။ ဤသတ္တက၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာ ပါဠိတော်၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်
 အပရန္တကပ္ပိက ဥစ္ဆေဒဝါဒအခန်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ထို၌ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္ဆေဒ
 ဝါဒဝယ် “ကဗဠိကာရာဟာရဘက္ခော” ဟုရှိ၍ ဤ၌ “ကဗဠိကာရာဘက္ခော၊
 ကဗဠိကာရဟူသော နတ်သုခာကိုစားသော” ဟု ရှိခြင်းသာထူးသည်။

သတ္တကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

ဂ-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ

၉၅၂။ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ နောက်နောက်ကိလေသာတို့၏တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော ရှေးရှေးကိလေသာတို့သည်။ ဣတမာနိ။ လောဘော၊ ၎င်း။ ပေ။ ဥဒ္ဒစ္စံ၊ ၎င်းတည်း။ အဋ္ဌ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။

၉၅၃။ ကုသိတဝတ္ထုနိ၊ စက်ဆုပ်အပ်စွာ အရာရာ၌ ဆုတ်နုတ်တတ်သူ၏ တည်ရာအကြောင်းတို့သည်။ ဝါ၊ ပျင်းရိသူ၏တည်ရာအကြောင်းတို့သည်။ ပေ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ကမ္မံ၊ အလုပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတမ္ပံ၊ ပြုထိုက်သည်။ (ပြုစရာရှိသည်)။ ဟောတိ။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဝေံ၊ ဤအကြံ သည်။ ဟောတိ။ (ကို)။ မေ၊ ငါသည်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတမ္ပံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ။ မေ၊ သည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုလသော်။ [တနည်း၊ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသော။ မေ၏။] ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ကိလမိဿတိ၊ ပင်ပန်း လတ္တံ့။ ဟန္ဓ၊ ယခု။ (အလုပ်မလုပ်မီယခုနေက)။ အဟံ၊ သည်။ နိပဇ္ဇာမိ၊ အိပ်ထား အံ့။ ဣတိ၊ ဤအကြံသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့အကြံဖြစ်ပြီး၍။ [ဣတိတပုဒ် အကြေကြံသည်။] သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ နိပဇ္ဇတိ၊ အိပ်၏။ အပ္ပတ္တဿ၊ မရောက် အပ်သေးသော ဈာန် ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တရားသို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ အနဓိဂတဿ၊ မရအပ်သေးသော ဈာန် ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တရားကို။ အဓိဂမာ- ယ၊ ရခြင်းငှါ။ အသစ္စိကတဿ၊ မျက်မှောက်မပြုအပ်သေးသော ဈာန်ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တရားကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ န အာရဘတိ၊ အားမထုတ်။ ဣဓံ၊ ဤ ငါသည် ယခုအိပ်အံ့ဟု ဆုတ်နုတ်ခြင်းသည်။ ပဒမ္ပံ၊ သော။ ကုသိတဝတ္ထု၊ တည်း။

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ ကုသိတဝတ္ထုတမျိုးကား။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ ပေ။ အကာသံ၊ ပြုခဲ့ပြီ။ ပေ။ ကရော- န္တဿ၊ သော်။ ကာယော၊ သည်။ ကိလန္တော၊ ပင်ပန်းပြီ။ ဟန္ဓ၊ ယခု (ခန္ဓာကိုယ် ပင်ပန်းနေရာ ယခုခခါ)။ ပေ။ မဂ္ဂေါ၊ ခရီးသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဂန္တဗ္ဗော၊ သွားထိုက် သည်။ (သွားစရာရှိသည်)။ ပေ။ ဂတော၊ သွားအပ်ပြီးသည်။ ပေ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဂါမဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ နိဂမံဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ စရ- န္တော၊ လှည့်လည်လသော်။ လူဓဿ၊ ကြမ်းတမ်းသော။ ဘောဇနဿ ဝါ၊ ဘောဇဉ်၏သော်၎င်း။ ပဏီတဿ၊ မှန်မြတ်သော။ ဘောဇနဿ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ယာဝဒတ္ထံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ပါရိပူရိံ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ နံ လာဘတိ၊ မရ။ ပေ။ ပါရိပူရိံ၊ ကို။ နာလတ္ထံ၊ မရခဲ့။ ပေ။ ကိလန္တော၊ ပြီ။ အကမ္မ- ညော၊ အလုပ်၌မကောင်း (အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့)။ ပေ။ မာသာစိတံ၊ မညော၊ ရေစို နေသော ပဲကြီးနှင့်တူ၏။ [အစားများသောကြောင့် ရေစိုသောပဲကြီးကဲ့သို့ခန္ဓာကိုယ်

လေးလံနေသည်-ဟူလို။](တနည်း)။ မာသာဝိတံမညောစိအပ် စုအပ်သောပဲကြီး ပုံနှင့်တူ၏။[များစွာစားသောကြောင့် ပုံထားသောပဲကြီးပုံကဲ့သို့ဝမ်းပိုက်စူလျက် ဖောင်းနေသည်-ဟူလို။]ပေ။ဘိက္ခုနော၏။ အပ္ပမတ္တကော၊နည်းသော အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ အာဗာဓော၊အနာသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ဖြစ်သည်။ပေ။မေ၏။ ဝါ၊ မှာ။ အပ္ပမတ္တကော၊သော။ အယံအာဗာဓော၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ပြီ။ နိပဇ္ဇိတံ၊ အိပ်ဘိရာ။ ကပေါ၊အနည်းငယ်သောအကြောင်းသည်။ ဝါ၊ အမြက်သည်။အတ္ထိ ။ပေ။ဂိလာနာ၊ မကျန်းမာသူ၏အဖြစ်မှ။ ဝုဠိတော၊ ထပြီးသည်။ ဂေလညာ၊ မကျန်းမာသူ၏အဖြစ်မှ။ အစိရဝုဠိတော၊ ထပြီး၍မကြာသေးသည်။ (ဟောတိ) ။ပေ။အဟံ။ပေ။ အစိရဝုဠိတော (အမှီ)။ တဿ မေ၏။ ကာယော၊သည်။ ဒုဗ္ဗလော၊ အားမရှိ။ပေ။ အဋ္ဌာ၊သော။ ကုသိတငတ္ထုနိ၊တို့သည်။ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။

၉၅၄။ တတ္ထ၊ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ကတမေသု လောကဓမ္မေသု၊အဘယ် လောကဓမ်တို့ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊၏။ ပဋိဗ္ဗာတော၊ပင်ပန်းခြင်းသည်။(ဟောတိ၊ နည်း။) လာဘေ၊ ရခြင်းကြောင့်။ သာရာဂေါ၊ ပြင်းစွာ တပ်မက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ အလာဘေ၊ မရခြင်းကြောင့်။ ပဋိဝိရောဓော၊ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ (စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းသည်။ဟောတိ)။ ယသေ၊ အခြွေအရံကြောင့်။ပေ။ အယသေ၊အခြွေအရံမရှိခြင်းကြောင့်။ပေ။ပသံသာယ၊ချီးမွမ်းခြင်းကြောင့်။ပေ။ နိန္ဒာယ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်။ပေ။သုခေ၊ချမ်းသာခြင်းကြောင့်။ပေ။ဒုက္ခေ၊ဆင်းရဲခြင်းကြောင့်။ပေ။ အဋ္ဌသု၊ ဣမေသု လောကဓမ္မေသု၊ တို့ကြောင့်။ စိတ္တဿ ပဋိဗ္ဗာတော(ဟောတိ)။(၉၅၅)၏ အနက်ကို ဤဝိဘင်း၊ စတုက္ကနိဒ္ဒေသ (၉၃၉) အနရိယဝေါဟာရစတုက္ကနိဒ္ဒါပေးပါ။ “ဒိဋ္ဌေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ၌။ အဒိဋ္ဌဝါဒိတာ၊မြင်အပ်ပြီးမဟုတ်ဟုပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်” စသော ပြောင်းပြန် ၄ ပါးတိုးလာသောကြောင့် အဋ္ဌကဖြစ်သည်။....(၉၅၆)၌ “မိစ္ဆတ္တာ၊ မှားယွင်းသောသဘောရှိသော တရားတို့သည်။ကတမေ” ဟုပေးပါ။]

၉၅၇။ ပုရိသဒေါသာ၊ ယောကျ်ားဘို့၏ အပြစ်တို့သည်။ပေ။ဣဓ၊ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ ဘိက္ခု၊ကို။အာပတ္တိယာ၊ အာပတ်ဖြင့်။ စောဒေန္တိ၊စောဒနာကြကုန်၏။ သော ဘိက္ခု၊သည်။ ဝါ၊ကို။ ဘိက္ခု၊ဟိ၊ တို့သည်။ အာပတ္တိယာ၊ဖြင့်။ စောဒိယမာနော၊စောဒနာအပ်သော်။ န သရာမိ၊အမှတ်မရပါ။ န သရာမိ၊ပါ။ဣတိ၊ သို့။ အဿတိယာဝ၊ အမှတ်မရခြင်းဖြင့်သာ။ နိဗ္ဗေဋ္ဌတိ၊ ဖြေရှင်း၏။ အယံ၊ ဤ အမှတ်မရခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်းသည်။ ပဌမော၊ ပုရိသဒေါသော၊တည်း။

ပုနစပရံ။ပေ။ စောဒိယမာနော၊သော်။ စောဒကံယေဝ၊ကိုပင်။ ပဋိပ္ပရတိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြန့်၏။ (ပြန်၍ပုတ်ခတ်၏)။ (ကိ°)၊ ဗာလဿ၊ ဝိနည်းအရာ၌ မကျွမ်းကျင်သော။အဗျတ္တဿ၊ဝိနည်းအရာ၌မထက်မြက်သော။တုယံ၊သင်သည်။ ဝါ၊၏။ ဘဏိတေန၊ ပြောအပ်သော စကားဖြင့်။ ကိ°နုခေါ၊ အဘယ်အကျိုး

ရှိအံ့နည်း။ တံပိ၊ ဗာလ အဗျတ္တဖြစ်သော သင်္ခကလည်း (သင့်လိုအစားက)။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဘဏိတဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုထိုက်၏ဟူ၍။ မညသိနာမ၊ မှတ်ထင်တုံတိ၏။ (မှတ်ထင် ရတယ်ရှိ၏)။ ဣတိ (ပဋိပုရတိ) ။ ပေ။ စောဒကံ ယေဝ, ပစ္စာရောပေတိ၊ ပြန်၍ အပြစ်တင်၏။ (ကိံ) တံပိ၊ သင်သည်လည်း။ ဣတ္ထန္နာမံ၊ ဤ အမည်ရှိသော။ အာပတ္တိံ ၊ သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သည်။ အ-သိ၊ ဖြစ်၏။ တုံ၊ သည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦး စွာ။ တာဝ ပဋိကရောဟိ၊ ကုစားဦးလော့။ ဣတိ (ပစ္စာရောပေတိ)။ ပေ။ အညေန၊ တပါးသော အကြောင်းဖြင့်။ အညံ၊ တပါးသော အကြောင်းကို။ (တနည်း) အညေန၊ တပါးသောစကားဖြင့်။ အညံ၊ တပါးသောစကားကို။ ပတိစရတိ၊ ဖုံးကွယ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စံ။ ကထံ၊ စကားကို။ အပနာမေတိ၊ ပယ်ရှား၏။ ကော- ပဉ္စ၊ စိတ်ပျက်ခြင်းကို၎င်း။ ဒေါသဉ္စ၊ စိတ်ဆိုးခြင်းကို၎င်း။ အပ္ပစ္စယဉ္စ၊ မနှစ်သက်ခြင်းကို၎င်း။ ပါတုကရေတိ၊ ထင်စွာပြု၏ ။ ပေ။ သံသမဇ္ဈေ၊ သံသ့အလယ်၌။ ဗာဟာဝိက္ခေပကံ၊ လက်မောင်းတို့ကို အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှင့်လျက်။ (လက်သီး လက်ရိုးတန်းလျက်)။ ဘဏတိ၊ အလဇ္ဇိစကား ပြော၏။ ပေ။ အဟံ၊ အာပန္နော၊ အာပတ်သို့ရောက်သည်။ နေဝ အမိ၊ မဖြစ်ပါ။ အဟံ၊ အနာပန္နော၊ အာပတ်သို့ မရောက်သည်။ န အမိ၊ မဖြစ်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ (မပြောမူ၍)။ တုဏှိ- ဘူတော၊ ဆိတ်ဆိတ်ဖြင့်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)။ သံသံ၊ ကို။ ဝိဟေသေတိ၊ ညှဉ်းဆဲ၏။ ပေ။ သံသံ၊ ကို။ အနာဒိယိတွာ၊ လေးလေးစားစား မယူမူ၍။ (မလေးမစား)။ စောဒကံ၊ ကို။ အနာဒိယိတွာ၊ သာဇတ္တိကောဝ၊ အာပတ်နှင့်ထကူ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ ယေနကာမံ၊ အလိုရှိရာအရပ်သို့။ ပက္ကမတိ၊ ဖဲသွား၏။ [ယေန၊ အကြင် အရပ်သို့။ (ပက္ကမိတုံ၊ ဖဲသွားခြင်းငှါ၊ ကာမော၊ အလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထိုအလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့။) ကာမံ၊ အလိုအတိုင်း။ ပက္ကမတိ၊ ။ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။ ဤ ယေနကမံပုဒ်၏အဖွင့်ကို သီလက္ခန္ဓံ ဘာသာဋီကာ၊ သာမညဗလသုတ်၊ သန္တောသကထာ အဆုံး၌၎င်း၊ နိဝရဏပုပ္ဖာနကထာ၊ ဒါယူမာပါဠိတော် နိဿယ- ဘာသာဋီကာတို့၌၎င်း ရှုပါ။ ပေ။ သတ္တမော ပုရိသဒေါသော။

အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ ကိံ နုခေါ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ တုမေ၊ အရှင်တို့သည်။ အတိဗာဠံ၊ အလွန် ပြင်းထန်စွာ။ မယိ၊ တပည့်တော်၌။ ဗျာဝဠာ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ကြပါကုန်သနည်း။ ဣဒါနိ၊ ။ အဟံ၊ သည်။ သိက္ခံ၊ ကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ ပယ်စွန့်၍ (ချ၍)။ ဟိနာယ၊ ဟုတ်ညံ့သောလူ အဖြစ်အကျိုးငှါ။ အာဝတ္တိ- ဘာမိ၊ လည်ပါတော့အံ့။ (တနည်း) ဟိနာယာဝတ္တိဘာမိ၊ လူဝတ် လဲပါဘော့အံ့။ ဣတိ (အာဟ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီး၍။ [ဣတိတပုဒ် အကြေကြံသည်။] ဝံသော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ၊ ဟိနာယ၊ ငှါ။ အာဝတ္တိတွာ၊ လည်ပြီး၍။ (တနည်း) ဟိနာယာဝတ္တိတွာ၊ ၍။ ဝေ အာဟ (ကိံ)၊ အာယသ္မန္တော၊ တို့။

ဣဒါနိ၊ ဣဒါနိ။ တုမော၊ တို့သည်။ အတ္ထမနာ၊ မိမိစိတ် ရှိကြကုန်သည်။ (ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်)။ ဟောထ၊ ဖြစ်ရစ်ကြကုန်တော့။ ဣတိ (အာဟ)။ ပေ။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ပုရိသဒေါသာ၊ ယောက်ျား၏ အပြစ်တို့သည်။ (ရဟန်းဖြစ်သော ယောက်ျား၏ အပြစ်တို့သည်)။ ဣမေ၊ တို့တည်း။

အမှာ။ ။ (၉၅၇, ၉၅၉) တို့၏ အနက်ကို သီလက္ခန်ပါဠိတော်၊ ပြုဟူဇာလသုတ်၊ အပရန္တကပ္ပိက အသညီဝါဒ၊ နေဝသညီနာသညီဝါဒ အခဏ်းတို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။

အဋ္ဌကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၉-နဝကနိဒ္ဒေသ

အမှာ။ ။ (၉၆၀) ၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဟိပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ ဟောတုဂေါစ္စက၌ ပေးခဲ့ပြီ။ (၉၆၁) ၌ “ပုရိသမလာနိ၊ ယောက်ျားတို့၏ အညစ်အကြေးတို့သည်” ဟု ပေးပါ။ (၉၆၂) ၏ အနက်ကို ဤ ဝိဘင်း၊ ဧကကနိဒ္ဒေသ ပုဒ်ရေ (၈၆၉) မှ (၈၇၇) တိုင်အောင် နိဒ္ဒေသ (၉) ခု၏ ပုစ္ဆာဝါကျများကို မှီ၍ ပေးပါ။

၉၆၃။ တဏှာမူလက၊ တဏှာ အရင်းခံရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ။ တဏှ၊ တဏှာကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ပရိယေသနာ၊ ရွာမှီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ) ပရိယေသနံ၊ ရွာမှီးခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ လာဘော၊ ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ [ဝိနိစ္စယော၊ ဝိတက်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ဝိတက်။ ဆန္ဒဗျာဓိ၊ အနည်းငယ် နှစ်သက်ခြင်း၊ အကြီးအကျယ် တပ်မက်ခြင်း။ အဇ္ဈောသာနံ၊ ငါ၊ ငါ့ပစ္စာဟု အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ပရိဂ္ဂဟော၊ သိမ်းပိုက်ခြင်း။ မစ္စရိယံ၊ ဝန်တိုခြင်း။ အာရက္ခော၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း။] အာရက္ခာဓိကရဏံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒဏ္ဍာဒါနံ၊ ပေ။ မုသာဝါဒါ၊ ဒုတ်ကို ယူဆောင်စွဲကိုင်ခြင်း၊ ဓားစသော လက်နက်ကို ယူဆောင် စွဲကိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်လက်ထိ ဂါး၍ ချိတ်ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ယူခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောခြင်း၊ နှင်၊ နှင်ဟု ပြောခြင်း၊ ချောပစ် ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ မုသားပြောခြင်း ဟူကုန်သော။ အနေကေ၊ တပါးမက များစွာကုန်သော။ ပါပကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္မဝန္တိ၊ ပေ။

၉၆၄။ ဣဒ္ဓိတာနိ၊ လှုပ်ရှားခြင်းတို့သည်။ ပေ။ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ၊ ဤ မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ ဣဒ္ဓိတံ၊ လှုပ်ရှားခြင်းတည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ၊ ဤ မာန်ယစ်ခြင်းသည်။ ဣဒ္ဓိတံ၊ တည်း။ အယံ၊

ဤ ရုပ်စသောတရားသည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ပေ။ (အဟံ၊ သည်)။ ဘဝိသံ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ပေ။ (အဟံ) ရူပိ၊ ရုပ်ရှိသည်။ ဘဝိသံ၊ ပေ။ အရူပိ၊ ရုပ်မရှိသည်။ သညီ၊ သညာရှိသည်။ အသညီ၊ သညာမရှိသည်။ နေဝသညီနာသညီ၊ သညာရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ သညာမရှိသည်လည်း မဟုတ်သည်။ ပေ။

၉၆၅။ မညိတာနိ၊ မှတ်ထင်ခြင်းတို့သည်။ ဖန္ဒိတာနိ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းတို့သည်။ ပပဉ္စိတာနိ၊ သံသရာကို ခွဲထွင်ခြင်းတို့သည်။ သင်္ခတာနိ၊ ထိုထို အကြောင်းတို့သည် ပြုစီမံအပ်သော တရားတို့သည်။ ပေ။ အသ္မိ၊ ၏။ ဣတိ၊ တေ။ ဤမာန်ယစ်ခြင်းသည်။ သင်္ခတံ၊ ထိုထိုအကြောင်းတို့သည် ပြုစီမံအပ်သောတရားတို့တည်း။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

နဝကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသ

၉၆၆။ ကိလေသဝတ္ထုနိ၊ နောက်နောက်ကိလေသာတို့၏တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော ရှေးရှေး ကိလေသာတို့သည်။ ... စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၉၆၇။ ရှေ့နဝကနိဒ္ဒေသဝယ် သတ္တဝါတို့၌ဖြစ်သော အာဇာတ၏ အစွမ်းဖြင့် အာဇာတဝတ္ထု (သတ္တဝါဖြစ်သော အာဇာတဝတ္ထု) ၉-ပါးကိုဟောတော်မူခဲ့၍၊ ဤ၌ သတ္တဝါမဟုတ်သော သစ်ငုတ် ဆူး စသည်၌ ဖြစ်သော အာဇာတကို ထည့်၍ အာဇာတဝတ္ထု (၁၀) ပါးဟု ဟောတော်မူသည်။ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ ဟေတုဂေါစ္စက၌ ပေးခဲ့ပြီ။ (၉၆၈၊ ၉၆၉) တို့လည်း လွယ်ပြီ။

၉၆၈။ မိစ္ဆာဉာဏံ၊ မှားယွင်းသောဉာဏ်ဟူသော မောဟ၎င်း။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ၊ မှားယွင်းသော ငိုမုတ္တိ၎င်းတည်း။ [အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူအပ်ခဲ့သော မိစ္ဆတ္ထ ၈-ပါးဝယ် ဤ ၂-ပါးကိုထည့်၍ ဒသကအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူပြန်သည်။] (၉၇၁၊ ၉၇၂) တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ ဥပါဒါနဂေါစ္စက၊ သညောဇနဂေါစ္စကတို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ထိုနိဒ္ဒေသတို့၏ ပုစ္ဆာဝါကျများ၌ “ဒသဝတ္ထုက၊ ဆယ်ပါးသော တည်ရာအကြောင်းရှိသော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်” ဟု၎င်း၊ ဒသဝတ္ထုက၊ သော။ အန္တဂ္ဂါဟိကာ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို ယူတတ်သော ဒိဋ္ဌိ” ဟု၎င်း ပေးရုံသာ ထူး၏။

ဒသကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

တဏှာဝိစရိတနိဋ္ဌေသ

ဥဒ္ဓေသဝါရ

၉၇၃။ တတ္ထ၊ ထို မာတိကာတို့တွင်။ အဇ္ဈတ္တိကဿ၊ အဇ္ဈတ္တိကခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ (ပဝတ္တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော)။ တဏှာဝိစရိတနိ၊ တဏှာဝိစရိတ်တို့သည်။ (တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းတို့သည်)။ ကတမာနိ၊ [မာတိကာ၌ “အဋ္ဌာရသ တဏှာဝိစရိတနိ အဇ္ဈတ္တိကဿ ဥပါဒါယ” ဟု ရှိသောကြောင့် တဏှာဝိစရိတနိ၏နောက်၌ ပုံစံမရှိရ။] (အဟံ၊ သည်)။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤတဏှာဝိစရိတ်သည်။ ဟောတိ၊ (အဟံ) ဣတ္ထံ၊ ဤအပြားအားဖြင့်။ (မထောက် စာအပ်သော ခတ္တိယစသော အထူးအပြား၊ ထောက်စာအပ်သော ဟိနစသော အထူးအပြားအားဖြင့်)။ အသ္မိ ဣတိ ဟောတိ၊ (အဟံ) ဝေ၊ ဤခတ္တိယ စသူတို့ အတူ။ အသ္မိ၊ ပေ။ (အဟံ) အညထာ၊ ခတ္တိယ စသူတို့မှ တမျိုးတခြားအားဖြင့်။ အသ္မိဣတိ ဟောတိ။ [ဤကား ပစ္စုပ္ပန်တဏှာဝိစရိတ် ၄-ပါးတည်း။ အနာဂတ် တဏှာဝိစရိတ် ၄-ပါး၌လည်း ဤအတူ “အဟံ” ဟု ထည့်၍ “ဘဝိဿံ၊ ဖြစ်လိမ့်အံ့” ဟု ပေးပါ။] (အဟံ) အသံ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသည် (မြဲသည်)။ အသ္မိဣတိ၊ ဤတဏှာဝိစရိတ်သည်။ ဟောတိ၊ (အဟံ) သာတိ၊ ဆုတ်နစ် ပျက်စီးသည် (ပြတ်သည်)။ အသ္မိ ဣတိ ဟောတိ။ [ဤကား ဒိဋ္ဌိသီသ ၂-ပါးတည်း။ သံသယပရိဝိက္ခဝတဏှာဝိစရိတ် ၄-ပါး၌လည်း ပစ္စုပ္ပန်တဏှာ ဝိစရိတ် ၄-ပါးကဲ့သို့ “အဟံ” ဟု ကတ္တားသည်၍ “သိယံ၊ ဖြစ်လောက်ရာ၏ (ဖြစ်လောက်စရာရှိ၏)” ဟု ပေးပါ။ ပတ္တနာကပ္ပန တဏှာဝိစရိတ် ၄-ပါးတို့ ၌လည်း “အဟံ၊ သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ပါနုကား။ အဝိ၊ ကောင်းလေစွ။ အဟံ၊ ဣတ္ထံ၊ အားဖြင့်။ သိယံ၊ မူကား။ အဝိ၊ စွ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

နိဋ္ဌေသဝါရ

အမှာ။ ။ တဏှာဝိစရိတ်(၁၈)ပါးကို ဥဒ္ဓေသအားဖြင့် ဟောတော်မူ ပြီး၍ “ကထဉ္စ အသ္မိတိ ဟောတိ” စသည်ဖြင့် ပုစ္ဆာထုတ်လျက် တပါးစီချဲ့တော် မူသည်။ ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးမည်။

၉၇၄။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ (အဟံ) အသ္မိ၊ ။ ဣတိ၊ ဤတဏှာဝိစရိတ် သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အနဝကာရိ၊ ကရိတွာ၊ အသီးအသီး မခွဲခြားမှုကိုပြု၍။ ဝါ၊ အသီးအသီးခွဲခြားမှုကို မပြုမူ၍။ (ခန္ဓာ ၅-ပါးကို တပါးစီ မခွဲမူ၍)။ [“အနဝက္ကရိ၊ အသီးအသီး မခွဲခြားမှုကို ကရိတွာ၊ (တနည်း) အနဝက္ကရိ ကရိတွာ၊ အသီးအသီးခွဲခြားမှုကို မပြုမူ၍”

ဟု ယခုစာအုပ်တို့၌ရှိသော မူလဋီကာအလို မူကွဲပါဠိရှိသေး၏။ “န+အဝက္ကရိ-
 ယတိတံ အနဝကာရိ။ တံ အနဝကာရိံ ကတော။ တံ ပဒန္တရေန ဝိဘာဝေန္တော
 “အနဝက္ကရိ။ တံကတော” တိ အာဟ” ဟူသော အနုဋီကာအလိုမူ “အဝက္ကရိတိ
 နိပါတော” စသော မူလဋီကာပါဠိမှာ “အနဝကာရိံ ကရိတော နိ သံဝက္ကနာ
 သာ ဖြစ်သင့်သည်။] ရူပံ၊ ရူပံကို၎င်း။ ဝေဒနံ၊ ကို၎င်း။ သညံ၊ ကို၎င်း။ သင်္ခါရေ၊
 တို့ကို၎င်း။ ဝိညာဏံ၊ ကို၎င်း။ (အဟံ) အသ္မိံ၊ ဣတိ၊ သ္မိံ။ ဆန္ဒံ၊ တဏှာဆန္ဒကို။
 ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ [ခန္ဓာ ၅-ပါးလုံးကို ပေါင်း၍ “အဟံ အသ္မိံ” ဟု ယူပုံကို
 ပြတော်မူရာဖြစ်သောကြောင့် “ရူပံ” ၏ နောက်၌ ပေယျာလ၊ “ဝေဒနံ” စသည်
 တို့၏ နောက်၌ ပွိဒ် မလို။] (အဟံ) အသ္မိံ၊ ဣတိ၊ သ္မိံ။ မာနံ၊ မာနကို။ ပဋိ-
 လဘတိ။ (အဟံ) အသ္မိံတိ၊ ဒိဋ္ဌိံ ၊ ဒိဋ္ဌိံကို။ ပဋိလဘတိ။ တသ္မိံ ၊ ထို တဏှာ မာန
 ဒိဋ္ဌိဟူသော ပပဉ္စတရား ၃-ပါးအပေါင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဣမာနိ ပပဉ္စ-
 တာနိ၊ ဤခွဲထွင်အပ်သော တဏှာဝိစရိတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ (ကိံ ၊ အဘယ်သို့
 ဖြစ်ကုန်သနည်း)။ (အဟံ) ဣတ္ထံ၊ အားဖြင့်။ အသ္မိံ၊ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။
 (အဟံ) ဝေ အသ္မိံ၊ ဣတိဝါ၊ ၎င်း။ (အဟံ) အညထာ၊ အားဖြင့်။ အသ္မိံ၊ ဣတိ ဝါ၊
 ၎င်း။ ဟောန္တိ။

ကထဉ္စ (အဟံ) ဣတ္ထံအသ္မိံ၊ ဣတိ၊ ဤ ခွဲထွင်အပ်သော တဏှာဝိစရိတ်သည်။
 ဟောတိ၊ နည်း။ (အဟံ) ခတ္တိယော၊ ခတ္တိယသည်။ အသ္မိံ၊ ၎်။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့
 သော်၎င်း။ [ဗြာဟ္မဏော၊ ဗြာဟ္မဏ။ ဝေဿော၊ ဝေဿ။ သုဒ္ဓေါ၊ သုဒ္ဓ။ ဂဟ-
 ဇဋ္ဌာ၊ အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင့်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရသေ့ရဟန်း။ ရူပံ၊ ရူပံရှိသူ။
 အရူပံ၊ ရူပမရှိသူ။ သညံ၊ သညာရှိသူ။ အသညံ၊ သညာမရှိသူ။] နေဝသညီ
 နာသညံ၊ သညာရှိသူလည်း မဟုတ်၊ သညာမရှိသူလည်း မဟုတ်သည်။ အသ္မိံ၊
 ဣတိဝါ၊ သော်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဝေ၊ သို့။ (အဟံ) ဣတ္ထံဇ-သ္မိံ၊ ဣတိ၊ သည်။
 ဟောတိ။ [ဗုတိယပပဉ္စိတ တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသ၌ “ပရပုဂ္ဂလံ၊ တပါးသော
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်စာ၍။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ခတ္တိယော၊ သည်။
 (ဟောတိ) ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ အဟံ ခတ္တိယော အသ္မိံ၊ ဣတိဝါ၊ သော်၎င်း”
 စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ ဗုတိယပပဉ္စိတ တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသနှင့် အနာဂတာဒိ-
 တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသများကိုလည်း ဤနည်းမို့၍ အနက်ပေးပါ။]

၉၇၅။ တတ္ထ၊ ဗာဟိရဿ၊ ဗာဟိရခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါင်းကို။ ဥပါဒါယ၊
 စွဲ၍။ (ပဝတ္ထာနိ၊ ကုန်သော။) အဋ္ဌာရဿ၊ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တို့သည်။ ကတမာနိ၊
 (အဟံ) ဣမိနာ၊ ဤရုပ်ကြောင့်။ (ဤ) ဝေဒနာကြောင့်၊ ဤသညာကြောင့်။
 ဣမေဟိ၊ ဤ သင်္ခါရတို့ကြောင့်။ ဣမိနာ၊ ဤဝိညာဏ်ကြောင့်ဟု အသီးအသီး
 ပေးပါ။ အသ္မိံ၊ ဣတိ၊ ဤ တဏှာဝိစရိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့်
 ပေးပါ။

၉၇၆။ အဝကာရိံ ကရိတွာ၊ အသိးအသိး ခွဲခြားမှုကိုပြု၍ (ခန္ဓာ ၅-ပါးကို တပါးစီခွဲ၍)။ ရူပံ၊ ကို၎င်း။ ပေ။ ဝိညာဏံ၊ ကို၎င်း။ ဣမိနာ၊ ဤရုပ်ကြောင့်။ (ဤ ဝေဒနာကြောင့် ဤသညာကြောင့်။ ဣမေဟိ၊ ဤသင်္ခါရတို့ကြောင့်။ ဣမိနာ၊ ဤ ဝိညာဏ်ကြောင့်ဟု အသိးအသိးပေးပါ။) (အဟံ) အသိ၊ ၏။ ပေ။ [ဒိဋ္ဌိသီသ နိဇ္ဈေသများ၌ “ဣမိနာ၊ ကြောင့်။ (အဟံ) နိဇ္ဈေသ၊ မြသည်။ အသိ။ ပေ။ ဥစ္စိဋ္ဌိ- သာမိ၊ ပြတ်လိမ့်အံ့။ ဝိနဿိသာမိ၊ ပျက်လိမ့်အံ့။ န ဘဝိသာမိ၊ မဖြစ်ရလိမ့် အံ့”ဟု ပေးပါ။တဏှာဝိစရိတ် (၁၀၀) ပါး၏ နိဂုံး၌လည်း “ဣမာနိ တဏှာ- ဝိစရိတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဝေရူပါနိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော (တဆဲရှစ် ၂-လီ သဘောရှိကုန်သော)”ဟု ပေးရခြင်းသာ ထူး၍၊ ကြွင်းအားလုံး မာတိကာနှင့် တူပြီ။]

မှတ်ချက်။ ။ ဤ တဏှာဝိစရိတ် (၁၀၀) ဟူသည် အများသိကြသော သင်္ဂြိုဟ်၌ ပြောရိုးဖြစ်သော “တဏှာ ၃ တန်၊ အရင်းခံ၊ အာ-ကာ-သန်ဖြင့် မြောက်”ဟူသော နည်းဖြင့် မြောက်အပ်သော “တဏှာ အစစ်၊ တရားရှစ်” မဟုတ်ပါ။

တဏှာဝိစရိတနိဇ္ဈေသဝါရော (နိဋ္ဌိတော)။

ဒိဋ္ဌိဂတနိဇ္ဈေသ

၉၇၇။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဗြဟ္မဇာလေ၊ သော။ ဝေယျာကရဏေ၊ ၌။ ဝါဂဝ- တာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ တို့ ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သဿဘဝါဒါ၊ သဿဘဝါဒတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပေ။ ပဉ္စ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ (ဟောန္တိ) ဗြဟ္မဇာလေ ဝေယျာကရ- ဏဘဂဝတာ ဝုတ္တာနိ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ တို့ ဟူသည်။ ဣမာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဓမ္မဟဒ ယဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယ

၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ

၉၇၈။ ပုစ္ဆာ၌ “ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း” စသည်ဖြင့် ပေး၍ အဖြေ၌ “ခန္ဓာတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ (၉၇၉) စသည်လည်း မခက်ပြီ။... (၉၈၅) စသည်၌ “ကဗဠိကာရာဟာရော၊ ကဗဠိကာရာဟာရ၎င်း။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုသမ္ပယ၎င်း။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုသမ္ပယကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ၎င်း” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၂-ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဝါရ

၉၉၁။ ကာမဓာတုယာ၊ ကာမဓာတ်၌။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော။ ခန္ဓာတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သနည်း။) ... ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေး၍ “ကာမဓာတုယာ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာတို့သည်။ (အတ္ထိ)” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ [(၉၉၂) စသည် လွယ်ပြီ။]

အမှာ။ ။ ရူပဓာတ်၌ “ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်၌။ ကတိ ခန္ဓာ (အတ္ထိ)” စသည်ဖြင့်၎င်း၊ အပရိယာပန္န၌ “အပရိယာပန္နော၊ ကာမဓာတ် ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်တို့၌ အကျုံးမဝင်သော သောကုတ္တရာတရား၌။ ကတိ ခန္ဓာ (အတ္ထိ)” စသည်ဖြင့်၎င်း ပေးပါ။ ဤဝါရဝယ် ရှေ့ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ခန္ဓာစသော တရားတဆဲ့ နှစ်ပါးတို့ကိုပင် ကာမဓာတုရူပဓာတုအရူပဓာတု အပရိယာပန္နတို့ဖြင့် ခွဲခြား၍ ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဝါရသည် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ စိတ္တပရိစ္ဆေဒ၌ ပြုအပ်သော ဘူမိဘေဒနည်းနှင့် သဘော တူ၏။

၃-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရ

ကာမဓာတု

၉၉၉။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့တွင်။ ကာမဓာတု ပရိယာပန္နာ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း။ န ကာမဓာတု ပရိယာပန္နာ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးမဝင်သော ခန္ဓာတို့သည်။ ကတိ၊ တို့နည်း။ ... ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၁၀၀၁။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ကာမဓာတု ပရိယာပန္နော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာသည်။ (ဟောတိ)။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာတို့သည်။ သိယာ၊ အချို့တို့သည်။ ကာမဓာတု ပရိယာပန္နာ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်

သည်။ (ဟောန္တိ)။ သိယာ၊ အချိုတို့သည်။ န ကာမဓာတု ပရိယာပန္နာ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျိုးမဝင်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပေ။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာသည်။ သိယာ၊ အချိုသည်။ ကာမဓာတု ပရိယာပန္နံ၊ သည်(ဟောတိ)။ သိယာ၊ အချိုသည်။ န ကာမ ဓာတုပရိယာပန္နံ (ဟောတိ)။...စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ [ရူပဓာတု အရူပဓာတုတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း ပေးပါ။]

၄-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္န

၁၀၀၅။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့တွင်။ ပရိယာပန္နာ၊ ဓာတ် ၃ ပါးတို့၌ အကျိုးဝင်သော လောကီခန္ဓာတို့သည်။ ကတိ၊ တို့နည်း။ အပရိယာပန္နာ၊ ဓာတ် ၃ ပါးတို့၌ အကျိုးမဝင်သော လောကုတ္တရာခန္ဓာတို့သည်။ ကတိ၊ တို့နည်း။... စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၁၀၀၆။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ပရိယာပန္နော၊ ဓာတ် ၃ ပါးတို့၌ အကျိုးဝင်သော လောကီခန္ဓာသည်။ (ဟောတိ)။ စတ္တာရော၊ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ သိယာ၊ အချိုတို့သည်။ ပရိယာပန္နာ (ဟောန္တိ)။ သိယာ အပရိယာပန္နာ (ဟောန္တိ)။... စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၄-ဓမ္မဒဿနဝါရ

ကာမဓာတု

၁၀၀၇။ ကာမဓာတုယာ၊ ကာမဓာတ်၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ပဋိသန္ဓေဧကန္တံ။ ကတိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သနည်း။...စသည်ဖြင့် ပေး၍၊ “ကာမဓာတုယာ၊ ၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ကဿစိ၊ အချိုပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊ အချိုပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ ဒသ အာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိ” ...စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၁၀၀၈။ ကာမဓာတုယာ၊ ၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။ သဗ္ဗေသံ၊ တွက်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကတမေ ခန္ဓာ၊ အဘယ်ခန္ဓာတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ (ကာမဓာတုယာ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ သဗ္ဗေသံ၊ တွက်။) ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်၎င်း။ ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ သည်၎င်း။ (ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) ကာမဓာတုယာ ဥပပတ္တိက္ခဏော သဗ္ဗေသံ၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ။

၁၀၀၉။ ကာမဓာတုယာ၊ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။ ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ (ကာမဓာတုယာ၊ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။) ပရိပုဏ္ဏာယတနာနိ၊ ပြည့်စုံသော အာယတနရိုက်ကုန်သော။ ကာမာဝစရန် ဒေဝါနိ၊ ကာမာဝစရန်တို့၏

၎င်း။ ပဌမကပ္ပိကာနံ၊ ကမ္ဘာဦး၌ဖြစ်ကုန်သော။ မန္ဒုဿာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ဩပပါတိ
 ကာနံ၊ ဥပပတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ပေတာနံ၊ ပြိတ္တာဘို့၏၎င်း။ ပေ။ နေရယိကာနံ၊
 ငရဲသားတို့၏၎င်း။ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။ စက္ခယတနံ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်း။
 (ဣတိ၊ သို့။) ကောဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကာမဓာတု
 ယာ။ ပေ။ ဧတေသံ၊ ဤကာမာဝစရနတ် စသည့်အတွက်။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။
 ဣမာနိ အာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိ။ [နောက်၌ “ဇစ္စန္ဒာနံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
 ကန်းကုန်သော။ ဇစ္စပဓိရာနံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နားထိုင်းကုန်သော။ ဇစ္စန္ဒပဓိရာ
 နံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းလည်းကန်းကုန်၊ နားလည်းထိုင်းကုန်သော။ ဂဗ္ဗ
 သေယျကနံ၊ ဂဗ္ဗသေယျကဖြစ်ကုန်သော” ဟု ပေးပါ။]

၁၀၁၁။ ကာမဓာတုယာ။ ပေ။ ဧဝံ၊ တပါးသော။ ကတမံ သစ္စံ၊ သည်။
 ပါတုဘဝတိ၊ နည်း။ (ကာမဓာတုယာ။ ပေ။ သဗ္ဗေသံ၊ တွက်)။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။
 (ပါတုဘဝတိ)။ ကာမဓာတုယာ။ ပေ။ ဧဝံ၊ သော။ ဣဒံ သစ္စံ၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ။

၁၀၁၂။ သဟေတုကာနံ၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ
 နံ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရာနံ ဒေဝါနံ၊ ကာမာဝစရ
 နတ်တို့၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။ စက္ခယန္တိယံ၊ ၎င်း။ ပေ။ မနိန္တိယံ၊ ၎င်း။ ဣတ္ထိန္တိယံဝါ၊
 ဣတ္ထိန္တေသော်၎င်း။ ပုရိသိန္တိယံ ဝါ၊ ပုရိသိန္တေသော်၎င်း။ [ထို ဣန္တေ ၂-ပါး
 တပါးပါးသာ ရသင့်သောကြောင့် ဝါ သဒ္ဓါထည့်တော်မူသည်။] ဇီဝိတိန္တိယံ၊
 ၎င်း။ သောမနသိန္တိယံ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ဥပေက္ခိန္တိယံဝါ၊ သော်၎င်း။ [ထိုဣန္တေ
 ၂-ပါးလည်း တပါးပါးသာ ရသင့်သောကြောင့် ဝါ သဒ္ဓါထည့်တော်မူသည်။]
 သဒ္ဓိန္တိယံ၊ ၎င်း။ ပေ။ ပညိန္တိယံ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) စုဒ္ဓသ ဣန္တိယာနိ ပါတုဘဝန္တိ။
 ကာမဓာတုယာ။ ပေ။ စုဒ္ဓသ ဣမာနိ ဣန္တိယာနံ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ။ [ထေရ-
 သိန္တိယဝါရစသည်ကိုလည်း ပေးနိုင်လောက်ပြီ။]

ပဋိန္တိယဝါရ။ ။ ကာမဓာတုယာ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ကဿ၊ တွက်။ ပဉ္စ ဣန္တိ
 ယာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ၊ နည်း။ နပုံသကေ၊ နပုံးပဏ္ဍက်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။
 [စာအုပ်တို့၌ “ဌပေတွာ နပုံသကာနံ” ဟုရှိ၏။ “ဌပေတွာ နပုံသကေ” ဟုရှိမှ
 ကောင်းမည်ထင်သည်။] အဟေတုကာနံ၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော။ ဂဗ္ဗ
 သေယျကာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏော၊ ၌။ ကာယိန္တိယံ၊ ၎င်း။
 မနိန္တိယံ၊ ၎င်း။ ဣတ္ထိန္တိယံဝါ၊ သော်၎င်း။ ပုရိ သိန္တိယံဝါ၊ သော်၎င်း။ [ထိုဣန္တေ
 ၂-ပါး တပါးပါးသာ ရသင့်သောကြောင့် ဝါ သဒ္ဓါထည့်တော်မူသည်။] ဇီဝိတိ
 န္တိယံ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခိန္တိယံ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ပဉ္စ ဣန္တိယာနိ ပါတုဘဝန္တိ။ ကာမ-
 ဓာတုယာ။ ပေ။ ဒေတသံ၊ ဤအဟိတ် ဂဗ္ဗသေယျက သတ္တဝါတို့အတွက်။ ပဉ္စ
 ဣမာနိ ဣန္တိယာနိ ပါတုဘဝန္တိ။ [နောက်၌ “အလောဘော၊ အလောဘဟူသော။
 ဝိပါကံ၊ ဟေတု၊ ဝိပါကံဟိတ်၎င်း” ဟု ပေးပါ။ အကြွင်း လွယ်ပြီ။]

၅-ဘူမန္တရဒသနဝါရ

၁၀၂၀။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ ...စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ အကြွင်းကို ဓမ္မသင်္ဂဟိပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ ပိဋိဒုက်၊ ပုဒ်ရေ (၁၂၇) မှစ၍ ပေးခဲ့ပြီ။]

၆-ဥပ္ပါဒကကမ္မအာယုပ္ပမာဏဝါရ

၁-ဥပ္ပါဒကကမ္မ

၁၀၂၁။ သမ္မုတိဒေဝါ၊ သမ္မုတိနတ်တို့၎င်း။ ဥပပတ္တိဒေဝါ၊ ဥပပတ္တိနတ်တို့၎င်း။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့)။ တယော၊ ၃-မျိုးကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ဒေဝါတိ၊ ဒေဝတို့မည်၏။

ရာဇာနော၊ မင်းတို့သည်၎င်း။ ဒေဝိယော၊ မိဖုရားတို့သည်၎င်း။ ကုမာရာ၊ မင်းသားတို့သည်၎င်း။ သမ္မုတိဒေဝါနာမ၊ သမ္မုတိနတ်တို့မည်၏။

စာတုမဟာရာဇိကေ၊ နတ်မင်းကြီး ၃-ပါးတို့ကို ခစားရခြင်း ရှိကုန်သော။ ဒေဝေ၊ နတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ တဒပရိ၊ ထို စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ အထက်၌။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ဥပပတ္တိဒေဝါနာမ၊ ဥပပတ္တိနတ်တို့မည်၏။

အရဟန္တော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သောဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာ သံဝဂကတို့ကို။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနာမ၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူပြီး၍။ သီလံ၊ ကို။ သမာဒိယိတွာ၊ ဆောက်တည်ပြီး၍။ ဥပေါသထကမ္ပံ၊ ဥပုသ်စောင့်သုံးမှုကို။ ကတွာ၊ ပြုပြီး၍။ ကတ္ထ၊ အဘယ်သို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြရကုန်သနည်း။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ ပေ။ အပေကစေ့၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ခတ္တိယ မဟာသာလာနံ၊ များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော ခတ္တိယတို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်ကုန်သူတို့၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ အပေါင်းအဖော်တို့၏အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြရကုန်၏။ အပေကစေ့တို့သည်။ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ၊ များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော ဗြာဟ္မဏတို့၏။ ပေ။ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ၊ များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသော အိမ်ရှင် သူကြွယ်တို့၏။ ပေ။ [စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ နတ်မင်းကြီးလေးပါးတို့ကို ခစားရခြင်းရှိကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ တာဝတိံသာနံ၊ တာဝတိံသာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တာဝတိံသာတို့မည်သော။ ယာမာနံ၊ နတ်ချမ်းသာသို့ ကောင်းစွာရောက်ကုန်သော။ တုသိတာနံ၊ နှစ်သက်ရှင်လန်းကုန်သော။ နိမ္မာနရတိနံ၊ ကိုယ်တိုင် ဖန်ဆင်းအပ်သော စည်းစိမ်၌ မွေ့ လျော်ခြင်းရှိကုန်သော။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ၊ သူတပါးတို့ဖန်ဆင်းအပ်သောစည်းစိမ်တို့၌ မိမိအလိုကိုလိုက်စေနိုင်ကြကုန်သော။]

၂-အာယုပ္ပမာဏ

၁၀၂၂။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်း အရှည်သည်။ ကိတ္တကံ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်နည်း။ (မနုဿာနံ၊ တို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။) ဝဿသတံ၊ အနှစ်တရာသည်သော်၎င်း။ ဘိယျော၊ ထို့ထက် အလွန်။ အပ္ပံဝါ၊ အနည်းငယ်သည်သော်၎င်း။ (အနှစ် နှစ်ဆယ်၊ သုံးဆယ်၊ လေးဆယ်၊ ငါးဆယ်၊ ခြောက်ဆယ်သည်သော်၎င်း။) (ဟောတိ)။ [လူတို့၏ အသက်တမ်းမှာ အနှစ်တရာဖြစ်စေ၊ တရာနှစ်ဆယ် တရာသုံးဆယ် တရာလေးဆယ် တရာငါးဆယ် တရာခြောက်ဆယ်ဖြစ်စေ ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

၁၀၂၃။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ ကိတ္တကံ၊ နည်း။ မာနုသကံ၊ လူ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ယာနိပညာသံ၊ ဝဿာနိ၊ အကြင် အနှစ်ငါးဆယ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဧသော၊ ဤ လူ၌ ဖြစ်သော အနှစ်ငါးဆယ်သည်။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဧကော၊ တခုသော။ ရတ္တိန္ဒြိယော၊ ညဉ့်ခန့်သည်။ (ဟောတိ)။ တာယ ရတ္တိယာ၊ ထိုညဉ့် အားဖြင့်။ (ထို ညဉ့်နေ့ဟူသော ရက်အားဖြင့်)။ တိံသ၊ သုံးဆယ်သော။ ရတ္တိယော၊ ညဉ့်တို့သည်။ မာသော၊ တလသည်။ (ဟောတိ)။ ဧတေန မာသေန၊ ထို လအားဖြင့်။ ဒွါဒေသမာသိယော၊ တဆဲ့နှစ်လရှိသော ကာလသည်။ သံဝစ္ဆရော၊ တနှစ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဧတေန သံဝစ္ဆရေန၊ ထိုနှစ်အားဖြင့်။ ဒိဗ္ဗာနံ၊ နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဝဿသတာနိ၊ အနှစ်ငါးရာတို့သည်။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ (ဟောတိ)။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ ဂဏနာယ၊ အရေအတွက်ဖြင့်။ ကိတ္တကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ (မနုဿာနံ၊ ဂဏနာယ၊ ဖြင့်)။ နဝုတိဝဿသတသဟဿာနိ၊ အနှစ်ကိုးသန်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။

တာဝတိံသာ။ ။ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ၊ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ ကိတ္တကံ၊ နည်း။ (မာနုသကံ၊ လူ၌ဖြစ်သော။ ယံ ဝဿသတံ၊ အကြင်အနှစ်တရာ သည်။ (အတ္တိ)။ ပေ။ မနုဿာနံ ဂဏနာယ ကိတ္တကံ ဟောတိ။ (မနုဿာနံ၊ ဂဏနာယ၊ ဖြင့်)။ တိဿော ဝဿကောဋီယော၊ အနှစ်သုံးကုဋေတို့သည် ၎င်း။ သဋ္ဌိ ဝဿသတသဟဿာနိ စ၊ အနှစ် ခြောက်သန်း တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။

ယာမာ။ ။ [ဤမှစ၍ လူ့ အရေအတွက်အားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော နတ်သက်ပြ ပါဠိရပ်တို့ကိုသာ အနက်ပေးတော့မည်။] စုဒ္ဓသံ ဝဿကောဋီယော စ၊ အနှစ် တဆဲ့လေးကုဋေတို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိသံ ဝဿသတသဟဿာနိ စ၊ အနှစ်လေးသန်းတို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။

တုသိတာ။ ။ သတ္တပညာသ ဝဿကောဋိယော၊ အနှစ် ငါးဆဲ့ ခုနစ်ကုဋေ တို့သည်၎င်း။ သဋ္ဌိ ဝဿသတသဟဿာနိစ၊ အနှစ်ခြောက်သန်း တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။

နိဗ္ဗာနရတိ။ ။ ဓဒ္ဒ ဝဿကောဋိသတာနိ၊ အနှစ်ကုဋေနှစ်ရာ တို့သည်၎င်း။ တိသံ ဝဿကောဋိယော စ၊ အနှစ် ကုဋေသုံးဆယ်တို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိသံ ဝဿသတသဟဿာနိစ၊ အနှစ် လေးသန်းတို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။

ပရနိဗ္ဗိတဝေဝတ္တိ။ ။ နဝ ဝဿကောဋိသတာနိစ၊ အနှစ် ကုဋေကိုးရာ တို့သည်၎င်း။ ဧကဝိသံ ဝဿကောဋိယောစ၊ အနှစ် နှစ်ဆဲ့တစ်ကုဋေ တို့သည်၎င်း။ သဋ္ဌိဝဿသတသဟဿာနိစ၊ အနှစ်ခြောက်သန်းတို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ အစိတ်အစိတ် နတ်သက် အပြီးတည်း။

လူ့ အရေအတွက် နတ်သက် အပေါင်းသင်္ချာ

အမေး။ ။ ဆ၊ ခြောက်ထပ်ကုန်သော။ ဧတေ ကာမာဝစရာ၊ ဤ ကာမာ ဝစရနတ်ပြည်တို့သည်။ သဗ္ဗကာမ သမိဒ္ဓိနော၊ ပြီးစီးသော အလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် တို့၏။ ဧကသင်္ခါတော၊ တစုတည်းသဖြစ်ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော (ပေါင်းအပ် သော။) အာယု၊ အသက်သည်။ ကိတ္တကော၊ အဘယ်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ ဘဝတိ၊ နည်း။

အဖြေ။ ။ ဝဿဂ္ဂေန၊ နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့် (အလွန်ဆုံး နေရသော နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့်)။ တေသံ၊ ထို ကာမာဝစရနတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့၏။ ဒွါဒသ၊ တဆဲ့နှစ်လိသော။ ကောဋိသတံ၊ ကုဋေအရာကို၎င်း။ (တနည်း) ဒွါဒသ ကောဋိသတံ၊ ကုဋေ တံထောင့်နှစ်ရာကို၎င်း။ အဋ္ဌဝိသံ ကောဋိယောစ၊ နှစ်ဆဲ့ ရှစ်ကုဋေတို့ကို၎င်း။ ပညာသ သတသဟဿာနိ၊ ငါးဆယ်သော အသိန်းတို့ကို ၎င်း။ (ငါးသန်းတို့ကို၎င်း။) ပကာသိတာ၊ ထင်ရှားပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ လူ့ အရေအတွက် နတ်သက် အပေါင်းသင်္ချာ အပြီးတည်း။

၁၀၂၄။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဇ္ဈာန်ကို။ ပရိတ္တံ၊ ပရိတ္တဈာန ဖြစ်အောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ကတ္ထ၊ အဘယ်သို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကပ်ရောက် ကြရကုန် သနည်း။ ပဌမံ ဈာနံ ပရိတ္တံ၊ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ မြဟ္မပါရိသဇ္ဇာနံ၊ မဟာဗြဟ္မာ၏ ပရိသတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ မြဟ္မာတို့၏။ ပေ။ ကပ္ပဿ၊ အသင်္ချေယျကပ်၏။ တတိယော ဘာဝေ၊ သုံးဘို့ တဘို့တည်း။

ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ မဇ္ဈိမံ၊ မဇ္ဈိမဈာန်ဖြစ်အောင်။ ပေ။ မြဟ္မပုဏ္ဏဟိတာနံ၊ မဟာဗြဟ္မာ၏ ပုဏ္ဏဟိတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ပေ။ ဥပခုကပ္ပေါ၊ အသင်္ချေယျကပ်တဝက်တည်း။

ပဌမံ ဈာနံ၊ ကိံ။ ပဏီတံ၊ ပဏီတဈာန်ဖြစ်အောင်။ ပေ။ မဟာဗြဟ္မာနံ၊ ဗြဟ္မာ ပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မပုဏ္ဏေတိတတို့ထက် မြင့်မြတ်သော ဗြဟ္မာမင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပေ။ ကပ္ပေါ၊ အသင်္ချေယျကပ် တကပ်တည်း။

၁၀၂၅။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ဒုတိယဈာန်ကို။ ပရိတ္တံ၊ ပရိတ္တဈာန်ဖြစ်အောင် ။ ပေ။ ပရိတ္တာဘာနံ၊ နည်းသော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သော။ ပေ။ ဧဒေ ကပ္ပေါ၊ မဟာကပ် ၂-ကပ်တို့တည်း။ ပေ။ အပ္ပမာဏာဘာနံ၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါရှိကုန်သော။ ပေ။ စတ္တာရောကပ္ပေါ၊ မဟာကပ် ၄-ကပ်တို့တည်း။ ။ ပေ။ အာဘဿရာနံ၊ ခန္ဓာကိုယ်မှ တလျှပ်လျှပ်ထွက်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သော။ ပေ။ အဋ္ဌကပ္ပေါ၊ မဟာကပ် ရှစ်ကပ်တို့တည်း။

၁၀၂၆။ တတိယံ ဈာနံ၊ ကိံ။ ပေ။ ပရိတ္တသုဘာနံ၊ နည်းသော တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သော။ ပေ။ သောဠသ ကပ္ပေါ၊ မဟာကပ် တဆဲ့ခြောက် ကပ်တို့တည်း။ ပေ။ အပ္ပမာဏသုဘာနံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သော ။ ပေ။ ဗာတ္ထိ သကပ္ပေါ၊ မဟာကပ် ၃၂-ကပ်တို့ တည်း။ ပေ။ သုဘကိဏှာနံ၊ တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါတို့ဖြင့် ရောပြွမ်း ကုန်သော။ ပေ။ စတုသဋ္ဌိကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်ခြောက်ဆဲ့လေးကပ်တို့တည်း။

၁၀၂၇။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ကိံ။ ဘာဝေတွာ၊ ချို။ အာရမ္မဏနာနတ္ထတာ၊ အာရုံ၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ မန သိက ရနာနတ္ထတာ၊ နှလုံး သွင်းခြင်း၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဆန္ဒနာနတ္ထ- တာ၊ ဆန္ဒ၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ပဏိဓိနာနတ္ထ- တာ၊ တောင့်တခြင်း၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ အဓိ- မောက္ခနာနတ္ထတာ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အထူးထူးသော သဘော ရှိသည်၏အဖြစ် သည်၎င်း။ အဘိနိဟာရနာနတ္ထတာ၊ စိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ကြောင်း ဆုတောင်း မှု၏ အထူးထူးသော သဘော ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ပညာ နာနတ္ထတာ၊ ပညာ၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။) အပေကဇ္ဇေ၊ အချို့တို့သည်။ အသညသတ္တာနံ၊ သညာမရှိသော သတ္တဝါဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ။ ပေ။ [ဝေဟပုလာနံ၊ ပြန့်ပြော ကြီးမားသော အကျိုးရှိကုန်သော။ အဝိဘာနံ၊ မိမိ၏စီးပွားမှ မယုတ်လျော့ကုန် သော။ အတပ္ပါနံ၊ မည်သည်သတ္တဝါကိုမျှ မညှဉ်းဆဲတတ် ကုန်သော။ သုဒဿာနံ၊ ကောင်းသော ရှုမြင်ရခြင်းရှိကုန်သော (အလွန် လှပကုန်သော)။ သုဒဿိနံ၊ ပညာစက္ခု မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခုတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ရှုစားတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မညာစက္ခု မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခု တို့ဖြင့် ကောင်းသောရှုစားခြင်းရှိကုန်သော။ အက နိဋ္ဌာနံ၊ ဂုဏ် ဘဝသမ္ပတ္တိတို့ဖြင့် သိမ်ငယ်သူ မရှိရာဖြစ်ကုန်သော။ အာကာသာ နုဉ္ဇာယတနုပဂါနံ၊ အာကာသာနုဉ္ဇာယတနဘုံသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။]

အသညသတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ဝေဟပ္ပလာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ ကိတ္တကံ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသနည်း။ (အသညသတ္တာနံ ဒေဝါနဉ္စ ဝေဟပ္ပလာနံ ဒေဝါနဉ္စ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။) ပဉ္စ ကပ္ပသတာနိ၊ မဟာကပ် ငါးရာတို့ တည်း။ [ကပ္ပသဟဿံ၊ မဟာကပ် တထောင်တည်း။ ဒွေ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ မဟာကပ် ၂-ထောင်တို့တည်း။ စတ္တာရိ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ မဟာကပ် ၄-ထောင် တို့တည်း။ အဋ္ဌ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ မဟာကပ် ရှစ်ထောင်တို့တည်း။ သောဠသကပ္ပ သဟဿာနိ၊ မဟာကပ် တသောင်းခြောက်ထောင်တို့တည်း။]

၁၀၂၀။ အာကာသာနဉ္စယတနုပဂါနိ။ .. ကုန်သော။ ဒေဝါနိ၊ တို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ ကိတ္တကံ၊ နည်း။ (အာကာသာနဉ္စယတနုပဂါနိ ဒေဝါနိ၊ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။) ဝိသတိ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ မဟာကပ် နှစ်သောင်းတို့ တည်း။ [စတ္တာရိသ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ မဟာကပ် လေးသောင်းတို့တည်း။ သဋ္ဌိ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ မဟာကပ် ခြောက်သောင်းတို့တည်း။ စတုရာသီတိ၊ ကပ္ပသဟ- ဿာနိ၊ မဟာကပ် ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့တည်း။] ဣတိ၊ ပြဟွာတို့၏ သက်တမ်း အပြီးတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ အာယုပ္ပမာဏ အခဏ်း၌ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံတွင် ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံနှင့် ပြဟွာဘုံ (၂၀) နှစ်ဆယ်ဟူသော (၂၇) နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ဘုံတို့၏ အသက် တမ်းကိုသာဟောတော်မူသည်။ အပါယ်၄-ဘုံ၏အသက်တမ်းကိုကား ဟောတော် မမူ။ [ငရဲကြီးရှစ်ထပ်(ငရဲဘုံ)၏အသက်တမ်းကိုကား အနုဋီကာဝယ် ဤနေရာ၌ ပြထားသည်။ ကျန် အပါယ် ၃-ဘုံ၏ အသက်တမ်းကိုကား “အာယုပ္ပမာဏ၊ ဂဏနာယ နိယဒမာ နတ္ထိ” ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအတိုင်း မှတ်ပါ။]

၁၀၂၉။ (၁) ပဉ္စတေဇေန၊ ကောင်းမှုရှိန်စော် အာနုဘော်သည်။ ဥက္ခိတ္တာ၊ မြှင့်တင်အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ)။ ကာမရူပဂတိ ၊ ကာမသုဂတိ ရူပသုဂတိ သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကြရသော ပုထုဇဉ်တို့သည်။ ဘဝဂ္ဂတိ၊ ဘဝ၏ အထွဋ်အမြတ် ဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာယတနဘုံသို့။ [တာ ပစ္စည်း အနက်မရှိ။ “ဘဝဂ္ဂ ဝါပိ” ဟုလည်းရှိ၏။ အနက်တူပင်။] သမ္ပတ္တာ၊ ရောက်ကြရကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဒုဂ္ဂတိ ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့။ ပုန၊ တဖန်။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာကြရကုန်၏။

(၂) တာဝါထိုမျှလောက်(မဟာကပ်ရှစ်သောင်းလေးထောင်တိုင်အောင်။) ဒိဿာယုက္ခာ၊ ရှည်သောအသက် ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ ပြဟွာသတ္တဝါတို့သည်။ အာယုသင်္ခယာ၊ အသက်တမ်း၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ စဝန္တိ၊ စုတေကြရကုန်၏။ နိစ္စော၊ မြဲသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ မဟေသိနာ၊ မုနိထွဋ်တင်၊ ဘုရားရှင်သည်။ ဝုတ္တိ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

(၃) တသ္မာဟိ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ နိပကဘ၊ ရင့်ကျက်သော ပညာရှိကုန်သော။ နိပုဏာ၊ သိမ်မွေ့သော ပညာရှိကုန်သော။ အတ္တစိန္တက၊ မိမိ၏စီးပွားကို သိကုန်သော။ ဓိရာ၊ ပညာရှိတို့အည်။ ဇရာမရဏမောက္ခာယ၊ ဇရာမရဏမူ လွတ်မြောက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေန္တိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေကြကုန်၏။

(၄) သုစိံ ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော။ နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့သက်ဝင်သွားရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝယံတွာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေပြီး၍။ သဗ္ဗာသဝေ၊ အလုံးစုံသော အာသဝေါတရားတို့ကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြားကာသိ၍။ အနာသဝါ၊ အာသဝေါမရှိသော ရဟန္တာတို့သည်။ (ဟုတွာ)။ ပရိနိဗ္ဗန္တိ၊ ဒုက္ခဝပ်သိမ်း၊ ငြိမ်းတော်မူကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဥပ္ပါဒကကမ္မအာယုပ္ပမာဏဝါရ အပြီးတည်း။

၇-အဘိညေယျာဒိဝါရ

၁၀၃၀။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ခန္ဓာနံ၊ ကိုတွင်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက် ခန္ဓာတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ တို့ကို။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ ဘာဝတဗ္ဗာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ သစ္စိကာဘဗ္ဗာ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ န ပဟာတဗ္ဗာ၊ မပယ်ထိုက်ကုန်သနည်း။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၁၀၃၁။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ အဘိညေယျာ၊ ထိုက်၏။ ပရိညေယျော၊ ထိုက်၏။ န ပဟာတဗ္ဗော၊ မပယ်ထိုက်။ န ဘာဝတဗ္ဗော၊ မိမိသန္တာန်၌ မဖြစ်စေထိုက်။ န သစ္စိကာဘဗ္ဗော၊ မျက်မှောက်မပြုထိုက်။ စတ္တာရော၊ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ကုန်၏။ ပရိညေယျာ၊ ကုန်၏။ သိယာ၊ အချို့တို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့်ပေးပါ။ [ဤဝါရဝယ် သဗ္ဗာဂံ ဟိကဝါရဉ္စိဟောတော်မူအပ်သော ခန္ဓာစသော တရားတစ်ခုနစ်ပါးကိုပင် အဘိညေယျ စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူပါသည်။]

ဂ-သာရမ္မဏာနာရမ္မဏဝါရ

၁၀၃၂။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ခန္ဓာနံ၊ ကတိ၊ တို့သည်။ သာရမ္မဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ တို့သည်။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမရှိကုန်သနည်း။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ [ဤဝါရ၌လည်း ခန္ဓာစသော တရားတစ်ခုနစ်ပါးကိုပင် သာရမ္မဏအနာရမ္မဏအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူပါသည်။]

၉-ဒိဋ္ဌသုတာဒိဒဿနဝါရ

၁၀၃၆။ ပဉ္စန္ဒ ခန္ဓာနံ၊ ကတိ၊ တိ၊ တိ။ ဒိဋ္ဌာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည် မြင်ထိုက်ကုန်သနည်း။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ပေးပါ။ [ဤ ဝါရ၌လည်း ခန္ဓာစသောတရားတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကိုပင် ဒိဋ္ဌစသည်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူပါသည်။]

၁၀-တိကာဒိဒဿနဝါရ

မှတ်ချက်။ ။ပုဒ်ရေ (၁၀၄၃) ၌ “ကတိ၊ တိသည်။ ရူပါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိကုန်သနည်း” ဟုပေးပါ။ ဤဝါရ၌ ခန္ဓာတို့ကို ကုသိုလ်စသည်ဖြင့် ဝေဘန်တော်မူပုံမှာ ခန္ဓဝိဘင်း ပညာပုစ္ဆကနည်းနှင့်တူပြီ။ အာယတနစသည်ကို ကုသိုလ်စသည်ဖြင့် ဝေဘန်တော်မူပုံမှာလည်း အာယတန ဝိဘင်းစသည်၌ ပညာပုစ္ဆကနည်းများနှင့်တူပြီ။ ဟိတ် စသည်မှာလည်း ခန္ဓာစသည်တို့၌ အကျုံးဝင်သောကြောင့် ယင်း ဟိတ်စသည်ကို ကုသိုလ်စသည်ဖြင့် ဝေဘန်တော်မူပုံမှာလည်း ထိုပညာပုစ္ဆကနည်းများ၌ အကျုံးဝင်ပြီ။

ဋီကာ။ ။ခန္ဓာဒီနံ တာဝ ခန္ဓဝိဘင်္ဂါဒီသု ပညာပုစ္ဆကဝါရေ ဝတ္တဗ္ဗံ ဝုတ္တံ။ ဟေတုအာဒီနဉ္စ ခန္ဓာဒီသု အန္တောဂဓတ္တာ တတ္ထ တတ္ထ ပညာပုစ္ဆကဝါရေ ဝတ္တဗ္ဗံ ဝုတ္တမေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ [“စတ္တာဓေ ခန္ဓာ သိယာ ကုသလာ” တိ အာဒီသု ဣဓယံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တံ ခန္ဓဝိဘင်္ဂါဒီသု ဝုတ္တံ။ - အနု။]

အဘိညေယျာ၊ အဘိညေယျာဒိဝါရင်း။ ဒေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ သာရမ္မဏာ၊ သာရမ္မဏာ နာရမ္မဏဝါရတို့၎င်း။ ဒိဋ္ဌာ၊ ဒိဋ္ဌသုတာဒိဒဿနဝါရင်း။ ကုသလ-ဝေဒနာ၊ ကုသလတိက် ဝေဒနာတိက်တို့၎င်း။ ဝိပါကာစ၊ ဝိပါကတိက်၎င်း။ ဥပါဒိန္နာ၊ ဥပါဒိန္နတိက်၎င်း။ [ဓမ္မတို့ကို၎်၍ ဗဟုဝုစဖြင့်ရှိသော်လည်း ဆိုလိုရင်း ထင်ရှားစေရန် ကိက်ကို၎်၍ ကေဝုစပေးသည်။] ဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်တိက်၎င်း။ ရူပလောကိယာ၊ ရူပဒုက်၊ လောကိယဒုက်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း အပြီးတည်း။

ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဝိဘင်္ဂပုဂ္ဂလဏံ၊ ဝိဘင်းကျမ်းသည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

ဝိဘင်းပါဠိတော်နိဿယ ပြီးပြီ။

သမ္မောဟဝိနောဒနိ ဘာသဝဋီကာ

တတိယတွဲ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]		[အ]	
အင်္ဂုသေဟိ	၈	အတ္တဝညာ	၆၉၀
အကမ္မဋ္ဌာနံ သမာနံယေဝ	၂၉၈	အတိဘာရဘူတံ	၅၆၁
အကာပုရိသသေဝိတော	၆၆၉	အတိစ္ဆတာ	၅၈၀
အကိတ္တိမပကတိကာ	၅၆၂	ကတိတ်, အနာဂတ်	၁၉၂
အကောဋ္ဌာပေန္တာနံ	၂၉	အတိရေကေ ကရေတိ	၂၁၅
အင်္ဂုလိ	၂၃၀	အတြိစ္ဆတာ	၅၈၁
အဂ္ဂေါဘိက္ခု	၁၆	အတ္ထဇာပိကာ	၅၂၂
အဋ္ဌိတာ	၂၈၀	အတ္ထောယုဇ္ဇတိ	၅၉၂
အစိတ္တကဘဝေါနာမ	၄၀၀	အထူးထူးသောသမ္ပတ္တိတို့၏	၁၇၂
အစိရုဋ္ဌိတော	၇၁၀	အဒုက္ခမသုခဝေဒနာရှိသော	၆၆၈
အညညဏုပ္ပါဒနံ	၅၄၃	အဓိမတ္တံ	၄၇၄
အဋ္ဌဝိဝါသ သဒိသော	၆၉	အဓိမုဋ္ဌိတွာ	၉၈
အဋ္ဌပနာ	၃၇၃	အဓိမုတ္တိဂူဟဏံ	၅၇၁
အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ	၁၇	အဓိမုတ္တိဝသေန	၁၅၂
အဋ္ဌသတ သင်္ခါတံ	၄၈၃	အနစ္စရိယတ္တာ	၂၃၄
အဋ္ဌသု အာဗာဓေသု	၃၈၇-၅၉၈	အနညတ္ထေန	၄၆၆
အဋ္ဌာနံ	၅၅၃	အနဘိရမ္မဏာ	၆၈၅
အစုမာသကဿ	၁၀၈	အနဝက္ကရိ	၆၁၄
အစုရတ္တသင်္ခါတာယ	၅၇	အနဒ္ဒါယိကတ္တံ	၆၉၉
အဏုမတ္တံ	၅၅	အနုက္ကဏမာနော	၇၃
အတံ ဒွါရိကတ္တာ	၅၃၃	အနုဋ္ဌုဘိတွာ	၂၇၇
အန္တရာမဂ္ဂေ	၁၂၁	အနုဒ္ဒယသေဝ	၅၉၂
အတ္တဒိဋ္ဌိဝသေန	၅၅၄	အနုညာ တတ္တာ	၅၃၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]		[အ]	
အနတ္တာနိကမ္ပံ	၃၇၇	အရိယမဂ္ဂေါ	၁၁၄
အနုပဏိဓာယစ	၄၃၂	အရိယသစ္စေသု ဓမ္မသဒ္ဓေါ	၅၄၂
အနုပဗ္ဗသမာပတ္တိနံ	၁၄၉	အရှင်ဣသိဒတ္ထထေရ်	၂၆၁
အနုရူပတ္ထဝါစကော	၅၄၅	အလ္လိယန္တိ	၂၈၆
အနုယုတ္တော	၆၂	အဝဒေဟနတော	၆၀၃
အနုလောမိကာဓန္တိ	၂၉၁	အဝဏ္ဏဟာရိတာ	၆၈၈
အနုဝတ္ထမာန	၅၁၉	အဝိဇ္ဇာနုပတိတာ	၆၇၅
အနုသရဏကုလေ	၈၉	အဝိတထသာမညယုတ္တံ	၅၂၈
အနုနုဉ္စိ	၄၆၉	အဝိရဗျနကော	၂၄
အနုယေ ဉာဏံ	၁၉၃၊ ၆၆၆	အဝိတိက္ကမသီလံ	၁၉
အပတိဿော	၇၀၆	အုဿာဒယမာနာ	၁၉၆
အပနာမေန္တော	၆၃	အဿမဏ္ဍလေ	၉၄
အပရစေတနာ	၁၈၁	အသံဝရ် မုဉ္ဇတိ	၅၃၉
အပရိဟာနာယ	၅	အသန္တိဋ္ဌိ	၃၁၉
အပ္ပမာဒလက္ခဏံ	၄၁၅	အသန္တိဋ္ဌဿ	၆၈၃
အပ္ပနိစ္ဆေသိ	၇၇	အသနိမဏ္ဍလေ	၁၄၄
အပ္ပေတု နသက္ကောတိ	၃၀၄	အသနိသတသဒ္ဓေဟိ	၁၄၁
အပ္ပသာဝဇ္ဇော	၁၀၆	အသယံကာရံ	၇၀၃
အပါယကောသလ္လံ	၁၈၆-၆၅၇	[အာ]	
အပါယ်၌ဖြစ်သော	၁၇	အာကာရပုဗ္ဗိဝိဇာနနံ	၅၃၄
အပဟိကတာနိ	၆၁၅	အာစယာယ	၆၅၈
အပ္ပာပဗ္ဗံ	၉၆	အာဇီဝဋ္ဌမကသီလဿေဝ	၂၅
အဘဗ္ဗာ	၆၇၇	အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ	၄
အဘိညာယောဝါ	၈၅	အာဓာရကံ	၂၆၉
အဘိနိပါတမတ္တံ	၁၆၁	အာနန္တရိယံ	၂၁၇
အဘိသညဟိတော	၆၈၁	အာဘုဇတိ	၄၈၈
အဘိတနာဒံ	၁၄၂	အာဝေဏိကံ	၂၁၅
အမရဝဝိတက္ကော	၆၉၁	အာယကောသလ္လံ	၁၈၆
အမိဿံ	၄၆၇	အာရောဂျံ	၆၈၁
အမုနိယစ်သော ဆင်	၂၁၁	အာရောပေန္တော	၁၁၈
အယသရဇံ	၄၈၄	အာဝဇ္ဇနာဝါ	၆၆၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ-အိုး]

[ဥ]

အာဝရဏီယေဟိ	၄၇၅
အာသတ် ဌာနံ	၁၄၀
အာသနဘရေပိ	၂၁၉
အိုးစရည်းရဟန္တာ	၃၃၄

ဥပုန္ဒသနန္တရာ	၆၆၂
ဥပုဏ္ဏနာ	၃၅၆
ဥပုထမဂ္ဂံ	၂၄
ဥဗ္ဗိဂေါ	၃၂၉

[ဣ]

ဣစ္ဆာပကတဿ	၆၈၆
ဣဉ္ဇနာနိ	၄၃၀
ဣတ္ထိဂ္ဂုပါဒိမိ	၄၈၁
ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ	၁၄၉
ဣမံသလာကံ	၂၁၄
ဣမိဿာ, ဒိဋ္ဌိယာ	၁၁
ဣဿရိယဌာနံ	၅၃၀

ဥဘယသေဝနာပိ	၉၂
ဥဿယာ	၉
ဥပါဒိန္ဒကခန္ဓာကိုယ်၏	၆၇၂
ဥပါယကောသလ္လံ	၆၅၈
ဥပါယစိန္တာဝသေန	၆၁၁
ဥပါရမ္မစိတ္တဘာဝေါ	၃၉၅
ဥပ္ပါဒါ ဝါ တထာဂတနံ	၁၈၂

[ဥ]

[ဧ]

ဥက္ကဏ္ဍနာကာဓရာ	၃၄၁
ဥဇ္ဇစိတ္တတာ	၆၈၂
ဥဏ္ဍဝလာဟကာ	၄၄၆
ဥတ္တသန္ဓေ	၅၉
ဥတ္တာနတ္ထမေဝ	၂၀၀
ဥတ္တမကောဋိယာ	၂၂၃
ဥတ္တရဏံ	၁၇၀
ဥဒရာဝဒေဟံ	၇၀၄
ဥဒါသိနတာ	၉၇
ဥပကာရကတ္တံ, သဘာဂတ္တံ	၄၉၉
ဥပဋ္ဌာကာနံ	၂၆
ဥဋ္ဌာနသညံ	၆၄၀
ဥပနိတေသု	၁၆၅
ဥပပတ္တိနိပ္ပိဒနတော	၃၈၁
ဥပနာဟေ	၅၇၉
ဥပနယုနာ	၆၉၂
ဥပရိဘူမိပုတ္တိယာ	၈၇
ဥပဇနန္တ	၁၈၄

ဧကတလေ	၄၄၈
ဧကဝ္ဋနာ	၂၃၃-၄၄၉
ဧကစက္ကဝါဠေနေဝ	၂၄၁
ဧကစိတ္တကုဏိကာ	၂၀၅
ဧကန္တမေဝိသယတ္တာ	၅၁၈
ဧကဝိဓေန	၁၃၄

[ဩ]

ဩဋ္ဌကာဒိဘာသာ	၅၀၇
ဩဋ္ဌောသိ	၄၆
ဩဒနသုရာ	၁၀၃
ဩဓိ	၄၆၇
ဩပရဇံ	၂၆၁
ဩမညိတတ္တံ	၆၈၉
ဩသိဒါပေတွာ	၂၂၇
ဩလုဗ္ဗာလမ္ပနမေဝ	၁၅၅

[က]

ကုကဏ္ဍကော	၃၀၄
ကရိပုတ္တိယာ	၅၁၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကညနပိဏ္ဍောဝိယ	၆၂၁
ကညိ	၆၇၁
ကညိယံ	၃၃၇
ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ	၅၁
ကန္တမူလဖလပတ္တိ	၂၇၄
ကပ္ပိ (ကပ္ပိ)	၅၉၁
ကမ္မပထာ ဝေ	၄၉၈
ကမ္မပထစေတနာ	၁၈
ကမ္မဝိပါကဉာဏေန	၁၅၁
ကမ္မသမဂ္ဂိတာ	၂၄၈
ကမ္မသမာဓါနာနံ	၁၄၇
ကမ္မဿကတာ	၅၃၇
ကမ္မာယတနေနဝါ	၆၈၉
ကလျာဏပုထုဇဉ်	၁၆
ကလျာဏမဿမာယောဂေါ	၂၅
ကသိဏရူပံ	၄၂၆
ကာဇေန	၆၁၄
ကာမတ္တန္တံ	၈၀
ကာမသဟဂတာ	၅၄၇
ကာမာဝစရမေဝ	၃၀၅
ကဿသဉ္ဇေတနိကာ	၆၉၆
ကာရဏဂတာ ပညာ	၅၂၂
ကိဏ္ဍပက္ခိတ္တာ	၁၀၃
ကိတ္တိသဒ္ဓေါ	၆၀၅
ကိလမိဿာမ	၂၇၃
ကုစားခြင်း	၁၈၇
ကုဋုမ္ပိ	၅၆၁
ကုသလာကုသလဂ္ဂဟဏဉ္စ	၅၃၂
ကုသိနာရုံမြို့	၂၃၃
ကုသိတဝတ္ထု	၄၂၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကုသိတေ	၆၈၃
ကုလဒ္ဓသကဒုက္ကဋ်	၂၆
ကုဟိတတ္ထံ	၆၈၇
ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်လည်း	၁၇၁
ကေရာဋိယံ	၃၇၈
ကောသဇ္ဇကာရဏာနိ	၆၀၈
ကနိမြစ်တော်မူနိုင်ကုန်ရာ၏	၂၃၇
ကိုယ်တို့၏လေမု	၇၇
[ခ]	
ခေတ္တိဒဿေတုံ	၁၂၉
ခန္တိသံဝဓေ	၁၉
ခန္ဓတ္ထယံ	၄၆၄
ခမန	၆
ခယမေဗန္တိ	၅၅၁
ခိဉ္ဇာပဒေါသိကာ	၄၄၆
ခိဉ္ဇာဝသေန	၃၉၂
ခုဒ္ဒကစါသိ	၂၇၀
ခုပိပါသိကော	၂၈၂
ချွန်းစသောလက်နက်	၈
[ဂ]	
ဂဗ္ဗုလေန	၅၈၂
ဂဗ္ဗုဟန္တမတ္တမ္ပိ	၃၀၈
ဂရုဋ္ဌာနယေသု	၆၈၅
ဂရုကာရံ	၆၈၁
ဂရုဘဏ္ဍံ	၂၇
ဂဝေသနကမ္ပံ	၅၈၉
ဂိဟိလိဂ်	၄၅၃
ဂူထာဒိဟေဝ	၅၆၇
ဂေါစရနိဒ္ဓေသေ	၄၉
ဂေါစရဝိသယံ	၁၅၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဂ-ဃ]

ဂေါတမီ	ဂ
ဂေါရက္ခ	၁၇၇
ဂေါရူပသီလဏ	၁၀၇
ဃဇနာ	၃၇၃
ဃဇ္ဇေန္တော	၄၁၅

[င-စ]

ငရဲကြီးရှစ်ထပ်	၅၆၆
ငါးပါးသီလ	၁၈၃
ငါးပါးသောဝိညာဏ်တို့သည်	၁၅၆
စံလွန်တော်မူရာအခါ၌	၁၀
စကြိုသွားခြင်း	၅၈
စက္ကကောဓေ	၂၇၇
စက္ကာရောဈာယီ	၆၇၈
စန္ဒဝင်္ကတာ	၃၇၉
စတုသစ္စဓမ္မံ	၁၉၁
စတုဟိ ကာရဏေဟိ	၁၆၆
စရဏသရိက္ခတဘယ	၂၁
စာရုကမ္ပတာ	၄၇၂
စိတ္တဇရုပ်သစ်တွေဖြစ်၏	၂၀၁
စိတ္တိကာရံ	၃၄၀
စိတ္တုတြာသော	၆၀၁
စုတူပပါတေ	၆၇၀
စူဠသုဓမ္မထေရ်ကို	၂၇၆
စေတောခိလာ	၄၀၄
စိုသောပဲကြီး	၄၂၃
စိုက်ပျိုးအပ်သောအရပ်	၂၇

[ဆ]

ဆဋ္ဌဗလညာဏ်တော်	၂၉၆
ဆဋ္ဌိတောသဓံ	၅၈၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဆ]

ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ	၉၁
ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌	၄၈၆
ဆီကျည်တောက်ပမာဏရှိသော	၂၇
ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှဖြင့်ပင်	၅၁
ဆင်ဆယ်မျိုး	၁၃၈
ဆယ်ပါးသီလ	၁၈၃

[ဇ-ဈ]

ဇဗံပေသနိကေန	၆၃၇
ဇမ္ဗုကောလပဇ္ဇနေ	၁၂၁
ဇာဂရိတံနာမ	၆၇
ဇာပိတတ္တာ	၆၆၃
ဇာပေတွာ	၁၇၃
ဇာလေတွာ	၁၆၄
ဇိမ္မတာ	၆၉၅
ဈာနဘာဝနာယ	၄၂၄၆၃
ဈာနာနုယောဂဿစ	၂
ဈာနပ္ပါဒကော	၄
ဈာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရား	
ရှိသော ရဟန်း၏	၅

[ဉ-ဋ]

ဉာဏဂမနံ	၂၁
ဉာဏသဟဿာနိ	၁၃၉
ဉာဏာရမ္မဏံ	၅၂၁
ဉာတပရိညာ	၆၂၇
ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မုပသမ္ပဒါ	၁၇
ဋ္ဌာနာရဟံ	၄၆၉
ဋ္ဌတိဘာဂိနိ	၆၅၈

[တ]

တက္ခမ်းစားသောဆန်ကို၎င်း	၂၆၄
တဏှာဖြင့်သုံးသပ်အပ်သော	၂၀၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဓ]	
တရားဆုံးဖြတ်ရာအရပ်၌	၁၂၂
တံသမ္ဗန္ဓေနေဝ	၅၁၄
တက္ကဂေါဓစ္ဆာ	၃၅၃
တဇ္ဇာရိနာမ	၅၃
တန္တိဿိတဆန္ဒရာဂဂဟဏံ	၆၀၂
တန္တိ	၁၂၅
တန္တိကတော	၂၃၈
တဒ္ဓိဂုဏံ	၃၂၂
တသ္မိံယေဝဋ္ဌာနေ	၅၄၁
တဒါယတ္တဂုတ္တိတာယ	၂၁၀
တာလပဏ္ဍိမ္မိ	၃၁
တိက္ခမုဒုဘာဝဒဿနတော	၁၅၃
တိဏမ္မိ	၃၂
တိန္တမာသော	၄၂၃
တိပူကာရောပိ	၄၇
တိမ္မဇ္ဈကဒိဋ္ဌိနာမ	၄၀၂
တိရုဏပရိညာ	၆၂၇
တိဟိ ခါရေဟိ	၂၁
တားမြစ်လသော်	၃၀
တိုးပွားအောင်ပြုမှုကို	၂၇
တောင့်တမှု၏ထူးသည်၏အဖြစ်	၄၅၀

[ဏ]

ထဒ္ဓသာဠကဿဝိယ	၃၁၆
ထမ္မနာ	၆၈၂
ထာဝရပစ္စည်းတခုခုကို	၂၈
ထိရတ္တာ	၅၈၄
ထုလ္လကုမာရိ	၄၃
ထူပါရာမစေတီ	၂၇၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဓ]	
ဒမယန္တိ	၈
ဒမိဋ္ဌိ	၁၁၆
ဒဋ္ဌိကရဏဝသေန	၅၉၃
ဒါနပတိ	၃၅၅
ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ	၄၇၈
ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ	၆၇၉
ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသောဝ	၅၅၃
ဒိန္နပစ္စယာ	၁၈၇
ဒိဿစတုရဿာဒိဘေဒိ	၁၇၆
ဒိပင်္ဂါရဗျာကရဏတော	၁၄၅
ဒုက္ကဋ်	၂
ဒုဂ္ဂတံ	၁၀၀
ဒုမ္ပညပုဂ္ဂိုလ်	၂၉၇
ဒုဗ္ဗလရာဂဿ	၄၂၉
ဒုဗ္ဗာသိတာ	၂
ဒုဝိညာပယာ	၆၇၆
ဒုဿဏ္ဍာနံ	၂၈၆
ဒုရာစာရေန	၅၈၃
ဒုရာသဒံ	၃၀၉
ဒုရုပေတံ	၃၀၀
ဒုတေနူပသမ္ပဒါ	၁၇
ဒေဝလောကဂါမိ	၆၇၄
ဒွါကာရေ	၆၇၅

[ဝ]

ဧညမာသပမာဏံ	၅၄
ဧနုပါလ	၈
ဧမ္ပဋ္ဌိတိညဏေန	၂၀၆
ဧမ္ပပဋိသမ္ပိဒါ	၅၁၄
ဧမ္ပဝိနယ	၄၆၅

အက္ခရာစဉ် | စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဓမ္မာနုဂ္ဂပံဝါ	၃၅၂
ဓမ္မာဘိရတော	၄၅၈
ဓမ္မာနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိ	၅၃၉
ဓုတဂုဏယုတ္တော	၃၁၁

[န]

နဩက္ကမတိ	၁၆၄
နဂိုဠ်	၅၉
နဂရဝဇ္ဇာ	၄၆၉
နဇဝတိ	၁၆၄
နယနညဏံ	၅၄၄
နသသင်္ခါရနိဂ္ဂယ	၅၄၉
နဟိ။ပေ။ဂဏှာတိ	၅၃၄
နာဂမဏ္ဍလံနာမ	၅၃၇
နာဂမဏ္ဍလမန္တောဒိနိ	၁၇၇
နာနာဓိမုတ္တိကတံ	၆၆၀
နာနာသမ္ဘာရာနံ	၄၉၈
နာမကာယာဒိဝသေန	၄၆၁
နာရာယနသင်္ဘာတဗလံ	၁၃၉
နိက္ကာရဏေ	၅၆၅
နိက္ကထံကထော	၈၅
နိက္ခတ္တဓုရတာ	၆၈၂
နိဒ္ဒါပဋိဗောဓော	၅၃၅
နိဒ္ဒါယိတ္တာ	၃၂၁
နိပ္ပယောဇနတာ	၅၅၈
နိပ္ပဉ္စတိ	၃၅၇
နိဗ္ဗိဒါယ	၆၆၇
နိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ	၈၈
နိယဏာနိယတဘေဒံ	၅၅၇
နိယတပညာဝသေန	၁၃၆

အက္ခရာစဉ် | စာမျက်နှာ

[န]

နိဂ္ဂတ္တာဘိလာပေ	၁၁၃
နိုးသူလည်းမဟုတ်သည်	၁၇၀
နာယဟိ	၄၁၄
နှစ်သက်အပ်သောဆု	၂၆၀

[ပ]

ပဂုဏဝေါဒါနံ	၃၀၁
ပဂုဏဇ္ဈာနလာဘိ	၁၉၉
ပစ္စတ္တဉ္ဇေဝ	၆၆၉
ပစ္စတ္တိက ဝိသုဘတဝသေန	၉၉
ပစ္စုပ္ပန္နေ အာရမ္မဏေ	၅၀၂
ပစ္စယဝိသေသနိပ္ပန္နာနံ	၅၆၁
ပစ္စယသမုပ္ပန္နစသောအားဖြင့်	၁၃၀
ပစ္စယာလမ္မနမ္ပိ	၁၅၅
ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ	၁၃၁
ပပဉ္စတ္တယမ္ပိ	၄၃၅
ပဉ္စဒါရိက ဝိညာဏ်တို့ဖြင့်	၁၆၂
ပဉ္စဒါရိကစိတ်တို့၏	၁၆၃
ပဋိက္ကမတိစ	၆၄
ပဋိက္ခိပနေန	၃၄၃
ပဋိဝိသကသရံ	၃၅၄
ပဋိဝေဓနိဋ္ဌတ္တာ	၅၂၅
ပဌမညဏေန	၂၀၇
ပဌမဖြစ်သော ဗလညဏ်တော်	၃၀၃
ပဌာပကမဒေါ	၃၁၂၊ ၅၇၈
ပဏမနပစ္စယာ	၇၉
ပဏိဒဟတိ	၆၉၃
ပဏိမိနာနတ္ထံ	၄၅၀
ပဏိတာဓိမုတ္တိကာ	၆၇၄
ပတိယာယိတဗ္ဗေ	၅၄၂
ပတ္တမဏ္ဍနာ	၆၈၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဗ]	
ပနန္တပစ္စေက သစ္စော	၅၇၀
ပမုဋ္ဌာ	၃၄
ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ	၂၁၄
ပလာလံ	၇၆
ပလိဗုန္ဒေတီ	၃၉၀
ပဝတ္ထ	၄၈၄
ပဝေသနဒ္ဒါရုံ	၂၂
ပဟာနပရိညာ	၆၂၇
ပဟာတဗ္ဗာ	၁၀
ပယောဂံ အနာဒိယိတော	၁၅၂၊ ၅၂၈
ပရပိဋ္ဌိမံသိကတာ	၃၅၇
ပရသတ္တာနံ	၁၄၉၊ ၆၆၀
ပရိဂ္ဂဟိတံ	၄၈၆
ပရိပန္နက	၂၉၉
ပရိပုစ္ဆာ	၁၂၀
ပရိပုစ္ဆိန္ဒြိယော	၄၂၁
ပရိပုစ္ဆပါဒဿေဝ	၂၁
ပရိဗ္ဗာနံစံခြင်းအကျိုးငှါ	၉
ပရိဘဋကမ္မဘာဝေါ	၃၉
ပရိဝတ္တန္တိ	၅၀၇
ပရိယာပနာ	၆၂၀
ပရိယေဉာဏံ	၁၉၃
ပရိယတိကိုသင်ယူခြင်း	၁၂၃
ပါတိမောက္ခသံဝရေ	၁
ပါနာဂါရန္တိ	၄၄
ပါရိဘဋ္ဌျာဘာဝေါ	၃၅၂
ပိဏ္ဍိပဋိပိဏ္ဍိ	၄၇၂
ပိတ္တာဒိနံ	၁၆၇
ပုဂ္ဂလိကသစ်ပင်	၃၀
ပုပ္ဖဘာဇကော	၃၃
ပုပ္ဖစေတနာ	၁၈၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ-ဖ]	
ပုတ္တပဋိလာဘနိမိတ္တံ	၁၆၇
ပုရိသပုဂ္ဂလော	၅၉၈
ပံသုက္ကသင်္ကန်း	၇၅
ပြည့်စုံသောဂတိ၌	၂၅၂
ဖလကာလေစ	၁၃၀
ဖလကာရဏောပစာရေဟိ	၄၆၅
ဖလေဝါအာသဝက္ခယေ	၅၄၆
ဖာဏိတံ	၁၆၆
[ဗ]	
ဗလဝတိယာ	၆၁၀
ဗလဝတရာဝဋ္ဋနာ	၅၉၅
ဗလသဒိသတဋ္ဌ	၅၇၄
ဗဟိဒ္ဓါရမ္မကတာ	၁၁၁
ဗာဟိယ	၄၈၀
ဗာဟိရဝတ္ထုကံ	၁၅၇
ဗီဇိယမာနဿ	၇၄
ဗုဒ္ဓတုလာယ	၂၂၆
ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်	၂၄
ဗုဒ္ဓရုစိယာ	၆
ဗောဓိယင်္ဂဏသု	၂၅၀
ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ	၂၂၉
ဗောဓိသတ္တာနံ	၁၈၀
ဗျာပိပရိမဏ္ဍေသော	၅၉၇
ဗျာဝဋ္ဌာ	၇၁၁
ဗြဟ္မတ္ထံ	၆၇၂
ဗြဟ္မဝိဟာရာဓိဋ္ဌိတံ	၉၃
ဗြာဟ္မဏတိဿသုပ္ပနံဘေး	၂၆၂
ဗြာဟ္မဏာဝါ	၆၆၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဆ]

ဘဉ္ဇနတော	၁၈၈
ဘဇန္တိ	၆၇၄
ဘတ္တပုဋ္ဌိ	၅၆၄
ဘဝါဘိလာသော	၆၂၆
ဘဝင်္ဂ ပဝတ္ထတိ	၁၆၅
ဘဝင်ပညာမရှိကုန်	၆၇၇
ဘတ္ထဝိယ	၃၁၆
ဘာကုဋိကရဏံ	၃၄၉
ဘာတိကမင်း၏လက်ထက်	၂၅၃
ဘာဇနတော	၄၈၃
ဘာဇေတွာ ဒဿိတံ	၄၈၅
ဘာဝေတဗ္ဗာ	၁၀
ဘိက္ခာစာရံ	၃၅
ဘိက္ခုကော ဘိက္ခုကော	၄၆၆
ဘိန္နပဋ္ဌမရေ	၄၆၇
ဘိန္နိတွာ	၂၇၁
ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်	၅၆

[မ]

မဂ္ဂကုသလော	၂၄
မဂ္ဂညဏေန	၁၉၀
မဉ္ဇဋ္ဌာနမတ္တံ	၃၀
မဇ္ဇိတဘာဝေါ	၃၀၇
မတ္တသော	၄၄၄
မဓုံ	၂၇၂
မင်္ဂုကဖလာနိ	၂၆၅
မဓုရံ	၂၄၆
မနုဆာသောဘဂျတာယ	၄၄၃
မနောပဒေါသိကာ	၄၄၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဗ]

မလ္လပသောရုပ်အဆင်း	၆၇၃
မဟာဥဋ္ဌမ္ပံ	၂၆၃
မဟာဘူမကောဝါ	၆၇၆
မဟာသာဝဇ္ဇော	၁၀၆
မာတုကုဋ္ဌိ	၂၄၈
မိစ္ဆာဇီဝေန	၂၆
မိတ္တဝိန္ဒကောနာမ	၃၂၁
မိတ္တသန္တံ	၄၂
မုခါရုဋ္ဌာဝ	၃၃၃
မုဉ္ဇေတနာ	၁၈၁
မုတဝါဒိတာ	၇၀၂
မုဒတိ	၁၈၀
မုဒ္ဒပုတ္တေန	၅၅၀
မုဒ္ဒါဘိသိတ္တတ္ထိယာ	၄၄၃
မုဒ္ဒိန္ဒိယေ	၆၇၅
မုဒ္ဒနိ	၂၈၉
မုဋ္ဌောသိ	၄၆
မောဟောတိ ဝဒန္တိ	၆၀၇
မောဟအတုံးအခဲ	၃
မင်းရင်ပြင်၌	၂၅၉
မတပ်မက်ကြောင်းဖြစ်သော	၁၉၇
မြက်အဆာရှိသောဘုံလျှင်	၇၁
မြင်းပြိုင်ကွင်း၌	၉၄
မြစ်ပျဉ်းရဟန္တာ	၃၃၄
မကျက်နည်းပါး၊ အကျက်များ	
သော ပဲနောက်ဖင်းကဲ့သို့	၆၈၇
မချစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူ	
သော	၆၇၅

[ဃ]

ယတ္တကာနိ	၁၂၆
ယဒိပုဗ္ဗဟေတု	၅၅၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ယ]	
ယထာနုရူပံ အာသဝက္ခယ	၅၄၆
ယာဂုဘတ္တဝတ္ထေ	၃၂
ယာထာဝက	၅၂၀
ယေဓမ္မာ	၁၂၄
ယောဂဝိဟိတေသု	၅၃၆
ယောဗ္ဗနံ	၆၈၁

[၇]

ရတ္တည	၃၁၁
ရတ္တိနမေဝ	၅၇၈
ရဟသံ	၄၈၆
ရာဇပုရိသာ	၂၅၅
ရာဇကညာယော	၂၇၅
ရာဇောရောဓာနံ	၁၆၈
ရုစွနံ	၆
ရှေးဘုရားရှင်တို့အတူ	၁၄၁

[လ]

လာဘသက္ကာရော	၂၃၅
လာမကာနံ	၄၀၁
လိနဝုတ္တိကာ	၃၁၅၊ ၅၉၉
လူခံဿ	၇၀၉
လေဉ္စါ	၃၅၅
လောဘအတုံးအခဲ	၃
လောဟိတပဂ္ဂုရဏံနာမ	၂၁၈
လျှော်အသာရှိသောဘုံလျှို	၇၁

[ဝ]

ဝံသဂတခတ္ထိယော	၃၀၇
ဝင်္ကတာ	၆၉၅
ဝဂ္ဂမနံ	၇၀၂
ဝစ္ဆကပါလဇော	၃၅၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	

ဝနုပါဒိကာ	၁၈၅
ဝဏ္ဏယန္တိ	၅၆၇
ဝပတေ	၂၄၇
ဝတ္ထု	၅၂၀
ဝလ္လဘဋ္ဌာနေ	၂၅၃
ဝဋ္ဌဇေထ	၃၆၈
ဝါယသော	၅၉၀
ဝါရိဂမနံ	၄၀၀
ဝါရိတဂတော	၅၄၉
ဝိက္ကာယတိ	၃၁
ဝိကာရပုတ္တိယာ	၈၁
ဝိကုဗ္ဗိတုံ	၃၀၄
ဝိဂတသမ္မောဟတ္တာ	၁၅၃
ဝိသာတဝသေန	၄၉၆
ဝိဇနဝိတံ	၆၄၄
ဝိတ္ထိဏ္ဍာနိတ္ထိနော	၅၇၇
ဝိဇနနတ္ထောပိ	၄၇၃
ဝိနဋ္ဌနာမ	၅၆၀
ဝိနိဇ္ဈိတ	၅၀
ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော	၃၅
ဝိပရိတမ္ပိ	၁၆၈
ဝိဘာဝကဉာဏံ	၅၀၆
ဝိရဝသယဏံ	၂၅၇
ဝိရာဂံ	၁၉၇
ဝိရာဂုပသဋ္ဌိတာ	၆၆၈
ဝီဝဋ္ဌာ	၈၃
ဝိဆဒါ	၁၁၉
ဝိသယောတိ	၅၃၀
ဝိဋ္ဌမ္ပနပဋိဘာနံ	၅၉၁
ဝိပါကန္တရမေဝ	၅၇၃
ဝိပါကဿပန	၅၃၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဝ]

ပိပုလလော	၄၅၁
ဝိပုတ္တဂုံ	၁၅
ဝိတံဟရဏံ	၄၈၁
ဝိထိစတုက္က	၂၀
ဝိရိယဇေဋ္ဌိကာယ	၁၃၁
ဝေဠုဂရုဘဏ္ဍီ	၂၇
ဝေဠုဂုဗ္ဗေ	၂၉
ဝေဒယဘိ	၄၁၉
ဝေဠုဒုသက	၂၉
ဝေသာရဇ္ဇညဏ်တည်းဟူသော	၁၄၁

[သ]

သက္ကတ္တံ	၆၇၂
သကလပရိသံ	၁၂၈
သင်္ခတပဝရောဝါ	၅၄၁
သင်္ခါရသမုဒယေ	၆၅၉
သင်္ခါရတ္တိကုမဏိဗိဇာန်ကြောင်း	၆၆၈
သင်္ဂဏိကာယ	၄၁၆
သင်္ခါဝဂ္ဂိကဏ္ဍံ	၂၁၆
သဂရုဝါသံ	၃၉၄
သစ္စာနုလောမိကံ	၁၇၈၊ ၆၆၄
သစ္စာလိဓကန	၄၇၁
သဉ္ဇာတဒေသာမနုဿော	၃၆၅
သတ္တဗျူဟပရိသာရမ္မဏဘာ	၄၉၉
သတ္တုပ္ပတ္တိ	၆၁၉
သတ္တုဘူတံ	၁၀
သဒ္ဓါရမ္မဏံ	၅၀၆
သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ	၁၃၃
သဒ္ဓါရမ္မိအာဒိတိ	၆၀၄
သပတ္တဝေသေန	၅၅၄
သပညော	၁၉

[သ]

သမ္ပဝဠာဒိရဟိတော	၆၄
သမ္ပရာယေစ	၂၆
သမ္ပောဓိသံ	၅၅၉
သမ္ပတ္တော	၃၉၈
သမန္တဘဟရဏတော	၁၆၉
သမန္တာဟာရောဝါ	၆၆၂
သမာပဇ္ဇာမိ	၆၇၀
သမဂ္ဂိဘာဝံ	၁၀၀
သမဂ္ဂိသမဂ္ဂိတာ	၂၄၇
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန	၁၃၃
သမ္ဗုတိညဏ်	၁၉၄၊ ၅၄၅
သမ္မဟဂါဟတော	၆၁၂
သမဉ္ဇိတေ (သမိဉ္ဇိတေ)	၆၄၁
သဓနော	၁၈၉
သဏိကံ	၁၉၈
သန္ဓမနာ	၆၈၆
သဗ္ဗဇ္ဈာန နိဗ္ဗတ္တကာနံ	၄၇၄
သဗ္ဗတ္တကဉာဏန္တိ	၅၀၈
သဗ္ဗသမာဓါနံ	၄၇၅
သဘာဝတောဝိဇ္ဇမာနတံ	၅၅၆
သဗြဟ္မစာရိနော	၁၂၁
သဘာဝပကတိ	၂၄၀
သဘာဝနိရုတ္တိအသံမဟုတ်	၁၁၅
သဘာဝဒဿနမတ္တမေဝ	၅၁၅
သရိရပူဘာဝဏ္ဏေန	၄၄၉
သလ္လကိတ္တိယံ	၁၇၅
သဝိသေသေ	၅၄၅
သဟနဓတော ဟနနတော	၁၄၂
သဟဗျတံ	၂၄၆
သကာစူမဏ္ဍလေ	၃၇၆
သာမညဒိသသလက္ခဏာ	၆၂၆

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

[သ]

သာဓုတိက္ခ	၁၅
သာလဗ္ဗနမေဝ	၁၅၅
သိက္ခန္တိ	၁၄
သိက္ခိယမာနော	၄၆၃
သီဂီရဘာစဝါ	၃၃၆
သိနာနုစုဏ္ဍာနိ	၃၆
သီတံ	၃၃၃
သိပ္ပိယတနေနဝါ	၆၈၉
သိပ္ပိယတနေသုဝါ	၆၆၄
သီတဝလာဟကာ	၄၄၆
သီသမူလကာ	၄၃၄
သီဟနာဓိ	၁၄၃
သုခမဇ္ဈတ္တဝေဒနိ	၁၀၅
သုဒ္ဓသီသာ	၄၃၄
သုပ္ပရိဂ္ဂါဟကံနာမ	၄၇၅

သုသိလျဝသေန	၁၀၅
သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်	၁၄
သေဋ္ဌစရိယံဋ္ဌေန	၆
သံကိလေသပက္ခ	၇
သံယုတ္တမဟာဝဂ္ဂေ	၁၈
သံဝုတော	၂၃
သံဝရေနစ	၂၃
သွာကာရေ	၆၇၅
သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော	၂၃၆

[ဟ]

ဟင်္ဂနကအရပ်	၃၆၆
ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ	၂၂၁
ဟမ္ပိယေ	၃၄၇
ဟရိတကီခဏ္ဍေနဝါ	၃၄၅